Cod. graec.
449.

A

449.

Aus der Ofner Bibl., vielleicht aus der der Math. Corvinus*
vgl. am Deckel die Löwen u. gekrönten Adler

*) Dagegen vgl. Csontosi, Liter. Ber. aus Ungarn, 3, 97 (1879

vgl. Lud. Fischer K. Math. Corvinus u. s. Bibliothek Wien 1878, p. 24

II

III

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

B. F.

Ad. Bibliothecam. Rei. Litter. Optimo. publ. Instructissimam
Nobiliss. R. P. Augustan. Vindel. exaugendam
Hocce. PLOTINI Platonici Philosophi
Ex. BUDENSIS. BIBLIOTH. direptione. felici manu
ereptum. Eximium
Et. ab OPT. MAX. FERDINANDO IMP. AC. Augst.
Jac. Scheckio. Medico. et. Philosopho
cuius. subinde. ad. oram. glossae
IN. sing. clem. testim. D. Datum
OPUS. in. MANUSCRIPTUM
Ita: utpote paucissima cuius per Europam
exstent Exempl. Manuscripp.
carum. ac. rarum
AMPLISS. NOBILISS. SPLENDIDISSQ. SENAT.
ac. Pop. August. Vindel.
Jac. Scheckius J. N. Juriscons.
D. N. DQ. E.
L. M. Offerebat. ac. Donabat.
ꝺ; Ƅ; XCV.
DAVID. HOESCHELIO* V. CL
Annaeae. Scholae. Rectore
Notore. ac. Conciliatore.

*) Von ihm selbst stammt dieser Krieg Eintrag.

ἀγαθῇ τύχῃ

Πορφυρίου περὶ τοῦ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ

Πλωτῖνος ὁ καθ' ἡμᾶς γεγονὼς φιλόσοφος, ἐῴκει μὲν αἰσχυνομένῳ, ὅτι ἐν σώματι εἴη· ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης διαθέσεως, οὔτε περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ διηγεῖσθαι ἠνείχετο, οὔτε περὶ τῶν γονέων, οὔτε περὶ τῆς πατρίδος· ζωγράφου δὲ ἀνασχέσθαι ἢ πλάστου τοσοῦτον ἀπηξίου, ὥστε καὶ λέγειν πρὸς Ἀμέλιον, δεόμενον εἰκόνα αὐτοῦ γενέσθαι ἐπιτρέψαι· οὐ γὰρ ἀρκεῖ φέρειν, ὃ ἡ φύσις εἴδωλον ἡμῖν περιτέθεικεν, ἀλλὰ καὶ εἰδώλου εἴδωλον συγχωρεῖν αὐτὸν ἀξιοῦν πολυχρονιώτερον καταλιπεῖν, ὡς δή τι τῶν ἀξιοθεάτων ἔργων, ὅθεν ἀπαγορεύοντος, καὶ καθεδεῖσθαι ἕνεκα τούτου ἀρνουμένου, ἔχων φίλον ὁ Ἀμέλιος Καρτέριον τὸν ἄριστον τῶν τότε γεγονότων ζωγράφων, εἰσιέναι καὶ ἀπαντᾶν εἰς τὰς συνουσίας ποιήσας, ἐξῆν γὰρ τῷ βουλομένῳ φοιτᾶν εἰς τὰς συνουσίας, τὰς ἐκ τοῦ ὁρᾶν φαντασίας πληκτικωτέρας λαμβάνειν διὰ τῆς ἐπὶ πλέον προσοχῆς συνείθισεν· ἔπειτα γράφοντος ἐκ τοῦ τῇ μνήμῃ ἐναποκειμένου ἰνδάλματος τὸ εἴκασμα, καὶ συνδιορθοῦντος εἰς ὁμοιότητα τὸ ἴχνος τοῦ Ἀμελίου, εἰκόνα αὐτοῦ γενέσθαι ἡ εὐφυΐα τοῦ Καρτερίου παρέσχεν, ἀγνοοῦντος τοῦ Πλωτίνου ὁμοιοτάτην· κωλικῇ δὲ νόσῳ πολλάκις καταπονούμενος, οὔτε κλυστῆρος ἠνέσχετο, οὐκ εἶναι πρὸς τοῦ πρεσβύτου λέγων ὑπομένειν τὰς τοιαύτας θεραπείας, οὔτε τὰς θηριακὰς ἀντιδότους λαβεῖν ὑπέμεινε, μηδὲ τῶν ἡμέρων ζῴων τὰς ἐκ τοῦ σώματος τροφὰς προσίεσθαι λέγων· λουτροῦ δὲ ἀπεχόμενος, καὶ τρίψει καθ' ἑκάστην ἡμέραν χρώμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἐπεὶ δὴ τοῦ λοιμοῦ ἐπιβρίσαντος, συνέβη τοὺς τρίβοντας αὐτὸν ἀποθανεῖν· ἀμελήσας τῆς τοιαύτης θεραπείας κατ' ὀλίγον, τὴν τοῦ κυνάγχου ἀγριότητα κατασκευαζομένην ἔσχε· καμοῦ μὲν παρόντος, οὐδέν πω τοιοῦτον ὑπεφαίνετο.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

ἀποσπάσαντος δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἠγριώθη τὸ πάθος, ὡς ἔλεγεν ἐπανελ-
θὼν ὁ εὐστόχιος ὁ ἑταῖρος, ὁ καὶ παραμείνας αὐτῷ ἄχρι θανάτου, ὡς καὶ
τῆς φωνῆς περιαιρεθῆναι τὸ τορὸν, καὶ εὔηχον βραγχῶντος αὐτοῦ· καὶ
τὴν ὄψιν συγχυθῆναι· καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἑλκωθῆναι· ὅθεν ἐκ-
τρεπομένων αὐτοῦ τὰς συναντήσεις τῶν φίλων, διὰ τὸ ἀπὸ στόματος
πάντας προσαγορεύειν ἔθος ἔχειν, τῆς μὲν πόλεως ἀπαλλάττεται· εἰς
δὲ τὴν καμπανίαν ἐλθὼν, εἰς ζήθου χωρίον, ἑταίρου παλαιοῦ αὐτῷ γεγο-
νότος καὶ τεθνηκότος κατάγεται· τὰ δ᾽ ἀναγκαῖα αὐτῷ, ἔκ τε τῶν τοῦ
ζήθου ἐτελεῖτο, καὶ ἐκ μιντουρνῶν ἐκομίζετο· ἐκ τῶν καστρικίου· ἐν
μιντούρναις γὰρ ὁ καστρίκιος τὰς κτήσεις εἶχε· μέλλων δὲ τελευτᾶν ὡς ὁ εὐστό-
χιος ἡμῖν διηγεῖτο, ἐπειδὴ ἐν ποτιόλοις κατοικῶν ὁ εὐστόχιος βραδέως
πρὸς αὐτὸν ἀφίκετο, εἰπὼν ὅτι σὲ ἔτι περιμένω, καὶ φήσας πειρᾶ-
σθαι τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῖον, δράκοντος ὑπὸ
τὴν κλίνην διελθόντος ἐν ᾗ κατέκειτο, καὶ εἰς ὀπὴν ἐν τῷ τοίχῳ ὑπάρχου-
σαν ὑποδεδυκότος, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα· ἔτη γεγονὼς ὡς ὁ εὐστόχιος ἔλε-
γεν, ἓξ τε καὶ ἑξήκοντα· τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς κλαυδίου βασιλείας πλη-
ρουμένου. τελευτῶντι δὲ αὐτῷ, ἐγὼ μὲν ὁ πορφύριος ἐτύγχανον ἐν λι-
λυβαίῳ διατρίβων· ἀμέλιος δὲ, ἐν ἀπαμείᾳ τῆς συρίας· καστρίκιος
δὲ ἐν τῇ ῥώμῃ· μόνος δὲ παρῆν ὁ εὐστόχιος· ἀναψηφίζουσι δὲ ἡμῖν ἀπὸ
τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς κλαυδίου βασιλείας εἰς τοὐπίσω, ἔτη ἓξ τε καὶ
ἑξήκοντα, ὁ χρόνος αὐτῷ τῆς γενέσεως, εἰς τὸ τρισκαιδέκατον ἔτος,
τῆς σευήρου βασιλείας πίπτει. οὔτε δὲ τὸν μῆνα δεδήλωκέ τινι καθ᾽ ὃν
γεγένηται, οὔτε τὴν γενέθλιον ἡμέραν· ἐπεὶ οὐδὲ θύειν ἢ ἑστιᾶν τινα τοῖς
αὐτοῦ γενεθλίοις ἠξίου· καίπερ ἐν τοῖς πλάτωνος καὶ σωκράτους
παραδεδομένοις γενεθλίοις, θύων τε καὶ ἑστιῶν τοὺς ἑταίρους, ὅτε καὶ λό-
γον ἔδει τῶν ἑταίρων τοὺς δυνατοὺς, ἐπὶ τῶν συνελθόντων ἀναγνῶ-
ναι. ἅ μέντοι ἡμῖν αὐτὸς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐν ταῖς ὁμιλίαις πολλάκις
διηγεῖτο, ἦν τοιαῦτα. προσφοιτᾶν μὲν γὰρ τῇ τροφῷ καίπερ εἰς
γραμματοδιδασκάλου ἀπιόντα, ἄχρις ὀγδόου ἔτους ἀπὸ γενέσεως
ὄντα· καὶ τοὺς μαστοὺς γυμνοῦντα, θηλάζειν προθυμεῖσθαι·

ἀκούσαντα δέ ποτε ὅτι ἀτηρὸν ἐστὶ παιδίον, ἀποσχέσθαι αἰδεσθέντα· εἰκο-
στὸν δὲ καὶ ὄγδοον ἔτος αὐτὸν ἄγοντα, ὁρμῆσαι ἐπὶ φιλοσοφίαν· καὶ τοῖς
τότε κατὰ τὴν ἀλεξάνδρειαν εὐδοκιμοῦσι συσταθέντα, κατιέναι ἐκ τῆς ἀκρο-
άσεως αὐτῶν, κατηφῆ καὶ λύπης πλήρη· ὡς καί τινι τῶν φίλων διηγεῖ-
σθαι ἃ πάσχοι· τὸν δὲ συνέντα αὐτοῦ τῆς ψυχῆς τὸ βούλημα, ἀπενεγκεῖν
πρὸς ἀμμώνιον· οὗ μηδέπω πεπείρατο· τὸν δὲ εἰσελθόντα καὶ ἀκού-
σαντα, φάναι πρὸς τὸν ἑταῖρον, τοῦτον ἐζήτουν· καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέ- Ammonius.
ρας, συνεχῶς τῷ ἀμμωνίῳ παραμένοντα, τοσαύτην ἕξιν ἐν φιλοσοφίᾳ
κτήσασθαι, ὡς καὶ τῆς παρὰ τοῖς πέρσαις ἐπιτηδευομένης, πεῖραν λαβεῖν
σπεῦσαι· καὶ τῆς παρ᾽ ἰνδοῖς κατορθουμένης· γορδιανοῦ δὲ τοῦ βασιλέως
ἐπὶ τοὺς πέρσας παριέναι μέλλοντος, δοὺς ἑαυτὸν τῷ στρατοπέδῳ, συνει-
σῄει· ἔτος ἤδη τεσσαρακοστὸν ἄγων· ἕνδεκα γὰρ ὅλων ἐτῶν τῷ ἀ-
μμωνίῳ παραμένων συνεσχόλασε· τοῦ δὲ γορδιανοῦ περὶ τὴν μεσοποταμί-
αν ἀναιρεθέντος, μόλις φεύγων εἰς τὴν ἀντιόχειαν διεσώθη· καὶ φιλίππου
τὴν βασιλείαν κρατήσαντος, τεσσαράκοντα γεγονὼς ἔτη, εἰς ῥώμην ἄνεισιν·
ἐρεννίῳ δὲ καὶ ὠριγένει καὶ πλωτίνῳ συνθηκῶν γεγονυιῶν μηδὲν ἐκκαλύ-
πτειν τῶν ἀμμωνίου δογμάτων, ἃ δὴ ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν αὐτοῖς ἀνεκε-
καθαρτο, ἔμενε καὶ ὁ πλωτῖνος· συνὼν μέν τισι τῶν προσιόντων·
τηρῶν δὲ ἀνέκπυστα τὰ παρὰ τοῦ ἀμμωνίου δόγματα· ἐρεννίου δὲ
πρώτου τὰς συνθήκας παραβάντος, ὠριγένης μὲν ἠκολούθει τῷ φθά-
σαντι ἐρεννίῳ· ἔγραψε δὲ οὐδὲν· πλὴν τὸ περὶ τῶν δαιμόνων σύγγραμ-
μα· καὶ ἐπὶ γαλιήνου ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς· πλωτῖνος δὲ, ἄχρι
μὲν πολλοῦ γράφων, οὐδὲν διετέλεσεν· ἐκ δὲ τῆς ἀμμωνίου συνουσίας ποι-
ούμενος τὰς διατριβάς· καὶ οὕτως ὅλων ἐτῶν δέκα διετέλεσε· συνὼν μέν
τισι, γράφων δὲ οὐδέν· ἦν δὲ ἡ διατριβὴ ὡς ἂν αὐτοῦ ζητεῖν προτρεπομέ-
νου τοὺς συνόντας, ἀταξίας πλήρης καὶ πολλῆς φλυαρίας, ὡς ἀμέλιος ἡμῖν δι-
ηγεῖτο· προσῆλθε δὲ αὐτῷ ὁ ἀμέλιος, τρίτον ἔτος ἄγοντι ἐν ῥώμῃ κατὰ τὸ τρί-
τον τῆς φιλίππου βασιλείας· καὶ ἄχρι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς κλαυδίου
βασιλείας παραμείνας, ἔτη ὅλα συγγέγονεν εἴκοσι καὶ τέσσαρα· ἕξιν μὲν
ἔχων ὅτε προσῆλθεν ἀπὸ τῆς λυσιμάχου συνουσίας· φιλοπονίᾳ δὲ

δ΄

ὑπερβαλλόμενος τῷ καθ᾽ αὑτὸν πόνῳ· διὰ τὸ καὶ σχεδὸν πάντα τὰ τοῦ Νουμηνίου
καὶ γράψαι καὶ συναγαγεῖν καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα ἐκμαθεῖν· σχόλια δὲ ἐκ τῶν
συνουσιῶν ποιούμενος, ἑκατόν που βιβλία συντέταχε τῶν σχολίων· ἃ
Οὐστιλλιανῷ Ἡσυχίῳ τῷ Ἀπαμεῖ, ὃν υἱὸν ἔθετο, κεχάρισται. Τῷ δεκάτῳ δὲ ἔτει
τῆς Γαλιήνου βασιλείας, ἐγὼ Πορφύριος ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετὰ Ἀντωνίου
τοῦ Ῥοδίου γεγονώς, καταλαμβάνω μὲν τὸν Ἀμέριον, ὀκτωκαιδέκατον ἔτος
ἔχοντα τῆς πρὸς Πλωτῖνον συνουσίας· μηδέν πω δὲ γράφειν τολμήσαντα,
πλὴν τῶν σχολίων· ἃ οὐδέπω εἰς ἑκατὸν τὸ πλῆθος αὐτῷ συνήχθη. Ἦν δὲ
ὁ Πλωτῖνος τῷ δεκάτῳ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα
ἔτη καὶ ἐννέα. Ἐγὼ δὲ Πορφύριος τὸ πρῶτον αὐτῷ συγγέγονα, αὐτὸς
ὢν τότε, ἐτῶν τριάκοντα. Ἀπὸ μέντοι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Γαλιήνου ἀρχῆς,
προτραπεὶς ὁ Πλωτῖνος γράφειν τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις, τὸ
δέκατον ἔτος τῆς Γαλιήνου ἀρχῆς, ὅτε τὸ πρῶτον αὐτῷ ὁ Πορφύριος
ἐγνωρίσθην, γράψας εὑρίσκεται εἴκοσι καὶ ἓν βιβλίον· ἃ καὶ κατείληφα ἐκ-
δεδομένα ὀλίγοις. Οὐδὲ γὰρ ῥᾳδία ἡ ἔκδοσις. Οὐδὲ εὐσυνειδήτως
ἐγίνετο· οὐδ᾽ ἁπλῶς κἀκ τοῦ ῥᾴστου· ἀλλὰ μετὰ πάσης κρίσεως τῶν
λαμβανόντων. Ἦν δὲ καὶ τὰ γεγραμμένα ταῦτα· ἃ διὰ τὸ μὴ αὐτὸν ἐπι-
γράφειν, ἄλλος ἄλλο ἑκάστῳ τοὐπίγραμμα ἐτίθει. Αἱ δ᾽ οὖν κρατήσα-
σαι ἐπιγραφαί, εἰσὶν αἵδε· θήσω δὲ καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν βιβλίων, εἰς τὸ
εὐεπίγνωστον εἶναι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν, ἕκαστον τῶν δηλουμένων βιβλίων·

Περὶ τοῦ καλοῦ. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸ καλόν ἐστι μὲν ἐν ὄψει πλεῖστον.
Περὶ ψυχῆς ἀθανασίας. οὗ ἡ ἀρχή. Πάντα τὰ γινόμενα.
Περὶ οὐσίας τῆς ψυχῆς. οὗ ἡ ἀρχή. Τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν.
Περὶ νοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ ὄντος. οὗ ἡ ἀρχ. Πάντες οἱ ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι.
Περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς. οὗ ἡ ἀρχ. Πολλάκις ἐγειρόμενος.
Πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὸ μετὰ τὸ πρῶτον.
Καὶ περὶ τοῦ ἑνός. οὗ ἡ ἀρχ. Εἴ τι ἔστι μετὰ τὸ πρῶτον.
Εἰ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ μία. οὗ ἡ ἀρχ. Ἆρα ὥσπερ ψυχήν.
Περὶ τἀγαθοῦ ἢ τοῦ ἑνός. οὗ ἡ ἀρχ. Ἅπαντα τὰ ὄντα.
Περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων. οὗ ἡ ἀρχ. Τί ποτε ἄρα ἐστὶ τὸ πεποιηκὸς
τὰς ψυχάς.

περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον· οὗ ἡ ἀρχή· Τὸ ἓν πάντα.

περὶ τῶν δύο ὑλῶν· οὗ ἡ ἀρχή· Τὴν λεγομένην ὕλην.

Ἐπισκέψεις διάφοροι· οὗ ἡ ἀρχή· Νοῦς φησιν ὁρᾷ ἐνούσας ἰδέας.

περὶ τῆς κυκλοφορίας· οὗ ἡ ἀρχή· Διὰ τί κύκλῳ κινεῖται.

περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος· οὗ ἡ ἀρχή· Τῶν μέν, αἱ ὑποστάσεις.

περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς· οὗ ἡ ἀρχή· Οὐκ ἐξάξεις ἵνα μὴ ἐξίῃ.

περὶ ποιότητος· οὗ ἡ ἀρχή· Ἆρα τὸ ὂν καὶ ἡ οὐσία.

Εἰ καὶ τῶν καθέκαστά εἰσιν ἰδέαι· οὗ ἡ ἀρχή· Εἰ καὶ τοῦ καθέκαστον.

περὶ ἀρετῶν, οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπειδὴ τὰ κακὰ ἐνταῦθα.

περὶ διαλεκτικῆς· οὗ ἡ ἀρχή· Τίς τέχνη ἢ μέθοδος.

πῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς οὐσίας μέση εἶναι λέγεται· οὗ ἡ ἀρχή·
Ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ.

Ταῦτα μὲν οὖν εἴκοσι καὶ ἓν ὄντα, ὅτε αὐτῷ τὸ πρῶτον προσῆλθεν ὁ Πορφύριος, εὕρηται γεγραμμένα· πεντηκοστὸν δὲ καὶ ἔνατον ἔτος ἦγε τότε ὁ Πλωτῖνος. συγγεγονὼς δὲ αὐτῷ τοῦτό τε τὸ ἔτος, καὶ ἐφεξῆς ἄλλα ἔτη πέντε· ὀλίγον γὰρ ἔτι πρότερον τῆς δεκαετίας ἐγεγόνει ὁ Πορφύριος ἐν τῇ Ῥώμῃ, τοῦ Πλωτίνου τὰς θερινὰς μὲν ἄγοντος ἀργούς, συνόντος δὲ ἄλλως ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἐν δὴ τοῖς ἓξ ἔτεσι τούτοις, πολλῶν ἐξετάσεων ἐν ταῖς συνουσίαις γινομένων· καὶ γράφειν αὐτὸν ἀξιούντων Ἀμελίου τε καὶ ἐμοῦ, γράφει μὲν περὶ τοῦ τὸ ὂν πανταχοῦ ὅλον εἶναι ἓν καὶ ταὐτόν, βιβλία δύο· τούτων δὲ τὸ πρῶτον ἀρχὴν ἔχει· Ἆρά γε ἡ ψυχὴ πανταχοῦ. τοῦ δὲ δευτέρου ἡ ἀρχή, Ἓν καὶ ταὐτὸν ἀριθμῷ.

Γράφει δὲ ἐφεξῆς, ἄλλα δύο· ὧν τὸ μέν, περὶ τοῦ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν· καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν καὶ τί τὸ δευτέρως· οὗ ἡ ἀρχή·

Τὸ μέν ἐστι νοεῖν ἄλλο ἄλλο· τὸ δὲ αὐτὸ αὐτό·

Τὸ δὲ περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ· οὗ ἡ ἀρχή· Λέγεται τὸ μὲν δυνάμει.

περὶ τῆς τῶν ἀσωμάτων ἀπαθείας· οὗ ἡ ἀρχή· Τὰς αἰσθήσεις οὐ πάθη λέγοντες.

περὶ ψυχῆς πρῶτον· οὗ ἡ ἀρχή· περὶ ψυχῆς ὅσα ἀπορήσαντα δεῖ.

περὶ ψυχῆς δεύτερον· οὗ ἡ ἀρχή· Τί οὖν ἐρεῖ.

περὶ ψυχῆς τρίτον· ἢ περὶ τοῦ πῶς ὁρῶμεν· οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπειδήπερ ἔθεμεν

—ἐθέμεθα.— Περὶ θεωρίας. οὗ ἀρχή· Παίζοντες τὴν πρώτην.

Περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους. οὗ ἀρχή· Ἐπειδή φαμεν.

Περὶ νοῦ. καὶ ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητά. καὶ περὶ τἀγαθοῦ.

οὗ ἀρχή. Τὸν νοῦν τὸν ἀληθῆ νοῦν.

Πρὸς τοὺς γνωστικούς. οὗ ἀρχή. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐφάνη ἡμῖν.

Περὶ ἀριθμῶν. οὗ ἀρχή. Ἆρα ἐστὶ πλῆθος.

Πῶς τὰ πόρρω ὁρώμενα μικρὰ φαίνεται. οὗ ἀρχή.

Ἆρά γε τὰ πόρρω ὁρώμενα.

Εἰ ἐν παρατάσει χρόνου τὸ εὐδαιμονεῖν. οὗ ἀρχή, Τὸ εὐδαιμονεῖν.

Περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως. οὗ ἀρχή Περὶ τῆς δι' ὅλων λεγομένης.

Πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη. καὶ περὶ τἀγαθοῦ. Εἰς γένεσιν πέμπων ὁ θεός.

Περὶ τοῦ ἑκουσίου οὗ ἀρχή Ἆρ' ἔστι περὶ θεῶν

Περὶ τοῦ κόσμου. οὗ ἀρχή Τὸν κόσμον λέγοντες.

Περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης οὗ ἀρχή Τὰς αἰσθήσεις οὐ τυπώσεις.

Περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν α΄. οὗ ἀρχή Περὶ τῶν ὄντων πόσα καὶ τίνα.

Περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν β΄. οὗ ἀρχή Ἐπειδὴ περὶ τῶν λεγομένων.

Περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν γ΄. οὗ ἀρχή Περὶ μὲν τῆς οὐσίας ὅπῃ δοκεῖ.

Περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου. οὗ ἀρχή Τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον.

Ταῦτα τὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ὄντα. ὅσα ἐν τῷ ἑξαετεῖ χρόνῳ τῆς
παρουσίας ἐμοῦ Πορφυρίου ἔγραψεν. ἐκ προσκαίρων προβλη-
μάτων τὰς ὑποθέσεις λαμβάνοντα. ὡς ἐκ τῶν κεφαλαίων ἑκάστου
τῶν βιβλίων ἐδηλώσαμεν, μετὰ τῶν πρὸ τῆς ἐπιδημίας ἡμῶν ἓν
καὶ εἴκοσι, τὰ πάντα γίγνονται μγ΄. ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ διατρίβοντός
μου, ἐκεῖ γὰρ ἀνεχώρησα περὶ τὸ πεντεκαιδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας
Γαλιηνοῦ, ὁ Πλωτῖνος γράψας πέντε βιβλία, ἀποστέλλει μοι ταῦτα.

Περὶ εὐδαιμονίας. οὗ ἀρχή, Τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν.

Περὶ προνοίας α΄. οὗ ἀρχή. Τὸ μὲν τῷ αὐτομάτῳ.

Περὶ προνοίας β΄. οὗ ἀρχή Τί τοίνυν δοκεῖ περὶ τούτων.

Περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων. καὶ τοῦ ἐπέκεινα. οὗ ἀρχή.

Ἆρα τὸν νοοῦντα ἑαυτὸν ποικίλον δεῖ εἶναι.

Περὶ ἔρωτος.	οὐ ναρ	Περὶ ἔρωτος πότερα θεός.

Ταῦτα μὲν οὖν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς Κλαυδίου βασιλείας. ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου ὅτε καὶ μετ' ὀλίγον θνήσκει, πέμπει ταῦτα.

Πόθεν τὰ κακά.	οὐ ναρ	οἱ ζητοῦντες πόθεν τὰ κακά.
Εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα.	οὐ ναρ	οἱ περὶ ἀστρονομίαν.
Τί τὸ ζῷον.	οὐ ναρ	ἡδοναὶ καὶ λύπαι.
Περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ.	οὐ ναρ	ἄρα εἰ πιστεύτερον εἶ ποι.

Ταῦτα μετὰ μὲν τῶν πρὸ τῶν καὶ δευτέρων γραφέντων γίνεται τέσσαρα καὶ πεντήκοντα. ὡς δὲ ἐγράφη τὰ μὲν κατὰ πρώτην ἡλικίαν, τὰ δὲ ἀκμάζοντος, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ σώματος καταπονουμένου, οὕτω καὶ τῆς δυνάμεως ἔχει τὰ βιβλία. τὰ μὲν γὰρ πρῶτα εἴκοσι καὶ ἓν ἐλαφροτέρας ἐστὶ δυνάμεως καὶ οὐδέπω πρὸς εὐτονίαν ἀρκοῦν μέγεθος ἐχούσης. τὰ δὲ τῇ μέσῃ ἐκδοθέντα τυχόντα τὸ ἀκμαῖον τῆς δυνάμεως ἐμφαίνει, καὶ ἔστι τὰ κδ πλὴν τῶν βραχέων τελειότατα. τὰ μέντοι τελευταῖα θ ὑφειμένης ἤδη τῆς δυνάμεως γέγραπται· καὶ μᾶλλον τὰ τελευταῖα δ ἢ τὰ πρὸ τούτων ε. ἔσχε δὲ ἀκροατὰς μὲν πλείους, ζηλωτὰς δὲ καὶ διὰ φιλοσοφίαν συνιόντας, Ἀμέλιόν τε ἀπὸ τῆς Τουσκίας, οὗ τὸ ὄνομα ἦν Γεντιλιανὸς τὸ κύριον. αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ ρ, Ἀμέριον αὐτὸν καλεῖν ἠξίου, ἀπὸ τῆς ἀμερείας ἢ τῆς ἀμελείας πρέπειν αὐτῷ καλεῖσθαι λέγων. ἔσχε δὲ καὶ ἰατρικόν τινα Σκυθοπολίτην Παυλῖνον, ὃν ὁ Ἀμέλιος Μίκκαλον προσηγόρευεν, παρακουσμάτων πλήρη γεγονότα. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλεξανδρέα Εὐστόχιον ἰατρικὸν ἔσχεν ὕστερον, ὃς περὶ τὰ τελευταῖα τῆς ἡλικίας γνωσθεὶς αὐτῷ, διέμενε θεραπεύων ἄχρι τοῦ θανάτου, καὶ μόνοις τοῖς Πλωτίνου σχολάζων, ἕξιν περιεβάλλετο γνησίου φιλοσόφου. συνῆν δὲ καὶ Ζωτικός, κριτικός τε καὶ ποιητικός, ὃς καὶ τὰ Ἀντιμάχου διορθωτικὰ πεποίηται, καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν εἰς ποίησιν μετέβαλε πάνυ ποιητικῶς· συγχυθεὶς δὲ τὰς ὄψεις, πρὸ ὀλίγου τῆς Πλωτίνου τελευτῆς ἀπέθανεν. ἔφθασε δὲ καὶ ὁ Παυλῖνος προαποθανὼν τοῦ Πλωτίνου. ἔσχε δὲ καὶ Ζῆθον ἑταῖρον, Ἀράβιον τὸ γένος, Θεοδοσίου τοῦ Ἀμμωνίου γενομένου ἑταίρου, εἰς γάμον λαβόντα θυγατέρα. ἦν δὲ καὶ οὗτος ἰατρικός, καὶ σφόδρα

πείληπτο τοῦ πλωτίνου· πολιτικὸν δὲ ὄντα καὶ ῥοπὰς ἔχοντα πολιτικὰς,
ἀναστέλλειν ὁ πλωτῖνος ἐπειρᾶτο· ἐχρῆτο δὲ αὐτῷ οἰκείως· ὡς καὶ εἰς
τοὺς ἀγροὺς πρὸς αὐτὸν ἀναχωρεῖν· περὶ ϛ σημεῖον μιντούρνων ὑπάρ-
χοντας· οὓς καστρίκιος ἐκέκτητο ὁ φίρμος κεκλημένος· ἀνδρῶν τῶν
γρ. φιλοκαλώτατος καθ' ἡμᾶς φιλοσοφώτατος γεγονώς· καὶ τόν τε πλωτῖνον σεβόμενος· καὶ
ἀμελίῳ δι' οἰκέτου τρόπον ἐν πᾶσιν ὑπηρετούμενος· καὶ πορφυρίῳ ὡς γνη-
σίῳ ἀδελφῷ ἐν πᾶσι προσεσχηκώς· καὶ οὗτος οὖν ἠσπάζετο πλωτῖ-
νον πολιτικὸν ᾑρημένος βίον· ἠκροῶντο δὲ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς συγκλή-
του, οὐκ ὀλίγοι· ὧν ἔργον ἐν φιλοσοφίᾳ μάλιστα ἐποιοῦντο μάρκελλος ὀρ-
ρόντιος καὶ σαβινίλλος· ἦν δὲ καὶ ῥογατιανὸς ἐκ τῆς συγκλήτου· ὃς εἰς
τοσοῦτον ἀποστροφῆς τοῦ βίου τούτου προκεχωρήκει, ὡς πάσης μὲν
κτήσεως ἀποστῆναι· πάντα δὲ οἰκέτην ἀποπέμψασθαι· ἀποστῆναι δὲ
καὶ τοῦ ἀξιώματος· καὶ πραίτωρ προιέναι μέλλων· παρόντων τῶν ὑπη-
ρετῶν, μήτε προελθεῖν μήτε φροντίσαι τῆς λειτουργίας· ἀλλὰ μηδ' οἰκί-
αν ἑαυτοῦ ἑλέσθαι κατοικεῖν· ἀλλὰ πρός τινας τῶν φίλων καὶ συνήθων φοιτῶν-
τα, ἐκεῖ τε δειπνεῖν κἀκεῖ καθεύδειν· σιτεῖσθαι δὲ παρὰ μίαν· ἀφ' ἧς δὴ
ἀποστάσεως καὶ ἀφροντιστίας τοῦ βίου ποδαγρῶντα μὲν οὕτως ὡς καὶ δί-
φρῳ βαστάζεσθαι, ἀναρρωσθῆναι· τὰς χεῖρας δὲ ἐκτείνειν μὴ οἷόν τε
ὄντα, χρῆσθαι ταύταις πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ μάρωσι· καὶ τὰς τέχνας διὰ τῶν
χειρῶν μετιόντες· τοῦτον ἀπεδέχετο ὁ πλωτῖνος· καὶ ἐν τοῖς μάλιστα
ἐπαινῶν διετέλει· εἰς ἀγαθὸν παράδειγμα τοῖς φιλοσοφοῦσι προβαλ-
λόμενος· συνῆν δὲ καὶ σεραπίων ἀλεξανδρεύς· ῥήτωρ μὲν τὰ
πρῶτα· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ φιλοσόφοις συνὼν λόγοις· τοῦ δὲ
περὶ χρήματα καὶ τοῦ δανείζειν μὴ δυνηθεὶς ἀποστῆναι ἐλαττώ-
ματος· ἔσχε δὲ καὶ ἐμὲ πορφύριον τύριον ὄντα, ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖ-
ρον· ὃν καὶ διορθοῦν αὐτοῦ τὰ συγγράμματα ἠξίου· γράψας γὰρ
ἐκεῖνος δὶς τὸ γραφὲν μεταλαβεῖν· οὐδέποτ' ἂν ἠνέσχετο· ἀλλ' οὐ-
δὲ ἅπαξ γοῦν ἀναγνῶναι καὶ διελθεῖν· διὰ τὸ τὴν ὅρασιν μὴ ὑπηρε-
Ση. τεῖσθαι αὐτῷ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν· ἔγραφε δὲ, οὔτε εἰς κάλλος ἀπο-
τυπούμενος τὰ γράμματα· οὔτε εὐσήμως τὰς συλλαβὰς διαιρῶν·

οὔτε τῆς ὀρθογραφίας ἐφρόντιζεν· ἀλλὰ μόνον τοῦ νοῦ εἴχετο· καὶ ὃ πάντες ἐ-
θαυμάζομεν, ἐκεῖνο ποιῶν, ἄχρι τελευτῆς διετέλεσε· συντελέσας γὰρ παρ' ἑ-
αυτῷ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὸ σκέμμα, ἔπειτα εἰς γραφὴν παραδιδοὺς ἃ ἐσκέ-
πτετο, συνεῖρεν οὕτω γράφων, ἃ ἐν τῇ ψυχῇ διέθηκεν, ὡς ἀπὸ τοῦ βιβλί-
ου δοκεῖν μεταβάλλειν τὰ γραφόμενα· ἐπεὶ καὶ διαλεγόμενος πρός τινα· καὶ
συνείρων τὰς ὁμιλίας, πρὸς τῷ σκέμματι ἦν· ὡς ἅμα τε ἀποπληροῦν
τὸ ἀναγκαῖον τῆς ὁμιλίας, καὶ τῶν ἐν σκέψει προκειμένων, ἀδιάκοπον τηρεῖν
τὴν διάνοιαν· ἀποστάντος γοῦν τοῦ προσδιαλεγομένου, οὐδὲ ἐπαναλαβὼν
τὰ γεγραμμένα, διὰ τὸ μὴ ἐπαρκεῖν αὐτῷ πρὸς ἀνάληψιν, ὡς εἰρήκαμεν, τὴν
ὅρασιν, τὰ ἑξῆς ἂν ἐπισυνῆψεν, ὡς μηδένα διαστήσας χρόνον μεταξὺ,
ὅτε τὴν ὁμιλίαν ἐποιεῖτο· συνῆν οὖν καὶ ἑαυτῷ ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις,
καὶ τήν γε πρὸς ἑαυτὸν προσοχὴν, οὐκ ἄν ποτε ἐχάλασεν, ἢ μόνον ἐν τοῖς
ὕπνοις· ὃν ἂν ἀπέκρουεν, ἥ τε τῆς τροφῆς ὀλιγότης· οὐδὲ γὰρ ἄρτου πολ-
λάκις ἂν ἥψατο· καὶ ἡ πρὸς τὸν νοῦν αὐτοῦ διαρκὴς ἐπιστροφή· ἔσχε δὲ καὶ
γυναῖκας σφόδρα προσκειμένας, Γεμίναν τε ἧς καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ κατῴκει·
καὶ τὴν ταύτης θυγατέρα Γεμίναν, ὁμοίως τῇ μητρὶ καλουμένην· Ἀμφίκλει-
άν τε τὴν Ἀρίστωνος τοῦ Ἰαμβλίχου υἱοῦ γεγονυῖαν γυναῖκα· σφόδρα φιλο-
σοφίᾳ προσκειμένας· πολλοὶ δὲ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀποθνήσκειν μέλ-
λοντες τῶν εὐγενεστάτων, φέροντες τὰ ἑαυτῶν τέκνα, ἄρρενάς τε ὁμοῦ
καὶ θηλείας, ἐκείνῳ παρεδίδοσαν μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, ὡς ἱερῷ τινὶ καὶ
θείῳ φύλακι· διὸ καὶ ἐπεπλήρωτο αὐτῷ ἡ οἰκία, παίδων καὶ παρθένων·
ἐν τούτοις δ' ἦν καὶ Πολέμων· οὗ τῆς παιδεύσεως φροντίζων, πολλά-
κις ἂν καὶ μεταποιοῦντος ἤκουσε· καὶ τῆς ἀληθείας ἐπεμελεῖτο·
λέγων ἕως ἂν μὴ φιλοσοφῶσιν, ἔχειν αὐτοὺς δεῖν τὰς κτήσεις· καὶ τὰς προ-
σόδους ἀνεπάφους τε καὶ σωζομένας· καὶ ὅμως τοσούτοις ἐπαρκ-
ῶν τὰς εἰς τὸν βίον φροντίδας τε καὶ ἐπιμελείας, τὴν πρὸς τὸν νοῦν τάσιν,
οὐδέποτε ἂν ἐγρηγορότως ἐχάλασεν· ἦν δὲ καὶ πρᾶος καὶ πᾶσι πρὸς χεῖρας
τοῖς ὁπωσοῦν πρὸς αὐτὸν συνήθειαν ἐσχηκόσι· διὸ εἴκοσι καὶ ἓξ ἐτῶν
ὅλων ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίψας, καὶ πλείστοις διαιτήσας τὰς πρὸς ἀλλήλους
ἀμφισβητήσεις, οὐδένα τῶν πολιτικῶν ἐχθρὸν πεποίηται· τῶν δὲ φιλο-

σοφεῖν προσποιουμένων, ὀλύμπιος ἀλεξανδρεύς, ἀμμωνίου ἐπ' ὀλίγον μα-
θητὴς γενόμενος, καταφρονητικῶς πρὸς αὐτὸν ἔσχε διὰ φιλοπρωτεί-
αν· ὃς καὶ οὕτως αὐτῷ ἐπέθετο, ὥστε καὶ ἀστροβολῆσαι αὐτὸν μαγεύσας
ζη ἐπεχείρησεν. ἐπεὶ δὲ εἰς ἑαυτὸν στρεφομένην ᾔσθετο τὴν ἐπιχείρησιν,
ἔλεγε πρὸς τοὺς συνήθεις, μεγάλην εἶναι τὴν τῆς ψυχῆς τοῦ πλωτίνου
δύναμιν· ὡς ἀποκρούειν δύνασθαι τὰς εἰς αὐτὸν ἐπιφορὰς εἰς τοὺς κακοῦν
αὐτὸν ἐπιχειροῦντας. πλωτῖνος μέντοι τοῦ ὀλυμπίου ἐγχειροῦντος, ἀντ-
ελαμβάνετο λέγων αὐτῷ τὸ σῶμα τότε, ὡς τὰ σύσπαστα βαλάντια ἕλ-
κεσθαι, τῶν μελῶν αὐτῷ πρὸς ἄλληλα συνθλιβομένων. κινδυνεύσας
δὲ ὁ ὀλύμπιος πολλάκις αὐτός τι παθεῖν ἢ δρᾶσαι τὸν πλωτῖνον, ἐπαύ-
σατο. καὶ γὰρ καὶ κατὰ γένεσιν, πλέον τι ἔχων παρὰ τοὺς ἄλλους ὁ πλωτῖνος·
αἰγύπτιος γάρ τις ἱερεὺς ἀνελθὼν εἰς τὴν ῥώμην, καὶ διά τινος φίλου
αὐτῷ γνωρισθεὶς, θέλων τε τῆς ἑαυτοῦ σοφίας ἀπόδειξιν δοῦναι, ἠξίω-
ζη σε τὸν πλωτῖνον, ἐπὶ θέαν ἀφικέσθαι, τοῦ συνόντος αὐτῷ οἰκείου
δαίμονος καλουμένου. τοῦ δὲ ἑτοίμως ὑπακούσαντος, γίνεται μὲν ἐν τῷ
ἰσιῶ ἰσείῳ ἡ κλῆσις· μόνον γὰρ ἐκεῖνον τὸν τόπον καθαρὸν φασὶν εὑρεῖν ἐν τῇ ῥώ-
μῃ τὸν αἰγύπτιον. κληθέντα δὲ εἰς αὐτοψίαν τὸν δαίμονα, θεὸν ἐλθεῖν·
καὶ μὴ τοῦ δαιμόνων εἶναι γένους· ὅθεν τὸν αἰγύπτιον εἰπεῖν, μακά-
ριος εἶ θεὸν ἔχων τὸν δαίμονα, καὶ οὐ τοῦ ὑφειμένου γένους τὸν συνόντα·
μήτε δὲ ἐρέσθαι τι ἐκγενέσθαι, μήτε ἐπὶ πλέον ἰδεῖν παρόντα· τοῦ
συνθεωροῦντος φίλου τὰς ὄρνεις, ἃς κατεῖχε φυλακῆς ἕνεκα, πνίξαντος
εἴτε διὰ φθόνον, εἴτε διὰ φόβον τινά. τῶν θειοτέρων δαιμόνων ἔχων τὸν
συνόντα, καὶ αὐτὸς διετέλει, ἀνάγων αὐτοῦ τὸ θεῖον ὄμμα πρὸς ἐκεῖνον.
ἔγραψε γοῦν ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας, καὶ βιβλίον γράφειν, περὶ τοῦ εἰ-
ληχότος ἡμᾶς δαίμονος· ὅπου πειρᾶται αἰτίας φέρειν, περὶ τῆς δι-
αφορᾶς τῶν συνόντων. φιλοθύτου δὲ γενομένου τοῦ ἀμελίου, καὶ τὰ ἱερὰ
κατὰ νουμηνίαν καὶ τὰς ἑορτὰς ἐκπεριιόντος, καὶ ποτε ἀξιοῦντος
τὸν πλωτῖνον σὺν αὐτῷ παραλαβεῖν, ἔφη, ἐκείνους δεῖ πρὸς ἐμὲ ἔρχε-
ζη σθαι· οὐκ ἐμὲ πρὸς ἐκείνους. τοῦτο δὲ ἐκ ποίας διανοίας οὕτως
ἐμεγαληγόρησεν, οὔτ' αὐτοὶ συνεῖναι δεδυνήμεθα, οὔτ' αὐτὸν ἐρέσθαι

ἐτολμήσαμεν· περιῆν δ᾽ αὐτῷ, τοσαύτη περιουσία ἠθῶν κατανοήσεως, ὥστε κλαπέντος
ποτε πεγονυίας πολυτελοῦς περιδεραίου Χιόνης, ἣ συνῴκει αὐτῷ μετὰ τῶν
τέκνων σεμνῶς, τὴν χηρείαν διάγουσα, καὶ ὑπ᾽ ὄψιν τοῦ Πλωτίνου τῶν οἰκετῶν
συνηγμένων, ἐμβλέψας ἅπασιν, οὗτος ἔφη ἐστὶν ὁ κεκλοφώς· δείξας ἕνα τινά.
μαστιζόμενος δὲ ἐκεῖνος, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀρνούμενος τὰ πρῶτα· ὕστερον ὡμο-
λόγησε· καὶ φέρων τὸ κλαπὲν ἀπέδωκε· προεῖπε δ᾽ ἂν καὶ περὶ ἑκάστου τῶν συνόντων παί-
δων περὶ ἑκάστου οἷος ἀποβήσεται· ὡς καὶ περὶ τοῦ Πολέμωνος οἷος ἔσται·
ὅτι ἐρωτικὸς ἔσται καὶ ὀλιγοχρόνιος· ὅπερ καὶ ἀπέβη· καί ποτε ἐμοῦ Πορ-
φυρίου ᾔσθετο, ἐξαγωγὴν ἐμαυτοῦ διανοουμένου τοῦ βίου· καὶ ἐξαίφνης ἐπέ-
στη μοι ἐν τῷ οἴκῳ διατρίβοντι, καὶ εἰπὼν μὴ εἶναι ταύτην τὴν προθυμίαν
ἀπὸ νοερᾶς καταστάσεως, ἀλλ᾽ ἐκ μελαγχολικῆς τινος νόσου, ἀποδημῆσαι ἐκέλευσε·
καὶ πεισθεὶς αὐτῷ εἰς τὴν Σικελίαν ἀφικόμην· Πρόβον τινὰ ἀκούων
ἐλλόγιμον ἄνδρα, περὶ τὸ Λιλύβαιον διατρίβειν· καὶ αὐτός τε τῆς τοιαύτης
προθυμίας ἀπεσχόμην, τοῦ τε παρεῖναι ἄχρι θανάτου τῷ Πλωτίνῳ
ἐνεποδίσθην· ἐτίμησαν δὲ τὸν Πλωτῖνον μάλιστα καὶ ἐσέφθησαν Γα-
λιῆνός τε ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ τούτου γυνὴ Σαλωνίνα· ὁ δὲ τῇ φιλίᾳ τῇ τού-
των καταχρώμενος, φιλοσόφων τινὰ πόλιν κατὰ τὴν Καμπανίαν γεγενῆ-
σθαι λεγομένην, ἄλλως δὲ κατηριπωμένην, ἠξίου ἀνεγείρειν· καὶ τὴν
πέριξ χώραν χαρίσασθαι οἰκισθείσῃ τῇ πόλει· νόμοις δὲ χρῆσθαι τοὺς
κατοικεῖν μέλλοντας, τοῖς Πλάτωνος· καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῇ, Πλα-
τωνόπολιν θέσθαι· ἐκεῖ τε αὐτὸς μετὰ τῶν ἑταίρων ἀναχωρήσειν ὑ-
πισχνεῖτο· καὶ ἐγένετ᾽ ἂν τὸ βούλημα ἐκ τοῦ ῥᾴστου τῷ φιλοσόφῳ·
εἰ μή τινες τῶν συνόντων τῷ βασιλεῖ· φθονοῦντες ἢ νεμεσῶντες,
ἢ δι᾽ ἄλλην μοχθηρὰν αἰτίαν ἐνεπόδισαν· γέγονε δ᾽ ἐν ταῖς συνουσίαις
φράσαι μὲν ἱκανός· καὶ εὑρεῖν καὶ νοῆσαι τὰ πρόσφορα· δυνατώτατος·
ἐν δέ τισι λέξεσιν ἁμαρτάνων· οὐ γὰρ ἂν εἶπεν ἀναμιμνήσκεται· ἀλλὰ
ἀναμνημίσκεται· καὶ ἄλλα τινὰ παράσημα ὀνόματα· ἃ καὶ ἐν τῷ γρά-
φειν ἐτήρει· ἦν δ᾽ ἐν τῷ λέγειν ἡ ἔνδειξις τοῦ νοῦ· ἄχρι τοῦ προσώπου
αὐτοῦ τὸ φῶς ἐπιλάμποντος· ἐράσμιος μὲν ὀφθῆναι· καλλίων δὲ τότε
μάλιστα ὁρώμενος· καὶ λεπτός τις ἱδρὼς ἐπέθει· καὶ ἡ πρᾳότης

διέλαμπε· καὶ τὸ προσηνὲς πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἐδείκνυε· καὶ τὸ εὔτονον·
τρεῖς γοῦν ἡμέρας ἐμοῦ πορφυρίου ἐρωτήσαντος πῶς ἡ ψυχὴ σύνεστι τῷ
σώματι· παρέτεινεν ἀποδεικνύς· ὥστε καὶ θαυμασίου τινὸς τοὔ-
νομα εἰσελθόντος, τοὺς καθόλου λόγους πράττοντος· καὶ εἰς βιβλία
αὐτοῦ ἀκοῦσαι λέγοντος θέλειν· πορφυρίου δὲ ἀποκρινομένου καὶ ἐρω-
τῶντος μὴ ἀνέχεσθαι· ὁ δὲ ἔφη· ἀλλὰ ἂν μὴ πορφυρίου ἐρωτῶν-
τος λύσωμεν τὰς ἀπορίας· εἰπεῖν τι καθάπαξ εἰς τὸ βιβλίον οὐ
δυνησόμεθα· ἐν δὲ τῷ γράφειν· σύντομος γέγονε καὶ πολύνους·
βραχύς τε καὶ νοήμασι πλεονάζων ἢ λέξεσι· τὰ πολλὰ ἐνθουσιῶν·
καὶ ἐκ πάθους φράζων· καὶ τὸ συμπαθείας ἢ παραδόσεως· ἐμ-
μέμικται δ' ἐν τοῖς συγγράμμασι· καὶ τὰ στωϊκὰ λανθάνοντα δόγματα·
καὶ τὰ περιπατητικά· καταπεπύκνωται δὲ καὶ ἡ μετὰ τὰ φυ-
σικὰ τοῦ ἀριστοτέλους πραγματεία· ἐλάνθανε δ' αὐτὸν οὔτε γεωμετρικόν τι
λεγόμενον θεώρημα· οὐκ ἀριθμητικόν· οὐ μηχανικόν· οὐκ ὀπτικόν· οὐ
μουσικόν· αὐτὸς δὲ ταῦτα ἐξεργάζεσθαι οὐ παρεσκεύαστο· ἐν δὲ ταῖς
συνουσίαις· ἀνεγινώσκετο μὲν αὐτῷ τὰ ὑπομνήματα· εἴτε σεβήρου
εἴη, εἴτε κρονίου· ἢ νουμηνίου· ἢ γαΐου· ἢ ἀττικοῦ· καὶ τοῖς περι-
πατητικοῖς, τά τε ἀσπασίου καὶ ἀλεξάνδρου· ἀδράστου τε καὶ τῶν ἐμ-
πεσόντων· ἐλέγετο δ' ἐκ τούτων, οὐδὲν καθάπαξ· ἀλλ' ἴδιος ἦν καὶ
ἐξηλλαγμένος ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τὸν ἀμμωνίου φέρων νοῦν ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν·
ἐπληροῦτο δὲ ταχέως· καὶ δι' ὀλίγων δοὺς νοῦν βαθέος θεωρήματος·
ἀνίστατο· ἀναγνωσθέντος δὲ αὐτῷ· τοῦ περὶ ἀρχῶν λογγίνου, καὶ
ζη τοῦ φιλαρχαίου· φιλόλογος μὲν ἔφη ὁ λογγῖνος· φιλόσοφος δὲ οὐδαμῶς·
ὠριγένους δὲ ἀπαντήσαντος ποτὲ εἰς τὴν συνουσίαν· πληρωθεὶς ἐρυ-
θήματος· ἀνίστασθαι μὲν ἐβούλετο· λέγειν δὲ ὑπὸ ὠριγένους ἀξιού-
ζη μενος· ἔφη ἀνίλλεσθαι τὰς προθυμίας· ὅταν ἴδῃ ὁ λέγων· ὅτι πρὸς
εἰδότας ἐρεῖ· ἃ αὐτὸς λέγειν μέλλει· καὶ οὕτως ὀλίγα διαλεχθεὶς ἀνέστη·
ἐμοῦ δὲ ἐν πλατωνείοις ποίημα ἀναγνόντος τὸν ἱερὸν γάμον· καὶ τινὸς
διὰ τὸ μυστικῶς πολλὰ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐπικεκρυμμένως εἰρηκέναι·
εἰπόντος μαίνεσθαι τὸν πορφύριον· ἐκεῖνος εἰς ἐπήκοον ἔφη πάντων·

ἔδοξα ὅλου καὶ τὸν ποιητὴν καὶ τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν ἱεροφάντην· ὅτε δὲ
ὁ ῥήτωρ διοφάνης, ἀνέγνω ὑπὲρ ἀλκιβιάδου τοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ
πλάτωνος ἀπολογίαν, δόγμα τιθεὶς χρῆναι ἀρετῆς ἕνεκα μαθήσεως,
εἰς συνουσίαν αὐτὸν παρέχειν ἐρῶντι ἀφροδισίου μίξεως τῷ καθηγεμό-
νι· ὁ ἐξανέστη πολλάκις ἀναστὰς ἀπαλλαγῆναι τῆς συνόδου· ἐπισχὼν
δὲ αὐτὸν, μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἀκουστηρίου, ἐμοὶ πορφυρίῳ ἀν-
τιγράψαι προσέταξε· μὴ θέλοντος δὲ τοῦ διοφάνους τὸ βιβλίον δοῦ-
ναι· διὰ τῆς μνήμης ἀναληφθεισῶν τῶν ἐπιχειρημάτων, ἀντιγρα-
ψας εἶπον, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκροατῶν συνηγμένων ἀναγνοὺς, το-
σοῦτον τὸν πλωτῖνον εὔφρανα, ὡς καὶ ἐν ταῖς συνουσίαις συνεχὲς
ἐπιλέγειν, βάλλ' οὕτως· αἴ κέν τι φόως ἄνδρεσσι γένηαι· γράφοντος δὲ εὐ- ζ
βούλου ἀθήνηθεν τοῦ πλατωνικοῦ διαδόχου· καὶ πέμποντος συγγράμ-
ματα ὑπὲρ τινων πλατωνικῶν ζητημάτων, ἐμοὶ πορφυρίῳ ταῦτα
δίδοσθαι ἐποίει· καὶ σκοπεῖν καὶ ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ γεγραμμένα ἠξί-
ου· προσεῖχε δὲ τοῖς μὲν περὶ τῶν ἀστέρων κανόσιν, οὐ πάνυ τι μαθη-
ματικῶς· τοῖς δὲ τῶν γενεθλιαλόγων ἀποτελεσματικοῖς, ἀκριβέστερον· καὶ
φωράσας τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀνέχεγγυον, ἐλέγχειν πολλαχοῦ καὶ ἐν τοῖς
συγγράμμασιν οὐκ ὤκνησε· γεγόνασι δὲ κατ' αὐτὸν τῶν χριστιανῶν,
πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι· αἱρετικοὶ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ἀνηγμένοι,
οἱ περὶ ἀδέλφιον καὶ ἀκυλῖνον· οἱ τὰ ἀλεξάνδρου τοῦ λίβυος καὶ φι-
λοκώμου καὶ δημοστράτου καὶ λυδοῦ συγγράμματα· πλεῖστα κε-
κτημένοι· ἀποκαλύψεις τε προφέροντες ζωροάστρου· καὶ ζωστρι-
ανοῦ· καὶ νικοθέου· καὶ ἀλλογενοῦς καὶ μέσου· καὶ ἄλλων τοιούτων·
πολλοὺς ἐξηπάτων καὶ αὐτοὶ ἠπατημένοι· ὡς δὴ τοῦ πλάτωνος,
εἰς τὸ βάθος τῆς νοητῆς οὐσίας οὐ πελάσαντος· ὅθεν αὐτὸς μὲν, πολλοὺς ἐ-
λέγχους ποιούμενος ἐν ταῖς συνουσίαις, γράψας δὲ καὶ βιβλίον ὅπερ
πρὸς τοὺς γνωστικοὺς ἐπεγράψαμεν, ἡμῖν τὰ λοιπὰ καταλέλοιπε κρί- γνωστ/
νειν· ἀμέλιος δὲ ἄχρι τεσσαράκοντα βιβλίων προκεχώρηκε, πρὸς
τὸ ζωστριανοῦ βιβλίον ἀντιγράφων· πορφύριος δὲ ἐγὼ πρὸς τὸ ζω-
ροάστρου, συχνοὺς πεποίημαι ἐλέγχους, ὅλως νόθον τε καὶ νέον τὸ βι-

βλίον παραδείκνυσι· πεπλασμένον τε ὑπὸ τῶν τὴν αἵρεσιν συστησαμένων, εἰς δόξαν τοῦ εἶναι τοῦ παλαιοῦ Ζωροάστρου τὰ δόγματα, ἃ αὐτοὶ εἵλοντο πρεσβεύειν. Τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὰ Νουμηνίου αὐτὸν ὑποβάλλεσθαι λεγόντων· καὶ τοῦ τὸ πρὸς Ἀμέλιον ἀπαγγέλλοντος Τρύφωνος τοῦ Στωϊκοῦ τε καὶ Πλατωνικοῦ, γέγραφεν ὁ Ἀμέλιος βιβλίον, ὅπερ ἐπεγράψαμεν, περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τοῦ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς· προσεφώνησε δὲ αὐτὸ Βασιλεῖ μοι· Βασιλεὺς δὲ τοὔνομα τῷ Πορφυρίῳ ἐμοὶ ὄντι· κατὰ μὲν πάτριον διάλεκτον Μάλκῳ κεκλημένῳ· ὅπερ μοι καὶ ὁ πατὴρ ὄνομα ἐκέκλητο· τοῦ δὲ Μάλκου ἑρμηνείαν ἔχοντος βασιλεύς, εἴ τις εἰς Ἑλλάδα διάλεκτον μεταβάλλειν ἐθέλοι· ὅθεν ὁ Λογγῖνος μὲν προσφωνῶν τὰ περὶ ὁρμῆς Κλεοδάμῳ τε καὶ ἐμοὶ Πορφυρίῳ· Κλεόδαμέ τε καὶ Μάλχε προγέγραφεν· ὁ δ' Ἀμέλιος ἑρμηνεύσας τοὔνομα, ὡς ὁ Νουμήνιος τὸν Μάξιμον εἰς Μέγαλον, οὕτως ὁ Μάλκος εἰς τὸν Βασιλέα γέγραφε· Ἀμέλιος Βασιλεῖ εὖ πράττειν·

αὐτῶν μὲν ἕνεκα τῶν πάνυ εὐφήμων ἀνδρῶν, οὓς διαβρυλλεῖν ἀκήκοας εἰς ἑαυτὸν φησὶ τὰ τοῦ ἑταίρου ἡμῶν δόγματα, εἰς τὸν Ἀπαμέα Νουμήνιον ἀναγόντων, οὐκ ἂν προήκαμεν φωνήν· σαφῶς ἐπίστασο· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ τοῦτο ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς ἀγομένης περιεληλύθει εὐστομίας τε καὶ εὐγλωττίας· νῦν μὲν ὅτι πάντα φλήναφος· αὖθις δὲ ὅτι ὑποβολιμαῖος· ἐπὶ τούτοις δὲ ὅτι καὶ φαυλότατα τῶν ὄντων ὑποβαλλόμενος· τῷ διασύρειν αὐτόν· δηλαδὴ κατ' αὐτοὺς λεγόντων. Σοῦ δὲ τῇ προφάσει ταύτῃ, οἰομένου δεῖν ἀποχρῆσθαι πρὸς τὸ τῆς τῶν ἡμῖν ἀρεσκόντων ἀλλ' ἐν προχείρῳ πρὸς ἀνάμνησιν· καὶ τὸ ἐπωνομάσθαι ἑταίρου ἀνδρὸς οἵου τοῦ Πλωτίνου μεγάλου, εἰ καὶ πάλαι διαβεβοημένα, ὅλως χαρίζεσθαι προθυμηθῶν ὑπήκουσα· καὶ νῦν σοι ἀποδίδωμι τὰ ἐγνωσμένα, ἐν τρισὶν ἡμέραις, ὡς οἶσθα, πεποιημένα· χρὴ δὲ αὐτὰ ὡς ἂν μὴ ἐκ τῆς τῶν συγγραμμάτων ἐκείνων παραθέσεως, οὔτε συντεταγμένα, οὔτ' ἐκλελεγμένα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἐν ταῖς ἐξ ἀρχῆς ἀναπεπληρωμένα, καὶ ὡς πρῶτα προσέπεσεν ἕκαστα, οὕτω τεθέντα ἐνταῦθα, νῦν συγγνώμης δικαίας παρὰ σοῦ τυχεῖν.

ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦ βουλήματος τοῦ ὑπὸ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν ὑποφερομένου περιττήν· ἀνδρὸς οὐ μάλα προχείρου ἑλκεῖν ὑπάρχοντος διὰ τὴν ἄλλοτε ἄλλως περὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἂν δόξειεν ἐκφοράν. ὅτι δὲ εἴ τι τοῦ ἀπὸ τῆς οἰκείας ἑστίας παραχαράττοιτο, διορθώσειν ἡμᾶς εὖ οἶδα. ἠναγκάσμεθα δ' ὡς ἔοικεν ὥσπερ φησὶν ἡ τραγῳδία, ὢν φιλοπράγμων, τῇ ἀπὸ τῶν τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν δογμάτων διαστάσει, ἀπευθύνειν καὶ ἀπολογεῖσθαι· τοιοῦτον ἄρα ὦ τὸ σοὶ χαρίζεσθαι ἐκ παντὸς βούλεσθαι. ἔρρωσο.

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν θεῖναι προήχθην, οὐ μόνον τοῦ παραστῆσαι χάριν τοὺς τότε καὶ ἐπ' αὐτοῦ γενομένους τὸ τοῦ Νουμηνίου οἴεσθαι ὑποκλεπτόμενον κομπάζειν, ἀλλὰ καὶ ὅτι τραγικὸν αὐτὸν φλήναφον εἶναι ἡγοῦντο καὶ κατεφρόνουν τῷ μὴ νοεῖν ἃ λέγει καὶ τῷ πάσης σοφιστικῆς αὐτὸν σκηνῆς καθαρὸν, καὶ τύφου· ὁμιλοῦντι δὲ ἐοικέναι ἐν ταῖς συνουσίαις, καὶ μηδενὶ ταχὺ ἐπιφαίνειν τὰς συλλογιστικὰς ἀνάγκας αὐτοῦ τὰς ἐν τῷ λόγῳ λαμβανομένας. ἔπαθον δ' οὖν τὰ ὅμοια ἐγὼ Πορφύριος, ὅτε πρῶτον αὐτοῦ ἠκροασάμην. διὸ καὶ ἀντιγράψας προσήγαγον δεικνύναι πειρώμενος, ὅτι ἔξω τοῦ νοῦ ὑφέστηκε τὸ νόημα. Ἀμέλιον δ' ἐποίησε ταῦτα ἀναγνῶναι· ἐπειδὴ ἀνέγνω, μειδιάσας, σὸν ἂν εἴη ὦ Ἀμέλιε λῦσαι τὰς ἀπορίας, εἰς ἃς διὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν ἡμῖν δοκούντων ἐμπέπτωκε. γράψαντος δὲ βιβλίον οὐ μικρὸν τοῦ Ἀμελίου πρὸς τὰς τοῦ Πορφυρίου ἀπορίας, καὶ αὖ πάλιν πρὸς τὰ γραφέντα ἀντιγράψαντός μου, τοῦ δὲ Ἀμελίου καὶ πρὸς ταῦτα ἀντιγράψαντος, ἐκ τρίτου μόλις συνεὶς τὰ λεγόμενα ὁ Πορφύριος μετεθέμην, καὶ παλινῳδίαν γράψας ἐν τῇ διατριβῇ ἀνέγνων· κἀκεῖθεν λοιπὸν τοῖς βιβλίοις τοῦ Πλωτίνου ἐπίστευσα, καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλον εἰς φιλοτιμίαν προήγαγον, τοῦ διαρθρῶσαι καὶ διὰ πλειόνων γράψαι τὰ δοκοῦντα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἀμέλιον, εἰς τὸ γράφειν πρόθυμον ἐποίησα. Ἣν δὲ ἔσχε κρίσιν ὁ Λογγῖνος περὶ τοῦ Πλωτίνου δόξαν, ἐξ ὧν μάλιστα πρὸς αὐτὸν ἐγὼ γράφων ἐσήμαινον, δηλώσει μέρος ἐπιστολῆς γράψας πρός με, ἔχει δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. ἀξιῶν γάρ με ἀπὸ τῆς Σικελίας καταλαβεῖν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν Φοινίκην, καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου, φησί· καὶ ταῦτα μὲν πέμπειν

ὅταν σοι δοκῇ· μᾶλλον δὲ κομίζειν· οὐ γὰρ ἂν ἀποσταίην τοῦ πολλάκις δεῖ-
σθαί σου τὴν προσήκουσαν ὁδόν, τῆς ἑτέρας ἐπικεῖναι· κἂν εἰ μηδ' ἓν
δι' ἄλλο τι· γὰρ ἂν καὶ πρὸς σοφὸν παρ' ἡμῶν προσδοκῶν ἀφίκοιο· τήν τε
πολλαχοῦ συνήθειαν· καὶ τὸν ἀέρα μετριώτατον ὄντα πρὸς τὴν λεπτό-
τητα τοῦ σώματος ἀσθένειαν· κἂν ἄλλο τύχῃς οἰηθείς, πάρεργον δὲ μηδὲν
προσδοκῶν καινότερον· μὴ δόξῃς πολλαχοῦ τὸ σαφὲς ἀπολωλεκέναι· σοῦ
γὰρ γράψαι τῶν τοσαύτη σπάνις ἐνταῦθα καθέστηκεν· ὥστε μὴ τοιοῦσθε
οἷς πάντα τὸν χρόνον τοῦτον, ταμιευόμενα τῶν πρωτίνου παρασκευά-
ζων, μόλις αὐτῶν ἐπεκράτησα· τὸν ὑπογραφέα, τῶν μὲν εἰωθότων
ἀπέχων ἔργων· πρὸς σοὶ δὲ τοῦ τοσαῦτα ξυγγενέσθαι· καὶ κέκτημαι μὲν
ὅσα δοκεῖ πάντα καὶ τοῖς μὲν ὑπὸ σοῦ πεμφθέντα· κέκτημαι δὲ ἡμιτε-
λῆ· οὐ γὰρ μετὰ τὸ σῶν διημαρτημένα· καὶ τοι τὸν ἑταῖρον ἀμήχανον,
ὃ μὲν ἀναμνήσασθαι τὰ τοῦ γραφέως πλημμελήματα· πῶς δεῖ; ἀλλὰ προυργιαί-
τερα τῆς τοιαύτης προσεδρείας· οὐκοῦν ἔχω τίνα χρὴ τρόπον αὐτοῖς ὁ-
μιλῆσαι· καίπερ ὑπερεπιθυμῶν· ταπεινῆς ψυχῆς ἢ ταπεινοῖς τοιούτοις
ἐπισκέψασθαι· ταῦτα γὰρ οὖν, καὶ μάλιστα διημαρτηκέναι· καὶ πάνυ
βουλοίμην ἂν εἰ θεῖμί μοι παρὰ σοῦ τὰ μετὰ χεῖρας θείας γεγραμμένα,
τοῦ παραγνῶναι μόνον, εἰ τὰ αὐτοῦ πέμψαι πάλιν· αὖθις δὲ τὸν
αὐτὸν ἐραστὴν λόγον, ὅτι μὴ πέμπειν· ἀλλ' αὐτὸν ἥκειν φέροντα μᾶλλον ἀ-
ξιῶ· ταῦτα γε καὶ τῶν λοιπῶν εἴ τι διαστρέφει τὸν ἀμέλιον· ἃ
μὲν γὰρ ἤγαγεν, ἅπαντα διὰ σπουδῆς ἐκτησάμην· πῶς δ' οὐκ ἔ-
μελλον ἀνδρὸς ὑπομνήματα πάσης αἰδοῦς ἄξια καὶ τιμῆς κτήσα-
σθαι· τοῦτο γὰρ οὖν καὶ παρόντι σοι, καὶ μακρὰν ἀπόντι
καὶ περὶ τὴν Τύρον διατρίβοντι, τυγχάνω δή που θεν ἐπεσταλκώς· ὅτι
τῶν μὲν ὑποθέσεων, οὐ πάνυ μετὰ τὸ πολλοὺς προσίεσθαι συμβέβηκε·
τὸν δὲ τύπον τῆς γραφῆς, καὶ τὸ συνοικοῦν τἀνδρὸς τὴν πυκνότητα, ἢ
τὸ φιλόσοφον τῆς τῶν ζητημάτων διαθέσεως, ὑπερβαλλόντως
θαυμάζω φίλων· καὶ μετὰ τῶν ἐλλογιμωτάτων ἂν ταύτου τοῦ βιβλία,
φαίην ἂν δεῖν τοῖς ζητητικοῖς· ταῦτα ἔτι πρότερον παρατέθεικα, τοῦ
καθήμας κεκινημένου τοῦ γενομένου, καὶ ταῦτα ὡς ἀρχὴ οὐδ' ὁπόταν τῶν

καθ' αὑτὸν διαλέξαντος· δεικνὺς οἷαν ἔσχεν ἡ περὶ Πλωτίνου κρίσις, καίτοι τὰ πρῶτα ὑπὸ τῆς τῶν ἀγνώστων ἀμαθίας καταφρονητικῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν διετέλει· ἐδόκει δὲ ἃ ἐκτήσατο ἐκ τῶν Ἀμελίου ἀντιγράφων ἡμαρτῆσθαι· διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τοῦ ἀνδρὸς τὴν συνήθη ἑρμηνείαν. εἰ γάρ τινα καὶ ἄλλα, καὶ τὰ παρ' Ἀμελίῳ διορθώσεως· ὅσα γε ἐκ τῶν αὐτογράφων μετειλημμένα. Ἔτι δὲ τοῦ Λογγίνου ἃ ἐν συγγράμμασι γέγραφε· περὶ Πλωτίνου τε καὶ Ἀμελίου καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν γεγονότων φιλοσόφων, ἀναγκαῖον παραθεῖναι· ἵνα καὶ πλήρης γένηται ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις, οἷα γέγονε τοῦ ἐλλογιμωτάτου ἀνδρὸς καὶ ἐλεγκτικωτάτου. ἐπιγράφεται δὲ τὸ βιβλίον· Λογγίνου πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμέλιον, περὶ τέλους. ἔχει δὲ τοιόνδε προοίμιον· Πολλῶν καθ' ἡμᾶς ὦ Μάρκελλε γεγονότων μὲν φιλοσόφων, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τοὺς πρώτους τῆς ἡλικίας ἡμῶν χρόνους· ὁ μὲν γὰρ νῦν καιρὸς, οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅσην σπάνιν ἔσχηκε τοῦ πράγματος· ἔτι δὲ μειρακίων ὄντων ἡμῶν, οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων προεστῶτες· οὓς ἅπαντας ἡμῖν ὑπῆρξεν ἰδεῖν· διὰ τὴν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλοὺς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν· συγγενέσθαι δὲ αὐτῶν τοῖς ἐπιβιώσασι, κατὰ ταὐτὸ συχνοῖς ἔθνεσι καὶ πόλεσιν ἐπιμίξαντας, οἱ μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχείρησαν τὰ δόξαντα σφίσι πραγματεύεσθαι· καταλιπόντες τοῖς ἐπιγιγνομένοις, τῆς παρ' αὐτῶν ὠφελείας μετασχεῖν· οἱ δ' αὐτοῖς ἀρκεῖν ὑπέλαβον, τοὺς συνόντας προβιβάζειν, εἰς τὴν τῶν ἀρεσκόντων ἑαυτοῖς κατάληψιν· ὧν τοῦ μὲν προτέρου γεγόνασι τρόπου, Πλατωνικοὶ μὲν Εὐκλείδης καὶ Δημόκριτος καὶ Προκλῖνος, ὁ περὶ τὴν Τρῳάδα διατρίψας· οἵ τε μέχρι νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ δημοσιεύοντες, Πλωτῖνος καὶ Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος ὁ τούτου γνώριμος· Στωϊκοὶ δὲ Θεμιστοκλῆς καὶ Φοιβίων· οἵ τε μέχρι πρῴην ἀκμάσαντες, Ἄννιός τε καὶ Μήδιος· Περιπατητικοὶ δὲ, ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἡλιόδωρος· τοῦ δὲ δευτέρου, Πλατωνικοὶ μὲν, Ἀμμώνιος καὶ Ὠριγένης· οἷς ἡμεῖς τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου προσεφοιτήσαμεν· ἀνδράσιν οὐκ ὀλίγον τῶν καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκοῦσιν· οἱ τ' Ἀθήνησι διάδοχοι, Θεόδοτος καὶ Εὔβουλος· καὶ γὰρ εἴ τι τούτων γέγραπταί τισιν, ὥσπερ Ὠριγένει μὲν τὸ περὶ τῶν

δαιμόνων, ἐβούλοντο δὲ τὸ περὶ τοῦ φιλήβου καὶ τοῦ γοργίου· καὶ τῶν ἀεὶ τὸ
τέλει πρὸς τὴν πλάτωνος πομπὴν ἀναδύτειρ κλεέμων· οὐκ ἔχει ἥδια πρὸς
τὸν ὑπὲρ τοῦ ἐξεργασμένον τὸν λόγον αὐτοῖς ἀεὶ θελειν ἂν γένοιτο· πάρεργον
τῇ τοιαύτῃ χρησαμένων σπουδῇ· καὶ μὴ προηγουμένως περὶ τοῦ γρα
φὴν ὁρμήσαντες· τῶν δὲ στωικῶν, ἑρμῖνος καὶ λυσίμαχος· οἱ ἐν
ἄστει καταβιώσαντες, ἀθηναῖος καὶ λυσίμαχος μουσώνιος· καὶ περι
πατητικῶν· ἀμμώνιος καὶ πτολεμαῖος· φιλολογώτατοι μὲν τῶν καθ' ἑαυτοὺς
ἄμφω γενόμενοι· καὶ μάλιστα ὁ ἀμμώνιος· οὐ γὰρ ἐκεῖνοί τι ἐκείνῳ γέγονεν
εἰς πολυμάθειαν παραπλήσιος· οὐ μὴν καὶ γράψαντες τεχνικὸν οὐ
δέν· ἀλλὰ ποιήματα καὶ λόγους ἐπιδεικτικούς· ἅπερ οὖν καὶ σωθῆναι
τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀκόντων οἶμαι· μὴ γὰρ ἂν αὐτοῖς δέξασθαι, διὰ τοι
ούτων βιβλίων ὕστερον γενέσθαι γνωρίμοις, ἀφέντας σπουδαιοτέροις
συγγράμμασι τὴν ἑαυτῶν ἀποθησαυρίσαι διάνοιαν· τῶν δ' οὖν γρα
ψάντων, οἱ μὲν οὐδὲν πλέον ἢ συναγωγὴν καὶ μεταγραφὴν τῶν τοῖς πρεσ
βυτέροις συντεθέντων ἐποιήσαντο· καθάπερ εὐκλείδης· καὶ δη
μόκριτος· καὶ προκλῖνος· οἱ δὲ μικρὰ κομιδῇ πράγματα τῆς τῶν
παλαιῶν ἱστορίας ἀπομνημονεύσαντες, εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους ἐ
κείνοις ἐπεχείρησαν τινὰ βιβλία· καθάπερ ἄννιός τε καὶ μήδιος
καὶ φοιβίων· οὗτος μὲν, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ λέξει κατασκευῆς γνωρίζε
σθαι μᾶλλον, ἢ τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ συντάξεως ἀξιῶν· οἷς καὶ τὸν ἡλιό
δωρον, συγκαταλέγειν ἔξεστιν· οὐδὲ ἐκείνων τι παρὰ τοὺς πρεσβυ
τέροις ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν εἰρημένα προσφέροντος εἰς τὴν τοῦ λόγου
διάρθρωσιν· οἱ δὲ καὶ πλήθει προβλημάτων ἃ μετεχειρίσαντο,
τὴν σπουδὴν τοῦ γράφειν ἀποδεξάμενοι, καὶ τρόπῳ θεωρίας ἰδίῳ
χρησάμενοι, πλωτῖνος εἰσὶ καὶ γεντιλιανὸς ἀμέλιος· ὁ μὲν τὰς πυ
θαγορείους ἀρχὰς καὶ πλατωνικὰς ὡς ἐδόκει, πρὸς σαφεστέραν τῶν
πρὸ αὐτοῦ καταστησάμενος ἐξήγησιν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἐγγύς τι τὰ νου
μηνίου καὶ κρονίου καὶ μοδεράτου καὶ θρασύλλου, τοῖς πλωτίνου
περὶ τῶν αὐτῶν συγγράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν· ὁ δὲ ἀμέλιος, κατ' ἴ
χνη μὲν τούτου βαδίζειν προαιρούμενος· καὶ τὰ πολλὰ μὲν τῶν αὐτῶν

δογμάτων ἐχόμενος· τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολύχους ὤν· καὶ τῇ τῆς ἑρμηνείας περιβολῇ πρὸς τοὐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑποφερόμενος· ὧν καὶ μόνων ἡμεῖς ἄξιον εἶναι νομίζομεν ἐπισκοπεῖσθαι τὰ συγγράμματα· τοὺς μὲν γὰρ λοιπούς, τί τις ἂν οἴοιτο κινεῖν ἀπὸ τούτων· ἀφεὶς ἐξετάζειν ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦτα λαβόντες οὗτοι γεγράφασιν· οὐδὲν αὐτοὶ παρ' αὐτῶν προσθέντες· οὐχ ὅτι τῶν κεφαλαίων· ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπιχειρημάτων· οὐδ' ὁποιασοῦν ἐπισυναγωγῆς τῶν παρὰ τοῖς πλείοσιν· ἢ κρίσεως τοῦ βελτίονος ἐπιμεληθέντες, ἤδη μὲν οὖν καὶ διελέγχων τοῦτό τε πεποιήκαμεν· ὥσπερ καὶ πρὸς τὸ μὲν Γεντιλιανοῦ περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης ἀντειπόντες· τοῦ δὲ Πλωτίνου τὸ περὶ τῶν ἰδεῶν ἐπισκεψάμενοι· τὸν γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε κἀκείνου ἑταῖρον ὄντα βασιλέα τὸν Τύριον, οὐδ' αὐτὸν ὀλίγα πεπραγματευμένον κατὰ τὴν Πλωτίνου μίμησιν· ὃν ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀγωγῆς, ἐπεχείρησε διὰ συγγράμματος ἀποδεῖξαι βέλτιον δόξαν περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς ἡμῖν ἀρεσκούσης ἔχοντα, μετρίως ἀντιγραφῇ διελέγξαι δοκοῦμεν, οὐκ εὖ παλινῳδήσαντα· καὶ τούτοις οὐκ ὀλίγα τῶν ἀνδρῶν τούτων κεκινηκότες δόξας· ὥσπερ καὶ τῇ πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολῇ μεγέθος μὲν ἀρούσῃ συγγράμματος· ἀποκρινόμενοι ἤδη πρὸς ἔνια τῶν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἐπισταλέντων· ἣν αὐτὸς μὲν ἐπιστολὴν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας ἐπέγραψεν· ἡμεῖς δὲ αὐτὸ μόνον, προσηρκέσθημεν τῇ κοινῇ τοῦ συγγράμματος ἐπιγραφῇ· πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολὴν αὐτὸ προσαγορεύσαντες. Ἐν δὴ τούτοις τοῖς ὡμολόγησε μὲν προὔχειν τῶν ἐπ' αὐτοῦ γενομένων, τῷ πλήθει τῶν προβλημάτων διενεγκεῖν Πλωτῖνόν τε καὶ Ἀμέλιον· πρὸς τὸ δὲ θεωρίας ἰδιότροπον μάλιστα τούτους χρήσασθαι· τὰ Νουμηνίου δὲ, οὐχ ὅτι ὑποβάλλεσθαι· καὶ τὰ ἐκείνου πρεσβεύειν δόγματα· ἀλλὰ τὰ τῶν Πυθαγορείων· αὐτούς τε ἑλομένους μετιέναι δόγματα· καὶ οὐδ' ἐγγύς εἶναι τὰ Νουμηνίου καὶ Κρονίου καὶ Μοδεράτου καὶ Θρασύλλου· τοῖς Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συγγραμμάτων εἰς ἀκρίβειαν· περὶ δὲ Ἀμελίου· ὅτι κατ' ἴχνη μὲν τοῦ Πλωτίνου ἐβάδιζεν· τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολύχους ὤν· καὶ τῇ τῆς ἑρμηνείας περιβολῇ πρὸς τοὐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑπήχθη· ὅμως

μνησθεὶς μου τοῦ Πορφυρίου, ἐπ' ἀρχαῖς ἔχοντος τῆς πρὸς Πλωτῖνον συνουσίας, φησίν· ὁ ποιόσδε κοινὸς ἡμῶν τε κἀκείνων Βασιλεὺς ὁ Τύριος, οὐδ' αὐτὸς ὀλίγα πεπραγματευμένος κατὰ τὴν Πλωτίνου μίμησιν συνετέθη. Ταῦτα οὖν ὡς κατιδὼν ἐπὶ τῆς Ἀμελίου περιβολῆς τὸ ἀφιλόσοφον, πάντῃ μοι φυλάξασθαι καὶ πρὸς ζῆλον τὸν Πλωτίνου γράφων ἀφορῶν. Ἀρκεῖ τοίνυν ὁ τοσοῦτος ἀνήρ, καὶ ἐν κρίσει πρῶτος ὤν, καὶ ὑπειλημμένος ἄχρι νῦν, τοιαῦτα γράφων περὶ Πλωτίνου, ὡς εἰ καὶ καλοῦντί με τὸν Πορφύριον συνέβη διωρθῶσαι, οὐ μὴν ἐξ αὐτῶν οὐδ' ἂν ἀντιγράψαι· ἀπεῖν ἀκριβῶσαι τὸ δόγμα, γράψαι τε χρῆναι. Ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην, φησὶν ὁ Ἡσίοδος, λέγειν. Εἰ γὰρ δεῖ ταῖς μαρτυρίαις χρῆσθαι, ταῖς παρὰ τῶν σοφῶν γεγενημέναις, τίς ἂν εἴη σοφώτερος θεοῦ· καὶ θεοῦ τοῦ ἀληθῶς εἰρηκότος, οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης· καὶ κωφοῦ ξυνίημι, καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω. ὁ γὰρ δὴ Ἀπόλλων, ἐρομένου τοῦ Ἀμελίου ποῦ ἡ Πλωτίνου ψυχὴ κεχώρηκεν, ὁ τὸν εἰπὼν περὶ Σωκράτους, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος, ἐπάκουσον ὅσα καὶ οἷα περὶ Πλωτίνου ἐθέσπισεν· Ἄμβροτα φορμίγγων ἀναβάλλομαι ὕμνον ἀοιδῆς, ἀμφ' ἀγανοῖο φίλοιο· μελιχροτάτοισιν ὑφαίνω φωναῖς ἀφημὸν κιθάρης χρυσέῳ ὑπὸ πλήκτρῳ· κικλήσκω καὶ Μούσας ξυνὴν ὄπα γηρύσασθαι, παμφώνοις ἰαχῇσι, πανθανάτοις μανίαισιν ὁμηρείαισι τ' ἀοιδαῖς· ἀλλ' ἄγε Μουσάων ἱερὸς χορὸς ἀπύσωμεν· εἰς ἓν ἐπιτορνώσαντες, ἀοιδῆς τέρμα πάσης· ὕμμι καὶ ἐν μέσσαισιν ἐμοὶ Φοῖβος βαθυχαίτης· δαῖμον ἄνερ τὸ πάροιθεν, ἀτὰρ νῦν δαίμονος αἴσῃ θειοτέρῃ πελάων, ὅτ' ἐλύσαο δεσμὸν ἀνάγκης ἀνδρομέης· ῥεθέων δὲ πολυφλοίσβοιο κυδοιμοῦ ἐρωσάμενος πραπίδεσσιν ἐς ἠιόνα νήχυτον ἀκτῆς· νῆχ' ἐπειγόμενος δήμου ἀπονόσφιν ἀλιτρῶν, στηρίξαι καθαρῆς ψυχῆς εὐκαμπέα οἴμην· ᾗχι θεοῖο σέλας περιλάμπεται· ᾗχι θέμιστες ἐν καθαρῷ ἀπάτερθεν ἀλιτροσύνης ἀθεμίστου· καὶ τότε μὲν σκαίροντι πικρὸν κῦμ' ἐξυπαλύξαι αἱμοβότου βιότοιο καὶ ἀσηρῶν εἰλίγγων· ἐν μέσσοισι κλύδωνος ἀνωΐστου τε κυδοιμοῦ·

πολλάκις ἐκ μακάρων φάνθη σκοπὸς ἐγγύθι μαίων· πολλάκις σεῖο νόοιο
βολὰς λοξῇσιν ἀταρποῖς ἱεμένας φορέεσθαι ἑοῖς ῥοθίοισι σφετέρῃσιν· ὀρθο
πόρον ἀνὰ κύκλα καὶ ἄμβροτον οἶμον ἄειραν, ἀθάνατοι· θαμινὴν φαέων
ἀκτῖνα πορόντες· ὄσσοισι δέρκεσθαι ἀπὸ σκοτίης λιγαίνης· οὐδέ σε παμ
πήδην βλεφάρων ἔχε νήδυμος ὕπνος· ἀλλ' ἄρ' ἀπὸ βλεφάρων πετάσας
ἠχλύϊ βαρεῖαν, ἀχλύος ἐν δίνῃσι φορεύμενος ἔδρακες ὄσσοις, πολλά
τε καὶ χαρίεντα τά κεν ῥέα οὔ τις ἴδοιτο· ἀνθρώπων ὅσσοι σοφίης μαιήτορες
ἔπλευν· νῦν δ' ὅτε δὴ σκῆνος μὲν ἐλύσαο σῆμα δ' ἔλειψας ψυχῆς δαιμονίης
μετὰ δαίμονας ἔρχεται ἤδη δαιμονίην ἐρατοῖσιν ἀμαρτήσουσαν ἀήταις·
ἔνθα ἵμερ φιλότης· ἔνθ' ἵμερος ἁβρὸς ἰδέσθαι, εὐφροσύνης πλείων
καθαρῆς, πληρούμενος αἰεὶ, ἀμβροσίων ὀχετῶν θεόθεν· ὅθεν ἐστὶν ἐρώτων
πείσματα καὶ γλυκερὴ πνοιὴ· καὶ νήνεμος αἰθήρ· χρυσείης γενεῆς μεγάλου
Διός· ἧχι νέμονται· Μίνως καὶ Ῥαδάμανθυς ἀδελφειοί· ἧχι δίκαιος Αἰ
ακός· ἧχι Πλάτων ἱερὴ ἴς· ἧχι τε δῖος καλὸς Πυθαγόρης· ὅσσοι τ' ἐστήριξαν χοροὺς
τ' εἰ ξανέρωτος ἀθανάτου· ὅσσοι γενεὴν ξυνὴν ἐλάχοντο δαίμοσιν
ὀλβίστοις· ὅθι τοι κέρας ἐν θαλίῃσιν, αἰὲν εὐφροσύνῃσιν ἰαίνεται· ἆ
μάκαρ ὅσσους τλῆσας ἀέθλους ἀέθλων, μετὰ δαίμονας ἁγνοὺς στείχεις πο
λλὰ λαβὼν ζαμενῇσι κορυσσάμενος ζωῇσι· στήσωμεν μολπήν τε· χο
ροῦ τ' εὐδινέα κύκλον· Πλωτίνου Μοῦσαι πολυγηθέος· αὐτὰρ ἐμεῖο·
χρυσείη κίθαρις, τόσσον φάσεν εὐαίωνι. ἐν δὴ τούτοις εἴρηται μὲν,
ὅτι ἀγαθὸς γέγονε καὶ ἤπιος· καὶ πρᾶος γε μάλιστα καὶ μείλιχος· ἅπερ
καὶ ἡμεῖς οὕτως ἔχοντι συνῄδειμεν. εἴρηται δὲ ὅτι ἄγρυπνος καὶ καθαρὰν
τὴν ψυχὴν ἔχων· καὶ ἀεὶ σπεύδων πρὸς τὸ θεῖον, οὗ διὰ πάσης τῆς
ψυχῆς ἤρα· ὅτι τε πάντ' ἐποίει ἀπαλλαγῆναι πικρὸν κῦμ' ἐξυπαλύξαι
τοῦ αἱμοβότου τῇδε βίου· οὕτω δὲ μάλιστα τούτῳ τῷ δαιμονίῳ
φωτὶ· πολλάκις ἀνάγοντι ἑαυτὸν εἰς τὸν πρῶτον καὶ ἐπέκεινα
θεὸν ταῖς ἐννοίαις, καὶ κατὰ τὰς ἐν συμποσίῳ ὑφηγημένας ὁδοὺς
τῷ Πλάτωνι, ἐφάνη ἐκεῖνος ὁ θεὸς, ὁ μήτε μορφὴν μήτε τινὰ ἰδέαν
ἔχων· ὑπὲρ δὲ νοῦν καὶ πᾶν τὸ νοητὸν ἱδρυμένος· ᾧ δὴ καὶ ἐγὼ πορ
φύριος, ἅπαξ λέγω πλησιάσαι καὶ ἑνωθῆναι ἔτος ἄγων ἑξηκοστόν

ἢ κέαρ

τε καὶ ὁδόν· ἐφάνη γοῦν τῷ πλωτίνῳ· σκοπὸς ἐγγύθι ναίων· τέλος γὰρ
αὐτῷ καὶ σκοπὸς ἦν, τὸ ἑνωθῆναι καὶ πελάσαι τῷ ἐπὶ πᾶσι θεῷ·
ἔτυχε δὲ τετράκις που ὅτε αὐτῷ συνήμην τοῦ σκοποῦ τούτου, ἐνερ
γείᾳ ἀρρήτῳ καὶ οὐ δυνάμει· καὶ ὅτι πλαζόμενον, πολλάκις
οἱ θεοὶ κατεύθυναν· θαμινὴν φαέων ἀκτῖνα πορόντες· ὥστε ἐπι
σκέψει τῇ παρ' ἐκείνων καὶ ἐποψεῖ, γραφῆναι τὰ γραφέντα εἴρηται·
ἐκ δὲ τῆς ἀγρύπνου ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν θέας, ἔδρακες φησὶν ἡ θεὸς
πολλά τε καὶ χαρίεντα· τά κεν ῥέα οὔ τις ἴδοιτο ἀνθρώπων τῶν φιλοσοφίαν
προσχόντων· ἡ γὰρ δὴ τῶν ἀνθρώπων θεωρία, ἀνθρωπίνης μὲν ἂν γένοιτο ἀμείνων·
ὡς δὲ πρὸς τὴν θείαν γνῶσιν, χαρίεσσα μὲν ἂν εἴη· οὐ μὴν ὥστε τὸ βάθος
ἑλεῖν ἂν — δυνηθῆναι, ὥσπερ αἱροῦσιν οἱ θεοί· ταῦτα μὲν οὖν ὅτι
ἔτι σώματα περικείμενος ἐνήργει· καὶ ὅτου γε ἐτύγχανε, δεδήλωκε·
μετὰ δὲ τὸ λυθῆναι ἐκ τοῦ σώματος, ἐλθεῖν μὲν αὐτόν φασιν εἰς τὴν δαι
μονίαν ὁμήγυριν· πολιτεύεσθαι δὲ ἐκεῖ φιλότητα· ἵμερον· εὐφρο
σύνην· ἔρωτα ἐξημμένον τοῦ θεοῦ· τετάχθαι δὲ καὶ τοὺς λεγομέ
νους δικαστὰς τῶν ψυχῶν, παῖδας τοῦ θεοῦ· μίνω καὶ ῥαδάμανθυν
καὶ αἰακόν· πρὸς οὓς οὐ δικασθησόμενον οἴχεσθαι· συνεσόμενον δὲ
τούτοις· οἷς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἄριστοι· σύνεισι δὲ οὗτοι· πλάτων·
πυθαγόρας· ὅσοι τε ἄλλοι χορὸν ἐστήριξαν ἔρωτος ἀθανάτου· ἐκεῖ
δὲ τὴν γένεσιν τοὺς ὀλβίστους δαίμονας ἔχειν· βίον τε μετιέναι τὸν ἐν θαλίαις
καὶ εὐφροσύναις καταπεπυκασμένον· καὶ τοῦτον διατελεῖν καὶ ὑπὸ θε
ῶν μακαριζόμενον· τοιοῦτος μὲν οὖν ὁ πλωτίνου ἡμῖν ἱστόρηται βίος·
ἐπεὶ δὲ αὐτὸς τὴν διάταξιν καὶ τὴν διόρθωσιν τῶν βιβλίων ποιεῖ
σθαι ἡμῖν ἐπέτρεψεν· ἐγὼ δὲ κἀκείνῳ ζῶντι ὑπεσχόμην· καὶ τοῖς ἄλλοις
ἑταίροις ἐπηγγειλάμην ποιῆσαι τοῦτο· πρῶτον μὲν τὰ βιβλία οὐ
κατὰ χρόνους ἐᾶσαι φύρδην ἐκδεδομένα ἐδικαίωσα· μιμησάμενος
δ' ἀπολλόδωρον τὸν ἀθηναῖον· καὶ ἀνδρόνικον τὸν περιπατητικόν·
ὧν ὁ μὲν ἐπίχαρμον τὸν κωμῳδιογράφον εἰς δέκα τόμους φέρων
συνήγαγεν· ὁ δὲ τὰ ἀριστοτέλους καὶ θεοφράστου εἰς πραγματείας
διεῖλε τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταὐτὸ συναγαγών· οὕτω δὲ καὶ

ἄγω· νδ΄ ὄντα ἔχων τὰ πεντηκοντατέσσαρα Πλωτίνου βιβλία, διεῖλον μὲν εἰς ἓξ ἐννεάδας· τῇ τε-
λειότητι τοῦ ἓξ ἀριθμοῦ καὶ ταῖς ἐννεάσιν ἀσμένως ἐπιτυχών· ἑκάστῃ
δὲ ἐννεάδι, τὰ οἰκεῖα φέρων συνεφόρησα· δοὺς καὶ τάξιν πρώτην
τοῖς ἐλαφροτέροις προβλήμασιν· ἡ μὲν γὰρ πρώτη ἐννεάς, ἔχει τὰ ἠθικώ-
τερα τάδε:–

Τί τὸ ζῶον καὶ τίς ἄνθρωπος. οὗ ἡ ἀρχή, Ἡδοναὶ καὶ λῦπαι:
Περὶ ἀρετῶν· οὗ ἡ ἀρχή, Ἐπειδὴ τὰ κακὰ ἐνταῦθα
Περὶ διαλεκτικῆς. οὗ ἡ ἀρχή Τίς τέχνη ἢ μέθοδος.
Περὶ εὐδαιμονίας. οὗ ἡ ἀρχή Τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν.
Εἰ ἐν παρατάσει χρόνου τὸ εὐδαιμονεῖν· οὗ ἡ ἀρχή Εἰ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν.
Περὶ τοῦ καλοῦ. οὗ ἡ ἀρχή Τὸ καλόν ἐστι μὲν ἐν ὄψει.
Περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν· οὗ ἡ ἀρχή, Ἆρ' ἄν τι
εἴποι ἀγαθὸν ἑκάστῳ.
Πόθεν τὰ κακά. οὗ ἡ ἀρχή Οἱ ζητοῦντες πόθεν τὰ κακά.
Περὶ τῆς ἐκ τοῦ βίου εὐλόγου ἐξαγωγῆς. οὗ ἡ ἀρχή Οὐκ ἐξάξεις ἵνα μὴ ἐξίῃ.

Ἡ μὲν οὖν πρώτη ἐννεὰς τάδε περιέχει. ἠθικωτέρας ὑποθέσεις περι-
λαβοῦσα· ἡ δὲ δευτέρα τῶν φυσικῶν συναγωγὴν ἔχουσα τὰ περὶ κόσμου
καὶ τὰ τῷ κόσμῳ ἀνήκοντα περιέχει. ἔστι δὲ ταῦτα.

Περὶ τοῦ κόσμου. οὗ ἡ ἀρχή Τὸν κόσμον ἀεὶ λέγοντες καὶ πρόσθεν
εἶναι.–
Περὶ τῆς κυκλοφορίας. οὗ ἡ ἀρχή Διατί κύκλῳ κινεῖται.
Εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα. οὗ ἡ ἀρχή Ὅτι ἡ τῶν ἄστρων φορὰ σημαίνει
Περὶ τῶν δύο ὑλῶν. οὗ ἡ ἀρχή Τὴν λεγομένην ὕλην.
Περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. οὗ ἡ ἀρχή Λέγεταί τι τὸ μὲν δυνάμει. τὸ
δὲ ἐνεργείᾳ.
Περὶ ποιότητος καὶ εἴδους. οὗ ἡ ἀρχή, Ἆρα τὸ ὂν καὶ ἡ οὐσία ἕτερον.
Περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως. οὗ ἡ ἀρχή Ἐπὶ τῆς δι' ὅλων.
Πῶς τὰ πόρρω ὁρώμενα, μικρὰ φαίνεται. οὗ ἡ ἀρχή, Ἆρα τὰ
πόρρω ἐλάττω φαίνεται.
Πρὸς τοὺς κακὸν τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου. καὶ τὸν κόσμον κακὸν εἶναι λέγοντας.

οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπεὶ δὴ τοίνυν ἐφάνη ἡμῖν·

Ἡ δὲ τρίτη ἐννεάς, ἔτι τὰ περὶ κόσμου οὖσα, περιείληφε τὰ περὶ τοῦ κόσμου θεωρούμενα ταῦτα·

Περὶ εἱμαρμένης· οὗ ἡ ἀρχή· Ἅπαντα τὰ γινόμενα·

Περὶ προνοίας πρῶτον· οὗ ἡ ἀρχή· Τὸ μὲν τῷ αὐτομάτῳ·

Περὶ προνοίας δεύτερον· οὗ ἡ ἀρχή· Τί τοίνυν δοκεῖ περὶ τούτων·

Περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος· οὗ ἡ ἀρχή· Τῶν μὲν αἱ ὑποστάσεις·

Περὶ ἔρωτος· οὗ ἡ ἀρχή· Περὶ ἔρωτος πότερα θεός τις·

Περὶ τῆς ἀπαθείας τῶν ἀσωμάτων· οὗ ἡ ἀρχή· Τὰς αἰσθήσεις οὐ πάθη λέγοντες·

Περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου· οὗ ἡ ἀρχή· Τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον·

Περὶ φύσεως καὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἑνός· οὗ ἡ ἀρχή· Παίζοντες δὴ τὴν πρώτην·

Ἐπισκέψεις διάφοροι· οὗ ἡ ἀρχή· Νοῦς, φησίν, ὁρᾷ ἐνούσας·

Ταύτας τὰς τρεῖς ἐννεάδας, ἡμεῖς ἐν ἑνὶ σωματίῳ τάξαντες, κατεσκευάσαμεν·: ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἐννεάδι, ἐτάξαμεν καὶ τὸ περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος, ὅτι καθόλου θεωρεῖται τὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἔστι τὸ πρόβλημα ἐν παραιτήσει, καὶ ἐν ταῖς γενέσεσι τῶν ἀνθρώπων σκοπούμενον. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ περὶ ἔρωτος λόγος· τὸ δὲ περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου, διὰ τὸ περὶ τοῦ χρόνου ἐνταῦθα ἐτάξαμεν· τὸ δὲ περὶ φύσεως καὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἑνός, διὰ τὸ περὶ φύσεως κεφάλαιον ἐνταῦθα τετάχθαι. ἡ δὲ τετάρτη ἐννεὰς μετὰ τὰ περὶ κόσμου, τὰ περὶ ψυχῆς εἴληχε συγγράμματα· ἔχει δὲ ταῦτα·

Περὶ οὐσίας ψυχῆς α'· οὗ ἡ ἀρχή· Τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν ποῦ ποτ' ἐστίν·

Περὶ οὐσίας ψυχῆς β'· οὗ ἡ ἀρχή· Ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ·

Περὶ ψυχῆς ἀποριῶν α'· οὗ ἡ ἀρχή· Περὶ ψυχῆς ὅσα ἀπορήσαντας δεῖ ἐν εὐπορίᾳ καταστῆναι·

Περὶ ψυχῆς ἀποριῶν β'· οὗ ἡ ἀρχή· Τί οὖν ἐρεῖ·

Περὶ ψυχῆς ἀποριῶν γ', ἢ περὶ ὄψεως· οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπειδὴ ὑπερεθέμεθα σκέψασθαι·

Περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης· οὗ ἡ ἀρχή· Τὰς αἰσθήσεις οὐ τυπώσεις·

Περὶ ἀθανασίας ψυχῆς· οὗ ἡ ἀρχή· Εἰ δέ ἐστιν ἀθάνατος ~~ἕκ~~

Περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς. οὗ ἡ ἀρχή· Ἆρα ὥσπερ τὴν ψυχὴν ἑκάστου φαμέν :·- ἡ μὲν οὖν τετάρτη ἐννεάς, τὰς περὶ ψυχῆς αὐτῆς ὑποθέσεις ἔχει πάσας :· ἡ δὲ πέμπτη ἔχει μὲν τὰ περὶ νοῦ· περιέχει δὲ ἕκαστον τῶν βιβλίων ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ τοῦ ἐπέκεινα· καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ νοῦ· καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν· ἔστι δὲ τάδε·

Περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων. οὗ ἡ ἀρχή· Τί ποτέ ἐστιν ἄρα τὸ πεποιηκός·

Περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον. οὗ ἡ ἀρχή, Τὸ ἓν πάντα·

Περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων καὶ τοῦ ἐπέκεινα. οὗ ἡ ἀρχή· Ἆρα τὸν νοοῦντα ἑαυτὸν ποικίλον δεῖ εἶναι·

Πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὸ μετὰ τὸ πρῶτον, καὶ περὶ τοῦ ἑνός. οὗ ἡ ἀρχή· Εἴ τι ἔστι μετὰ τὸ πρῶτον, ἀνάγκη ἐξ ἐκείνου εἶναι·

Ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητά, καὶ περὶ τἀγαθοῦ. οὗ ἡ ἀρχή· Τὸν νοῦν τὸν ἀληθινὸν νοῦν·

Περὶ τοῦ τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν· καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν, καὶ τί τὸ δευτέρως. οὗ ἡ ἀρχή· Τὸ μέν ἐστι νοεῖν·

Περὶ τοῦ εἰ καὶ τῶν καθ᾽ ἕκαστά εἰσιν ἰδέαι. οὗ ἡ ἀρχή· Εἰ καὶ τοῦ καθ᾽ ἕκαστον·

Περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους. οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπειδή φαμεν τὸν ἐν θέᾳ τοῦ νοητοῦ·

Περὶ νοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν· καὶ τοῦ ὄντος. οὗ ἡ ἀρχή· Πάντες ἄνθρωποι ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι:

ϛ καὶ τὴν τετάρτην οὖν καὶ πέμπτην ἐννεάδα, εἰς δύο ἐν σωματίου. ὡς διὰ τριῶν σωματίων, γεγράφθαι τὰ πάντα πεντήκοντα τέσσαρα. ὧν τὸ μὲν πρῶτον σωμάτιον, ἔχει τρεῖς ἐννεάδας: τὸ δὲ δεύτερον, δύο :· τὸ δὲ τρίτον μίαν· ἔστι δὲ τὰ τοῦ τρίτου σωματίου· ἐννεάδος ἕκτης, ταῦτα·

Περὶ γενῶν τοῦ ὄντος πρῶτον. οὗ ἡ ἀρχή· Περὶ τῶν ὄντων πόσα καὶ τίνα·

Περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος δεύτερον. οὗ ἡ ἀρχή· Ἐπειδὴ περὶ τῶν λεγομένων δέκα γενῶν ἐπεσκέπται:

Περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, γον. οὗ ἡ ἀρχή· Περὶ μὲν τῆς οὐσίας ὅπη δοκεῖ.

Περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸ ὄν, ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον, αον. οὗ ἡ ἀρχή,

ἆρα ἡ ψυχὴ πανταχοῦ τῷ παντὶ πάρεστι·

περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸν ὂν ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον β´ οὐχ ἡ ἀρ(χή)

Τὸ ἓν καὶ ταὐτὸν ἀριθμῷ πανταχοῦ ἅμα ὅλον εἶναι·

περὶ ἀριθμῶν· οὐχ ἡ ἀρ(χή) ἆρα ἐστὶ τὸ πλῆθος ἀπόστασις τοῦ ἑνός·

πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη· καὶ περὶ τἀγαθοῦ· οὐχ ἡ ἀρχή

οὐχ ἡ ἀρ(χή) Εἰς γένεσιν πέμπων ὁ θεός

περὶ τοῦ ἑκουσίου καὶ θελήματος τοῦ ἑνός οὐχ ἡ ἀρχή

ἆρα ἐστὶν ἐπὶ θεῶν εἴ τι ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς ζητεῖν·

περὶ τἀγαθοῦ ἢ τοῦ ἑνός· οὐχ ἡ ἀρ(χή) πάντα τὰ ὄντα, πῶς ἐστὶν ὄντα·

Τὰ μὲν οὖν βιβλία εἰς ἓξ ἐννεάδας, τοῦτον τὸν τρόπον κατετάξαμεν· τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ὄντα· κατεβαλόμεθα δὲ καὶ εἰς ἔνια αὐτῶν ὑπομνήματα ἀτάκτως· διὰ τοὺς ἐπείξαντας ἡμᾶς ἑταίρους γράφειν, εἰς ἅπερ αὐτοὶ τὴν σαφήνειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἠξίουν· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κεφάλαια τῶν πάντων, πλὴν τοῦ περὶ τοῦ καλοῦ διὰ τὸ λείπειν ἡμῖν, πεποιήμεθα κατὰ τὴν χρονικὴν ἔκδοσιν τῶν βιβλίων· ἀλλ' ἐν τούτῳ, οὐ τὰ κεφάλαια μόνον καθ' ἕκαστον ἔκκειται τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήματα· ἃ ὡς κεφάλαια συναριθμεῖται· νυνὶ δὲ πειρασόμεθα ἕκαστον τῶν βιβλίων διερχόμενοι τάς τε στιγμὰς αὐτῶν προσθεῖναι· καὶ εἴ τι ἡμαρτημένον εἴη κατὰ λέξιν διορθοῦν· καὶ ὅ τι ἂν ἡμᾶς ἄλλο κινήσῃ, αὐτὸ σημανεῖ τὸ ἔργον· — Τέλος τοῦ Πλωτίνου βίου· τοῦ γραφέντος παρὰ τοῦ Πορφυρίου τοῦ ποιητοῦ :+

ἀγαθῇ τύχῃ

Πλωτίνου φιλοσόφου, ἐννεάδων καὶ τῶν κατὰ τὰς ἐννεάδας ἐπιγραφῶν τῶν βιβλίων, προ[illegible]

Ἐννεὰς πρώτη

α περὶ τοῦ τί τὸ ζῷον καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος. οὗ ἡ ἀρχή. Ἡδοναὶ καὶ λῦπαι φόβοι.
β περὶ ἀρετῆς. οὗ ἡ ἀρχή. Ἐπειδὴ τὰ κακὰ ἐνταῦθα.
γ περὶ διαλεκτικῆς. οὗ ἡ ἀρχή. Τίς τέχνη ἢ μέθοδος ἢ ἐπιτήδευσις.
δ περὶ εὐδαιμονίας. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν.
ε περὶ τοῦ εἰ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν χρόνῳ λαμβάνει. οὗ ἡ ἀρχή. Εἰ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν.
ϛ περὶ τοῦ καλοῦ. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸ καλὸν ἔστι μὲν ἐν ὄψει.
ζ περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. οὗ ἡ ἀρχή. Ἆρ' ἄν τις ἄλλο εἴποι ἀγαθὸν ἑκάστῳ.
η περὶ τοῦ τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά. οὗ ἡ ἀρχή. Οἱ ζητοῦντες πόθεν τὰ κακά.
θ περὶ ἐξαγωγῆς. οὗ ἡ ἀρχή. Οὐκ ἐξάξεις ἵνα μὴ ἐξίῃ.

Ἐννεὰς δευτέρα

ι περὶ οὐρανοῦ. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸν κόσμον ἀεὶ λέγοντες καὶ πρότερον.
ια περὶ κινήσεως οὐρανοῦ. οὗ ἡ ἀρχή. Διὰ τί κύκλῳ κινεῖται.
ιβ περὶ τοῦ εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα. οὗ ἡ ἀρχή. Ὅτι ἡ τῶν ἄστρων φορὰ σημαίνει.
ιγ περὶ ὕλης. οὗ ἡ ἀρχή. Τὴν λεγομένην ὕλην.
ιδ περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. οὗ ἡ ἀρχή. Λέγεται τὸ μὲν δυνάμει, τὸ δέ.
ιε περὶ οὐσίας ἢ περὶ ποιότητος. οὗ ἡ ἀρχή. Ἆρα τὸ ὂν καὶ ἡ οὐσία ἕτερον.
ιϛ περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως. οὗ ἡ ἀρχή. Περὶ τῆς δι' ὅλων λεγομένης.
ιζ περὶ ὁράσεως, ἢ πῶς τὰ πόρρω μικρὰ φαίνεται. οὗ ἡ ἀρχή. Ἆρά γε τὰ πόρρω ἐλάττω φαίνεται.
ιη πρὸς τοὺς γνωστικούς. οὗ ἡ ἀρχή. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐφάνη ἡμῖν.

Ἐννεὰς τρίτη

ιθ περὶ εἱμαρμένης. οὗ ἡ ἀρχή. Ἅπαντα τὰ γινόμενα.
κ περὶ προνοίας πρῶτον. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸ μὲν τῷ αὐτομάτῳ.
κα περὶ προνοίας δεύτερον. οὗ ἡ ἀρχή. Τί τοίνυν δοκεῖ περὶ τούτων.
κβ περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος. οὗ ἡ ἀρχή. Τῶν μὲν αἱ ὑποστάσεις.
κγ περὶ ἔρωτος. οὗ ἡ ἀρχή. Περὶ ἔρωτος πότερα θεός τις.
κδ περὶ τοῦ ἀπαθῆ τὰ ἀσώματα. οὗ ἡ ἀρχή. Τὰς αἰσθήσεις οὐ πάθη λέγοντες.
κε περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου. οὗ ἡ ἀρχή. Τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον.

κϛ	περὶ φύσεως καὶ θεωρίας τοῦ ἑνός·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Παίζοντες τὴν πρώτην·
κζ	ἐπισκέψεις διάφοροι·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Νοῦς φησιν ὁρᾷ ἐνούσας·

Ἐννεὰς τετάρτη

κη	περὶ οὐσίας ψυχῆς πρῶτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν τίς ποτε·
κθ	περὶ οὐσίας ψυχῆς δεύτερον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ·
λ	περὶ ψυχῆς ἀποριῶν πρῶτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	περὶ ψυχῆς ὅσα ἀπορήσαντας·
λα	περὶ ψυχῆς ἀποριῶν δεύτερον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τί οὖν ἐρεῖ· καὶ τίνων τὴν μνήμην·
λβ	περὶ ψυχῆς ἀποριῶν ἢ περὶ ὄψεως τρίτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἐπεὶ ὑπερεθέμεθα σκέψασθαι·
λγ	περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὰς αἰσθήσεις οὐ τύπους·
λδ	περὶ ἀθανασίας ψυχῆς· καὶ ὅτι [illegible]·	ἐν κ ἀρχ(ή)	εἰ δ' ἔστιν ἀθάνατος·
λε	περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς·	ἐν κ ἀρχ(ή)	πολλάκις ἐγειρόμενος εἰς ἐμαυτόν·
λϛ	περὶ τοῦ εἰ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ μία·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἆρ' ὥσπερ ψυχὴν ἑκάστου μίαν·

Ἐννεὰς πέμπτη

λζ	περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τί ποτε ἄρα ἐστὶ τὸ πεποιηκώς·
λη	περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὸ ἓν, πάντα, καὶ οὐδὲ ἕν·
λθ	περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων καὶ τοῦ ἐπέκεινα·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἆρα τὸ νοοῦν αὑτὸ ποικίλον·
μ	περὶ τοῦ πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὸ μετὰ τὸ πρῶτον καὶ περὶ τοῦ ἑνός·	ἐν κ ἀρχ(ή)	εἴ τι ἐστὶ μετὰ τὸ πρῶτον, ἀνάγκη·
μα	περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητὰ καὶ περὶ τἀγαθοῦ·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὸν νοῦν τὸν ἀληθῆ νοῦν ὄντα·
μβ	περὶ τοῦ τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν· καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν καὶ τί τὸ δευτέρως·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὸ μὲν ἔστι νοεῖν ἄλλο, τὸ δὲ αὑτό,
μγ	περὶ τοῦ εἰ καὶ τῶν καθέκαστά εἰσιν ἰδέαι·	ἐν κ ἀρχ(ή)	εἰ καὶ τοῦ καθέκαστον ἔστιν ἰδέα·
μδ	περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἐπειδή φαμεν τὸν ἐν θέᾳ τοῦ νοητοῦ·
με	περὶ νοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ ὄντος·	ἐν κ ἀρχ(ή)	πάντες ἄνθρωποι ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι·

Ἐννεὰς ἕκτη

μϛ	περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, πρῶτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	περὶ τῶν ὄντων πόσα καὶ τίνα·
μζ	περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος δεύτερον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἐπειδὴ περὶ τῶν λεγομένων δέκα γενῶν·
μη	περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος τρίτον·	ἐν κ ἀρχ(ή)	περὶ μὲν τῆς νοητῆς οὐσίας·
μθ	περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸν ὂν, ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον, α·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἆρά γε ἡ ψυχὴ πανταχοῦ τῷ παντί·
ν	περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸν ὂν, ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον, β·	ἐν κ ἀρχ(ή)	Τὸ ἓν καὶ ταὐτὸν ἀριθμῷ πανταχοῦ·
να	περὶ ἀριθμῶν·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἆρ' ἐστὶ τὸ πλῆθος ἀπόστασις·
νβ	περὶ τοῦ πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη καὶ περὶ τἀγαθοῦ·	ἐν κ ἀρχ(ή)	εἰς γένεσιν πέμπων ὁ θεός·
νγ	περὶ τοῦ ἑκουσίου καὶ θελήματος τοῦ ἑνός·	ἐν κ ἀρχ(ή)	ἆρ' ἔστι καὶ ἐπὶ θεῶν ἐν τῷ ἐφ' αὑτοῖς·
νδ	περὶ τἀγαθοῦ ἢ τοῦ ἑνός·	ἐν κ ἀρχ(ή)	πάντα τὰ ὄντα τῷ ἑνί ἐστιν ὄντα·

τέλος

+

Πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδος πρώτης· περὶ τοῦ τί τὸ ζῷον καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος. ἐν. Α. α.

Ἡδοναὶ καὶ λῦπαι φόβοι τε καὶ θάρρη, ἐπιθυμίαι τε καὶ ἀποστροφαί, καὶ τὸ ἀλγεῖν, τίνος ἂν εἶεν· ἢ γὰρ ψυχῆς, ἢ χρωμένης ψυχῆς σώματι, ἢ τρίτου τινὸς ἐξ ἀμφοῖν. διχῶς δὲ καὶ τοῦτο· ἢ γὰρ τὸ μῖγμα, ἢ ἄλλο τι τὸ ἐκ τοῦ μίγματος. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐκ τούτων τῶν παθημάτων γινόμενα καὶ πραττόμενα καὶ δοξαζόμενα· καὶ οὖν καὶ διάνοια καὶ δόξα ἐξεταστέα· πότερα τοῦ οὗ τὰ πάθη, ἢ αἱ μὲν οὕτως, αἱ δὲ ἄλλως· καὶ τὰς νοήσεις δὲ θεωρητέον, πῶς καὶ τίνος· καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπισκοποῦν καὶ περὶ τούτων τὴν ζήτησιν καὶ τὴν κρίσιν ποιούμενον, τί ποτ' ἂν εἴη· καὶ πρότερον τὸ αἰσθάνεσθαι τίνος· ἐντεῦθεν γὰρ ἄρχεσθαι προσήκει· ἐπείπερ τὰ πάθη, ἢ αἰσθήσεις τινές, ἢ οὐκ ἄνευ αἰσθήσεως. πρῶτον δὲ ψυχὴν ληπτέον, πότερον ἄλλο μὲν ψυχή, ἄλλο δὲ ψυχῇ εἶναι· εἰ γὰρ τοῦτο, σύνθετόν τι ἡ ψυχή, καὶ οὐκ ἄτοπον ἤδη δέχεσθαι αὐτήν, καὶ αὐτῆς εἶναι τὰ πάθη τὰ τοιαῦτα, εἰ ἐπιτρέποι οὕτως ὁ λόγος· καὶ ὅλως ἕξεις καὶ διαθέσεις χείρους καὶ βελτίους· ἢ εἰ ταὐτόν ἐστι ψυχὴ καὶ ψυχῇ εἶναι, εἶδός τι ἂν εἴη ψυχὴ ἄδεκτον τούτων ἁπασῶν τῶν ἐνεργειῶν, ὧν ἐπ' ἄλλῳ ποιεῖ· σύμφυτον ἔχουσα τὴν ἐνέργειαν ἐν αὐτῷ, ἥντινα ἂν φήνῃ ὁ λόγος. οὕτω γὰρ καὶ τὸ ἀθάνατον ἀληθὲς λέγειν· εἴπερ δεῖ τὸ ἀθάνατον καὶ ἄφθαρτον ἀπαθὲς εἶναι, ἄλλῳ πως αὐτοῦ διδόν· αὐτὸ δὲ παρ' ἄλλου μηδέν, ἢ ὅσον παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἔχειν, ὧν μὴ ἀποτέτμηται κρειττόνων ὄντων. τί γὰρ ἂν καὶ φοβοῖτο τὸ τοιοῦτον, μηδὲν δεχόμενον τῶν ἔξω· ἐκεῖνο τοίνυν φοβείσθω, ὃ δύναται παθεῖν. οὐδὲ θαρρεῖ τοίνυν· τούτοις γὰρ θάρρος, οἷς ἂν τὰ φοβερὰ μὴ παρῇ. ἐπιθυμίαι τε, αἳ διὰ σώματος ἀποπληροῦνται, κενουμένου καὶ πληρουμένου, ἄλλου τοῦ πληρουμένου καὶ κενουμένου ὄντος. πῶς δὲ μίξεως· ἢ τὸ οὐσιῶδες ἀμιγὲς ὄν· πῶς δὲ ἐπεισαγωγῆς τινων· οὕτω γὰρ ἂν σπεύδοι εἰς τὸ μὴ εἶναι ὅ ἐστι. τὸ δ' ἀλγεῖν ἔτι πόρρω· λυπεῖσθαι δὲ πῶς, ἢ ἐπί τινι· τὸ γὰρ ἁπλοῦν τῇ οὐσίᾳ αὔταρκες, οἷον ἑστηκὸς ἐν οὐσίᾳ τῇ αὐτοῦ· ἡσθήσεται δὲ προσγενομένου τινὸς, οὐδενὸς οὐδὲ ἀγαθοῦ προσιόντος· ὃ γάρ ἐστιν, ἔστιν ἀεί. καὶ μὴν οὐδὲ αἰσθήσεται· οὐδὲ διάνοια οὐδὲ δόξα περὶ αὐτό· αἴσθησις γάρ, παραδοχὴ εἴδους, ἢ καὶ πάθους σώματος· διάνοια δὲ καὶ δόξα ἐπ' αἰσθήσει. περὶ δὲ νοήσεως σκεπτέον πῶς, εἰ ταύτην αὐτῇ καταλείψομεν· καὶ περὶ ἡδονῆς αὖ καθαρᾶς, εἰ συμβαίνει περὶ αὐτὴν μόνην οὖσαν. ἀλλὰ γὰρ ἐν σώματι θετέον ψυχὴν οὖσαν, εἴτε πρὸ τούτου, εἴτε ἐν τούτῳ.

πότερον ἄλλο μὲν ψυχή, ἄλλο δὲ ψυχῇ εἶναι.

ἐκεῖνο φοβείσθω ὃ δύναται παθεῖν

ζῶον. τί

ἐξ οὗ καὶ αὐτῆς ζῶον τὸ ὅλον ἐκλήθη· χρωμένη μὲν οὖν σώματι οἷα ὀργάνῳ,
οὐκ ἀναγκάζεται δέξασθαι τὰ διὰ τοῦ σώματος παθήματα· ὥσπερ οὐδὲ τῶν ὀρ-
γάνων τὰ παθήματα οἱ τεχνῖται· αἴσθησιν δὲ τάχ' ἂν ἀναγκαίως, εἴπερ δεῖ χρῆσθαι
τῷ ὀργάνῳ, γινωσκούσῃ τὰ ἔξωθεν πάθη ἐκ τῆς αἰσθήσεως· ἐπεὶ καὶ τὸ χρῆσθαι ὄ-
μμασιν, ἐστὶν ὁρᾶν· καὶ βλάβαι περὶ τὸ ὁρᾶν· ὥστε καὶ λῦπαι καὶ τὸ ἀλγεῖν· καὶ ὅλως
ὅ τι περ ἂν περὶ τὸ σῶμα πάντα γίνηται· ὥστε καὶ ἐπιθυμίαι, ζητούσης τὴν θεραπείαν τοῦ
ὀργάνου. ἀλλὰ πῶς ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς αὐτὴν ἥξει τὰ πάθη· σῶμα μὲν γὰρ σώματι
μεταδώσει τῶν ἑαυτοῦ· σῶμα δὲ ψυχῇ, πῶς· τοῦτο γάρ ἐστιν, οἷον ἄλλου πα-
θόντος, ἄλλο παθεῖν. μέχρι γὰρ τοῦ, τὸ μὲν, εἶναι τὸ χρώμενον, τὸ δὲ ᾧ χρῆται, χωρὶς
ἐστὶν ἑκάτερον· χωρίζει γοῦν ὁ τὸ χρώμενον τὴν ψυχὴν τιθείς. ἀλλὰ πρὸ τοῦ χωρί-
ζειν φιλοσοφίᾳ αὐτό, πῶς εἶχεν· ἢ μέμικτο· ἀλλ' εἰ ἐμέμικτο, ἢ κρᾶσίς τις
ἦν, ἢ ὡς διαπλακεῖσα, ἢ ὡς εἶδος οὐ κεχωρισμένον, ἢ εἶδος ἐφαπτόμενον· ὥσ-
περ ὁ κυβερνήτης· ἢ τὸ μὲν οὕτως αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄλλως· λέγω δὲ τὸ μὲν κεχω-
ρισμένον, ὅπερ τὸ χρώμενον· τὸ δὲ μεμιγμένον ὁπωσοῦν, καὶ αὐτὸ ὂν ἐν τάξει
τοῦ ᾧ χρῆται· ἵνα τοῦτο ἡ φιλοσοφία καὶ αὐτὸ ἐπιστρέφῃ πρὸς τὸ χρώμενον· καὶ
τὸ χρώμενον ἀπάγῃ ὅσον μὴ πᾶσα ἀνάγκη, ἀπὸ τοῦ ᾧ χρῆται, ὡς μηδὲ ἀεὶ χρῆσθαι.
θῶμεν τοίνυν μεμῖχθαι· ἀλλ' εἰ μέμικται, τὸ μὲν χεῖρον ἔσται βελτίον τὸ σῶμα·
τὸ δὲ χεῖρον ἡ ψυχή· καὶ βέλτιον μὲν τὸ σῶμα ζωῆς μεταλαβόν· χεῖρον δὲ ἡ ψυχή
θανάτου καὶ ἀλογίας. τὸ δὲ ἀφαιρεθὲν ὁπωσοῦν ζωῆς, πῶς ἂν προσθήκην
λάβοι τὸ αἰσθάνεσθαι· τοὐναντίον δὲ τὸ σῶμα ζωὴν λαβόν· τοῦτο ἂν εἴη
τὸ αἰσθήσεως, καὶ τῶν ἐξ αἰσθήσεως παθημάτων μεταλαμβάνον· τοῦτο τοίνυν
καὶ ὀρέξεται· τοῦτο γὰρ καὶ ἀπολαύσει ὧν ὀρέγεται· καὶ φοβήσεται περὶ
αὐτοῦ· τοῦτο γὰρ καὶ οὐ τεύξεται ὧν ἡδέων· καὶ φθαρήσεται. ζητητέον δὲ καὶ
τὸν τρόπον τῆς μίξεως, μή ποτε οὐ δυνατὸς ᾖ· ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι μεμῖχθαι
λευκῷ γραμμήν· φύσιν ἄλλην ἄλλῃ. τὸ δὲ διαπλακεῖσα, οὐ ποιεῖ ὁμοιοπαθῆ
τὰ διαπλακέντα· ἀλλ' ἔστιν ἀπαθὲς εἶναι τὸ διαπλακέν· καὶ ἔστι ψυχὴν διαπε-
φοιτηκυῖαν, μὴ πάσχειν τὰ ἐκείνου πάθη· ὥσπερ καὶ τὸ φῶς· καὶ μάλιστα εἰ οὕτως
δι' ὅλου, ὡς διαπεπλέχθαι· οὐ τοίνυν παρὰ τοῦτο πείσεται τὰ τοῦ σώματος πάθη,
ὅτι διαπέπλεκται. ἀλλ' ὡς εἶδος οὖν ἐν ὕλῃ ἔσται ἐν τῷ σώματι. πρῶτον μὲν
ὡς χωριστὸν εἶδος ἔσται, εἴπερ οὐσία· καὶ μᾶλλον ἂν εἴη κατὰ τὸ χρώμενον·
εἰ δὲ ὡς τῷ πελέκει τὸ σχῆμα τὸ ἐπὶ τῷ σιδήρῳ, καὶ τὸ συναμφότερον ὁ πέλεκυς, ποι-
ήσει ἃ ποιήσει ὁ σίδηρος οὕτως ἐσχηματισμένος· κατὰ τὸ σχῆμα μέντοι, μᾶλλον ἂν

τῷ σώματι οὐ δεῖ μὴν ὅμως κοινὰ τὰ πάθη· τῷ μέντοι τοιούτῳ φύσει καὶ ὀργάνῳ ὥσπερ μὴ ζωὴν ἔχοντι· καὶ γὰρ ἄτοπόν φησι, τὴν ψυχὴν αὐτὴν λέγειν, ὥστε καὶ ἐπιθυμεῖν ἢ λυπεῖσθαι· ἀλλὰ τὸ ζῷον μᾶλλον· ἀλλὰ τὸ ζῷον ἢ τὸ σῶμα δεῖ λέγειν τὸ τοιόνδε ἢ τὸ κοινὸν ἢ ἕτερόν τι τρίτον ἐξ ἀμφοῖν γεγενημένον; ὁπωσοῦν δ' ἂν ἔχοι, ἤτοι ἀπαθῆ δεῖ τὴν ψυχὴν φυλάττειν, αὐτὴν αἰτίαν γενομένην ἄλλῳ τοῦ τοιούτου, ἢ συμπάσχειν καὶ αὐτήν· καὶ ἢ ταὐτὸν πάσχουσαν πάθημα παρέχειν, ἢ ὅμοιόν τι· οἷον ἄλλως μὲν τὸ ζῷον ἐπιθυμεῖν· ἄλλως δὲ τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐνεργεῖν ἢ πάσχειν. τὸ μὲν οὖν σῶμα τὸ τοιόνδε, ὕστερον ἐπισκεπτέον· τὸ δὲ συναμφότερον οἷον λυπεῖσθαι πῶς· ἆρα ὅτι τοῦ σώματος ὡδὶ διατεθέντος, καὶ μέχρις αἰσθήσεως διήκοντος τοῦ πάθους, τῆς αἰσθήσεως εἰς ψυχὴν τελευτώσης; ἀλλ' ἡ αἴσθησις οὔπω δῆλον πῶς. ἀλλ' ὅταν ἡ λύπη ἀρχὴν ἀπὸ δόξης καὶ κρίσεως λάβῃ τοῦ κακόν τι παρεῖναι ἢ αὐτῷ, ἢ τινὶ τῶν οἰκείων· εἶτ' ἐντεῦθεν τροπὴ λυπηρὰ ἐπὶ τὸ σῶμα· καὶ ὅλως ἐπὶ τὸ ζῷον γίνηται. ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς δόξης οὔπω δῆλον τίνος, τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ συναμφοτέρου. εἶτα ἡ μὲν δόξα ἡ περὶ τὸ κακὸν, τὸ τῆς λύπης οὐκ ἔχει πάθος· καὶ γὰρ δυνατὸν τῆς δόξης παρούσης, μὴ πάντως ἐπιγίνεσθαι τὸ λυπεῖσθαι· μηδ' αὖ τὸ ὀργίζεσθαι, δόξης τοῦ ὀλιγωρεῖσθαι γενομένης· μηδ' αὖ ἀγαθοῦ δόξης κινεῖσθαι τὴν ὄρεξιν. πῶς οὖν κοινὰ ταῦτα; ἢ ὅτι καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἐπιθυμητικοῦ· καὶ ὁ θυμὸς τοῦ θυμικοῦ· καὶ ὅλως τοῦ ὀρεκτικοῦ ἡ ἐπί τι ἔκτασις. ἀλλ' οὕτως οὐκέτι κοινὰ ἔσται· ἀλλὰ τῆς ψυχῆς μόνης· ἢ καὶ τοῦ σώματος· ὅτι δεῖ αἷμα καὶ χολὴν ζέσαι· καὶ πως διατεθὲν τὸ σῶμα τὴν ὄρεξιν κινῆσαι· οἷον ἐπὶ ἀφροδισίων. ἡ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ὄρεξις μὴ κοινὸν πάθημα, ἀλλὰ ψυχῆς ἔστω· ὥσπερ καὶ ἄλλα· καὶ οὐ πάντα τοῦ κοινοῦ δίδωσιν ὁ λόγος. ἀλλ' ὀρεγομένου ἀφροδισίων τοῦ ἀνθρώπου· ἔσται μὲν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐπιθυμῶν· ἔσται δὲ ἄλλως καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν τὸ ἐπιθυμοῦν. καὶ πῶς· ἆρα ἄρξει μὲν ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐπιθυμίας, ἐπακολουθήσει δὲ τὸ ἐπιθυμητικόν; ἀλλὰ τοῦ σώματος μὴ πρότερον οὑτωσὶ διατεθέντος, πόθεν ἄρξεται; ἀλλ' ἴσως βέλτιον λέγειν ὅλως τῷ παρεῖναι τὰς δυνάμεις, τὰ ἔχοντα ἐνεργεῖν κατ' αὐτάς· αὐτὰς δὲ ἀκινήτους εἶναι, χορηγούσας τὸ δύνασθαι τοῖς ἔχουσιν. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔστι πάσχοντος τοῦ ζῴου, τὴν αἰτίαν τοῦ ζῆν τῷ συναμφοτέρῳ δοῦσαν, αὐτὴν ἀπαθῆ εἶναι· τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἔχοντος ὄντων. ἀλλ' εἰ τοῦτο, καὶ τὸ ζῆν ὅλως οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τοῦ συναμφοτέρου ἔσται· ἢ τὸ τοῦ συναμφοτέρου ζῆν, οὐ τῆς ψυχῆς ἔσται· καὶ ἡ δύναμις δὲ ἡ αἰσθητικὴ, οὐκ αἰσθήσεται, ἀλλὰ τὸ ἔχον τὴν δύναμιν. ἀλλ' ἡ αἴσθησις διὰ

+

σώματος κίνησις οὐ [illegible] ψυχῆς [illegible], πῶς ἡ ψυχὴ συναισθάνεται· ἢ τῆς
δυνάμεως τῆς αἰσθητικῆς πασχούσης, τὸ ζῷον [illegible] αἰσθάνεται. τί αἰ-
σθάνεται· τὸ συναμφότερον, ἀλλ' ἡ δύναμις μὲν κινεῖται, πῶς ὁ [illegible]
συναμφότερον, μὴ συναριθμουμένης ψυχῆς, μηδὲ [illegible] ψυχῆς [illegible], ἢ τὸ
συναμφότερον [illegible] τῆς ψυχῆς [illegible] εἶναι· [illegible] τῆς τοιαύτης εἰς τὸ συν-
αμφότερον, ἢ εἰς θάτερον· ἀλλὰ ποιούσης ἐν τοῦ σώματος τοιοῦτον, καὶ τὴν
οἷον ὀρφικός [illegible] τὸν [illegible] ζῷον φύσιν [illegible]· οὐ γὰρ αἰσθάνε[illegible]
καὶ τἆλλα ὅσα ζῴου πάθη εἴρηται· ἀλλὰ πῶς ἡμεῖς αἰσθανόμεθα· ἢ ὅτι [illegible]
[illegible] τοιοῦτον ζῷον· καὶ ἄλλα [illegible] τὴν ὅλην [illegible]
[illegible] ἐν πολλῷ [illegible]· τὴν δὲ [illegible] ψυχὴν τοῦ αἰσθάνεσθαι δύναμιν, [illegible]
[illegible]· τῶν δὲ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως [illegible] τοῦ ζῴου [illegible]
[illegible] εἶναι μᾶλλον· νοητὰ γὰρ [illegible] ταῦτα, ὡς τὴν αἴσθησιν τὴν [illegible]
εἶναι ταύτης· ἐκ [illegible] δὲ ἀληθὲς [illegible] οὐ [illegible], [illegible]
εἶναι θεωρεῖν· ἀπὸ [illegible] ψυχὴ [illegible] μόνη
τὴν τοῦ ζῴου [illegible]· [illegible], ἔνθα [illegible] ἡμεῖς μά-
λιστα· τὰ δὲ περὶ τούτων, [illegible]· ἡμεῖς δὲ [illegible]
τῷ ζῴῳ· [illegible] τὸ ζῷον [illegible] κάτω· [illegible]
ἐνταῦθα, ὁ λόγος ὁ ἀληθὴς σχεδόν· [illegible], καὶ [illegible]
ὅλως θεῖον· [illegible] τῇ [illegible] ψυχῇ, ὅταν [illegible]
[illegible] ἡμεῖς, [illegible] ψυχὴν εἶναι [illegible]·
[illegible]· νοῦν δὲ [illegible] ψυχὴ [illegible] αὐτοῦ νοῦ·
ἀλλ' αὐτὸν [illegible]· ἢ [illegible] τοῦτον [illegible] ἡμῶν· [illegible]
ἢ ἴδιον· ἢ καὶ κοινὸν [illegible] καὶ ἴδιον· κοινὸν μέν, ὅτι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] αὐτός· ἴδιον δέ, ὅτι [illegible] καὶ ἕκαστος αὐτὸν ὅλον ἐν τῇ ψυχῇ [illegible]
[illegible]· [illegible] διχῶς· [illegible] τῇ ψυχῇ, οἷον [illegible]
[illegible] καὶ οἷον κεχωρισμένον· ἐν δὲ νῷ, ὁμοῦ [illegible]· τὸν [illegible]
ἢ ὡς [illegible] τῇ φύσει καὶ [illegible] οὕτως· [illegible]
[illegible] ἀμφισβητεῖ τῆς [illegible], καὶ [illegible] σώματα [illegible]
[illegible] σώματα, ὅτι [illegible] αὐτὴν τοῖς σώμα-
[illegible] ὅσον [illegible] ζῷον ἢ [illegible]· [illegible] ὅλου [illegible]
ὅτι [illegible] τοῖς σώμασι [illegible] εἶναι· [illegible] αὐτῆς καὶ [illegible]
[illegible] αὐτῆς καὶ σώματος· ἀλλὰ μὴν [illegible] αὐτῆς [illegible]·

ὑπὸ [illegible] ἐξ ἴσου ἰσότης [illegible]

[illegible]

spirito santo

+

ὡς τὸ πρόσωπον ἐν πολλοῖς κατόπτροις· πρῶτον δ' εἴδωλον, αἴσθησις ἡ ἐν τῷ κοινῷ· εἶτα ἀπὸ ταύτης αὖ, πᾶν ἄλλο εἶδος λέγεται ψυχῆς· ἕτερον ἀφ' ἑτέρου ἀεί· καὶ τελευτᾷ μέχρι γεννητικοῦ καὶ αὐξήσεως· καὶ ὅλως ποιήσεως ἄλλου· καὶ ἀποτελεστικοῦ ἄλλου, παρ' αὐτὴν τὴν ποιοῦσαν· ἐπεστραμμένης αὖ τῆς ποιούσης πρὸς τὸ ἀποτελούμενον. ἔσται τοίνυν ἡμῖν καὶ ὅλως ἡ μὲν τῆς ψυχῆς ἡ φύσις ἀπηλλαγμένη αἰτίας κακῶν, ὅσα ἄνθρωπος ποιεῖ καὶ πάσχει· περὶ γὰρ τὸ ζῷον ταῦτα τὸ κοινόν· καὶ κοινὸν ὡς εἴρηται. ἀλλ' εἰ ἡ δόξα τῆς ψυχῆς καὶ διάνοια, πῶς ἀναμάρτητος· ψευδὴς γὰρ δόξα καὶ πολλὰ κατ' αὐτὴν πράττεται τῶν κακῶν· ἢ πράττεται μὲν τὰ κακά, ἡττωμένων ἡμῶν ὑπὸ τοῦ χείρονος· πολλὰ γὰρ ἡμεῖς· ἢ ἐπιθυμίᾳ ἢ θυμοῦ ἢ εἰδώλου κακοῦ· ἡ δὲ τῶν ψευδῶν λεγομένη διάνοια φαντασία οὖσα, οὐκ ἀναμείνασα τὴν τοῦ διανοητικοῦ κρίσιν· ἀλλ' ἐπράξαμεν τοῖς χείροσι πεισθέντες· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως, πρὶν τῷ διανοητικῷ ἐπικρῖναι, ψευδῆ ὁρᾶν συμβαίνει τῇ κοινῇ αἰσθήσει. ὁ δὲ νοῦς, ἢ ἐφήψατο, ἢ οὔ· ὥστε ἀναμάρτητος. ἢ οὕτω δὲ λεκτέον· ὡς ἡμεῖς, ἢ ἐφηψάμεθα τοῦ ἐν τῷ νῷ νοητοῦ, ἢ οὔ· ἢ τοῦ ἐν ἡμῖν· δυνατὸν γὰρ καὶ ἔχειν καὶ μὴ πρόχειρον ἔχειν. διειλόμεθα δὴ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια, τῷ τὰ μὲν σωματικὰ εἶναι καὶ οὐκ ἄνευ σώματος εἶναι· ὅσα δὲ οὐ δεῖται σώματος εἰς ἐνέργειαν, ταῦτα ἴδια ψυχῆς εἶναι· καὶ τὴν διάνοιαν ἐπικρίνουσαν ποιουμένην τῶν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τύπων, εἴδη ἤδη θεωρεῖν· καὶ θεωρεῖν οἷον συναισθήσει τήν γε κυρίως τῆς ψυχῆς τῆς ἀληθοῦς διάνοιαν· νοήσεων γὰρ ἐνέργεια ἡ διάνοια ἡ ἀληθής· καὶ τῶν ἔξω πολλάκις πρὸς τὰ ἔσω ὁμοιότης καὶ κοινωνία. οὐδὲν οὖν ἧττον ἡ ψυχὴ ἔσται πρὸς ἑαυτὴν καὶ ἐν ἑαυτῇ. αἱ δὲ τροπαὶ καὶ ὁ θόρυβος ἐν ἡμῖν, ἐκ τῶν συνηρτημένων καὶ ἐκ τῶν τοῦ κοινοῦ, ὅτι δή ποτέ ἐστι τοῦτο ὡς εἴρηται παθημάτων. ἀλλ' εἰ ἡμεῖς ἡ ψυχή, πάσχομεν δὲ ταῦτα ἡμεῖς, ταῦτα ἂν πάσχοι ἡ ψυχή· καὶ αὖ ποιήσει ἃ ποιοῦμεν. ἢ καὶ τὸ κοινὸν ἔφαμεν ἡμῶν εἶναι, καὶ μάλιστα οὔπω κεχωρισμένων· ἐπεὶ καὶ ἃ πάσχει τὸ σῶμα ἡμῶν, ἡμᾶς φαμὲν πάσχειν. διττὸν οὖν τὸ ἡμεῖς· ἢ συναριθμουμένου τοῦ θηρίου, ἢ τὸ ὑπὲρ τοῦτο ἤδη. θηρίον δὲ ζωωθὲν τὸ σῶμα. ὁ δ' ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἄλλος· ὁ καθαρὸς τούτων τὰς ἀρετὰς ἔχων τὰς ἐν νοήσει· αἳ δὴ ἐν αὐτῇ τῇ χωριζομένῃ ψυχῇ ἱδρύονται· χωριζομένῃ δὲ καὶ χωριστῇ ἔτι ἐνταῦθα οὔσῃ. ἐπεὶ καὶ ὅταν αὕτη πάντη ἀποστῇ, καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ἐλλαμφθεῖσα ἄπεισι συνεπομένη. αἱ δ' ἀρεταὶ αἱ μὴ φρονήσει,

ἐθισμοῖς δὲ ἐγγινόμεναι καὶ ἀσκήσεσι τοῦ κοινοῦ· τούτου γὰρ αἱ κακίαι· ἐπεὶ καὶ φθόνοι
καὶ ζῆλοι· καὶ ἔλεοι· φιλίαι δὲ τίνος· ἢ αἱ μὲν, τούτου· αἱ δὲ, τοῦ ἔνδον ἀνθρώπου·
παίδων δὲ ὄντων, ἐνεργεῖ μὲν τὰ ἐκ τοῦ συνθέτου. ὀλίγα δὲ ἐλλάμπει ἐκ τῶν ἄνω
εἰς αὐτό. ὅταν δ' ἀργῇ εἰς ἡμᾶς, ἐνεργεῖ πρὸς τὸ ἄνω. εἰς ἡμᾶς δὲ ἐνεργεῖ, ὅταν μέχρι
τοῦ μέσου ἥκῃ. τί οὖν; οὐ καὶ ἡμεῖς καὶ τὸ πρὸ τούτου; ἀλλὰ δεῖ ἀντίληψιν γενέσθαι.
οὐ γὰρ ὅσοις ἔχομεν, τούτοις χρώμεθα ἀεί· ἀλλ' ὅταν τὸ μέσον τάξωμεν, ἢ πρὸς τὰ ἄνω
ἢ πρὸς τὰ ἐναντία· ἢ ὅσα ἀπὸ δυνάμεως ἢ ἕξεως εἰς ἐνέργειαν ἄγομεν. τὰ δὲ θηρία
πῶς τὸ ζῷον ἔχει· ἢ εἰ μὲν ψυχαί εἰσιν ἐν αὐτοῖς ἀνθρώπειοι ὥσπερ λέγεται, ἁμαρτοῦσαι,
οὐ τῶν θηρίων γίνεται τοῦτο, ὅσον χωριστόν· ἀλλὰ παρὸν, οὐ πάρεστιν αὐτοῖς. ἀλλ' ἡ
συναίσθησις, τὸ τῆς ψυχῆς εἴδωλον μετὰ τοῦ σώματος ἔχει· σῶμα δὲ τοιόνδε, οἷον
ποιωθὲν ψυχῆς εἰδώλῳ. εἰ δὲ μὴ ἀνθρώπου ψυχὴ εἰσέδυ, ἐλλάμψει ἀπὸ τῆς ὅλης τὸ τοιοῦτον
ζῷον γενόμενόν ἐστιν. ἀλλ' εἰ ἀναμάρτητος ἡ ψυχή, πῶς αἱ δίκαι· ἀλλὰ γὰρ οὗτος ὁ λόγος
ἀσύμφωνος παντὶ λόγῳ. ὥς φησιν αὐτὴν καὶ ἁμαρτάνειν καὶ κατορθοῦν. καὶ διδό-
ναι δίκας καὶ ἐν ᾅδου· καὶ μετενσωματοῦσθαι· προσθετέον μὲν οὖν ὅτῳ τις
βούληται λόγῳ· τάχα δ' ἄν τις ἐξεύροι, καθ' ὅ τι μὴ μαχοῦνται. ὁ μὲν γὰρ τὸ ἀναμάρ-
τητον διδοὺς τῇ ψυχῇ λόγος, ἓν ἁπλοῦν πάντη ἐτίθετο. τὸ αὐτὸ ψυχὴν καὶ τὸ ψυχῇ
εἶναι λέγων. ὁ δὲ ἁμαρτάνειν διδοὺς, συμπλέκει μὲν καὶ προστίθησι, καὶ ἄλλο ψυχῆς
εἶδος, τὸ τὰ δεινὰ ἔχον πάθη· σύνθετος οὖν· καὶ ἐκ πάντων ἡ ψυχὴ αὐτὴ γίνεται·
καὶ πάσχει δὴ κατὰ τὸ ὅλον, καὶ ἁμαρτάνει τὸ σύνθετον· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ διδὸν
δίκην αὐτῷ, οὐκ ἐκεῖνο· ὅθεν φησί· τεθεάμεθα γὰρ αὐτήν, ὥσπερ οἱ
τὸν θαλάττιον Γλαῦκον ὁρῶντες. δεῖ δὲ περικρούσαντας τὰ προστεθέντα
εἴπερ τις ἐθέλει, τὴν φύσιν φησὶν αὐτῆς ἰδεῖν· εἰς τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς ἰδεῖν, ὧν
ἐφάπτεται. καὶ τίσι συγγενὴς οὖσα, ἐστὶν ὅ ἐστιν. ἄλλη οὖν ψυχῆς ζωὴ καὶ
ἄλλαι ἐνέργειαι· καὶ τὸ κολαζόμενον ἕτερον. ἡ δὲ ἀναχώρησις καὶ ὁ χωρισμὸς
οὐ μόνον τοῦδε τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ἅπαντος τοῦ προστεθέντος. καὶ
γὰρ ἐν τῇ γενέσει ἡ προσθήκη· ἢ ὅλως ἡ γένεσις, τοῦ ἄλλου ψυχῆς εἴδους.
ἡ δὲ γένεσις πῶς, εἴρηται. ὅτι καταβαινούσης· ἄλλου τινὸς ἀπ' αὐτῆς
γινομένου τοῦ καταβαίνοντος ἐν τῇ νεύσει. ἆρ' οὖν ἀφίησι τὸ εἴδωλον· καὶ
ἡ νεῦσις δὲ πῶς οὐχ ἁμαρτία. ἀλλ' εἰ ἡ νεῦσις ἔλλαμψις πρὸς τὸ κάτω, οὐχ
ἁμαρτία. ὥσπερ οὐδὲ ἡ σκιά. ἀλλ' αἴτιον τὸ ἐλλαμπόμενον. εἰ γὰρ μὴ εἴη, οὐκ
ἔχει ὅπη ἐλλάμψει. καταβαίνειν οὖν καὶ νεύειν λέγεται, τῷ συζῆν ἐκείνῳ αὐ-
τῇ τὸ ἐλλαμφθὲν παρ' αὐτῆς. ἀφίησιν οὖν τὸ εἴδωλον, εἰ μὴ ἐγγὺς τὸ ὑπο-

τὸ συναμαρτάνον τῆς ψυχῆς.

ἀναχώρησις καὶ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς

τί καταβαίνειν καὶ νεύειν.

δεξάμενον· ἀφίησι δὲ οὐδ᾽ ἀποσχίζεται· ἀλλ᾽ ἔστι μὲν καὶ τί εἶναι· καὶ ὅτι δεῖ ἐστιν, ὡς ἐκ τῆς βλέψεως· χωρίζειν δὲ ἔοικεν ὁ ποιητὴς τοῦτο ἐπὶ ἡρακλέους, τὸ εἴδωλον αὐτοῦ ἐν ᾅδου· αὐτὸν δὲ ἐν θεοῖς εἶναι· ὑπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν λόγων κατεχόμενος· καὶ ὅτι ἐν θεοῖς, καὶ ὅτι ἐν ᾅδου· ἐμέρισε δ᾽ οὖν· τάχα δ᾽ οὖν οὕτω πιθανὸς ὁ λόγος ἂν εἴη· ὅτι πρακτικὴν ἀρετὴν ἔχων ἡρακλῆς, καὶ ἀξιωθεὶς σπουδαῖος κατ᾽ ἀξίαν θεὸς εἶναι· ὅτι πρακτικὸς ἀλλ᾽ οὐ θεωρητικὸς ἦν· ἵνα ἂν ὅλος ἦν ἐκεῖ· καὶ ἔστι τι αὐτοῦ κάτω. τὸ δὲ ἐπισκεψάμενον περὶ τούτων, ἡμεῖς ἢ ἡ ψυχή· ἢ ἡμεῖς ἀλλὰ τῇ ψυχῇ. τὸ δὲ τῇ ψυχῇ, πῶς; ἆρα τῷ ἔχειν ἐπεσκέψατο; ἢ ᾗ ψυχή· οὐκοῦν κινήσεται· ἢ κίνησιν τὴν τοιαύτην δοτέον ἥτις οὐ σωμάτων· ἀλλ᾽ ἐστὶν αὐτῆς ζωή· καὶ ἡ νόησις δὲ ἡμῶν οὕτως· ὅτι καὶ νοερὰ ἡ ψυχή· καὶ ζωὴ κρείττων ἡ νόησις· καὶ ὅταν ψυχὴ νοῇ, καὶ ὅταν νοῦς ἐνεργῇ εἰς ἡμᾶς· μέρος γὰρ καὶ τοῦτο ἡμῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ἄνιμεν.

πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ ἀρετῆς. Βʹ

Ἐπειδὴ τὰ κακὰ ἐνταῦθα, καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης, βούλεται δὲ ἡ ψυχὴ φυγεῖν τὰ κακά, φευκτέον ἐντεῦθεν· τίς οὖν ἡ φυγή· θεῷ φησὶν ὁμοιωθῆναι· τοῦτο δέ, εἰ δίκαιοι καὶ ὅσιοι μετὰ φρονήσεως· καὶ ὅλως ἐν ἀρετῇ· εἰ οὖν ἀρετῇ ὁμοιούμεθα, ἆρα ἀρετὴν ἔχοντι· καὶ δὴ τίνι θεῷ· ἆρ᾽ οὖν τῷ μᾶλλον δοκοῦντι ταῦτα ἔχειν· καὶ δὴ τῇ τοῦ κόσμου ψυχῇ, καὶ τῷ ἐν ταύτῃ ἡγουμένῳ· ᾧ φρόνησις θαυμαστὴ ὑπάρχει· καὶ γὰρ εὔλογον ἐνταῦθα ὄντας, τούτῳ ὁμοιοῦσθαι· ἢ πρῶτον μὲν ἀμφισβητήσιμον, εἰ καὶ τούτῳ ὑπάρχουσι πᾶσαι· οἷον σώφρονι ἢ ἀνδρείῳ εἶναι· ᾧ μήτε τι δεινόν ἐστιν, οὐδὲν γὰρ ἔξωθεν, μήτε τι προσιὸν ἡδύ· οὗ ἐπιθυμία ἂν γένοιτο μὴ παρόντος· ἵνα ἔχῃ ἢ ἕλῃ· εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἐν ὀρέξει ἐστὶ τῶν νοητῶν, ἐν οἷς καὶ αἱ ἡμέτεραι, δῆλον ὅτι καὶ ἡμῖν ἐκεῖθεν ὁ κόσμος καὶ αἱ ἀρεταί· ἆρ᾽ οὖν ἐκεῖνο ταύτας ἔχει; ἢ οὐκ εὔλογον τάς γε πολιτικὰς λεγομένας ἀρετὰς ἔχειν· φρόνησιν μὲν περὶ τὸ λογιζόμενον· ἀνδρίαν δὲ περὶ τὸ θυμούμενον· σωφροσύνην δὲ ἐν ὁμολογίᾳ τινὶ καὶ συμφωνίᾳ ἐπιθυμητικοῦ πρὸς λογισμόν· δικαιοσύνην δὲ τὴν ἑκάστου τούτων ὁμοῦ οἰκειοπραγίαν, ἀρχῆς πέρι καὶ τοῦ ἄρχεσθαι· ἆρ᾽ οὖν οὐ κατὰ τὰς πολιτικὰς ὁμοιούμεθα· ἀλλὰ κατὰ τὰς μείζους, τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρωμένας· ἀλλ᾽ εἰ κατ᾽ ἄλλας, κατὰ τὰς πολιτικὰς ὅλως οὔ; ἢ ἄλογον μηδ᾽ ὁπωσοῦν

ὁμοιοῦσθαι κατὰ ταύτας. τούτοις γοῦν καὶ θεοὺς ἡ φήμη λέγει· καὶ κατ' ἐκείνας ἀνάγκη γέ πῃ ὡμοιῶσθαι· κατὰ δὲ τὰς μείζους τὴν ὁμοίωσιν εἶναι. ἀλλ' εἰ καθ' ἑτέρας γε συμβαίνει ἀρετὰς ἔχειν, καὶ εἰ μὴ τοιαύτας. εἰ οὖν τις συγχωρεῖ καὶ εἰ μὴ τοιαύτας ὁμοιοῦσθαι δύνασθαι, ἄλλως ἡμῶν ἐχόντων πρὸς ἄλλας, οὐδὲν κωλύει καὶ μὴ πρὸς ἀρετὰς ὁμοιουμένων, ἡμᾶς ταῖς αὑτῶν ἀρεταῖς ὁμοιοῦσθαι τῷ μὴ ἀρετὴν κεκτημένῳ. καὶ πῶς; ὧδε· εἴ τι θερμότητος παρουσίᾳ θερμαίνεται, ἀνάγκη καὶ ὅθεν ἡ θερμότης ἐλήλυθε θερμαίνεσθαι· καὶ εἴ τι πυρὸς παρουσίᾳ θερμόν ἐστιν, ἀνάγκη καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ πυρὸς παρουσίᾳ θερμαίνεσθαι. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ πρότερον εἴποι ἄν τις, καὶ ἐν τῷ πυρὶ εἶναι θερμότητα, ἀλλὰ σύμφυτον· ὥστε τὸν λόγον ποιεῖν τῇ ἀναλογίᾳ ἐπακτὸν μὲν τῇ ψυχῇ τὴν ἀρετήν· ἐκείνῳ δὲ ὅθεν μιμησαμένη ἔχει σύμφυτον. πρὸς δὲ τὸν ἐκ τοῦ πυρὸς λόγον, ἐκεῖνον ἀρετὴν εἶναι· ἀρετῆς δὲ ἀξιοῦμεν εἶναι μείζονα. ἀλλ' εἰ μὲν οὗ μεταλαμβάνει ψυχὴ ταὐτὸν ἦν τῷ ἀφ' οὗ, οὕτως ἔδει λέγειν· νῦν δὲ ἕτερον μὲν ἐκεῖνο, ἕτερον δὲ τοῦτο. οὐδὲ γὰρ οἰκία ἡ αἰσθητὴ ταὐτὸν τῇ νοητῇ, καίτοι ὡμοίωται· καὶ τάξεως δὲ καὶ κόσμου μεταλαμβάνει ἡ οἰκία ἡ αἰσθητή· κἀκεῖ ἐν τῷ λόγῳ οὐκ ἔστι τάξις, οὐδὲ κόσμος, οὐδὲ συμμετρία. οὕτως οὖν κόσμου καὶ τάξεως καὶ ὁμολογίας μεταλαμβάνοντες ἐκεῖθεν, καὶ τούτων ὄντων τῆς ἀρετῆς ἐνθάδε, οὐ δεομένων τῶν ἐκεῖ ὁμολογίας, οὐδὲ κόσμου, οὐδὲ τάξεως, οὐδ' ἂν ἀρετῆς εἴη χρεία· καὶ ὁμοιούμεθα οὐδὲν ἧττον τοῖς ἐκεῖ διὰ ἀρετῆς παρουσίαν. πρὸς μὲν οὖν τὸ μὴ ἀναγκαῖον κἀκεῖ ἀρετὴν εἶναι, ἐπείπερ ἡμᾶς ἀρετῇ ὁμοιοῦσθαι, ταῦτα. δεῖ δὲ πειθὼ ἐπαγαγεῖν τῷ λόγῳ, μὴ μένοντας ἐπὶ τῆς βίας.

πρῶτον τοίνυν τὰς ἀρετὰς ληπτέον καθ' ἃς φαμὲν ὁμοιοῦσθαι, ἵν' αὖ τὸ αὐτὸ εὕρωμεν, ὃ παρ' ἡμῖν μὲν μίμημα ὂν ἀρετή ἐστιν, ἐκεῖ δὲ οἷον ἀρχέτυπον ὂν οὐκ ἀρετή. ἐπισημηναμένοις ὡς ἡ ὁμοίωσις διττή· καὶ ἡ μέν τις ταὐτὸν ἐν τοῖς ὁμοίοις ἀπαιτεῖ, ὅσα ἐπίσης ὡμοίωται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· ἐν οἷς δὲ τὸ μὲν ὡμοίωται πρὸς ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερόν ἐστι πρῶτον, οὐκ ἀντιστρέφον πρὸς ἐκεῖνο, οὐδὲ ὅμοιον αὐτοῦ λεγόμενον, ἐνταῦθα τὴν ὁμοίωσιν ἄλλον τρόπον ληπτέον, οὐ ταὐτὸν εἶδος ἀπαιτοῦντας, ἀλλὰ μᾶλλον ἕτερον, ἐπείπερ κατὰ τὸν ἕτερον τρόπον ὡμοίωται. τί ποτε οὖν ἐστιν ἡ ἀρετή, ἥ τε σύμπασα καὶ ἑκάστη; σαφέστερος δὲ ὁ λόγος ἔσται ἐφ' ἑκάστης· οὕτω γὰρ καὶ ὅ τι κοινὸν καθὸ ἀρεταὶ πᾶσαι, δῆλον ἔσται ῥᾳδίως. αἱ μὲν τοίνυν

ποιητικὸν | ὁμοιώσ[εις] δύο καὶ ἐν [illegible]

πολιτικαὶ ἀρεταὶ ἃς ἄνω εἴπομεν, κατακοσμοῦσι μὲν ὄντως καὶ ἀμείνους
ποιοῦσιν, ὁρίζουσαι καὶ μετροῦσαι τὰς ἐπιθυμίας· καὶ ὅλως τὰ πάθη μετροῦσαι·
καὶ ψευδεῖς δόξας ἀφαιροῦσαι, τῷ ὅλως ἀμείνονι καὶ τῷ ὡρίσθαι· καὶ τῶν ἀμέ-
τρων καὶ ἀορίστων ἔξω εἶναι· καὶ τὸ μεμετρημένον καὶ αὐταὶ ὁρισθεῖσαι·
ᾗ μέτρα γε ἐν ὕλῃ τῇ ψυχῇ, ὡμοίωνται τῷ ἐκεῖ μέτρῳ· καὶ ἔχουσιν ἴχνος τοῦ
ἐκεῖ ἀρίστου· τὸ μὲν γὰρ πάντη ἄμετρον ὕλη ὄν, πάντη ἀνωμοίωται· καθ-
όσον δὲ μεταλαμβάνει εἴδους, κατὰ τοσοῦτον ὁμοιοῦται ἀνειδέῳ ἐκείνῳ ὄν-
τι· μᾶλλον δὲ τὰ ἐγγὺς μεταλαμβάνει· ὥστε καὶ ἐξαπατᾶν, θεὸς φαντασθεῖσα,
μὴ τὸ πᾶν θεοῦ τοῦτο ᾖ· οὕτω μὲν δὴ οὗτοι ὁμοιοῦνται· ἀλλ' ἐπεὶ τὴν ὁμοίωσιν
ἄλλην ὑποφαίνει, ὡς τῆς μείζονος ἀρετῆς οὔσαν, περὶ ἐκείνης λεκτέον·
ἐν ᾧ καὶ σαφέστερον ἔσται καὶ τῆς πολιτικῆς ἡ οὐσία· καὶ ἥτις ἡ μείζων
κατὰ τὴν οὐσίαν· καὶ ὅλως ὅτι ἐστὶ παρὰ τὴν πολιτικὴν ἑτέρα· λέγων δὴ ὁ
Πλάτων τὴν ὁμοίωσιν τὴν πρὸς τὸν θεὸν φυγὴν τῶν ἐντεῦθεν εἶναι· καὶ τὰς
ἀρετὰς τὰς ἐν πολιτείᾳ, οὐχ ἁπλῶς ἀρετὰς λέγων, ἀλλὰ προστιθεὶς πολιτικάς,
καὶ ἀλλαχοῦ καθάρσεις λέγων πάσας, δῆλός ἐστι διττάς τε τιθεὶς καὶ τὴν
ὁμοίωσιν οὐ κατὰ τὴν πολιτικὴν τιθείς· πῶς οὖν λέγομεν ταύτας καθάρ-
σεις· καὶ πῶς καθαρθέντες μάλιστα ὁμοιούμεθα· ἢ ἐπειδὴ κακὴ μέν ἐστιν
ἡ ψυχὴ συμπεφυρμένη τῷ σώματι, καὶ ὁμοιοπαθὴς γινομένη αὐτῷ, καὶ
πάντα συνδοξάζουσα, εἴη ἂν ἀγαθὴ καὶ ἀρετὴν ἔχουσα, εἰ μήτε συνδο-
ξάζοι, ἀλλὰ μόνη ἐνεργοῖ, ὅπερ ἐστὶ νοεῖν τε καὶ φρονεῖν· μήτε ὁμοιοπαθὴς εἴη·
ὅπερ ἐστὶ σωφρεῖν· μήτε φοβοῖτο ἀφισταμένη τοῦ σώματος· ὅπερ ἐστὶν ἀν- σωφρονεῖν
δρίζεσθαι· ἡγοῖτο δὲ λόγος καὶ νοῦς· τὰ δὲ μὴ ἀντιτείνοι· δικαιοσύ-
νη δ' ἂν εἴη τοῦτο· τὴν δὴ τοιαύτην διάθεσιν τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν νοεῖ τε καὶ
ἀπαθὴς οὕτως ἐστίν, εἴ τις ὁμοίωσιν λέγοι πρὸς θεόν, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι·
καθαρὸν γὰρ καὶ τὸ θεῖον· καὶ ἡ ἐνέργεια τοιαύτη· ὡς τὸ μιμούμενον ἔχειν
φρόνησιν· τί οὖν, οὐ κἀκεῖνο οὕτω διάκειται; ἢ οὐ διάκειται· ψυχῆς
δὲ ἡ διάθεσις· νοεῖ τε ἄλλως ψυχή· τῶν δὲ τὸ μὲν ἑτέρως,
τὸ δὲ οὐδ' ὅλως· πάλιν οὖν τὸ νοεῖν ὁμώνυμον; οὐδαμῶς· ἀλλὰ τὸ τὸ νοεῖν,
μὲν πρώτως· τὸ δὲ παρ' ἐκείνου ἑτέρως· ὡς γὰρ ὁ ἐν φωνῇ λόγος μίμημα πρῶ ἐν
τοῦ ἐν ψυχῇ, οὕτω καὶ ὁ ἐν ψυχῇ μίμημα τοῦ ἐν ἑτέρῳ· ὡς οὖν με-
μερισμένος ὁ ἐν προφορᾷ πρὸς τὸν ἐν ψυχῇ, οὕτω καὶ ὁ ἐν ψυχῇ ὁ
ἑρμηνεὺς ὢν ἐκείνου πρὸς τὸ πρὸ αὐτοῦ· ἡ δὲ ἀρετὴ ψυχῆς· νοῦ δὲ οὐκ ἔστιν

οὐδὲ τὸ ἐπέκεινα· ζητητέον δὲ εἰ ἡ κάθαρσις ταὐτὸν τῇ τοιαύτῃ ἀρετῇ·
ἢ προηγεῖται μὲν ἡ κάθαρσις, ἕπεται δὲ ἡ ἀρετή· καὶ πότερον ἐν τῷ καθαί-
ρεσθαι ἡ ἀρετή, ἢ ἐν τῷ κεκαθάρθαι· ἀφαίρεσις ἀλλοτρίου παντός· τὸ δ᾽
ἀγαθὸν ἕτερον αὐτοῦ· ἢ εἰ πρὸ τῆς ἀκαθαρσίας ἀγαθὸν ἦν, ἡ κάθαρσις ἀρ-
κεῖ· ἀλλ᾽ ἀρκέσει μὲν ἡ κάθαρσις· τὸ δὲ καταλειπόμενον ἔσται τὸ ἀγαθόν,
οὐχ ἡ κάθαρσις· καὶ τί τὸ καταλειπόμενον ζητητέον· ἴσως γὰρ οὐδὲ
τὸ ἀγαθὸν ἦν ἡ φύσις ἡ καταλειπομένη· οὐ γὰρ ἂν ἐγένετο ἐν κακῷ· ἆρ᾽ οὖν
ἀγαθοειδῆ λεκτέον, ἢ οὐχ ἱκανὴ πρὸς τὸ μένειν ἐν τῷ ὄντως ἀγαθῷ· πέφυ-
κε γὰρ ἐπ᾽ ἄμφω· τὸ οὖν ἀγαθὸν αὐτῆς, τὸ συνεῖναι τῷ συγγενεῖ· τὸ δὲ κακόν,
τὸ τοῖς ἐναντίοις· δεῖ οὖν καθηραμένην συνεῖναι· συνέσται δὲ ἐπιστραφεῖσα·
ἆρ᾽ οὖν μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐπιστρέφεται, ἢ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἐπέστραπται·
τοῦτ᾽ οὖν ἡ ἀρετὴ αὐτῆς, ἢ τὸ γινόμενον αὐτῇ ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς· τί οὖν τοῦτο·
θέα καὶ τύπος τοῦ ὀφθέντος ἐντεθεὶς καὶ ἐνεργῶν, ὡς ἡ ὄψις περὶ τὸ ὁρώμενον·
οὐκ ἄρα εἶχεν αὐτά· οὐδ᾽ ἀναμιμνήσκεται· ἢ εἶχεν οὐκ ἐνεργοῦντα· ἀλλ᾽ ἀπο-
κείμενα ἀφώτιστα· ἵνα δὲ φωτισθῇ καὶ τότε γνῷ αὐτὰ ἐνόντα, δεῖ προσβαλεῖν τῷ
φωτίζοντι· εἶχε δὲ οὐκ αὐτά, ἀλλὰ τύπους· δεῖ οὖν τοὺς τύπους τοῖς ἀληθινοῖς
ὧν καὶ οἱ τύποι ἐφαρμόσαι· τάχα δὲ καὶ οὕτω λέγεται ἔχειν· ὅτι ὁ νοῦς οὐκ ἀλλό-
τριος, ὅταν πρὸς αὐτὸν βλέπῃ· εἰ δὲ μή, καὶ παρὼν ἀλλότριος· ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπι-
στήμαις, ἐὰν μηδ᾽ ὅλως ἐνεργῶμεν κατ᾽ αὐτάς, ἀλλότρια· ἀλλ᾽ ἐπὶ πόσον ἡ κά-
θαρσις λεκτέον· οὕτω γὰρ ἡ ὁμοίωσις τίνι φανερά· καὶ ἡ ταὐτότης τί-
νι θεῷ· τοῦτο δέ ἐστι μάλιστα ζητεῖν, θυμὸν πῶς καὶ ἐπιθυμίαν καὶ τἆλλα
πάντα, λύπην καὶ τὰ συγγενῆ· καὶ τὸ χωρίζεσθαι ἀπὸ σώματος, ἐπὶ πόσον δυ-
νατόν· ἀπὸ μὲν δὴ σώματος, ἴσως μὲν καὶ τοῖς οἷον τόποις συνάγουσαν πρὸς
ἑαυτήν· πάντως μὴν ἀπαθῶς ἔχουσαν· καὶ τὰς ἀναγκαίας τῶν ἡδονῶν αἰσθή-
σεις μόνον ποιουμένην· καὶ ἰατρεύσεις καὶ ἀπαλλαγὰς πόνων, ἵνα μὴ ἐνο-
χλοῖτο· τὰς δὲ ἀλγηδόνας, ἀφαιροῦσαν· καὶ εἰ μὴ οἷόν τε, πράως φέρουσαν·
καὶ ἐλάττους τιθεῖσαν τῷ μὴ συμπάσχειν· τὸν δὲ θυμὸν ὅσον οἷόν τε ἀφαιροῦσαν·
καὶ εἰ δυνατόν, πάντη· εἰ δὲ μή, μὴ γοῦν αὐτὴν συνοργιζομένην· ἀλλ᾽ ἄλλου εἶναι
τὸ ἀπροαίρετον· τὸ δὲ ἀπροαίρετον ὀλίγον εἶναι καὶ ἀσθενές· τὸν δὲ φόβον
πάντη· περὶ οὐδενὸς γὰρ φοβήσεται· τὸ δὲ ἀπροαίρετον καὶ ἐνταῦθα· πλὴν
ἐν νουθετήσει· ἐπιθυμίαν δὲ ὅτι μὲν μηδενὸς φαύλου, δῆλον· σιτίων
δὲ καὶ ποτῶν πρὸς ἄνεσιν, οὐκ αὐτὴ ἕξει· οὐδὲ τῶν ἀφροδισίων δέ.

ἀλλ' ἄρα φυσικῶν οἶμαι, καὶ οὐδὲν τὸ ἀπροαίρετον ἐχουσῶν· ἀλλ' ἄρα τὸ σὺν μὲν τῆς
φαντασίας, προτυπωτικὸν καὶ ταύτης. ὅλως δὲ αὐτὴ μὲν, πάντων τούτων καθαρὰ
ἔσται· καὶ τὸ ἄλογον δὲ βουλήσεται καὶ αὐτὸ καθαρὸν ποιῆσαι, ὥστε μηδὲ πλήττεσθαι·
ἀλλ' ἄρα μὴ σφόδρα, ἀλλ' ὀλίγας τὰς πληγὰς αὐτοῦ εἶναι· καὶ εὐθὺς λυομένας
τῇ γειτονήσει· ὥσπερ ἄν τις σοφὸς γειτονῶν, ἀπολαύοι τῆς τοῦ σοφοῦ γειτνιάσεως·
ἢ ὅμοιος γενόμενος, ἢ αἰδούμενος ὡς μηδὲν τολμᾶν ποιεῖν, ὧν ὁ ἀγαθὸς οὐ θέλει·
οὐκ ἔσται μάχη· ἀρκεῖ γὰρ παρὼν ὁ λόγος, ὃν τὸ χεῖρον αἰδέσεται· ὥστε καὶ αὐτὸ
τὸ χεῖρον δυσχερᾶναι, ἐάν τι ὅλως κινηθῇ· ὅτι μὴ ἡσυχίαν ἦγε, παρόντος τοῦ δεσπότου·
καὶ ἀσθένειαν αὑτῷ ἐπιτιμᾶν. ἔστι μὲν οὐδὲν τῶν τοιούτων ἁμαρτία· ἀλλὰ κατόρθω-
σις αὐτῷ· ἀλλ' ἡ σπουδὴ οὐκ ἔξω ἁμαρτίας εἶναι· ἀλλὰ θεὸν εἶναι· εἰ μὲν οὖν τι τῶν
τοιούτων ἀπροαίρετον γίνοιτο, θεὸς ἂν εἴη ὁ τοιοῦτος καὶ δαίμων· διπλοῦς ὤν· μᾶλ-
λον δὲ ἔχων σὺν αὐτῷ ἄλλον, ἄλλην ἀρετὴν ἔχοντα· εἰ δὲ μηδέν, θεὸς μόνον· θεὸς δὲ
τῶν ἑπομένων τῷ πρώτῳ· αὐτὸς μὲν γάρ ἐστιν ὃς ἦλθεν ἐκεῖθεν· καὶ τὸ καθ' αὑτὸν
ἐὰν γένηται, οἷος ἦλθεν, ἐκεῖ ἐστι· ᾧ δὲ συνῳκίσθη ἐνθάδε ἥκων· καὶ τοῦτον αὑτῷ
ὁμοιώσει κατὰ δύναμιν τὴν ἐκείνου· ὥστε, εἰ δυνατὸν, ἀπλήκτον εἶναι, ἢ ἄπρακτον τοῦ-
τον ὧν μὴ δοκεῖ τῷ δεσπότῃ. τίς οὖν ἑκάστη ἀρετὴ τῷ τοιούτῳ· ἢ σοφία μὲν ἐν
θεωρίᾳ ὧν νοῦς ἔχει· νοῦς δὲ τῇ ἐπαφῇ· διττὴ δὲ ἑκατέρα· ἡ μὲν ἐν νῷ οὖσα,
ἡ δὲ ἐν ψυχῇ· κἀκεῖ μὲν οὐκ ἀρετή· ἐν δὲ ψυχῇ, ἀρετή· ἐκεῖ οὖν τί· ἐνέργεια
αὐτοῦ καὶ ὅ ἐστιν· ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐν ἄλλῳ· ἐκεῖθεν ἀρετή· οὐδὲ γὰρ αὐτοδικαι-
οσύνη καὶ ἑκάστη ἀρετή· αὐτὸ δὲ ἕκαστον αὐτοῦ· οὐχ ἑτέρου τινός· δικαιο-
σύνη δέ, εἴπερ οἰκειοπραγία· ἆρα ἀεὶ ἐν πλήθει μερῶν· ἢ ἡ μὲν ἐν πλήθει,
ὅταν πολλὰ ᾖ τὰ μέρη· ἡ δὲ ὅλως οἰκειοπραγία, κἂν ἑνός· ἡ γοῦν ἀληθὴς αὐ-
το δικαιοσύνη, ἑνὸς πρὸς αὐτό· ἐν ᾧ οὐκ ἄλλο· τὸ δὲ ἄλλο, ὥστε καὶ ἡ ἐν ψυχῇ
δικαιοσύνη ἡ μείζων, τὸ πρὸς νοῦν ἐνεργεῖν· τὸ δὲ σωφρονεῖν, ἡ εἴσω πρὸς νοῦν
στροφή· ἡ δὲ ἀνδρία, ἀπάθεια καθ' ὁμοίωσιν τοῦ πρὸς ὃ βλέπει· ἀπαθὲς ὂν τὴν
φύσιν· αὕτη δὲ ἐξ ἀρετῆς· ἵνα μὴ συμπαθῇ τῷ χείρονι συνοίκῳ· ἀντακολου-
θοῦσι δὲ ἀλλήλαις καὶ αὗται αἱ ἀρεταὶ ἐν ψυχῇ· ὥσπερ κἀκεῖ τὰ πρὸ τῆς ἀρετῆς ἐν
νῷ, ὥσπερ παραδείγματα· καὶ γὰρ ἡ νόησις ἐκεῖ, ἐπιστήμη καὶ σοφία· τὸ δὲ πρὸς
αὐτὸν ἡ σωφροσύνη· τὸ δὲ οἰκεῖον ἔργον, ἡ οἰκειοπραγία· τὸ δὲ οἷον ἀνδρία,
ἡ ἀυλότης· καὶ τὸ ἐφ' αὑτοῦ μένειν καθαρόν· ἐν ψυχῇ τοίνυν πρὸς νοῦν ἡ ὅρασις,
σοφία καὶ φρόνησις ἀρεταὶ αὐτῆς· οὐ γὰρ αὐτὴ ταῦτα, ὥσπερ ἐκεῖ· καὶ τἆλλα
ὡσαύτως ἀκολουθεῖ· καὶ τῇ καθάρσει δέ, εἴπερ πᾶσαι καθάρσεις, κατὰ τὸ κεκα-
θάρθαι,

ἀνάγκη πάλιν. ἢ οὐδὲ ἐνεργείᾳ· καὶ ὁ μὲν ἔχων τὰς μείζους, καὶ τὰς ἐλάττους ἐξ ἀνάγκης δυνάμει· ὁ δὲ τὰς ἐλάττους, οὐκ ἀνάγκη ἐκείνας. ὁ μὲν οὖν προηγούμενος τοῦ σπουδαίου βίος, οὗτος. πότερα δὲ ἐνεργείᾳ ἔχει καὶ τὰς ἐλάττους, ἢ τὰς μείζους. ἢ ἄλλον τρόπον σκεπτέον καθ' ἑκάστην. οἷον φρόνησιν· ἀλλ' ἄλλαις ἀρχαῖς χρήσεται, πῶς ἔτι ἐκείνη μένει, κἂν μὴ ἐνεργοῦσα. καὶ ἡ μὲν φύσει τοσόνδε, ἡ δὲ τοσόνδε. καὶ ἡ σωφροσύνη μετροῦσα. ἡ δὲ ὅλως ἀναιροῦσα. ταυτὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅλως, τῆς φρονήσεως κινηθείσης. ἢ εἰδήσει γε αὐτάς, καὶ ὅσον παρ' αὐτῶν ἕξει. τάχα δέ ποτε καὶ πολιτικὰς ἐνεργήσει, κατά τινας αὐτῶν. ἐπὶ μείζοσι δὲ ἀρχαῖς ἥκων, καὶ ἄλλοις μέτροις κατ' ἐκεῖνα πράξει. οἷον τὸ σωφρονεῖν, οὐκ ἐν μέτρῳ ἐκείνῳ τιθείς. ἀλλ' ὅλως καθ' ὅσον δυνατὸν χωρίζων. καὶ ὅλως ζῶν οὐχὶ τὸν ἀνθρώπου βίον τὸν τοῦ ἀγαθοῦ. ὃν ἀξιοῖ ἡ πολιτικὴ ἀρετή. ἀλλὰ τοῦτον μὲν καταλιπών. ἄλλον δὲ ἑλόμενος τὸν τῶν θεῶν. πρὸς γὰρ τούτους, οὐ πρὸς ἀνθρώπους ἀγαθοὺς ἡ ὁμοίωσις. ὁμοίωσις δὲ ἡ μὲν πρὸς τούτους, ὡς εἰκὼν εἰκόνι ὡμοίωται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑκατέρα. ἡ δὲ πρὸς ἄλλον, ὡς πρὸς παράδειγμα.

γ ἀναγωγή.

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ διαλεκτικῆς

Τίς τέχνη ἢ μέθοδος ἢ ἐπιτήδευσις ἡμᾶς οἷ δεῖ πορευθῆναι ἀνάγει. ὅπου μὲν οὖν δεῖ ἐλθεῖν, ὡς ἐπὶ τἀγαθὸν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν πρώτην, κείσθω διωμολογημένον καὶ διὰ πολλῶν δεδειγμένον. καὶ δὴ καὶ δι' ὧν τοῦτο ἐδείκνυτο, ἀναγωγή τις ἦν. τίνα δὲ δεῖ εἶναι τὸν ἀναχθησόμενον. ἆρά γε τὸν πάντα, ἢ τὸν πλεῖστα φησὶν ἰδόντα. ὃς ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει, εἰς γονὴν ἀνδρὸς ἐσομένου φιλοσόφου ἢ μουσικοῦ τινος, ἢ ἐρωτικοῦ. ὁ μὲν δὴ φιλόσοφος τὴν φύσιν, καὶ ὁ μουσικὸς καὶ ὁ ἐρωτικός, ἀνακτέοι. τίς οὖν ὁ τρόπος. ἆρά γε εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἅπασι τούτοις, ἢ καθ' ἕκαστον ἴδιός τις. ἔστι μὲν οὖν ἡ πορεία διττὴ πᾶσιν. ἢ ἀναβαίνουσιν. ἢ ἄνω ἐλθοῦσιν. ἡ μὲν γὰρ προτέρα ἀπὸ τῶν κάτω. ἡ δὲ δευτέρα, οἷς ἤδη ἐν τῷ νοητῷ γενομένοις, καὶ οἷον ἴχνος θεῖσιν ἐκεῖ πορεύεσθαι ἀνάγκη, ἕως ἂν εἰς τὸ ἔσχατον τοῦ τόπου ἀφίκωνται. ὃ δὴ τέλος τῆς πορείας ὂν τυγχάνει. ὅταν τις ἐπ' αὐτῷ γένηται τῷ νοητῷ. ἀλλ' αὕτη μὲν περιμενέτω. περὶ δὲ τῆς ἀναγωγῆς πρότερον πειρατέον λέγειν. πρῶτον δὴ διαστείλασθαι τοὺς ἄνδρας τούτους ἡμῖν, ἀρξαμένοις ἀπὸ τοῦ μουσικοῦ, ὅστις ἐστὶ λέγοντας τὴν φύσιν. θετέον δὴ αὐτὸν εὐκίνητον. καὶ ἐπτοημένον μὲν πρὸς τὸ καλόν. ἀδυνατώτερον δὲ παρ' αὐτοῦ κινεῖσθαι. ἕτοιμον δὲ ἐκ τῶν ἐντυγχανόντων οἷον τύπων. ὡς οἱ δειλοὶ πρὸς τοὺς ψόφους, οὕτω καὶ τοῦτον πρὸς τοὺς φθόγγους. καὶ τὸ καλὸν τὸ ἐν τούτοις, ἕτοιμον. φεύγοντα δὲ ἀεὶ τὸ ἀνάρμοστον

κινεῖν, ἐν τοῖς ᾄσμασι καὶ ἐν τοῖς ῥυθμοῖς· καὶ τὸ εὔρυθμον καὶ τὸ εὔσχημον διώκειν· μετὰ τοίνυν τοῖς αἰσθητοῖς τούτων φθόγγων καὶ ῥυθμῶν καὶ σχημάτων· οὕτως ἀκτέον· χωρίζοντα τὴν ὕλην, ἐφ᾽ ὧν αἱ ἀναλογίαι καὶ οἱ λόγοι, ἐπὶ τὸ κάλλος τὸ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἀκτέον· καὶ διδακτέον ὡς περὶ ἃ ἐπτόητο, ἐκεῖνα ἦν ἡ νοητὴ ἁρμονία· καὶ τὸ ἐν ταύτῃ καλόν, καὶ ὅλως τὸ καλόν· οὐ τὸ τὶ καλὸν μόνον· καὶ λόγους τοὺς φιλοσοφίας ἐνθετέον· ἀφ᾽ ὧν εἰς πίστιν ἀκτέον, ὧν ἀγνοεῖ ἔχων· τίνες δὲ οἱ λόγοι, ὕστερον· ὁ δὲ ἐρωτικὸς εἰς ὃν μεταπέσοι ἂν καὶ ὁ μουσικός, καὶ μεταπεσὼν ἢ μένοι ἂν ἢ παρέλθοι, μνημονικός ἐστί πως κάλλους· χωρισθεὶς δὲ ἀδυνατεῖ καταμαθεῖν· πληττόμενος δὲ ὑπὸ τῶν ἐν ὄψει καλῶν, περὶ αὐτὰ ἐπτόηται· διδακτέον οὖν αὐτὸν μὴ περὶ ἓν σῶμα πεσόντα ἐπτοῆσθαι· ἀλλ᾽ ἐπὶ πάντα ἀκτέον τῷ λόγῳ σώματα· δεικνύντα δὲ τὸ ἐν πᾶσι ταὐτόν· καὶ ὅτι ἕτερον τῶν σωμάτων· καὶ ὅτι ἄλλοθεν λεκτέον· καὶ ὅτι ἐν ἄλλοις μᾶλλον· οἷον ἐπιτηδεύματα καλὰ καὶ νόμους καλούς· ἐν ἐρασμίοις γὰρ ὁ ἐθισμὸς τοῦ ἀσωμάτου ἤδη· καὶ ὅτι ἐν τέχναις καὶ ἐν ἐπιστήμαις καὶ ἐν ἀρεταῖς· εἶτα ἓν ποιητέον· καὶ διδακτέον ὅπως ἐγγίνονται· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρετῶν ἤδη ἀναβαίνειν ἐπὶ νοῦν, ἐπὶ τὸ ὄν· κἀκεῖ βαδιστέον τὴν ἄνω πορείαν· ὁ δὲ φιλόσοφος τὴν φύσιν, ἕτοιμος οὗτος καὶ οἷον ἐπτερωμένος, καὶ οὐ δεόμενος χωρίσεως, ὡς οἱ ἄλλοι οὗτοι· κεκινημένος πρὸς τὸ ἄνω· ἀπορῶν δὲ τοῦ δεικνύντος δεῖται μόνον· δεικτέον οὖν· καὶ λυτέον βουλόμενον, καὶ αὐτὸν τῇ φύσει καὶ πάλαι λελυμένον· τὰ μὲν δὴ μαθήματα δοτέον πρὸς συνεθισμὸν κατανοήσεως καὶ πίστεως ἀσωμάτου· καὶ γὰρ ῥᾷστον δέξεται φιλομαθὴς ὤν· καὶ φύσει ἐνάρετον πρὸς τελείωσιν ἀρετῶν ἀκτέον· καὶ μετὰ τὰ μαθήματα, λόγους διαλεκτικῆς δοτέον· καὶ ὅλον διαλεκτικὸν ποιητέον· τίς δὲ ἡ διαλεκτική, ἣν δεῖ καὶ τοῖς προτέροις παραδιδόναι· ἔστι μὲν δή, ἡ λόγῳ περὶ ἑκάστου δυναμένη ἕξις εἰπεῖν, τί τε ἕκαστον, καὶ τί ἄλλων διαφέρει· καὶ τίς ἡ κοινότης ἐν οἷς ἐστι· καὶ ποῦ τούτων ἕκαστον· καὶ εἰ ἔστιν ὅ ἐστι· καὶ τὰ ὄντα ὁπόσα· καὶ τὰ μὴ ὄντα αὖ· ἕτερα δὲ ὄντων· αὕτη καὶ περὶ ἀγαθοῦ διαλέγεται, καὶ περὶ μὴ ἀγαθοῦ· καὶ ὅσα ὑπὸ τὸ ἀγαθόν· καὶ ὅσα ὑπὸ τὸ ἐναντίον· καὶ τί τὸ ἀίδιον δηλονότι, καὶ τὸ μὴ τοιοῦτον, ἐπιστήμῃ περὶ πάντων, οὐ δόξῃ· παύσασα δὲ τῆς περὶ τὸ αἰσθητὸν πλάνης, ἐνιδρύει τῷ νοητῷ· κἀκεῖ τὴν πραγματείαν ἔχει, τὸ ψεῦδος ἀφεῖσα, ἐν τῷ λεγομένῳ ἀληθείας πεδίῳ τὴν ψυχὴν τρέφουσα· τῇ διαιρέσει τῇ Πλάτωνος χρωμένη μέν, καὶ εἰς διάκρισιν τῶν εἰδῶν· χρωμένη δὲ καὶ εἰς τὸ τί ἐστι· χρωμένη δὲ καὶ ἐπὶ τὰ πρῶτα γένη· καὶ τὰ ἐκ τούτων νοερῶς πλέκουσα· ἕως ἂν

τὸ καλόν. τὸ τὶ καλόν.

Platonicum

Dialecticam munus.

διαιρέσεως περὶ ὁπόσα ὠφέλιμος

διηθῆσαι ὅν γε τοῦτον. καὶ ἀνάπαλιν ἀξιοῦντες, εἰς ὅσον ἂν ὑπάρχῃ ἠθῆσαι. τό τε δὲ
ἡσυχίαν ἄγοντες ὡς μηχανῇ γε τοῦτο εἶναι ἐν τῇ ψυχῇ. οὐδὲν ἔτι πολὺ περὶ μονὰς,
εἰς ἓν συνηγμένην, ἀλλὰ περὶ τὴν ἀναλυομένην λογικῶν πραγμάτων. περὶ ἑαυτὰ ἀξιωματικῶν συλ-
λογισμῶν. ὥσπερ ἄν τις εἰ δὲ καὶ γέγραφαν ἄλλην τέχνην δόντες. οὐ τινὰ αὐτῆς φησὶ
Dialectica communis — καὶ προτέχνης ἡγουμένην. καινοῦντες δὲ αὐτῆς, ὥσπερ καὶ τῆς ἄλλης. καὶ τὰ μὲν χρή-
σιμα αὐτῶν. τὰ δὲ, περὶ τὰ ἀνηγμένα. καὶ μεθόδου τῆς ταύτης βουλομένης. ἀλ-
λὰ πόθεν τὰς ἀρχὰς ἔχει ἡ ἐπιστήμη αὕτη. ἢ νοῦ διδόντος ἐναργεῖς ἀρχάς, ἅς τις ἀνα-
βεβλημένας τοῦ τυχεῖν. εἶτα τῆς διῃρημένης, καὶ συντίθησι καὶ συμπλέκει καὶ διαιρεῖ. ὥστε εἰς τέ-
λος νοῦ ὑπάρχει. ἔστι γὰρ φρόνησις αὕτη, ὃ καθαρώτατον νοῦ καὶ φρονήσεως. ἀνάγκη
οὖν τιμιωτάτων οὖσαν ἐξιέναι τῶν ἐν ἡμῖν, περὶ ὃ ὂν καὶ τιμιώτατον εἶναι. φρόνησις
μὲν περὶ τὸ ὄν. νοῦ δὲ περὶ τὸ ὑπερκείμενον ὄντος. τί οὖν. ἡ φιλοσοφία τὸ τιμιώτατον
ἢ ταὐτὸν φιλοσοφία καὶ διαλεκτική. ἡ φιλοσοφία μέρος τὸ τίμιον. οὐ γὰρ δὴ ποιητικὸν
ὄργανον τοῦτο εἶναι τοῦ φιλοσόφου. οὐ γὰρ ψιλὰ θεωρήματά ἐστι καὶ κανόνες. ἀλλὰ
περὶ πράγματά ἐστι. καὶ οἷον ὕλην ἔχει τὰ ὄντα. ὅπου μὲν ἐπὶ ταῦτα χωρεῖ. ἀπὸ
τοῖς θεωρήμασι τὰ πράγματα ἔχουσα. ὅ δὲ τὰ ψευδῆ καὶ τὰ σοφίσματα κατὰ συμβεβηκὸς
Σημ. — γινώσκει. ἄλλου ποιήσαντος, ὡς ἀλλότρια κρίνουσα. τοῖς ἐν αὐτῇ ἀληθέσι τὰ ψευ-
δῆ γινώσκουσα. ὅταν τις προσβάλῃ, ὅτι παρὰ τὸν κανόνα τοῦ ἀληθοῦς. περὶ
προτάσεως οὐ πολύ. καὶ γὰρ γράμματα. ἡ δὲ δὴ τὸ ἀληθὲς εἰδυῖα, ὁ καὶ τὴν
πρότασιν. καὶ καθόλου δὲ τὰ κινήματα προσάγει. ὅ, τι ἐπὶ ... καὶ ὁ αἱρεῖ.
καὶ τοῦτο αἱρεῖ ὅτι ἐπιθήσειν, ἢ ἄλλο. καὶ ἀεὶ τρέχει τὰ ὅλα, προσφερομένη ὥσπερ
καλῶν αἰσθήσεις ἐπιβαλοῦσα. ἀλλ' εἰ βούλεσθαι δεῖ, ὅτι ἐξ αὐτοῦ τι τοῦτο εἶναι
πρώτη φιλοσοφία — ση. μέρος οὖν τὸ τίμιον. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἄλλας φιλοσοφίας. καὶ γὰρ καὶ περὶ φύσεως θε-
μαθηματική. — ωρεῖ, βοήθειαν παρὰ διαλεκτικῆς λαβοῦσα. ὡς περὶ καὶ ἀριθμητικὴ προσχρῶν-
δευτέρα. φυσική — ται ἄλλαι τέχναι. μᾶλλον μὲν τοιαύτη ἐγγύς ἐστι κομίζεται παρὰ τῆς διαλεκτικῆς.
καὶ περὶ ἠθῶν οὕτως. θεωροῦσα μὲν ἐκεῖ. προστιθεῖσα δὲ τὰς ἕξεις καὶ τὰς
ἀσκήσεις, ἐξ ὧν προΐασιν αἱ ἕξεις. ἴσχουσι δὲ αἱ κρίσεις καὶ ἕξεις, καὶ ὡς ἰδία ἄνωθεν τὰς
ἐκεῖθεν. καὶ γὰρ μετὰ τῆς ὕλης τὰ πάθη. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι ἀρεταί, τοῦ μὲν
μὲν ἐν τοῖς πάθεσι τοῖς ἰδίοις καὶ ταῖς προέξεσιν. ἡ δὲ φρόνησις, ἐπὶ λογισμοῖς.
καὶ τὸ καθόλου μᾶλλον. καὶ αὗται κατὰ λόγον. καὶ ... ἐπισχεῖν ἢ ... ἤ
εἰς ὅλως ἀμφισβητεῖν. ἡ δὲ διαλεκτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία, ἔτι καθόλου καὶ αὐτὰς πᾶν
ἐσχηκυῖα προσφέρει. πότερα δὲ ἐστι τὰ κάτω εἶναι διαλεκτικῆς καὶ σο-
φία, ἢ ἄλλης καὶ τῆς πάντως. ἔστι δὲ σοφὸν εἶναι καὶ διαλεκτικὸν ...

ἢ οὐδ᾽ ἂν γένοιτο· ἀλλ᾽ ἡ ἑτέρα πρότερον ἢ ἅμα συναύξεται· καὶ τάχα ἂν φυσικάς τις ἀρετὰς ἔχων τελειοῦται σοφίας γινομένης· μετὰ τὰς φυσικὰς οὖν ἡ σοφία· εἶτα τελειοῖ τὰ ἤθη· ἢ τῶν φυσικῶν οὐσῶν, συναύξεται ἤδη ἄμφω καὶ συντελειοῦται· ἢ προλαβοῦσα ἡ ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἐτελείωσεν· ὅλως γὰρ ἡ φυσικὴ ἀρετὴ καὶ ὄμμα ἀτελὲς καὶ ἦθος ἔχει· καὶ αἱ ἀρχαὶ τὸ κυριώτατον ἀμφοτέραις,

ἀφ᾽ ὧν ἔχομεν.

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν. Δ

Τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν εἰς ταὐτὸν τιθέμενοι, καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἆρα τούτων μεταδώσομεν; εἰ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ᾗ πεφύκασιν ἀνεμποδίστως διεξάγειν, τί κωλύει κἀκεῖνα λέγειν ἐν εὐζωίᾳ εἶναι· καὶ γὰρ εἴτε ἐν εὐπαθείᾳ τὴν εὐζωίαν τις θήσεται, εἴτε ἐν ἔργῳ οἰκείῳ τελειουμένῳ, κατ᾽ ἄμφω καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις ὑπάρξει· καὶ γὰρ εὐπαθεῖν ἐνδέχοιτο ἂν, καὶ ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἔργῳ εἶναι· οἷον καὶ τὰ μουσικὰ τῶν ζῴων· ὅσα τε ἄλλως εὐπαθεῖ, καὶ δὴ καὶ ᾄδει κατὰ φύσιν· καὶ ταύτῃ αἱρετὴν αὐτοῖς τὴν ζωὴν ἔχει· καὶ τοίνυν εἰ τέλος τι τὸ εὐδαιμονεῖν τιθέμεθα, ὅπερ ἐστὶν ἔσχατον τῆς ἐν φύσει ὀρέξεως, καὶ ταύτῃ ἂν αὐτοῖς μεταδοίημεν τοῦ εὐδαιμονεῖν· εἰς ἔσχατον ἀφικνουμένων· εἰς ὃ ἐλθοῦσιν ἵσταται ἡ ἐν αὐτοῖς φύσις· πᾶσαν αὐτοῖς ζωὴν διεξελθοῦσα· καὶ πληρώσασα ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος· εἰ δέ τις δυσχεραίνει τὸ εὐδαιμονεῖν καταφέρειν εἰς τὰ ἄλλα ζῷα· οὕτω γὰρ ἂν καὶ τοῖς ἀτιμοτάτοις αὐτῶν μεταδώσειν· μεταδώσειν δὲ καὶ τοῖς φυτοῖς ζῶσι καὶ αὐτοῖς καὶ ζωὴν ἐξελιττομένην εἰς τέλος ἔχουσι· πρῶτον μὲν ἄτοπος διὰ τί οὐκ εὖ ζῆν τὰ ἄλλα ζῷα λέγων, ὅτι μὴ πολλοῦ ἄξια αὐτῷ δοκεῖ εἶναι· τοῖς δὲ φυτοῖς οὐκ ἀναγκάζοιτο ἂν διδόναι, ὅ τοῖς ἄλλοις ζῴοις δίδωσιν, ὅτι μὴ αἴσθησις πάρεστιν αὐτοῖς· εἴη δ᾽ ἄν τις καὶ ὁ διδοὺς καὶ τοῖς φυτοῖς, εἰ καὶ τὸ ζῆν· ζωὴ δὲ ἡ μὲν ἂν εὖ εἴη, ἡ δὲ τοὐναντίον· οἷον ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν εὐπαθεῖν καὶ μή· καὶ καρπὸν φέρειν καὶ μὴ φέρειν· εἰ μὲν οὖν ἡδονὴ τὸ τέλος, καὶ ἐν τούτῳ τὸ εὖ ζῆν, ἄτοπος ὁ ἀφαιρούμενος τὰ ἄλλα ζῷα τὸ εὖ ζῆν· καὶ εἰ ἀταραξία δὲ, ὡσαύτως· καὶ εἰ τὸ κατὰ φύσιν ζῆν λέγοιτο τὸ εὖ ζῆν εἶναι· τοῖς μέντοι φυτοῖς διὰ τὸ μὴ αἰσθάνεσθαι οὐ διδόντες, κινδυνεύουσι μηδὲ τοῖς ζῴοις πᾶσι διδόναι· εἰ μὲν γὰρ τὸ αἰσθάνεσθαι τοῦτο λέγουσι τὸ μὴ λανθάνειν τὸ πάθος, δεῖ αὐτὸ ἀγαθὸν εἶναι τὸ πάθος, πρὸ τοῦ μὴ λανθάνειν· οἷον τὸ κατὰ φύσιν ἔχειν, κἂν λανθάνῃ· καὶ οἰκεῖον εἶναι, κἂν μήπω γινώσκῃ ὅτι οἰκεῖον, καὶ ὅτι ἡδύ· δεῖ γὰρ ἡδὺ εἶναι· ὥστε ἀγαθοῦ τούτου ὄντος καὶ παρόντος, ἤδη ἐν εὐζωίᾳ τὸ ἔχον· ὥστε τί δεῖ τὴν αἴσθησιν προσλαμβάνειν· εἰ μὴ ἄρα οὐ τοῖς γινομένοις πάθεσι, ἢ καταστάσεσι, τὸ ἀγαθόν

διδόασιν, ἀλλὰ τὸ γνῶναι καὶ αἰσθέσθαι· ἀλλ᾽ οὕτως γε τὴν αἴσθησιν αὐτὴν τἀγαθὸν ἐροῦσι
καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς αἰσθητικῆς· ὥστε καὶ ὁτουοῦν τι λαμβανομένης. εἰ δὲ
ἀμφοῖν τἀγαθὸν λέγουσιν, ἵν᾽ ἐν αἰσθήσει τοιούτου, πῶς ἑκατέρου ἀδιαφόρου
ὄντος, τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἀγαθὸν εἶναι λέγουσιν. εἰ δὲ ἀγαθὸν μὲν τὸ πάθος, ἢ τὴν τοιαύτην
κατάστασιν τὸ ἀγαθὸν ζῆν, ὅταν γνῷ τις τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ παρόν, ἐρωτητέον αὐτούς,
εἰ γνοὺς τὸ παρὸν ἐκ τούτου ὅτι πάρεστιν, εὖ ζῇ· ἢ ἔδει γνῶναι οὐ μόνον ἡδύ,
ἀλλ᾽ ὅτι τοῦτο τὸ ἀγαθόν. ἀλλ᾽ εἰ ὅτι τοῦτο τὸ ἀγαθόν, οὐκ αἰσθήσεως τοῦτο ἔργον ἤδη·
ἀλλ᾽ ἑτέρας μείζονος ἢ κατ᾽ αἴσθησιν δυνάμεως. οὐ τοίνυν τοῖς ἡδομένοις τὸ εὖ
ζῆν ὑπάρξει, ἀλλὰ τῷ γνῶναι δυναμένῳ, ὅτι ἡδονὴ τὸ ἀγαθόν. αἴτιον δὴ
τοῦ εὖ ζῆν οὐχ ἡδονὴ ἔσται, ἀλλὰ τὸ κρίνειν δυνάμενον ὅτι ἡδονὴ ἀγαθόν. καὶ
τὸ μὲν κρῖνον βέλτιον ἢ κατὰ πάθος· λόγος γὰρ ἢ νοῦς· ἡδονὴ δὲ πάθος·
οὐδαμοῦ δὲ τὸ ἄλογον κρεῖττον λόγου. πῶς ἂν οὖν ὁ λόγος αὑτὸν ἀφεὶς ἄλλο θή-
σεται ἐν τῷ ἐναντίῳ γένει κείμενον κρεῖττον εἶναι αὐτοῦ; ἀλλὰ γὰρ ἐοίκασιν
ὅσοι τε τοῖς φυτοῖς οὐ διδόασι, καὶ ὅσοι αἰσθήσει τοιᾷδε τὸ εὖ, λανθάνειν
αὑτούς, μεῖζόν τι τὸ εὖ ζητοῦντες, καὶ ἐν τρανωτέρᾳ ζωῇ τὸ ἄμεινον τιθέντες.
καὶ ὅσοι δὲ ἐν λογικῇ ζωῇ εἶναι λέγουσιν, ἀλλ᾽ οὐχ ἁπλῶς ζωῇ οὐδὲ αἰσθητικῇ
ἤ, καλῶς μὲν ἴσως ἂν λέγοιεν· διὰ τί δὲ οὕτω, καὶ περὶ τὸ λογικὸν ζῷον μό-
νον τὸ εὐδαιμονεῖν τίθενται, πυνθάνεσθαι αὐτῶν προσήκει· ἆρ᾽ ὅτι τὸ λογικὸν προσ-
λαμβάνετε, ὅτι εὐμήχανον ὁ λόγος, καὶ ῥᾳδίως ἀνιχνεύειν καὶ περι-
ποιεῖν τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν δύναται, ἢ κἂν μὴ δύναιτο ἢ ἀνιχνεύειν μη-
δὲ τυγχάνειν; ἀλλ᾽ εἰ μὲν διὰ τὸ ἀνευρίσκειν μᾶλλον δύνασθαι, καὶ τοῖς μὴ λό-
γον ἔχουσιν, ἐὰν ἄνευ λόγου φύσει τυγχάνωσι τῶν πρώτων κατὰ φύσιν, τὸ εὐδαι-
μονεῖν· καὶ ὑπουργὸς ἂν ὁ λόγος, καὶ οὐ δι᾽ αὑτὸν αἱρετὸς γίνοιτο, οὐδ᾽ αὖ
ἡ τελείωσις αὐτοῦ, ἣν φαμὲν ἀρετὴν εἶναι. εἰ δὲ φήσετε μὴ διὰ τὰ κατὰ φύσιν
πρῶτα ἔχειν τὴν τιμήν, ἀλλὰ δι᾽ αὑτὸν ἀσπαστὸν εἶναι, λεκτέον ὅ τι τε ἄλλο ἔργον
αὐτοῦ καὶ τίς ἡ φύσις αὐτοῦ· καὶ τί τέλειον αὐτὸν ποιεῖ. ποιεῖν γὰρ δεῖ αὐτὸν τέλειον
οὐ τὴν θεωρίαν αὐτὴν περὶ ταῦτα· ἀλλ᾽ ἄλλο τι τὸ τέλειον αὐτῷ εἶναι· καὶ φύσιν ἄλλην
εἶναι αὐτῷ· καὶ μὴ εἶναι αὐτὸν τούτων τῶν πρώτων κατὰ φύσιν· μηδὲ ἐξ ὧν
τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν· μηδ᾽ ὅλως τούτου τοῦ γένους εἶναι· ἀλλὰ κρείττονα τούτων
ἁπάντων· ἢ πῶς τὸ τίμιον αὐτῷ, οὐχ ὁρῶ ὅπως αὐτοῖς λέξειν. ἀλλ᾽ οὗτοι μὲν
ἕως ἂν κρείττονα φύσιν εὕρωσιν ἢ περὶ ἃ νῦν ἵστανται, ἐατέον ἐνταῦθα εἶναι
οὗπερ μένειν ἀξιοῦσιν· ἀπόρως ἔχοντας, ὅπη τὸ εὖ ζῆν, οἷς δυνατὸν τοῦτο·

ἡμεῖς δὲ λέγωμεν ἐξ ἀρχῆς, τί ποτε τὸ εὐδαιμονεῖν ὑπολαμβάνομεν εἶναι. τιθέμενοι μὲν δὴ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐν ζωῇ, εἰ μὲν συνωνύμως τὸ ζῆν ἐποιούμεθα, πᾶσι μὲν ἂν τοῖς ζῶσιν ἀπέδομεν, δεκτικοῖς εὐδαιμονίας εἶναι. ἐνεργείᾳ δὲ ζῆν εὖ ἐκεῖνα, οἷς παρῆν ἕν τι καὶ ταὐτόν, οὗ πάντα ἐπεφύκει δεκτικὰ πάντα τὰ ζῷα εἶναι. καὶ οὐκ ἂν τῷ μὲν λογικῷ ἐδίδομεν δύνασθαι τοῦτο, τῷ δὲ ἀλόγῳ οὐκέτι. ζωὴ γὰρ ἦν τὸ κοινόν. ὃ δεκτικὸν τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ εὐδαιμονεῖν ἔμελλεν εἶναι. εἴπερ ἐν ζωῇ τινι τὸ εὐδαιμονεῖν ὑπῆρχεν. ὅθεν οἶμαι καὶ οἱ ἐν λογικῇ ζωῇ λέγοντες τὸ εὐδαιμονεῖν γίνεσθαι, οὐκ ἐν τῇ κοινῇ ζωῇ τιθέντες, ἠγνόησαν τὸ εὐδαιμονεῖν. οὐδὲ ζωὴν ὑποτιθέμενοι. ποιότητα δὲ τὴν λογικὴν δύναμιν, περὶ ἣν ἡ εὐδαιμονία συνίσταται, ἀναγκάζοιντο ἂν λέγειν. ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὐτοῖς, λογική ἐστι ζωή. περὶ γὰρ τὸ ὅλον τοῦτο ἡ εὐδαιμονία συνίσταται. ὥστε περὶ ἄλλο εἶδος ζωῆς. λέγω δὲ οὐχ ὡς ἀντιδιῃρημένον τῷ λόγῳ. ἀλλ' ὡς ἡμεῖς φαμὲν πρότερον. τὸ δ' ὕστερον εἶναι. πολλαχῶς τοίνυν τῆς ζωῆς λεγομένης, καὶ τὴν διαφορὰν ἐχούσης κατὰ τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα καὶ ἐφεξῆς, καὶ ὁμωνύμως τοῦ ζῆν λεγομένου, ἄλλως μὲν τοῦ φυτοῦ, ἄλλως δὲ τοῦ ἀλόγου, καὶ τρανότητι καὶ ἀμυδρότητι τὴν διαφορὰν ἐχόντων, ἀνάλογον δηλονότι καὶ τὸ εὖ. καὶ εἰ εἴδωλον ἄλλο ἄλλου, δηλονότι καὶ τὸ εὖ, ὡς εἴδωλον αὖ τοῦ εὖ. εἰ δὲ ὅτῳ σφόδρα ὑπάρχει τὸ ζῆν, τοῦτο δέ ἐστιν ὃ μηδενὶ τοῦ ζῆν ἐλλείπει τὸ εὐδαιμονεῖν, μόνῳ ἂν τῷ σφόδρα ζῶντι τὸ εὐδαιμονεῖν ὑπάρχοι. τούτῳ γὰρ καὶ τὸ ἄριστον. εἴπερ ἐν τοῖς οὖσι τὸ ἄριστον τὸ ὄντως ἐν ζωῇ. οὕτω γὰρ ἂν οὐδὲ ἐπακτὸν τὸ ἀγαθὸν ὑπάρχοι. οὐδὲ ἄλλο τὸ ὑποκείμενον, ἄλλοθεν γενόμενον παρέξει, αὐτὸ ἐν ἀγαθῷ εἶναι. τί γὰρ τῇ τελείᾳ ζωῇ ἂν προσγένοιτο, εἰς τὸ ἀρίστην εἶναι. εἰ δέ τις τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν ἐρεῖ, οἰκεῖος μὲν ὁ λόγος ἡμῖν. οὐ μὴν τὸ αἴτιον, ἀλλὰ τὸ ἐνυπάρχον ζητοῦμεν. ὅτι δὲ ἡ τελεία ζωὴ καὶ ἡ ἀληθινὴ καὶ ὄντως, ἐν ἐκείνῃ τῇ νοερᾷ φύσει, καὶ ὅτι αἱ ἄλλαι ἀτελεῖς, καὶ ἰνδάλματα ζωῆς, καὶ οὐ τελέως οὐδὲ καθαρῶς, καὶ οὐ μᾶλλον ζωαὶ ἢ τοὐναντίον, πολλάκις μὲν εἴρηται. καὶ νῦν δὲ λελέχθω συντόμως. ὡς ἕως ἂν πάντα τὰ ζῷα ἐκ μιᾶς ἀρχῆς ᾖ, μὴ ἐπίσης δὲ τὰ ἄλλα ζῇ, ἀνάγκη τὴν ἀρχὴν, τὴν πρώτην ζωὴν καὶ τὴν τελειοτάτην εἶναι. εἰ μὲν οὖν τὴν τελείαν ζωὴν ἔχειν οἷός τε ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ὁ ταύτην ἔχων τὴν ζωὴν, εὐδαίμων. εἰ δὲ μή, ἐν θεοῖς ἄν τις τὸ εὐδαιμονεῖν θεῖτο. εἰ ἐν ἐκείνοις μόνοις ἡ τοιαύτη ζωή. ἐπεὶ τοίνυν καὶ ἐν ἀνθρώποις φαμὲν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν τοῦτο, σκεπτέον πῶς ἐστὶ τοῦτο. λέγω δὲ ὧδε. ὅτι μὲν οὖν ἔχει τὴν τελείαν ζωὴν ἄνθρωπος, οὐ τὴν αἰσθητικὴν μόνον ἔχων, ἀλλὰ καὶ λογισμὸν καὶ νοῦν ἀληθινὸν, δῆλον καὶ ἐξ ἄλλων.

δεκτικὰ censeo legendum.

ἀντιδιῃρημένως

τελεία ζωὴ ἐν τῇ νοερᾷ φύσει.

ἀλλ' ἆρ' ἄν, ὡς ἄλλος ὢν ἄλλο τι τοῦτ' ἔχει, ἢ οὐδέ ἐστιν ὅλως ἄνθρωπος, μὴ ὢν καὶ τοῦτο
ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ ἔχων· ὃν δὴ καὶ φαμὲν εὐδαίμονα εἶναι· ἀλλ' ὡς μέρος αὐτοῦ
τοῦτο φήσομεν ἐν αὐτῷ εἶναι τὸ εἶδος τῆς ζωῆς τὸ τέλειον· ἢ τὸν μὲν ἄλλον ἄνθρωπον
μέρος τι τοῦτο ἔχειν δυνάμει ἔχοντα· τὸν δ' εὐδαίμονα ἤδη, ὃς δὴ καὶ ἐνεργείᾳ
ἐστὶ τοῦτο· καὶ μεταβέβηκε πρὸς τὸ αὐτὸ εἶναι τοῦτο· περικεῖσθαι δ' αὐτῷ τὰ
ἄλλα ἤδη, ἃ οὐδὲ μέρη αὐτοῦ ἄν τις θεῖτο· οὐχ ἑκόντι περικείμενα· ἦν δ' ἂν
αὐτοῦ κατὰ βούλησιν συνηρτημένα· τούτῳ τοίνυν τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἀγαθόν; ἢ αὐτὸς
τὸ ἀγαθόν τι — αὐτῷ ὅπερ ἔχει· τὸ δ' ἐπέκεινα αἴτιον τοῦ ἐν αὐτῷ· καὶ ἄλλως ἀγαθόν, αὐτῷ
παρὸν ἄλλως· μαρτύριον δὲ τοῦτο εἶναι, τὸ μὴ ἄλλο ζητεῖν τὸν οὕτως ἔχοντα·
τί γὰρ ἂν καὶ ζητήσειε· τῶν μὲν γὰρ χειρόνων, οὐδέν· τῷ δ' ἀρίστῳ σύνεστιν· αὐ-
τάρκης οὖν ὁ βίος τῷ οὕτως ζωὴν ἔχοντι· κἂν σπουδαῖος ᾖ, αὐτάρκης εἰς εὐδαι-
μονίαν· καὶ εἰς κτῆσιν ἀγαθοῦ· οὐδὲν γάρ ἐστιν ἀγαθόν, ὃ μὴ ἔχει· ἀλλ' ὃ ζητεῖ, ὡς
ἀναγκαῖον ζητεῖ· καὶ οὐχ αὐτῷ, ἀλλά τινι τῶν αὐτοῦ· σώματι γὰρ προσηρτημένῳ
ζητεῖ· καὶ εἰ ζῶντι δὲ σώματι, τὰ αὐτοῦ ζῶντι τούτῳ, οὐχ ἅ ἐστι τοιούτου τοῦ ἀνθρώπου·
καὶ γινώσκει ταῦτα· καὶ δίδωσιν ἃ δίδωσιν, οὐδὲν τῆς αὐτοῦ παραιρούμενος
ζωῆς· οὐδὲ τύχαις τοίνυν ἐναντίαις, ἐλαττώσεται εἰς τὸ εὐδαιμονεῖν·
μένει γὰρ καὶ ὣς ἡ τοιαύτη ζωή· ἀποθνησκόντων δὲ οἰκείων καὶ φίλων, οἶδε
ζη — τὸν θάνατον ὅ τί ἐστιν· ἴσασι δὲ καὶ οἱ πάσχοντες σπουδαῖοι ὄντες· οἰκεῖοι δὲ
προσήκοντες τοῦτο πάσχοντες, κἂν λυπῶσιν, οὐκ αὐτόν· τὸ δὲ ἐν αὐτῷ νοῦν
οὐκ ἔχον· οὗ τὰς λύπας οὐ δέξεται· ἀλγηδόνες δὲ τί, καὶ νόσοι, καὶ τὰ ὅλως
κωλύοντα ἐνεργεῖν; εἰ δὲ δὴ μηδὲ αὑτῷ παρακολουθοῖ, γένοιτο γὰρ ἂν καὶ ἐκ φαρμάκων
καὶ τινων νόσων, πῶς δὴ ἐν τούτοις ἅπασι τὸ ζῆν εὖ καὶ τὸ εὐδαιμόνως ἂν ἔχοι;
πενίας γὰρ καὶ ἀδοξίας ἐατέον· καίτοι καὶ πρὸς ταύτας ἄν τις ἀποβλέψας
ἐπισημήναιτο· καὶ πρὸς τὰς πολυθρυλλήτους αὖ μάλιστα Πριαμικὰς τύχας·
ταῦτα γὰρ εἰ καὶ φέροι, καὶ ῥᾳδίως φέροι, ἀλλ' οὐ βουλητά γε ἦν αὐτῷ· δεῖ δὲ
βουλητὸν τὸν εὐδαίμονα βίον εἶναι· ἢ οὐ τοῦτον εἶναι τὸν σπουδαῖον,
ψυχὴν τοιάνδε· μὴ συναριθμητέαν δ' αὐτοῦ τῇ οὐσίᾳ τὴν σώματος φύσιν·
ἑτοίμως γὰρ τοῦτο φαίη ἂν λαμβάνειν, ἕως ἂν αἱ τοῦ σώματος πείσεις
πρὸς αὐτὸν ἀναφέρωνται· καὶ αὖ καὶ αἱρέσεις καὶ φυγαί, διὰ τοῦτο γί-
γνονται αὐτῷ· ἡδονῆς δὲ συναριθμουμένης τῷ εὐδαίμονι βίῳ, πῶς
ἂν λυπηρὸν διὰ τύχας καὶ ὀδύνας ἔχων, εὐδαίμων εἴη, ὅτῳ ταῦτα σπου-
δαίῳ ὄντι γίγνοιτο· ἀλλὰ θεοῖς μὲν ἡ τοιαύτη διάθεσις, εὐδαίμων

καὶ αὐτάρκης. ἀγνοοῦσι δὲ προσθήκην τοῦ χρόνου λαβοῦσι, τὸ ὅλον χρὴ τὸ
γινόμενον εὐδαίμονα ζητεῖν, ἀλλ' οὐ μὴ τὸ μέρος. ὁ ἐν θανάτου κακοῖς ἔχον-
τος, ἀναγκάζοιτο ἂν καὶ θάτερον τὸ κρεῖττον ὥσπερ δὴ ζητεῖσθαι τὸ ἑαυτοῦ, ὅ-
τι μὴ καὶ τοῦτο ἑτέρου κακῶς ἔχει· ἢ αὐτὸ ὀρρωστεῖ σῶμα, ἢ καὶ ἀναιρεῖ
τὴν σώματος, οὕτω τὸ αὔταρκες ζητεῖν, τὸ εὐδαίμονα εἶναι ἔχειν. ἀλλὰ μὴν τὸ
εὐδαίμονα εἶναι ἐν τῷ μὴ ἀλγεῖν, μὴ δὲ νοσεῖν, μὴ δὲ δυστυχεῖν, μὴ δὲ συμφορ-
αῖς περιπίπτειν [illegible] ὁ λόγος, οὐ κεῖται ἐν αὐτῷ τῶν ἐναντίων παρόντων, τὴν
ὅλην εὐδαιμονίαν. ἡ δὲ τοῦ ἀληθινοῦ ἀγαθοῦ κτῆσις τοῦτό ἐστι καὶ μόνον,
τί δὲ περὶ αὐτῆς τοῦτο, καὶ τὸ περὶ τοῦτο βλέποντας κρίνειν τὸν εὐδαίμονα, τὰ
ἄλλα ζητεῖν, ἃ μὴ ἐν τῷ εὐδαίμονι εἶναι περιτίθενται. ἡ μὲν γὰρ συμφόρησις τῶν ἀ-
γαθῶν καὶ ἀναγκαίων, ἢ οὐ καὶ ἀναγκαίων ἀγαθῶν καὶ τούτων λεγομένων, ἔχ-
ει καὶ ταῦτα περὶ εἶναι ζητεῖν. ὁ δὲ τέλειος οὔ τι εἶναι ἄλλου ὑπολείπεσθαι, οὕτω γὰρ ἂν
οὐ τέλειος, ἀλλ' ἀτελὴς ἂν ζητεῖ, ἐν ᾗ συνοχῇ λαμβάνειν μόνον, ὅ δὴ χαρίζεται
κτητικώτατον. καὶ ὃ ἡ ψυχὴ ζητεῖ ἐν αὐτῇ ἐν πολιτείᾳ. ἡ δὲ ζήτησις αὐ-
τὴ καὶ βούλησις, οὐχὶ τὸ μὴ ἐν τούτῳ εἶναι ταῦτα οὐ κατὰ τὴν φύσιν, ἀλλὰ πρὸς
μόνον, φαίνεται ὁ λογισμὸς ἀποικονομεῖν. ἢ καὶ προσλαμβάνειν ζητεῖ. αὕτη δὲ
ἡ ἔφεσις, πρὸς τὸ κρεῖττον αὐτῆς. οὗ ἐγγινομένου ἀποπληροῦται καὶ ἔστιν.
καὶ οὗτος ὁ βουλητὸς ὄντως βίος. τῶν δ' ἀναγκαίων τί περὶ εἶναι, οὐ βουλητὸς
δ' ἂν εἴη, ὁ κυρίως τὴν βούλησιν ὑπολαμβάνοι, ἀλλὰ μὴ καταχρώμενος ἄν τις
λέγοι. ἐπεὶ καὶ ταῦτα περὶ εἶναι ἀξιοῦμεν. ἐπεὶ καὶ ὁ λυσιτελὴς ἐπαινούμενος. καὶ
οὐ δή που βουλητὸν τὸ τῆς ἀνάγκης τῆς τοιαύτης. μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν
περὶ [illegible] οἷον, ἰατρεία καὶ ἀνωδυνία. τί γὰρ τούτων οὐ πλεονέκτει; καταφεύ-
γεται γοῦν ἰατροὺς καὶ τὸ μὴ ἀλγεῖν. ἔτι δὲ περὶ τὰ ἀγαθοῦ δεῖ ἐπιγονὴν ἔχει, οὐ
προστίθησί τι πρὸς τὸ εὐδαιμονεῖν, ἀπὸ τῶν δὲ διὰ τὴν τῶν λυπούντων παρ-
ουσίαν ζητεῖ, εὔλογον ἀναγκαῖον ἄλλου καὶ ἀγαθοῦ φαῦλον εἶναι. οὐδὲ συναριθμη-
τέα τοῖς ἀγαθοῖς. ἀλλὰ καὶ ἀπόντων αὐτῶν καὶ τῶν ἐναντίων παρόντων,
ἀκέραιον τὸ τέλος τηρητέον. διὰ τί οὖν ὁ εὐδαίμων, ταῦτα ζητεῖ περὶ εἶναι,
καὶ τὰ ἐναντία ἀπωθεῖται. ἢ φήσομεν οὐχ ὅτι πρὸς τὸ εὐδαιμονεῖν ἀσφ-
αλείᾳ τινὰ μοῖραν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὸ εἶναι. τὰ δ' ἐναντία ἀπωθεῖται ἢ πρὸς τὸ
μὴ εἶναι, ἢ ὅτι ἐνοχλεῖ τῷ τέλει παρόντα. ὅλως ἀφαιρούμενα αὐτό, ἄλλο τι

+

ὃ ἔχει ἄριστον, αὐτὸ μόνον βούλεται ἔχειν· οὐκ ἂν ὅτι μάλιστα αὐτοῦ. ὃ ὅταν παρῇ,
οὐκ ἀφαιρεῖται μὲν ἐκεῖνο· ὥσπερ δὲ μουσικῆς ἀπόντος. ὅλως δέ, οὐκ ἔστι πόθεν
δαίμονα μὴ εἶναι. περὶ δὲ τοῦτο, ἢ μὴ παρέσται τι, τὸ εὐδαιμονεῖν· ἢ οὕτως τε
καθ' ἑκάστην ἡμέραν, μεταποιῶν καὶ ἐπιποιῆσαι τῆς εὐδαιμονίας·
οἷον, ἃ καὶ παῖδες ἀποβάλοιεν, ἢ ὀλίγου τῶν κτημάτων, καὶ μυρία ἄλλα εἴη, ἀλλ'
καταγέλαστα μὲν ἐμβάλοις, οὐδέν τι περιαιρεῖται τοῦ πλοῦτος τῆς γνώμης. ἀλλὰ τὰ μὲν
γελάσας οὐ τὰ τυχόντα· τί δεῖ ἐπὶ τῶν ἀγνωμόνων; ὥστε τοῦ μὴ καταφρονηθῆναι ὑπὸ τοῦ ἀναβεβηκότος πρὸς τὸ ἀνώτερον ἀπὸ τούτου τῶν
οὐδενὸς ἔτι τῶν κάτω ἐξηρτημένου. διὰ τί γὰρ τὰς μὲν τύχας καὶ κακοδαιμονίας
ἔχουσιν, οὐ μεταγαγεῖν ἔστιν. οἷον βασιλεῖς καὶ πόλεων καὶ ἐθνῶν ἄρχοντες. οὐδὲ οἱ
κτίσαντες καὶ οἰκήσαντες πόλεις, οὐδ' ἂν ὑπ' αὐτοῦ γένοιντο. ἐπιστήσας δὲ ἀρχῶν καὶ
πόλεως αὐτοῦ κατασκαφήν, ἡγήσεται πάνυ μέγα· ἃ δὲ δὴ καὶ κακὸν μέγα, οὐδ'
ὅλως κακόν, ἀλλ' ὅμοιος ἄλλα τοῦ σώματος· καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ πάσῃ δουλείᾳ ἢ ξύλοις καὶ
λίθοις, καὶ νὴ Δία θάνατον τῶν θνητῶν μέγα ἡγοῖτο. ὥσπερ μὲν οὖν τὸ δόγμα περὶ
τοῦ θανάτου· τὸ ἄμεινον ζωῆς τῆς μετὰ σώματος εἶναι. αὐτὸς δὲ ἂν τυχὼν θάνῃ, καὶ
μόνοι οἴησεται αὐτῷ τὸν θάνατον, ὅτι παρὰ βωμοῖς τέθνηκεν· ἀλλ' ἐὰν μὴ ταφῇ
παντάπασιν, καὶ ἄνω τῆς γῆς καὶ ὑπὸ τῇ γῇ τὸ σῶμα κείσεται· ἢ δὴ τι μὴ
πολυδάπανος, ἀλλ' εὐτελῶς ταφήσεται, οὐκ ἀξιώσας ὑψηλοῦ μνήματος·
ὑπὸ τῆς μικρολογίας. ἀλλ' αἰχμάλωτος ἄγοιτο, παρ' ὅτῳ ἐστὶν ὁδὸς δεῖξιν αὐ-
τὸ μὴ εἶναι δυσδαίμονα εἶναι. ἃ δὲ οἱ κακοὶ αὐτῷ αἰχμάλωτοι, οἱ ὀνειδιζόμενοι νῦν ἢ
θυγατέρας, ποῖον φήσομεν ἀποθνήσκειν μηδὲν τοιοῦτον ἐρωτώμενος·
ἆρ' οὖν οὕτω δόξης ἐχρῆν ἀπορεῖν, ὡς μηδὲ τούτων ἐνδεχομένων εἶναι, ἀλλ'
ἀτόπως ἀνάγκῃ. οὐ καὶ ὡς ἔδοξαν ἔσεσθαι ὡς ἐνδέχεται ταῖς τοιαύταις τύχαις τῶν
οἰκείων περιπεσεῖν, ἆρ' οὖν διὰ τοῦτο ἂν δόξαι, ὡς καὶ νῦν ταλαιπώρου ἀνάγκης
δαίμονος, ἢ καὶ δόξει ζῶν οὕτως εὐδαίμων, ὥστε καὶ γιγνομένου. ἐνθυμοῖτο
γὰρ ἄν, ὡς ἡ τοῦ δὲ τοῦ παντὸς φύσις τοιαύτη, οἷα καὶ τὰ τοιαῦτα φέρειν· καὶ
ἀπαρχῆς. καὶ πολλοὶ δὴ καὶ ἄρχοντες καὶ μάλιστα οἰκούμενοι περὶ ξένων. καὶ τοῖς
αὐτοῖς δὲ βαρυνομένοις ἀπηγορεῦσιν, ἢ μὴ δόντες, ἢ ἀλόγως μὲν ὅσοι. καὶ οὐδὲν
δεινόν. ἢ ἀλόγως μένοντες, δέον μὴ αὐτοῖς αἴτιοι. οὐ γὰρ δὴ διὰ τὴν τῶν ἄλ-
λων ἄνοιαν οἰκτειρόντων, αὐτὸς ἐν κακῷ ἔσεσθαι. καὶ τὰς ἄλλων ἀτυχίας δὲ

τύχῃ ἀναρτῶνται. τὰς δὲ τῶν ἀλγηδόνων αὐτοῦ ὅταν σφοδραὶ ὦσιν, ἕως δυνατὸν
φέρειν, οἴσει· εἰ δὲ ὑπερβάλλοιεν, ἐξοίσουσι. καὶ οὐκ ἐλεεινὸς ἔσται ἐν τῷ ἀλγεῖν.
ἀλλὰ τὸ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἔνδον φέγγος· οἷον ἐν λαμπτῆρι φῶς, πολλοῦ ἔξωθεν πνέ-
οντος· ἐν πολλῇ ζάλῃ ἀνέμων καὶ χειμῶνι. ἀλλ' εἰ μὴ παρακολουθοῖ, ἢ παραταθείη
τὸ ἄλγημα ἐπὶ τοσοῦτον αἰρόμενον, ὥστε ἐν τῷ σφοδρῷ ὅμως μὴ ἀποκτεῖναι·
ἀλλ' εἰ μὲν παραταθείη, τί χρὴ ποιεῖν βουλεύσεται. οὐ γὰρ ἀφῄρηται τὸ αὐτεξούσιον
ἐν τούτοις. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὡς οὐχ οἷα τοῖς ἄλλοις φαίνεται, τοιαῦτα καὶ τῷ σπου-
δαίῳ φαίνεται ἕκαστα· καὶ οὐ μέχρι τοῦ εἴσω ἕκαστα· οὔτε τὰ ἄλλα οὔτε τὰ ἀλγεινά,
οὔτε τὰ λυπηρά. καὶ ὅταν περὶ ἄλλους τὰ ἀλγεινά, ἀσθένεια γὰρ ἂν εἴη ψυχῆς ἡμε-
τέρας. καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ, ὅταν λανθάνειν ἡμᾶς κέρδος ἡγώμεθα· καὶ ἀπο-
θανόντων ἡμῶν κέρδος ἂν γίγνοιτο, κέρδος εἶναι τιθέμεθα· καὶ οὐ τὸ ἐκείνων ἔτι σκοπου-
μένων, ἀλλὰ τὸ αὑτῶν ὅπως μὴ λυποίμεθα. τοῦτο δὲ ἡμετέρα ἀσθένεια,
ἣν δεῖ περιαιρεῖν, ἀλλὰ μὴ ἐῶντας φοβεῖσθαι μὴ γένηται. εἰ δέ τις λέγοι οὕτως ἡ-
μᾶς πεφυκέναι, ὥστε ἀλγεῖν ἐπὶ ταῖς τῶν οἰκείων συμφοραῖς, γινωσκέτω ὅτι
οὐ πάντες οὕτω· καὶ ὅτι τῆς ἀρετῆς τὸ κοινὸν τῆς φύσεως, πρὸς τὸ ἄμεινον ἄγειν
καὶ πρὸς τὸ κάλλιον παρὰ τοὺς πολλούς. κάλλιον δὲ τὸ μὴ ἐνδιδόναι τοῖς νο-
μιζομένοις τῇ κοινῇ φύσει δεινοῖς εἶναι. οὐ γὰρ ἰδιωτικῶς δεῖ· ἀλλ' οἷον ἀθλητὴν
μέγαν διακεῖσθαι, τὰς τῆς τύχης πληγὰς ἀμυνόμενον· γινώσκοντα μέν,
ὅτι τισὶ φύσει ταῦτα οὐκ ἀρεστά· τῇ δὲ αὐτοῦ φύσει οἰστά· οὐχ ὡς δεινά· ἀλλ' ὡς
παισὶ φοβερά. ταῦτ' οὖν ἤθελεν; ἢ καὶ πρὸς τὰ μὴ θελητά, ὅταν παρῇ, ἀρε-
τὴν καὶ πρὸς ταῦτα ἔχει, δυσκίνητον καὶ δυσπαθῆ τὴν ψυχὴν παρεχομένην. ἀλλ' ὅ-
ταν μὴ παρακολουθῇ βαπτισθεὶς ἢ νόσοις ἢ μάγων τέχναις; ἀλλ' εἰ μὲν φυλάξουσιν θ
αὐτὸν σπουδαῖον εἶναι οὕτως ἔχοντα, καὶ οἷα ἐν ὕπνῳ κείμενον, τί κω-
λύει εὐδαίμονα αὐτὸν εἶναι; ἐπεὶ οὐδὲ ἐν τοῖς ὕπνοις ἀφαιροῦνται τῆς εὐ-
δαιμονίας αὐτόν. οὐδὲ ὑπὸ λόγον ποιοῦνται τὸν χρόνον τοῦτον· ὡς μὴ
πάντα τὸν βίον εὐδαιμονεῖν. εἰ δὲ μὴ σπουδαῖον φήσουσιν, οὐκέτι περὶ τοῦ σπου-
δαίου ἔτι τὸν λόγον ποιοῦνται. ἡμεῖς δὲ ὑποθέμενοι σπουδαῖον, εἰ εὐδαιμονεῖ,
ἕως ἂν ᾖ σπουδαῖος ζητοῦμεν. ἀλλ' ἔστω σπουδαῖος φασί, μὴ αἰσθανό-
μενος μηδὲ ἐνεργῶν κατ' ἀρετήν. πῶς ἂν εὐδαίμων εἴη. ἀλλ' εἰ μὲν μὴ αἰσθά-
νοιτο ὅτι ὑγιαίνει, ὑγιαίνει οὐδὲν ἧττον· καὶ εἰ μὴ ὅτι καλός, οὐδὲν ἧττον καλός.

ἀλλ' ὅτι σοφὸς μὴ αἰσθάνοιτο, ἧττον σοφὸς ἂν εἴη. εἰ μή πού τις λέγοι, ὡς ἐν τῇ
σοφίᾳ γάρ ἐστι, τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ παρακολουθεῖν αὐτῷ περιεῖναι· ἐν γὰρ τῇ καθ' ὑπόστασιν
σοφίᾳ, καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν ἂν περιεῖναι. ἢ ἀπαιτοῦμεν ὄντος τοῦ φρονεῖν καὶ τῆς σοφίας,
καὶ τοιοῦτόν τι ἴσως ὁ λόγος. εἰ δὲ ἡ τῆς σοφίας ὑπόστασις ἐν οὐσίᾳ τινί, μᾶλλον δὲ ἐν τῇ οὐσίᾳ,
οὐκ ἀπόλωλε δὲ αὕτη ἡ οὐσία, ἐν τῷ κοιμωμένῳ καὶ ὅλως ἐν τῷ λεγομένῳ
μὴ παρακολουθεῖν αὐτῷ, καὶ ἔστιν ἡ τῆς οὐσίας αὐτῆς ἐνέργεια ἐν αὐτῷ, καὶ ἡ τοιαύτη ἄϋπνος
ἐνέργεια, ἐνεργοῖ μὲν ἂν καὶ ὁ σπουδαῖος, ᾗ τοιοῦτος. λανθάνοι δ' ἂν αὕτη
ἡ ἐνέργεια οὐχ αὐτὸν πάντα. ἀλλά τι μέρος αὐτοῦ. οἷον καὶ τῆς φυτικῆς ἐνεργείας
ἐνεργούσης, οὐ διικνεῖται εἰς τὸν ἄλλον ἄνθρωπον ἡ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ἀντίληψις τῷ
αἰσθητικῷ· καὶ εἰ ὅπερ ἡμεῖς τὸ φυτικὸν ἦν ἡμῶν, ἡμεῖς ἂν ἐνεργοῦντες ἦμεν.
νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐσμέν· ἡ δὲ τοῦ νοοῦντος ἐνέργεια. ὥστε καὶ ἐνεργοῦντος ἐκεί-
νου, ἐνεργοῖμεν ἂν ἡμεῖς. λανθάνει δὲ ἴσως, τῷ μὴ περί τι τῶν αἰσθητῶν·
διὰ γὰρ τῆς αἰσθήσεως ὥσπερ μέσης περὶ ταῦτα ἐνεργεῖν δοκεῖ καὶ περὶ τούτων.
αὐτὸς δὲ ὁ νοῦς διὰ τί οὐκ ἐνεργήσει· καὶ ἡ ψυχὴ περὶ αὐτόν, ἡ πρὸ αἰσθήσεως καὶ
ὅλως ἀντιλήψεως. δεῖ γὰρ τὸ πρὸ ἀντιλήψεως ἐνέργημα εἶναι. ἐπεὶ τὸ αὐτὸ
τὸ νοεῖν καὶ εἶναι. καὶ ἔοικεν ἡ ἀντίληψις εἶναι καὶ γίνεσθαι, ἀνακάμπτοντος τοῦ
νοήματος, καὶ τοῦ ἐνεργοῦντος κατὰ τὸ ζῆν τῆς ψυχῆς. οἷον ἀπωσθέντος πάλιν·
ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ περὶ τὸ λεῖον καὶ λαμπρὸν ἡσυχάζον. ὡς οὖν ἐν τοῖς τοι-
ούτοις, παρόντος μὲν τοῦ κατόπτρου ἐγένετο τὸ εἴδωλον, μὴ παρόντος δὲ ἢ μὴ οὕ-
τως ἔχοντος, ἐνεργείᾳ πάρεστιν οὗ τὸ εἴδωλον ἦν ἄν, οὕτω καὶ περὶ ψυχήν· ἡσυχί-
ας μὲν ἄγοντος τοῦ ἐν ἡμῖν τοιούτου, ᾧ ἐμφαίνεται τὰ τῆς διανοίας καὶ τοῦ νοῦ εἰκονίσ-
ματα, ἐνορᾶται ταῦτα, καὶ οἷον αἰσθητῶς γινώσκεται μετὰ τῆς προτέρας γνώ-
σεως. ὅτι ὁ νοῦς καὶ ἡ διάνοια ἐνεργεῖ. συγκλασθέντος δὲ τούτου διὰ ταραχὴν τοῦ σώ-
ματος ταραττομένην ἁρμονίαν, ἄνευ εἰδώλου ἡ διάνοια καὶ ὁ νοῦς νοεῖ. καὶ
ἄνευ φαντασίας ἡ νόησις τότε. ὥστε καὶ τοιοῦτον ἄν τι νοοῖτο, μετὰ φαντασίας τὴν
νόησιν γίνεσθαι, οὐκ οὔσης τῆς νοήσεως φαντασίας. πολλὰς δ' ἄν τις εὕροι καὶ ἐγρη-
γορότων καλὰς ἐνεργείας καὶ θεωρίας καὶ πράξεις, ὅτε θεωροῦμεν, καὶ ὅτε πράττομεν,
τὸ παρακολουθεῖν ἡμᾶς αὐταῖς οὐκ ἐχούσας. οὐ γὰρ τὸν ἀναγινώσκοντα ἀνάγκη παρακο-
λουθεῖν, ὅτι ἀναγινώσκει· καὶ τότε μάλιστα, ὅτε μετὰ τοῦ συντόνου ἀναγινώσκοι·
οὐδὲ ὁ ἀνδριζόμενος ὅτι ἀνδρίζεται· καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν ἐνεργεῖ ὅσῳ ἐνεργεῖ.

τὸ αὐτὸ νοεῖν, καὶ εἶναι.

καὶ ἄλλα μυρία· ὥστε τὰς παρακολουθήσεις κινδυνεύειν ἀμυδροτέρας αὐτὰς τὰς
ἐνεργείας αἷς παρακολουθοῦσι ποιεῖν· μόνας δὲ αὐτὰς οὔσας, καθαράς τε εἶναι τότε
καὶ μᾶλλον ἐνεργεῖν, καὶ μᾶλλον ζῆν· καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ πάθει τῶν σπουδαίων γε-
νομένων, μᾶλλον τὸ ζῆν εἶναι, οὐ κεχυμένον πρὸς αἴσθησιν· ἀλλ᾽ ἐν τῷ αὐτῷ
ἐν αὐτῷ συνηγμένον· εἰ δέ τινες μηδὲ ζῆν λέγοιεν τὸν τοιοῦτον, ζῆν μὲν αὐτὸν φή-
σομεν· λανθάνειν δὲ αὐτοὺς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ τοιούτου· ὥσπερ καὶ τὸ ζῆν·
Εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, ἀξιώσομεν αὐτοὺς ὑποθεμένους τὸν ζῶντα καὶ τὸν σπουδαῖον,
οὕτω ζητεῖν εὐδαίμονα· μηδὲ τὸ ζῆν αὐτοῦ ἐλαττώσαντας, τὸ εὖ ζῆν ζητεῖν,
ἀποδοῦσι· μηδὲ ἄνθρωπον τὸν αὐτόν, περὶ εὐδαιμονίας αὐτοῦ ζητεῖν· μηδὲ τὸν
σπουδαῖον συγχωρήσαντας εἰς τὸ εἴσω ἐπιστρέφεσθαι, ἐν ταῖς ἔξω ἐνεργείαις αὐ-
τὸν ζητεῖν· μηδὲ ὅλως τὸ βουλητὸν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔξω· οὕτω γὰρ ἂν οὐδ᾽ ὑπόστα-
σις εὐδαιμονίᾳ εἴη, εἰ τὰ ἔξω βουλητὰ λέγοιτε, καὶ τὸν σπουδαῖον βούλεσθαι ταῦτα·
ἐθέλοι γὰρ ἂν καὶ πάντας ἀνθρώπους εὖ πράττειν· καὶ μηδὲν τῶν κακῶν περὶ μηδένα
εἶναι· ἀλλὰ μὴ γινομένων, ὅμως εὐδαίμων· εἰ δέ τις παράλογον ἂν αὐτὸν ποιή-
σειν φήσει, εἰ ταῦτα ἐθελήσει, μὴ γὰρ οἷόν τε τὰ κακὰ μὴ εἶναι, δῆλον ὅτι συγχωρή-
σει ἡμῖν, ἐπιστρέφουσιν αὐτοῦ τὴν βούλησιν εἰς τὸ εἴσω· τὸ δὲ ἡδὺ τὸ ἐν τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ ὅ-
ταν ἀπαιτῶσιν, οὐ τὰς τῶν ἀκολάστων, οὐδὲ τὰς τοῦ σώματος ἡδονὰς ἀξιώσου-
σι παρεῖναι· αὗται γὰρ ἀδύνατοι παρεῖναι, καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν ἀφανιοῦσιν· οὐδὲ
τὰς περιχαρείας· διὰ τί γάρ· ἀλλὰ τὰς συνούσας παρουσίᾳ ἀγαθῶν· οὐκ ἐν κινήσεσιν οὔ-
σας· οὐδὲ γινομένας τοίνυν· ἤδη γὰρ τὰ ἀγαθὰ πάρεστι· καὶ αὐτὸς αὑτῷ πάρεστι·
καὶ ἕστηκε τὸ ἡδύ, καὶ τὸ ἵλεων τοῦτο· ἵλεως δὲ ὁ σπουδαῖος ἀεί· καὶ κατάστασις
ἥσυχος· καὶ ἀγαπητὴ ἡ διάθεσις· ἣν οὐδὲν τῶν λεγομένων κακῶν παρακινεῖ· εἴ-
περ σπουδαῖος· εἰ δέ τις ἄλλο εἶδος ἡδονῆς περὶ τὸν σπουδαῖον βίον ζητεῖ, οὐ τὸν
σπουδαῖον βίον ζητεῖ· οὐδ᾽ αἱ ἐνέργειαι δὲ διὰ τὰς τύχας ἐμποδίζοιντο ἄν· ἀλ-
λ᾽ ἄλλαι ἂν κατ᾽ ἄλλας γίνοιντο τύχας· πᾶσαι δὲ ὅμως καλαί· καὶ καλλίους ἴσως,
ὅσῳ περιστατικαί· αἱ δὲ κατὰ τὰ θεωρήματα ἐνέργειαι, αἱ μὲν καθ᾽ ἕκαστα τάχ᾽ ἂν οἷον
ἃς ζητήσας ἂν καὶ σκεψάμενος προφέροι· τὸ δὲ μέγιστον μάθημα, πρόχειρον
ἀεί· καὶ μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μᾶλλον· κἂν ἐν τῷ Φαλάριδος ταύρῳ λεγομένῳ ᾖ· ὃ
μάτην λέγεται ἡδὺ δὶς ἢ καὶ πολλάκις λεγόμενον· ἐκεῖ μὲν γὰρ τὸ φθεγγόμενον
τοῦτο αὐτό ἐστι, τὸ ἐν τῷ ἀλγεῖν ὑπάρχον· ἐνταῦθα δὲ τὸ μὲν ἀλγοῦν ἄλλο· τὸ δ᾽

ἡ εὐδαιμονία ὃ βέλτιόν τι ὑπάρχει

τὸ ἡδὺ τῇ εὐδαιμονίᾳ ποῖον·

ἄλλο δὲ ζῶον ἢ αὐτῷ ἢ ὡς αὐτὸ ἐξ ἀνάγκης ἑπόμενον, οὐ πάντως ἐπιλήψεται τῆς τελέας
ὁλονθείας· τὸ δὲ μὴ ζῆν ἀμφότερον ἐστὶ καὶ τὸν αἰῶνα, καὶ μάλιστα τὸν ἀργαλαῖον, ἡ μὲν
τῆς ψυχῆς χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ ἡ τῶν λεγομένων ἀγαθῶν τοῦ σώματος
καταφρόνησις· τὸ δὲ καθ' ὅσον ἀξιοῦσι τὸ ζῶον τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι ζητεῖον. εὐ-
ζωΐας τῆς εὐδαιμονίας οὔσης· ἡ περὶ ψυχὴν ζωὴ ἴσχει τε καὶ ἐνεργείας ταύτης οἰκεί-
ας καὶ ψυχῆς οὐ πάσης· ἐπ' ἐκείνου τῆς φύσεως, ἵνα ἂν ἀφήρητο σώματος· οὐδ' ἐπεὶ
τὸ εὐδαιμονεῖν τοῦτο ἦν, σώματος μέτεστι ἢ δέξει. οὐδ' ἂν ἐν τῷ αἰσθητῷ κἂν εὖ
ζῇ καὶ νῦν δεῖ αὐτὸν τούτων πλεονεξίας βαρύνεσθαι, πρὸς αὐτὰ φέρειν δὲ
δέον. αὐτίκα ὥσπερ δεῖ οἷον ἐπὶ θέατρα πρὸς τὰ ἀριστα βλεπομένης, μὴ τὰ δὲ
καὶ χείρω τὰ σώματα ποιεῖν. ἵνα σὺ κινεῖσθαι οὗτος ὁ αὐτὸς ἄλλος ὤν, ἢ τὰ δέω. ὅ δὲ
ὢν τῇ διαίτῃ, ὑγιὴς καὶ ἐγκρατής· καὶ μάταιος· ἢ πλούσιος· ἢ πάντων αὐτῶν ἄρχων·
ὡς ἐν ὢν τοῦ δὲ τοῦ τόπου· ἢ οὐ φθονητέον αὐτῷ τῶν τοιούτων ἢ πάλιν μέμφω·
περὶ δὲ σοφὸν ταῦτα ἴσως μὲν ἂν οὐδὲ τῶν ἀρχομένων τῶν γινομένων ἀνδρῶν ἄλ-
λως ἑαυτούς· ἃ περὶ αὐτοῦ κήδεται· καὶ ἢ ἄπτεσθαι μὲν ἢ μικρὸν, ἀλλ' ἢ γοῦν
τοῦ σώματος πλεονεξίας· ἀρχαῖα δὲ ἀποθήσεται· σώματος γὰρ ὑγείαν φυλάττων,
οὐκ ἄπειρος νόσων εἶναι πάντα πάντῃ βουλήσεται· οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἄπειρον εἶναι
ἀλγηδόνων· ἀλλὰ καὶ μὴ γινομένων νέος ὢν, μαθεῖν βουλήσεται· ἤδη δὲ ἐν γήρᾳ
ὢν, οὔτε ταύτας, οὔτε ἡδονὰς ἐνοχλεῖν· οὐδὲ τι τῶν τῇδε, οὔτε προσηνές, οὔτε ἐναν-
τίον· ἵνα μὴ πρὸς τὸ σῶμα βλέπῃ· γινόμενος δὲ ἐν ἀλγηδόσι, τὴν πρὸς ταύτας
αὐτῷ πεπορισμένην δύναμιν ἀντιτάξει· οὔτε πρὸς θήκην ἐν ταῖς ἡδοναῖς
καὶ ὑγιείαις καὶ ἀπονίαις πρὸς τὸ εὐδαιμονεῖν λαμβάνων· οὔτε ἀφαιρεῖν ἢ τὰ ἀντ-
ιποιοῦν ταύτης, ἐν τοῖς ἐναντίοις τούτων· τοῦ γὰρ ἐναντίου μὴ προστεθέντος τῷ
αὐτῷ, πῶς ἂν τὸ ἐναντίον ἀφαιρεῖ· ἀλλ' ὁπόταν ὦσι σοφοί, τῷ μὲν ἑτέρῳ παρῇ
ὃ σωματικὰ φύσιν λέγεται, τῷ δὲ τὰ ἐναντία, ἴσον φήσομεν τὸ εὐδαιμονεῖν αὐτοῖς
ὑπάρχειν, φήσομεν· ἄν περ ὁμοίως σοφοί· ἀλλ' εἰ καλὸς τὸ σῶμα ὅ ἕτερος, καὶ πάν-
τα ἄλλα ὅσα μὴ πρὸς σοφίαν μηδὲ ὅλως πρὸς ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρίστην θέαν, καὶ τὸ ἄριστον
εἶναι, τί τοῦτο ἂν εἴη· ἐπεὶ οὐδὲ αὐτὸς ὁ ταῦτα ἔχων σεμνύνεται ὡς μᾶλλον εὐ-
δαίμων τοῦ μὴ ἔχοντος· οὐδὲ γὰρ ἂν πρὸς αὐλητικὸν τέλος, ἡ τούτων πλεονεξία
συμβάλοιτο. ἀλλὰ γὰρ θεωροῦμεν τὸν εὐδαίμονα μετὰ τῆς ἡμετέρας ἀσθενείας·
φρικτὰ καὶ δεινὰ νομίζοντες, ἃ μὴ ἂν ὁ εὐδαίμων νομίσειεν· ἢ οὔπω οὔτε σοφός,

οὔτε ὁ εὐδαίμων ἄθλιος [illegible] περὶ τούτων φαῦλα [illegible] ἀλλαξάμενος· καὶ ὁ
ἄλλος πάντα πᾶσι γινόμενος· [illegible] αὐτῷ, ὅτι [illegible] πολὺ κακὸν [illegible]·
οὕτω γὰρ καὶ ἀθλιώτατος περὶ πάντα· ἢ [illegible] περί τινα, [illegible]
[illegible], ἀλλὰ [illegible] τις ἐστι· ἔστι καὶ δ' ἀφαιρετὸν αὐτῷ καὶ τὸ γινόμενον πρὸς
[illegible], καὶ πολὺ πρὸς ἄλλοις [illegible] ὁ σοφὸς [illegible]
[illegible]· καὶ τὸν ἐν αὐτῷ κινηθέντα, οἷον πρὸς [illegible],
ἢ [illegible]· [illegible]· οἷον [illegible] μόνον,
[illegible] φίλος οὐδὲ [illegible] ὁ τοιοῦτος· τοιοῦτος
γὰρ καὶ περὶ αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ· [illegible] αὐτῷ καὶ τοῖς φίλοις,
φίλος [illegible] ἔχειν· [illegible]
[illegible] τὸν σπουδαῖον, [illegible] πρὸς τύχας, καὶ ταύτας φοβηθήσεται [illegible]
[illegible] οὔτε σπουδαῖον [illegible] οἷον ἀξιοῦμεν εἶναι, ἀλλ' [illegible]
[illegible], καὶ μὴ [illegible] ἀγαθοῦ [illegible] ἀιδίου, μὴ τὸν βίον [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοιούτῳ· καὶ [illegible]· [illegible] ὀνομάζεσθαι
εὐδαίμονα ἄξιος, οὐκ [illegible] σοφοί, [illegible]
ἀγαθόν· οὐκ [illegible] εὐδαιμόνως ζῆν· ὀρθῶς γὰρ καὶ Πλάτων
[illegible] ἀξιοῖ λαμβάνειν· καὶ [illegible]
σοφὸν καὶ εὐδαίμονα [illegible]· καὶ [illegible]· καὶ [illegible] ζῆν· [illegible]
[illegible] τὸ τέλος· τὰ δ' ἄλλα [illegible]
· ἐντεῦθεν [illegible] πρὸς [illegible] τὸ εὐδαιμονεῖν [illegible]· ἀλλ' ὥσπερ
[illegible] καὶ τῶν ἄλλων περὶ [illegible] αὐτόν· οἷον [illegible]
[illegible]· [illegible] τούτῳ, [illegible] καὶ [illegible]· αὐτ
[illegible] ἄλλως· οὐ [illegible] καὶ τοῦτον [illegible]· καὶ ἀφή
[illegible] φύλαξ· κύριος δὲ καὶ αὐτός ἐστι, [illegible]
[illegible] περὶ τούτων· ὥσπερ αὐτῷ τὰ ὄργανα, τὰ μὲν πρὸς [illegible]
[illegible]· τὰ δὲ τούτων χάριν· καὶ ὅλως [illegible]· ἀλλὰ [illegible]
[illegible]· [illegible], ὥσπερ [illegible]· οἷον [illegible]· ἕως
[illegible]· [illegible], [illegible]· [illegible] χρήσαις καὶ [illegible]
[illegible]· ἄλλον ὄργανον [illegible]· καὶ [illegible] περὶ
[illegible]· [illegible] ὀργάνων· καὶ [illegible] αὐτοῦ [illegible] ὄργανον [illegible]
[illegible] γὰρ αὐτῷ
[illegible] πολλοῖς :

ἐν δαιμόνως ζῆν [illegible] ἐπὶ [illegible] τῷ κοινῷ [illegible].

+

πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ τοῦ εἰ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν λαμβάνει χρόνῳ·

Εἰ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν τῷ χρόνῳ λαμβάνει, τοῦ εὐδαιμονεῖν ἀεὶ κατὰ τὸ ἐνε-
στὼς λαμβανομένου, οὐδὲ γὰρ ἡ μνήμη τοῦ εὐδαιμονῆσαι ποιοῖ ἄν τι, οὐδὲ τὸ ἐν τῷ
λέγειν, ἀλλ' ἐν τῷ διακεῖσθαί πως τὸ εὐδαιμονεῖν. ἡ δὲ διάθεσις ἐν τῷ παρεῖναι
καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς ζωῆς. εἰ δ' ὅτι ἐφιέμεθα ἀεὶ τοῦ ζῆν καὶ τοῦ ἐνεργεῖν, τὸ τυγχάνειν
τούτου τοῦ εὐδαιμονεῖν λέγοι μᾶλλον, πρῶτον μὲν οὕτω καὶ ἡ αὔριον εὐδαιμονία
μείζων ἔσται· καὶ ἡ ἐφεξῆς ἀεὶ τῆς προτέρας· καὶ οὐκέτι μετρηθήσεται τὸ εὐδαι-
μονεῖν τῇ ἀρετῇ. ἔπειτα καὶ οἱ θεοὶ νῦν μᾶλλον εὐδαιμονήσουσιν ἢ πρότερον· καὶ οὔπω
τέλεον· καὶ οὐδέποτε τέλεον. ἔπειτα ἡ ἔφεσις λαβοῦσα τὸ ἐνεστὼς τὸ ἔχειν,
τὸ παρὸν ἀεὶ λαμβάνει καὶ ἀεὶ τὸ παρόν· καὶ ζητεῖ, τέως ἂν ᾖ, τὸ εὐδαιμονεῖν ἔχειν. καὶ ἡ
ἔφεσις τοῦ ζῆν τὸ εἶναι ζητοῦσα, τοῦ παρόντος ἂν εἴη· εἰ τὸ εἶναι ἐν τῷ παρόντι.
εἰ δὲ τὸ μέλλον καὶ τὸ ἐφεξῆς θέλοι, ὃ ἔχει θέλει, καὶ ὅ ἐστιν· οὐχ ὅπερ παρελήλυθεν· οὐδ' ὃ
μέλλει· ἀλλ' ὅ ἐστιν ἤδη, τοῦτο εἶναι· οὐ τὸ ἐσαεὶ ζητοῦσα, ἀλλὰ τὸ παρὸν ἤδη εἶναι ἀεὶ
ἤδη. τί οὖν τὸ πλείονα χρόνον εὐδαιμονῆσαι καὶ πλείονα χρόνον ἰδεῖν τοῖς ὄμμασι
τὸ αὐτό; εἰ μὲν γὰρ ἐν τῷ πλείονι τὸ ἀκριβὲς μᾶλλον εἶδε, πλέον τι ὁ χρόνος αὐτῷ εἰργάσατο·
εἰ δὲ ὁμοίως διὰ παντὸς εἶδε, τὸ ἴσον καὶ ὁ ἅπαξ θεασάμενος ἔχει. ἀλλὰ πλείονα
πρὸς ἥσθη χρόνον· ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἂν ὀρθῶς ἀριθμοῖτο εἰς τὸ εὐδαιμονεῖν. εἰ δὲ
τὴν ἡδονὴν λέγοι τις τὴν ἐνέργειαν τὴν ἀνεμπόδιστον, τὸ αὐτὸ τῷ ζητουμένῳ λέγει. καὶ
ἡ ἡδονὴ δὲ ἡ πλείων, ἀεὶ τὸ παρὸν μόνον ἔχει· τὸ δὲ παρεληλυθὸς αὐτῆς οἴχεται.
τί οὖν; εἰ ὁ μὲν ἐξ ἀρχῆς εὐδαιμόνησε καὶ εἰς τέλος· ὁ δὲ τὸν ὕστερον χρόνον· ὁ δὲ πρό-
τερον εὐδαιμονήσας μετέβαλεν, ἔχουσι τὸ ἴσον; ἢ ἐνταῦθα ἡ παραβολὴ οὐκ εὐδαιμό-
νων γεγένηται πάντων· ἀλλὰ μὴ εὐδαιμονούντων, ὅτε μὴ εὐδαιμόνουν, πρὸς
εὐδαιμονοῦντα. εἴ τι οὖν πλέον ἔχει, τοῦτο ἔχει ὁ εὐδαιμονῶν πρὸς οὐκ εὐδαι-
μονας· ᾧ καὶ συμβαίνει πλέον αὐτοὺς ἔχειν τῷ παρόντι. τί οὖν ὁ κακοδαίμων;
οὐ μᾶλλον κακοδαίμων τῷ πλείονι; καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα δυσχερῆ, οὐκ ἐν τῷ πλείονι
χρόνῳ τὴν συμφορὰν μείζω ποιοῦσιν, οἷον ὀδύναι πολυχρόνιοι, καὶ λῦπαι, καὶ πάντα
τὰ τοῦ τύπου τούτου; ἀλλ' εἰ ταῦτα οὕτω τῷ χρόνῳ τὸ κακὸν ἐπαύξει, διὰ τί οὐ καὶ τὰ
ἐναντία, καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν ὡσαύτως; ἢ ἐπὶ μὲν τῶν λυπῶν καὶ ὀδυνῶν, ἔχοι
ἄν τις λέγειν, ὡς προστίθησιν ὁ χρόνος· οἷον τὸ ἐπιμένειν τὴν νόσον·

τὸ εἶναι περὶ ἐν τῷ παρόντι

εὐδαιμονία, αἰώνιόν τι.

ὀξὺς γὰρ γίνεται. καὶ κακοῦται μᾶλλον τῷ χρόνῳ τὸ σῶμα. ἐπίτασις γὰρ τὸ αὐτὸ μένειν, εἰ μὴ μᾶλλον ἡ βλάβη, καὶ ἐνταῦθα τὸ παρὸν ἀεὶ τὸ λυπηρόν ἐστιν. εἰ μὴ τὸ ἐπὶ πλῆθος τοῦ προσαριθμοῖ, ἀφορῶν εἰς τὸ γενόμενον καὶ μένον. ἐπὶ δὲ τῆς κακοδαίμονος ἕξεως, τὸ κακὸν εἰς τὸν πλείονα χρόνον ἐπιτείνεσθαι, αὐξομένης ἐστὶ καὶ τῆς κακίας μονίμου. τῇ γοῦν προσθήκῃ τὸ μᾶλλον, οὐ τῷ πλείονι ἴσως τὸ μᾶλλον κακοδαιμονεῖν γίνεται. τὸ δὲ ἐπὶ πλέον, ἴσον οὐχ ἅμα ἐστίν. οὐδὲ δὴ πλέον ὅλως λεκτέον, τὸ μηκέτι ὂν, τῷ ὄντι συναριθμοῦντας. τὸ δὲ τῆς εὐδαιμονίας, ὅρον τε καὶ πέρας ἔχει. καὶ ταὐτὸν ἀεί. εἰ δέ τις καὶ ἐνταῦθα ἐπίδοσις παρὰ τὸν πλείονα χρόνον, ὥστε μᾶλλον εὐδαιμονεῖν ἀρετῇ ἐπιδόντα μείζονα, οὐ τὴν πολυετῆ εὐδαιμονίαν ἀριθμῶν ἐπαινεῖ. ἀλλὰ τὴν μᾶλλον γενομένην τότε, ὅτε μᾶλλόν ἐστιν. ἀλλὰ διὰ τί, εἰ τὸ παρὸν δεῖ θεωρεῖν μόνον, καὶ μὴ συναριθμεῖν τῷ γενομένῳ, οὐ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου τὸ αὐτὸ ποιοῦμεν. ἀλλὰ καὶ τὸν παρεληλυθότα τῷ παρόντι συναριθμοῦντες, πλείω λέγομεν. διὰ τί οὖν οὐχ ὅσος ὁ χρόνος, τοσαύτην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐροῦμεν. καὶ διαιροῖμεν ἂν κατὰ τὰς τοῦ χρόνου διαιρέσεις καὶ τὴν εὐδαιμονίαν. καὶ γὰρ αὖ τῷ παρόντι μετροῦντες, ἀδιαίρετον αὐτὴν ποιήσομεν. ἢ τὸν μὲν χρόνον ἀριθμεῖν καὶ μηκέτι ὄντα, οὐκ ἄτοπον, ἐπεὶ καὶ τῶν γενομένων μὲν, μηκέτι δὲ ὄντων, ἀριθμὸν ἂν ποιησαίμεθα, οἷον τῶν τετελευτηκότων, εὐδαιμονίαν δὲ μηκέτι οὖσαν, ἐπὶ εἶναι λέγειν τῆς παρούσης πλείονα, ἄτοπον. τὸ μὲν γὰρ εὐδαιμονεῖν, συμβεβηκέναι ἀξιοῖ. ὁ δὲ χρόνος ὁ πλείων παρὰ τὸν παρόντα, τὸ μηκέτι εἶναι. ὅλως δὲ τοῦ χρόνου τὸ πλέον, σκέδασιν βούλεται ἑνός τινος ἐν τῷ παρόντι ὄντος. διὸ καὶ εἰκὼν αἰῶνος εἰκότως λέγεται. ἀφανίζειν βουλομένη ἐν τῷ σκιδναμένῳ αὐτῆς τὸ ἐκείνου μένον. ὅθεν κἂν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἀφέληται τὸ ἐν ἐκείνῳ μεῖναν καὶ αὑτῆς ποιήσηται, ἀπώλεσεν αὐτό. σῳζόμενον τέως ἐκείνῳ τρόπον τινά. ἀπολόμενον δὲ εἰ ἐν αὐτῇ ἅπαν γένοιτο. εἴπερ οὖν τὸ εὐδαιμονεῖν κατὰ ζωὴν ἀγαθήν, δηλονότι κατὰ τὴν τοῦ ὄντος αὐτὴν θετέον ζωήν. αὕτη γὰρ ἀρίστη. οὐκ ἄρα ἀριθμητέα χρόνῳ. ἀλλ' αἰῶνι. τοῦτο δὲ, οὔτε πλέον, οὔτε ἔλαττον, οὔτε μήκει τινί. ἀλλὰ τὸ τοῦτο. καὶ τὸ ἀδιάστατον καὶ τὸ οὐ χρονικὸν εἶναι. οὐ συναπτέον τοίνυν, τὸ ὂν τῷ μὴ ὄντι. οὐδὲ τῷ αἰῶνι τὸν χρόνον. οὐδὲ τὸ χρονικὸν δὲ ἀεὶ τῷ αἰωνίῳ. οὐδὲ παρεκτατέον τὸ ἀδιάστατον. ἀλλὰ πᾶν ὅλον ληπτέον, εἴ ποτε λαμβάνοις. λαμβάνων οὐ τὸ

+

χρόνῳ δ' ἀδιαίρετον· ἀλλὰ τὸν αἰῶνος τὴν ζωήν· τὴν οὐκ ἐκ πολλῶν χρόνων·
ἀλλὰ τὴν ἐκ παντὸς χρόνου παρατεινομένου· εἰ δέ τις λέγοι τὴν μνήμην τῶν πρότερον
ἡσθέντων ἐν τῷ ἐν πλείονι χρόνῳ γενομένῳ, παρέχεσθαι τὸ πλέον, τῷ πλείονα χρόνον
ἐν τῷ εὐδαιμονεῖν γεγονότι, τί ἂν τὸ τῆς μνήμης λέγοιτο· ἢ γὰρ φρονήσεως
μνήμη τῆς πρότερον γενομένης, ὥστε φρονιμώτερον ἂν λέγοιτο, καὶ οὐ κατὰ τὴν ὑ-
πόθεσιν· ἢ τῆς ἡδονῆς τὴν μνήμην· ὥσπερ πολλῆς περιχαρείας δεομένου
τοῦ εὐδαίμονος· καὶ οὐκ ἀρκουμένου τῇ παρούσῃ· καίτοι τί ἂν ἡδὺ ἡ μνήμη τοῦ ἡδέος
ἔχοι· ὥσπερ ἂν εἰ μνημονεύοι τις, ὅτι χθὲς ἐπὶ ὄψῳ ἥσθη· ἢ εἰς δέκατον ἔτος,
ἔτι ἂν ἦν γελοιότερος. εἰ δὲ τῆς φρονήσεως, ὅτι πέρυσιν ἐφρόνουν· εἰ δὲ τῶν
καλῶν εἴη ἡ μνήμη, πῶς οὐ καὶ τοῦτο θαυμάζοιτο αὐτό τι· ἀλλ' ἀνθρώπου τοῦτο,
ἐνδέοντος τοῖς καλοῖς ἐν τῷ παρόντι· καὶ τῷ μὴ ἔχειν νῦν, ζητοῦντος τὴν μνή-
μην τῶν γεγενημένων· ἀλλ' ὁ πολὺς χρόνος, πολλὰς ποιεῖ καλὰς πράξεις· ὧν ἄ-
μοιρος ὁ πρὸς ὀλίγον εὐδαίμων· εἰ δεῖ λέγειν ὅλως εὐδαίμονα τὸν οὐ διὰ πολ-
λῶν τῶν καλῶν. ἢ ὁ ἐκ πολλῶν εὐδαίμονα λέγων καὶ χρόνου καὶ πράξεων οὐ τῶν
μηκέτι ὄντων ἀλλὰ τῶν παρεληλυθότων, καὶ ἑνός τινος τοῦ παρόντος τὸ εὐδαιμονεῖν
συνίστησι· διὸ καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἐθέμεθα τὸ εὐδαιμονεῖν· εἶτα ἐζητοῦμεν, εἰ μᾶλλον
τῷ ἐν πλείονι εὐδαιμονεῖν ἐστι, μᾶλλον ἐστί. τοῦτο οὖν ζητητέον· εἰ ταῖς πράξε-
σι ταῖς πλείοσι πλεονεκτεῖ τὸ διὰ πολλοῦ χρόνου εὐδαιμονεῖν. πρῶτον μὲν οὖν ἔσται,
καὶ μὴ ἐν πράξεσι γινόμενον εὐδαιμονεῖν, καὶ οὐχ ἧττον· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ πράττον-
τος. εἶτα αἱ πράξεις, οὐκ ἐξ αὐτῶν τὸ εὖ διδόασιν· ἀλλ' αἱ διαθέσεις καὶ τὰς
πράξεις καλὰς ποιοῦσι· καρποῦται δὲ ὁ φρόνιμος τὸ ἀγαθόν, καὶ πράττων,
οὐχ ὅτι πράττει, οὐδὲ ἐκ τῶν συμβαινόντων, ἀλλ' ἐξ οὗ ἔχει. ἐπεὶ καὶ σωτηρία
τῆς πατρίδος, γένοιτο ἂν καὶ παρὰ φαύλου· καὶ τὸ ἡσθῆναι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος
ἄλλου πράξαντος γένοιτο ἂν αὐτῷ· οὐ τοίνυν τοῦτό ἐστι τὸ ποιοῦν τὴν τοῦ εὐδαί-
μονος ἡδονήν· ἀλλ' ἡ ἕξις· καὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἡδονήν, διὰ ταύτην ποιεῖ.

τὸ δὲ ἐν ταῖς πράξεσι τὸ εὐδαιμονεῖν τιθέναι, ἐν τοῖς ἔξω τῆς
ἀρετῆς καὶ τῆς ψυχῆς ἐστι τιθέντος· ἡ γὰρ ἐνέργεια τῆς
ψυχῆς, ἐν τῷ φρονῆσαι εἶναι· καὶ ἐν αὐτῇ ὡδί
ἐνεργῆσαι εἶναι· καὶ τοῦτο τὸ
εὐδαιμόνως:–

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης· περὶ τοῦ καλοῦ·

Τὸ καλόν, ἔστι μὲν ἐν ὄψει πλεῖστον· ἔστι δ' ἐν ἀκοαῖς κατά τε λόγων συνθέσεις· ἔστι δὲ καὶ ἐν μουσικῇ· καὶ ἁπάσῃ· καὶ γὰρ μέλη καὶ ῥυθμοί εἰσι καλοί· ἔστι δὲ καὶ προϊοῦσι πρὸς τὸ ἄνω ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως· καὶ ἐπιτηδεύματα καλὰ καὶ πράξεις· καὶ ἕξεις· καὶ ἐπιστῆμαί τε· καὶ τὸ τῶν ἀρετῶν κάλλος· εἰ δέ τι καὶ πρὸ τούτων, αὐτὸ δείξει. τί οὖν δὴ τὸ πεποιηκὸς καὶ τὰ σώματα καλὰ φαντάζεσθαι· καὶ τὴν ἀκοὴν ἐπινεύειν ταῖς φωναῖς ὡς καλαῖς· καὶ ὅσα ἐφεξῆς ψυχῆς ἔχεται, πῶς ποτε πάντα καλά· καὶ ἆρά γε ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ καλῷ τὰ πάντα, ἢ ἄλλο μὲν ἐν σώματι τὸ κάλλος, ἄλλο δὲ ἐν ἄλλῳ· καὶ τίνα ποτὲ ταῦτα ἢ τοῦτο. τὰ μὲν γάρ, οὐ παρ' αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων καλά, οἷον τὰ σώματα· ἀλλὰ μεθέξει. τὰ δὲ κάλλη αὐτά, ὡς ἡ τῆς ἀρετῆς φύσις· σώματα μὲν γὰρ τὰ αὐτά, ὁτὲ μὲν καλά, ὁτὲ δὲ οὐ καλὰ φαίνεται· ὡς ἄλλου ὄντος τοῦ σώματα εἶναι· ἄλλου δὲ τοῦ καλά. τί οὖν ἐστι τοῦτο τὸ παρὸν τοῖς σώμασι· πρῶτον γὰρ περὶ τούτου σκεπτέον. τί οὖν ἐστιν, ὃ κινεῖ τὰς ὄψεις τῶν θεωμένων, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτὸ καὶ ἕλκει, καὶ εὐφραίνεσθαι τῇ θέᾳ ποιεῖ. τοῦτο γὰρ εὑρόντες, τάχ' ἂν ἐπιβάθρᾳ αὐτῷ χρώμενοι, καὶ τὰ ἄλλα θεασαίμεθα. λέγεται μὲν δὴ παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν, ὡς συμμετρία τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον, τό τε τῆς εὐχροίας προστεθέν, τὸ πρὸς τὴν ὄψιν κάλλος ποιεῖ. καὶ ἔστιν αὐτοῖς καὶ ὅλως τοῖς ἄλλοις πᾶσι τὸ καλοῖς εἶναι, τὸ συμμέτροις καὶ μεμετρημένοις ὑπάρχειν· οἷς ἁπλοῦν οὐδέν· μόνον δὲ τὸ σύνθετον ἐξ ἀνάγκης καλὸν ὑπάρξει. τό τε ὅλον ἔσται καλὸν αὐτοῖς· τὰ δὲ μέρη ἕκαστα, οὐχ ἕξει παρ' ἑαυτῶν τὸ καλὰ εἶναι. πρὸς δὲ τὸ ὅλον συντελοῦντα, ἵνα καλὸν ᾖ· καίτοι δεῖ εἴπερ ὅλον, καὶ τὰ μέρη καλὰ εἶναι· οὐ γὰρ δὴ ἐξ αἰσχρῶν· ἀλλὰ πάντα κατειληφέναι τὸ κάλλος. τά τε χρώματα αὐτοῖς τὰ καλά, οἷον καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἁπλᾶ ὄντα, καὶ οὐκ ἐκ συμμετρίας ἔχοντα τὸ κάλλος, ἔξω ἔσται τοῦ καλὰ εἶναι. χρυσὸς δὲ πῶς καλόν· καὶ νὺξ καὶ ἀστραπὴ ἢ ἄστρα ὁρᾶσθαι καλά. ἐπί τε τῶν φωνῶν ὡσαύτως τὸ ἁπλοῦν οἰχήσεται· καίτοι ἑκάστου φθόγγου τῶν ἐν τῷ ὅλῳ καλῷ ὄντος καλοῦ. ὅταν δὲ δὴ τῆς αὐτῆς συμμετρίας μενούσης, ὁτὲ μὲν καλὸν τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁτὲ δὲ μή, φαίνηται, πῶς οὐκ ἄλλο δεῖ ἐπὶ τῷ συμμέτρῳ λέγειν τὸ καλὸν εἶναι· καὶ τὸ σύμμετρον καλὸν εἶναι δι' ἄλλο. εἰ δὲ δὴ μεταβαίνοντες ἐπὶ τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τοὺς λόγους καλοὺς λέγοιεν, τὸ σύμμετρον καὶ ἐπὶ τούτων αἰτιῷντο, τίς ἂν λέγοιτο ἐν ἐπιτηδεύμασι συμμετρία καλοῖς· ἢ νόμοις· ἢ μαθήμασιν· ἢ ἐπιστήμαις· θεωρήματα γὰρ ἀλλή-

μμετρα πρὸς ἄλληλα, πῶς ἂν εἴη· εἰ δ' ὅτι σύμφωνά ἐστι, καὶ κακῶν ἔσται ὁμολογία
τις συμφωνία. τῷ γὰρ τὴν σωφροσύνην ἠλιθιότητα εἶναι, τὸ τὴν δικαιοσύνην
γενναίαν εἶναι εὐήθειαν, σύμφωνον καὶ συνῳδὸν καὶ ὁμολογεῖ πρὸς ἄλληλα. κάλλος τοίνυν
ψυχῆς ἀρετὴ πᾶσα, καὶ κάλλος ἀληθινώτερον ἢ τὰ πρόσθεν. ἀλλὰ πῶς σύμ-
μετρα. οὔτε γὰρ ὡς μεγέθη, οὔτε ὡς ἀριθμὸς σύμμετρα. καὶ πλειόνων μερῶν τῆς
ψυχῆς ὄντων, ἐν τίνι γὰρ λόγῳ ἡ σύνθεσις ἢ ἡ κρᾶσις τῶν μερῶν ἢ τῶν θεωρημάτων.
τοῦ δὲ νοῦ κάλλος μονουμένου, τί ἂν εἴη. πάλιν οὖν ἀναλαβόντες λέγωμεν.
τί δῆτά ἐστι τὸ ἐν τοῖς σώμασι καλὸν πρῶτον. ἔστι μὲν γάρ τι καὶ βολῇ τῇ πρώτῃ αἰσθητὸν
γινόμενον. καὶ ἡ ψυχὴ ὥσπερ συνεῖσα λέγει. καὶ ἐπιγνοῦσα ἀποδέχεται. καὶ οἷον
συναρμόττεται. πρὸς δὲ τὸ αἰσχρὸν προσβαλοῦσα, ἀνίλλεται καὶ ἀρνεῖται
καὶ ἀνανεύει ἀπ' αὐτοῦ. οὐ συμφωνοῦσα
καὶ ἀλλοτριουμένη. φαμὲν δὴ ὡς τὴν φύσιν οὖσα ὅπερ ἐστί, καὶ πρὸς τῆς κρείττονος
ἐν τοῖς οὖσιν οὐσίας, ὅ τι ἂν ἴδῃ συγγενὲς ἢ ἴχνος τοῦ συγγενοῦς, χαίρει τε καὶ διεπτόηται.
καὶ ἀναφέρει πρὸς ἑαυτήν. καὶ ἀναμιμνήσκεται ἑαυτῆς καὶ τῶν ἑαυτῆς. τίς
ὁμοιότης τοῖς τῇδε πρὸς τὰ ἐκεῖ καλά. καὶ γὰρ ὁμοιότης, ὁμοιούσθω. πῶς
δὲ καλὰ κἀκεῖνα καὶ ταῦτα. πᾶν γὰρ τὸ ἄμορφον, πεφυκὸς μορφὴν καὶ εἶδος δέ-
χεσθαι, ἄμοιρον ὂν λόγου καὶ εἴδους, αἰσχρὸν καὶ ἔξω θείου λόγου. καὶ τὸ πάντη αἰσχρὸν
τοῦτο. αἰσχρὸν δὲ καὶ τὸ μὴ κρατηθὲν ὑπὸ μορφῆς καὶ λόγου. οὐκ ἀνασχομένης τῆς
ὕλης τὸ πάντη κατὰ τὸ εἶδος μορφοῦσθαι. προσιὸν οὖν τὸ εἶδος, τὸ μὲν ἐκ πολλῶν
ἐσόμενον μερῶν ἓν τῇ συνθέσει, συνέταξέ τε, καὶ εἰς μίαν συντέλειαν ἤγαγε, καὶ ἓν τῇ
ὁμολογίᾳ πεποίηκεν. ἐπείπερ ἓν ἦν αὐτό. ἕν τε ἔδει τὸ μορφούμενον εἶναι, ὡς
δυνατὸν αὐτῷ ἐκ πολλῶν ὄντι. ἵδρυται οὖν ἐπ' αὐτοῦ τὸ κάλλος. ἤδη εἰς ἓν συνα-
χθέντος. καὶ τοῖς μέρεσι διδὸν ἑαυτὸ καὶ τοῖς ὅλοις. ὅταν δὲ ἕν τι καὶ ὁμοιομερὲς κατα-
λάβῃ, εἰς τὸ ὅλον δίδωσι τὸ αὐτό. οἷον ὁτὲ μὲν πάσῃ οἰκίᾳ μετὰ τῶν μερῶν. ὁτὲ δὲ
ἑνὶ λίθῳ, διδοίη τις φύσις τὸ κάλλος. τῇ δέ, ἡ τέχνη. οὕτω μὲν δὴ τὸ καλὸν σῶμα
γίγνεται, λόγου ἀπὸ θείων ἐλθόντος κοινωνίᾳ. γινώσκει δὲ αὐτὸ ἡ ἐπ' αὐτῷ
δύναμις τεταγμένη. ἧς οὐδὲν κυριώτερον εἰς κρίσιν τῶν ἑαυτῆς. ὅταν καὶ ἡ ἄλλη
συνεπικρίνῃ ψυχή. τάχα δὲ καὶ αὐτὴ λέγει, ὥσπερ κανόνι τοῦ εὐθέος. πῶς δὲ
συμφωνεῖ τὸ περὶ σῶμα, τῷ πρὸ σώματος. πῶς δὲ τὴν ἔξω οἰκίαν, τῷ ἔνδον
οἰκίας εἴδει ὁ οἰκοδομικὸς συναρμόσας, καλὴν εἶναι λέγει. ἢ ὅτι ἐστὶ τὸ ἔξω,

ἀχωρίσας τοὺς λίθους τὸ ἔνδον εἶδος· μεμερισμένον τῷ ἔξω ὕλης ὄγκῳ, ἀμέριστον ὂν
ἐν πολλοῖς φανταζόμενον. ὅταν οὖν καὶ ἡ αἴσθησις τὸ ἐν σώμασιν εἶδος ἴδῃ,
συνδησάμενον καὶ κρατῆσαν τῆς φύσεως τῆς ἐναντίας ἀμόρφου οὔσης·
καὶ μορφὴν ἐπὶ ἄλλαις μορφαῖς ἐκπρεπῶς ἐποχουμένην, συλλαβοῦσα ἀθρόον
αὐτὸ τὸ πολλαχῇ, ἀνήνεγκέ τε καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ εἴσω ἀμερὲς ἤδη· καὶ ἔδωκε
τῷ ἔνδον, σύμφωνον καὶ συναρμόττον καὶ φίλον· οἷα ἀνδρὶ ἀγαθῷ, προσηνὲς
ἐπιφαινόμενον ἀρετῆς ἴχνος ἐν νέῳ· συμφωνοῦν τῷ ἀληθεῖ τῷ ἔνδον·
τὸ δὲ τῆς χρόας κάλλος ἁπλοῦν, μορφῇ καὶ κρατήσει τοῦ ἐν ὕλῃ σκοτεινοῦ παρου-
σίᾳ φωτός· ἀσωμάτου καὶ λόγου καὶ εἴδους ὄντος· ὅθεν καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ παρὰ τὰ ἄλλα
σώματα καλόν· ὅτι τάξιν εἴδους πρὸς τὰ ἄλλα στοιχεῖα ἔχει· ἄνω μὲν τῇ θέσει·
λεπτότατον δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων· ὡς ἐγγὺς ὂν τοῦ ἀσωμάτου· μόνον δὲ αὐτὸ
οὐ παραδεχόμενον τὰ ἄλλα· τὰ δ᾽ ἄλλα δέχεται αὐτό· θερμαίνεται γὰρ ἐκεῖνα·
οὐ ψύχεται δὲ τοῦτο· κέχρωσταί τε πρώτως· τὰ δ᾽ ἄλλα παρὰ τούτου τὸ εἶδος
τῆς χρόας λαμβάνει· λάμπει οὖν καὶ στίλβει, ὡς ἂν εἶδος ὄν· τὸ δὲ μὴ κρατοῦν ἐξί-
τηλον τῷ φωτὶ γενόμενον, οὐκέτι καλόν· ὡς ἂν τοῦ εἴδους τῆς χρόας οὐ μετα-
λαχόν· αἱ δὲ ἁρμονίαι αἱ ἐν ταῖς φωναῖς, αἱ ἀφανεῖς τὰς φανερὰς ποιήσασαι,
καὶ ταύτῃ τὴν ψυχὴν σύνεσιν καλοῦ λαμβάνειν ποιήσασαι, ἐν ἄλλῳ τὸ αὐτὸ
δείξασαι· παρακολουθεῖ δὲ ταῖς αἰσθηταῖς μετρεῖσθαι ἀριθμοῖς, ἐν λόγῳ
παντί· ἀλλ᾽ ὅσος ἂν δουλεύῃ εἰς ποίησιν εἴδους εἰς τὸ κρατεῖν· καὶ περὶ μὲν τῶν
ἐν αἰσθήσει καλῶν, ἃ δὴ εἴδωλα καὶ σκιαὶ οἷον ἐκδραμοῦσαι, εἰς ὕλην ἐλθοῦσαι,
ἐκόσμησάν τε καὶ διεπτόησαν φανεῖσαι, τοσαῦτα· περὶ δὲ τῶν προσωτέρω
καλῶν, ἃ οὐκέτι αἴσθησις ὁρᾶν εἴληχε, ψυχὴ δὲ ἄνευ ὀργάνων ὁρᾷ καὶ λέγει,
ἀναβαίνοντας δεῖ θεάσασθαι· καταλιπόντας τὴν αἴσθησιν κάτω περιμένειν·
ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῶν τῆς αἰσθήσεως καλῶν, οὐκ ἦν περὶ αὐτῶν λέγειν, τοῖς μή-
τε ἑωρακόσι, μήθ᾽ ὡς καλῶν ἀντειλημμένοις· οἷον εἴ τινες ἐξ ἀρχῆς τυφλοὶ
γεγονότες, τὸν αὐτὸν τρόπον, οὐδὲ περὶ κάλλους ἐπιτηδευμάτων καὶ ἐπιστημῶν,
καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων κάλλος· οὐδὲ περὶ ἀρετῆς φέγγους, τοῖς μηδὲ φαν-
τασθεῖσιν ὡς καλὸν τὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης πρόσωπον· καὶ οὔτε
ἕσπερος, οὔτε ἑῷος οὕτω καλά· ἀλλὰ δεῖ ἰδόντας μὲν εἶναι ᾧ ψυχὴ τὰ τοιαῦ-
τα βλέπει· ἰδόντας δὲ ἡσθῆναι, καὶ ἔκπληξιν λαβεῖν, καὶ πτοηθῆναι πολὺ

μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς ἐκεῖ ὁρῶσι· ἅτε καὶ ἀληθινὸν ἤδη ἐφαπτομένους· ταῦτα γὰρ δεῖ
τὰ πάθη γενέσθαι, περὶ τὸ ὅτι ἂν ᾖ καλόν· θάμβος· καὶ ἔκπληξιν ἡδεῖαν· καὶ
πόθον καὶ ἔρωτα· καὶ πτόησιν μεθ' ἡδονῆς· ἔστι δὲ ταῦτα παθεῖν· καὶ πά-
σχουσιν αἱ ψυχαί, καὶ περὶ μὴ ὁρώμενα πᾶσαι μὲν ὡς εἰπεῖν· μᾶλλον μέντοι αἱ τού-
των ἐρωτικώτεραι· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων· πάντες μὲν ὁρῶσι· κέντρῳ
δὲ οὐκ ἴσως· ἀλλ' εἰσὶν οἳ μάλιστα, οἳ καὶ λέγονται ἐρᾶν· τοὺς δὴ καὶ περὶ τὰ ἐν σώματι
ἀνερωτικούς· ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ· τί πάσχετε περὶ τὰ λεγόμενα ἐπι-
τηδεύματα καλά· καὶ τρόπους καλούς· καὶ ἤθη σώφρονα· καὶ ὅλως ἔργα ἀρετῆς,
καὶ διαθέσεις· καὶ τὸ τῶν ψυχῶν κάλλος· καὶ αὐτοὺς δὲ ἰδόντες τὰ ἔνδον
καλοὺς τί πάσχετε· καὶ πῶς ἀναβακχεύεσθε καὶ ἀνακινεῖσθε· καὶ αὐτοῖς συνεῖ-
ναι ποθεῖτε· συλλεξάμενοι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν σωμάτων· πάσχουσι μὲν γὰρ ταῦ-
τα, οἱ ὄντως ἐρωτικοί· τί δέ ἐστι περὶ ὃ ταῦτα πάσχουσιν· οὐ σχῆμα· οὐ χρῶμα·
οὐ μέγεθός τι· ἀλλὰ περὶ ψυχήν· ἀχρώματον μὲν αὐτήν· ἀχρώματον δὲ καὶ τὴν
σωφροσύνην ἔχουσαν· καὶ τὸ ἄλλο τῶν ἀρετῶν φέγγος, ὅταν ἢ ἐν αὐτοῖς ἴ-
δητε, ἢ καὶ ἐν ἄλλῳ θεάσησθε, μέγεθος ψυχῆς· ἢ ἦθος δίκαιον· καὶ σωφροσύνην
καθαράν· καὶ ἀνδρίαν βλοσυρὸν ἔχουσαν πρόσωπον· καὶ σεμνότητα· καὶ αἰ-
δῶ ἐπιθέουσαν· ἐν ἀτρεμεῖ καὶ ἀκύμονι καὶ ἀπαθεῖ διαθέσει· ἐπὶ πᾶσι δὲ
τούτοις, τὸν θεοειδῆ νοῦν ἐπιλάμποντα· ταῦτα οὖν ἀγάμενοι καὶ φιλοῦντες,
πῶς αὐτὰ λέγομεν καλά· ἔστι μὲν γὰρ καὶ φαίνεται· καὶ οὔποτε ὁ ἰδὼν ἄλλο
τι φήσει, ἢ τὰ ὄντως ὄντα ταῦτα εἶναι· τί ὄντα ὄντως· ἢ καλά· ἀλλ' ἔτι ποθεῖ ὁ
λόγος, τί ὄντα πεποίηκε τὴν ψυχὴν ἐράσμιον· τί δὲ ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀρεταῖς
διαπρέπον οἷον φῶς· βούλει δὴ τὰ ἐναντία λαβόντες τὰ περὶ ψυχὴν αἰσχρὰ
γινόμενα ἀντιπαραθεῖναι· τάχα γὰρ ἂν συμβάλλοιτο πρὸς ὃ ζητοῦμεν τὸ
αἰσχρὸν ὅ τι ποτέ ἐστι, καὶ διότι φανέν· ἔστω τοίνυν ψυχὴ αἰσχρά, ἀκόλαστός
τε καὶ ἄδικος· πλείστων μὲν ἐπιθυμιῶν γέμουσα· πλείστης δὲ ταραχῆς
ἐν φόβοις διὰ δειλίαν· ἐν φθόνοις διὰ μικροπρέπειαν· πάντα φρονοῦσα
ἃ δὴ καὶ φρονεῖ, θνητὰ καὶ ταπεινά· σκολιὰ πανταχοῦ· ἡδονῶν οὐ καθαρῶν φί-
λη ζῶσα ζωήν, τοῦ ὅτι ἂν πάθῃ διὰ σώματος ὡς ἡδὺ λαβοῦσα τὸ αἰσχρόν· αὐτὸ δὲ
τοῦτο δὲ αἰσχρὸς αὐτῇ, ἆρα οὐ πρὸς ἐπακτὸν γεγονέναι οἷον καὶ καλὸν φήσομεν,
ὃ ἐλώβησε μὲν αὐτήν· πεποίηκε δὲ αὐτὴν ἀκάθαρτον· καὶ πολλῷ κακῷ

συμπεφυρμένην· οὐδὲ ζωὴν ἔτι ἔχουσαν· οὐδὲ αἴσθησιν καθαράν·
ἀλλὰ τῷ μίγματι τοῦ κακοῦ, ἀμυδρᾷ τῇ ζωῇ κεχρημένην· καὶ πολλῷ τῷ θανά-
τῳ κεκραμένην· οὐκέτι μὲν ὁρῶσαν ἃ δεῖ ψυχὴν ὁρᾶν· οὐκέτι δὲ ἐωμένην
ἐν αὐτῇ μένειν, τῷ ἕλκεσθαι ἀεὶ πρὸς τὸ ἔξω, καὶ τὸ κάτω, καὶ τὸ σκοτεινόν· ἀκά-
θαρτος δὲ οἶμαι οὖσα, καὶ ἐφελκομένη πανταχοῦ ταῖς πρὸς τὰ αἰσθητὰ προσ- Quomodo mali involvatur anima.
βολαῖς, πολὺ τὸ τοῦ σώματος ἔχουσα ἐγκεκραμένον· πολλῷ τῷ ὑλικῷ συν-
οῦσα· καὶ εἰς αὐτὴν εἰσδεξαμένη εἶδος ἕτερον ἠλλάξατο, κράσει τῇ πρὸς τὸ χεῖρον·
οἷον εἴ τις δὺς εἰς πηλὸν ἢ βόρβορον, τὸ μὲν ὅπερ εἶχε κάλλος μηκέτι προφαί-
νοι· τοῦτο δὲ ὁρῷτο, ὃ παρὰ τοῦ πηλοῦ ἢ βορβόρου ἀπεμάξατο· ᾧ δὴ τὸ αἶ-
σχος, προσθήκῃ τοῦ ἀλλοτρίου προσῆλθε· καὶ ἔργον αὐτῷ, εἴπερ ἔσται πάλιν καλὸς,
ἀποπλύναντι καὶ καθήραντι, ὅπερ ἦν εἶναι· αἰσχρὰν δὴ ψυχὴν λέγοντες,
μίξει καὶ κράσει καὶ νεύσει τῇ πρὸς τὸ σῶμα καὶ ὕλην, ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν· καὶ ἔστι
τοῦτο αἶσχος ψυχῇ, μὴ καθαρᾷ μηδὲ εἰλικρινεῖ εἶναι, ὥσπερ χρυσῷ· ἀλλ' ἀ-
ναπεπλῆσθαι δὲ τοῦ γεώδους· ὃ εἴ τις ἀφέλοι, καταλέλειπται χρυσὸς, καὶ ἔστι
καλός· μονούμενος μὲν τῶν ἄλλων, αὐτῷ δὲ συνὼν μόνῳ· τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον
καὶ ψυχή· μονωθεῖσα μὲν ἐπιθυμιῶν ἃς διὰ τὸ σῶμα εἶχεν, ᾧ ἄγαν προσω-
μίλει, ἀπαλλαγεῖσα δὲ τῶν ἄλλων παθῶν καὶ καθαρθεῖσα, ἃ ἔχει σωματωθεῖ-
σα, μείνασα μόνη, τὸ αἶσχος τὸ παρὰ τῆς ἑτέρας φύσεως ἀπεθήκατο·
ἔστι γὰρ δὴ ὡς ὁ παλαιὸς λόγος, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ πᾶσα ἀρετὴ,
κάθαρσις· καὶ ἡ φρόνησις αὐτή· διὸ καὶ αἱ τελεταὶ ὀρθῶς αἰνίττονται τὸν
μὴ κεκαθαρμένον· καὶ εἰς ἅδου κείσεσθαι ἐν βορβόρῳ· ὅτι τὸ μὴ καθαρὸν
βορβόρῳ διὰ κάκην φίλον· οἷα δὴ καὶ ὕες οὐ καθαραὶ τὸ σῶμα χαίρουσι
τῷ τοιούτῳ· τί γὰρ ἂν εἴη σωφροσύνη ἀληθὴς, ἢ τὸ μὴ προσομιλεῖν ἡ-
δοναῖς τοῦ σώματος· φεύγειν δὲ ὡς οὐ καθαρὰς οὐδὲ καθαροῦ· ἡ δὲ ἀνδρία, ἀφο-
βία θανάτου· ὁ δέ ἐστιν ὁ θάνατος, χωρὶς εἶναι τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος· οὐ φο-
βεῖται δὲ τοῦτο, ὃς ἀγαπᾷ μόνος γενέσθαι· μεγαλοψυχία δὲ δή, ὑπεροψία τῶν
τῇδε· ἡ δὲ φρόνησις, νόησις ἐν ἀποστροφῇ τῶν κάτω· πρὸς δὲ τὰ ἄνω τὴν
ψυχὴν ἄγουσα· γίνεται οὖν ἡ ψυχὴ καθαρθεῖσα εἶδος, καὶ λόγος, καὶ πάντη ἀσώμα-
τος, καὶ νοερὰ, καὶ ὅλη τοῦ θείου· ὅθεν ἡ πηγὴ τοῦ καλοῦ· καὶ τὰ συγγενῆ πάντα τοιαῦτα·
ψυχὴ οὖν ἀναχθεῖσα πρὸς νοῦν, ἐπὶ τὸ μᾶλλόν ἐστι καλόν· νοῦς δὲ καὶ

τὰ παρὰ νοῦ, τὸ κάλλος αὐτῇ οἰκεῖον καὶ οὐκ ἀλλότριον· ὅτι τότε ἐστὶν ὄντως μόνον
ψυχή. διὸ καὶ λέγεται ὀρθῶς, τὸ ἀγαθὸν καὶ καλὸν τὴν ψυχὴν γίνεσθαι, ὁμοιωθῆ-
ναι εἶναι θεῷ. ὅτι ἐκεῖ τὸ καλόν, καὶ ἡ μοῖρα ἡ ἑτέρα τῶν ὄντων. μᾶλλον δὲ
καλλονή. τὰ ὄντα ἡ καλλονή ἐστιν. ἡ δὲ ἑτέρα φύσις τὸ αἰσχρόν. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ πρῶτον κακόν·
ὥστε κἀκείνῳ ταὐτόν, ἀγαθόν τε καὶ καλόν. ἢ τἀγαθόν τε καὶ καλλονή. ὁμοίως δὴ
ζητητέον καλόν τε καὶ ἀγαθόν· καὶ αἰσχρόν τε καὶ κακόν. καὶ τὸ πρῶτον θετέον τὴν
καλλονήν, ὅπερ καὶ τἀγαθόν. ἀφ' οὗ νοῦς εὐθὺς τὸ καλόν. ψυχὴ δὲ νῷ καλόν. τὰ δὲ
ἄλλα ἤδη παρὰ ψυχῆς μορφούσης καλά. τά τε ἐν ταῖς πράξεσι, τά τε ἐν τοῖς ἐπι-
τηδεύμασι. καὶ δὴ καὶ τὰ σώματα ὅσα οὕτω λέγεται, ψυχὴ ἤδη ποιεῖ. ἅτε
γὰρ θεῖον οὖσα καὶ οἷον μοῖρα τοῦ καλοῦ. ὧν ἂν ἐφάπτηται καὶ κρατῇ, καλὰ ταῦτα
ὡς δυνατὸν αὐτοῖς μεταλαβεῖν ποιεῖ. ἀναβατέον οὖν πάλιν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν, οὗ
ζ' ὀρέγεται πᾶσα ψυχή. εἴ τις οὖν εἶδεν αὐτό, οἶδεν ὃ λέγω, ὅπως καλόν. ἐ-
φετὸν μὲν γὰρ ὡς ἀγαθόν· καὶ ἡ ἔφεσις πρὸς τοῦτο. τεῦξις δὲ αὐτοῦ, ἀναβαί-
νουσι πρὸς τὸ ἄνω καὶ ἐπιστραφεῖσι· καὶ ἀποδυομένοις ἃ καταβαίνοντες ἠμφιέσ-
μεθα. οἷον ἐπὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερῶν τοῖς ἀνιοῦσι· καθάρσεις τε καὶ ἱματίων
ἀποθέσεις τῶν πρίν· καὶ τὸ γυμνοῖς ἀνιέναι. ἕως ἄν τις παρελθὼν ἐν
τῇ ἀναβάσει, πᾶν ὅσον ἀλλότριον τοῦ θεοῦ· αὐτῷ μόνῳ αὐτὸ μόνον ἴδῃ·
εἰλικρινές. ἁπλοῦν. καθαρόν. ἀφ' οὗ πάντα ἐξήρτηται· καὶ πρὸς αὐτὸ
βλέπει· καὶ ἔστι· καὶ ζῇ· καὶ νοεῖ· ζωῆς γὰρ αἴτιος· καὶ νοῦ· καὶ τοῦ εἶναι. τοῦ-
το οὖν εἴ τις ἴδοι, ποίους ἂν ἴσχοι ἔρωτας. ποίους δὲ πόθους, βουλόμενος
αὐτῷ συγκερασθῆναι· πῶς δ' ἂν ἐκπλαγείη μεθ' ἡδονῆς. ἔστι γὰρ τῷ μὲν μή-
πω ἰδόντι, ὀρέγεσθαι ὡς ἀγαθοῦ. τῷ δὲ ἰδόντι ὑπάρχει ἐπὶ καλῷ, ἄγασθαί τε
θάμβους πίμπλασθαι μεθ' ἡδονῆς· καὶ ἐκπλήττεσθαι ἀβλαβῶς· καὶ ἐρᾶν
ἀληθῆ ἔρωτα· καὶ δριμεῖς πόθους· καὶ τῶν ἄλλων ἐρώτων καταγελᾶν· καὶ τῶν
πρόσθεν νομιζομένων καλῶν καταφρονεῖν. οἷον πάσχουσιν ὅσοι θεῶν ἢ δαι-
μόνων εἴδεσι προστυχόντες, οὐκέτ' ἂν ἀποδέχοιντο ὁμοίως ἄλλων
κάλλη σωμάτων. τί δῆτα οἰόμεθα, εἴ τις αὐτὸ τὸ καλὸν θεῷτο, αὐτὸ ἐφ' αὑτοῦ
καθαρόν. μὴ σαρκῶν. μὴ σώματος ἀνάπλεων. μὴ ἐν γῇ. μὴ ἐν οὐρανῷ. ἵν'
ᾖ καθαρόν. καὶ γὰρ ἐπακτὰ πάντα ταῦτα. καὶ μέμικται. καὶ οὐ πρῶτα παρ'
ἐκείνου δέ. ἐκεῖνο οὖν χορηγοῦν ἅπασιν, ἀλλ' αὐτοῦ δὲ μένον ἐν αὐτῷ,

καὶ οὐδὲν δέχεται εἰς αὐτό, ἰδὼν μὲν οὖν ἐν τῇ θέᾳ τοῦ τοιούτου, καὶ ἀπολαύων αὐτοῦ ὁμοιούμενος, τίνος ἂν ἔτι δέοιτο καλοῦ· τοῦτο γὰρ αὐτό, μάλιστα κάλλος ὂν αὐτὸ καὶ τὸ πρῶτον, ἐργάζεται τοὺς ἐραστὰς αὐτοῦ καλούς, καὶ ἐραστοὺς ποιεῖ· οὗ δὴ καὶ ἀγὼν μέγιστος καὶ ἔσχατος ψυχαῖς πρόκειται· ὑπὲρ οὗ καὶ ὁ πᾶς πόνος, μὴ ἄμοιρος γενέσθαι τῆς ἀρίστης θέας· ἣν ὁ μὲν τυχὼν μακάριος· ὄψιν μακαρίαν τεθεαμένος· ἀτυχὴς δὲ οὗτος ὁ μὴ τυχών· οὐ γὰρ ὁ χρωμάτων ἢ σωμάτων καλῶν μὴ τυχών, οὐδὲ δυνάμεως, οὐδὲ ἀρχῶν, οὐδὲ βασιλείας μὴ τυχών, ἀτυχής· ἀλλ' ὁ τούτου καὶ μόνου· ὑπὲρ οὗ τῆς τεύξεως, καὶ βασιλείας καὶ ἀρχὰς γῆς ἁπάσης, καὶ θαλάττης, καὶ οὐρανοῦ, προετέον· εἰ καταλιπών τις ταῦτα καὶ ὑπεριδών, εἰς αὐτὸ ἐπιστραφεὶς ἴδοι. τίς οὖν ὁ τρόπος; τίς μηχανή; πῶς τις θεάσηται κάλλος ἀμήχανον· οἷον ἔνδον ἐν ἁγίοις ἱεροῖς μένον· οὐδὲ προϊὸν εἰς τὸ ἔξω, ἵνα τις καὶ βέβηλος ἴδῃ. ἴτω δὴ καὶ συνεπέσθω εἰς τὸ εἴσω ὁ δυνάμενος· ἔξω καταλιπὼν ὄψιν ὀμμάτων· μηδ' ἐπιστρέφων αὐτὸν εἰς τὰς προτέρας ἀγλαΐας σωμάτων· ἰδόντα γὰρ δεῖ τὰ ἐν σώμασι καλά, μήτοι προστρέχειν· ἀλλὰ γνόντα ὡς εἰσὶν εἰκόνες, καὶ ἴχνη, καὶ σκιαί, φεύγειν πρὸς ἐκεῖνο οὗ ταῦτα εἰκόνες. εἰ γάρ τις ἐπιδράμοι λαβεῖν βουλόμενος ὡς ἀληθινόν, οἷα εἰδώλου καλοῦ ἐφ' ὕδατος ὀχουμένου· ὃ λαβεῖν βουληθείς, ὥς πού τις μῦθος δοκῶ μοι αἰνίττεται· δὺς εἰς τὸ κάτω τοῦ ῥεύματος, ἀφανὴς ἐγένετο, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, ὁ ἐχόμενος τῶν καλῶν σωμάτων καὶ μὴ ἀφιείς, οὐ τῷ σώματι, τῇ δὲ ψυχῇ καταδύσεται εἰς σκοτεινὰ καὶ ἀτερπῆ τῷ νῷ βάθη· ἔνθα τυφλὸς ἐν ᾅδου μένων, καὶ ἐνταῦθα, κἀκεῖ σκιαῖς συνέσται· φεύγωμεν δὴ φίλην ἐς πατρίδα, ἀληθέστερον ἄν τις παρακελεύοιτο· τίς οὖν ἡ φυγή; καὶ πῶς ἀναξόμεθα· οἷον ἀπὸ μάγου Κίρκης φησὶν ἢ Καλυψοῦς Ὀδυσσεὺς αἰνιττόμενος δοκεῖ μοι, μεῖναι οὐκ ἀρεσθείς· καίτοι ἔχων ἡδονὰς δι' ὀμμάτων· καὶ κάλλει πολλῷ αἰσθητῷ συνών· πατρὶς δὴ ἡμῖν, ὅθεν παρήλθομεν· καὶ πατὴρ ἐκεῖ. τίς οὖν ὁ στόλος καὶ ἡ φυγή· οὐ ποσὶ δεῖ διανύσαι· πανταχοῦ γὰρ φέρουσι πόδες ἐπὶ γῆν ἄλλην ἐξ ἄλλης· οὐδέ σε δεῖ ἵππων ὄχημα, ἤ τι θαλάττιον παρασκευάσαι· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀφεῖναι δεῖ καὶ μὴ βλέπειν· ἀλλ' οἷον μύσαντα, ὄψιν ἄλλην ἀλλάξασθαι καὶ ἀνεγεῖραι· ἣν ἔχει μὲν πᾶς· χρῶνται δὲ ὀλίγοι.

ἀγὼν μέγιστος ψυχῶν.

ἔτι

μεγίστη ἀτυχία.

+

τί οὖν ἐκείνη ἡ ἔνδον βλέπει· ἄρτι μὲν ἐγειρομένη, οὐ πάνυ τὰ λαμπρὰ δύναται βλέπειν. ἐθιστέον οὖν τὴν ψυχὴν αὐτήν, πρῶτον μὲν τὰ καλὰ βλέπειν ἐπιτηδεύματα· εἶτα ἔργα καλά· οὐχ ὅσα αἱ τέχναι ἐργάζονται· ἀλλ᾽ ὅσα οἱ ἄνδρες οἱ λεγόμενοι ἀγαθοί· εἶτα ψυχὴν ἴδε τὴν τὰ ἔργα τὰ καλὰ ἐργαζομένων. πῶς ἂν οὖν ἴδοις οἷον κάλλος ψυχὴ ἀγαθὴ ἔχει· ἄναγε ἐπὶ σαυτὸν καὶ ἴδε. κἂν μήπω σαυτὸν ἴδῃς καλόν, οἷα ποιητὴς ἀγάλματος ὃ δεῖ καλὸν γενέσθαι, τὸ μὲν ἀφαιρεῖ· τὸ δὲ ἀπέξεσε· τὸ δὲ λεῖον· τὸ δὲ καθαρὸν ἐποίησεν, ἕως ἔδειξε καλὸν ἐπὶ τῷ ἀγάλματι πρόσωπον, οὕτω καὶ σὺ ἀφαίρει ὅσα περιττά· καὶ ἀπεύθυνε ὅσα σκολιά, ὅσα σκοτεινά, καθαίρων ἐργάζου εἶναι λαμπρά· καὶ μὴ παύσῃ τεκταίνων τὸ σὸν ἄγαλμα, ἕως ἂν ἐκλάμψειέ σοι τῆς ἀρετῆς ἡ θεοειδὴς ἀγλαΐα. ἕως ἂν ἴδῃς σωφροσύνην ἐν ἁγνῷ βεβῶσαν βάθρῳ. εἰ γέγονας τοῦτο καὶ εἶδες αὐτό, καὶ σαυτῷ καθαρὸς συνεγένου, οὐδὲν ἔχων ἐμπόδιον πρὸς τὸ εἷς οὕτω γενέσθαι, οὐδὲ σὺν αὐτῷ ἄλλο τι ἐντὸς μεμιγμένον ἔχων, ἀλλ᾽ ὅλος αὐτὸς φῶς ἀληθινὸν μόνον. οὐ μεγέθει μεμετρημένον· οὐδὲ σχήματι εἰς ἐλάττωσιν περιγραφέν· οὐδ᾽ αὖ εἰς μέγεθος δι᾽ ἀπειρίας αὐξηθέν. ἀλλ᾽ ἀμέτρητον πανταχοῦ· ὡς ἂν μεῖζον παντὸς μέτρου· καὶ παντὸς κρεῖσσον ποσοῦ· εἰ τοῦτο γενόμενον σαυτὸν ἴδοις, ὄψις ἤδη γενόμενος, θαρσήσας περὶ σαυτῷ, καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἀναβεβηκώς, μηκέτι τοῦ δεικνύντος δεηθείς, ἀτενίσας ἴδε. οὗτος γὰρ μόνος ὁ ὀφθαλμός, τὸ μέγα κάλλος βλέπει. ἐὰν δὲ ἴῃ ἐπὶ τὴν θέαν, λημῶν κακίαις καὶ οὐ κεκαθαρμένος, ἢ ἀσθενὴς ἀνανδρίᾳ, οὐ δυνάμενος τὰ πάνυ λαμπρὰ βλέπειν, οὐδὲν βλέπει, κἂν ἄλλος δεικνύῃ παρὸν τὸ ὁρατὸν δυνάμενον. τὸ γὰρ ὁρῶν πρὸς τὸ ὁρώμενον συγγενὲς καὶ ὅμοιον ποιησάμενον, δεῖ ἐπιβάλλειν τῇ θέᾳ. οὐ γὰρ ἂν πώποτε εἶδεν ὀφθαλμὸς ἥλιον, ἡλιοειδὴς μὴ γεγενημένος. οὐδὲ τὸ καλὸν ἂν ἴδοι ψυχὴ μὴ καλὴ γενομένη. γενέσθω δὴ πρῶτον θεοειδὴς πᾶς· καὶ καλὸς πᾶς· εἰ μέλλει θεάσασθαι θεόν τε καὶ καλόν. ἥξει γὰρ πρῶτον ἀναβαίνων ἐπὶ τὸν νοῦν· κἀκεῖ πάντα εἴσεται καλὰ τὰ εἴδη, καὶ φήσει τὸ κάλλος τοῦτο εἶναι τὰς ἰδέας. πάντα γὰρ ταύταις καλά, τοῖς νοῦ γεννήμασι καὶ οὐσίᾳ. τὸ δὲ ἐπέκεινα τούτου, τὴν τοῦ ἀγαθοῦ λέγομεν φύσιν· προβεβλημένον τὸ καλὸν πρὸ αὐτῆς ἔχουσαν. ὥστε ὁλοσχερεῖ μὲν λόγῳ, τὸ πρῶτον καλόν· διαιρῶν δὲ τὰ νοητά, τὸ μὲν νοητὸν καλόν, τὸν τῶν εἰδῶν φήσει τόπον. τὸ δ᾽ ἀγαθὸν τὸ ἐπέκεινα, καὶ πηγὴν καὶ ἀρχὴν τοῦ καλοῦ. ἢ ἐν τῷ αὐτῷ τἀγαθὸν καὶ καλὸν πρῶτον θήσεται. πλὴν ἐκεῖ τὸ καλόν :-

ζ'

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν :·

Ἆρ' ἄν τις ἕτερον εἴποι ἀγαθὸν ὁτῳοῦν εἶναι, ἢ τὴν κατὰ φύσιν τῆς ζωῆς ἐνέργειαν.
καὶ εἴ τι ἐκ πολλῶν εἴη, τοῦ τοιούτου ἀμείνονος ἐν αὐτῷ ἐνέργειαν,
οἰκείαν καὶ κατὰ φύσιν ἄπαυστον οὖσαν· ψυχῆς δὲ ἐνέργεια ἡ κατὰ φύσιν
ἀγαθὸν αὐτῇ· ἀλλὰ καὶ τὸ ἄριστον ἐνεργεῖ, ἀρίστη οὖσα, οὐ μόνον πρὸς αὐτὴν τὸ
ἀγαθόν, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς τοῦτο ἀγαθὸν αὐτῇ· εἰ οὖν τι μὴ πρὸς ἄλλο ἐνεργεῖ, ἄρ-
ιστον ὂν τῶν ὄντων, πρὸς αὐτὸ δὲ τὰ ἄλλα, δῆλον ὡς τοῦτο ἂν εἴη τὸ ἀγαθόν· δι' ὃ
καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῦ μεταλαμβάνειν ἔστι· τὰ δὲ ἄλλα διχῶς ἂν ἔχοι τοῦτο
τὸ ἀγαθόν· καὶ τῷ πρὸς αὐτὸ ὡμοιῶσθαι, καὶ τῷ πρὸς αὐτὸ τὴν ἐνέργειαν ποιεῖσθαι·
εἰ οὖν ἔφεσις καὶ ἐνέργεια πρὸς τὸ ἄριστον ἀγαθόν, δεῖ τὸ ἀγαθὸν μὴ πρὸς ἄλλο βλέπον,
μηδὲ ἐφιέμενον ἄλλου, ἐν ἡσύχῳ οὖσαν πηγὴν καὶ ἀρχὴν ἐνεργειῶν κατὰ φύσιν
οὖσαν· καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθοειδῆ ποιοῦσαν, οὐ τῇ πρὸς ἐκεῖνα ἐνεργείᾳ· ἐκεῖνα γὰρ πρὸς
αὐτήν, οὐ τῇ ἐνεργείᾳ οὐδὲ τῇ νοήσει τἀγαθὸν εἶναι· καὶ γὰρ ὅτι ἐπέκεινα οὐσίας, ἐ-
πέκεινα καὶ ἐνεργείας, καὶ ἐπέκεινα νοῦ καὶ νοήσεως· καὶ γὰρ αὖ τοῦτο θετέον τἀγα-
θόν, εἰς ὃ πάντα ἀνήρτηται· αὐτὸ δὲ εἰς μηδέν· οὕτω γὰρ καὶ ἀληθὲς τὸ
οὗ πάντα ἐφίεται· δεῖ οὖν μένειν αὐτό· πρὸς αὐτὸ δὲ ἐπιστρέφειν πάντα,
ὡς περὶ κύκλον πρὸς κέντρον, ἀφ' οὗ πᾶσαι γραμμαί· καὶ παράδειγμα ὁ ἥλιος·
ὥσπερ κέντρον ὢν πρὸς τὸ φῶς τὸ παρ' αὐτοῦ, ἀνηρτημένον πρὸς αὐτόν·
πανταχοῦ γοῦν μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποτέτμηται· κἂν ἀποτεμεῖν ἐθέλῃς
ἐπὶ θάτερα, πρὸς τὸν ἥλιόν ἐστι τὸ φῶς· τὰ δὲ ἄλλα πάντα πρὸς αὐτὸ
πῶς· ἢ τὰ μὲν ἄψυχα πρὸς ψυχήν· ψυχὴ δὲ πρὸς αὐτὸ διὰ νοῦ· ἔχει
δέ τι αὐτοῦ, τῷ ἕν πως, καὶ τῷ ὄν πως ἕκαστον εἶναι· καὶ μετέχει δὲ καὶ
εἴδους· ὡς οὖν μετέχει τούτων, οὕτω καὶ τοῦ ἀγαθοῦ· εἰδώλου ἄρα· ὧν
γὰρ μετέχει, εἴδωλα τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ἑνός· καὶ τὸ εἶδος ὡσαύτως· ψυχῇ δὲ
ζωή, ἡ μὲν πρώτη, ἡ μετὰ τὸν νοῦν, ἐγγυτέρω ἀληθείας, καὶ διὰ νοῦ ἀγαθοειδὴς
αὕτη· ἔχοι δ' ἂν τὸ ἀγαθόν, εἰ πρὸς ἐκεῖνον βλέποι· νοῦς δὲ μετὰ τὸ ἀγαθόν.
ζωὴ τοίνυν, ὅτῳ τὸ ζῆν, τὸ ἀγαθόν· καὶ νοῦς, ὅτῳ νοῦ μέτεστιν· ὥστε ὅτῳ ζωὴ
μετὰ νοῦ, διχῶς καὶ ἐπ' αὐτό· εἰ δὲ ζωὴ ἀγαθόν, ὑπάρχει τοῦτο ζῶντι παν-
τί· ἢ οὔ· χωλὴ γὰρ ἡ ζωὴ τῷ φαύλῳ· ὥσπερ ὄμμα τῷ μὴ καθαρῶς

τὸ ἀγαθόν

+

ὁρῶντι· οὐ γὰρ ποιεῖ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Εἰ δὲ ἡ ζωὴ ἡ μεμι-
γμένη κακῷ ἀγαθόν, πῶς οὐχ ὁ θάνατος κακόν; ἢ τίνι; τὸ γὰρ κακὸν
συμβεβηκέναι δεῖ τῳ· ὃ δὲ μηκέτι ἐστὶν ὄν· ἢ εἰ ἔστιν
ἐστερημένον ζωῆς, οὐδ' οὕτω κακὸν τῷ λίθῳ. Εἰ δ' ἔστι ζωὴ
καὶ ψυχὴ μετὰ θάνατον, ἤδη ἂν εἴη ἀγαθόν, ὅσῳ μᾶλ-
λον ἐνεργεῖ τὰ αὐτῆς ἄνευ σώματος. Εἰ δὲ τῆς ὅ-
λης γίνεται, τί ἂν ἐκεῖ ᾖ κακὸν οὖσα; καὶ ὅλως
ὥσπερ τοῖς θεοῖς ἀγαθὸν μέν, κακὸν
δὲ οὐδέν, οὕτως οὐδὲ τῇ ψυχῇ τῇ σωζού-
σῃ τὸ καθαρὸν αὐτῆς. Εἰ δὲ μὴ
σώζοι, οὐχ ὁ θάνατος ἂν εἴη κακὸν
αὐτῇ, ἀλλ' ἡ ζωή. Εἰ δὲ
καὶ ἐν ᾅδου δίκαι, πάλιν
αὖ ἡ ζωὴ κακὸν κἀ-
κεῖ, ὅτι καὶ ζωὴ μό-
νον. ἀλλ' εἰ σύνοδος
μὲν ψυχῆς καὶ σώματος ζωή, θάνατος δὲ διάλυσις τούτων, ἡ
ψυχὴ ἔσται ἀμφοτέρων δεκτική. ἀλλ' εἰ ἀγαθὴ ἡ ζωή, πῶς
ὁ θάνατος οὐ κακόν; ἢ ἀγαθὴ μὲν ἡ ζωή, οἷς ἐστιν ἀγαθόν, οὐ καθό
σύνοδος, ἀλλ' ὅτι διὰ ἀρετῆς ἀμύνεται τὸ κακόν·
ὁ δὲ θάνατος, μᾶλλον ἀγαθόν. ἢ λεκτέ-
ον αὐτὴν μὲν τὴν ἐν σώματι ζωὴν
κακὸν παρ' αὐτῆς· τῇ δὲ ἀρετῇ
ἐν ἀγαθῷ γίνεσθαι τὴν ψυ-
χήν· οὐ ζῶσαν τὸ σύν-
θετον. ἀλλ' ἤδη
χωρίζουσαν ἑ-
αυτήν :-

(margin: Ha p(er) se mala, ut ...)

6ᵛ

+

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ τοῦ τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά

Η

Οἱ ζητοῦντες πόθεν τὰ κακά, εἴτ' οὖν εἰς τὰ ὄντα, εἴτε περὶ γένος τῶν ὄντων ἐπ-
ελήλυθεν, ἀρχὴν ἂν προσήκουσαν τῆς ζητήσεως ποιοῖντο, εἰ τί ποτ' ἐστὶ τὸ κακὸν
καὶ ἡ κακοῦ φύσις πρότερον ὑπόθοιντο. οὕτω γὰρ ὅθεν ἦλθε καὶ ὅπου ἱδρύ-
ται. καὶ ὅτῳ συμβέβηκε γνωσθείη. καὶ ὅλως εἰ ἔστιν ὁμολογηθείη ἄν. τῆς γνώσεως (πῶς)
ἑκάστων διὰ ὁμοιότητος γιγνομένης, ἄπορον ἂν εἴη. νοῦς μὲν γὰρ καὶ ψυχὴ
εἴδη ὄντα, εἰδῶν καὶ τὴν γνῶσιν ἂν ποιοῖντο. καὶ πρὸς αὐτὰ ἂν ἔχοιεν τὴν ὄ-
ρεξιν. εἶδος δὲ τὸ κακόν, πῶς ἄν τις φαντάζοιτο, ἐν ἀπουσίᾳ ἀγαθοῦ ἰν-
δαλλόμενον. ἀλλ' ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ λέγοιτ' ἂν ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἀγαθὸν
ἐναντίον τῷ κακῷ, ἡ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἔσται, λεκτέον περὶ ἀγα-
θοῦ τοῖς μέλλουσι τὰ κακὰ γνώσεσθαι. ἐπεὶ προηγούμενα τὰ ἀμεί-
νω τῶν χειρόνων, καὶ εἴδη. τὰ δ' οὔ. ἀλλὰ στέρησις μᾶλλον. ζήτημα δ' ὅμως,
καὶ πῶς ἐναντίον τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. εἰ μὴ ἄρα ὡς τὸ μέν, ἀρχή. τὸ δ', ἔσχατον.
ἢ τὸ μέν, ὡς εἶδος. τὸ δ', ὡς στέρησις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. νῦν δὲ λεκτέα
τίς ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις. καθόσον τοῖς παροῦσι λόγοις προσήκει. ἔστι δὲ τοῦτο, (ἀγαθόν, quid?)
εἰς ὃ πάντα ἀνήρτηται. καὶ οὗ πάντα τὰ ὄντα ἐφίεται. ἀρχὴν ἔχοντα αὐτὸ.
κἀκείνου δεόμενα. τὸ δ' ἐστὶν ἀνενδεές. ἱκανὸν ἑαυτῷ. μηδενὸς δεόμενον.
μέτρον πάντων καὶ πέρας. δοὺς ἐξ αὐτοῦ νοῦν καὶ οὐσίαν. καὶ ψυχὴν. καὶ ζωήν.
καὶ περὶ νοῦν ἐνέργειαν. καὶ μέχρι τούτου καλὰ πάντα. αὐτός τε γὰρ ὑπέρ-
καλος. καὶ ἐπέκεινα τῶν ἀρίστων. βασιλεύων ἐν τῷ νοητῷ. νοῦ ἐκεῖ ὄντος
οὐ κατὰ νοῦν ὃν οἰηθείη ἄν τις, κατὰ τοὺς ἐνθάδε λεγομένους νοῦς εἶναι. τοὺς
ἐκ προτάσεων συμπληρουμένους. καὶ τῶν λεγομένων συνιέναι δυναμένους.
καὶ λογιζομένους. καὶ τοῦ ἀκολούθου θεωρίαν ποιουμένους. ὡς ἐξ ἀκολουθίας θεω-
ροῦντας τὰ ὄντα, ὡς πρότερον οὐκ ἔχοντας, ἀλλὰ κενοὺς ἔτι πρὶν μαθεῖν ὄντας.
καίτοι νοῦς ὄντας. οὐ δὴ ἐκεῖνος ὁ νοῦς τοιοῦτος. ἀλλ' ἔχει πάντα. καὶ ἔστι πάντα.
καὶ σύνεστιν αὐτῷ συνών. καὶ ἔχει πάντα οὐκ ἔχων. οὐ γὰρ ἄλλα, ὁ δὲ
ἄλλος. οὐδὲ χωρὶς ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ. ὅλον τε γάρ ἐστιν ἕκαστον. καὶ παν-
ταχῇ πᾶν. καὶ οὐ συγκέχυται. ἀλλὰ αὖ χωρίς. τὸ γοῦν μεταλαμβάνον οὐχ ὁ-
μοῦ πάντων. ἀλλ' ὅτου δύναται μεταλαμβάνει. καὶ ἔστι πρώτη ἐνέργεια
ἐκείνου. καὶ πρώτη οὐσία ἐκείνου μένοντος ἐν αὐτῷ. ἐνεργεῖ μέντοι περὶ ἐκεῖνον,
οἷον περὶ ἐκεῖνον ζῶν. ἡ δὲ ἔξωθεν περὶ τοῦτον χορεύουσα ψυχή, ἐπ' αὐτὸν βλέ-

που ἐστί, καὶ τὸ εἴσω αὐτοῦ θεωμένη, τὸν θεὸν δι' αὐτοῦ βλέπει· καὶ οὗτος θεῶν ἀπήμων καὶ μακάριος βίος· καὶ τὸ κακὸν οὐδαμοῦ ἐνταῦθα· καὶ εἰ ἐνταῦθα ἔστη, κακὸν οὐδὲν ἂν ἦν· ἀλλὰ πρῶτον· καὶ δεύτερα ἀγαθὰ καὶ τρίτα, περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντα ἐστί· καὶ ἐκεῖνο αἴτιον πάντων καλῶν· καὶ πάντα ἐστὶν ἐκείνου· καὶ δεύτερον περὶ τὰ δεύτερα· καὶ τρίτον περὶ τὰ τρίτα. εἰ ταῦτά ἐστι τὰ ὄντα, καὶ τὸ ἐπέκεινα τῶν ὄντων· ἀγαθὰ γὰρ ταῦτα· λείπεται τοίνυν, εἴπερ ἔστιν, ἐν τοῖς μὴ οὖσιν εἶναι· οἷον εἶδός τι, τοῦ μὴ ὄντος ὄν· καὶ περί τι τῶν μεμιγμένων τῷ μὴ ὄντι· ἢ ὁπωσοῦν κοινωνούντων τῷ μὴ ὄντι· μὴ ὂν δὲ οὔτι τὸ παντελῶς μὴ ὄν· ἀλλ' ἕτερον μόνον τοῦ ὄντος· οὐχ οὕτω δὲ μὴ ὂν ὡς κίνησις καὶ στάσις ἡ περὶ τὸ ὄν· ἀλλ' ὡς εἰκὼν τοῦ ὄντος· ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον μὴ ὄν. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν πᾶν· καὶ ὅσα περὶ τὸ αἰσθητὸν πάθη· ἢ ὕστερόν τι τούτων καὶ ὡς συμβεβηκὸς τούτοις· ἢ ἀρχὴ τούτων· ἢ ἕν τι τῶν συμπληρούντων τοῦτο, τοιοῦτον ὄν· ἤδη γὰρ ἄν τις εἰς ἔννοιαν ἥκοι αὐτοῦ· οἷον ἀμετρίαν εἶναι πρὸς μέτρον· καὶ ἄπειρον πρὸς πέρας· καὶ ἀνείδεον πρὸς εἰδοποιητικόν· καὶ ἀεὶ ἐνδεὲς πρὸς αὔταρκες· ἀεὶ ἀόριστον· οὐδαμῇ ἑστώς· παμπαθές· ἀκόρητον· πενία παντελής· καὶ οὐ συμβεβηκότα ταῦτα αὐτῷ· ἀλλ' οἷον οὐσία αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ὅ τι ἂν αὐτοῦ μέρος ἴδῃς, καὶ αὐτὸ πάντα ταῦτα· τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ἂν αὐτοῦ μεταλάβῃ καὶ ὁμοιωθῇ, κακὰ μὲν γίνεσθαι· οὐχ ὅπερ δὲ κακὰ εἶναι· τίνι οὖν ὑποστάσει ταῦτα πάρεστιν· οὐχ ἕτερα ὄντα ἐκείνης· ἀλλ' ἐκείνη· καὶ γὰρ εἰ ἑτέρῳ συμβαίνει τὸ κακόν, δεῖ τι πρότερον αὐτὸ εἶναι, κἂν μὴ οὐσία τις ᾖ· ὥσπερ γὰρ ἀγαθὸν τὸ μὲν αὐτό, τὸ δὲ ᾧ συμβέβηκεν, οὕτω καὶ κακὸν τὸ μὲν αὐτό· τὸ δὲ ἤδη κατ' ἐκεῖνο συμβεβηκὸς ἑτέρῳ· τίς οὖν ἀμετρία, εἰ μὴ ἐν τῷ ἀμέτρῳ· τί δὲ μέτρον, μὴ ἐν τῷ μεμετρημένῳ· ἀλλ' ὥσπερ ἐστὶ μέτρον μὴ ἐν τῷ μεμετρημένῳ, οὕτω καὶ ἀμετρία οὐκ ἐν ἀμέτρῳ· εἰ γὰρ ἐν ἄλλῳ, ἢ ἐν ἀμέτρῳ, ἀλλ' οὐ δεῖ αὐτῷ ἀμετρίας, αὐτῷ ἀμέτρῳ ὄντι· ἢ ἐν μεμετρημένῳ· ἀλλ' οὐχ οἷόν τε τὸ μεμετρημένον ἀμετρίαν ἔχειν, καθὸ μεμέτρηται· καὶ τοίνυν εἶναί τι καὶ ἄπειρον καθ' αὑτό· καὶ ἀνείδεον αὖ αὐτό· καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρόσθεν, ἃ τὴν τοῦ κακοῦ ἐχαρακτήριζε φύσιν· καὶ εἴ τι μετ' ἐκεῖνο τοιοῦτον, ἢ μεμιγμένον ἕξει τοῦτο· ἢ βλέπον πρὸς αὐτὸ ἔσται τοιοῦτον· ἢ ποιητικὸν ἔσται τοιούτου· τὴν δὲ ὑποκειμένην σχήμασι καὶ εἴδεσι καὶ μορφαῖς καὶ μέτροις καὶ πέρασι καὶ ἀλλοτρίῳ κόσμῳ κοσμουμένην, μηδὲν παρ' αὐτῆς ἀγαθὸν

Malum ubi sit.

ἔχειν, ἀλλὰ μόνον δεῖ ὡς πρὸς τὰ ὄντα. καὶ οὐσία τούτου, εἴ τις καὶ δύναται αὐτοῦ οὐσίαν εἶναι, ταύτην ἀνευρίσκει ὁ λόγος κακὸν εἶναι πρῶτον. καὶ καθ' αὑτὸ κακόν. σωμάτων δὲ φύσις, καθόσον μετέχει ὕλης, κακὸν ἂν, οὐ πρῶτον ἄν. ἔχει μὲν γάρ τι εἶδος οὐκ ἀληθινόν. ἐστέρηταί τε ζωῆς. φθείρει τε ἄλληλα. φορά τε παρ' αὐτῶν ἄτακτος. ἐμπόδιά τε ψυχῆς πρὸς τὴν αὐτῆς ἐνέργειαν. φεύγει τε οὐσίαν ἀεὶ ῥέοντα. δεύτερον κακόν. ψυχὴ δὲ καθ' αὑτὴν μὲν οὐ κακή. οὐδ' αὖ πᾶσα κακή. ἀλλὰ τίς ἡ κακή; οἷόν φησι δουλωσάμενοι μὲν ᾧ κακία ψυχῆς πέφυκεν ἐγγίγνεσθαι, ὡς τοῦ ἀλόγου τῆς ψυχῆς εἴδους τὸ κακὸν δεχομένου, ἀμετρίαν καὶ ὑπερβολὴν καὶ ἔλλειψιν. ἐξ ὧν καὶ ἀκολασία καὶ δειλία καὶ ἡ ἄλλη ψυχῆς κακία, ἀκούσια παθήματα. δόξας τε ψευδεῖς ποιοῦντα. κακά τε νομίζειν καὶ ἀγαθὰ, ἃ φεύγει τε καὶ διώκει. ἀλλὰ τί τὸ πεποιηκὸς τὴν κακίαν ταύτην. καὶ πῶς εἰς ἀρχὴν ἐκείνην καὶ αἰτίαν ἀνάξεις. ἢ πρῶτον μὲν, οὐκ ἔξω ὕλης οὐδὲ καθ' αὑτὴν ἡ ψυχὴ ἡ τοιαύτη. μέμικται οὖν ἀμετρίᾳ. καὶ ἄμοιρος εἴδους τοῦ κοσμοῦντος καὶ εἰς μέτρον ἄγοντος. σώματι γὰρ ἐγκέκραται ὕλην ἔχοντι. εἶτα δὲ καὶ τὸ λογιζόμενον εἰ βλάπτοιτο, ὁρᾶν κωλύεται. καὶ τοῖς πάθεσι καὶ τῷ ἐπισκοτεῖσθαι τῇ ὕλῃ καὶ πρὸς ὕλην νενευκέναι. καὶ ὅλως οὐ πρὸς οὐσίαν, ἀλλὰ πρὸς γένεσιν ὁρᾶν. ἧς ἀρχὴ ἡ ὕλης φύσις. οὕτως οὖσα κακή, ὡς καὶ τὸ μήπω ἐν αὐτῇ. μόνον δὲ βλέψαν εἰς αὐτήν, ἀναπιμπλάναι κακοῦ ἑαυτῆς. ἄμοιρος γὰρ παντελῶς οὖσα ἀγαθοῦ, καὶ στέρησις τούτου, καὶ ἄκρατος ἔλλειψις ἐξομοιοῖ ἑαυτῇ πᾶν ὅ τι ἂν αὐτῆς προσάψηται ὁπωσοῦν. ψυχὴ μὲν οὖν ἡ τελεία καὶ πρὸς νοῦν νεύουσα ἀεὶ καθαρὰ, καὶ ὕλην ἀπέστραπται. καὶ τὸ ἀόριστον ἅπαν καὶ τὸ ἄμετρον, καὶ κακόν, οὔτε ὁρᾷ οὔτε πελάζει. μένει οὖν καθαρὰ ὁρισθεῖσα νῷ παντελῶς. ἡ δὲ μὴ μείνασα τοῦτο, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς προελθοῦσα, τῷ μὴ τελείῳ μηδὲ πρώτῳ, οἷον ἴνδαλμα ἐκείνης, τῷ ἐλλείμματι καθόσον ἐνέλιπε, πληρωθεῖσα ἀοριστίας, σκότος ὁρᾷ. καὶ ἔχει ἤδη ὕλην. βλέπουσα εἰς ὃ μὴ βλέπει. ὡς λεγόμεθα ὁρᾶν καὶ τὸ σκότος. ἀλλ' εἰ ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀγαθοῦ αἰτία τοῦ ὁρᾶν καὶ συνεῖναι τῷ σκότει, τὸ κακὸν εἴη ἂν ἐν τῇ ἐλλείψει, ἢ τῷ σκότει τῇ ψυχῇ καὶ πρῶτον. δεύτερον δὲ ἔστω τὸ σκότος, καὶ ἡ φύσις τοῦ κακοῦ οὐκέτι ἐν τῇ ὕλῃ. ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς ὕλης. ἢ οὐκ ἐν τῇ ὁπωσοῦν ἐλλείψει, ἀλλ' ἐν τῇ παντελεῖ τὸ κακόν. τὸ γοῦν ἐλλεῖπον ὀλίγῳ τοῦ ἀγαθοῦ, οὐ κακόν. δύναται γὰρ καὶ τέλειον εἶναι. καὶ πρὸς φύσιν τὴν αὐτοῦ. ἀλλ' ὅταν παντελῶς ἐλλείπῃ, ὅπερ ἐστὶ

κακὸν πρῶτον

+

ἡ ὕλη, τὸ ὄντως κακόν· μηδὲν ἔχουσα ἀγαθοῦ μοῖραν· οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι ἔχει ἡ ὕλη, ἵνα ἀγαθοῦ ταύτῃ μετεῖχεν· ἀλλ' ὁμώνυμον αὐτῇ τὸ εἶναι· ὡς ἀληθὲς εἶναι λέγειν αὐτὸ μὴ εἶναι· ἡ οὖν ἔλλειψις, ἔχει μὲν τὸ μὴ ἀγαθὸν εἶναι· ἡ δὲ παντελὴς, τὸ κακόν· ἡ δὲ πλείων, τὸ δύνασθαι ἐμπεσεῖν εἰς τὸ κακὸν δύνασθαι καὶ ἤδη κακόν. οὕτω δὴ χρὴ νοεῖν τὸ κακὸν νοῆσαι· μὴ τόδε τὸ κακόν, οἷον ἀδικίαν, ἤ τινα κακίαν ἄλλην· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ οὐδέν πω τούτων· ταῦτα δέ, οἷον εἴδη ἐκείνων· προσθήκαις εἰδοποιούμενα· οἷον ἐν μὲν ψυχῇ πονηρίαν· καὶ ταύτης εἴδη· ἢ ὕλῃ περὶ ἥν· ἢ τοῖς μέρεσι τῆς ψυχῆς· ἢ τῷ τὸ μὲν οἷον ὁρᾶν εἶναι· τὸ δὲ ὁρμᾶν ἢ πάσχειν. εἰ δέ τις θεῖτο καὶ τὰ ἔξω ψυχῆς κακὰ εἶναι, πῶς ἐπὶ ταῦτα ἥξει; οἷον νόσον· πενίαν· ἢ νόσον μὲν ἔλλειψιν καὶ ὑπερβολὴν σωμάτων ἐνύλων· τάξιν καὶ μέτρον οὐκ ἀνεχομένων· αἶσχος δὲ, ὕλην οὐ κρατηθεῖσαν εἴδει· πενίαν δὲ, ἔνδειαν καὶ στέρησιν, ὧν ἐν χρείᾳ ἐσμέν, διὰ τὴν ὕλην ᾗ συνεζεύγμεθα· φύσιν ἔχουσαν, χρησμοσύνην εἶναι. εἰ δὲ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται, οὐ θετέον ἡμᾶς ἀρχὴν κακῶν εἶναι, κακοὺς παρ' αὐτῶν ὄντας· ἀλλὰ πρὸ ἡμῶν ταῦτα· ἃ δ' ἂν ἀνθρώπους κατάσχῃ, κατέχειν οὐχ ἑκόντας· ἀλλ' εἶναι μὲν ἀποφυγὴν κακῶν τῶν ἐν ψυχῇ τοῖς δυναμένοις· πάντας δὲ οὐ δύνασθαι. θεοῖς δὲ, ὕλης παρούσης τοῖς αἰσθητοῖς, τὸ κακὸν μὴ παρεῖναι· τὴν κακίαν ἣν ἄνθρωποι ἔχουσιν· ὅτι μηδ' ἀνθρώποις ἅπασι· κρατοῦσι γὰρ αὐτῆς· ἀμείνους δὲ οἷς μὴ πάρεστι· καὶ τούτῳ κρατοῦσι, τῷ μὴ ἐν ὕλῃ ἐν αὐτοῖς ὄντι.

Σκεπτέον δὲ καὶ πῶς λέγεται μὴ ἂν ἀπολέσθαι τὰ κακά, ἀλλ' εἶναι ἐξ ἀνάγκης· καὶ ἐν θεοῖς μὲν οὐκ εἶναι· περιπολεῖν δὲ τὴν θνητὴν φύσιν· καὶ τὸν δὲ τὸν τόπον ἀεί. ἆρ' οὖν οὕτως εἴρηται, ὡς τοῦ μὲν οὐρανοῦ καθαροῦ κακῶν ὄντος· ἀεὶ ἐν τάξει ἰόντος καὶ κόσμῳ φερομένου, καὶ μήτε ἀδικίας ἐκεῖ οὔσης, μήτε ἄλλης κακίας, μήτε ἀδικούντων ἄλληλα, κόσμῳ δὲ φερομένων, ἐν γῇ δὲ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀταξίας οὔσης· τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ θνητὴ φύσις, καὶ ὅδε ὁ τόπος· ἀλλὰ τὸ ἐντεῦθεν φεύγειν δεῖν, οὐκέτι ὡς ἐπὶ γῆς λέγεται. φυγὴ γάρ φησιν, οὐ τὸ ἐκ γῆς ἀπελθεῖν· ἀλλὰ καὶ ὄντα ἐπὶ γῆς, δίκαιον καὶ ὅσιον εἶναι μετὰ φρονήσεως· ὡς εἶναι τὸ λεγόμενον, φεύγειν κακίαν δεῖν· ὥστε τὰ κακὰ αὐτῷ ἡ κακία, καὶ ὅσα ἐκ κακίας. καὶ τοῦ προσδιαλεγομένου δὲ, ἀναίρεσιν κακῶν ἔσεσθαι λέγοντος, εἰ πείθοι τοὺς ἀνθρώπους ἃ λέγοι, ὁ δέ φησι

In Theaeteto

4

καὶ διώκεται τοῖς ἀγαθοῖς. τὰ γὰρ κακὰ εἶναι δύναται. ἔτι περὶ τοῦ ἐναντίου
τί δεῖ εἶναι τῷ φαύλῳ. τὸ μὲν οὖν κακὸν τὴν περὶ ἰδίου, πῶς οἷόν τε ἐναντίον εἶναι
ἐν ἑνὶ τῷ φαύλῳ. ἐναντίον γὰρ τοῦτο τῇ ἀρετῇ. αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. ἀλλ'
ἀγαθὸν ὅπερ ἐστὶν τῆς ὕλης ποιεῖ. ἐν ἄνω δὲ τῷ φαύλῳ, πῶς αὐτῇ εἴη ἐναντίον. οὐ
γὰρ δὴ ποιόν. εἶτα τίς ἀνάγκη πανταχοῦ, ἢ θάτερον τῶν ἐναντίων καὶ θάτερον. ἐν
ἀρχῇ ἄλλων μὲν γάρ. καὶ ὑποστάσει ἐστὶ ἐναντίον, τοῦ ἐναντίου αὐτῷ ὄντος. οἷον ὑγρότης,
ἐνδέχεται καὶ νόσον εἶναι. οὐ μὴν ἐξ ἀνάγκης. ἢ οὐκ ἂν φαίνοιτο ἐναντίον, ὡς
ἔστιν ἐπὶ τοῦ ἐναντίου τοῦτο ἀληθές, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τοῦ φαύλου εἴρηται. ἀλλ' ἔστι τἀγα-
θόν, πῶς ἐστὶν αὐτῷ τι ἐναντίον. ἢ ὅτι [illegible]. ὅτι μὲν οὖν μὴ εἶναι μηδὲν
ὅ ἐστιν ἐναντίον, [illegible] τῶν καθ' ἕκαστα οὐσιῶν ἐπὶ [illegible] οὐ.
ὅλως δὲ οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστι [illegible]. ἀλλά τι τῇ καθόλου ἐστὶν ἔσται ἐναντίον.
καὶ ὅλως τοῖς πρώτοις. ἢ τῇ μὲν οὐσίᾳ, ἢ μὴ οὐσίᾳ. τῇ δὲ ἀγαθοῦ φύσει, ἥτις ἐστὶ
κοινὴ φύσις καὶ ἀρχή. ἀρχαὶ γὰρ ἀμφοῖν. ἡ μὲν, κακῶν. ἡ δὲ, ἀγαθῶν. ἔτι
πάντα τὰ ἐν τῇ φύσει ἔτι ἐξ ἐναντίων. ὥστε καὶ τὰ ὅλα ἐναντία. καὶ μᾶλλον ἐν
τι, ἢ τὰ ἄλλα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐναντία, ἢ ἐν τῷ αὐτῷ [illegible], ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γένει,
καὶ κοινοῦ τινός ἐστι μεταληπτικά ἐν οἷς ἐστιν. ὅθεν δὲ χωρίς ἐστι, καὶ θάτερον ἐστί,
συμπληρωθέντος ὅ ἐστι, τούτων τὰ ἀντία ἐν τῷ ἑτέρῳ ἐστί, πῶς οὐ μᾶλλον ἂν
εἴη ἐναντία. ἔτι πῶς ἐναντία τὰ πλεῖστον ἀλλήλων ἀφεστηκότα. [illegible] καὶ μὴν
καὶ τὰ ἄλλα ὅσα [illegible] ἐν τῇ [illegible] φύσει, ἀπείρῳ καὶ ἀμέτρῳ. καὶ τὰ ἄλλα ὅσα
ἀρχὴ καὶ φύσις, ἐναντία. ὥστε καὶ τὸ ὅλον τῷ ὅλῳ ἐναντίον. καὶ τὸ εἶναι δὲ,
ψευδόμενον [illegible]. καὶ πρώτως καὶ οὕτως ψευδές. τῷ δὲ εἶναι, τὸ ἀληθὲς εἶναι. ἔτι
τε καὶ κατὰ τὸ ψεῦδος, τῷ ἀληθεῖ ἐναντίον. καὶ [illegible] αὐτῆς ἐναντίον. ὥστε
ἡμῖν [illegible] φαίνεται, ὅτι μὴ πανταχοῦ ἐστι, μηδὲν εἶναι ἐναντίον. ἔτι καὶ
ἔστι πυρὸς καὶ ὕδατος, εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης δεῖ εἶναι ἐναντία, ἃ μὴ κοινοῦ καὶ ἡ ὕλη
ἐν αὐτοῖς. εἰ φύσις δὲ θερμοῦ καὶ ξηροῦ. καὶ ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ καὶ συμμεμιγμένης ἐ-
γίνετο. εἰ δὲ πάντων ἡ μόνα τὴν οὐσίαν αὐτῶν συμπληροῦντα, [illegible]
κοινοῦ, ἐγίνετο ἂν ἐναντίον καὶ ἐνταῦθα. [illegible] ἐναντίον. τὰ ἄρα πάντα
καὶ χωρὶς μὲν καὶ μὴ δὲ ἐν [illegible], καὶ πλεῖστον ἀπόστασιν ἔχοντα ἐν τῇ φύσει
αὐτῶν, ἐναντία. ἔτι περὶ ἐναντιώσεως, ἔχει [illegible]. οὐδὲ ὅλως [illegible]
γένος ἐπὶ ὄντων. ἀλλ' ἢ πλεῖστον ἀλλήλων κεχωρίσθαι. καὶ [illegible] τῶν

+

ζῶσι ποῦ. καὶ τὸ ἐναντίον αἴτιον εἶναι. ἀλλὰ πῶς οὖν ἐξ ἀνάγκης, εἰ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸ κακόν.
ἆρ' οὖν οὕτως ὅτι ἐν τῷ παντὶ δεῖ τὴν ὕλην εἶναι, ἐξ ἐναντίων γὰρ ἐξ ἀνάγκης
τόδε τὸ πᾶν, ἢ οὐδ' ἂν ὅλως εἴη μὴ ὕλης οὔσης. μεμιγμένη γὰρ οὖν ἡ τοῦδε τοῦ κόσ-
ζη μου φύσις, ἐκ τε νοῦ καὶ ἀνάγκης. καὶ ὅσα ἐκ θεοῦ εἰς αὐτὸν ἥκει ἀγαθά. τὰ δὲ κακὰ
ἐκ τῆς ἀρχαίας φύσεως. τὴν ὕλην λέγων τὴν ὑποκειμένην. οὔπω κοσμηθεῖ-
σαν. ἀλλὰ πῶς θνητὴν φύσιν. τὸ μὲν γὰρ τὸν δὲ τὸν τόπον, ἱκανῶς δεικνύ-
ναι τὸ πᾶν, ἢ τὸ ἐπειδὴ γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστέ, οὔ τι γε μὴν λυθή-
σεσθε δι' ἐμέ, εἰ οὕτως, ὀρθῶς ἂν λέγοιτο, μὴ ἂν ἀπολέσθαι τὰ κακά. πῶς
οὖν ἐκφεύξεται. οὐ τόπῳ φησίν. ἀλλ' ἀρετὴν κτησάμενον καὶ τὸ σώματος
αὑτὸν χωρίσαι. οὕτω γὰρ καὶ ὕλης. ὡς ὅ γε συνὼν σώματι, καὶ ὕλῃ σύνεστι.
τὸ δὲ χωρίσαι καὶ μή, σαφηνίζει που αὐτὸς ποιεῖ. τὸ δὲ ἐν θεοῖς εἶναι, ἐν τοῖς νοητοῖς.
οὗτοι γὰρ ἀθάνατοι. ἔστι δὲ καὶ ὧδε λαβεῖν καὶ οὕτω τὴν ἀνάγκην. ἐπεὶ γὰρ
οὐ μόνον τὸ ἀγαθόν, ἀνάγκη τῇ ἐκβάσει τῇ παρ' αὐτό. ἢ εἰ οὕτω τις ἐθέλοι λέγειν,
τῇ ἀεὶ ὑποβάσει καὶ ἀποστάσει, τὸ ἔσχατον καὶ μεθ' ὃ οὐκ ἦν ἔτι γενέσθαι ὁτιοῦν,
τοῦτο εἶναι τὸ κακόν. ἐξ ἀνάγκης δὲ εἶναι τὸ μετὰ τὸ πρῶτον. ὥστε καὶ τὸ ἔσ-
χατον. τοῦτο δὲ ἡ ὕλη μηδὲν ἔτι ἔχουσα αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἡ ἀνάγκη τοῦ κακοῦ.
Εἰ δέ τις λέγοι μὴ διὰ τὴν ὕλην ἡμᾶς γεγονέναι κακούς, μήτε γὰρ τὴν ἄγνοιαν
διὰ τὴν ὕλην εἶναι, μήτε τὰς ἐπιθυμίας τὰς πονηράς. καὶ γὰρ εἰ διὰ σώ-
ματος κακίαν ἡ κάκωσις γίνοιτο, μὴ τὴν ὕλην ἀλλὰ τὸ εἶδος ποιεῖν. οἷον θερμότη-
τας, ψυχρότητας. πικρόν. ἁλμυρόν, καὶ ὅσα χυμῶν εἴδη. ἔτι πληρώσεις. κε-
νώσεις. καὶ πληρώσεις οὐχ ἁπλῶς. ἀλλὰ πληρώσεις τοιῶνδε, καὶ ὅλως τὸ
τοιόνδε εἶναι, τὸ ποιοῦν τὴν διαφορὰν τῶν ἐπιθυμιῶν. καὶ εἰ βούλει δοξῶν
ἐσφαλμένων. ὥστε τὸ εἶδος μᾶλλον, ἢ τὴν ὕλην τὸ κακὸν εἶναι. ἄλλο γὰρ ποιεῖ
ἡ ἐν ὕλῃ ποιότης, ἢ χωρὶς οὖσα ποιεῖ. ὥσπερ τὸ σχῆμα τοῦ πελέκεως,
ἄνευ σιδήρου ποιεῖ. εἶτα καὶ τὰ ἐν τῇ ὕλῃ εἴδη, οὐ ταὐτά ἐστιν. ἀλλὰ λόγοι ἔνυλοι
φθαρέντες ἐν ὕλῃ. καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐκείνης ἀναπλησθέντες. οὐδὲ γὰρ τὸ
πῦρ αὐτὸ καίει. οὐδὲ ἄλλο τι τῶν ἐφ' ἑαυτῶν ταῦτα ἐργάζεται, ἃ ἐν τῇ ὕλῃ
γενόμενα λέγεται ποιεῖν. γενομένη γὰρ κυρία τοῦ εἰς αὐτὴν ἐμφαντασθέντος,
φθείρει αὐτὸ καὶ διόλλυσι, τὴν αὐτῆς παραθεῖσα φύσιν ἐναντίαν οὖσαν. οὐ τῷ
θερμῷ τὸ ψυχρὸν προσφέρουσα, ἀλλὰ τῷ εἴδει τοῦ θερμοῦ τὸ αὐτῆς ἀνείδεον

προσελθόν ἐστι· καὶ τὴν ἀμορφίαν τῇ μορφῇ· καὶ ὑπερβολὴν καὶ ἔλλειψιν τῷ
μεμετρημένῳ· ἕως ἂν αὐτὸ ποιήσῃ αὐτῆς· ἀλλὰ μὴ αὐτοῦ ἔτι εἶναι·
ὡς τὰ ἐν τροφῇ ζώων, τὰ εἰσενεχθέντα μηκέτι εἶναι ὅπερ προσελήλυθεν· ἀλλ'
αἷμα κυνός· καὶ πᾶν κύνειον· καὶ χυμοὶ πάντες ὑπὸ τοῦ δεξαμένου ἐκείνου.
Εἰ δὴ σῶμα αἴτιον τῶν κακῶν, ὕλη ἂν εἴη καὶ ταύτῃ αἴτιον τῶν κακῶν· ἀλλ'
κρατεῖν ἂν ἄλλος εἴποι· ἀλλ' οὐ καθαρὸν τὸ δυνάμενον κρατεῖν ἂν μὴ φύγοι. Καὶ
σφοδρότεραι δὲ ἐπιθυμίαι κράσει τοιᾷδε σωμάτων· ἄλλαι δὲ ἄλλων·
ὥστε μὴ κρατεῖν τὸ ἐν ἑκάστῳ· ἀμβλύτεροι δὲ καὶ πρὸς τὸ κρίνειν διὰ σω-
μάτων κακίαν κατεψυγμένοι καὶ ἐμπεποδισμένοι· αἱ δὲ ἐναντίαι κούφους
ἀνερματίστους· μαρτυροῦσι δὲ ταῦτα καὶ αἱ παρ' ἕκαστα καταστάσεις· πληρωθέντες μὲν γὰρ
ἄλλοι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ταῖς διανοίαις· κενοὶ δὲ ἄλλοι· καὶ ταδὶ πλη-
ρωθέντες ἄλλοι· τοιοίδε ἄλλοι· Ἔστω δὴ πρώτως μὲν τὸ ἄμετρον κακόν· τὸ δὲ αὐτὸ κακόν.
ἐν ἀμετρίᾳ γενόμενον, ἢ ὁμοιώσει, ἢ μεταλήψει, τῷ συμβεβηκέναι αὐτῷ
δευτέρως κακόν· καὶ πρώτως μὲν τὸ σκότος· τὸ δὲ ἐσκοτισμένον, δευτέρως ὡ-
σαύτως· κακία δὴ ἄγνοια οὖσα καὶ ἀμετρία περὶ ψυχήν, δευτέρως κακόν· καὶ οὐκ
αὐτοκακόν· οὐδὲ γὰρ ἀρετὴ πρῶτον ἀγαθόν· ἀλλ' ὅτι ὡμοίωται ἢ μετείληφεν αὐτοῦ.
Τίνι γοῦν ἐγνωρίσαμεν ταῦτα· καὶ πρῶτον κακίαν, τίνι· ἀρετὴν μὲν γάρ, νῷ αὐ-
τῷ καὶ φρονήσει· αὑτὴν γὰρ γνωρίζει· κακίαν δὲ πῶς· ἢ ὡς κανόνι τὸ ὀρθὸν καὶ μή,
οὕτω καὶ τὸ μὴ ἁρμόζον τῇ ἀρετῇ, κακίαν· βλέποντες οὖν αὐτό, ἢ μὴ βλέποντες· τὴν
κακίαν λέγω· ἢ τὴν μὲν παντελῆ κακίαν οὐ βλέποντες· καὶ γὰρ ἄπειρον· ἀφαιρέσει
οὖν τὸ μηδαμοῦ τοῦτο· τὴν δὲ μὴ παντελῆ, τῷ ἐλλείπειν τούτῳ· μέρος οὖν ὁρῶντες,
τῷ παρόντι μέρει τὸ ἀπὸν λαμβάνοντες, ὃ ἐστι μὲν ἐν τῷ ὅλῳ εἴδει, ἐκεῖ δὲ ἄπεστιν,
οὕτω κακίαν λέγομεν· ἐν ἀορίστῳ τὸ ἐστερημένον καταλιπόντες· καὶ δὴ ἐπὶ τῆς ὕλης
οἷον αἰσχρόν τι πρόσωπον ἰδόντες, οὐ κρατήσαντος ἐν αὐτῷ τοῦ λόγου, ὥστε
κρύψαι τὸ τῆς ὕλης αἶσχος, αἰσχρὸν φανταζόμεθα τῇ τοῦ εἴδους ἐλλείψει· ὃ δὲ μη-
δαμῇ εἴδους τετύχηκε, πῶς· ἢ τὸ πάντη εἴδη ἀφαιροῦντες, πάντη εἴδους ᾧ
μὴ ταῦτα πάρεστι, λέγομεν εἶναι ὕλην· ἀμορφίαν καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν λαβόντες,
ἐν τῷ πάντα εἴδη ἀφελεῖν, εἰ μέλλομεν ὕλην θεάσασθαι· διὸ καὶ νοῦς ἄλλος οὗτος,
οὐ νοῦς, τολμήσας ἰδεῖν τὰ μὴ αὐτοῦ· ὡς ὄμμα ἀποστῆσαν αὑτὸ τοῦ φωτός, ἵν'
ἴδῃ τὸ σκότος, καὶ μὴ ἴδῃ τὸ καταλιπὸν τὸ φῶς, ἵνα ἴδῃ τὸ σκότος, καὶ μὴ ἴδῃ

Quomodo intelligamus malum.

τὸ καταλιπεῖν τὸ φῶς μετ' αὐτοῦ οὐκ ἦν αὐτὸ ὁρᾶν, ἀλλ' οὐδ' ἄνευ, οἷόν τε ἰδεῖν, ἀλλὰ μὴ ἰδεῖν, ἵνα γένηται αὐτῷ ὡς οἷόν τε ἰδεῖν, οὕτως οὖν ὁ νοῦς ἐν αὐτῷ τὸ αὐτοῦ καταλιπὼν φῶς, καὶ οἷον ἔξω αὐτοῦ προελθὼν, εἰς τὸ μὴ αὐτοῦ ἐλθών, μὴ ἐπαγόμενος τὸ ἑαυτοῦ φῶς, ἔπαθε τοὐναντίον ἢ ἔστιν, ἵνα ἴδῃ τὸ αὑτῷ ἐναντίον.

Καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. ἄποιος δὲ οὖσα πῶς κακή; ἢ ἄποιος λέγεται, τῷ μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐφ' αὑτῆς τούτων τῶν ποιοτήτων ἃς δέξεται, καὶ ἐν αὐτῇ ὡς ὑποκειμένῃ ἔσονται. οὐ μὴν οὕτως ὡς μηδεμίαν φύσιν ἔχειν. ἀλλ' εἴ τινα φύσιν ἔχει, ταύτην τὴν φύσιν τί κωλύει κακὴν εἶναι. οὐχ οὕτω δὲ κακήν, ὡς ποιόν. ἐπεὶ καὶ τὸ ποιὸν τοῦτό ἐστι, καθ' ὃ ἕτερον ποιὸν λέγεται. συμβεβηκὸς οὖν τὸ ποιὸν καὶ ἐν ἄλλῳ. ἡ δὲ ὕλη οὐκ ἐν ἄλλῳ. ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον, καὶ τὸ συμβεβηκὸς περὶ αὐτό. τοῦ οὖν ποιοῦ τὴν φύσιν συμβεβηκότος ἔχοντος οὐ τυχοῦσα ἄποιος λέγεται. εἰ τοίνυν καὶ ἡ ποιότης αὐτὴ ἄποιος, πῶς ἡ ὕλη οὐ δεξαμένη ποιότητα ποιὰ ἂν λέγοιτο. ὀρθῶς ἄρα λέγεται καὶ ἄποιος εἶναι καὶ κακή. οὐ γὰρ λέγεται κακὴ τῷ ποιότητα ἔχειν, ἀλλὰ μᾶλλον τῷ ποιότητα μὴ ἔχειν. ἵνα μὴ ἦν ἴσως κακὴ εἶδος οὖσα, ἀλλὰ μὴ ἐναντία τῷ εἴδει φύσις. ἀλλ' ἡ ἐναντία τῷ εἴδει παντὶ φύσις στέρησις. στέρησις δὲ ἀεὶ ἐν ἄλλῳ. καὶ ἐφ' αὑτῆς οὐχ ὑπόστασις. ὥστε τὸ κακὸν εἰ ἐν στερήσει, ἐν τῷ ἐστερημένῳ εἴδους τὸ κακὸν ἔσται. ὥστε καθ' αὑτὸ οὐχ ὑπάρξει. εἰ οὖν ἐν τῇ ψυχῇ ἔσται κακόν, ἡ στέρησις ἐν αὐτῇ τὸ κακόν, καὶ ἡ κακία ἔσται, καὶ οὐδὲν ἔξω. ἐπεὶ καὶ ἄλλοι λόγοι, τὴν ὕλην ὅλως ἀναιρεῖν ἀξιοῦσιν. οἱ δὲ οὐδὲ αὐτὴν κακὴν εἶναι. οὐ δεῖ δὴ ἄλλοθι ζητεῖν τὸ κακόν. ἀλλὰ θέμενον ἐν ψυχῇ, οὕτω θετέον ἀπουσίαν ἀγαθοῦ εἶναι. ἀλλ' εἰ ἡ στέρησίς ἐστι βουλομένου τινὸς ἐπιγίνεσθαι ἀγαθοῦ τινος, εἰ τοῦ ἀγαθοῦ στέρησις ἐν ψυχῇ, τὴν δὲ κακίαν ἐν αὐτῇ ποιεῖ τῷ λόγῳ τῷ ἑαυτῆς, ἡ ψυχὴ οὐδὲν ἔχει ἀγαθόν. οὐ τοίνυν οὐδὲ ζωήν, οὖσα ψυχή. ἄψυχος ἄρα ἔσται ἡ ψυχή, εἴπερ μηδὲ ζωήν. ὥστε ψυχὴ οὖσα οὐκ ἔσται ψυχή. ἔχει ἄρα τῷ ἑαυτῆς λόγῳ ζωήν. ὥστε οὐ στέρησιν ἔχει τὴν τοῦ ἀγαθοῦ παντελῶς. ἀγαθοειδὲς ἄρα ἔχουσα τι ἀγαθὸν νοῦ ἴχνος, καὶ οὐ κακὸν παντελῶς. οὐκ ἄρα οὐδὲ πρώτως κακόν. οὐδὲ συμβεβηκός τι αὐτῇ τὸ πρώτως κακόν. ὅτι μηδὲ ἄπεστιν αὐτῆς πᾶν τὸ ἀγαθόν. τί οὖν εἰ μὴ παντελῆ στέρησιν λέγοι ἀγαθοῦ, τὴν κακίαν καὶ τὸ κακὸν τὸ ἐν ψυχῇ, ἀλλὰ τινὰ στέρησιν ἀγαθοῦ. ἀλλ' εἰ τοῦτο, τὸ μὲν ἔχουσα τοῦ δὲ ἐστερημένη μικτὴν ἕξει τὴν διάθεσιν. καὶ οὐκ ἄκρατον τὸ κακόν. καὶ οὔπω εὕρηται τὸ πρῶτον

καὶ

Margin: ὕλη γὰρ μεμα[illegible]μένως πάντα [illegible], ἅπερ [illegible] σῶος ὁ νοῦς τυγχάνει ὤν.

Margin: Non privatio, sed semper in malo. Ergo ποιό[illegible]της ἄποιο[illegible]

Margin: Nam πρώτως κακόν, etiam [illegible] malum.

ἔλαττον κακόν· καὶ τὸ μὲν ἀγαθὸν τῇ ψυχῇ, εἰ συνοῦσι δή· συμβεβηκὸς αὐτῇ τὸ
κακόν· ἀλλὰ δὲ τούτῳ κακὸν ἢ ἐμπόδιον· ὡς παρ' ὀφθαλμῷ πρὸς τὸ βλέπειν·
οὕτω, ποιητικὸν κακοῦ ἐστι τὸ κακὸν αὐτοῖς· καὶ οὕτω ποιητικόν, ὡς ἑτέρου
τοῦ κακοῦ αὐτοῦ ὄντος· εἰ οὖν ἡ κακία ἐμπόδιον τῇ ψυχῇ, ποιητικὸν κακοῦ· ἀλλ' οὐ
τὸ κακὸν ἡ κακία ἐστί· καὶ ἡ ἀρετὴ δὲ, οὐ τὸ ἀγαθόν· ἀλλ' ἢ ὡς συνεργόν· ὥστε εἰ μὴ
ἡ ἀρετὴ τὸ ἀγαθόν, οὐδ' ἡ κακία τὸ κακόν· ἔπειτα ἡ ἀρετή, οὐκ αὐτὸ τὸ καλόν· ἀρετὴν
δὲ τὴν ἀρετήν, οὐκ αὐτὸ καλόν· οὐδ' αὐτὸ ἀγαθόν· ὅτι πρὸ αὐτῆς καὶ ἐπέκεινα αὐτῆς,
αὐτὸ καλὸν καὶ αὐτὸ ἀγαθόν· καὶ μεταλήψει πως ἀγαθὸν καὶ καλόν· ὡς οὖν ἀπὸ
τῆς ἀρετῆς ἀναβαίνοντι, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς κακίας κατα-
βαίνοντι, τὸ κακὸν αὐτό· ἀπὸ κακίας μὲν ἀρξαμένῳ· θεωροῦντι μέν,
ἡ θεωρία ἥτις ἐστὶ τοῦ κακοῦ αὐτοῦ· γινομένῳ δέ, ἡ μετάληψις αὐτοῦ· γίνε-
ται γὰρ παντάπασιν, ἐν τῷ τῆς ἀνομοιότητος τόπῳ· ἔνθα δῦσα εἰς αὐτήν, εἰς βόρ-
βορον σκοτεινὸν ἔσται πεσοῦσα· ἐπεὶ καὶ εἰ παντελῶς ἴοι ἡ ψυχὴ εἰς παντελῆ κα-
κίαν, οὐκέτι κακίαν ἔχει· ἀλλ' ἑτέραν φύσιν τὴν χείρω ἠλλάξατο· ἔτι γὰρ
ἀνθρωπικὸν ἡ κακία· μεμιγμένη τινὶ ἐναντίῳ· ἀποθνήσκει οὖν, ὡς
ψυχὴ ἂν θάνοι· καὶ ὁ θάνατος αὐτῇ καὶ ἔτι ἐν τῷ σώματι βεβαπτισμένῃ,
ἐν ὕλῃ ἐστὶ καταδῦναι καὶ πλησθῆναι αὐτῆς· καὶ ἐξελθούσῃ ἐκεῖ κεῖσθαι,
ἕως ἀναδράμῃ καὶ ἀφέλῃ πως τὴν ὄψιν ἐκ τοῦ βορβόρου· καὶ τοῦτό ἐστι
τὸ ἐν Ἅιδου ἐλθόντα, ἐπικαταδαρθεῖν· εἰ δέ τις ἀσθένειαν ψυχῆς τὴν κα-
κίαν λέγοι, εὐπαθῆ γοῦν καὶ εὐκίνητον εἶναι τὴν κακὴν, ἀπὸ παντὸς εἰς ἅπαν
κακὸν φερομένην, εὐκίνητον μὲν εἰς ἐπιθυμίας, εὐερέθιστον δὲ εἰς ὀργάς, προ-
πετῆ δὲ εἰς συγκαταθέσεις, καὶ ταῖς ἀμυδραῖς φαντασίαις εἴκουσαν ἑτοί-
μως, οἷα τὰ ἀσθενέστατα τῶν φύσει ἢ τέχνῃ πεποιημένων, ἃ ῥᾳδίαν ἔχει
ὑπό τε πνευμάτων ὑπό τε καυμάτων τὴν φθοράν, ἄξιον ἂν εἴη ζητεῖν, τίς ἡ
ἀσθένεια τῆς ψυχῆς· οὐ γὰρ δὴ ὥσπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων, οὕτω καὶ
ἐπὶ ψυχῆς τὸ ἀσθενές· ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖ ἡ πρὸς ἔργον ἀδυναμία καὶ τὸ
εὐπαθές, οὕτω κἀνταῦθα· ἀνάλογον δὲ τῆς ἀσθενείας προσηγορία· εἰ μὴ
ταύτῃ ἐστὶ τὸ αὐτὸ αἴτιον ἡ ὕλη τῆς ἀσθενείας· ἀλλὰ προσιτέον ἐγγυτέρω τῷ λόγῳ·
τί δὲ αἴτιον ἐν τῷ λεγομένῳ ἀσθενεῖ τῆς ψυχῆς· οὐ γὰρ δὴ πυκνότητες, ἢ
ἀραιότητες· οὐδ' αὖ ἰσχνότητες· ἢ νόσος ὥσπερ τις πυρετός, ἀσθενῆ ἐποί-
ησε

Nota

+

τὴν ψυχὴν εἶναι. ἀνάγκη δὴ τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν ψυχῆς ἢ ἐν ταῖς χωρισταῖς
ἐγγίνεσθαι, ἢ ἐν ταῖς ἐνύλοις· ἢ ἐν ἀμφοτέραις εἶναι. ἐν μὲν οὖν ταῖς χωρὶς ὕλης,
καθαραὶ γὰρ πᾶσαι, καὶ τὸ λεγόμενον ἐπτερωμέναι, καὶ τέλειαι, καὶ τὸ ἔργον αὐταῖς
ἀνεμπόδιστον, λείπεται ἐν ταῖς πεσούσαις εἶναι τὴν ἀσθένειαν, ταῖς οὐ καθαραῖς,
οὐδὲ κεκαθαρμέναις. καὶ ἡ ἀσθένεια αὐταῖς ἂν εἴη, οὐκ ἀφαίρεσίς τινος. ἀλλὰ ἀλλο-
φλέγ τρίου παρουσία. ὡς φλέγματος ἢ χολῆς ἐν σώματι. τοῦ δὲ πτώματος τὸ αἴτιον
ψυχῇ, σαφέστερον λαμβάνουσι καὶ ὡς προσήκει λαβεῖν, καταφανὲς ἔσται τὸ ζη-
τούμενον, ἡ τῆς ψυχῆς ἀσθένεια. ἔστιν ἐν τοῖς οὖσιν ὕλη. ἔστι δὲ καὶ ψυχή. καὶ οἷον
τόπος εἷς τις. οὐ γὰρ χωρὶς μὲν ὁ τόπος τῇ ὕλῃ, χωρὶς δὲ αὖ ὁ τῆς ψυχῆς. οἷον ὁ μὲν
ἐν γῇ, τῇ ὕλῃ. τοῦτο δὲ καὶ τὸ μὴ ἕν τι ἐξ αὐτῆς καὶ ὕλης γενέσθαι. τοῦτο
δὲ τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ τῇ ὕλῃ γενέσθαι. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ χωρὶς εἶναι. δυ-
νάμεις δὲ ψυχῆς, πολλαί. καὶ ἀρχὴν καὶ μέσα καὶ ἔσχατα, ψυχὴ ἔχει. ὕλη δὲ
παροῦσα προσαιτεῖ. καὶ οἷον ἐνοχλεῖ. καὶ εἰς τὸ εἴσω παρελθεῖν ἐθέλει. πᾶς
δὲ ὁ χῶρος ἱερός. καὶ οὐδέν ἐστιν ὃ ἄμοιρόν ἐστι ψυχῆς. ἐλλάμπεται οὖν ὑπο-
βαλοῦσα ἑαυτήν. καὶ ἀφ' οὗ μὲν ἐλλάμπεται, οὐ δύναται λαβεῖν. οὐ γὰρ ἀνέ-
χεται αὐτὴν ἐκεῖνο ἐκεῖ ὄν. ὅτι μὴ ὁρᾷ διὰ κακίαν. τὴν δὲ ἔλλαμψιν τὴν ἐκεῖ-
θεν ἐσκότωσε τῇ μίξει, καὶ ἀσθενῆ πεποίηκε. τὴν γένεσιν αὐτὴ
παρασχοῦσα, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ εἰς αὐτὴν ἐλθεῖν. οὐ γὰρ ἂν ἦλθε τῷ μὴ παρόντι.
καὶ τοῦτό ἐστι πτῶμα τῆς ψυχῆς, τὸ οὕτως ἐλθεῖν εἰς ὕλην καὶ ἀσθενεῖν. ὅτι πᾶσαι
αἱ δυνάμεις, οὐ πάρεισιν εἰς ἐνέργειαν, κωλυούσης ὕλης παρεῖναι. τῷ τὸν τό-
πον ὃν κατέχει αὐτὴ καταλαβεῖν. καὶ οἷον συσπειραθῆναι ποιῆσαι ἐκείνην.
ὃ δ' ἔλαβεν οἷον κλέψασα, ποιῆσαι κακὸν εἶναι. ἕως ἂν δυνηθῇ ἀναδραμεῖν.
ὕλη τοίνυν καὶ ἀσθενείας ψυχῇ αἰτία. καὶ κακίας αἰτία. πρότερον ἄρα κακὸν
αὐτή, καὶ πρῶτον κακόν. καὶ γὰρ εἰ αὐτὴ ἡ ψυχὴ τὴν ὕλην ἐγέννησε παθοῦσα,
καὶ εἰ ἐκοινώνησεν αὐτῇ καὶ ἐγένετο κακή, ἡ ὕλη αἰτία παροῦσα. οὐ γὰρ ἂν
ἐγένετο εἰς αὐτήν, μὴ τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς τὴν γένεσιν λαβοῦσα. εἰ δέ τις τὴν ὕλην
μή φησιν εἶναι, δεικτέον αὐτῷ ἐκ τῶν περὶ ὕλης λόγων, τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπο-
στάσεως αὐτῆς, διὰ πλειόνων ἐκεῖ περὶ τούτου εἰρημένου. κακὸν δὲ
εἴ τις λέγοι τὸ παράπαν ἐν τοῖς οὖσι μὴ εἶναι, ἀνάγκη αὐτῷ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀναι-
ρεῖν. καὶ μηδὲ ὀρεκτὸν μηδὲν εἶναι. μὴ τοίνυν μηδὲ ὄρεξιν. μηδ' αὖ

ἔγκλισις καλόν· ἡ δὲ νόησις καὶ φρόνησις ἀγαθόν ἐστι καὶ καλόν· καὶ αὕτη ἐν τῷ ἀγαθῷ. Εἶναι μὲν οὖν δεῖ καὶ ἀγαθόν, καὶ ἄμικτον ἀγαθόν· τὸ δὲ μεμιγμένον ἤδη ἐν κακῷ καὶ ἀγαθῷ, καὶ πλέονος τοῦ κακοῦ μεταλαβόν, ἤδη καὶ αὐτὸ συντελεῖν ἐκείνῳ ἐν τῷ ὅλῳ κακόν. Ἐλάττονος δὲ ἢ ἐλαττοῦται τὸ ἀγαθόν. Ὥστε ψυχῇ τί ἂν εἴη κακόν; ἢ τίνι ἄν, μὴ ἐφαψαμένῃ τῆς φύσεως τῆς χείρονος; ἐπεὶ οὐδὲ ἐπιθυμίαι, οὐδ᾽ αὖ λῦπαι, οὐ θυμοί, οὐ φόβοι· καὶ γὰρ φόβοι τῷ συνθέτῳ, μὴ λυθῇ· καὶ λῦπαι καὶ ἀλγηδόνες λυομένου· ἐπιθυμίαι δέ, ἐνοχλοῦντός τινος τῇ συστάσει, ἢ ἵνα μὴ ἐνοχλῇ, ἴασιν προνοουμένου. Φαντασία δέ, πληγὴ ἀλόγου ἔξωθεν· δέχεται δὲ τὴν πληγὴν δι᾽ οὐχ ἁπλοῦ· καὶ δόξαι ψευδεῖς, ἔξω γενομένῃ τοῦ ἀληθοῦς αὐτῆς· ἔξω δὲ γίνεται, τῷ μὴ εἶναι καθαρά. Ἡ δὲ πρὸς νοῦν ὄρεξις, ἄλλο· συνεῖναι γὰρ δεῖ μόνον, καὶ ἐν αὐτῷ ἱδρυμένην, οὐ νεύσασαν εἰς τὸ χεῖρον. Τὸ δὲ κακόν, οὐ μόνον ἐστὶ κακόν, διὰ δὲ ἀμείνω ἀγαθοῦ καὶ φύσιν. Ἐπεὶ περ ἐφάνη ἐξ ἀνάγκης, περιληφθὲν δεσμοῖς τισὶ καλοῖς, οἷα δεσμῶταί τινες χρυσῷ, κρύπτεται τούτοις, ἵνα οὖσα μὴ ὁρῷτο τοῖς θεοῖς, καὶ ἄνθρωποι ἔχοιεν, μὴ ἀεὶ τὸ κακὸν βλέπειν· ἀλλ᾽ ὅταν καὶ βλέπωσιν, εἰδώλοις τοῦ καλοῦ εἰς ἀνάμνησιν συνῶσιν.

Βοτή, ὥστε ναι μαλῶ ἐν τῇ καθόλου τὸ ἀνυπόστατον μαλῶ.

θ

Πλωτίνου ἐννεάδος πρώτης, περὶ ἐξαγωγῆς.

Οὐκ ἐξάξεις, ἵνα μὴ ἐξίῃ· ἐξελεύσεται γὰρ ἔχουσά τι, ἵνα καὶ ἐξέλθῃ. Τὸ δὲ ἐξελθεῖν ἐστι μεταβῆναι εἰς ἄλλον τόπον. Ἀλλὰ μένει τὸ σῶμα ἀποστῆναι πᾶν αὐτῆς, ὅτε μηδὲν δεῖται μετελθεῖν, ἀλλ᾽ ἔστι πάντη ἔξω. Πῶς ἀφίσταται τὸ σῶμα; ὅταν μηδὲν ἔτι δεδεμένον ᾖ τῆς ψυχῆς, ἀδυνατοῦντος ἔτι τοῦ σώματος συνδεῖν, τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ οὐκέτ᾽ οὔσης, ἣν ἔχον εἶχε τὴν ψυχήν. Τί οὖν εἰ μηχανῷτό τις λυθῆναι τὸ σῶμα; ἢ ἐβιάσατο· καὶ ἀπέστη αὐτός, οὐκ ἐκεῖνο ἀφῆκε. Καὶ ὅτε λύει, οὐκ ἀπαθής, ἀλλ᾽ ἢ δυσχέρανσις, ἢ λύπη, ἢ θυμός. Δεῖ δὲ μηδὲν πράττειν. Εἰ οὖν ἀρχὴν αἰσθάνοιτο τοῦ ληρεῖν; ἢ τάχα μὲν οὐ περὶ σπουδαῖον· εἰ δὲ καὶ γένοιτο, τάττοιτο ἂν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις τοῦτο, καὶ ἐκ περιστάσεως αἱρετοῖς. Καὶ γὰρ ἡ τῶν φαρμάκων προσαγωγή, πρὸς ἔξοδον ψυχῆς, τάχα ἂν ψυχῇ οὐ πρόσφορος. Καὶ εἰ εἱμαρμένος χρόνος ὁ δοθεὶς ἑκάστῳ, πρὸ τούτου οὐκ εὐτυχές, εἰ μὴ ὥσπερ φαμὲν ἀναγκαῖον. Εἰ δὲ οἷος ἕκαστος ἔξεισι, ταύτην ἴσχει ἐκεῖ τάξιν, εἰς τὸ προκόπτειν οὔσης ἐπιδόσεως, οὐκ ἐξακτέον.

πῶς ἀφίσταται τὸ σῶμα.

+

Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας περὶ οὐρανοῦ:-

α

Τὸν κόσμον ἀεὶ λέγοντες καὶ πρόσθεν εἶναι καὶ ἔσεσθαι σῶμα ἔχοντα, εἰ μὲν ἐπὶ τὴν βούλησιν τοῦ θεοῦ ἀνάγοιμεν τὴν αἰτίαν, πρῶτον μὲν ἀληθὲς μὲν ἂν ἴσως λέγοιμεν, σαφήνειαν δ' οὐδεμίαν ἂν παρεχοίμεθα. ἔπειτα ἡ τῶν στοιχείων μεταβολὴ καὶ τῶν ζῴων τῶν περὶ γῆν ἡ φθορὰ, τὸ εἶδος σῴζουσα, μὴ καὶ ἐπὶ τοῦ παντὸς τὸ αὐτὸ ἀξιώσει γίνεσθαι, ὡς τῆς βουλήσεως τοῦτο δυναμένης, ἀεὶ ὑποφεύγοντος καὶ ῥέοντος τοῦ σώματος, ἐπιτιθέναι τὸ αὐτὸ εἶδος ἄλλοτε ἄλλῳ, ὡς μὴ σῴζεσθαι ἐν ἀριθμῷ τὸ ἕν, ἀλλὰ τὸ εἶδος ἀεὶ ἓν εἶναι. ἐπεὶ διὰ τί τὰ μὲν οὕτω κατὰ τὸ εἶδος μόνον ἕξει, τὰ δὲ ἐν οὐρανῷ καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς καὶ κατὰ τὸ τόδε ἕξει; εἰ γὰρ τῷ πάντα συνειληφέναι, καὶ μὴ εἶναι εἰς ὃ ἡ μεταβολὴ, μηδέ τι ἔξωθεν προσπεσὸν φθεῖραι, τούτῳ δώσομεν τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς, τῷ μὲν ὅλῳ καὶ παντὶ δώσομεν ἐκ τούτου μὴ ἀπολλύναι. ὁ δὲ ἥλιος ἡμῖν καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων ἡ σωματότης, τῷ μέρη τε εἶναι καὶ μὴ ὅλον ἕκαστον εἶναι καὶ πᾶν, οὐκ ἔχει τὸ πιστὸν τοῦ οὕτω μένειν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἀλλὰ τῷ εἴδει τὴν μονὴν αὐτοῖς εἶναι, ὥσπερ καὶ τῷ πυρὶ καὶ τοῖς τοιούτοις μόνον ἂν δόξειε προσεῖναι· καὶ αὐτῷ δὲ τῷ παντὶ τῷ κόσμῳ. οὐδὲν γὰρ κωλύει καὶ ὑπ' ἄλλου ἔξωθεν μὴ φθειρόμενον, ὑπ' αὐτοῦ τῶν μερῶν ἄλληλα φθειρόντων, τὴν φθορὰν διαμένειν ἔχοντα τῷ εἴδει μόνον μένειν, καὶ ῥεούσης ἀεὶ τῆς φύσεως τοῦ ὑποκειμένου, τὸ εἶδος ἄλλου διδόντος, τὸ αὐτὸ συμβαίνειν καὶ ἐπὶ τοῦ παντὸς ζῴου, ὅπερ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων. ἀεὶ γὰρ ἄνθρωπος καὶ ἵππος, ἀλλ' οὐχ ὁ αὐτός. οὐ τοίνυν ἔσται τὸ μὲν μόνον αὐτοῦ ἀεὶ, ὡς ὁ οὐρανὸς, τὰ δὲ περὶ γῆν φθειρόμενα, ἀλλ' ὁμοίως ἅπαντα, τῷ δὲ διαφορὰν ἔχοντα μόνον τῷ χρόνῳ. ἴσως γὰρ πολυχρονιώτερος ὁ οὐρανός. εἰ μὲν οὖν οὕτω συγχωρησόμεθα τὸ ἀεὶ ἐπί τε τοῦ παντὸς καὶ ἐπὶ τῶν μερῶν εἶναι, ἧττον ἂν τὸ ἄπορον τῆς δόξης ἐπισκέψαιτο· μᾶλλον δὲ παντάπασιν ὑπεξῃρημένον ἂν εἴη, εἰ ἀπὸ τῆς βουλήσεως τοῦ θεοῦ ἱκανὸν εἶναι δεικνύοιτο, καὶ οὕτω καὶ τοῦτον τὸν τρόπον σῴζειν ἔχοι τὸ πᾶν. εἰ δὲ καὶ τὸ τόδε τι αὐτοῦ ὁπωσοῦν λέγοιμεν ἔχειν τὸ ἀεὶ, ἀποδεικτέον μὲν τὴν βούλησιν ἱκανὴν εἶναι ποιεῖν τοῦτο, τὸ δὲ ἄπορον μένει, διὰ τί τὰ μὲν οὕτω, τὰ δὲ οὕτω, ἀλλ' οὐ τῷ εἴδει μόνον. τὰ τῶν μερῶν τὰ ἐν

οὐρανῷ, ὥσπερ καὶ αὐτά. ἐπειδὴ οὕτω καὶ αὐτὸς ταῦτα ὑπάρχειν. ἀκούων τούτων
παραδεχοίμεθα τὴν δόξαν, καὶ φαμὲν τὸν μὲν οὐρανὸν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ,
καὶ τὸ διότι ἔχειν τὰ ἄστρα τὰ διὰ τῆς ... σφαίρας δὲ καὶ τοῦ εἴδους, ἀθάνατα
ὥσπερ σῶμα ἔχων, ἀεὶ δὲ διὰ τὸ ἀεὶ τοῦ αὐτοῦ κινεῖσθαι, ὥστε καὶ ... καὶ διὰ τὸ εὐφυὲς
τῆς φύσεως τοῦ σώματος ῥεούσης ἀεί. τοῦτο γὰρ δὴ καὶ τοῖς τε ἄλλοις τοῖς περὶ φύ-
σεως ἀρέσκει καὶ αὐτῷ τῷ Πλάτωνι. οὐ μόνον περὶ τῶν ἄλλων σωμάτων,
ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν οὐρανίων αὐτῶν. πῶς γὰρ ἄν φησι σῶμα ἔχοντα καὶ ὁρώ-
μενα, ἀπαραλλάκτως ἔχει καὶ διὰ τὸ σῶμα τοῦτο. συγχωροῦμεν καὶ ἡμεῖς τοῦτο συννοοῦντες ὅτι ἐστὶν ἀρ-
κτικώτατος, ὅσα ὁρῶμεν καὶ τὸν ἥλιον γινώσκομεν. ἄριστος γὰρ οὐδὲν ἂν πάθοι μάλιστα, ξ
εἴ τις αὐτοῦ τὰ ἀποθέσεις τοῦ πνεύματος περὶ ἕκαστον σώματος. τοῖς δὲ
μὴ τοῦτο τιθεμένοις, τοῦ σώματος δὲ ἐκ τούτων ὄντος τοῦ οὐρανοῦ, ζῴων περὶ
τὰ ἐπὶ γῆς ζῷα, ὥσπερ δὲ διὰ παντὸς ἀεί. ὅτι δὲ μᾶλλον ὥσπερ ἥλιος, καὶ τὰ ἐν οὐρα-
νῷ μένει αὐτά. σύγκειται γὰρ δὴ παντὸς ζῴου ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος φύσεως, αὐτὸν
τὸν οὐρανόν, ἀπείρω κατ' ἀριθμὸν ἔστιν, ἢ διὰ σύμφωνον σύστασιν, ἢ διὰ ἀθάνατον τῶν
ἐνόντων. οἷον ψυχὴ καὶ σῶμα. ὁ μὲν δὴ ἐν σώματι εἶναι δοκεῖ φθαρτόν, οὐ διὰ
τοῦτο τῆς ψυχῆς δέοιτο, ἢ ὅμως ἀεὶ εἶναι τοῦ ζῴου διαμονήν. τὸ δὲ
σῶμα περὶ αὐτοῦ φθαρτὸν εἶναι λέγοντι, καὶ τῇ ψυχῇ διδόντι τὴν αἰτίαν, περι-
εκτικὴν καὶ τὴν τοῦ σώματος λύσιν, μηδὲ αὐτὴν ἐναντίου μὲν αὐτῇ συστάσει καὶ τῇ συγ-
μονῇ δηλοῦται, ὅτι μηδὲν ἀσύμφωνον ἐν τοῖς σώμασιν ἐστὶ κατὰ φύσιν,
ἀλλὰ καὶ πρόσφορον καὶ τὴν ὕλην, περὶ δὲ βουλήματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς ὑπάρχειν
προσήκει. ὥσπερ οὖν ἡ ὕλη καὶ τὸ σῶμα τοῦ παντὸς σύμφορον ἀεί, πρὸς τὴν τοῦ
νοὸς μου ἀθανασίαν ἀεὶ ῥέον. ἢ ὅτι φαμὲν, ῥᾳδίως οὐκ ἔχω. ὥσπερ οὖν ἐν αὐτῷ
καὶ οὐκ ἂν παντὸς μένοντος αὐτός, οὔτ' ἂν δέξοιτο, οὔτε φθείροι. οὕτοι νῦν οὐδὲν
ἔμφασιν. ὁρῶμεν δὲ δὴ καὶ γῆν, μένου σχήματι ἐν σχήματι τῷ αὐτῷ δείξασθαι. καὶ ὅρ-
-κον. καὶ ἀὴρ οὐ μὴ πολὺ ἐπιλάθοι. οὐδὲ ἡ ὕδατος φύσις. καὶ τοίνυν ὁ ἐν
μεταβολῇ αὐτῶν, οὐ κωλύει ὥσπερ τὴν τοῦ ὅλου ζῴου φύσιν. καὶ γὰρ ἡμῶν
ἀεὶ μεταβαλλόντων ἡμεῖς, καὶ εἰς τὸ ζῷα εἶναι ἰόντων, μένει ἕκαστος εἰς πολύ.
ἔστι δὲ ζῶμεν διὰ, οὐ κατὰ σύμφωνος ἀεὶ τούτων ἡ σώματος φύσις πρὸς ψυχήν.
πρὸς δὲ αὐτὸ εἶναι ζῷον καὶ ἀεὶ μένον. πῦρ δὲ ὀξὺ μὲν καὶ ταχύ, ἐπ' αὐτῷ
μένειν. ὡς περὶ καὶ γῆ ἐπιμένω. γενόμενον δὲ ἐκ τοῦ ἐστὶν αὐτό, οὕτω δὲ

+

νομίζειν, οὕτως ἔχειν ἐν τῷ οἰκείῳ ἱδρυμένον, ὡς μὴ καὶ αὐτὸν ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, φα-
σὶν ἐπαμφοτερίζειν. ἀνωτέρω μὲν γάρ, οὐκ ἂν φέροιτο· οὐδὲν γὰρ ἔτι· κάτω δ'
οὐ πέφυκε. λείπεται δὴ αὐτῷ ἀσφαλῶς ποτε εἶναι καὶ κατὰ φύσιν κινεῖσθαι ἢ κινού-
μενον ὑπὸ ψυχῆς πρὸς τὸ ζῆν, δύναμις ἐν καλῷ τὸ πῶς κινεῖσθαι εὐτυχεῖ· καὶ γὰρ εἴ τις
φόβος μὴ πέσοι, θαρρεῖν δεῖ· φθάνει γὰρ ἡ τῆς ψυχῆς περιαγωγὴ πᾶσαν τὴν φύ-
σιν ὡς κρατοῦσα ἀνέχειν. ἀλλ' οὐδὲ μὴν δὲ ῥοπὴν πρὸς τὸ κάτω ἔχει παρ' αὐτοῦ, οὐκ
ἄν τι τεμνόμενα· τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα ἀκμάζοντα σύμμορφα γενόμενα, οὐδὲ τὴν
αὐτῶν τὴν σύστασιν, ἀπαιτεῖ ἀπ' ἄλλων μορίων δυνάμενοι· ἀλλ' οὐ καὶ θερμὰ ἀπορρεῖ,
οὐδὲν δεῖ τρέφεσθαι· ἀλλ' οὐδ' ἀπορροίαις ἀποσβεννύμενον ἐκεῖθεν, πῦρ δεῖ ἕτερον ἐξά-
πτεσθαι· καὶ ἄλλου τινὸς ἔχοι καὶ ἐκεῖθεν ἀπορρέοι, δεῖ καὶ αὖ τι ἑτέρου ἄλλου. ἀλλ'
διὰ τούτου μένει γ' ἂν τὸ πᾶν ζῷον τὸ αὐτό, ἀλλ' οὐχ οὕτως· καὶ αὐτὸ μὲν φθίνει αὐτοῦ
ὡς πρὸς τὸ ζητούμενον, σκεπτέον, ἆρά τι ἀπορρεῖ ἐκεῖθεν· ὥστε δεῖσθαι καὶ αὐτὸν
τῆς λεγομένης οὖν περὶ τροφῆς· ἢ ἅπαξ τὰ ἐκεῖ ταχθέντα κατὰ φύσιν μένοντα ὄντα
οὐδὲ μὴ πάσχει ἀπορροήν· καὶ πότερον πῦρ μόνον, ἢ πλέον τὸ πῦρ· καὶ εἰ εἴη τοῖς ἄλ-
λοις αἰωρεῖσθαι καὶ μετεωρίζεσθαι ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος. ἀλλ' εἴ τις προσθείη καὶ τὴν
κυριωτάτην αἰτίαν τὴν ψυχήν, μετὰ τῶν οὕτω σωμάτων καθαρῶν καὶ πάντως
ἀμεινόνων, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις, ἐν τοῖς κυρίοις αὐτῶν τὰ ἀμείνω ἐνίδρυσεν
ἡ φύσις, πλέον ἂν τὴν δόξαν περὶ τοῦ οὐρανοῦ τῆς ἀθανασίας λάβοι. ὀρ-
φλόξ. θῶς γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης τὴν φλόγα, ζέσιν τινὰ καὶ πῦρ οἷον διὰ κόρον ὑβρίζον.
τὸ δὲ ἐκεῖ ὁμαλὸν καὶ ἠρεμαῖον· καὶ τῇ τῶν ἄστρων πρόσφορον φύσει. τὸ δὲ μέ-
γιστον, τὴν ψυχὴν ἐφεξῆς τοῖς ἀρίστοις κειμένην, πῶς ἐμφαίνεται αὐτῷ
εἰς τὸ μὴ ἐναντίων ἅπαξ ἐν αὐτῇ τεθέντων. μὴ πάντως δὲ σώματος οἰκεῖον καὶ
τὸν ἀλῆναι ἐνθένδε οὖν ὡρμημένην, ἀνθρώπων ἀπείρων εἶναι τι τῆς συνεχούσης
συνεκτικόν τὰ πάντα. ἄτοπον γὰρ τὴν καὶ ὁπωσοῦν [illegible] ψυχὴν ἐπειγομένην συνέχειν, μὴ καὶ
ἀεὶ ποιεῖν τοῦτο· ὡς παρὰ βίαν τοῦ συνέχειν γεγονότος· καὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἄλλως ἢ τοῦ
ὄντος· ὁ ἐν τῷ παντὶ τὸ πᾶν πρὸς εἶναι φύσει· ἐν αὐτοῖς καλῶς τεθεῖσιν, ἢ οὗτός τινος τοῦ
Talia [illegible] βιασαμένου καὶ διαλύσοντος τὴν σύστασιν· καὶ ὥσπερ βασιλείαν τινὸς καὶ ἀρχῆς καταλύσοντος
corpora [illegible] τὴν ψυχῆς φύσιν. τὸ γὰρ μήποτε ἄρξασθαι· ἄτοπον γὰρ καὶ ἤδη εἴρηται, πίστιν
[illegible] καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος ἔχει. διὰ τί γὰρ ἔσται ὅτε καὶ οὐκ ἔσται· εἰ γὰρ ἐκτρίβεται
τὰ στοιχεῖα ὥσπερ ξύλα καὶ τὰ τοιαῦτα. μενόντων δέ, καὶ τὸ πᾶν μένει· μένει

γὰρ καὶ ἡ τῆς μεταβολῆς αἰτία. ἡ δὲ μετ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς ὁλικὴ οἰκονομία ἐστί, διάληψις
ὅτι ἄπονος καὶ ἀβλαβὴς ἡ διοίκησις· καὶ εἰ πᾶν τὸ ὂν τὸ σῶμα ἀπολείποι, γενέσθαι Nā anima
ἂν ἄλλο ἐξ ἑτέρου αὐτῷ ἐγίγνετο. πῶς οὖν τὰ μὲν θνητὰ μέρη μετ' αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐνταῦθα στοιχεῖα mundi ...
καὶ ζῷα γινόμενα. ἤ φησιν ὁ Πλάτων, τὰ μὲν παρὰ θεοῦ γεγόνασι, τὰ δὲ ἐνταῦθα
θνητὰ ζῷα, παρὰ τῶν γενομένων παρ' αὐτοῦ θεῶν· γενόμενα δὲ παρ' ἐκείνου, οὐκ ἔδει
μὴ τὸ φθαρῆναι. τοῦτο δὲ ταὐτόν, τῷ ἐφεξῆς μὲν τῷ δημιουργῷ ἀνάγεσθαι τὴν ψυ-
χὴν τὴν οὐρανίαν· καὶ τὰς ἡμετέρας δέ. ἀπὸ δὲ τῆς οὐρανίας ἐν σώματα αὐτῆς
τοῦ, καὶ οἷον ἀπορρέον ἀπὸ τῶν ἄνω, τὰ ἐπὶ γῆς ζῷα ποιεῖν. ψυχῆς οὖν μιᾶς δὴ secundi
μενούσης τοιαύτης τὴν οὐσίαν, ἀλλοιωθείσης δέ, τῷ καὶ χείροσι σώμασι χρήσασθαι πρὸς
τὴν ποίησιν, καὶ ἐν τῷ σῶ χείρονι, καὶ τῶν ἐστὶν ἐν σώματι ἀναφθέντων· γέγονε θνητὸν contra scripturā
μένειν. τὰ τε ζῷα ἐνταῦθα οὐκ ἀεὶ διαμένειν. τά τε σώματα ἀγχόμενα καὶ ... de Moyse.
πολλῆς ὥσπερ ἄλλης ψυχῆς αὐτῶν προσεχῶς ἀρχούσης. τὸν δὲ ὅλον οὐρανὸν ἀεὶ
διαμένειν, καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ τὰ ἄστρα τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα. ἢ πῶς ἂν ἡμεῖς μὴ ὁμοίως
καὶ τούτων μενόντων. τὰ γὰρ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὐ κατ' οὐρανὸν μέν. ἡμεῖς δὲ πλα-
σθέντες ὑπὸ τῆς διδομένης παρὰ τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν ψυχῆς, καὶ αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ,
κατ' ἐκείνην καὶ συνάπτεσθαι τοῖς σώμασιν. ἡ γὰρ ἄλλη ψυχὴ καθ' ἣν ἡμεῖς, τοῦ εὖ εἶναι,
οὐ τοῦ εἶναι αἰτία. ἡ δὲ ἐκ τοῦ σώματος ὀρχεῖται γενομένου· μικρὰ ἐν κρίσει τοῦ νοῦ θύραθεν
πρὸς τὸ εἶναι συλλαμβανομένη. ἀλλὰ πότερον περιμένον, καὶ εἰ ἀπορρεῖ
καὶ δεῖται τροφῆς, νῦν σκεπτέον. ὁ μὲν οὖν Τίμαιος τὸ τοῦ παντὸς σῶ-
μα πεποιηκότι πρῶτον αὐτῆς πυρός, ἵνα ὁρατὸν ᾖ διὰ τὸ πῦρ, στερεὸν
δὲ διὰ τὴν γῆν, ἀπολογούμενος ὁ δόξει καὶ τὰ ἄστρα ποιεῖν. οὐ πάντως, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον
πυρὸς ἔχειν. ἐπεὶ τὰ ἄστρα τὸ στερεὸν φαίνεται ἔχοντα. καὶ ἴσως ὀρθῶς ἂν
ἔχοι, συνεπινεύοντος καὶ Πλάτωνος τῷ εἰκότι τὴν γνώμην ταύτην. πρὸς
μὲν γὰρ τῆς αἰσθήσεως, κατὰ τὴν ὄψιν, κατά τε τὴν τῆς ἁφῆς ἀντίληψιν,
πυρὸς ἔχειν τὸ πλεῖστον, ἢ τὸ πᾶν φαίνεται. διὰ δὲ τὸ γῆς ἐπεῖναι πυρί, ἃ δ'
στερεὸν ἂν συστήσου καὶ γένοιτο καὶ γῆς ἂν ἔχοι. ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος τί ἂν δέ-
οιτο. ἄτοπον γὰρ δόξει ὕδατος εἶναι ἐν τοσούτῳ πυρί. ὅτι ἀὴρ ἐν ᾗ,
μεταβάλλοι ἂν εἰς πυρὸς φύσιν. ἀλλ' εἰ διὰ στερεὰ ἀκρῶν λόγων ἔχοντα, δεόμε-
νον δεῖται, ἀπορήσομεν αὐτοῖς, εἰ καὶ ἐν φύσει οὕτως. ἐπεὶ καὶ γῆν αὐτοῖς ὕδατι μί-
ξαν, οὐδενὸς δὲ κειθεὶς μένειν· ἀλλὰ λέγοιμεν, ἐν ὑπάρχει γὰρ ἡ σύστασις καὶ ὕ-
δατι

καὶ τὰ ἄλλα, δόξει μὲν ἴσως πιθανὸν λέγειν· [illegible] εἰς τὸ ζῷον [illegible]
[illegible]· ἀλλ' ὅμως [illegible] οὐ κινεῖν [illegible] ζῷον [illegible] πάντα· ἀλλ' οὖν [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] οὐ [illegible] πῦρ· [illegible] οὐδὲν [illegible] ἐφ'
ἑαυτὸ [illegible] αὐτοῦ [illegible]· ἀλλὰ [illegible] λέγεται δὲ κατὰ τὰ [illegible]
ἕκαστον· [illegible] ὑγροῦ φασὶ [illegible] κόσμον [illegible] εἶναι [illegible],
τὴν ὕδατος ὑγρότητα· ἀλλ' [illegible] καὶ [illegible] ἀλλ' [illegible] εἶναι,
[illegible] δέδωμαι [illegible] αὐτῷ· μετὰ δὲ τῶν ἄλλων ὁμοῦ, [illegible]
ὄντος· πῶς γὰρ ἂν ἡ γῆς φύσις, καὶ [illegible] εἶναι [illegible] ὄντος μορίου γῆς, ὁ
[illegible], εἰ μὴ καὶ ὕδωρ [illegible] μὴ ὄντος ὅλως [illegible], ὁ πρὸς ἄλλο μόρι
ζῳογονεῖ [illegible]· [illegible] μέγεθος γῆς αὐτῆς [illegible] φύσει καὶ [illegible]
ὕδατος εἶναι· [illegible] οὐδὲν [illegible] ὑπὸ τοῦ ὕδατος· ἀέρος δὲ [illegible]
[illegible] γῆς ὅπως προσεῖναι· ἐπὶ ἀέρος μένοντος [illegible]· περὶ δὲ τοῦ πυρὸς,
[illegible] εἶναι [illegible]· [illegible] εἶναι, καὶ αὐτὴ καὶ τὰ ἄλλα· [illegible] -
χωρεῖν, παρὰ φωτὸς τὸ ὁρᾶσθαι [illegible]· [illegible] ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ ὁρᾶσθαι φα
[illegible]· ὡς [illegible] σοφίαν, μὴ [illegible]· ἀλλὰ [illegible] αὐτῇ [illegible] εἶναι·
φῶς γὰρ [illegible]· χιὼν καὶ [illegible] πολλὰ, λαμπρὰ πρὸς [illegible]· ἀλλ' [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] περὶ [illegible]· καὶ περὶ ὕδατος [illegible], εἰ μὴ [illegible] ὕδωρ [illegible]
γῆς λάβοι· ἀὴρ δὲ πῶς ἂν [illegible] γῆς, [illegible]· περὶ δὲ πυρὸς, [illegible]
[illegible], τὸ ζῳογονεῖν παρ' αὐτοῦ [illegible], [illegible] τεῖχος, [illegible]
[illegible], διὰ τί [illegible] φύσει [illegible] σῶμα· [illegible]· [illegible] καὶ τὸ
ζη' [illegible] στοιχείου, ὕδατι ὄντι πρὸς [illegible]· γῆς προσγενομένης· ἀλλὰ [illegible]
[illegible]· καὶ πῦρ δὲ [illegible], διὰ τί [illegible] παρούσης, [illegible]
ζη' [illegible] αὐτῆς· καὶ ζῷα δὲ [illegible]· ἀλλὰ [illegible] τὸ πᾶν ζῷον [illegible]
[illegible]· [illegible] γῆς [illegible]· [illegible] τὸν οὐρανὸν [illegible] περὶ
φύσιν εἶναι, καὶ ἐναντίον τοῖς [illegible]· [illegible]
φορὰν, [illegible] σώματα, [illegible] εἶναι· [illegible] καὶ πρὸς τὸ φανερὸν [illegible]
[illegible]· ἴσως [illegible] πλάτωνος [illegible], [illegible] παντὸς
κόσμου, [illegible] εἶναι [illegible] τοιοῦτον [illegible]· [illegible] ἐν μέσῳ [illegible]
ἐπὶ βάθει, καὶ τοῖς [illegible] τὸ τοιοῦτον [illegible]· [illegible] εἶναι
ζῳογονεῖ [illegible]· [illegible] πυρός· [illegible] ὕδατος πρὸς

τὸ μὴ αὐχμηρόν· ἐκ τούτου δὲ καὶ μεθ' ὧν πρὸς μέθη μικρὰ καὶ λεῖα ἐστὶ ζῶα σῴζονται. ἀέρα δὲ καὶ
φίζειν τῆς ὄγκου. μιμεῖσθαι δὲ τῷ ἄνω πυρί, γῆ καὶ αὐτὴ τὴν οὐσίαν τῶν ἄστρων τὴν γῆν·
ἀλλ' ὑγρὸς μὲν χυμὸς ἐστὶ καὶ ὑγρά ἐστι. καὶ τὸ πῦρ ἀπολαύει τι τῆς γῆς, ὡς περὶ καὶ τὴν γῆν τοῦ πυρός·
καὶ ἕκαστον ἑκάστων, οὐχ ὡς τὸ ἀπολαύειν κινεῖσθαι δι' ἀμφοῖν, ἑαυτοῦ τε καὶ τοῖς ἐξουμε-
νίσχειν· ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκείαν κοινωνίαν, ἐν οὐσίαι· λαμβάνουσι καὶ τὸ ἄλλο ἀπ' αὐτοῦ· οἷον
οὐκ ἀέρα· ἀλλ' ὥσπερ τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν γῆν, πρὸς τὴν λαμπρότητα· τὴν δὲ
μίξιν πάντα δεῖ εἶναι· καὶ τὸ ζῷον ἀμφότερον τό τε πυρός, ἐγγυμνώμενον· καὶ τὴν πρὸς φῶς,
τὴν στερεότητα ταύτην καὶ τὴν πυκνότητα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς τούτοις εἰπών, φῶς
αὐτὴ ψυχρὸν ... περὶ τὴν ... ἀπὸ γῆς περιφοράν· τὸν ἥλιον λέγων· καὶ λαμ- ση(μείωσαι)
πρότατόν που λέγει ἀλλαχοῦ τὸν ἥλιον· τὸν αὐτὸν δὲ λευκότατον· ἀπλῶς ἡμᾶς τῶν
ἄλλο τι νομίζειν, ἢ πῦρ εἶναι· πυρὸς δὲ οὐ τῆς καθαρωτάτης ... αὐτοῦ τῶν ἄλλων·
ἀλλὰ τὸ φῶς σῶμα εἶναι· ἀποστίλβον δὲ ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ὁμώνυμον αὐτῷ φῶς, ὃ
δὴ φαμὲν καὶ ἀσώματον εἶναι· τοῦτο δὲ ἀπ' ἐκείνου τοῦ φωτὸς παρέχεσθαι, ἐκ λαμπ-
ρῶν ἐκείνου· ὥσπερ αὖθις ἐκείνου καὶ στιλπνότητα· ὃ δὴ καὶ εἶναι τὸ ὄντως λευκὸν χρῶ- πῦρ ὄνομα
μα. ἡμεῖς δὲ τὸ ξηρὸν ... λαβόντες, τοῦ Πλάτωνος κατὰ τὴν στερεότητα λαβόν- ὁμώνυμον.
τος τὴν γῆν, ἐκ τῆς γῆς ὀνομάζομεν ἡμεῖς· διαφορᾶς τῆς ἐκείνου τιθεμένου. τοῦ ση(μείωσαι)
δὲ τοιούτου πυρός, τοῦ φῶς παρέχοντος τὸ καθαρώτατον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καί,
καὶ κατὰ φύσιν ἐκεῖ ἱδρυμένου τὴν τὴν φλόγα, οὐκ ἐπὶ μίαν ... τοῖς ἐκεῖ ὑπολη-
πτέον· ἀλλὰ φθάνουσιν ... τινος ἀποσβέννυσθαι· ἐντυχοῦσιν πλησίον ἀέρι· ἀήθ- Qui sit eterni-
ους ... γῆς, ῥίπτεσθαι κάτω· οὐ δυναμένην ὑπερβαίνειν πρὸς τὸ ἄνω· κα- tatis ignis
τω δὲ τῆς σελήνης ἵστασθαι· ὥστε καὶ λεπτότερον ποιεῖν τὸν ἐκεῖ ἀέρα· καὶ φλόγα γινομένοις
μαραινομένην, εἰς τὸ πρότερον γίνεσθαι· καὶ τὸ λαμπρὸν μὴ ἔχειν ὅσον ... ξύσιν· ἀλλ'
ἢ ὅσον παρὰ τοῦ φωτὸς τοῦ ἄνω ἐναυγάζεσθαι. τὸ δὲ φῶς ἐκεῖ τὸ μὲν ποικίλθεν ἐν ση(μείωσαι)
λόγοις τοῖς ἄστροις, ὥσπερ ἐν τοῖς ..., ἔτι καὶ ἐν ταῖς ... διαφορὰν ἐργά-
ζεσθαι. τὸν δὲ ὅλον οὐρανόν, εἶναι καὶ αὐτὸν τοιούτου φωτός· μὴ ὁρᾶσθαι δὲ λεπτότη-
τι τοῦ σώματος, καὶ διαφανῆ γίνεσθαι τῷ πῶ· ὥσπερ καὶ τὸν καθαρὸν ἀέρα· πρόσεστι
δὲ τούτοις, καὶ τὸ πόρρω. τοῦ δὲ σώματος ἄνω, τοῦ τοιούτου φωτὸς ἐν ὧ τε ταὐτοῦ,
καθαροῦ ἐν καθαρωτάτῳ, τίς ἂν τρόπος ἀπορροῆς ἀπ' αὐτοῦ ἂν γένοιτο· γὰρ δὴ
πρὸς τὸ κάτω πέφυκεν ἀπορρεῖν ἡ τοιαύτη φύσις· οὐδ' αὐτή ἐστιν ἐκεῖ ὧν βιαζομένη
ὠθεῖν πρὸς τὸ κάτω. πᾶν δὲ σῶμα ... τῆς ψυχῆς ἄλλο, καὶ οὐ ταὐτὸν σῶμα μόνον καὶ ...

τοιοῦτον δὲ τὸ ὑγρόν· οὐχὶ τοῦτο μόνον· τό, τε καπνῶδες τε ἀήρ, ἀτμὶς περ ἀήρ· ἀὴρ δὲ
τί ἂν ποιήσαι· πυρὸς δὲ, οὐδὲν ὑγρὸν ἐναρμόσαις πρὸς τὸ ποιῆσαι· οὐδὲν ἐκφαίνεται τοῖς τὸ
ὁρᾶσθαι· τηροῦμεν τε γὰρ πολλὰ ξηραίνειν, πρὶν πάσχειν ὑγραίνον· ἧττον τε τοῦτο
ἰσχύοντι οὐκ εἰς τοῖς ἐν ὕδασι· εἴ τε καὶ ὃ ποιήσει θερμὴν καὶ ὑγρόν· οὐδέ τι τὸ θερμαι-
νόμενον, μὴ θερμὸν παρ' αὐτοῦ εἶναι· ὁ δέ τι
φθαρῆναι παρὰ πυρός, θερμαινομένου αὐτοῦ πρότερον
αὐτό· καὶ παρὰ φύσιν αὐτὸ ἐν τῷ θερμαίνεσθαι γίνεσθαι.
οὐδὲν δὲ τοίνυν ἄλλου σώματος ὄντος ἐν τῷ οὐρανῷ, ἱκανόν
ἐστι· οὐ γὰρ καὶ ἡ κατὰ φύσιν ἡ περιφορά.
οὐ γάρ που δέδεικται· οὐδὲ ἡ περὶ γῆς
οὖσα, ἡ κατὰ φύσιν αὐτῷ φορά· ἢ γὰρ
μένειν ἢ περιφέρεσθαι κατὰ φύσιν
αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴν βίᾳ
ἀδύνατον. οὐ τοίνυν οὐδὲ
φθαρῆναι φασὶν
τὰ ὑγρά. οὐδὲ ἀπὸ τοῦ
τῆς δὲ περὶ
κινήσεων
ἀποφατέον· οὔτε τὴν ἡλίου αὐτὴν τὴν συνέχουσαν τὸν,
οὔτε τὸν αὐτὸν τόπον· οὔτε αἱ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ δι' ἣν τὰ τῆς δὲ
τρέφεται ἀναθυμιάματα ἀναρρέοντα· τήν τε μεταβολὴν
τῶν τῆς δὲ σωμάτων, ἀφ' αὐτῶν μεταβάλλειν·
ἀλλ' εἰ ἐπίστανται τῆς φύσεως αὐτοῖς· ἢ ὑπὸ
ἀθανάτου, ἐξ οἷς δὲ καὶ τὸ χεῖρον αὐτῷ εἶναι.
μιμεῖται δὲ αὐτῷ κίνησιν ἢ γένεσιν,
τὴν περὶ αὐτῆς φύσιν. ὃ δὲ
καὶ ὡς τοιαύτης περὶ τῆς
περὶ τῶν νοητῶν εἴ-
ρηται. :-

ƒ

Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας, περὶ κινήσεως οὐρανοῦ·

Διὰ τί κύκλῳ κινεῖται· ὅτι νοῦν μιμεῖται· καὶ τίνος ἡ κίνησις· ψυχῆς, ἢ σώματος· τί οὖν ὅτι ψυχὴ ἐν αὐτῇ ἐστι καὶ πρὸς αὐτὴν σπεύδει ἰέναι· ἢ ἔστιν ἐν αὐτῇ οὖσα συνεχῶς οὐκ ἔστι· ἢ φερομένη συμφέρει· ἀλλ' ἔδει συμφέρουσαν, μηκέτι φέρειν· ἀλλ' ἐνηνοχέναι· τουτέστι στῆσαι μᾶλλον ποιῆσαι, καὶ μὴ ἀεὶ κύκλῳ· ἢ καὶ αὐτὴ στήσεται· ἢ εἰ κινεῖται, οὔτι γε τοπικῶς· πῶς οὖν τοπικῶς κινεῖ, αὐτὴ ἄλλον τρόπον κινουμένη· ἢ ἴσως οὐδὲ τοπικὴ ἡ κύκλῳ· ἀλλ' ἄρα κατὰ συμβεβηκός· ποία οὖν τις· εἰς αὐτὴν συναισθητικὴ καὶ συννοητική καὶ ζωτική· καὶ οὐδαμοῦ ἔξω· οὐδ' ἄλλοθι· καὶ πάντα δεῖ περιλαμβάνειν· τὸ γὰρ ζῴου κύριον, περιληπτικὸν καὶ ποιοῦν ἕν· οὐ περιλήψεται δὲ ζωτικῶς εἰ μένοι· οὐδὲ σώσει τὰ ἔνδον, σῶμα ἔχον· καὶ γὰρ σώματος ζωὴ κίνησις· εἰ οὖν καὶ τοπική, ὡς δυνατὴ κινήσεται· καὶ οὐχ ὡς ψυχὴ μόνον· ἀλλ' ὡς σῶμα ἔμψυχον· καὶ ὡς ζῷον· ὥστε εἶναι μικτὴν ἐκ σωματικῆς καὶ ψυχικῆς· τοῦ μὲν σώματος, εὐθὺ φερομένου φύσει· τῆς δὲ ψυχῆς κατεχούσης· ἐκ δὲ ἀμφοῖν γινομένης, φερομένου τε καὶ μένοντος· εἰ δὲ σώματος ἡ κύκλῳ, πῶς· παντὸς εὐθυποροῦντος, καὶ τοῦ πυρός· ἢ εὐθυπορεῖ, ἕως ἂν ἥκῃ εἰς τὸ οὗ τέτακται· ὡς γὰρ ἂν ταχθῇ, οὕτω δοκεῖ καὶ ἑστάναι καὶ καταφέρεσθαι· καὶ φέρεσθαι εἰς ὃ ἐτάχθη· διὰ τί οὖν οὐ μένει ἥκον· ἆρα ὅτι ἡ φύσις τῷ πυρὶ ἐν κινήσει· εἰ οὖν μὴ κύκλῳ, σκεδασθήσεται ἐπ' εὐθύ· δεῖ ἄρα κύκλῳ· ἀλλὰ τοῦτο, προνοίας· ἀλλ' ἐν αὐτῷ παρὰ τῆς προνοίας· ὥστε εἰ ἐκεῖ γένοιτο, κύκλῳ κινεῖσθαι ἐξ αὑτοῦ· ἢ ἐφιέμενον τοῦ εὐθέος, οὐκ ἔχον οὐκέτι τόπον· ὥσπερ περιολισθάνον, ἀνακάμπτει ἐν οἷς τόποις δύναται· οὐ γὰρ ἔχει τόπον μετ' αὐτό· οὗτος γὰρ ἔσχατος· θεῖ οὖν ἐν ᾧ ἔχει· καὶ αὐτὸς αὑτοῦ τόπος· οὐχ ἵνα μένῃ γενόμενος· ἀλλ' ἵνα φέροιτο· καὶ κύκλου δὲ τὸ μὲν κέντρον μένει κατὰ φύσιν· ἡ δ' ἔξω περιφέρεια εἰ μένοι, κέντρον ἔσται μέγα· μᾶλλον οὖν ἔσται περὶ τὸ κέντρον· καὶ ζῶντι καὶ κατὰ φύσιν δὲ ἔχοντι σώματι· οὕτω γὰρ συννεύσει πρὸς τὸ κέντρον· οὐ τῷ συμπίπτειν· ἀπολεῖ γὰρ τὸν κύκλον· ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτο οὐ δύναται, τῷ περιδινήσει· οὕτω γὰρ μόνως ἀποπληρώσει τὴν ἔφεσιν· ἡ ψυχὴ δὲ περιάγοι, οὐ καμεῖται· οὐ γὰρ ἕλκει· οὐδὲ παρὰ φύσιν· ἡ γὰρ φύσις τὸ ὑπὸ ψυχῆς τῆς πάσης ταχθέν· ἔτι πανταχοῦ οὖσα ἡ ψυχὴ ὅλη, καὶ οὐ διειλημμένη ἡ τοῦ παντὸς κατὰ μέρος, δίδωσι καὶ τῷ οὐρανῷ, ὡς δύναται πανταχοῦ εἶναι· δύναται δὲ, τῷ πάντα μετιέναι καὶ ἐπιπορεύεσθαι· εἰ μὲν γὰρ ἔστη που οὖσα ἡ ψυχὴ, ἐλθὸν ἂν ἔστη· νῦν δὲ ἐπεὶ πᾶσά ἐστιν αὐτῆς, πανταχοῦ ἐφίεται· τί οὖν οὐδέποτε τεύξεται, ἢ οὕτως ἀεὶ τυγχάνει· μᾶλλον δὲ αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἄγουσα, ἐν τῷ ἀεὶ ἄγειν, ἀεὶ κινεῖ· καὶ οὐ κινοῦσα ἄλλοθι, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν, ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπ' εὐθύ· ἀλλὰ κύκλῳ ἄγουσα· δίδωσιν αὐτῷ ἐν ᾧ ἂν ᾖ,

εἰ καὶ ἔχει αὐτήν· ἀλλ' ἐμμένοι ὡς ἐκείνης οὔσης μόνον, τοῦ δ' ἑκασταχοῦ ἐθέλοντος στῆναι· ἀφ' οὗ ἦν μό-
ὅπου οὖν, πανταχοῦ ἔσται καὶ οὐδὲν ἔξω· κυκλεῖ ἄρα. Τάχα οὖν ἀλλὰ πῶς· ἢ γὰρ ἐχό-
μενον ἑκάστου μέρος δὲ καὶ κατὰ χώραν μὲν ἀεὶ κινοῦν τὸ πῶς· ἀλλὰ γὰρ τὸ ὅλον καὶ οἷος τὸ πᾶς· καὶ οὐ κι-
νοῦνται· αὐτὸ γὰρ δ' ἐπὶ πῶς οὖν ἀεί· ἢ ὅσον περὶ αὐτὴν πρὸς τὰ μέρη· ὅσον δὲ αὐτοῖς οἱ κατὰ
ὅλον· ἀφ' οὗ πανταχοῦ οὖν ἡ ἔχει αὐτήν, τί δεῖ περιιέναι· ἢ ὅτι μὴ μόνον ἐκεῖ· ἡ δὲ δύ-
ναμις αὐτῆς περὶ τὸ μέσον, καὶ ταύτῃ ἂν κύκλῳ· μέσον δὲ οὐχ οὕτως καὶ φύσει σώματος ἀμφοῖν (?)
πλεόν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν μέσον, ἀφ' οὗ ἡ ἄλλη· τὸ τοπικῶς δὲ σώματος· ἀνάλογον οὖν δεῖ τοῦ-
ὡς γὰρ ἐκεῖ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα μέσον δεῖ εἶναι, ὃ μόνως ἐστὶ μέσον σώματος καὶ σφαιρικοῦ·
ὥστε γὰρ ἐκεῖνο περὶ αὐτό, οὕτω καὶ τοῦτο· εἰ δὴ ψυχῆς ἐστι περὶ θεὸν (ὡς τοῦ γὰρ ἀμφαγαπάζει)·
καὶ περὶ αὐτὸ κατ' οἷον τε αὐτῇ ἔχει· ἐξήρτηται γὰρ αὐτοῦ πάντα· ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔστι πρὸς αὐτόν,
περὶ αὐτόν, πῶς οὖν πάντα οὕτως· ἢ ὅτι καὶ ὅπου ἐστὶν οὕτως· διὰ τί οὖν οὐ καὶ τὰ σώματα
ἡμῶν οὕτως· ὅτι τὸ εὐθύπορον προσήρτηται, καὶ πρὸς ἄλλα αἱ ὁρμαί· καὶ τὸ σφαιροειδὲς
ἡμῶν οὐκ εὔτροχον· γεηρὸν γάρ· ἐκεῖ δὲ συνέπεται λεπτὸν καὶ εὐκίνητον· διὰ τί γὰρ ἂν
καὶ στήσῃ, ἡντινοῦν κίνησιν τῆς ψυχῆς κινουμένης· ἴσως δὲ καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πνεῦμα τὸ
περὶ τὴν ψυχήν, τοῦτο ποιεῖ· εἰ γάρ ἐστιν ὁ θεὸς ἐν πᾶσι, τὴν συνεῖναι βουλομένην ψυχὴν
περὶ αὐτὸν δεῖ γίνεσθαι· οὐ γὰρ πῃ· καὶ Πλάτων δὲ τοῖς ἄστροις, οὐ μόνον τὴν μετὰ τοῦ ὅλου
σφαιρικὴν κίνησιν, ἀλλὰ καὶ ἑκάστῳ δίδωσι τὴν περὶ τὸ κέντρον αὐτῶν· ἕκαστον γὰρ
ἐστι, περιλαβὸν φέρεται τὸν θεόν, ἀγάλλεται· οὐ λογισμῷ, ἀλλὰ φυσικαῖς ἀνάγκαις· ἔστω δὲ
καὶ ὧδε· τῆς ψυχῆς ἡ μέν τις δύναμις ἡ ἐσχάτη ἀπὸ γῆς ἀρξαμένη καὶ διὰ παντὸς διαπε-
πλεγμένη· ἡ δὲ αἰσθάνεσθαι πεφυκυῖα, καὶ ἡ λόγον δοξαστικὸν δεχομένη, πρὸς δ'
ἄνω ἐν ταῖς σφαίραις ἑαυτὴν ἔχει· ἐποχουμένη καὶ τῇ πρὸ αὐτῆς· καὶ δύναμιν ἐνδιδοῦ-
σα ἀπ' αὐτῆς, εἰς δ' ἐποίει ζωτικωτέραν· κινεῖται οὖν ὑπ' αὐτῆς, κύκλῳ περιεχούσης
καὶ ἐφιδρυμένης πάντῃ· ὅσον αὐτῆς εἰς τὰς σφαίρας ἀνέδραμε· κύκλῳ οὖν ἐκεί-
νης περιεχούσης, συννεύουσα, ἐπιστρέφεται πρὸς αὐτήν· ἡ δὲ ἐπιστροφὴ αὐτῆς
περιάγει τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἐμπέπλεκται· ἑκάστου γὰρ μορίου καὶ ὁπωσοῦν κινηθέντος
ἐν σφαίρᾳ, ἐκ μὲν τοῦ κινεῖσθαι τοῦ ὅπου ἐστί· καὶ τῇ σφαίρᾳ κίνησις γίνεται· καὶ
γὰρ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων, τῆς ψυχῆς ἄλλως κινουμένης, οἷον ἐν χαραῖς
καὶ τῷ φαινομένῳ ἀγαθῷ, τοῦ σώματος ἡ κίνησις καὶ τοπικὴ γίνεται· ἐκεῖ δὴ ἐν ἀγα-
θῷ ἐκεῖ γινομένη ψυχή, καὶ αἰσθητικωτέρα γινομένη, κινεῖται πρὸς τὸ ἀγαθόν· καὶ σπᾷ
ὡς πέφυκεν ἐκεῖ τοπικῶς τὸ σῶμα· ἥ τε αἴσθησις καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν αὖ καὶ αὐτὴ

τὸ ἄλλο ὂν λαβοῦσα ἐκ τῆς αὐτῆς, διὰ τοῦτο διώκειν αὐτὸ οὐ πανταχοῦ, πρὸς δὲ πάντα χ
συμφράζεται· ὁ δὲ νοῦς οὕτω κινεῖται· ἕστηκε γάρ· καὶ κινεῖται· περὶ αὐτὸν γάρ. οὕτως
οὖν καὶ τὸ πᾶν τῷ κύκλῳ κινεῖται ἅμα καὶ ἕστηκεν.

Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας, περὶ τοῦ εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα. ΙΒ

Ὅτι ἡ τῶν ἄστρων φορὰ σημαίνει περὶ ἕκαστον τὰ ἐσόμενα, ἀλλ' οὐκ αὐτὴ τὰ πάντα ποιεῖ
ὡς τοῖς πολλοῖς δοξάζεται, εἴρηται μὲν πρότερον ἐν ἄλλοις· καὶ πίστεις τινὰς παρείχετο
ὁ λόγος. λεκτέον δὲ καὶ νῦν ἀκριβέστερον διὰ πλειόνων· οὐ γὰρ μικρόν, τὸ ἢ οὕτως ἢ ἐκείνως
δοξάζειν. τοὺς δὴ πλανήτας φερομένους ποιεῖν λέγουσιν οὐ μόνον τὰ ἄλλα πενίας καὶ
πλούτους, καὶ ὑγείας καὶ νόσους, ἀλλὰ καὶ αἴσχη καὶ κάλλη αὖ· καὶ δὴ τὸ μέγιστον, καὶ κακίας
καὶ ἀρετάς· καὶ δὴ καὶ τὰς ἀπὸ τούτων πράξεις καθ' ἕκαστα ἐπὶ καιρῶν ἑκάστων· ὡς
ἐνθυμουμένους ἀνθρώποις, ἐφ' οἷς μηδὲν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἀδικοῦσιν, οὕτω παρ' αὐτῶν
διακειμένοις ἔχουσι· καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ διδόναι, οὐκ ἀγαπῶντας τοὺς
λαμβάνοντας· ἀλλ' αὐτοὺς ἢ κακουμένους κατὰ τόπους τῆς φορᾶς, ἢ αὖ ἀγα
θοῦντας· καὶ αὖ ἄλλους αὐτοὺς ταῖς διανοίαις γιγνομένους, ὅταν ἐπὶ κέντρων ὦσι,
καὶ ἀποκλίνοντας ἄλλους. τὸ δὲ μέγιστον, τοὺς μὲν κακοὺς αὐτῶν λέγοντες· τοὺς δὲ ἀγα
θοὺς εἶναι· ὅμως καὶ τοὺς κακοὺς αὐτῶν λεγομένους, ἀγαθὰ διδόναι· τοὺς δὲ ἀγαθοὺς φαύ
λους γίγνεσθαι· ἔτι δὲ ἀλλήλους ἰδόντας, ποιεῖν ἕτερα, μὴ ἰδόντας δὲ ἄλλα· ὥσπερ
οὐχ αὑτῶν ὄντας· ἀλλὰ ἰδόντας μὲν ἄλλους, μὴ ἰδόντας δὲ ἑτέρους· καὶ τὸν μὲν ἰδόντα
ἀγαθὸν εἶναι· εἰ δ' ἄλλον ἴδοι ἀλλοιοῦσθαι· καὶ ἄλλως μὲν ὁρᾶν, εἰ κατὰ σχῆμα τό
δε ἡ ὄψις· ἄλλως δ' εἰ κατὰ τόδε· ὁμοῦ τε πάντων τὴν κρᾶσιν, ὥσπερ ἂν γίνεσθαι
ὡς ἐκ χυμῶν διαφόρων, ἕτερον κρᾶμα παρὰ τὰ μεμιγμένα. ταῦτα
οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα δοξαζόντων, περὶ ἑκάστου λέγοντας ἐπισκοπουμένους προσήκει.
ἀρχὴ δὲ ἥδε προσήκουσα, αὕτη. πότερα ἔμψυχα νομιστέον ἢ ἄψυχα τὰ
φερόμενα. εἰ μὲν γὰρ ἄψυχα, οὐδὲν ἄλλ' ἢ θερμὰ καὶ ψυχρὰ παρεχόμενα· εἰ δὴ
καὶ ψυχρὰ ἄττα τῶν ἄστρων φήσομεν, ἀλλοιώσει μέχρι τῶν σωμάτων ἡμῶν φύσει,
ἐπέχοντα τὴν δόσιν· φερομένου δηλονότι σωματικῆς κινήσεως εἰς ἡμᾶς γινομένης· ὡς μὴ ἢ
πολλὴν τὴν παραλλαγὴν τῶν σωμάτων γίνεσθαι· τῆς τε ἀπορροῆς ἑκάστων τῆς
αὐτῆς οὔσης· καὶ δὴ καὶ ὁμοῦ εἰς ἓν ἐπὶ γῆς μιγνυμένων· ὡς μόνον κατὰ τοὺς τόπους
τὰς διαφορὰς γίνεσθαι, ἐν τοῦ ἐγγύθεν καὶ πόρρωθεν πρὸς τὴν διαφορὰν διδόντος
καὶ τοῦ ψυχροῦ ὡσαύτως· σοφοὺς δὲ καὶ ἀμαθεῖς καὶ γραμματικοὺς ἄλλους· τοὺς δέ,

ῥήτορας· τοὺς δὲ κιθαριστάς· καὶ τὰς ἄλλας τέχνας· ἔτι δὲ πλουσίους καὶ πένητας γίνεσθαι·
καὶ τὰ ἄλλα ὅσα μὴ ἐκ σωμάτων κράσεως τὴν αἰτίαν ἴσχει τοῦ γίνεσθαι· οἷον καὶ ἀδελφὸν
τοιόνδε· καὶ πατέρα· καὶ υἱόν· γυναῖκα τε· καὶ τὸν νῦν εὐτυχῆσαι· καὶ στρατηγὸν ἢ
βασιλέα γενέσθαι. ἀλλ' εἰ ἔμψυχα ὄντα προαιρέσει ποιεῖ, τί παρ' ἡμῶν παθόντα κα-
κὰ ἡμᾶς ποιεῖ ἑκόντα· καὶ ταῦτα ἐν θεῶν τόπῳ ἱδρυμένα· καὶ αὐτὰ θεοὶ ὄντα· οὐ
γὰρ δι' ἃ ἄνθρωποι γίνονται κακοί, ταῦτα κἀκείνοις ὑπάρχει· οὐδὲ γίνεται ὅλως γίνεται ἢ
ἀγαθὸν ἢ κακὸν αὐτοῖς τῇ ἡμῶν ἢ εὖ παθόντων, ἢ κακῶς πασχόντων. ἀλλ' οὐχ ἑκόντα
ταῦτα, ἀλλ' ἠναγκασμένα τοῖς τόποις καὶ τοῖς σχήμασιν; ἀλλ' εἰ ἠναγκασμένα, τὰ
αὐτά που ἐχρῆν ἅπαντας ποιεῖν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τόπων καὶ σχημάτων γινομένους.
νῦν δὲ τί διάφορον πέπονθεν ὁδὶ, τόδε τὸ τμῆμα τοῦ τῶν ζῳδίων κύκλου
παριών· καὶ αὐτὸ δὲ· οὐ γὰρ δὴ οὐδὲν αὐτῷ τῷ ζῳδίῳ γίνεται. ἀλλ' ὑπ' αὐτὸ πλεῖστον
ἀπέχων· καὶ καθ' ὅσον ἂν γίνηται κατὰ τὸν οὐρανὸν ὤν· γελοῖον γὰρ καθ' ἕ-
καστον ὧν τις παρέρχεται, ἄλλον καὶ ἄλλον γίνεσθαι· καὶ διδόναι ἄλλα καὶ ἄλλα· ἀνα-
τέλλων δὲ καὶ ἐπὶ κέντρου γενόμενος καὶ ἀποκλίνας ἄλλος· οὐ γὰρ δὴ ποτὲ μὲν ἥδεται ἐπὶ
τοῦ κέντρου ὤν, ποτὲ δὲ λυπεῖται ἀποκλίνας· ἢ ἀργὸς γίνεται· οὐδ' αὖ θυμοῦται
ἀνατέλλων ἄλλος, πραΰνεται δὲ ἀποκλίνας· ἔστι δέ τις αὐτῶν καὶ ἀποκλίνας ἀμείνων.
ἐστὶ γὰρ ἀεὶ ἕκαστος, καὶ ἐπὶ κέντρου πρὸς ἄλλοις, ἀποκλίνας ἄλλοις· καὶ ἀποκλίνας ἑτέ-
ροις, ἐπὶ κέντρου πρὸς ἄλλοις· καὶ οὐ δή που ἐστὶ τὸν αὐτὸν χρόνον χαίρει τε καὶ λυπεῖται καὶ
θυμοῦται καὶ πρᾶός ἐστι. τὸ δὲ τοὺς μέν, αὐτῶν χαίρειν λέγειν δύνοντας, τοὺς δέ,
ἀνατολὰς ἄγοντας, πῶς οὐκ ἄλογον· καὶ γὰρ οὕτως συμβαίνει· ἅμα λυπεῖσθαι αὐτοὺς καὶ
χαίρειν· ἔπειτα, διὰ τί ἡ ἐκείνων λύπη ἡμᾶς κακώσει· ὅλως δὲ οὐδὲ λυπεῖσθαι αὐτοὺς οὐδὲ
ἐπὶ καιροῦ χαίρειν αὐτοῖς δοτέον· ἀλλ' ἀεὶ τὸ ἵλεων ἔχειν· χαίροντας ἐφ' οἷς ἀγαθοῖς
ἔχουσι· καὶ ἐφ' οἷς ὁρῶσι· βίος γὰρ ἑκάστῳ ἐφ' αὑτοῦ ἑκάστῳ· καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ
τὸ εὖ. τὸ δέ, οὐ πρὸς ἡμᾶς· καὶ μάλιστα τοῖς οὐ κοινωνοῦσιν ἡμῖν ἐν ζῴοις, κατὰ συμ-
βεβηκὸς οὐ προηγούμενον· οὐδ' ὅλως τὸ ἔργον πρὸς ἡμᾶς, εἰ ὥσπερ ὄρνισι κατὰ
συμβεβηκὸς τὸ σημαίνειν· κἀκεῖνο δὲ ἄλογον· τὸν δὲ μέν, τὸν δὲ ὁρῶντα
χαίρειν· τὸν δὲ δή, τὸν δὲ τοὐναντίον· τίς γὰρ αὐτοῖς ἔχθρα· ἢ περὶ τίνων· διὰ τί
δέ, τρίγωνος μὲν ὁρῶν, ἄλλως· ἐξεναντίας δὲ ἢ τετράγωνος ἄλλως· διὰ τί δὲ
ὁ μὲν σχηματισμένος ὁρᾷ, κατὰ δὲ τὸ ἑξῆς ζῴδιον ἐγγυτέρω ὢν μᾶλλον, οὐχ
ὁρᾷ· ὅλως δέ, τίς καὶ ὁ τρόπος ἔσται τοῦ ποιεῖν, ἃ λέγονται ποιεῖν· πῶς τε χωρὶς

ἕκαστος, καὶ ὅτι πρὸς ἕκαστον πάντες, ἄλλο ἐκ πάντων. εἰ γὰρ δὴ ζῷα μὲν πρὸς ἀλλήλους,
οὕτω ποιοῦσιν ὡς ἡμᾶς τὰ δόξαντα, ὑφ' ἑκάστου ἕκαστος τις τῶν ἀφ' αὐτοῦ. οὐ δεῖν ἄλλως ὢ
κεκινῆσθαι τοὺς ἑτέρους δεῖν κινεῖσθαι βιαζομένους. οὐδὲ δὴ ὁ ἕτερος παραχωρήσει τῷ
ἑτέρῳ πάντας αὐτῷ πράττειν. τὸ δὲ τὸν δὲ μὲν χαίρειν ἐν τοῖς τοῦδε γινόμενον,
ἀλλὰ πάλιν δὲ τὸν ἕτερον ἐν τοῖς τοῦ ἑτέρου γινόμενον, πῶς ἔχομεν, ὥσπερ ἂν εἴ τις
ὑποθέμενος δύο φιλοῦντας ἀλλήλους, ἔπειτα λέγοι τὸν μὲν ἕτερον φιλεῖν τὸν ἕ-
τερον, ἀλλὰ πάλιν δὲ θάτερον μᾶλλον θάτερον. λέγοντες δὲ ψυχρόν τινα αὐτῶν εἶναι,
ἔτι πόρρω γενόμενον ἀφ' ἡμῶν, μᾶλλον ἡμῖν ἀγαθὸν εἶναι, ἐν τῷ ψυχρῷ τὸ κακὸν αὐτοῦ
ἀξιοῦντες τίθεσθαι· καίτοι ἔδει ἐν τοῖς ἀντικειμένοις ζῳδίοις ἀγαθὸν ἡμῖν εἶναι.
καὶ ἐναντιουμένου τοῦ ψυχροῦ τῷ θερμῷ, δεινοὺς ἀμφοτέρους γίνεσθαι· καίτοι ἔδει
κεκρᾶσθαι. καὶ τὸν μὲν χαίρειν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἀγαθὸν γίνεσθαι θερμαινόμενον·
τὸν δὲ, τῇ νυκτὶ πυρώδη ὄντα. ὡς οὐκ ἀεὶ ἡμέρας αὐτοῖς οὔσης. λέγω δὲ φω-
τός. ἢ τοῦ ἑτέρου καταλαμβανομένου ὑπὸ νυκτός, πολὺ ὑπεράνω τῆς σκιᾶς τῆς γῆς
ὄντος. τὸ δὲ τὴν σελήνην πλησιφῶτον μὲν οὖσαν, ἀγαθὴν εἶναι τῷδε συνερχο-
μένην, λείπουσαν δὲ κακὴν ἀνάπαλιν, ἀποδοτέον, πλήρης γὰρ ἂν οὖσα πρὸς
ἡμᾶς ἐκείνῳ ἂν πρὸς τὸ ἄνω ὄντι, ἀφώτιστος ἂν εἴη ἐν θατέρῳ ἡμισφαιρίῳ.
λείπουσα δὲ ἡμῖν, ἐκείνῳ πλησιφαής. ὥστε τὰ ἐναντία ποιεῖν ἐχρῆν λείπουσαν, ἐκεῖ-
νον μετὰ φωτὸς ὁρῶσαν. αὐτῇ μὲν οὖν ὁπωσοῦν ἐχούσῃ, οὐδὲν ἂν διαφέροι, ἀεὶ
ἡμίσει πεφωτισμένῃ. τῷ δ' ἴσως ἂν διαφέροι θερμαινομένῳ, ὥς λέγουσιν. ἀλλὰ θερ-
μαίνοιτο ἄν, εἰ ἀφώτιστος πρὸς ἡμᾶς ἡ σελήνη εἴη. πρὸς δὲ τὸν ἕτερον ἀγαθὴ
οὖσα ἐν τῷ ἀφωτίστῳ, πλήρης ἐστὶ πρὸς αὐτόν. ταὐτὸ οὖν, πῶς οὐ σημαίνει ἐξ αὐ-
τῶν ἀνάπαλιν. ἄρεα δὲ τὸν δὲ ἢ ἀφροδίτην, θεωμένους μοιχείας ποιεῖν ἀμφοῖν δεῖν ὄν,
ὥσπερ ἐν αὐτοῖς ἀνθρώπων ἀκολασίᾳ αὐτοῖς ἐμπιπλάντας, ὧν πρὸς ἀλλήλους δὲ
ὄντας, πῶς ἐν πολλῇ ἀλογίᾳ ἔχει. καὶ τὴν μὲν γε αὐτοῖς τὴν πρὸς ἀλλήλους τού-
τους θεωμένους ἡδεῖαν εἶναι, πέρας δὲ αὐτοῖς μηδὲν εἶναι, πῶς ἄν τις πράξειε.
μυρία δ' οὖν δὲ ζῴων ἀριθμὸν γινομένων καὶ οὐδὲν, ἑκάστῳ τι διδόναι. τὸ τοιόνδε
ξαν αὐτοῖς διδόναι, ποιεῖν ποιεῖν. πένητας ἀκολάστους. καὶ ταῦτα ἐνεργεῖν ἑκάστ
αὐτῶν εἶναι, τίς αὐτοῖς ὅσοι βίος, ἢ πῶς δυνατὸν τοσαῦτα ποιεῖν. τὸ δὲ ἀνα-
φορὰς ζῳδίων ἀναμένειν, καὶ τότε ποιεῖν, καὶ ὅσας μοίρας ἀναφερόμενον ἑκάστου, ἐν
αὐτῶν εἶναι τοσούτους τῆς ἀναφορᾶς. καίτοι ὂν ἐπὶ δακτύλων ἀριθμεῖν, ὅτε ποιήσει,

καὶ δεῖξαι δι' αὐτοῖς περὶ τοῦ τοσοῦτον τῶν χρόνων. ὅλως δὲ μὴ κενὸν εἶναι τὸ πλεῖον τῆς
διοικήσεως διδόναι. τούτοις δὲ τὰ πάντα διδόναι. ὥσπερ οὐκ ἐπιστατοῦντος
ἑνός, ἀφ' οὗ ἐξήρτηται ἅπαν. ἑκάστῳ διδόντος κατὰ φύσιν τὰ αὐτοῦ περαίνειν.
καὶ ἐνεργεῖν τὰ αὐτοῦ, συντεταγμένον αὐτὸν μετ' αὐτοῦ, λύοντός ἐστι καὶ ἀγνοοῦντος
κόσμου φύσιν, ἀρχὴν ἄγοντος καὶ αἰτίαν πρώτην, ἐπὶ πάντα ἰοῦσαν. ἀλλ' εἰ σημαί-
νουσι τὰ ἐσόμενα, ὥσπερ φαμὲν πολλὰ καὶ ἄλλα σημαντικὰ εἶναι τῶν ἐσομένων,
τί ἂν τὸ ποιοῦν εἴη. καὶ ἡ τάξις πῶς. οὐ γὰρ ἂν ἐσήμαινε μὴ τεταγμένως ἑ-
κάστων γιγνομένων. ἔστω τοίνυν ὥσπερ γράμματα ἐν οὐρανῷ γραφόμενα ἀεί. ἢ γεγρα-
μμένα καὶ κινούμενα. ποιοῦντα μέν τι ἔργον καὶ ἄλλο. ἐπακολουθείτω δὲ ἡ ἀπ'
αὐτῶν σημασία. ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἐν ἑνὶ ζῴῳ παρ' ἄλλου μέρους, ἄλλο ἄν τις μά-
ση' θοι. καὶ γὰρ καὶ ἦθος ἄν τις γνοίη, εἰς ὀφθαλμούς τινος ἰδών. ἤ τι ἄλλο μέρος τοῦ
σώματος. καὶ κινδύνους καὶ σωτηρίας. καὶ οὖν μέρη μὲν ἐκεῖνα. μέρη δὲ καὶ ἡμεῖς.
ἄλλα οὖν ἄλλοις. μεστὰ δὲ πάντα σημείων. καὶ σοφός τις ὁ μαθὼν ἐξ ἄλλου ἄλλο. πολλὰ δὲ
ἤδη ἐν συνηθείᾳ γιγνόμενα, γιγνώσκεται πᾶσι. τίς οὖν ἡ σύνταξις ἡ μία. οὕτω γὰρ
καὶ τὸ κατὰ τοὺς ὄρνεις εὔλογον. καὶ τὰ ἄλλα ζῷα, ἀφ' ὧν σημαινόμεθα ἕκαστα.
συνηρτῆσθαι δὴ δεῖ ἀλλήλοις τὰ πάντα. καὶ μὴ μόνον ἐν ἑνὶ τῶν καθέκαστα τοῦτο εὖ,
εἰρημένον σύμπνοια μία. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον καὶ πρότερον ἐν τῷ παντί. καὶ
μίαν ἀρχήν, ἓν πολὺ ζῷον ποιῆσαι, καὶ ἐκ πάντων ἕν. καὶ ὡς ἐν ἑκάστῳ τὰ
μέρη, ἓν ἕκαστον ἔργον εἴληφεν, οὕτω καὶ τὰ ἐν τῷ παντὶ ἕκαστα, ἔργα ἕκαστον
ἔχειν. καὶ μᾶλλον ἢ ταῦτα. ὅσῳ μὴ μόνον μέρη, ἀλλὰ καὶ ὅλα καὶ μείζω. πρό-
εισι μὲν δὴ ἕκαστον, ἀπὸ μιᾶς, τὸ αὐτοῦ πρᾶττον. συμβάλλεται δὲ ἄλλο ἄλλῳ. οὐ γὰρ
ἀπήλλακται τοῦ ὅλου. καὶ δρᾷ καὶ ποιεῖ καὶ πάσχει ὑπ' ἄλλων. καὶ ἄλλο αὖ προσ-
ελθὸν καὶ ἐπήνεγκεν, ἢ ἦσεν. προέρχεται δὲ οὐκ εἰκῇ. οὐδὲ κατὰ τὸ ἐπιτυχόν.
καὶ γὰρ ἄλλο τι καὶ ἐκ τούτων. καὶ ἐφεξῆς κατὰ φύσιν ἄλλο. καὶ δὴ καὶ ψυχὴ τὸ αὐτῆς
ἔργον ποιεῖν ὡρμημένη. ψυχὴ γὰρ πάντα ποιεῖ, ἀρχῆς ἔχουσα λόγον. καὶ
εὐθυποροῖ καὶ παράγοιτο ἄν. καὶ ἡ δίκη ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐν τῷ παντὶ ἀκολουθεῖ, εἴπερ
μὴ λυθήσεται. μένει δὲ ἀεὶ ὀρθουμένου τοῦ ὅλου, τάξει καὶ δυνάμει τοῦ κρατοῦντος.
συνεργούντων δὲ καὶ τῶν ἄστρων, ὡς ἂν μορίων οὐ σμικρῶν ὄντων τοῦ οὐρανοῦ, πρὸς τὸ
σημαντικόν. ὅλον ἀριπρεπῶν καὶ πρὸς τὸ σημαίνειν εἶναι. σημαίνει μὲν οὖν πάντα ὅσα ἐν αἰ-
ποιητικόν. σθητῷ. ποιεῖ δὲ ἄλλα, ὅσα φανερῶς ποιεῖ. ἡμεῖς δὲ ψυχῆς ἔργα κατὰ φύσιν

ποιούμενοι, ὥσπερ μὴ σφαλλόμενοι ἐν τῷ περὶ θεοῦ τοῦ παντός· σφαλέντες δὲ ἀρετῆς
αἴτιον· καὶ τὸ σφάλμα αὐτό, καὶ τὸ ἐν χρόνῳ μοίρᾳ, ὕστερον· πλοῦτοι μὲν γὰρ καὶ
πενίαι, ζωοτικὰ τῶν ἔξω· ἀρεταὶ δὲ καὶ κακίαι· ἀρεταὶ μέν, διὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς
ψυχῆς· κακίαι δέ, συντυχία ψυχῆς πρὸς τὰ ἔξω. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἐν ἄλλοις
εἴρηται. νῦν δὲ αὖ ἀμνημονοῦντες τὰ πρακτέα, οὐ τοῖς μὲν πρὸ πάλαι αἱ μοῖραι
ἐπικλώθουσιν· Πλάτωνι δὲ ὁ σφάλλων ἐστίν, ὅτι πλανωμένη καὶ τὸ ἀπλανὲς τῆς
περιφορᾶς· καὶ αἱ μοῖραι δὲ καὶ ἡ ἀνάγκη μήτηρ οὖσα, περιφοροῦσι καὶ [illegible]
ἐπικλώθουσι· καὶ διὰ ταύτης [illegible] τὰ [illegible]· ἐν τῷ Τιμαίῳ, θνητὸς μὲν ὁ
ποιήσας τὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς αἰτίαν· οἱ δὲ φρόνιμοι γενόμενοι τὰ δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα
πάθη· θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν· καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας αὐτῶν· καὶ ψυχῆς ἄλλο εἶδος, ἀφ' οὗ
τὰ παθήματα ταῦτα. οὗτοι γὰρ οἱ λόγοι, συνδέουσιν ἡμᾶς τοῖς ἄστροις, παρ' αὐτῶν
ψυχὴν καὶ ζωὴν [illegible]· καὶ ὑπὸ τὰ ποιοῦντα ἀνάγκην ἐνταῦθα ἰόντας· καὶ ἤθη τινὰ
παρ' αὐτῶν· καὶ κατὰ τὰ ἤθη πράξεις· καὶ πάθη· ἀλλ' ὅσα ἕξεις παθητικὰς δοῦναι·
ὥστε τι ποιοῦν ἡμᾶς· ἢ ὁ περὶ θυμὸν καὶ τὰ ἄλλα ἤθη ἡμᾶς, οἷς καὶ κρατεῖν τῶν παθῶν
ἔδωκεν ἡ φύσις. καὶ γὰρ ὅμως ἐν τούτοις τοῖς ἐκείνοις, διὰ τὴν σώματος ἀπεργασίαν
[illegible] ἀρετήν, θνητὸς [illegible]· οὐ γὰρ οὖν ἡ [illegible] ἀρετῆς ἡμῖν· ἀλλὰ
τὰ κινήσεως [illegible] ἀναιρετικῆς παρούσης· διὸ καὶ φασὶν ἐνταῦθα [illegible]
καὶ χωρίζειν αὐτὴν ἀπὸ τῶν περιστατικῶν· καὶ μὴ τὸ ζῷον εἶναι σῶμα ἐμψυχωμένον·
ἐν ᾧ κρατεῖ μᾶλλον ἡ σώματος φύσις, ψυχῆς τι ἴχνος λαβοῦσα· ὥστε
τὴν ζωὴν τὴν κοινὴν μᾶλλον τοῦ σώματος εἶναι· πάντα γὰρ σωματικά, ὁ [illegible]
της· τῆς δὲ ἑτέρας τῆς ἔξω, ἡ πρὸς [illegible] φορά· καὶ [illegible] καὶ τὸ θεῖον· ὧν
[illegible]· ἀλλ' ἡ προσχρῆται ἵνα [illegible]· καὶ κατὰ τοῦτο ζῷον ἀναχωρήσας, ἡ δὲ
[illegible] τῆς ψυχῆς γενομένης, ζῇ ἐν εἱμαρμένῃ· καὶ ἐνταῦθα τὰ ἄστρα αὐτῶν
οὐ μόνον σημαίνει, ἀλλὰ γίνεται αὐτὸς οἷον μέρος· καὶ τῷ ὅλῳ ζῴῳ ἕπεται ὡς
μέρος· αἴτιος γὰρ ἕκαστος· ὁ μὲν ζῷον ἀμφότερον τι· ὁ δέ, αὐτός· καὶ περὶ
ὅπως μὲν δή· ὁ μὲν τὸ ἐν σώματος καὶ ψυχῆς τινος [illegible] σώματι καὶ [illegible]
[illegible] καὶ τἆλλα ἔνια οὕτω· καὶ τῇ μὲν [illegible] ψυχῇ καθαρᾷ, γένει φαῦλον αἰτίου.
ἃ δὲ γίνεται εἰς τὸ πᾶν παρ' αὐτῶν καθ' ὁμοῖα ὅσα εἰς τὸ παντὸς σῶμα, καὶ [illegible]
χωρισμένον τὸ σῶμα μέρος, μετὰ διάδοσιν [illegible] τῶν ἀστέρων· καὶ ψυχῆς τῆς ἐν τ
αὐτοῦ περὶ τὸ ἄριστον βλέπουσης· παρακολουθοῦσι αὐτῷ τὰ ἄλλα· μᾶλλον δὲ ὑπάρχουσι.

ὀστρακια πλάτωνος.
ζή

Αἴτιος ἕκαστος.

+

ἄλλα τοῖς περὶ αὐτό· οἷον ἐν τῷ πυρὸς θερμότητος εἰς τὸ ὅλον οὐσίας· καὶ ἔτι περὶ τὰς ψυχ-
ὰς ἄλλας, εἰς ψυχὴν ἄλλην συνηλλοιοῦσθαι. τὰ δὲ δεῖ χρῆναι διὰ τὴν μῖξιν· μαρτ-
υρεῖ γὰρ οὖν δή, ἡ τοῦ δὲ τοῦ παντὸς φύσις· καὶ εἴ τις τὴν ψυχὴν τὴν χαριζομένην αὐτοῦ
χαρίσαιτο, τὸ λοιπὸν οὐ μικρά τις· θεὸς μὲν οὖν ὁ πᾶς ζῷον ἀριθμουμένης. τὸ δὲ περὶ
τὸν δαίμονα φησὶ μικράς. καὶ τὰ πάθη τὰ ἐν αὐτῷ, δαιμόνια; ἀδυνάτως τὰ σώματα
στοιχεῖα ἐν τῷ δεκτικῷ. τὰ δὲ ποιήσεις, οὐ πάντως· οὐδὲ τοῖς ὅλοις αὐτῶν. ἀλλὰ τὸ
ζῷον τοῦ παντὸς πάθη, ἢ ὅλον τὸ λοιπὸν αὐτῶν. ἡ ψυχὴ μὲν καὶ πρὶν ἢ θεὸς εἰσελθεῖν
δεκτικὸν ἦν, τὸ φρουρεῖν περὶ αὐτῆς· οὐ γὰρ ἂν ἤθη εἰς σώματα, μὴ μετὰ πάσης
θετικὸν ἔχουσα· δεκτικὸν δὲ καὶ τύχας εἰσιούσης τὸ κατὰ αὐτὴν τὴν φορὰν εἰσιέναι.
δεκτικὸν δὲ καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ποιεῖσθαι, συνεργοῦσαν ἢ ἀποπληροῦσαν περὶ
τῆς, ἀσθενῆ δὲ τὸ πᾶν. ἐνεργούντων ἐν αὐτῇ, τὰ ἐκ μερῶν λαβόντος. χρὴ δὲ καὶ
ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι. ὡς τὸ ἀπ' ἐκείνων ἰόν, οὐ τοιοῦτον ἐστιν εἰς τοὺς λαβόντας,
οἷον παρ' ἐκείνων ὁρμᾶται. οἷον εἰ πῦρ, ἀμυδρὸν τοῦτο. καὶ ἡ φιλία καὶ διάθεσις
ἀσθενὴς γενομένη ἐν τῷ λαβόντι, οὐ μάλα καλὴν τὴν φίλησιν εἰργάσατο. καὶ θυμὸς
δὲ οὐ κατὰ μέτρον τυχόντος, ὡς ἀνδρεῖον γενέσθαι, ἢ ἀνδρεῖαν, ἢ ἀγωνίαν εἰργάσατο.
καὶ τὸ τιμῆς ἐν ἔρωτι ὄν, καὶ περὶ τὸ καλὸν ἔχον, τῶν δοκούντων καλῶν ἐφίεσθαι εἰρ-
γάσατο· καὶ νοῦ ἀπόρροια, πανουργία· καὶ γὰρ ἡ πανουργία νοῦς ἐθέλει εἶναι
τυχεῖν οὗ ἐφίεται ἀδυνατοῦντος. γίνεται οὖν κακὰ ἕκαστα ἐν ἡμῖν, ἐκεῖ οὐ
ὄντων· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐλθόντα, καὶ τοιοῦ καὶ κατ' αὐτά ὄντα, οὐ μένει, οἷα ἦλθε, τοῖς
σώμασι μιγνύμενα· καὶ ὕλῃ καὶ ἀλλήλοις· καὶ δὴ καὶ ταῦτα συνιόντα εἰς ἕν συμμίγνυται· καὶ
κεράννυται ἑκάστου τῶν γινομένων τι ἐν τούτου τοῦ κράματος· ὥστε οὐκ ἔστιν
ὁποῖόν τι γενέσθαι. οὐ γὰρ τὸ τί ποτε ποιεῖ· ἀλλὰ τῷ τί ποτ' εἶναι δοκεῖν· ὁ γὰρ ἵππος
δίδωσι ἵππον· καὶ ἐκ ἀνθρώπου ἄνθρωπος· συνεργὸς δὲ ἥλιος τῇ πλάσει· ὁ δὲ ἐκ τοῦ λόγου
τοῦ αὐτοῦ γίνεται. ἀλλ' ἐβλάβη ποτὲ καὶ ὠφελήθη τὸ ἔξω. ὅμοια γὰρ ὡς πατὴρ· ἀλλὰ
πρὸς τὸ βέλτιον πολλάκις. ἐστὶ δ' ὅτι πρὸς τὸ χεῖρον εἰσὶ πάσχων, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ βάθος
τοῦ ὑποκειμένου. ὅτι δὲ καὶ ἡ ὕλη κρατεῖ, οὐχ ἡ φύσις ὡς μὴ τέλειον γενέσθαι, ἡττω-
μένου τοῦ εἴδους. τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς τῆς σελήνης, ἀφώτιστον ἐστὶ πρὸς τὰ ἐπὶ γῆς·
οὐ τὸ ἄνω αὐτοῦ. οὐ καὶ περὶ τὸ πρῶτον δὲ ἐκεῖνου τῷ πόρρω, χεῖρον εἶναι δοκεῖ· ὁ
τὰν δὲ πλήρης ᾖ, ἀρκεῖ τῷ κάτω. καὶ ἐκεῖνος πόρρω ὤν ᾖ. τὸ δὲ τὸν πρὸ αὐτῆς
ἀφώτιστος οὖσα, πρὸ ἡμᾶς εἰς λέξιν ἀναγκασθῇ. αὐταρκὲς γὰρ τὸ ἐκείνου πῦ

φύσισ

ἁρμονία.

ρωδεστέρου, ἢ περὶ ὃ κινούμενον οὗτος. τὰ δὲ ἴσοντα ἐνταῦθα σώματα διαφέρει μὲν ἀλλήλων ἄλλα
ἄλλων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον θερμά. ψυχρὸν δὲ οὐδέν. μαρτυρεῖ δὲ τὸ προσ-
ιὸν δὲ οὐδὲν αὐτοῖς ἀκρατος πυρί. καὶ ὁ αἰθὴρ οὗτος. διὸ καὶ σύμφωνοι δ' εἰσὶν
ὁμοιότητι. πρὸς δὲ τὸ περιφερόμενον σῶμα, πρὸς δὲ κινούμενον,
ἀλλοτρίως τῷ πόρρω. ὁρμῇ μὲν δὲ διάφορος, περὶ τὸ αὐτὸ ἔργον ὡς δὴ καὶ ὁμοιουμένους
ταύτας δὲ περὶ τὸ ὅλον σύμφοροι. ὥστε περὶ ἀλλήλους οὕτως, ὥστε τῷ ὅλῳ συμ-
φέρει. ὥσπερ ἐν ἑνὸς ζώου ἑκάστῳ τῶν μερῶν ὁ ἔχει τι. τούτου γὰρ χάριν μάλιστα οἱ
χολὴ καὶ τῷ ὅλῳ πρὸς τὸ ἔργον. καὶ γὰρ ὀργὴν καὶ θυμὸν ἐγείρει καὶ τὸ πᾶν. καὶ τὸ
πνευμόνιον καὶ ὑβρίζειν. καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ παντὶ δεῖ εἶναί τινος τοιούτου. καὶ τινὸς
ἄλλου περὶ τὸ ἡδύ τι καὶ ἡμερώτερον. τὰ δέ, ὀφθαλμοὺς εἶναι. συμπλέκονται δὲ πάντες,
τὰ ἀλλότρια αὐτῶν εἶναι. οὕτω γὰρ ἕν. καὶ μὴ ἁρμονίᾳ. δεῖ τοίνυν τὸ ἐν τῷ ὅλῳ, τὰ
τὰ μὲν, περὶ τῆς φορᾶς γίνεται, τὰ δέ, γ, συλλαβεῖν καὶ διακρίναι καὶ ἀπεῖν, τὸ
θεν ἑκάστου ὅλως. ἀρχὴ δὲ ἡ δὲ. ψυχὴ δὲ τὸ πᾶν τὸ δὲ διοικοῦσα αὐτό,
οἷα δὴ καὶ ἑκάστου ζώου ἡ ἐν αὐτῷ ἀρχή, ἀφ' ἧς ἕκαστον τοῦ ζῴου μέρη, καὶ πολ-
λαὶ καὶ πρὸς τὸ ὅλον ζῶντα. συμφέρει, ἐν μὲν τῷ ὅλῳ, ἐστὶ τὰ πάντα. ἐν
δὲ τοῖς μέρεσι τὸ συγγενὲς μόνον, ὃ συνέστηκεν. τὰ δὲ ἔξωθεν προσιόντα, τὰ μὲν,
καὶ ἐναντία τῇ βουλήσει τῆς φύσεως. τὰ δέ, καὶ προσφορα. τῷ δὲ ὅλῳ πάντα
συμφέροντα αὐτοῦ. τὰ πάντα ζῶντα, φύσιν μὲν λαβόντα ἣν ἔχει. καὶ αὐ-
τομάτως ὁρμῶντα ἤτοι καὶ ὁμοίως ὁρμῇ, περὶ τὸν ὅλον τοῦ παντὸς βίον. τὰ μὲν σώματα
τὰ ἐν αὐτῷ πάντη, ὄργανα. καὶ οἷον ὑφ' ὧν θεμελίου ζωὰς τὸ ποιεῖν. τὰ δὲ ἀθάνατα, τὰ
τὸ καθ' αὑτὰ ἄριστος ἔχει. ὡς ὑφ' ὧν μασὶ ἵπποι, περὶ τὸν ἡνίοχον ἀφορίζονται αὐ-
τοῖς τὸν δρόμον. ἅτε δὴ πάντη ἡγεμονῶν. λογικῆς δὲ ζώου φύσις, ἔχει περὶ αὐ-
τὸν ἡνίοχον. καὶ ἐπὶ τοῖς ἵπποις μὲν ἔχουσι κατεσθίει. καὶ δὲ ὡς ἂν τύχῃ
πολλοὺς. ἀμφῶ δὲ τοῦ παντός. καὶ ζῶντα οὖν πρὸς τὸ ὅλον. καὶ τὰ
μὲν μᾶλλον αὐτῶν καὶ ἐν πλείονι τῇ ἀξίᾳ, πολλάκις καὶ μεταξύ. καὶ πρὸς
τὴν τοῦ ὅλου ζωὴν συντελεῖ. τὰ ἐξ ὧν ποιητικὰ μᾶλλον, ἢ παθητικὰ ἔχοντα.
τὰ δέ, μεταξὺ τούτων. τὰ σχέντα μὲν ὑπ' ἄλλων. ποιοῦντα δὲ πολλὰ καὶ ἐν
πολλοῖς ἀρχὴν περὶ αὐτῶν εἰς πρᾶξεις καὶ ποιήσεις ἔχοντα. καὶ γίνεται τὸ πᾶν,
ζωὴ παντελής. τῶν μὲν ἀρίστων, ἐνεργούντων τὰ ἄριστα. καθόσον τὸ ἄριστον ἐν
ἑκάστῳ. ὃ δὴ καὶ ὁ πλείονος τι ζωὴν ταυτόν. ὡς περὶ στρατιωτῶν στρατηγοῦ. οἱ

σῴζονται καὶ ἀπαθεῖς εἰσίν, ἐπεὶ φύσιν τὴν νοητὴν εἰλήχασιν. τὰ δὲ ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῇ φύσει
κεχρημένων, διὰ τῆς αὐτοῦ παντός. οἱ καὶ τὰ ἐν ἡμῖν ψυχῆς [illegible] τὰ δ' ἄλλα, ἀνάλογον
τοῖς ἐν ἡμῖν μέρεσιν. οὐδὲ γὰρ ἐν φύσει μόνον πάντα τίθεται. ζῷα μὲν ὄντα πάντες, καὶ μέρη
ὄντα τοῦ παντὸς ὅλου. ταῦτα ἐν οὖν ὡς πάντες, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα εἰς τὸ ὅλον [illegible].
καὶ οὐ δὴ ὧν συμβαίνουσιν ἐμμίγεται, διὰ [illegible] ἐργασίας τῶν χειρόνων.
οὐδὲ ὧν κατ' αὐτὸ τῶν γινομένων. φησὶ ὡς οὖν δὴ ἡ πᾶσα φύσις ὅλη, χείρονός τε

Quomodo malum se immiscerat rebus a deo bene creatis.

καὶ βελτίονος ἐργασίας. ἀλλ' οὐ καὶ συμβαίνει τῆς οἰκείας φύσεως δεῖσθαι. χεῖρον
δὲ ἐργάζεται, ἢ κατὰ τὸ σῶμα ἀσθενὲς ἂν ὄν. ἢ τῇ ψυχῇ συμπαθεῖ καὶ τῷ
τοῦ δ' ἐθέλειν εἰς τὸ κάτω, καὶ συμβεβηκὼς φαυλότητος αἴτιον γινόμενον. ἢ σώ-
ματος κακῶς συντεθέντος, [illegible] εἰς αὐτὸ ἐνεργεῖν, διὰ τὸ ποιεῖσθαι. οἷον
οἱ [illegible] ἡρμοσμένας λύρας, ὡς δεῖξαι τὰ [illegible] ἁρμονίας, εἰς τὸ μὴ γνώριμον
ἀποτελοῦντος φθόγγον. περὶ δὲ πενίας καὶ πλούτου καὶ δόξας καὶ ἀρχάς, πῶς.
ἡ μὲν περὶ τὰ πατρῷα οἱ πλοῦτοι [illegible] αὐτὸν περιόντα, ὥσπερ καὶ ἄλλη τὸν ἐκ
τοιούτων, διὰ τὸ τέλος τὸ ἔνδοξον ἔχοντας ἐν δήλῳ τεθειμένον. ἡ δὲ ἐξ [illegible],
ἢ σῶμα ἰσχυρὸν ἔχοντες, συμβάλλοιντο ἂν οἱ τὴν τοῦ σώματος ἰσχὺν ἐργαζόμενοι.
γονεῖς μὲν πρῶτον. εἶτα τῆς ἀρετῆς τῶν τούτων δέχεται συγγένεια, καὶ ἔστι. ἡ δὲ ἀπὸ
σώματος ἡ ἀρετή, αὕτη μόνη δὴ τὸ πλεῖον. καὶ ὅσα καὶ [illegible] τῶν κακῶν
[illegible] συμβαίνει. οἱ δὲ δόντες, ἀμαθεῖς εἰς ἀρετήν, αἴτιον ὄντες καὶ τῶν
τὴν αἰτίαν. οἱ δὲ φαῦλοι δικαίως δόντες, τῶν ἐν αὐτοῖς βελτίστων ὀρεγόμενοι
γενέσθαι. οἱ δὲ πονηροὶ πάσχουσι, τὴν μὲν πονηρίαν ἡγουμένην. καὶ τὸ
αἴτιον τῆς πονηρίας. ὥστε πλεονεκτοῦντες, [illegible]
μένοις. οἱ δὲ πόνων, οἷον [illegible] ἐπὶ τὸν [illegible]. συμφέρον τὸ περιέχον
[illegible]μένον. ἡ δὲ θνητὴ [illegible], συμπεσόντι τῶν ἐν τοῦ παντός. ἡ δὲ [illegible]
[illegible] πάντως γὰρ [illegible] ἀλλήλοις τὰ πάντα. διὸ καὶ πάντως. ἡ δὲ [illegible]
τις πλοῦτον, ἀφαιρεθείς, ἐπὶ τὸν [illegible] ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἀρχήν.
ἡ δὲ θανάτῳ, τῷ συμπάσχοντα. τὸ δὲ ἔνδοξον, ἢ δικαίως, ἢ οὔ. [illegible] ἀδίκως,
τὰ ἔργα. καὶ τὸ παρὰ τοῖς δόξα ζωῆς βέλτιον. ἡ δὲ [illegible], ἐπὶ τὴν [illegible]
ἀδικεῖ. καὶ ἀρχῆς δὲ πέρι ὁ αὐτὸς λόγος. ἡ γὰρ προσηκόντως, ἢ οὔ. καὶ θάτερον
μέν, ἐστὶ τὸ βέλτιον τῶν γινομένων. ἢ ἐπ' αὐτὸν διαπραξάμενον [illegible]
[illegible]. καὶ ὁ [illegible]. περὶ δὲ γάμων ἢ προαιρέσεις ἢ συντυχίας.

καὶ σύμπτωσις ἐκ τῶν ὅλων. πῶς δὲ δὴ γενομένης, ἀνάγκη ἤδη τούτοις. καὶ ἐπι-
τελεῖται κατὰ λόγον γινομένου οὐδενός, ἢ χεῖρον ἔσχε, γενομένου ἐν ἄλ-
κωλύματός τινος. ἢ περὶ αὐτὴν τὴν κίνησιν οὔσης, ἢ τοῦ δεῖ ἰσχύοντος οὕτω διὰ τὸ
θέντος. ὡς ἂν συμμέτρως περὶ τὴν δὲ τὴν κίνησιν ἀρχῆς οὔσης. ἀλλὰ περὶ τῶν περὶ
τῆς περιφορᾶς τοῦ ἀτράκτου, διὰ κληρώσεως περιαιρέσεως, ζωὰς ὕστερον
δίδωσι τοῖς ἐν τῷ ἀτράκτῳ. ὡς πάντως τὰ αἱρεθέντα ζωὰς συντηροῦντας. περὶ
καὶ ὁ δαίμων συνεργὸς εἰς ποίησιν αὐτῶν. ἀλλ' οἱ κλῆροι τίνες. ἢ τοῦ παντὸς ἔ-
χοντος οὕτως, ὡς τότε εἶχεν, ὅτ' ἀφῆκεν εἰς τὸ σῶμα ἐλθεῖν. καὶ τὸ ἀφεθῆναι
εἰς τόδε τὸ σῶμα. καὶ τῶνδε γονέων. καὶ ἐν τοιούτοις τόποις γενέσθαι. καὶ ὅλως
ὡς εἴπομεν. πάντα δὲ ὁμοῦ γινόμενα, καὶ οἷον συγκλωσθέντα, διὰ τῆς μιᾶς τῶν
λεγομένων Μοιρῶν δεδήλωται, ἐπί τε τοῖς καθέκαστον, ἐπί τε τοῖς ὅλοις. ἡ δὲ Λάχεσις, Κλωθώ.
τοὺς κλήρους. καὶ τὰ συμβαίνοντα δὲ πάντως, ἀναγκαίως τὴν Ἄτροπον. Λάχεσις.
ἔφην. τῶν δ' ἀνθρώπων οἱ μὲν, γίνονται τῶν ἀπ' αὐτοῦ ὅλου καὶ τῶν ἔξω ὥσπερ Ἄτροπος.
γοητευθέντες. καὶ ὀλίγα, ἢ οὐδὲν αὐτοί. οἱ δὲ κρατοῦντες τούτων, καὶ ὑπεραίροντες
οἷον τῇ κεφαλῇ πρὸς τὸ ἄνω καὶ ἐκτός, ψυχῆς ἀποσώζουσι τὸ ἄριστον. καὶ ἀρχαῖον
τῆς ψυχῆς οὐσίας. οὐ γὰρ δὴ νομιστέον τοιοῦτον εἶναι ψυχήν, οἷον ὅτι ἂν ἔξωθεν πά-
θη, ταύτην φύσιν ἴσχειν μόνον τῶν πάντων. οἱ καὶ ἂν φύσιν οὐκ ἔχουσαν. ἀλλὰ
χρὴ πολὺ πρότερον αὐτήν, ἢ τὰ ἄλλα, ἅτε ἀρχῆς λόγον ἔχουσαν, πολλὰς οἰ-
κείας δυνάμεις πρὸς ἐνεργείας τὰς κατὰ φύσιν ἔχειν. οὐ γὰρ δὴ οἷόν τε οὐσίαν,
μὴ μετὰ τοῦ εἶναι καὶ ὀρέξεις καὶ πράξεις, καὶ τὸ πρὸς τὸ εὖ κεκτῆσθαι. τὸ μὲν
οὖν συναμφότερον, ἐκ τοῦ συναμφοτέρου τῆς φύσεως. καὶ τοιόνδε. καὶ ἔργα ἔ-
χει τοιάδε. ψυχὴ δὲ εἴ τις χωρίζεται, χωριστὰ καὶ ἴδια ἐνεργεῖ. τὰ τοῦ σώματος
πάθη, οὐχ αὑτῆς τιθεμένη. ἅτε ἤδη ὁρῶσα, ὡς τὸ μὲν, ἄλλο, τὸ δὲ, ἄλλο.
ἀλλὰ τί τὸ μικτὸν καὶ τί τὸ μή. καὶ τί τὸ χωριστὸν καὶ ἀχώριστον, ὅταν ἐν σώματι ᾖ.
καὶ ὅλως τί τὸ ζῷον ἀρχὴν ἑτέραν ὕστερον λαβοῦσι ζητητέον. οὐ γὰρ ἅπαντες
τὴν αὐτὴν δόξαν ἔσχον περὶ τούτου. νῦν δὲ ἔτι λέγωμεν, τὸ πῶς κατὰ λόγον ψυχὴν
διοικοῦσαν τὸ πᾶν ἄγομεν. πότερα ἕκαστα οἷον ἐπιτηδεύουσα ποιοῦσα, ἄνθρωπον, εἶτα
ἵππον. καὶ ἄλλο ζῷον. καὶ θηρία. πῦρ δὲ καὶ γῆν πρότερον. εἶτα συμπίπτον-
τα ταῦτα ἰδοῦσα καὶ φθείροντα ἄλληλα, ἢ καὶ ὠφελοῦντα, τὴν συμπλοκὴν τὴν ἐκ τούτων
ἰδοῦσα μόνον. καὶ τὰ ὕστερον συμβαίνοντα ἀεὶ γίγνεσθαι. οὐδὲν ἔτι συμβάλ-

λογιζόμενοι πρὸς τὰ ἐφεξῆς. ἀλλ᾽ ἢ μόνον ζώων γινομένης τοῦ ἐξ ἀρχῆς πάλιν ποιοῦντος, καὶ τοῖς πάθεσι τοῖς δι᾽ ἀλλήλων αὐτὰ συγχωροῦντες, ἢ αἰτίαν λέγοντες καὶ τῶν οὕτω γινομένων, ὅτι παρ᾽ αὐτῆς γινόμενα τὰ ἐφεξῆς ἐργάζεται, ἢ τὸ τὸ δεῖ ποιῆσαι ἢ πάντως ἐνυπάρχον ὁ λόγος, οὐκ ἂν ἐκποιοῦ δεῖ καὶ τὸ ἐπιτυχὸν ἐξ αὐτῶν γινομένων, ἀλλ᾽ ἐξ ἀνάγκης οὕτως. ὥσπερ οὖν τῶν λόγων αὐτὰ ποιούντων, ἢ οὕτω μὲν τῶν λόγων ἁπλῶς ποιούντων δέ, ἀλλ᾽ ὡς ἐφεξῆς ὄντων. μᾶλλον δὲ τῆς ψυχῆς τῆς τοιούτους λόγους γεννητικὴν ἐχούσης. ἡ ἐνέργεια ἐκ τῶν ἔργων συμβαίνοντα αὐτῆς ἁπάντων. τῶν γὰρ αὐτῶν συμπιπτόντων καὶ προϋπαρχόντων, τὰ αὐτὰ πάντως ἀναγκαῖον ἀποτελεῖσθαι. εἰ δὲ προσλαβοῦσα ἢ προσιδοῦσα ἡ ψυχή, ἐπὶ τούτοις τὰ ἐφεξῆς περαίνει· ζῶον δὲ ... περιττὸν οὖν καὶ ἐπανορθοῦται πάντως. καὶ πάλιν ἐπὶ τούτοις τὰ ἐφεξῆς προηγουμένων, ὡς αὐτῶν παρόντων. ὅθεν ἴσως ἂν χρῷτο τὰ ἐφεξῆς. οἷον ἂν ὁρᾷς ἄλλοι πάλαι· νῦν δὲ ἄλλοι. τῷ μεταξὺ καὶ ἀεὶ ἀφανεῖ ὡς, τῶν λόγων ἀεὶ τοῖς τῆς ὕλης πάθεσιν ζῶον ὁρῶ ... ἄλλα, τὰ δὲ ἄλλα, καὶ παρανομούμενα τοῖς τῶν αὐτῶν ἔργων πάθεσιν, τοῦ βίου τοῦτον ἔχει. καὶ οὐκ ἀπήλλακται τῆς ἐπὶ τὸ ... τόδε. τέλος ἐπιθετος τῷ ποιήματι. καὶ ὅπως δὴ καλῶς καὶ ... ἅπαξ μεμηχανημένη. οἷος δέ τις γεωργὸς σπείρας ἢ καταφυτεύσας, ἀεὶ διορθοῦται ὁ χειμώνων ἢ βλαπτόμενον ὑετοῖς, ἢ κρυμῶν συνοχαῖς ἢ ἀνέμων ζάλαις. ἀλλὰ ταῦτα ἄτοπα, ἐκεῖνο δὲ λέγειν. ὅτι ἡ διάγνωσις, ἡ κινεῖται ἐν τοῖς λόγοις, καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὰ ἀπὸ κακοῦ ἔργα. ἀλλὰ τοῦτο, καὶ τὰ σωματικὰ ... διαφυήσεις. καίτοι ἐν ταῖς τέχναις καὶ τοῖς λόγοις, ὧν τῶν γινομένων ἁμαρτία. οὐ δὲ παρὰ τὴν τέχνην. οὐδὲ φθορὰ τοῦ κατὰ τέχνην. ἀλλ᾽ οὐ ταῦτά τις ἐρεῖ, μὴ εἶναι μηδὲν κατὰ φύσιν. μηδὲ ἀρκοῦν τῷ ὅλῳ. ἀλλ᾽ ὅμως τὸ χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον συγχωρήσεται. τί οὖν ἄλλο ὅλως καὶ τὸ χεῖρον ζῷον γ᾽ ... ἐν παντὶ καλὰ εἶναι. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐναντία ζῶντα ... καὶ οὐκ ἄν ... τούτων κόσμος. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν κατ᾽ ἐκεῖνα ζώων, οὕτω. καὶ τὰ μὲν βελτίω ... καὶ πάντα ὁ λόγος. ὅ ... μὴ τοιαῦτα, διὰ ἁμαρτάνεται ἐν τοῖς ... ἐν ... δέ, ἐν τοῖς γινομένοις. οὐδὲν ἐπιδέον ἀναγκαίως ποιεῖ. οὐ δὴ ἀνάγκη ... ἢ δὴ τῆς ὕλης ... αὐτῶν προηγουμένων λόγων. καὶ τὰ παρ᾽ αὐτῆς ποιούσης τὰ χείρω. κρατουμένης δὲ οὖν ... πρὸς τὰ βελτίω. ὥστε ... ἄλλως ἐκ κατὰ φύσιν γινομένων. καὶ ἄλλως οὐδὲ τοῖς λόγοις. ... ἐν ... νοήματα, ἀλλὰ πῶς καὶ τὰ νοήματα ποιήσει. ὁ γὰρ λόγος ἐν ὕλῃ ποιεῖ. καὶ τὸ ποιοῦν φυσικῶς, οὐ νόησις. οὐδὲ ὅρασις.

ἀλλὰ δὴ ἀμυδρὰς προστριβομένη τῆς ὕλης· οὐ ποιοῦσα· ἀλλὰ δρῶσα μόνον· διὸ τὸ πρὸς
σχῆμα ἐν ὕλῃ ἐστί· ὡς ἐπὶ κύκλος ἄλλον ἐν δευτέρῳ· εἰς τοῦτο τῆς φύσεως καὶ δὴ ἀμέσως
καὶ γεννητικῆς λεγομένης τὸ ποιεῖν, εἰς τοῦτο ποιήσει τῆς ἡγουμένης ψυχῆς, τῆς τε
φυτικὴν οὖσαν καὶ γεννητικὴν ψυχήν· πρὸ δὲ ταύτης ἐστὶν αὐτή· ἀλλ' ἀλλοιουμένη,
οὐ φορᾷ ἔχει πρὸς ἕτερον εἰς ἄλλο, ἢ τὰ ἐν αὐτῇ· ἀλλ' εἰς τὰ ἐν αὐτῇ, γίνεται δὲ λογίζεσθαι
οὐδὲ ἔστι δεῖ· ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἔχουσα λόγους· τοῦτο γὰρ καὶ δὴ ἀρχὴ πρότερον· καὶ ποιεῖν
ἐν ψυχῇ δὲ ἀΐδιον· κατὰ τὰ ἄλλα ποιεῖ· ἔστι τοίνυν καὶ αὐτὴ πλέον ἔχουσα ἐκεῖ δι-
ναι· νοῦς δὲ ψυχῇ δίδωσι τῇ τοῦ παντός· ψυχὴ δὲ ἡ πρὸ αὐτῆς ἡ μετ' αὐτήν, τῇ μετ' αὐτὴν
καὶ ἄμεινον ἐκλάμπουσα εἰς τὴν ὑπ' αὐτήν· ἡ δὲ ὡς ἐπιταχθεῖσα ποιεῖ· ποιεῖ δὲ τὰ μέν,
ἀκωλύτως· τὰ δὲ ἐμποδιζόμενα χείρω· ἅτε δὲ δυναμένης εἰς ἔσχατον ἐλθοῦσα
καὶ λόγων οὐ τῶν πρώτων πληρωθεῖσα, οὐ μόνον κατὰ τάξιν ποιήσει, ἀλλὰ
γενέσθαι αὐτῇ καὶ παρ' αὐτῆς· καὶ τοῦτο δηλονότι χεῖρον· καὶ ζῷον μέν, ζῷον δὲ ἀτελέ-
στερον· καὶ δυσχεραῖνον τὴν αὐτοῦ ζωήν, ἅτε χείριστον· καὶ δύσκολον δὲ καὶ ἄγριον· καὶ ἐξ ὕ-
λης χείρονος· οἷον ὑποστάθμης τῶν προηγουμένων πικρᾶς καὶ πικρὰ ποιούσης.
καὶ ταῦτα παρέξει καὶ αὐτὴ τῷ ὅλῳ. ἆρ' οὖν καὶ τὰ κακὰ ἐν τῷ παντὶ ἀναγκαῖα, ὅτι ἕπεται
τοῖς προηγουμένοις, ἢ ὅτι καὶ εἰ μὴ ταῦτα, ἀτελὲς ἂν ἦν τὸ πᾶν· καὶ παρέχεται τὰ πολλὰ
αὐτῶν, ἢ καὶ πάντα παρέχεται τῷ ὅλῳ· οἷα τὰ τῶν ἰοβόλων· λανθάνει δὲ τὰ πλεῖστα
διὰ τί· ἐπεὶ καὶ τὴν κακίαν αὐτήν, ἔχειν πολλὰ χρήσιμα· καὶ πολλῶν ποιητικὴν κα-
λῶν· οἷον κάλλους τεχνητοῦ παντός· καὶ κινεῖν εἰς φρόνησιν· μὴ ἐῶσαν ἐπ' ἀδείας εὕδειν.
εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς εἴρηται, δεῖ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν θεωρεῖν μὲν τὰ ἄριστα· ἱεμένην
πρὸς τὴν νοητὴν φύσιν καὶ τὸν θεόν· πληρουμένης δὲ αὐτῆς καὶ πεπληρωμένης,
οἷον ἀπορρεομένης αὐτῆς, τὸ ἀπ' αὐτῆς ἴνδαλμα, καὶ τὸ ἔσχατον αὐτῆς πρὸς τὸ
κάτω, τὸ ποιοῦν τοῦτο εἶναι· ποιητὴς οὖν ἔσχατος οὗτος· ἐπὶ δὲ τούτῳ τῆς ψυχῆς
τὸ πρώτως πληρούμενον· ὑπὲρ πάντα δὲ νοῦς δημιουργός· ὃς καὶ τῇ
ψυχῇ τῇ μετ' αὐτὸν δίδωσιν, ὧν ἴχνη ἐν τῇ τρίτῃ· εἰκότως οὖν λέγεται οὗτος ὁ κό-
σμος εἰκὼν ἀεὶ εἰκονιζόμενος· ἑστηκότων μέν, τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου·
τοῦ δὲ τρίτου, ἑστηκότος μὲν καὶ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐν τῇ ὕλῃ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς κι-
νουμένου· ἕως γὰρ ἂν ᾖ νοῦς καὶ ψυχή, ῥεύσονται οἱ λόγοι, εἰς τοῦτο τὸ εἶδος ψυχῆς·
ὥσπερ ἕως ἂν ᾖ ἥλιος, πάντα
τὰ ἀπ' αὐτοῦ φῶτα.

ψυχὴ τὸ πᾶν
Anima

ἔρον λόγος, ποιὸς λόγος,
aut prima mens.

ὅτι ἐν τοῖς ἀσωμάτοις
γ' ἐστὶ τάξεις.
Prima fuit anima,
...
ζῷα ... caduca ...

~~γενομένη πρὸς τὰ ἄψυχα ἑξῆς· ἀλλὰ μόνον ζῴων λύουσα τὴν δ' ἀρχὴν πάλιν ποιοῦσα~~
~~καὶ τοῖς πάθεσι τοῖς δι' ἀλλήλων αὐτὰ συγχωροῦσα τὴν αἰτίαν λαμβάνοντες καὶ τῶν οὕτω~~
~~γινομένων, ὅτι παρ' αὐτῆς γινόμενα τὰ ἄψυχα ἐστὶ ἀρέξαι, ἢ καὶ τὸ τόδε ποιεῖν~~

ιβ

Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας· περὶ ὕλης

Τὴν λεγομένην ὕλην, ὑποκείμενόν τι καὶ ὑποδοχὴν εἰδῶν λέγοντες εἶναι, κοινόν τινα τοῦτον λόγον περὶ αὐτῆς πάντες λέγουσιν, ὅσοι εἰς ἔννοιαν ἦλθον τῆς τοιαύτης φύσεως· καὶ μέχρι τούτου τὴν αὐτὴν φέρονται· τίς δέ ἐστιν αὕτη ἡ ὑποκειμένη φύσις, καὶ πῶς δεκτική, καὶ τίνων, τὸ ἐντεῦθεν ἤδη ζητοῦντες διέστησαν. Καὶ οἱ μὲν σώματα μόνον τὰ ὄντα εἶναι θέμενοι, καὶ τὴν οὐσίαν ἐν τούτοις, μίαν τε τὴν ὕλην λέγουσι καὶ τοῖς στοιχείοις ὑποβεβλῆσθαι, καὶ αὐτὴν εἶναι τὴν οὐσίαν· τὰ δ' ἄλλα πάντα οἷον πάθη τῆς ὕλης, καὶ πως ἔχουσαν αὐτὴν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι· καὶ δὴ καὶ τολμῶσι καὶ μέχρι θεῶν αὐτὴν ἄγειν· καὶ τέλος δὴ καὶ αὐτὸν αὐτῶν τὸν θεόν, ὕλην ταύτην πως ἔχουσαν εἶναι. Διδόασι δὲ καὶ σῶμα αὐτῇ, ἄποιον αὐτὸ σῶμα λέγοντες· καὶ μέγεθος δέ. Οἱ δὲ ἀσώματον λέγουσι· καὶ ταύτην οὐ μίαν τινὲς αὐτῶν· ἀλλὰ ταύτην μὲν τοῖς σώμασιν ὑποβεβλῆσθαι καὶ αὐτοί, περὶ ἧς οἱ πρότεροι λέγουσιν· ἑτέραν μέντοι προτέραν ἐν τοῖς νοητοῖς ὑποβεβλημένην τοῖς ἐκεῖ εἴδεσι, καὶ ταῖς ἀσωμάτοις οὐσίαις. Διὸ πρότερον ζητητέον περὶ ταύτης, εἰ ἔστι· καὶ τίς οὖσα τυγχάνει· καὶ πῶς ἔστιν. Εἰ δὴ ἀόριστόν τι καὶ ἄμορφον δεῖ τὴν ὕλην εἶναι, ἐν δὲ τοῖς ἐκεῖ ἀρίστοις οὖσιν οὐδὲν ἀόριστον οὐδὲ ἄμορφον, οὐδ' ἂν ὕλη ἐκεῖ εἴη· καὶ εἰ ἁπλοῦν ἕκαστον, οὐδ' ἂν δέοι ὕλης, ἵνα ἐξ αὐτῆς καὶ ἄλλου τὸ σύνθετον· καὶ γινομένοις μὲν ὕλης δεῖ, καὶ ἐξ ἑτέρου ἕτερα ποιουμένοις· ἀφ' ὧν καὶ ἡ τῶν αἰσθητῶν ὕλη ἐνοήθη· μὴ γινομένοις δὲ οὔ. Πόθεν δὲ ἥκει καὶ ὑπέστη; ἀλλ' εἰ γενητή, καὶ ὑπό τινος· εἰ δὲ ἀΐδιος, καὶ ἀρχαὶ πλείους· καὶ κατὰ συντυχίαν τὰ πρῶτα. Κἂν εἶδος δὲ προσέλθῃ, τὸ σύνθετον ἔσται σῶμα· πρῶτον οὖν λεκτέον, ὡς οὐ πανταχοῦ τὸ ἀόριστον ἀτιμαστέον· οὐδὲ ὃ ἂν ἄμορφον ᾖ τῇ ἐννοίᾳ τῇ αὐτοῦ, εἰ μέλλοι παρέχειν αὐτὸ τοῖς πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀρίστοις· οἷόν τι καὶ ψυχὴ πρὸς νοῦν καὶ λόγον πέφυκε, μορφουμένη παρὰ τούτων, καὶ εἰς εἶδος βέλτιον ἀγομένη. Ἐν τοῖς νοητοῖς τὸ σύνθετον ἑτέρως, οὐχ ὡς τὰ σώματα· ἐπεὶ καὶ λόγοι σύνθετοι καὶ ἐνεργείᾳ δὲ σύνθετον ποιοῦσι τὴν ἐνεργοῦσαν εἰς εἶδος φύσιν. Εἰ δὲ καὶ πρὸς ἄλλο καὶ παρ' ἄλλου, καὶ μᾶλλον. Ἡ δὲ τῶν γιγνομένων ὕλη, ἀεὶ ἄλλο καὶ ἄλλο εἶδος ἴσχει· τῶν δὲ ἀϊδίων, ἡ αὐτὴ ταὐτὸν ἀεί. Τάχα

δ᾽ ἀμετάπτωτον ἢ ἐνταῦθα. ἐνταῦθα μὲν γάρ, παρὰ μέρος πάντα καὶ ἐν ἑκάστοτε· διὸ
οὐδὲν διαμένει· ἄλλο ἄλλο ἐξωθοῦντος· διὸ οὐ ταὐτὸν ἀεί· ἐκεῖ δὲ ἅμα πάντα· διὸ
οὐκ ἔχει εἰς ὅ μεταβάλοι· ἤδη γὰρ ἔχει πάντα. οὐδὲ ποτε οὖν ἄμορφος· οὐδὲ ἐκεῖ ἡ
ἐκεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ ἐνταῦθα· ἀλλ᾽ ἑκατέρα τρόπον ἄλλον. εἰ δὲ ἀΐδιος ἢ ἀεὶ
γενομένη, ἐπειδὰν ὅ τι ποτ᾽ ἐστὶ λάβωμεν, δῆλον ἔσται. ὁ δὴ λόγος ἡμῖν ὑπο-
θεμένοις τὸ νῦν εἶναι τὰ εἴδη, δέδεικται γὰρ ἐν ἄλλοις, προΐτω. εἰ οὖν πολλὰ τὰ
εἴδη, κοινὸν μέν τι ἐν αὐτοῖς ἀνάγκη εἶναι· καὶ δὴ καὶ ἴδιον, ᾧ διαφέρει ἄλλο
ἄλλου. τοῦτο δὴ τὸ ἴδιον καὶ ἡ διαφορὰ ἡ χωρίζουσα, ἡ οἰκεία ἐστὶ μορφή. εἰ δὲ μορ-
φή, ἔστι τὸ μορφούμενον, περὶ ὃ ἡ διαφορά· ἔστιν ἄρα καὶ ὕλη ἡ τὴν μορφὴν δεχο-
μένη καὶ ἀεὶ τὸ ὑποκείμενον. ἔτι εἰ κόσμος νοητός ἐστιν ἐκεῖ, μίμημα δὲ οὗ-
τος ἐκείνου, οὗτος δὲ σύνθετος καὶ ἐξ ὕλης, κἀκεῖ δεῖ ὕλην εἶναι. ἢ πῶς προσερεῖς
κόσμον, μὴ εἰς ὕλην ἰδών; πῶς δὲ εἶδος, μὴ ἐφ᾽ ᾧ τὸ εἶδος λαβών; ἀμερὲς μὲν γὰρ
παντελῶς πάντη ταὐτό· μέριστον δ᾽ ὁπωσοῦν· καὶ εἰ μὲν διεσπασμένα ἀπ᾽ ἀλλήλων
τὰ μέρη, ἡ τομὴ καὶ ἡ διαφορά, ὕλης ἐστὶ πάθος· αὕτη γὰρ ἡ τμηθεῖσα. εἰ δὲ πολλὰ
ὂν ἀμέριστόν ἐστι, τὰ πολλὰ ἐν ἑνὶ ὄντα, ἐν ὕλῃ ἐστὶ τῷ ἑνί· αὐτὰ μορφαὶ αὐτοῦ
νόησον ποικίλον
ὄντα. τὸ γὰρ ἓν τοῦτο τὸ ποικίλον λογικὸν πολύμορφον. οὐκοῦν ἄμορφον αὐτὸ
πρὸ τοῦ ποικίλον. εἰ γὰρ τῷ νῷ ἀφέλοις τὴν ποικιλίαν καὶ τὰς μορφὰς καὶ τοὺς λόγους
καὶ τὰ νοήματα, τὸ πρὸ τούτων ἄμορφον καὶ ἀόριστον· καὶ τοῦτο οὐδὲν τῶν ἐπ᾽
αὐτῷ καὶ ἐν αὐτῷ. ἀλλ᾽ εἰ ἀεὶ ἔχει ταῦτα καὶ ὁμοῦ ἄμφω, καὶ οὐκ ἔστιν ἐκείνη, οὐδ᾽ ἐν-
ταῦθα ἔσται σωμάτων ὕλη· οὐδέποτε γὰρ ἄνευ μορφῆς, ἀλλ᾽ ἀεὶ ὅλον σῶμα·
σύνθετον μέντοι ὅμως· καὶ νοῦς εὑρίσκει τὸ διττόν· διαιρεῖ γάρ, ἕως εἰς ἁπλοῦν
ἥκοι, μηκέτι αὐτὸ ἀναλύεσθαι δυνάμενον. διὸ καὶ σκοτεινὴ πᾶσα· ὅτι τὸ φῶς
ὁ λόγος. διὸ τὸν ἐφ᾽ ἑκάστου λόγον ὁρῶν, τὸ κάτω ὡς ὑπὸ τὸ φῶς σκοτεινὸν ἡγεῖται.
ὥσπερ ὀφθαλμὸς φωτοειδὴς ὤν, πρὸς τὸ φῶς βαλὼν καὶ χρόας, φῶτα οὔσας, τὰ
ὑπὸ τὰ χρώματα, σκοτεινὰ καὶ ὑλικὰ εἶναι λέγει, κεκρυμμένα τοῖς χρώμασι. διάφο-
ρον μέντοι τὸ σκοτεινόν, τό τε ἐν τοῖς νοητοῖς, τό τε ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχει· διά-
φορός τε ἡ ὕλη· ὅσῳ καὶ τὸ εἶδος τὸ ἐπικείμενον ἑκατέρου ἐστί. μᾶλλον δέ, μετὰ τοῦ ἐπ᾽
αὐτὴν ὁρωμένη, καὶ ὅλη ζωὴ πεφωτισμένη οὖσα. πότερον δὲ ἀΐδιος ἡ νοητή,
ὁμοίως ζητητέον, ὡς ἄν τις καὶ τὰς ἰδέας ζητοῖ· γεννηταὶ μὲν γάρ, τῷ ἀρχὴν ἔχειν·
ἀγένητοι δέ, ὅτι μὴ χρόνῳ τὴν ἀρχὴν ἔχουσιν· ἀλλ᾽ ἀεὶ παρ᾽ ἄλλου, οὐχ ὡς γινόμενον

ἀλλ' ὡς ὅδε ὁ κόσμος· ἀλλ' ὄντα ἀλλ' ὡς πρὸ ὁ ἐκεῖ κόσμος· καὶ γὰρ ἡ ἑτερότης ἡ ἐκεῖ ἀεί,
ἡ τὴν ὕλην ποιεῖ· ἀρχὴ γὰρ ὕλης αὕτη· καὶ ἡ κίνησις ἡ πρώτη· διὸ καὶ αὕτη ἑτερότης
ἐλέγετο, ὅτι ὁμοῦ ἐξέφυσαν κίνησις καὶ ἑτερότης· ἀόριστον δὲ καὶ ἡ κίνησις καὶ ἡ ἑτε-
ρότης ἡ ἀπὸ τοῦ πρώτου. κἀκείνου πρὸς τὸ ὁρισθῆναι δέονται· ὁρίζεται δὲ ὅταν πρὸς αὐτὸ
ἐπιστραφῇ· πρὶν δὲ ἀόριστον καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ ἕτερον· καὶ οὔπω ἀγαθόν, ἀλλ' ἀφω-
τιστον ἐκείνου· εἰ γὰρ παρ' ἐκείνου τὸ φῶς, τὸ δεχόμενον τὸ φῶς πρὶν δέξασθαι, φῶς οὐκ ἔ-
χει ἀεί· ἀλλὰ ἄλλο ὂν ἔχει· εἴπερ τὸ φῶς παρ' ἄλλου. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς νοητοῖς ὕλης,
πλείω τῶν προσηκόντων γυμνωθέντα ταύτῃ. περὶ δὲ τῆς τῶν σωμάτων
ὑποδοχῆς, ὧδε λεκτέον. ὅτι μὲν οὖν δεῖ τι τοῖς σώμασιν ὑποκείμενον εἶναι,
ἄλλο ὂν παρ' αὐτά, ἥ τε εἰς ἄλληλα μεταβολὴ τῶν στοιχείων δηλοῖ· οὐ γὰρ παντελὴς τοῦ
μεταβάλλοντος ἡ φθορά· ἢ ἔσται τις οὐσία εἰς τὸ μὴ ὂν ἀπολωλυῖα· οὐδ' αὖ τὸ γινό-
μενον ἐκ τοῦ παντελῶς μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἥκει· ἀλλ' ἔστιν εἴδους μεταβολή,
ἐξ εἴδους ἑτέρου· μένει δὲ τὸ δεξάμενον τὸ εἶδος τοῦ γενομένου, καὶ ἀποβαλὸν θάτερον.
τοῦτο τοίνυν δηλοῖ καὶ ὅλως ἡ φθορά· συνθέτου γάρ· εἰ δὲ τοῦτο, ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ἕκαστον,
μαρτυρεῖ δ' ἡ ἐπαγωγή, τὸ φθειρόμενον σύνθετον δεικνῦσα· καὶ ἡ ἀνάλυσις δέ·
οἷον εἰ ἡ φιάλη εἰς τὸν χρυσόν· ὁ δὲ χρυσὸς εἰς ὕδωρ· καὶ τὸ ὕδωρ δὲ φθειρόμενον, τὸ ἀνά-
λογον ἀπαιτεῖ. ἀνάγκη δὲ τὰ στοιχεῖα ἢ εἶδος εἶναι, ἢ ὕλην πρώτην, ἢ ἐξ ὕλης καὶ
εἴδους. ἀλλ' εἶδος μὲν οὐχ οἷόν τε· πῶς γὰρ ἄνευ ὕλης ἐν ὄγκῳ καὶ μεγέθει; ἀλλ' οὐδὲ
ὕλη ἡ πρώτη· φθείρεται γάρ· ἐξ ὕλης ἄρα καὶ εἴδους· καὶ τὸ μὲν εἶδος κατὰ τὸ ποι-
ὸν καὶ τὴν μορφήν· ἡ δὲ κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ἀόριστον· ὅτι μὴ εἶδος. Ἐμπεδο-
ζη κλῆς δὲ τὰ στοιχεῖα ἐν ὕλῃ θέμενος, ἀντιμαρτυροῦσαν ἔχει τὴν φθορὰν αὐ-
τῶν. Ἀναξαγόρας δὲ τὸ μῖγμα ὕλην ποιῶν, οὐκ ἐπιτηδειότητα πρὸς πάντα,
ἀλλὰ πάντα ἐνεργείᾳ ἔχειν λέγων, ὃν εἰσάγει νοῦν ἀναιρεῖ· οὐκ αὐτὸν τὴν μορφὴν
καὶ τὸ εἶδος διδόντα ποιῶν· οὐδὲ πρότερον τῆς ὕλης, ἀλλ' ἅμα· ἀδύνατον δὲ
τὸ ἅμα· εἰ γὰρ μετέχει τὸ μῖγμα τοῦ εἶναι, πρότερον τὸ ὄν· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ὂν τὸ
μῖγμα, κἀκεῖνο, ἄλλου ἐπ' αὐτοῖς δεήσει τρίτου· εἰ οὖν πρότερον ἀνάγκη τὸν δη-
μιουργὸν εἶναι, τί ἔδει τὰ εἴδη κατὰ σμικρὰ ἐν τῇ ὕλῃ εἶναι; εἶτα τὸν νοῦν διὰ
πραγμάτων ἀνηνύτων διακρίνειν, ἐξὸν ἄποιον οὖσαν, τὴν ποιότητα καὶ τὴν μορ-
φὴν ἐπὶ πᾶσαν ἐπιτεῖναι; τό τε πᾶν ἐν παντὶ εἶναι, πῶς οὐκ ἀδύνατον;
ὁ δὲ τὸ ἄπειρον ὑποθείς, τί ποτε τοῦτο λεγέτω· καὶ εἰ οὕτως ἄπειρον, ὡς ἀδι-

διὸ καὶ ἐζήτηται. ὡς οὖν καὶ εἰ τοιοῦτόν τι ἐν τοῖς οὖσιν, οὔτε αὐτὸ ἄπειρον, οὔτε καὶ ἐπ᾽ ἄλλῃ
φύσει ὡς ἂν συμβεβηκὸς σώματί τινι. τὸ μὲν αὐτὸ ἄπειρον, ὅτι καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ
ἐξ ἀνάγκης ἄπειρον. τὸ δὲ ὡς συμβεβηκός, ὅτι τὸ ᾧ συμβέβηκεν, οὐκ ἂν τοῦτο
ἂν καθ᾽ αὑτὸ ἄπειρον εἴη. οὐδὲ ἁπλοῦν. οὐδὲ ὕλη ἔτι, δῆλον. ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ ἄ-
τομα τάξιν ὕλης ἕξουσιν, ἃ τὸ παράπαν οὐκ ἔστι. τμητὸν γὰρ πᾶν σῶμα κατὰ
πᾶν. καὶ τὸ συνεχὲς δὲ τῶν σωμάτων, καὶ τὸ ὑγρόν. καὶ τὸ μὴ οἷόν τε ἄνευ νοῦ εἶναι
καὶ ψυχῆς. ἣν ἀδύνατον ἐξ ἀτόμων εἶναι. ἄλλην τε φύσιν παρὰ τὰς ἀτόμους,
ἐκ τῶν ἀτόμων δημιουργεῖν, οὐχ οἷόν τε. ἐπεὶ καὶ οὐδεὶς δημιουργὸς ποιήσει, ἐξ
οὐ συνεχοῦς ὕλης συνεχές. καὶ μυρία ἂν λέγοιτο πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν. καὶ εἴρηται.
Διὸ οὐ διατρίβειν πλείω ἐν τούτοις. Τίς οὖν ἡ μία αὕτη καὶ συνεχὴς καὶ ἄποιος
λεγομένη. καὶ ὅτι μὲν οὐ σῶμα, εἴπερ ἄποιος, δῆλον. ἢ ποιότητα ἕξει. λέγοντες
δὲ πάντων αὐτὴν εἶναι τῶν αἰσθητῶν, καὶ οὐ τινῶν μὲν ὕλην, πρὸς ἄλλα δὲ εἶδος
οὖσαν, οἷον τὸν πηλὸν ὕλην τῷ κεραμεῖ. ἁπλῶς δὲ λέγομεν, οὐ δὲ τινῶν ἀλλὰ
πρὸς πάντα λέγοντες, οὐδὲν ἂν αὐτῇ προσθείημεν τῇ αὐτῆς φύσει, ὅσα ἐπὶ
τοῖς αἰσθητοῖς ὁρᾶται. εἰ δὲ τοῦτο, πρὸς ταῖς ἄλλαις ποιότησιν, οἷον χρώμασι καὶ
θερμότησι καὶ ψυχρότησιν. οὐδὲ τὸ κοῦφον. οὐδὲ τὸ βάρος. οὐ πυκνόν.
οὐχ ἀραιόν. ἀλλ᾽ οὐδὲ σχῆμα. οὐ τοίνυν οὐδὲ μέγεθος. ἄλλο γὰρ τὸ μέ-
γεθος, ἄλλο τὸ μεμεγεθυσμένον εἶναι. ἄλλο τὸ σχῆμα τι. ἄλλο τὸ ἐσχηματισμένον.
δεῖ δὲ αὐτὴν μὴ σύνθετον εἶναι. ἀλλ᾽ ἁπλοῦν καὶ ἕν τι τῇ αὐτῆς φύσει. οὕτω γὰρ
πάντων ἔρημος. καὶ ὁ μορφὴν διδούς, δώσει καὶ μορφήν, ἄλλην οὖσαν ἐπ᾽
αὐτήν. καὶ μέγεθος. καὶ πάντα τὰ ὄντα οἷον παραφέρων. ἢ δουλεύσει
τῷ μεγέθει αὐτῆς. καὶ ποιήσει, οὐχ ὅσον θέλει. ἀλλ᾽ ὅσον ἡ ὕλη βούλεται.
τὸ δὲ συντροχάζειν τὴν βούλησιν τῷ μεγέθει αὐτῆς, πλασματῶδες. εἰ δὲ καὶ
πρότερον τῆς ὕλης τὸ ποιοῦν, ταύτῃ ἔσται ἡ ὕλη, ᾗ πάντῃ τὸ ποιοῦν θέλει.
καὶ εὐάγωγος εἰς ἅπαντα. καὶ εἰς μέγεθος τοίνυν. μέγεθος τε εἰ ἔχοι, ἀνάγκη
καὶ σχῆμα ἔχειν. ὥστε καὶ ἔτι μᾶλλον δύσεργος ἔσται. ἔπεισι τοίνυν τὸ εἶδος αὐτῇ,
πάντα αὐτῇ φέρον. τὸ δὲ εἶδος πᾶν, καὶ μέγεθος ἔχει. καὶ ὅσον ἂν ᾖ μετὰ τοῦ λόγου
καὶ ὑπὸ τούτου. διὸ καὶ ἐπὶ τῶν γενῶν ἑκάστων, μετὰ τοῦ εἴδους καὶ
τὸ ποσὸν ὥρισται. ἄλλο γὰρ ἀνθρώπου, καὶ ἄλλο ὄρνιθος. καὶ ὄρνιθος τοιουδί.
θαυμαστότερον τὸ ποσὸν τῇ ὕλῃ. ἄλλο ἐπάγειν, τοῦ ποιὸν αὐτῇ προστιθέναι.

+

οὐδὲ τὸ μὴ ποιὸν λόγος, τὸ δὲ ποσὸν οὐ καθόλου, καὶ μέτρον καὶ ἀριθμὸς ὄν. πῶς
οὖν τις λήψεταί τι τῶν ὄντων, ὃ μὴ μέγεθος ἔχει; ἢ πᾶν ὅπερ μὴ ταὐτὸν τῷ ποσῷ.
οὐ γὰρ δὴ τὸ ὂν καὶ τὸ ποσὸν ταὐτόν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἄττα παρὰ τὰ ποσά. ὅλως δὲ πᾶ-
σαν ἀσώματον φύσιν, ἄποσον θετέον. ἀσώματος δὲ καὶ ἡ ὕλη. ἐπεὶ καὶ ἡ πο-
σότης αὐτὴ, οὐ ποσόν. ἀλλὰ τὸ μετασχὸν αὐτῆς. ὥστε καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι
εἶδος ἡ ποσότης. ὥσπερ οὖν λευκόν τι ἐγίνετο παρουσίᾳ λευκότητος, τὸ δὲ ποιοῦν λευ-
κὸν τὸ λευκὸν χρῶμα ἐν ζῴῳ, καὶ τὰ ἄλλα δὲ χρώματα ποικίλα, οὐ λευκὸν ποικί-
λον χρῶμα, ἀλλὰ ποικίλος ἄρα οὗ λόγος, οὕτω καὶ τὸ ποιοῦν τὸ πηλίκον δὲ, οὐ πη-
λίκον δή. ἀλλ' αὐτὸ τὸ πηλίκον. ἢ πηλικότης. ἢ ὁ λόγος τὸ ποιοῦν. προσελθοῦσα
οὖν ἡ πηλικότης, ἐξελίττει εἰς μέγεθος τὴν ὕλην, οὐδαμῶς. οὐδὲ γὰρ ἐν ὀ-
λίγῳ ζῷον συνεσπείρατο. ἀλλ' ἔδωκε μέγεθος τὸ οὐ πρότερον ὄν. ὥσπερ καὶ ποιότητα
τὴν οὐ πρότερον οὖσαν. Τί οὖν νοήσω ἀμεγέθη ἐν ὕλῃ. τί δ' ἐνόμισας ἄποιον
ὁπωσοῦν. καὶ τίς ἡ νόησις καὶ τῆς διανοίας ἡ ἐπιβολή. ἢ ἀοριστία. εἰ γὰρ τῷ ὁμοίῳ
τὸ ὅμοιον, καὶ τῷ ἀορίστῳ τὸ ἀόριστον. λόγος μὲν οὖν γένοιτο ἂν περὶ τοῦ ἀορίστου ὡρισ-
μένος. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸ ἐπιβολή, ἀόριστος. εἰ δὲ ἕκαστον λόγῳ καὶ νοήσει γινώ-
σκεται, ἐνταῦθα δὲ ὁ μὲν λόγος λέγει ἃ δὴ λέγει περὶ αὐτῆς. ἡ δὲ βουλομένη εἶναι
νόησις, οὐ νόησις, ἀλλ' οἷον ἄνοια, μᾶλλον νόθον ἂν εἴη τὸ φάντασμα αὐτῆς.
καὶ οὐ γνήσιον. ἐκ θατέρου οὐκ ἀληθοῦς, καὶ μετὰ τοῦ ἑτέρου λόγου συγκείμενον.
καὶ τάχα εἰς τοῦτο βλέπων ὁ Πλάτων, νόθῳ λογισμῷ εἶπε ληπτὴν εἶναι. τίς
οὖν ἡ ἀοριστία τῆς ψυχῆς. ἆρα παντελὴς ἄγνοια ὡς ἀπουσία, ἢ ἐν καταφάσει τινὶ
τὸ ἀόριστον. καὶ οἷον ὀφθαλμὸς σκότος ὕλην ὂν παντὸς ἀοράτου χρώματος.
οὕτως οὖν καὶ ψυχὴ ἀφελοῦσα ὅσα ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, οἷον φῶς, τὸ λοιπὸν οὐκ-
έτι ἔχουσα ὁρίσαι, ὁμοιοῦται τῇ ὄψει τῇ ἐν σκότῳ. ταὐτόν πως γινομένη
τότε, τῷ, ὃ οἷον ὁρᾷ. ἆρ' οὖν ὁρᾷ, ἢ οὕτως ὡς ἀσχημοσύνην. καὶ ὡς ἄχροιαν.
καὶ ὡς ἀλαμπές. καὶ προσέτι δὲ, ὡς οὐκ ἔχον μέγεθος. εἰ δὲ μή, ἤδη εἰδοποιή-
σει. ὅταν οὖν μηδὲν νοῇ, οὐ ταὐτὸ τοῦτο περὶ ψυχὴν πάθος, ἢ οὔ. ἀλλ' ὅταν
μὲν μηδέν, λέγει μηδέν, μᾶλλον δὲ πάσχει οὐδέν. ὅταν δὲ τὴν ὕλην, οὕτω
πάσχει πάθος, οἷον τύπον ἀμόρφου. ἐπεὶ καὶ ὅταν τὰ μεμορφωμένα καὶ τὰ με-
μεγεθισμένα νοῇ, ὡς σύνθετα νοεῖ. ὡς γὰρ κεχρωσμένα καὶ ὡς πεποιω-
μένα. τὸ ὅλον οὖν νοεῖ καὶ τὸ συναμφότερον. καὶ ἐναργὴς μὲν ἡ νόησις ἢ ἡ αἴσθησις

ὅπως φανταστόν τι ὑπάρξει ἡ ὕλη.

τῶν ὑπαρχόντων. ἀμορφίας δὲ ἡ τοῦ ὑποκειμένου γε τὸ ἄμορφον. οὐ γὰρ εἶδος· ὅ γε οὐδὲ
ὅλον καὶ ζῷον οὕτω λαμβάνειν μετὰ τῶν ὑπαρχόντων, ὁ δ' αὖ βεβαιώσας καὶ χωρίσας
ὁ κατὰ ἀνάλυσιν λόγος, τοῦτον οὐδ' ἂν ἀμυδρῶς ἀμυδρόν. καὶ σκοτεινῶς σκοτεινόν.
καὶ νοεῖ οὐ νοοῦσα. καὶ ἐπεὶ οὐδὲ τὸ σύνθετον μένει οὐδ' αὐτὴ ἡ ὕλη ἄμορφος, ἀλλ' ἐν τοῖς πράγ-
μασίν ἐστι μεμορφωμένη, καὶ ἡ ψυχὴ εὐθὺ ἐπιβάλλει τὸ εἶδος τῶν πραγμάτων
αὐτῆς, ἀλγοῦσα τῷ ἀορίστῳ. οἷον φοβεῖται τοῦ ἔξω τῶν ὄντων εἶναι· καὶ οὐκ ἀνεχο-
μένη ἐν τῷ μὴ ὄντι ἐπὶ πολὺ ἑστάναι. καὶ τί δεῖ τινος ἄλλου πρὸς τὴν σύστασιν τῶν σωμάτων,
μετὰ μέγεθος καὶ ποιότητας ἁπάσας; ἢ τοῦ ὑποδεξομένου πάντα ἐκεῖνα. ὁ δὲ ὄγ- ὑποδεξόμενον πάντα
κος. εἰ δὲ ὄγκος, μέγεθος δή που. εἰ δὲ ἀμεγέθης, οὐδὲ ὅπου δέξεται
ἔχει. ἀμεγέθης δὲ οὖσα, τί ἂν συμβάλλοιτο, εἰ μήτε εἰς εἶδος καὶ ποιόν, μήτε εἰς
διάστασιν καὶ μέγεθος. ὃ δὴ πανταχοῦ τῆς ὕλης δοκεῖ ὅπου ἂν ᾖ, ἔρχεσθαι εἰς
τὰ σώματα. ὅλως δὲ ὥσπερ αἱ πράξεις καὶ ποιήσεις καὶ χρόνοι καὶ κινήσεις εἰς ὑπο-
βολὴν ὕλης ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχοντα, ἐν τοῖς οὖσιν, οὕτως δὲ τὰ σώματα τὰ
πρῶτα, οὐκ ἀνάγκη ὕλην ἔχειν. ἀλλὰ ὅλα ἕκαστα εἶναι ἅ ἐστι. ποικιλώτερα ὄντα
μίξει τῆς συστάσεως πλειόνων εἰδῶν τὴν σύστασιν ἔχοντα. ὥστε τοῦτο τὸ ἀμέγεθες,
ὕλης ὄνομα κενὸν εἶναι. πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀνάγκη τὸ ὑποδεχόμενον ὁτιοῦν,
ὄγκον εἶναι, εἰ μὴ ἤδη μέγεθος αὐτῷ παρῇ. ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ πάντα δεχο-
μένη, ὁμοῦ ἔχει πάντα. εἰ δὲ μέγεθος αὐτῇ συμβεβηκὸς ἦν, εἶχεν ἂν ἐκεῖ-
να κατὰ μέγεθος. ἡ δὲ ὕλη διὰ τοῦτο ἐν διαστήματι δέχεται ἃ λαμβάνει,
ὅτι διαστήματός ἐστι δεκτική. ὥσπερ καὶ τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ μετὰ τοῦ μεγέ-
θους αὐξανόμενα καὶ τὸ ποιὸν ἀντιπαρέθει καὶ ἴσχει τῷ ποσῷ. καὶ συστελλομένων, συστέλ-
λεται. εἰ δὲ ὅτι προϋπάρχει τι μέγεθος ἐν τοῖς τοιούτοις ὑποκείμενον τῷ
μορφοῦντι, κἀκεῖ ἀπαιτεῖ, οὐκ ὀρθῶς. ἐνταῦθα γάρ φησιν ὕλη, οὐχ ἡ ἁπλῶς.
ἀλλ' ἡ τόδε. τὴν δὲ ἁπλῶς, δεῖ καὶ τοῦτο παρ' ἄλλου ἔχειν. οὐ τοίνυν ὄγκον δεῖ εἶ-
ναι τὸν ληψόμενον τὸ εἶδος. ἀλλὰ ὁμοῦ τῷ γενέσθαι ὄγκον, καὶ τὴν ἄλλην ποιότητα
δέχεσθαι. καὶ φαντασίαν μὲν ἔχειν ὄγκου, ὡς ἐπιτηδειότητα τούτου ὡς τὸ
πρώτην. κενὸν δὲ ὄγκον. ὅθεν τινὲς ταὐτὸν τῷ κενῷ τὴν ὕλην εἰρήκασι.
φαντασίας μάλιστα δὲ ὄγκον λέγω, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ οὐδὲν ἔχουσα ὁρίσαι, ὅταν τῇ ὕλῃ
προσομιλῇ, εἰς ἀοριστίαν χεῖ αὐτήν, οὔτε περιγράφουσα οὔτε εἰς σημεῖον
ἰέναι δυναμένη. ἤδη γὰρ ὁρίζει. διὸ οὔτε μέγα λεκτέον χωρίς, οὔτε σμικρὸν
αὖ.

+

ἀλλ' ἅμα καὶ μικρόν· καὶ οὕτως ὄγκος. καὶ ἀμεγέθης οὕτως, ὅτι ὑλικὸς ὄγκος.
καὶ οὐ στησόμενον ἐκ τοῦ μεγάλου ἐπὶ τὸ σμικρόν, καὶ ἐκ τοῦ σμικροῦ ἐπὶ τὸ μέγα,
οἷον ὄγκον διατρέχει· καὶ ἡ ἀοριστία αὐτῆς ὁ τοιοῦτος ὄγκος, ὑποδοχὴ μεγέθους
ἐν αὐτῇ· ἐν δὲ φαντασίᾳ ἐκείνως. καὶ γὰρ τῶν μὲν ἄλλων ἀμεγέθων ὅσα εἴδη,
ὥρισται ἕκαστον· ὥστε μηδαμοῦ ἔννοια ὄγκου· ἡ δὲ ἀόριστος οὖσα, καὶ
μήπω στᾶσα παρ' αὐτῆς, ἐπὶ πᾶν εἶδος φερομένη δεῦρο κἀκεῖσε, καὶ πάντη οὖσα ἀγω-
γός, πολλή τε γίνεται τῇ ἐπὶ πάντα ἀγωγῇ καὶ γενέσει· καὶ ἔσχε τοῦτον τὸν
τρόπον φύσιν ὄγκου. συμβάλλεται οὖν τὰ μέγιστα τοῖς σώμασι· τὰ δὲ γὰρ εἴδη
τῶν σωμάτων ἐν μεγέθει· περὶ δὲ μέγεθος, ἐγγίνεται οὐκ αὐτῷ τῷ μεγέθει· ἀλλὰ
περὶ τὸ μεμεγεθυσμένον. εἰ γὰρ περὶ μέγεθος, οὐ περὶ ὕλην, ὁμοίως ἂν ἀμεγέθη
καὶ ἀσύστατα ἦν· ἢ λόγοι μόνον ἂν ἦσαν· οὗτοι δὲ περὶ ψυχήν· καὶ οὐκ ἂν ἦν σώ-
ματα. δεῖ οὖν ἐνταῦθα περὶ ἕν τι τὰ πολλά· τοῦτο δὲ μεμεγεθυσμένον.
τοῦτο δὲ ἕτερον τοῦ μεγέθους. ἐπεὶ καὶ τὰ μιγνύμενα, τῷ ὕλην ἔχειν ἴσταται,
ἔρχεται· καὶ οὐ δεῖται ἄλλου περὶ ὅ· ὅτι ἕκαστον τῶν μιγνυμένων, ἐκφέρει
τὴν αὐτοῦ ὕλην. δεῖται δὲ ὅμως καὶ ὡς ἑνός τινος τοῦ δεξομένου, ἢ ἀγγείου, ἢ τόπου·
ὁ δὲ τόπος, ὕστερος τῆς ὕλης καὶ τῶν σωμάτων· ὥστε πρότερον ἂν δέοιτο τὰ
σώματα ὕλης. οὐδ' ὅτι αἱ ποιήσεις καὶ αἱ πράξεις ἄυλοι, διὰ τοῦτο καὶ τὰ σώ-
ματα· σύνθετα γὰρ τὰ σώματα· αἱ δὲ πράξεις οὔ. καὶ τοῖς πράττουσι γὰρ ἡ ὕλη,
ὅταν πράττωσι, τὸ ὑποκείμενον δίδωσιν· οὐ δὲ γὰρ οἱ πράττοντες, τοῦ-
το ζητοῦσι. καὶ οὐ μεταβάλλει ἄλλη πρᾶξις εἰς ἄλλην· ἵνα ἂν ἦν καὶ αὐτῇ
ὕλη· ἀλλ' ὁ πράττων, ἀπ' ἄλλης μεταβάλλει πρᾶξιν εἰς ἄλλην· ὥστε ὕλην
αὐτὸν εἶναι ταῖς πράξεσιν. ἔστι τοίνυν ἀναγκαῖον ἡ ὕλη, καὶ τῇ ποιότητι
καὶ τῷ μεγέθει· ὥστε καὶ τοῖς σώμασι· καὶ οὐ κενὸν ὄνομα· ἀλλ' ἔστι τι ὑποκείμενον,
κἂν ἀόριστον, κἂν ἀμεγέθες ὑπάρχῃ. ἢ οὕτως οὐδὲ τὰς ποιότητας φήσομεν,
οὐδὲ τὸ μέγεθος τῷ αὐτῷ λόγῳ· ἕκαστον γὰρ τῶν τοιούτων, λέγοιτο ἂν οὐδὲν
εἶναι ἐφ' αὑτοῦ μόνον λαμβανόμενον. εἰ δὲ ταῦτα ἔστι καὶ ἀμυδρῶς ἐν ἑκά-
στον, πολλῷ μᾶλλον ἂν εἴη ἡ ὕλη, κἂν μὴ ἐναργὴς ὑπάρχῃ. αἰρετὴ οὐκ ἔστι
ταῖς αἰσθήσεσιν· οὔτε γὰρ ὄμμασιν· ἄχρους γάρ· οὔτε ἀκοῇ· οὐ γὰρ ψόφος·
οὐδὲ χυμοί· διὸ οὐδὲ ῥῖνες· οὐδὲ γλῶσσα. ἆρ' οὖν ἁφῇ; ἢ οὐδ', ὅτι μηδὲ
σῶμα· σώματος γὰρ ἡ ἁφή· ὅτι ἢ πυκνοῦ· ἢ ἀραιοῦ· μαλακοῦ· σκληροῦ·

Ut materia per se non sentitur, ita nec φυσικὸν σῶμα.

ὑγροῦ· ξηροῦ· τούτων δὲ, οὐδὲν περὶ τὴν ὕλην· ἀλλὰ λογισμῷ· οὐκ ἐκ νοῦ· ἀλλὰ
κενῶς· διὸ καὶ νόθος ὡς εἴρηται· ἀλλ' οὐδὲ σωματότης περὶ αὐτήν· εἰ μὲν λόγος
ἡ σωματότης, ἕτερος αὐτῆς· αὐτὴ γὰρ ἄλλο· εἰ δὲ ἤδη πεποιηκυῖα καὶ οἷον κεκραμένη,
σῶμα φανερῶς ἂν εἴη· καὶ οὐχ ὕλη μόνον· εἰ δὲ ποιότης τίς ἐστιν ὑποκειμένη κοινή
τις οὖσα ἐν ἑκάστῳ τῶν στοιχείων, πρῶτον μὲν τίς αὕτη, λεκτέον· ἔπειτα
πῶς ποιότης ὑποκείμενον ἔσται· πῶς δὲ ἐν ἀμεγέθει ποιὸν θεωρη-
σεται, μὴ ἔχον ὕλην μηδὲ μέγεθος· ἔπειτα εἰ μὲν ὡρισμένη ἡ ποιότης,
πῶς ὕλη· τί οὖν κωλύει ἄποιον μὲν εἶναι τῷ τῶν ἄλλων μηδὲ μιᾶς τῆς αὐτῆς
φύσεως μετέχειν· αὐτῷ δὲ τούτῳ τῷ μηδὲ μιᾶς μετέχειν, ποιὰν εἶναι· ἰδιό-
τητα πάντων τινὰ ἔχουσαν, καὶ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν· οἷον στέρησιν τινὰ ἐκείνων·
καὶ γὰρ ὁ ἐστερημένος, ποιός· οἷον ὁ τυφλός· εἰ οὖν στέρησις τούτων περὶ αὐτήν, ἔτι μᾶλ-
λον, εἰ καὶ ὅλη καὶ στέρησις ποιόν τι· ὁ δὴ ταῦτα λέγων, τί ἄλλο ἢ ποιὰ καὶ ποιότητα
πάντα ποιεῖ· ὥστε καὶ ἡ ποσότης, ποιότης ἂν εἴη· καὶ ἡ οὐσία δέ· εἰ δὲ ποιόν, πο-
σῆ ποιότης· γελοῖον δὲ τὸ ἕτερον τοῦ ποιοῦ καὶ μὴ ποιόν, ποιὸν ποιεῖν· εἰ δ' ὅτι
ἕτερον ποιόν, εἰ μὲν αὐτοετερότης, οὐδ' ὡς ποιόν· ἐπεὶ οὐδὲ ἡ ποιότης ποιά.
εἰ δὲ ἕτερον μόνον, οὐχ ἑαυτῇ· ἀλλ' ἑτερότητι ἕτερον μόνον καὶ ταυτότητι ταὐτόν.
οὐδὲ δὴ ἡ στέρησις ποιότης· οὐδὲ ποιόν· ἀλλ' ἔρημος ποιότητος· ἢ ἄλλου· ὥσπερ ἡ ἀ-
ψοφία ψόφου, ἢ ὁτουοῦν ἄλλου· ἄρσις γὰρ ἡ στέρησις· τὸ δὲ ποιὸν ἐν κατα-
φάσει· ἥ τε ἰδιότης τῆς ὕλης, οὐ μορφή· ἐν τῷ γὰρ μὴ ποιὰ εἶναι, μηδὲ εἶδος
τι ἔχειν· ἄτοπον δὲ ὅτι μὴ ποιά, ποιὰν λέγειν· καὶ ὅμοιον τῷ ὅτι ἀμεγέθης,
αὐτῷ τούτῳ μέγεθος ἔχειν· ἔστιν οὖν ἰδιότης αὐτῆς, οὐκ ἄλλο τι ἢ ὅ ἐστι·
καὶ οὐ προσκειμένη ἰδιότης· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν σχέσει τῇ πρὸς τὰ ἄλλα, ὅτι ἄλλο αὐ-
τῶν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα, οὐ μόνον ἄλλα· ἀλλὰ καὶ τὸ ἕκαστον ὡς εἶδος· αὕτη δὲ
πρεπόντως ἂν λέγοιτο μόνον ἄλλο· τάχα δὲ ἄλλα· ἵνα μὴ τῷ ἄλλο ἑνικῶς
ὁρίσῃς, ἀλλὰ τῷ ἄλλα, τὸ ἀόριστον ἐνδείξῃ· ἀλλ' ἐκεῖνο ζητητέον·
πότερα στέρησις, ἢ περὶ αὐτὴν ἡ στέρησις· ὁ τοίνυν λέγων λόγος, ὑποκειμένῳ
μὲν ἓν ἄμφω, λόγῳ δὲ δύο, δίκαιος ἂν εἴη διδάσκειν καὶ τὸν λόγον ἑκατέρου ὅν-
τινα δεῖ ἀποδιδόναι· τῆς μὲν ὕλης, ὃς ὁριεῖται αὐτὴν οὐδὲν προσάπτων τὸ τῆς
τῆς στερήσεως ὡσαύτως· ἢ γὰρ οὐδέτερον ἐν οὐδετέρῳ λόγῳ· ἢ ἑκάτερον
ἐν ἑκατέρῳ· ἢ θάτερον ἐν θατέρῳ μόνον ὁποτερονοῦν· εἰ μὲν γὰρ ἑκάτερον

Ἀριστοτέλ λόγοι.

χωρίς, καὶ οὐκ ἐπιζητεῖ θάτερον, διὸ ἔσται ἀμφοῖν. καὶ ἡ ὕλη καθ' ἕτερον στερήσεως, καθ' ὃ συμβέβηκεν αὐτῇ ἡ στέρησις. ἀλλὰ δὴ τῷ λόγῳ, μὴ δεῖσθαι ἅμα συνόντος θατέρου. ἢ δὲ ὡς ἡ ῥὶς ἡ σιμὴ καὶ τὸ σιμόν, καὶ οὕτω διπλοῦν ἑκάτερον καὶ δύο. ἢ δὲ ὡς τὸ πῦρ καὶ ἡ θερμότης, ἐν μὲν τῷ πυρὶ τῆς θερμότητος οὔσης, ἐν δὲ τῇ θερμότητι οὐ λαμβανομένου τοῦ πυρός, καὶ ἡ ὕλη οὕτω στέρησις ὡς τὸ πῦρ θερμόν, οἷον εἶδος αὐτῆς οὔσης τῆς στερήσεως. τὸ δὲ ὑποκείμενον ἄλλο. ὃ δεῖ τὴν ὕλην εἶναι. καὶ οὐδ' οὕτως ἕν. ἢ ὁμοίως οὕτως ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων, δύο δὲ τῷ λόγῳ, τῆς στερήσεως σημαινούσης τί παρεῖναι, ἀλλὰ μὴ παρεῖναι, καὶ οἷον ἀπόφασις ἡ στέρησις τῶν τοιούτων, ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι οὐ καλόν, οὐ γὰρ προστίθησιν ἡ ἀπόφασις, ἀλλὰ φησὶν οὐκ εἶναι, καὶ οὕτω στέρησις ὡς οὐκ ὄν. ἡ μὲν οὖν οὐκ ὄν, ὅτι μὴ τόδε, ἀλλ' ἄλλο δέ τί ἐστι, δύο οἱ λόγοι. ὁ μὲν, τοῦ ὑποκειμένου ἁπτόμενος. ὁ δὲ, τῆς στερήσεως τὴν πρὸς τὰ ἄλλα σχέσιν δηλῶν. ἢ ὁ μὲν τῆς ὕλης πρὸς τὰ ἄλλα. καὶ ὁ τοῦ ὑποκειμένου δὲ πρὸς τὰ ἄλλα. ὁ δὲ τῆς στερήσεως, εἰ τὸ ἀόριστον αὐτῆς δηλοῖ, τάχα ἂν αὐτὸς αὐτῆς ἐφάπτοιτο. πλὴν οὖν γε ἑκατέρως τῷ ὑποκειμένῳ. λόγῳ δὲ δύο. εἰ μέντοι τῷ ἀορίστῳ εἶναι, καὶ ἀπείρῳ εἶναι, καὶ ἀποίῳ εἶναι, τῇ ὕλῃ ταὐτόν, πῶς ἔτι δύο οἱ λόγοι. πάλιν νῦν ζητητέον εἰ καὶ συμβεβηκὸς τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ ἀόριστον ἐπ' ἄλλῃ φύσει. καὶ πῶς συμβεβηκός. εἰ δὴ ὅσα μὲν ἀριθμοὶ καὶ λόγοι, ἀπείρου ἔξω, ὅροι γὰρ καὶ τάξεις, καὶ τὸ τεταγμένον καὶ τοῖς ἄλλοις παρὰ τούτων, τάττει δὲ ταῦτα οὔτε τὸ τεταγμένον οὐδὲ τάξις, ἀλλ' ἄλλο ἐστὶ τὸ ταττόμενον παρὰ τὸ τάττον, τάττει δὲ τὸ πέρας καὶ ὅρος καὶ λόγος, ἀνάγκη τὸ ταττόμενον, τὸ ἄπειρον εἶναι. τάττεται δὲ ἡ ὕλη. καὶ ὅσα δὲ μὴ ὕλη, τῷ μετέχειν, ἢ ὕλης λόγον ἔχειν. ἀνάγκη τοίνυν τὴν ὕλην τὸ ἄπειρον εἶναι. οὐχ οὕτω δὲ ἄπειρον ὡς κατὰ συμβεβηκός. καὶ τῷ συμβεβηκέναι τὸ ἄπειρον αὐτῇ. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ συμβαῖνον τούτῳ, δεῖ λόγον εἶναι. τὸ δὲ ἄπειρον οὐ λόγος. ἔπειτα τίνι ὄντι τὸ ἄπειρον συμβήσεται. πέρατι καὶ πεπερασμένῳ, ἀλλ' οὐ δὲ πεπερασμένον οὐδὲ πέρας ἡ ὕλη. καὶ τὸ ἄπειρον δὲ προσελθὸν τῷ πεπερασμένῳ, ἀπολεῖ αὐτοῦ τὴν φύσιν. οὐ τοίνυν συμβεβηκὸς τῇ ὕλῃ τὸ ἄπειρον. αὐτὴ τοίνυν τὸ ἄπειρον. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς, ἡ ὕλη τὸ ἄπειρον. καὶ εἴη ἂν γεννηθεῖσα, ἐκ τῆς τοῦ ἑνὸς ἀπειρίας. ἢ δυνάμεως. ἢ τοῦ ἀεί. οὐκ οὔσης ἐν ἐκείνῳ ἀπειρίας, ἀλλὰ ποιοῦντος. πῶς οὖν ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα. ἢ διττὸν καὶ τὸ

+

τὸ ἄπειρον. καὶ τί διαφέρει; ὡς ἀρχέτυπον καὶ εἴδωλον. ἐλαττόνως οὖν ἄπειρον;
ἢ μᾶλλον. ὅσῳ γὰρ εἴδωλον πεφευγὸς τὸ εἶναι τὸ ἀληθές, μᾶλλον ἐν τῷ
κακῷ. τὸ οὖν ἐκεῖ μᾶλλον ὂν ἧττον ὡς εἴδωλον ἄπειρον. τὸ δ' ἐνταῦθα ἧττον ὂν ὅσῳ
πέφευγε τὸ εἶναι καὶ τὸ ἀληθές. εἰς δὲ εἰδώλου κατερρύη φύσιν, ἀληθεστέρως
ἄπειρον. ἆρ' οὖν ταὐτὸ τὸ ἄπειρον καὶ τὸ ἀπείρῳ εἶναι; ἢ ὅπου λόγος καὶ ὕλη,
ἄλλο ἑκάτερον. ὅπου δὲ ὕλη μόνον, ἢ ταὐτὸν λεκτέον, ἢ ὅλως, ὃ καὶ βέλ-
τιον, οὐκ εἶναι ἐνταῦθα τὸ ἀπείρῳ εἶναι. λόγος γὰρ ἔσται, ὃς οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
ἀπείρῳ, ἵνα ᾖ ἄπειρον. ἄπειρον μὲν δὴ παρ' αὐτῆς τὴν ὕλην λεκτέον, ἀν-
τιτάξει τῇ πρὸς τὸν λόγον. ὥσπερ γὰρ ὁ λόγος, οὐκ ἄλλο τι ὢν λόγος, οὕτω
καὶ τὴν ὕλην ἀντιταττομένην τῷ λόγῳ κατὰ τὴν ἀπειρίαν, οὐκ ἄλλο τι λεκτέον
οὖσαν ἄπειρον. ἆρ' οὖν καὶ ἑτερότητι ταὐτόν; ἢ οὔ. ἀλλὰ μορίῳ ἑτερότητος,
ἀντιτεταγμένῳ πρὸς τὰ ὄντα κυρίως. ἃ δὴ λόγοι. διὸ καὶ μὴ ὄν. οὕτω τι
ὂν, καὶ στερήσει ταὐτόν, εἰ ἡ στέρησις ἀντίθεσις πρὸς τὰ ἐν λόγῳ ὄντα. ἆρ' οὖν φθα-
ρήσεται ἡ στέρησις προσελθόντος τοῦ οὗ στέρησις; οὐδαμῶς. ὑποδοχὴ γὰρ
ἕξεως. οὐχ ἕξις, ἀλλὰ στέρησις. καὶ πέρατος, οὐ τὸ περαινόμενον. οὐδὲ τὸ
πέρας. ἀλλὰ τὸ ἄπειρον. καὶ καθόσον ἄπειρον. πῶς οὖν οὐκ ἀπολεῖ τὴν αὐτοῦ
φύσιν τοῦ ἀπείρου, προσελθὸν τὸ πέρας. καὶ ταῦτα, οὐ κατὰ συμβεβηκὸς
ὄντος ἀπείρου. ἢ εἰ μὲν κατὰ ποσὸν ἄπειρον, ἀνῄρει. νῦν δὲ οὐχ οὕτως. ἀλ-
λὰ τοὐναντίον σώζει αὐτὸ ἐν τῷ εἶναι. ὃ γὰρ πέφυκεν, εἰς ἐνέργειαν καὶ τελεί-
ωσιν ἄγει. ὥσπερ τὸ ἄσπαρτον, ὅταν σπείρηται. καὶ ὅταν τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρε-
νος. καὶ οὐκ ἀπόλλυται τὸ θῆλυ, ἀλλὰ μᾶλλον θηλύνεται. τοῦτο δέ ἐστιν, ὃ
ἐστι μᾶλλον γίνεται. ἆρ' οὖν καὶ κακὸν ἡ ὕλη μεταλαμβάνουσα ἀγαθοῦ;
ἢ διὰ τοῦτο ὅτι ἐδεῖτο. οὐ γὰρ εἶχεν. τὸ γὰρ ὃ μὲν ἂν δέηταί τινος, τὸ δ' ἔχῃ,
μέσον ἂν γίνοιτο ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. εἰ ἰσάζοι πως ἐπ' ἀμφότερα. ὃ δ' ἂν μηδὲν ἔχῃ,
ἅτε ἐν πενίᾳ ὄν, μᾶλλον δὲ πενία ὄν, ἀναγκαῖον κακὸν εἶναι. οὐ γὰρ πλούτου πενία
τοῦτο. οὐδὲ ἰσχύος. ἀλλὰ πενία μὲν φρονήσεως. πενία δὲ ἀρετῆς. κάλλους.
ἰσχύος. μορφῆς. εἴδους. ποιοῦ. πῶς οὖν οὐ δυσειδές. πῶς δὲ οὐ πάντῃ
αἰσχρόν. πῶς δὲ οὐ πάντῃ κακόν. ἐκείνη δὲ ἡ ὕλη ἡ ἐκεῖ ὄν. τὸ γὰρ πρὸ
αὐτῆς, ἐπέκεινα ὄντος. ἐνταῦθα δὲ, τὸ πρὸ αὐτῆς ὄν, οὐκ ὂν ἄρα αὐ-
τή, ἕτερον οὖν πρὸς
τῷ καλῷ τοῦ ὄντος :– :–

[Margin, beside lines 1–4:] μᾶλλον ἄπειρον. ἡ γὰρ ἀπειρία μᾶλλον ἐν τῷ ἧττον ὡρισμένῳ. τὸ γὰρ ἧττον ἐν τῷ ἀγαθῷ,

[Margin, beside lines 19–25:] σώζεται τὸ ἄπειρον τῆς ὕλης δέ, τὴν ἐνέργειαν τοῦ πέρατος ἄλλως, χωρὶς ὄντως ἄπειρον κινδυνεύοντος ἀπολέσθαι.

+

ΙΘ

∻ [illegible] περὶ δὲ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας :-

Λέγεται δὲ μέν, δύναμις· τὸ δὲ ἐνεργείᾳ εἶναι. λέγεται δέ τι καὶ ἐνεργείας ἐν τοῖς τῶν
σημαινομένοις, τί δὲ δύναμις, καὶ τί δὲ ἐνέργεια. ἔστι δὲ ὁ αὐτὸ ὡς ἐνεργείᾳ εἶναι ἢ ἐντελεχείᾳ,
καθ' ἅ τι ἐστὶν ἐνέργεια, τοῦτο καὶ ἐνεργεῖται, ὃ καὶ πρότερον κατ' ἄλλον. καὶ δὲ ἐνεργείᾳ ὄν, οὐ κατ' ἄλλον
γὰρ καὶ ἐνεργείᾳ εἶναι. ὅτι μὲν οὖν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τὸ δύναμις, δῆλον. ἔτι δὲ
καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς, σημειωτέον. ἢ κατὰ τὸ ἐνεργεῖν μόνον. καὶ ἐκεῖ ἐστι δὲ δύναμις πρῶτον
λεκτέον. ἐπεὶ τὸ δύναμις δεῖ μὴ ἁπλῶς λέγεσθαι, ὁ γὰρ ἐστὶ δὲ δύναμις μὴ
δηλοῖ εἶναι. οἷον δύναμις ἀνδριὰς ὁ χαλκός. ἐπεὶ γὰρ μὴ δὲ ἐξ αὐτοῦ μὴ δὲ πάντως,
μὴ δὲ [illegible] ὥσπερ [illegible] ἦν. μὴ δὲ [illegible] δύνασθαι, ἢ αὐτὸ ἢ μόνον.
ὁ δὲ ἦν, ἢ σπέρμα· καὶ οὐ κατ' ἄλλην. τί οὖν ἡ δύναται ἄλλο μετὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ, γ'
τοιγαροῦν ἡ δὲ δύναμις. δεῖ τοίνυν δὲ δύναμις τίνος, ἀλλ' ἢ σπέρματι. καὶ ἄλλο μετ'
αὐτὸ δύναμις. ἢ τοιοῦτον μετὰ [illegible] ποιεῖ, ἢ πρὸς [illegible] αὐτὸ σπέρμα, ὁ δύναμις
φθαρεῖν αὐτὸ δύναμις λέγεσθαι. ἄλλως γὰρ δὲ δύναμις ἀνδριὰς ὁ χαλκός. ἄλλως
δὲ ὕδωρ δύναμις χαλκός. καὶ ὁ ἀὴρ πῦρ. τοιοῦτον δὲ δύναμις, ἔτι ἡ δύναμις
λέγεται πρὸς τὸ [illegible], οἷον ὁ χαλκὸς δυνάμει τοῦ ἀνδριάντος, ἢ ἡ μὲν ἡ δύνα-
μις κατ' αὐτὸ ποιὸν λαμβάνεται γενομένη. ἡ γὰρ ἡ δύναμις ἡ κατ' αὐτὸ ποιὸν λαμβα-
νομένη, λέγεται δύναμις. ἔτι δὲ τὸ δύναμις μὴ μόνον πρὸς τὸ ἐνεργεῖν λέγεται,
ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐνέργειαν, ἐπεὶ καὶ δύναμις δύναται. βητέον δὲ καὶ σαφέστερον, τὸ
μὲν δύναμις, πρὸς τὸ ἐνεργεῖν. τὴν δὲ δύναμιν πρὸς ἐνέργειαν λέγεται. τὸ μὲν δὴ δύνα-
μις τοιοῦτον. ὡς περὶ ὑποκείμενον τι πάθος καὶ μορφαῖς καὶ [illegible], ἀλλ' ἢ [illegible]
καὶ πεφυκέναι, ἢ καὶ [illegible]. καὶ τὰ μέν, ὡς πρὸς τὸ βητέον. τὰ δέ, πρὸς τὰ ἄλλα
καὶ [illegible] τινα αὐτῶν. ὡς ἡ κίνησις καὶ ἐνέργεια ἐπὶ τῶν ἄλλων. περὶ δὲ τῆς [illegible],
ἐπεὶ πρότερον τοῦ ἐνεργεῖν, δύναμις ἐστὶ πρὸς ἀμορφοῦται. ἢ γὰρ δὲ ἐνέργεια. καὶ ὅλως
καὶ τὰ ἄλλα [illegible] δύναμις, λαβόντα τὸ εἶδος καὶ μένοντες αὐτὰ ἐνέργεια γίνεται
ἢ τὸ ἐνεργεῖν κατ' αὐτοῦ ἀνδριάντος λεχθήσεται. αὐτίκα μὲν μόνον τοῦ ἐνερ-
γεῖν ἀνδριάντος, πρὸς τὸν δύναμιν ἀνδριάντα, ἀλλ' οὐ τοῦ ἐνεργεῖν κατηγορεῖ-
ται [illegible], καὶ οὐ δὲ δύναμις ἀνδριὰς ἦν ἔχει. εἰ δὲ οὕτως, γ' δὲ δύναμις γίνε-
ται ἐνεργεῖ. ἀλλ' ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος πρότερον, ἐγένετο τὸ ἐνεργεῖ ὕστερον. καὶ
γὰρ αὐτὸ τὸ ἐνεργεῖ ὄν, δὲ [illegible] πρότερον. γενόμενον. δὲ ἐστὶ τοῦ παντός,
καὶ τοῦτο μὲν ἐκ τῆς [illegible] οὐσίας. οἷον ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς. ἄλλη γὰρ οὐσία,

ὡς δὲ ζῷον ἀμφότερον ὁ ἀνδριάς. ἐπὶ δὲ τῶν ὅλως οὐ μενόντων, φανερὸν ὡς τὸ
δυνάμει παντάπασιν ἔφθαρται. ἀλλ' ὅταν ὁ δυνάμει γραμματικὸς ἐνεργείᾳ γένηται,
ἐνταῦθα ὁ δυνάμει, πῶς οὐ καὶ ἐνεργείᾳ ὁ αὐτός. ὁ γὰρ δυνάμει σωκράτης, ὁ αὐτὸς καὶ
ἐνεργείᾳ σοφός. ἆρ' οὖν καὶ ὁ ἀνεπιστήμων ἐπιστήμων. δυνάμει γὰρ ἦν ἐπιστή-
μων. κατὰ συμβεβηκὸς ὁ ἀμαθὴς ἐπιστήμων. οὐ γὰρ ᾗ ἀμαθὴς δυνάμει
ἐπιστήμων. ἀλλὰ συμβέβηκεν αὐτῷ ἀμαθεῖ εἶναι. ἡ δὲ ψυχὴ καθ' αὑτὴν ἐπι-
τηδείως ἔχουσα τὸ δυνάμει ἦν. ᾗ ἦν καὶ ἐπιστήμων. ἆρ' οὖν σώζει τὸ δυνάμει
καὶ δυνάμει γραμματικός, ἢ ἐν γραμματικὸς ὤν. ἢ οὐδὲν κωλύει καὶ ἄλλον τρόπον. ἐκεῖ
μὲν δυνάμει μόνον, ἐνταῦθα δὲ τῆς δυνάμεως ἐχούσης τὸ εἶδος. εἰ οὖν ἐστι τὸ μὲν
δυνάμει, τὸ δ' ὑποκείμενον, τὸ δ' ἐνεργείᾳ ἀμφότερον, ὁ ἀνδριὰς δὲ εἶδος, τὸ δ' ἐπὶ τοῦ χαλ-
κοῦ τί ἂν λέγοιτο. ἢ οὐ κατὰ πᾶσαν τὴν ἐνέργειαν καθ' ἣν ἐνεργείᾳ ἐστί, καὶ οὐ μόνον
δυνάμει, τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος λέγειν. ἀλλ' ἁπλῶς ἐνέργειαν, ἀλλὰ τοῦ δυνάμει ἐνεργείᾳ.
ἐπεὶ καὶ ἄλλην ἐνέργειαν, τάχα κυριώτερον λέγοις, τὴν ἀντίθετον τῇ δυνάμει
τῇ ἐπαγούσῃ ἐνέργειαν. τὸ μὲν γὰρ δυνάμει, τὸ ἐνεργείᾳ ἔχει παρ' ἄλλου. τῷ δὲ δυνά-
μει, ὃ δύναται παρ' αὐτῆς ἡ ἐνέργεια. οἷον ἡ ἕξις καὶ κατ' αὐτὴν λεγομένη ἐνέργεια.
ἀνδρία καὶ τὸ ἀνδρίζεσθαι. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως. οὗ δ' ἕνεκα ταῦτα προείρηται,
νῦν λεκτέον. ἐν τοῖς νοητοῖς πῶς ποτε δὲ ἐνεργείᾳ λέγεται. καὶ εἰ ἐνεργείᾳ μόνον, ἢ
καὶ ἐνέργεια ἕκαστον. καὶ εἰ ἐνέργεια πάντα. καὶ εἰ δυνάμει κἀκεῖ. εἰ δὲ μὴ ὕλη
ἐκεῖ ἐν ᾗ δὲ τὸ δυνάμει, μηδέ τι μέλλει τῶν ἐκεῖ ὃ μὴ ἤδη ἐστί, μηδέ τι μετα-
βαλὸν εἰς ἄλλο, ἢ μένον αὐτό τι γεννᾷ, ἢ ἐξιστάμενον ἑαυτοῦ δοῦναι ἄλλο ἀνθ' αὑτοῦ
τοῦ εἶναι, οὐκ ἂν εἴη ἐκεῖ δὲ δυνάμει, ἀλλ' ὄντα ἐκεῖ ὄντως, καὶ αἰῶνα ἔχοντα, χρόνον οὔ.
ἆρ' οὖν καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν τις θήσεται ὕλην ἐκεῖ, ἀλλὰ μὴ καὶ δὲ
δυνάμει κατὰ τὴν ὕλην τὴν ἐκεῖ. καὶ γὰρ εἰ ἄλλον τρόπον ἡ ὕλη, ἀλλ' ἔσται ἐφ'
ἑκάστου τὸ μὲν ὡς ὕλη, τὸ δὲ ὡς εἶδος, τὸ δὲ ζῷον ἀμφότερον τί φήσομεν. ἢ
καὶ δὲ ὡς ὑλικὸν ἐκεῖ εἶδός ἐστιν. ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ εἶδος οὖσα πρὸς ἕτερον ἂν εἴη ὕλη.
οὐκοῦν πρὸς ἐκεῖνο καὶ δυνάμει, ἢ οὔ. εἶδος γάρ ἐστιν αὐτῆς. καὶ οὐκ εἰς ὕστερον δὲ εἶδος.
καὶ χωρίζεται δὲ ἀλλ' ἢ λόγῳ. καὶ οὕτως ὕλην ἔχον, ὡς διπλοῦν νοούμενον.
ἀμφότερα δὲ μία φύσις. οἷον καὶ ἀριστοτέλης φησὶ δὲ τὸ πέμπτον σῶμα, ἄϋλον εἶναι.
περὶ δὲ ψυχῆς, πῶς φήσομεν. δυνάμει γὰρ ζῷον, ὅταν μήπω ᾖ, μέλλῃ δέ.
καὶ μουσικὴ δυνάμει. καὶ τὰ ἄλλα ὅσα γίνεται. οὐ γὰρ ἀεὶ ἔστιν. ὥστε καὶ ἐν νοητοῖς δὲ

ζητητέον ἐν τοῖς νοητοῖς εἰ ἔστι τὸ δυνάμει.

τὸ δυνάμει. ἢ οὐ δυνάμει ταῦτα, ἀλλὰ δυνάμεις ἢ ἐκείνη τούτων. τὸ δὲ ἐνεργείᾳ πῶς
ἐστί; ἆρά γε ὡς ὁ ἀνδριὰς τὸ σύνολον ἐνεργείᾳ, ὅτι τὸ εἶδος ἕκαστον ἀπείληφεν,

νοῦς καθ' αὑτὸν ἐνέργεια

ἢ ὅτι τὸ εἶδος ἕκαστον καὶ τέλειόν ἐστι. νοῦς γὰρ οὐκ ἐκ δυνάμεως τῆς κατὰ τὸ οἷόν
τε νοεῖν εἰς ἐνέργειαν τοῦ νοεῖν. ἄλλου γὰρ ἂν προτέρου τοῦ οὐ κατὰ δύναμιν δέοιτο.
ἀλλ' ἐν αὐτῷ τὸ πᾶν. τὸ γὰρ δυνάμει βούλεται ὑφ' ἑτέρου ἐπελθόντος,
εἰς ἐνέργειαν ἄγεσθαι, ἵνα ἐνεργείᾳ γένηταί τι. ὃ δ' αὐτὸ παρ' αὐτοῦ τὸ ἀεὶ οὕτως ἔχει, τοῦτο
ἐνέργεια ἂν εἴη. πάντα οὖν τὰ πρῶτα ἐνεργείᾳ. ἔχει γὰρ ὃ δεῖ ἔχειν, καὶ παρ' αὐ-

Ἐνέργεια { νοητή, φυσική }

τῶν καὶ ἀεί. καὶ ψυχὴ δὲ οὕτως ἡ μὴ ἐν ὕλῃ, ἀλλ' ἐν τῷ νοητῷ. καὶ ἡ ἐν ὕλῃ δὲ ἄλλη
ἐνέργεια. οἷον ἡ φυτική. ἐνεργείᾳ γάρ ἐστι καὶ αὐτὴ ὅ ἐστιν. ἀλλ' ἐνεργείᾳ μὲν καὶ πάντα
καὶ οὕτως. ἐνεργείᾳ δὲ πάντα εἶναι πῶς. ἢ ὅτι καλῶς εἴρηται ἀκοίμητος ἡ φύσις, ἀρίστη
εἶναι καὶ ζωὴ καὶ ζωὴ ἀρίστη, καὶ κάλλισται ἂν εἶεν ἐκεῖ ἐνέργειαι. καὶ ἐνεργείᾳ ἄρα

ς'

καὶ ἐνέργεια τὰ πάντα. καὶ ζωαὶ τὰ πάντα. καὶ ὁ τόπος ὁ ἐκεῖ, τόπος ἐστὶ ζωῆς. καὶ
ἀρχὴ καὶ πηγὴ ἀληθῶς ψυχῆς τε καὶ νοῦ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντα ὅσα δυνάμει τί ἐστιν,
ἔχει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ εἶναι ἄλλο τι. ὃ ἤδη ὂν πρὸς ἄλλο, δυνάμει εἶναι λέγεται. περὶ
δὲ τῆς λεγομένης εἶναι ὕλης, ἣν πάντα δυνάμει λέγομεν τὰ ὄντα, πῶς ἐστιν
εἰπεῖν ἐνεργείᾳ τι τῶν ὄντων εἶναι. ἤδη γὰρ οὐ πάντα τὰ ὄντα δυνάμει ἂν εἴη. εἰ

οὐ πάντη τι ἐνέργεια ἡ ὕλη.

μηδὲν δὲ τῶν ὄντων, οὐδ' ἀνάγκη μηδὲ ὂν αὐτὴν εἶναι. πῶς γὰρ ἂν ἐνεργείᾳ τι εἴη,
μηδὲν τῶν ὄντων οὖσα. ἀλλ' οὐδὲν τῶν ὄντων ἂν εἴη τούτων, ἃ γίνεται ἐπ' αὐτῆς.
ἄλλο δέ τι οὐδὲν κωλύει εἶναι. εἴπερ μὴ δὲ πάντα τὰ ὄντα ἐπὶ τῇ ὕλῃ. εἰ μὲν
οὖν οὐδέν ἐστι τούτων τῶν ἐπ' αὐτῇ, ταῦτα δὲ ὄντα, μὴ ὂν ἂν εἴη. οὐ τοίνυν οὐδὲ
[illegible] μὴ ὂν ἄρα καὶ ταύτῃ ἔσται. [illegible]
πλημμελῶς μὴ ὂν ἔσται. ἀλλ' ἐπίφασιν μὲν τὴν τῶν ἀληθῶς ὄντων φύσιν, οὐ δύνα-

Vt accidentia, quae sunt φαινόμενα ὄντα.

ται δὲ ἐφικέσθαι οὐδὲ τῶν ψευδῶς λεγομένων εἶναι, ὅτι μηδὲ ἴνδαλμα λόγου
ἐστὶν ὡς ταῦτα. ἐν τίνι τὸ εἶναι ἂν ἀλλοίη. εἰ δὲ ἐν ψεύδει τὸ εἶναι, τί ἂν ἐνεργείᾳ
εἶναι. πῶς οὖν λέγομεν περὶ αὐτῆς. πῶς δὲ τῶν ὄντων ὕλη. ἢ ὅτι δυνάμει. οὐκοῦν
ὅτι ἤδη δυνάμει. ἤδη γὰρ ἐστὶ καθὸ μέλλει. ἀλλὰ τὸ εἶναι αὐτῇ μόνον τὸ μέλλον
ἐπαγγελλόμενον. οἷον τὸ εἶναι αὐτῆς εἰς ἐκεῖνο ἀναβαλλομένης ὃ ἔσται. τὸ τοίνυν
δυνάμει, οὐ τί. ἀλλὰ δυνάμει πάντα. μηδὲν δὲ ὂν καθ' αὑτό, ἀλλ' ὅ ἐστιν
ὕλη ὄν, οὐδ' ἐνεργείᾳ ἐστίν. εἰ γὰρ ἔσται τι ἐνεργείᾳ, ἐκεῖνο ὃ ἐνεργείᾳ, οὐχ ὕ-
λη ἔσται. οὐ πάντη οὖν ὕλη, ἀλλ' οἷον ὁ χαλκός. ἢ καὶ ταύτῃ τὸ μὴ ὄν. οὐχ ὡς

προσιόντος τοῦ ὄντος, οἷον κίνησις· αὕτη γὰρ ἢ ἐκ προσθέσεως τῷ ὄντι, οἷον ἀπ' αὐτοῦ ἐξ
ἐν αὐτῷ ὄντος· ἢ διάλυσιν, οἷον ἡ περὶ φθορὰν καὶ πάντῃ χωρεῖ ἅπασα· ἢ μεταβάλλουσαν
εἰς αὐτὴν γένεσιν αὐτῶν· ἄλλο ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν, μηδὲν δὲ ἦν, οὕτως ἀεὶ ἔχουσα· οὔτε
δὲ ἦν ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐνέργεια τί, ἀποστᾶσα πάντων τῶν ὄντων, οὔτε ἐγένετο· ἀλλ'
ὑπὸ τῶν ... θελήσειν, οὐδὲ χωρισθεῖσα ἀπ' αὐτῶν διαλύεται· ἀλλὰ μένουσα ἐπ'
ἄλλο, διὰ ... τῆς ἀϊδίου φύσεως. τῶν δὲ ὄντων ἡ κίνησις ... κινουμένων
φανερά, ὑπό τε τῶν ... αὐτὴν γένεσιν καὶ τὴν φθοράν, ἀρχαῖον καὶ τούτων κα-
τέστη· ὑπ' ἀμφοτέρων οὖν καὶ τὴν φθοράν, ἐνέργεια μὲν οὐδετέρων ἀλλ' ἁπ-
λῶς ἅμα δὲ μόνον ἐγκαταλείπεται εἶναι· ἀσθενέστερον καὶ
μυδρὸν ἢ ὅπλον, μορφοῦσαι κινούμενον· γνοίη ἐνέργεια
ἄλλον· οὐκοῦν ἐνέργεια καλὸς· τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ ἀληθινῶς
καλὸς· τοῦτο δὲ ὄντως μὴ ὄν· ἆρ' οὖν ἐνέργεια μὴ ὄν, μᾶλλον μὴ
ὄν· καὶ ὄντως ἄρα μὴ ὄν, πολλοῦ ἄρα δεῖ αὐτῷ, ἐνέργεια τι ὤν
ὄντων εἶναι, τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχοντι ἐν τῷ μὴ ὄντι· ἀπ' ἄρα αὐτὸ
αὐτὸ εἶναι, διὰ τὸ ἐνέργεια μὴ εἶναι· ἵνα κἂν βεβαιότερον
τὸ ἀληθὲς εἶναι, ἐν τῷ μὴ εἶναι ἔχει τὸ εἶναι· ἐπεὶ
... καλῶς οὖν, ... ἀφῆς ...
αὐτῶν, ἢ ... ἀρχὴν οὐσίαν, καὶ τοῖς δ' ἅμα
... εἶναι καὶ τὴν ... ἔχουσιν, ἢ ...
... τὴν ἐνέργειαν, ἀπο...
... αὐτῶν τῆς ὑπο...
τὴν αἰτίαν, ὅτι ... εἶναι
αὐτοῖς, ἐν δυνάμει
... ἀπ' ἄρα αὐτὸ
...
τὴν ὕλην τῇ
...
αὐτὴν ... ἀεὶ ... ἅμα ... οἰκεῖον
εἶναι ... μόνον, ἵνα ἡ οὐσία, ἢ τοῦ ...
... ἐλλειπτικόν ·:

ἐχωρίσθησαν

κεῖται

ιϛ

Πλωτίνου ἐννεάδος β΄, βιβλίον ϛ΄, περὶ ποιότητος

Ἆρα τὸ ὂν καὶ ἡ οὐσία ἕτερον, καὶ τὸ μὲν ὂν ἀπηρημωμένον τῶν ἄλλων, ἡ δὲ οὐσία τὸ ὂν μετὰ τῶν ἄλλων, κινήσεως, στάσεως, ταὐτοῦ, ἑτέρου, καὶ στοιχεῖα ταῦτα ἐκείνης; τὸ οὖν ὅλον οὐσία· ἕκαστον δὲ ἐκείνων, τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ κίνησις, τὸ δὲ ἄλλο τι. κίνησις μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκὸς ὄν· οὐσία ἄρα καὶ τὰ συμβεβηκός; ἢ συμπληρωματικὸν οὐσίας. ἢ καὶ αὐτὴ οὐσία καὶ τὰ ἐκεῖ πάντα οὐσία. πῶς οὖν οὐκ ἐνταῦθα; ἢ ἐκεῖ ὅτι ἓν πάντα· ἐνταῦθα δὲ διαληφθέντων τῶν εἰδώλων, τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο· ὥσπερ ἐν τῷ σπέρματι ὁμοῦ πάντα καὶ ἕκαστον πάντα, καὶ οὐ χεὶρ χωρίς, καὶ χωρὶς κεφαλή· ἐνταῦθα δὲ χωρίζεται ἀπ' ἀλλήλων· εἴδωλα γὰρ καὶ οὐκ ἀληθῆ. τὰς οὖν ποιότητας ἐκεῖ φήσομεν οὐσίας· διαφορὰς περὶ οὐσίαν, ἢ περὶ ὄν· διαφορὰς δὲ ποιούσας οὐσίας πρὸς ἀλλήλας, καὶ ὅλως οὐσίας· ἢ οὐ τοῦτον τὸν τρόπον. ἀλλὰ περὶ τῶν ἐνταῦθα ποιοτήτων· ὧν αἱ μέν, διαφοραὶ οὐσιῶν, ὡς δίπουν καὶ τετράπουν· αἱ δὲ οὐ διαφοραὶ οὖσαι, αὐτὸ τοῦτο μόνον ποιότητες λέγονται. ἤτοι τὸ αὐτὸ καὶ διαφορὰ γίνεται συμπληροῦν, καὶ οὐ διαφορὰ ἐν ἄλλῳ οὐ συμπληροῦν τὴν οὐσίαν· συμβεβηκὸς δὲ ὅλον· ἐν μὲν κύκνῳ ἢ τῷ ψιμυθίῳ, συμπληροῦν· ἐν δὲ σοί, συμβεβηκός. ἢ τὸ λευκὸν τὸ μὲν ἐν τῷ λόγῳ, συμπληροῦν καὶ οὐ ποιότης· τὸ δὲ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ποιόν. ἢ διαιρετέον τὸ ποιόν, ὡς τὸ μὲν οὐσιῶδες, ἰδιότης τίς οὐσίας· τὸ δὲ μόνον ποιόν, καθ' ὃ ποιὰ ἡ οὐσία· τοῦ ποιοῦ οὐ διαλλάττοντος τὴν οὐσίαν, οὐδ' ἐξ αὐτῆς ποιοῦντος, ἀλλ' οὔσης ἤδη καὶ πάντη πεπληρωμένης, διάθεσίν τινα ἔξωθεν ποιοῦντος, καὶ μετὰ τὴν οὐσίαν τοῦ προσθέματος πρὸς θήκην· εἴτε περὶ ψυχὴν εἴτε περὶ σῶμα ὄν. ἀλλὰ καὶ τὸ ὁρατὸν λευκὸν τὸ ἐπὶ τοῦ ψιμυθίου, συμπληρωτικὸν αὐτοῦ· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ κύκνου οὐ συμπληρωτικόν· γένοιτο γὰρ ἂν καὶ οὐ λευκός· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ψιμυθίου· καὶ τοῦ πυρὸς δὲ ἡ θερμότης. ἀλλ' εἴ τις λέγοι τὴν πυρότητα οὐσίαν, καὶ ἐπὶ τοῦ ψιμυθίου τὸ ἀνάλογον; ἀλλ' ὅμως τοῦ ὁρωμένου πυρὸς ἡ πυρότης ἡ θερμότης συμπληροῦσα, καὶ λευκότης ἐπὶ τοῦ ἑτέρου. αἱ αὐταὶ τοίνυν συμπληροῦσαι καὶ οὐ ποιότητες· καὶ οὐ συμπληροῦσαι καὶ ποιότητες· καὶ ἄτοπον, λέγειν οἷς συμπληροῦσι, λέγειν ἄλλας εἶναι· οἷς δὲ μή, ἄλλας τῆς αὐτῆς φύσεως οὔσας. ἀλλ' ἄρα τοὺς μὲν λόγους τοὺς ποιοῦντας αὐτὰς ὅλως οὐσιώδεις, τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἤδη ἐκεῖ μὲν ποιότητας; τί ἐνταῦθα ποιά· ἔτι ὁ ἐν ἀμφοτέροις

ἢ μᾶλλον δὲ περὶ τούτου· ἀπορήσαντας ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐτοὺς καὶ εἰς δὲ ποιὸν ἐμφερο-
μένους. οὐ γὰρ εἶναι δὲ πῦρ ὃ λέγομεν, εἰς δὲ ποιὸν ἀφορῶντες. ἀλλὰ τὸ μὲν εἶναι οὐσία.
ὃ δὲ νῦν βλέπομεν, εἰς ὃ καὶ ἀφορῶντες λέγομεν, ἀπάγει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ τί· καὶ ὁ-
ρίζεσθαι τὸ ποιὸν καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἄλλως. οὐδὲ γὰρ αὐτῶν οὐσίας εἶναι. ἀλλὰ
τῆς πάθη. ὅθεν καὶ ἀπορεῖν, πῶς ἐξ οὐκ οὐσιῶν οὐσία. ἢ ἐλέγετο μὲν, ὅτι οὐ δεῖ
τὸ γινόμενον εἶναι ταὐτοῖς ἐξ ὧν· νῦν δὲ λεκτέον, ὅτι δηλούμενον, οὐσία. ἀλλὰ
πῶς ἐκεῖ ἐκείνην λέγομεν οὐσίαν, οὐκ ἐξ οὐσιῶν λέγοντες. τὴν γὰρ οὐσίαν φήσομεν ἐκεῖ,
καθαρώτερον καὶ ἀμιγέστερον ἔχουσαν τὸ ὄν, εἶναι οὐσίαν, ὡς ἐν διαφοραῖς ὄντος.
μᾶλλον δὲ, μετὰ τὰ πάθη ἢ κατὰ ἐνεργειῶν λεγομένην οὐσίαν. τελειουμένην μὲν
δοκοῦσαν εἶναι ἐκείνου· τάχα δὲ ἐλλειπεστέραν τῇ προσθήκῃ καὶ τῷ οὐχ ἁπλῷ. ἀλλ' ἤ-
δη ἀφισταμένην τούτου. ἀλλὰ περὶ τῆς ποιότητος σκεπτέον τί ὅλως. τά-
χα γὰρ γνωσθεῖσα ὅ τι ἐστί, μᾶλλον παύσει τὰς ἀπορίας. πρῶτον οὖν ἐκεῖνο ζητητέον.
εἰ ταὐτὸ θετέον, ὅτε μὲν ποιὸν μόνον, ὅτε δὲ συμπληροῦν οὐσίαν. γ' οὐ προσχάν-
τας ποιὸν συμπληρωτικὸν οὐσίας εἶναι. ἀλλὰ ποιᾶς μᾶλλον οὐσίας. δεῖ τοίνυν ἐπὶ
τῆς ποιᾶς οὐσίας, τὴν οὐσίαν πρὸ τοῦ ποιὰν εἶναι, καὶ τὸ τί ἐστι. τί οὖν ἐπὶ τοῦ πυρὸς.
πρὸ τῆς ποιᾶς οὐσίας, ἡ οὐσία ἆρα τὸ σῶμα. γένος τοίνυν οὐσία ἔσται τὸ σῶμα.
τὸ δὲ πῦρ, σῶμα θερμόν. καὶ οὐχ ἡ οὐσία τὸ ὅλον. ἀλλ' οὕτω τὸ θερμὸν ἐν αὐτῷ, ὡς
καὶ ἐν σοὶ τὸ σιμόν. ἀφαιρεθείσης τοίνυν θερμότητος, καὶ τοῦ λαμπροῦ καὶ τοῦ
κούφου ἃ δὴ δοκεῖ ποιὰ εἶναι καὶ ἀντιτυπίας, τὸ τριχῇ διαστατὸν καταλείπεται.
καὶ ἡ ὕλη οὐσία. ἀλλ' οὐ δοκεῖ. τὸ γὰρ εἶδος, μᾶλλον οὐσία. ἀλλὰ τὸ εἶδος ποιότης;
ἢ οὐ ποιότης ἀλλὰ λόγος τὸ εἶδος. τὰ οὖν ἐν τῷ λόγῳ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ, τί
ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ τὸ ὁρώμενον καὶ τὸ καῖον. τοῦτο δὲ τὸ ποιόν. εἰ μή τις λέγοι τὸ καίειν
ἐνέργειαν ἐκ τοῦ λόγου. καὶ τὸ θερμαίνειν τοίνυν καὶ (καὶ τὸ λευκαίνειν) τὰ ἄλλα ποιήσεις. ὥστε
τὴν ποιότητα οὐχ ἕξομεν ὅπου κατατάξομεν. ἢ ταύτας μὲν οὐ λεκτέον
ποιότητας, ὅσαι λέγονται συμπληροῦν οὐσίας. εἴπερ ἐνέργειαι αὐτῶν, propria
ἀπὸ τῶν λόγων καὶ τῶν δυνάμεων τῶν οὐσιωδῶν ἰοῦσαι. ἀλλ' ἔστιν ἔξω- Accidens.
θεν πάσης οὐσίας, οὐκ ἀλλαχοῦ μὲν ποιότητες, ἄλλοις δὲ οὐ ποιότητες φανταζόμεναι.
ἀλλ' ἐπὶ τούτοις μετὰ τὴν οὐσίαν ἔχουσαι. οἷον καὶ ἀρεταὶ καὶ κακίαι. καὶ αἴσχη. καὶ
κάλλη. καὶ ὑγίειαι. καὶ οὕτως ἐσχηματίσθαι. καὶ τρίγωνον μὲν καὶ τετράγωνον,
καθ' αὑτὸ οὐ ποιόν. τὸ δὲ τετριγωνίσθαι ᾗ μεμόρφωται, ποιὸν λεκτέον.

qd est τὸ τί ἐστι [illegible]

Quid ποιότης

καὶ οὐ τὴν τετραγωνότητα, ἀλλὰ τὴν μόρφωσιν· καὶ τὰς τέχνας δὲ καὶ τὰς ἐπιτηδει-
ότητας. ὥστε εἶναι τὴν ποιότητα διάθεσίν τινα ἐπὶ ταῖς οὐσίαις ἤ που ἕξιν·
ἀπὸ τοῦ παντὸς, ἢ τῆς ἐξ ἀρχῆς ζωογόνου· ἢ ἅμα ζωῆς [illegible] γίνεται ἔλαττον ἢ κινητόν.
ταύτην δὲ καὶ δυσκίνητον καὶ εὐκίνητον εἶναι, ὡς δὴ πλὴν [illegible] διὸ καὶ εὐκί-
νητον. διὸ καὶ ἔμμονον αὐτῆς. διὸ σωματικὸν τὸ ἐπὶ πᾶσι, θετικὸν οὔπω ὅτι.
ἀλλ' ἐνέργειαν [illegible] ὅτι [illegible] ἀμέσως [illegible] καὶ πάντα [illegible] ταῖς λοιπαῖς
ποιότητας ἐνεργείας. τὸ ποιὸν λαβούσας παρὰ τῆς [illegible]
ἰδιότητα εἶναι [illegible]. οἷον διορίζουσαν τῆς οὐσίας πρὸς ἀλλήλας. καὶ
[illegible] ἴδιον χαρακτῆρα ἐχούσας. τί οὖν ἡ οἵα ποιότης αὐτή· ἐνέργεια
καὶ αὕτη. ἢ ὅτι μὴ οἷόν τι [illegible] ἁπλοῦν ἐστιν. οὐδὲ ἐναλλαγὴ τῶν [illegible]
[illegible] χαρακτῆρες. ἀλλὰ [illegible] μόνον τὴν λεγομένην ποιότητα, [illegible] ἐνέργειαν
[illegible]. ὥστε [illegible], ὅταν ἰδιότητα οὐσίας ἔχῃ [illegible] αὐτὰ [illegible] ὡς [illegible] ποιόν. ὁ
[illegible] χωρίσῃ ὁ λόγος [illegible] ἴδιον, [illegible] ἀφῃρῶν, ἀλλὰ μᾶλλον
λαβὼν [illegible] ἄλλο, [illegible] ποιόν. οἷον μέρος [illegible], τὸ ἐπὶ πολλοῖς
[illegible]. [illegible] τοῦτο, [illegible] τὴν [illegible] σύμφυτον εἶναι τοῦ
[illegible] πρὸς καὶ ἐνέργειαν. καὶ [illegible] ποιότητα αὐτοῦ. καὶ αὖ ἄλλως
ποιότητα. μόνην δὲ [illegible] ἄλλως [illegible]. [illegible] μορφὴν οὐσίας [illegible]. ἀλλὰ
ἴχνος μόνον καὶ [illegible] καὶ εἴδωλα. [illegible] αὐτῆς τὴν οὐσίαν [illegible] ἐνέργειαν ποι-
ότητα εἶναι. ὁ [illegible] συμβεβηκὸς, καὶ μὴ ἐνέργειαν, καὶ [illegible] οὐσιῶν μορφωτικὰς
[illegible] ποιὰ ταῦτα. οἷον καὶ [illegible] καὶ διαθέσεις ἄλλαι τῶν [illegible]
[illegible] ποιότητες. τὰς δὲ ἀρχετύπους αὐτῶν [illegible] πρώτως [illegible], ἐνεργ-
[illegible]. καὶ γίνεται ταὐτὸ ποιότης καὶ [illegible] ποιότης. ἀλλὰ τὸ [illegible]
[illegible] ποιόν. τὸ δὲ [illegible] ταύτης, [illegible]. [illegible] ἐνέργειαν.
[illegible] ταυτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν ἄλλῳ. μόνον [illegible]
[illegible], καὶ ἐνέργειαν εἶναι. [illegible] πολύ
[illegible] ἄλλου ἀλλὰ συμβεβηκός [illegible]
[illegible] ὡς ποιότης καὶ μόνον τοῦτο. +

[illegible] differat

+

Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας, περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως :

ιϛ

Περὶ τῆς δι' ὅλων λεγομένης κράσεως τῶν σωμάτων, ἐπισκεπτέον. ἆρα ἐνδέχεται ὅλον δι' ὅλου ὑγρὸν ὑγρῷ συμμιχθὲν, ἑκάτερον δι' ἑκατέρου, ἢ θάτερον διὰ θατέρου χωρεῖν. διαφέρει γὰρ οὐδὲν, ὁποτέρως ἂν γίγνοιτο. οἱ μὲν γὰρ τῇ παραθέσει διδόντες, ὡς μιγνύντας μᾶλλον ἢ κιρνάντας, ἄτοποι. εἴπερ δεῖ τὴν κρᾶσιν ὁμοιομερὲς τὸ πᾶν ποιεῖν. καὶ ἕκαστον μέρος τὸ σμικρότατον, ἐκ τῶν κεκρᾶσθαι λεγομένων εἶναι. οἱ μὲν δὴ τὰς ποιότητας μόνας κιρνάντες, τὴν δὲ ὕλην παρατιθέντες ἑκατέρου τοῦ σώματος, καὶ ἐπάγοντες τὰς παρ' ἑκατέρου ποιότητας, πιθανοὶ ἂν εἶεν, τῷ διαβάλλειν τὴν δι' ὅλων κρᾶσιν. τῷ τε τὰ μεγέθη συμβαίνειν τῶν ὄγκων ἰέναι, εἰ μηδὲν διάλειμμα μηδετέρῳ τῶν σωμάτων γίνοιτο, ἢ συνεχὴς ἔσται ἡ διαίρεσις, τῶν κατὰ πᾶν τμῆμα ἐν ἀλλήλοις γενομένων ἑκατέρου θατέρου. καὶ ὅταν τὰ κραθέντα μείζω τόπον κατέχῃ ἢ θάτερον. καὶ τοσοῦτον ὅσον συνελθόντα τὸν ἑκατέρου τόπον. καίτοι δι' ὅλων ἐχρῆν, φασὶ, τὸν τοῦ ἑτέρου μένειν τὸν αὐτὸν, εἰς ὃ θάτερον ἐνεβλήθη. ὅπου δὲ μὴ μείζων ὁ τόπος γίνεται, ἀέρος τινὰς ἐξόδους αἰτιῶνται, ἀνθ' ὧν εἰσῆλθε θάτερον. Καὶ τὸ σμικρὸν δὲ ἐν τῷ μείζονι, πῶς ἂν κατὰ πᾶν διαχωρίσειε. καὶ πολλὰ ἄλλα λέγουσιν. οἱ δ' αὖ οἱ τὴν δι' ὅλων κρᾶσιν εἰσάγοντες, τέμνεσθαι μὲν λέγοιεν ἂν καὶ μὴ εἰς τομὰς ἀναλίσκεσθαι, λέγοντες αὐτὰ καὶ δι' ὅλων τῆς κράσεως γινομένης. ἐπεὶ καὶ τοὺς ἱδρῶτας οὐ τοῦ σώματος τομὰς ποιεῖν. οὐδὲ κατατετρῆσθαι φήσουσι. εἰ γὰρ καί τις λέγοι μηδὲν κωλύειν τὴν φύσιν οὕτω πεποιηκέναι, τοῦ διιέναι τοὺς ἱδρῶτας χάριν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν τεχνητῶν ὅταν λεπτὰ ᾖ καὶ συνεχῆ, ὁρᾶσθαι τὸ ὑγρὸν διαδεῦον αὐτά. καὶ διαρρεῖν ἐπὶ θάτερα τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ σωμάτων ὄντων, πῶς οἷόν τε τοῦτο γίγνεσθαι, ὡς διιέναι μὴ τέμνοντα, οὐκ ἐπινοεῖν ῥᾴδιον. τέμνοντα δὲ κατὰ πᾶν, ἀναιρήσει ἄλληλα δηλονότι. τοὺς δ' αὖ ἐλθόντας τοῦ μὴ μείζω γίγνεσθαι πολλαχοῦ, διδόναι τοῖς ἑτέροις τὰς ἀέρων ἐξόδους αἰτιᾶσθαι. πρὸς δὲ τὴν τοῦ τόπου αὔξην, χαλεπὸς μέν. ὅμως δὲ τί κωλύει λέγειν συνεισφέρειν ἑκατέρου σώματος καὶ τὸ μέγεθος μετὰ τῶν ἄλλων ποιοτήτων, ἐξ ἀνάγκης τὴν αὔξην γίγνεσθαι. μὴ γὰρ μηδὲ τοῦτο ἀπόλλυσθαι. ὥσπερ οὐδὲ τὰς ἄλλας ποιότητας. καὶ ὥσπερ ἐκεῖ εἶδος ἄλλο ποιοτήτων ἐξ ἀμφοῖν, οὕτω καὶ μέγεθος ἄλλο. ἢ τὸ μῖγμα ποιεῖ τὸ ἐξ ἀμφοῖν μέγεθος.

[illegible]

ἀλλ' ἐνταῦθα πρὸς αὐτοὺς ἕτεροι λέγοιεν, ὡς ἡ μὲν ὕλη τῇ ὕλῃ παράκειται, καὶ ὁ
ὄγκος τῷ ὄγκῳ, τὸ ζῷον ἐπὶ τὸ μέγεθος, τὸ ἡμέτερον δὲ λέγεται. ὁ δὲ διὸ γὰρ
καὶ ἡ ὕλη, κατὰ τὸ δὴ πάντη πρώτως μεγέθους, οὕτως ἂν γένοιτο. ἄλλως γεγα-
μένη γεγραμμένη ἡ φύξις συνάπτοιτο κατὰ τὰ πέρατα τοῖς σημείοις ἑαυτῶν ζῷα ἔχει.
οὐδ' αὔξησιν ἂν γένοιτο. ἀλλ' ἐκείνως. ὡς ἐπὶ γεγραμμένη γεγραμμένη ἐφαρμοσθῇ.
ὥστε αὔξησιν ἂν γένοιτο. τὸ δὲ λοιπὸν διὰ παντὸς τοῦ μεγέθους. καὶ μικρότερον
τὸ μικρότατον. καὶ ὑφ' ὧν φανερὸν ὅτι γίνεται. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀσκῶν, ἀέρα
λέγειν, μὴ εἰς πάντα φθάνειν. ἀλλ' οὖν φωνῇ φανερῶς συμβαίνει λέγοιτο ἄν. καὶ
λέγοι συνωθοῦντες ὧν ὄγκων, καὶ σφόδρα πιέζοντες λέγοντες, ἐς τοσοῦτον ἐν τῷ
κενῷ τὰ τὸν ὄγκον ἐκτείνοντες. οὐ δὲ τὸ ἔρμα τὰ βάλλοντες τὸ σῶμα, καὶ ὅσος
αὐτῷ πλείον διίστασιν, ὥσπερ ἐξ ὕδατος ἀὴρ γίνοιτο. τοῦτο δὴ αὐτὸ
ὑφ' αὐτοῦ ζητητέον τί συμβαίνει, ὅταν ὅσπερ ὁ ὄγκος ὕδατος ἀὴρ γίνηται,
πῶς τὸ μέγεθος ἐν τῷ γινομένῳ. νῦν δὲ τὰ μὲν ἀφείσθω, πολλῶν καὶ ἄλλων
περὶ κατέρων λεγομένων. ἡμεῖς δὲ ὑφ' ὧν αὐτῶν σκοπῶμεν, τί χρὴ λέγειν
περὶ τούτου. τίς δόξα σύμφωνος τοῖς λεγομένοις. ἢ καὶ τίς ἄλλη παρὰ τὰς νῦν
λεγομένας φαίνεται. ὅταν τοίνυν διὰ τοῦ ἐρίου ῥέῃ τὸ ὕδωρ, ἡ βίβλος
κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ ὕδωρ, πῶς τὸ περὶ ὑδατηρὸν σῶμα διΐστησιν αὐτῆς.
ἢ καὶ ὅταν μιχθῇ, πῶς ζῷα τὰ μέλη τῇ ὕλῃ τὴν ὕλην. καὶ τὸν ὄγκον τὸν ὄγκω-
τὰς δὲ ποιότητας μόνας, ἐν αἷς μεθ' ὧν ποιησόμεθα. εἰ γὰρ δὴ ἔξω τῆς βίβλου
ἢ τοῦ ὕδατος ὕλη περικέχυται. οὐδὲν οὔτι διάστημα σὺν αὐτῆς. πάντα
γὰρ ἡνωμένα. καὶ ὑδαρὸν ὕλην ἢ πόρος τιτός. οἱ δὲ πανταχοῦ ἡ ὕλη ποι-
ότητος, πανταχοῦ τῆς βίβλου τὸ ὕδωρ. ἢ οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἡ τοῦ ὕδατος
ποιότης. ἀλλὰ ποῦ ὄντα τοῦ ὕδατος. πῶς οὖν οὐχ ὁ αὐτὸς ὄγκος. ἢ καὶ ἐκ
ταύτην βίβλον τὸ προστεθέν. ἐλάμβανε γὰρ μέγεθος παρὰ τοῦ ἀέρος ...
ἀλλὰ καὶ λαβεῖν προσετέθη τις ὄγκος. ὁ δὲ προστεθεὶς καταπόσει αὐτοῦ
ἑτέρῳ. δηλοῦν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλως πως ὕλην ἄγειν. ἢ τί κωλύει ὡς περὶ
διάδοσιν τῆς ποιότητος, καὶ λαμβάνει σώματα ἕτερον παρεχομένου, οὕτω
καὶ ἐπὶ τοῦ δεχομένου. ποιότης μὲν γὰρ ποιότητι συνέβη θοῦ εἶναι ἐν ἀνάγκῃ,
ἀλλὰ μεταλλαγῆς, ἐν τῷ μεταλλαγῆς ἡ γὰρ οὐ καθ' ἃς λέγονται, ἐκεῖ περὶ τὴν ὕλην
ἀλλὰ ἠμαύρωται. μέγεθος δὲ ζῷον ἢ θὸν ἀλλ' ὁμοιομερὲς ἀναφαίνεται.

τὸ δι᾽ ὅλου σῶμα χωροῦν διὰ σώματος πάντως τομὰς ποιεῖν, τοὺς δὲ κατὰ ταύτῃ
στῆσαι αὐτοῖς· εἰ ὅτι καὶ αὐτοὶ τὰς ποιότητας τὰς διὰ τῶν σωμάτων χωρεῖν
λέγομεν· καὶ οὐ τομὰς ποιεῖν· ἢ ὅτι ἀσώματοι· ἀλλ᾽ εἰ ἡ ὕλη καὶ αὐτὴ ἀσώματος,
διὰ τί τῆς ὕλης ἀσωμάτου οὔσης, καὶ τῶν ποιοτήτων τοιούτων, ἐὰν ὦσιν ὀλίγαι
εἶναι, οὐ μετὰ τῆς ὕλης τὸν αὐτὸν τρόπον διιέναι· μὴ διιέναι δὲ τὰ στερεά, ὅτι
τοιαύτας ἔχει τὰς ποιότητας, οὐ κωλυθῆναι ἂν διιέναι· ἢ πολλαὶ ὁμοῦ
ἀθροισθεῖσαι, μετὰ τῆς ὕλης ποιοῦσι τοῦτο. εἰ μὲν οὖν τὸ πλῆθος τῶν ποι-
οτήτων, τὸ πυκνὸν λεγόμενον σῶμα ποιεῖ, τὸ πλῆθος ἂν εἴη αἴτιον.
εἰ δὲ ἡ πυκνότης, ἰδία ποιότης ἐστίν· ὥσπερ καὶ ἣν λέγουσι σωματότητα,
ἰδία ποιότης· ὥστε τῷ ἔχειν ποιότητας τὴν μῖξιν ποιήσονται· ἀλλ᾽ ἡ τοιαύ-
της· οὐδὲ ἂν ἡ ὕλη, ἢ ἡ ὕλη μιγνυμένη χωρήσεται· ἀλλ᾽ ἡ μετὰ ποιό-
τητος· καὶ μάλιστα εἰ μέγεθος οἰκεῖον ἔχει· ἀλλ᾽
ἢ μὴ ἀποβαλοῦσα τὸ μέγεθος. ταῦτα μὲν οὖν ἠπορήσθω καὶ
ἡ τῶν ἀπορημένων. ἐπεὶ δὲ ἐμνήσθημεν σωματότητος,
ἐπισκεπτέον, πότερον ἡ σωματότης ἐστὶ τὸ ἐκ πάντων
συγκείμενον, ἢ εἶδός τι ἡ σωματότης καὶ λόγος τις, ὃς
ἐγγενόμενος τῇ ὕλῃ σῶμα ποιεῖ. εἰ μὲν οὖν τοῦ-
τό ἐστι τὸ σῶμα, τὸ ἐκ πασῶν ποιοτήτων σὺν ὕλῃ,
τοῦτο ἂν εἴη ἡ σωματότης. καὶ εἰ λόγος δὲ εἴη ὃς
προσελθὼν ποιεῖ τὸ σῶμα, δηλονότι ὁ
λόγος ἐμπεριλαβὼν ἔχει τὰς ποιό-
τητας ἁπάσας. δεῖ δὲ τὸν
λόγον τοῦτον, εἰ μὴ
ἐστιν ὥσπερ ὁρισμὸς
προδεικνὺς τὸ τί ἐστι τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ λόγος ποι-
ῶν πρᾶγμα, μὴ τὴν ὕλην συμπεριλαμβάνειν, ἀλλὰ περὶ ὕλην
λόγον εἶναι, καὶ ἐγγενόμενον ἀποτελεῖν τὸ σῶμα· ὕλην καὶ λόγον
ἐνόντα· αὐτὸν δὲ ἢ εἶδος ὄντα, ἄνευ ὕλης ψιλὸν θεωρεῖσθαι.
καὶ ὅτι μάλιστα χωριστὸν αὐτὸν ὄντα· ὁ γὰρ χωριστὸς ἄλλος
ὁ ἐν νῷ. ἐν νῷ δέ, ὅτι καὶ αὐτὸς νοῦς. ἀλλὰ
ταῦτα, ἄλλοθι. +

et forme ὕλη ... οἰκεῖον μέγεθος.

Forma corporeitatis.

λόγος | ἐννοηματικός.
ἐνυλώδης.

ΙΘ Ἀπὸ τῶν Πλωτίνου ἐννεάδος δευτέρας, περὶ ὁράσεως, ἢ πῶς τὰ πόρρω μικρὰ φαίνεται:

Ἆρα τὰ πόρρω φαίνεται ἐλάττω καὶ τὰ πολὺ ἀφεστηκότα ὀλίγον δοκεῖ ἔχειν τὸ μεταξύ, τὰ δ' ἐγγὺς ἡλίκα ἐστὶ φαίνεται καὶ ὅσον ἔχει τὴν ἀπόστασιν; ἐλάττω μὲν δοκεῖ τοῖς ὁρῶσι τὰ πόρρω, ὅτι συναιρεῖσθαι θέλει πρὸς τὴν ὄψιν καὶ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς κόρης τὸ φῶς. καὶ ὅσῳ ἂν πόρρω ἡ ὕλη ᾖ τοῦ ὁρωμένου, τοσούτῳ τὸ εἶδος οἷον μεμονωμένον ἀφικνεῖται, γινομένου καὶ τοῦ πηλίκου εἴδους καὶ αὐτοῦ ποιοῦ, ὥστε τὸν λόγον αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι μόνον. ἢ καὶ ὅτι τὸ μὲν μέγεθος ἐν διεξόδῳ καὶ ἐπελεύσει καθ' ἕκαστον μέρος, ὅσον ἐστὶν αἰσθανόμεθα· παρεῖναι οὖν δεῖ αὐτὸ καὶ πλησίον εἶναι, ἵνα γνωσθῇ ὅσον. ἢ καὶ ὅτι κατὰ συμβεβηκὸς ὁρᾶται τὸ μέγεθος, τοῦ χρώματος πρώτως θεωρουμένου. πλησίον μὲν οὖν ὅσον κέχρωσται γινώσκεται· πόρρω δὲ ὅτι κέχρωσται· τὰ δὲ μέρη κατὰ ποσὸν συναιρούμενα οὐκ ἀκριβῆ δίδωσι τὴν τοῦ ποσοῦ διάγνωσιν. ἐπεὶ καὶ τὰ χρώματα αὐτὰ ἀμυδρὰ προσέρχεται. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰ μεγέθη, ὥσπερ καὶ αἱ φωναὶ ἐλάττους, ὅσῳ ἂν τὸ εἶδος αὐτῶν ἀμυδρὸν ἴῃ; εἶδος γὰρ κἀκεῖ ἡ ἀκοὴ ζητεῖ, τὸ δὲ μέγεθος κατὰ συμβεβηκὸς αἰσθάνεται. ἀλλὰ περὶ τῆς ἀκοῆς, τὸ μέγεθος κατὰ συμβεβηκός· τίνι γὰρ πρώτως τὸ ἐν τῇ φωνῇ μέγεθος, ὥσπερ τῇ ἁφῇ τὸ ὁρώμενον; ἢ τὸ δοκοῦν μέγεθος ἡ ἀκοή, οὐ κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, οὐ κατὰ συμβεβηκός, οἷον τὸ σφόδρα· ὡς καὶ ἡ γλυκύτης τὸ σφόδρα τοῦ γλυκέος, οὐ κατὰ συμβεβηκός· τὸ δὲ κυρίως μέγεθος φωνῆς, τὸ ἐφ' ὅσον. τοῦτο δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐκ τοῦ σφόδρα σημαίνοιτο ἄν, οὐκ ἀκριβῶς δέ. τὸ μὲν γὰρ σφόδρα ἑκάστῳ τὸ αὐτό· τὸ δὲ εἰς πλῆθος, εἰς ἅπαντα τὸν τόπον ὃν ἐπέσχεν. ἀλλ' οὐ σμικρὰ τὰ χρώματα, ἀλλ' ἀμυδρά· τὰ δὲ μεγέθη σμικρά. ἢ ἐν ἀμφοτέροις κοινὸν τὸ ἧττον ὅ ἐστι· χρῶμα μὲν οὖν τὸ ἧττον, ἀμυδρόν· μέγεθος δὲ τὸ ἧττον σμικρόν· καὶ ἑπόμενον τῷ χρώματι τὸ μέγεθος, ἀνάλογον ἠλάττωται. σαφέστερον δὲ ἐπὶ τῶν ποικίλων γίνεται τὸ πάθος. οἷον ὀρῶν ἐχόντων πολλὰς οἰκήσεις καὶ δένδρων πλῆθος καὶ ἄλλα πολλά, ὧν ἕκαστον εἰ μὲν ὁρῷτο, δίδωσιν ἐκ τῶν ὁρωμένων ἑκάστων μετρεῖν τὸ ὅλον. τοῦ δὲ εἴδους καθέκαστον οὐκ ἰόντος, ἀπεστέρηται τοῦ καθέκαστον εἴδους· μετροῦσα τὸ ὑποκείμενον μέγεθος τὸ πᾶν ὅσον ἐστὶ γινώσκειν. ἐπεὶ καὶ τὰ πλησίον ὅταν ποικίλα ᾖ, ἀθρόως δὲ γίνηται ἡ ἐπιβολὴ πρὸς αὐτά, καὶ μὴ πάντα τὰ εἴδη ὁρῷτο, ἐλάττω ἂν φανείη κατὰ λόγον, ὅσον ἂν ἕκαστον κλαπῇ ἐν τῇ θέᾳ.

+

ὅταν δὲ πάντα ὀφθῇ ἀκριβῶς μετρηθέντα, ὁ βαθὺς γινώσκεται· ὁ βαθὺ δὲ
τῶν μετὰ θῶν ὁμοαγοῦν ὁμοιόχροα ὄντα, φαίνεται καὶ ταὐτὰ τὸ ποσόν· αὐτῆς γὰρ
οὐ κατὰ μέρος πάντῃ μαρτυρεῖν δυναμένης τῆς ὄψεως· ὅθεν τὰ ποικίλα στενὰ καὶ ἄ-
ρος μακροῦ ἔτεσιν· ὅτι μὴ ἐξανίστασθαι καθ' ἕκαστον μέρος τὴν διαφορὰν· ἐν τούτοις,
δὲ γε πόρρω, ὅτι μεταξὺ συναιρεῖται· ὅσον ἐστὶ καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.
γε μὲν γὰρ πλησίον αὐτοῦ, ὅσον ἐλαύνεται, διὰ τὰ αὐτά· οὐ δὲ ἐξοχὴ ἐγγύς γε
πόρρω τοῦ διαστήματος, οἷον εἰ κατ' ἀγροὺς ἐγκαθεῖται, οὐδὲ ὅσον ἐστὶ τὸ
μέγεθος ἐστὶν. ὅτι δὲ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐξ ἀρχῆς γωνίᾳ ἐλάττων, ἀφῄρηται μὲν καὶ ἐν ἄλλοις ὥστε γε
ἀπείρῳ νῦν δὲ ὑπ' ἀνακαλυπτέον. ὡς ὁ μέγας ἧττον φαίνεται ἐλάττονι γω-
νίᾳ, καταλαμβάνεται τὴν λοιπὴν ἔξωθεν τὶ ὁρῶσαν· ἢ ἄλλοι· ἢ ἔξω ὅλος· οἷον

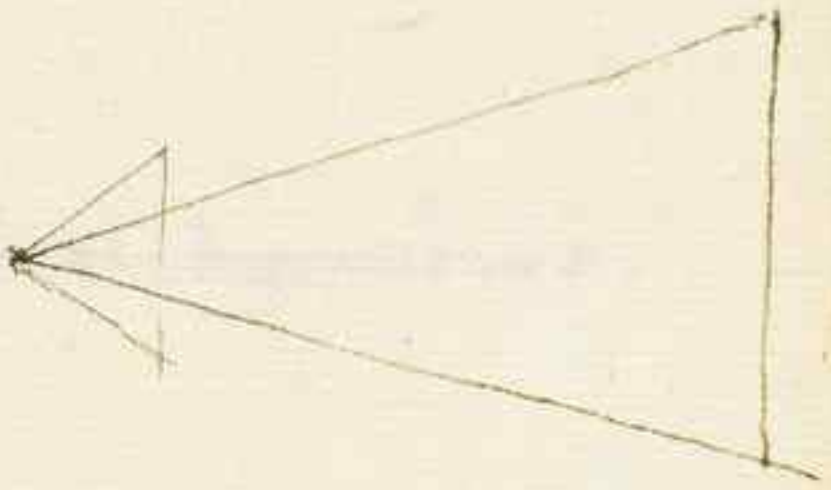

ἀνέσει· ὅταν γὰρ μικρὰ δὲ καταλάβῃ τὸ πολὺ εἶναι τὸ ὄρος, ἀλλ' ἢ ἰδὼν
ἐξ, καὶ μὴ καὶ ἔτι ἄλλο οἷον τῇ αὐτῇ ὁρᾷ, ἄλλ' οὖ τοῦ διαστήματος αὐ-
τῆς συναρμόζοντος τῶν ὁρωμένων, ἢ καὶ ὑφίσταται τὸ ὁρώμενον
ἐφ' ὃ κατὰ τὴν τῆς ὄψεως προσβολήν, τί αὖ τὶς ἐντεῦθεν
μετοι· ἐλάττονος μὲν ἢ ἐστὶ πολλῷ φαινομένου τοῦ ὑποκει-
μένου· πόσῳ δὲ τοῦ ἐφορωμένου. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ
οὐρανοῦ θεωροῖς ἂν ἀμφισβητήσειας μάλιστα
τίς· πῶς μὲν γὰρ ὁ ἥλιος σφαιρίον, ἐκ γὰρ τῆς
· ὀφθαλμία προσβολῆς δύναιτο. οὐ δὲ ἐπὶ
σου τὸν χρόνον ἐστὶ ὁ τῆς, μὴ αὐτοῦ καὶ
τανυμένη· ἀλλ' εἴ τις βούλεται,
διδάσκω· τοσοῦτον
περὶ κύκλα ἀπεῖναι, πολλαπλάσιον δὲ τὸ μέγεθος τοῦ φαινο-
μένου ὑπερέχοι οὕτω οὐρανῷ, τοῦ ἐλάττονος πολὺ
ἢ ἐστὶ φαίνεσθαι, πῶς ἂν ἐλάττων ἐν γωνί-
ας, τοῦ ἐλάττω φαίνεσθαι τὸ
πόρρω αἴτιον
τό :+

ὁ πορφύριος

ὅτι γνωστικοὶ λέγονται οἱ χείριστοι :-

ΙΗ Πλωτίνου ἐννεάδος β' βιβλίον θ', πρὸς τοὺς γνωστικούς :-

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐφάνη ἡμῖν ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἁπλῆ φύσις καὶ πρώτη, (πᾶν γὰρ τὸ οὐ πρῶτον οὐχ ἁπλοῦν,) καὶ οὐδὲν ἔχον ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ ἕν τι, καὶ τοῦ ἑνὸς λεγομένου ἡ φύσις ἡ αὐτή, καὶ γὰρ αὕτη οὐκ ἄλλο εἶτα ἕν, οὐδὲ τοῦτο ἄλλο εἶτα ἀγαθόν, ὅταν λέγωμεν τὸ ἕν, καὶ ὅταν λέγωμεν τἀγαθόν, ταύτην δεῖ νομίζειν τὴν φύσιν καὶ μίαν λέγειν, οὐ κατηγοροῦντας ἐκείνης οὐδέν, δηλοῦντας δὲ ἡμῖν αὐτοῖς ὡς οἷόν τε. καὶ τὸ πρῶτον δὲ οὕτως, ὅτι ἁπλούστατον· καὶ τὸ αὔταρκες, ὅτι οὐκ ἐκ πλειόνων. οὕτω γὰρ ἀναρτηθήσεται εἰς τὰ ἐξ ὧν, καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ, ὅτι πᾶν τὸ ἐν ἄλλῳ καὶ παρ' ἄλλου. εἰ οὖν μηδὲ παρ' ἄλλου, μηδὲ ἐν ἄλλῳ, μηδὲ σύνθεσις μηδεμία, ἀνάγκη μηδὲν ὑπὲρ αὐτὸ εἶναι. οὐ τοίνυν ἐφ' ἑτέρας ἀρχὰς ἰτέον· ἀλλὰ τοῦτο προστησαμένους, εἶτα νοῦν μετ' αὐτὸ καὶ τὸ νοοῦν πρώτως. εἶτα ψυχὴν μετὰ νοῦν. αὕτη γὰρ τάξις κατὰ φύσιν. μήτε πλείω τούτων τίθεσθαι ἐν τῷ νοητῷ, μήτε ἐλάττω. εἴτε γὰρ ἐλάττω, ἢ ψυχὴν καὶ νοῦν ταὐτὸν φήσουσιν, ἢ νοῦν καὶ τὸ πρῶτον. ἀλλ' ὅτι ἕτερα ἀλλήλων, ἐδείχθη πολλαχῆ. λοιπὸν δὲ ἐπισκέψασθαι ἐν τῷ παρόντι, εἰ πλείω τῶν τριῶν τούτων, τίνες ἂν εἶεν φύσεις παρ' αὐτάς. τῆς τε γὰρ λεχθείσης οὕτως ἀρχῆς τῶν πάντων, οὐδεὶς ἂν εὕροι ἁπλουστέραν, οὐδ' ἐπαναβεβηκυῖαν ἡντινοῦν. οὐ γὰρ δὴ τὴν μὲν δυνάμει, τὴν δὲ ἐνεργείᾳ φήσουσι. γελοῖον γὰρ ἐν τοῖς ἐνεργείᾳ οὖσι καὶ ἀΰλοις, τὸ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαιρουμένους, φύσεις ποιεῖσθαι πλείους. ἀλλ' οὐδ' ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα. οὐδ' ἐπινοεῖν τὸν μέν τινα νοῦν ἐν ἡσυχίᾳ τινί, τὸν δὲ οἷον κινούμενον. τίς γὰρ ἂν ἡσυχία νοῦ, καὶ τίς κίνησις καὶ προφορὰ ἂν εἴη, ἢ τίς ἀργία, καὶ τοῦ ἑτέρου τί ἔργον. ὡς γάρ ἐστι, νοῦς ἀεὶ ὡσαύτως, ἐνεργείᾳ κείμενος ἑστώσῃ. κίνησις δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ αὐτόν, ψυχῆς ἤδη ἔργον. καὶ λόγος ἀπ' αὐτοῦ εἰς ψυχήν, ψυχὴν νοερὰν ποιῶν, οὐκ ἄλλην τινὰ μεταξὺ νοῦ καὶ ψυχῆς φύσιν. οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦτο πλείους νοῦς ποιεῖν, εἰ ὁ μὲν νοεῖ, ὁ δὲ νοεῖ ὅτι νοεῖ. καὶ γὰρ εἰ ἄλλο τὸ ἐν τούτοις νοεῖν, ἄλλο δὲ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ, ἀλλ' οὖν μία προσβολὴ οὐκ ἀναίσθητος τῶν ἐνεργημάτων αὐτῆς. γελοῖον γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀληθινοῦ νοῦ τοῦτο ὑπολαμβάνειν. ἀλλὰ πάντως ὁ αὐτὸς ἔσται, ὅσπερ ἐνόει, ὁ νοῶν ὅτι νοεῖ. εἰ δὲ μή, ὁ μὲν ἔσται νοῶν μόνον, ὁ δὲ ὅτι νοεῖ νοῶν, ἄλλου ὄντος, ἀλλ' οὐκ αὐτοῦ τοῦ νενοηκότος. ἀλλ' ἐπινοίᾳ φήσουσι. πρῶτον μὲν τῶν πλειόνων ὑποστάσεων ἀποστήσονται. ἔπειτα δεῖ σκοπεῖν, εἰ καὶ ἐπίνοια χώραν ἔχει λαβεῖν νοῦν νοοῦντα μόνον, μὴ παρακολουθοῦντα δὲ ἑαυτῷ ὅτι

ψυχὴ νοερά

ἐπίνοιαν πρώτων

νοεῖ, ὅτι καὶ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἂν γνοίη τις, τῶν ἀεὶ ἐπιστατούντων ταῖς ὁρμαῖς καὶ ταῖς δια-
νοήσεσιν, ἃ καὶ μετρίως σπουδαῖοι ὦσιν, αὐτίκα ἂν ἀφ' ὁδοῦ ζῶντες ἔχοιεν. ὅταν δὲ δὴ ὁ
νοῦς ὁ ἀληθινὸς ἐν ταῖς νοήσεσιν αὐτὸν νοῇ καὶ μὴ ἔξωθεν ᾖ τὸ νοητὸν αὐτοῦ, ἀλλ'
αὐτὸς ᾖ καὶ τὸ νοητόν, ἐξ ἀνάγκης ἐν τῷ νοεῖν ἔχει ἑαυτὸν καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν· ὁρῶν δ'
αὐτὸν οὐκ ἀνοηταίνοντα, ἀλλὰ νοοῦντα ὁρᾷ. ὥστε ἐν τῷ πρώτως νοεῖν, ἔχοι ἂν καὶ
τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ, ὡς ἓν ὄν. καὶ οὐδὲ τῇ ἐπινοίᾳ ἐκεῖ διπλοῦν. εἰ δὲ καὶ ἀεὶ νοοῖ
ὅπερ ἐστί, τίς χώρα τῇ ἐπινοίᾳ τῇ χωριζούσῃ τὸ νοεῖν, ἀπὸ τοῦ νοεῖν ὅτι νοεῖ. εἰ
δὲ καὶ τρίτην ἐπίνοιαν αὖ τις ἐπεισάγοι τὴν ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ τῇ λεγούσῃ νο-
εῖν ὅτι νοεῖ, ~~τὴν λέγουσαν ὅτι νοεῖ~~, ὅτι νοεῖ ὅτι νοεῖ, ἔτι μᾶλλον καταφανὲς τὸ ἄτο-
πον. καὶ διὰ τί οὐκ εἰς ἄπειρον. τὸν δὲ λόγον ὅταν τις ἀπὸ τοῦ νοῦ ποιῇ, εἶτα — Αἰτία καὶ ἀπονοήσεως.
ἀπὸ τούτου γίνεσθαι ἐν τῇ ψυχῇ ἄλλον ἀπὸ τοῦ τοῦ λόγου, ἵνα μεταξὺ ψυχῆς καὶ
νοῦ ᾖ οὗτος, ἀποστερήσει τὴν ψυχὴν τοῦ νοεῖν. εἰ μὴ παρὰ τοῦ νοῦ κομιεῖται, ἀλλὰ
παρὰ ἄλλου τοῦ μεταξὺ τὸν λόγον. καὶ εἴδωλον λόγου ἀλλ' οὐ λόγον ἕξει. καὶ ὅλως
οὐκ εἰδήσει νοῦν. οὐδὲ ὅλως νοήσει. οὐ τοίνυν οὔτε πλείω τούτων, οὔτε ἐπινοί- — ὑποστάσεων
αις περιττὰς ἐν ἐκείνοις, ἃς οὐ δέχονται, θετέον. ἀλλ' ἕνα νοῦν τὸν αὐτόν, ὡσαύτως ἔχοντα, — ἀρχικῶν.
ἀκλινῆ πανταχῇ. μιμούμενον τὸν πατέρα, καθόσον οἷόν τε αὐτῷ. ψυχῆς δὲ
ἡμῶν, τὸ μὲν ἀεὶ πρὸς ἐκείνοις, τὸ δὲ πρὸς ταῦτα ἔχειν. τὸ δ' ἐν μέσῳ τούτων.
φύσεως γὰρ οὔσης μιᾶς ἐν δυνάμεσι πλείοσιν, ὅτε μὲν τὴν πᾶσαν συμφέρεσθαι
τῷ ἀρίστῳ αὐτῆς καὶ τοῦ ὄντος. ὅτε δὲ τὸ χεῖρον αὐτῆς καθελκυσθέν, συνεφελκύ-
σασθαι τὸ μέσον. τὸ γὰρ πᾶν αὐτῆς, οὐκ ἦν θέμις καθελκύσαι. καὶ τοῦτο συμβαίνει
αὐτῇ τὸ πάθος, ὅτι μὴ ἔμεινεν ἐν τῷ καλλίστῳ. ὅπου ψυχὴ μείνασα ἡ μὴ μέρος,
μηδὲ ἧς ἡμεῖς ἔτι μέρος, ἔδωκε τῷ παντὶ σώματι αὐτῷ τι ἔχειν ὅσον δύναται
παρ' αὐτῆς ἔχειν. μένει τε ἀπραγμόνως αὐτή, οὐκ ἐκ διανοίας διοικοῦσα, οὐδέ
τι διορθουμένη. ἀλλὰ τῇ εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς θέᾳ κατακοσμοῦσα δυνάμει θαυμαστῇ.
ὅσον γὰρ πρὸς αὐτῇ ἐστι, τόσῳ καλλίων καὶ δυνατωτέρα. κἀκεῖθεν ἔχουσα, δίδωσι τῷ
μετ' αὐτήν. καὶ ὥσπερ ἐλλάμπουσα ἀεὶ ἐλλάμπεται. ἀεὶ οὖν ἐλλαμπομένη
καὶ διηνεκὲς ἔχουσα τὸ φῶς, δίδωσιν εἰς τὰ ἐφεξῆς. τὰ δ' ἀεὶ συνέχεται. καὶ ἄρ- — συνεκτικὸν αἴτιον
δεται τούτῳ τῷ φωτί. καὶ ἀπολαύει τοῦ ζῆν καθόσον δύναται. ὥσπερ εἰ πυρὸς ἐν μέσῳ — τῶν ἁπάντων.
που κειμένου, θερμαίνοιντο οἱ ἐφεξῆς. καίτοι τὸ πῦρ ἐστὶ μεμετρημένον. ὅταν δὲ δυνάμεις
μὴ μετρηθεῖσαι, μὴ ἐκ τῶν ὄντων ὦσιν ἀπηρτημέναι, πῶς οἷόν τε εἶναι μέν,

+

μηδὲν δὲ αὐτῶν μεταλαμβάνειν· ἀλλ᾽ ἀνάγκη ἕκαστον τὸ αὐτοῦ, διδόναι καὶ
ἄλλῳ· ἢ τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἀγαθὸν ἔσται· ἢ ὁ νοῦς οὐ νοῦς· ἢ ψυχὴ μὴ τοῦτο. εἰ μή τι
μετὰ τὸ πρώτως ζῆν, ζῇ δευτέρως· ἕως ἐστὶ τὸ πρώτως. ἀνάγκη τοίνυν,
ἐφεξῆς εἶναι πάντα ἀλλήλοις καὶ ἀεί· γενητὰ δὲ τὰ ἕτερα τῷ παρ᾽ ἑτέρων εἶναι.
οὐ τοίνυν ἐγένετο· ἀλλ᾽ ἐγίνετο καὶ γενήσεται, ὅσα γενητὰ λέγεται· οὐδὲ φθαρήσεται.
εἰ δέ τις εἰς ὕλην λέγοι, διὰ τί οὐ καὶ τὴν ὕλην· εἰ δὲ καὶ τὴν ὕλην φήσει, τίς ἦν ἀνάγκη
φήσομεν γενέσθαι· εἰ δὲ ἀναγκαῖον εἶναι φήσουσι παρακολουθεῖν, καὶ νῦν ἀνάγκη. εἰ δὲ
μόνη καταλειφθήσεται, οὐ πανταχοῦ ἀλλ᾽ ἔν τινι τόπῳ ἀφωρισμένῳ τὰ θεῖα ἔσται.
καὶ οἷον ἀποτετειχισμένα· εἰ δὲ οὐχ οἷόν τε, ἐλλαμφθήσεται. εἰ δὲ οἷον πτερορρυήσασαν
ζ τὴν ψυχὴν φήσουσι πεποιηκέναι, οὐχ ἡ τοῦ παντὸς τοῦτο πάσχει. εἰ δὲ σφαλεῖσαν
αὐτοί φήσουσι, τοῦ σφάλματος λεγέτωσαν τὴν αἰτίαν. πότε δὲ ἐσφάλη.
εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἀϊδίου, μένει κατὰ τὸν αὐτῶν λόγον ἐσφαλμένη. εἰ δὲ ἤρξατο, διὰ τί
οὐ πρὸ τοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ νεῦσιν φαμὲν τὴν ποιοῦσαν, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ νεῦσιν.
εἰ δὲ ἔνευσε, τῷ ἐπιλελῆσθαι δηλονότι τῶν ἐκεῖ. εἰ δὲ ἐπελάθετο, πῶς δημιουργεῖ.
πόθεν γὰρ ποιεῖ· ἢ ἐξ ὧν εἶδεν ἐκεῖ. εἰ δὲ ἐκείνων μεμνημένη ποιεῖ, οὐδὲ ὅλως
ἔνευσεν. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀμυδρῶς ἔχει, οὐ μᾶλλον νεύσει ἐκεῖ, ἵνα μὴ ἀμυδρῶς ἴδῃ.
διὰ τί γὰρ ἂν οὐκ ἠθέλησεν, ἔχουσα ἡντιναοῦν μνήμην ἐπανελθεῖν. τί γὰρ ἂν
αὐτῇ καὶ ᾤετο γενέσθαι, ἐκ τοῦ κοσμοποιῆσαι. γελοῖον γὰρ τὸ ἵνα τιμῷτο.
καὶ μεταφερόντων ἀπὸ τῶν ἀγαλματοποιῶν τῶν ἐνταῦθα. ἐπεὶ καὶ εἰ διανοίᾳ ἐποίει,
καὶ μὴ ἐν τῇ φύσει ἦν τὸ ποιεῖν, καὶ ἡ δύναμις ἡ ποιοῦσα ἦν, πῶς ἂν κόσμον τόνδε
ἐποίησε. πότε δὲ καὶ φθερεῖ αὐτόν. εἰ γὰρ μετέγνω, τί ἀναμένει. εἰ δὲ οὔπω,
οὐδ᾽ ἂν μεταγνοίη ἔτι, ἤδη εἰθισμένη καὶ τῷ χρόνῳ προσφιλεστέρα γενομένη.
εἰ δὲ τὰς καθ᾽ ἕκαστον ψυχὰς ἀναμένει, ἤδη ἔδει μηκέτι ἐλθεῖν εἰς γένεσιν
πάλιν, πειραθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ γενέσει τῶν τῇδε κακῶν· ὥστε ἤδη ἂν
ἐπελελοίπεσαν ἰοῦσαι. οὐδὲ τὸ κακῶς γεγονέναι τόνδε τὸν κόσμον δοτέον, τῷ
πολλὰ εἶναι ἐν αὐτῷ δυσχερῆ· τοῦτο γὰρ ἀξίωμα μεῖζόν ἐστι περιτιθέντων
αὐτῷ· εἰ ἀξιοῦσι τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ νοητῷ, ἀλλὰ μὴ εἰκόνα ἐκείνου, ἢ τίς ἂν
ἐγένετο ἄλλη καλλίων εἰκὼν ἐκείνου. τί γὰρ ἄλλο πῦρ βέλτιον τοῦ ἐκεῖ πυρός,
παρὰ τὸ ἐνταῦθα πῦρ. ἢ τίς γῆ ἄλλη παρὰ ταύτην, μετὰ τὴν ἐκεῖ γῆν. τίς δὲ
σφαῖρα ἀκριβεστέρα καὶ σεμνοτέρα ἢ εὐτακτοτέρα τῇ φορᾷ, μετὰ τὴν ἐκεῖ

τοῦ κόσμου τοῦ νοητοῦ τὴν περιοχὴν ἐν αὐτῷ· ἄλλος δὲ ἥλιος μετ' ἐκεῖνον πρὸ τούτου τοῦ ὁρωμένου τίς· ἀλλ' αὐτοὺς μὲν σῶμα ἔχοντας οἷον ἔχουσιν ἄνθρωποι, καὶ ἐπιθυμίας καὶ λύπας καὶ ὀργάς, τὴν παρ' αὐτοῖς δύναμιν μὴ ἀτιμάζειν· ἀλλ' ἐφάπτεσθαι τοῦ νοητοῦ λέγειν ἐξεῖναι· μὴ εἶναι δὲ ἐν ἡλίῳ ταύτης ἀπαθεστέραν· ἐν τάξει μᾶλλον καὶ οὐκ ἐν ἀλλοιώσει μᾶλλον οὖσαν· οὐδὲ φρόνησιν ἔχειν ἄμεινον ἡμῶν τῶν ἄρτι γενομένων, καὶ διὰ τοσούτων κωλυομένων τῶν ἀπατώντων ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν ἐλθεῖν· οὐδὲ τὴν μὲν ψυχὴν αὐτῶν ἀθάνατον καὶ θείαν λέγειν καὶ τὴν τῶν φαυλοτάτων ἀνθρώπων, τὸν δὲ οὐρανὸν πάντα καὶ τὰ ἐκεῖ ἄστρα μὴ τῆς ἀθανάτου κεκοινωνηκέναι· ἐκ πολλῷ καλλιόνων καὶ καθαρωτέρων ὄντα· ὁρῶντας ἐκεῖ μὲν τὸ τεταγμένον καὶ εὔσχημον καὶ εὔτακτον· καὶ μάλιστα τὴν ἐνταῦθα περὶ γῆν ἀταξίαν αὐτοὺς αἰτιωμένους· ὥσπερ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, τὸν χείρω τόπον ἐπίτηδες ἑλομένης· ἄλογος δὲ καὶ ἡ παρεισκύκλησις αὐτοῖς, τῆς ἑτέρας ψυχῆς ταύτης, ἣν ἐκ τῶν στοιχείων συνιστᾶσιν· πῶς γὰρ ἂν ζωὴν ἡντινοῦν ἔχοι ἡ ἐκ τῶν στοιχείων σύστασις· ἡ γὰρ τούτων κρᾶσις, ἢ θερμόν· ἢ ψυχρόν· ἢ μικτὸν ποιεῖ· ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρόν· ἢ μικτὸν ἐκ τούτων· πῶς δὲ συνοχὴ τῶν τεττάρων, ὑστέρα γενομένη ἐξ αὐτῶν· ὅταν δὲ προστιθῶσι καὶ ἀντίληψιν αὐτῇ, καὶ βούλησιν, καὶ ἄλλα μυρία, τί ἄν τις εἴποι· ἀλλ' οὐ τιμῶντες ταύτην τὴν δημιουργίαν, οὐδὲ τήνδε τὴν γῆν, καινὴν αὐτοῖς γῆν φασὶ γεγονέναι, εἰς ἣν δὴ ἐντεῦθεν ἀπελεύσονται· τοῦτο δὲ λόγον εἶναι κόσμου· καίτοι τί δεῖ αὐτοῖς ἐκεῖ γενέσθαι ἐν παραδείγματι κόσμου ὃν μισοῦσι· πόθεν δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο· τοῦτο γὰρ κατ' αὐτοὺς νενευκότος ἤδη πρὸς τὰ τῇδε· τοῦ τὸ παράδειγμα πεποιηκότος· εἰ μὲν οὖν ἐν αὐτῷ τῷ ποιήσαντι, πολλὴ φροντίς ἐστι κόσμου μετὰ τὸν κόσμον τὸν νοητὸν ἄλλον ποιεῖν· καὶ τί ἔδει· καὶ εἰ μὲν πρὸ τοῦ κόσμου, ἵνα τί· ἵνα φυλάξωνται αἱ ψυχαί· πῶς οὖν οὐκ ἐφυλάξαντο· ὥστε μάτην ἐγένετο· εἰ δὲ μετὰ τὸν κόσμον ἐκ τοῦ κόσμου λαβών, ἀποδυσάμενος τὸ εἶδος τῆς ὕλης, ἤρκει ἡ πεῖρα ταῖς πειραθείσαις ψυχαῖς, πρὸς τὸ φυλάξασθαι· εἰ δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς λαβεῖν ἀξιοῦσι τοῦ κόσμου τὸ εἶδος, τί τὸ καινὸν τοῦ λόγου· τὰς δὲ ἄλλας ὑποστάσεις τί χρὴ λέγειν ἃς εἰσάγουσι· παροικήσεις καὶ ἀντιτύπους· καὶ μετανοίας· εἰ μὲν γὰρ ψυχῆς ταῦτα λέγουσι πάθη, ὅταν ἐν μετανοίᾳ ᾖ, καὶ ἀντιτύπους, ὅταν οἷον εἰκόνας τῶν ὄντων, ἀλλὰ μὴ αὐτὰ πω τὰ ὄντα θεωρῇ, καινολογούντων ἐστὶν εἰς σύστασιν τῆς ἰδίας αἱρέσεως· ὥσπερ γὰρ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς οὐχ ἁπτόμενοι, ταῦτα σκευωροῦνται.

ἀπὸ τῶν καὶ σαφῶς τῶν Ἑλλήνων ἀτύφως λεγόντων, ἀναβάσεις ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ κατὰ
ϛ βραχὺ εἰς θέαν ἀληθεστέραν μᾶλλον καὶ μᾶλλον προϊούσας· ὅλως γάρ, τὰ μέν, αὐτοῖς
παρὰ τοῦ Πλάτωνος εἴληπται· τὰ δέ, ὅσα καινοτομοῦσιν, ἵνα ἰδίαν φιλοσοφίαν θῶνται,
ταῦτα ἔξω τῆς ἀληθείας εὕρηται· ἐπεὶ καὶ αἱ δίκαι· καὶ οἱ ποταμοὶ οἱ ἐν ᾅδου, καὶ αἱ
μετενσωματώσεις, ἐκεῖθεν· καὶ τὸ ἐπὶ τῶν νοητῶν δὲ πλῆθος ποιῆσαι τὸ ὄν· καὶ
τὸν νοῦν καὶ τὸν δημιουργὸν ἄλλον καὶ τὴν ψυχήν, ἐκ τῶν ἐν τῷ Τιμαίῳ λεχθέντων
εἴληπται· εἰπόντος γὰρ αὐτοῦ, ᾗπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον καθορᾷ,
τοσαύτας καὶ ὁ τόδε ποιῶν τὸ πᾶν διενοήθη σχεῖν· οἱ δὲ οὐ συνέντες, τὸν
μέν, ἔλαβον ἐν ἡσυχίᾳ ἔχοντα ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ὄντα· τὸν δὲ νοῦν ἕτερον
παρ᾽ αὐτὸν θεωροῦντα· τὸν δέ, διανοούμενον· πολλάκις δὲ αὐτοῖς ἀντὶ τοῦ
διανοουμένου, ψυχή ἐστιν ἡ δημιουργοῦσα· καὶ κατὰ Πλάτωνα τοῦτον
οἴονται εἶναι τὸν δημιουργόν· ἀφεστηκότες τοῦ εἰδέναι τίς ὁ δημιουργός· καὶ
ὅλως τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας· καὶ ἄλλα πολλὰ καταψεύδονται αὐτοῦ· καὶ
πρὸς τὸ χεῖρον ἕλκουσι τὰς δόξας τοῦ ἀνδρός· ὡς αὐτοὶ μὲν τὴν νοητὴν φύσιν
κατανενοηκότες· ἐκείνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν μακαρίων ἀνδρῶν, μή· καὶ
πλῆθος νοητῶν ὀνομάζοντες, τὸ ἀκριβὲς ἐξευρηκέναι δόξειν οἴονται· αὐτῷ
τῷ πλήθει τὴν νοητὴν φύσιν τῇ αἰσθητικῇ καὶ ἐλάττονι, εἰς ὁμοιότητα ἄγοντες·
δέον ἐκεῖ τὸ ὡς ὅτι μάλιστα ὀλίγον εἰς ἀριθμὸν διώκειν· καὶ τῷ μετὰ τὸ πρῶτον
τὰ πάντα ἀποδιδόντας, ἀπηλλάχθαι· ἐκείνου τοῦ πάντων ὄντος· καὶ νοῦ
τοῦ πρώτου· καὶ οὐσίας· καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ μετὰ τὴν πρώτην φύσιν· ψυχῆς δὲ εἶδος τρίτον·
ζ διαφορὰς δὲ ψυχῶν ἐν πάθεσιν ἢ ἐν φύσει ζητεῖν, μηδὲν τοὺς θείους ἄνδρας
διασύροντας· ἀλλ᾽ εὐμενῶς δεχομένους τὰ ἐκείνων ὡς παλαιοτέρων· καὶ
ἃ καλῶς λέγουσι, παρ᾽ ἐκείνων λαβόντας· ψυχῆς ἀθανασίαν· νοητὸν κόσμον·
θεὸν τὸν πρῶτον· τὸ τὴν ψυχὴν δεῖν φεύγειν τὴν πρὸς τὸ σῶμα ὁμιλίαν· τὸν χω-
ρισμὸν τὸν ἀπ᾽ αὐτοῦ· τὸ ἐκ γενέσεως φεύγειν εἰς οὐσίαν· ταῦτα γὰρ κείμενα
παρὰ τῷ Πλάτωνι, σαφῶς οὕτω λέγοντες, καλῶς ποιοῦσιν· οἷς θέλουσι
διαφωνεῖν, φθόνος οὐδεὶς λεγόντων· οὐδὲ τῷ τοὺς Ἕλληνας διασύρειν
καὶ ὑβρίζειν, τὰ αὐτῶν ἐν συστάσει παρὰ τοῖς ἀκούουσι ποιεῖν· ἀλλ᾽ αὐτὰ παρ᾽ αὐ-
τῶν δεικνύναι ὀρθῶς ἔχοντα, ὅσα ἴδια αὐτοῖς ἔδοξε παρὰ τὴν ἐκείνων δόξαν
λέγειν εὐμενῶς καὶ φιλοσόφως, αὐτὰς τὰς δόξας τιθέντας αὐτῶν·

καὶ οἷς ἐναντιοῦνται οἱ μὴ πρὸς τὸ ἀληθὲς βλέποντας. οὐ τὴν αὐτῶν καὶ μὴ
θηρωμένους, ἐν τοῖς πρὸς ἄνδρας κεκριμένους ἐκ παλαιοῦ, οὐ παρὰ φαύλων
ἀνδρῶν ἀγαθοὺς εἶναι, ψέγειν. λέγοντας αὐτοὺς ἐκείνων ἀμείνους εἶναι. ἐπεὶ
τά γε εἰρημένα τοῖς παλαιοῖς περὶ τῶν νοητῶν, πολλῷ ἀμείνω καὶ πεπαιδευμένως
εἴρηται. καὶ τοῖς μὴ ἐξαπατωμένοις τὴν ἐπιθέουσαν εἰς ἀνθρώπους ἀπάτην ῥᾳδίως
γνωσθήσεται. τὰ δ' ὕστερον τούτοις παρ' ἐκείνων ληφθέντα, προσθήκας δέ τινας
οὐδὲν προσηκούσας εἰληφότα. ἔν τε οἷς ἐναντιοῦσθαι θέλουσι, γενέσεις
καὶ φθορὰς εἰσάγοντες παντελεῖς. καὶ μεμφόμενοι τῷδε τῷ παντί. καὶ τὴν πρὸς
τὸ σῶμα κοινωνίαν τῇ ψυχῇ αἰτιώμενοι. καὶ τὸν διοικοῦντα τόδε τὸ πᾶν ψέγον-
τες. καὶ εἰς ταὐτὸ ἄγοντες τὸν δημιουργὸν τῇ ψυχῇ. καὶ τὰ αὐτὰ πάθη διδόν-
τες, ἅπερ καὶ τοῖς ἐν μέρει. ὅτι μὲν οὖν οὔτε ἤρξατο οὔτε παύσεται, ἀλλ'
ἔστιν ἀεὶ καὶ ὅδε ὁ κόσμος ἕως ἂν ἐκεῖνα ᾖ, εἴρηται. τὴν δὲ πρὸς τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ κοι-
νωνίαν τὴν ἡμετέραν, πρὸ αὐτῶν εἴρηται, ὡς οὐ βέλτιον τῇ ψυχῇ. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς
ἡμετέρας καὶ τὴν τοῦ παντὸς λαμβάνειν, ὅμοιον ὡς εἴ τις τὸ τῶν χυτρέων ἢ
χαλκέων γένος ἐν πόλει εὖ οἰκουμένῃ, τὴν ἅπασαν ψέγοι. δεῖ δὲ τὰς δι-
αφορὰς λαμβάνειν τὰς τῆς ὅλης ὅπως διοικεῖ. ὅτι μὴ ὁ αὐτὸς τρόπος· μὴ
δὲ δεδεμένη. πρὸς γὰρ αὖ ταῖς ἄλλαις διαφοραῖς, αἳ μυρίαι εἴρηνται ἐν
ἄλλοις, κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι ἔδει. ὅτι ἡμεῖς μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος, δεδέμεθα
ἤδη δεσμοῦ γεγενημένου. ἐν γὰρ τῇ πάσῃ ψυχῇ ἡ τοῦ σώματος φύσις δεδεμένη
ἤδη, συνδεῖ ὃ ἂν περιλάβῃ. αὐτὴ δὲ ἡ τοῦ παντὸς ψυχή, οὐκ ἂν δέοιτο ὑπὸ
τῶν ὑπ' αὐτῆς δεδεμένων. ἄρχει γὰρ ἐκείνη. διὸ καὶ ἀπαθὴς πρὸς αὐτά.
ἡμεῖς δὲ τούτων οὐ κύριοι. τὸ δ' ὅσον αὐτῆς πρὸς τὸ θεῖον τὸ ὑπεράνω, ἀκέραιον
μένει καὶ οὐκ ἐμποδίζεται. ὅσον δὲ αὐτῆς δίδωσι τῷ σώματι ζωήν, οὐδὲν
παρ' αὐτοῦ προσλαμβάνει. ὅλως γὰρ τὸ μὲν ἄλλου πάθημα, τὸ ἐν αὐτῷ
δὲ ἐξ ἀνάγκης δέχεται. ὃ δὲ αὐτὸ ἐκείνῳ οὐκέτι τὸ αὐτοῦ δίδωσιν οἰκείαν ζωὴν
ἔχοντι. οἷον εἰ ἐμπεφυτευμένον τι εἴη ἐν ἄλλῳ, παθόντος μὲν τοῦ ἐν ᾧ συμπέ-
πονθεν. αὐτὸ δὲ ξηρανθέν, εἴασεν ἐκεῖνο τὴν αὐτοῦ ζωὴν ἔχειν. ἐπεὶ οὐδ'
ἀποσβεννυμένου τοῦ ἐν σοὶ πυρός, τὸ ὅλον πῦρ ἀπέσβη. ἐπεὶ οὐδ' εἰ τὸ πᾶν
πῦρ ἀπόλοιτο, πάθοι ἄν τι ἡ ψυχὴ ἐκείνη. ἀλλ' ἡ τοῦ σώματος σύστασις. καὶ εἰ
οἷόν τε εἴη, διὰ τῶν λοιπῶν κόσμον τινὰ εἶναι, οὐδὲν ἂν μέλοι τῇ ψυχῇ τῇ

Quid inter=
sit inter
Animam mundi
et nostram.

ἐπεί· ἐπεὶ οὐδὲ ἡ σύστασις ὁμοῦ τῷ παντί, καὶ ζώῳ ἑκάστῳ· ἀλλ' ἢ καθόσον ἐπιθε-
[illegible] σεσωσμένην. οὕτω γὰρ δὴ ὡς [illegible] τῆς τάξεως τῶν αὐτῶν, δέ-
δεται σωμάτων. ἐπεὶ δ' οὖν καὶ ἄλλο που φύσει. οὕτως οὖν οὗτος ὁ λόγος ἔχει,
οὕτω ζωθὲν ἐπὶ ἑκάστου [illegible] ἐστὶ τὸ ἔσω [illegible]. ἀλλ' ὅπου ἡ [illegible] ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς
ἡ φύσις μένει· ᾗ ἂν δέ που τι αὐτῶν καὶ φύσει κινηθῇ, οἷς οὐκ ἔστι καλὸν φύ-
σει ταῦτα πάσχειν. αὐτὰ δὲ καλῶς φέρεται ἐν τῷ ὅλῳ. τὰ δέ, φθείρεται οὐ δυ-
νάμενα τὴν τοῦ ὅλου τάξιν φέρειν· οἷον εἰ χοροῦ μεγάλου ἐν τάξει φερομένου, ἐμπε-
σοῦσα ἐν τῇ πορείᾳ αὐτοῦ χελώνη ληφθεῖσα πατοῖτο· οὐ δυνηθεῖσα φυγεῖν τὴν τάξιν τοῦ
χοροῦ· εἰ μέντοι μετ' ἐκείνης τάξειεν αὐτήν, οὐδὲν ἂν ὑπὸ τούτων, οὐδ' ἂν πάθοι.
τὸ δὲ διὰ τί ἐποίησε κόσμον, ταὐτὸν τῷ διὰ τί ἔστι ψυχή, καὶ διὰ τί ὁ δημιουρ-
γὸς ἐποίησεν. ὃ πρῶτον μέν, ἀρχὴν λαμβανόντων ἐστὶ τοῦ ἀεί· ἔπειτα οἴονται
τραπέντα ἔκ τινος εἴς τι, καὶ μεταβάλλοντα, αἴτιον τῆς δημιουργίας γεγονέναι.
διδακτέον οὖν αὐτούς, εἰ ἀγνωμόνως ἀνέχοιντο, τίς ἡ φύσις τούτων· ὡς ἂν
παύσαιντο τῆς εἰς τὰ τίμια βλασφημίας· ἣν εὐχερῶς ποιοῦνται, ἀντὶ πολλῆς προσηκόν-
τως ἂν γινομένης εὐλαβείας. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦ παντὸς τὴν διοίκησιν ὀρθῶς ἄν τις μέμ-
ψαιτο. πρῶτον μὲν ἐνδεικνυμένην τῆς νοητῆς φύσεως τὸ μέγεθος. εἰ γὰρ
οὕτως εἰς τὸ ζῆν παρελήλυθεν, ὡς μὴ ζωὴν ἀδιάρθρωτον ἔχειν, ὁποῖα τὰ σμι-
κρότατα τῶν ἐν αὐτῷ, ἃ τῇ πολλῇ ζωῇ τῇ ἐν αὐτῷ, ἀεὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν
γεννᾶται, ἀλλ' ἔστι ζωὴ συνεχής· καὶ ἐναργής· καὶ πολλή· καὶ πανταχοῦ ζωὴ σοφίαν ἀμή-
χανον ἐνδεικνυμένη, πῶς οὐκ ἄν τις ἄγαλμα ἐναργὲς καὶ καλὸν τῶν νοητῶν
θεῶν εἴποι. εἰ δὲ μιμούμενον μή ἐστιν ἐκεῖνο, αὐτὸ τοῦτο κατὰ φύσιν ἔχει. οὐ γὰρ
ἦν ἔτι μιμούμενον. τὸ δὲ ἀνομοίως μεμιμῆσθαι, ψεῦδος. οὐδὲν γὰρ παραλέλειπται,
ὧν οἷόν τε ἦν καλὴν εἰκόνα φυσικὴν ἔχειν. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ ἦν εἶναι, οὐκ ἐκ
διανοίας καὶ ἐπιτεχνήσεως τὸ μίμημα. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν, ἔσχατον τὸ νοητὸν
εἶναι. ἔδει γὰρ αὐτοῦ ἐνέργειαν εἶναι διττήν. τὴν μέν, ἐν ἑαυτῷ. τὴν δέ,
εἰς ἄλλο. ἔδει οὖν εἶναί τι μετ' αὐτό. ἐκείνου γὰρ μόνου οὐδὲν ἔστιν ἔτι πρὸς
τὸ κάτω. ὃ τῶν πάντων ἀδυνατώτατόν ἐστι. δύναμις δὲ θαυμαστὴ ἐκεῖ
θεῖ. ὥστε καὶ εἰργάσατο. εἰ μὲν οὖν ἄλλος κόσμος ἐστὶ τούτου ἀμείνων, τίς οὗτος.
εἰ δὲ ἀνάγκη εἶναι, ἄλλος δὲ οὐκ ἔστιν, οὗτός ἐστιν ὁ τὸ μίμημα ἀποσώζων ἐκείνου.
γῆ μὲν οὖν πᾶσα, ζώων ποικίλων πλήρης· καὶ ἀθανάτων· καὶ μέχρις

οὐρανοῦ μεστὰ πάντα· ἀστέρες δέ, τά τε ἐν ταῖς ἀπλανέσι καὶ τῶν σφαίραις· τά τε
ἐν τῷ αἰθέρι τούτῳ, διὰ τί οὐ θεοί· ἐν τάξει φερόμενοι κύκλῳ περιιόντες· διὰ τί virtus coelorum
γὰρ οὐ καὶ ἀρετὴν δέξασιν· ἢ τί κώλυμα πρὸς κτῆσιν ἀρετῆς αὐτοῖς· οὐ γὰρ δὴ ταῦ
τα ἐπὶ γῆν καί, ἀφ' οὗ τοῖς ἐνταῦθα ποιεῖ κακῶς· οὐδὲ τοῦ σώματος καὶ ἐνοχλου
μένη καὶ ἐνοχλοῦσα· διὰ τί δὲ οὐ ζῷα εἰσὶν [illegible], καὶ ἐν νῷ λαμβάνουσι
τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς νοητοὺς θεούς· ἀλλ' ἡ μὲν σοφία βελτίων ἑαυτῶν
καί, ταῦτα, τίς ἂν μὴ [illegible] γεγενημένος ἂν ἀσχάλλοιτο· ὑπὸ καὶ αἱ ψυχαὶ
ἀμείβει [illegible] ὑπὸ τῆς τοιούτου τῆς ψυχῆς ἦλθον, πῶς βελτίους αὐτοί [illegible].
ἐν γὰρ ψυχαῖς ὅ κρατεῖ [illegible] κρεῖττον· ἃ δὲ λέγουσι, τί [illegible], ἃ ζῶν ἐκεῖνοι τε
ἦλθον τε· διδόντος καὶ [illegible], ἄν τις μὴ ἀρνοῖτο· ἃ δὲ δὴ καὶ τοιοῦ
ἐπὶ τὸ [illegible], ὡς ἐξεῖναι ἐν αὐτῷ [illegible] ἔχειν, καὶ ἐνταῦθα ὄντας [illegible] καὶ
[illegible] πῶς οὐ μαρτυρεῖ [illegible] τῶν [illegible]· τοιούτου δὲ καὶ πενία τις μέμ-
φοιτο, καὶ οὐ μεῖον ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασι, πρῶτον μὲν [illegible] ὡς ὁ [illegible]
ἐν τούτοις ἴσον ζητεῖ· οὐδὲ τι νομίζει τὸ πολλὰ κεκτημένους, πλέον ἔχειν·
οὐδὲ τοὺς [illegible] τῶν ἰδιωτῶν· ἀλλὰ τὴν τοιαύτην [illegible], ἄλλης
ἔχειν· καὶ [illegible] μάθησιν· ὡς [illegible] ὁ ἐνθάδε βίος· ὁ μὲν τοῖς [illegible]·
ὁ δὲ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων· τοῖς μὲν [illegible], πρὸς δ' [illegible]
τον καὶ δ' [illegible]· τοῖς δὲ ἀνθρωπίνοις [illegible], ὁ μὲν [illegible]
ἀρετῆς, μάλιστα [illegible] τινός· ὁ δὲ φαῦλος ὄχλος, [illegible], τῶν
πρὸς ἀνθρώποις [illegible]· ἃ δὲ φονεύοι τις, ἢ [illegible]
[illegible], τί θαυμαστὸν καὶ ἁμαρτίας [illegible], οὐ [illegible], ἀλλὰ τύχαις,
ὡς ἐν παιδιᾶς κύβοις· ἃ δὲ γυμνάσιον [illegible] καὶ [illegible],
πῶς οὐ καὶ ταῦτα καλῶς ἔχει· [illegible], τί δῆτα νῦν ὦ ἀδάμαντε· καὶ ἄφονοι,
ἔχεις ὁ θέλεις· [illegible], [illegible] οὐκ ἔχεις· ὁμολογῶ
δὲ καὶ [illegible] ἐνθάδε καὶ [illegible]· πῶς οὖν ὀρθῶς ἔχει, μεμψάμενοι [illegible],
[illegible] ἐξ, καὶ [illegible], καὶ [illegible]
τί μὴ ἔχει· καὶ θεὸν οὐ μόνον [illegible], ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ [illegible] ἐφορῶντας.
οἱ γὰρ ἰδίως αἰτίας φησὶν ἀποφαίνονται πρὸς αὐτῶν, πάντα δόντας εὖ
τάξει [illegible]· μοῖραν [illegible] προσήκουσαν [illegible], [illegible]
[illegible], τοῖς [illegible]· [illegible]

ἀνθρώπων, οἱ περὶ μάταιον θεοὶ ἀφροντιζόμενος· ἀλλὰ χρὴ ὡς ἄριστον καὶ
αὐτὸν τελέως γεγονέναι· καὶ μόνον δὲ αὐτὸν νομίζειν ἄριστον δὴ καθ' ἑαυτόν.
οὕτω γὰρ οὗτος ἄριστος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἀλλ' ἀρίστου· ὅτι καὶ δαίμονας ἅμα
θεοὺς εἶναι· πολὺ δὲ μᾶλλον θεούς, τοὺς δὲ ἐν τῷ δέοντας, καὶ μὴ βλάπτοντας.
spiritus s. πάντων δὲ μάλιστα τὸν ἡγεμόνα τοῦ δὲ τοῦ παντός· ψυχὴν μακαριωτάτην·
ἐνταῦθα δὲ ἤδη καὶ τοὺς νοητοὺς ὑμνεῖν θεούς· ὑφ' ἅπασι δὲ ἤδη, τὸν μέγαν
τὸν Δία βασιλέα· καὶ ἐνταῦθα τελειότατος τῶν θεῶν, ὃ μέγα τὰ αὐτοῦ ἐνδείκνυται·
οὐ γὰρ ζητοῦσι τελειοῦσθαι, ἀλλὰ τὸ δεῖξαι πολὺ τὸ θεῖον, ὃ ἐγνώρισεν αὐτός, τὸ
τοῦτ' ἔστι δηλαδὴ ὑμῶν θεῶν ἀρίστων· ὁ ταμιεύων ὅσος ἐστί, πολλοὺς ποιεῖ· πάντας
εἰς αὐτὸν ἀνηρτημένους· καὶ Διὸς ὑπηκόους καὶ ἐπιυπηκοοῦντας· καὶ ὁ κόσμος ζῷον
Διὸς ὑπήκοόν ἐστι· καὶ μὴ βλάπτει· καὶ παρ' ἡμῶν θεῶν ἕκαστος· καὶ τὰ ὑπηκόου πρὸς
φιλανθρώπους· καὶ χρῶνται ὑπηκόοις φίλοις· ἡ δὲ μὴ τοῦ τοιοῦτον, ὃ ὑπήκοος ἐστί, αὐ
τὸ τοῦτο καὶ φύσιν ἔχει· φαῦλον μὲν ... καὶ δημιουργὸς αὐτὸν ὡς οὐ χείρων,
πρῶτον μὲν ὁ σοφὸς ἄριστος, πρὸς πάντας ἀμείνως ἔχει καὶ πρὸς αὐτόν· ἐπι
σεμνυνόμενος τε μέγα φρονεῖν μετὰ τοῦ καιροῦ ἐπὶ τοῦ τοιοῦτον ὄντας, ὑφ' ὃν ἡ φύσις
δυνατὰ καὶ ἡμῶν εἶναι· τοῖς δὲ ἄλλοις νομίζειν εἶναι χεῖρον παρὰ τῷ θεῷ· ἐξ
μὴ αὐτὸν μόνον μετὰ ὑπηκόων τάξαντες· ὡς πρόνοιαν ... ἀποστερ
ἑαυτόν, καὶ ὅ γε ἐστὶ δυνατὸν ... θεῷ ... δυνατὰ δὲ ...
νοῦς ... ὅ ... ἡ ... ἔστιν ... πάθοντας δὲ ἀνθρώπ
ἀνόητοι τοῖς τοιούτοις τῶν λόγων, ... φησι λέγοντες· ὡς ὁ σοφὸς βελτίων
ἁπάντων· οὐ μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θεῶν· πολλὴ γὰρ ἂν ἀνθρώποις
ἡ ἀναθεσία· καὶ ὅπερ ... ταπεινὸς καὶ ἀτελὴς καὶ ἰδιώτης ἀνήρ, ...
... οὐ θεοῦ πῶς, οἱ δ' ἄλλοι σοφοὶ θαυμάζουσι ... οὐ δὲ τιμῶσιν
ἐκ ... λαβόντας· οὐ δὲ ... τοῦ οὐρανοῦ ... πονηρός ...
γελοῖα τ(ῶν) Στωϊκῶν ἐπαγγέλματα καὶ ζῷα ... οἷον ... ἀριθμῷ ... ἀριθμεῖν
... χιλίων εἶναι ... τί ... χιλιόπηχυς εἶναι νομίζεις
τὸν ἄλλον ... εἶναι ... μόνον δὲ φαντάζοιτο ὡς τὰ χιλι
ἀριθμὸς μάταιος· ... τούτοις ἡμῶν ... ὁ θεός· τοῦ δὲ κόσμου παν
τὸς ἐνῶν καὶ αὐτοί, διότι ἀληθῶς· ἅμα γὰρ ὅτι οὐ σχολὴ αὐτῷ πρὸς αὐτὸν
βλέπειν, ... αὐτῷ πρὸς τὸ κάτω· καὶ πρὸς αὐτοὺς βλέπων,

διὰ τί οὖν καὶ ἔξω βλέπει· καὶ πρὸς τὸν κόσμον δὲ βλέπει· ἐν ᾧ ἐστιν. εἰ δὲ μὴ ἔξω,
ἵνα καὶ τὸν κόσμον φθονοῖ, οὐδὲ αὐτοῖς βλέπει· ἀλλ' οὐ δοκοῦσιν αὐτούς· ἀλλ' ὁ
κόσμος ἔστιν· καὶ οἱ δὲ τὴν τάξιν αὐτοῦ· καὶ οἱ ἐν αὐτῷ, ὅπως ἐν αὐτῷ· καὶ ὁ θεὸς
ἐστι· καὶ ἀνθρώπων, οἱ ἂν θεῷ ὦσι φίλοι· πάντως μὲν τὰ περὶ γῆς κινουμένων
τα, ἅ τι ἐν αὐτῇ τῶν πάντων φορεῖ, ἀναγκαῖον αὐτοῖς συμβαίνει· γὰρ πρὸς
τὸ ὑποκάτω καταθύμιον· ἀλλὰ πρὸς τὸ πᾶν βλέπειν· τιμῶν δὲ ὑπὲρ ἑκάστην κατ'
ἀξίαν, ἀποδίδωσι δὲ τὰ πάντα τὰ ὅσα δὴ τὰ δέοντα ἀμελεῖ· πολλὰ γὰρ ἦν αἴτια ἀπολαύ-
ειν πάντα· καὶ τὰ μὲν τυγχάνοντα μακαρίοις· τὰ δὲ ὡς δοκοῦσιν ἔχειν τῷ πρεσ-
κου σὺν αὐτοῖς μοῖραν· οὐχ αὐτῷ μόνῳ Διὶ δοκεῖ τὸ δοῦναι· γὰρ ἡ ὑπαρχή, τὸ
ἔχειν ὅ μή τι τις ἔχειν· ἀλλὰ πολλὰ καὶ ἅ δὲ τις ὅτι μὴ ἔχουσι, λέγουσιν ἔχειν.
καὶ οἴονται ἔχειν, οὐκ ἔχοντες· καὶ μόνοι ἔχειν, ὃ αὐτοὶ μόνοι οὐκ ἔχουσιν· πολ-
λὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα, μᾶλλον δὲ πάντα αὐτοῖς ἐξετάζων, ἀφθονίαν ἔχοι ἂν καθ' ἕκα-
στον [illegible] ἔχει· αὐτὸς γάρ τις ἢ μᾶλλον ἔχει πρὸς τινας τῶν φίλων. οἱ γ-
τῷ λόγῳ ἐντυχόντες πρότερον, ἢ ἡμῖν φίλοι γενόμενοι, συνίσασι πως ὑπάρ-
χουσι· καὶ τοιαῦτα συνῆκαν οὖσι, ταῦτα ἐθέλοντες δοκεῖν ἀναισχυντήθη, ἀξιο-
πίστως· ἢ καὶ οἰόμενοι ταῦτα οὕτως ἔχειν, λέγειν ἀποκρύπτουσιν· ἀλλ' ἡμᾶς πρὸς
τοὺς γνωρίμους, οὐ πρὸς τοὺς λέγοντας· πλεῖον γὰρ οὐδὲν ἂν γένοιτο πρὸς τὸ πλῆθος
αὐτοῖς, ἵνα καὶ πρὸς αὐτῶν ἐνοχλοῖντο· γὰρ αὐτοὶ δὲ ἐξεγκωμιαζόντων· πάντως γάρ.
ἀλλὰ ἀποθαυμάζομεν, ταῦτα εἰρήκαμεν· ἄλλου οὗτος τρόπου, καθὸ ἄν τις γρά-
φων, ἢ μιμούμενος τοὺς διδασκάλους τῶν παλαιῶν καὶ θείων ἀνδρῶν, καὶ ὡς ἐκ
τῆς ἀληθείας ἐχομένων εἰρημένα, τολμῶντας· εἰ καὶ νομίζομεν ἢ αἰτίαν δὴ ἐκτά-
ξειν· καὶ γὰρ τοῖς ταῦτα ἀκριβῶς λαβοῦσι τὰ νῦν εἰρημένα, εἰ σαφῆ περὶ τῶν ἀπ-
άντων, ὅπως ἔχει, ἀδύνατον· εἰ κἂν ἀδιάφοροι ὄντες, εἰ αἰτίαν τὸν λόγον· ὁ δὴ καὶ
πάντα ὑπερβὰς βλέπει ἀπὸ τοῦ· ὁ δὲ αὐτὸ τοῦτο λέγειν· ἀφίημι γὰρ ἃ περὶ
τὰ συνέστηκα τῶν, καὶ σοφίαν τινά, ἅ τε τῆς ψυχῆς ἀρξάσης, ἅ τε τῆς τοιαύτης αἰ-
τίας γινομένης σοφίας, ἅ τε ἀμφ' αὐτοῦ θεωρεῖν ἔχουσι, τὰς μὲν ἄλλας περὶ
συμπάθειαν λέγοντες· καὶ μὴ ἡ τῆς σοφίας· ταύτας μὲν ἐνδῶμεν ὡς τὸ λεγόμενον
σώματος· οἷον τὰ ὦν ἀνδρῶν· ἧς δὲ χάριν καὶ αὐταὶ κατῆλθον, ἐξ ἀνάγκης
πάντα, μὴ κατῆλθεν· οἷον μὴ νοεῖν· ἀλλ' ἢ λανθάνει μόνον τῷ σοφῷ· paradoxa γνωστῶν.
ἅ τε καὶ [illegible] ἐν τῇ ὕλῃ γεγονέναι· ἅ τε τοῦ ἀδύλου ἀδύνατον [illegible],

+

ἐνταῦθά που διὰ τὴν ὕλην, ἢ ὑλότητος, ἢ ὅ,τι ὀνομάζειν θέλουσι· τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δ' ἄλλο
λέγοντες, καὶ πολλὰ ἄλλα ὀνόματα ἐπάγοντες, ὃ λέγουσιν, εἰς ἐπισκότησιν τοῦ λε-
γομένου παρ' αὐτοῖς δημιουργοῦ γεννῶσιν· καὶ ἀποστάντα τῆς μητρὸς ποιήσαντες, τὸν
κόσμον παρ' αὐτοῦ λέγουσιν ἕως ἐσχάτων εἰδώλων· ἵνα σφόδρα λοιδορήσῃ ὁ ταῦ-
τα γράψας. Πρῶτον μὲν οὖν εἰ μὴ κατῆλθεν, ἀλλ' ἐνέλαμψε τὸ σκότος,
πῶς ἂν ὀρθῶς λέγοιτο νενευκέναι; οὐ γὰρ εἰ παρ' αὐτῆς ἔρρευσεν οἷον φῶς, ἤ-
δη νενευκέναι αὐτὴν λέγειν προσήκει· εἰ μή που τὸ μὲν, ἔκειτο ἐν τῷ κάτω· ἡ δὲ,
ἦλθε τοπικῶς πρὸς αὐτό· καὶ ἐγγὺς γενομένη ἐνέλαμψεν. εἰ δὲ ἐφ' αὐτῆς μένουσα
ἐνέλαμψε, μηδὲν εἰς τοῦτο ἐργασαμένη, διὰ τί μόνη αὐτὴ ἐνέλαμψεν, ἀλλ' οὐ
τὰ δυνατώτερα αὐτῆς ἐν τοῖς οὖσιν; εἰ δὲ τῷ λογισμὸν λαβεῖν αὐτὴν κόσμου, ἠδυ-
νήθη ἐλλάμψαι ἐκ τοῦ λογισμοῦ, διὰ τί οὐχ ἅμα ἐλλάμψασα καὶ κόσμον ἐποί-
ησεν, ἀλλ' ἔμεινε τὴν τῶν εἰδώλων γένεσιν; εἶτα καὶ ὁ λογισμὸς ὁ τοῦ κόσμου
ἡ γῆ αὐτοῖς ἡ ξένη λεγομένη, γενομένη ὑπὸ τῶν μειζόνων ὥς λέγουσι καὶ αὐτοί,
οὐ κατήγαγεν εἰς νεῦσιν τοὺς ποιήσαντας. Ἔπειτα πῶς ἡ ὕλη φωτισθεῖσα, εἴδωλα
ψυχικὰ ποιεῖ, ἀλλ' οὐ σωμάτων φύσιν; ψυχῆς δὲ εἴδωλον, οὐδὲν ἂν δέοιτο σκό-
τους ἢ ὕλης· ἀλλὰ γενόμενον εἰ γίνεται, παρακολουθεῖ ἂν τῷ ποιήσαντι· καὶ συ-
νηρτημένον ἔσται. Ἔπειτα πότερον οὐσία τοῦτο, ἢ ὥς φασιν ἐννόημα; εἰ μὲν
γὰρ οὐσία, τίς ἡ διαφορὰ πρὸς τὸ ἀφ' οὗ; εἰ δ' ἄλλο εἶδος ψυχῆς, εἰ ἐκείνη λογική, τάχ'
ἂν φυσικὴ καὶ γεννητικὴ αὕτη· εἰ δὲ τοῦτο, πῶς ἂν ἔτι ἵνα τιμῷτο; καὶ πῶς δ' ἔτι
ἀλαζονείᾳ καὶ τόλμῃ ποιεῖ; καὶ ὅλως δὲ διὰ φαντασίας, καὶ ἔτι μᾶλλον τοῦ λογίζεσθαι
ἀφῄρηται. τί δὲ ἔτι ἔδει ποιεῖν ἐξ ὕλης καὶ εἰδώλου τὸν ποιήσαντα; εἰ δ' ἐννό-
ημα, πρῶτον τὸ ὄνομα ἐπισημαντέον ὅθεν· ἔπειτα πῶς ἐστιν, εἰ μὴ τῷ ἐν-
νοήματι δώσει τὸ ποιεῖν. ἀλλὰ πρὸς τῷ πλάσματι πῶς ἡ ποίησις; τουτὶ μὲν
πρῶτον, ἄλλο δὲ μετὰ τοῦτο· ἄλλως ἐπεὶ ξὺν λέγοντες. διὰ τί δὲ πρῶτον
πῦρ; καὶ ἄρτι γενόμενον, πῶς ἐπιχειρεῖ; μνήμῃ ὧν εἶδεν; ἀλλ' ὅλως οὐκ ἦν,
ἵνα ἂν καὶ εἶδεν· οὔτε αὐτὸς, οὔτε ἡ μήτηρ ἣν διδόασιν αὐτῷ. εἶτα πῶς οὐ θαυ-
μαστὸν, αὐτοὺς μὲν οὐκ εἴδωλα ψυχῶν ἐνθάδε ἐλθόντας εἰς τὸν κόσμον τόνδε, ἀλ-
λὰ ἀληθινὰς ψυχὰς, μόλις καὶ ἀτρέμα ἓν ἀπὸ αὐτῶν ἐκ τοῦ κόσμου κινη-
θῆναι· ἐλθόντας εἰς ἀνάμνησιν, μόλις ἂν ἀπὸ μέρους λαβεῖν ὧν ποτε εἶδον· τὸ δ'
εἴδωλον τοῦτο, εἰ καὶ ἀμυδρῶς ὥς λέγουσιν, ἀλλ' οὖν ἄρτι γενόμενον, ἐνθυμηθῆναι
ἐκεῖνα· ἢ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ εἴδωλον ὑλικόν· καὶ μὴ μόνον ἐνθυμηθῆναι

ἐκεῖναι· καὶ κόσμου λαβόντες ἔννοιαν· κόσμου ἐκείνου· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἂν γένοιτο·
πόθεν δὲ καὶ πρῶτον πῦρ ποιῆσαι, οἰηθέντα δεῖν τοῦτο πρῶτον· διὰ τί γὰρ οὐκ ἄλ-
λο· ἀλλ' εἰ ἐδύνατο ποιεῖν ἐνθυμηθεὶς πῦρ, διὰ τί ἐνθυμηθεὶς κόσμον· πρῶτον
μὲν γὰρ ἔδει ἐνθυμηθῆναι τὸ ὅλον· οὐ κόσμον ἀθρόως ἐποίει· ἐμπεριείχετο γὰρ
κἀκεῖνα ἐν τῇ ἐνθυμήσει· φυσικώτερον γὰρ πάντως· ἀλλ' οὐχ ὡς αἱ τέχναι ἐποίει·
ὕστερον γὰρ τῆς φύσεως καὶ τοῦ κόσμου αἱ τέχναι· ἐπεὶ καὶ νῦν καὶ τὰ κατὰ μέρος γενό-
μενα ὑπὸ τῶν φύσεων, οὐ πρῶτον πῦρ· εἶθ' ἕκαστον· εἶτα φύρασις τούτων·
ἀλλὰ περιβολὴ καὶ περιγραφὴ τύπου ὅλου ἐπὶ τοῖς καταμηνίοις παντὸς τοῦ
ζῴου· διὰ τί οὖν κἀκεῖ οὐχ ἡ ὕλη περιεγράφετο τύπῳ κόσμου· ἐν ᾧ τύπῳ
πῦρ καὶ γῆ καὶ τὰ ἄλλα· ἀλλ' ἴσως αὐτοὶ οὕτω κόσμον ἂν ἐποίησαν, ὡς ψυχῇ ἀληθε-
στέρᾳ χρώμενοι· ἐκεῖνος δὲ οὕτως ἠγνόει ποιῆσαι· καίτοι προϊδεῖν καὶ μέ-
γεθος οὐρανοῦ· μᾶλλον δὲ τοσοῦτον εἶναι, καὶ τὴν λόξωσιν τῶν ζῳδίων· καὶ τὴν
ὑπ' αὐτὸν τὴν φοράν· καὶ τὴν γῆν οὕτως ὡς ἔχειν εἰπεῖν αἰτίας διότι οὕτως, οὐκ ἦν
εἰδώλου· ἀλλὰ πάντως ἀπὸ τῶν ἀρίστων τῆς δυνάμεως ἐλθούσης· ὃ καὶ αὐτοὶ ἄ-
κοντες ὁμολογοῦσιν· ἡ γὰρ ἔλλαμψις ἡ εἰς τὸ σκότος ἐξετασθεῖσα, ποιήσει ὁμολογεῖν
τὰς ἀληθεῖς τοῦ κόσμου αἰτίας· τί γὰρ ἔδει ἐλλάμπειν, εἰ μὴ πάντως ἔδει· ἢ γὰρ
κατὰ φύσιν, ἢ παρὰ φύσιν ἀνάγκη· ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ φύσιν, ἀεὶ οὕτως· εἰ δὲ παρὰ
φύσιν, καὶ ἐν τοῖς ἐκεῖ ἔσται τὸ παρὰ φύσιν· καὶ τὰ κακὰ πρὸ τοῦ κόσμου τοῦδε· καὶ οὐχ ὁ
κόσμος αἴτιος τῶν κακῶν· ἀλλὰ τὰ ἐκεῖ τούτῳ· καὶ τῇ ψυχῇ οὐκ ἐντεῦθεν· ἀλλὰ παρ'
αὐτῆς ἐνταῦθα· καὶ ἥξει ὁ λόγος ἀναφέρων τὸν κόσμον ἐπὶ τὰ πρῶτα· εἰ δὲ δὴ καὶ
ἡ ὕλη, ὅθεν φανείη· ἡ γὰρ ψυχὴ ἡ νεύσασα, ἤδη ὂν τὸ σκότος φασὶν εἶδε καὶ κατέλαμ-
ψε· πόθεν οὖν τοῦτο· εἰ δ' αὐτὴν φήσουσι ποιῆσαι νεύσασαν, οὐκ ἦν δηλονότι ὅ-
που ἂν ἔνευσεν· οὐδ' αὐτὸ τὸ σκότος αἴτιον τῆς νεύσεως· ἀλλ' αὐτὴ ἡ ψυχῆς φύ-
σις· τοῦτο δὲ ταὐτὸν ταῖς προηγησαμέναις ἀνάγκαις· ὥστε ἐπὶ τὰ πρῶτα
ἡ αἰτία· ὁ ἄρα μεμφόμενος τὴν τοῦ κόσμου φύσιν, οὐκ οἶδεν, ὅ,τι ποιεῖ· οὐδὲ ὅ-
που τὸ θράσος αὐτοῦ τοῦτο χωρεῖ· τοῦτο δέ, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν ἐφεξῆς τάξιν τῶν
πρώτων, καὶ δευτέρων, καὶ τρίτων, καὶ ἀεὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων· καὶ ὡς οὐ λοιδορη-
τέον τοῖς χείροσι τῶν πρώτων· ἀλλὰ πράως συγχωρητέον τῇ πάντων φύσει,
αὐτὸν θέοντα πρὸς τὰ πρῶτα, παυσάμενον τῆς τραγῳδίας τῶν φοβερῶν, ὡς
οἴονται, ἐν ταῖς τοῦ κόσμου σφαίραις· αἳ δὴ πάντα μείλιχα τεύχουσιν αὐτοῖς·

Τὰ πάντα ὁμοῦ
[illegible] Hippo.

+

Τί καὶ φοβερὸν ἔχουσιν αὗται· ὡς φοβοῦσι τοὺς ἀπείρους λόγων· καὶ τῆς πεπαιδευμένης
ἀνηκόους καὶ ἐμμελοῦς γνώσεως· οὐ γὰρ εἰ πύρινα τὰ σώματα αὐτῶν, φοβεῖσθαι
δεῖ, συμμέτρως πρὸς τὸ πᾶν καὶ πρὸς τὴν γῆν ἔχοντα· καίτοι καὶ τὰ σώματα αὐτῶν
μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντα συμπράττοντα καὶ συνεργοῦντα τοῖς κατὰ φύσιν γι-
νομένοις· ἃ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο, ἕως ἂν ᾖ τὰ πρῶτα· συμπληροῦντα δὲ τὸ πᾶν·
καὶ μεγάλα μέρη ὄντα τοῦ κόσμου· εἰ δ' ἄνθρωποι τίμιόν τι παρὰ τἆλλα ζῷα, πολλῷ
μᾶλλον ταῦτα· οὐ τυραννίδος ἕνεκα ἐν τῷ παντὶ ὄντα· ἀλλὰ κόσμον καὶ τάξιν
παρέχοντα· ἃ δὲ λέγεται γίνεσθαι παρ' αὐτῶν, σημεῖα νομίζειν ἔσεσθαι τῶν ἐσομένων· γί-
γνεσθαι δὲ τὰ γινόμενα διαφόρως καὶ τύχαις· οὐ γὰρ οἷόν τε ταὐτὰ ἑκάστοις
συμβαίνειν· καὶ καιροῖς γενέσεως· καὶ τόποις πλεῖστον ἀφεστηκόσι· καὶ διαθέσεσι
ψυχῶν· καὶ οὐκ ἀπαιτητέον πάλιν ἀγαθοὺς πάντας· οὐδ' ὅτι μὴ τοῦτο δυνατόν,
μέμφεσθαι προχείρως· πάλιν ἀξιοῦντας, μηδὲν διαφέρειν ταῦτα ἐκείνων·
τό, τε κακὸν μὴ νομίζειν ἄλλο τι, ἢ τὸ ἐνδεέστερον εἰς φρόνησιν· καὶ ἧττον ἀγαθὸν·
καὶ ἀεὶ πρὸς τὸ μικρότερον· οἷον εἴ τις τὴν φύσιν κακὸν λέγοι, ὅτι μὴ αἴσθησίς
ἐστι, καὶ τὸ αἰσθητικόν, ὅτι μὴ λόγος· εἰ δὲ μή, κἀκεῖ τὰ κακὰ ἀναγκασθήσονται
λέγειν εἶναι· καὶ γὰρ ἐκεῖ ψυχὴ χεῖρον νοῦ· καὶ οὗτος, ἄλλου ἧττον· μάλιστα δὲ αὐ-
τοὶ καὶ ἄλλως ποιοῦσιν, οὐκ ἀκήρατα ἐκεῖνα· ὅταν γὰρ ἐπαοιδὰς γράφωσιν
ὡς πρὸς ἐκεῖνα λέγοντες, οὐ μόνον πρὸς ψυχήν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπάνω, τί ποιοῦσιν·
ἢ γοητείας· καὶ θέλξεις· καὶ πείσεις λέγουσι· καὶ λόγῳ ὑπακούειν· καὶ ἄγεσθαι, εἴ τις
ἡμῶν τεχνικώτερος εἰπεῖν τάδε· καὶ οὑτωσὶ μέλη καὶ ἤχους καὶ προσπνεύσεις·
Μαγονὶ [illegible] καὶ σιγμοὺς τῆς φωνῆς· καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐκεῖ μαγεύειν γέγραπται· εἰ δὲ μὴ βού-
λονται τοῦτο λέγειν, ἀλλὰ πῶς φωναῖς τὰ ἀσώματα· ὥστε οἷς σεμνοτέρους
αὐτῶν τοὺς λόγους ποιοῦσι φαίνεσθαι, τούτοις λελήθασιν αὑτούς, τὸ σεμνὸν ἐ-
κείνων ἀφαιρούμενοι· καθαίρεσθαι δὲ νόσων λέγοντες αὐτούς, λέγοντες μὲν ἂν
σωφροσύνῃ καὶ κοσμίᾳ διαίτῃ, ἔλεγον ἂν ὀρθῶς· καθάπερ οἱ φιλόσοφοι λέγου-
σι· νῦν δὲ ὑποστησάμενοι τὰς νόσους δαιμόνια εἶναι, καὶ ταῦτα ἐξαιρεῖν λόγῳ φά-
σκοντες δύνασθαι καὶ ἐπαγγελλόμενοι, σεμνότεροι μὲν ἂν εἶναι δόξαιεν παρὰ τοῖς πολ-
λοῖς οἳ τὰς παρὰ τοῖς μάγοις δυνάμεις θαυμάζουσι· τοὺς μέντοι εὖ φρονοῦντας,
οὐκ ἂν πείθοιεν· ὡς οὐχ αἱ νόσοι τὰς αἰτίας ἔχουσιν ἢ καμάτοις ἢ πλησμοναῖς·
ἢ ἐνδείαις· ἢ σήψεσι· καὶ ὅλως μεταβολαῖς· ἢ ἔξωθεν τὴν ἀρχὴν ἢ ἔνδοθεν

λαβοῦσαι· δηλοῦσι δὲ καὶ αὖθις ἅπαντα ὁμοῦ. γαστὴρ γὰρ ῥυεῖσα, ἢ φαρμάκου
δοθέντος, διαχωρήσει κάτω εἰς τὸ ἔξω τὸ νόσημα· καὶ αἵματος ἀφαιρουμένου·
καὶ ἐνδημαλεῖ ἰάσατο· ἢ πίνοντος τοῦ δαιμονίου καὶ τοῦ φαρμάκου ποιήσαν-
τος τὴν κίνησιν· ποτὲ δὲ καθαρῶς ἐξελθόντος· ἢ μένοντος ἔνδον. ἀλλ' ἄμεινον ἐπιμένον-
τος, πῶς ἐνδόντος οὖν νοσοῦντι· τὸ δὲ ἐξεληλύθει διὰ τί· τί γὰρ αὐτὸ πέ-
πονθεν· ἢ ὅτι ὑπερέφθη τοῦ ὑπὸ τῆς νόσου· ἡ γὰρ ἀνόσως ὑπάρχουσα τοῦ δαιμονίου·
τοῦ τάχα οὐδενὸς ὄντος αἰτίου ἀνάγκῃ, δι' αἰτίου ἀγνοουμένου· ἀδιαγνωστομένου αἰ-
τίου, τί δεῖ τοῦ δαίμονος περὶ τὸ νοσεῖν· τὸ γὰρ αἴτιον τοῦ πυρετοῦ οὐ παρὸν ἐστὶν
ἐργάζεσθαι· καὶ οἷον δὲ τὸ ἅμα τὸ αἴτιον γνωρίσαι, καὶ ὀξέως ὡς τὸ παρὸν ὑπο-
στῆναι τῷ αἰτίῳ τὸ δαιμόνιον ἐστὶ μόνον· ἀλλὰ γὰρ ὅπως καὶ τὰ ὅλα ἔφη τὴν
αὐτοῖς, καὶ ὅτου χάριν, δῆλον· τούτου γὰρ ἐν ἐκείνοις πλεῖστον, καὶ τούτων ἀπὸ
δαιμονίων γυμνάσομεν. τὰ γὰρ ἄλλα ὑμῖν κατὰ λόγον ἀναγινώσκειν ὑπίσχνοῦ-
μαι· καὶ θεωρεῖν ἐκεῖνο πανταχοῦ· ὡς τὸ μὲν περὶ ἡμῶν μᾶλλον φιλοσοφεῖ-
ν καὶ ταῦτα ὡς κοινόν, περὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀλόγοις, καὶ τὴν ἁπλότητα τῆς ἡγεμονίας
τοῦ φρονεῖν καθαρῶς ἐνδείκνυται· τὸ συμμένον τὸ αὐτὸ διὰ τὸ δύναμιν τὰ διὰ ψυχῶν
τὸ θαρραλέον κατὰ λόγου, καὶ κατὰ σφαγῆς πορείας καὶ ἀλλαγῆς, καὶ περὶ ὡς ἐπὶ
σκοπῆς ἐλέγχει· τὰ δὲ ἄλλα, τῷ τοιούτῳ παραβάλλειν· τὸ δὲ περὶ τῶν ἄλλων,
ἐναντιώτατα καὶ τὸ σκεδάσαι διὰ πάντων· τὸ δὲ γὰρ αὖ πλεῖον· οὕτω γὰρ περὶ
αὐτῶν λέγειν ἡμῖν ἂν πρέποι· ἐν ᾧ τὸ δὲ μάλιστα δεῖ μὴ λανθάνειν ἡμᾶς·
τί ποτε ποιοῦσιν οὗτοι οἱ κύνες εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀλγούντων καὶ τῆς νόσου,
καὶ τὰ δὴ ἐν αὐτῷ καταφρονεῖν πάθη αὐτῶν· διὸ οὖν γὰρ ἐγὼ δὴ αἱρῶ αὐτόν τοῦ
τυχεῖν τοῦ τρόπου, μίαν μὲν τῆς ἡδονῆς τὴν τοῦ σώματος προστιθεμένης, ἑτέραν
δὲ τῆς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν αἱρουμένης· οἷς καὶ ἔνθεον καὶ ἐκ θεοῦ αὐτὴ
τῆς ἀνθρωπίνης ὀρέξεις· ὡς δὲ ἐν ἄλλοις θεωρητέον, ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν πρόνοιαν αὐτῆς,
τὴν ἡδονὴν καὶ τὸ ἥδεσθαι ὅπῃ καὶ λοιπὸν τοῦτο δ' ἰδίων παρ' ἀνθρώποις αὐτοῖς. ὁ δὲ τοιο-
τος οὗτος ἐπὶ τίνι καινὸν ποτε τὸ τῆς προνοίας κύριον καὶ αὐτὴν τὴν πρόνοιαν μεν-
ταμένος· καὶ πάντας νόμους τοὺς ἐν τῷ διατιμᾶσθαι, καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκπα-
τοῖς τυχοῦσιν ἀνευρημένην, τό τε σωφρονεῖν ταῦτα ἐν ἡσυχίᾳ τιθέμενος· ἵνα καὶ τὸ
καλὸν ἐνταῦθα ἀπόφθεγμα ὑπάρχον, αὐτὸ δὲ τὸ σωφρονεῖν· καὶ τὴν ἐν τοῖς ἤ-
θεσι σύμφυτον διῆκειν ἐν ζῴων· τὴν τηρουμένην ἐν λόγον καὶ ἀσπάζεται·

καὶ ὅλως καθὰ σπουδαῖος ἄνθρωπος γένοιτο· ὥστε αὐτοῖς καταλείπεσθαι
τὴν ἡδονήν· καὶ τὸ περὶ αὐτούς, καὶ τὸ οὐ κοινὸν πρὸς ἄλλον αὐτῶν· καὶ τὸ τῆς χρείας
μόνον· ἃ μή τις τῇ φύσει τῇ αὐτοῦ, κρατίστων ἅπτων λόγων τούτων· τούτων γὰρ
οὐδὲν αὐτοῖς καλόν· ἀλλ' ὡς ἀλλότριον ὁπότε μετασχεῖν ἐξουσία· καὶ τοιούτων χρῆν τὴν ἤδη
ἐγνωκότας, ἐνταῦθεν διώκειν· διώκοντας δὲ, πρῶτον κατὰ τὸ θεῖον τοῦ τῆς
ἐκ θνητῆς φύσεως ἥκοντας· ἐκ γένους γὰρ τῆς φύσεως, καλοῦ ὑπάρξειν, τὴν ἡδονὴν
τοῦ σώματος ἀντιμαχομένους· οἷς μὴ ἀρετῆς μὴ μέτεστιν, γνῶναι ἐν τῷ [illegible]
κινηθέντας πρὸς ἐκεῖνα· μαρτυρεῖ δὲ αὐτοῖς, καὶ τὸ δέ· τὸ μὲν εἶναι λόγον τῆς
ἀρετῆς πεπιστευκέναι· ἐν [illegible] πολὺ αἰδεῖσθαι πᾶσι τὸν περὶ τούτων λόγον.
καὶ μήτε τι εἶναι [illegible] μήτε [illegible]· μήτε [illegible] πολλὰς καὶ καλάς τις
τῶν πολλῶν [illegible]· μήτε [illegible] περὶ [illegible] καὶ κτῆσιν· μήτε ὡς θρασύνεται
ψυχή· μήτε ὡς καθαίρεται· οὐ γὰρ δὴ τὸ [illegible] πρὸς θεόν, τὸ ἔργον
τί ἐργάζεται· εἰ ἂν μὴ [illegible] καὶ [illegible] διαλέξῃ. τί γὰρ [illegible]
[illegible], καὶ μὴ δὲ μίαν ἀπέχεσθαι ἡδονῆς· ἢ ἀκρατῆ θυμοῦ [illegible] μεμνημένον
[illegible] ὀνόματος τοῦ θεοῦ. [illegible] δὲ ἅπασι πάθεσι· μηδὲν δὲ αὐτῶν
[illegible]· ἀρετὴ μὲν οὖν [illegible] πρὸς [illegible] καὶ εὐτυχία [illegible]
μετὰ φρονήσεως, θεὸν [illegible]· οὐ δὲ ἀρετῆς [illegible], θεὸς [illegible] μὲν
ὄνομά ἐστιν, οὐδὲν δὲ [illegible] καταφρονῆσαι [illegible], καὶ θεῶν τῶν ἐν αὐτῷ καὶ [illegible]
[illegible] εἶναι [illegible]· καὶ γὰρ [illegible], καὶ [illegible] καταφρονήσειν ἂν
θεῶν· καὶ μὴ πρότερον [illegible] καταφρονῆσαι· καὶ [illegible] μὴ [illegible]
[illegible], αὐτῷ τούτῳ [illegible]· καὶ γὰρ [illegible] πρὸς τὴν [illegible]
αὐτοῖς [illegible], [illegible] γένοιτο. [illegible] φίλων πρὸς [illegible],
καὶ [illegible] φίλων ἀσπάζεται· καὶ τοὺς [illegible] τὸν πατέρα [illegible]
[illegible]· ψυχὴ δὲ [illegible], πατρὸς ἐκεῖνος· ψυχαὶ δὲ καὶ ἐν τούτοις· καὶ [illegible]· καὶ [illegible].
καὶ [illegible] τοῖς [illegible] μᾶλλον [illegible] ἡμῶν· πῶς γὰρ ἂν [illegible] ὁ
[illegible] ἐκεῖνον ἦν· πῶς δὲ οἱ ἐν αὐτῷ θεοί· ἀλλ' [illegible] καὶ πρότερον
νῦν δὲ [illegible] καὶ τῶν [illegible] ἐκείνοις καταφρονοῦντας, ὅτι μὴ δὲ ἐκεῖνα [illegible]
[illegible] ἀλλ' [illegible]· [illegible] καὶ τὸ πρόνοιαν μὴ [illegible] τὰ [illegible]
[illegible]· πῶς δὲ [illegible] αὐτοῖς· [illegible] γὰρ αὐτῶν [illegible]
μόνον· πότερον δὲ ἐκεῖ γενόμενοι, ἢ καὶ ἐνθάδε ὄντων· ἡμεῖς γὰρ ἐκεῖ [illegible]

ἦλθον· ἀλλ' ἐνθάδε, πῶς ἔτι ἐστὶν ἐνθάδε· πῶς δὲ οὐχὶ καὶ αὐτὸς ἐστὶν ἐνθάδε·
πόθεν γνώσονται ὅτι ἐστὶν ἐνθάδε· πῶς δὲ ὅτι ἐνθάδε ὄντες, οὐκ ἐπελάθοντο
αὐτοῦ καὶ ἐκλίνοντο κακοί· ἢ δὲ γινώσκουσι τοῖς μὴ γινομένοις κακοῖς, καὶ γινο-
μένοις γινώσκει· ἵνα διακρίνῃ ἀπ' ἐκείνων αὐτούς. παρεισὶ οὖν περὶ [illegible]· καὶ
εἰσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῷδε. ὅστις ὁ τρόπος, ὥστε καὶ μαθεῖν αὐτὸν ὁ κόσμος· ἐπὶ
ἀπαιτοῦσι κόσμον, καὶ ὑμῶν ἀπαιτήσει· καὶ οὐδὲν ἔχετε τι λέγειν περὶ αὐτοῦ.
οὐδὲ τῶν μετ' αὐτόν· ἀλλ' ἅτινα ἡμῖν πρόνοια τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐστὶ, ἅ τε ὅτι βουλεύεται.
ἀλλ' ὁ τῶν κόσμος οὐκ ἐπιθυμεῖ· καὶ οὐκ ἀπολείπεται· οὐδὲ ὑπολαμβάνεται.
πολὺ γὰρ μᾶλλον τῶν ὅλων ἡ τῶν μερῶν ἡ πρόνοια· καὶ ἡ μέθεξις· καὶ ἀνάγκης
τῆς ψυχῆς πολὺ μᾶλλον· δηλοῖ δὲ καὶ τὸ εἶναι· καὶ τὸ εὐφόνως εἶναι. τίς γὰρ τῶν
τεταγμένος ἢ εὐφώνων ὑπὸ φονούντων ἀφθόνως, ὥστε τὸ πᾶν ἢ παραβαίνειν
καὶ γελοῖον, καὶ πολλὴν τὴν ἀτοπίαν ἔχει· καὶ ὅταν ἐκεῖ τοῦ λόγου συναναπαραβάλλων, τῆς
ὅλης αὐτοῦ ἀμβλύνοιτο· καὶ οὐδὲ τὸ ζητεῖν περὶ τούτων εὐφόνος· ἀλλ' ὅτι φλ
τίνος· καὶ πάντα πᾶσιν, ἔτι καὶ αἴσθησιν οὐκ ἐνόντων ἐχόντος· καὶ πόρρω τοῦ κόσμου
κόσμον ἔτι λέγοντος, ἐς τοῦτο οὐ βλέπει. τίς γὰρ ἂν μουσικὸς ἀνὴρ ἤ, ὅστις τὴν ἐν τῷ νοη-
τῷ ἁρμονίαν ἰδὼν, οὐ κινήσεται τοῖς ἐν φθόγγοις αἰσθητοῖς ἀκούων· ἢ τίς γεωμετρίας καὶ
ἀριθμῶν ἔμπειρος, ὃς τὸ σύμμετρον καὶ ἀνάλογον καὶ τεταγμένον ἰδὼν δι' ὄψεως,
οὐχ ἡσθήσεται. εἴπερ οὐχ ὁμοίως τὰ αὐτὰ βλέπουσιν οὐδὲ ἐν ταῖς γραφαῖς, οἱ διὰ ὀμμάτων
τῶν τῆς τέχνης βλέποντες· ἀλλ' ἐπιγινώσκοντες μίμημα ἐν τῷ αἰσθητῷ,
τοῦ ἐν νοήσει κειμένου, οἷον θορυβοῦνται· καὶ εἰς ἀνάμνησιν ἔρχονται τοῦ ἀλη-
θοῦς. ἐξ οὗ δὴ πάθους, καὶ κινοῦνται οἱ ἐρῶντες. ἀλλ' ὁ μὲν ἰδὼν κάλλος ἐν
προσώπῳ εὖ μεμιγμένον, φέρεται ἐκεῖ· ἀργὸς δέ τις οὕτως ἔσται τὴν γνώ-
μην καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο κινήσεται, ὥστε ὁρῶν οὖν μὲν πάντα τὰ ἐν αἰσθητῷ
κάλλη, συμμετρίαν δὲ συμμετρίας καὶ τὴν μεγάλην εὐταξίαν ταύτην, καὶ τὸ ἐκ
φαινόμενον ἐν τοῖς ἄστροις καὶ πόρρω οὖσιν, οὐκ ἐντεῦθεν ἐνθυμεῖται,
καὶ σέβας αὐτὸν λαμβάνει, οἷα ἀφ' οἵων· οὐ κάρα οὔτε ταῦτα κατενόησεν,
οὔτε ἐκεῖνα εἶδεν. καὶ μὴν οὐδὲ μισεῖν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος φύσιν, διό-
τι ἀκήκοας παρὰ Πλάτωνος πολλὰ μεμφομένου τοῦ σώματι, οἷα ἐμπόδια παρέ-
χει τῇ ψυχῇ. καὶ πᾶσαν τὴν σωματικὴν φύσιν εἶπεν χείρονα· ἐχθρὸν ταύτῃ περιέ-
χοντας τῇ διανοίᾳ ἰδεῖν τὸ λοιπόν· σφαιροειδῆ τὸν κόσμον ὅλον...

διὰ ἀφ' οἵων. Hippo:

πρὶν ἔχουσαν. ψυχαὶ ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν σωμάτων. καὶ τὸ βάθος δὲ ὡς ἐκ τόπου
ἐξ ἀιδίας οὐσίας προελθούσης. ὡς τοῦ μεγέθους γενομένου, τὸ δ᾽ ἀμερὲς τοῦ τὸ ἐκ
σχήματος ἐξ ἄλλου ἀμέριστον ἐπεισελθεῖν. ὅτι γὰρ ἐκ ἀμερίστου ἄλλο δύναμιν, ἐνταῦθα ἐν
ὄγκῳ. καὶ ἡ τὴν κινουμένην τὴν αὐτὴν τὴν σφαῖραν ἐκ βουλήσεως τοῦ θεοῦ προϊεμένην
ἐκ θεοῦ δυνάμεως. ἀρχὴν καὶ μετὰ ταῦτα τέλος τῆς παλινδρομούσης. ἡ τοιαύτη
ψυχή που. καὶ ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος καὶ ὡς ἂν ἔχει ἐξ ἐννοίας, τῆς τότε τοῦ παντὸς
ψυχῆς διοικούσης. ἔνθεν τοίνυν δέ ἐστιν καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς, ὡς οὐδὲν ἂν παθούσης,
δυνάμεις δεύτερον. ὅτι μὴ θέμις φθόνον ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι, ἀλλὰ ταῖς ψυχαῖς λαμ-
βάνειν ἃ καλὰ, οὕτως αὐτοῖς διανομῇ ἀγαθὸς κόσμος. τὸ ἐκ τῶν ὄντων τῇ
τοῦ κόσμου ψυχῇ δυνάμεως, ὁ ἐστιν ἐν τῷ σώματος φύσει τοῦ καλοῦ ὄντος, ἐποίησεν
ὅσον ἦν αὐτῇ καλὰ ὡς εἰκὼν καὶ τέχνη καὶ ζῷον. ὅτι αὐτὸ τὸ αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ ἀγαθοὶ
εἰσί. ἃ μὲν ὁρᾶσθαι φαίνεται καὶ πάντα δεῖ. καὶ διαφόρως αἰσχρὰ καὶ καλὰ
ὁρῶσι σώματα. ἀλλ᾽ οὕτως οὐ διαφόρως αἰσχρὰ ἢ καλὰ ἐπὶ τῇ σώματι. ὃ γὰρ
καλὰ μαθήματα, οὐδὲ θεωρεῖ τοιοῦτον. οὐδὲ θεὸν τοιοῦτον. καὶ γὰρ διὰ τὰς πρώτας
ταύτας, οὐδὲ ἐκεῖνα καὶ τὰ πάντα τοιοῦτον, ταῦτα καλά. ἀλλὰ τὰ ἀναλογοῦντα
φρονοῦντος τῇ δυνάμει, καλῶς αὐτὰ ποιοῖεν, τὰ ἐν σώματι ἴσως τῷ ἀξίως φρο-
νοῦντες. ὡς μὴ ἐξ ἀνάγκης εἶναι τέλεια. ἀλλ᾽ οὐδὲν ἄλλο, ὅτι καὶ συμμένοιεν,
ἢ αἰσχροῦ καταφρονοῖεν. ἀλλ᾽ ὅτι καταφρονοῦσι τοῦ τὸ πρὸς τοῦτο ὄντας καλόν. καὶ
πῶς διακρίνοντες. ἐπεὶ τὸ ἀληθὲς ὅλον τοῦ τὸν καλὸς ἐπὶ μέρους ἢ ὅλον ἢ παντὶ καὶ
παντί. ἡ θεωρία ἐστὶ τὸ αὐτὸ καλὸν ἐν αἰσθητοῖς καὶ τοῖς ἐν μέρει ἀδιαιρέτων,
ὡς θαυμάζειν τὸν πεποιηκότα, καὶ πιστεύειν ὡς ἐκεῖθεν, καὶ οὕτως ἄλλως ἀμήχανον
τὸ ἐκεῖ κάλλος εἶναι. οὐκ ἐχόμενον τούτων. ἀλλὰ ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὸ ἐκεῖ ἀνάγον.
μὴ λοιδορούμενον δὲ τούτοις. καὶ εἰ μὲν καὶ τὰ ἔνδον καλά, σύμφωνα ἀλλήλοις
εἶναι λέγει. εἰ δὲ ταῦτα φαῦλα τοῖς βελτίοσιν ὑπάρχει. μὴ πολεμεῖν γὰρ δεῖ
ἀπὸ τοῦ ὄντως καλόν, ὅντες ὅλως αἰσχρὸν εἶναι ταῦτα. οὐ γὰρ τὸ ἔξω πᾶν καλόν,
κρατεῖ ἑαυτοῦ ἐπὶ τοῦ ἔνδον. οἱ δὲ λεγόμενοι καλοὶ ταῦτα αἰσχροί, ἀλλ᾽ ὡς
τὸ ἔξω κάλλος ἔχουσιν. εἰ δέ τις φήσει ὡς εἰκὼν καλὸν τὸ ὄντως ὄντες, αἰ-
σχρὸν δὲ ταῦτα, οἱ μὲν αὐτὸν καὶ ὡς εἰκόνα. ἀλλ᾽ οὐκ εἶναι νοεῖ
ἐκεῖ τὸ καλόν. ἢ οὐδὲ ἄρα αἰσχρὸν αὐτοῖς ἐπεὶ τοῦτον εἶναι καλοῖς τὴν φύσιν,
πολλὰ γὰρ ἐνδέχεται καλὰ σώματα εἶναι καὶ θεῖα ἔστ᾽ ἔσω. τὸ δὲ πάντη καλῶς ὄντι,

τί κωλύει πρόσφορον εἶναι, κοινῶν καὶ τὰ ἄλλα. ἢ μὲν, οἷς μὴ βέλτιον ἀπεδόθη ἐξ ἀρχῆς
ἡ φύσις, τούτοις τάχα ἂν συνήθεια ἐς βελτίονα γένοιτο. ὥστε καὶ φαύλοις ἐνδέχεσθαι
γενέσθαι. τὰ δὲ πάντα τί, οὐ κἂν πολύ τι σπουδαίως ἀληθὲς εἶναι. οὐδὲ προσήκει τὸ
αὐτῷ περὶ ὄντι; καὶ προσῆκε τοῦτο εἰς σῶμα. ὤφθη γάρ. πῶς τὰ σ' ἄρ' ἔχειν.
ἀλλ' οὐδὲ εἰς ψυχὴν παλαίωσιν αὐτῆς. ἀλλ' ἄρα τοῦτό τις αὐτοῖς χαρίζεται, ἀλλ' οὐκ ἄν
τι. ἀλλ' ἴσως φήσουσιν, ἐκείνους μὲν τοὺς λόγους φεύγειν τὸ σῶμα ποιεῖν. πόρρωθεν
μισοῦντας. τοὺς δὲ ἡμετέρους, κατέχειν τὴν ψυχὴν πρὸς αὐτῷ. τοῦτο δὲ ὅμοιον
ἂν εἴη, ὡς εἰ ἐν καλῷ οἴκῳ οἰκούντων δύο, τοῦ μὲν ψέγοντος τὴν κα-
τασκευὴν καὶ τὸν ποιήσαντα, καὶ μένοντος οὐδὲν ἧττον ἐν αὐτῷ. τοῦ δὲ μὴ ψέγοντος,
ἀλλὰ τὸν ποιήσαντα τεχνικώτατα πεποιηκέναι λέγοντος. τὸν δὲ χρόνον ἀναμέ-
νοντος ἕως ἂν ἥκῃ ἐν ᾧ ἀπαλλάξεται, ἡνίκα μηκέτι οἴκου δέοιτο. ὁ δὲ σοφώ-
τερος οἴοιτο εἶναι καὶ ἑτοιμότερος ἐξελθεῖν. ὅτι οἶδε λέγειν ἐκ λίθων ἀψύχων
τοὺς τοίχους καὶ ξύλων συνεστάναι. καὶ πολλοῦ δεῖν τῆς ἀληθινῆς οἰκήσεως. ἀγνο-
ῶν ὅτι τῷ μὴ φέρειν τὰ ἀνάγκης, διαφέρει. εἴπερ καὶ μὴ ποιεῖται δυσχεραίνειν ἀγα-
πῶν ἡσυχῇ τὸ κάλλος τῶν λίθων. δεῖ δὲ μένειν μὲν ἐν οἴκοις σώματα ἔχοντας. κατασ-
κευασθεῖσιν ὑπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς. πολλὴν δύναμιν εἰς τὸ δημιουργεῖν
ἀπόνως ἐχούσης. ἢ ἀδελφοὺς μὲν καὶ τοὺς φαυλοτάτους ἀξιοῦσι προσεννέπειν,
ἥλιον δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπαξιοῦσιν ἀδελφοὺς λέγειν. οὐδὲ τὴν κόσμου
ψυχὴν στόματι μαινομένῳ. φαύλους μὲν οὖν ὄντας, οὐ θεμιτὸν εἰς συγγένειαν συνάπτειν.
ἀγαθοὺς δὲ γενομένους, καὶ μὴ σῶμα ὄντας, ἀλλὰ ψυχὰς ἐν σώμασιν καὶ οὕτως
οἰκεῖν δυναμένους ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐγγύτατα τῷ εἶναι οἴκησιν ψυχῆς τοῦ παντὸς τὸ
ἐν σώματι τῷ ὅλῳ. ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ μὴ κρούειν μηδὲ ὑπακούειν τοῖς ἔξωθεν προσ-
πίπτουσιν ἡδέσιν ἢ ὁρωμένοις. μηδ' εἴ τι σκληρὸν ταράττεσθαι. ἐκείνη μὲν οὖν,
οὐ πλήττεται. οὐ γὰρ ἔχει ὑπὸ τοῦ. ἡμεῖς δὲ ἐνθάδε ὄντες, ἀρετῇ τὰς πλη-
γὰς ἀπωθοίμεθα ἂν ἤδη ὑπὸ μεγέθους γνώμης. τὰς μὲν, ἐλάττους, τὰς δὲ οὐ
πληττούσας ὑπὸ ἰσχύος γινομένας. ἐγγὺς δὲ γενόμενοι τοῦ ἀπλήκτου, μι-
μοίμεθα ἂν τὴν τοῦ σύμπαντος ψυχὴν καὶ τὴν τῶν ἄστρων. εἰς δὲ τὴν ὁμοιότητα
ἥκοντες, σπεύδοιμεν ἂν εἰς τὸ αὐτό. καὶ ταὐτὰ ἂν ὁρῷμεν καὶ ἡμεῖς ἤδη. ἄρι-
στα δὲ καὶ αὐτοῖς παρασκευασθεῖσι, φύσει καὶ ἐπιμελείαις. τοῖς δὲ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχει.
οὐ δὴ εἰ μόνοι λέγοιεν θεωρεῖν οἷοί τε, πλέον ἂν θεωρεῖν αὐτοῖς γίνοιτο. οὐδ'

Πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδος τρίτης, περὶ εἱμαρμένης· κεφάλαια

ὅτι αὐτοῖς φασὶ γὰρ καὶ ὅλως θνητοῖς τοῖς θανοῦσι, τοῖς δὲ μὴ ἀεὶ τὸν οὐρανὸν κόσμον οὐκ εἶναι· ἀπει-
ρίᾳ γὰρ αὐτοῦ ὅλως ὅτι πολύ ἐστι τοῦ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν καὶ τοῦ ὄντος τῶν ... τοῖς ἐπὶ
μηδὲ τὴν ὅλην τοῦ ἀψύχου· ἀξιοῦσιν καὶ μὴ φιλοσωματεῖν· καὶ καθαροῖς γίνεσθαι·
καὶ τοῦ θανάτου καταφρονεῖν· καὶ τὰ ἀμείνω ἀξιοῦν· καὶ ἐπαγγέλλειν· καὶ τοῖς ἄλλοις
τοῖς δυναμένοις ἀξιῶσαι καὶ ... μὴ φθονεῖν ... ἀξιοῦσι· μηδὲ
αὐτὸ πάσχειν, τοῖς οἰομένοις τὰ ἄστρα ... ὅτι αὐτοῖς ... καὶ ...
... διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αὐτοί, οὐχ οἷόν τε τὰ ὅλα βλέπειν τὴν τῶν ἄστρων φύσιν·

ὅτι ὑπὸ χώρας ... αὐτῶν,
ὅλως οὐ σαν·

Τὰ γινόμενα πάντα καὶ τὰ ὄντα, ἢ κατ' αἰτίαν γίνεται τὰ γινόμενα ἢ ἔστι τὰ ὄντα,
ἢ ἄνευ αἰτίας ἄμφω· ἢ τὰ μὲν ἄνευ αἰτίας, τὰ δὲ μετ' αἰτίας ἐν ἀμφοτέροις· ἢ
τὰ μὲν γινόμενα μετ' αἰτίας πάντα, τὰ δὲ ὄντα, τὰ μὲν αὐτῶν ἐστι μετ' αἰτίας, τὰ δ' ἄνευ
αἰτίας· ἢ ἀνάπαλιν τὰ μὲν ὄντα μετ' αἰτίας πάντα, τὰ δὲ γινόμενα, τὰ μὲν ὡσαύτως,
τὰ δὲ ἐνίως· ἢ οὐδὲν αὐτῶν μετ' αἰτίας. ἢ ἐπὶ μὲν τῶν ἀιδίων, τὰ μὲν πρῶτα
οὐκ εἰς ἄλλα αἴτια ἀναφέρειν ἐγχωρεῖ, πρῶτα ὄντα. ὅσα δὲ ἐξήρτηται τῶν πρώτων,
ἐκεῖθεν ἐχέτω τὸ εἶναι. καὶ τὰς ἐνεργείας δὲ ἑκάστων ἀποδιδόντα, ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἀνα-
φερέτω· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εἶναι αὐτῶν, τὸ τοιάνδε ἐνέργειαν ἀποδιδόναι. περὶ δὲ
τῶν γινομένων, ἢ ὄντων μὲν ἀεί, οὐ τὴν αὐτὴν δὲ ἐνέργειαν ποιουμένων ἀεί, κατ' αἰτί-
αν ἅπαντα λεκτέον γίνεσθαι· τὸ δὲ ἀναίτιον οὐ παραδεκτέον, οὔτε παρεγκλίσεσι κε-
ναῖς χώραν διδόντας, οὔτε κινήσει σωμάτων τῇ ἐξαίφνης, ἣ οὐδενὸς προηγησαμέ-
νου ὑπέστη, οὔτε ψυχῆς ὁρμῇ ἐμπλήκτῳ, μηδενὸς κινήσαντος αὐτὴν εἰς τὸ πρᾶ-
ξαι ὧν πρότερον οὐκ ἐποίει. ἢ αὐτῷ γε τούτῳ μείζων ἄν τις ἀνάγκη τὸ μὴ αὐτῆς
εἶναι· φέρεσθαι δὲ τὰς τοιαύτας φοράς, ἀβουλήτους τε καὶ ἀναιτίους
οὔσας. ἢ γὰρ τὸ βουλητόν, τοῦτο δὲ ἢ ἔξω ἢ εἴσω, ἢ τὸ ἐπιθυμητὸν ἐκίνησεν·
ἢ εἰ μηδὲν ὀρεκτὸν ἐκίνησεν, οὐδ' ἂν ὅλως ἐκινήθη. γινομένων δὲ πάντων
κατ' αἰτίας, τὰ μὲν προσεχῆ ἑκάστῳ ῥᾴδιον λαβεῖν καὶ εἰς ταῦτα ἀνάγειν· οἷον
τοῦ βαδίσαι εἰς ἀγοράν, τὸ οἰηθῆναι δεῖν τινα ἰδεῖν ἢ χρέος ἀπολαβεῖν. ἐπὶ δὲ

τὰ δὲ κινεῖν τὰ δὲ ἠρκέσθαι καὶ ὁρμῆσαι· ὑπὸ δὲ τοῦ φανέντος κινηθεῖσαν ταδὶ ποιεῖν. τὰ
μὲν ἐπὶ τὰς τέχνας ἀνάγειν· τοῦ ὑγιάναι μὲν τὴν ἰατρικὴν καὶ τὸν ἰατρόν. καὶ τοῦ πλου-
τῆσαι θησαυρὸν εὑρεθέντα, ἢ δόσιν παρ' ἄλλου, ἢ ἐκ πόνων ἢ τέχνης χρηματίσασθαι. καὶ τοῦ
τέκνου τὸν πατέρα. καὶ εἴ τι συνεργὸν ἔξωθεν εἰς παιδοποιίαν ἄλλο ἐξ ἄλλου συνηγόρησεν.
οἷον ἐπὶ τὰ σιτία, ἢ καὶ ὀλίγῳ πρὸ τούτου σπέρμα εὔφορον, ἢ γυνὴ ἐπιτή-
δειος εἰς τόκους. καὶ ὅλως εἰς φύσιν. μέχρι μὲν οὖν τούτων ἐλθόντας ἀναπαύσασθαι
καὶ πρὸς τὸ ἄνω μὴ ἐθελῆσαι χωρεῖν ῥαθύμως ἴσως καὶ οὐ κατακούοντος τῶν
ἐπὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἐπέκεινα αἴτια ἀνιόντων. διὰ τί γὰρ τῶν αὐτῶν γι-
νομένων, οἷον τῆς σελήνης φανείσης, ὁ μὲν ἥρπασεν, ὁ δ' οὔ. καὶ τῶν ὁμοίων ἐκ τοῦ περι-
έχοντος ὁ μὲν ἐνόσησεν, ὁ δ' οὔ. καὶ πλούσιος, ὁ δὲ πένης ἐκ τῶν
αὐτῶν ἔργων. καὶ τρόποι καὶ ἤθη διάφορα καὶ τύχαι, ἐπὶ τὰ πόρρω
ἀξιοῦσιν ἰέναι. καὶ οὕτω δὴ ἀεὶ ἱστάμενοι, οἱ μὲν ἀρχὰς σωματικὰς θέμενοι,
οἷον ἀτόμους, τῇ τούτων φορᾷ καὶ πληγαῖς καὶ συμπλοκαῖς πρὸς ἄλληλα ἕκαστα
ποιοῦντες, καὶ οὕτως ἔχειν καὶ γίγνεσθαι, ᾗ ἐκεῖνα συνέστηκε· ποιεῖ τε καὶ πάσχει.
καὶ τὰς ἡμετέρας ὁρμὰς καὶ διαθέσεις, ταύτῃ ἔχειν, ὡς ἂν ἐκεῖναι ποιῶσιν. ἀνάγκην
ταύτην καὶ τὴν παρὰ τούτων εἰς τὰ ὄντα εἰσάγουσι. κἂν ἄλλα δέ τις σώματα ἀρχὰς
διδῷ, καὶ ἐκ τούτων τὰ πάντα γίγνεσθαι, τῇ παρὰ τούτων ἀνάγκῃ δουλεύειν ποιεῖ
τὰ ὄντα. οἱ δ' ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἐλθόντες, ἀπ' αὐτῆς κατάγουσι πάντα.
διὰ πάντων φοιτήσασαν αἰτίαν. καὶ ταύτην οὐ μόνον κινοῦσαν, ἀλλὰ καὶ
ποιοῦσαν ἕκαστα λέγοντες. εἱμαρμένην ταύτην καὶ κυριωτάτην αἰτίαν θέ-
μενοι. αὐτὴν οὖσαν τὰ πάντα. οὐ μόνον τὰ ἄλλα ὅσα γίνεται, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμε-
τέρας διανοήσεις, ἐκ τῶν ἐκείνης ἰέναι κινημάτων. οἷον ζῴου μορίων
κινουμένων ἑκάστων οὐκ ἐξ αὐτῶν. ἐκ δὲ τοῦ ἡγεμονοῦντος ἐν ἑκάστῳ τῶν ζῴων.
ἄλλοι δὲ τὴν τοῦ παντὸς φορὰν περιέχουσαν καὶ πάντα ποιοῦσαν τῇ κινήσει,
καὶ ταῖς τῶν ἄστρων πλανωμένων τε καὶ ἀπλανῶν σχέσεσι καὶ σχηματισμοῖς πρὸς
ἄλληλα, ἀπὸ τῆς ἐκ τούτων προρρήσεως πιστούμενοι, ἕκαστα ἐντεῦθεν γίγνεσθαι
ἀξιοῦσι. καὶ μὴν καὶ τὴν τῶν αἰτίων ἐπιπλοκὴν πρὸς ἄλληλα, καὶ τὸν ἄνωθεν εἱρ-
μόν. καὶ τὸ ἕπεσθαι τοῖς προτέροις ἀεὶ τὰ ὕστερα, καὶ ταῦτα ἐπ' ἐκεῖνα
ἀνιέναι δι' αὐτῶν γενόμενα. καὶ ἄνευ ἐκείνων οὐκ ἂν γενόμενα. δουλεύειν δὲ
τοῖς πρὸ αὐτῶν τὰ ὕστερα, εἴ τις λέγοι, εἱμαρμένην ἕτερον τρόπον

Stoicorum illud e dogma.

Anaxagorae.

ἢ συκοφαντεῖν. Ἐπικούρειοι δ᾽ αὖ τις θεοὺς μὲν καὶ τούτοις, οὐ πάνυ τοι ἤδη θεοὺς ἀποτυγχάνουσι. οἱ μὲν γὰρ ἀφ᾽ ἑνός τινος τὰ πάντα ἀναρτῶσιν. οἱ δὲ οὐχ οὕτω. λαχόντες δὲ περὶ τούτων. νῦν δὲ ἐπὶ τοὺς πρώτους ἰτέον τῷ λόγῳ. ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς τῶν ἄλλων ἐπισκεπτέον. σώμασι μὲν οὖν ἐπιτρέψαι τὰ πάντα, ἢ ταῖς ἀτόμοις ἢ τοῖς στοιχείοις κεκραμένοις, καὶ τῇ ἐκ τούτων αὐτομάτως φορᾷ, τά τε ξύγκριτον καὶ ψυχὴν τὴν ἡγουμένην ἡμῶν, ἀμφότερος μὲν, ἄτοπον καὶ ἀδύνατον. αὐτῶν αὐτόματον δὲ, ἀξιοῦνται πᾶσαν τὴν τῶν ἀτόμων. καὶ περὶ τούτων πολλοὶ εἴρηνται λόγοι ἀληθεῖς. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ θεὸν τοῖς αὐταῖς ἀρχαῖς, οὐδ᾽ οὕτως ἂν δεικνύοις οὔτε τὴν κατὰ σπουδὴν τῶν ἀτόμων, οὔτε τὴν ἄλλως εἱμαρμένην εὖ ποιεῖς. φέρε γὰρ περὶ τούτας ἀτόμους εἶναι. αὗται δὲ πῶς κινήσονται. τὴν μὲν εἰς τὸ κάτω. εἰ σὺ γὰρ τὴν κάτω. τὴν δὲ ἐγκάρσιον ὅπῃ ἔτυχεν ἄλλαι κατ᾽ ἄλλας. οὐδὲν δὲ πάντως τάξεως τε οὐκ οὔσης. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν τοῦτο ὃ γέγονε πάντως. ὥστε οὔτε προρρήσεις. οὔτε μαντικὴ καὶ τὸ πλεῖστον ποτὲ ἂν εἴη. οὔτε εἴ τις εὐτυχήσει. πῶς γὰρ ἐν τοῖς αὐτομάτοις τύχη, οὔτε εἴ τις δίκη θεοσεβείας ἢ καὶ ἐπιπνοή. διὸ χωρὶς ὂν τοῦδε, χωρὶς μὲν τὸ μὴ ὀρθὰς εἶναι. καὶ σώμασι μὲν εἶναι περὶ τῶν ἀτόμων περιπλεκομένοις πάσχειν, ἀλλ᾽ ἐπὶ πλεῖον εἶναι φέρουσιν ἐξ ἀνάγκης. τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ἔργα καὶ πάθη, τίσι κινήσεσι τῶν ἀτόμων ἀναθήσεις. ποῖ γάρ ποτε, ἢ καὶ τῶν φερομένης, ἢ ὁπόσον οὖν προνοοῦσα, ἐν λογισμοῖς τοιοῖσδε ἢ ὁρμαῖς τοιαῖσδε ἢ ὅλως ἐνθυμήσεσιν ἢ ὁρμαῖς ἢ νοήσει ποιήσει ἀναγκαίας εἶναι, ἢ ὅλως εἶναι. ὅταν δὲ ἐναντιοῦται ψυχὴ τοῖς τοῦ σώματος παθήμασι. καὶ ποίας δὲ φορᾶς ἀτόμων, ὃ μὲν γεωμετρίας αἰσθανόμενον εἶναι. ὃ δὲ ἀριθμητικὸν καὶ ἀστρονομίαν ἐπισκέπτεται. ὃ δὲ σοφίαν. ὅλως γὰρ τὸ ἡμέτερον ἔργον, καὶ τὸ ζῴοις εἶναι ἀποτελεῖται. φερομένων ἐν τῷ σώματι ἡμῶν, ὦ θεοὶ ἡμᾶς ὡς περὶ ψυχὰς σώματα. ταῦτα δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς εἰπόντας σώματα αἴτια τῶν πάντων τιθεμένους. καὶ ὅτι θερμαίνει μὲν καὶ ψύχει ἡμᾶς. καὶ φθείρει δὲ τὰ ἀσθενῆ τῶν σωμάτων. ἔργον δὲ οὐδὲν τῶν ὁ σοφὸς ἐργάζεται, παρὰ τούτων ἂν γένοιτο. ἀλλὰ φύσεως αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς ἰέναι. ἀλλὰ παρὰ μὲν τῆς ψυχῆς, διαπερ τοῖς διηγούμενοις, παρ᾽ ἣν τὰ πάντα κινεῖσθαι τὴν κινουμένου ὡς μέρους, ἢ τὸ ὅλον ἐστί. φερομένων δὲ ἐκ τῶν αἰτίων ἀλλογίστων, ἀμφὶ τὴν τούτων φυσικὴν ζωὴν ἔχει καὶ συμπλεκομένων. οἷον ἂν φυτοῦ καὶ περὶ ζῆς τὴν ἀρχὴν ἔχοντος, τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πάντας

διοίκησιν αὐτοῦ μέρη καὶ πρὸς ἄλληλα συμπλοκήν, ποίησίν τε καὶ πεῖσιν, διοί-
κησιν μίαν καὶ οἷον εἱμαρμένην τοῦ φυτοῦ τις, ἀνάλογα. ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸ
σφοδρὸν τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς τοιαύτης εἱμαρμένης, αὐτὸ τοῦτο τὴν εἱμαρμένην. καὶ
τῶν αἰτίων τὸν εἱρμὸν καὶ τὴν συμπλοκὴν ἀναιρεῖ. ὡς γὰρ ἐν τοῖς ἡμετέροις μέρεσι
τοῖς κατὰ τὸ ἡγεμονοῦν κινουμένοις, ἄλογον τὸ καθ' εἱμαρμένην λέγειν κινεῖσθαι. οὐ
γὰρ ἄλλο μὲν τὸ ἐνδοῦν τὴν κίνησιν. ἄλλο δὲ τὸ παραδεξάμενον καὶ παρ' οὗ
τὴν ὁρμὴν κεχρημένον. ἀλλ' ἐκεῖνό ἐστι πρῶτον τὸ κινῆσαν τὸ σκέλος, τὸν
αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ παντός, ἓν ἔσται τὸ πᾶν ποιοῦν καὶ πάσχον καὶ οὐκ ἄλλο παρ'
ἄλλου, κατ' αἰτίας τὴν ἀναγωγὴν ἀεὶ ἐφ' ἕτερον ἔχοντος. οὐ δὴ ἀληθὲς κατ' αἰτίας τὰ
πάντα γίγνεσθαι. ἀλλ' ἓν ἔσται τὰ πάντα. ὥστε οὔτε ἡμεῖς, ἡμεῖς. οὔτε τι ἡμέ-
τερον ἔργον. οὐδὲ λογιζόμεθα αὐτοί. ἀλλ' ἑτέρου λογισμοὶ τὰ ἡμέτερα βουλεύ-
ματα. οὐδὲ πράττομεν ἡμεῖς, ὥσπερ οὐδ' οἱ πόδες λακτίζουσιν, ἀλλ' ἡμεῖς διὰ
μερῶν τῶν ἑαυτῶν. ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ ἕκαστον, ἕκαστον εἶναι. καὶ πράξεις ἡμε-
τέρας καὶ διανοίας ὑπάρχειν. καὶ τὰς ἑκάστου καλάς τε καὶ αἰσχρὰς πράξεις,
παρ' αὐτοῦ ἑκάστου. ἀλλὰ μὴ τῷ παντί, τήν γε τῶν αἰσχρῶν ποίησιν ἀνατι-
θέναι. ἀλλ' ἴσως μὲν οὐχ οὕτως ἕκαστα περαίνεται. ἡ δὲ φορὰ διοικοῦσα τὰ πάντα,
καὶ ἡ τῶν ἄστρων κίνησις οὕτως ἕκαστα τίθησιν, ὡς ἂν πρὸς ἄλληλα καταστάσεως
σχῇ. μαρτυρίαις. καὶ ἀνατολαῖς. δύσεσί τε καὶ παραβολαῖς. ἀπὸ γὰρ τούτων
μαντευόμενοι, προλέγουσι περί τε τῶν ἐν τῷ παντὶ ἐσομένων, περί τε ἑκάστου. ὅ-
στις τε τύχης καὶ διανοίας προσέτι ἔσται. ὁρᾶν δὲ καὶ τὰ ἄλλα ζῷά τε καὶ φυτά,
ἀπὸ τῆς τούτων συμπαθείας, αὐξόμενά τε καὶ μειούμενα. καὶ τὰ ἄλλα παρ' αὐτῶν
πάσχοντα. τούς τε τόπους τοὺς ἐπὶ γῆς, διαφέροντας ἀλλήλων εἶναι, κατά τε τὴν πρὸς
τὸ περιέχον σχέσιν καὶ πρὸς ἥλιον μάλιστα. ἀκολουθεῖν δὲ τοῖς τόποις, οὐ μόνον τὰ
ἄλλα φυτά τε καὶ ζῷα, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων εἴδη τε καὶ μεγέθη καὶ χρόας. καὶ θυμοὺς
καὶ ἐπιθυμίας. ἐπιτηδεύματά τε καὶ ἤθη. κυρία ἄρα ἡ τοῦ παντὸς πάντων
φορά. πρὸς δὴ ταύτην πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ῥητέον. ὅτι καὶ οὗτος ἄλλον
τρόπον ἐκείνοις ἀνατίθησι τὰ ἡμέτερα. βουλὰς καὶ πάθη. κακίας τε καὶ ὁρμάς.
ἡμῖν δὲ οὐδὲν διδούς, λίθοις φερομένοις καταλείπει εἶναι. ἀλλ' οὐκ ἀνθρώποις ἔχουσι παρ'
αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς αὐτῶν φύσεως ἔργον. ἀλλὰ χρὴ διδόναι μὲν τὸ ἡμέτερον ἡμῖν.
ἥκειν δὲ εἰς τὰ ἡμέτερα ἤδη τινὰ ὄντα καὶ οἰκεῖα ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ παντὸς ἄττα.

καὶ ἐναιρούμενον, ἵνα μὲν ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ ζῷα μάλα. τίνα δὲ παρέχομεν ἐξ ἀνάγκης μὴ πάντα τ' ἀνάγκης ἀνατιθέναι· καὶ ἴσασι μὲν παρὰ τῶν τόπων καὶ τῆς ἐν ἀφορ[illegible] τοῦ περιέχοντος [illegible], οἷον θερμότητας ἢ ψύξεις ἐντιθέντος· ἴσασι δὲ καὶ παρὰ τῶν γινομένων· τοῖς γοῦν γονεῦσιν ὅμοιοι καὶ τὰ ἤθη ὡς τὰ πολλά, καὶ τινα τῶν ἀλόγων τῆς ψυχῆς παθῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁμοίων ὄντων τοῖς εἴδεσι παρὰ τοὺς τόπους ἐν τούτοις ἤθεσι πλείστη παραλλαγὴ, καὶ ἐν ταῖς διανοίαις εὑρίσκεται, ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ὄντων τῶν τοιούτων. αἵ τε πρὸς τὰς κράσεις τῶν σωμάτων καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἐναντιώσεις, καὶ ἐνταῦθα πρεπόντως λέγοιντο ἄν. εἰ δ' ὅτι εἰς τὴν τῶν ἄστρων σχέσιν ὁρῶντες, περὶ ἑκάστου λέγουσι τὰ γινόμενα, τῷ παρ' ἐκείνων ποιεῖσθαι τεκμαίρονται, ὁμοίως ἂν καὶ οἱ ὄρνεις ποιητικοὶ ὧν σημαίνουσιν εἶεν. καὶ πάντα εἰς ἃ βλέποντες οἱ μάντεις προλέγουσιν. ἔτι δὲ καὶ ἐντεῦθεν ἀκριβέστερον ἄν τις περὶ τούτων ἐπισκέψαιτο. ἅ τις ἂν ἰδὼν εἰς τὴν τῶν ἄστρων σχέσιν ἣν εἶχον ὅτε ἕκαστος ἐγίνετο, περί τινος προείποι, ταῦτα φασὶ καὶ γίνεσθαι παρ' αὐτῶν· οὐ σημαινόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιούντων. ὅταν τοίνυν περὶ εὐγενείας λέγωσιν, ὡς ἐξ ἐνδόξων τῶν πατέρων καὶ μητέρων, πῶς ἔνι ποιεῖσθαι λέγειν ταῦτα, ἃ προϋπάρχει περὶ τοὺς γονέας· πρὶν τὴν σχέσιν γενέσθαι ταύτην τῶν ἄστρων, ἀφ' ἧς προλέγουσι· καὶ μὴν καὶ γονέων τύχας, ἀπὸ τῶν παίδων τῆς ἡλικίας· καὶ παίδων διαθέσεις οἷαι ἔσονται, καὶ ὁποῖαι συμβήσονται τύχαι, ἀπὸ τῶν πατέρων περὶ τῶν οὔπω γεγονότων λέγουσι· καὶ ἐξ ἀδελφῶν, ἀδελφῶν θανάτους· καὶ ἐκ γυναικῶν τὰ ἐπὶ τὸν ἄνδρα· καὶ ἀνάπαλιν ἐκ τούτων ἐκεῖνα. πῶς ἂν οὖν, ἡ ἐφ' ἑκάστου σχέσις ἡ περὶ τῶν ἄστρων ποιοῖ, ἃ ἤδη ἐκ τῶν πατέρων οὕτως ἔχειν λέγεται· ἢ γὰρ ἐκεῖνα τὰ πρότερα ἔσται τὰ ποιοῦντα· ἢ εἰ μὴ ἐκεῖνα ποιεῖ, οὐδὲ ταῦτα. καὶ μὴν καὶ ἡ ὁμοιότης ἡ ἐν τοῖς εἴδεσι πρὸς τοὺς γονεῖς, οἴκοθεν φησὶ καὶ κάλλος καὶ αἶσχος ἥκειν, ἀλλ' οὐ παρὰ φορᾶς ἄστρων. εἰκός τε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ ἅμα ζῷά τε παντοδαπὰ καὶ ἀνθρώπους ἅμα γίνεσθαι· οἷς ἅπασιν ἐχρῆν τὰ αὐτὰ εἶναι, οἷς ἡ αὐτὴ σχέσις. πῶς οὖν ἅμα μὲν ἀνθρώπους, ἅμα δὲ καὶ τὰ ἄλλα διὰ τῶν σχημάτων. ἀλλὰ γὰρ γίνεται μὲν ἕκαστα κατὰ τὰς αὐτῶν φύσεις· ἵππος μὲν, ὅτι ἐξ ἵππου· καὶ ἄνθρωπος, ὅτι ἐξ ἀνθρώπου· καὶ τοιόσδε, ὅτι ἐκ τοιοῦδε. ἔστω δὲ συνεργὸς καὶ ἡ τοῦ παντὸς φορὰ, συγχωροῦσα τὸ πολὺ τοῖς γινομένοις. ἔστωσαν δὲ πρὸς τὰ τοῦ σώματος, πολλὰ σωματικῶς διδοῦσαι, θερμότητας καὶ ψύξεις· καὶ σωμάτων κράσεις ἐπακολουθούσας· πῶς οὖν

Astrologica reprobat

τὰ ἤθη καὶ τὰς ἐπιτηδεύσεις, καὶ μάλιστά γε ἃ μὴ δοκεῖ κρᾶσιν σωμάτων ἀκολουθεῖν.
οἷον γραμματικὸς ἔστι τις, καὶ γεωμετρικός· καὶ κυβευτικός· καὶ τῶνδε τις εὑρετής.
πονηρία δὲ ἤθους, παρὰ θεῶν ὄντων, πῶς ἂν δοθείη· καὶ ὅλως ὅσα λέγονται διδό-
ναι κακὰ κακούμενοι· ὅτι δύνουσι καὶ ὅτι ὑπὸ γῆν φέρονται· ὥσπερ διάφορόν
τι πασχόντων, εἰ πρὸς ἡμᾶς δύνοιεν· ἀλλ᾽ οὐκ ἀεὶ καὶ αὐτῶν ἐπὶ σφαίρας οὐρανί-
ας φερομένων· καὶ πρὸς τὴν γῆν τὴν αὐτὴν ἐχόντων σχέσιν· οὐδὲ λεκτέον, ὡς ἄλ-
λος ἄλλον ἰδὼν τῶν θεῶν, κατ᾽ ἄλλην καὶ ἄλλην σχέσιν, χείρων ἢ κρείττων γίνεται· ὥσ-
τε εὐπαθοῦντας μὲν ἡμᾶς εὖ ποιεῖν· κακοῦν δὲ διὰ τἀναντία· ἀλλὰ μᾶλλον
ὡς φέρεται μὲν ταῦτα ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ὅλων. παρέχεται δὲ καὶ ἄλλην χρείαν,
τὴν τοῦ εἰς αὐτὰ ὥσπερ γράμματα βλέποντας· τοὺς τὴν τοιαύτην γραμματικὴν
εἰδότας, ἀναγινώσκειν τὰ μέλλοντα· ἐκ τῶν σχημάτων κατὰ τὸ ἀνάλογον,
μεθοδεύοντας τὸ σημαινόμενον· ὥσπερ εἴ τις λέγοι, ἐπειδὴ ὑψηλὸς ὁ ὄρνις,
σημαίνει ὑψηλάς τινας πράξεις· λοιπὸν δὲ ἰδεῖν, τὴν ἐπιπλοκὴν
καὶ οἷον συνάρτησιν ἀλλήλοις πάντων· καὶ τὸ πῶς ἐφ᾽ ἑκάστου εἰς μίαν
ἀρχὴν ἀναγομένην, ἀφ᾽ ἧς πάντα κατὰ λόγους σπερματικοὺς περαίνεται.
ἔστι μὲν οὖν καὶ αὕτη ἡ δόξα, ἐγγὺς ἐκείνης· τῆς πᾶσαν καὶ σχέσιν καὶ κίνησιν,
ἡμετέραν τε καὶ πᾶσαν ἐκ τῆς τῶν ὅλων ψυχῆς ἥκειν λεγούσης· εἰ καὶ βούλε-
ταί τι ἡμῖν καὶ ἑκάστοις χαρίζεσθαι, εἰς τὸ παρ᾽ ἡμῶν ποιεῖν τι· ἔχει μὲν οὖν τὴν πάν-
τως πάντων ἀνάγκην· καὶ πάντων εἰλημμένων τῶν αἰτίων, οὐκ ἔστιν ἕκαστον
μὴ γίνεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἔτι τὸ κωλῦσον, ἢ ἄλλως γενέσθαι ποιῆσον, εἰ πάν-
τα εἴληπται ἐν τῇ εἱμαρμένῃ. τοιαῦτα δὲ ὄντα ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ὡρμημένα,
ἡμῖν οὐδὲν καταλείψει· ἢ φέρεσθαι ὅπῃ ἂν ἐκεῖνα ὠθῇ· αἵ τε γὰρ φαντασίαι
τοῖς προηγησαμένοις· αἵ τε ὁρμαὶ κατὰ ταύτας ἔσονται· ὄνομά τε μόνον τὸ
ἐφ᾽ ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ὅτι ὁρμῶμεν ἡμεῖς, ταύτῃ τι πλέον ἔσται, τῆς ὁρμῆς
κατ᾽ ἐκεῖνα γεννωμένης· τοιοῦτόν τε τὸ ἡμέτερον ἔσται· οἷον καὶ τὸ τῶν ἄλλων
ζῴων· καὶ τὸ τῶν νηπίων καθ᾽ ὁρμὰς τυφλὰς ἰόντων· καὶ τὸ τῶν μαινομένων· ὁρμῶσι γὰρ
καὶ οὗτοι· καὶ νὴ Δία πυρὸς ὁρμαὶ καὶ πάντων, ὅσα δουλεύοντα τῇ αὐτῶν κατασκευῇ,
φέρεται κατὰ ταύτην. τοῦτο δὲ καὶ πάντες ὁρῶντες, οὐκ ἀμφισβητοῦσιν·
ἀλλὰ τῆς ὁρμῆς ταύτης, ἄλλας αἰτίας ζητοῦντες, οὐχ ἵστανται ὡς ἐπ᾽ ἀρχῆς ταύτης.
τίς οὖν ἄλλη αἰτία παρὰ ταύτας ἐπελθοῦσα, ἀναίτιόν τε οὐδὲν καταλείψει,

ἀνόητον θεῖ τὴν τηρήσασαν τάξιν ἢ καὶ ὁτιοῦν εἶναι συγχωρῆσαι· προρρήσεις τε καὶ μαντείας
οὐκ ἀναιρήσει· τύχην δὲ δι' ἀρχὴν οὐδεμίαν εἶναι τῆς φροντίδας τιθέντες, ἡ μὲν
τὴν τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ σύμπαντα ταύτης ὡς ἀρχῆς οὐ συμπάσης οὔσης, τὴν
κατὰ πάντας γινομένης καὶ αὐτῆς ὡς παρὰ τὸ ἔθος ἀναγκασμάτων· ἀλλὰ πρω-
τουργοῦ αἰτίας οὔσης· λύθημεν οὖν σώματος οὗ, κυρίως ταύτης αὐτῆς καὶ ἄλλα
θεάγεινος μὴ καὶ αἰτίας ἔχω· αἰσχροῦ δὲ εἰς σῶμα, οὐκ ἔτι ταύτας κυρίας· ὥστε
μηδὲ τῶν πρώτων ἀγαθῶν· τύχαι δὲ τῷ κυήματι ταύτῃ οἷς ζώου προσῆλθον εἰς
μέσον, τὸ ἴσον καὶ ἤπατον· ὥστε τὰ μὲν ποιεῖν διὰ ταῦτα· τὰ δὲ κακοῦ οὖν αὐτὴν,
ταῦτα σημαίνει ἀξίαν· ἐπὶ δὲ κακῶν ἀμείνων· τὰ δὲ πῶς δὲ ἢ χείρων· ἢ γὰρ
κακὸν σῶμα τι ἐνδοῦναι· ἐπὶ θυμοῦ ἢ ὀργῆς ἐξάψαι ἀναγκάσαι ἢ πείσας ταῦτα.
ἢ πλουτοῖς χαῦνος· ἢ δυνάμει τύραννος· ἢ δὲ καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις αὖ
τὰ σχοῖν ἡ ἀρετὴ τὴν φύσιν· καὶ ἠλλοίωσεν αὐτὸν μᾶλλον ἢ ἐξομοιώσῃ· ὥστε τὰ μὲν
ἐξομοιοῦσι· τοῖς δὲ συγχωρεῖν μὴ μεταλαμβάνειν· ἀλλὰ καὶ ἀμείνους τούτους
ὀνομάζει ῥᾳστα καὶ τύχαις καθ' ἑαυτὰ γίνεσθαι· τί γὰρ αὐτό τι καὶ ἄλλο φησί· πάντως γε
φθορὰν τῶν αἰτίων, πάντα πάντως γίνεσθαι· ἐν τοῖς δὲ αὐτοῖς, τὰ ἀπὸ τῆς φορ-
ᾶς ζητεῖται· ὅταν μὲν οὖν ἀνομοίως ἔχει πρὸς ὧν ἔχω ψυχὴ πρὸς τὴν τί καὶ ὁρμάς, οἷ
τύφλωσιν τῇ φορᾷ χρωμένη· οὐχ ἥκιστα ὂν τὴν πρᾶξιν· οὐδὲ τὴν διάθεσιν καὶ τὸ
καὶ ὅταν αὐτὴ ὑπὸ αὐτῆς χείρων οὖσα, οὐκ ὀρθοῖς πάντως χρῆται· οὐδὲ ἐν μέτρῳ γνώμης
ταῖς ὁρμαῖς χρωμένη· λόγον δὲ ὅταν ἡγεμόνα καθαρὸν καὶ ἀπαθῆ τὸν οἰκεῖον ἔχουσα
ὁρμάς, ταύτην μόνην τὴν ὁρμήν, φαίνονται ἀφ' ἡμῶν καὶ ἑκούσιον· καὶ τοῦτο ἐφ' ἡμῖν
εἶναι μάρτυρον ἔργον, ὃ μὴ ἄλλοθεν ἦλθεν ἀλλ' ἔνδοθεν ἀπὸ καθαρᾶς τῆς ψυχῆς· ἀπ' ἀρχῆς
πρώτης ἡγουμένης καὶ κυρίας, ἀλλ' οὐ πλανηθείσης ἢ παρούσης· ἢ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν
βιασθεῖσα· ἀλλὰ προσηθεῖσα ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἡγουμένη· καὶ οὐκ ἔτι ἔργα ἑκούσια εἶναι
ἀλλὰ παθήματα αὐτῆς· τέλος δέ φησιν ὁ λόγος, πάντα σημαίνει καὶ
γίνεσθαι· καὶ αἰτία μὲν πάντως· διττὰ δὲ ταῦτα· καὶ τὰ μὲν ὑπὸ ψυχῆς· τὰ δὲ
δι' ἄλλας αἰτίας τὰς κύκλῳ· περιττὸν ἂν εἴη ψυχὰς ὁμοίως πράττειν· τὰ δὲ ἄλλα
ἔξωθεν ἐξομοιοῦται αὐτῶν πράττειν, μᾶλλον δὲ μᾶλλον ἢ πράττειν· ὥστε τὰ
μὲν μὴ φρονεῖν, ἀλλὰ αἰτία εἶναι· καὶ τὰ ἴσως ὀρθὸν καθ' εἱμαρμένην ταῦτα πράττειν·
οἷς καὶ ἀληθῶς, τὴν εἱμαρμένην αἴτιον εἶναι· τὰ δὲ ἄριστα ἐφ' ἡμῖν.
ταύτης γὰρ καὶ τῆς φύσεως ἐσμέν, ὅταν μόνοι ὦμεν· καὶ τοιοῦτον δεῖ πράττειν.

Καὶ ὑπ' αὐτοῖς τὰ ἄλλα πεπρᾶχθαι· τοὺς δὲ ἄλλους καθόσον ἂν αὐτοὶ ἀπολύωσι συγχωρηθέντας ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα πεπρᾶχθαι· οὐ κατ' ἀλλότριον λαβόντας, ἀλλὰ φθονερὸν, ὅταν φθονῶσι.

μόνον δὲ ἢ πολὺ ἐλευθέρους:+

⁘ Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης, περὶ προνοίας πρῶτον:+

Τὸ μὲν τῷ αὐτομάτῳ καὶ τύχῃ διδόναι τοῦδε τοῦ παντὸς τὴν οὐσίαν καὶ σύστασιν, ὡς ἄλογον καὶ ἀνδρὸς οὔτε νοῦν οὔτε αἴσθησιν κεκτημένου, δῆλόν που καὶ πρὸ λόγου. καὶ πολλοὶ καὶ ἱκανοὶ καταβέβληνται δεικνύντες τοῦτο λόγοι. τὸ δὲ τίς ὁ τρόπος τοῦ ταῦτα γίνεσθαι ἕκαστα καὶ πεποιῆσθαι, ἐξ ὧν καὶ ἐνίων ὡς οὐκ ὀρθῶς γινομένων ἀπορεῖν περὶ τῆς τοῦ παντὸς προνοίας συμβαίνει· καὶ τοῖς μὲν ἐπῆλθε μηδὲ εἶναι εἰπεῖν· τοῖς δὲ ὡς ὑπὸ κακοῦ δημιουργοῦ ἐστι γεγενημένος, ἐπισκέψασθαι προσήκει, ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τὸν λόγον λαβόντας. πρόνοιαν τοίνυν τὴν μὲν ἐφ' ἑκάστῳ ἀφείσθω, ἥ ἐστι λογισμὸς πρὸ ἔργου, ὅπως ἂν γένοιτο, ἢ μὴ γένοιτό τι τῶν οὐ δεόντων πραχθῆναι, ἢ ὅπως τι ἂν εἴη ἢ μὴ εἴη ἡμῖν, ἀφείσθω. τὴν δὲ τοῦ παντὸς λέγομεν πρόνοιαν εἶναι, ταύτην συνάψαντες τὸ ἐφεξῆς θεωρῶμεν. εἰ μὲν οὖν ἀπό τινος χρόνου, πρότερον οὐκ ὄντα τὸν κόσμον ἐλέγομεν γεγονέναι, τὴν αὐτὴν ἂν τῷ λόγῳ ἐτιθέμεθα, οἵαν καὶ ἐπὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐλέγομεν εἶναι, πρόγνωσίν τινα καὶ λογισμὸν θεοῦ· ὡς ἂν γένοιτο τόδε τὸ πᾶν· καὶ ὡς ἂν ἄριστα κατὰ τὸ δυνατὸν εἴη. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀεὶ καὶ τὸ οὔποτε μὴ τῷδε τῷ κόσμῳ φαμὲν παρεῖναι, τὴν πρόνοιαν ὀρθῶς ἂν καὶ ἀκολούθως λέγοιμεν τῷ παντὶ εἶναι, τὸ κατὰ νοῦν αὐτὸ εἶναι. καὶ νοῦν πρὸ αὐτοῦ εἶναι· οὐχ ὡς χρόνῳ πρότερον ὄντα, ἀλλ' ὅτι παρὰ νοῦ ἐστι· καὶ φύσει πρότερος ἐκεῖνος· καὶ αἴτιος τούτου· ἀρχέτυπον οἷον καὶ παράδειγμα, εἰκόνος τούτου ὄντος· καὶ δι' ἐκεῖνον ὄντος καὶ ὑποστάντος ἀεί, τὸν τρόπον τόνδε. ἡ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ ὄντος φύσις, κόσμος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς καὶ πρῶτος· οὐ διαστὰς ἀφ' ἑαυτοῦ· οὐδὲ ἀσθενὴς τῷ μερισμῷ· οὐδὲ ἐλλιπὴς· οὐδὲ τοῖς μέρεσι γενόμενος· ἅτε ἑκάστου μὴ ἀποσπασθέντος τοῦ ὅλου. ἀλλ' ἡ πᾶσα ζωὴ αὐτοῦ καὶ πᾶς νοῦς, ἐν ἑνὶ ζῶσα καὶ νοοῦσα ὁμοῦ, καὶ τὸ μέρος παρέχεται ὅλον· καὶ πᾶν αὐτῷ φίλον· οὐ χωρισθὲν ἄλλο ἀπ' ἄλλου· οὐδὲ ἕτερον γεγενημένον μόνον καὶ τῶν ἄλλων ἀπεξενωμένον· ὅθεν οὐδὲ ἀδικεῖ ἄλλο ἄλλο· οὐδ' ἂν ᾖ ἐναντίον· πανταχοῦ δὲ ὂν ἓν καὶ τέλειον ὁτιοῦν, ἕστηκέ τε καὶ ἀλλοίωσιν οὐκ ἔχει· οὐδὲ γὰρ ποιεῖ ἄλλο εἰς ἄλλο· τίνος γὰρ ἂν ἕνεκα ποιοῖ, ἐλλεῖπον οὐδενί.

Τί δ' ἂν λόγος λόγον εἰργάζετο· ἢ νοῦς νοῦν ἄλλον. οὐ γὰρ δὴ δι' αὐτὸ δεῖ ἀσθενῆ ποιεῖν, ἦν ἄρα οὐκ αὐτάρκης τοσοῦτον. οὐ γὰρ τοιοῦτος ἦν οἷος κεκινημένον, καθό τι καὶ χρόνου ἐστί. τοῖς δὲ παντελῶς μακαρίοις, ἐν αὐτοῖς ἑστάναι, καὶ τοῦτο εἶναι ὅπερ εἰσὶ μόνον ἀρκεῖ. τὸ δὲ πολυπραγμονεῖν οὐκ ἀσφαλὲς, αὐτοῖς ἐξ αὐτῶν ἐκβαίνουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὕτω μακάριον ἐκεῖνο, ὡς ἐν τῷ μὴ ποιεῖν μεγάλα αὖ ἐργάζεσθαι. καὶ ἐν τῷ ἐφ' αὑτοῦ μένειν, οὐ σμικρὰ ποιεῖν. ὑφίσταται γοῦν ἐκ τοῦ κόσμου ἐκείνου τοῦ ἀληθινοῦ καὶ ἑνὸς, ὁ κόσμος οὗτος. οὐχ εἷς ἀληθῶς. πολὺς γοῦν, καὶ εἰς πλῆθος μεμερισμένος. καὶ ἄλλο ἀπ' ἄλλου ἀφεστηκὸς. καὶ ἀλλότριον γεγενημένον. καὶ οὐκέτι φιλία μόνον. ἀλλὰ καὶ ἔχθρα τῇ διαστάσει. καὶ ἐν τῇ ἐλλείψει, ἐξ ἀνάγκης πολέμιον, ἄλλο ἄλλῳ. οὐ γὰρ ἀρκεῖ αὐτῷ, τὸ μέρος. ἀλλὰ σωζόμενον, τῷ ἄλλῳ πολέμιόν ἐστιν ὑφ' οὗ σώζεται. γέγονε δὲ οὐ λογισμῷ τοῦ δεῖν γενέσθαι. ἀλλὰ φύσεως δευτέρας ἀνάγκῃ. οὐ γὰρ ἦν τοιοῦτον ἐκεῖνο, οἷον ἔσχατον εἶναι τῶν ὄντων. πρῶτον γὰρ ἦν. καὶ πολλὴν δύναμιν ἔχον. καὶ πᾶσαν. καὶ ταύτην τοίνυν τὴν τοῦ ποιεῖν ἄλλο ἄνευ τοῦ ζητεῖν ποιῆσαι. ἤδη γὰρ ἂν αὐτόθεν οὐκ εἶχεν εἰ ἐζήτει. οὐδ' ἂν ἦν τῆς αὐτοῦ οὐσίας. ἀλλ' ἦν οἷον τεχνίτης, ἀπ' αὐτοῦ τὸ ποιεῖν οὐκ ἔχων. ἀλλ' ἐπακτὸν ποιῶν ἐκ τοῦ μαθεῖν λαβὼν τοῦτο. νοῦς τοίνυν δοὺς τι αὑτοῦ εἰς ὕλην, ἀτρεμὴς καὶ ἥσυχος τὰ πάντα εἰργάζετο. οὗτος δὲ ὁ λόγος ἐκ νοῦ ῥυείς. τὸ γὰρ ἀπορρέον ἐκ νοῦ, λόγος. καὶ ἀεὶ ἀπορρεῖ, ἕως ἂν ᾖ παρὼν ἐν τοῖς οὖσι νοῦς. ὥσπερ δὲ ἐν λόγῳ τῷ ἐν σπέρματι, ὁμοῦ πάντων καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ὄντων, καὶ οὐδενὸς αὐτῶν μαχομένου, οὐδὲ διαφερομένου, οὐδὲ ἐμποδίζοντος, γίνεταί τι ἤδη ἐν ὄγκῳ, καὶ ἄλλο μέρος ἄλλοθι. καὶ δὴ καὶ ἐμπόδιον γένοιτ' ἂν ἕτερον ἑτέρῳ, καὶ ἀναλώσειεν ἄλλο ἄλλο, οὕτω δὴ καὶ ἐξ ἑνὸς νοῦ, καὶ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ λόγου, ἀνέστη τόδε τὸ πᾶν καὶ διέστη. καὶ ἐξ ἀνάγκης τὰ μὲν ἐγένετο φίλα καὶ προσηνῆ. τὰ δὲ ἐχθρὰ καὶ πολέμια. καὶ τὰ μὲν ἑκόντα. τὰ δὲ καὶ ἄκοντα ἀλλήλοις ἐλυμήνατο. καὶ φθειρόμενα θάτερα θατέρων γένεσιν ἀλλήλοις εἰργάσατο. καὶ μίαν ἐπ' αὐτοῖς τοιαῦτα ποιοῦσι καὶ πάσχουσιν, ὅμως ἁρμονίαν ἐνηρμόσατο. φθεγγομένων μὲν ἑκάστων τὰ αὐτῶν. τοῦ δὲ λόγου ἐπ' αὐτοῖς τὴν ἁρμονίαν, καὶ μίαν τὴν σύνταξιν εἰς τὰ ὅλα ποιουμένου. ἔστι γὰρ τὸ πᾶν τόδε οὐχ ὥσπερ ἐκεῖ νοῦς καὶ λόγος. ἀλλὰ μετέχον νοῦ καὶ λόγου. διὸ καὶ ἐδεήθη ἁρμονίας, συνελθόντος νοῦ καὶ ἀνάγκης. τῆς μὲν, πρὸς τὸ χεῖρον ἑλκούσης, καὶ εἰς ἀλογίαν φερούσης. ἅτε οὐ λογικῆς οὔσης. ἄρχοντος δὲ ὅμως τοῦ νοῦ ἀνάγκης.

τὸ ἀπορρέον ἐκ νοῦ, λόγος.

λόγος σπερματικός

ὁμοῦ γὰρ ὄντος, μόνον λόγος. καὶ οὐκ ἂν γένοιτο ἄλλος μόνον λόγος. ἀλλ' ἐπεὶ ἐγένετο
ἄλλο, ἔδει γὰρ ἔλαττον ἐκείνου. καὶ μὴ λόγον. μηδὲ ὕλην τινά. ἄκοσμον γάρ. μι
κτὸν ἄρα. καὶ εἰς ἃ μὲν λήγει, ὕλη καὶ λόγος. ὅθεν δὲ ἄρχεται, ψυχὴ ἐφεστῶσα τῷ
μεμιγμένῳ. ἣν οὐ κακοπαθεῖν δεῖ νομίζειν. ῥᾷστα διοικοῦσαν τόδε τὸ πᾶν τῇ οἷον Anima
παρουσίᾳ. καὶ οὐκ ἄν τις εἰκότως οὐδὲ τούτῳ μέμψαιτο ὡς οὐ καλῷ. οὐδὲ τῶν μετὰ mūdi.
σώματος οὐκ ἀρίστῳ. οὐδ' αὖ τὸν αἴτιον τοῦ εἶναι αὐτῷ αἰτιάσαιτο. πρῶτον μὲν
ἐξ ἀνάγκης ὄντος αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐκ λογισμοῦ γενομένου. ἀλλὰ φύσεως ἀμείνονος,
γεννώσης κατὰ φύσιν ὅμοιον ἑαυτῇ. ἔπειτα οὐδ' εἰ λογισμὸς εἴη ὁ ποιήσας, αἰσχυνεῖ
τῷ ποιηθέντι. ὅλον γάρ τι ἐποίησε, πάγκαλον καὶ αὔταρκες καὶ φίλον αὑτῷ.
καὶ τοῖς μέρεσι τοῖς αὐτοῦ. τοῖς τε κυριωτέροις καὶ τοῖς ἐλάττοσιν, ὡσαύτως προσφό
ροις. ὁ τοίνυν ἐκ τῶν μερῶν τὸ ὅλον αἰτιώμενος, ἄτοπος ἂν εἴη τῆς αἰτίας. τά
τε γὰρ μέρη πρὸς αὐτὸ τὸ ὅλον δεῖ σκοπεῖν, εἰ σύμφωνα καὶ ἁρμόττοντα ἐκείνῳ. τό τε
ὅλον σκοποῦντα, μὴ πρὸς μέρη ἄττα μικρὰ βλέπειν. τοῦτο γάρ, οὐ τὸν κόσμον
αἰτιωμένου, ἀλλά τινα τῶν αὐτοῦ χωρὶς λαβόντος. οἷον εἰ παντὸς ζῴου τρίχα ἢ
τὸν χαμαὶ δάκτυλον. ἀμελήσας τὸν πάντα ἄνθρωπον, δαιμόνιόν τινα ὄψιν βλέποι.
ἢ νὴ Δία, τὰ ἄλλα ζῷα ἀφείς, τὸ ἀτιμότατον λαμβάνοι. ἢ τὸ ὅλον γένος παρείς,
οἷον τὸ ἀνθρώπου, Θερσίτην εἰς μέσον φέροι. ἐπεὶ οὖν τὸ γενόμενον ὁ κόσμος
ἐστὶν ὁ σύμπας, τοῦτον θεωρῶν, τάχ' ἂν ἀκούσαις παρ' αὐτοῦ, ὡς ἐμὲ πεποίη
κεν ὁ θεός. κἀγὼ ἐκεῖθεν ἐγενόμην τέλειος ἐκ πάντων ζῴων. καὶ ἱκανὸς ἐ
μαυτῷ καὶ αὐτάρκης. οὐδενὸς δεόμενος, ὅτι πάντα ἐν ἐμοὶ καὶ φυτὰ καὶ ζῷα.
καὶ συμπάντων τῶν γενητῶν φύσις. καὶ θεοὶ πολλοί. καὶ δαιμόνων δῆμοι.
καὶ ψυχαὶ ἀγαθαὶ καὶ ἄνθρωποι ἀρετῇ εὐδαίμονες. οὐ γὰρ δὴ γῆ μὲν κεκόσμηται
φυτοῖς τε πᾶσι καὶ ζῴοις παντοδαποῖς, καὶ μέχρι θαλάττης ψυχῆς ἦλθε δύνα
μις, ἀὴρ δὲ πᾶς καὶ αἰθήρ, καὶ οὐρανὸς σύμπας, ψυχῆς ἄμοιρος. ἀλλ' ἐκεῖ
ψυχαὶ ἀγαθαὶ πᾶσαι. ἄστροις ζῆν διδοῦσαι. καὶ τῇ εὐτάκτῳ οὐρανοῦ καὶ ἀϊ
δίῳ περιφορᾷ, νοῦ μιμήσει κύκλῳ φερομένῃ, ἐμφρόνως περὶ ταὐτὸν ἀεί. οὐδὲν
γὰρ ἔξω ζητεῖ. πάντα δὲ τὰ ἐν ἐμοί, ἐφίεται μὲν τοῦ ἀγαθοῦ. τυγχάνει δὲ
κατὰ δύναμιν τὴν αὐτῶν ἕκαστα. ἐξήρτηται γάρ, πᾶς μὲν οὐρανὸς ἐκεί
νου. πᾶσα δὲ ἐμὴ ψυχή. καὶ οἱ ἐν μέρεσιν ἐμοῖς θεοί. καὶ τὰ μέν, τοῦ εἶναι μετέχ
ει μόνον. τὰ δέ, τοῦ ζῆν. τὰ δέ, μᾶλλον ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι. τὰ δέ, ἤδη

χεῖρον ἔχει. Τὰ δέ, καθ' ἓν ζῷον· ἐνοχλεῖται ἐναντίοις τοῖς μὴ ἴσοις. οὐδὲ γὰρ

διαλύω τὸ βλέπειν. ἀλλ' ὁ φθόνος μὴ τοῦτο. διαλύω δὲ ἄλλο. εἰ τὸ εἶναι σοι καὶ

διαλύω. καὶ τὸ αὐτοῦ ἔχειν. πῦρ δέ, ἢ ὑπὸ ὕδατος σβέννυται, καὶ ἕτερον

ὑπὸ πυρὸς φθείρεται, μὴ θαυμάσῃς. καὶ γὰρ εἰς τὸ εἶναι ἄλλο αὐτὸ ἤγαγεν.

οὐ κακὸν ὂν ὑπ' αὐτοῦ, ὑπ' ἄλλου ἡ φθορά. καὶ ἐληλυθὼς εἰς τὸ εἶναι, ὑπ' ἄλλου

φθορᾶς. καὶ ἡ φθορὰ δὲ αὐτῷ, οὐ κακὸν ἦν οὕτω γενομένου φθορᾶς. καὶ ἀντὶ τοῦ φθαρέν-

τος πυρός, πῦρ ἄλλο. Τὰ μὲν γὰρ σώματα τῷ οὐρανῷ, ὑπαρχόμενα. ἐν δὲ

τῷ δὲ τῷ οὐρανῷ, τὸ μὲν ἀεὶ ζῇ. καὶ ὃ ἔστι μένει καὶ μένει. αἱ δὲ ἀμείβουσαι

ψυχαὶ σώματα, καὶ ἄλλοτε ἐν ἄλλῳ εἴδει γίνονται. καὶ ὅταν δὲ δύνηται, ἔξω

γενέσεως στᾶσα, μετὰ τῆς πάσης ἐστὶ ψυχῆς. σώματα δὲ ζῇ, κατὰ τὸ εἶδος

καὶ καθ' ὅλα ἕκαστα· εἴπερ ἐξ αὐτῶν καὶ ζῷα γίνεται, καὶ τρέφονται. ζωὴ γὰρ

ἐνταῦθα κινουμένη. ἐκεῖ δὲ ἀκίνητος. ἔδει δὲ ἐξ ἀκινησίας κίνησιν εἶναι. καὶ

ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ ζωῆς, τὴν ἐξ αὐτῆς γενέσθαι ἄλλην. οἷον ἐμπνέουσαν καὶ οὐκ

ἀτρεμοῦσαν ζωήν. ἀναπνοὴν τῆς ἠρεμούσης οὖσαν. ζῴων δὲ εἰς ἄλληλα ἀδικίαι

καὶ αἱ ἐπιθέσεις καὶ φθοραί. οὐδὲ γὰρ ἀΐδια ἐγίνετο. ἐγίνετο δὲ ὅτι λόγος

πᾶσαν ὕλην κατελάμβανε. καὶ εἶχεν ἐν αὐτῷ πάντα. ὄντων αὐτῶν ἐκεῖ

ἐν τῷ ἄνω οὐρανῷ. πόθεν γὰρ ἂν ἦλθε, μὴ ὄντων ἐκεῖ. ἀνθρώπων δὲ εἰς

ἀλλήλους ἀδικίαι. ἔχοιεν μὲν ἂν αἰτίαν ἔφεσιν τοῦ ἀγαθοῦ. ἀδυναμίᾳ δὲ τοῦ

τυχεῖν, σφαλλόμενοι ἐπ' ἄλλα τρέπονται. ἰσχύοντες δὲ ἀδικοῦντες δίκας. κακού-

μενοι τὰς ψυχὰς ἐνεργείαις κακίας. τάττονται εἰς τόπον χείρονα. οὐ

γὰρ μήποτε ἐκφύγῃ μηδέν, τὸ ταχθὲν ἐν τῷ τοῦ παντὸς νόμῳ. ἔστι δὲ οὐ διὰ

τὴν ἀταξίαν τάξις. οὐδὲ διὰ τὴν ἀνομίαν νόμος, ὥς τις οἴεται. ἵνα γένοιτο ἐκεῖνα

διὰ τὰ χείρω, καὶ ἵνα φαίνοιτο. ἀλλὰ διὰ τὴν τάξιν ἐπακτὸν οὖσαν. καὶ ὅτι τάξις

ἀταξία. καὶ διὰ τὸν νόμον καὶ τὸν λόγον. καὶ ὅτι λόγος, παρανομία καὶ ἄνοια.

οὐ τῶν βελτιόνων τὰ χείρω πεποιηκότων. ἀλλὰ τῶν δέχεσθαι δεομένων τὰ

ἀμείνω. φύσει τῇ αὐτῶν, ἢ συντυχίᾳ καὶ κωλύσει ἄλλων, δέξασθαι οὐ δυνηθέ-

ντων. τὸ γὰρ ἐπακτῷ χρώμενον τάξει, τοῦτο ἂν οὐ τύχοι. ἢ δι' αὐτὸ παρ' αὐ-

τοῦ. ἢ δι' ἄλλο παρ' ἄλλου. πολλὰ δὲ ὑπ' ἄλλων πάσχει. καὶ ἀκόντων τῶν ποι-

ούντων. καὶ πρὸς ἄλλο ἱεμένων. τὰ δὲ δι' αὐτῶν ἔχοντα κίνησιν αὐτε-

ξούσια ζῷα, ῥέπει ποτὲ μέν, πρὸς τὰ βελτίω. ποτὲ δέ, πρὸς τὰ χείρω.

τὴν δὲ τῶν ταλαιπώρων τροπὴν παρ' αὐτοῦ ζητεῖν, ἴσως οὐκ ἄξιον. ὀλίγη γάρ τις ῥοπὴ
κατ' ἀρχὰς γινομένη, προϊοῦσα ταύτῃ, πλείων καὶ μεῖζον τὸ ἁμαρτανόμενον ἀεὶ ποι-
εῖ· σῶμα δὲ σύνεστι· καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐπιθυμία· καὶ παροφθὲν τὸ πρῶτον καὶ τὸ
ἐξαίφνης· καὶ μὴ ἀναληφθὲν αὐτίκα, καὶ αἵρεσιν εἰς ὃ ἔπεσεν εἰργάσατο.
ἕπεται γε μὴν δίκη· καὶ οὐκ ἄδικον τοιαύτην γενομένην, ἀπολαύειν ἃ πάσχειν τῇ
διαθέσει· οὐδ' ἀπαιτητέον τούτοις τὸ εὐδαιμονεῖν ὑπάρχειν, οἷς μὴ εἰργάσαντο
εὐδαιμονίας ἄξια· οἱ δ' ἀγαθοὶ μόνοι εὐδαίμονες. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ θεοὶ εὐδαί-
μονες. εἰ τοίνυν καὶ ψυχαῖς ἐν τῷ δὲ τῷ παντὶ ἔξεστιν εὐδαίμοσιν εἶναι, εἴ τινες μὴ
εὐδαίμονες, οὐκ αἰτιατέον τοῦτο τὸ πᾶν· ἀλλὰ τὰς ἐκείνων ἀδυναμίας· οὐ δυνη-
θείσας καλῶς ἐναγωνίσασθαι· οὗ δὴ ἆθλα ἀρετῆς πρόκειται· καὶ μὴ θείους δὲ γενο-
μένους θεῖον βίον μὴ ἔχειν, τί δεινόν. πενίαι δὲ καὶ νόσοι, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς, οὐδέν.
τοῖς δὲ κακοῖς, σύμφορα· καὶ ἀνάγκη νοσεῖν σώματα ἔχοντας. καὶ οὐκ ἀχρεῖα δὲ
ταῦτα πάντα πάντῃ, εἰς σύνταξιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου. ὡς γὰρ φθαρέντων
τινῶν, ὁ λόγος ὁ τοῦ παντὸς κατεχρήσατο τοῖς φθαρεῖσιν εἰς γένεσιν ἄλλων· οὐδὲν γὰρ
οὐδαμοῦ ἐκφεύγει τὸ ὑπὸ τούτου καταλαμβάνεσθαι, οὕτω καὶ κακωθέντος σώματος,
καὶ μαλακισθείσης δὲ ψυχῆς τῆς τὰ τοιαῦτα πασχούσης· καὶ νόσοις καὶ κακίᾳ
ληφθέντα, ὑπεβλήθη ἄλλῳ εἱρμῷ καὶ ἄλλῃ τάξει· καὶ τὰ μέν, αὐτοῖς συνήνεγκε
τοῖς παθοῦσιν· οἷον πενία καὶ νόσος· ἡ δὲ κακία εἰργάσατό τι χρήσιμον εἰς τὸ ὅλον
παράδειγμα δίκης γενομένη· καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῆς χρήσιμα παρεχομένη.
καὶ γὰρ ἐγρηγορότας ἐποίησε· καὶ νοῦν καὶ σύνεσιν ἐγείρει πονηρίας ὁδοῖς ἀντιτατ-
τομένων· καὶ μανθάνειν δὲ ποιεῖ οἷον ἀγαθὸν ἀρετή, παραθέσει κακῶν ὧν οἱ πονη-
ροὶ ἔχουσι· καὶ οὐ γέγονε τὰ κακὰ διὰ ταῦτα, ἀλλ' ὅτι χρῆται καὶ αὐτοῖς εἰς δέον
ἐπεὶ ἐγένετο, εἴρηται. τοῦτο δὲ δυνάμεως μεγίστης, καλῶς καὶ τοῖς κακοῖς
χρῆσθαι δύνασθαι· καὶ τοῖς ἀμόρφοις γενομένοις εἰς ἑτέρας μορφὰς χρῆσθαι ἱ-
κανὴν εἶναι. ὅλως δὲ τὸ κακόν, ἔλλειψιν ἀγαθοῦ θετέον. ἀνάγκη δὲ ἔλλειψιν εἶ-
ναι ἐνταῦθα ἀγαθοῦ, ὅτι ἐν ἄλλῳ. τὸ οὖν ἄλλο ἐν ᾧ ἐστι τὸ ἀγαθόν, ἕτερον ἀγαθοῦ
ὄν, ποιεῖ τὴν ἔλλειψιν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἀγαθὸν ἦν. διὸ οὔτε ἀπολέσθαι τὰ κακά·
ὅτι τε ἄλλα ἐλάττω πρὸς ἀγαθοῦ φύσιν· ἕτερά τε ἀγαθοῦ, τὴν αἰτίαν τῆς
ὑποστάσεως ἐκεῖθεν λαβόντα· τοιαῦτα γενόμενα τῷ πόρρω. τὸ δὲ
παρ' ἀξίαν, ὅτι ἀγαθοὶ κακὰ ἔχουσι· φαῦλοι δὲ τὰ ἐναντία. τὸ μὲν λέγειν

v. plato ait in Theaeteto

+

ὥσπερ οὐδὲν κακὸν τῷ ἀγαθῷ, οὐδὲ αὖ τῷ φαύλῳ ἀγαθόν, ὀρθῶς μὲν λέγεται· ἀλλὰ
διὰ τί, τὰ μὲν παρὰ φύσιν τούτῳ· τὰ δὲ κατὰ φύσιν τῷ πονηρῷ· πῶς γὰρ καλῶς
νέμοντος· ἀλλ᾽ εἰ τὰ κατὰ φύσιν οὐ προστίθησιν εὐδαιμονίαν, οὐδ᾽ αὖ
τὰ παρὰ φύσιν ἀφαιρεῖ τὸ κακὸν τοῦ ἐν φαύλοις, τί διαφέρει τοῦτο ἢ οὕτως.
ὥσπερ οὐδ᾽ εἰ ὁ μὲν καλὸς τὸ σῶμα· ὁ δὲ αἰσχρὸς ὁ ἀγαθός· ἀλλὰ τὸ πρέπον καὶ ἄλλως
καὶ τὸ κατ᾽ ἀξίαν οὕτως ἂν ἦν, ὃ νῦν οὐκ ἔστι· προνοίας δὲ ἀρίστης ἂν ἦν·
καὶ μὴν καὶ τὸ δούλους, τοὺς δέ, δεσπότας εἶναι· καὶ ἄρχοντας τῶν πόλεων τοὺς κακούς,
τοὺς δὲ ἐπιεικεῖς δούλους εἶναι, οὐ πρέπον ἦν· οὐδ᾽ εἰ προσθήκη τοῦ
μὴ φέρει εἰς ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ κτῆσιν· καίτοι τὰ ἀνομώτατα ἂν πράξειεν ἄρχων
πονηρός· καὶ κρατοῦσι δὲ ἐν πολέμοις οἱ κακοί· καὶ οἷα αἰσχρὰ δρῶσιν αἰχμαλώτους
λαβόντες· πάντα γὰρ ταῦτα ἀπορεῖν ποιεῖ, ὅπως προνοίας οὔσης γίνεται. εἰ
γάρ, εἰ πρὸς τὸ ὅλον βλέποντα δεῖ τὸν ποιοῦντα ποιεῖν, ἀλλ᾽ οὖν καὶ τὰ μέρη ὀρθῶς
ἔχειν ταῦτα δέον αὐτῷ· καὶ μάλιστα ὅταν ἔμψυχα ᾖ· καὶ ζωὴν ἔχῃ ἢ καὶ λογι-
κή· καὶ τὴν πρόνοιαν δεῖ ἐπὶ πάντα φθάνειν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τοῦτο εἶναι· τὸ μη-
δενὸς ἠμεληκέναι. εἰ οὖν φαμεν ἐκ νοῦ τοῦδε τὸ πᾶν ἠρτῆσθαι, καὶ εἰς ἅπαντα ἐλη-
λυθέναι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, πειρᾶσθαι δεῖ δεικνύναι ὅπῃ καλῶς τούτων ἕκαστον
ἔχει· πρῶτον τοίνυν ληπτέον, ὡς εἰ καλῶς ἐν τοῖς μικτοῖς ζητοῦντας, χρὴ μὴ
πάντῃ ἀπαιτεῖν ὅσον τὸ καλῶς ἐν τῷ ἀμίκτῳ ἔχει· μηδὲ ἐν δευτέροις ζητεῖν τὰ
πρῶτα· ἀλλ᾽ ἐπεὶ καὶ σῶμα ἔχει, συγχωρεῖν καὶ παρὰ τούτου τι ἰέναι εἰς τὸ πᾶν. ἀπαι-
τεῖν δὲ παρ᾽ αὐτοῦ, ὅσον δύναιτο δέξασθαι τὸ μῖγμα, εἰ μηδὲν τούτου ἐλλείπει.
οἷον εἴ τις σκοποῖτο τὸν ἄνθρωπον τὸν αἰσθητὸν ὅστις κάλλιστος, οὐκ ἂν δήπου τῷ
ἐν νῷ ἀνθρώπῳ ἠξίου τὸν αὐτὸν εἶναι· ἀλλ᾽ ἐκεῖνο ἀποδεδέχθαι τοῦ ποιητοῦ,
εἰ ὅμως ἐν σαρξὶ καὶ νεύροις καὶ ὀστέοις ὄντα κατέσχε τῷ λόγῳ, ὥστε καὶ ταῦτα
κοσμῆσαι καὶ τὸν λόγον δυνηθῆναι ἐπανθῆσαι τῇ ὕλῃ. ταῦτα τοίνυν ὑπο-
θεμένους χρὴ προϊέναι ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ ζητούμενα. τάχα γὰρ ἂν ἐν τού-
πῶς σκεπτέον περὶ προνοίας. τοις τὸ θαυμαστὸν εὕροιμεν τῆς προνοίας καὶ τῆς δυνάμεως ἀφ᾽ ἧς ὑπέστη τό-
δε τὸ πᾶν· ὅσα μὲν οὖν ἔργα ψυχῶν, ὅσα ἐν αὐταῖς ἵσταται ταῖς ἐργαζομέναις
τὰ χείρω, οἷον ὅσα κακαὶ βλάπτουσιν ἄλλας· καὶ ὅσα ἀλλήλας αἱ κακαί,
εἰ μὴ καὶ τοῦ κακὰς ὅλως αὐτὰς εἶναι, τὴν πρόνοιαν αἰτιῷτο, ἀπαιτεῖν λόγον οὐδὲ
δεῖ· οὐδ᾽ αἰτιᾶσθαι πρόνοιαν· αἰτία ἑλομένου διδόντας· εἴρηται γάρ, ὅτι δεῖ καὶ ψυχάς,

κινήσεις οἵας ἔχει· καὶ ὅτι οὐ τετυγμένον, ἀλλὰ ζωὰς ἤδη· καὶ ὅπως οὐδὲν θαυμαστὰς
οὔσας ὁρῶσιν, ἀκόλουθον βίον ἔχει· οὐδὲ γὰρ ὅτι κόσμος ἦν, ἠλλάχθαι· ἀλλὰ τοῦ
κόσμου τὸ κόσμον εἶναι ἔχει· καὶ ἔτι μηδ' ἄλλου καὶ ὑφίστασθαι· καὶ διοικεῖν· καὶ ποιεῖ δὲ ὅσ-
τις τρόπος· ἢ τῷ ὑφεστῶσθαι καὶ διδοῦσθαί τι παρ' αὐτῶν, ἢ τῷ κρεῖττον εἶναι· ἢ τῷ αἰτίῳ μέν,
οὕτως· ἀεὶ δ' οὕτως· οὐ γὰρ ἀνάγκη νῦν περὶ τούτου· ἀλλ' ὅτι ὅπως ποτ' ἄν, τήν γε πρό-
νοιαν ἐπὶ τούτοις οὐ μεμπτέον· ἀλλ' ὅταν πρὸς τὰς ἐναντιώσεις τὴν παράθεσιν ᾖ τῶν κακῶν
τις θεωρῇ, πένητας ἀγαθούς· καὶ πονηροὺς πλουτοῦντας· καὶ πλεονεκτοῦντας ἐν οἷς χρὴ
δεῖ ἀνθρώπους ὄντας τοὺς χείρους, καὶ κρατοῦντας καὶ αὐτῶν, καὶ τὰ ἔθνη· καὶ τὰς πό-
λεις, ἆρ' οὖν ὅτι μὴ μέχρι γῆς πρόνοια φθάνει; ἀλλὰ τῶν ἄλλων γινομένων ὁ λόγος μαρτυ-
ρεῖ ὅτι τοῦτο μέχρι γῆς ἰέναι· καὶ γὰρ ζῷα καὶ φυτά, καὶ λόγου καὶ ψυχῆς καὶ ζωῆς
μεταλαμβάνει· ἀλλὰ φθάνουσα οὐ κρατεῖ; ἀλλὰ ζῴου ἑνὸς ὄντος τοῦ παντὸς ὅ-
μοιον ἂν ποιοῖτο, εἴ τις κεφαλὴν μὲν ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον, ὑπὸ φύσεως καὶ λόγου
γίνεσθαι λέγοι καὶ τοῦ κρατοῦντος, τὸ δὲ λοιπόν, ἄλλαις ἀναθείη αἰτίαις· τύχαις ἢ ἀνάγ-
καις· καὶ φαῦλα διὰ τοῦτο, ἢ δι' ἀτονίαν φύσεως γεγονέναι· ἀλλ' οὔτε ὅσιον οὔτε
εὐσεβές, ἐνδόντας τὰ μὴ καλῶς ταῦτα ἔχειν, καταμέμφεσθαι τῷ ποιήματι·
λοιπὸν δὴ ζητεῖν, ὅπως καλῶς ταῦτα καὶ ὡς τάξεως μετέχει, ἢ ὅπη μή· ἢ ὡς οὐ κακῶς·
παντὸς δὴ ζῴου τὰ μὲν ἄνω, πρόσωπον καὶ κεφαλή, καλλίω· τὰ δὲ μέσα καὶ κάτω
οὐκ ἴσα· ἄνθρωποι δὲ ἐν μέσῳ καὶ κάτω· ἄνω δὲ οὐρανὸς καὶ οἱ ἐν αὐτῷ θεοί· καὶ τὸ πλεῖστον
τοῦ κόσμου, θεοὶ καὶ οὐρανὸς πᾶς κύκλῳ· γῆ δέ, οἷα κέντρον· καὶ ὡς πρὸς ἕν τι τῶν
ἄστρων· θαυμάζεται δὲ ἐν ἀνθρώποις ἀδικία· ὅτι ἄνθρωπον ἀξιοῦσιν ἐν τῷ παντὶ τὸ τί-
μιον εἶναι· ὡς οὐδενὸς ὄντος σοφωτέρου· τὸ δὲ κεῖται ἄνθρωπος ἐν μέσῳ θεῶν
καὶ θηρίων· καὶ ῥέπει ἐπ' ἄμφω· καὶ ὁμοιοῦνται οἱ μὲν τῷ ἑτέρῳ· οἱ δὲ τῷ
ἑτέρῳ· οἱ δὲ μεταξύ εἰσιν οἱ πολλοί· οἱ δὴ κακωθέντες, εἰς τὸ ζῴων ἐγγὺς ἀλόγων
καὶ θηρίων εἶναι, ἕλκουσι τοὺς μέσους καὶ βιάζονται· οἱ δὲ βελτίους μέν εἰσι τῶν
βιαζομένων· κρατοῦνται γε μὴν ὑπὸ τῶν χειρόνων, ᾗ εἰσὶ χείρους καὶ αὐτοί·
καὶ οὐκ εἰσὶν ἀγαθοί· οὐδὲ παρεσκεύασαν αὑτοὺς μὴ παθεῖν· εἰ οὖν παῖδες ἀσκή-
σαντες μὲν τὰ σώματα, τὰς δὲ ψυχὰς ὑπὸ ἀπαιδευσίας τούτων χείρους γενόμενοι,
ἐν πάλῃ κρατοῖεν τῶν μήτε τὰ σώματα μήτε τὰς ψυχὰς πεπαιδευμένων, καὶ
τὰ σιτία αὐτῶν ἁρπάζοιεν· καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν τὰ ἁβρὰ ἐκδύοιεν, τί ἂν
τὸ πρᾶγμα ἢ γέλως εἴη; ἢ πῶς οὐκ ὀρθὸς ὁ νομοθέτης συγχωρῶν, ταῦτα μὲν

προσέχειν ἐπαίνους, δίκην ἀργίας καὶ ῥᾳθυμίας διδόντας, οἱ ἀποστερούμενοι τῶν ἀγαθῶν
αὐτοῖς, οἱ διὰ τὸ ἄγαν καὶ τοῦ ζῆν μαλακῶς καὶ ἀνειμένως, περιιδόντες αὐτοὺς ἀρνάσθαι ὑπὸ
ἀνθ᾽ ἑτέρας, λύκων δὲ πάλαι εἶναι. Τοῖς δὲ ταῦτα ποιοῦσι, πρῶτον μὲν δίκη ἐστὶ
κοινῇ εἶναι καὶ κακοδαίμοσιν αὐτοῖς. εἶτα αὐτοῖς καὶ ἄλλα, ἀπαθέστερα ἔχουσιν τὸν τοιοῦ-
τον. οὐ γάρ ἐστιν ἐνταῦθα θανάτοις τιμωρουμένοις ἀποθανεῖν. ἀλλὰ τοῖς αὖ προτέροις
εἴπομεν. ὁ θάνατος καὶ κατὰ φύσιν, χείρω τοῖς ἔχουσι. τοῖς δὲ ἀμείνοσι τὸ ἀμεί-
νω. ἀλλ᾽ οὐ πάλαι γέγονε ταῦτα. διὰ γὰρ εἶναι ὅλως γὰρ ἀγωνιζόντων τῶν πο-
λεμίων ἀμφοτέρων γινομένων, ἀμφοτέρους μὲν ζωννύσθαι ἢ μὴ ὁ πόλεμος,
καὶ ἡ θάνατος ἢ κατὰ πληγὰς γυμνάζοντι. νῦν δὲ μέν, ἄοπλοι. οἱ δὲ ὁπλίτας
τοὺς κρατοῦσιν. ἔνθα οὐθὲν νῦν ὑπὸ τῶν ἀπολέμων αὐτομαχίαις σώζεσθαι
γὰρ ἐκ πολέμων φησὶ δὲ ὁ νόμος ἀνδρίζομένους. ἀλλ᾽ οὐ καὶ ἀρχομένους. οὐδὲ γὰρ
κομίζεσθαι καὶ πρὸς ἀρχομένους. ἀλλά τις ἐπιμελουμένους. οὐδέ γε καὶ αὐτὴν
μὴ γὰρ ἐπιμελουμένους. οὐδὲ γὰρ ἀνάπαλιν, ἢ τοῖς φαύλοις πλέον ἢ τοῖς σπουδαίοις,
ἢ ὅλως αὐτοῖς χωροῦσιν ἄμεινον. εἰ γὰρ τοιοῦτον τὰς ἄλλας πάντας τὰς
ἐν βίον, γνώμη τῇ αὐτῶν περιτήν, κἂν μὴ ταύτῃ περιπλουτεῖν, ἢ θεοῖς φίλων,
σώζεσθαι δὲ μόνον τοῦ ἀγαθοῦ. οὐδὲ ταύτης ποιήσαντας διὰ ὑπομνήσεως αὐτὸν
οἱ θεοὶ σώζεσθαι. καὶ τοίνυν οἱ θάνατοι αὐτοῖς βελτίους, ἢ τὸ οὕτω ζῶντας εἶναι,
ὅπως ζῆν αὐτοὺς οὐκ ἐκβαλοῦσιν οἱ ἐν τῷ παντὶ νόμοι. ὥστε τῶν ἐναντίων
γινομένων, εἰρήνης ἐν πολλοῖς καὶ ἐν πάσαις φυλαττομένης, ἀλλ᾽ ὡς αὐτὸς
τῷ προνοεῖ. ὥσπερ καὶ τὸ ὄντως τὰ χείρω. ἄρχουσι δικαίως, ἀρχομένων
ἀνδρῶν. τοῦτο γὰρ δίκαιον. οὐκ ἐκεῖνο. οὐ γὰρ δὴ οὕτω τὴν πρόνοιαν εἶναι δεῖ,
ὥστε μηδὲν ἧττον εἶναι, πάντα δὲ οὔσης πρόνοιαν, καὶ μόνης αὐτῆς ἢ ἄλλου ὅτου τινὸς
γὰρ αὐτοῦ ἐπιμελεῖσθαι. ἀλλὰ μόνον αὐτὴν τὸ θεῖον. τοῦτο δὲ καὶ νῦν ἐστι καὶ πρὸς ἄλλο
δηλοῦσθαι. οὐχ ἵνα αὐτὴ ἢ τὸ ἄλλο, ἀλλ᾽ ὅπως τοιοῦτον ἀνθρώπων ὑπὸ τούτων, τηροῦ-
τον ἀνθρώποις. τοῦτο δὲ ἐστὶ νόμῳ προνοεῖ ζῶντας, ὁ δή ἐστι, περιττῶς ὅλως
ὁ νόμος αὐτῆς λέγει. λέγει δὲ τοῖς μὲν ἀδικοῖς γενομένοις, ἀθλίον βίον καὶ,
σκαιὸς καὶ κακὸς καὶ ἐσχάτων. τοῖς δὲ ἀγαθοῖς τὰ ἐναντία. κοινὸν δηλοῦμεν,
ἀξιοῦν ἄλλους αὐτῶν σωτῆρας εἶναι, ἢ αὐτὸν περιγενέσθαι, τὸ θεῖον τὸν ἀρχῶν
ποιεῖν. οὐ τοίνυν οὐδὲ θεὸς αὐτῶν ἀρχὴν τὰ καθήκοντα, ἀφέντας τὸν
ἑαυτῶν βίον. οὐδέ γε τοῖς ἀνθρώποις τὸν καθ᾽ ἑαυτὸν ἄλλον βίον ζῶντας, τὸν

ἀρχῆς αὐτῆς ἀφεμένω, τούτους αὐτῶν ἄρχοντας εἶναι. ἐπεὶ οὐδ᾽ αὐτοί εἰσι μὴ ἠθελον-
τές πως ὅπως ἄρχοντες ἀγαθοὶ γένωνται τῶν ἄλλων. ὅπως αὐτοὶ ᾖ ἐπιμελούμενοι, ἀλλ᾽
φθονοῦσιν, ἐάν τις ἀγαθὸς παρ᾽ αὐτοῦ φύηται. ἐπεὶ πλείους ἂν ἐγένοντο ἀγαθοί,
εἰ τούτων ἐποιοῦντο σπουδάς. γινόμενοι τοίνυν ζῷον οὐ κάριστον, ἄλλως μὲν δοκοῦντα
ξένον, ἡγούμενον ὅμως ἐν ὠφελεῖται τόπῳ, ὑπὸ προνοίας οὐ κινούμενον ἀλ-
λοπαθείᾳ, ἀλλ᾽ ἀναφυόμενον ἀεὶ πρὸς τὰ ἄλλα ποικίλαις μηχαναῖς αἷς τὸ θε-
ὸν χρῆται, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τὴν τοιαύτην, οὐκ ἀπὸ λόγου δεῖ γενόμενον εἶναι τὸν ἄν-
θρωπον τέλεον. ἀλλὰ μετέχον ἀεὶ καὶ μὴ ἀπρεπῶς ἐστί, καὶ σοφίας καὶ νοῦ, καὶ τέχνης
καὶ δικαιοσύνης. τῆς γοῦν πρὸς ἀλλήλους ἕκαστοι. καὶ οἱ ἀδικοῦσι δὲ, οἱ
ὄντες δίκαιοι ὡς ταῦτα ποιεῖν, εἶναι γὰρ ἀξίους, οὕτω καλοῦσιν ἄνθρωπος ποί-
ημα, ὃ ἂν δύναται καλὸν εἶναι. καὶ συκοφαντεῖν γε τὸ πᾶν, μὴ ῥᾳδίως τῶν ἄλλων
ζῴων ὄντα ἐπὶ γῆς βελτίονα. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα ἐλάττω ζῷα αὐτῶν, καὶ
μόνον τὴν φύσιν, μέμφεται οὐδεὶς νοῦν ἔχων. γελοῖον γὰρ ἄν τις μέμφοιτο, ὅτι τὰ
δυνατὰ δύναται, ὡς δέον αὐτοὺς ζῆν κοιμωμένους. ἀλλ᾽ ἀφαιρεῖ δὴ καὶ ταῦτα εἶναι.
ἀλλ᾽ ἀμέλει, περὶ ὧν οἱ πολλοὶ τῶν αὐτῶν ὠφελοῦνται. τὰ δὲ συκοφαντεῖ δὲ διὰ πολλὰς
ὁ χρόνος. ὥστε μηδὲν αὐτοῖς μετεῖναι μηδὲ δι᾽ αὑτοὺς εἶναι. γελοῖον δὲ καὶ ὅτι
ἄδεια πολλὴ αὐτῶν μέμφεται γινομένων καὶ αὐτῶν αἰτίων. εἰ δὲ μὴ
πεπείσθαι αὐτοῖς, ἀλλ᾽ αὐτοὶ τοιαῦτα αἰτιῶνται, τί θαυμαστόν ἐστιν. ἀλλ᾽ ἄν-
θρωποι ἄκοντες εἰσὶ κακοί, καὶ τοιοῦτοι γεγονότες, οὐ ταῦτ᾽ ἐστὶ τοῖς ἀδικοῦσιν
αἴτιον, οὐδὲ τοῖς περιέχουσιν, ὡς διὰ τοῖς ταῦτα περιέχοντας. εἰ δὲ
δίκη ἀνάγκη αὐτῷ κακῷ γενέσθαι, εἴτε ὑπὸ τῆς φορᾶς, εἴτε τῆς ἀρχῆς διαθέ-
σεις τὸ ἀκόλουθον ἐν τῇ θεοφιλεῖ πως οὕτως. εἰ δὲ δὴ καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἐστὶν ὁ
ποιῶν, πῶς οὐκ ἀδικοῦντας. ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκοντες, ὅ τι ἂν ἁμάρτωσι ἀνεύ-
θυνον. τοῦτο δὲ οὐκ ἀναιρεῖ τὸ αὐτοὺς τοὺς περιέποντας παρ᾽ αὐτῶν εἶναι. ἀλλ᾽
ὅτι αὐτοὶ ποιοῦσι, διὰ τοῦτο καὶ ἁμαρτάνουσιν. ἢ γὰρ ὅλως ἥμαρτον, μὴ
αὐτοὶ οἱ ποιοῦντες ὄντες. τὸ δὲ τῆς ἀνάγκης οὐκ ἔξωθεν, ἀλλ᾽ ὅτι πάντως.
τὸ δὲ τῆς φορᾶς, οὐχ ὥστε μηδὲν ἐφ᾽ ἡμῖν εἶναι. καὶ γὰρ εἰ ἔξωθεν τὸ πᾶν, οὕ-
τως ἂν ἦν, ὡς αὐτοὶ οἱ ποιοῦντες ἐβούλοντο. ὥστε οὐκ ἂν αὐτοῖς ἐναντία αὐ-
τὰ ἔθεντο αὐτοί. οὐδὲν ἀσεβές, εἰ θεοὶ ἐποίουν. νῦν δὲ παρ᾽ αὐτῶν τοῦτο.
ἀρχαῖς δὲ δοθείσαις, τὸ ἐφεξῆς περαίνεται. συμπεραινόμενος αὐτῆς

τῶν ἀκολουθεῖ καὶ τῷ ὄντι εἰσὶν ἀρχαί. ἀρχαὶ δὲ καὶ αὗται. κινοῦνται γοῦν πρὸς τὰ καλά, οἰκείᾳ φύσει. καὶ ἀρχὴ αὕτη αὐτεξούσιος. τὸ γὰρ ἀδελφοῖς καὶ αἰσθήσεις οὕτως εἴκασιν καὶ ἀπολαύσεις. καὶ ὅπῃ δυνατὸν καὶ πῶς εἰ δ'. ἀλλ' ὅλος πάντα ταῦτα ὑπάρχων. καὶ οὕτω βούλεται. καὶ τὰ λεγόμενα κακά, αὐτὸς κατὰ λόγον ποιεῖ. οὐ βουλόμενος πάντα ἀγαθὰ εἶναι. ὥσπερ ἂν εἴ τις τεχνίτης, οὐ πάντα τὰ ἐν τῷ ζῴῳ ὀφθαλμοὺς ποιεῖ, οὕτως οὐδὲ ὁ λόγος πάντα θεοὺς εἰργάζετο. ἀλλὰ τὰ μέν, θεούς. τὰ δέ, δαίμονας δευτέραν φύσιν. εἶτα ἀνθρώπους καὶ ζῷα ἐφεξῆς. οὐ φθόνῳ. ἀλλὰ λόγῳ ποικιλίαν νοερὰν ἔχοντι. ἡμεῖς δέ, ὥσπερ οἱ ἄπειροι γραφικῆς τέχνης, αἰτιῶνται, ὡς οὐ καλὰ τὰ χρώματα πανταχοῦ. ὁ δέ, ἄρα τὰ προσήκοντα ἀπέδωκεν ἑκάστῳ τόπῳ. καὶ αἱ πόλεις δὲ οὐκ ἐξ ἴσων. καὶ αἱ εὐνομίᾳ χρῶνται. ἢ εἴ τις δρᾶμα μέμφοιτο, ὅτι μὴ πάντες ἥρωες ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ οἰκέτης. καί τις ἀγροίκως καὶ φαύλως φθεγγόμενος. τὸ δέ, οὐ καλόν ἐστιν, εἴ τις τοὺς χείρους ἐξέλοι. καὶ ἐκ τούτων συμπεπληρωμένον. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ὁ λόγος ἐναρμόσας ἑαυτὸν ὕλῃ, ταῦτα εἰργάζετο, τοῦτο ὢν ὅπερ ἐστίν, ἀνόμοιος τοῖς μέρεσιν, ἐκ τοῦ πρὸ αὐτοῦ τοῦτο ὤν. καὶ τοῦτο τὸ γενόμενον οὕτω γενόμενον, μὴ ἂν δέχεσθαι κάλλιον αὐτοῦ ἄλλο. ὁ δὲ λόγος οὐκ ἐκ πάντων ὁμοίων καὶ τὴν ἀπολησίαν οὐκ ἂν ἀνέλοιτο. καὶ οὗτος ὁ λόγος ὁ σύμπας. πάντως ὄντος καὶ τὰ μόρια ἑκάστου, ἄλλος. εἰ δὲ ψυχὰς αὐτοῦ ἄλλας ἐπεισάγει, οἷον ψυχάς, καὶ βιάζοιτο παρὰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἐναρμόζεσθαι τῷ ποιήματι πρὸς τὸ χεῖρον πολλάς, πῶς ὀρθῶς. λεκτέον καὶ τὰς ψυχάς. οἷον μέρη αὐτοῦ εἶναι, καὶ μὴ χείρους ποιοῦντα ἐναρμόττειν. ἀλλ' ὅπου προσήκει αὐταῖς κατὰ χώραν κατ' ἀξίαν. ὥσπερ οὐδὲ ἐκεῖνον ἀποβλητέον τὸν λόγον. ὃς οὐ πρὸς τὸ παρὸν ἑκάστοτέ φησι βλέπειν. ἀλλὰ πρὸς τὰς πρόσθεν περιόδους. καὶ αὖ τὸ μέλλον. ὥστε δούλους ποιοῦντα, εἰ ἐγένοντο κακοὶ δεσπόται. καὶ ὅτι σύμφορον αὐτοῖς οὕτω. καὶ εἰ κακῶς ἐχρήσαντο πλούτῳ, πένητας. καὶ ἀγαθοῖς οὐκ ἀσύμφοροι πένησιν εἶναι. καὶ φονεύσαντας ἀδίκως, φονευθῆναι. ἀδίκως μὲν τῷ ποιήσαντι, αὐτῷ δὲ δικαίως τῷ παθόντι. καὶ τὸ πεισόμενον συνάγεσθαι εἰς τὸ αὐτὸ τῷ ἐπιτηδείῳ ποιήσειν ἃ παθεῖν ἐχρῆν ἐκεῖνον. μὴ γὰρ δὴ κατὰ συντυχίαν δοῦλον, μηδὲ αἰχμάλωτον ὡς ἔτυχε. μηδὲ ὑβρίζεσθαι εἰς σῶμα εἰκῇ. ἀλλ' ἦν ποτε ταῦτα ποιήσας, ἃ νῦν ἐστι πάσχων. καὶ μητέρα τις ἀνελών, ὑπὸ παιδὸς ἀναιρεθήσεται.

γενόμενος γυνή· καὶ βιασάμενος γυναῖκα ἔσται, ἵνα βιασθῇ· ὅθεν καὶ θεῶν φήμῃ ἀδρά- ἀδράστεια quid?
στεια· αὕτη γὰρ ἡ διάταξις, ἀδράστεια ὄντως· καὶ ὄντως δίκη καὶ σοφία θαυμαστή.
τεκμαίρεσθαι δὲ δεῖ τοιαύτην τινὰ εἶναι τάξιν ἀεὶ τῶν ὅλων, ἐκ τῶν ὁρωμένων ἐν
τῷ παντί· ὡς ἐς ἅπαν χωρεῖ καὶ ὅτι μικρότατον· καὶ ἡ τέχνη θαυμαστὴ οὐ
μόνον ἐν τοῖς θείοις, ἀλλὰ καὶ ὧν ἄν τις ὑπενόησε καταφρονῆσαι ὡς μικρῶν τὴν πρό-
νοιαν· οἷα καὶ ἐν τοῖς τυχοῦσι ζώοις ἡ ποικίλη θαυματουργία· καὶ ἡ μέχρι τῶν
ἐν γῇ φυτῶν, καρποῖς καὶ ἐπὶ φύλλοις εὐμορφία, καὶ τὸ εὐανθὲς ἁβρόν· καὶ ῥα-
δινὸν καὶ ποικίλον· καὶ ὅτι οὐχ ἅπαξ ἐποίησε καὶ ἐπαύσατο· ἀλλ' ἀεὶ ποιεῖται
τῶν ὑπεράνω φερομένων καὶ ταῦτα, οὐχ ὡσαύτως· μεταπίπτει τοίνυν τὰ
μεταβαλλόμενα, οὐκ ἐπὶ τὰ χείρω μεταβάλλοντα· οὐδ' ἀσχήμοσι σχήμασι μεταλαμβανόντων
ἀλλ' ὡς καλόν· καὶ ὡς πρέπει δυνάμεσι θείαις ποιεῖν· ποιεῖ γὰρ πᾶν τὸ θεῖ-
ον ὡς πέφυκε· πέφυκε δὲ κατὰ τὴν αὐτοῦ οὐσίαν· οὐσία δὲ αὐτῷ, ἡ τὸ καλὸν
ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ καὶ τὸ δίκαιον συνεισφέρει· εἰ γὰρ μὴ ἐνταῦθα, ποῦ
ἂν εἴη. ἔχει τοίνυν ἡ διάταξις οὕτω κατὰ νοῦν· ὡς ἄνευ λογισμοῦ εἶναι· οὕτω
δὲ εἶναι, ὡς εἴ τις ἄριστα δύναιτο λογισμῷ χρήσασθαι, θαυμάσαι ὅτι μὴ ἂν ἄλλως
εὗρε λογισμὸς ποιῆσαι· ὃ ποιόν τι γινώσκεται καὶ ἐν ταῖς καθέκαστα φύσεσι
γινομένων ἀεὶ νοερώτερον ἢ κατὰ λογισμοῦ διάταξιν. ἐφ' ἑκάστου μὲν
οὖν τῶν γινομένων ἀεὶ γενῶν οὐκ ἔστιν αἰτιᾶσθαι τὸν ποιοῦντα λόγον, εἴ τις
μὴ ἀξιοῖ ἕκαστον οὕτω γεγονέναι χρῆναι· ὡς τὰ μὴ γεγονότα ἀλλ' ἀΐδια, ἔν
τε νοητοῖς, ἔν τε αἰσθητοῖς, ἀεὶ καὶ αὐτὰ ὄντα, προσθήκην αἰτῶν ἀγαθοῦ πλεί-
ονα· ἀλλ' οὐ δεόντως ἕκαστον ὡς αὐτάρκη ἡγούμενος· οἷον ὅτι μὴ καὶ
κέρατα· οὐ σκοπούμενος ὅτι τὸν λόγον οὐχ οἷόν τε μὴ οὐκ ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν· ἀλλ' ὅ-
τι οὐ δεῖ ἐν τῷ μείζονι τὰ ἐλάττω· καὶ ἐν τῷ ὅλῳ τὰ μέρη· καὶ οὐκ ἴσα δεῖ αὐτὰ
εἶναι, ἢ οὐκ ἂν ἦν μέρη. ὁ μὲν γὰρ ἄνω πᾶς, πάντα· τὰ δὲ κάτω οὐ πάντα
ἕκαστον· καὶ ἄνθρωπος δὴ καθόσον μέρος ἕκαστον, οὐ πᾶς. εἰ δέ που ἐν μέρεσιν εἴη τι
καὶ ἄλλο τι ὃ μὴ μέρος, τούτῳ κἀκεῖνο πᾶν. τὸ δὲ καθέκαστα ἢ τοῦτο, οὐκ ἀπαι-
τητέος ἐσχάτως εἶναι εἰς ἀρετῆς ἄκρον· ἤδη γὰρ οὐκ ἂν μέρος. οὐ μὴν οὐδὲ τῷ
ὅλῳ τὸ μέρος κοσμηθὲν εἰς μείζονα ἀξίαν φθονεῖται· καὶ γὰρ κάλλιον τὸ
ὅλον ποιεῖ, κοσμηθὲν ἀξιώματι μείζονι· καὶ γὰρ γίνεται τοιοῦτον, ἀφομοιωθὲν
τῷ ὅλῳ· καὶ οἷον συγχωρηθὲν τοιοῦτον εἶναι, καὶ συνταχθὲν οὕτως, ἵνα καὶ

καὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐν ἑκάστῳ τι ἐν αὐτῷ· οἷον καὶ κατὰ τὸν ὅλον οὐρανὸν
τὰ ἄστρα· καὶ ἡ ἐνταῦθα ἀντίληψις, οἷον ἀγάλματος κατὰ τοῦ καὶ ... ἤ τινα ἐν τῇ
ἤ τινα καὶ τέχνην ἢ φύσει γινομένους, ὥσπερ μὲν καὶ ... πρόσω που ἐπεισελθόντας ἀ-
στρα· καὶ ἐν τοῖς στήθεσι δὲ ἄλλοι· καὶ ἐπὶ μὲν ἐκεῖ ἐπὶ ... στερεῶν θεοῖς καὶ μέν.
τὰ μὲν οὖν ἐν κατὰ αὐτὰ ἐφ᾽ αὑτῶν θεωρούμενα οὕτως· ἢ οὐ μέμπτον καὶ δὴ τοῦτον τὸν
... ἐν τούτων καὶ ἀνθρώπων, ἔχοι αὐτὴν ἐπὶ ... καὶ ἀπορεῖ· κατὰ τί τὴν ἀλληλο-
φαγίαν τῶν ἄλλων ζῴων, καὶ τὰς ἀνθρώπων εἰς ἀλλήλους ἐπιθέσεις· καὶ ὅτι πόλεμος
ἀεί· καὶ οὐ μήποτε παύσασθαι οὐδὲ ἀνοχὴν λάβοι· καὶ μάλιστα ὁ λόγος πεποίηκεν ὡς
εὖ ἔχειν· καὶ οὕτω λέγεται καλῶς ἔχειν· οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς οὕτω λέγουσιν ἐκεῖνος ὁ
λόγος βοηθεῖ, ὡς καλῶς καὶ τὸ δυνατὸν ἔχειν, αἰτίᾳ ὑλικῶς οὕτως ἐχόντων, ὥστε ἔλατ-
τον ὡς ἔχειν· καὶ ὡς οὐ δυνατὸν τὰ κακὰ ἀπολέσαι, ἃ πρὸς οὕτως ἔχειν ἔχειν· καὶ καλῶς·
καὶ οὐχ ἡ ὕλη παρυπόστασιν ἐκεῖ· ἀλλὰ παρήχθη ἵνα οὕτω· μᾶλλον δὲ ἦν καὶ αὐτὰ
ἐκ λόγου οὕτως· ἀρχὴ γὰρ ὁ λόγος· καὶ πάντα λόγος· καὶ τὰ γινόμενα κατ᾽ αὐτὸν καὶ
συνταττόμενα ἐπὶ τῇ γενέσει, πάντως οὕτως. Τίς οὖν ἡ τοῦ πολέμου τοῦ ἀκηρύ-
κτου ἐν ζῴοις καὶ ἐν ἀνθρώποις ἀνάγκη· ἢ ἀλληλοφαγίαι μὲν ἀναγκαῖαι, ἀμοιβαὶ ζῴων
οὖσαι, οὐ δυναμένων οὐδ᾽ εἴ τις μὴ κτείνοι αὐτὰ, οὕτω μένειν εἰς ἀεί· εἰ δὲ ἐν ᾧ χρόνῳ
δεῖ ἀπελθεῖν, οὕτως ἀπελθεῖν ἔδει, ὡς ἄλλοις γενέσθαι χρείαν παρ᾽ αὐτῶν, τί φθονεῖν
ἔδει· τί δ᾽ εἰ βρωθέντα ἄλλα ἐφύετο· οἷον ἐπὶ σκηνῆς τῶν ὑποκριτῶν, ὁ πε-
φονευμένος ἀλλαξάμενος τὸ σχῆμα, ἀναλαβὼν πάλιν εἰσίοι ἄλλου πρόσωπον. ἀλλὰ
τέθνηκεν ἀληθῶς οὗτος. Εἰ οὖν καὶ τὸ ἀποθανεῖν, ἀλλαγή ἐστι σώματος, ὥσπερ
ἐσθῆτος ἐκεῖ, ἢ καί τισιν ἀπόθεσις σώματος, ὥσπερ ἐκεῖ ἔξοδος ἐκ τῆς σκηνῆς
παντελὴς τότε, εἰσαῦθις πάλιν εἰσελευσομένου ἐνταῦθα, τί ἂν δεινὸν ἔχοι ἡ τοιαύτη
τῶν ζῴων εἰς ἄλληλα μεταβολή· πολὺ βελτίων οὖσα τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτὰ
γενέσθαι· ἐκείνως μὲν γὰρ ἐρημία ζωῆς· καὶ τῆς ἐν ἄλλῳ οὔσης ἀδυναμία· νῦν
δὲ πολλὴ οὖσα ἐν τῷ παντὶ ζωὴ, πάντα ποιεῖ καὶ ποικίλλει ἐν τῷ ζῆν· καὶ οὐκ ἀνέ-
χεται μὴ ποιεῖν ἀεὶ καλὰ καὶ εὐειδῆ ζῶντα παίγνια· ἀνθρώπων δὲ ἐπ᾽ ἀλλήλους
ὅπλα θνητῶν ὄντων, ἐν τάξει εὐσχήμονι μαχομένων, οἷα ἐν πυρρίχαις παίζοντες
ἐργάζονται, δηλοῖ τὰς ἀνθρωπίνας σπουδὰς ἁπάσας παιδιὰς οὔσας, τούς
τε θανάτους δηλοῖ μηδὲν δεινὸν εἶναι· ἀποθνήσκοντας δ᾽ ἐν πολέμοις καὶ
ἐν μάχαις, ὀλίγον προλαβόντας τοῦ γινομένου ἐν γήρᾳ, θᾶττον ἀπιόντας

Margin: ἐπίστασις ἄλλη.

καὶ [illegible]ντας· ἢ δ' ἀφαιροῖντο ζῶντες χρημάτων· γινώσκοιεν ἂν μηδὲ πρότερον αὐ-
τῶν, καὶ τοῖς ἁρπάζουσιν αὐτοῖς γελοίαν εἶναι τὴν κτῆσιν· ἀφαιρουμένων αὐτοὺς ἄλ-
λων· ἐπεὶ καὶ τοῖς μὴ ἀφαιρεθεῖσι, χεῖρον γίνεσθαι τῆς ἀφαιρέσεως τὴν κτῆσιν· ὥσπερ δὲ ἐπὶ
τῶν θεάτρων ταῖς σκηναῖς, οὕτω χρὴ καὶ τοὺς φόνους θεᾶσθαι· καὶ πάντας θανάτους
καὶ πόλεων ἁλώσεις· καὶ ἁρπαγάς, μεταθέσεις πάντα καὶ μετασχηματίσεις· καὶ θρήνων
καὶ οἰμωγῶν ὑποκρίσεις· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ ἑκάστων, οὐχ ἡ ἔνδον ψυχή·
ἀλλ' ἡ ἔξω ἀνθρώπου σκιά, καὶ οἰμώζει καὶ ὀδύρεται, καὶ πάντα ποιεῖ ἐν σκηνῇ τῇ ὅλῃ
γῇ, πολλαχοῦ σκηνὰς ποιησαμένων· τοιαῦτα γὰρ ἔργα ἀνθρώπου τὰ κάτω καὶ τὰ ἔξω μόνα
ζῆν εἰδότος· καὶ ἐν δακρύοις καὶ σπουδαίοις, ὅτι παίζων ἐστίν, ἠγνοηκότος· μόνῳ γὰρ
τῷ σπουδαίῳ, σπουδαστέον ἐν σπουδαίοις τοῖς ἔργοις· ὁ δ' ἄλλος ἄνθρωπος παίγνιον·
σπουδάζεται δὲ καὶ τὰ παίγνια τοῖς σπουδάζειν οὐκ εἰδόσι· καὶ τοῖς αὐτοῖς οὖσι παι-
γνίοις· εἰ δέ τις συμπαίζων αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα πάθοι, ἴστω παραπεσὼν παίδων ἄνθρωποι παίγνια
παιδιᾷ, τὸ περὶ αὐτὸν ἀποθέμενος παίγνιον· εἰ δὲ δὴ καὶ παίζοι Σωκράτης, παίζει
τῷ ἔξω Σωκράτει· δεῖ δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι· ὡς οὐ δεῖ τεκμήριον τοῦ κακὰ εἶναι,
τὸ δακρύειν καὶ θρηνεῖν τίθεσθαι, ὅτι δὴ καὶ παῖδες ἐπὶ οὐ κακοῖς καὶ δακρύουσι καὶ ὀδύ-
ρονται· ἀλλ' εἰ καλῶς ταῦτα λέγεται, πῶς ἂν ἔτι πονηρόν· ποῦ δὲ ἀδικεῖν· ἁμαρτάνειν
ποῦ· πῶς γὰρ ἔστι καλῶς γινομένων ἁπάντων, ἀδικεῖν ἢ ἁμαρτάνειν τὸν ποιοῦντα·
κακοδαίμονα δὲ πῶς, εἰ μὴ ἁμαρτάνοιεν μηδὲ ἀδικοῖεν· πῶς δὲ τὰ μέν, κατὰ φύσιν
τὰ δὲ παρὰ φύσιν φήσομεν εἶναι, τῶν γινομένων ἁπάντων καὶ δρωμένων κατὰ φύσιν ὄν-
των· πῶς δ' ὅλως καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀσέβειά τις ἂν εἴη, τοιούτου ὄντος τοῦ ποιοῦντος· οἷον
εἴ τις ἐν δράματι λοιδορούμενον ποιήσειεν ὑποκριτὴν τὸν ποιητὴν αὐτόν, καὶ κατατρέχοντα τοῦ
ποιήσαντος τοῦ δράματος· πάλιν οὖν σαφέστερον λέγωμεν τίς ὁ λόγος· καὶ ὡς εἰκότως
τοιοῦτός ἐστιν· ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ λόγος, τετολμήσθω γάρ, τάχα γὰρ ἂν καὶ τύχοιμεν·
ἔστι τοίνυν οὗτος, οὐκ ἄκρατος νοῦς· οὐδ' αὐτονοῦς· οὐδέ γε ψυχῆς καθαρᾶς τὸ
γένος· ἠρτημένος δὲ ἐκείνης, καὶ οἷον ἔκλαμψις ἐξ ἀμφοῖν, νοῦ καὶ ψυχῆς· καὶ ψυχῆς
κατὰ νοῦν διακειμένης· γεννησάντων τὸν λόγον τοῦτον, ζωὴν λόγον τινὰ ἡσυχῆ
ἔχουσαν· πᾶσα δὲ ζωὴ ἐνέργεια, καὶ ἡ φαύλη· ἐνέργεια δέ, οὐχ ὡς τὸ πῦρ ἐνεργεῖ·
ἀλλ' ἡ ἐνέργεια αὐτῆς· κἂν μὴ αἴσθησίς τις παρῇ, κίνησίς τις οὐκ εἰκῆ· οἷς γοῦν
ἂν μὴ παρῇ καὶ μεταλάβῃ ὁπωσοῦν ὁτιοῦν, εὐθὺς λελόγωται· τοῦτο δέ ἐστι
μεμόρφωται· ὡς τῆς ἐνεργείας τῆς κατὰ τὴν ζωήν, μορφοῦν δυναμένης·

καὶ κινοῦσιν οὕτως ὡς μορφοῦν· ἡ τοίνυν ἐνέργεια αὐτῆς τεχνική, ὥσπερ
ἂν ὁ ὀρχούμενος κινούμενος εἴη· ὁ γὰρ ὀρχηστής, τῇ οὕτω τεχνικῇ ζωῇ εἰκὼν ἂν εἴη αὐτῇ·
καὶ ἡ τέχνη αὐτὸν κινεῖ· καὶ οὕτω κινεῖ, ὡς τῆς ζωῆς αὐτῆς τοιαύτης πως οὔσης.
ταῦτα μὲν εἰρήσθω, τοῦ οἵαν δεῖ καὶ τὴν ἥντινοῦν ζωὴν ἡγεῖσθαι. ἥκων τοίνυν
ὁ λόγος οὗτος ἐκείνου ἑνὸς καὶ ζωῆς μιᾶς πλήρους ὄντος ἑκατέρου, οὐκ οὖν ἐστιν οὔτε
ζωὴ μία, οὔτε νοῦς τις εἷς· οὔτε ἑκασταχοῦ πλήρης· οὐδὲ διδοὺς ἑαυτὸν οἷς δίδωσιν
ὅλον τε καὶ πάντα· ἀντιθεὶς ἀλλήλοις τὰ μέρη, καὶ ποιήσας ἐνδεᾶ, πολέμου καὶ
μάχης σύστασιν καὶ γένεσιν εἰργάσατο· καὶ οὕτως ἐστὶν εἷς πᾶς, εἰ μὴ ἓν εἴη· γενόμενον
γὰρ αὐτὸ αὑτῷ τοῖς μέρεσι πολέμιον, οὕτως ἕν ἐστι καὶ φίλον· ὥσπερ ἂν εἰ δράματος λόγος
εἷς, ὁ τοῦ δράματος ἔχων ἐν αὐτῷ πολλὰς μάχας. τὸ μὲν οὖν δρᾶμα τὰ μεμαχη-
μένα οἷον εἰς μίαν ἁρμονίαν ἄγει σύμφωνον· οἷον διήγησιν τὴν πᾶσαν τῶν μαχομένων
ποιούμενος· ἐκεῖ δὲ ἐξ ἑνὸς λόγου, ἡ τῶν διεστώτων μάχη· ὥστε μᾶλλον ἄν τις τῇ
ἁρμονίᾳ τῇ ἐκ μαχομένων εἰκάσειε, καὶ ζητήσει διὰ τί τὰ μαχόμενα ἐν τοῖς λόγοις· ὡς οὖν κἀκεῖ
τὸ ὀξὺ καὶ βαρὺ ποιοῦσι λόγοι, καὶ συνίασιν εἰς ἕν, ὄντες ἁρμονίας λόγοι εἰς αὐτὴν
τὴν ἁρμονίαν ἄλλον λόγον μείζονα, ὄντες ἐλάττους αὐτοὶ καὶ μέρη, ὁρῶμεν δὲ καὶ ἐν τῷ
παντὶ τὰ ἐναντία, οἷον λευκόν, μέλαν· θερμόν, ψυχρόν· καὶ δὴ πτερωτόν,
ἄπτερον· ἄπουν, ὑπόπουν· λογικόν, ἄλογον, πάντα δὲ ζῴου ἑνὸς τοῦ σύμπαντος
μέρη· καὶ τὸ πᾶν ὁμολογεῖν αὐτῷ τῶν μερῶν πολλαχοῦ μαχομένων· κατὰ λόγον
δὲ τὸ πᾶν, ἀνάγκη καὶ τὸν ἕνα τοῦτον λόγον, ἐξ ἐναντίων λόγων ἕνα εἶναι· τὴν σύ-
στασιν αὐτῷ καὶ οἷον οὐσίαν τῆς τοιαύτης ἐναντιώσεως φερούσης· καὶ γὰρ εἰ μὴ πολὺς
ἦν, οὐδ' ἂν ἦν πᾶς, οὐδ' ἂν λόγος· λόγος δὲ ὤν, διάφορός τε πρὸς αὑτόν ἐστι·
καὶ ἡ μάλιστα διαφορὰ ἐναντίωσίς ἐστιν· ὥστε εἰ ἕτερον ὅλως, τὸ δὲ ἕτερον
ποιεῖ, καὶ μάλιστα ἕτερον ἀλλ' οὐχ ἧττον ἕτερον ποιήσει· ὥστε ἄκρως ἕτερον ποιῶν,
καὶ τὰ ἐναντία ποιήσει ἐξ ἀνάγκης· καὶ τέλειος ἔσται· οὐ καθ' διάφορα μόνον, ἀλλ-
ὰ καὶ ἐναντία ποιοῖ εἶναι αὐτόν. ὢν δὲ τοιοῦτος οἷος καὶ πάντως ποιεῖ, πολὺ
μᾶλλον τὰ ποιούμενα ποιήσει ἐναντία, ὅσῳ καὶ διέστηκε μᾶλλον· καὶ ἧττον ἓν ὁ κόσ-
μος ὁ αἰσθητός, ἢ ὁ λόγος αὐτοῦ· ὥστε καὶ πολὺς μᾶλλον· καὶ ἡ ἐναντίωσις μᾶλλον·
καὶ ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία μᾶλλον ἑκάστῳ· καὶ ὁ ἔρως τοῦ εἰς ἓν μᾶλλον. φθείρει δὲ καὶ τὰ
ἐρῶντα τὰ ἐρώμενα πολλάκις, εἰς τὸ αὐτῶν ἀγαθὸν σπεύδοντα· ὅταν φθαρτὰ
ᾖ· καὶ ἡ ἔφεσις δὲ τοῦ μέρους πρὸς τὸ ὅλον, ἕλκει εἰς αὐτὸ ὃ δύναται. ἔστιν οὖν

καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοί, ὡς παρὰ τῆς τέχνης ὀρχουμένων εἰς ἐναντία· καὶ αὐτὸ
τὸ μὲν τὸ μέρος ἀγαθόν, τὸ δέ, κακὸν φήσομεν. καὶ οὕτω καλῶς ἔχει. καὶ τοιοῦτοι
κακοὶ ἔτι. ἢ τὸ μὲν κακοὺς εἶναι οὐκ ἀφαιρεῖται, ἀλλ' ἢ μόνον ὅτι μὴ παρ' αὐτῶν τοιοῦ-
τοι. ἀλλ' ἴσως συγγνώμη τοῖς κακοῖς, εἰ μὴ καὶ τὸ τῆς συγγνώμης καὶ μὴ, ὁ λόγος ποιεῖ.
μέρος αὐτοῦ ἀγαθὸς ἀνήρ. τὸ δὲ ἄλλο πονηρός, καὶ πλείω μέρη ὁ πονηρός, ὥσπερ
ἐν δράμασι τὰ μέν, τάττει αὐτοῖς ὁ ποιητής, τοῖς δέ, χρῆται οὖσιν ἤδη. οὐ γὰρ
αὐτὸς πρωταγωνιστὴν, οὐδὲ δεύτερον, οὐδὲ τρίτον ποιεῖ. ἀλλὰ διδοὺς ἑκάστῳ τοὺς
προσήκοντας λόγους, ἤδη ἀπέδωκεν ἑκάστῳ εἰς ὃ τετάχθαι δέον. οὕτω τοι καὶ
ἔστι τόπος ἑκάστῳ. ὁ μὲν, τῷ ἀγαθῷ. ὁ δέ, τῷ κακῷ πρέπων. ἑκάτερος οὖν
κατὰ φύσιν καὶ κατὰ λόγον, εἰς ἑκάτερον καὶ τὸν πρέποντα χωρεῖ. τὸν τόπον ἔχων
ὃν εἵλετο. εἶτα φθέγγεται καὶ ποιεῖ· ὁ μέν, ἀσεβεῖς λόγους καὶ ἔργα πονηρῶν. ὁ δὲ,
τὰ ἐναντία. ἦσαν γὰρ καὶ πρὸ τοῦ δράματος οἱ τοιοῦτοι ὑποκριταί, διδόντες
ἑαυτοὺς τῷ δράματι. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀνθρωπίνοις δράμασιν, ὁ μὲν ποιητής, ἔδω-
κε τοὺς λόγους. οἱ δέ, ἔχουσι παρ' αὐτῶν καὶ ἐξ αὐτῶν, τό, τε καλῶς καὶ τὸ κακῶς ἕ-
καστος. ἔστι γὰρ καὶ ἔργον αὐτοῖς μετὰ τὰς ῥήσεις τοῦ ποιητοῦ. ἐν δὲ τῷ ἀλη-
θεστέρῳ ποιήματι, ὅ τι μιμοῦνται κατὰ μέρος ἄνθρωποι, ποιητικὴν ἔχοντες φύσιν,
ψυχὴ μὲν ὑποκρίνεται, ἃ δ' ὑποκρίνεται, λαβοῦσα παρὰ τοῦ ποιητοῦ. ὥσπερ
οἱ τῇδε ὑποκριταί, τὰ προσωπεῖα, τὴν ἐσθῆτα, τοὺς κροκωτούς, καὶ
τὰ ῥάκη, οὕτω καὶ ψυχὴ αὐτὴ τὰς τύχας οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου λαβοῦσα. κατὰ λόγον δὲ καὶ αὗ-
ται. καὶ ἐναρμόσασα ταύτας, σύμφωνος γίνεται. καὶ συνέταξεν ἑαυτὴν
τῷ δράματι καὶ τῷ λόγῳ παντί. εἶτα οἷον φθέγγεται τὰς πράξεις. καὶ
τὰ ἄλλα ὅσα ψυχὴ κατὰ τρόπον τὸν αὐτῆς ποιήσεια, ὥσπερ τινὰ ᾠ-
δήν. καὶ ὡς ὁ φθόγγος καὶ τὸ σχῆμα παρ' αὐτοῦ, καλὸν ἢ αἰσχρόν. καὶ ἢ ἐκόσμησεν
ὡς οἴεται, ἐνθεὶς τὸ ποίημα, ἢ προσθεὶς τὴν αὐτοῦ τῆς φωνῆς κακίαν,
οὐκ ἐποίησε μὲν τὸ δρᾶμα ἕτερον, ἢ οἷον ἦν. αὐτὸς δὲ ἀσχήμων φαίνεται. ὁ δὲ
ποιητὴς τοῦ δράματος ἀπέπεμψε κατ' ἀξίαν ἀτιμάσας. καὶ τοῦτο ἔργον ποιῶν
ἀγαθοῦ κριτοῦ. τὸν δὲ ἦγεν εἰς μείζους τιμάς. καὶ εἰ ἔχοι, ἐπὶ τὰ καλλίω δράματα.
τὸν δὲ ἕτερον, εἴ που εἶχε, χείρονα. τοῦτον τὸν τρόπον ψυχὴ εἰσελθοῦσα εἰς τόδε τὸ πᾶν ποί-
ημα, καὶ μέρος ἑαυτὴν ποιησαμένη τοῦ δράματος, φέρουσα εἰς ὑπόκρισιν τὸ εὖ ἢ τὸ κακῶς
ἀφ' ἑαυτῆς συνηρμοσμένη παρ' αὐτῆς. καὶ ἐν τῇ εἰσόδῳ συνετάχθη, καὶ τὰ ἄλλα πάντα χωρ[ὶς]

ἢ αὐτῆς ἢ τῶν ἔργων αὐτῆς λαβοῦσα, δίκας τὴν ἀτιμίαν αὐτῆς ἔχει· προσθεὶς δὲ τῆς
τοῖς ὑποκριταῖς, αὐτῇ ἐν μείζονι τόπῳ, ἢ κατ᾽ ἀξίας μέτρον ὑποκρινομένοις.
καὶ τοῦ ποιητοῦ παντὸς τοῦ τοιούτου κυρίου, ἢ διωσάμενος οὐσίας μείζονος, ἐπὶ
πολλοῖς ἐν ταῖς ἀρχαῖς προσώπων, τιμὰς καὶ ἀτιμίας ὁρίζοντι· καὶ δ᾽ ἐν ταῖς λαμβάνειν
καὶ αὐτοὺς ταῖς τιμαῖς καὶ ἀτιμίαις ἁρμόζοντος ἑκάστου τόπου τοῖς ἤθεσιν, ὡς συμ-
φωνεῖν τῷ τοῦ παντὸς λόγῳ· ἐναρμοζομένου κατὰ δίκην ἑκάστου τοῖς μέρεσι
τοῖς δεχομένοις· ὡς τὸ χορδῆς ἑκάστης, εἰς τὸν οἰκεῖον καὶ προσήκοντα τόπον τε-
ταγμένης· κατὰ λόγον τὸν τοῦ φθέγματος· ὁποῖόν ἐστιν αὐτῇ τῆς δυνάμεως εἰς τὸ πᾶν.
καὶ γὰρ ἐν τῷ ὅλῳ τὸ πρέπον καὶ τὸ καλόν, εἰ ἕκαστος οὗ δεῖ τάττεται· φθεγγό-
μενος κακὰς ἐν σκότῳ καὶ ταρτάρῳ· ἐνταῦθα γὰρ καλὸν τὸ οὕτω φθέγγεσθαι.
καὶ τὸ ὅλον τοῦτο καλόν, οὐκ εἰ λίθος εἴη ἕκαστος· ἀλλ᾽ εἰ τὸν φθόγγον τὸν αὐτοῦ εἰσ-
φερόμενος, συντελεῖ εἰς μίαν ἁρμονίαν· ζωὴν καὶ αὐτὸς φωνῶν· ἐλάττω δὲ καὶ χεί-
ρω καὶ ἀτελεστέραν· ὡς οὐδ᾽ ἐν σύριγγι φωνὴ μία· ἀλλ᾽ ἔστι καὶ ἐλάττων τις οὖσα
καὶ ἀμυδρά, πρὸς ἁρμονίαν τῆς πάσης σύριγγος συντελεῖ· ὅτι μεμέρισται
ἡ ἁρμονία εἰς οὐκ ἴσα μέρη· καὶ ἄνισοι μὲν οἱ φθόγγοι πάντες· ὁ δὲ τέλειος, εἷς ἐκ
πάντων· καὶ ὁ λόγος ὁ πᾶς, εἷς· μεμέρισται δὲ οὐκ ἴσα· ὅθεν καὶ τοῦ παν-
τὸς διάφοροι τόποι βελτίους καὶ χείρους· καὶ ψυχαὶ οὐκ ἴσαι, ἐναρμόττουσιν οὐκ
ἴσοις τοῖς οὐκ ἴσοις· καὶ οὕτω καὶ ἐνταῦθα συμβαίνει· καὶ τοὺς τόπους ἀνομοίους·
καὶ τὰς ψυχὰς οὐ τὰς αὐτὰς ἀλλ᾽ ἀνίσους οὔσας· καὶ ἀνομοίους τοῖς τόποις
ἐχούσας· οἷον κατὰ σύριγγος ἢ ἄλλου τινὸς ὀργάνου ἀνομοιότητας· ἐν τό-
ποις τε πρὸς ἀλλήλους διαφόροις εἶναι· καθ᾽ ἕκαστον τόπον τὰ αὐτῶν, συμ-
φώνως καὶ τοῖς τόποις καὶ τῷ ὅλῳ φθεγγομένας· καὶ τὸ κακῶς αὐταῖς,
ἐν καλῷ κατὰ τὸ πᾶν κείσεται· καὶ τὸ παρὰ φύσιν, τῷ παντὶ κατὰ φύσιν·
καὶ οὐδὲν ἧττον φθόγγος ἐλάττων, ἀλλ᾽ οὐ χεῖρον ποιεῖ τὸ ὅλον οὕτω
φθεγγομένη· ὡς οὐδ᾽ ὁ δήμιος πονηρὸς ὤν, χεῖρον ποιεῖ τὴν
εὐνομουμένην πόλιν, εἰ δεῖ καὶ ἄλλη χρῆσθαι ἀγχόνῃ· δεῖ γὰρ καὶ τούτου ἐν πό-
λει· δεῖ δὲ καὶ τοιούτου πολλάκις· καὶ καλῶς καὶ οὗτος κεῖται· χείρους δὲ καὶ βελ-
τίους ψυχαί, αἱ μέν, καὶ δι᾽ ἄλλας αἰτίας· αἱ δέ, οἷον ἐξ ἀρχῆς οὐκ ἴσαι οὖσαι·
ἀνάλογον γὰρ καὶ αὗται τῷ λόγῳ μέρη οὐκ ἴσα, ἐπείπερ διέστησαν· χρὴ δὲ ἐν-
θυμεῖσθαι καὶ τὰ δεύτερα καὶ τὰ τρίτα· καὶ ὅτι μὴ τοῖς αὐτοῖς ἐνεργεῖ ἅμα

ρασι ψυχήν. ἀλλὰ πάλιν αὖ καὶ ὧδε λεκτέον. οὐ γάρ ἐστι ποιητὴς ὁ
φαῦλ' ἂν ὁ λόγος. μὴ γὰρ οὐδὲ ἐνδέχεται ποιήσειν τοιούτους οἷα ποιεῖται, οἳ ἀλλό-
τρια φθέγγονται εἰ καὶ τὸ τοῦ ποιητοῦ. ὥσπερ αὐτοῦ τοῦ δράματος
ὄντος, αὐτοὶ αὑτοὺς πληροῦντες τὸ ἐνδέον, καὶ τοὺς ποιητὰς, οἷα δὴ μάτην συγκεχυ-
ποιήσαντος τοὺς τόπους· ὥστε αὐτὸ ὑποκριτῶν, οὐχ ὑποκείμενον τῶν ἔργων,
ἀλλ' ἀμφὸς τοῦ ποιητοῦ. καὶ προσαυτὸς ἀφθέγγονται. ἵνα οὕτω τὸ λοιπὸν
συνάρσωσι καὶ τὰ ἐφεξῆς οἷός τε ᾖ. καὶ γὰρ τὰ ἐφεξῆς ἐν τῷ παντί. καὶ ὕστε-
ρον ἀκολουθοῦσι τῶν ὀρθῶν οἱ λόγοι, καὶ κατὰ λόγον. οἷον ἐκ μοιχείας καὶ αἰχ-
μαλώτου ἀπαγωγῆς, παῖδες κατὰ φύσιν. καὶ βελτίους ἄνδρες εἰ τύχοι. καὶ πόλεις
ἄλλαι ἀμείνους, τῶν πεπορθημένων ὑπὸ ἀνδρῶν πονηρῶν. εἰ οὖν ἄτοπον ἦν
ψυχὰς εἰσάγειν, τὰς μὲν τὰ πονηρά, τὰς δὲ τὰ χρηστὰ ἐργαζομένας,
ἀποστερήσομεν γὰρ τὸν λόγον καὶ τῶν χρηστῶν, ἀφαιροῦντες αὐτοῦ τὰ
πονηρά, τί κωλύει καὶ τὰ τῶν ὑποκριτῶν ἔργα μέρη ποιεῖν, ὥσπερ τὰ τοῦ
δράματος ἐκεῖ, οὕτω καὶ τοῦ ἐν τῷ παντὶ λόγου. καὶ ἐνταῦθα καὶ τὸ καλὸν
καὶ τὸ ἐναντίον. ὥστε ἕκαστον ὑποκριτῶν, οὕτω παρ' αὐτοῦ τοῦ λόγου.
ὅ ἐστι τελεώτερον τοῦτο τὸ δρᾶμα καὶ πάντα παρ' αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ τὸ κακὸν ποιῆ-
σαι τί. καὶ αἱ ψυχαὶ δέ, οὐδέν τι ἐν τῷ παντὶ αἱ θειότεραι. ἀλλὰ μὴ ἐλλογι-
στέον. καὶ εἰ οἱ λόγοι πάντως ψυχαί, ἢ διὰ τί οἱ μὲν ψυχαί, οἱ δὲ λόγοι μόνον,
παντὸς ψυχῆς τινος ὄντος :

Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης, περὶ προνοίας δεύτερον :

Τί τοίνυν δοκεῖ περὶ τούτων. ἢ καὶ τὸ πονηρὸν καὶ τὰ χείρω ὁ λόγος περιείληφεν ὁ πᾶς, ἢ οὐ μέρη καὶ ταῦτα. οὐ γὰρ ὁ πᾶς λόγος ἐγέννα ταῦτα, ἀλλ' ὁ πᾶς ὅσα ἐστὶ μέρη τούτων. ψυχῆς γάρ τινος πάσης ἐνέργειαι οἱ λόγοι. τῶν δὲ μερῶν, τὰ μέρη. μιᾶς δὲ διάφορα ἐχούσης μέρη, ἀνάλογον καὶ οἱ λόγοι. ὥστε καὶ τὰ ἔργα διέχοντα τὰ γεννήματα. σύμφωνοι δὲ αἵ τε ψυχαὶ πρὸς ἀλλήλας, τά τε ἔργα. σύμφωνα δὲ οὕτως, ὡς ἐν διαφώνῳ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων. ἐκ γὰρ ἑνός τινος ὁρμηθέντα πάντα, εἰς ἓν συνέρχεται φύσεως ἀνάγκῃ. ὥστε καὶ διάφορα φύντα, καὶ ἐναντία γενόμενα τῷ ἐξ ἑνὸς εἶναι, συνέλκεται ὅμως εἰς σύνταξιν μίαν. ὥσπερ γὰρ καὶ ἑκάστων ζῴων ἓν γένος, καὶ μάχονται καὶ δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ φιλονεικοῦσι, καὶ ζῶσι

KA

θυμοῦνται, καὶ τἄλλα καθ' ἃ ἐνεργεῖν ὡσαύτως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτόματον θετέον.

ἐν τοῖς τοιούτοις αὖ πάλιν πάντα τὰ ἀποτελέσματα, εἰς ἃ τὸ ζῷον ἐλθὸν. [illegible]

μὴ ζῷα κατὰ [illegible]. [illegible] τὸ μὴ ζῷον. [illegible] βουλὰς τὸ εἶναι. [illegible]

τὸ παρὰ τύχην εἶναι. καὶ πάλιν ἐπὶ τούτων [illegible], κατὰ [illegible] διαιρῶν.

[illegible] ἀναλαμβάνων τὸ ἐν ὅρων, [illegible] καὶ ὁμοῦ [illegible]

[illegible], ὡς διακεκριμένον εἶναι ζῷον πολὺ, ἢ καθ' οὐ [illegible]

ἐν αὐτῷ, τὸ κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτοῦ, ἐν αὐτῷ τῷ ὅλῳ ὁμοίως ὄντος. οἷον

πρὸς μὲν καὶ ὄντος ἴσον, [illegible]. [illegible] καθ' αὐτὰ [illegible]

[illegible] καὶ διάφορα οἱ διάφοροι. καὶ οὕτω κατὰ φύσιν καὶ τὰ ὄργανα

[illegible], τὸ δὲ καὶ τὸ κακῶς. αἱ δὲ συντυχίαι οὐκ ἐξ αὐτοῦ δέ. [illegible]

[illegible] συμφώνως τοῖς πρὸ αὐτῶν. [illegible] σύμ-

[illegible] πάντα τὸ [illegible]. συμφερόντων [illegible] φύσιν.

οἷον ἐν στρατηγίαις, ἡγεμόνος μὲν τοῦ στρατηγοῦ, συμμενόντων δὲ τῶν συντε-

ταγμένων, [illegible] προνοίᾳ στρατηγικῇ, ὁρῶσι καὶ τὰς [illegible]

καὶ τὰ πάθη, [illegible] πολλὰ [illegible]

[illegible], καὶ [illegible] συμπολεμούντων [illegible], ἵνα τὸ ἐν τούτων

συμβαῖνον, [illegible] καὶ [illegible] πάντα [illegible]

[illegible] τοῦ στρατηγοῦ, [illegible] ἐννοίᾳ

[illegible] οἷον τύχην, [illegible]. [illegible]

[illegible] τί ἂν ἀσύντακτον. τί δὲ οὖν καὶ [illegible]

καὶ γὰρ [illegible] τοῦ τάδε [illegible], ἀλλ' αἱ [illegible] συντέτακται.

ὅτι μὴ [illegible] τῷ παντί. ἀλλ' ἐπειδὴ [illegible] ὁ τοιόσδε. ἀλλὰ [illegible]

ὁ τοιόσδε. [illegible] ὁ λόγος ζητεῖ. τὸ μὲν [illegible] ποιήσεως [illegible]

[illegible], τοῦ ποιητοῦ ἐν τοῖς [illegible] τὴν αἰτίαν. [illegible]

μενον αὐτὸ, ἢ ὅλως οὐ καὶ τι αἴτιον. ὡς [illegible] φυτῶν [illegible],

ὅτι μὴ [illegible], ἢ ἐπὶ ζῴων τῶν ἄλλων, ὅτι μὴ ὡς ἄνθρωποι [illegible]. ταυτὸν

γὰρ τούτῳ, διὰ τί [illegible]. [illegible], οὔτε αὐτὸς [illegible]

τὸ ποιῆσαι [illegible] αἰτιώμεθα. [illegible], ὅτι [illegible]

[illegible]. [illegible] ὅτι [illegible] τοῦτο [illegible] αὐτοῦ [illegible]

[illegible] τὸ [illegible], αὐτὸς αἴτιος ἑαυτῷ ὁ μὴ ποιήσας. [illegible]

ἐπ' ὅσον δ' οὐ

ἀλλ' οὐδὲ ζῶον προσθεῖναι τοῦ ἀνθρωπίνου κινητοῦ, ἀπὸ τοῦ ὅτι τὸ πλέον ἀπαιτῶν τοῦ
δοθέντος· ὡς παρὰ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀπαιτεῖ, καὶ τῶν φυτῶν. οὐ γὰρ δεῖ
ζητεῖν εἰ ἄλλου χεῖρον ἄλλου, ἀλλ' εἰ αὐτὸ αὐτάρκως· οὐ γὰρ πάντα ἴσα ἐχρῆν εἶναι. χει-
ρῶν μετρήσαντος αὐτοῦ προαιρέσει τὸ μὴ δεῖν πάντα ἴσα, οὐδαμῶς.
ἀλλ' οὕτω κατὰ φύσιν ἦν γενέσθαι. ἀκόλουθος γὰρ οὗτος ὁ λόγος, ψυχῇ ἄλλῃ.
ἀκόλουθος δὲ ψυχὴ αὕτη νῷ. νοῦς δὲ, οὐ τούτων τι ἕν. ἀλλὰ πάντα.
τὰ δὲ πάντα, πολλά· πολλὰ δὲ ὄντα καὶ οὐ ταὐτά, τὰ μὲν πρῶτα. τὰ δὲ
δεύτερα. τὰ δὲ, ἐφεξῆς καὶ τῇ ἀξίᾳ ὕστερα ἔμελλεν εἶναι. καὶ τοίνυν καὶ τὰ γενό-
μενα ζῷα, οὐ ψυχαὶ μόνον, ἀλλὰ ψυχῶν ἐλαττώσεις· οἷον ἐξίτηλα ἤδη προ-
ϊόντων. ὁ γὰρ τοῦ ζώου λόγος κἂν ἔμψυχος ᾖ, ἑτέρα ψυχή. οὐκ ἐκείνης ἀφ' ἧς
ὁ λόγος· καὶ ὁ σύμπας οὗτος, ἐλάττων δὴ γίνεται σπεύδων εἰς ὕλην. καὶ τὸ γι-
νόμενον ἐξ αὐτοῦ ἐνδεέστερον. σκόπει δὴ ὅσον ἀφέστηκε τὸ γινόμενον. καὶ ὅ-
μως ἐστὶ θαῦμα. οὐ τοίνυν ὅτι τοιοῦτον τὸ γινόμενον, καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ τοιοῦτον.
ἔστι γὰρ παντὸς κρεῖττον τοῦ γενομένου, καὶ ἔξω αἰτίας. καὶ μᾶλλον θαυμάζειν,
ὅτι ἔδωκέ τι μετ' αὐτό. καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ τοιαῦτα. εἰ δὲ δὴ καὶ πλέον ἢ
δύναται, ὃ ἔχουσι κτήσασθαι, ἔτι μᾶλλον ἀποδεκτέον. ὥστε κινδυ-
νεύειν τὴν αἰτίαν, ἐπὶ τοῖς γενομένοις εἶναι. τὸ δὲ τῆς προνοίας μεῖζον ὡς
ἔχειν. ἀπολουμένου γὰρ ὄντος τοῦ αὐτοῦ, λέγω δὲ ἁπλοῦ, ὡς τοῦτο ὃ πεποί-
ηται μόνον ὄντος, καὶ κατὰ ταῦτα ποιοῦντος καὶ πάσχοντος, ἀπῆν αἰτίαν
ἂν καὶ τὴν ἐπιτίμησιν. ὡς ἐπὶ τῶν ζώων τῶν ἄλλων. νῦν δὲ ἄν-
θρωπος μόνον ἐν τοῖς ζῴοις κακός. καὶ τοῦτο ἴσως εἰκότως. οὐ γὰρ μόνον
ὃ πεποίηται ἐστίν. ἀλλ' ἔχει ἀρχὴν ἄλλην ἐλευθέραν. οὐκ ἔξω τῆς προνοί-
ας οὖσαν, οὐδὲ τοῦ λόγου τοῦ ὅλου. οὐ γὰρ ἀπήρτηται ἐκεῖνα τούτων. ἀλλ'
ἐπιλάμπει τὰ κρείττω τοῖς χείροσι. καὶ ἡ τελεία πρόνοια τοῦτο. καὶ λόγος
ὁ μὲν, ποιητικός. ὁ δὲ, συνάπτων τὰ κρείττω τοῖς γενομένοις. κἀκεῖνα
πρόνοια ἡ ἄνωθεν. ἡ δὲ ἀπὸ τῆς ἄνω, ὁ ἕτερος λόγος συνημμένος ἐ-
κείνῳ. καὶ γίνεται ἐξ ἀμφοῖν πᾶν τὸ πλέγμα. καὶ πρόνοια ἡ πᾶσα. ἀρχὴν
μὲν οὖν ἔχουσιν ἄλλην ἄνθρωποι. οὐ πάντες δὲ πᾶσιν οἷς ἔχουσι χρῶνται. ἀλλ'
οἱ μὲν, τῇ ἑτέρᾳ. οἱ δὲ, τῇ ἑτέρᾳ. ἢ ταῖς ἑτέραις ταῖς χείροσι χρῶνται.
πάρεισι δὲ κἀκεῖναι οὐκ ἐνεργοῦσαι εἰς αὐτούς. οὔτι γε αὐταὶ ἀργοῦσαι.

ἀργαί

πολλῶν ὄντων, τάξις κατὰ τὸ πρῶτον, δεύτερον, καὶ τρίτον.

ἀεὶ ταῖς ... ἔξω αἰτίας.
Nam homini dedit ut posset sese perficere.

προβάτων libri arabici.

λόγοι ...

ὁ πλεῖστος λόγος.

προνοίας λόγοι.

πράττει γὰρ ἕκαστον τὸ ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἐς τούτους συντελοῦσιν αἱ τέχναι τινός· ἡ ποίησις αὐτοῦ οὐ χρῆ, οὐδὲ ἔστι· καὶ τὸ ταύτῃ φαμὲν παρεῖναι· καὶ οὐδὲν ἔρημον· ἢ οὕτω τοῖς ἐν οἷς μὴ ἑαυτοὺς εὕρῃ τε· διὰ τί οὖν οὐ συντελοῦσιν εἰς πάντας, ἀπορήσειεν ἄν ταῦτα αὐτῶν· λέγω δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν τοιαύτην· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων ζώων, οὐ καὶ ταύτῃ ἡ ἀρχὴ αὕτη· ἔστι δὲ ἀνθρώπων, οὐκ ἐπὶ πάντων· ἆρ' οὖν οὐκ ἐπὶ πάντων οὐ μόνον ἥδε, ἀλλὰ διὰ τί οὐ μόνη· ἐφ' ὧν δὲ μόνη καὶ κατὰ ταύτην τὸ ζῆν· τὰ δ' ἄλλα συναναίρει· ἔτι γὰρ ἡ συνήθεια τοιαύτη ὥστ' οἷον εἰς τὸ σωφρονεῖν βοηθεῖν, εἴ γε ἐπιθυμίαι κρατοῦσιν, ὅμως δ' ἀνάγκη λέγειν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τὸ αἴτιον εἶναι· ἀλλὰ πρῶτον μέν, οὐδὲ ἔχουσί τι ἐν τῷ λόγῳ· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τῇ ὕλῃ· καὶ ἡ ὕλη, οὐχ ὁ λόγος κρατήσει· εἶτα τὸ ὑποκείμενον ὥσπερ πλάσμα· ἢ τὸ ὑποκείμενον τῇ ἀρχῇ, ὁ λόγος ἐστὶ καὶ τὸ ἐκ τοῦ λόγου γινόμενον. καὶ ὂν κατὰ τὸν λόγον· ὥστε οὐχ ἡ ὕλη κρατήσει· εἶτα αὖ πλείστοις καὶ τὸ ἦθος δὲ ἂν ἐκ τῶν προτέρων βίων ἀνάλογον· οἷον γίνονται ἐκ τῶν προτέρων ἀμυδροί, ὡς πρὸς τὸν πρὸ αὐτοῦ τοῦ λόγου· οἷον ψυχὴ ἀπαλλαγείσας γινομένης, ἐλεύθερον ἤδη ἐκλελυμένα· καὶ ὁ λόγος δέ, λέγειν ἀνάγκη τὸν λόγον αὖ ἐν αὐτῷ τῆς ψυχῆς ἢν αὐτῷ ἐργάσασθαι, ὁμοίως καθ' αὐτὸν τὴν ὕλην ἢ σύμφωνον ἑτέρων· ἐπεὶ ὅτου βοὸς λόγος, ἐκείνης, ἡ βοὸς ὕλη· ὅθεν καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῷα φησὶν εἰσκρίνεσθαι· οἷον ἄλλης τῆς ψυχῆς γινομένης· ὅθεν καὶ ὑπομειωθέντος τοῦ λόγου, γίνηται ψυχὴ βοός, ἣ πρότερον ἦν ἀνθρώπου· ὥστε κατὰ δίκην τὸ χείρων· ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς διὰ τί ὁ χείρων ἐγένετο, καὶ πῶς ἐσφάλη, πολλάκις εἴρηται· ὡς οὐ πρῶτα τὰ ἔσχατα, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν φύσιν εἶναι πρὸ αὐτῶν· ἔστι καὶ ἐκ ῥοπῆς, ἀρκεῖ εἰς εὐθύνην τοῦ ὀρθοῦ· καὶ ἡ συμπλοκὴ ἢ πρὸς ἄλλο ἄλλου, ὥσπερ τις ἐν κεράσει, ἑτέρου ἐξ ἀμφοῖν γενομένου. καὶ οὐκ ὄντος, ἢ καταπλώσεως· ἀλλ' ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς χεῖρον τὸ χεῖρον· καὶ ἔστιν ὃ ἐγένετο κατὰ φύσιν αὐτοῦ, χεῖρον· καὶ εἰ τὸ ἀκόλουθον πάσχει, πάσχει τὸ κατ' ἀξίαν· καὶ εἰς τὰ προβεβιωμένα δεῖ ἀναφέρειν τὸν λογισμόν. ὡς καὶ τῶν εἰρημένων τῶν ἐφεξῆς· γίνεται τοίνυν ἡ πρόνοια ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος κάτω διήκουσα, οὐκ ἴσον οἷον κατ' ἀριθμόν· ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν ἄλλη ἐν ἄλλῳ τόπῳ· ὥσπερ ἐπὶ ζῴου ἑνὸς εἰς ἔσχατον ἐξ ἀρχῆς ἠρτημένου, ἑκάστου τὸ οἰκεῖον ἔχοντος· τοῦ μὲν βελτίονος, τὸ βέλτιον τῆς

ἐνεργεῖ· τὸ δὲ ὑπὲρ τὸ κατωτικόν, ἐνεργοῦ τοῦτο ἔστι τε ταὐτὸ καὶ προέχοντος. ἐξ ὧν
τῶν οἰκείων ἀποτεθήμενος, ὑπὲρ αὐτό τε καὶ ὑπὲρ τὴν σύνταξιν τὴν πρὸς ἄλλο. ἐπεὶ
δὲ οὕτω περιληφθέντες, οὕτως ἐφεξῆς ἀπολαμβάνειν ἐν τῆς. τὰ δέ, σιωπὴ πάσχει
καὶ κινεῖται τὰ ἀκόλουθα. καὶ ἐν τῶν φθόγγων ἀποτελουμένων καὶ ἐν τῶν παθημάτων
καὶ ἐνεργημάτων, ὥσπερ τοῦ ζῴου αἷον φωνὴ καὶ ζωή, καὶ βίος. καὶ γὰρ καὶ τὰ μόρια
διαφέροντα, καὶ διάφορον τὴν ἐνέργειαν ἔχοντα. ἄλλο γὰρ ποιοῦσι πόδες.
ὀφθαλμοὶ δὲ ἄλλο. διάνοια δὲ ἄλλο. καὶ νοῦς ἄλλο. ἓν δὲ ἐκ πάντων καὶ πρόνοια
μία. εἱμαρμένη δὲ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἀρξαμένη. τὸ δὲ ὑπὲρ ἄνω πρόνοια μό- εἱμαρμένη
νον. τὰ μὲν γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ, πάντα λόγος· καὶ ὑπὲρ λόγον· νοῦς πρόνοια.
γὰρ καὶ ψυχὴ καθαρά. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἤδη. ὅσον μὲν ἔρχεται ἐκεῖθεν, πρόνοια.
καὶ ὅσον ἐν ψυχῇ καθαρᾷ. καὶ ὅσον ἐντεῦθεν εἰς τὰ ζῷα. ἔρχεται ἤδη μεριζόμενος
ὁ λόγος, οὐκ ἴσος. ὅθεν οὐδ' ἴσα ποιεῖ. ὥσπερ καὶ ἐν ζῴῳ ἑκάστῳ. τὸ δὲ ἐνταῦ-
θα ἤδη, ἀκόλουθα μὲν τῆς λεγομένης καὶ προνοίᾳ ἑπόμενα, ἅ τις χωρεῖ θεοῖς φίλων. πρόνοια
ἦν γὰρ θεοφιλὴς ὁ λόγος ὁ προνοίας. συνάπτεται μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑπόμενα.
ἔργων. προσποιεῖται δὲ οὐ προνοίᾳ. ἀλλὰ γινόμενα, ἢ παρ' αὐτῶν τὰ γινόμενα λόγῳ προνοίας.
εἴτε παρ' ἄλλου οὖν ἢ ζῴου ἢ ἀψύχου, ἀπ' ἐφεξῆς τούτοις χρηστόν. πάλιν κα- ΝΟ ΤΑ
ταλήπτεται πρόνοιαν, ὡς πανταχοῦ ἀρετὴν κρατεῖν. καὶ μετατιθεμένως ἐπὶ
διορθώσεως τυγχανόντων τῶν ἡμαρτημένων. οἷον ἐν ἑνὶ σώματι ὑγιείας δοθεί-
σης προνοίᾳ αὐτοῦ ζῴου γινομένης τομῆς, ἢ ὅλως τραύματος, πάλιν ἐφεξῆς
ὁ λόγος ὁ διοικῶν συνάγει. καὶ συνάπτει καὶ ἰᾶται. καὶ διορθοῖ τὸ πονοῦν.
ὥστε τὰ κακὰ συμβαίνειν ἑπόμενα εἶναι ἐξ ἀνάγκης. καὶ γὰρ παρ' ἡμῶν καὶ αἴτια, τὰ κακὰ ἑπόμενα ἐξ
οὐχ ὑπὸ τῆς προνοίας κινούμενα, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν. συναπτόμενα τοῖς τῆς ἀνάγκης καὶ οὐκ ἐκ
προνοίας καὶ ἀπὸ προνοίας ἔργοις. τὸ δὲ ἐφεξῆς συνδεῖν κατὰ βούλησιν ἐκεί- προνοίας.
νης οὐ δύναται αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν πραξάντων, ἢ κατ' ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ βούλησις προνοίας
παντί. μεταδιδόντων κατὰ πρόνοιαν τὸ προέχοντος ἢ προσοικειοῦντος τι ἐν-
ημῶν πάθος. οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ τὸ πολλάκις πρόσοδον πάντη. ἀλλὰ τὸ αὐτὸ παρ'
ἄλλο. καὶ ἄλλο παρ' ἄλλο. οἷον καὶ τὸ τῆς σελήνης κάλλος. πρὸς μὲν τὸ
πορεῖν, ἄλλο ἐργάζεται. ἰδόμενον δὲ συμπαθοῦντος αὐτό. καὶ ἀπόλαυσις ἀ-
κολάστῳ. κακὸς καλῶν συμποσίων, ἄλλο. ὁ δὲ σώφρονος. ἄλλο παρὰ τὸ σώ-
φρονα τούτου. ἢ πρὸς ἀκόλαστον ἄλλο ὁ αὐτός. ὁ δ' ἀκόλαστος παρ' αὐτὸν ἄλλο.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀπολαύσεως τῆς προσαχθείσης· οὕτως ὑπὸ προνοίας τεχνικῶς πεπόνηται·
τὸ δ' αὐτὸ τοῦ σώφρονος ἔργον, τὸ ἐκ τοῦ προνοεῖν μὲν, ὅτι πρὸς αὐτόν. καὶ τὸ προνοεῖν αὐτοῦ·
σύμφωνον γὰρ τῷ ἔργῳ. ὡς περὶ καὶ ὁ γινώσκων περὶ ἑαυτοῦ τὰς αὐτὰς, πράξας
καὶ ἔργον τὸ τοῦ ἰατροῦ· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ἰατρὸς παρὰ τῆς τέχνης ἐκδιδοὺς ἐστὶ
τὸ ὑγιαίνον ἐστι τὸ ἐκκείμενον· ὁ δ' αὖ τις μὴ καὶ γινώσκων ποιῇ, αὐτός τε πράξας
περὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ ἰατροῦ ἔργα ἐστίν. τὸ δ' οὖν τὸ ταῖς χαρακτῆρσι μαντείας
λέγει, καὶ ἐπὶ τοῦ παντὸς φρονούντων, ὥσπερ ταῖς ἄλλαις μαντείαις
προλέγουσι ταῦτα· ἢ δηλονότι ὥσπερ οὐ μόνον τὸ χρῆμα πάντας τοῦ ἐναντί(ου),
οἷον τὴν μορφὴν καὶ τὴν ὕλην· οἷον ἐπὶ ζῴου συμφύτου ὄντος· ὁ δὲ τὴν
μορφὴν καὶ τὸν λόγον θεωρῶν, καὶ τὸ ἐμμεμορφωμένον θεωρεῖ. οὐ γὰρ ὥσπερ
ζῷον νοητὸν καὶ ζῷον ζωωθὲν θεωρεῖ· ἀλλὰ λόγον ζῴου ἐν τῷ συμφύτῳ
μορφοῦντα τῷ χαρακτῆρι· ζῴου δὴ ὄντος τοῦ παντὸς, ὅτι ἐν αὐτῷ γινόμενα
θεωρῶν, θεωρεῖ ἅμα καὶ τὸ ζῷον δή· καὶ τὴν πρόνοιαν τὴν τοῦ παντός. ἔστι δὲ
δὴ τὸ πάντα καὶ τὰ γινόμενα. τὰ δ' ἐστὶ καὶ ζῷα καὶ περὶ ἑαυτῶν· καὶ τῆς
θείας κατὰ τὸν λόγον· καὶ ἀναγκαῖα μεμετρημένα· μεμετρημένα οὖν θεωρεῖ. τὸ
δὲ κυκλικῶς μεμετρημένα· καὶ διακρίνειν μὲν αὐτὸς οὐ δύναται προνοίας καὶ τὸ
κατὰ πρόνοιαν χωρίς· καὶ αὖ τὸ ὑποκείμενον ὅ ἐστι διδόασιν ἐκ τοῦ ὑπο-
κειμένου περὶ αὐτοῦ. οὐχ οὐδὲ ἀνδρὸς τοῦ τοιούτου, ἢ σοφοῦ τινος ἐστί· καὶ
ἀνάγκῃ· φαίνεται ὁ τοιοῦτος ἐπὶ τὰς· ὁ γὰρ οὗτος μαθὼν τοῦ τὸ διότι, ἀλλὰ
τὸ ὅτι μόνον εἰπεῖν. καὶ ἡ τέχνη ἀνάγνωσις φύσει κατὰ γράμματα τῶν
καὶ τὰ ἐξ ἰνδαλμάτων· καὶ οὐδὲ μὲν πρὸς τὸ ἀνάλογον ἀποκλίνοντων·
μᾶλλον δὲ καλῶν μαρτυρία γίνεται τῆς φορᾶς, καὶ εἰς φῶς ἀδούλως, ἐπὶ
προσώπῳ ταῦτα φαίνηται οἷον ὑπνικῶς. καὶ ὅσα συμφέρεται γὰρ καὶ τὰ
ἐκείνοις. συνίστησιν ταῦτα πρὸς σύστασιν καὶ αἱ διὸ τῆς κοσμικῆς
ἀναλογίας ἡ σημαίνουσα τὰ ἄλλα τοῦ τερπνοῦ. ὅ ἐστι καὶ αἱ ἄλλαι
μαντικαὶ τῷ ἀνάλογον. οὐ γὰρ ἐκ διαστημάτων ἀλλήλων τῆς πάλαι τῷ
μοιρῶν ἢ περὶ ἄλλην λέγομεν γνῶσιν. καὶ τοῦ τῶν ἰσοσθενῶν λεγομένων,
ὡς συνεχεῖς τῆς ἀναλογίας. εἰ δὲ τοιοῦτον ἡ ἀναλογία· ὡς τὸ
καὶ ἐχθρὸν πρὸς ἐχθρόν, ὡς τὸ βλέπιον πρὸς τὸ βλέπιον· οἷον
ὄμμα πρὸς ὄμμα· καὶ πόδας πρὸς πόδα· θάτερον πρὸς θάτερον.

καὶ ἡ βουλὴ ὡς ἀρετὴ πρὸς δικαιοσύνην· καὶ καθόλου τὸ ἀνάλογον· ἀλλὰ τοίνυν ἀλλήλοις ἐν τῷ παντί, καὶ πρὸς ἓν συντέτακται· καὶ ἡ ποίησις δὲ ἑκάστων εἰς ταύτην, γίνεται ποιεῖ· ὡς καὶ τὰ ἐν τῷ παντὶ ζῴῳ πρὸς ἄλληλα· οὐχ ὡς θάτερον γενναῖον θατέρου ἀμείβεσθαι γίνεται· ἄλλως ἢ πέφυκεν ἕκαστον· οὕτω καὶ τὰ παρὰ τὸ σῶφρον ... κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν· καὶ ὅτι τοῦτο τοιοῦτον, καὶ τὸ τοιοῦτον, τοῦτο· οὕτω γὰρ καὶ λόγος εἷς· καὶ ὅτι δεῖ τὰ βελτίω καὶ τὰ χείρω. ἔστι γὰρ ὅ φασιν ἀεὶ τὸ χεῖρον ἐν τῷ πολυειδεῖ μὴ ὄντος βελτίονος· ἢ πῶς τὸ βέλτιον, μὴ χείρονος· ὥστε οὐκ αἰτιατέον τὸ χεῖρον ἐν τῷ βελτίονι· ἀλλὰ ἀποδεκτέον τὸ βέλτιον, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῦ τῷ χείρονι· ὅλως δὲ οἱ ἀναιρεῖν ἀξιοῦντες τὸ χεῖρον ἐν τῷ παντί, ἀναιροῦσι πρόνοιαν αὐτήν· τίνος γὰρ ἔσται· οὐ γὰρ δὴ αὐτῆς· οὐδὲ τοῦ βελτίονος· ἐπεὶ καὶ τὴν ἄνω πρόνοιαν ὀνομάζοντες πρὸς τὸ κάτω λέγομεν· τὸ μὲν γὰρ ἀρχὴ ἐστὶν πάντων, ἀρχὴ ἐν ᾗ ὁμοῦ πάντα· καὶ ὅλον πάντα· πρόεισι δὲ ἤδη ἐκ ταύτης ἕκαστα, μενούσης ἐκείνης ἔνδον· οἷον ἐκ ῥίζης μιᾶς ἑστώσης αὐτῆς ἐν αὐτῇ· τὰ δέ, ἐξήνθησεν εἰς πλῆθος μεμερισμένον· εἴδωλον ἕκαστον ἐκείνου φέρον· ἄλλο δὲ ἐν ἄλλῳ ἐνταῦθα ἤδη ἐγίγνετο· καὶ ἦν τὰ μέν, πλησίον τῆς ῥίζης· τὰ δὲ προϊόντα εἰς τὸ πόρρω, ἐσχίζετο· καὶ μέχρι τινὸς οἷον κλάδοι καὶ ἄκρων καὶ καρπῶν καὶ φύλλων· καὶ τὰ μέν, ἔμενεν ἀεί· τὰ δέ, ἐγίνετο ἀεί· οἱ καρποὶ καὶ τὰ φύλλα· καὶ τὰ γινόμενα ἀεί, εἶχε τοὺς τῶν ἐπάνω λόγους ἐν αὐτοῖς· οἷον μικρὰ δένδρα βουληθέντα εἶναι· καὶ εἰ ἐγέννησε πρὶν φθαρῆναι, τὸ ἐγγὺς ἐγέννα μόνον· τὰ δὲ διάκενα οἷον τῶν κλάδων, ἐπληροῦτο ἐκ τῶν αὖ ἐκ τῆς ῥίζης· καὶ αὐτῶν ἄλλον τρόπον πεφυκότων· ἐξ ὧν καὶ ἔπασχε τὰ ἄκρα τῶν κλάδων, ὡς ἐκ τοῦ πλησίον οἴεσθαι τὸ πάθος ἰέναι μόνον· τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν αὖ, τὸ μέν, ἔπασχε· τὸ δέ, ἐποίει· ἡ δὲ ἀρχή, ἀνήρτητο καὶ αὐτή· πόρρω ἐστὶ μὲν ἐρχόμενα, ἀλλὰ τὰ ποιοῦντα εἰς ἄλληλα· ἐξ ἀρχῆς δέ, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· οἷον εἰ ἀδελφοὶ δρῷέν τι ἀλλήλοις ὅμοιοι γινόμενοι,

ἐκ τῶν αὐτῶν ὁρμηθέν-
τες τῶν πεποιηκό-
των :·

τέλος

ἀναλογία συνέχει πάντα

Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης, περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος.

κβ

Τῶν μὲν, αἱ ὑποστάσεις γίνονται μενόντων ἐκείνων. ἡ δὲ ψυχὴ κινουμένη ἐλέγετο
γεννᾶν καὶ αἴσθησιν τὴν ἐν ὑποστάσει καὶ φύσιν. καὶ μέχρι φυτῶν. καὶ γὰρ ἔχει
αὐτήν. καὶ ἐν ἡμῖν οὖσα· κρατεῖ δὲ, μέρος οὖσα· ὅταν δὲ ἐν φυτοῖς γένηται,
αὕτη κρατεῖ· οἷον μόνη γενομένη· αὕτη μὲν οὖν τὸ δὲν γεννᾶ· γεννᾷ δὲ αὕτη
ἕτερον αὑτῆς· οὐκέτι γὰρ ζωὴ μετ' αὐτήν. ἀλλὰ τὸ γεννώμενον ἄζων
τι ἦν. πῶς οὖν; ὥσπερ πᾶν ὅτι πρὸ τούτου ἐγεννᾶτο, ἀμόρφωτον ἐγεννᾶτο.
εἰδοποιεῖτο δὲ τῷ ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ γεννῆσαν οἷον ἐκτρεφόμενον, οὕτω δὴ
κἀνταῦθα. τὸ γεννηθὲν, οὐκέτι μὲν εἶδος ψυχῆς· οὐ γὰρ ἔτι ζῇ· ἀλλὰ ἀοριστίαν εἶναι
παντελῆ. εἰ μὲν γὰρ κἀν τοῖς προτέροις ἦν ἀοριστία, ἀλλ' ἐν εἴδει· οὐ γὰρ παντελῶς
ἀόριστον· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν τελείωσιν αὐτοῦ. τὸ δὲ νῦν, παντελῶς. τελειούμενον
δὲ γίνεται σῶμα, μορφὴν λαβὸν, τὴν τῇ δυνάμει πρόσφορον ὑποδοχὴ
τοῦ γεννήσαντος καὶ ἐκθρέψαντος. καὶ μόνον τοῦτο ἐν σώματι, ἔσχατον τῶν ἄνω,
ἐν ἐσχάτῳ τοῦ κάτω. ἡ δὲ ψυχὴ πᾶσα ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, ἐπὶ ταύτης
μάλιστα· αἱ δ' ἄλλαι ἄλλως. πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλοις
εἴδεσιν. ἢ ἐν αἰσθητικῷ εἴδει, ἢ ἐν λογικῷ· ἢ ἐν αὐτῷ τῷ φυτικῷ. τὸ γὰρ κρα-
τοῦν αὐτῆς μόριον τὸ αὐτῷ πρόσφορον ποιεῖ· τὰ δ' ἄλλα ἀργεῖ. ἔξω δέ.
ἐν δὲ ἀνθρώπῳ, οὐ κρατεῖ τὰ χείρω, ἀλλὰ σύνεστιν· οὐ μὴν τὸ κρεῖττον ἀεί· ἔστι γὰρ
καὶ ταῦτα χώραν τινὰ ἔχοντα. διὸ καὶ ὡς αἰσθητικοί· ἔστι γὰρ καὶ ὄργανα αἰ-
σθήσεως· καὶ πολλὰ ὡς φυτά· ἔστι γὰρ σῶμα αὐξόμενον καὶ γεννῶν· ὥσ-
τε πάντα συνεργεῖ· κατὰ δὲ τὸ κρεῖττον τὸ ὅλον εἶδος ἄνθρωπος. ἐξελθοῦ-
σα δὲ ὅτι περ ἐπλεόνασε, τοῦτο γίνεται. διὸ φεύγειν δεῖ πρὸς τὸ ἄνω· ἵνα μὴ
ἀεὶ τὴν αἰσθητικὴν ἐπακολουθοῦντας τῇ φύσει τοῦ γεννᾶν, καὶ εἰδώλων
λιχνείαις. ἀλλ' εἰς τὸ νοερόν· καὶ νοῦν· καὶ θεόν. ὅσοι μὲν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐτήρη-
σαν, πάλιν ἄνθρωποι. ὅσοι δὲ αἰσθήσει μόνον ἔζησαν, ζῷα· ἀλλ' εἰ μὲν αἰσθή-
σεις μετὰ θυμοῦ, τὰ ἄγρια. καὶ ἡ διαφορὰ ἡ ἐν τούτοις, τὸ διάφορον τού-
τοις τούτων ποιεῖ. ὅσοι δὲ μετ' ἐπιθυμίας καὶ τοῦ ἡδονῆς τοῦ ἐπιθυμη-
τικοῦ, τὰ ἀκόλαστα τῶν ζῴων καὶ γαστρίμαργα. εἰ δὲ μηδ' αἰσθήσει μετὰ τούτων,
ἀλλὰ νωθείᾳ αἰσθήσεως μετὰ τούτων, καὶ φυτά· μόνον γὰρ τοῦτο ἢ μάλιστα ἐνήρ-
γει τὸ φυτικόν. καὶ ἦν αὐτοῖς μελέτη δενδρωθῆναι. τοὺς δὲ φιλομούσους μὲν,
καθαροὺς δὲ τὰ ἄλλα, εἰς τὰ ᾠδικά. τοὺς δὲ ἀλόγους βασιλέας, ἀετούς,

ut musicalis, vegetalis [illegible], et [illegible], vegetalis logistici, et huius vegetalis simplicis [illegible].

Νῦν γρά[illegible] [illegible]

ἂν μὴ ἄλλη κακία προσῇ· τοὺς δὲ μετεωρολόγους ἀλλ' ἀνωφερεῖς ἀεί, εἰς τὰ ὑψιπετῆ τῶν ὀρνέων· ὁ δὲ τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ἄνθρωπος· ὁ δὲ ἧττον ἀρετῆς πολιτικῆς μετέχων, πολιτικὸν ζῷον, μέλιττα ἢ τὰ τοιαῦτα. Τίς οὖν δαίμων, ὁ καὶ ἐνταῦθα. τίς δὲ θεός, ἢ ὁ καὶ ἐνταῦθα. τὸ γὰρ ἐνεργῆσαν ἐν ἑκάστῳ τοῦτο ἄγει· ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ἡγεῖται. Ἆρ' οὖν τοῦτό ἐστιν ὁ δαίμων, ὃς ζῶντα εἴληχε, καὶ οὔ· ἀλλὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ. τοῦτο γὰρ ὑφέστηκεν ἀργοῦν· ἐνεργεῖ δὲ τὸ μετ' αὐτόν. καὶ εἰ μὲν τὸ ἐνεργοῦν ᾗ αἰσθητικοί, καὶ ὁ δαίμων τὸ λογικόν· εἰ δὲ κατὰ τὸ λογικὸν ζῶμεν, ὁ δαίμων τὸ ὑπὲρ τοῦτο· ἐφεστὼς ἀργός, συγχωρῶν τῷ ἐργαζομένῳ. ὀρθῶς οὖν λέγεται «ἡμεῖς αἱρησόμεθα»· τὸν γὰρ ὑπερκείμενον κατὰ τὴν ζωὴν αἱρούμεθα. διὰ τί οὖν αὐτὸς ἄγει; ἢ τὸν βιοτεύσαντα οὐκ ἦν ἐνεῖναι ἄγειν. ἀλλὰ πρὸ τοῦ μὲν ἄγειν, ὅτε ἔζη· παυσάμενον δὲ τοῦ ζῆν, δίδωσι τὴν ἐνέργειαν· τεθνηκότι τὴν αὐτοῦ πρὸς ἐνέργειαν ζωήν. ὁ μὲν οὖν ἐθέλει ἄγειν· ἐκεῖ κατ' ἐκεῖνον ἔζη αὐτός· ἄλλον ἢ αὐτὸς ἔχων δαίμονα. εἰ δὲ βαρύνοιτο τῇ ῥοπῇ τοῦ χείρονος ἤθους, ἔσχε δίκην. ταύτῃ καὶ ὁ κακὸς χεῖρον ἔσχεν. εἰ δὲ μὴ πρὸς τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἐνεργήσαντος ἐν τῇ ζωῇ, εἰς βίον θηρίον. ὁ δὲ εὖ δυνάμενος τῷ δαίμονι τῷ ἄνω αὐτοῦ, ἄνω γίνεται ἐκεῖνον ζῶν· καὶ ὑφ' ὃ ἄγεται κρεῖττον μέρος αὐτοῦ ἐν προστασίᾳ θέμενος· καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλον ἕως ἄνω. ἔστι γὰρ καὶ πολλὰ ἡ ψυχὴ καὶ πάντα. καὶ τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτω αὖ, μέχρι πάσης ζωῆς· καὶ ἐσμὲν ἕκαστος κόσμος νοητός· τοῖς μὲν κάτω συνάπτοντες τῷδε, τοῖς δὲ ἄνω καὶ τοῖς κόσμου, τῷ νοητῷ. καὶ μένομεν τῷ μὲν ἄλλῳ παντὶ νοητῷ, ἄνω· τῷ δὲ ἐσχάτῳ αὐτοῦ, πεπεδήμεθα τῷ κάτω· οἷον ἀπόρροιαν ἀπ' ἐκείνου διδόντες εἰς τὸ κάτω· μᾶλλον δὲ ἐνέργειαν· ἐκείνου οὐκ ἐλαττουμένου. ἆρ' οὖν ἀεὶ ἐν σώματι τοῦτο; ἢ οὔ· ἐὰν γὰρ στραφῶμεν, συνεπιστρέφεται καὶ τοῦτο. τί οὖν ἡ τοῦ παντὸς ψυχή; καὶ αὐτῆς μέρος στραφέντος; ἢ οὐδὲ συννεύει τὸ μέρος αὐτῆς τὸ ἔσχατον· οὐδὲ γὰρ ἦλθεν, οὐδὲ κατῆλθεν· ἀλλὰ μενούσης, ἐπιλάμπεται τὸ σῶμα τοῦ κόσμου· καὶ οἷον καταλάμπεται. οὐκ ἐνοχλοῦν δὲ αὐτῇ, ἀσφαλῶς τοῦ κόσμου ἔχοντος. τί οὖν; οὐ καὶ αὐτὴ φαντασίαν ἔχει; οὐ κατ' ἐκείνην δὲ ὀφθαλμοῖς, οὐδὲ ὦτα, οὐδὲ ῥῖνας, οὐδὲ γλῶτταν.

composita, [illegible]

ἡμεῖς αἱρούμεθα τὸν δαίμονα.

ψυχὴ, πολλὰ ἐστὶ καὶ πάντα.

Anima Mundi, non ut nostra Anima, a principio ἀφίσταται, sed manet, ἐφιζαμένη ἐπιλάμπουσα. Dum [illegible] anima Mundi principium est formale [illegible] partes formare mundi, nec est aliquid quod [illegible] in peius [illegible].

+

ιζ

Anima, … συναγαλῆσθαι τοὺς ἐνθάδε αὐτῆς, ποῦ ἔξω αὐτῆς

Τί οὖν· εἶναι αὐτὴν ὡς τῆς ὕλης ὄντος ἡμῶν· ἢ ὁμοίως καθάπερ ἂν ἐχόντων
ἠρεμήσεις, οὐδὲ ἡδονή· πῶς φυσικοῦ καὶ τοῦ φυτικοῦ; οὐ πρότερον· καὶ τῆς αὐ-
ξητικοῦ ἐστὶν αὐτή. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ κόσμου, ἐν ἄλλοις· νῦν δὲ ὁ ἑκάστου
πῶς ὁ παρὰ τοῦτον, εἴρηται. ἀλλ' εἰ ἡ ψυχὴ αἱρεῖται τὸν δαίμονα καὶ τὸν
βίον, πῶς ἔτι τινὸς κύριοι· ἢ καὶ ἡ αἵρεσις ἐκεῖ ἡ λεγομένη, τὴν τῆς
ψυχῆς προαίρεσιν καὶ διάθεσιν, καθόλου καὶ πανταχοῦ αἰνίττεται·
ἀλλ' εἰ ἡ προαίρεσις τῆς ψυχῆς κυρία, καὶ τοῦτο κεφάλαιον ὃ ἂν προέχειν ἔχῃ μόριον
ἐκ τῶν προβεβιωμένων, οὐκέτι τὸ σῶμα αἴτιον οὐδενὸς κακοῦ αὐτῷ·
εἰ γὰρ προτερεῖ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος τοῦ σώματος, καὶ τοῦτ' ἔχει ὃ εἵλετο· καὶ τὸν
δαίμονα φησὶν οὐ καταλιπεῖν, οὐδὲ ὅσα ἂν ὁ σπουδαῖος ἐν ταύτῃ γίνεται· οὐδὲ
ὁ φαῦλος· ἆρ' οὖν δαίμονα εἶναι καὶ πρότερος, ἐν ὅρῳ δὲ γίγνεται· ἢ γὰρ
ἐκ φαύλου σώματος ὁ τὸ ἦθος σπουδαῖος τύχοι, ὁ δὲ τἀναντία· ἢ δυνατὸν
μᾶλλον καὶ ἡ τοιαύτη ψυχῆς ἐναντίας, εἰ καὶ τὰ ἄλλα σώματα τὰ ἔχει.
ἔστι καὶ αἱ ἄλλαι ὁμῶς τύχαι, τὸ ὅλον προαίρεσιν οὐ καταβιβάζουσιν·
ὅταν δὲ λέγηται ὡς πρῶτον οἱ κλῆροι, εἶτα τὰ τῶν βίων παραδείγματα, εἶτα
ἐπὶ ταῖς τύχαις καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων τοὺς βίους, καὶ κατὰ τὰ ἤθη τὸ αὐ-
τεξούσιον μᾶλλον δίδωσι ταῖς ψυχαῖς· διατιθεῖσαι τὸ δοθὲν κατὰ τὰ αὐτῶν
ἤθη· ὅτι γὰρ ὁ δαίμων οὗτος οὐ παντάπασιν ἔξω, ἀλλ' οὕτως ὡς μὴ ἐν-
δεδεμένος, οὐδὲ ἐνεργῶν, ἡμέτερος δὲ ὡς ψυχῆς πρὸ εἴπεν, ἐγὼ ἡμέτε-
ρος δὲ, εἰ ὡς ἄνθρωποι τοιοίδε τὴν ὑπ' αὐτὸν ζωὴν ἔχοντες, μαρτυρεῖ τὰ ἐν τῷ
Τιμαίῳ· εἰ γὰρ μὲν οὕτω ληφθείη, οὐδὲ μὴ ὁ εἰς μάχην, σχόντα αὐτὴν ἀλλ'
σύμφωνον, ἀλλ' ὅμως ὁ δαίμων ληφθείη· τὸ δὲ ἀποπληρωτὴν τῶν ἧς εἵ-
λετο, καὶ αὐτὸ σύμφωνον· οὐ τοῦ γὰρ πολὺ κατωτέρω εἶναι, ἢ οἷον ἂν εἰς τὸ χεί-
ρον ὑποφέρεσθαι ἡμᾶς, ἀλλ' ἵνα μόνον ἐνεργοῦμεν τὸ ὑπ' αὐτόν, οὔτε ὑπὲρ
αὐτοῦ, οὔτε εἰς ἴσον· οὐ γὰρ δύναται ἄλλος γενέσθαι, ἢ ἐκεῖ. Τί οὖν ὁ
σπουδαῖος; ἢ ὁ τῷ βελτίονι ἐνεργῶν· ἢ οὐκ ἂν ἦν σπουδαῖος, συνεργὸν
αὐτῷ τὸν δαίμονα ἔχων· νοῦς γὰρ ἐνεργεῖ ἐν τούτῳ· ἢ οὖν δαίμων αὐτὸς,
ἢ κατὰ δαίμονα· καὶ δαίμων τούτῳ θεός· ἆρ' οὖν καὶ ὑπὲρ νοῦν, εἰ τὸ
ὑπὲρ νοῦν δαίμων αὐτῷ· διατί οὖν οὐκ ἐξ ἀρχῆς; ἢ διὰ τὸν θόρυβον
τὸν ἐν τῇ γενέσει· ὑπάρχει δὲ ὅμως καὶ πρὸ λόγου ἡ κίνησις ἡ ἐν-

Quo parto animae in gradationibus in vitam daemo[nis] … fortius.

ὑπὸ ἐνεργοῦ δαίμων.

Aristo.
οὐδὲν ἄμεινον τοῦ λόγου πλὴν θεοῦ.

ὅθεν· ὁριζόμενοι καὶ ἐν αὐτῆς. πάντως οὖν κατορθοῖ· ἢ οὐ πάντως, ἐπεὶ
οὕτως ἡ ψυχὴ διὰ παντὸς ἔχει, ὡς ἐν τούτοις τοῖς τοιοῖσδε, ἱκανοῦ ὄντος τοῦ
ἐλευθέρου. καὶ ταύτην προαίρεσιν. ὁ μέντοι δαίμων οὗτος ὃν λέγομεν,
ἀναγαγὼν τὰς εἰς ἄδου. οὐ μένει ὁ αὐτὸς μένων, ἢ ἀμείνων αὐτὰς ἐξηγεῖται πῶς·
πρὸ δὲ τοῦ, πῶς· ἐπὶ διαφέρει τὴν κρίσιν. εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα ἐκθύνει
τὴν ἀπογένεσιν, ὃ εἶχε πρὸ τῆς γενέσεως. εἶτα ὥσπερ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄλλου. τὸν
μεταξὺ τοῦ ὕστερον γενέσεως χρόνον, ταῖς κολαζομέναις παρέστιν; ἢ οὐδὲ
βίος αὐταῖς. ἀλλὰ δίκη. τί δὲ ταῖς εἰς τὰ θηρία σώματα ἰούσαις; ἢ ἐλάτ-
τονα δαίμονος, ἢ πονηρός τις, ἢ δὴ θεός. ταῖς δὲ ἂν ἐν τῷ ἄνω, αἱ μὲν
ἐν αἰσθητῷ. αἱ δὲ, ἔξω. αἱ μὲν οὖν ἐν αἰσθητῷ, ἢ ἐν ἡλίῳ, ἢ ἐν ἄλλῳ
τῶν πλανωμένων. ἐν δὲ τῇ ἀπλανεῖ, ἑκάστη καθὸ λογικῶς ἐνήργησεν
ἐνταῦθα. χρὴ γὰρ οἴεσθαι καὶ κόσμον εἶναι ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, μὴ μόνον νο-
ητόν, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς τῆς κόσμου ὁμοειδῆ διάθεσιν. διανεμηθείσης οὖν
καὶ ταύτης εἰς τὴν ἀπλανῆ καὶ τὴν πλανωμένην κατὰ δυνάμεις διαφόρους,
ὁμοειδεῖς ταύταις τὰς δυνάμεις καὶ τὰς παρ᾽ ἡμῖν εἶναι. καὶ ἐνέργειαν εἶναι
παρ᾽ ἑκάστης. καὶ ἀπαλλαγείσας, ἐκεῖ γίνεσθαι πρὸς ἄστρον τὸ σύμφωνον
τῷ ἐνεργήσαντι ἤθει καὶ δυνάμει. καὶ τοιοῦτον θεὸν ἢ δαίμονα
ἕξειν. ἢ αὐτῷ τούτῳ χρήσεται, ἢ τῷ ὑπὲρ ταύτην τὴν δύναμιν. ἐπισκεπτέον
τοῦτο ἀκριβέστερον. τὰς δὲ ἔξω γενομένας τὴν δαιμονίαν φύσιν ὑπερβεβη- 2
κέναι. καὶ πᾶσαν εἱμαρμένην γενέσεως. καὶ ὅλως ἐν τῷδε τῷ ὁρατῷ. ἐ-
κεῖ δὲ ἐστὶν συνανακινοῦσα καὶ τῆς ἐν αὐτῇ φιλογενέως οὔσης οὐσίας.
εἰ δέ τις λέγοι ταύτην εἶναι τὴν περὶ τὰ σώματα γινομένην μεριστήν, συμπα-
θοῦς οὔσης αὐτῆς καὶ συμμεριζομένης τοῖς σώμασιν, ὀρθῶς λέγει. μερί-
ζεται δὲ οὐ κατὰ μέγεθος. ὅτι γὰρ αὐτὸ ἐν πᾶσιν ὅλον. καὶ πάλιν ἕν. ἐξ
ἑνὸς ζώου ἄλλα πολλὰ γίνεται. ταύτης μεριζομένης οὕτως, ὥσπερ
καὶ ἐν τῶν φυτῶν. τεμνομένων τῶν σωμάτων γὰρ καὶ αὐτὴ μερίζεται. καὶ ὅλων
μένουσα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίδωσιν. οἷον ἡ ἐν τοῖς φυτοῖς. ὅπου δὲ ἀπέλθοι (?)
περὶ ἃ ἀποθνῄσκομεν. οἷον καὶ ἐν τοῖς ἀνῃρημένοις φυτοῖς. ἢ ἐν ζώοις
ἀποθανοῦσιν ἐκ σηπεδόνος (?). πολλῶν δὲ ἐξ ἑνὸς γεννηθέντων. εἴη γὰρ
δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ παντὸς τὴν τοιαύτην δύναμιν ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν εἶναι.

Cōscientia flagellū da[e]m[o]nū.

ἔξω γενομένας δαιμονίαν φύσιν ὑπερβεβηκυῖαι.

πάλιν δ' αὖ ἡ ψυχὴ ἐνταῦθα, ἢ τὸν αὐτόν, ἢ ἄλλον ἔχει δαίμονα κατὰ τὸν βίον
ὃν ποιήσεται. ἐπιβαίνει δ' οὖν μετὰ τοῦ τούτου δαίμονος ὥσπερ σκάφους,
τοῦ δὲ τοῦ παντὸς περιιόντος· εἶτα ἐπὶ ἀγαθοῦ ἐστιν ἢ ἀτράκτου λεγομένη φύσις,
κατὰ τάξιν ὥσπερ ἐν νηΐ, ἥστινας αὖ προτύχοι. περιαγούσης δὲ τῆς περι-
φορᾶς ὥσπερ πνεύματος, τοῦ ἐπὶ τῆς νεὼς καθημένου ἢ καὶ φερομένου,
πολλαὶ καὶ ποικίλαι γίνονται καὶ θέαι. καὶ μεταθέσεις καὶ συμπτώματα.
ἢ ὥσπερ ἐν αὐτῇ τῇ νηΐ, ἢ παρὰ τοῦ βίου τῆς νεώς, ἢ παρ' αὐτοῦ κινηθέντος
ὁρμῇ οἰκείᾳ, ἣν ἂν σχοίη ἐπιβὰς εἶναι παρ' ἑαυτοῦ ὅπως. οὐ γὰρ
ὁμοίως ἐν τοῖς αὐτοῖς πᾶς κινεῖται. ἢ βούλεται. ἢ ἐνεργεῖ. γίνονται οὖν
διαφοραὶ διαφόροις. ἢ ἐν αὐτῶν αὐτῶν, ἢ διαφόρων πρὸς τὰ ἴσον.
ἢ τὰ αὐτὰ ἄλλοις, καὶ διαφοραὶ τὰ πρὸς τὰ ἐν τῷ βίῳ· καὶ γὰρ ἡ εἱμαρμένη:

πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης, περὶ ἔρωτος :

κγ Περὶ ἔρωτος πότερα θεός τις, ἢ δαίμων. ἢ πάθος τι τῆς ψυχῆς. καὶ ὁ μὲν,
θεός τις ἢ δαίμων. ὁ δέ τι καὶ πάθος. καὶ ποῖόν τι ἕκαστον, ἐπισκέψασθαι
ἄξιον. τάς τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὑπονοίας ἐπιόντας, καὶ ὅσα ἐν φιλοσοφίᾳ
γέγονε περὶ τούτων. καὶ μάλιστα ὅσα ὁ θεῖος Πλάτων. ὃς
δὴ καὶ πολλὰ πολλαχῇ τῶν ἑαυτοῦ, περὶ ἔρωτος εἴρηκεν. ὃς δὴ οὐ μόνον
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγιγνόμενόν τι πάθος ἀρκεῖ εἶναι, ἀλλὰ καὶ δαίμονα φησὶν
αὐτόν. καὶ περὶ γενέσεως αὐτοῦ διεξῆλθεν, ὅπως τε καὶ ὅθεν γεγέννηται.
περὶ μὲν οὖν τοῦ πάθους οὗ τὸν ἔρωτα αἰτιώμεθα, ὅτι ἐγγίνεται ἐν ψυ-
χαῖς ἐφιεμέναις καλῷ τινι συμπλακῆναι. καὶ ὡς ἡ ἔφεσις αὕτη, ἡ μὲν
ἐπὶ παρὰ σωφρόνων, αὐτῷ τῷ καλῷ οἰκειωθέντων, ἡ δὲ καὶ τελευτᾶν ἐθέλει
εἰς αἰσχροῦ τινος πρᾶξιν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ που. ὅθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔχει
ἑκάτερος, ἐντεῦθεν ἐπισκοπεῖν διὰ φιλοσοφίας προσήκει. ἀρχὴν δὲ εἴ τις
θεῖτο τὴν αὐτοῦ καλοῦ πρότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς ὄρεξιν, καὶ ἐπίγνωσιν
καὶ συγγένειαν, καὶ οἰκειότητος ἄλογον σύνεσιν, τυγχάνοι ἂν οἶμαι τοῦ ἀληθοῦς
τῆς αἰτίας. τὸ μὲν γὰρ αἰσχρόν, ἐναντίον καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ θεῷ. καὶ γὰρ ἡ φύσις,
πρὸς τὸ καλὸν βλέπουσα ποιεῖ. καὶ πρὸς τὸ ὡρισμένον βλέπουσα, ὅ ἐστιν ἐν τῇ
τοῦ ἀγαθοῦ συστοιχίᾳ. τὸ δὲ ἀόριστον, αἰσχρόν. καὶ τῆς ἑτέρας συστοιχίας. ἡ δὲ
φύσις ἐκεῖθεν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ. καὶ δηλονότι τοῦ καλοῦ. ὅτῳ δέ τις ἀγα-

Καὶ ἀπειρονεκῆς, τοῦτον ὠνόμασται καὶ πρὸς τὰς ἀγνοίας. ἡ δέ τις ταύτην ἂν αἰτιά-
σαιτο, ὅταν τὸ πάθος γίνηται καὶ διὰ ποίας αἰτίας, ἐπεὶ ἐκεῖνο, οὐδὲ πάντων
τῶν διαμαρτανόντων. καὶ γὰρ οὐ τίκτειν βούλονται ἐν καλῷ. ἢ ὅτι πάρεστι τοῖς βουλο-
μένοις τὴν φύσιν καλὰ ποιεῖν, ἐν αἰσχρῷ γεννᾶν βούλεσθαι· ἀλλὰ
γὰρ τοῖς μὲν τὸ γεννᾶν ἀναγκαζομένοις, ἀρκεῖ τὸ ἐνταῦθα καλὸν εἶναι. ὅπερ ἐστὶν
ἐν εἰκόσι καὶ σώμασιν. ἐπεὶ μὴ τὸ ἀρχέτυπον αὐτοῖς πάρεστιν, ὅ ἐστιν αἴτιον
αὐτοῖς τοῦ καὶ τοῦδε ἐρᾶν. καὶ εἰ ἀναμνησθεῖεν μὲν ἐκείνου ἀπὸ τοῦδε ἔχουσιν,
ἀγαπῶνται τοῦτο ὡς εἴδωλον. εἰ δὲ μὴ ἀναμνησθεῖεν διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ πάθος, ἀλήθειαν
τοῦτο φαντάζεται. καὶ σώφροσι μὲν οὖσιν, ἀναμάρτητος ἡ περὶ τὸ ἐνταῦθα καλὸν
οἰκείωσις. ἡ δὲ περὶ τὸ μίγνυσθαι ἀπόπτωσις, ἁμαρτία. καὶ ὅτῳ μὲν καθαρὸς ὁ τοῦ
καλοῦ ἔρως, ἀγαπητὸν τὸ κάλλος μόνον. εἴτε ἀναμνησθεῖεν εἴτε μή. ὅ-
τῳ δὲ ἀναμέμικται καὶ ἄλλη τοῦ ἀθάνατον εἶναι ὡς ἐν θνητῷ ἐπιθυμία,
οὗτος ἐν τῷ ἀειγενεῖ καὶ ἀιδίῳ τὸ καλὸν ζητεῖ. καὶ κατὰ φύσιν μὲν ἰών, σπεί-
ρει καὶ γεννᾷ ἐν καλῷ. σπείρει μὲν εἰς τὸ ἀεί. ἐν καλῷ δὲ, διὰ συγγένειαν τοῦ
καλοῦ. καὶ γὰρ καὶ τὸ ἀίδιον, συγγενὲς τῷ καλῷ. καὶ ἡ ἀίδιος φύσις, τὸ
πρώτως τοιοῦτον. καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς τοιαῦτα πάντα. ὁ μὲν οὖν μὴ θέλων γεννᾶν,
αὐταρκέστερος τῷ καλῷ. ὁ δὲ ἐφιέμενον ποιήσασθαι, καὶ
τὶ θέλει ποιεῖν ὑπ' ἐνδείας, καὶ οὐκ αὐτάρκης. καὶ εἰ περὶ τοιοῦτον ποιήσει,
οἴεται ἐν καλῷ γεννήσεσθαι. οἱ δὲ ἐν παρανόμῳ καὶ παρὰ τὴν φύσιν ἐθέ-
λουσι γεννᾶν, ἐκ τῆς κατὰ φύσιν πορείας ποιησάμενοι τὰς ἀρχάς, γενόμενοι
παράφοροι, ἐκ ταύτης οἷον ὁδοῦ ὀλισθήσαντες, κεῖνται πεσόντες. οὔτε
ἔρωτα γνόντες ἐφ' ὃ ἦγεν αὐτούς, οὔτε ἐφέσει γεννήσεως. οὔτε χρήσει κά-
λλους εἰκόνος. οὔτε ὅ τι ἐστὶ κάλλος αὐτό. ἄλλοι δ' εἰσὶ σωμάτων καλῶν
καὶ διαμίγειν ὁρῶντες, ὅτι καλά ἐστιν, ἐρῶσιν. οἵ γε τὸν λεγόμενον μικτὸν ἐρῶν-
τες, γυναικῶν μέν, ἵνα καὶ τὸ ἀεί, μὴ τοιούτων δέ, σφαλλόμενοι. οἱ δὲ ἀμφοτέρων,
σωφρονοῦσι μὲν ἄμφω. ἀλλ' οἱ μὲν, καὶ τὸ τῇδε κάλλος σέβουσιν ἀρκούμενοι.
οἱ δέ, κἀκεῖνο ὅσοι ἀνεμνήσθησαν, καὶ οὐκ ἀτιμάζουσιν οὐδὲ τοῦτο. ὡς ἂν
καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκείνου καὶ παίγνιον. οὗτοι μὲν οὖν περὶ τὸ καλὸν,
ἄνευ αἰσχροῦ. οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ καλὸν εἰς αἰσχρὸν πεσόντες. καὶ γὰρ ἡ ἀγαθοῦ
ὄρεξις, εἰς κακὸν τὴν ἔκπτωσιν πολλάκις. καὶ ταῦτα μὲν τῆς ψυχῆς

Τὰ παθήματα. περὶ δὲ τοῦ θεοῦ τίθενται, οὐ μόνον οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ
καὶ θεολόγοι, καὶ Πλάτων πολλαχοῦ Ἀφροδίτης Ἔρωτα λέγων, καὶ ἔργον
αὐτῷ εἶναι καλῶν τε ἔφορον παίδων, καὶ κινητικὸν τῶν ψυχῶν πρὸς τὸ ἐκεῖ
κάλλος, ἢ καὶ ἐπαύξειν ἤδη γενομένην πρὸς τὸ ἐκεῖ ὁρμήν. περὶ τούτου μάλιστα
φιλοσοφητέον· καὶ δὴ καὶ ὅσα ἐν Συμποσίῳ εἴρηται παραληπτέον· ἐν οἷς οὐκ
Ἀφροδίτης, γενεθλίοις αὐτῆς φησι γενέσθαι ἐκ Πενίας καὶ τοῦ Πόρου· ἔοικε δὲ ὁ λόγος καὶ περὶ
τῆς Ἀφροδίτης ἀπαιτήσειν τι εἰπεῖν· εἴτε οὖν ἐκ ταύτης, εἴτε μετὰ ταύτης γενό-
μενος λέγεται ὁ Ἔρως. πρῶτον οὖν τίς ἡ Ἀφροδίτη· εἶτα πῶς ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ σὺν
αὐτῇ, ἢ τίνα τρόπον ἐξ αὐτῆς, τὸ ἐξ αὐτῆς τε ἅμα καὶ σὺν αὐτῇ. λέγομεν
δὴ τὴν Ἀφροδίτην εἶναι διττήν· τὴν μὲν οὐρανίαν, οὐρανοῦ λέγοντες εἶναι·
ξη' τὴν δὲ ἐκ Διὸς καὶ Διώνης, τὴν τῶν τῇδε ἔφορον γάμων.
ἀμήτορα ἐκείνην καὶ ἐπέκεινα γάμων, ὅτι μηδὲ ἐν οὐρανῷ γάμοι· τὴν δὲ
οὐρανίαν λεγομένην ἐκ Κρόνου, νοῦ ὄντος ἐκείνου, ἀνάγκη ψυχὴν θειο-
τάτην εἶναι· εὐθὺς ἐξ αὐτοῦ ἀκήρατον ἀκηράτου μείνασαν ἄνω· ὡς μη-
δὲ εἰς τὰ τῇδε ἐλθεῖν μήτε ἐθελήσασαν, μήτε δυναμένην· ὅτι ἦν φύσεως μὴ
κάτω πεφυκυίας βαίνειν, χωριστήν τινα οὖσαν ὑπόστασιν· καὶ ἀμέτοχον ὕ-
λης οὖσαν· ὅθεν αὐτὴν τούτῳ ἠνίττοντο τῷ ἀμήτορα εἶναι· ἣν δὴ καὶ θεὸν ἄν τις
δικαίως οὐ δαίμονα εἴποι· ἄμικτον οὖσαν καὶ καθαρὰν ἐφ' αὐτῆς μέν-
ουσαν. τὸ γὰρ ἐκ νοῦ εὐθὺς φύν, καθαρὸν καὶ αὐτό· ἅτε ἰσχὺν καθ'
αὐτὸ ἔχον ἐγγύθεν· ἅτε καὶ τῆς ἐπιθυμίας οὔσης αὐτῇ καὶ τῆς ἱδρύσεως πρὸς
τὸ γεννῆσαν, ἱκανὸν ὂν κατέχειν ἄνω· ὅθεν οὐδ' ἂν ἐκπέσοι ψυχή, νοῦ
ἐξηρτημένη πολὺ μᾶλλον, ἢ ὁ ἥλιος ἂν ἔχοι ἐξ αὑτοῦ· ὅσον αὐτὸν περι-
λάμπει φῶς τὸ ἐξ αὐτοῦ εἰς αὐτὸν συνηρτημένον· ἐφεπομένη δὲ ὦ Κρό-
νῳ· ἢ εἰ βούλει τῷ πατρὶ τοῦ Κρόνου Οὐρανῷ, ἐνήργησέ τε πρὸς αὐτὸν καὶ
ᾠκειώθη· καὶ ἐρασθεῖσα, Ἔρωτα ἐγέννησε· καὶ μετὰ τούτου πρὸς αὐτὸν βλέ-
πει· καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῆς, ὑπόστασιν καὶ οὐσίαν εἰργάσατο· καὶ ἄμφω ἐκεῖ
βλέπει· καὶ ἡ γειναμένη, καὶ ὁ καλὸς Ἔρως, ὁ γεγενημένος ὑπόστασις πρὸς
ἄλλο καλὸν ἀεὶ τεταγμένη· καὶ τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἔχουσα μεταξύ, ὥσπερ ποθοῦν-
τος καὶ ποθουμένου· ὀφθαλμὸς ὁ τοῦ ποθοῦντος, παρέχων μὲν τῷ ἐρῶντι δι' αὐ-
τοῦ τὸ ὁρᾶν τὸ ποθούμενον· προτρέχων δὲ αὐτός· καὶ πρὶν ἐκείνῳ παρασχεῖν

[Margin:] ψυχή, θεός

[Margin:] Spiritus i. amor patris et filii

[Margin:] ἔρως medium inter amantem et amatum, τοῦ ποθοῦντος καὶ ποθουμένου.

+

ὥς τὸ ὁρᾶν δι' ὀργάνου δύναμιν, αὐτὸς ἐπιπολὺ μὲν τοῦ θεάματος, πρότερος
μέν· οὐ μὴν ὁμοίως ὁρῶν, ᾧ ἐνστηρίζεται μὲν ἐκείνῳ τὸ ὅραμα. αὐτὸν δὲ παρα-
δοῦσαι τὴν θέαν τοῦ καὶ αὐτὸν παραθέουσαν. ὑποστῆναι δὲ εἶναι καὶ οὐσίαν ἐξ οὐ-
σίας· ἐλαττωμένην τῆς ποιησάσης· οὐσίαν δὲ ὅμως οὖσαν προσήκει· καὶ γὰρ ἡ
ψυχὴ ἐκείνη, οὐσία ἦν γενομένη ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς πρὸ αὐτῆς, καὶ ζῶσα· καὶ τῆς
τῶν ὄντων οὐσίας· καὶ πρὸς ἐκεῖνο ὁρῶσα, ὃ πρώτη ἦν οὐσία· καὶ σφόδρα ὁρῶσα.
Καὶ πρῶτον ἦν ὅραμα αὐτῇ τοῦτο· καὶ ἑώρα ὡς πρὸς ἀγαθὸν αὐτῆς· καὶ ἔχαιρεν
ὁρῶσα· καὶ τὸ ὁρώμενον τοιοῦτον ἦν, ὡς μὴ πάρεργον ποιεῖσθαι τὴν θέαν τὸν ὁρῶντα·
ὥστε τῇ οἷον ἡδονῇ καὶ τάσει τῇ πρὸς αὐτὸ, καὶ σφοδρότητι τῆς θεωρίας, γεννῆσαι
τι παρ' αὐτῆς, ἄξιον αὐτῆς καὶ τοῦ θεάματος· ἐξ οὖν τοῦ ἐνεργοῦντος συντόνως
περὶ τὸ ὁρώμενον, καὶ ἐκ τοῦ οἷον ἀπορρέοντος ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου ὄμμα πληρω-
θέν, οἷον μετ' εἰδώλου ὅρασις, ἔρως ἐγένετο· τάχα που καὶ τῆς προσηγορί-
ας ἐντεῦθεν μᾶλλον αὐτῷ γεγενημένης, ὅτι ἐξ ὁράσεως τὴν ὑπόστασιν ἔχει. ἐ-
πεὶ τό γε πάθος, ἀπὸ τούτου ἔχοι ἂν τὴν ἐπωνυμίαν· ὁ γὰρ ἔρως πρότερον οὐσί-
α μὴ οὐσίας· καίτοι τό γε πάθος ὁρᾶν λέγεται· καὶ ὁ γὰρ ἔρως οὗτος ἔχει τοῦ δεῖ,
ἁπλῶς δὲ οὐκ ἂν λέγοιτο ἔρως· ὁ μὲν δὴ τῆς ἄνω ψυχῆς ἔρως, τοιοῦτος ἂν
εἴη· ὁρῶν καὶ αὐτὸς ἄνω· ἅτε ὀπαδὸς ὢν ἐκείνης καὶ ἐξ ἐκείνης καὶ παρ'
ἐκείνης γεγεννημένος· καὶ θεῶν ἀρκούμενος θέᾳ. χωριστὴν δὲ ἐκείνην τὴν ψυχὴν
λέγοντες, τὴν πρώτως ἐλλάμπουσαν τῷ οὐρανῷ· χωριστὸν καὶ τὸν ἔρω-
τα τοῦτον θησόμεθα, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οὐρανίαν τὴν ψυχὴν φαμέν. ἐπεὶ
καὶ ἐν ἡμῖν, λέγοντες τὸ ἐν ἡμῖν ἄριστον εἶναι, χωριστὸν ὅμως τίθεμεν καθ' αὑ-
τὸ εἶναι. μόνον ἐκεῖ ἴστω οὖν ἡ ψυχὴ ἡ ἀκήρατος. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦδε τοῦ
παντὸς ψυχὴν εἶναι ἔδει, ὑπέστη μετ' αὐτῆς ἤδη καὶ ὁ ἄλλος ἔρως.
ὄμμα καὶ ταύτης ἐξ ὀρέξεως καὶ αὐτῆς γεγεννημένος. τοῦ δὲ κόσμου οὖ-
σα ἡ Ἀφροδίτη αὕτη, καὶ οὐ μόνον ψυχή, οὐδὲ ἁπλῶς ψυχή, καὶ τὸν
ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ἔρωτα ἐγέννησεν· ἐφαπτόμενον ἤδη καὶ αὐτὸν
γάμων· καὶ καθόσον ἐφάπτεται καὶ αὐτὸς τῆς ὀρέξεως ἔξω τῆς ἄνω· καθό-
σον κινοῦντες καὶ τὰς τῶν νέων ψυχάς· καὶ τὴν ψυχὴν ᾗ συντέτακται
ἀναστρέφοντα· καθόσον καὶ αὐτὴ ἄνω μνήμην ἐκείνων πέφυκεν εἶναι.
πᾶσα γὰρ ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ· καὶ ἡ μεμιγμένη· καὶ ἡ τινὸς γενομένη.

ὅτι ἔρως πορισίας, ἐκ ταύτης [illegible] τὰ πο-ριαθέντα.

ζη

πάθος [illegible], ἐπωνυμία ἐκ [illegible] ἔρωτος.

+

ἔστι καὶ αὕτη ἀφ' ἑκάστης ψυχῆς καὶ ἑκάστης· ἆρ' οὖν καὶ ἑκάστη ψυχὴ ἔχει ἔρωτα
τοιοῦτον ἐν οὐσίᾳ καὶ ὑποστάντα, ἢ διὰ τί ἡ μὲν ὅλη ἕξει καὶ ἡ τοῦ παντὸς ὑπο-
στάντα τὸν ἔρωτα, ἡ δὲ ἑκάστου ἡμῶν οὔ· πρὸς δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις

Ἔρως δαίμων

ἅπασι· καὶ ἄρα ὁ ἔρως οὗτος ὁ ἑκάστου δαίμων, ὅν φασιν ἑκάστῳ συνέπεσθαι,
ὁ αὐτοῦ ἑκάστου ἔρως, οὗτος γὰρ ἂν εἴη ὁ καὶ τὰς ἐπιθυμίας καὶ
φύσιν ἑκάστης τῆς ψυχῆς ὀρεγομένης· ἀνάλογον ἑκάστης τὴν αὐ-
τῆς φύσιν καὶ τὸν ἔρωτα γεννώσης κατ' ἀξίαν καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν. ἔχειν δὲ τὴν
μὲν ὅλην ὅλον, τὰς δὲ κατὰ μέρος τὸν αὐτῆς ἑκάστην. καθόσον δὲ ἑκάστη πρὸς τὴν
ὅλην ἔχει, οὐκ ἀποτετμημένη, ἀλλ' ἐμπεριεχομένη, ὡς εἶναι πάσας μίαν
καὶ ὁ ἔρως ἑκάστου πρὸς τὸν ὅλον ἂν ἔχοι. ἔτι δὲ τὸν μὲν ἐν μέρει τῷ μέρει συνεῖναι, τὸν
δὲ ὅλον τῷ ὅλῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ παντὶ πανταχοῦ τοῦ παντός, καὶ πολλοὺς αὖ τὸν ἕνα· καὶ
πανταχοῦ αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς αὖ τὸν ἐν ἀπὸ τοῦ παντὸς εἶναι, καὶ εἶναι

Diffusa est charitas per ss. in cordib. nostris

φαινόμενον πανταχοῦ τοῦ παντὸς οὗ ἂν θέλῃ, σχηματιζόμενον μὲν ἐν αὐτῷ
καὶ φανταζόμενον ἂν θέλῃ· οἴεσθαι δὲ χρὴ καὶ Ἀφροδίτας ἐν τῷ ὅλῳ
πολλάς, δαίμονας ἐν αὐτῷ ξὺν ἔρωτι μετὰ ἔρωτος· ῥυείσας ἐξ Ἀφροδίτης
τινὸς ὅλης, ἐν μέρει πολλάς, ἀνηρτημένας ἐκείνης μετὰ ἰδίων ἐρώτων·
εἴπερ ψυχὴ μήτηρ ἔρωτος. Ἀφροδίτη δὲ ψυχή. ἔρως δὲ ἐνέργεια
ψυχῆς, ἀγαθοῦ ὀρεγομένης. ἄγων οὖν οὗτος ὁ ἔρως
πρὸς τὴν ἀγαθοῦ φύσιν, ὁ μὲν τῆς ἄνω, θεὸς ἂν εἴη· ὁ δὲ ἀεὶ ψυχὴν ἐκεί-

Ἔρως συνάπτει τὴν ψυχὴν τῷ ἀγαθῷ

νῳ συνάπτει· δαίμων δὲ τῆς μεμιγμένης. ἀλλὰ τίς ἡ δαίμονος
καὶ ὅλως ἡ δαιμόνων φύσις, περὶ ἧς καὶ ἐν συμποσίῳ λέγεται
ἥ τε τῶν ἄλλων καὶ ἡ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος, ὡς ἐκ Πενίας καὶ Πόρου μητιόεσ-
σα γεγενημένος ἐν τοῖς Ἀφροδίτης γενεθλίοις. Τὸ μὲν οὖν τὸν κό-
σμον ὑπονοεῖν λέγεσθαι τὸν Πλάτωνι τὸν ἔρωτα, ἀλλὰ μὴ τὸν
ἐν αὐτῷ ἐκφύντα ἔρωτα, πολλὰ τὰ ἐναντιούμενα ἔχει· τὸν μὲν κό-
σμον λεγόμενον δαίμονος θεὸν καὶ αὐτάρκη εἶναι. τοῦτον δὲ
ἔρωτος τούτου ὁμολογεῖν τῷ λόγῳ, οὔτε θεὸν οὔτε αὐτάρκη, ἀλλ' ἐν-
δεῆ εἶναι· ἔπειτα, εἰ ὁ κόσμος ἐστὶν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος,
ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ κόσμου ἡ Ἀφροδίτη ἐστὶν αὐτῷ, μέρος δεῖ εἶναι τοῦ ἔρωτος
τὴν Ἀφροδίτην εἶναι· ἢ εἰ ὁ κόσμος ἡ ψυχή ἐστιν αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ ἄνθρωπος

καὶ αὐτοῦ ἡ ψυχή, ὃν ἔρωτα τὴν ἀφροδίτην εἶναι. ἢ τάχα ἀπ' αὐτοῦ τὸ μὲν δαιμόνων
ὢν ὁ κόσμος ἐστί, οἱ λόγοι δαίμονες, ἔχοντα γὰρ ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐστίν, οὐ καὶ
αὐτοὶ ἔσονται. καὶ ὁ κόσμος εἶναι ἐν γενέσει αὐτὸ τοῦτο ἐνδαιμόνων. ὁ δὲ ὑφ' ἑκάστου
κακῶν παίδων ἐν χρείᾳ εἶναι, πῶς ἂν ὁ κόσμος [illegible] ἄν. ὃ δὲ ἄνθρωπον καὶ
ἂν ὑπό τι τὸν καὶ οἰκεῖον, πῶς ἂν ἐφαρμόσῃ, μὴ οὐ συνίσχηται καὶ ἀπουσίᾳ τῇ. ςη'
ἀλλὰ τί δὴ χρὴ νομίζειν περὶ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς λεγομένης γενέσεως αὐτοῦ. δῆλον
δή, ὅτι δεῖ λαβεῖν, τίς ἡ πενία, καὶ τίς ὁ πόρος. καὶ πῶς ἁρμόζουσιν οὗτοι γονεῖς
εἶναι αὐτῷ. δῆλον δὲ ὅτι δεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις δαίμοσι τούτους ἁρμόζειν. εἴπερ
φύσιν εἶναι καὶ οὐσίαν μίαν καθὸ δαίμονες δεῖ δαιμόνων. εἰ μὴ κοινὸν ὄνομα ἕξουσι μόνον.
λάβωμεν τοίνυν, πῇ ποτε διορίζομεν θεοὺς δαιμόνων. καὶ εἰ πολλάκις
καὶ δαίμονας θεοὺς λέγομεν εἶναι. ἀλλ' ὅταν γε τὸ μὲν, ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερον
λέγωμεν αὐτῶν εἶναι γένος. τὸ μὲν δὴ θεῶν, ἀπαθὲς λέγομεν καὶ νομίζομεν Quid Deus.
γένος. δαίμοσι δὲ προστίθεμεν πάθη. ἀιδίους λέγοντες ἐφεξῆς τοῖς Quid Dæmō.
θεοῖς, ἤδη πρὸς ἡμᾶς. μεταξὺ θεῶν τε καὶ τοῦ ἡμετέρου γένους. πῇ δὴ
οὖν οὐκ ἔμειναν ἀπαθεῖς οὗτοι. πῇ δὲ καταβεβήκασι τὴν φύσιν πρὸς τὸ χεῖρον.
καὶ δὴ καὶ τοῦτο σκεπτέον. πότερα δαίμων ἐν τῷ νοητῷ οὐδὲ εἷς. καὶ αὖ
ἐν τῷ κόσμῳ τῷδε δαίμων μόνον. θεὸς δὲ ἐν τῷ νοητῷ ἀφορίζεται, ἢ εἰσὶ καὶ
ἐνταῦθα θεοί. καὶ ὁ κόσμος θεὸς ὥσπερ εἰώθαμεν λέγειν τρίτος. καὶ οἱ ςη'
μέχρι σελήνης ἕκαστος θεός. βέλτιον δὲ μηδένα ἐν τῷ νοητῷ δαίμονα λέ-
γειν. ἀλλ' εἰ καὶ αὐτοδαίμονα, θεὸν καὶ τοῦτον εἶναι. καὶ αὖ ἐν τῷ αἰσθητῷ τοὺς
μέχρι σελήνης, θεοὺς τοὺς ὁρατοὺς. θεοὺς δευτέρους. μετ' ἐκείνους καὶ κατ' ἐκεί-
νους τοὺς νοητούς. ἐξηρτημένους ἐκείνων. ὥσπερ αὐγὴν περὶ ἕκαστον ἄστρον.
τοὺς δὲ δαίμονας, τί. ἆρ' ἀπὸ ψυχῆς ἐν κόσμῳ γενομένης τὸ ἀφ' ἑκάστης δαίμων τί.
ἴχνος. διὰ τί δὲ τῆς ἐν κόσμῳ. ὅτι ἡ καθαρὰ θεὸν ἐγέννησε. καὶ θεὸν ἔφαμεν
τὸν ταύτης ἔρωτα. πρῶτον δὴ διὰ τί οὐ πάντες οἱ δαίμονες ἔρωτες. ἔπειτα
πῶς οὐ καθαροὶ καὶ οὗτοι ὕλης. ἢ ἔρωτες μὲν οἱ γενόμενοι, ψυχῆς ἐφι-
εμένης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ, καὶ γεννῶσι πᾶσαι τοῦτον τὸν δαίμονα αἱ ἐν τῷδε,
οἱ δὲ ἄλλοι δαίμονες, ἀπὸ ψυχῆς μὲν καὶ οὗτοι τῆς τοῦ παντός, δυνάμεσι
δὲ ἑτέραις γεννώμενοι. κατὰ χρείαν τοῦ ὅλου συμπληροῦσι καὶ συνδιοικοῦσι
τῷ παντὶ ἕκαστα. ἔδει γὰρ ἀρκεῖν τὴν ψυχὴν τοῦ παντὸς τῷ παντὶ γεννῶ-

+

πῶς ὕλης μετέχουσιν οἱ δαίμονες.

ὕλη νοητή.

σασθαι δεῖ ὡς δαίμονας δαίμονα, καὶ προσφόρους τῷ αὐτῆς ὅλῳ. ἀλλὰ πῶς καὶ τίνος
ὕλης μετέχουσιν. οὐ γὰρ δὴ τῆς σωματικῆς· ἢ ζῷα αἰσθητὰ ἂν εἴη. καὶ γὰρ εἰ
σώματα ἀέρια λαμβάνουσιν δὲ εἶεν ἢ πύρινα· ἀλλὰ δεῖ πρότερον διά-
φορον αὐτῶν τὴν φύσιν εἶναι, ἵνα καὶ μεταλάβωσι σώματος· οὐ γὰρ εὐθὺς
τὸ καθαρὸν ~~πολ~~ τῷ σώματι μίγνυται· καίτοι πολλοῖς δοκεῖ ἡ οὐσία τοῦ δαί-
μονος καθόσον δαίμων, μετά τινος σώματος ἢ ἀέρος ἢ πυρὸς εἶναι. ἀλλὰ
διὰ τί, ἡ μὲν σώματι μίγνυται, ἡ δ' οὔ· ἢ μή τις ἐστὶν ἡ μιγνυμένη αἰτία;
τίς οὖν καὶ αἰτία; ὕλην δεῖ νοητὴν ὑποθέσθαι· ἵνα τὸ κοινωνῆσαν ἐκείνης
ἥκῃ καὶ εἰς ταύτην τὴν τῶν σωμάτων δι' αὐτῆς. διὸ καὶ ἐν τῇ γενέσει τοῦ ἔρω-
τος, ὁ Πλάτων φησὶ τὸν Πόρον, τὴν μέθην ἔχειν τοῦ νέκταρος· οἴνου
οὔπω ὄντος· ὡς πρὸ τοῦ αἰσθητοῦ τοῦ ἔρωτος γενομένου· καὶ τῆς πενίας με-
τεχούσης φύσεως νοητῆς· ἀλλ' οὐκ εἰδώλου νοητοῦ· οὐδὲ ἐκεῖθεν ἐμφαντασθέν-
τος· ἀλλ' ἐκεῖ γενομένης, καὶ συμμιχθείσης ὡς ἐξ εἴδους καὶ ἀοριστίας, ἣν ἔ-
χουσα ἡ ψυχὴ πρὶν τυχεῖν τοῦ ἀγαθοῦ· μαντευομένη δέ τι εἶναι κατὰ ἀόριστον
καὶ ἄπειρον φαντασίαν, τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἔρωτος τικτούσης· λόγος οὖν γε-
νόμενος ἐν οὐ λόγῳ· ἀορίστου δὲ ἐφέσει καὶ ὑποστάσει ἀμυδρᾷ, ἐποίησε τὸ
γενόμενον, οὐ τέλειον οὐδὲ ἱκανόν· ἐλλιπὲς δέ, ἅτε ἐξ ἐφέσεως ἀορίστου
καὶ λόγου ἱκανοῦ γεγενημένον. καὶ ἔστι λόγος οὗτος οὐ καθαρός· ἅτε ἔχων ἐν
αὐτῷ ἔφεσιν ἀόριστον καὶ ἄλογον καὶ ἄπειρον· οὐ γὰρ μήποτε πληρώ-
σεται, ἕως ἂν ἔχῃ ἐν αὐτῷ τὴν τοῦ ἀορίστου φύσιν. ἤρτηται δὲ ψυχῆς,
ὡς ἐξ ἐκείνης μὲν γενόμενος ὡς ἀρχῆς· μῖγμα δὲ ὢν ἐκ λόγου, οὐ μείναντος
ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ μιχθέντος ἀοριστίᾳ· οὐ κατ' αὐτοῦ ἀναμιχθέντος ἐκείνῃ· ἀλ-
λὰ τοῦ δι' αὐτοῦ ἐκείνῃ· καὶ ἔστιν ὁ ἔρως, οἷον οἶστρος ἄπορος τῇ αὐτοῦ
φύσει· διὸ καὶ τυγχάνων, ἄπορος πάλιν· οὐ γὰρ ἔχει πληροῦσθαι διὰ τὸ μὴ
ἔχειν τὸ μῖγμα· μόνον γὰρ πληροῦται ἀληθῶς, ὅτι πέφυκε πεπληρῶσθαι
τῇ αὐτοῦ φύσει· ὁ δὲ διὰ τὴν συνοῦσαν ἔνδειαν ἐφίεται· κἂν παρα-
χρῆμα πληρωθῇ, οὐ στέγει. ἐπεὶ καὶ ὁ μὲν ἀμήχανον αὐτῷ διὰ τὴν ἔν-
δειαν· ὁ δὲ πορίσιμον, διὰ τὴν τοῦ λόγου φύσιν. δεῖ δὲ καὶ πᾶν τὸ δαι-
μόνιον, τοιοῦτον νομίζειν καὶ ἐκ τοιούτων· καὶ γὰρ ἕκαστον ἐφ' ᾧ τέτα-
κται, ποριστικὸν ἐκείνου, καὶ ἐφιέμενον ἐκείνου· καὶ συγγενὲς καὶ ταύτῃ τῷ

ἐκ τοῦ λόγου [illegible] ἔρως

ἐρῶσι. Καὶ οὐ πληροῦσιν οὐδ' αὐτό· ἐφιέμενοι δὲ τὴν τῶν ὅλως ἀγαθῶν· ὅθεν
καὶ τοὺς ἐνταῦθα ἀγαθούς, ὃν ἔχουσιν ἔρωτα, τὸν ἁπλῶς ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ὄντως
ἔχειν· οὐκ ἔρωτά τινα ἔχοντας. Τοὺς δὲ κατ' ἄλλους δαίμονας τεταγμένους,
κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον δαίμονα τετάχθαι· ὃν ἁπλῶς ἔχουσιν ἀργόν, ἀφέντας· ἐ-
νεργοῦντας δὲ κατ' ἄλλον δαίμονα, ὃν εἵλοντο κατὰ τὸ σύμφωνον μέρος τοῦ
ἐνεργοῦντος ἐν αὐτοῖς ψυχῆς. οἱ δὲ κακῶν ἐφιέμενοι, ταῖς κακαῖς ἐγγε-
νομέναις ἐπιθυμίαις ἐπεσκότησαν πάντας τοὺς ἐν αὐτοῖς ἔρωτας· ὥς- ὁ μὲν ἔρως ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ.
περ καὶ λόγον τὸν ὀρθόν, ὅς τις σύμφυτος, κακαῖς ταῖς ἐπιγενομέναις δό-
ξαις. οἱ μὲν οὖν φύσει ἐρῶντες καὶ κατὰ φύσιν, καλοί· καὶ οἱ μὲν ἥττονος
ψυχῆς, ἥττους κατὰ ἀξίαν καὶ δύναμιν· οἱ δὲ κρείττους πάντες ἐν οὐσίᾳ. Διαφοραὶ
οἱ δὲ παρὰ φύσιν σφαλέντων πάθη ταῦτα· καὶ οὐ δαίμονες οὐδ' ὑπο- ἐρώτων
στάσεις οὐσιώδεις· οὐ παρὰ ψυχῆς ἐπιγενόμενα· ἀλλὰ συνυφιστάμενα
κακίᾳ ψυχῆς· ὁμοίως γεννώσης ἐν διαθέσει καὶ ἕξει ἤδη· καὶ γὰρ ὅλως
κινδυνεύει τὰ μὲν ἀγαθὰ τὰ ἀληθῆ, κατὰ φύσιν ψυχῆς ἐνεργούσης ἐν ὡ-
ρισμένοις οὐσίαν εἶναι· τὰ δὲ κακὰ οὐκ ἐξ αὐτῆς ἐνεργεῖν· οὐδὲν δ' ἄλλο ἢ πάθη
εἶναι· ὥσπερ ψευδῆ νοήματα, οὐκ ἔχοντα τὰ ὑποκείμενα, καθάπερ τὰ
ἀληθῆ πάντως καὶ ἀΐδια καὶ ὡρισμένα· ὁμοῦ τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοητόν, καὶ τὸ εἶναι
ἔχοντα· οὐ μόνον ἐν τῷ ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ περὶ τὸ νοητὸν ὄντως.
Καὶ νοῦν τὸν ἐν ἑκάστῳ ἔδει καὶ ἐν ἑκάστῳ ἡμῶν τι θεῖναι, καθαρῶς νόησιν καὶ Κῆπος συμβολικῶς.
νοητόν, καὶ μὴ ὁμοῦ· καὶ ἡμῶν τοῦτο καὶ ἁπλῶς. ὅθεν καὶ τῶν ἁπλῶν ἡμῖν
ὁ ἔρως· καὶ γὰρ αἱ νοήσεις· καὶ εἴ τινος τῶν ἐν μέρει, κατὰ συμβεβηκός· ὥς-
περ εἰ τόδε τὸ τρίγωνον δύο ὀρθὰς θεωρεῖ, καθ' ὅσον ἁπλῶς τρίγωνον. ἀλλὰ
τίς ὁ Ζεὺς οὗτος, οὗ τὸν κῆπον λέγει, εἰς ὃν εἰσῆλθεν ὁ Πόρος· καὶ τίς ὁ κῆπος οὗ-
τος. ἡ μὲν γὰρ Ἀφροδίτη ψυχὴ ἦν ἡμῖν· λόγος δὲ ἐλέγετο τῶν πάντων ὁ
Πόρος. Ταῦτα δὲ τί δεῖ τιθέναι, τὸν Δία καὶ τὸν κῆπον αὐτοῦ. οὐ δεῖ γὰρ ψυ-
χὴν δεῖ τιθέναι τὸν Δία, τὴν Ἀφροδίτην τοῦτο θέντας. δεῖ δὴ λαβεῖν καὶ ἐν-
ταῦθα ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος τὸν Δία· ἐν μὲν Φαίδρου, ἡγεμόνα μέγαν
λέγοντος αὐτοῦ τοῦτον τὸν θεόν· ἐν ἄλλοις δέ, τρίτον οἶμαι τοῦτον· σαφέ-
στερον δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ· ὅτε καὶ φησὶν ἐν τῷ Διὶ εἶναι, βασιλικὴν μὲν ψυχήν,
βασιλικὸν δὲ νοῦν. εἰ οὖν ὁ Ζεὺς νοῦς ἐστι μέγας καὶ ψυχή, καὶ ἐν τοῖς αἰτί-

οἷς τὰ ἔσται, καὶ διὰ τὸ ἐπιστατεῖν διὰ ταῦτα ἄλλως καὶ ὅτι αἴτιον· ἔστι
γὰρ βασιλικὸν δὲ καὶ ἐπιταττόμενον, ὁ μὲν ὡς εἴρηται καὶ τὸν νοῦν· ἡ δὲ Ἀφροδίτη
αὐτοῦ οὖσα καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ συνοῦσα αὐτῷ, καὶ τὰ ψυχῇ τεταγμένη· κατὰ τὸ καλὸν
καὶ ἀγλαὸν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλὸν καὶ ἁβρὸν, Ἀφροδίτη λεχθεῖσα· καὶ γὰρ εἰ
καὶ μὲν τοὺς νοῦς τοὺς ἄρρενας τάττομεν τῶν θεῶν, καὶ δὲ τὰς ψυχὰς αὐτῶν,
τὰς θηλείας λέγομεν, ὡς νῷ ἑκάστῳ ψυχῆς συνούσης, εἴη ἂν καὶ ταύτῃ ψυ-
χὴ τοῦ Διὸς ἡ Ἀφροδίτη· μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ τούτῳ οἱ ἱερεῖς καὶ θεο-
λόγοι, οἳ εἰς ταὐτὸν Ἥραν καὶ Ἀφροδίτην ἄγουσι, καὶ τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀστέρα
ἐν οὐρανῷ Ἥρας λέγουσιν. ὁ οὖν πόρος λόγος ὢν τῶν ἐν τῷ νοητῷ καὶ νῷ,
καὶ μᾶλλον κεχυμένος καὶ οἷον ἀπλωθείς, περὶ ψυχὴν ἂν εἴη καὶ ἐν ψυχῇ.
τὸ γὰρ ἐν νῷ συνεσπειραμένον, καὶ οὐκ ἀπ' ἄλλου εἰς αὐτόν, τούτῳ δὲ μεθύοντι
ἐπακτὸν τὸ τῆς πληρώσεως. τὸ δὲ πληρούμενον τοῦ νέκταρος, τίς ἂν εἴη ἢ
λόγος ἀπὸ κρείττονος ἀρχῆς πεσὼν εἰς ἔλαττον. ἐν ψυχῇ τοίνυν ἀπὸ νοῦ
ὁ λόγος οὗτος, ὅτε ἡ Ἀφροδίτη λέγεται γενέσθαι, εἰσρυεὶς εἰς τὸν
κῆπον αὐτοῦ. κῆπος δὲ πᾶς ἀγλάϊσμα καὶ πλούτου ἐγκαλλώπισμα. ἀγλαΐ-
ζεται δὲ τὰ τοῦ Διὸς λόγῳ, καὶ τὰ καλλωπίσματα αὐτοῦ τὰ ἀπὸ τοῦ νοῦ
αὐτοῦ εἰς τὴν ψυχὴν ἐλθόντα ἀγλαΐσματα. ἢ τί ἂν εἴη ὁ κῆπος τοῦ Διὸς ἢ τὰ
ἀγάλματα αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγλαΐσματα; τί δ' ἂν εἴη τὰ ἀγλαΐσματα αὐτοῦ καὶ κο-
σμήματα ἢ οἱ λόγοι οἱ ἀπ' αὐτοῦ ῥυέντες. ὁμοῦ δὲ οἱ λόγοι ὁ πόρος,
ἡ εὐπορία καὶ ὁ πλοῦτος τῶν καλῶν ἐν ἐμφάσει ἤδη. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ
μεθύειν τῷ νέκταρι. τί γὰρ θεοῖς νέκταρ· ἢ ὃ τὸ θεῖον κομίζεται. κομί-
ζεται δὲ τὸ ὑποβεβηκὸς νοῦ λόγον· νοῦς δὲ ἑαυτὸν ἔχει ἐν κόρῳ, καὶ οὐ
λόγος νοῦ γέννημα μεθύει ἔχων· οὐ γὰρ ἐπακτόν τι ἔχει. ὁ δὲ λόγος νοῦ γέννημα καὶ ὑπόστασις
μετὰ νοῦν, καὶ οὐκέτι αὐτοῦ ὤν, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ, ἐν τῷ τοῦ Διὸς κήπῳ λέγεται
κεῖσθαι, τότε κείμενος ὅτε ἡ Ἀφροδίτη ἐν τοῖς οὖσιν ὑποστῆναι λέγεται. δεῖ
δὲ τοὺς μύθους, εἴπερ τοῦτο ἔσονται, καὶ μερίζειν χρόνοις ἃ λέγουσι, καὶ διαι-
ρεῖν ἀπ' ἀλλήλων πολλὰ τῶν ὄντων, ὁμοῦ μὲν ὄντα, τάξει δὲ ἢ δυνάμε-
σι διεστῶτα· ὅπου καὶ οἱ λόγοι καὶ γενέσεις τῶν ἀγεννήτων ποιοῦσι, καὶ τὰ
ὁμοῦ ὄντα καὶ αὐτοὶ διαιροῦσι, καὶ διδάξαντες ὡς δύνανται, τῷ νοήσαντι
ἤδη συγχωροῦσι συναιρεῖν. ἡ δὲ συναίρεσις, ψυχὴ νῷ συνοῦσα καὶ ἀπὸ

νοῦ ὑποστᾶσα· καὶ λόγων πληρωθεῖσα· καὶ πηγῇ καλοῖς πως μιχθεῖσα·
καὶ εὐπορίας πληρωθεῖσα· ὡς εἶναι ἐν αὐτῇ ὁρᾶν πάντα τὰ ἀγλαΐσματα·
καὶ τῶν καλῶν ἁπάντων τὴν ἀκμὴν· ἀφροδίτη μὲν ἐστὶ τὸ πᾶν· οἱ δὲ ἐν
αὐτῇ λόγοι πάντες, εὐπορία καὶ πόρος ἀπὸ τῶν ἄνω ῥυέντος τοῦ νέ-
κταρος· τὰ δὲ ἐν αὐτῇ ἀγλαΐσματα, ὡς ἂν ἐν ζωῇ κείμενα, κῆπος Διὸς λέγεται·
καὶ εὕδειν ἐκεῖ ὁ πόρος· οἷς ἐπληρώθη βεβαρημένος· ζωῆς δὲ φανείσης
καὶ οὔσης ἀεὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἑστιᾶσθαι οἱ θεοὶ λέγονται· ὡς ἂν ἐν τοιαύτῃ μακα-
ριότητι ὄντες· ἀεὶ δὲ οὕτως ὑπέστη ὁ δὲ ἐξ ἀνάγκης, ἐκ τῆς ψυχῆς ἐφέσεως
πρὸς τὸ κρεῖττον καὶ ἀγαθόν· καὶ ἦν ἀεὶ ἐξ οὗπερ καὶ ψυχὴ ἔρως· ἔστι δὲ
μικτόν τι χρῆμα· μετέχον μὲν ἐνδείας, ᾗ πληροῦσθαι θέλει· οὐκ ἄμοιρος δὲ
εὐπορίας, ᾗ οὐκ ἔχει τὸ ἐλλεῖπον ζητεῖ· οὐ γὰρ δὴ τὸ παντάπασιν ἄμοιρον
τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ ἀγαθὸν ἄν ποτε ζητήσειεν· ἐκ πόρου οὖν καὶ πενίας λέγεται
εἶναι· ᾗ ἡ ἔλλειψις καὶ ἡ ἔφεσις καὶ τῶν λόγων ἡ μνήμη ὁμοῦ συνελθόντα
ἐν ψυχῇ, ἐγέννησε τὴν ἐνέργειαν τὴν πρὸς τὸ ἀγαθὸν· ἔρωτα τοῦτον ὄντα·
ἡ δὲ μήτηρ αὐτῷ πενία, ὅτι ἀεὶ ἡ ἔφεσις ἐνδεοῦς· ὕλη δὲ ἡ πε-
νία, ὅτι καὶ ἡ ὕλη ἐνδεὴς τὰ πάντα· καὶ τὸ ἀόριστον τῆς
τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιθυμίας· μορφὴ γὰρ οὐδὲ
λόγος ἐν τῷ ἐφιεμένῳ τούτου ὑλικώτερον
τὸ ἐφιέμενον, καθόσον ἐφίεται ποιεῖ·
τὸ δὲ πρὸς αὐτὸ, εἶδός ἐ-
στι μόνον ἐν αὐτῷ μένον·
καὶ δέξασθαι δὲ ἐφιέμενον,
ὕλην τῷ ἐπιόντι τὸ
δεξόμενον παρα-
σκευάζει·
οὕτω
τοι
ὁ ἔρως
ὑλικός τίς ἐστι· καὶ δαίμων οὗτός ἐστιν ἐκ ψυχῆς γενόμενος,
καθόσον ἐλλείπει τῷ ἀγαθῷ, ἐφίεται δὲ γεγενημένος:·

τέλος

ΚΑ

αἰσθήσεως ἐνεργείας, καὶ οὐ πάθη.

ἀπορία

Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης. περὶ ἀπαθείας ἀσωμάτων:

Τὰς αἰσθήσεις οὐ πάθη λέγοντες εἶναι, ἐνεργείας δὲ περὶ παθήματα καὶ κρίσεις· τῶν
μὲν παθῶν περὶ ἄλλο γινομένων, οἷον τὸ σῶμα φέρε τὸ τοιόνδε· τῆς δὲ κρίσεως
περὶ τὴν ψυχήν, οὐ τῆς κρίσεως πάθους οὔσης, ἔδει γὰρ αὖ ἄλλην κρίσιν γενέσθαι
καὶ ἐπαναβαίνειν ἀεὶ εἰς ἄπειρον, εἴχομεν οὐδὲν ἧττον καὶ ἐνταῦθα ἀπορίαν,
εἰ ἡ κρίσις ᾗ κρίσις οὐδὲν ἔχει τοῦ κρινομένου. ἢ εἰ τύπον ἔχοι, πέπονθεν.
ἦν δ' ὅμως λέγειν καὶ περὶ τῶν καλουμένων τυπωμάτων, ὡς ὁ τρόπος ὅλως ἕτερος,
ἢ ὡς ὑπείληπται· ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν νοημάτων, ἐνεργειῶν καὶ τούτων οὐσῶν,
γινώσκειν ἄνευ τοῦ παθεῖν τι δυναμένων. καὶ ὅλως ὁ λόγος ἡμῖν καὶ ἡ βούλησις,
μὴ ὑποβαλεῖν τροπαῖς καὶ ἀλλοιώσεσι τὴν ψυχὴν τοιαύταις, ὁποῖαι αἱ θερ-
μάνσεις καὶ ψύξεις σωμάτων. καὶ τὸ παθητικὸν δὲ λεγόμενον αὐτῆς, εἰ δεῖ ἄρα
καὶ ἐπισκέψασθαι. πότερα καὶ τοῦτο ἄτρεπτον δώσομεν, ἢ τούτῳ μό-
νῳ τὸ πάσχειν συγχωρήσομεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὕστερον. περὶ δὲ τῶν πρό-
τερον τὰς ἀπορίας ἐπισκεπτέον. πῶς γὰρ ἄτρεπτον καὶ τὸ πρὸ τοῦ παθη-
καὶ τὸ πρὸ αἰσθήσεως, καὶ ὅλως ψυχῆς ὁτιοῦν, κακίας περὶ αὐτὴν ἐγγινο-
μένης, καὶ δοξῶν ψευδῶν, καὶ ἀνοίας. οἰκειώσεως δὲ καὶ ἀλλοτριώσεως, ἡδο-
μένης καὶ λυπουμένης, ὀργιζομένης, φθονούσης, ζηλούσης, ἐπιθυ-
μούσης, ὅλως οὐδαμῇ ἡσυχαζούσης, ἀλλ' ἀεὶ φερομένης σὺν τῶν πρός τι
τρόπον κινουμένης καὶ μεταβαλλούσης. ἀλλ' εἰ μὲν σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ
μέγεθος ἔχει, οὐ ῥᾴδιον, μᾶλλον δὲ ὅλως ἀδύνατον αὐτὴν ἀπαθῆ καὶ ἄ-
τρεπτον δεικνύναι ἐν ὁτῳοῦν τῶν λεγομένων γίνεσθαι περὶ αὐτήν.
εἰ δ' ἐστὶν οὐσία ἀμεγέθης, καὶ δεῖ καὶ τὸ ἄφθαρτον αὐτῇ παρεῖναι, εὐ-
λαβητέον αὐτῇ πάθη τοιαῦτα διδόναι, μὴ καὶ λάθωμεν αὐτὴν φθαρτὴν
εἶναι διδόντες. καὶ δὴ εἴτε ἀριθμὸς εἴτε ὡς λέγομεν λόγος ἡ οὐσία αὐτῆς, πῶς
ἂν πάθος ἐγγένοιτο ἐν ἀριθμῷ ἢ λόγῳ. ἀλλὰ μᾶλλον λόγους ἀλόγους, εἶτ'
ἀπαθῆ πάθη, δεῖ νομίζειν αὐτῇ ἐγγίνεσθαι, καὶ ταῦτα τὰ ἀπὸ τῶν σωμάτων
μετενηνεγμένα αὐτίκα μὲν ὡς ἐπισκεπτέον ἐστί, καὶ κατ' ἀναλογίαν μετα-
νενοημένα· καὶ ἔχουσαν μὴ ἔχειν, καὶ πάσχουσαν οὐ πάσχειν. καὶ ὅπως ταῦτα ἐπισκε-
πτέον. πρῶτον δὲ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς
λεκτέον τί ποτε γίνεται, ὅταν κακία λέγηται παρεῖναι. καὶ γὰρ ἀφαιρεῖν
φαμέν, ὥς τινος ὄντος ἐν αὐτῇ κακοῦ, καὶ ἐνθεῖναι ἀρετὴν καὶ κοσμεῖν,

διά τι τὸ πρὸ τοῦ τρεπτοῦ, ἄτρεπτον συμβαίνει ὄν, ἐν ἀρετῇ.

Καὶ κάλλος ζῴου ποιήσειεν αὐτῇ αἶσχος [illegible]· ἆρ' οὖν λέγοντες ἀρετὴν
ἁρμονίαν εἶναι, ἀναρμοστίαν δὲ τὴν κακίαν, λέγοιμεν ἂν δόξαν δοκοῦσαν τοῖς πα-
λαιοῖς; καί τι πρὸς τὸ ζητούμενον οὐ μικρὸν ὁ λόγος ἀνύσειεν. εἰ γὰρ συναρ-
μοσθέντα μὲν κατὰ φύσιν τὰ μέρη τῆς ψυχῆς πρὸς ἄλληλα, ἀρετή ἐστι·
μὴ συναρμοσθέντα δὲ κακία, οὐδὲν ἂν ἐπακτὸν οὐδ' ἀλλαχόθεν γίνοιτο·
ἀλλ' ἕκαστον ἥκοι ὅπερ ἐστὶ πρὸς τὴν ἁρμογήν· καὶ οὐκ ἂν ἥκοι ἐν τῇ ἀναρ-
μοστίᾳ τοιοῦτον ὄν· οἷον καὶ χορευταὶ χορεύοντες, καὶ συνᾴδοντες ἀλλήλοις
εἰ καὶ μὴ οἱ αὐτοί εἰσι· καὶ μόνος τις ᾄδων τῶν ἄλλων μὴ ᾀδόντων· καὶ ἕκα-
στον καθ' αὑτὸν ᾄδοντος· οὐ γὰρ μόνον δεῖ συνᾴδειν· ἀλλὰ καὶ ἕκαστον καλῶς τὴν
αὑτοῦ, ᾄδοντα οἰκείᾳ μουσικῇ· ὥστε κἀκεῖ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἁρμονίαν εἶναι· ἑκά-
στου μέρους τὸ αὑτοῦ πράττοντος· δεῖ δὴ πρὸ τῆς ἁρμονίας ταύτης ἄλλην
ἑκάστου εἶναι ἀρετήν· καὶ κακίαν δὲ ἑκάστου, πρὸ τῆς πρὸς ἄλληλα ἀναρμοστίας. τίνος
οὖν παρόντος ἕκαστον μέρος κακόν, ἢ κακίας· καὶ ἀγαθὸν αὖ, ἢ ἀρετῆς. τῷ μὲν
οὖν λογιστικῷ, τάχ' ἄν τις λέγων ἀγνοίας εἶναι τὴν κακίαν· καὶ ἄγνοιαν καὶ ἀπό-
φασιν, οὐ παρουσίαν τινὸς ἂν λέγοι· ἀλλ' ὅταν καὶ ψευδεῖς δόξαι ἐνῶσιν, ὃ δὴ μά-
λιστα τὴν κακίαν ποιεῖ, πῶς οὐκ ἐγγίνεσθαι φήσει· καὶ ἀλλοιοῦν ταύτῃ τοῦτο τὸ
μόριον γίνεσθαι. τὸ δὲ θυμοειδὲς, οὐκ ἄλλως μὲν ἔχει δειλαῖνον· ἀν-
δρεῖον δὲ ἄλλως· τὸ δὲ ἐπιθυμοῦν, ἀκόλαστον μὲν ὂν ἄλλως· σωφρονοῦν
δὲ ἄλλως, ἢ πέπονθεν· καὶ ὅταν μὲν ἐν ἀρετῇ ἕκαστον ᾖ, ἐνεργεῖ κατὰ τὴν
οὐσίαν ἥν ἐστιν ἕκαστον, ζωῇ τὸν συμφωνοῦν· καὶ τὸ μὲν λογιζόμενον, παρὰ
τοῦ νοῦ· τὰ δ' ἄλλα παρὰ τούτου. ἢ τὸ ἐπαΐειν λόγου, ὡς περὶ ὁρᾶν ἐστιν, οὐ
σχηματιζόμενον, ἀλλ' ὁρῶν· καὶ ἐνεργείᾳ ὂν ὅτε ὁρᾷ. ὥσπερ γὰρ ἡ ὄψις
καὶ δυνάμει οὖσα καὶ ἐνεργείᾳ ἡ αὐτή τῇ οὐσίᾳ, ἡ δὲ ἐνέργειά ἐστιν οὐκ ἀλλοίωσις·
ἀλλ' ἅμα προσῆλθε πρὸς ὃ ἔχει τὴν οὐσίαν, καὶ ἔστιν εἰδυῖα, καὶ ἔγνω ἀπαθῶς,
καὶ τὸ λογιζόμενον οὕτω πρὸς τὸν νοῦν ἔχει· καὶ ὁρᾷ· καὶ ἡ δύναμις τοῦ νοεῖν τοῦ-
το, οὐ σφραγῖδος ἔνδον γενομένης· ἀλλ' ἔχει ὃ εἶδε, καὶ αὖ οὐκ ἔχει· ἔχει μὲν
τῷ γινώσκειν· οὐκ ἔχει δὲ τῷ μὴ ἀποκεῖσθαί τι ἐκ τοῦ ὃ ἐθεάσατο· ὥσπερ ἐν
κηρῷ μορφήν. μεμνῆσθαι δὲ δεῖ, ὅτι καὶ τὰς μνήμας, οὐκ ἀποκειμένων
τινῶν ἐλέγομεν εἶναι· ἀλλὰ τῆς ψυχῆς οὕτω τὴν δύναμιν ἐγειρούσης· ὥστε
καὶ ὃ μὴ ἔχει ἔχειν. τί οὖν; οὐκ ἄλλη ἦν πρὶν τοῦτο μνημονεύειν, καὶ ὕστερον

πάσχειν τὸ ἐνεργοῦν, τοῦτο τὸ μεθύλην.

ὁ [illegible], [illegible] ἀπο- [illegible] ἐπι- θυμοῦντι [illegible]

ὅτε ἀμνημονεῖ; ἢ βούλει ἄλλως· οὕπω ἀλλοιοῦσθαί γε· πλὴν εἰ μή τις δὴ ἐν-
δεῶς ἀμελῶς εἰς ἐνέργειαν ἐληλυθέναι, ἀλλοιοῦσθαι λέγει· ἀλλ' ἐπὶ νοῦ δὴ ἀντικρὺς γινομένου·
ἀλλ' ἦν περὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ τοιοῦτον· ὅλως γὰρ αἱ ἐνέργειαι τῶν ἄλλων, οὐ
σὺν ἀλλοιουμένῳ γίνονται, ἢ φθαρέντων ἀλλὰ πολυπραγμονουμένων· τὸ δὲ
πάσχειν τὸ ἐνεργοῦν, τοῦτο ὡς ἐν μεθύλῃ· τὸ δὲ αὐλητικὸν πάσχει, οὐκ εὐθὺς μέν·
ὡς περὶ τῆς ὄψεως τῆς ὁρατικῆς ἐνεργούσης, τὸ πάσχον ὁ ὀφθαλμός ἐστιν·
αἱ δὲ δόξαι ὡς περὶ ὀφθαλμοῦ· τὸ δὲ θυμοῦσθαι, περὶ σῶμα· πῶς δὴ καὶ αὐτό·
καὶ δηλονότι, τῷ καὶ μὴ ὁρᾶν πρὸς τὸν λόγον, καὶ περὶ φαῦλον ὄντα τὸν λόγον ὅσον· καὶ
ἐνεργεῖν καὶ ὁμοίως· ἢ μὴ κινηθείς, οἷον ὀργισθείς· αὐτὸ γὰρ οὐδὲ ἄλλο ἐν αὐτῷ· ἐν
οἷς οὐδὲ μὴν ἄλλοις ὥσπερ οὐδὲ πάθος· τὸ δὲ ἐπιθυμεῖν, ἐνεργοῦμεν μόνον, τῶν
λεγομένων ἀπολαύσει περὶ σώματος· πάντας ἁρμόνον πράττει· καὶ οὐ περὶ αὐτοὺς
ἄλλα· οἷς ἂν ἡ σώματα τὸ κρατεῖν προσοῦσι καὶ δυνάμει αὐτῶν· τὸ δὲ ὁρᾶν, ἢ ἄλλο ἂν
πεπονθότας, ἀλλὰ πονηρὸς ὀχλάζον, ὥσπερ ἂν ὡς οἷόν τε ἄλλα· τάχα δὲ
τὸ πολὺ καὶ σώματος κατηχεῖ, ἢ τούτου λεγομένην κίνησιν· ἀρχὴ δὲ τὰ αὐτά· ὡς
τοῦ δὴ μὴ ὑφαίνειν καὶ τὸ ὀρᾶν προστιθέναι τῇ ψυχῇ· τὰς δὲ καὶ ὥσπερ καὶ ἄλλο [illegible],
[illegible]· καὶ λύπαι· καὶ ὀργαί· καὶ ἡδοναί· ἔτι θυμοὶ αὐτοῖς καὶ φόβοι, περὶ οὗ τὸ πάσχειν καὶ
παθεῖν ἐν ὄντα καὶ κινούμενον· δεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων ὧδε διαλαβεῖν· ὅτι καὶ ἐγ-
γίνονται ἀλλοιώσεις· καὶ πρὸς δὲ τούτων αἰσθήσεις, καὶ οὐ λέγειν ἐν αὐτῇ λέγοντες
ἐπὶ τοῖς ἐναργέσιν· ἀλλὰ χρὴ συγχωροῦντας ζητεῖν ὅ,τι ἐστὶ τὸ πρεπόμενον·
κινδυνεύομεν γὰρ περὶ ψυχὴν ταῦτα λέγοντες, ὅμοιον ὑπολαμβάνειν,
ὡς εἰ τὴν ψυχὴν λέγομεν ὀρύττειν· καὶ αὖ ἐνυφαίνειν γίνεσθαι· μὴ λογι-
ζόμενοι ὡς διὰ ψυχὴν μὲν ταῦτα τὰ πάθη· περὶ δὲ τὰ ἄλλα οὐ γίνεται ἐπιγινό-
μενα· ἀλλ' ἡ μὲν αἰσχύνη ἐν ψυχῇ, δόξης αἰσχρᾶς γενομένης· τὸ δὲ σῶμα, καὶ
κίνησις τοῦτο οἷον σχοῦσα, ἵνα μὴ τοῖς ὀνόμασι πλανώμεθα, ὑπὸ τὴν ψυχὴν ὄν
καὶ οὐ ταὐτὸν ἀψύχῳ, καὶ τε περὶ τὸ αἷμα ἀποκινητὸν ὄν· ταῦτα τοῦ λεγομένου
φόβου, ἐν μὲν ψυχῇ ἡ ἀρχή· τὸ δὲ ὑγρὸν ἀναχωρήσαντος τοῦ αἵματος τῷ
καὶ τῆς ἡδονῆς δέ, τὸ περὶ διαχύσεως τοῦτο καὶ εἰς αἴσθησιν ἥκον, περὶ τὸ σῶμα·
τὸ δὲ περὶ τὴν ψυχήν, γνῶμαί τι πάθος· καὶ τὸ τῆς λύπης ὡσαύτως· ἔτι καὶ τὸ
τῆς ἐπιθυμίας, ἐπὶ μὲν τῆς ψυχῆς, τῆς ἀρχῆς οὔσης τὸ ἐπιθυμεῖν, λαμβάνον
[illegible]· καὶ παθεῖν δὲ τὸ προῆχθον, ἡ αἴσθησις ἐγγίνεται· καὶ γὰρ ὅταν λέγωμεν

κινεῖσθαι αὐτὴν ἔν τε ἐπιθυμίαις, ἐν λογισμοῖς· ἐν δόξαις, οὐ σειομένην αὐτὴν κινουμένην
ταῦτα ποιεῖν· ἀλλ' ἐξ αὐτῆς εἶναι τὰς κινήσεις· καὶ γὰρ καὶ τὸ ζῆν κίνησιν λέγοντες,
οὐκ ἀλλοιουμένην. ἐνέργεια δὲ μορίου ἡ ἐνοῦσα ἡ κατὰ φύσιν ζωὴ οὐκ ἐξιστᾶσα.
κεφάλαιον δὲ ἱκανόν, εἰ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς ζωὰς καὶ τὰς ὀρέξεις, οὐκ ἀλλοιώσεις συγ-
χωροῦμεν, καὶ μνήμας, οὐ τύπους ἐναποσφραγιζομένους. οὐδὲ τὰς φαντα-
σίας ὡς ἐν κηρῷ τυπώσεις, συγχωρητέον πανταχοῦ ἐν πᾶσι τοῖς λεγομένοις
πάθεσι καὶ κινήσεσι τὴν ψυχὴν ὡσαύτως ἔχειν τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ. τὴν
ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν, μὴ ὡς τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν περὶ σῶμα γεγονέναι· ἢ τὸ θερμὸν
καὶ τὸ ψυχρόν. ἀλλ' ὃν τρόπον εἴρηται, ἐπὶ πᾶν ὅλως τὰ ἐναντία γε-
γενῆσθαι. περὶ δὲ τοῦ λεγομένου παθητικοῦ τῆς ψυχῆς ἐπισκεπτέον. ἤδη
μὲν ἄρ' εἴρηταί πως καὶ περὶ τούτου· ἐν οἷς περὶ τῶν παθῶν ἁπάντων
ἐλέγετο τῶν περὶ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμοῦν γινομένων, ὅπως ἕκαστα· οὐ μὴν
ἀλλ' ἔτι λεκτέον περὶ αὐτοῦ· πρῶτον λαβόντας, ὅ, τι ποτὲ τὸ παθητικὸν τῆς
ψυχῆς λέγεται εἶναι. λέγεται δὲ πάντως περὶ ὃ τὰ πάθη δοκεῖ συνίστασθαι· ταῦ-
τα δ' ἐστίν, οἷς ἕπεται ἡδονὴ καὶ λύπη. τῶν δὲ παθῶν, τὰ μὲν ἐπὶ δόξαις
συνίσταται. ὡς ὅταν δοξάσας τις μέλλειν τελευτᾶν, ἴσχῃ φόβον· ἢ οἰηθεὶς ἀγαθὸν
αὐτῷ τι ἔσεσθαι, ἡσθῇ. τῆς μὲν δόξης ἐν ἄλλῳ· τοῦ δὲ πάθους κινηθέντος
ἐν ἄλλῳ. τὰ δ' ἐστὶν ὡς ἡγησάμενα αὐτὰ ἀπροαιρέτως, ἐμποιεῖν ἐν τῷ πε-
φυκότι δοξάζειν τὴν δόξαν. ἡ μὲν δὴ δόξα, ὅτι ἄτρεπτον εἴασε τὸ δοξάζον,
εἴρηται. ὁ δ' ἐκ τῆς δόξης φόβος, ἥκων ἄνωθεν αὖ ἀπὸ τῆς δόξης, οἷον σύνεσίν
τινα παρασχὼν τῷ λεγομένῳ τῆς ψυχῆς φοβεῖσθαι, τί ποτε ποιεῖ τοῦτο τὸ φο-
βεῖσθαι· ταραχὴν καὶ ἔκπληξιν φασὶν ἐπὶ προσδοκωμένῳ κακῷ. ὅτι μὲν
οὖν ἡ φαντασία ἐν ψυχῇ, ἥ τε πρώτη ἣν δὴ καλοῦμεν δόξαν, ἥ τε ἀπὸ ταύτης,
οὐκέτι δόξα, ἀλλὰ περὶ τὸ κάτω ἀμυδρὰ οἷον δόξα, καὶ ἀνεπίκριτος φαν-
τασία· οἵα ἐν τῇ λεγομένῃ φύσει ἐνυπάρχει ἐνεργοῦσα· καθὰ ποιεῖ ἕκαστα, ὥς φασιν,
ἀφαντάστως, δῆλον ἄν τῳ γένοιτο. τὸ δ' ἀπὸ τούτου ἤδη αἰσθητὴ ἡ ταραχὴ
περὶ τὸ σῶμα γινομένη, ὅ, τε τρόμος καὶ ὁ σεισμὸς τοῦ σώματος· καὶ τὸ ὠχρόν.
καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ λέγειν. οὐ γὰρ δὴ ἐν τῷ ψυχικῷ μέρει ταῦτα, ἢ σωματικὸν
φήσομεν αὐτὸ εἶναι. αὐτό τε εἴπερ ἦν πάσχον ταῦτα, οὐδ' ἂν ἔτι εἰς τὸ σῶμα
ταῦτα ἀφίκετο. τοῦ πέμποντος οὐκέτι ἐνεργοῦντος τῷ πέμπειν, διὰ τὸ

ὅτι οὐδενὶ παρεῖναι πάθος

κατέχεσθαι τὸ πάθος καὶ ἐξαλλάξαι αὐτό. ἀλλ᾽ ἐπεὶ μὲν τὸ τῆς ψυχῆς μέρος τὸ παθητικὸν οὐ σῶμα μέν, εἶδος δέ τι, ἐν ὕλῃ μέντοι, καὶ τὸ ἐπιθυμοῦν καὶ τὸ θρεπτικόν τε καὶ αὐξητικὸν καὶ γεννητικόν, ὅ ἐστι ῥίζα καὶ ἀρχὴ τοῦ ἐπιθυμοῦντος καὶ παθητικοῦ εἴδους· ἀλλ᾽ οὐδενὶ εἴδει παρεῖναι ταραχὴν ἢ ὅλως πάθος, ἀλλ᾽ ἑστηκέναι μὲν αὐτό, τὴν δὲ ὕλην αὐτοῦ ἐν τῷ πάθει γίγνεσθαι, ὅταν γίγνηται, ἐκείνου τῇ παρουσίᾳ κινοῦντος. οὐ γὰρ δὴ τὸ φυτικὸν ὅταν φύῃ φύεται, οὐδ᾽ ὅταν αὔξῃ αὔξεται, οὐδ᾽ ὅλως ὅταν κινῇ, κινεῖται ἐκείνην τὴν κίνησιν ἣν κινεῖ. ἀλλ᾽ ἢ οὐδ᾽ ὅλως, ἢ ἄλλος τρόπος κινήσεως, ἢ ἐνεργείας. αὐτὴν μὲν οὖν δεῖ τὴν τοῦ εἴδους φύσιν ἐνέργειαν εἶναι καὶ τῇ παρουσίᾳ ποιεῖν· οἷον εἰ ἁρμονία ἐξ αὐτῆς τὰς χορδὰς ἐκίνει. ἔσται τοίνυν τὸ παθητικὸν τοῦ μὲν πάθους αἴτιον, ἢ παρ᾽ αὐτοῦ γενομένου τοῦ κινήματος ἐκ τῆς φαντασίας τῆς αἰσθητικῆς, ἢ καὶ ἄνευ φαντασίας. ἐπισκεπτέον δὲ τοῦτο, εἰ τῆς δόξης ἄνωθεν ἀρξάσης, αὐτὸ δὲ μένον ἐν ἁρμονίᾳ. τὰ δὲ αἴτια τοῦ κινῆσαι ἀνάλογον τῷ μουσικῷ· τὰ δὲ πληγέντα διὰ πάθος, τὰς χορδὰς ἂν λόγον ἔχοι. καὶ γὰρ κἀκεῖ οὐχ ἡ ἁρμονία πέπονθεν, ἀλλ᾽ ἡ χορδή· οὐ μὴν ἐκινήθη ἂν ἡ χορδή, εἰ καὶ ὁ μουσικὸς ἐβούλετο, μὴ τῆς ἁρμονίας τοῦτο λεγούσης.

ς Τί οὖν χρὴ ζητεῖν ἀπαθῆ τὴν ψυχὴν ἐκ φιλοσοφίας ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν πάσχουσαν; ἢ ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς εἰς τὸ λεγόμενον παθητικὸν οἷον φάντασμα, τὸ ἐφεξῆς πάθημα τὴν ταραχήν, καὶ συνεζευγμένην τῇ ταραχῇ τὴν τοῦ προσδοκωμένου κακοῦ εἰκόνα, πάθος δὲ τὸ τοιοῦτον λεγόμενον, ἠξίου ὁ λόγος ὅλως ἀφαιρεῖν καὶ μὴ ἐᾶν ἐγγίγνεσθαι, ὡς γιγνομένου μὲν οὔπω τῆς ψυχῆς ἐχούσης καλῶς, μὴ γιγνομένου δέ, ἀπαθοῦς ἐχούσης· τοῦ αἰτίου τοῦ πάθους τοῦ περὶ αὐτὴν ὁρωμένου οὐκέτι ἐγγιγνομένου· οἷον εἴ τις τὰς τῶν ὀνειράτων φαντασίας ἀναιρεῖν θέλων, ἐν ἐγρηγόρσει τὴν ψυχὴν τὴν φανταζομένην ποιοῖ· ἢ εἰ τὰ πάθη λέγοι πεποιηκέναι τὰ ἔξωθεν, οἷον ὁρώμενα, πάθη μὲν λέγων τῆς ψυχῆς εἶναι. ἀλλὰ τίς ἡ κάθαρσις ἂν τῆς ψυχῆς εἴη μηδαμῇ μεμολυσμένης; ἢ τί τὸ χωρίζειν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σώματος; ἢ ἡ μὲν κάθαρσις ἂν εἴη καταλιπεῖν μόνην καὶ μὴ μετ᾽ ἄλλων, ἢ μὴ πρὸς ἄλλο βλέπουσαν, μηδὲ αὖ δόξας ἀλλοτρίας ἔχουσαν, ὅστις ὁ τρόπος τῶν δοξῶν ἢ τῶν παθῶν, ὡς εἴρηται, μήτε ὁρᾶν τὰ εἴδωλα, μήτε ἐξ αὐτῶν ἐργάζεσθαι πάθη. εἰ δὲ ἐπὶ θάτερα τὰ ἄνω ἀπὸ τῶν κάτω, πῶς οὐ κάθαρσις, καὶ χωρισμὸς δέ, τῆς ψυχῆς τῆς μηκέτι

πῶς δεῖ τὰ παθήματα τῆς ψυχῆς ἀφαιρεῖν

ἐν σώματι γιγνομένης· ὡς ἐκείνου εἶναι καὶ ὅπως τὸ φῶς, μὴ ἐν θολερῷ ᾖ· καί-
τοι ἀπαθὲς ὂν ὅμως, ὃ καὶ ἐν θολερῷ. τοῦ δὲ παθητικοῦ ἡ μὲν κάθαρσις, ἡ ἔγερ-
σις ἐκ τῶν ἀτόπων εἰδώλων καὶ μὴ ὅρασις· ὁ δὲ χωρισμὸς, τὸ μὴ πολλὴν
σῃ, καὶ τὸ περὶ ταῦτα τῷ μὴ φαντασίᾳ. ἢ εἴ τις καὶ τὸ χωρίζειν αὐτὸ, ἐκεῖνα,
ἀφαιρεῖν αὐτοῦ οὗ χωρίζεται. ὅταν μὴ ἐπὶ πνεύματος θολεροῦ ἐκ γαστρι-
μαργίας καὶ τρυφῆς ᾖ, οὐ καθαρῶν τῇ σαρκῶν. ἀλλ' ἢ ἰσχνὸν τὸ ἐν ᾧ, ὥστ' ἐπ'
αὐτοῦ ὀχεῖσθαι ἡσυχῇ. Τὴν μὲν οὖν δὴ οὐσίαν τὴν νοητὴν, τὴν κατὰ τὸ εἶδος ἅπασαν
τεταγμένην, ὡς ἀπαθῆ δεῖ εἶναι, εἴρηται. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ ὕλη ἕν τι
τῶν ἀσωμάτων, εἰ καὶ ἄλλον τρόπον, σκεπτέον καὶ περὶ ταύτης, πῶς
ἔχει· πότερα παθητὴ ὡς λέγεται καὶ πάντα τρέπεσθαι, ἢ καὶ ταύτην
δεῖ ἀπαθῆ εἶναι, καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀπαθείας. πρῶτον δὲ λη-
πτέον ἐστὶ τοῦτο, ἐπιχειροῦσιν καὶ περὶ τῆς φύσεως αὐτῆς λέγουσιν ποῖα τίς.
ὡς ἐστὶ τοῦ ὄντος φύσις, καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶναι, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν.
ἔστι γὰρ τὸ ὄν, ὃ καὶ κατ' ἀλήθειαν ἄν τις ἄποιον, ὄντως ὄν. τοῦτο δέ ἐστιν, ὃ
πάντη ἐστὶν ὄν. τοῦτο δὲ ᾧ μηδὲν ἀποστατεῖ τοῦ εἶναι. τελέως δὲ ὂν, οὐ-
δενὸς δεῖται, ἵνα σώζοιτο καὶ ᾖ. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις αἴτιον τοῖς δοκοῦσιν εἶναι
τοῦ δοκεῖν εἶναι. εἰ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται, ἀνάγκη αὐτὸ ἐν ζωῇ, καὶ ἐν τελείᾳ
ζωῇ εἶναι· ἢ ἐλλεῖπον, οὐ μᾶλλον ὂν ἢ μὴ ὂν εἴη. τοῦτο δὲ νοῦς καὶ πάν-
τη φρόνησις. καὶ ὡρισμένον ἄρα καὶ πεπερασμένον. καὶ τῇ δυνάμει
οὐδὲν ὅ τι μή. οὐδὲ τοσησδί· ἐπεὶ ἐλείπετο γὰρ ἄν. διὸ καὶ τὸ ἀεὶ καὶ τὸ ὡσαύτως
καὶ τὸ ἄδεκτον παντὸς καὶ οὐδὲν εἰς αὐτό· εἰ γάρ τι δέχοιτο, παρ' αὐτὸ
ἄν τι δέχοιτο. τοῦτο δὲ μὴ ὄν. δεῖ δὲ αὐτὸ πάντη ὂν εἶναι. ἥκειν οὖν δεῖ παρ'
αὐτοῦ πάντα ἔχοντα εἰς τὸ εἶναι. καὶ ὁμοῦ πάντα, καὶ ἓν πάντα. εἰ δὴ τού-
τοις ὁρίζομεν τὸ ὄν, δεῖ δὲ ἢ οὐκ ἂν ἐξ αὐτοῦ εἴη τοῦ ὄντος ὁ νοῦς καὶ ἡ ζωή, ἀλλ' αὐτῷ
ὄντι προστεθήσεται· καὶ οὐκ ἐξ ὄντος ἔσται· καὶ τὸ μὲν ἀεὶ ζῶν ἤδη
εἴη· τὸ δὲ μὴ ὂν ἐστιν, ἀληθῶς ταῦτα ἔχει. καὶ ἐν τοῖς ὕστερον ἀνάγκη
εἶναι καὶ τοῖς ἐσχάτοις τοῦ ὄντος. τὸ γὰρ πρὸ τοῦ ὄντος χορηγοῦν μὲν τὸ εἶναι
ἐστὶ τὸ ὄν, οὐ δεόμενον δὲ αὐτὸ παρ' ἄλλου τοῖς σώμασιν εἶναι. ἀλλ' εἶναι τού-
τοις τὸ εἶναι, ὅμοιον εἶναι. καὶ πῶς ἡ τῶν σωμάτων φύσις μὴ
οὖσα· πῶς ἡ ὕλη ἐφ' ἧς ταῦτα, ὅρος ἤδη τὸ ἔσχατον σῶμα.

οὐσία νοητή, ἀπαθής

τὸ παθητικὸν καθαρὸν

ἐκ γαστριμαργίας

περὶ ~~[illegible]~~ ἀσώματα τῆς ὕλης.

ὄντως ὄν

δοκοῦντα εἶναι

αὐτὸ ὄν

νοῦς καὶ ζωή, πρώτως ὄντα.

[illegible] αὐτὸ ὄν

καὶ πάντα ἀντίτυπα· καὶ ταῖς πληγαῖς βιαζόμενα τὰ πληττόμενα· ὁμολογοῦσιν
αὐτῶν τὴν οὐσίαν· ἃ μὴ ὥσπερ ἄν τις λέγοι, ἐπὶ δὲ τὰ θλίβοντα καὶ βιαζόμενα· καὶ
ἀντίτυπα μὴ ὅλως ὁρώμενα, τάχα καὶ νοοῦντα· καὶ οὐ πλὴν ὄντα· καὶ δὴ καὶ ἐπὶ
τῶν σωμάτων, μᾶλλον τῆς ὑψούσης τὸ μᾶλλον κινούμενον καὶ ἐμβριθές. ἧττον δὲ
τούτου τὸ ἄνω· καίτοι καὶ τὸ πῦρ φεῦγον ἤδη τὴν σώματος φύσιν· ἀλλ' οἶμαι
τὰ μὲν αὐτάρκη ὄντα αὐτοῖς, ἧττον ἐνοχλεῖ τὰ ἄλλα, καὶ ἀλυπότερα τοῖς ἄλλοις·
τὰ δὲ βαρύτερα καὶ γεωδέστερα, ὅσῳ ἐλλιπῆ καὶ πίπτοντα ὑπὸ ἀσθενείας τῇ κάτω
φορᾷ καὶ νωθείᾳ, πληγαῖς ἔχει· ἔστι καὶ τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων, ἀναίσθητα
πεσεῖν· καὶ τὸ σφοδρότερον πληγῆς καὶ τὸ βλαπτικὸν ἔχει· τὰ δὲ ἔμψυχα μετέ-
χοντα τοῦ ὄντος, ὅσῳ τούτου μέτεστιν αὐτοῖς, χαριέστερα τοῖς πέλας· ἡ δὲ
κίνησις ὥσπερ τις ζωὴ οὖσα ἐν τοῖς σώμασι· καὶ μίμησιν ἔχουσα ζωῆς μᾶλλον,
μᾶλλον ἐστὶ τοῖς ἧττον σώματος ἔχουσιν· ὡς τῆς ἀπολείψεως τοῦ ὄντος ὅτι
πλέον, μᾶλλον τοῦτο σῶμα ποιούσης· καὶ ἐκ τῶν λεγομένων παθημάτων,
μᾶλλον ἄν τις ἴδοι τὸ μᾶλλον σῶμα μᾶλλον παθητὸν ὄν· γῆν ἢ τὰ ἄλλα, καὶ τὰ ἄλ-
λα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα, διαιρεθέντα, συνέρχεται μὴ κωλύ-
οντος μηδενὸς εἰς ἓν πάλιν· τμηθὲν δὲ γεηρὸν ἅπαν χωρὶς ἕκαστον
ἀεί· ὥσπερ τὰ ἀπαγορεύοντα τῇ φύσει· ἃ δὴ μικρᾶς πληγῆς γενομένης,
οὕτως ἔχει ὡς ἐπλήγη καὶ ἐφθάρη· οὕτω καὶ τὸ μάλιστα σῶμα γενόμενον
ὡς μάλιστα εἰς τὸ μὴ ὂν ἧκον, ἀναλαβεῖν αὐτὸ εἰς τὸ ἓν ἀσθενεῖ· πτώματα οὖν
αἱ βαρεῖαι καὶ σφοδραὶ πληγαί· ἄλλα ποιεῖν εἰς ἄλληλα· ἀσθενὲς δὲ ἀσθενεῖ
προσπῖπτον, ἰσχυρόν ἐστι πρὸς ἐκεῖνο, καὶ μὴ ὂν μὴ ὄντι· ταῦτα μὲν οὖν
εἴρηται, πρὸς τοὺς ἐν τοῖς σώμασι τιθεμένους τὰ ὄντα, τῇ τῶν ὠθισμῶν μαρ-
τυρίᾳ· καὶ τοῖς διὰ τῆς αἰσθήσεως φαντάσμασι, πίστιν τῆς ἀληθείας λαμβάνον-
τας, οἳ παραπλήσιον τοῖς ὀνειρώττουσι ποιοῦσι· ταῦτα ἐνεργεῖν νομίζουσιν
ἃ ὁρῶσιν εἶναι, ἐνύπνια ὄντα· καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰσθήσεως, ψυχῆς ἐστιν εὑδού-
σης· ὅσον γὰρ ἐν σώματι ψυχῆς, τοῦτο εὕδει· ἡ δ' ἀληθινὴ ἐγρήγορσις, ἀλη-
θινὴ ἀπὸ σώματος οὐ μετὰ σώματος ἀνάστασις· ἡ μὲν γὰρ μετὰ σώματος μετά-
στασις ἐστὶν ἐξ ὕπνου εἰς ἄλλον ὕπνον· οἷον ἐξ ἑτέρων δεμνίων· ἡ
δ' ἀληθὴς ὅλως ἀπὸ τῶν σωμάτων· ἃ τῆς φύσεως ὄντα τῆς ἐναντίας ψυχῇ,
τὸ ἐναντίον εἰς οὐσίαν ἔχει· μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ γένεσις αὐτῶν, καὶ ἡ ῥοὴ καὶ ἡ φθορά.

ἀληθινὴ ἐγρή-
γορσις.

οὔτε τῆς τοῦ ὄντος φύσεως οὔσης· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ ἀπαθοῦς τὴν ὑλικὴν ὑπόστασιν ἀπαθῆ εἶναι τὴν ὕλην λεγομένην· δεῖ ζητεῖν ὅ,τι μὴ εἶναι αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶσιν ὑλικοῖς παθήμασιν γνωσθήσονται· ἔστι μὲν οὖν ἀσώματος· ἐπείπερ τὸ σῶμα ὕστερον καὶ σύνθετον· καὶ αὕτη μετ' ἄλλου ποιεῖ σῶμα· οὕτω γὰρ τοῦ ὀνόματος τετύχηκε τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀσώματον· ὅτι ἑκάτερον ὅ,τι ἐστὶ οὖν, ἥ τε ὕλη, ὑστέρα τῶν σωμάτων· οὔτε δὲ ψυχὴ οὖσα, οὔτε νοῦς· οὔτε ζωή· οὔτε εἶδος· οὔτε λόγος· οὔτε πέρας· ἀπειρία γάρ· οὔτε δύναμις· τί γὰρ καὶ ποιεῖ· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐκπεσοῦσα πάντα, οὐδὲ τὴν τοῦ ὄντος προσηγορίαν ὀρθῶς ἂν δέχοιτο· μὴ ὂν δ' ἂν εἰκότως λέγοιτο· καὶ οὐχ ὡς κίνησις μὴ ὄν· ἢ στάσις μὴ ὄν· ἀλλ' ἀληθινῶς μὴ ὄν· εἴδωλον καὶ φάντασμα ὄγκου· καὶ ὑποστάσεως ἔφεσις· καὶ ἑστηκὸς οὐκ ἐν στάσει· καὶ ἀόρατον καθ' αὑτό· καὶ φεῦγον τὸ βουλόμενον ἰδεῖν· καὶ ὅταν τις μὴ ἴδῃ γινόμενον· ἀτενὶ δὲ βλέποντι οὐχ ὁρώμενον· καὶ τἀναντία ἐν αὐτῷ ἀεὶ φανταζόμενον· μικρὸν καὶ μέγα· καὶ ἧττον καὶ μᾶλλον· ἐλλεῖπόν τε καὶ ὑπερέχον· εἴδωλον οὐ μένον· οὐδ' αὖ φεύγειν δυνάμενον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἰσχύει· ἅτε μὴ ἰσχὺν παρὰ νοῦ λαβόν· ἀλλ' ἐν ἐλλείψει τοῦ ὄντος παντὸς γενόμενον· διὸ πᾶν ὃ ἂν ἐπαγγέλληται, ψεύδεται· κἂν μέγα φαντασθῇ· μικρόν ἐστι, κἂν μᾶλλον, ἧττον ἐστί· τὸ δὲ ὂν αὐτοῦ ἐν φαντάσει, οὐκ ὄν ἐστιν· οἷον παίγνιον φεῦγον· ὅθεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐγγίγνεσθαι δοκοῦντα παίγνια· εἴδωλα ἐν εἰδώλῳ ἀτεχνῶς· ὡς ἐν κατόπτρῳ τὸ ἀλλαχοῦ ἱδρυμένον, ἀλλαχοῦ φανταζόμενον· καὶ πιμπλάμενον ὡς δοκεῖ· καὶ ἔχον οὐδέν· καὶ δοκοῦν τὰ πάντα· τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα, τῶν ὄντων μιμήματα· καὶ εἴδωλα εἰδώλου ἄμορφον· καὶ διὰ τὸ ἄμορφον αὐτῆς ἐνορώμενα, ποιεῖν μὲν δοκεῖ εἰς αὐτήν· ποιεῖ δὲ οὐδέν· ἀμυδρὰ γὰρ καὶ ἀσθενῆ· καὶ ἀντερείδειν οὐκ ἔχοντα· ἀλλ' οὐδ' ἐκείνης ἐχούσης, διέρχεται οὐ τέμνοντα, οἷον δι' ὕδατος· ἢ εἴ τις ἐν τῷ λεγομένῳ κενῷ μορφὰς εἰσπέμποι· καὶ γὰρ αὖ, εἰ μὲν τοιαῦτα ἦν τὰ ἐνορώμενα, οἷα ἦν ἀφ' ὧν ἦλθεν εἰς αὐτήν, τάχ' ἄν τις διδοὺς αὐτοῖς δύναμίν τινα τῶν πεμψάντων τὴν εἰς αὐτὴν γενομένην, πάσχειν ὑπ' αὐτῶν ἂν ὑπέλαβε· νῦν δὲ ἄλλων μὲν ὄντων τῶν ἐμφανταζομένων· ἄλλοιων δὲ τῶν ἐνορωμένων, καὶ ταύτῃ μαθεῖν ἐστι τὸ τῆς πείσεως ψεῦδος· ψεύδους ὄντος τοῦ ἐνορωμένου.

Quid Materia.

παίγνια τὰ ἐγγινόμενα τῇ ὕλῃ

τὰ ἐν ὕλῃ δοκοῦντα εἶναι.

καὶ οὐδαμῶς ἔχον τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὸ ποιῆσαν. ἀλλ' ἐν αἰσθήσει καὶ αἰσθητοῖς. καὶ τὰ
ἀκούοντος ὑποκείμενον, οἷ' ἀκούομεν· ἡ λύπη ἡ κατὰ τοῦτο, αἰσθάνεται αὐτὴν ἡ ψυχὴ διὰ τὸ
εἶναι. καὶ τοιαῦτα τοῖς προειρημένοις, ὁμοίως τοῖς ἐνορωμένοις ἐπὶ πρὸς τὸ ἐνο-
ρῶντα. ὅλως δὲ τὸ πάσχον δεῖ τι ὑπομένειν, οἷον ἐν ταῖς ἐναντίαις εἶναι δυνάμεσι
καὶ ποιότησι, τῶν καὶ σῳζόντων καὶ τὸ πάσχειν ὑποπιπτόντων. τῷ γὰρ ἐνόντι θερμῷ
ἡ ἀλλοίωσις ὑπὸ τοῦ ψύχοντος. καὶ τῷ ἐνόντι ὑγρῷ, ἡ ἀλλοίωσις ὑπὸ τοῦ ξηραί-
νοντος. καὶ ἠλλοιῶσθαι λέγομεν τὸ ὑποκείμενον, ὅταν ἐκ θερμοῦ ψυχρὸν, ἢ ἐκ ξηροῦ
ὑγρὸν γένηται. μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ λεγομένη πυρὸς φθορὰ, μεταβολὴ γινομένη
εἰς στοιχεῖον ἄλλο. τὸ γὰρ πῦρ ὑφ' οὗ φθαρῆ φαμὲν, οὐχ ἡ ὕλη. ὥστε καὶ τὰς πάθη περὶ
τοῦτο, περὶ ὃ καὶ ἡ φθορά. ὁ δὲ γὰρ εἰς φθορὰν ὑπάγεσθαι τοῦτο πάσχει. καὶ τούτῳ
φθαρτικαῖς ὡς καὶ τὸ πάσχειν. τὴν δὲ ὕλην φθαρτικαῖς ἔχοιον τα. ἔστι γὰρ καὶ περὶ
πῶς οὖν λαβοῦσα ἐν αὐτῇ θερμότητας. ψυχρότητας. μυρίας καὶ αὐτὰ ἑτέρως ὡς
ποιότητας καὶ ταύτας διαληφθεῖσα, καὶ οἷον συμφυῆ ταύτας ἔχον τὰς καὶ οὐ
κεκραμένας ἀλλήλαις. οὐ γὰρ ἦν καθ' αὑτὰς χωρίς. αὕτη δὲ ἐν μέσῳ ἀπολειφθεῖσα, πα-
χυνθεῖσαν τῶν ποιοτήτων ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλας ὑπαλλήλων μίξει, οὐ συμπά-
σχει καὶ αὕτη. ἀμήχανον ἄρα ἀξιώσεις αὐτὴν θήσεται αὐτῶν παντελῶς πᾶσιν. ἐν ὑπο-
κειμένῳ δέ τινι, οὕτως περὶ ἐκεῖνο ὑποκειμένῳ, ὡς ἐν αὐτῷ τι παρ' αὐτοῦ δέχεσθαι.
λη πλείονι τὸ περὶ εἶναι ὕδωρ ἢ ὕδωρ, καὶ τὸ εἶναι ἄλλο ἐν ἄλλῳ, πρῶτον ὥστε
καὶ ἐν αὐτῷ ὑπάρχει. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐστιν, οἷον μὲν τὸ περιεῖναι, ἢ χρόνον ἢ βη-
τίον ποιεῖν ἢ κηρὸν μετὰ τοῦ τρέπειν. οἷον καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων ὁρᾶται, σώμα-
τα τῶν ζώων. τὸ δὲ οἷον ποιεῖν βοηθητίον ἢ χεῖρον ἂν τοῦ πάσχειν ἐκεῖνο. ὡς περὶ
σώματι τῆς ψυχῆς ἐγένετο. τὸ δὲ οἷον ὅταν τις σχῆμα κηρῷ περιθῇ. ἐν ᾧ, οὔτε τὸ
πάθος, ὡς ἀπό τι ποιοῦν σῶμα τὸν κηρὸν εἶναι, ὅταν περὶ τὸ σχῆμα, οὔτε
εἰς ἐκεῖνο, ἀπὸ κηλῖθος τῆς ἐκείνου. τὸ δὲ ἐκ φωτός, οὐ διὰ σχήματος ἀλλοίωσιν πάσχει
τὸ φωτιζόμενον ποιεῖ. ὁ δὲ ἐκ λίθος ψυχρὸς γενόμενος, τί περὶ αὐτοῦ ψυχρότη-
τος μὲν ὡς λίθος ἔχει. τί δὲ αὖ γεγραμμένος πάθοι ὑπὸ χρώματος. οὐδὲ ἐν τῷ σώ-
ματι πέπονθεν. ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον ἴσως σῶμα. καὶ τι ὑπὸ χρώματος τί ἂν
πάθοι. οὐ γὰρ δεῖ τὸ παθεῖν λέγειν, τὸ περιεῖναι. οὐδὲ τὸ μορφὴν περιθεῖναι.
εἰ δέ τις καὶ τὰς κατὰ περιφανείας, καὶ ὅλως τὰ διαφανῆ ὑπὸ τῶν ἐνορωμένων
ἀδήλων καὶ μηδὲν πάσχειν, οὐκ ἀνόμοιον ἂν τὸ παράδειγμα φέροι. ἀδύνατον

Καὶ τὰ ἐν τῇ ὕλῃ· καὶ αὕτη ἔτι μᾶλλον ἀπαθέστερον ἢ τὰ καὶ τὸ πέρας ἐγγίνονται·
τὸ γὰρ θερμαίνεσθαι καὶ τὸ ψύχεσθαι, ποιότητος· ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην τὸ ὑπο-
κείμενον ἀλλοιοῦσαι. ἔστω μὲν πλέον δὲ περὶ τῆς ψυχρότητος, μὴ πάντως ἀπουσία καὶ
στέρησις· ἐναντίαι γοῦν εἰσι δὲ πρὸς αὐτὴν αἱ ποιότητες, εἰς ἀλλήλας μὲν αὐτῶν αἱ ποιηταὶ
ποιήσουσι· μᾶλλον δὲ αἱ ἐναντίως ἔχουσαι· τί γὰρ ἂν ἄλλο δὲ γλυκύτητα ἐργάσαιτο·
ἢ χρῶμα σχῆμα· ἢ τὸ ἐξ ἄλλου γένους ἄλλο· ὅθεν ἀντίστροφον καὶ μάλιστα τὸ ποιοῦν ἐν,
ὡς ἔστιν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι ἄλλο ἄλλο· ἢ ἕτερον ἐν ἑτέρῳ· ἀλλ' ὑπὸ ὄντι τῇ αὐτοῦ ὑπο-
στάσει, ὧν ἐν ᾧ πέφυκεν· ὡς ποιοῦν ἢ τὸ βλαστούμενον· ἢ ὑπὸ τοῦ τυχόντος, οὔτε
γὰρ τὸ τρεπόμενον καὶ πάσχον, ὑφ' ὅτου ἂν πάθοι· ἀλλὰ τοῖς ἐναντίοις ὑπὸ
τῶν ἐναντίων ἡ πεῖσις· τὰ δ' ἄλλα ὑπ' ἀλλήλων ἀφύρητα· οἷς δὲ μὴ δὲ μὴ ἐναντιό-
της ὑπάρχει, ταῦτα ὑπ' οὐδενὸς ἂν ἐναντίου πάθοι· καὶ ἀδύνατον ἕν τι πά-
σχοι, μὴ ὑπάρχον ἀλλ' ὅτι ἐν ἀμφοτέροις· ἢ ὅλως πολλὰ ὁμοῦ εἶναι· τὸ δὲ μόνον
καὶ ἔρημον τῶν ἄλλων· καὶ πάντα ἀπάντων ἀπαθὲς ἂν εἴη πάντων·
καὶ ἐν μέσοις ἅπασιν ἀπαλλαγμένον ἢ τοῖς εἰς ἄλληλα ποιοῦσιν· οἷον ἐν οἰκω
τῷ αὐτῷ ἀλλήλους παιόντων, ὅμως ἀπαθὴς καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἀήρ· συνιόντες
τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης· ἀλλὰ τὰ ποιά τῷ ὁ ποιεῖν πεφύκασι· αὐτὴ δὲ ἀπαθὴς ἔστω
πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅσαι ποιότητες ἐν αὐτῇ· τῷ μὴ ἐναντία εἶναι, ἀπαθεῖς ὑπ'
ἀλλήλων εἰσίν· ὥσπερ τὰ σχήματα ἡ ὕλη, δεῖ τι αὐτὴν ἔχειν ἐν τούτῳ πάσχειν· ἢ
αὐτὸ τὸ πάθος· ἢ ἑτέρως διακειμένας, ἐπειδὰν εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν τὸ πάθος· ἔτι
οὐσίας ποιεῖν ὡς ἄλλης μετέχειν ποιότητος, οὐκέτι ὕλη ἔσται τὸ δεχόμενον,
ἀλλὰ ποιὰ ὕλη· εἰ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ποιότης ἀποστατεῖ καὶ [illegible] τοῦ ἔστι αὐτοῦ
τῷ ποιεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲ ἔτι μᾶλλον γίνοιτο τὸ ὑποκείμενον· ἐν [illegible]
τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον· [illegible]
ἐν πολλῷ [illegible]· ὥστε οὐδὲν ἔτι [illegible] γένοιτο, [illegible]
τοῖς ὑπ[illegible] γινόμενον· ἡ τοιαύτη οὐκέτι μένει· οὐδὲ ἄφθαρτος τοίνυν.
ὡς [illegible] ὕλην εἶναι, ὡς γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἦν, οὕτως ἀεὶ δεῖ αὐτὴν εἶναι τὴν αὐτήν·
ὥστε τό γε ἀλλοιοῦσθαι λέγειν, οὐκ ἔστιν αὐτὴν ὕλην τηρούντων· ἐπεὶ δὲ
εἰ ὅλως τὸ ἀλλοιούμενον πᾶν, δεῖ μένον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἀλλοιοῦσθαι,
καὶ κατὰ συμβεβηκότας [illegible] καθ' αὑτάς· εἰ δὲ δεῖ μὲν εἶναι τὸ ἀλλοιούμενον,
καὶ οὕτω μένον ἐστὶν αὐτοῦ τὸ πάσχον, δεῖ [illegible] ἂν [illegible]· ἄλλοι γὰρ

ψυχρότης, ἀπουσία τις

+

τὴν ὕλην αὐτῆς δεῖσθαι, ἢ μὴ δεῖσθαι φαμένην αὐτῆς ἀλλοιοῦσθαι. εἰ δέ τις λέγοι
μὴ καθόσον ὕλη ἀλλοιοῦσθαι, πρῶτον μέν, κατὰ τί ἀλλοιώσεται οὐχ ἕξει λέγειν.
ἔπειτα ὁμολογήσει καὶ οὕτω, τὴν ὕλην αὐτὴν μὴ ἀλλοιοῦσθαι. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῖς
ἄλλοις, ἃ δεῖν οὐσίαν οὐκ ἔστιν ἀλλοιοῦσθαι κατὰ τὸ ὅτι, τῆς οὐσίας αὐτοῖς ἐν τούτῳ
οὔσης, οὕτως ἐπεὶ τὸ εἶναι τῇ ὕλῃ, ἐστὶ τὸ εἶναι ἡ ὕλη, οὐκ ἔστιν αὐτὴν ἀλ-
λοιοῦσθαι, καθότι ὕλη ἐστίν. ἀλλὰ μένειν. καὶ ὡς ἐπ' ἐκεῖ ἀναλλοίωτον αὐτὸ τὸ
εἶδος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀναλλοίωτον αὐτὴν τὴν ὕλην. ὅθεν νομίζω καὶ τὸν θεῖον
ση Πλάτωνα τῶν οὕτω διανοούμενον, ὀρθῶς εἰρηκέναι νομίζω· τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ ἐξι-
όντα, τῶν ὄντων μιμήματα. μὴ ματαίως εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα εἰρηκέναι. ἀλλὰ
βουλόμενον ἡμᾶς συνεῖναι, ἐπιστήσαντας τῷ τρόπῳ τῆς μεταλήψεως. καὶ
κινδυνεύει τὸ ἄπορον ἐκεῖνο, πῶς ἡ ὕλη τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει,
μὴ ἐκεῖνο εἶναι ὃ οἱ πολλοὶ ᾠήθησαν τῶν πρὸ ἡμῶν, τὸ πῶς ἔρχεται εἰς αὐτήν,
ἀλλὰ μᾶλλον πῶς ἔστιν ἐν αὐτῇ. ὄντως γὰρ θαυμαστὸν εἶναι δοκεῖ, πῶς τῶν
εἰδῶν παρόντων αὐτῇ, μένει ἡ αὐτή, ἀπαθὴς αὐτῶν οὖσα, καὶ προσέτι,
αὐτῶν τῶν εἰσιόντων πασχόντων ὑπ' ἀλλήλων. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ εἰσιόντα,
ἐξωθεῖν τὰ πρότερα ὑπάρχει· καὶ εἶναι τὸ πάσχειν ἐν τῷ συνθέτῳ· καὶ οὐδὲ ἐν
παντὶ συνθέτῳ. ἀλλ' ὧν χρεία τοῦ προσελθόντος ἢ ἀπελθόντος· καὶ ὃ ἐνδεὲς
μὲν τῇ συστάσει ἀπουσίᾳ τινός· τέλεον δὲ τῇ παρουσίᾳ. τῇ δὲ ὕλῃ οὐδέν τι πλέον
εἰς τὴν αὐτὴν σύστασιν προσελθόντος ὁτουοῦν. οὐ γὰρ γίνεται τότε ὅ ἐστι προ-
σελθόντος. οὐδὲ ἔλαττον ἀπελθόντος. μένει γὰρ ὃ ἐξ ἀρχῆς ἦν. τοῦ δὲ
κοσμεῖσθαι, τοῖς μὲν κόσμου καὶ τάξεως δεομένοις εἴη ἂν χρεία. καὶ ὁ κόσ-
μος δὲ γένοιτο ἂν ἄνευ ἀλλοιώσεως. οἷον οἷς περιτίθεμεν. εἰ δὲ οὕτω
τις κοσμηθείη ὡς σύμφυτον εἶναι, δεήσει ἀλλοιωθὲν ὃ πρότερον αἰσχρὸν
ἦν, καὶ ἕτερον γενόμενον ἐκεῖνο τὸ κόσμιος κεκοσμημένον. οὕτω καλὸν δὴ
αἰσχροῦ εἶναι. εἰ τοίνυν ἡ αἰσχρὰ οὖσα ἡ ὕλη καλὴ ἐγένετο, ὃ ἦν πρότερον
τὸ αἰσχρὰ εἶναι, οὐκ ἔτι ἐστίν. ὥστε ἐν τῷ οὕτω κοσμεῖσθαι, ἀπολεῖ
τὸ ὕλη εἶναι. καὶ μάλιστα εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς αἰσχρά. εἰ δὲ οὕτως
αἰσχρὰ ὡς αἶσχος εἶναι, οὐδὲ ἂν μεταλάβοι κόσμου. καὶ εἰ οὕτω κακὴ
κακὸν εἶναι, οὐδ' ἂν μεταλάβοι ἀγαθοῦ. ὥστε οὐχ οὕτως ἡ μετάληψις,
ὡς οἴονται, παθούσης. ἀλλ' ἕτερος τρόπος, οἷον δοκεῖν. ἴσως δὲ καὶ τοῦτο

Τοῦ πρόσθεν, λύοιτο ἂν τὸ ἄπορον· πῶς οὖν ἡ κακή, ἐφίοιτο ἂν τοῦ ἀγαθοῦ· ὡς μὴ
μεταλήψει ἀπολλυμένης ὅ ἐστιν· εἰ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ λεγομένη με-
τάληψις, ὥστε τὴν αὐτὴν μένειν μὴ ἀλλοιουμένην ὡς λέγομεν, ἀλλ᾽ εἶναι ἀεὶ
ὅ ἐστιν, οὐκέτι θαυμαστὸν γίνεται τὸ πῶς οὖσα κακὴ μεταλαμβάνει· οὐ γὰρ
ἐξίσταται ἑαυτῆς· ἀλλ᾽ ὅτι μὲν ἀναγκαῖον ὡς εἰ μεταλαμβάνειν, ἁμηγέπῃ
μεταλαμβάνει ἕως ἂν ᾖ· τῷ δ᾽ εἶναι ὅ ἐστι, τρόπον μεταλήψεως τηροῦσα
αὐτήν, οὐ βλάπτεται τὴν τὸ εἶναι παρὰ τοῦ οὕτω διδόντος· καὶ κινδυνεύει
διὰ τοῦτο οὐχ ἧττον εἶναι κακή, ὅτι ἀεὶ μένει τοῦτο ὅ ἐστι· μεταλαμβάνουσα
γὰρ ὄντως ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, οὐκ ἂν ἦν τὴν φύσιν κακή· ὥστε εἴ τις τὴν ὕλην
λέγοι κακήν, οὕτως ἂν ἀληθεύοι, εἰ τοῦ ἄλλου ἀπαθῆ λέγοι· τοῦτο δὲ ταὐ-
τόν ἐστι τῷ ὅλως ἀπαθῆ εἶναι· ὁ δέ γε Πλάτων τοῦτο νοῶν περὶ αὐτῆς, καὶ
τὴν μετάληψιν οὐχ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ εἴδους γενομένου καὶ μορφὴν διδόντος, ὥσ-
τε ἓν σύνθετον γενέσθαι συντραπέντων καὶ οἷον συγκραθέντων καὶ συμ-
παθόντων τιθέμενος, ὅτι μὴ οὕτω λέγει παραστῆσαι βουλόμενος,
καὶ πῶς ἂν αὐτὴ ἀπαθὴς μένουσα τῶν εἰδῶν ἔχοι, ἀπαθοῦς μεταλήψεως
ζητοῦ παράδειγμα, ἄλλον τρόπον οὐ ῥᾴδιον διδάξαι· ἃ μάλιστα
παρόντα σώζει τὸ ὑποκείμενον ταὐτὸν εἶναι, τίθησι πολλὰς ἀπορί-
ας, ἀπάγων ἐφ᾽ ὃ βούλεται· καὶ προσέτι παραστῆσαι θέλων τὸ ἐν τοῖς αἰσθη-
τοῖς κενὸν τῆς ὑποστάσεως, καὶ τὴν χώραν τοῦ ἀληθοῦς οὖσαν πολλήν. τῷ
οὖν ὕλην σχήμασιν ὑποθέμενος τὰ πάθη ποιεῖν, τοῖς ἐμψύχοις σώ-
μασιν, οὐδὲν αὐτὴν ἔχουσαν τούτων τῶν παθημάτων, τὸ μένον ταύτης,
ταύτην ἐνδείκνυται· διδοὺς συλλογίζεσθαι· ὡς οὐδὲ παρὰ τῶν σχη-
μάτων ἔχει τὸ πάσχειν αὐτὴ καὶ ἀλλοιοῦσθαι· τοῖς μὲν γὰρ σώμασι τού-
τοις, ἐξ ἑτέρου σχήματος ἕτερον σχῆμα δεχομένοις, τάχα ἄν τις ἀλλοίωσιν
λέγοι γίγνεσθαι τὴν τοῦ σχήματος μεταβολήν· ὁμώνυμον τὴν ἀλλοίωσιν
εἶναι λέγων· τῆς δὲ ὕλης οὐδὲν σχῆμα ἐχούσης οὐδὲ μέγεθος, πῶς ἄν
τις τὴν τοῦ σχήματος ὁπωσοῦν παρουσίαν, ἀλλοίωσιν εἶναι κἂν ὁμωνύμως
λέγοι· εἰ δή τις οὖν ἐνταῦθα τὸ νόμῳ χροιὴ καὶ τὰ ἄλλα νόμῳ λέγοι, τῷ τὴν
φύσιν τὴν ὑποκειμένην μηδὲν οὕτως ἔχειν ὡς νομίζεται, οὐκ ἂν ἄτο-
πος εἴη λέγειν· ἀλλὰ πῶς ἔχει, εἰ μηδὲ τὸ ὡς σχήματα σαφὲς ποιεῖ.

+

ἀλλ' ἔχει ἐν λέξει ἡ ὑπόθεσις ὡς ὄντος τοῦ νοῦ ἀπαθοῦς· καὶ τῆς οἰκείας δηλώσεως ὑστέρου, δεομένης πολλῆς· ἢ πρότερον ἔτι περὶ τῆς ἀπαθείας αὐτῆς λεκτέον· διὸ δεῖ οὖν ὡς χρῆται ταῖς συνηθείαις τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχειν αὐτὴν φορὰς· οἷον ὅταν ξηραινομένην τὴν αὐτήν, πυρουμένων καὶ ὑγραινομένων, ἐνθυμουμένων καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ τὰς ἀέρος καὶ ὕδατος μορφὰς δεχομένην· τὸ γὰρ ἦν τοῦ ἀέρος καὶ ὕδατος μορφὰς δεχομένην, ἀντιπαραβάλλειν μέν, τὸ πυρουμένων καὶ ὑγραινομένων· δηλοῖ δὲ ἐν τῷ μορφὰς δεχομένην, οὐ τὸ μεμορφῶσθαι αὐτήν, ἀλλ' εἶναι τὰς μορφὰς ὡς ἐπῆλθον· τό τε πυρουμένην, οὐ κυρίως φησίν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ πῦρ γινομένην· οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ τὸ πῦρ γίνεσθαι καὶ πυροῦσθαι· ὑπ' ἄλλου μὲν γὰρ τὸ πυροῦσθαι, ἐν ᾧ καὶ τὸ πάσχειν· ὁ δ' αὐτὸ μέρος ἐστὶ πῦρ, πῶς ἂν πυροῖτο· τοιοῦτον γὰρ ἂν εἴη, οἷον εἴ τις διὰ τοῦ χαλκοῦ τὸν ἀέρα αὐτὰ λέγοι πεφοιτηκέναι, εἰς ὃ πῦρ διὰ τῆς ὕλης λέγοι κεχωρηκέναι· καὶ πῶς ἔτι πυροῦσθαι· ἔτι ἄλογος ὁ προσιών, πῶς ἂν πυρωθείη ἡ ἀσχήμων· ἀλλ' αὐτὸ πυρούμενον ἀπαμφιεννύμενον· πῶς οὖν ἀπαμφιέννυσι μὲν ἑνὸς εἴδους, φορεῖ δὲ ἕτερον· ἢ καὶ ἐν ἡλικίαις, οὐ κοινωνεῖ ἀλλήλοις τὰ πάθη ἐχόντων, ἀλλὰ περὶ ἄλλα τοιούτων· ἆρα οὖν ἀμφοτέρων τοιούτων; ἢ θατέρου θάτερον περιέχοντος μεμορφωμένον· ἀλλ' ὅταν διαιρεθῇ τι σῶμα, πῶς οὐ καὶ αὐτὴ διῄρηται· καὶ συνθέτου ἐκείνου τῷ διῃρῆσθαι, πῶς οὐ καὶ αὐτὴ τῷ αὐτῷ τούτῳ παθήματι συνέσεται· ἢ τί κωλύει τῷ αὐτῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ φθείρεσθαι λέγοντας· πῶς φθαρέντος τοῦ σώματος, οὐ καὶ φθαρτὴ ἔτι λεκτέον· τὸ σὸν δὲ γὰρ εἶναι, καὶ μέγεθος εἶναι· τῷ δὲ μὴ μετέχειν, οὐδὲ τὰ μετὰ τῶν παθημάτων γίνεσθαι· ὥστε ὁ σῶμα παθητὴν ποιοῦσι, καὶ σώματος ἀχώριστον ἂν αὐτὴν εἶναι· ἔτι δὲ καὶ ἀποφαίνονται εἰς τὸ σῶμα αὐτοῖς προσήκει· πῶς λέγουσι φαίνειν αὐτὴν τὸ εἶδος· πῶς γὰρ ἂν λίθου εἶδος περιλαβόντος αὐτὴν καὶ πέτρας φύγοι· οὐ γὰρ δὴ πολλάκις μὲν φαίνειν, ποτὲ δὲ μὴ φαίνειν φήσομεν· εἰ γὰρ ἐκλείπει αὐτῆς φαίνειν, διὰ τί οὐ καὶ τὰ μὴ δὲ ἀνειλημμένα, ὧν κινεῖν ὁ λόγος οὐκ ἐνέργειαν τινὰ ἐστιν· ἀλλ' αὐτοῦ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος ἀντισχεῖν ἐκείνῳ, ἐν ἄλλοις ζητητέον τῇ αὐτῇ καὶ ἐν τοῖς εἰσιοῦσι μᾶλλον· πῶς οὖν λέγεται φαίνειν· ἢ τῇ αὐτῆς φύσει καὶ ἀεί· τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη· ἢ μὴ δέ ποτε αὐτῆς ἐξηρημένην, οὕτως ἔχειν τὸ εἶδος, ὡς μηδέποτε ἐκεῖ· ἢ ὁ ἦχος ἀεὶ σὺν ταῖς ὑφ' αὐτῶν λεγομένοις

ἐοίκασιν· ἡ δὲ ὑποδοχὴ καὶ τιθήνη συνεχῶς ἀπαθής· ἡ γὰρ ὑποδοχὴ καὶ
τιθήνη οὐχ ἡ γένεσις, ἀλλ᾽ αὐτῆς· ὃ δὲ ἀλλοιούμενον ἐν τῇ γενέσει, τὸ γενόμενον
ὄν, ἅπαν καὶ τὸ ἀλλοιῶσαν· ἡ τοιαύτη ὑποδοχή, καὶ ἔτι ἡ τιθήνη, τηρεῖ ἐν ᾧ
ἐστιν ἀπαθῆ οὖσαν. καὶ ὃ ἐν ᾧ ἐγγιγνόμενον ἕκαστον φαντάζεται, καὶ τὰ
ἐκεῖθεν ἔξεισι· καὶ χώραν εἶναι καὶ ἕδραν· καὶ ὃ λεγόμενον δὲ καὶ εἰρημένον
μένον ὡς τόπον εἰδῶν λέγοντος, οὐ πάθος λέγει περὶ ἐκεῖνο, ἀλλ᾽ ἕτερον τὸν
τρόπον ζητεῖ. τίς οὖν οὗτος; Ἐπειδὴ τὴν λεγομένην ταύτην φύσιν οὐδὲ
δεῖ εἶναι τῶν ὄντων, ἀλλ᾽ ἀποπεφευγέναι πάντη τῶν ὄντων οὐσίαν,
καὶ πάντη ἑτέραν — λόγοι γὰρ ἐκεῖνα, καὶ ὄντως ὄντες — ἀνάγκη δὴ αὐτὴν τῷ
ἑτέρῳ τούτῳ φυλάττουσαν ἑαυτῆς ἣν εἴληχε σωτηρίαν, ἀνάγκη αὐτὴν
μὴ μόνον τῶν ὄντων ἄδεκτον εἶναι, ἀλλὰ καὶ εἴ τι μίμημα αὐτῶν,
καὶ τούτου ἄμοιρον εἰς οἰκείωσιν εἶναι· οὕτω γὰρ ἂν ἑτέρα πάντη, ἢ εἶδος
τι ἀγαγοῦσα οἰκεῖον ἑαυτῇ, μετ᾽ ἐκείνου ἀλλοία γενομένη, ἀπώλεσε τὸ ἑτέρα εἶναι, καὶ
χώρα πάντων καὶ οὐδενὸς ὁτουοῦν ὑποδοχή. ἀλλὰ δεῖ καὶ εἰσιόντων αὐτὴν μέ-
νειν, καὶ ἐξιόντων ἀπαθῆ, ἵνα καὶ εἰσίῃ τι ἀεὶ εἰς αὐτὴν καὶ ἐξίῃ. εἰσιὸν δὲ
εἴδωλον εἰσιὸν· καὶ εἰς οὐκ ἀληθινόν, οὐ καὶ ἀληθές. ἆρ᾽ οὖν ἀληθῶς; τίς τρόπος
ᾧ μὴ θέμις ἀληθείας μετέχειν, διὰ τὸ ψεῦδος εἶναι; ἆρ᾽ οὖν ψευ-
δῶς εἰς ψεῦδος ἔρχεται, καὶ τὸ παραπλήσιον γίνεται οἷον καὶ εἰς τὰ κάτοπτρα,
ἐνορῶντα εἴδωλα τῶν ἐνορωμένων, καὶ ἕως ἐνορᾷ ἐκεῖνα· καὶ γὰρ εἰ ἐνταῦ-
θα ἀφῄρητο τὰ ὄντα, οὐδὲν ἂν οὐδένα χρόνον φανείη, τῶν νῦν ἐν αἰ-
σθητῷ ὁρωμένων. τὸ μὲν οὖν κάτοπτρον ἐνταῦθα καὶ αὐτὸ ἐνορᾶται.
ἔστι γὰρ καὶ αὐτὸ εἶδός τι. ἐκεῖ δὲ οὐδὲν εἶδος ὄν, αὐτὸ μὲν οὐχ ὁρᾶται· ἔ-
δει γὰρ αὐτὸ πρότερον καθ᾽ αὑτὸ ὁρᾶσθαι· ἀλλὰ τοιοῦτόν τι πάσχει, οἷον
καὶ ὁ ἀὴρ φωτισθείς, ἀφανής ἐστι καὶ τότε· ὅτι καὶ πρὸ τοῦ φωτισθῆναι
οὐχ ἑωρᾶτο. ταύτῃ οὖν τὰ μὲν ἐν τοῖς κατόπτροις, οὐ πιστεύεται εἶναι·
ἢ ἧττον· ὅτι ὁρᾶται ὃ ἐν ᾧ ἐστι· καὶ μένει μέν, αὐτὰ δὲ ἀπέρχεται·
ἐν δὲ τῇ ὕλῃ οὐχ ὁρᾶται αὐτή, οὔτε ἔχουσα, οὔτε ἄνευ ἐκείνων. εἰ δέ
γε ἦν μένειν τὰ ἀφ᾽ ὧν πληροῦνται τὰ κάτοπτρα, καὶ αὐτὰ μὴ ἑωρᾶτο,
οὐκ ἂν ἠπιστήθη μὴ εἶναι ἀληθινὰ τὰ ἐνορώμενα. εἰ μὲν οὖν ἐστί τι ἐν τοῖς
κατόπτροις, καὶ ἐν τῇ ὕλῃ οὕτως ἔστω· εἰ δὲ μή ἐστι, φαίνεται δὲ

ὑπόστασις τῆς ὕλης φύσις.

Aristoteles loquitur de Memoria ... τὸ δέ τι ... [illegible]

+

εἶναι, πάντα φαντάζεται φαίνεσθαι ἐπὶ τῆς ὕλης· αἴτιον ὡς εἴρηται φαντασίας, τὴν αὐτοῦ
ὑπόσχεσιν· εἰ τὰ μὲν ὄντα, ὄντως ἂν μετελάμβανε· τὰ δὲ μὴ ὄντα μὴ ὄντως·
ἐπεὶ τοίνυν οὕτως ἐχούσης αὐτῆς, ὡς ἀρχὴν τοῦ ὄντως μὴ ὄντος, εἶναι αὐτῆς· τί οὖν; μὴ
ὄντος, οὐδὲν ὑπομένει, ἢ οὐδὲ ἀδύνατον καθόλου μὴ ὄντος ἢ τοῦ τοιούτου· τὸ
γὰρ ἐναντίον πέφυκε γίγνεσθαι, ἐκείνου μὴ ὄντος οὐκ ἔσται οὐδαμῶς· τοῦτο γὰρ φύσις ἡ
κοινὸς τὸ ἐναντίῳ· ἀμελεῖ γὰρ ἡ ἀπάτη ἀπὸ τῶν ποιούντων, καὶ ἂν τοῦ ἐν τόπῳ
ποικίλον. ἐπεὶ δὲ μηδ' ἐκεῖνα, ἀεὶ ἐμφαντασθήσεται ἐν ἄλλῳ, διὰ τὸ ἄλλο εἶναι ἐκ
ἔχον ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ· τῇ δ' αὐτοῦ φύσει καὶ τῇ τόλμῃ, καὶ οἷον προσαιτεῖ καὶ οὐ
οὐ βιαζόμενον λαβεῖν· καὶ ἀπατηθὲν τοῦ λήψεσθαι· ἵνα μένῃ ἡ πενία καὶ ἀεὶ προσαιτῇ.
ἐπεὶ γὰρ ἅπαξ ὑπέστη, ὁ μὲν μῦθος αὐτὴν ποιεῖ προσαιτοῦσαν ἐνδεικνύμενος αὐτῆς
τὴν φύσιν, ὅτι ἀγαθοῦ ἔρημος. αἰτεῖ δὲ ὁ προσαιτῶν, οὐχ ἃ ἔχει ὁ διδούς, ἀλλ' ἀγαπη-
τὸν ὅ, τι ἂν λάβῃ· ὥστε καὶ τοῦτο ἐνδείκνυται, ὡς ἕτερον τὸ ἐν αὐτῇ φανταζόμενον.
τό τε ὄνομα ὡς οὐ πληρουμένης. τὸ δὲ τῷ Πόρῳ συγγίνεσθαι, οὐ τῷ ὄντι ἐνδεικνυμένης
συγγίνεσθαι· οὐδὲ τῷ Πόρῳ· ἀλλά τινι ποιήματι εὐμηχάνῳ· τοῦτο δέ ἐστι τὸ σοφὸν
τοῦ φαντάσματος. ἐπεὶ γὰρ ἔξω ὄντα τοῦ ὄντος πάντη μὴ μετέχειν, ὅτι πρόσω
εἶναι ἔξω τὸν αὐτὸ δεῖν· αὐτῇ γὰρ ὄντος φύσις τὸ ὂν τὰ ποιεῖν. τὸ δὲ πάντη μὴ ὂν
ἀμήχανον τῷ ὄντι, θαυμαστὸν χρῆμα γίνεται, πῶς μὴ μετέχουσα μετέχει· ἔστι τοῦτο
παρὰ τῆς γειτνιάσεως ἔχει τι· καὶ παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν μὲν οἷον κολλᾶσθαι ἀδυνατοῦσα.
ἀποολισθαίνει, ὡς ἐκεῖ ἀπὸ φύσεως ἀλλοτρίας, ὅθεν ἀντανακλάσεις· οἷον ἠχὼ ἀπὸ
τόπων λείων καὶ ὁμαλῶν· ὅτι μὴ μένει ἐκεῖ, τούτῳ καὶ ἐφαντάσθη ἐκεῖ καὶ ἐκεῖ-
θεν εἶναι. εἰ δὲ μετεῖχεν οὕτως καὶ ἐδέξατο ὥσπερ τις ἀξιοῖ, καταποθὲν ἂν
εἰς αὐτὴν τὸ προσελθὸν ἐδύετο. νῦν δὲ φαίνεται ὅτι μὴ κατεπόθη, ἀλλ' ἔμεινεν
ἡ αὐτὴ οὐδὲν δεξαμένη· ἀλλ' ἐπισχοῦσα τὴν πρόοδον ὡς ἕδρα ἀπωθουμένη. Ut mobilis potes.
καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἰόντων καὶ ἐκεῖ μιγνυμένων ὑποδοχή· οἷον ὅσα πρὸς
ἥλιον πῦρ ζητοῦντες λαβεῖν, ἴσως λεῖα τὰ δὲ καὶ πληροῦντες ὕδατος· ἵνα μὴ
διαθερμαίνηται κωλυομένη ὑπὸ τοῦ ἔνδον ἐναντίου ἡ φλόξ, ἔξω δὲ συνίσταιτο.
γίνεται οὖν αἰτία τῆς γενέσεως οὕτω· καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συνιστάμενα, τοιοῦτον
συνίσταται τρόπον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν τὸ πῦρ ἐξ ἡλίου περὶ αὐτὰ συναγόντων,
ἅτε παρὰ αἰσθητοῦ πυρὸς λαμβανόντων τὴν περὶ αὐτὰ γινομένην καῦ-
σιν, τὸ αἰσθητοῖς εἶναι καὶ αὐτοῖς ὑπάρχει· διὸ καὶ φαίνεται ὅτι ἔξω συνίστη

γενομένη· καὶ ἀφ' ὅλης. καὶ πλησίον. καὶ ἄπεστι. καὶ πέριξ. διό. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς
ὕλης λόγος, ἄλλον ἔχει τρόπον τοῦ ἔξω. ἡ γὰρ ὑπότης τῆς φύσεως ἀφῆς.
οὐδὲν παράπτωσις δὲ τοῦ διορωμένου. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παντὸς παραδείγματος ἀλλο-
τρίου τῇ ὑποστάσει ἐνδοῦσι, καὶ οὐ δέδεμένου συνιέναι τὰ ἀμιγεῖς ἔχουσα. καὶ τὰ ἀπὸ
τοῦ μὲν ἄνευ τῆς αὐτῆς, τοῦτο. ὅτι μὴ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀπολαύει αὐτῆς, οὐδὲ αὖ τὴν τοῦ
ποιοῦντος. ἀλλ' ὥσπερ αἱ δόξαι καὶ αἱ φαντασίαι ἐν ψυχῇ οὐ κεκέρανται. ἀλλ' ἄπει-
σι πάλιν ἑκάστη ὡς οὐδὲν ἔστι μόνη. οὐδὲν ὑφέλκουσα οὐδὲ καταλείπουσα, ὅτι
μὴ ἐμέμικτο καὶ τὸ ἔξω. τὸ δ' ἐπιτήδειον καὶ ἐφ' ὧν ἐστιν οὐχ ὅσον συμμέμικται.
ἀλλ' ὁ λόγος φησίν. ἐνταῦθα καὶ ἐνοῦσα ἡ δύναμις ἡ φαντασία, οὐκ ἐᾶ δοξάζειν τὴν φύ-
σιν τῆς ψυχῆς, καὶ περὶ τοῦ λόγου φύσιν, καὶ ὅτι περὶ θεοῦ φύσιν, χεῖται μὲν αὖ
τῇ οὐδὲν ἧττον ὡς ὕλη. ἢ ἀνάλογον. οὐ μέντοι ὑπὸ ψυχῆς. ταῖς παρ' αὐτῆς ἐνερ-
γείαις πολλάκις ἐξωθουμένη. οὐδὲ ποίησιν αὐτήν. οὐδὲ μεταπάσχει
ἤθει, κατέφθαρ. καίτοι αὐτὴν φαντάζεσθαι ἔχει γὰρ ἐν αὐτῇ ἐνεργείᾳ καὶ τὸ
ἐναντίον οἷς ἀπωθεῖται τὰ ποιοῦντα. ἡ δὲ, ἀσθενὴς γάρ ἐστιν. ἡ ὡς πρὸς
δύναμιν πολλῷ ψυχῆς. καὶ ἔχει οὐδὲν τῶν ὄντων, οὔτ' ἀληθὲς. ἔτι αὖ οἰκεῖον
ψεῦδος. οὐκ ἔχει δὲ δι' ὅτου φανῇ, ἐρημία πάντων οὖσα. ἀλλὰ γίνεται μὲν
αἰτία ἄλλοις τοῦ φαίνεσθαι. οὐδὲ ἂν ταύτῃ δὲ εἴποι οὐδὲ τοῦτο. ὡς ἐγὼ ἐνταῦθα.
ἀλλ' εἴποτε ἐξελέγχοι αὐτὴν λόγος βαθὺς ἐξ ἀληθῶν ὄντων, ὡς ἄρα ἐστί τι ἀπο-
λελειμμένον πάντων τῶν ὄντων, καὶ τῶν ὕστερον δοξάντων εἶναι. ἠνεχθέντων
εἰς πάντα. καὶ ἀληθοῦς ὡς δόξαι. καὶ αὖ οὐκ ἀποχωροῦν. καὶ μέντοι
εἰ θεῶν λόγος, ἄγαγὼν εἰς ὃ ἐβούλετο αὐτὸς ἤθελεν, ἐποίησεν αὐτὴν μέγα. τὸ δ' οὐ
τὸ μέγα τεθεὶς αὐτῇ οὐκ οὔσῃ. τοῦτο δὲ οὐδὲ γενομένη. τὸ γὰρ ἐπ'
αὐτῇ μέγα, μέγεθος ἦν. εἰ ἂν οὖν τις τοῦτο ἀφέλῃ τὸ εἶδος, οὐκ ἔτι ἐστίν. οὐ
δὲ φαίνεται τὸ ὑποκείμενον μέγα. ἀλλ' εἰ ἦν τὸ γενόμενον μέγα, ἄνθρωπος καὶ ἵππος.
καὶ μετὰ τοῦ ἵππου τὸ μέγα τοῦ ἵππου ἐπῆλθον, ἀπῆλθον τοῦ ἵππου. τὸ
τὸ μέγα αὐτοῦ ἀπέρχεται. εἰ δέ τις λέγοι, ὡς ὁ ἵππος ἐπὶ μεγάλου τινὸς
ὄγκου καὶ τοῦ συγγίνεται, καὶ μένει τὸ μέγα, φήσομεν μὴ τὸ τοῦ ἵππου μένειν,
ἀλλὰ τὸ τοῦ ὄγκου μέγα μένειν ἐκεῖ. εἰ μὲν τοι ὁ ὄγκος οὗτος, πῦρ ἐστιν ἢ γῆ,
ἀπελθόντος τοῦ πυρὸς, τὸ τοῦ πυρὸς ἀπέρχεται ἢ τὸ τῆς γῆς μέγα. εἰ τοίνυν
οὐδὲ τοῦ σχήματος οὐδὲ τοῦ μεγέθους ἀπολαύσειεν ἄν, ἢ οὐκ ἔτι πρὸς ἄλλο

πῶς τὸ ἔξω ἐν τῇ ὕλῃ διάφορον τοῦ ἔξω ἐν τοῖς ἄλλοις φαντασθέν.

ἐπεὶ τὸ λόγῳ ἐπιφανεῖσα.

Quid ὑλικόν τι ψυχῆ differat a materia corporea.

ἢ φαντασίαι.

δόξας ut.

ut Accidentia, quae φαινόμενα sint

ut magnitudo in cadavere.

+

ἔσται· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦτο, οὐ πῦρ γενήσεται. εἰ δὲ καὶ γίνοιτο αὐτὴ γινομένη πῶς ἐν
καὶ, ὃ τοῦτο δὲ τὸ πᾶν· εἰ καὶ τοῦτο ὁ οὐρανός, καὶ τὰ ἄστρα πάντα, ἐν μόναις ταῖς
καὶ τὸ μέγεθος πᾶσι χρήσεται αὐτοῦ τῆς· καὶ αἱ ἄλλαι δηλονότι ὁμοίως τοιότητες·
καὶ καταφθήσεται ὕστερον· σώζουσα δὲ ὧν πρότερον περὶ αὐτὴν οὕτως οὐσῶν·
καίτοι εἰ τοῖς ὑποκειμένοις τοσοῦτον θεωρεῖσθαι περί τι γνῶσιν καὶ αἰσθανομένων ἐστί τι ἔτι
ἐν τοῖς λαβοῦσιν· ἐν δὲ τοῖς μὴ παθοῦσιν οὐκ ἔτι· ὥσπερ εἰ τοῦ ἀέρος φω-
τὸς περὶ αὐτὸν ὄντος, καὶ αἰσθανομένου τούτου. εἰ δέ τις θαυμάζει, πῶς οὐκ ἔχον
μέγεθος μέγεθος ἔσται, πῶς οὐκ ἔχον θερμότητα θερμὸν ἔσται; τὸ γὰρ δὴ αὐτὸ τὸ
εἶναι αὐτῇ· καὶ μεγέθει εἶναι, ἐπεὶ καὶ ἄυλον μέγεθός ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἄυλον σχῆ-
μα· καὶ τηρουμένην τὴν ὕλην, μεταληπτέα πάντα. ἐν δὲ ζῷον πάντων καὶ
τὸ μέγεθος. ἐν μὲν οὖν τοῖς σώμασι συνθέτοις ὄντων, ἔστι καὶ μέγεθος μετὰ τῶν ἄλλων
οὐ μὴν ἀφωρισμένον. εἰ δὲ ἐν σώματος λόγῳ, ἔνεστι καὶ μέγεθος. ἐν δὲ τῇ
ὕλῃ, οὐδὲ τοῦτο ἀφωρισμένον· οὐ γὰρ σῶμα. οὐδὲ μὴν μέγεθος αὐτό ἐστι. ἢ ὅπως τὸ
τὸ μέγεθος ἄλλο δηλονότι· καὶ καθ' αὑτὸ δὲ τὸ μέγεθος. ἀναλογία τι μέγεθος
αὐτῶν, καὶ τοῦτον ἄμοιρον εἶναι καὶ ὥσπερ εἶναι· ἔχουσα τὸ μέγεθος. ἀλλὰ τὸ βούλη-
σιν νοῦ ἐν ἀντιλήψει καὶ μέγα εἶναι, εἰ δοκεῖ τοῖς οἷον ἐθέλησιν μιμεῖσθαι ὑφίστα-
σθαι αὐτοῦ. ἡ κίνησις τὸ περὶ αὐτὸ ἐν σχήματι καὶ αὐτοῦ πάθος εἰς ἄλλο. τὸ ἐν
μὲν ἐν προόδῳ φαντάζεται, θεὸν εἰς αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ μέγα συμπεποίηκεν,
τὸ μικρὸν τῆς ὕλης, συνεποίησεν αὐτὸ τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ὅπως πληρώσῃ, δοκεῖν εἶναι μέγα.
τὸ γὰρ φαντασίας μέγα τοῦτό ἐστιν, ὅταν τῷ μὴ ἔχειν τὸ μέγα εἶναι, ἐκτεινόμενον
πρὸς ἐκεῖνο, παραταθῇ τῇ ἐκτάσει. ποιούντων γὰρ πάντων ὄντων εἰς
τὸ ὅμοιον ἢ τὸ ἄλλο, τῶν αὐτῶν ἐνόπτρων, εἰ καὶ πάντα τῶν ποιούντων ὡς αὐτὸ
τὸ μέγα, ὅτι τὸ πᾶν ἦν ἐκεῖνος μέγα. συνῆψε τοῦτο τὸ σπασθέν τι χόσου, μικρὸν δὲ
τὸ μέγα. οἷον ἵππου καὶ τοῦ αὐτοῦ ἄλλου. καὶ δὲ μὲν αὐτὸ καὶ ἐγένετο· τὸ δὲ
μέγα πρὸς αὐτὸ μέγα ἀμυδρὸν μόνον· καὶ ἐκεῖ ἔστι δὲ μέγας μέγα τί· καὶ ὅμως
πάντη ἐφαίνετο ἐντὸς τούτου ἡ δὲ οὐ τὸ μέγα, καὶ ὀξὺ ἐκεῖ· καὶ οἷον πάρ-
εστιν τὸ καὶ περὶ παντὸς πάντη· καὶ ἐν ᾗ δὴ τοῦτο ἀναγκαῖον εἶναι· καὶ τὸ
τὸ ποσὸν δὲ ἔχειν δεῖ ἀεὶ τὸ ποιεῖν τὸ μὴ δεῖ σῶμα, παρέχειν εἶναι. οἷον αὐ-
τῷ τὸ φαίνεσθαι· καὶ τὸ χρῶμα τὸ ἐξ οὐ χρώματος· καὶ ἡ ποιότης ἡ ἐνταῦθα, ἐκ δὴ
οὐ ποιότητος ἔχει τὴν ὁμωνυμίαν τὴν ἀπ' ἐκείνων· καὶ τὸ μέγεθος ἐξ οὐ μεγέθους·

ἄλλο μέγεθος

ἄλλ' ἡ proprium habere μέγεθος, οὐχ οὕτως ἀπαθὴς ὕλη

τὸ πάχος ἐν λόγῳ ἐστί, πόθεν.

Aliud materia, et aliud μέγεθος.

ἢ ὁμωνύμου, μεταξὺ θεωρουμένου ἐκείνων, καὶ αὐτῆς τῆς ὕλης· καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ· καὶ
φαίνεται μὲν ὅτι ἐκεῖθεν· ἀφίσταται, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ἐν ᾧ φαίνεται. μένει δ' ἐκεῖνο
δι' ἐκεῖνο· ἢ κινούμενον τῇ δυνάμει τῶν ἐνορώντων, ἢ χώραν ἐκείνοις ποιούντων.
γίνεται δὲ ἐπὶ πάντα, οὐ βίᾳ· ὡς ὕλη τὸ πᾶν εἶναι· ἢ καὶ ἕκαστον, καὶ τὴν
αὐτοῦ δύναμιν ἣν ἔχει· ἔχει δὲ ἐκεῖθεν· καὶ τὸ μὲν ποιοῦσα μέγα τὴν ὕλην ὡς δοκεῖ,
ἀπὸ τῆς ἐμφαντασίας αὐτοῦ μέγα· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐμφαντασθὲν, τὸ ἐνταῦθα μέγα.
ἡ δὲ ὕλη ἣ φῆς συνεπαρῆναι [illegible], ὁμοῦ πάντες καὶ πανταχοῦ παρέχει αὐτό.
ὕλη γάρ ἐστι καὶ τούτου· καὶ οὕτω τι. ὃ δὲ μή ἐστί τι παρ' αὐτοῦ, δύναται γενέσθαι
καὶ τὸ ἐναντίον δι' ἄλλο. καὶ γενόμενον τὸ ἐναντίον, οὐδὲ ἐκεῖνό ἐστιν· ἔστι
γὰρ ἄν. ὅ τοίνυν ἡ νόησις μεγάλου ἔχων, εἰ αὐτοῦ ἡ νόησις δύναμιν ἔχοι, μὴ μόνον
ἐν αὐτῇ εἶναι, ἀλλὰ καὶ οἷον τὸ ἔξω ὑπὸ δυνάμεως φέροιτο, λάβοι
ἂν φύσιν οὐ μόνον οὖσαν ἐν τῷ νοοῦντι· οὐδέ τι ἔχουσαν εἶδος· οὐδέ τι ἴχνος τοῦ
μεγάλου· ἀλλ' οὐδὲ οὐδενὸς τῶν ἄλλων, τί ἂν ποιήσειε ταύτῃ τῇ δυνάμει; ἔχει πρῶτον
οὐ [illegible]. ταῦτα γὰρ ἀλλοιοποιήσειν. ἢ ἐπὶ παρὰ μεγάλου τὸ σχῆμα, οὐ δύ-
ναται τὸ ἄλλο χορηγεῖν μέγα. τοῦτο δὲ ἔσται φανταζόμενον. τῷ δὴ μὴ οὕτως ἐν-
τυχεῖν τοῦ μεγάλου, ὡς αὐτὸ εἶναι μέγα ἐν τοῖς αὐτοῦ, καθόσον οἷόν τε
μέγα ὤφθαι, τοσοῦτόν ἐστι. τοῦτο δ' ἐστὶ μὴ [illegible]· καὶ τὸ μὴ ἐπὶ πολὺ τὸ
[illegible] καὶ ἐν αὐτῷ [illegible] ἔχειν [illegible]· καὶ ἀπολείπεσθαι [illegible]· οὐ δὲ τὸ
[illegible] τὸ ἴσον [illegible] τὸ τοῦ μεγάλου [illegible] μεγάλου ὄν.
ἀλλ' ὅσῳ ἔφυ τὸ τῆς ἰδέας καὶ ἐκείνου, προσελθεῖν [illegible] αὐτῷ [illegible]
τοῦ ζωθέντος αὐτῷ ἀπολειφθεῖσα τοῦ δυναμένου· [illegible] ποιεῖν μέγα
ἐκεῖνο τὸ μὴ μέγα, μὴ οὕτω δόξαι. Καὶ τὸ ὁρώμενον ἐν κατόπτρῳ μέγα. ἡ δ' ὅμως
φυλάττει τὴν αὐτῆς φύσιν· ἀποχρωμένη τούτῳ τῷ μεγάλῳ οἷον ἀμφι-
έσματι· ὃ συνδραμοῦσα αὐτῷ, ὅτε θέον αὐτὴν ἦγεν, ἀπεδέξατο. ὃ εἰ ἀμφιέσας
ἀφέλοιτο, μένει πάλιν ἡ αὐτή, οἵα παρ' αὐτῆς ἦν· ἢ τοσαύτη, ὅσον ἂν τὸ παρὸν
εἶδος αὐτὴν ποιῇ. Ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ τὰ τῶν ὄντων εἴδη ἔχουσα, εἴδη οὖσα καὶ αὐτὴ ὁμοῦ
πάντα ἔχει· καὶ τοῦ εἴδους ἑκάστου ὁμοῦ ὄντος αὐτῷ, τά τε τῶν αἰσθητῶν εἴδη οἷον
ἀναστρέφοντα πρὸς αὐτὴν καὶ προσιόντα ὁρῶσα, οὐκ ἀνέχεται μετὰ πλήθους
δέχεσθαι, ἀλλ' ἀποθεμένη τὸν ὄγκον ὁρᾷ· οὐ γὰρ δύναται ἄλλο ἢ ὅ ἐστιν εἶναι.
ἡ δὲ ὕλη οὐδὲν ἔχουσα τὸ ἀντικόπτον· οὐ γὰρ ἔχει ἐνέργειαν, σκιὰ δὲ οὖσα,

λάβοι

πλέον αὐτό

αὐτὸ μέγα, sed ἐν τῷ νοοῦντι, sed φανταζόμενον in materia. at non ἄλλο, incomposito.

Aliomodo phantasia in Anima, et alio, in Materia.

+

ἀναμένει παθεῖν, ἔτι οὐκ ἐθέλοι δὲ ποιῆσαι. ὅτι ἐκ τῶν περιόντων ἐπὶ τοῦ ... ἢ ὅτι
χρόνος ἔχει τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι· οἷον γὰρ ἐν φαντασίᾳ αἰῶνι πᾶν μιμεῖται ὁ λόγος,
καὶ ἡ κίνησις ἡ ἀπὸ τούτου μερισμός ἐστιν· ἡ δ' αὐτοῦ ἀεί, οὐδὲ ἐστερημένη· ὁμαλῶς μὲν γὰρ
ἡ τῆς ὕλης ὁμοῦ πάντα (ὥσπερ ἡ ψυχή) οὐδὲ ἄλλα ἀσοικίζεται· ἡ δ' ἂν αὐτὴ ἐκείνων· αὐ-
τήν τε αὖ δεῖται πάντα δέξασθαι, μὴ ἀμφαδὸν δὲ δέξασθαι. δεῖ τοίνυν πᾶσι τὸ πρὸ
οὕτως, εἶναι πάντα αὐτὴν ἔξωθεν· καὶ πᾶσιν ἀπαθῆ εἶναι· καὶ πρὸς πάντα διαστήματα ἀ-
καίρως· ὅτι μὴ καταλαμβάνεται διαστήματι αὐτῆς· ἀλλ' ἦν ἐν ὅλῃ μὲν ἢ τῶν μεγέθους· περὶ
σῶν οὐκ ἀσώματον, ἔτι ἐκωλύσεν τὰς ἄλλας; ἀδούχοι οὕτως ὑπ' ἀλλήλοις εἶναι. καὶ γὰρ
οὐδὲν πρῶτον· ἀόρατον αὐτὸ ὥσπερ τὸ εἶδος· ὥς τε πάντα μὲν ἀεὶ ἐν μέρει δὲ ἕ-
καστον. ζητοῦσι γὰρ ὕλην μὲν εἰδῶν, ἢν τῷ τοῦ ζῴου μερισμῷ· ἢ δὲ μὴ ἐν παντὶ τι-
νὸς ἐστι περὶ τὸν λόγον. τὰ μὲν δὴ αἰσθητὰ πάντα εἰς τὴν ὕλην ὡς πρὸς μητέρα· ἀεὶ καὶ ἀεὶ
οὐ διὰ φθορᾶς· οὐδέ τι αὖ πάσχει αὐτῶν πρὸς αὐτήν, πρὸς ἄλληλα δέ· ὅτι αἱ
δυνάμεις περὶ τὰς ἐναντιώσεις ὑποκείμεναι. ἀλλ' ἐπεί τις ἐστὶν ὕλη καὶ θεωρεῖ τοῖς
ἐμψύχοις· θερμὸν τε ὑπάρχει τὸ ψυχρόν· καὶ μηκὸν ὁ λευκόν· ἢ συγκειμένας
ἄλλην ποιότητας ἐξ αὐτῶν ἐποίησε. τὰ δὲ παθόντα ταῦτα, τὰ κερασθέντα· τὸ δὲ πάσ-
χειν αὐτοῖς, ὅτι μὴ ἀγαθὸν περὶ ἦσαν. καὶ ἐν τοῖς ἐμψύχοις δέ, αἱ μὲν πάσαι περὶ τὰς σωματι-
κὰς ταὐτὸ ποιότητας καὶ τὰς δυνάμεις τὰς ἐνυπαρχούσας τοῖς ὁμοίως γινομένοις·
χωρισμένων δὲ τῶν συνελθόντων, ἢ ζῴου ἐστί, ἢ μᾶλλον τιθεμένων περὶ τὴν κρᾶσιν
φύσιν ... τὰ μὲν πάθη ἐν τοῖς σώμασι· ταῖς δὲ ψυχαῖς αἱ γνώσεις ἐγγίνονται
τῶν σφοδροτέρων· ἀλλὰ μὲν γινώσκουσιν· ἡ δὲ ὕλη μένει· οὐδὲν γὰρ αἰσθητὸν
τὸ μὲν ἐπὶ πονηρὸν τοῦ ψυχροῦ, τοῦ δὲ θερμοῦ ἐπικρατοῦντος· ὥσπερ ἐπὶ τούτου φίλον
αὐτῇ οὔτε ἀλλοτριώτερον προσφιλῶν, ὥστε καὶ ἡδύτερον αὐτῇ ἡ ὑποδοχὴ καὶ τι-
θήνη. ἡ δὲ μητρόπολιν, ἀρνεῖται. οὐδὲν γὰρ αὐτὴ εἶναι· ἀλλ' οἱ καὶ μητέρα αὐ-
τὴν λέγουσιν, ὅσοι καὶ τὴν μητέρα τάξιν ὕλης πρὸς τὰ γεννώμενα ἀξιοῦσιν ἔχειν,
ὡς ὑποδεχομένης μόνον, οὐδὲν δὲ εἰς τὰ γεννώμενα διδούσης· ἐπεὶ καὶ ὅσον δοκεῖ σῶμα
τοῦ γινομένου, ἐκ τῆς τροφῆς. εἰ δὲ δίδωσιν ἡ μήτηρ τι τῷ γεννωμένῳ, οὐ καθόσον
ὕλη. ἀλλ' ὅτι καὶ εἶδος· μόνον γὰρ τὸ εἶδος γόνιμον· ἡ δ' ἑτέρα φύσις ἄγονος·
ὅθεν οἶμαι καὶ οἱ πάλαι σοφοί, μυστικῶς καὶ ἐν τελεταῖς αἰνιττόμενοι, Ἑρμῆν μὲν
ποιοῦσι τὸν ἀρχαῖον, τὸ τῆς γενέσεως ὄργανον ἀεὶ ἔχοντα πρὸς ἐργασίαν· τὸν
γεννῶντα τὰ ἐν αἰσθήσει δηλοῦντες εἶναι τὸν νοητὸν λόγον· τὸ δὲ ἄγονον τῆς ὕλ-

ἐπ' ἀλλήλοις εἶναι) ut oculus et auris non possunt simul esse in albo et dulci quae possunt simul esse.

Aristo: [illegible]

μένουσα, τὸ δ᾽ αὐτὸ ἄρα διὰ τῶν περὶ αὐτὴν ᾀδομένων δηλοῦντες. μὴ πρὸς ἄρα πάντα ποιήσαντες, ἢ οὐχ οὕτως σοφοὶ φημίζουσι, τὴν κατὰ τὴν ὑπόνοιαν ἀρχαίαν λαβόντες καὶ ὀνοματοποιούμενοι, ἵνα σημαίνωσιν ὃ βούλονται. τὸ προσεστηκὸς μήτρας ἐχόμενον πάντῃ οὐ γεννῶν ἀποθηλύνοντες, τοῖς ὅστις ὁ τρόπος βουλομένοις ἀμφιβεβηκὸς λαβεῖν, καὶ μὴ ἐπὶ πολλῆς ζητοῦσι, πόρρω μέν· ὅμως δὲ ὡς ἠδύναντο ἐνεδείξαντο. ὡς ἄγονός τε καὶ οὐδὲ πάντῃ θῆλυς, ὅτι οὔπω δὲ ἐξαιρεῖσθαι· ὃ γεννᾶν οὐκέτι. τῷ τὸ πρὸς αὐτὴν κεχωρηκός, πρὸς αὐτὴν, μήτε θῆλυ εἶναι, μήτε γεννᾶν δύνασθαι· ἀποτετμημένον δὲ πάσης τῆς τοῦ γεννᾶν δυνάμεως, ἣ μόνῳ ὑπάρχει τῷ μένοντι ἀρρενικῷ:–

Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης· περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου ΚΕ

Τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον ἕτερον λέγοντες ἑκάτερον εἶναι, καὶ τὸν μὲν περὶ τὴν ἀίδιον εἶναι φύσιν· τὸν δὲ χρόνον περὶ τὸ γινόμενον καὶ τόδε τὸ πᾶν, αὐτόθεν μὲν καὶ ὥσπερ ταῖς τῆς ἐννοίας ἀθροωτέραις ἐπιβολαῖς, ἐναργές τι παρ᾽ αὐτοῖς περὶ αὐτῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν πάθος νομίζομεν· λέγοντές τε ἀεὶ, καὶ παρὰ πᾶσαν ὀνομάζοντες. πειρώμενοι μὴν εἰς ἐπίστασιν αὐτῶν ἰέναι, καὶ οἷον ἐγγὺς προσελθεῖν, πάλιν αὖ ταῖς γνώμαις ἀποροῦντες, τὰς τῶν παλαιῶν ἀποφάσεις περὶ αὐτῶν, ἄλλους ἄλλας, τάχα δὲ καὶ τὰς αὐτὰς ἄλλως λαβόντες, ἐπὶ τούτων ἀναπαυσάμενοι καὶ αὔταρκες νομίσαντες, εἰ ἐρωτηθέντες τὸ δοκοῦν ἐκείνοις λέγειν ἔχοιμεν, ἀγαπήσαντες ἀπαλλαττόμεθα τοῦ ζητεῖν ἔτι περὶ αὐτῶν. ἀρηκέναι μὲν οὖν δεῖ τινας τῶν ἀρχαίων καὶ μακαρίων φιλοσόφων τὸ ἀληθὲς νομίζειν· τίνες δὲ οἱ τυχόντες μάλιστα, καὶ πῶς ἂν καὶ ἡμῖν σύνεσις περὶ τούτων γένοιτο, ἐπισκέψασθαι προσήκει. καὶ πρότερον περὶ τοῦ αἰῶνος ζητεῖν, τί ποτε νομίζουσιν εἶναι αὐτὸν οἱ ἕτερον τοῦ χρόνου τιθέντες εἶναι. γνωσθέντος γὰρ τοῦ κατὰ τὸ παράδειγμα ἑστῶτος, καὶ τὸ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ, ὃν δὴ χρόνον λέγουσιν εἶναι, τάχ᾽ ἂν σαφὲς γένοιτο. εἰ δέ τις πρὸ τοῦ τὸν αἰῶνα θεάσασθαι, τὸν χρόνον ὅστις ἐστὶ φαντασθείη, γένοιτ᾽ ἂν καὶ τούτῳ ἐντεῦθεν ἐκεῖ κατ᾽ ἀνάμνησιν ἐλθόντι, ᾧ ἄρα ἐῴκει ὁ χρόνος θεάσασθαι, εἴπερ ὁμοιότητα οὗτος πρὸς ἐκεῖνον ἔχοι. τίνα οὖν χρὴ φάναι τὸν αἰῶνα εἶναι· ἆρά γε τὴν νοητὴν αὐτὴν οὐσίαν, ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι τὸν χρόνον, τὸν σύμπαντα οὐρανὸν καὶ κόσμον εἶναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ ταύτην τὴν δόξαν σχεῖν τινάς φασι περὶ τοῦ χρόνου. ἐπεὶ γὰρ σεμνότατόν τι τὸν αἰῶνα

εἶναι φανταζόμεθα καὶ νοοῦμεν, σεμνότατον δὲ τὸ τῆς νοητῆς φύσεως, καὶ οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν, ὅ,τι σεμνότερον ὁ πότερον, τοῦ δὲ ἐπέκεινα οὐδὲ τοῦτο κατηγορητέον,
εἰς ταὐτὸν ἄν τις οὕτω συμβάλοι· καὶ γὰρ αὖ ὅ,τε κόσμος ὁ νοητὸς, ὅ,τε αἰών, περιεκτικὰ
ἄμφω καὶ τῶν αὐτῶν· ἀλλ' ὅταν τὸ ἕτερον ἐν θατέρῳ λέγωμεν, τὸν αἰῶνα ἐν τῷ νοητῷ, καὶ
ὅταν τὸ αἰώνιον κατηγορῶμεν αὐτῶν, ἐκεῖνα γάρ φησι τοῦ παραδείγματος φύσις
τυγχάνει οὖσα αἰώνιος, ἄλλο τὸν αἰῶνα πάλιν αὖ λέγομεν· εἶναι μέντοι περὶ ἐκείνην
ἢ ἐν ἐκείνῃ, ἢ παρεῖναι ἐκείνῃ φαμέν. τὸ δὲ σεμνὸν εἶναι κατ' ἀμφότερα, ταὐτότητα οὐ δηλοῖ·
ἴσως γὰρ ἂν ἦν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν παρὰ τοῦ ἑτέρου τὸ σεμνὸν γένοιτο· ἥ τε περιοχὴ τῷ
ὡς μερῶν ἔσται· τῷ δὲ αἰῶνι, ὁμοῦ τὸ ὅλον, οὐχ ὡς μέρος· ἀλλ' ὅτι τὰ τοιαῦτα, οἷα
αἰώνια κατ' αὐτόν· ἀλλ' ἆρα κατὰ τὴν στάσιν φατέον τὴν ἐκεῖ τὸν αἰῶνα εἶναι, ὥσπερ ἐν
ταῦθα τὸν χρόνον κατὰ τὴν κίνησίν φασιν; ἀλλ' ἴσως ἄν τις τὸν χρόνον ζητήσειε, πό (τὸν χρόνον) αἰώνιον
τερα ταὐτὸν τῇ στάσει λέγοιτο, ἢ στάσεως, ἀλλ' οὐ τῆς στάσεως τῆς περὶ τὴν οὐσίαν· εἰ μὲν
γὰρ τὴν στάσιν ταὐτόν, πρῶτον μὲν οὐκ ἐροῦμεν αἰώνιον τὴν στάσιν, ὥσπερ οὐδὲ τὸν αἰ-
ῶνα αἰώνιον· τό γὰρ αἰώνιον, τὸ μετέχον αἰῶνος· εἶτα πῶς ἡ κίνησις ἔσται αἰώνιον·
οὕτω γὰρ ἂν καὶ στάσιμος· ἔτι πῶς ἡ ἐπίνοια τῆς στάσεως ἔχει ἐν αὐτῇ τὸ ἀεί· λέ-
γω δὲ οὐ τὸ ἐν χρόνῳ, ἀλλ' οἷον νοοῦμεν, ὅταν τὸ ἀΐδιον λέγωμεν· εἰ δὲ τὴν τῆς κινή-
σεως, ὅσῳ περ ἂν ταῦτα ἀπ' ἐκείνης τοῦ αἰῶνος ποιήσομεν· ἔτι δὲ αἰὼν οὐχ ὁμολογου-
μένως στάσις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑνί· ἔτι καὶ ἀδιάστατον, ἵνα μὴ ταὐτὸν ᾖ χρόνῳ· ἡ δὲ στάσις,
οὔτε τὴν τοῦ ἑνός, οὔτε τὴν τοῦ ἀδιαστάτου ἔχει ἔννοιαν ᾗ στάσις· ἔτι ἐν
μὲν αἰῶνος κατηγοροῦμεν τὸ μένειν ἐν ἑνί· μετέχοι ἂν οὖν στάσεως· ἀλλ' οὐκ αὐ-
τοστάσις εἴη· τί ἂν οὖν εἴη τοῦτο, καθ' ὃ τὸν κόσμον πάντα τὸν ἐκεῖ αἰώνιον λέγομεν
καὶ ἀΐδιον εἶναι· καὶ τί ἡ ἀϊδιότης, εἴτε ταὐτὸν καὶ ἡ αὐτὴ τῷ αἰῶνι, εἴτε καθ' αὐ-
τὴν ὁ αἰών· ἆρα γὰρ καθ' ἕν τι δεῖ, ἀλλ' ἐκ πολλῶν συνηθροισμένην ἔννοιαν
ἢ καὶ φύσιν, εἴτε παρακολουθοῦσαν τοῖς ἐκεῖ, εἴτε συνοῦσαν, εἴτε ἐνορωμένην· τὸν
δὲ ταῦτα ἓν ἅμα, πολλὰ μὲν δύναμιν, πολλὰ δὲ ὄντα; καὶ ὅ,τι τὴν
δύναμιν ἀθροίσας, καὶ ἅμα τὸ ποικίλον ἀθροίσας, ποικίλον καὶ πολὺ εἶναι· ἣ ἐς κίνησιν
τοῦ ὑποκειμένου, καθὸ ζωὴν ὁρᾷ· ἣ ἐς στάσιν, τὸ ἀπαύστως ἔχον· ἑτερότητα δὲ καὶ ταὐτόν, ἢ
ταῦτα ὁμοῦ ἐν· οὕτω δὴ καὶ συνθεὶς πάλιν αὖ εἰς ἕν, ὁμοῦ εἶναι ζωὴν μόνην
ἐν τούτοις· τὴν ἑτερότητα συστείλας· καὶ τῆς ἐνεργείας τὸ ἄπαυστον καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ
οὐδέποτε ἄλλο καὶ οὐκ ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο νόησιν ἢ ζωήν· ἀλλὰ τὸ ὡσαύτως

στάσις. κίνησις. στάσις.

Καὶ αὖ· ἀπειρίαν πως ταύτην παντὶ ὅλον, αἰῶνα εἶδεν· ἰδὼν ζωὴν μένουσαν ἐν τῷ
αὐτῷ· ἀεὶ παρὸν τὸ πᾶν ἔχουσαν· ἀλλ' οὐ νῦν μὲν τόδε, αὖθις δ' ἕτερον· ἀλλ' ἅμα
τὰ πάντα· καὶ οὐ νῦν μὲν ἕτερα, αὖθις δ' ἕτερα· ἀλλὰ τέλος ἀμερές· οἷον ἐν
σημείῳ ὁμοῦ πάντων ὄντων, καὶ οὐδέποτε εἰς ῥύσιν προϊόντων· ἀλλὰ μένοντος ἐν τῷ αὐτῷ
ἐν αὐτῷ· καὶ οὐ μεταβάλλοντος· ὄντος δ' ἐν τῷ παρόντι ἀεὶ, ὅτι οὐδὲν αὐτοῦ παρελήλυ-
θεν· οὐδ' αὖ γενήσεται· ἀλλὰ τοῦτο ὅπερ ἐστὶ τοῦτο καὶ ὄντος· ὥστε εἶναι τὸν αἰῶνα, οὐ τὸ
ὑποκείμενον· ἀλλὰ τὸ ἐκ τοῦ ὑποκειμένου οἷον ἐκλάμπον· κατὰ τὴν ἣν ἐπαγ-
γέλλεται περὶ τοῦ μὴ μέλλοντος ἀλλ' ἤδη ὄντος ταυτότητα· ὡς ἄρα οὕτως καὶ οὐκ ἄλ-
λως. Τί γὰρ ἂν καὶ ὕστερον αὐτῷ γένοιτο, ὃ μὴ νῦν ἐστι· μηδ' αὖ ὕστερον ἐσομένου, ὃ μὴ
ἐστί ποτε. οὔτε γάρ ἐστιν, ἀφ' οὗ εἰς τὸ νῦν ἥξει· ἐκεῖνο γὰρ οὐκ ἦν ἄλλο ἢ τοῦτο. οὔτε
μέλλοντος ἔσεσθαι, ὃ μὴ νῦν ἔχει ἐξ ἀνάγκης· οὔτε ἦν ἐν αὐτῷ· τί γὰρ ἦν· οὔτε ἔσται· τί γὰρ ἔσ-
ται ἐν αὐτῷ; λείπεται δὴ ἐν τῷ εἶναι, τοῦτο ὅπερ ἐστὶν εἶναι. Τὸ οὖν μήτε ἦν μήτε ἔσται, ἀλλ' ἔστι μόνον, τοῦτο
ἑστὼς ἔχον τὸ εἶναι, τῷ μὴ μεταβάλλειν εἰς τὸ ἔσται, μηδ' αὖ μεταβεβληκέναι, ἐστὶν
ὁ αἰών. Γίνεται τοίνυν ἡ περὶ τὸ ὂν ἐν τῷ εἶναι ζωὴ ὁμοῦ πᾶσα καὶ πλήρης· ἀδιάστατος
πανταχῇ, τοῦτο ὃ δὴ ζητοῦμεν αἰών. Οὐκ ἔξωθεν δὲ δεῖ συμβεβηκέναι νομίζειν
τοῦτον ἐκείνῃ τῇ φύσει· ἀλλ' ἐκείνη καὶ ἐξ ἐκείνης καὶ σὺν ἐκείνῃ. ἐνορᾶται γὰρ ἐνυ-
πάρχων ἐξ αὐτῆς· ὅ τι περ καὶ τἆλλα πάντα ὅσα ἐκεῖ λέγομεν εἶναι, ἔνδον ὁρῶντες, λέ-
γομεν ἐξ οὐσίας ἅπαντα, καὶ σὺν τῇ οὐσίᾳ. Τὰ γὰρ πρώτως ὄντα, συνόντα δεῖ τοῖς
πρώτοις καὶ ἐν τοῖς πρώτοις εἶναι· καὶ τὸ καλὸν ἐν αὐτοῖς καὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ ἡ ἀλή-
θεια ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ μὲν, ὡς ἐν μέρει τοῦ παντὸς ὄντος· τὰ δὲ ἐν παντί· ὡς
ἐκεῖ καὶ τὸ ἀληθῶς τοῦτο πᾶν, οὐ συγκείμενον ἐκ τῶν μερῶν ἠθροισμένον, ἀλλὰ γεννῶν τὰ μέρη
αὐτό· ἵνα καὶ ταύτῃ ὡς ἀληθῶς πᾶν ᾖ· καὶ ἡ ἀλήθεια δὲ, οὐ συμφωνία πρὸς ἄλλο ἐκεῖ,
ἀλλ' αὐτοῦ ἑκάστου οὗπερ ἀλήθεια. Δεῖ δὴ τὸ πᾶν τοῦτο τὸ ἀληθινόν· εἴπερ ἔσται τῷ
ὄντως, μὴ μόνον εἶναι πᾶν ᾗ ἐστι τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ τὸ πᾶν ἔχειν οὕτως, ὡς μη-
δενὶ ἐλλείπειν. εἰ τοῦτο, οὐδ' ἔσται τι αὐτῷ· εἰ γὰρ ἔσται, ἐλλεῖπον ἦν τούτῳ· οὐκ ἄρα ἦν
πᾶν. Τί δ' ἂν καὶ γένοιτο παρὰ φύσιν αὐτῷ γένοιτο· πάσχει γὰρ οὐδέν. Εἰ οὖν μηδὲν αὐτῷ
γένοιτο, οὐδὲ μέλλει· οὐδ' ἔσται· οὐδ' ἐγένετο. Τοῖς μὲν οὖν γενητοῖς εἰ ἀφέλοις
τὸ ἔσται, ἅτε ἐπικτωμένοις ἀεὶ, ὑπάρχει μὴ εἶναι· τοῖς δὲ μὴ τοιούτοις εἰ
προσθείης τὸ ἔσται, ὑπάρχει ἐκ τῆς ἕδρας ἐκπεσεῖν τοῦ εἶναι· δῆλον γὰρ ὅτι οὐ
σύμφυτον αὐτοῖς τὸ εἶναι, εἰ γίνοιτο ἐν τῷ μέλλειν· καὶ γενέσθαι καὶ ἔσεσθαι

Ille qui EST, non misit.
ἀεὶ ὄν, ἐκλάμπειν τῷ ἀεὶ ὄντι

οὐκ ἔξωθεν) ut tempori

ἀόριστον. κινδυνεύει γὰρ τοῖς μὲν γενητοῖς, εἰ ἡ οὐσία εἶναι, τὸ ἀπὸ τοῦ ἐξ ἀρχῆς εἶναι τῆς γενέσεως
μέχρι τοῦ ἐσχάτου τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ μηκέτι ἐστί, τοῦτο τὸ εἶναι. καὶ εἴ
τις τοῦτο ἀφέλοιτο, ἠλαττῶσθαι τὸν βίον· ὥστε καὶ τὸ εἶναι· τῷ δὲ παντὶ τῷ ἐφεξῆς ὅπερ οὕτως
ἔσται. διὸ καὶ σπεύδει πρὸς τὸ μέλλον εἶναι· καὶ στῆναι οὐ θέλει, ἕλκον τὸ εἶναι αὐτῷ, ἐν τῷ
τι ἄλλο καὶ ἄλλο ποιεῖν καὶ κινεῖσθαι κύκλῳ, ἐφέσει τινὶ οὐσίας· ὥστε εἶναι ἡμῖν εὑρημένον
καὶ τὸ αἴτιον τῆς κινήσεως τῆς οὕτω σπευδούσης ἐπὶ τὸ ἀεὶ εἶναι τῷ μέλλοντι. τοῖς δὲ πρώ-
τοις καὶ μακαρίοις, οὐδ' ἔφεσίς ἐστι τοῦ μέλλοντος. ἤδη γάρ εἰσι τὸ ὅλον. καὶ ὅπερ αὐτοῖς
οἷον ὀφείλεται ζῆν, ἔχουσι πᾶν· ὥστε οὐδὲν ζητοῦσι. διότι τὸ μέλλον αὐτοῖς οὐδέν ἐστιν,
οὐδ' ἄρα ἐκεῖνο ἐν ᾧ τὸ μέλλον. ἡ οὖν τοῦ ὄντος παντελὴς οὐσία καὶ ὅλη, οὐχ ἡ ἐν τοῖς
μέρεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ μηδ' ἂν ἔτι ἐλλείψειν, καὶ τῷ μηδὲ ἂν μὴ ὂν αὐτῇ προσγε-
νέσθαι. οὐ γὰρ μόνα τὰ ὄντα πάντα δεῖ παρεῖναι τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ, ἀλλὰ καὶ μηδὲν τὸ ποτὲ
μὴ ὄν. αὕτη ἡ διάθεσις αὐτοῦ καὶ φύσις εἴη ἂν αἰών. αἰὼν γὰρ, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ὄντος.
τοῦτο δὲ ὅταν τινὶ προσβάλλων τῇ ψυχῇ ἔχω λέγειν περὶ αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ ὁρῶν αὐτὸ τοι-
οῦτον, οἷον μηδὲν περὶ αὐτὸ ὅλως γεγονέναι· εἰ γὰρ τοῦτο, οὐκ ἀεὶ ὄν, ἢ οὐκ ἀεί τι ὅλον.
ἆρ' οὖν ἤδη ἀΐδιον, εἰ μὴ καὶ ὑπάρχει αὐτῷ τοιαύτη φύσις, ὡς πιστεῦσαι ἔχειν περὶ αὐτοῦ, ὡς
οὕτω καὶ μὴ ἄλλως ἔσται· ὡς ἐπανιόντα πρὸς αὐτὸν εὑρεῖν τοιοῦτον, τὸ οὕτως ἀεὶ μὴ ἀφιστάμενον
τῆς αὐτοῦ θέας, ἀλλὰ ζῶντα πρὸς τῇ φύσει ἀγασθῆναι· καὶ δύνασθαι τοῦτο πάσχειν
ἀτρύτῳ φύσει, ἢ καὶ ἀναβαίνοντα αὐτὸν εἰς αἰῶνα ἑστάναι· καὶ οὐ κλίνοντος κατὰ μηδέν, ἵνα ὅ-
μοιος ᾖ αἰώνιος, τῷ ἐν αὐτῷ αἰωνίῳ τὸν αἰῶνα καὶ τὸ αἰώνιον θεώμενος. εἰ οὖν τὸ οὕτως
ἔχον αἰώνιον καὶ ἀεὶ ὄν, τὸ μὴ ἀποκλῖνον εἰς ἑτέραν φύσιν κατὰ μηδέν, ζωὴν ἔχον
Vita aeterna qd. ἣν ἔχει πᾶσαν ἤδη, οὔ τι προσλαβὸν οὐδὲ προσλαμβάνον ἢ προσληψόμενον,
εἴη ἂν τὸ ἀΐδιον μὲν, τὸ οὕτως ἔχον. αἰὼν δὲ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐκ τοῦ ὑποκειμέ-
νου αὐτὸ τὸ ἐκεῖ καὶ ἐν αὐτῷ. αἰὼν δὲ, τὸ ὑποκείμενον μετὰ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐμφαι-
ζη̃ νομένης. ὅθεν σεμνὸν ὁ αἰών, καὶ ταὐτὸν τῷ θεῷ ἡ ἔννοια λέγει. λέγει δὲ τούτῳ τῷ θεῷ.
καὶ καλῶς ἂν λέγοιτο ὁ αἰών, θεὸς ἐμφαίνων, καὶ προφαίνων ἑαυτὸν οἷός ἐστι, τὸ εἶναι
ὡς ἀτρεμὲς, καὶ ταὐτὸν, καὶ οὕτως, καὶ τὸ βεβαίως ἐν ζωῇ. εἰ δὲ ἐκ πολλῶν λέγομεν
αὐτόν, οὐ δεῖ θαυμάζειν. πολλὰ γὰρ ἕκαστον τῶν ἐκεῖ διὰ δύναμιν ἄπειρον. ἐπεὶ
καὶ τὸ ἄπειρον, τὸ μὴ ἂν ἐπιλείπειν· καὶ τοῦτο κυρίως, ὅτι μηδὲν αὐτοῦ ἀναλίσκει.
καὶ εἴ τις οὕτω τὸν αἰῶνα λέγοι ζωὴν ἄπειρον ἤδη τῷ πᾶσαν εἶναι, καὶ μηδὲν ἀναλίσκειν αὐτῆς,
ἐγγὺς ἂν εἴη τοῦ ὁρίζεσθαι· τὸ γὰρ ἐφεξῆς τῷ πᾶσαν εἶναι καὶ μηδὲν ἀναλίσκειν, ὅ ἐστι

γνοίης ἂν ἀνάγκην τὸ συναρηρέναι εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἡ τοιαύτη φύσις οὕτω περικαλλὴς καὶ ἀΐδιος,
περὶ τὸ ἕν· καὶ ἀπ' ἐκείνου καὶ πρὸς ἐκεῖνο, οὐδὲν ἐκβαίνουσα ἀπ' αὐτοῦ, μένουσα δὲ ἀεὶ
περὶ ἐκεῖνο καὶ ἐν ἐκείνῳ, καὶ ζῶσα κατ' ἐκεῖνο, ἄρηται τε ὡς ἐγὼ οἶμαι τοῦτο τῷ Πλάτωνι
καλῶς, καὶ βαθείᾳ τῇ γνώμῃ καὶ οὐχ ἁπλῶς, τοῦτο δὴ τὸ μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνί, ἵνα μὴ
μόνον ᾖ αὐτὸς εἰς αὐτὸν εἰς ἓν συνάγων, ἀλλ' ἡ περὶ τὸ ὂν τοῦ ὄντος ζωὴ ὡσαύτως,
τοῦτο δὴ ζητούμενον καὶ τὸ οὕτω μένον αἰῶνα εἶναι. τὸ γὰρ τοῦτον καὶ οὕτω μένον, καὶ αὐτὸ
τὸ μένον, ὅ ἐστιν ἐνέργεια ζωῆς μενούσης παρ' αὐτῆς, πρὸς ἐκεῖνο καὶ ἐν ἐκείνῳ καὶ οὔ-
τε τὸ εἶναι οὔτε τὴν ζωὴν ψευδομένης, εἴη ἂν τὸ αἰὼν εἶναι. τὸ γὰρ ἀληθῶς εἶναι ἐστὶ
τὸ οὐδέποτε μὴ εἶναι, οὐδ' ἄλλως εἶναι. τοῦτο δὲ τὸ ὡσαύτως εἶναι. τοῦτο δ' ἀδιαφόρως
εἶναι. οὐκ ἔχει οὖν οὐδὲν τὸ ἄλλο καὶ ἄλλο. οὐδ' ἄρα διαστήσεις, οὐδ' ἐξελίξεις, οὐδὲ προ-
άξεις, οὐδὲ παρατενεῖς. οὐδ' ἄρα οὐδὲ πρότερον αὐτοῦ, οὐδέ τι ὕστερον λαβεῖν ἔχεις.
εἰ οὖν μήτε πρότερον μήτε τι ὕστερον περὶ αὐτό, τὸ δ' ἔστιν ἀληθέστατον τῶν περὶ αὐτὸ
καὶ αὐτὸ καὶ οὕτω δέ, ὅτι ἐστὶν ἢ οὐσία ἢ τῷ ζῆν, πάλιν αὖ ἥκει ἡμῖν τοῦτο ὃ δὴ λέγομεν
ὁ αἰών. ὅταν δὲ τὸ ἀεὶ λέγωμεν καὶ τὸ οὐ ποτὲ μὲν ὄν, ποτὲ δὲ μὴ ὄν, ἡμῶν ἕνεκα
τῆς σαφηνείας νομιστέον λέγεσθαι. ἐπεὶ τό γε ἀεὶ τάχ' ἂν οὐ κυρίως λέγοιτο. ἀλλὰ λη-
φθὲν εἰς δήλωσιν τοῦ ἀφθάρτου, πλανῷ ἂν τὴν ψυχὴν εἰς ἔκβασιν τοῦ πλείονος. καὶ
ἔτι ὡς μὴ ἐπιλείψοντός ποτε. τὸ δ' ἴσως βέλτιον ἦν μόνον τὸ ὂν λέγειν. ἀλλ' ὥσπερ
τὸ ὂν ἀρκοῦν ὄνομα τῇ οὐσίᾳ. ἐπεὶ καὶ τὴν γένεσιν οὐσίαν ἐνόμιζον, ἐδεήθησαν πρὸς
τὸ μαθεῖν καὶ προσθήκης τοῦ ἀεί. οὐ γὰρ ἄλλο μὲν ὤν ἐστιν, ἄλλο δὲ τὸ ἀεὶ ὄν. ὥσπερ
οὐδ' ἄλλο μὲν φιλόσοφος, ἄλλο δὲ ὁ ἀληθινός. ἀλλ' ὅτι τὸ ὑποδυόμενον ἦν φιλο-
σοφίαν, ἡ πρόσθεσις τοῦ ἀληθινοῦ ἐγένετο. οὕτω καὶ τῷ ὄντι τὸ ἀεί, καὶ τῷ ὤν,
τὸ ἀεί. ὥστε λέγεσθαι ἀεὶ ὤν. διὸ ληπτέον τὸ ἀεί, οἷον ἀληθῶς ὢν λέγεσθαι,
καὶ συναιρετέον τὸ ἀεὶ εἰς ἀδιάστατον δύναμιν, τὴν οὐδὲν δεομένην οὐδενὸς
μεθ' ὃ ἤδη ἔχει. ἔχει δὲ τὸ πᾶν. πάντων οὖν ὂν καὶ πάντα οὖσα, καὶ
οὐ ταύτῃ μὲν πλήρης, ἄλλῃ δὲ ἐλλείπουσα, ἡ τοιαύτη φύσις. τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ κἂν τέ-
λειον ᾖ ὡς δοκεῖ, οἷον σῶμα ἱκανὸν ψυχῇ, τοῦ ἔπειτα δεόμενον καὶ τοῦ ἔπειτα,
καὶ ἐλλιπὲς τῷ χρόνῳ οὗ δεῖται. ἅτε συνὸν ἐκείνῳ, ἂν παρῇ αὐτῷ καὶ συνθέον, ἀτελὲς ὄν,
ταὐτὸν ὁμωνύμως ἂν τέλειον λέγοιτο. ᾧ δὲ ὑπάρχει μὴ δεῖ τοῦ ἔπειτα δεῖσθαι,
μήτε εἰς χρόνον ἄλλον μεμετρημένου, μήτε τὸν ἄπειρον καὶ ἀπείρως ἐσόμενον,
ἀλλ' ὃ δεῖ εἶναι τοῦτο ἔχει, τοῦτό ἐστιν οὗ ἡ ἔννοια ἐπορέχθη, ᾧ τὸ εἶναι, οὐκ ἐκ τοῦ

τὸ βῦθι, ὅπῃ ἄτροπον τοῦ βυθοῦ· εἴπερ ἐστὶ γὰρ αὐτῷ μηδὲ βυθὸς ὄντι ταύτῃ, μη-
δενὸς ὑφαιρουμένου τοῦ βυθοῦ· γραμμὴ ἡ ζωὴ αὐτοῦ μὴ διασταθεῖσα, ὃ καθαρῶς ἀμφοῖν
αὐτῆς ἀρχῆ καὶ τῇ ζωῇ ἀμφοῖν καὶ τῇ οὐσίᾳ. τὸ δὲ ἐξ αἰθὸς ἦν, ἀναφθεγγῆς ἔννοιαν τοῦ περι-
τοῖς· σημαίνοντος οὐκ ἦν ποτε, τὸ μὴ ἀπὸ χρόνου [illegible] τινος· ὥστε μηδὲ τοῦ
κόσμου, ἀρχήν τινα χρονικὴν ἀναφαίνεσθαι τῆς αἰτίας τοῦ εἶναι αὐτῷ, ὃ πρότερον περιεχ-
ούσης. ἀλλ' ὅμως δηλώσεως χάριν τοῦτο εἰπὼν, μεταφέρει ὕστερον καὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι.
ὡς οὐδ' αὐτοῦ ὀρθῶς πάντῃ λεγομένου, ἐπὶ τῶν τὸν ἀεὶ χρόνον ἡγουμένων αἰῶνα ἀ-
πηχότων. ταῦτα γοῦν λέγομεν, ἃ καὶ μαρτυροῦντες ἑτέροις, καὶ ὡς περὶ ἀλλοτρίων
τοὺς λόγους ποιούμεθα, καί πως. τίς γὰρ ἂν συνείη δηλώσει τὸ μὴ ἐφαπτόμενος.
πῶς δ' ἂν ἐφάψαιτο μάλιστα τοῖς ἀλλοτρίοις. δεῖ ἄρα καὶ ἡμᾶς μετεῖναι τοῦ αἰῶνος. ἀλλ'
ἐν χρόνῳ οὖσι, πῶς· ἀλλὰ πῶς ἐν χρόνῳ, καὶ πῶς ἐν αἰῶνι ἐστὶν εἶναι γνωσθείη ἄν,
ζ πρότερον εὑρεθέντος τοῦ χρόνου. καὶ τοίνυν ὡς καταβατέον ἡμῖν ἐξ αἰῶνος ἐπὶ τὴν ζή-
τησιν τοῦ χρόνου καὶ τὸν χρόνον· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἦν ἡ πορεία πρὸς τὸ ἄνω. νῦν δὲ λέγωμεν
ἴσως, οὐ παντάπασι καταβάντες. ἀλλ' οὕτως ὡς περὶ κατέβη χρόνος· εἰ μὲν περὶ χρόνου
εἰρημένον μηδὲν ἦν τοῖς παλαιοῖς καὶ μακαρίοις ἀνδράσιν, ἐξ ἀρχῆς ἂν τῷ αἰῶνι ἐφεξῆς
συνάπτοντα τὸ ὑφ' ἑξῆς λέγειν ἔδει τὰ δοκοῦντα περὶ αὐτοῦ. πειρωμένους τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ ἣν κα-
τέχομεν ἐφαρμόζειν τὴν λεγομένην ἀφ' ἡμῶν δόξαν. νῦν δὲ ἀναγκαῖον πρῶτον
λαβεῖν, τὰ μάλιστα ἄξια λόγου εἰρημένα. σκοπουμένους εἴ τινι αὐτῶν συμφώνως
ὁ παρ' ἡμῶν ἕξει λόγος. τριχῆ δ' ἴσως διαιρετέον τοὺς λεγομένους περὶ αὐτοῦ λόγους
τοὺς πρώτους. ἢ γὰρ κίνησις ἡ λεγομένη. ἢ τὸ κινούμενον λέγοιτ' ἄν. ἢ κινήσεώς τι
τὸν χρόνον. τὸ γὰρ στάσιν ἢ τὸ ἑστηκὸς ἢ στάσεώς τι λέγειν, πάντα πᾶσι πόρρω
τῆς ἐννοίας ἂν εἴη τοῦ χρόνου. οὐδαμῆ τοῦ αὐτοῦ ὄντος. τῶν δὲ κίνησιν λεγόντων
οἱ μὲν, πᾶσαν κίνησιν ἂν λέγοιεν. οἱ δὲ, τὴν τοῦ παντός. οἱ δὲ, τὸ κινούμενον λέ-
γοντες, τὴν τοῦ παντὸς ἂν σφαῖραν λέγοιεν. οἱ δὲ, κινήσεώς τι, ἢ διάστημα κινήσε-
ως· οἱ δὲ, μέτρον. οἱ δ' ὅλως παρακολούθημα αὐτῇ. καὶ ἢ πάσης. ἢ τῆς τεταγμένης. κινήσε-
ως μὲν οὖν οὐχ οἷόν τε. οὔτε τὰς συμπάσας λαμβάνοντας κινήσεις. καὶ οἷον μίαν ἐκ πα-
σῶν ποιοῦντας, οὔτε τὴν τεταγμένην. ἐν χρόνῳ γὰρ ἡ κίνησις ἑκατέρα ἡ λεγο-
μένη. εἰ δέ τις μὴ ἐν χρόνῳ, πολὺ μᾶλλον ἂν ἀπείη τοῦ χρόνος εἶναι. ὡς ἄλλου
κίνησις ὄντος τοῦ ἐν ᾧ ἡ κίνησις. ἄλλου τῆς κινήσεως αὐτῆς οὔσης, καὶ ἄλλων λεγομένων
τότε λεχθέντων ἂν, ἀρκεῖ τοῦτο. καὶ ὅτι κίνησις μὲν ἂν, καὶ παύσαιτο καὶ

διό καὶ οὐ χρόνος δ' οὔ· εἰ δὲ τὴν τοῦ παντὸς κίνησιν μὴ διὰ περιφορὰν τις λέγοι, ἀλλὰ
καὶ αὐτὴ ἐν τῷ περιφέρεσθαι λέγοιτο ἐν χρόνῳ εἶναι· καὶ αὐτὴ περιφοροῖτο ἂν εἰς τὸ αὐτό·
οὐ μὴν ἐν ᾧ τὸ ἥμισυ κίνησις· καὶ ὁ μὲν ἂν εἴη ἥμισυ, ὁ δὲ διπλάσιος· κινήσεως
τοῦ παντὸς οὔσης ἑκατέρας, τῆς τε εἰς τὸ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰς τὸ ἥμισυ συνηγμένης.
καὶ τὸ ὀξυτάτην δὲ καὶ ταχίστην λέγειν τὴν τῆς ἐξωτάτης σφαίρας κίνησιν μαρ-
τυρεῖ τῷ λόγῳ, ὡς ἕτερον ἡ κίνησις αὐτῆς καὶ ὁ χρόνος. ταχίστη γὰρ πασῶν δηλονότι
τῷ ἐλάττονι χρόνῳ τὸ μεῖζον ἢ τὸ μέγιστον διάστημα ἀνύειν. τὰ δ' ἄλλα βραδύ-
τερα τῷ ἐν πλείονι αὐτῷ μέρος αὐτοῦ. εἰ τοίνυν μηδὲ ἡ κίνησις τῆς σφαίρας ὁ χρόνος,
σχολῇ γ' ἂν ἡ σφαῖρα αὐτή, ἣ ἐκ τοῦ κινεῖσθαι ὑπενοήθη χρόνος εἶναι. ἆρ' οὖν κι-
νήσεώς τι; εἰ μὲν διάστημα, πρῶτον μὲν οὐ πάσης κινήσεως τὸ αὐτό· οὐδὲ τῆς
ὁμογενοῦς. θᾶττον γὰρ καὶ βραδύτερον ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐν τόπῳ· καὶ ἄμφω
μετροῖντο ἂν διαστάσει, ἑνὶ ἑτέρῳ· ὃ δὴ ὀρθότερον ἄν τις εἴποι χρόνον. ποτέρ-
ας δὴ αὐτοῖν τὸ διάστημα χρόνος, μᾶλλον δὲ τίνος αὐτῶν, ἀπείρων οὐσῶν; εἰ δὲ τῆς
τεταγμένης, οὐ πάσης μὲν οὐδὲ τῆς τοιαύτης, πολλαὶ γὰρ αὗται· ὥστε καὶ πολλοὶ
χρόνοι ἅμα ἔσονται. εἰ δὲ τῆς τοῦ παντὸς διάστημα, εἰ μὲν τὸ ἐν αὐτῇ τῇ κινήσει διά-
στημα, τί ἂν ἄλλο ἢ ἡ κίνησις αὐτὴ; τοσήνδε μέντοι. τὸ δὲ τοσόνδε τοῦτο, ἤτοι τῷ
τόπῳ ὅτι τοσόνδε, ὃν διεξῆλθε, μετρηθήσεται, καὶ τὸ διάστημα τοῦτο ἔσται·
τοῦτο δὲ οὐ χρόνος, ἀλλὰ τόπος· ἢ αὐτὴ ἡ κίνησις τῇ συνεχείᾳ αὐτῆς, καὶ τῷ μὴ εὐθὺς
πεπαῦσθαι, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖον λαμβάνειν ἀεὶ τὸ διάστημα ἕξει. ἀλλὰ τοῦτο τὸ πολὺ τῆς κι-
νήσεως ἂν εἴη· καὶ εἰ μὲν εἰς αὐτήν τις βλέψας πολλὴν ἀποφανεῖται, ὥσπερ ἂν
εἴ τις πολὺ τὸ θερμὸν λέγοι, οὐδὲ ταύτῃ χρόνος φανεῖται, οὐδὲ μέτρον τι,
ἀλλὰ κίνησις πάλιν καὶ πάλιν· ὥσπερ ὕδωρ ῥέον πάλιν καὶ πάλιν· καὶ τὸ ἐπ' αὐ-
τῷ διάστημα θεωρούμενον· καὶ τὸ μὲν πάλιν καὶ πάλιν ἔσται ἀριθμός, ὥσπερ δυὰς
ἢ τριάς· τὸ δὲ διάστημα τοῦ ὄγκου· οὕτως οὖν καὶ πλῆθος κινήσεως ὡς δε-
κάς· καὶ ὡς τὸ ἐπιφαινόμενον οἷον ὄγκῳ τῆς κινήσεως διάστημα, ὃ οὐκ ἔχει
ἔννοιαν χρόνου· ἀλλ' ἔσται τὸ τοσόνδε τοῦτο γενόμενον ἐν χρόνῳ· ἢ ὁ χρόνος οὐκ ἔσται
πανταχοῦ, ἀλλ' ἐν ὑποκειμένῳ τῇ κινήσει συμβαίνοντι ἐκεῖ ἵν' αὐτὴν κινῆσθαι τὸν χρό-
νον λέγειν. οὐ γὰρ ἔξω αὐτῆς τὸ διάστημα, ἀλλὰ κίνησις ἅμα· καὶ τὸ δὲ μὴ ἀθρόα,
εἰς τὸ ἀθρόον ἐν χρόνῳ· τὸ μὴ ἀθρόον τινὶ διοίσει τοῦ ἀθρόως· ἢ τὸ ἐν χρόνῳ. ὥστε
ἡ διεστῶσα κίνησις καὶ τὸ διάστημα αὐτῆς, οὐκ αὐτὸ χρόνος, ἀλλ' ἐν χρόνῳ. εἰ δὲ

τὸ διάστημα τῆς κινήσεως καὶ τοῦ τῆς χρόνου, οὐ τὸ αὐτὸ τῆς κινήσεως. ἀλλὰ περὶ
ὃ αὐτὴ ἡ κίνησις, τὴν περὶ τὰ τάσιν ἔχει· οἷον συμπεραιουμένου εἰς ἐκεῖνο. τί δὲ τοῦτό ἐστιν
οὐκ εἴρηται. δῆλον γὰρ ὅτι τοῦτό ἐστιν ὁ χρόνος, ἐν ᾧ γέγονεν ἡ κίνησις. τοῦτο οὖν
ὁ ἐξ ἀρχῆς ἐζητεῖτο λόγος, τί ποτ᾽ ἐστὶ χρόνος. ὥστε ὅμοιον τὸ λεγόμενον καὶ ταὐτόν. οἷον
εἴ τις ἐρωτηθεὶς τί ἐστι χρόνος, καὶ τὸ κινήσεως διάστημα ἐν χρόνῳ. τί δὲ
ἐστι τοῦτο τὸ διάστημα, ὃ ἐν χρόνῳ [illegible] τῆς κινήσεως, τοῦ οἰκείου διαστήματος
ἐζητεῖτο [illegible]. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἐν αὐτῇ ὅτι τεθείη τῇ κινήσει τὸ διάστημα. [illegible]
ἠρεμίας διάστασιν ποιήσει, ἄπορος ἔσται. [illegible] κινεῖται τι, τοῦτον αὐ-
[illegible] ἢ καὶ ἄλλο. καὶ εἰ τὸ ποιεῖ τὸν χρόνον ἑκατέρου [illegible], ὡς ἄλλου [illegible]
ἀμφοῖν ὄντες. τί οὖν ἐστι καὶ τίνα φύσιν ἔχει τοῦτο τὸ διάστημα. [illegible]
οὐχ οἷόν τε [illegible] τοῦτο γε [illegible] ἐστιν. ἀριθμὸς δὲ κινήσεως ἢ μέτρον, [illegible]
οὕτω [illegible] ἐχούσης, [illegible]. [illegible] καὶ ἐνταῦθα, τὸ [illegible]
ὁμοίως ἀπορητέον. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ διαστήματος τῆς κινήσεως, ἢ [illegible]
[illegible]. [illegible] γὰρ ἄν τις ἀριθμήσῃ τὴν [illegible] καὶ [illegible]. ἢ [illegible] ἀ-
ριθμὸς ἢ μέτρον. ἢ τί [illegible] τὸ μέτρον. [illegible] ὡσαύτως [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], ἔστω ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ μέτρον τοιοῦτον. οἷον [illegible]
καὶ [illegible]. ἢ [illegible] τὸ αὐτὸ μέτρον, καὶ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν. [illegible] τοιοῦτον μέτρον,
[illegible] ὁ χρόνος εἴρηται. ὅτι κινήσεων. αὐτὸς [illegible] ἐστιν, [illegible] εἴρηται. [illegible]
ὡς [illegible] καὶ ἀνθρώπων, ἐστὶν [illegible] τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέτρον,
μέτρον [illegible] φύσιν [illegible], [illegible], οὕτως [illegible] καὶ τὸν χρόνον [illegible]
ὄντα· [illegible] τοιοῦτον ἐστὶν [illegible] οἷον ἀριθμός, τί [illegible] τοῦ ἀριθμοῦ [illegible]
τὴν [illegible]. [illegible] διαφόρων [illegible]. [illegible] μέτρον ἐστί,
[illegible] μετρούμενον ἔσται. οἷον τὸ [illegible] μέγεθος. μέγεθος [illegible],
οἷον γραμμὴ [illegible] κίνησις. [illegible] αὐτὴ [illegible], [illegible]
τὸ [illegible]. [illegible] θάτερον, καὶ [illegible]
οὐ [illegible], ἀλλὰ [illegible]. [illegible]. ἢ [illegible]
ἄλλου [illegible] λαμβάνειν. οὐδὲ χωρίς. ἀλλὰ ὁμοῦ [illegible]
μετρουμένων. καὶ τί τὸ μετροῦν ἐστι. ἢ μεμετρημένη [illegible] ἡ κίνησις ἐστι,
μεμετρηκὸς δὲ [illegible]. καὶ [illegible] αὐτῶν ὁ χρόνος ἐστί. ἡ κίνησις ἡ μεμε-
τρημένη, ἢ τὸ μέγεθος τὸ μετρηθέν. ἢ τὸ [illegible]. ὥσπερ [illegible]

πρὸς τὸ μετρηθῆναι ὅση ἡ κίνησις· δῆλον ἐπιμελῶς ἂν τούτων, ὑποθετέον ἐπεὶ πολλῷ
πιθανώτερον εἶναι τὴν ὁμαλὴν κίνησιν· ἄνευ γὰρ ὁμαλότητος, καὶ προσέτι
καὶ τῆς τοῦ ὅλου, ἀπορώτερον τὸ τοῦ λόγου, τῶν θεμελίων ὥσπερ συμμετρουμένων. ἡ
δὲ συμμεμετρημένη κίνησις ὁ χρόνος, καὶ ὑπὸ τούτου συμμεμετρημένη· ὥσπερ
τῶν κινήσεων αἱ συμμεμετρημέναι, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς συμμεμετρῆσθαι. δῆλον γὰρ ὡς
ἀνάγκη ἀπὸ μέτρου ἕτερον ἄλλο ἡ κίνησις, παρ' αὐτήν· καὶ διὰ τοῦτο διῄρηται τὸν
χρόνον μέτρου εἰς μέτρησιν αὐτῆς, τὸν αὐτὸν τρόπον ... τὸ μετατίθεσθαι αὐτῷ μέτρον
εἶναι ἡ κίνησις. τὸ συνδετικὸν τοῦ καθ' ὃ μετρεῖται, ὅσον μετρηθῇ· καὶ ὁ ἀριθ-
μὸς τοῦ μετέθους ἐστὶ τῇ κινήσει τοῦ προτέρου, ἐκεῖνος ὁ χρόνος· ἀλλὰ
τὸ μέτρον τὸ συνθέον τῇ κινήσει· οὗτος δέ τις ἀνάγκη· ἢ ὁ μοναδικός· ὃς ἐπι-
μετρήσει, ὥσπερ ἀναγκαῖον· εἰ ὥσπερ ποῦ τις ἀριθμοῖ ὅπως, ἀριθμήσειεν μέ-
τρου, ἀλλ' αὐτὸν τὸν χρόνον· πρὸ γὰρ τούτου, διότι πολύ ἐστιν ἡ
ἐκεῖνος ὃ τοῦ συνδέσεως ἐστίν. ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς ὁ μετρῶν τὴν κίνησιν ἔξωθεν τῆς κινή-
σεως ὁ χρόνος· οἷον ἡ δεκὰς ἐπὶ τῶν ἵππων, οὐ μετὰ τῶν ἵππων λαμβανόμενος.
τίς οὖν οὗτος ὁ ἀριθμὸς οὐ παρῆλθεν, ὃς πρὸς τοῦ μετρεῖν ἐστὶν ὅπερ ἐστίν· ὥσπερ
ἡ δεκάς· ἢ οὗτος ὃς κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, οὕτως ὁ ἀριθμός ἐστιν. ἀλλ'
κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον μετρῶν, ἅτε σημαίνων ἄλλοτε ἄλλῳ, πάντως
κατὰ χρόνον μετρήσει· ἔσται οὖν ὁ χρόνος οὗτος ὁ μετρῶν τὴν κίνησιν, τῷ
προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ, ἀριθμὸς τοῦ χρόνου καὶ ἀφαιρούμενος ἵνα μετρῇ. ἡ
γὰρ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, οἷον ἡ ἀρχὴ τοῦ ... λαμβάνει, ἢ ἀνά-
γκη τὸ χρονικὸν λαμβάνειν. ἔστι γὰρ ὅλως τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. τὸ μὲν
χρόνος ὁ εἰς τὸ νῦν ...· τὸ δέ, ὕστερον ὃ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀρχή. ἀλλὰ τοίνυν
ἀριθμοῦ τοῦ κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον μετροῦντος τὴν κίνησιν, οὐ μόνον
κινοῦν τι... τὴν τεταγμένην, ὁ χρόνος. ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀριθμουμένην
γεγενῆσθαι τὰ κατὰ τὸ μεμετρημένον ἅτε κατὰ τὸ μετροῦν, ἔστι γὰρ αὐτὸ
καὶ μετροῦν καὶ μεμετρημένον εἶναι. ἀλλ' οὖν διὰ τὴν ἀριθμουμένην ὁ
χρόνος ἔσται· κινήσεως δὲ οὐδεμιᾶς τοῦ προτέρου πάντως ὑπάρχοντος
περὶ αὐτὴν καὶ τοῦ ὑστέρου, οὐκ ἔσται χρόνος· ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι τὸ
μέτρον μὴ ἂν εἶναι, εἰ μή τις τὸ ὂν εἶναι τοῦτο λάβοι. ἀπείρου δὲ τοῦ
χρόνου ὄντος καὶ λεγομένου, περὶ αὐτὸν ἀριθμὸς ἂν εἴη. εἰ μή τις ἀπο

λαβὼ μὲν περὶ τί αὐτοῦ μετρεῖ· ἐν ᾧ συμβαίνει ἀναγκαῖον καὶ περὶ ἂν μετρηθῆναι. διὰ τί δὲ
συνῆψαι, περὶ ἣν καὶ ψυχὴν τὴν μετροῦσαν εἶναι. ἅμα τῇ κίνησιν αὐτοῦ. περὶ ψυχῆς
λέγοι γίνεσθαι. ἐπεὶ διὰ τὸ μετρεῖν, οὐδαμῶς ἀναγκαῖον εἶναι. ὑπάρχει τὸ
ὃ συνέστι κοινῶς τῆς μετρεῖ. τὸ δὲ ὡς μεταθέσθαι χρὴ εἶναι πρὸς τὸ μετρεῖ εἶναι τὴν
ψυχὴν αὐτῆς λέγοι. τοῦτο δὲ τί ἀνάγκη περὶ ἐννοίαν χρόνου. τὸ δὲ περὶ
[illegible] λέγ' αὐτῆς κινήσεως, τί ποτε τοῦτό ἐστιν, οὐκ ἔστι [illegible].
τὸ δὲ ἀρηκέναι, πρὶν ἀπεῖν τί ἐστι, τοῦτο δὲ περὶ ἀναγωγήν. ἐν ἄλλο γὰρ αὐτ
σωσεν ὁ χρόνος. ἐπεὶ συμπεραίνονται δὲ τὸ περὶ ἀναγόημα τοῦτο, ἀλλ' ἑτέρ
ἅπτεται. ἅτε πρότερον. ἢ ἐπεί τί ἐστι τοιοῦτον περιλαμβανόμενης. ὅπως γὰρ
ἂν λέγηται, ἐν χρόνῳ λέγεται. ἢ τοῦτο ἐστιν ὁ χρόνος, περὶ ἀκολούθημα τῆς
κινήσεως ἐν χρόνῳ. ἀλλ' ἐπεὶ οὕτω μὲν οὐ ζητοῦμεν, ἀλλὰ τί ἐστιν, ἀρητέα ταῦτα
πολλοῖς τοῖς προηγουμένοις καθ' ἕκαστον [illegible]· ἀλλ' εἴ τις διεξίοι, ἱστορίαν μᾶλλον
ἂν ποιοῖτο. ὅ τι τῷ ἐξ ἐπισκέψεως ἀρητέα τί περὶ αὐτῶν. ἔστι δὲ καὶ περὶ
τὸν λέγοντας μέτρον κινήσεως τοῦ [illegible], ἐν τῷ ἡ εἰρημένῳ, ἀντιλέγ
ταῦτα ἄλλα ὅσα ἐστὶν περὶ μέτρου κινήσεως ἀρῆται. χωρὶς γὰρ τῆς ἀναμνή
σεως, [illegible] τὰ ἄλλα [illegible] αὐτοῖς ἁρμόσει, ἢ [illegible] ἀκόλουθον [illegible], τί ποτε
νομίζειν τὸν χρόνον εἶναι. Δεῖ δὴ ἀναλαβεῖν ἡμᾶς αὐτὸν πάλιν ἐξ
κινήσεως διάθεσιν, καὶ ἐπὶ τοῦ αἰῶνος [illegible] γεγονέναι. τὴν ἀρχὴν [illegible]
καὶ ὁμοῦ [illegible], καὶ ἀστρονομίας ζωὴν καὶ [illegible]. καὶ φύσι
καὶ πρὸς ἐν ἔσω εἶναι. χρόνος δὲ [illegible]. ἡ [illegible]. γένη
σαμεν δὲ χρόνον, λόγον καὶ φύσει τοῦ ὕστερου. τούτων δὴ οὐδὲν [illegible],
ἐν αὐτοῖς, ὅπως δὴ πρῶτον ἐξ [illegible] χρόνος. [illegible]
τοσοῦτο εἶναι, οὐκ ἔστι τις [illegible] τοῦτο, ἀλλ' [illegible]
[illegible]. αὐτὸν δὲ [illegible] τὸν [illegible] χρόνον, ὅτι ἐστὶν κεφα
[illegible]. λέγοι [illegible] περὶ αὐτοῦ ὧδέ πως. ὡς πρότερον, πρὶν τὸ
πρότερον ἐπὶ τοῦτο γενέσθαι, καὶ τοῦ ὕστερου δηλωθῆναι, [illegible] αὐτῷ ὄντων
πάνυ που [illegible], χρόνος οὐκ ὤν. ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ καὶ αὐτὸς ἢ οὐχ ἧττον. φύ
σεως δὲ [illegible] μονος καὶ ἀρχὴν αὐτῆς βουλομένης καὶ εἶναι αὐ
τῆς. καὶ τὸ πλέον τοῦ παρόντος ζητεῖν [illegible], ἐκινήθη μὲν αὐτή.
ἐκινήθη δὲ καὶ αὐτός. καὶ εἰς τὸ ἔπειτα ἀεὶ καὶ τὸ ὕστερον. καὶ οὕτω [illegible] ἄλλο

vn propagatur tempus.

+

ἀεὶ θ' ὕστερον κινούμενοι, μῆκός τι τῆς πορείας ποιησάμενοι, αἰῶνος εἰκόνα τὸν χρόνον
εἰργασμένοι. ἐπεὶ γὰρ ψυχῆς ἦν τις δύναμις οὐχ ἥσυχος, τὸ δ' ἐκεῖ ὁρώμενον ἀεὶ μετα-
φέρειν εἰς ἄλλο βουλομένης, τὸ μὲν ἀθρόον αὐτῇ πᾶν παρεῖναι οὐκ ἤθελεν· ὥσ-
περ δὲ ἐκ σπέρματος ἡσύχου, ἐξελίττων αὑτὸν ὁ λόγος, διέξοδον εἰς πολὺ ὡς
οἴεται ποιεῖ· ἀφανίζων τὸ πολὺ τῷ μερισμῷ, καὶ ἀνθ' ἑνὸς ἐν αὑτῷ, οὐκ
ἐν αὑτῷ τὸ ἓν δαπανῶν, εἰς μῆκος ἀσθενέστερον πρόεισιν, οὕτω δὴ καὶ αὐ-
τὴ κόσμον ποιοῦσα αἰσθητόν, μιμήσει ἐκείνου, κινούμενον κίνησιν οὐ τὴν ἐκεῖ,
ὁμοίαν δὲ τῇ ἐκεῖ· καὶ ἐθέλουσαν εἰκόνα ἐκείνης εἶναι, πρῶτον μὲν ἑαυτὴν
ἐχρόνωσεν· ἀντὶ τοῦ αἰῶνος τοῦτον ποιήσασα· ἔπειτα δὲ καὶ τῷ γενομένῳ
ἔδωκε δουλεύειν χρόνῳ· ἐν χρόνῳ αὐτὸν πάντα ποιήσασα εἶναι· τὰς τούτου
διεξόδους ἁπάσας ἐν αὐτῷ περιλαβοῦσα· ἐν ἐκείνῃ γὰρ κινούμενος· οὐ γάρ
τις αὐτοῦ τοῦδε τοῦ παντὸς τόπος ἢ ψυχή· καὶ ἐν τῷ ἐκείνης αὖ ἐκινεῖτο χρόνῳ.
τὴν γὰρ ἐνέργειαν αὐτῆς παρεχομένη ἄλλην μετ' ἄλλην· εἶθ' ἑτέραν πάλιν ἐφεξῆς,
ἐγέννα τε μετὰ τῆς ἐνεργείας τὸ ἐφεξῆς· καὶ συμπροῄει μετὰ διανοίας ἑτέρας
μετ' ἐκείνην τὸ μὴ πρότερον ὄν· ὅτι οὐδ' ἡ διάνοια ἐνεργηθεῖσα ἦν· οὐδ' ἡ νῦν
ζωὴ ὁμοία τῇ πρὸ αὐτῆς. ἅμα οὖν ζωὴ ἄλλη· καὶ τὸ ἄλλη χρόνον εἶχεν ἄλλον. διά-
στασις οὖν ζωῆς χρόνον εἶχε· καὶ τὸ πρόσω ἀεὶ τῆς ζωῆς, χρόνον ἔχει ἀεί·
καὶ ἡ παρεληλυθυῖα ζωὴ χρόνον ἔχει παρεληλυθότα. εἰ οὖν χρόνον τις λέγοι
ψυχῆς ἐν κινήσει μεταβατικῇ ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλον βίον ζωὴν εἶναι, ἆρ' ἂν
δοκοῖ τι λέγειν· εἰ γὰρ αἰών ἐστι ζωὴ ἐν στάσει καὶ τῷ αὐτῷ καὶ ὡσαύτως καὶ
ἄπειρος ἤδη, εἰκόνα δὲ δεῖ τοῦ αἰῶνος τὸν χρόνον εἶναι· ὥσπερ καὶ τόδε
τὸ πᾶν ἔχει πρὸς ἐκεῖνο, ἀντὶ μὲν ζωῆς τῆς ἐκεῖ, ἄλλην δεῖ ζωὴν τὴν
τῆσδε τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ὁμώνυμον λέγειν εἶναι· καὶ ἀντὶ
κινήσεως νοερᾶς, ψυχῆς τινος μέρους κίνησιν. ἀντὶ δὲ ταὐτότητος καὶ τοῦ ὡ-
σαύτως καὶ μένοντος, τὸ μὴ μένον ἐν τῷ αὐτῷ· ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο ἐνεργοῦν·
ἀντὶ δὲ ἀδιαστάτου καὶ ἑνός, εἴδωλον τοῦ ἑνὸς τὸ ἐν συνεχείᾳ ἕν· ἀντὶ δὲ
ἀπείρου ἤδη καὶ ὅλου, τὸ εἰς ἄπειρον πρὸς τὸ ἐφεξῆς ἀεί· ἀντὶ δὲ ἀθρόου ὅλου,
τὸ κατὰ μέρος ἐσόμενον· καὶ ἀεὶ ἐσόμενον ὅλον. οὕτω γὰρ μιμήσεται τὸ ἤδη
ὅλον, καὶ ἀθρόον καὶ ἄπειρον ἤδη, εἰ ἐθελήσει ἀεὶ προσκτώμενον
εἶναι ἐν τῷ εἶναι· καὶ γὰρ τὸ εἶναι οὕτω, τὸ ἐκείνου μιμήσεται. δεῖ δὲ οὐ

Sine anima non est tempus.

ἔξωθεν οὖν τῆς ψυχῆς λαμβάνειν τὸν χρόνον. ὥσπερ τὸν αἰῶνα ἐκεῖ ἔξω τοῦ ὄντος. οὐδ'
αὖ παρακολούθημα οὐδ' ὕστερον, ὥσπερ οὐδ' ἐκεῖ· ἀλλ' ἐνορώμενον καὶ ἐνόντα καὶ συν-
όντα, ὥσπερ κἀκεῖ ὁ αἰών. νοητέον δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὡς ἡ φύσις αὕτη, χρόνος τὸ
τοιούτου μῆκος βίου ἐν μεταβολαῖς προϊὸν ὁμαλαῖς τε καὶ ὁμοίαις ἀψοφητὶ προ-
ιούσαις. συνεχὲς τὸ τῆς ἐνεργείας ἔχον. εἰ δὴ πάλιν τῷ λόγῳ ἀναστρέψαι ποιήσαι-
μεν τὴν δύναμιν ταύτην, καὶ παύσαιμεν τὸν τοῦ βίου· ὃν νῦν ἔχει ἄπαυστον ὄντα καὶ
οὔποτε λήξοντα, ὅτι ψυχῆς τινος ἀεὶ οὔσης ἐστὶν ἐνέργεια, οὐ πρὸς αὐτὴν οὐδ' ἐν
αὐτῇ. ἀλλ' ἐν ποιήσει καὶ γενέσει. εἰ οὖν ὑποθοίμεθα μηκέτι ἐνεργοῦσαν,
ἀλλὰ παυσαμένην ταύτην τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἐπιστραφὲν καὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς ψυχῆς
πρὸς τὸ ἐκεῖ καὶ τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν ἡσυχίᾳ μένον, τί ἂν ἔτι μετὰ αἰῶνα εἴη. τί δ' ἂν
ἄλλο καὶ ἄλλο, πάντων ἐν ἑνὶ μενόντων. τί δ' ἂν ἔτι πρότερον. τί δ' ἂν ὕστερον.
ἢ μᾶλλον. ποῦ δ' ἂν ἔτι ψυχὴ ἐπιβάλλοι ἄλλῳ, ἢ ἐν ᾧ ἐστι. μᾶλλον δὲ οὐδὲ τούτῳ.
ἀφεστήκοι γὰρ ἂν πρότερον, ἵνα ἐπιβάλῃ. ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἡ σφαῖρα αὐτὴ ἦν· ἣ οὐ
πρώτως ὑπάρχει χρόνος. ἐν χρόνῳ γὰρ καὶ αὐτή ἐστι καὶ κινεῖται. κἂν στῇ ἐκείνης ἐν-
εργούσης, ὅσον ἡ στάσις αὐτῆς μετρήσομεν. ἕως ἐκείνη τοῦ αἰῶνος ἐστὶν ἐκτός. εἰ οὖν
ἀποστάσης ταύτης καὶ ἑνωθείσης ἀναιρεῖται χρόνος, δῆλον ὅτι ἡ ταύτης ἀρχὴ πρὸς ταῦ-
τα κινήσεως. καὶ οὗτος ὁ βίος τὸν χρόνον γεννᾷ. διὸ καὶ εἴρηται ἅμα τῷδε τῷ παντὶ
γεγονέναι. ὅτι ψυχὴ αὐτὸν μετὰ τοῦδε τοῦ παντὸς ἐγέννησεν. ἐν γὰρ τῇ τοιαύτῃ
ἐνεργείᾳ, καὶ τόδε ἐγεννήθη τὸ πᾶν, καὶ ἡ μὲν χρόνος. ὃ δὲ ἐν χρόνῳ. εἰ δέ τις λέγοι
χρόνους λέγεσθαι αὐτῷ καὶ τὰς τῶν ἄστρων φοράς, ἀναμνησθήτω, ὅτι ταῦτά φησι γε-
γονέναι, πρὸς δήλωσιν καὶ διορισμὸν χρόνου, καὶ τὸ εἶναι μέτρον ἐναργές. ἐπεὶ γὰρ
οὐκ ἦν τὸν χρόνον αὐτὸν τῇ ψυχῇ ὁρίζειν, οὐδὲ μετρεῖν παρ' αὐτοῖς ἕκαστον αὐτοῦ μέρος
ἀοράτου ὄντος καὶ οὐ ληπτοῦ. καὶ μάλιστα ἀριθμεῖν οὐκ εἰδόσιν, ἡμέραν καὶ νύκτα
ποιεῖ. δι' ὧν ἦν δύο τῇ ἑτερότητι λαβεῖν. ἀφ' οὗ ἔννοια φησὶν ἀριθμοῦ. εἶθ' ὅσον τὸ
ἀπ' ἀνατολῆς εἰς τὸ πάλιν λαμβάνουσιν ἦν, ὅσον χρόνου διάστημα, ὁμαλοῦ ὄντος τοῦ
τῆς κινήσεως εἴδους. ᾧ ἐπερειδόμεθα εἶχεν, καὶ οἷον μέτρῳ χρώμεθα τῷ τοιούτῳ.
μέτρῳ δὲ τοῦ χρόνου. οὐ γὰρ ὁ χρόνος αὐτὸς μέτρον. πῶς γὰρ ἂν καὶ μετροῖ. καὶ τί
ἂν λέγοι μετρῶν τοσοῦτον εἶναι, ὅσον ἐγὼ τοσόνδε. τίς οὖν οὗτος. ἢ καθ' ὃν ἡ μέτρη-
σις. οὐκοῦν ὤν, ἵνα μετρῇ. καὶ οὐ μέτρον. ἡ οὖν κίνησις ἡ τοῦ παντὸς μετρου-
μένη, κατὰ χρόνον ἔσται. καὶ ὁ χρόνος οὐ μέτρον ἔσται κινήσεως κατὰ τὸ τί ἐστιν,

Χρόνος, ἐνέργεια ψυχῆς.

σημαίνει καὶ τὰ συμβεβηκὸς ὄν, ἄλλο τι πρότερον πρᾶξαι, δηλῶσιν τὸ ὁπόσον ἡ κίνησις.
Καὶ ἡ κίνησις δὲ ληφθεῖσα ἡ μία ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πολλάκις ἀριθμουμένη, τὰς ἐννοί-
ας ἐξ ἧς ὁπόσος περιελήλυθεν. ὥστε τὴν κίνησιν καὶ τὴν περιφοράν, εἴ τις λέγοι τρόπον
τινὰ μετρεῖν τὸν χρόνον οὐκ ἀνοίκειον, ὡς δηλοῦσαν ἐν ταῖς αὐτῆς τοσαύταις, τὸ τοσόνδε
τοῦ χρόνου. οὐ κἂν λαμβάνοι οὐδὲ [illegible] εἶναι ἄλλως, οὐ καὶ τὸ ποσὸς τῆς δηλώσεως. ἀλλ'
μετρουμένου ὑπὸ τῆς περιφορᾶς. τοῦτο δέ ἐστι ὅπερ [illegible] μὲν ὁ χρόνος, ἴσως οὐ γε-
νηθεὶς ὑπὸ τῆς περιφορᾶς, ἀλλὰ δηλωθείς. καὶ οὕτω [illegible] τῆς κινήσεως, [illegible]
τρηθεὶς ὑπὸ κινήσεως ὡρισμένης. Καὶ μετρούμενον ὑπὸ ταύτης, ἀπὸ οὖν αὐτῆς.
ἐπεὶ καὶ [illegible] μετροῦν ἄλλο καί, καὶ ἀμετρούμενον ἕτερον, μετρουμένου δὲ καὶ συμβεβηκός,
καὶ οὕτως ἂν ἔχοι τὸ, ὡς ἂν τὸ μετρούμενον ὑπὸ πήχεως λέγοι τις ἀμέγεθος εἶναι.
ὅτι τοσούτων ἐστὶν [illegible] λέγων, μέγεθος ὁριζόμενος. καὶ οἷον εἴ τις τὴν κίνησιν ἀλλα-
τὴν οὐ δυνάμενος τῷ ἀορίστῳ εἶναι [illegible], λέγοι ἂν μετρούμενον ὑπὸ τοῦ [illegible]. λαμβ-
άνει γὰρ ὅπου τις οὖν ἐπεξῆλθεν ἡ κίνησις, τὸ [illegible] ἀνάγκη εἶναι, ὅσος ὁ τόπος.
χρόνον οὖν ἡ περιφορὰ σημαίνει ἐν ᾧ αὐτή. οὐ διὰ τοῦτο τὸν χρόνον μὴ καὶ τί δηλοῦν
ἔχειν. ἀλλὰ πρῶτον αὐτὸν εἶναι ὅς ἐστιν. ἐν ᾧ τὰ ἄλλα κινεῖται καὶ ἕστηκε, ὁ μάλι-
στα τεταγμένως. Καὶ παράδειγμα τινὸς τεταγμένης, ἐμφαίνεται καὶ προσφαίνεται τὰς
ἐννοίας, [illegible] γίνεται, [illegible] τοῦ κινουμένου. μᾶλλον μὲν οὐ κινου-
μένου. μᾶλλον γὰρ ἂν εἰς γνωρίζοιν καὶ μετάβασιν ἐπὶ τὸν χρόνον ἡ κίνησις
ἢ περίοδος. καί πως εἰκότερον [illegible] ὁπόσον κεκίνηταί τι, ἢ ὁπόσον ἕστηκε. Διὸ
καὶ κινήσεως ἀναγκάζονται εἰς τὸ ἄπειρον μέτρον. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ κίνησιν μετρούμενον.
εἰ ταὐτὸ [illegible]. τί οὖν κίνησιν μετρεῖται, καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς γινόμενον, περὶ τὸ
αὐτὸ ἄπειρον, καὶ ταύτην ἐν [illegible] μένως. ἀλλ' ἴσως οὐκ [illegible] κεκινημένως. ὡ- ζω
μαστοὶ οὐ [illegible]. ἀλλὰ σαφῶς λεγόντων μᾶλλον κατὰ τὸ μετρούμενον, οὐκ ἐπὶ τῷ
[illegible] τῆς ἐναντίας γνώμης. αἴτιον δὲ τοῦ μὴ [illegible] ὅτι τὸ δὲ ὄν, ἅτε
μετροῦν τε μετρούμενον, οὐκ [illegible] ἐν τοῖς αὐτῶν συγγράμμασι, [illegible] ἐπικει-
μένοις αὐτῶν γράφοντες. ὁ μέντοι Πλάτων, οὔτε μετροῦν [illegible], οὔτε με-
τρούμενον ὑπό τινος χρόνου [illegible] αὐτοῦ εἶναι. ἀλλὰ τὰς δηλώσεις αὐτοῦ χρόνου περιφο-
ρὰν ἢ τὸ ἐλάχιστόν τι εἰλῆφθαι, πρὸς ἐλάχιστον αὐτοῦ μέρος. ὡς ἐν τῷ [illegible] γίνεσθαι
δύναται οἷον καὶ ὁ [illegible] χρόνος. τὴν μέντοι οὐσίαν αὐτοῦ δηλῶσαι [illegible], ἅμα
οὐρανῷ φησὶ γεγονέναι. καὶ παράδειγμα αἰῶνος. καὶ [illegible].

ὅτι μάλιστα μὲν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς συμμεμέτρηται ἡ ζωὴ ὅθεν καὶ ζῆν ἔχει· ἅμα τῷ οὐρανῷ

δέ, ὅτι ζωὴ ἤτοι αὕτη καὶ τὸν οὐρανὸν ποιεῖ· καὶ μία ζωὴ οὐρανὸν καὶ χρόνον ἐργάζεται· ἐπι-

στραφείσης οὖν ζωῆς ταύτης εἰς ἕν, εἴπερ δύναιτο, ὁμοῦ καὶ χρόνος πέπαυται ἐν τῇ ζωῇ ὢν ταύ-

τῃ· καὶ ὁ οὐρανὸς ταύτην οὐκ ἔχων. εἰ δέ τις ταύτης μὲν τῆς κινήσεως τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστε-

ρον λαμβάνων χρόνον λέγοι, εἶναι γὰρ τοῦτο, τῆς δὲ ἀληθεστέρας κινήσεως τὸ πρότερον καὶ

τὸ ὕστερον ἐχούσης, μὴ λέγοι τι εἶναι, ἀτοπώτατος ἂν εἴη· κινήσει μὲν ἀψύχῳ διδοὺς τὸ

τε πρότερον καὶ τὸ ὕστερον· καὶ χρόνον περὶ αὐτήν· κινήσει δὲ καθ' ἣν καὶ αὕτη ὑφέστηκε

κατὰ μίμησιν, μὴ διδοὺς τοῦτο, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον πρώτως ὑπέστη,

αὐτουργὸς κίνησις — αὐτουργοῦ οὔσης κινήσεως· καὶ ὥσπερ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ἑκάστας γεννώσης, οὕτω καὶ τὸ

ἐφεξῆς· καὶ ἅμα γεννώσης καὶ τὴν μετάβασιν αὐτῶν. διὰ τί οὖν ταύτην μὲν τὴν

κίνησιν τὴν τοῦ παντὸς ἀνάγομεν εἰς περιοχὴν ἐκείνης, καὶ ἐν χρόνῳ φαμέν, οὐχὶ δὲ

καὶ τὴν τῆς ψυχῆς κίνησιν τὴν ἐν αὐτῇ, ἐν ἀιδίῳ ἐξ ἀεὶ διαστάσει; ἢ ὅτι τὸ πρὸ

ταύτης αἰών, οὐ συμπαραθέων οὐδὲ συμπαρατείνων αὐτῇ. πρώτη οὖν αὕτη

εἰς χρόνον, καὶ χρόνον ἐγέννησε· καὶ σὺν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῆς ἔχει. πῶς οὖν πανταχοῦ;

ὅτι κἀκείνη οὐδενὸς ἀφέστηκε τοῦ κόσμου μέρους· ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἐν ἡμῖν, οὐδενὸς ἡμῶν

μέρους. εἰ δέ τις ἐν οὐχ ὑποστάσει, ἀλλ' ἐν οὐχ ὑπάρξει τὸν χρόνον λέγοι, δηλονότι ψεύδεσθαι

καὶ τὸν θεὸν αὐτὸν ὅταν λέγῃ, ἦν καὶ ἔσεσθαι. οὕτω γὰρ ἔσται καὶ ἦν, ὡς ἐν τῷ ἐν ᾧ λέγει

αὐτὸν ἔσεσθαι. ἀλλὰ περὶ τοῖς τοιούτοις, ἄλλος τρόπος λόγων. ἐκεῖνο δὲ ἐνθυμεῖσθαι

δεῖ πρὸς ἅπασι τοῖς εἰρημένοις, ὡς ὅταν τις τὸν κινούμενον ἄνθρωπον λαμβάνῃ

ὅσον προελήλυθε, καὶ τὴν κίνησιν λαμβάνει ὅση· καὶ ὅταν τὴν κίνησιν, οἷον τὴν διὰ σκελῶν,

τὸ πρὸ αὐτῆς ὁρᾷ, τὸ γὰρ ποσὸν τῆς κινήσεως ταύτης ἐν αὐτῷ κινήσεως ὅτι τοσήνδε·

ἀνάξει ἐπὶ τοσοῦτον ζῷον ἔχει τὴν κίνησιν τοῦ σώματος. τὸ μὲν δὴ σῶμα τὸ κινούμενον τοσοῦ-

τον, εἰς τοσόνδε χρόνον, ἀνάξει ἐπὶ τὴν κίνησιν τὴν τοσήνδε· αὕτη γὰρ αἰτία· καὶ τὸν χρόνον

Elegans analogia — ταύτης. ταύτην δὲ ἐπὶ τὴν τῆς ψυχῆς κίνησιν· ἥ τις ἦν διάστασις ἴση. τὴν οὖν κίνη-

σιν τῆς ψυχῆς εἰς τί; εἰς ὃ γὰρ ἐθελήσει, ἀδιάστατον ἤδη. τοῦτο τοίνυν τὸ πρώτως,

καὶ ἐν ᾧ τὰ ἄλλα. αὐτὸ δὲ οὐκέτι ἐν ᾧ, οὐ γὰρ ἕξει. τοῦτο τοίνυν καὶ τὸ πρώτως,

καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ παντὸς ὡσαύτως. ἆρ' οὖν καὶ ἐν ἡμῖν χρόνος; ἢ

ἐν ψυχῇ τῇ τοιαύτῃ πάσῃ, καὶ ὁμοειδῶς ἐν πάσῃ· καὶ αἱ πᾶσαι

μία. διὸ οὐ διασπασθήσεται ὁ χρόνος· ἐπεὶ οὐδ' αἰὼν

ὁ κατ' ἄλλο ἐν τοῖς ὁμοειδέσι πᾶσιν. +

τέλος.

γράφοντος θεωρούσης δέ, ὑφίστανται αἱ τῶν σωμάτων γραμμαὶ ὥσπερ ἐκπίπτου-
σαι. καί μοι τὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν γειναμένων ὑπάρχει πάθος· καὶ γὰρ ἐκεῖνοί εἰσιν ἐκ θεω-
ρίας. καὶ ἡ γένεσις ἡ ἐμή, ἐκείνων οὐδὲν πραξάντων, ἀλλ᾽ ὄντων μειζόνων λόγων,
καὶ θεωρούντων αὑτούς, ἐγὼ γεγέννημαι. τί οὖν ταῦτα βούλεται; ὡς ἡ μὲν λεγο-
μένη φύσις ψυχὴ οὖσα, γέννημα ψυχῆς προτέρας δυνατώτερον ζώσης, ἡσυχῇ
ἐν ἑαυτῇ θεωρίαν ἔχουσα, οὐ πρὸς τὸ ἄνω, οὐδ᾽ αὖ ἔτι πρὸς τὸ κάτω, στᾶσα δὲ ἐν
ᾧ ἐστιν, ἐν τῇ αὐτῆς στάσει καὶ οἷον συναισθήσει, τῇ συνέσει ταύτῃ καὶ συναισθήσει,
τὸ μετ᾽ αὐτὴν εἶδεν ὡς οἷόν τε αὐτῇ. καὶ οὐκέτι ἐζήτησεν· ἀλλὰ θεώρημα ἀπο-
τελέσασα ἀγλαὸν καὶ χαρίεν. καὶ εἴ τις βούλεται σύνεσίν τινα ἢ αἴσθησιν αὐτῇ
διδόναι. οὐχ οἵαν λέγομεν ἐπὶ τῶν ἄλλων τὴν αἴσθησιν ἢ τὴν σύνεσιν. ἀλλ᾽ οἷον
εἴ τις τὴν τοῦ ὕπνου τῇ τοῦ ἐγρηγορότος προσεικάσειε. θεωροῦσα γὰρ θεώρημα αὐτῆς ἀνα-
παύεται. γενόμενον ἐν αὐτῇ, ἐκ τοῦ ἐν αὑτῇ καὶ σὺν αὑτῇ μένειν. καὶ θεώρημα
εἶναι. καὶ θεωρία ἄψοφος. ἀμυδροτέρα δέ. ἑτέρα γὰρ αὐτῆς εἰς θέαν ἐναργεστέρα.
ἡ δέ, εἴδωλον θεωρίας ἄλλης. ταύτῃ δὴ καὶ τὸ γεννηθὲν ὑπ᾽ αὐτῆς, ἀσθενὲς παντάπασιν.
ὅτι ἀσθενοῦσα θεωρία ἀσθενὲς θεώρημα ποιεῖ. ἐπεὶ καὶ ἄνθρωποι ὅταν ἀσθενήσωσιν
εἰς τὸ θεωρεῖν, σκιὰν θεωρίας καὶ λόγου τὴν πρᾶξιν ποιοῦνται. ὅτι γὰρ μὴ ἱκανὸν
αὐτοῖς τὸ τῆς θεωρίας, ὑπ᾽ ἀσθενείας ψυχῆς λαβεῖν οὐ δυνάμενοι ἱκανῶς τὸ θέαμα, καὶ
διὰ τοῦτο οὐ πληρούμενοι, ἐφιέμενοι δὲ αὐτὸ ἰδεῖν, εἰς πρᾶξιν φέρονται. ἵνα ἴδωσιν
ὃ μὴ νῷ ἐδύναντο. ὅταν γοῦν ποιῶσι, καὶ αὐτοὶ ὁρᾶν βούλονται αὐτό, καὶ θεωρεῖν
καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους ὅταν ἡ πρόθεσις αὐτοῖς ὡς οἷόν τε περὶ πρᾶξιν ᾖ. πάντα-
χοῦ δὴ ἀνευρήσομεν τὴν ποίησιν καὶ τὴν πρᾶξιν, ἢ ἀσθένειαν θεωρίας, ἢ παρακολούθημα.
ἀσθένειαν μέν, εἰ μηδέν τις ἔχοι μετὰ τὸ πεπραγμένον. παρακολούθημα δέ, εἰ ἔχοι ἄλλο
πρὸ τούτου κρεῖττον τοῦ ποιηθέντος θεωρεῖν. τί γὰρ θεωρεῖν τὸ ἀληθινὸν δυνάμενος προ-
ηγουμένως ἔρχεται ἐπὶ τὸ εἴδωλον τοῦ ἀληθινοῦ. μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ νωθέστεροι τῶν
παίδων. οἳ πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ θεωρίας ἀδυνάτως ἔχοντες, ἐπὶ τὰς τέχνας
καὶ τὰς ἐργασίας καταφέρονται. ἀλλὰ περὶ μὲν φύσεως εἰπόντες, ὃν τρόπον
θεωρία ἡ γένεσις, ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν πρὸ ταύτης ἐλθόντες λέγωμεν. ὡς ἡ ταύ-
της θεωρία καὶ τὸ φιλομαθὲς καὶ τὸ ζητητικὸν καὶ ἡ ἐξ ὧν ἐγίνωσκεν ὠδὶς καὶ τὸ πλή-
ρες, πεποίηκεν αὐτήν, θεώρημα πᾶσαν γενομένην, ἄλλο θεώρημα ποιῆσαι.
οἷον ἡ τέχνη ποιεῖ· ὅταν ἑκάστη πλήρης ᾖ, ἄλλην οἷον μικρὰν τέχνην ποιεῖ

φύσις
φυτὴ quasi
φυσή [illegible]
[illegible] platonem

θεωρία
ἡ γένεσις

ἐν τοιούτῳ· ἵνα εὐδαιμονοῦντι ἀνθρώπῳ· ὅπως μὲν τέλος ὡς πρὸς ἄμεσον, καὶ οὐ δι'
μὲν λαβόντες αὐτοῖς θεωρῆσαι καὶ θεωρήματος, τὸ πρῶτον· τὸ ζητητικὸν οὖν αὐτῆς ἀνθρώ-
πος τὸ ἀεὶ ἀναπληροῦσθαι καὶ τὸ ἀπτόμενον, μένει ὅμως· τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ μεταλαβόντος
πρώτη μεταληφθὲν μεταλαμβάνον· πρόεισι γὰρ ἀπὸ ζωῆς εἰς ζωήν, ἐνέργεια γὰρ πάν-
ταχοῦ φθάνει, καὶ οὐκ ἔστι τοῦ ἀποστῆναι· προϊοῦσα μένει, ὥστε τὸ πρότερον τὸ ὕστερον
πέρας μέρος οὐκ ἐπιλείπει μένον· ἀπολείπου ἐπὶ τὸ πέρας, οὐκ ἔτι εἶναι πάντα
χοῦ· ἀλλ' ἐν ᾧ τελευτᾷ μόνον· οὐκ ἔστιν οὖν τὸ ποιὸν τῷ μένοντι· ἀλλὰ πανταχοῦ δὴ
γίνεσθαι, καὶ μὴ εἶναι ὅπου μὴ τὴν ἐνέργειαν τὴν αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πρότερον εἶναι
τοῦ ὑστέρου· ἡ καὶ δὴ ἡ ἐνέργεια ἐν θεωρίᾳ ἡ περὶ ἕξεως, περὶ ἕξις δὲ οὕτω καί, ἢ γὰρ οἱ
ὄντα περὶ θεωρίας, ἀνάγκη ἀσθενεστέραν μὲν ὑστέραν ἑτέραν εἶναι, περὶ ταύτην θεωρίαν·
ὥστε τὴν κατὰ τὴν θεωρίαν περὶ ἕξιν δυνάμει εἶναι, τὴν ἀσθενεστέραν θεωρίαν εἶναι·
ὁμοίως γὰρ ἀεὶ τὸ γινόμενον εἶναι· ἀσθενέστερον μέν τῷ, δὲ τελειότερον καθ' αὑτὸ
γίνεσθαι· ἀμφότερα μὲν ὅτι μὴ δι' ἐμφανοῦς καὶ τῆς ἀρχῆς θεωρίας ἡ περὶ
ἕξεως δέ ἐστι· καὶ ψυχὴ δὴ ἡ θεωροῦσα καὶ τὸ οὕτω θεωρητικόν· ἅτε ἐξ ἑτέρων καὶ ἔχουσα
τῶν περὶ αὐτῆς τὸ μὲν ταύτην ποιεῖ· καὶ θεωρίαν θεωρίᾳ ποιεῖ· καὶ γὰρ οὐκ ἔχει πρᾶξιν
θεωρίας, οὐδὲ τὸ θεώρημα· διὰ τοῦτο δέ, ἡ καὶ διὰ τοῦ πανταχοῦ· πού γάρ; ἐπί
καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ τὸ αὐτό· οὐ γὰρ περιέχεται μεγέθει· οὐ μὴν ὡσαύτως ἐν πᾶσι·
ὥστε ἐν παντὶ μέρει ψυχῆς ὁμοίως· διὸ ὅ καὶ ἰσχὺς τοῖς ἵπποις δίδωσιν ὧν εἶναι.
οἱ δέ, λαβόντες, δηλονότι ὀρέγοιντο ἂν ὧν εἶδον· εἶδον γὰρ οὕτως· ὀρεγόμενοι
ἃ πράττουσιν, οὐ ὀρέγονται ἕνεκα πράττουσιν· ἵνα δὲ θεώρημα καὶ θεωρίαν ποιῶσι.
ἡ ἄρα πρᾶξις ἕνεκα θεωρίας καὶ θεωρήματος· ὅθεν καὶ τοῖς πράττουσιν, ἡ θεωρία τέλος.
καὶ οἷον ἐξ ἐθισμοῦ ἡ διώκουσι συλλαβεῖν τοῦτο περὶ πλανώμενοι καὶ ἀνζητοῦσι·
καὶ γὰρ αὐτοὶ τὰ τυχόντα βουλόμενοι, ὁποῖα ἂν ἡ θήρευσιν· ἐγχώρημα γνῶσιν· ἀλλ' ἵνα
γνῶσι· καὶ παρ' ἰδεῖν ἐν ψυχῇ, δηλονότι καὶ αὐτὸ θεατόν· ἐπεὶ καὶ ἀγαθοῦ χάριν πράτ-
τουσι· τοῦ δὲ ἔχειν αὐτὸ ἔξω αὐτῶν, οὐ δυναμένων ἔχειν, ἀλλ' ἵνα ἔχωσι τὸ ἐκ τῆς
πράξεως ἀγαθόν· τοῦτο δὲ ποῦ; ἐν ψυχῇ· ἀνεκάμψεν οὖν πάλιν ἡ πρᾶξις
εἰς θεωρίαν· ὃ γὰρ ἐν ψυχῇ λαμβάνει λόγος οὖσα, τί ἂν ἄλλο ἢ λόγος σιωπῶν εἴη.
καὶ μᾶλλον ὅσῳ μᾶλλον· τότε γὰρ καὶ ἡσυχίαν ἄγει καὶ οὐδὲν ζητεῖ ὡς πληρωθεῖσα· καὶ ἡ
θεωρία ἡ ἐν τῷ τοιούτῳ, τῷ πιστεύειν ἔχειν, ἔσω κεῖται· καὶ ὅσῳ ἐναργεστέρα ἡ πί-
στις, ἡσυχαιτέρα καὶ ἡ θεωρία· ἡ μᾶλλον εἰς ἓν ἄγει· καὶ τὸ γινῶσκον, ὅσῳ γινώσκει,

πρᾶξις χάριν τῆς θεωρίας.

πίστις θεω-
ρίας.

ἤδη γὰρ σπουδαστέον, εἰς ἓν τῷ γνωσθέντι ἔρχεται. εἰ γὰρ δύο, τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο ἔ-
σται. ὥστε οἷον παράκειται. καὶ τὸ διπλοῦν τοῦτο, οὔπω ᾠκείωσεν. οἷον ὅταν ἐνόν-
λόγοι ἐν — τες λόγοι ἐν ψυχῇ, μηδὲν ποιῶσι. διὸ δεῖ μὴ ἔξωθεν τὸν λόγον εἶναι. ἀλλ' ἑνω-
θῆναι τῇ ψυχῇ τοῦ μανθάνοντος, ἕως ἂν οἰκεῖον εὕρῃ. ἡ μὲν οὖν ψυχὴ ὅταν οἰκειωθῇ,
καὶ διατεθῇ, ὅμως προφέρει καὶ προχειρίζεται. οὐ γὰρ πρώτως εἶχε. καὶ κατα-
μανθάνει. καὶ τῇ προχειρίσει οἷον ἑτέρα αὐτοῦ γίνεται. καὶ διανοουμένη, βλέπει
ὡς ἄλλο ὂν ἄλλο. καίτοι καὶ αὐτὴ λόγος ἦν, καὶ οἷον νοῦς. ἀλλ' ὁρῶν ἄλλο. ἔστι γὰρ οὐ πλή-
ρης. ἀλλ' ἐλλείπει τῷ πρὸ αὐτῆς. ὁρᾷ μέντοι καὶ αὐτὴ ἡσύχως ἃ προφέρει. ἃ μὲν
γὰρ εὖ προήνεγκεν, οὐκέτι προφέρει. ἃ δὲ προφέρει, τῷ ἐλλιπεῖ προφέρει εἰς ἐπί-
σκεψιν, καταμανθάνουσα ὃ ἔχει. ἐν δὲ τοῖς πρακτικοῖς ἐφαρμόττει ἃ ἔχει τοῖς ἔξω. καὶ
τῷ μὲν μᾶλλον ἔχειν, ἢ ἡ φύσις ἡσυχαιτέρα. καὶ τῷ πλέον θεωρητικὴ μᾶλλον. τῷ
δὲ μὴ τελέως, ἐφιεμένη μᾶλλον σχεῖν τὴν τοῦ θεωρηθέντος καταμάθησιν. καὶ θεωρί-
αν τὴν ἐξ ἐπισκέψεως. καὶ ἀπολείπουσα δὲ καὶ ἐν ἄλλοις γινομένη, εἶτα ἐπανιοῦσα πά-
λιν θεωρεῖ τῷ ἀπολειφθέντι αὐτῆς μέρει. ἡ δὲ στᾶσα ἐν αὐτῇ, ἧττον τοῦτο ποιεῖ.
διὸ ὁ σπουδαῖος λελόγισται ἤδη. καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ πρὸς ἄλλον ἀποφαίνει. πρὸς δὲ
αὐτὸν ὄψις. ἤδη γὰρ οὗτος πρὸς τὸ ἓν καὶ πρὸς τὸ ἥσυχον, οὐ μόνον τῶν ἔξω, ἀλλὰ καὶ πρὸς
αὐτόν, καὶ πάντα εἴσω. ὅτι μὲν οὖν πάντα τε τὰ ὡς ἀληθῶς ὄντα, ἐκ θεωρίας καὶ θεωρία,
καὶ τὰ ἐξ ἐκείνων γενόμενα, θεωρούντων ἐκείνων, καὶ αὐτὰ θεωρήματα, τὰ μὲν αἰσθήσει,
τὰ δὲ γνώσει ἢ δόξῃ. καὶ αἱ πράξεις ἔχουσι τὸ τέλος εἰς γνῶσιν, καὶ ἡ ἔφεσις γνώσεως.
καὶ αἱ γεννήσεις ἀπὸ θεωρίας εἰς ἀποτελεύτησιν εἴδους καὶ θεωρήματος. καὶ ὅλως μι-
μήματα ὄντα ἕκαστα τῶν ποιούντων, θεωρήματα ποιεῖ καὶ εἴδη. καὶ αἱ γινόμεναι ὑπο-
στάσεις μιμήσεις ὄντων οὖσαι, ποιοῦντα δείκνυσι, τέλος ποιούμενα οὐ τὰς ποιήσεις
οὐδὲ τὰς πράξεις ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἵνα θεωρηθῇ. καὶ τοῦτο καὶ αἱ διανοήσεις
ἰδεῖν θέλουσι. καὶ ἔτι πρότερον αἱ αἰσθήσεις, αἷς τέλος ἡ γνῶσις. καὶ ἔτι πρὸ τούτων
ἡ φύσις, τὸ θεώρημα τὸ ἐν αὐτῇ, καὶ τὸν λόγον ποιεῖ, ἄλλον λόγον ἀποτελοῦσα. τὰ μὲν
Dari: — καὶ αὐτὰ ἦν λαβεῖν. τὰ δ' ὑπομιμνήσκων ὁ λόγος, δηλονότι που. ἐπεὶ κἀκεῖνο δῆλον.
similit. — ὡς ἀνάγκη, τῶν πρώτων ἐν θεωρίᾳ ὄντων, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐφίεσθαι τούτου,
anz fem pra — εἴπερ τέλος ἅπασιν ἡ ἀρχή. ἐπεὶ καὶ ὅταν τὰ ζῷα γεννᾷ, οἱ λόγοι ἔνδον ὄντες
κινοῦσι. καὶ ἔστιν ἐνέργεια θεωρίας τοῦτο καὶ ὠδίς, τοῦ πολλὰ ποιεῖν εἴδη καὶ πολλὰ θεωρή-
ματα. καὶ λόγων πληρῶσαι πάντα. καὶ οἷον ἀεὶ θεωρεῖν. τὸ γὰρ ποιεῖν εἶναί τι,

θεώρημα ἡ φύσις, ὁ λόγος, ἀρχὴ [illegible] ὁ λόγος, κατ' Ἀριστο:

τέλος ἅπασιν ἡ ἀρχή.

ἢ ὅλως εἰ ποιεῖ· τοῦτο δ' ἐστὶ πάντα πλήρη τῶν θεωρία. Καὶ αἱ ἁμαρτίαι δ' αἱ
τε ἐν τοῖς γιγνομένοις, αἵ τε ἐν τοῖς πραττομένοις, θεωρούντων ἐστὶν, ἐκτροπὴ θεωρητοῦ
ἀφορᾶν· καὶ ὁ τεχνίτης ὁ κακὸς ἔοικε καὶ αἰσχρὰ εἴδη ποιοῦντι. καὶ οἱ ἐρῶντες δὲ ἰ-
δόντων καὶ πρὸς εἶδος σπευδόντων. Ταῦτα μὲν οὕτω. Τῆς δὲ θεωρίας ἀναβαινούσης
ἐκ τῆς φύσεως ἐπὶ ψυχὴν, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς νοῦν, καὶ ἀεὶ οἰκειοτέρων τῶν θεωριῶν
γιγνομένων καὶ ἑνουμένων τοῖς θεωροῦσι· καὶ ἐπὶ τῆς σπουδαίας ψυχῆς, πρὸς τὸ αὐτὸ τῷ
ὑποκειμένῳ ἰόντων τῶν ἐγνωσμένων, ἅτε εἰς νοῦν σπευδόντων, ἐπὶ τούτου δηλονότι ἤδη
ἓν ἄμφω οὐκ οἰκειώσει, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀρίστης, ἀλλ' οὐσίᾳ, καὶ τῷ ταὐτὸν τὸ εἶναι
καὶ τὸ νοεῖν εἶναι. οὐ γὰρ ἔτι ἄλλο, τὸ δ' ἄλλο· πάλιν γὰρ αὖ ἄλλο ἔσται, ὃ οὐκέτι ἄλλο καὶ
ἄλλο. δεῖ οὖν τοῦτο εἶναι ὄντως ἄμφω ἕν. τοῦτο δέ ἐστι θεωρία ζῶσα, οὐ θεώρημα,
οἷον τὸ ἐν ἄλλῳ. Τὸ γὰρ ἐν ἄλλῳ ὂν ἐκεῖνο ζῇ, οὐκ αὐτοζωή. Εἰ οὖν ζήσεταί τι θε-
ώρημα καὶ νόημα, δεῖ αὐτοζωὴν εἶναι, οὐ φυτικὴν, οὐδὲ αἰσθητικὴν, οὐδὲ
ψυχικὴν τὴν ἄλλην. νοήσεις μὲν γάρ πως καὶ ἄλλαι· ἀλλ' ἡ μὲν φυτικὴ νόησις, ἡ δὲ
αἰσθητικὴ, ἡ δὲ ψυχική. πῶς οὖν νοήσεις; ὅτι λόγοι. Καὶ πᾶσα ζωὴ νόησίς
τις. ἀλλὰ ἄλλη ἄλλης ἀμυδροτέρα, ὥσπερ καὶ ζωή. ἡ δὲ ἐναργεστέρα, αὕτη καὶ
πρώτη ζωὴ καὶ πρῶτος νοῦς εἷς. νόησις οὖν ἡ πρώτη ζωή· καὶ ζωὴ δευτέρα
νόησις δευτέρα· καὶ ἡ ἐσχάτη ζωὴ ἐσχάτη νόησις. πᾶσα οὖν ζωὴ τοῦ γένους τούτου
καὶ νόησις. ἀλλὰ ζωῆς μὲν ἴσως διαφορὰς τάχ' ἂν λέγοιεν ἄνθρωποι· νοή-
σεων δὲ οὐ λέγουσιν· ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' ὅλως οὐ νοήσεις. ὅτι ὅλως τὴν ζωὴν, ὅ,
τι ποτέ ἐστιν, οὐ ζητοῦσιν. ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἐπισημαντέον, ὅτι πάλιν αὖ ὁ λόγος, πάρ-
εργον ἐνδείκνυται θεωρίας τὰ πάντα ὄντα. εἰ τοίνυν ἡ ζωὴ ἡ ἀληθεστάτη, νοήσει
ζωή ἐστιν· αὕτη δὲ ταὐτὸν τῇ ἀληθεστάτῃ νοήσει, ἡ ἀληθεστάτη νόησις ζῇ· καὶ
ἡ θεωρία καὶ τὸ θεώρημα τὸ τοιοῦτον, ζῶν, καὶ ζωὴ καὶ ἓν ὁμοῦ τὰ δύο. ἓν οὖν ὂν τὰ δύο,
πῶς αὖ πολλὰ τοῦτο τὸ ἕν; ἢ ὅτι οὐχ ἓν θεωρεῖ. ἐπεὶ καὶ ὅταν τὸ ἓν θεωρῇ, οὐχ ὡς ἕν.
εἰ δὲ μὴ, οὐ γίνεται νοῦς. ἀλλ' ἀρξάμενος ὡς ἓν, οὐχ ὡς ἤρξατο ἔμεινεν· ἀλλ' ἔλαθεν
ἑαυτὸν πολὺς γενόμενος· οἷον βεβαρημένος· καὶ ἐξείλιξεν αὑτὸν, πάντα ἔχειν
θέλων· ὡς βέλτιον ἦν αὐτῷ μὴ ἐθελῆσαι τοῦτο· δεύτερον γὰρ ἐγένετο. οἷ-
ον γὰρ κύκλος ἐξελίξας αὑτὸν, γέγονε καὶ σχῆμα καὶ ἐπίπεδον καὶ περιφέρεια
καὶ κέντρον καὶ γραμμαὶ καὶ τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. βελτίω μὲν ὅθεν, χεί-
ρω δὲ εἰς ὅ. τὸ γὰρ εἰς ὃ οὐκ ἦν τοιοῦτον, οἷον τὸ ἀφ' οὗ καὶ εἰς ὅ. οὐδ' αὖ τὸ ἀφ' οὗ

Aliud theoria
aliud theorema.

ζωὴ ἀληθεστάτη.

Ἓν αὐτό. σχῆμα.
Νοῦς. κέντρον
ψυχή. γραμμαί.

καὶ ἔστιν ὁ οἷον τὸ ἀφ᾽ οὗ μόνον· καὶ ἄλλως δέ, ὁ νοῦς οὐχ ἑνός τινος νοῦς· ἀλλὰ
καὶ παντός· παντὸς δὲ ὢν καὶ πάντων. δεῖ οὖν αὐτὸν πάντων ὄντα, ἐκ πάντων.
καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἔχειν πᾶν καὶ πάντα· εἰ δὲ μή, ἕξει τι μέρος οὐ νοῦν· καὶ συγκείσεται ἐκ μὴ νόων·
καὶ σωρός τις συμπεφορημένος ἔσται ἀναμένων τὸ γενέσθαι νοῦς ἐκ πάντων. διὸ
καὶ ἄπειρος οὕτως· καὶ εἴ τι ἀπ᾽ αὐτοῦ, οὐκ ἠλάττωται· οὔτε τὸ ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὅτι καὶ πάντα
καὶ αὐτό· οὔτε ἐκεῖνος ὁ ἐξ οὗ, ὅτι μὴ σύνθεσις ἦν ἐκ μορίων· οὗτος μὲν οὖν τοιοῦτος.
διὸ οὐ πρῶτος· ἀλλὰ δεῖ εἶναι τὸ ἐπέκεινα αὐτοῦ· οὗ χάριν καὶ οἱ πρόσθεν λόγοι·
πρῶτον μὲν, ὅτι πλῆθος, ἑνὸς ὕστερον· καὶ ἀριθμὸς δὲ οὗτος· ἀριθμοῦ δὲ ἀρχὴ
καὶ τοῦ τοιούτου, τὸ οὕτως ἕν· καὶ οὗτος νοῦς καὶ νοητὸν ἅμα· ὥστε δύο ἅμα. εἰ δὲ δύο,
δεῖ τὸ πρὸ τοῦ δύο λαβεῖν. τί οὖν; νοῦς μόνος; ἀλλὰ παντὶ νῷ συνέζευκται τὸ νοητόν.
εἰ οὖν δεῖ μὴ συνεζεῦχθαι, οὐκ ἔσται νοῦς· εἰ οὖν μὴ νοῦς, ἀλλ᾽ ἐκφεύ-
ξεται τὰ δύο· τὸ πρότερον τούτων τὰ δύο ἐπέκεινα νοῦ εἶναι. τί οὖν κωλύει
τὸ νοητὸν αὐτὸ εἶναι; ἢ ὅτι καὶ τὸ νοητὸν συνέζευκτο τῷ νῷ. εἰ οὖν μήτε νοῦς,
μήτε νοητὸν εἴη, τί ἂν εἴη; ἐξ οὗ ὁ νοῦς καὶ τὸ σὺν αὐτῷ νοητὸν φήσομεν. τί οὖν
τοῦτο· καὶ ποῖόν τι αὐτὸ φαντασθησόμεθα· καὶ γὰρ αὖ, ἢ νοοῦν ἔσται, ἢ ἀνόη-
τόν τι· νοοῦν μὲν οὖν, νοῦς· ἀνόητον δέ, ἀγνοήσει καὶ ἑαυτό· ὥστε τί σεμνόν.
οὐδὲ γὰρ εἰ λέγοιμεν τὸ ἀγαθὸν εἶναι, καὶ ἁπλούστατον εἶναι, δῆλόν τι καὶ σαφὲς — τὸ ἀγαθόν
ἐροῦμεν, τὸ ἀληθὲς λέγοντες, ἕως ἂν μὴ ἔχωμεν ἐπὶ τί ἐρείδοντες τὴν διάνοιαν
λέγομεν. καὶ γὰρ αὖ τῆς γνώσεως διὰ νοῦ τῶν ἄλλων γινομένης, καὶ τῷ νῷ νοῦν γι-
νώσκειν δυναμένων, ὑπερβεβηκὸς τοῦτο τὴν νοῦ φύσιν, τίνι ἂν ἁλίσκοιτο ἐπιβολῇ
ἀθρόᾳ. πρὸς ὃν δεῖ σημῆναι ὅπως οἷόν τε, τῷ ἐν ἡμῖν ὁμοίῳ φήσομεν. ἔστι γάρ τι καὶ
παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῦ. ἢ οὐκ ἔστιν, ὅπου μὴ ἔστιν, οἷς ἐστι μετέχειν αὐτοῦ. τὸ γὰρ πανταχοῦ
παραστήσας ὁπουοῦν τὸ δυνάμενον ἔχειν, ἔχεις ἐκεῖθεν· ὥσπερ ἂν εἰ φωνῆς
κατεχούσης ἐρημίαν, ἢ καὶ μετὰ τῆς ἐρημίας καὶ ἀνθρώπους, ἐν ὁτῳοῦν τοῦ ἐρήμου στήσας
τὸ οὖς, τὴν φωνὴν κομιεῖ πᾶσαν· καὶ αὖ οὐ πᾶσαν. τί οὖν ἐστιν ὃ κομιούμεθα νοῦν
παραστησάμενοι; ἢ δεῖ τὸν νοῦν οἷον εἰς τοὐπίσω ἀναχωρεῖν· καὶ οἷον ἑαυτὸν ἀφέντα,
τοῖς εἰς ὄπισθεν αὐτοῦ ἀμφίστομον ὄντα· κἀκεῖνα, εἰ ἐθέλοι ἐκεῖνο ὁρᾶν, μὴ πάντα
νοῦν εἶναι. ἔστι μὲν γὰρ αὐτὸς ζωὴ πρώτη· ἐνέργεια οὖσα ἐν διεξόδῳ τῶν
πάντων· διεξόδῳ δὲ οὐ τῇ διεξιούσῃ, ἀλλὰ τῇ διεξελθούσῃ. εἴπερ οὖν καὶ
ζωή ἐστι, καὶ διέξοδός ἐστι, καὶ πάντα ἀκριβῶς καὶ οὐχ ὁλοσχερῶς ἔχει·

διέξοδος [illegible] ut accidens, [illegible] substantia, participatione [illegible] ratione substantiae [illegible] a prima.

Exitus vitae a diebus aeternitatis.

ἀνάγκη ὡς γὰρ ἂν καὶ ἀδιαφόρως ἔχοι. οὐδ' ἄν τινος ἄλλου αὐτοῦ εἶναι. οὐ καί τι ἐν διεξόδῳ,
ἀλλὰ ἀρχὴ διεξόδου· καὶ ἀρχὴ ζωῆς, καὶ ἀρχὴ νοῦ· καὶ τῶν πάντων. οὐ γὰρ ἀρχὴ τὰ πάντα.
ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς τὰ πάντα· αὐτὴ δὲ οὐκέτι τὰ πάντα. οὐδέ τι τῶν πάντων, ἵνα γεννήσῃ
τὰ πάντα. καὶ ἵνα μὴ πλῆθος ᾖ. ἀλλὰ τοῦ πλήθους ἀρχή. τοῦ γὰρ γεννηθέντος
πανταχοῦ τὸ γεννῶν ἁπλούστερον. εἰ οὖν τοῦτο νοῦν ἐγέννησεν, ἁπλούστερον νοῦ
δεῖ αὐτὸ εἶναι. εἰ δέ τις οἴοιτο αὐτὸ τὸ ἓν καὶ τὰ πάντα εἶναι, ἤτοι καθ' ἓν ἕκαστον τῶν πάν-
των ἔσται, ἢ ὁμοῦ πάντα. εἰ μὲν οὖν ὁμοῦ πάντα συνηθροισμένα, ὕστερον ἔσται τῶν
πάντων· εἰ δὲ ἅμα καὶ αὐτὸ καὶ τὰ πάντα, οὐκ ἀρχὴ ἔσται. δεῖ δὲ αὐτὸ ἀρχὴν εἶναι.
καὶ εἶναι πρὸ πάντων. ἵνα ᾖ μετ' αὐτὸ καὶ τὰ πάντα. τὸ δὲ καθ' ἕκαστον τῶν πάντων
πρῶτον μὲν ταὐτὸν ἔσται ὁτιοῦν ὁτῳοῦν· ἔπειτα ὁμοῦ πάντα καὶ οὐδὲν διακρινεῖ. καὶ
οὕτως οὐδὲν τῶν πάντων, ἀλλὰ πρὸ τῶν πάντων. τί δ' οὖν; δύναμις τῶν πάντων.
ἧς μὴ οὔσης, οὐδ' ἂν τὰ πάντα· οὐδ' ἂν νοῦς, ζωὴ ἡ πρώτη καὶ πᾶσα. τὸ δ' ὑπὲρ τὴν
ζωήν, αἴτιον ζωῆς· οὐ γὰρ ἡ τῆς ζωῆς ἐνέργεια τὰ πάντα οὖσα πρώτη. ἀλλ' ὥσπερ
προχυθεῖσα αὐτὴ οἷον ἐκ πηγῆς. νόησον γὰρ πηγήν, ἀρχὴν ἄλλην οὐκ ἔχουσαν. δοῦ-
σαν δὲ ποταμοῖς πᾶσιν αὑτήν, οὐκ ἀναλωθεῖσαν τοῖς ποταμοῖς, ἀλλὰ μένουσαν αὐτὴν
ἡσύχως. τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς προεληλυθότας, πρὶν ἄλλον ἄλλῃ ῥεῖν, ὁμοῦ συνόντας
ἔτι· ἤδη δὲ οἷον ἑκάστους εἰδότας, οἷ ἀφήσουσιν αὐτῶν τὰ ῥεύματα· ἢ ζωὴν φυτοῦ
μεγίστου διὰ παντὸς ἐληλυθυῖαν· ἀρχῆς μενούσης καὶ οὐ σκεδασθείσης, περὶ πᾶν αὐ-
τῆς οἷον ἐν ῥίζῃ ἱδρυμένης. αὕτη τοίνυν παρέσχε μὲν τὴν πᾶσαν ζωὴν τῷ φυτῷ
τὴν πολλήν· ἔμεινε δὲ αὐτὴ οὐ πολλὴ οὖσα, ἀλλ' ἀρχὴ τῆς πολλῆς. καὶ θαῦμα οὐδέν.
ἢ καὶ θαῦμα. πῶς τὸ πλῆθος τῆς ζωῆς ἐξ οὐ πλήθους ἦν, καὶ οὐκ ἦν τὸ πλῆθος,
εἰ μὴ τὸ πρὸ τοῦ πλήθους ἦν, ὃ μὴ πλῆθος ἦν. οὐ γὰρ μερίζεται εἰς τὸ πᾶν ἡ ἀρ-
χή· μερισθεῖσα γὰρ ἀπώλεσεν ἂν καὶ τὸ πᾶν. καὶ οὐδ' ἂν ἔτι γένοιτο, μὴ μενού-
σης τῆς ἀρχῆς ἐφ' αὑτῆς ἑτέρας οὔσης. διὸ καὶ ἡ ἀναφορὰ πανταχοῦ ἐφ' ἕν. καὶ
ἐφ' ἑκάστου μέν τι ἕν, εἰς ὃ ἀνάξεις· καὶ τὸ δὲ πᾶν εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἕν, οὐχ ἁπλῶς ἕν.
ἕως τις ἐπὶ τὸ ἁπλῶς ἓν ἔλθῃ. τοῦτο δὲ οὐκέτι ἐπ' ἄλλο. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ τοῦ φυτοῦ
ἕν. τοῦτο δὲ καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μένουσα· καὶ τὸ τοῦ ζῴου ἕν· καὶ τὸ ψυχῆς ἕν· καὶ τὸ τοῦ παντὸς ἓν
λαμβάνοι, λαμβάνει ἑκασταχοῦ τὸ δυνατώτατον καὶ τὸ τίμιον. εἰ δὲ τὸ τῶν
κατ' ἀλήθειαν ὄντων ἕν, τὴν ἀρχὴν καὶ πηγὴν καὶ δύναμιν λαμβάνοι, ἀπιστήσομεν,
καὶ τὸ μηδὲν ὑπονοήσομεν; ἢ ἔστι μὲν τὸ μηδὲν τούτων ὧν ἐστιν ἀρχή· τοιοῦτο

[Margin: ἐπὶ αὐτὸ ἀγαθόν]

[Margin: [illegible] τὰ πάντα, [illegible] facere [illegible]]

μέχρι οἷον μιμουμένους αὐτὸ καταπορεύεσθαι δεῖ ἀεί· μὴ ὄντος· μὴ οὐσίας· μὴ ζωῆς· τὸ
ὑπὲρ πάντα ταῦτα αὐτὸν εἶναι. ἀλλ' εἰ ἀφελὼν τὸ εἶναι λαμβάνοις, θαυμάζεις. καὶ βαλὼν
πρὸς αὐτὸ καὶ τυχὼν, ἐν τοῖς αὐτοῦ ἀναπαυσάμενος, συννόει μᾶλλον τῇ προσβολῇ συνιείς.
συνορῶν δὲ τὸ μέγα αὐτοῦ, τοῖς μετ' αὐτὸ καὶ δι' αὐτὸ οὖσιν. ἐπειδὴ καὶ ὧδε. ἐπεὶ γὰρ ὁ νοῦς
ὄψις τις, καὶ ὄψις ὁρῶσα, δύναμις ἔσται εἰς ἐνέργειαν ἐλθοῦσα. ἔστι τοίνυν τὸ μέν, ὕλη·
τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ· οἷον καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν ὅρασις. ὕλη δὲ ἐν νοητοῖς. ἐπεὶ καὶ ἡ ὅρασις
ἡ κατ' ἐνέργειαν, διπλοῦν ἔχει. πρὶν γοῦν ἰδεῖν, ἦν ἕν. τὸ οὖν ἓν, δύο γέγονε· καὶ τὰ δύο ἕν. τῇ
μὲν οὖν ὁράσει ἡ πλήρωσις, παρὰ τοῦ αἰσθητοῦ· καὶ οἷον τελείωσις. τῇ δὲ τοῦ νοῦ ὄψει, τὸ
ἀγαθὸν τὸ πληροῦν. εἰ γὰρ αὐτὸς τὸ ἀγαθόν, τί ἔδει ὁρᾶν ἢ ἐνεργεῖν ὅλως. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
περὶ τὸ ἀγαθόν· καὶ διὰ τὸ ἀγαθόν, ἔχει τὴν ἐνέργειαν. τὸ δὲ ἀγαθόν, οὐδενὸς δεῖται. διὸ οὐδέν
ἐστιν αὐτῷ, ἢ αὐτό. φθεγξάμενος οὖν τὸ ἀγαθόν, μηδὲν ἔτι προσνόει. ἐὰν γάρ τι προσ-
θῇς, ᾧ προσέθηκας ὁτιοῦν, ἐνδεᾶ πεποίηκας. διὸ οὐδὲ τὸ νοεῖν, ἵνα μὴ καὶ ἄλλο, καὶ
ποιήσῃς δύο· νοῦν καὶ ἀγαθόν. ὁ μὲν γὰρ νοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ. τὸ δὲ ἀγαθόν, οὐ δεῖται
ἐκείνου. ὅθεν καὶ τυγχάνων τοῦ ἀγαθοῦ, ἀγαθοειδὲς γίνεται. καὶ τελειοῦται παρὰ
τοῦ ἀγαθοῦ. τοῦ μὲν εἴδους τοῦ ἐπ' αὐτῷ παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἥκοντος, ἀγαθοειδῆ ποιοῦντος.
οἷον δὲ ἐνορᾶται ἐπ' αὐτῷ ἴχνος τοῦ ἀγαθοῦ, τοιοῦτον τὸ ἀρχέτυπον ἐννοεῖν προσ-
ήκει· τὸ ἀληθινὸν ἐκείνου ἐνθυμηθέντα, ἐκ τοῦ ἐπὶ τῷ νῷ ἐπιθέοντος ἴχνους.
τὸ μὲν οὖν ἐπ' αὐτῷ ἴχνος αὐτοῦ, τῷ νῷ ὁρῶντι ἔδωκεν ἔχειν. ὥστε ἐν μὲν τῷ νῷ ἡ
ἔφεσις· καὶ ἐφιέμενος ἀεί, καὶ ἀεὶ τυγχάνων. ἐκεῖνος δὲ οὔτε ἐφιέμενος, τίνος γάρ; οὔτε
τυγχάνων. οὐδὲ γὰρ ἐφίετο. οὐ τοίνυν οὐδὲ νοεῖ. ἔφεσις γὰρ καὶ ἐν τούτῳ. καὶ συννεύ-
νευσις πρὸς τὸ εἶδος αὐτοῦ. τοῦ δὴ νοῦ καλοῦ ὄντος καὶ πάντων καλλίστου, ἐν φωτὶ καθαρῷ
καὶ αὐγῇ καθαρᾷ κειμένου, καὶ τὴν τῶν ὄντων περιλαβόντος φύσιν, οὗ καὶ ὁ καλὸς οὗτος κόσ-
μος σκιὰ καὶ εἰκών· καὶ ἐν πάσῃ ἀγλαΐᾳ κειμένου, ὅτι μηδὲν ἀνόητον μηδὲ σκοτεινὸν,
μηδὲ ἄμετρον ἐν αὐτῷ, ζῶντος ζωὴν μακαρίαν, θάμβος μὲν ἂν ἔχοι τὸν ἰδόντα καὶ τοῦτον.
καὶ ὡς χρὴ εἰς αὐτὸν εἰσδύντα καὶ αὐτῷ γενόμενον ἕνα. ὡς οὖν ὁ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν,
καὶ τὸ τῶν ἄστρων φέγγος ἰδών, τὸν ποιήσαντα ἐνθυμεῖται καὶ ζητεῖ, οὕτω χρὴ καὶ τὸν νοη-
τὸν κόσμον, ὃς ἐθεάσατο καὶ ἐνεῖδε καὶ ἐθαύμασε, τὸν κἀκείνου ποιητὴν, τίς ἄρα
ὁ τὸ τοιοῦτον ὑποστήσας ζητεῖν, ἢ ποῦ, ἢ πῶς, ὁ τοιοῦτον παῖδα γεννήσας, νοῦν, κόρον
καλόν, καὶ παρ' αὐτοῦ γενόμενον κόρον. πάντως τοι, οὔτε νοῦς ἐκεῖνος, οὔτε κόρος,
ἀλλὰ καὶ πρὸ νοῦ καὶ κόρου. μετὰ γὰρ αὐτὸν νοῦς καὶ κόρος. δεηθέντα καὶ κεκορέσθαι.

αὐτὸ ἀγαθὸν ἕν
supra omnia τὸ ὑπερού-
σιον.

Mens prima quod
propagatur ab ipso
BONO.

καὶ ἐν νενοηκέναι· ἀπλήρωτον μέν ἐστι τοῦ αὐτὸν ἀκοῦσαι καὶ τοῦ αὐτοῦ νοῦ ἐφιέμενον.
πληρωθεὶς δὲ ἀληθινῶς καὶ νόησιν ἔχει, ὅτι πρὸ αὐτοῦ ἔχει τὸ
δὲ πρὸ αὐτῶν, οὐ τὸ αὐτό, οὔτε ἔχει· ᾗ γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἦν.

Πλωτίνου ἐννεάδος τρίτης, ἐπισκέψεις διάφοροι

κζ' Νοῦς φησὶν ὁρᾷ ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον· εἶτα διενοήθη φησὶν ὁ δημιουργὸς ἃ ὁ νοῦς ὁρᾷ ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον, καὶ τόδε τὸ πᾶν ἔχειν. οὐκοῦν φησὶν ἤδη εἶναι τὰ εἴδη πρὸ τοῦ νοῦ· ὄντα δὲ αὐτὰ νοεῖν τὸν νοῦν. πρῶτον οὖν ἐκεῖνο λεκτέον· τὸ ζῷον, ζητητέον, εἰ μὴ νοῦς, ἀλλ' ἕτερον νοῦ· τὸ γὰρ θεώμενον νοῦς· τὸ τοίνυν ζῷον αὐτό, οὐ νοῦς, ἀλλὰ νοητὸν αὐτὸ φήσομεν· καὶ τὸν νοῦν ἔξω φήσομεν αὐτοῦ ἃ ὁρᾷ ἔχειν. εἴδωλα ἄρα καὶ οὐ τἀληθῆ ἔχει, εἰ ἐκεῖ τἀληθῆ. ἐκεῖ γὰρ καὶ τὴν ἀλήθειαν φησὶν εἶναι ἐν τῷ ὄντι, οὗ αὐτὸ ἕκαστον. ἢ καὶ εἰ ἕτερον ἑκάτερον, οὐ χωρὶς ἀλλήλων, ἀλλ' ἢ μόνον τῷ ἕτερα εἶναι. ἔπειτα οὐδὲν κωλύει ὅσον ἐπὶ τῷ λεγομένῳ, ἓν εἶναι ἄμφω· διαιρούμενα δὲ τῇ νοήσει, εἴπερ μόνον, ὡς τὸ μὲν ὂν νοητόν· τὸ δὲ νοοῦν. ὃ γὰρ καθορᾷ, οὔ φησιν ἐν ἑτέρῳ πάντως, ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ τὸ νοητὸν ἔχειν. ἢ τὸ μὲν νοητὸν, οὐδὲν κωλύει καὶ νοῦν εἶναι, ἐν στάσει καὶ ἑνότητι καὶ ἡσυχίᾳ. τὴν δὲ τοῦ νοῦ φύσιν, τοῦ ὁρῶντος ἐκεῖνον τὸν νοῦν τὸν ἐν αὐτῷ, ἐνέργειάν τινα ἀπ' ἐκείνου, ἣ ὁρᾷ ἐκεῖνον· ὁρῶντα δὲ ἐκεῖνον, οἷον ἐκεῖνον εἶναι νοῦν ἐκείνου, ὅτι νοεῖ ἐκεῖνον· νοοῦντα δὲ ἐκεῖνον, καὶ αὐτὸν νοῦν καὶ νοητὸν ἄλλως εἶναι τῷ μεμιμῆσθαι. τοῦτο οὖν ἐστι τὸ διανοηθέν, ἃ ἐκεῖ ὁρᾷ, ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ποιῆσαι ζῴων γένη τέσσαρα. δοκεῖ γε μὴν τὸ διανοούμενον ἐπικρύφως ἕτερον ἐκείνων τῶν δύο ποιεῖν. ἄλλοις δὲ δόξει τὰ τρία ἓν εἶναι· τὸ ζῷον αὐτό, ὁ νοῦς, τὸ διανοούμενον. ἢ ὥσπερ ἐν πολλοῖς προτείνων, ἄλλως· ὁ δέ, ἄλλως νοεῖ εἶναι. καὶ τὰ μὲν δύο εἴρηται. τὸ δὲ τρίτον τί, ὃ διενοήθη τὰ ὁρώμενα ὑπὸ τοῦ νοῦ ἐν τῷ ζῴῳ κείμενα, αὐτὸ ἐργάσασθαι καὶ ποιῆσαι καὶ μερίσαι. ἢ δυνατὸν τρόπον μὲν ἄλλον τὸν νοῦν εἶναι τὸν μερίσαντα. τρόπον δὲ ἕτερον τὸν μερίσαντα μὴ τὸν νοῦν εἶναι. ᾗ μὲν γὰρ παρ' αὐτοῦ τὰ μερισθέντα, αὐτὸν εἶναι τὸν μερίσαντα. ᾗ δ' αὐτὸς ἀμέριστος μένει, τὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ ἐστι τὰ μερισθέντα· ταῦτα δέ ἐστι ψυχαί, ψυχὴν εἶναι τὴν μερίσασαν εἰς ψυχὰς πολλάς. διὸ καί φησι, τοῦ τρίτου εἶναι τὸν μερισμόν. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ, ὅτι διενοήθη· ὃ οὐ νοῦ ἔργον ἡ διάνοια, ἀλλὰ ψυχῆς· μεριστὴν ἐνέργειαν ἐχούσης ἐν μεριστῇ φύσει. οἷον γὰρ μιᾶς ἐπιστήμης τῆς ὅλης ὁ μερισμός, εἰς τὰ θεωρήματα τὰ καθέκαστα, οὐκ ἐσκεδάσθη· οὐδὲ κατακερματίζεται...

ἔχει δὲ ἢ καὶ οὐ δύναμιν τὸ ὅλον. οὐ γὰρ αὐτὸ ἀρχὴ καὶ τέλος· καὶ οὐ δέχεται παρ' ἄλλου
αὐτόν, ὥστε τὰς ἀρχὰς τὰς ἐν αὐτῷ καὶ τέλη εἶναι. καὶ ὅλως καὶ πάντας εἰς τὸ τῆς φύσεως ὅρισ.
ὅ γε νοῦς ἐστιν ἐκεῖ. τούτῳ γὰρ ἀφορίζω αὐτό, ὅταν σχῇ, ἅπτεται ἐκείνου. ἡ παντὸς ψυ-
χὴ οὐδαμοῦ ἐλήλυθεν οὐδὲ ἦλθεν· οὐδὲ γὰρ ἦν τόπος· ἀλλὰ τὸ σῶμα γειτονῆσαν μετέ-
λαβεν αὐτῆς. διὸ οὐκ ἐν τῷ σώματι οὐδ' ὁ Πλάτων φησί που, ἀλλὰ τὸ σῶμα εἰς
αὐτήν. αἱ δ' ἄλλαι ἔχουσιν ὅθεν· ἀπὸ γὰρ ψυχῆς· καὶ εἰς ὃ καὶ κατελθεῖν καὶ μετελθεῖν, ὅ-
θεν καὶ ἀνελθεῖν. ἡ δὲ ἀεὶ ἄνω ἐν ᾧ πέφυκεν εἶναι ψυχή. τὸ δὲ ἐφεξῆς τὸ πᾶν, οἷον
τὸ πλησίον, ἢ τὸ ὑφ' ἡλίῳ. φωτίζεται μὲν οὖν ἡ μερική, πρὸς τὸ πρὸ αὐτῆς φερο-
μένη· ὄντι γὰρ ἐντυγχάνει· εἰς δὲ τὸ μετ' αὐτήν, εἰς τὸ μὴ ὄν. τοῦτο δὲ ποιεῖ, ὅταν
πρὸς αὐτήν· πρὸς αὐτὴν γὰρ βουλομένη, τὸ μετ' αὐτὴν ποιεῖ εἴδωλον αὐτῆς τὸ μὴ
ὄν· οἷον κενεμβατοῦσα καὶ ἀοριστοτέρα γινομένη· καὶ τούτου τὸ εἴδωλον τὸ ἀόριστον
πάντη σκοτεινόν· ἄλογον γὰρ καὶ ἀνόητον πάντη· καὶ πολὺ τοῦ ὄντος ἀποστατοῦν.
εἰς δὲ τὸ μεταξύ ἐστιν ἐν τῷ οἰκείῳ· πάλιν δὲ ἰδοῦσα, οἷον δευτέρᾳ προσβολῇ,
τὸ εἴδωλον ἐμόρφωσε· καὶ ἡσθεῖσα ἔρχεται εἰς αὐτό. Πῶς οὖν ἐξ ἑνὸς πλῆθος;
ὅτι πανταχοῦ, οὐ γάρ ἐστιν ὅπου οὔ. πάντα οὖν πληροῖ, πολλὰ οὖν· μᾶλλον δὲ
πάντα ἤδη. αὐτὸ μὲν γὰρ εἰ μόνον πανταχοῦ, αὐτὸ ἂν ἦν τὰ πάντα· ἐπεὶ δὲ καὶ
οὐδαμοῦ, τὰ πάντα γίνεται μὲν δι' αὐτόν, ὅτι πανταχοῦ ἐκεῖνος· ἕτερα δὲ
αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸς οὐδαμοῦ. διὰ τί οὖν οὐκ αὐτὸς μόνον πανταχοῦ, καὶ αὖ
πρὸς τούτῳ, καὶ οὐδαμοῦ; ὅτι δεῖ πρὸ πάντων ἓν εἶναι. πληροῦν οὖν δεῖ αὐτὸν,
καὶ ποιεῖν πάντα, οὐκ εἶναι τὰ πάντα ἃ ποιεῖ. Τὴν ψυχὴν αὐτὴν δεῖ ὥσπερ ὄψιν
εἶναι· ὁρατὸν δὲ αὐτῇ τὸν νοῦν εἶναι· ἀόριστον πρὶν ἰδεῖν· πεφυκυῖαν δὲ νοεῖν.
ὕλην οὖν πρὸς νοῦν. νοοῦντες αὑτοὺς δηλονότι βλέπομεν νοοῦσαν φύσιν· ἢ ψευ-
δοίμεθα ἂν τὸ νοεῖν. εἰ οὖν νοοῦμεν καὶ ἑαυτοὺς νοοῦμεν, νοερὰν οὖσαν φύσιν
νοοῦμεν. πρὸ ἄρα τῆς νοήσεως ταύτης, ἄλλη ἐστὶ νόησις οἷον ἥσυχος. καὶ οὐσί-
ας νόησις· καὶ ζωῆς νόησις· ὥστε πρὸ ταύτης τῆς ζωῆς καὶ οὐσίας, ἄλλη οὐσία
ζωή. ταῦτα ἄρα εἶδεν ὅσα ἐνέργειαι. εἰ δὲ νόες αἱ ἐνέργειαι αἱ κατὰ τὸ νοεῖν οὕ-
τως αὑτούς, τὸ νοητὸν ἡμεῖς οἱ ὄντως· ἡ δὲ νόησις ἡμῶν τὴν εἰκόνα φέρει.
Τὸ μὲν πρῶτον, δύναμίς ἐστι κινήσεως καὶ στάσεως· ὥστε ἐπέκεινα τούτων. τὸ
δὲ δεύτερον, ἕστηκέ τε καὶ κινεῖται περὶ ἐκεῖνο· καὶ νοῦς δὲ περὶ τὸ δεύτερον. ἄλλο
γὰρ ὄν, πρὸς ἄλλο ἔχει τὴν νόησιν. τὸ δὲ ἓν νόησιν οὐκ ἔχει. διπλοῦν δὲ τὸ νοοῦν.

ζή.

Quo pacto μερικὴ ψυχὴ descendat in corpus.

ἄλλη ἐπίσκεψις

νοερὰ φύσις.

ζή.

Καὶ αὐτὸν νοεῖ καὶ ζητεῖ τοῦτο· ὅτι οὐ τῶν ὄντων ἔχει τὸ δεῖ, οὐ κατὰ τὴν ὑπόστασιν: τὸ ὡς
γὰρ ταυτὶ τῶν σωματικῶν ἄμεσως φησὶν εἶναι γνῶσις τὸ ταυτὸν ἀλλ᾽ ὅμως ἀεὶ ὄν· ὥστε καὶ τὸ τέ
λειον καὶ τοῖς σώμασιν ὑπάρχει· οἷον τῷ περὶ αὐτοὺς ἀλλοίωσιν εἶναι· ὅτι μὴ ὀθύνεται· ὁ δ᾽ ἂν
ἀσύνθετον ὄν, ἐν ἑτέρῳ ἦν· ἀλλ᾽ ἔστιν· ἔστι δὲ τὸ αὐτό, ἐν ἑαυτῷ, δύναμιν καταλαμβάνον εἶναι· ἀλλ᾽ οὐ
θεὸς τὸ πρῶτον, ὑπερέχοντες· ὃ δὴ νοοῦντες ὄντες· καὶ ἔστι κίνησις ἐν τῷ θεῷ καὶ στάσις·
περὶ οὐδὲν γὰρ αὐτὸ τὸ πρῶτον· τὰ γὰρ ἄλλα περὶ αὐτὸ ἀναπαυόμενα, ἡ στάσις καὶ κί
νησις· ἡ γὰρ κίνησις, ἡ φύσις· τὸ δὲ, οὐδενὸς ἐφίεται· τίνος γὰρ τὸ ἀπέλειπεν.
οὐ νοεῖ οὖν οὐδὲ ἑαυτό· ἢ ἦν ἔχειν αὐτό· καὶ νοεῖν ὅλως λέγεται· ἢ ὡς ἔχειν αὐτό, οὐ
νοεῖν λέγεται· ἀλλ᾽ ὡς πρὸς τὸ πρότερον βλέπειν· ἔστι δὲ πρώτη ἐν ἑτέρῳ, καὶ αὐτὴ ἡ νόησις·
ἡ οὖν αὐτὴ πρώτη, οὐ δὴ μὴ ἂν πρεσβυτέρα· τὸ οὖν περιέχον ταύτην, ἐπέκεινα ταύτης·
ὥστε οὐ πάντως ἡ νόησις μετ᾽ ἐκεῖνο· οὐδὲ γὰρ τὸ πρώτως σεμνὸν ἡ νόησις· οὐ καὶ γὰρ
πᾶσα, ἀλλ᾽ ἢ τοῦ ἀγαθοῦ· ἐπέκεινα ἄρα νοήσεως τἀγαθόν· ἀλλ᾽ οὐ παρακολουθήσει αὐ
τῷ· τί οὖν ἡ παρακολούθησις αὐτοῦ· ἀγαθοῦ ὄντος, ἢ οὔ· ἤδη μὲν γὰρ ὄντος, ἤδη ἐστὶ
πρὸ τῆς παρακολουθήσεως τἀγαθόν· εἰ δὲ ἡ παρακολούθησις ποιεῖ, οὐκ ἂν ἦν πρὸ τού
της τὸ ἀγαθόν· ὥστε οὐδὲ αὐτὴ ἂν εἴη, μὴ οὖσα ἀγαθοῦ: τί οὖν, οὐδὲ ζῇ, ἢ ζωὴν
οὐ λεκτέον· ἀλλ᾽ ἐπεὶ δὲ ζωὴν δίδωσι· τὸ δὲ παρακολουθοῦν ἑαυτῷ, καὶ νοοῦν αὐτό,
δεύτερον· παρακολουθεῖ γάρ, ἵνα τῇ ἐνεργείᾳ ταύτῃ συνῇ αὐτό· δεῖ οὖν ἢ καταμαν
θάνειν αὐτό, ἀκατάμαθητον τετύχηκεν εἶναι αὐτοῦ· καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ἐπὶ πλεῖον
τῇ δὲ νοήσει τὴν οὐσίαν· τὸ ἄρα καταλαμβάνειν ἐξαιρετέον· ἡ γὰρ πρόσθεσις, ἀφαιρεῖ
καὶ ἐνδεᾶ ποιεῖ: ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ, ἡ ἀληθινὴ οὐσία· νοῦς τὸ ἄριστον αὐτ
ψυχαὶ δὲ κἀκεῖ· ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ἐνταῦθα· καὶ ὁ μὲν νοῦς ὅλως μὲν, ψυχὰς ἂν ἄνευ σω
μάτων ἔχει· οὗτος γὰρ ἐν σώμασι γιγνομένη, καὶ μερίζεται τοῖς σώμασιν· ἐκεῖ
δέ, ὁμοῦ μὲν πᾶς νοῦς· καὶ οὐ διακεκριμένος· οὐδὲ μεμερισμένος· ὁμοῦ δὲ πᾶσαι
ψυχαὶ ἐν ἑνὶ τῷ κόσμῳ, οὐ κατὰ διάστασιν τοπικήν· νοῦς μὲν οὖν ἀεὶ ἀδιάκριτος
καὶ οὐ μεριστός· ψυχὴ δὲ ἐκεῖ, ἀδιάκριτος καὶ ἀμέριστος· ἔχει δὲ φύσιν μερίζεσθαι·
καὶ γὰρ ὁ μερισμὸς αὐτῆς, τὸ ἀποστῆναι καὶ ἐν σώματι γενέσθαι· μεριστὴ οὖν εἰκότως
περὶ τὰ σώματα λέγεται εἶναι, ὅτι οὕτως ἀφίσταται καὶ μεμέρισται· πῶς οὖν ἔτι
ἀμέριστος· οὐ γὰρ ὅλη ἀπέστη, ἀλλ᾽ ἔστι τι αὐτῆς οὐκ ἐληλυθός· ὃ οὐ πέφυκε μερίζεσθαι·
τὸ οὖν ἐκ τῆς ἀμερίστου καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα μεριστῆς, ταυτὸν τῷ ἐκ τῆς ἄνω καὶ κάτω
οὔσης καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐξημμένης· ῥυείσης δὲ μέχρι τῶνδε, οἷον γραμμῆς ἐκ κέντρου:

plato
Circa primum sunt omnia

τὸ αὐτοαγαθὸν
οὐ παρακολου
θεῖ αὑτῷ.

τὸ καταλαμβάνον οὐκ
ἔνεστι τῷ πρώτῳ νῷ

ἐν θαλέ (?) τούτῳ τῷ μεριστῷ ἀμερὴς αὐτή, ἡ μὲν ... φύσιν ...
οὐ δὴ γὰρ ἐνταῦθα μόνον μεριστή, ἀλλὰ καὶ ἀμερὴς αὐτή· τὸ γὰρ μεριζόμενον αὐτῆς, ἀμερί-
στως μερίζεται. ἐπὶ πᾶν γὰρ δοῦσα ἑαυτήν, μὴ μερισθεῖσα τῷ ὅλη εἰς ὅλον
ἐν παντὶ εἶναι, μεμέρισται.

⁂ Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ οὐσίας ψυχῆς πρῶτον.

Τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν τίς ποτέ ἐστι ζητοῦντες, σῶμα οὐδὲν αὐτὴν δείξαντες εἶναι, ΚΗ
οὐδ' ἐν ἀσωμάτοις αὖ ἁρμονίαν, τό τε τῆς ἐντελεχείας οὔτε ἀληθὲς οὕτως ὡς λέγεται,
οὔτε δηλωτικὸν ὂν τοῦ τί ἐστιν ἀφέντες, καὶ μὴν τῆς νοητῆς φύσεως εἰπόντες,
καὶ τῆς θείας μοίρας εἶναι, τάχα μὲν ἄν τι σαφὲς εἰρηκότες εἴημεν περὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς,
ὅμως δὲ ἐπὶ τὸ πρόσω χωρεῖν βέλτιον. τότε μὲν οὖν διῃροῦμεν, αἰσθητῇ
καὶ νοητῇ φύσει διαιρούμενοι, ἐν τῷ νοητῷ τὴν ψυχὴν τιθέμενοι. νῦν δὲ κείσθω
ἐν τῷ νοητῷ. κατ' ἄλλην δὲ ὁδὸν τὸ προσεχὲς τῆς φύσεως αὐτῆς μεταδιώκω-
μεν. λέγωμεν δὴ τὰ μὲν πρώτως εἶναι μεριστά, καὶ τῇ αὐτῶν φύσει σκεδα- πρώτως μεριστά
στά· ταῦτα δὲ εἶναι, ὧν οὐδὲν μέρος ταὐτόν ἐστιν, οὔτε ἄλλῳ μέρει, οὔτε τῷ ὅλῳ.
τό τε μέρος αὐτῶν ἔλαττον εἶναι ἀνάγκη τοῦ παντὸς καὶ ὅλου. ταῦτα δέ ἐστι τὰ αἰσ- proprie μεριστόν.
θητὰ μεγέθη καὶ ὄγκοι· ὧν ἕκαστον ἴδιον τόπον ἔχει. καὶ οὐχ οἷόν τε ἅμα ταὐ-
τὸν ἐν πλείοσι τόποις εἶναι. ἡ δέ ἐστιν αὐτῇ ἀντιτεταγμένη οὐσία, οὐδα-
μῇ μερισμὸν δεχομένη, οὐ τόπου δεομένη, οὐδ' ἔν τινι τῶν ὄντων γιγνομένη,
οὔτε κατὰ μέρη, οὔτε κατὰ ὅλα, οἷον πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς οὖσιν ἐποχουμένη, οὐχ ἀμέριστον πῶς ἐστί.
ἵνα ἐν αὐτοῖς ἱδρυνθῇ, ἀλλ' ὅτι μὴ δύναται τὰ ἄλλα ἄνευ αὐτῆς εἶναι, μηδὲ θέλει,
ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχουσα οὐσία, κοινὸν ἁπάντων τῶν ἐφεξῆς, οἷον κέντρον
ἐν κύκλῳ, ἀφ' οὗ πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν περιφέρειαν γραμμαὶ ἐξημμέναι, οὐ-
δὲν ἧττον ἐῶσιν αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ μένειν, ἔχουσαι τὴν γένεσιν παρ' αὐτοῦ καὶ τὸ Αμεριστον centrum, &
εἶναι, καὶ μετέχουσι μὲν τοῦ σημείου, καὶ ἀρχὴ τὸ ἀμερὲς αὐτοῖς, προῆλθον cardo omnium.
δὲ ἐξαψάμεναι αὐτὰς ἐκεῖ. τούτου δὴ τοῦ πρώτως ἀμερίστου ὄντος ἐν τοῖς
νοητοῖς, καὶ τοῖς οὖσιν ἀρχηγοῦ, καὶ αὖ ἐκείνου τοῦ ἐν αἰσθητοῖς μεριστοῦ πάντη, μεριστὸν πάντη, αἰσθητά.
πρὸ μὲν τοῦ αἰσθητοῦ, καὶ ἐγγύς πως τούτου, καὶ ἐν τούτῳ, ἄλλη ἐστὶ φύσις, μεριστὴ
μὲν οὐ πρώτως ὥσπερ τὰ σώματα, μεριστὴ γε μὴν γιγνομένη ἐν τοῖς σώμασιν. Quomodo Animae
ὥστε διαιρουμένων τῶν σωμάτων, μερίζεσθαι μὲν καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς εἶδος, ὅ- μεριστόν.
λον μέντοι ἐν ἑκάστῳ τῶν μερισθέντων εἶναι. πολλὰ τὸ αὐτὸ γιγνόμενον.

Energia sua, qualitates et colores tota sunt in multis [illegible]

ὧν ἕκαστον τῷ ἄλλῳ ἀπέστη, ἄλλα ταῦτα μεριστὸν λεγόμενα· ἄλλα, χροιαί καὶ ποιότη-
τες πᾶσαι, καὶ ἑκάστη μορφή, ἥτις δύναται ὅλη ἐν πολλοῖς ἅμα εἶναι διεστηκόσιν, οὐ
μόριον ἔχουσα πεπονθὸς τὸ αὐτό, ὅπερ ἄλλο πάσχει· διὸ δὴ μεριστὸν πάντη καὶ τοῦτο θε-
τέον. πρὸς δὲ τῇ ἀμερίστῳ πάντη φύσει, ἄλλη ἐφεξῆς οὖσα ἀπ' ἐκείνης ἐστὶ φύ-
σις, ἔχουσα μὲν τὸ ἀμέριστον ἀπ' ἐκείνης, προόδῳ δὲ τῇ ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν
ἑτέραν σπεύδουσα φύσιν, εἰς μέσον ἀμφοῖν κατέστη· τοῦ τε ἀμερίστου καὶ πρώτου,
καὶ τοῦ περὶ τὰ σώματα μεριστοῦ, τοῦ ἐπὶ τοῖς σώμασιν· οὐχ ὅντινα τρόπον
χρόα καὶ ποιότης πᾶσα· πολλαχοῦ μέν ἐστιν ἡ αὐτὴ ἐν πολλοῖς σωμάτων ὄγ-
κοις· ἀλλ' ἔστι τὸ ἐν ἑκάστῳ, ἀφεστὼς τοῦ ἑτέρου πάντη, καθόσον καὶ ὄγκος ὄγ-
κου ἀπέστη· κἂν τὸ μέγεθος δὲ ἓν ᾖ· ἀλλὰ τό γε ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ταὐ-
τόν, κοινωνίαν οὐδεμίαν εἰς ὁμοπάθειαν ἔχει· ὅτι τὸ ταὐτὸν τοῦτο, ἕτερον, τὸ δ' ἕ-
τερόν ἐστι· πάθημα γὰρ τὸ ταὐτόν, οὐκ οὐσία ἡ αὐτή· ἣν δὲ ἐπὶ ταύτῃ τῇ φύσει
φαμὲν εἶναι τῇ ἀμερίστῳ προσχωροῦσαν φύσιν, οὐσία τέ ἐστι καὶ ἐγγίνεται σώ-
μασι· περὶ ἃ καὶ μερίζεσθαι αὐτῇ συμβαίνει, οὐ πρότερον τοῦτο πασχούσῃ, πρὶν
σώμασιν ἑαυτὴν δοῦναι· ἐν οἷς οὖν γίγνεται σώμασι, κἂν ἐν τῷ μεγίστῳ γί-
γνηται καὶ ἐπὶ πάντων διεστηκότι, δοῦσα ἑαυτὴν τῷ ὅλῳ, οὐκ ἀφίσταται τοῦ
ἓν εἶναι· οὐχ οὕτως ὡς τὸ σῶμα ἕν· τῷ γὰρ συνεχεῖ τὸ σῶμα ἕν· ἕκαστον δὲ τῶν
μερῶν ἄλλο, τὸ δ' ἄλλο καὶ ἀλλαχοῦ· οὐδ' ὡς ποιότης μία· ἡ δὲ ὁμοῦ μεριστή τε καὶ
ἀμέριστος φύσις, ἣν δὴ ψυχὴν εἶναί φαμεν, οὐχ οὕτως ὡς τὸ συνεχὲς μία, μέρος
ἄλλο, τὸ δ' ἄλλο ἔχουσα· ἀλλὰ μεριστὴ μέν, ὅτι ἐν πᾶσι μέρεσι τοῦ ἐν ᾧ ἐστιν·
ἀμέριστος δέ, ὅτι ὅλη ἐν πᾶσι, καὶ ἐν ὁτῳοῦν αὐτοῦ ὅλη· καὶ ὁ τοῦτο κατιδὼν
τὸ μέγεθος τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς κατιδών, ὅσον θεῖον τὸ
χρῆμα αὐτῆς, καὶ θαυμαστόν· ἐκ τῶν ὑπὲρ τὰ χρήματα φύσεων· μέγεθος
οὐκ ἔχουσα, παντὶ μεγέθει σύνεστι· καὶ ὡδὶ οὖσα, ὡδὶ πάλιν αὖ ἐστιν, οὐκ
ἄλλῳ, ἀλλὰ τῷ αὐτῷ· ὥστε μεμερίσθαι καὶ μὴ μεμερίσθαι αὖ· μᾶλλον δὲ μήτε με-
μερίσθαι αὐτήν, μήτε μεμερισμένην γεγονέναι· μένει γὰρ μεθ' αὐτῆς ὅ-
λη· περὶ δὲ τὰ σώματά ἐστι μεμερισμένη· τῶν σωμάτων τῷ οἰκείῳ με-
ριστῷ οὐ δυναμένων αὐτὴν ἀμερίστως δέξασθαι· ὥστε εἶναι τῶν σωμάτων
πάθημα τὸν μερισμόν, οὐκ αὐτῆς· ὅτι δὲ τοιαύτην δεῖ τὴν ψυχῆς φύσιν,
καὶ ὅτι παρὰ ταύτην οὐχ οἷόν τε εἶναι ψυχήν, οὔτε ἀμέριστον οὖσαν μόνον.

Quid intersit inter ἀμέριστον accidens, et Animam.

Quomodo Anima sit tota in toto et in qualibet parte tota.

οὐ τεμνομένου, ἀλλ' ἀναλογικῶς ἀμφοτέρων τὸν τρόπον εἶναι, κατὰ δὲ τὴν. εἰ
τε γὰρ οὕτως ἢ ὡς τὰ σώματα· ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο ἔχον σώματος, οὐ κοινοῦ τοῦ ἑτέρου
παθόντος, τὸ ἕτερον μέρος εἰς αἴσθησιν ἦλθε τοῦ παθόντος. ἀλλ' ἡ κοινὴ αὐτὴ ψυχή,
οἷον ἡ περὶ τὸν δάκτυλον. ὥστε ἕτερα καὶ φύσει αὐτῆς οὐ τέμνεται, ἡ αὐτὸ τὸ παθὸν μέρος.
πολλαί τε ὅλως ἢ τῶν ψυχαί, αἱ διοικοῦσαι ἕκαστον ἡμῶν, καὶ ἄλλο τὸ παθὸν τὸ
διορθοῦμεν· ἀλλ' αὗται χωρὶς ἀλλήλων. τὸ γὰρ ζῶντος ψυχαὶ ἅμα εἰς ἓν ζῶντι εἰσὶ, μαλλον ται.
οὐ γὰρ δὴ ὅπερ αἰσθανόμενοι αὐτοῖς λέγοιεν, ὡς διαδόσει ἐπὶ τὸ ἡγεμονοῦν ψυχῆς
μέρος χρῆσθαι, ἀνεξετάστως λέγεται. πῶς ἐστι καὶ μερίζουσι· καὶ τὸ μὲν, ἄλλο· τὸ δ'
ἄλλο φησίν· τὸ δὲ ἡγεμονοῦν, ὅπη ποτ' ἐστὶ διαιροῦντες ἕκαστον, καὶ
τινὶ διαφορᾶς ποιότητος, ἑνὸς καὶ ζῶντος ὄντος οὐ ὄντος· καὶ πό τὸ παθόμενον
τὸ ἡγεμονοῦν, ἢ καὶ τὸ ἀμφότερον αἰσθητικὸν. καὶ ἅμα μόνον. ἅμα αὐτῷ προσπ
σι τῷ ἡγεμονοῦντι, ἐν τίνι τό ποτε ὑφ' ἑνὸς τὸ αἴσθημα αἰσθητικόν· εἰ δὲ ἄλλω
μέρει τῆς ψυχῆς, αἰσθάνεται οὐ συμφυὲς τὸ δὲ τὸ μέρος, οὐ διαδόσει τοῦ ἡγεμονοῦντος
τὸ αὐτὸ πάθημα· οὐδὲ αἴσθησις. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ ἡγεμονοῦντι ἡ πρὸς τὰ
ἰσόμορφα αὐτοῖς προσάγεται. καὶ αἰσθάνονται δὲ καὶ οὐ καθ' ἓν· μᾶλλον
γάρ· ἡ πολλαὶ αἰσθήσεις καὶ αὐτοῦ εἰσὶ: ἐκεῖ δὲ καὶ τὸ ποιοῦν πάσχει. ἀλλ' ἡ μὲν,
ὅλη περὶ ὅλου ὡς ἕτερον ἔχω. ἢ ὅτι τὸ ὅλης πάθημα ἡ αἰσθόμενον. τοῦτο ἔχει
τὸ πάθημα, ἀγνοήσει ὅτε συμπάσχει τῆς πρώτης. ἢ καὶ ἕκαστον μέρος ψυχῆς αἰσθ
άνεται, δεξιὸν ὅπου ἐστὶν ἡγεμονικὸν εἶναι· εἰ δὲ μὴ μόνον τὸ ἡγεμονοῦν,
ἀλλὰ καὶ ὅλον μέρος αἰσθητικὸν, διὰ τί τὸ μὲν ἡγεμονοῦν ἐστι. τὸ δὲ, οὔ. ἢ τί
ἡ τοῦ κοινοῦ αἴσθησιν ἀνιέναι. πῶς δὲ καὶ τὰς ἐκ πολλῶν αἰσθήσεων. οἷον
ἐκ τῶν καὶ ὀμμάτων, ἐν τί γνώσεται. ἢ δεῖ πάντη ἐν ἡ ψυχὴ ᾖ. οἷον ἀμερι
στον πάντη καὶ φύσει αὐτοῦ ἐν, καὶ πάντη πλῆθος καὶ μεριστὸν ἐμφαίνοιτο φύσιν. ὃ
δὲ ὅλον ὅ, τι ἂν ψυχὴ καταλάβοι, εὔψυχον εἶναι. ἀλλ' οἷον περὶ κεντρόν
σαφὲς ἐκάστου ἑκάστου, ἀπέχον ἴσα πάντας τοῦ ζῴου ὄγκον. διάφορα
οὕτως ἐν τε καὶ πολλά. καὶ μεμερισμένην καὶ ἀμέριστον ψυχὴν εἶναι· καὶ μὴ ἀπεῖναι ὡς
ἀδύνατον τὸ αὐτὸ καὶ ἓν, πολλαχοῦ εἶναι. εἰ γὰρ τοῦτο μὴ παραδέχοιμεν
ἢ τὰ πάντα συνέχον καὶ διοικοῦσα φύσις οὐ κεῖται. ἢ τίς ὅλως τε πάντα περι
λαβοῦσα ἔχει. καὶ μετὰ φρονήσεως ἄγει. πλήθος μὲν οὐ ἔχει ἐπεὶ πᾶν τὸ πολὺ
ἓν ὄντα· εἰ δὲ, ἵνα ἓν τὸ συνέχον· τῷ μὲν πολλῷ αὐτῆς ἐστι· ζωοχορη

τοῦ δὲ τοῖς μεριστοῖς πᾶσι· τὸ δὲ ἀμέριστον ἐν τοῖς φρονίμοις ἀεὶ· ἐν οἷς δὲ μὴ φρόνησις, τὸ ἐν δὴ τοῦ ζητουμένου μιμεῖται τοῦτο. τοῦτ' ἄρα ἐστὶ τὸ θείως ᾐνιγμένον· τῆς ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἐχούσης καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς, τρίτον ἐξ ἀμφοῖν συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος. ἔστιν οὖν ψυχὴ ἓν καὶ πολλὰ οὕτως. τὰ δὲ ἐν τοῖς σώμασιν εἴδη, πολλὰ καὶ ἕν. τὰ δὲ σώματα πολλὰ μόνον. τὸ δ' ὑπέρτατον, ἓν μόνον :-

ΚΘ

-:- Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ οὐσίας ψυχῆς δεύτερον :-

Ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ, ἡ ἀληθινὴ οὐσία· νοῦς τὸ ἄριστον αὐτοῦ. ψυχαὶ δὲ κἀκεῖ. ἐκεῖθεν γὰρ καὶ ἐνταῦθα. κἀκεῖνος ὁ κόσμος, ψυχὰς ἄνευ σωμάτων ἔχει. οὗτος δὲ τὰς ἐν σώματι γινομένας καὶ μεριζομένας τοῖς σώμασιν. ἐκεῖ δὲ ὁμοῦ μὲν νοῦς πᾶς· καὶ οὐ διακεκριμένον οὐδὲ μεμερισμένον. ὁμοῦ δὲ ψυχαὶ ἐν αἰῶνι τῷ κόσμῳ, οὐκ ἐν διαστάσει τοπικῇ. νοῦς μὲν οὖν ἀεὶ ἀδιάκριτος καὶ οὐ μεριστός. ψυχὴ δὲ ἐκεῖ ἀδιάκριτος καὶ ἀμέριστος. ἔχει δὲ φύσιν μερίζεσθαι. καὶ γὰρ ὁ μερισμὸς αὐτῆς, τὸ ἀποστῆναι καὶ ἐν σώματι γενέσθαι. μεριστὴ οὖν εἰκότως περὶ τὰ σώματα λέγεται εἶναι, ὅτι οὕτως ἀφίσταται καὶ μεμέρισται. πῶς οὖν καὶ ἀμέριστος. οὐ γὰρ ὅλη ἀπέστη, ἀλλ' ἔστι τι αὐτῆς οὐκ ἐληλυθὸς ὃ οὐ πέφυκε μερίζεσθαι. τὸ οὖν ἐκ τῆς ἀμερίστου, καὶ τῆς περὶ τὰ σώματα μεριστῆς, ταὐτὸν τῷ ἐκ τῆς ἄνω καὶ κάτω ἰούσης. καὶ τῆς ἐκεῖ ἠρτημένης. ῥυείσης δὲ μέχρι τῶνδε οἷον γραμμῆς ἐκ κέντρου. ἐλθοῦσα δὲ ἐνθάδε, τούτῳ τῷ μέρει ὁρᾷ, ὡς καὶ αὐτῷ τῷ μέρει σώζειν τὴν φύσιν τοῦ ὅλου. οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα μόνον μεριστή· ἀλλὰ ἀμέριστος. τὸ γὰρ μεριζόμενον αὐτῆς, ἀμερίστως μερίζεται. εἰς ὅλον γὰρ τὸ σῶμα δοῦσα αὑτὴν καὶ μὴ μερισθεῖσα τῷ ὅλη εἰς ὅλον τῷ ἐν παντὶ εἶναι μεμέρισται :-

[illegible]

※ Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ ψυχῆς ἀποριῶν πρῶτον.

Περὶ ψυχῆς ὅσα ἀπορήσαντας δεῖ εἰς εὐπορίαν καταστῆναι, ἢ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀπορίαις στάντας, τοῦτο γοῦν κέρδος ἔχειν, εἰδέναι τὸ ἐν τούτοις ἄπορον, ὀρθῶς ἂν ἔχοι τὴν πραγματείαν ποιήσασθαι. περὶ τίνος γὰρ ἄν τις μᾶλλον τὸ πολὺ λέγων καὶ σκοπούμενος, εὐλόγως ἂν διατρίβοι ἢ περὶ ταύτης. διά τε πολλὰ καὶ ἄλλα, καὶ ὅτι ἐπ᾽ ἄμφω τὴν γνῶσιν δίδωσιν. ὧν τε ἀρχή ἐστι καὶ ἀφ᾽ ὧν ἐστι. πειθοίμεθα δ᾽ ἂν καὶ τῷ τοῦ θεοῦ παρακελεύσματι, αὐτοὺς γινώσκειν προστάττοντος, περὶ τούτου τὴν ζήτησιν ποιούμενοι. ζητεῖν δὲ τά τε ἄλλα καὶ εὑρεῖν βουλόμενοι, δίκαιον ἂν εἴη ζητεῖν, τί ποτ᾽ ἐστὶ τοῦτο ζητοῦν. τό τε ἐραστὸν ποθοῦντες λαβεῖν θέαμα τοῦ νοῦ. ἦν γὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ νῷ διττόν. ὥστε εὐλόγως ἐν τοῖς κατὰ μέρος, τὸ μὲν οὕτω μᾶλλον, τὸ δὲ ἄλλως. τὰς δὲ ὑποδοχὰς τῶν θεῶν ὅπως σκεπτέον. ἀλλὰ τοῦτο μέν, ὅταν πῶς ἐν σώματι ψυχὴ γίνεται ζητῶμεν. νῦν δὲ πάλιν ἴωμεν ἐπὶ τοὺς λέγοντας ἐκ τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, καὶ τὰς ἡμετέρας εἶναι. οὐ δὲ γὰρ ἴσως ἱκανὸν φήσουσιν εἶναι τὸ φθάνειν καὶ τὰς ἡμετέρας μέχρι τῶν αὐτῶν, μέχρις ὧν καὶ ἡ τοῦ παντὸς ψυχὴ ἔρχεται. μηδὲ τὸ ὁμοίως νοερόν. καὶ εἰ συγχωροῖεν τὸ ὁμοίως, τοῦ μὴ μόρια αὐτῆς εἶναι. εἶναι γὰρ ὁμοειδῆ καὶ τὰ μέρη τοῖς ὅλοις. παραθήσονται δὲ καὶ πλάτωνα τοῦτο δοξάζοντα, ὅταν πιστούμενος τὸ πᾶν ἔμψυχον εἶναι, λέγῃ, ὡς σῶμα μέρος ὂν τοῦ παντὸς τὸ ἡμέτερον, οὕτω καὶ ψυχὴν τὴν ἡμετέραν, μέρος τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς εἶναι. καὶ τὸ συνέπεσθαι δὲ ἡμᾶς τῇ τοῦ παντὸς περιφορᾷ, καὶ λεγόμενον καὶ δεικνύμενον ἐναργῶς εἶναι, καὶ τὰ ἤθη καὶ τὰς τύχας ἐκεῖθεν λαμβάνοντας. ἔσω τε γενομένους ἐν αὐτῷ, ἐκ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς τὴν ψυχὴν λαμβάνειν. καὶ ὅπερ ἐν ἡμῖν, μέρος ἕκαστον παρὰ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς λαμβάνει, οὕτω καὶ ἡμᾶς ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον, μέρη πρὸς τὸ ὅλον ὄντας, παρὰ τῆς ὅλης ψυχῆς μεταλαμβάνειν ὡς μέρη. καὶ τὸ ψυχὴ δὲ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, τὸ αὐτὸ τοῦτο σημαίνειν, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔξωθεν ψυχῆς καταλείποντος μετὰ τὴν τοῦ ὅλου. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ ἀψύχου παντὸς ἐπιμελουμένη. πρὸς δὴ ταῦτα πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον. ὡς ὁμοειδῆ τιθέμενοι τῷ ταὐτὰ ἐφάπτεσθαι, τὸ αὐτὸ γένος κοινὸν διδόντες, ἔξω ποιοῦσι τὸ μέρος εἶναι. ἀλλὰ μᾶλλον τὴν αὐτὴν καὶ μίαν, καὶ ἑκάστην πᾶσαν, δίκαιον πρὸ

Spiraculum vitae

Quomodo sit intelligendum quod dixit plato πᾶσα δὲ ψυχή etc.

ἀνθυποφέρει· μία δὲ ποιοῦντες, εἰς ἄλλο ἀνάγουσιν, ὅμως καί τι τὸ δὲ τοῦτο. ἀλλ᾽
οὐ δυνατὸν αὐτό, ἢ κόσμον ἤ τινος ἄλλου αὐτὸ ποιεῖ· ὅ καὶ κόσμου καὶ ὅ τούτου ψυχήν.
Καὶ γὰρ ὀρθῶς ἔχει μὴ παρ᾽ αὐτὴν ψυχήν τινος εἶναι, ἐπεὶ οὐ ζῷον· ἀλλ᾽ εἶναι ἢ μή τι
ἐστὶν ὅλως· τὰ δὲ ὁ ζῷόν τινος, γίνεται ποτὲ κατὰ συμβεβηκός· τὸ ζῷον δὲ
λαβεῖν τὸ μέρος ἐν τοῖς τοιούτοις πῶς λέγεται σαφέστερον· τὸ μὲν οὖν ἐπὶ σωμάτων
μέρος· ἢ τὸ ὁμοειδὲς τὸ σῶμα ἅτε ἀνομοιοειδές, ἀνάλογον· ἐν ἄλλῳ νομόνον σημαινόμενον,
ὡς ἐπὶ τῶν ὁμοιομερῶν, ὅταν λέγηται μέρος, κατὰ τὸν ὄγκον ἐστὶ τὸ μέρος, ἢ κατὰ τὸ εἶδος·
οἷον τὴν λευκότητα· οὐ γὰρ ἡ ἐν τῷ μορίῳ τοῦ γάλακτος λευκότης, μέρος ἐστὶ τῆς τοῦ
παντὸς γάλακτος λευκότητος· ἀλλὰ μορίου μέν ἐστι λευκότης, μόριον δὲ οὐκ ἔστι
λευκότητος· ἀμερὴς γὰρ ὅλως καὶ οὐ ποσὸν ἡ λευκότης· ἀλλ᾽ αὐτοῦ τὸ μὲν οὕτως·
ὅταν δὲ ἐπὶ τῶν οὐ σωμάτων λέγωμεν μέρος, ἢ τοιούτως ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν λεγό-
μεν αὐτῆς ὡς τῆς δυὸ τῶν δέκα, ἔστω δὲ ἐπὶ πεπλησμένον τὸ λεγόμενον. ἢ ὡς κύκλου
καὶ γραμμῆς μέρος· ἢ ὡς ἐπὶ σημείου μέρος τὸ θεώρημα. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν μοναδικῶν
σχημάτων, ἀνάγκη ὥσπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων, διαιρουμένου τοῦ ὅλου εἰς τὰ μέρη
μερισμοῦ· ἀλλ᾽ ὅπως δὴ τὰ μέρη ἐκ τῶν ὅλων ἄρα· ποσὸν ἔχοντα· καὶ τὸ εἶναι οὕτω
ποσὸν ἔχοντας, οὐ τὸ αὐτὸ ποσὸν ὄντα, μείζω καὶ ἐλάττω διαιρούμενα γίνεται· εἰ δὲ τοῦ-
το, οὐκ οἶδα χεῖται ἐπὶ ψυχῆς τὸ μέρος λέγεσθαι· οὐ γὰρ ποσὸν οὕτως ὥστε διαιρεῖσθαι ἐπὶ
σὸν, τὴν δὲ μονάδα εἶναι· ἀλλ᾽ ἄτοπα γὰρ πολλὰ καὶ ἄτοπα συμβήσεται· καὶ οὐ χεῖρον
δεῖ καὶ εἰ κατὰ τῶν μοναδῶν, ἡ ψυχὴ ἐστίν· ἢ ἐξ αὐτῶν συγκειμένη ἡ
ψυχή· καὶ ὅτι καὶ τὸ μέρος τῆς ὅλης ψυχῆς, συγχωρεῖται ὁμοειδὲς εἶναι· τὸ δὲ ἐπὶ
τοῦ σώματος, οὐ κατὰ τὸ μέρος οἷον τὸ ὅλον εἶναι· οἷον κύκλου ἢ τετραγώνου.
ἢ οὐ πάντως ὁμοίως ἀφ᾽ ὧν ἐστὶ λαβεῖν τὸ μέρος· οἷον ἐπὶ τῶν τριγώνων
τριγώνων· ἀλλὰ παραλλάσσοντα· τὴν δὲ ψυχὴν ὁμοειδῆ τι δεῖ εἶναι· καὶ ἐπί γε
μέντοι, τὸ μὲν μέρος, ἐστὶ τὸ γραμμὴ εἶναι· ἀλλὰ τῷ μεταθέσει διαφορὰ καὶ ἐνταῦ-
θα· ἐπὶ δὲ ψυχῆς ἡ διαφορὰ τῷ μετατίθεσθαι τὸ τῆς περιοχῆς πρὸς τὴν ὅλην,
ποσόν τι ἐστὶ καὶ σῶμα· τὴν διαφορὰν λαμβάνουσα καθὸ ψυχὴ πρὸς τὸ πο-
σοῦ· ἀλλ᾽ ὑπὸ κατὰ τὸ ποσὸν ὁμοία καὶ ὅλη· φαίνεται δὲ οὐ δὴ μερίζομένη
οὕτως, ὡς τὰ μεγέθη· οὐδὲ συγχωρητέον οὐδὲ αὐτῇ, κατὰ τὰς μονάδας
τὴν ὅλην εἰς μέρη· ἀναγκαῖον γὰρ τὴν ὅλην· καὶ ὅνομα μόνον εἰ ἂν, ἅπερ ποσὸν
ἦν παρ᾽ ἑαυτῆς· ὡς εἰ οἶνον μερισθείς τις εἰς πολλάς, ἕκαστον τὸ ἐν ἑκάστῳ ἀμφορεῖ λέγοι

ἡ ἀπὸ ἀρχῆς πολ·

μέρος οἷον τὸ ὅλον· ἆρ' οὖν οὕτω μέρος ὡς θεώρημα ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης λέγεται, τῆς ὅλης
ἐστὶ σῆμα αὐτῆς μὲν μενούσης οὐδὲν ἧττον· τοῦ δὲ μερισμοῦ οἷον προφορᾶς καὶ ἐνερ-
γείας ἑκάστου οὔσης· ἐν δὴ τῷ τοιούτῳ ἕκαστον μὲν, δυνάμει ἔχει τὴν ὅλην ἐπιστήμην·
ἡ δέ ἐστιν οὐδὲν ἧττον ὅλη. εἰ δὴ οὕτως ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς τε ὅλης καὶ τῶν ἄλλων, οὐκ ἂν
ἡ ὅλη ἧς τὰ τοιαῦτα μέρη, ἔσται τινός· ἀλλ' αὐτὴ ἀφ' αὐτῆς. οὐ τοίνυν οὐδὲ τοῦ κόσμου·
ἀλλά τις καὶ αὐτὴ τῶν ἐν μέρει· μέρη ἄρα πᾶσαι μιᾶς· ὁμοειδεῖς οὖσαι. ἀλλὰ πῶς ἡ
μὲν, κόσμου· αἱ δὲ μέρη τοῦ κόσμου· ἀλλ' ἆρα οὕτω μέρη, ὥσπερ ἂν καὶ ἐφ' ἑνὸς ὁτουοῦν ζῴου
τις ἂν εἴποι τὴν ἐν τῷ δακτύλῳ ψυχὴν μέρος τῆς ἐν τῷ παντὶ ζῴῳ ὅλης, ἀλλ' οὗτός
γε ὁ λόγος, ἢ οὐδεμίαν ποιεῖ ψυχὴν, ἔξω σώματος γίνεσθαι, ἢ πᾶσαν οὐκ ἐν σώματι·
ἀλλ' ἔξω τοῦ σώματος τοῦ κόσμου τὴν τοῦ παντὸς λεγομένην· τοῦτο δὲ σκεπτέον.
νῦν δὲ ὡς λέγοιτο ἂν κατὰ τὴν εἰκόνα ἐξεταστέον· εἰ γὰρ ἡ τοῦ παντὸς παρέχοι αὑ-
τὴν πᾶσι τοῖς ἐν μέρει ζῴοις, καὶ οὕτω μέρος ἑκάστη· διαιρεθεῖσα μὲν, οὐκ ἂν αὐτὴ
ἑκάστῳ παρέχοι· ἡ αὐτὴ δὲ πανταχοῦ ὡς αὐτὴ ὅλη, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐν πολλοῖς ἅμα οὖσα·
τοῦτο δέ, οὐκέτι ἂν, τὴν μὲν, ὅλην· τὴν δὲ μέρος ἂν εἶναι παράσχοιτο· καὶ μάλιστα
οἷς τὸ αὐτὸ δύναμις πάρεστιν· ἐπεὶ καὶ οἷς ἄλλο ἔργον· τῷ δὲ ἄλλο· οἷον ὀφθαλμοῖς
καὶ ὠσίν· οὐ μόριον ἄλλο ψυχῆς ὁράσει, ἄλλο δὲ ὠσὶ λεκτέον παρεῖναι· ἄλλων δὲ τὸ
μερίζειν οὕτως, ἀλλὰ τὸ αὐτό, κἂν ἄλλη δύναμις ἐν ἑκατέροις ἐνεργῇ· εἰσὶ γὰρ ἐν
ἀμφοτέραις ἅπασαι· τῷ δὲ τὰ ὄργανα διάφορα εἶναι, διαφόρους τὰς ἀντι-
λήψεις γίνεσθαι· πάσας μέντοι εἰδῶν εἶναι, εἰς εἶδος πάντα δυναμένης μορφοῦσθαι·
δηλοῖ δὲ καὶ τὸ εἰς ἓν ἀναγκάζεσθαι ἥκειν πάντα ἰέναι· τῶν δὲ ὀργάνων δι' ὧν, μὴ πάντα
δύνασθαι δέχεσθαι· καὶ τὰ μὲν παθήματα διάφορα γίνεσθαι τοῖς ὀργάνοις· τὴν δὲ
κρίσιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ οἷον δικαστοῦ· καὶ τὰ λεγόμενα καὶ τὰ πραχθέντα κα-
τανενοηκότος. ἀλλ' ὅτι ἕν τε πανταχοῦ, εἴρηται καὶ ἐν ταῖς διαφόροις τῶν ἔργων.
εἴτε ὡς αἱ αἰσθήσεις, οὐ δυνατὸν ἕκαστον αὐτῶν νοεῖν, ἀλλ' ἐκείνην· εἰ δὲ οἰκεία ἡ
νόησις, ἐφ' αὑτῆς ἑκάστη· ὅταν δὲ καὶ λογικὴ ᾖ ψυχή· καὶ οὕτω λογικὴ ὡς
ὅλη λέγεται, τὸ λεγόμενον μέρος ταὐτόν, ἀλλ' οὐ μέρος ἐστὶ τοῦ ὅλου. τί οὖν φατέον·
εἰ οὕτω μία, ὅταν τις ζητῇ τὸ ἐντεῦθεν· πρῶτον μὲν ἀπορῶν, εἰ οἷόν τε οὕτως
ἓν ἅμα ἐν πᾶσιν εἶναι· ἔπειτα ὅταν ἐν σώματι ᾖ, ἡ δὲ, μὴ ἐν σώματι. ἴσως γὰρ ἀκο-
λουθήσει, ἀεὶ ἐν σώματι πᾶσαν εἶναι, καὶ μάλιστα τὴν τοῦ παντός· οὐ γὰρ ὥσπερ ἡ ἡμετέ-
ρα λέγεται καταλείπειν τὸ σῶμα· καίτοι τινές φασι ὅτι τὸ μὲν καταλείψει· οὐ πάντη

δὲ ἐξ ὧν σύγκειται εἶναι· ἀλλ' ἢ ταύτῃ ἔξω σώματος εἶναι, ὥστε ἡ μέν, καταλείπεται· ἢ
οὔ· ἡ αὐτὴ οὖσα· ἐπεὶ μὲν οὖν τοῦ νοῦ, ἑτερότητι χωριζομένου ἢ αὐτοῦ κατὰ μέρη καὶ
ἀπ' ἀλλήλων· οὕτω δὲ ὁμοῦ ἀλλ'· ἀμφότερα· ἴσως γὰρ ἂν ἀνάπαυσιν ἡ ὁρμή· οὐδὲ μὴν τοιαύτη οὖ
σα ἀπορίαν κατέχοι· ἐπεὶ δὲ τῆς ψυχῆς τῆς λεγομένης μερίζεσθαι καὶ διαστῆναι κατὰ σώματα·
τοῦτο τὸ ἕν τι εἶναι πάλιν, πολλὰς ἂν ἔχει ἀπορίας· ἀλλὰ μήτι ἐπεὶ μὲν ἐν ζῴοις
ἀφεῖ αὐτό, μὴ πρότερον εἰς σώματα, ἀλλ' ἐξ ἐκείνου τὰς πάσας· τήν τε τοῦ ὅλου καὶ τὰς
ἄλλας, μέχρι τινὸς οἷον συνούσας καὶ μίαν, τῷ μὴ δὲ ἑνός τινος γίνεσθαι· τοῖς δὲ πέ
ρασιν αὐτῶν ἐξηρτημένας καὶ συνούσας ἀλλήλαις πρὸς τὸ ἄνω, ὧδε καὶ ὧδε ἐπιβάλλειν·
οἷον φωτὸς ἤδη πρὸς τῇ γῇ μεριζομένου κατ' οἴκους· καὶ οὐ μεμερισμένου ἀλλ' ὄντος ἑνὸς οὐδὲν
ζη ἧττον· καὶ τὴν μὲν τοῦ παντὸς ἀεὶ ὑπερέχειν, τῷ μηδὲ εἶναι αὐτῇ τὸ κατελθεῖν, μηδὲ
τὸ κάτω, μηδὲ ἐπιστραφῆναι τῇδε· τὰς δὲ ἡμετέρας, τῷ τε εἶναι ἀφωρισμένον
αὐταῖς τὸ μέρος ἐν τῷδε, καὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ προσδεομένου φροντίδος· τῆς μὲν οὖν
ἐοικυίας τῇ ἐν φυτῷ μεγάλῳ ψυχῇ, ἣ ἀπόνως τὸ φυτὸν καὶ ἀψοφητὶ διοικεῖ· τῆς κατ
ταὐτὸ τῆς ψυχῆς τοῦ παντός· τοῦ δὲ ἡμῶν κάτω, οἷον ἂν εὐλαὶ ἐν σαπέντι μέρει
τοῦ φυτοῦ γίγνοιντο· οὕτω γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἔμψυχον ἐν τῷ παντί· τῆς δὲ ἄλλης ψυχῆς
τῆς ὁμοειδοῦς τῷ ἄνω τῆς ὅλης, οἷον ἂν εἰ γεωργὸς ἐν φροντίδι τῶν ἐν τῷ φυτῷ
σκωλήκων γίνοιτο· καὶ τῆς μερίμνης πρὸς τῷ φυτῷ γίγνοιτο· ἢ εἴ τις ὑγιαίνοντα μὲν
καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὑγιαινόντων ὄντα, πρὸς ἐκείνοις εἶναι πρὸς οἷς ἐστιν·
ἢ πράξεσιν ἢ θεωρίαις ἐπ' αὐτὸν ἔχων· νοσήσαντος δὲ καὶ πρὸς ταῖς τοῦ σώματος
θεραπείαις ὄντος, πρὸς τῷ σώματι εἶναι· καὶ τοῦ σώματος γεγονέναι· ἀλλ' ἐπεὶ
ἡ μὲν σή, ἡ δὲ τοῦδε, ἡ δὲ ἄλλου ἐστίν· ἆρ' οὖν τοῦδε μὲν κατὰ τὸ κάτω· οὐ τοῦ
δὲ δέ, ἀλλ' ἐκείνου κατὰ τὸ ἄνω· ἀλλ' οὕτω γε Σωκράτης μὲν ἔσται, ὅταν ἐν σώματι·
καὶ ἡ Σωκράτους ψυχή· ἀπολεῖται δέ, ὅταν μάλιστα γένηται ἐν τῷ ἀρίστῳ· ἢ
ἀπολεῖται οὐδὲν τῶν ὄντων· ἐπεὶ κἀκεῖ οἱ νόες οὐ κατακερματίζονται, ὅτι μὴ σω
ματικῶς μεμέρισται εἰς ἕν· ἀλλὰ μένει ἕκαστος ἐν ἑτερότητι ἔχον τὸ αὐτὸ ὃ
ἐστιν εἶναι· οὕτω τοίνυν καὶ ψυχαὶ ἐφεξῆς καθ' ἕκαστον νοῦν ἐξηρτημέναι,
λόγοι νῶν οὖσαι, καὶ ἐξηπλωμέναι μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι· οἷον πολὺ ἐξ ὀλίγου γενό
μεναι· συναφεῖς τῷ ὀλίγῳ οὖσαι· ἀμερεστέρῳ ἑκάστῳ ἐκείνων, μερίζεσθαι ἤδη
θελήσασαι· καὶ οὐ δυνάμεναι εἰς πᾶν μερίζεσθαι, τὸ ταὐτὸν καὶ ἕτερον σώ
ζουσι· μένει τε ἑκάστη ἓν καὶ ὁμοῦ ἐν πᾶσι· εἴρηται δὲ κεφάλαιον τοῦ λόγου,

ὅτι συμβαίνει. καὶ αἱ συμμετρίαι πολλαὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἄνω· κατὰ τὰς αὐτὰς μετρίας εἶναι
καὶ οὐ μετρίας εἶναι. καὶ λόγος εἷς τοῦ κινουμένου πλειόνων εἶναι· καὶ ἀπὸ αὐτῆς λόγοι μερικοὶ καὶ ἄυ-
λοι ὡς ἐκεῖνα. διὰ τί δὲ ἡ μὲν τοῦ παντὸς ψυχὴ ὁμοειδὴς οὖσα πεποίηκε κό-
σμον. ἡ δὲ ἑκάστου οὔ. ἔχουσα καὶ αὐτὴ πάντα ἐν ἑαυτῇ. τὸ γὰρ δύνασθαι ἐν πολλοῖς
γίνεσθαι ἅμα καὶ εἶναι, εἴρηται. νῦν δὲ λεκτέον. τάχα γὰρ καὶ πῶς ταὐτὸν ἐν ἄλλῳ
καὶ ἄλλῳ, τὸ μὲν, τοδί· τὸ δὲ, τὸ δὲ ποιεῖ ἢ πάσχει· ἢ ἀμφότερα γνωσόμεθα. ἢ καὶ
αὐτό γε τοῦτο ζητητέον. πῶς οὖν καὶ διὰ τί κόσμον πεποίηκε· αἱ δὲ,
μέρος τι κόσμου διοικοῦσιν. ἢ θαυμαστὸν οὐδὲν. τοὺς τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην ἔχοντας,
τοὺς μὲν, πλειόνων. τοὺς δὲ ἐλαττόνων ἄρχειν. ἀλλὰ διὰ τί, πολὺ ἂν ἔχοι τις.
ἀλλ' ἔστιν, εἴποι τις ἂν καὶ ψυχῶν διαφορά, ἢ μᾶλλον. καθόσον ἡ μὲν, οὐκ ἀπέστη τῆς ὅ-
λης. ἀλλ' ἐκεῖ οὖσα περιέβαλε τὸ σῶμα. αἱ δὲ, ἤδη ὄντος. οἷον ἀδελφῆς
ψυχῆς ἀρχούσης μοίρας διέλαχον. οἷον προπαρασκευασάσης ταύτης αὐταῖς οἰ-
κήσεις. ἔστι δὲ καὶ τὴν μὲν, πρὸς τὸν ὅλον νοῦν ἰδεῖν. τὰς δὲ μᾶλλον, πρὸς τὸν αὐτῶν
τὸν ἐν μέρει. τάχα δ' ἂν καὶ αὗται δύναιντο ποιεῖν. τῆς δὲ ποιησάσης οὐκέτι οἷόν
τε καὶ αὐταῖς, πρώτης ἐκείνης ἀρξάσης. τὸ δ' αὐτὸ ἂν τις ἠπόρησε, κἂν ἥτισοῦν
καὶ ἄλλη πρώτη κατέσχε. βέλτιον δὲ λέγειν, τῷ ἐξηρτῆσθαι μᾶλλον τῶν ἄνω. ταῖς
γὰρ ἐκεῖ νενευκόσι δύναμις μείζων. σώζουσαι γὰρ αὐτὰς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ἐκ
τοῦ ἐκεῖ ποιοῦσι. δυνάμεως γὰρ μείζονος μὴ πάσχειν ἐν οἷς ποιεῖ. ἡ δὲ δύνα-
μις ἐν τῷ ἄνω μένειν. μένουσα οὖν ἐν αὐτῇ ποιεῖ προσιόντων. αἱ δὲ, αὐταὶ
προσῆλθον. ἀπέστησαν οὖν εἰς βάθος. ἢ πολὺ αὐτῶν καθελκυσθὲν, συνε-
φείλκυσε καὶ αὐτὰς ταῖς γνώμαις εἰς τὸ κάτω εἶναι. τὸ γὰρ δευτέρας καὶ
τρίτας, τῷ ἐγγύθεν καὶ τῷ πορρώτερον, ὑπονοητέον εἰρῆσθαι. ὥσπερ καὶ παρ' ἡ-
μῖν οὐχ ὁμοίως παρ' αὐταῖς ψυχαῖς ὑπάρχει τὸ πρὸς ἐκεῖνα. ἀλλ' οἱ μὲν, ἑνοῖντο
ἄν. οἱ δὲ, βάλλοιεν ἂν ἐγγὺς ἐφιέμενοι. οἷς δὲ, ἧττον ἂν ἔχοι τοῦτο.
καθόσον ταῖς δυνάμεσιν οὐ ταῖς αὐταῖς ἐνεργοῦσιν. ἀλλ' οἱ μὲν, τῇ πρώτῃ. οἱ δὲ,
τῇ μετ' ἐκείνην. οἱ δὲ, τῇ τρίτῃ. ἁπάντων τὰς πάσας ἐχόντων. ταῦτα
μὲν οὖν ταύτῃ. τὸ δ' ἐν φιλήβῳ λεχθὲν, παρεῖχεν ὑπόνοιαν, μοίρας
τῆς τοῦ παντὸς τὰς ἄλλας εἶναι. βούλεται δὲ ὁ λόγος, οὐ τοῦτο ὥς τις οἴεται.
ἀλλ' ὃ ἦν χρήσιμον αὐτῷ τότε, καὶ τὸν οὐρανὸν ἔμψυχον εἶναι. τοῦτο οὖν
πιστοῦται, λέγων. ὡς ἄτοπον τὸν οὐρανὸν ἄψυχον λέγειν. ἡμῶν οἳ μέρος

σώματος ἐχομένην τοῦ παντός, ψυχὴν ἐχόντων· πῶς γὰρ ἂν τὸ μέρος ἔχοι, ἀψύχου τοῦ
παντὸς ὄντος· [illegible] δὲ τῆς γνώμης αὐτοῦ ἐντίμως ποιεῖ· οὐ [illegible]
τῆς ψυχῆς τοῦ παντός, [illegible] ποιεῖ· ἐν τούτοις αὐτοῦ μηνύων [illegible], ἀφ'
οὗ καὶ ἡ τῶν ὅλων, ὁμολογεῖ ποιῶν καὶ τὴν [illegible]· τὴν δὲ διαφορὰν, [illegible] καὶ [illegible]
δίδωσι. τὸ δὲ ἐν τῷ Φαίδρῳ, ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου· τί γὰρ
αὐτὴ ἢ ὁ σώματος τὴν φύσιν διοικεῖ· καὶ ἡ πλανητή, ἢ ἀπλανής, ἡ ψυχὴ [illegible]· καὶ οὐχὶ μὲν,
[illegible] τοῦτο [illegible]· ἡ δὲ [illegible], [illegible] φησὶν ἐκ τοῦ παντός, μετεω-
ροπορούσα· οὐ [illegible]· ἀλλ' οἷον [illegible] καὶ τὸν κόσμον ποιεῖ· καὶ εἴ τις αὐτὴν
ἢ, οὕτω διοικεῖ· ἡ δὲ [illegible], ἀλλὰ ταύτην [illegible] ποιεῖ· τὸ δὲ
συννοῆσαι τὴν τοῦ παντὸς περιφορὰν· καὶ ἡ [illegible] καὶ [illegible]
οὐδὲν [illegible] τοῦτο, τὸ [illegible] εἶναι· [illegible] γὰρ ψυχὴ καὶ [illegible]
φύλαξ ἐστὶ τούτων, [illegible]· καὶ ὑδάτων· καὶ ἀέρος· καὶ πόλεων διαφόρων
οἰκήσεις· καὶ τῶν σωμάτων [illegible], καὶ τί ἂν φαίης ἔχειν ἐν τῷ παντὶ ὄντας, τῆς
τοῦ ὅλου ψυχῆς· καὶ περὶ τῆς περιφορᾶς συγχωρουμένου τὸ [illegible]· ἀλλ' αὐτὴ
τὴν μὲν ἄλλην ψυχὴν πρὸς ταῦτα· καὶ μάλιστα τὴν [illegible] ἐκείνου.
τὸ δὲ [illegible] ἐν αὐτῷ, καὶ [illegible] φασίν, [illegible] εἶναι οὐ
τῆς [illegible]· ταύτην μὲν οὖν, οὕτως ἂν ἐξηγοίμεθα· καὶ τοῦτο [illegible]
σύμφωνον [illegible] τὸν λόγον. ὥσπερ γὰρ τῆς αὐτῆς [illegible] οὔσης, [illegible]
καὶ ἡ τοῦ ὅλου, σύμπνοος, καὶ γὰρ [illegible] ὀλίγα μὲν καὶ πολλά· [illegible] δὲ καὶ ὅλως
περὶ διαφορᾶς ψυχῆς· καὶ νῦν συντόμως [illegible], ὅτι καὶ [illegible] τὰ σώματα μὲν ἂν
γίγνοιτο διαφορά, καὶ ἐν τοῖς [illegible] μάλιστα· καὶ ἐν τοῖς τῆς διανοίας ἔργοις· καὶ ἐν τῶν
πρεσβυγενῶν βίων· καλεῖ γὰρ τοὺς πρεσβυγενεῖς, φησὶ [illegible] τὰς ψυχὰς
[illegible]· εἰ δέ τις φύσιν ψυχῆς ὅλως ἐλάμβανοι, καὶ ἐν ταύταις [illegible] αἱ διαφο-
ραί, ἐν οἷς καὶ [illegible] καὶ [illegible], καὶ ὅτι [illegible] πάθη· [illegible] δὲ τὸ [illegible]
ἐν αὐτῇ, [illegible]· τοῦτο δέ, τὸ τὴν μὲν, ἐν οὐσίαις [illegible]· τὴν δὲ, ἐν γνώσει· τὴν δὲ,
ἐν ὀρέξει· καὶ [illegible] βλέπειν· καὶ [illegible] βλέπειν καὶ εἶναι καὶ [illegible] καὶ τὸ
[illegible] δὲ ταῖς ψυχαῖς καὶ [illegible], οὕτω [illegible] πάθεσι· ἀλλ' ἢ ποικίλον τὸ ὅλον σύν-
ταγμα αὐτῆς· εἰ γὰρ πᾶς λόγος πολὺς καὶ ποικίλος· ὡς [illegible] ψυχὴ [illegible]
πολλὰς μορφὰς ἔχον· διὰ τοῦτο, καὶ [illegible] ἐστι, καὶ οὐ [illegible] οὔσας
ὅλως ἀπ' ἀλλήλων· οὐδὲ τὰ [illegible] ἐν τοῖς οὖσι· ὁ [illegible] μὲν δὲ ἐν τοῖς σώμασι·

ἀριθμόν τινα ἀκόλουθον ἐστὶν εἶναι. καὶ γὰρ αὖ ὡς θέλουσι λέγοντες καὶ τὰς αὐτὰς τὰς μονὰς εἶναι· καὶ ἕκαστον ἓν ἀριθμὸν εἶναι. οὕτω γὰρ τὰ τόδε. τοῖς μὲν γὰρ ἐν σώμασι τῶν, τῇ φύσει τοῦ καθ' ἕκαστον ῥέοντος, ἀλλ' ἐκ παντὸς τοῦ ἀϊδίου ὄντος, δεῖ εἶναι κατ' εἶδος ἀεὶ ὑπάρχειν μένοντα τῶν ὄντων. τοῖς δὲ ἀπείρου ζῴων θεάσωσι οὖσι, τὸ εἶναί ἐστιν, ἐν τῷ ὅ ἐστιν ἀριθμῷ· ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχει· ὃ οὔτε γίνεται ὃ μὴ ἦν, οὔτε ὅ ἐστιν οὐκ ἔσται. ἐπεὶ καὶ ἀποιοῦντες εἶναι αὐτάς, ὅμως μὲν ὕλης οὐκ ἐκ. ἀλλὰ διὰ καὶ τοῦτο, ὅτι καὶ ἐξ αὐτοῦ οὖσι ἀεὶ προσθεῖναι. ὥστε μεταβολὴν ἐπ' αὐτὸ ἐπάγουσαι. ἀγνοοῦσι πλεῖον ποιεῖν ἢ ἄπειρον. καὶ διὰ τί νῦν, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ οὕτως. καὶ εἰ γὰρ ὁμοῦ δὲ οὐ καὶ ἴδιον, ἀεὶ περὶ πλέον καὶ ἄπειρον. καὶ ταῖς δὲ ψυχαῖς τοιοῦτον. πῶς οὖν ἄπειρον ἐστὶν αὐτῇ. ἐν τῇ δυνάμει τὸ ἄπειρον, ὅτι ἡ δύναμις ἄπειρος. οὐχ ὡς μερισθήσεται εἰς ἄπειρον. ἐπεὶ καὶ ὁ θεὸς οὐ πεπερασμένος. καὶ αὗται τοίνυν οὐ γὰρ περιγραφῇ ἄλλου ἑκάστη ἐστὶν ὅ ἐστιν, οἷον τοσαύτη. ἀλλ' αὐτή ἐστιν ὅσον ἐθέλει. καὶ οὔποτε μὴ ἐξελθοῦσα ἑαυτῆς. ἀλλ' ἐφθάνει μὲν πανταχοῦ, ὅπου πέφυκεν αὐτῆς ἐπὶ τὰ σώματα, εἰς ἃ πέφυκεν φθάνειν. οὐ μὴν ἀπεσπάσθη ἀφ' αὐτῆς, ὅταν ᾖ καὶ ἐν τῷ δακτύλῳ καὶ ἐν τῷ ποδί. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ παντὶ εἰς ὃ ἂν φθάνῃ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μέρει φυτοῦ. καὶ ἀποτετμημένῳ, ὥστε εἶναι καὶ ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς φυτῷ, καὶ τῷ ἀπ' αὐτοῦ τετμημένῳ. ἓν γὰρ τὸ σῶμα τοῦ παντός. καὶ ὡς ἐν ἑνί ἐστιν αὐτοῦ πανταχοῦ. καὶ σαπέντος δὲ ζῴου, ἐκ πολλῶν ἐξ αὐτοῦ, ἐγεγενημένου εἴ τι ἐστίν, ἡ τοῦ παντὸς ζῴου ψυχὴ ἐν τῷ σώματι. οὐ γὰρ ἔχει αὖ τὸ δεκτικὸν αὐτῆς. οὐ γὰρ ἂν ἀπέθανε. τὰ δὲ ἐν αὐτῆς φθορᾷ ἐπιτηδείως ἔχοντα πρὸς γένεσιν ζῴων, τὰ μὲν τῶνδε, τὰ δὲ τῶνδε ἴσχει ψυχήν. οὐδενὸς ὄντος οὗ ἀποστατεῖ. ὄντος δὲ τοῦ μὲν δεχομένου, τοῦ δὲ μὴ δεχομένου, καὶ τὰ γινόμενα οὕτως ἔμψυχα, οὐ πλείους ἐποίησε ψυχάς. ἐξήρτηται γὰρ τῆς μιᾶς ἡ μένει μία. ὥσπερ καὶ ἐν ἡμῖν ἀποτεμνομένων τινῶν. ἄλλων δὲ ἀντ' αὐτῶν φυομένων, τῶν μὲν ἀπέστη ἡ ψυχή, τοῖς δὲ προσεγένετο, ἕως ἡ μία μένει. ἐν δὲ τῷ παντὶ μένει ἀεὶ ἡ μία. τῶν δὲ ἐντός, τὰ μὲν ἴσχει, τὰ δὲ ἀποτίθεται, τῶν αὐτῶν ψυχικῶν μενόντων.

ἀλλὰ πῶς ἐγγίνεται σώματι ψυχή, ζητητέον. τίς ὁ τρόπος. καὶ πῶς. ἔχει γὰρ καὶ τοῦτο θαυμάσαι, εἴτε καὶ ζητῆσαι ἄξιον. ἐπεὶ τοίνυν διττὸς ὁ τρόπος τῆς εἰς σῶμα ψυχῆς εἰσόδου. ἡ μὲν γὰρ γίνεται ψυχῇ ἐν σώματι

πῶς ἐγγίνεται σώματι ψυχή.

Duplex σωμάτωσις.

οὔσης· τῆς τε μετενσωματουμένης· καὶ τῆς ἐκ σώματος ἀερίου ἢ πυρίνου εἰς γήϊνον
γινομένης· ἣν δὴ μετενσωμάτωσιν οὐ λέγουσιν εἶναι, ὅτι ἄδηλον ἀφ' οὗ ἡ εἰσ-
κρίσις· τῆς δὲ, ἐκ τοῦ ἀσωμάτου εἰς ὁτιοῦν σῶμα· ἣ δὴ καὶ πρώτη ἂν εἴη ψυχῇ
κοινωνία σώματι, ὀρθῶς ἂν ἐπισκέψασθαι περὶ ταύτης, τί ποτέ ἐστι τὸ γινόμενον
πάθος τότε· ὅτε ψυχὴ καθαρεύουσα σώματος πάντη, ἴσχει περὶ αὐτὴν σώματος
φύσιν· περὶ μὲν δὴ τῆς τοῦ παντὸς, ἐνταῦθα γὰρ ἴσως ἄρξασθαι, μᾶλλον δὲ ἀνα-
γκαῖον τυγχάνει, δεῖ δὴ τῷ λόγῳ τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἐμψύχωσιν, διδασκαλίας καὶ τοῦ
σαφοῦς χάριν γίγνεσθαι νομίζειν· ἐπεὶ οὐκ ἦν ὅτε οὐκ ἐψύχωτο τόδε τὸ πᾶν· οὐδ'
ἐν ᾧ ὅτε σῶμα ὑφειστήκει ψυχῆς ἀπούσης· οὐδὲ ὕλη ποτὲ, ὅτε ἀκόσμητον
ἦν· ἀλλ' ἐπινοεῖν ταῦτα χωρίζοντας αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων τῷ λόγῳ οἷόν τε· ἔξεστι
γὰρ ἀναλύειν τῷ λόγῳ καὶ τῇ διανοίᾳ πᾶσαν σύνθεσιν· ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς, ὧδε
ἔχει· σώματος μὲν μὴ ὄντος, οὐδ' ἂν προέλθοι ψυχή· ἐπεὶ οὐδὲ τόπος ἄλλος ἐστίν,
ὅπου πέφυκεν εἶναι· προϊέναι δὲ εἰ μέλλοι, γεννήσει αὑτῇ τόπον· ὥστε καὶ
σῶμα· τῆς δὴ στάσεως αὐτῆς ἐν αὐτῇ στάσει οἱονεὶ ῥωννυμένης, οἷον πολὺ φῶς
ἐκλάμψαν ἐπ' ἄκροις τοῖς ἐσχάτοις τοῦ πυρὸς, σκότος ἐγίνετο· ὅπερ ἰδοῦσα
ἡ ψυχὴ ἐπείπερ ὑπέστη, ἐμόρφωσεν αὐτό· οὐ γὰρ ἦν θεμιτὸν γειτονοῦν τι αὐτῇ
λόγου ἄμοιρον εἶναι· οἷον ἐνεδέχετο τὸ λεγόμενον ἀμυδρὸν, ἐν ἀμυδρῷ τῷ γενομένῳ·
γενόμενος δὴ οἷον οἶκός τις καλὸς καὶ ποικίλος, οὐκ ἀπετμήθη τοῦ πεποιηκότος·
οὐδ' αὖ ἐκοίνωσεν αὐτὸν αὐτῷ· ἀλλὰ πανταχοῦ πᾶς ἄξιος ἐπιμελείας νομισθεὶς,
ὠφελίμου μὲν ἑαυτῷ, τῷ εἶναι καὶ τῷ καλῷ· ὅσον δὴ τοῦ εἶναι δυνατὸν ἦν αὐτῷ μετα-
λαμβάνειν· ἀβλαβοῦς δὲ τῷ ἐφεστηκότι· ἄνω γὰρ μένων ἐπιστατεῖ· ἔμψυχος
τῷ τοιούτῳ τρόπῳ· ἔχων ψυχὴν οὐχ αὑτοῦ, ἀλλ' αὑτῷ, κρατούμενος· οὐ κρατῶν·
καὶ ἐχόμενος· ἀλλ' οὐκ ἔχων· κεῖται γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ ἀνεχούσῃ αὐτὸν, καὶ οὐδὲν ἄμοι-
ρόν ἐστιν . αὐτῆς· ὡς ἂν ἐν ὕδασι δίκτυον τεγγόμενον ζώῃ· οὐ δυνάμενον δὲ
αὑτοῦ ποιεῖσθαι ἐν ᾧ ἐστιν· ἀλλὰ τὸ μὲν δίκτυον ἐκτεταμένης ἤδη τῆς θαλάσσης,
συνεκτέταται, ὅσον αὐτὸ δύναται· οὐ γὰρ δύναται ἀλλαχόθι ἕκαστον τῶν
μορίων, ἢ ὅπου κεῖται εἶναι· ἡ δὲ τοσαύτη ἐστὶ τὴν φύσιν, ὅτι μὴ τοσήδε· ὥστε
παντὶ τῷ σώματι καταλαμβάνειν ἑνὶ τῷ αὐτῷ· καὶ ὅσον ἂν ἐκταθῇ ἐκεῖνο, ἐκεῖ ἐστί·
καὶ εἰ μὴ εἴη δὲ ἐκεῖνο, οὐδὲν ἂν αὐτῇ εἰς μέγεθος μέλοι· ἔστι γὰρ ἥτις ἐστί· τό-
σουτος γάρ ἐστι τὸ πᾶν, ὅπου ἐστὶν αὐτή· καὶ ὁρίζεται τοσοῦτον, ὅσον ἐμπροϊοῦσα σώζ-

Hypothesis, ab aeterno mundum corporeum fuisse animatum.

Materia est extra lucem, et variatione σκότος, quod ipsum anima mundi ἐμόρφωσε. Anima autem progreditur à prima mente.

Mundus quomodo Animatus.

ζῷον εἶναι αὐτὴν αὐτὸ ἔχει· καὶ τὸ εἶναι τῆς ἐστὶν ἡ ποίησις, ὁ ἐν λόγος ὁ πρὸ αὐτῆς. ὁ δὲ
λόγος τοιοῦτος ἦν, ὡς μὴ γενέσθαι τὰ ἔσχατα, ὅ ἐστι τὸ ἀεὶ δὴ ἐς αὐτὸν οὐ βουλό-
μενος γενέσθαι τὰ ἔσχατα· οὕτω δὴ ἀνάγκη εἶναι τὰς, χρὴ ἐπὶ γίνεσθαι τι τὸ ἄλλο οὕτως ἦν θεοῦ,
ὁμοῦ λαμβανόντων αὐτὰ ὄντα· οἷον τὸ ἐν ἀέρι· τὸ φῶς· ὃν ἥλιον· ἢ τὴν σελήνην
καὶ τὸ φῶς· ὃ περὶ τὸν ἥλιον· ὁμοῦ πάντα· τὰ ἑξῆς δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον
καὶ τρίτον ἔχοντα· καὶ ἐνταῦθα ψυχὴν ἀεὶ ἔσω εἶναι· εἶτα πρῶτα· καὶ τὰ ἐφεξῆς ὡς
πυρὸς ἐσχάτης εἰς ὕστερον· τοῦ πρώτου ἐν τοῦ ἐσχάτου νοουμένου· πυρὸς σκιᾶς·
εἶτα καὶ τοῖς φωτίζεσθαι ἅμα καὶ τούτου· ὥστε οἷον εἶδος ἐπιθεῖν τῷ ἐπιβληθέντι, πρῶ-
τως γεννηθέντι πᾶσιν ἀμυδρῶς· ἐκοσμεῖτο δὲ κατὰ λόγον, ψυχῆς δυνάμει ἐ-
χούσης ἐν αὐτῇ δι' ὅλης δύναμιν κατὰ λόγους κοσμεῖν, οἷα καὶ οἱ ἐν σπέρμασι λό-
γοι πλάττουσι καὶ μορφοῦσι τὰ ζῷα, οἷον μικρούς τινας κόσμους. ὅ, τι γὰρ
ἂν ἐφάπτηται ψυχῆς, οὕτω ποιεῖται, ὡς ἔχει φύσεως ψυχῆς ἡ οὐσία· ἡ δὲ
ποιεῖ οὐ κατ' ἐπακτὸν γνώμην· οὐδὲ βουλὴν ἢ σκέψιν ἀναμείνασα· οὕτω γὰρ ἂν οὐ
κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατ' ἐπακτὸν τέχνην ἂν ποιοῖ. τέχνη γάρ, ὑστέρα αὐτῆς,
καὶ μιμεῖται ἀμυδρὰ καὶ ἀσθενῆ ποιοῦσα μιμήματα· παίγνιά τινα καὶ οὐ πολλοῦ
ἄξια, μηχαναῖς πολλαῖς εἰς εἴδωλον φύσεως προσχρωμένη, ἡ δὲ οὐσίας δυνά-
μει κυρία σωμάτων εἰς τὸ γενέσθαι τε καὶ οὕτως ἔχειν ὡς αὐτὴ ἄγει· οὐ δυναμένων
τῶν ἐξ ἀρχῆς ἐναντιοῦσθαι τῇ αὐτῆς βουλήσει. ἐν γὰρ τοῖς ὑστέροις, ἀλλήλοις
ἐμποδίζοντα, πολλάκις ἀποστερεῖται τοῦ τυχεῖν μορφῆς τῆς οἰκείας, ἣν ὁ λόγος
ὁ ἐν σμικρῷ ἐθέλει· ἐκεῖ δὲ γιγνομένης καὶ τῆς ὅλης μορφῆς ὑπ' αὐτῆς, καὶ τά-
ξιν τῶν γιγνομένων ἅμα ἐχόντων, ἀπόνως τὸ γενόμενον καὶ ἀνεμποδίστως κα-
λόν ἐστι. κατεσκευάσατο δὲ ἐν αὐτῷ, τὰ μέν, θεῶν ἀγάλματα· τὰ δέ, ἀνθρώπων
οἰκήματα· τὰ δέ, ἄλλα ἄλλοις. τί γὰρ ἔδει γίνεσθαι παρὰ ψυχῆς, ἧς ὧν τὴν
δύναμιν εἰς τὸ ποιεῖν ἔχει· πυρὸς μὲν γάρ, θερμὰ ποιεῖν· καὶ τὸ ψύχειν ἄλλου·
ψυχῆς δὲ τὸ μέν, ἐν αὐτῇ· τὸ δέ, ἐξ αὐτῆς εἰς ἄλλο. τοῖς μὲν γὰρ ἀψύχοις
τὸ μέν, ἐξ αὐτῶν, οἷον εὕδει κείμενον ἐν αὐτοῖς· τὸ δὲ εἰς ἄλλο, ὁμοιῶσαι πρὸς
αὐτὸ τὸ παθεῖν δυνάμενον· καὶ κοινὸν δὴ τοῦτο παντὶ τῷ ὄντι, εἰς ὁμοίωσιν αὐ-
τῷ ἄγειν· ψυχῆς δὲ ἔργον, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἐγρήγορός τι· καὶ τὸ εἰς ἄλλο ὡσαύ-
τως. ζῆν οὖν καὶ τὰ ἄλλα ποιεῖ, ὅσα μὴ ζῇ παρ' αὐτῶν· καὶ τοιαύτην ζωήν,
καθ' ἣν αὐτὴ ζῇ. ζῶσα οὖν ἐν λόγῳ, λόγον δίδωσι τῷ σώματι· ἐ μορφ

Quare simulacra deorum inuenta

σώματα τῶν αὐτοῖς λόγοις ἔχει· ἔχει δὲ καὶ θεῶν καὶ πάντων. Διὸ πάντα ὁ κόσμος ἔχει. Καί μοι δοκοῦσιν οἱ πάλαι σοφοί, ὅσοι ἐβουλήθησαν θεοὺς αὐτοῖς παρεῖναι, ἱερὰ καὶ ἀγάλματα ποιησάμενοι, εἰς τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ἀπιδόντες, ἐν νῷ λαβεῖν, ὡς πανταχοῦ μὲν εὐάγωγον ψυχῆς φύσις· δέξασθαι δέ γε μὴν πάντων ῥᾷστον ἂν εἴη, εἴ τις προσπαθές τι τεκτήναιτο ὑποδέξασθαι δυνάμενον μοῖράν τινα αὐτῆς. Προσπαθὲς δὲ τὸ ὁπωσοῦν μιμηθέν, ὥσπερ κάτοπτρον ἁρπάσαι εἶδός τι δυνάμενον. Καὶ γὰρ ἡ τοῦ παντὸς φύσις, πάντα εὐμηχάνως ποιησαμένη μιμήματα ὧν εἶχε τοὺς λόγους, ἵν' ἐπεὶ ἕκαστον οὕτως ἐγένετο ἐν ὕλῃ λόγος, ὃς κατὰ τὸ πρὸ ὕλης ἐμεμόρφωτο, συνῆπτο τῷ θεῷ ἐκείνῳ, καθ' ὃν ἐγένετο καὶ εἰς ὃν εἶδεν ἡ ψυχή, καὶ εἶχε ποιοῦσα· καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν ἄμοιρον αὐτοῦ γενέσθαι, οὐδ' ἐκεῖνον αὖ κατελθεῖν εἰς τοῦτον. Ἦν δὲ νοῦς ἐκεῖνος, ὁ ἐκεῖ ἥλιος. Οὗτος γὰρ ἡμῖν γενέσθω παράδειγμα τοῦ λόγου· ἐφεξῆς δὲ τούτῳ ψυχὴ ἐξηρτημένη μένοντος νοῦ μένουσα. Δίδωσι δὴ αὕτη τὰ πέρατα αὐτῆς τὰ πρὸς τοῦτον τὸν ἥλιον, τούτῳ τῷ ἡλίῳ· καὶ ποιεῖ δι' ἀμέσου αὐτῆς κἀκεῖ συνῆφθαι, οἷον ἑρμηνευτικὴ γενομένη τῶν τε ἀπ' ἐκείνου εἰς τοῦτον, καὶ τῶν τούτου εἰς ἐκεῖνον, ὅσον διὰ ψυχῆς εἰς ἐκεῖνον φθάνει. Οὐ γὰρ δὴ μακρὰν· οὐδὲ πόρρω οὐδενὸς οὐδέν· καὶ αὖ πόρρω τῇ διαφορᾷ καὶ τῇ μὴ μίξει· ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ἑαυτοῦ, οὐ τόποις· καὶ σύνεστι χωρὶς ὄν. Θεοὶ δέ εἰσιν οὗτοι, τῷ μὴ ἀπολείπεσθαι ἐκείνων· καὶ τῇ μὲν ἐξ ἀρχῆς ψυχῇ προσηρτῆσθαι, τοιούτῳ οἷον ἀπελθούσῃ ψυχῇ. Ταύτῃ δὲ ᾗ προῆλθε, καθὸ λέγονται, πρὸς νοῦν βλέπειν· οὐδαμοῦ ψυχῆς αὐτοῖς ἢ ἐκεῖ βλεπούσης. Ἀνθρώπων δὲ ψυχαὶ εἴδωλα αὐτῶν ἰδοῦσαι, οἷον Διόνυσος ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐκεῖ ἐγένοντο ἄνωθεν ὁρμηθεῖσαι· οὐκ ἀποτμηθεῖσαι οὐδ' αὗται τῆς ἑαυτῶν ἀρχῆς τε καὶ νοῦ. Οὐ γὰρ μετὰ τοῦ νοῦ ἦλθον, ἀλλ' ἔφθασαν μὲν μέχρι γῆς· κάρα δὲ αὐταῖς ἐστήρικται ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ. Πλέον δὲ αὐταῖς κατελθεῖν συμβέβηκεν, ὅτι τὸ μέσον αὐταῖς ἠναγκάσθη, φροντίδος δεομένου τοῦ εἰς ὃ ἔφθασαν, φροντίζειν. Ζεὺς δὲ πατὴρ ἐλεήσας πονουμένας, θνητὰ αὐτῶν τὰ δεσμὰ ποιῶν, περὶ ἃ πονοῦνται, δίδωσιν ἀναπαύλας ἐν χρόνοις, ποιῶν σωμάτων ἐλευθέρας, ἵν' ἔχοιεν ἐκεῖ καὶ αὗται γίγνεσθαι, οὗπερ ἡ τοῦ παντὸς ψυχὴ ἀεί, οὐδὲν τὰ τῇδε ἐπιστρεφομένη. Ὃ γὰρ ἔχει ἤδη πᾶν ἐστι, τοῦτο αὐτάρκες αὐτῷ καὶ ἔστι καὶ ἔσται· κατὰ λόγους ἀεὶ ἑστηκότας ἐν χρόνοις περαιούμενον. Καὶ πάλιν ἐν χρόνοις ἀεὶ εἰς τὸ αὐτὸ καθιστάμενον ἐν μέτροις βίου ὡρισμένου,

εἰς συμφωνίαν ἀγόμεναι ταύτῃ κινήσει· καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῶν διαπραττομένων· ὑφ' ἕνα λόγον
πάντων τεταγμένων, ἔν τε καθόδοις ψυχῶν καὶ ἀνόδοις· καὶ εἰς τὰ ἄλλα σύμπαντα·
μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ τῆς συμφωνίας τῶν ψυχῶν, πρὸς τὴν τοῦδε τοῦ παντὸς τάξιν, οὐκ
ἀπηρτημένων· ἀλλὰ συναπτουσῶν ἐν ταῖς καθόδοις ἑαυτάς· καὶ μίαν συμφω-
νίαν πρὸς τὴν περιφορὰν ποιουμένων· ὡς καὶ τὰς τύχας αὐτῶν καὶ τοὺς βίους, καὶ
τὰς προαιρέσεις, σημαίνεσθαι τοῖς τῶν ἄστρων σχήμασι· καὶ οἷον μίαν φωνὴν
οὐκ ἐκμελῶς ἀφιέναι· καὶ τὸ μουσικῶς καὶ ἐναρμονίως μᾶλλον τοῦτο εἶναι ᾐνιγμένον·
τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἦν, μὴ τοῦ παντὸς κατ' ἐκεῖνα ποιοῦντος καὶ πάσχοντος ἔν τισι
μέτροις περιόδων καὶ τάξεων, καὶ βίων κατὰ γένη διεξόδων, ἃς αἱ ψυχαὶ
διεξοδεύουσιν· ὁτὲ μὲν ἐκεῖ· ὁτὲ δὲ ἐν οὐρανῷ· ὁτὲ δὲ εἰς τούσδε τοὺς τόπους
ἐπιστρεφόμεναι· νοῦς δὲ πᾶς ἀεὶ ἄνω· καὶ οὐ μήποτε ἔξω τῶν αὐτοῦ γένοιτο· ἀλλ'
ἱδρυμένος πᾶς ἄνω, πέμπει τὰ εἰς τὰ τῇδε διὰ ψυχῆς· ψυχὴ δὲ ἐκ τοῦ πλησίον, De [illegible] accipion
μᾶλλον κατὰ τὸ εἶδος διακεῖται καὶ τὸ ἐκεῖθεν· καὶ δίδωσι τοῖς ὑπ' αὐτήν, ἡ μὲν ὡσαύτως·
ἡ δὲ, ἄλλοτε ἄλλως· ἐν τάξει γε μὴν τῇ πλανωμένῃ· κατίασι δὲ οὐκ ἀεὶ τὸ ἴσον· ἀλλ'
ὁτὲ μὲν πλέον· ὁτὲ δὲ ἔλαττον· κἂν πρὸς τὸ αὐτὸ γένος ἴῃ· κατίασι δὲ εἰς τὸ ἕ-
τοιμον ἑκάστη· καθ' ὁμοίωσιν τῆς διαθέσεως· ἐκεῖ γὰρ ᾧ ἂν ὁμοιωθῇ γενομένη, φέρεται·
ἡ μὲν, εἰς ἄνθρωπον· ἡ δὲ, εἰς ζῷον· ἄλλη ἄλλο· τὸ γὰρ ἀναπόδραστον καὶ ἡ δί-
κη, οὕτως ἐν φύσει κρατούσῃ ἰέναι ἕκαστον ἐν τάξει, πρὸς ὃ ἐστὶν ἕκαστον, γι-
νόμενον εἴδωλον προαιρέσεως καὶ διαθέσεως ἀρχετύπου· καὶ ἔστιν ἐκεῖνο πᾶν περὶ καθόδου ψυχῶν.
ψυχῆς εἶδος· ἐκείνου πλησίον, πρὸς ὃ τὴν διάθεσιν τὴν ἐν αὐτῇ ἔχει· καὶ τοῦ
τε πέμποντος καὶ εἰσάγοντος, οὐ δεῖ· οὔτε ἵνα ἔλθῃ εἰς σῶμα τότε, οὔτε εἰς τόδε·
ἀλλ' ἐπιστάντος, οἷον αὐτομάτως κάτεισι καὶ εἴσεισιν εἰς ὃ δεῖ· καὶ ἄλ-
λος ἄλλῃ χρόνος· οὗ παραγενομένου, οἷον κήρυκος καλοῦντος κατίασι· καὶ εἰσέδυσαν εἰς
τὸ πρόσφορον σῶμα· ὥστε καὶ εἰκάζειν τὰ γινόμενα, οἷον δυνάμεσι μάγων καὶ ὁλκαῖς
τισὶν ἰσχυραῖς· κινεῖσθαί τε καὶ φέρεσθαι· οἷον καὶ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου, ἡ τοῦ ζῴου
διοίκησις· ἐν χρόνῳ ἕκαστον κινούσης, καὶ γεννώσης· οἷον γενειάσεις καὶ φύ-
σεις κεράτων· καὶ νῦν πρὸς τάδε ὁρμὰς καὶ ἐπανθήσεις, πρότερον οὐκ οὔσας· καὶ
περὶ δένδρων διοικήσεις, ἐν προθεσμίαις ταχθείσαις γινομένων· ἴασι
δὲ, οὔτε ἑκοῦσαι, οὔτε πεμφθεῖσαι· οὔτε τὸ ἑκούσιον τοιοῦτον ὡς προελέσθαι· ἀλλ'
ὡς τὸ πηδᾶν κατὰ φύσιν, ἢ πρὸς γάμων φυσικὰς προθυμίας, ἢ ὡς πρὸς πράξεις

+

Τινὲς καλῶν, οὐ λογισμῷ κινούμενοι· ἀλλ᾽ εἱμαρμένον ἀεὶ τῷ τοιῷδε τὸ τοιόνδε· τὸ
δὲ τοιῷδε τὸ νῦν· τῷ δέ, τὸ αὖθις. Καὶ ὁ μὲν πρὸ κόσμου νοῦς, εἱμαρμένην
ἔχει τὴν τοῦ μένειν ἐκεῖ, ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ, καὶ πέμπειν. Καὶ τὰ καθέκαστον, τῷ καθόλου
ὑποπίπτοντα νόμῳ πέμπεται· ἐγκεῖται γὰρ ἐν τῷ καθόλου· καὶ ὁ νόμος, οὐκ
ἔξωθεν τὴν ἰσχὺν εἰς τὸ τελεσθῆναι ἴσχει· ἀλλὰ δέδοται ἐν αὐτοῖς χρησομένοις
εἶναι· καὶ περιφέρουσιν αὐτόν, κἂν ἐνστῇ καὶ ὁ χρόνος, καὶ ὃ δεῖ γενέσθαι, γίνεται
ἔτι ὑπ᾽ αὐτῶν τῶν ἐχόντων αὐτόν· ὥστε αὐτοὺς αὐτὸν τελεῖν· ἅτε περι-
φέροντες καὶ ἰσχύσαντες, ἐν τῷ ἐν αὐτοῖς αὐτὸν ἱδρῦσαι· οἷον βρίθοντες εἰς
αὐτοὺς καὶ προθυμίαν ἐμποιοῦντες καὶ ὠδῖνα ἐκεῖ ἐλθεῖν, οὗ ὁ ἐν αὐτοῖς ὤν,
οἷον ἐκεῖθεν φθέγγεται. Τούτων δὴ γινομένων, φῶτα πολλὰ ὁ κόσμος οὗ-
τος ἔχων, καὶ καταυγαζόμενος ψυχαῖς, ἐπικοσμεῖται ἐπὶ τοῖς προτέροις ἄλλοις
κόσμοις· ἄλλον παρ᾽ ἄλλου κομιζόμενος· παρά τε θεῶν ἐκείνων, παρά τε νῶν τῶν
ἄλλων ψυχὰς διδόντων· οἷον ἄνακος καὶ τὸν μῦθον αἰνίττεσθαι· ὡς πλάσαντος
τοῦ Προμηθέως τὴν γυναῖκα, ἐπικοσμῆσαι αὐτὴν καὶ ἄλλους θεούς· γαῖαν ὕδει φύ-
ρειν, καὶ ἀνθρώπου ἐνθεῖναι φωνήν· θεαῖς δ᾽ ὁμοίαν τὸ εἶδος· καὶ Ἀφροδίτην τι
δοῦναι καὶ Χάριτας· καὶ ἄλλον ἄλλο δῶρον· καὶ ὀνομάσαι ἐκ τοῦ δώρου καὶ πάν-
των δεδωκότων· πάντες γὰρ τούτῳ ἔδοσαν τῷ πλάσματι, παρὰ προμηθείας
τινὸς γινομένῳ· ὁ δὲ Ἐπιμηθεὺς ἀποποιούμενος τὸ δῶρον αὐτοῦ, τί ἂν
σημαίνοι, ἢ τὴν τοῦ ἐν νοητῷ μᾶλλον αἵρεσιν ἀμείνω εἶναι. Δέδεται δὲ καὶ
αὐτὸς ὁ ποιήσας, ὅτι ἐφάπτεταί πως τοῦ γενομένου ὑπ᾽ αὐτοῦ· καὶ ὁ τοιοῦτος
δεσμὸς ἔξωθεν· καὶ ἡ λύσις ὑπὸ Ἡρακλέους, ὅτι δύναμίς ἐστιν αὐ-
τῷ· ὥστε καὶ ὣς λελύσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν ὅπῃ τις δοξάζει· ἀλλ᾽ ὅτι ἐμ-
φαίνεται τὴν εἰς τὸν κόσμον δόσιν· καὶ προσᾴδει τοῖς λεγομένοις. Ἴα-
σι δὲ ἐκκύψασαι τοῦ νοητοῦ, εἰς οὐρανὸν μὲν πρῶτον· καὶ σῶμα ἐκεῖ προσ-
λαβοῦσαι, δι᾽ αὐτοῦ ἤδη χωροῦσι καὶ ἐπὶ τὰ γεωδέστερα σώματα, εἰς ὅσον ἂν εἰς
μῆκος ἐκταθῶσι. Καὶ αἱ μὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ, εἰς σώματα τὰ κατωτέρω· αἱ
δὲ ἀπ᾽ ἄλλων, εἰς ἄλλα εἰσκρινόμεναι· αἷς ἡ δύναμις οὐκ ἤρκεσεν ἆραι ἐν-
τεῦθεν, διὰ βάρος καὶ λήθην, πολὺ ἐφελκομέναις ὃ αὐταῖς ἐβα-
ρύνθη. γίνονται δὲ διάφοροι, ἢ σωμάτων εἰς ἃ ἐνεκρίθησαν παρ-
αλλαγαῖς, ἢ καὶ τύχαις· ἢ καὶ τροφαῖς· ἢ αὐταὶ παρ᾽ αὑτῶν διάφορον κομίζουσ-

ἢ τὰ ἐν τούτοις ἢ τί ἐπ᾽ αὐτῶν. καὶ αἱ μέν, ὅσας πάντες ὑποπεπτώκασιν· ἃ μὲν
μόνῃ τῇ ἐνταῦθα· αἱ δέ, ὅτι μὲν οὕτως, ὅτι δὲ αὐτῶν. ὅσα μὲν ἂν αἱ ποιοῦσιν ὑπομεῖ-
ναι, συγχωροῦσι· δύνανται δέ, ὅσα αὐτῶν ἐστὶν ἔργα, αὐτῶν εἶναι· ζῷα γε κατ᾽
ἀνθρωπίνην τὴν συμπάντων τῶν ὄντων νομοθεσίαν· ἀλλ᾽ ὡς αὐτὰ θεσμὸν δοῦσαι.
πέπλεκται δὲ αὕτη ἔν τε τῷ ἐν τῇ λόγων τε καὶ αἰτίων πάντων· ἐκ ψυχι-
κῶν κινήσεων καὶ νόμων τῶν ἐκεῖ, οἳ συμφωνοῦσιν ἐκείνοις, καὶ ἀρχὰς ἐκεῖθεν
λαμβάνουσι καὶ συνυφαίνουσι τὰ ἑξῆς ἐκείνοις· ἀκίνητα μὲν τηροῦντα
ὅσα δύναται σώζειν καθ᾽ ἁρμονίαν πρὸς τὴν ἐκείνων ἕξιν· τὰ δὲ ἄλλα ᾗ πέφυκε περι-
άγουσα· ὥστε τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς κατελθοῦσιν εἶναι ὅτι οὕτως, ὡς τὰ μέν, ὡδὶ τεθῆ-
ναι· τὰ δέ, ὡδὶ κεῖσθαι. τὰ μὲν οὖν γινόμενα τιμωρήματα εἰς τοὺς πονηροὺς μετὰ
δίκης, τῇ τάξει ἀποδιδόναι προσήκει, ὡς κατὰ τὸ δέον ἀξιοῦσιν. ὅσα δὲ τοῖς ἀ-
γαθοῖς συμβαίνει ἔξω δίκης, οἷον κολάσεις ἢ πενίαι ἢ νόσοι, ἆρα διὰ προτέ-
ρας ἁμαρτίας λεκτέον γεγονέναι; συμπέπλεκται γὰρ ταῦτα καὶ προσημαίνει,
ὥστε καὶ αὐτὰ κατὰ λόγον γίνεσθαι. ἢ οὐ κατὰ λόγους φυσικοὺς ταῦτα. οὐδὲ ἐν τοῖς
προηγουμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἑπομένοις ἐκείνοις· οἷον ἐπιπεσούσης οἰκοδομίας, τὸν ὑπο-
κάτω ἀποθανεῖν, ὁποῖος ποτ᾽ ἂν ᾖ. ἢ καί τινων δύο ἵππων τεταγμένως φερομένων,
ἢ καὶ ἑνός, τὸν ἐμπεσόντα τρωθῆναι ἢ ἀποθανεῖν. ἢ καὶ δι᾽ ἀδίκημα τοῦτο, οὐ κακὸν
ὂν τῷ παθόντι, πρὸς τὴν τοῦ ὅλου χρήσιμον πλοκήν. ἢ οὐδὲ ἀδίκως, ἐκ τῶν
πρόσθεν ἐχόντων τὴν δίκην ὤσιν. οὐ γὰρ τὰ μὲν δεῖ νομίζειν συντετάχθαι· τὰ
δέ, κεχαλάσθαι εἰς τὸ αὐτεξούσιον. εἰ γὰρ κατ᾽ αἰτίας γίνεσθαι δεῖ, καὶ φυσικὰς ἀκο-
λουθίας καὶ κατὰ λόγον ἕνα καὶ τάξιν μίαν, καὶ τὰ μικρότερα δεῖ συντετάχθαι· καὶ συνυφάν-
θαι νομίζειν. καὶ τὸ ἀδίκημα δὴ τὸ παρ᾽ ἄλλου εἰς ἄλλον, αὐτὸ μὲν τῷ ποιήσαντι, ἄ-
δικον· καὶ οὐκ ἀφετέον αἰτίας τὸν δράσαντα. συντεταγμένον δὲ ἐν τῷ παντί, οὐκ
ἄδικον ἐν ἐκείνῳ, οὐδὲ εἰς τὸν παθόντα· ἀλλ᾽ οὕτως ἔδει. εἰ δὲ ἀγαθὸς ὁ παθών,
εἰς ἀγαθὸν ἡ τελευτὴ τούτων. δεῖ γὰρ τὴν σύνταξιν, οὐκ ἀθεεί· οὐδὲ ἄ-
δικον, ἀλλ᾽ ἀκριβῆ εἰς τὴν τοῦ προσήκοντος ἀπόδοσιν νομίζειν· ἀδήλους δὲ
ἔχειν τὰς αἰτίας· καὶ τοῖς οὐκ εἰδόσι παρέχειν μέμψεως αἰτίας. ὅτι δὲ αὐτοῦ
νοοῦντος εἰς τὴν οὐρανοῦ βάσιν αἱ ἀρχαὶ τὸ πρῶτον χωροῦσιν, ἴδοι ἄν τις ἐκ
τῶν τοιούτων· εἰ γὰρ οὐρανὸς ἐν τῷ αἰσθητῷ τόσῳ ἐκείνων, εἴη ἂν προσ-
χὴς τῷ νοοῦντι αὐτοῖς ἀγάλμασι· ἐκεῖθεν τοῖν ψυχὸς τῶν τοιούτων θεός τε

μεταλαμβάνει ὡς ἐπιτηδειότερα μεταλαμβάνειν· τὸ δὲ γεηρόν, ὕστατόν τε, καὶ ψυχῆς ἧττον πεφυκὸς μεταλαμβάνειν· καὶ τῆς ἀσωμάτου φύσεως πόρρω· πᾶσαι μὲν δὴ καταλάμπουσι τὸν οὐρανόν, καὶ διδόασιν οἷον τὸ πολὺ αὐτῶν καὶ τὸ πρῶτον ἐκείνῳ· τὰ δὲ ἄλλα τοῖς ὑστέροις καταυγάζονται· αἱ δ' ἐπὶ πλέον κατιοῦσαι, καταυγάζουσι μᾶλλον κάτω· αὐταῖς δὲ οὐκ ἄμεινον εἰς πολὺ προελθούσαις· ἔστι γάρ τι οἷον κέντρον· ἐπὶ δὲ τούτῳ, κύκλος ἀπ' αὐτοῦ ἐκλάμπων. ἐπὶ δὲ τούτοις, ἄλλος· φῶς, ἐκ φωτός· ἔξωθεν δὲ τούτων, οὐκέτι φωτὸς κύκλος ἄλλος· ἀλλὰ δεόμενος οὗτος, οἰκείου φωτὸς ἀπορίᾳ, αὐγῆς ἀλλοτρίας· ἔστω δὴ ῥόμβος οὗτος· μᾶλλον δὲ σφαῖρα τοιαύτη· ἣ κομίζεται ἀπὸ τῆς τρίτης· προσεχὴς γὰρ αὐτῇ· ὅσον ἐκείνη συναυγάζεται· τὸ μὲν οὖν μέγα φῶς, μένον ἐλλάμπει· καὶ διήκει κατὰ λόγον ἐξ αὐτοῦ αὐγή· τὰ δ' ἄλλα συνεπιλάμπει· τὰ μέν, μένοντα· τὰ δὲ ἐπὶ πλέον ἐπισπᾶται, τῇ τοῦ ἐλλαμπομένου ἀγλαΐᾳ· εἶτα δεομένων τῶν ἐλλαμπομένων πλείονος φροντίδος, ὥσπερ χειμαζομένων πλοίων κυβερνῆται, ἐναποτείνονται πρὸς τὸ πλέον τῇ τῶν νεῶν φροντίδι· καὶ ἠμέλησαν αὑτῶν, ἐπιλαθόμενοι ὡς κινδυνεύειν συνεπισπᾶσθαι πολλάκις τῷ τῶν νεῶν ναυαγίῳ· ἔρρεψάν τε πλέον καὶ αὗται καὶ τοῖς αὑτῶν. εἶτα δὲ κατεσχέθησαν· πεδηθεῖσαι γοητείας δεσμοῖς· σχεθεῖσαι τῇ φύσεως κηδεμονίᾳ· εἰ δ' ἦν τοιοῦτον ἕκαστον ζῷον, οἷον καὶ τὸ πᾶν, τέλειον καὶ ἱκανὸν ἑαυτῷ καὶ ἀκίνδυνον παθεῖν, καὶ ἡ παρεῖναι λεγομένη ψυχή· οὐ παροῦσα αὐτῷ, καὶ παρέχουσα αὐτῷ ζωήν· μένουσα ἐν τῷ ἄνω. λογισμῷ δὲ ἆρα ψυχὴ χρῆται πρὶν ἐλθεῖν, καὶ πάλιν αὖ ἐξελθοῦσα; ἢ ἐνταῦθα ὁ λογισμὸς ἐγγίνεται. ἐν ἀπορίᾳ ἤδη οὔσης, καὶ φροντίδος πληρουμένης, καὶ μᾶλλον ἀσθενούσης· ἐλάττωσις γὰρ νοῦ εἰς αὐτάρκειαν τὸ λογίζεσθαι δεῖσθαι· ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς τέχναις ὁ λογισμός, ἀποροῦσι τοῖς τεχνίταις· ὅταν δὲ μὴ χαλεπὸν ᾖ, κρατεῖ καὶ ἐργάζεται ἡ τέχνη· ἀλλ' εἰ ἄνευ λογισμῶν, πῶς ἂν ἔτι λογικαὶ εἶεν; ἢ ὅτι δύναιντ' ἂν εὐπορῆσαι ὅταν περιστῇ ἀπορῆσαι διασκοποῦσαι· δεῖ δὲ τὸν λογισμὸν λαβεῖν τὸν τοιοῦτον· ἐπεὶ εἴ τις λογισμὸν λαμβάνει τὴν ἀεὶ γινομένην καὶ οὖσαν ἐν αὐταῖς διάθεσιν καὶ ἐνέργειαν στάσιμον, καὶ οἷον ἔμφασιν οὖσαν, εἶεν ἂν κἀκεῖ λογισμῷ χρώμεναι· οὐδὲ δὴ φωναῖς οἶμαι χρῆσθαι νομιστέον, ἕως μὲν ἐν τῷ νοητῷ εἰσι καὶ πάντη· σώματα δὲ ἔχουσαι ἐν οὐρανῷ, ὅτι

δι' ἔλεγχον ἢ δι' ἀμφισβητήσεις διαλέγονται ἐνταῦθα, ἐκεῖ οὐκ ἂν εἴη· ποιοῦνται ἐν τάξει καὶ κατὰ φύσιν ἕκαστα, οὐ δεῖν ἐπιτάττειν· οὐ δεῖν συμβουλεύειν. γινώσκουσι γὰρ δὴ καὶ τὰ παρ' ἀλλήλων ἐν συνέσει. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα πολλὰ σιωπώντων γινώσκομεν δι' ὀμμάτων. ἐκεῖ δὲ καθαρὸν πᾶν τὸ σῶμα· καὶ οἷον ὀφθαλμὸς ἕκαστος· καὶ οὐδὲν δὲ κρυπτόν· οὐδὲ πεπλασμένον· ἀλλὰ πρὶν ἄλλῳ εἰπεῖν, ἰδὼν ἐκεῖνος ἔγνω. περὶ δὲ δαιμόνων καὶ ψυχῶν ἐν ἀέρι φωνῇ χρῆσθαι, οὐκ ἄτοπον. ζῶα γὰρ τοιάδε. πότερα δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἀμέριστον καὶ μεριστόν, ὡς κεκραμένων, ἢ ἄλλο μὲν καὶ κατ' ἄλλο τὸ ἀμέριστον, τὸ δὲ μεριστόν· οἷον ἐφεξῆς καὶ ἕτερον μέρος αὐτῆς. ὥσπερ τὸ μὲν λογιζόμενον φαμὲν ἄλλο· τὸ δὲ ἄλογον. γνωσθείη δ' ἄν, ληφθέντος τί λέγομεν ἑκάτερον. ἀμέριστον μὲν οὖν ἁπλῶς εἴρηται αὐτῷ· μεριστὸν δὲ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ περὶ τὰ σώματα φησὶ γινομένην, μεριστὴν καὶ ταύτην οὐ γενομένην. τὴν δὴ σώματος φύσιν ὁρᾶν δεῖ, πρὸς τὸ ζῆν οἵας ψυχῆς προσδεῖται. καὶ ὅ τι δεῖ τῆς ψυχῆς πανταχοῦ τῷ σώματι καὶ ὅλῳ παρεῖναι. πᾶν μὲν δὴ τὸ αἰσθητικόν, εἴπερ δι' ὅλου αἰσθήσεται, ἀφικνεῖται πρὸς τὸ μερίζεσθαι· πανταχοῦ μὲν γὰρ ὄν, μεμερίσθαι ἂν λέγοιτο. ὅλον δὲ πανταχοῦ φαινόμενον, οὐ μεμερίσθαι ἂν παντελῶς λέγοιτο· περὶ δὲ τὸ σῶμα γίνεσθαι μεριστόν. εἰ δέ τις λέγοι ἐν ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι μηδὲ μεμερίσθαι, ἀλλ' ἢ μόνον ἐν τῇ ἁφῇ, λεκτέον ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις. εἴπερ σῶμα δεῖ τὸ μεταλαμβάνον, ἀνάγκη οὕτω μερίζεσθαι· ἧττον δὲ ἢ ἐν τῇ ἁφῇ. καὶ δὴ καὶ τὸ φυτικὸν αὐτῆς καὶ τὸ αὐξητικὸν ὡσαύτως. καὶ εἰ περὶ τὸ ἧπαρ τὸ ἐπιθυμοῦν, τὸ δὲ περὶ τὴν καρδίαν ὁ θυμός, ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τούτων. ἀλλ' ἴσως ταῦτα οὐ παραλαμβάνει ἐν ἐκείνῳ τῷ μίγματι. ἴσως δὲ ἄλλον τρόπον, καὶ ἔκ τινος τῶν παραληφθέντων ταῦτα. λογισμὸς δὲ καὶ νοῦς, οὐκέτι τῷ σώματι ἐνδιδόασιν αὑτούς· καὶ γὰρ τὸ ἔργον αὐτῶν, οὐ δι' ὀργάνου τελεῖται τοῦ σώματος. ἐμπόδιον γὰρ τοῦτο, εἴ τις αὐτῷ ἐν ταῖς σκέψεσι προσχρῷτο. ἄλλο ἄρα ἑκάτερον τὸ ἀμέριστον καὶ μεριστόν. καὶ οὐχ ὡς ἓν κεκραμένα· ἀλλ' ὡς ὅλον ἐκ μερῶν, ἑκατέρου καθαροῦ, καὶ χωρὶς τῇ δυνάμει. εἰ μέντοι καὶ τὸ περὶ τὰ σώματα γινόμενον μεριστόν, παρὰ τῆς ἐπάνω δυνάμεως ἔχει τὸ ἀμέριστον, δύναται τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἀμέριστον εἶναι καὶ μεριστόν. οἷον κραθὲν ἐξ αὐτοῦ τε, καὶ τῆς εἰς αὐτὸ ἐλθούσης ἄνωθεν δυνάμεως. εἰ δὲ καὶ ἐν τόπῳ ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα τῆς ψυχῆς λεγόμενα μέρη. ἢ ταῦτα μὲν ὅλως οὐκ ἐν τόπῳ, τὰ δὲ ἄλλα ἐν τόπῳ· καὶ πού. ἢ ὅλως οὐδέν, ἐπισκεπτέον

Quomodo mutuo colloquantur animae et daemones.

προσήκει. ἔτι γὰρ μὴ ἀφορίσωμεν ἐν ποίῳ γένει τῶν ὄντων τῆς ψυχῆς τὸ ποῖόν τινα οὐσίαν, ὑπο-
θέντες, οὐ μᾶλλον εἶδος τοῦ σώματος, ἢ ὕλην ποιοῦντες, ἄψυχον αὐτὸ ποιήσομεν.
τό τε διὰ ὀργάνων σωματικῶν ἐνεργεῖν, ὅπη γίνεσθαι προσήκει, ἀπορήσομεν.
ἔτι τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὔ. οἷς μὴ διδόμενον, οὐ καὶ ἡμῖν αὐτῆς ποιεῖν δεξόμεθα. ὥστε μὴ
[illegible] τὴν ψυχὴν ἐν ἡμῖν εἶναι. ὅλως μὲν οὖν οὐδὲν τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν
οὐδὲ πάσης φατέον εἶναι ὡς ἐν τόπῳ τῷ σώματι. περιεκτικὸν μὲν γὰρ ὁ τόπος.
τὸ περιεκτικὸν σώματος. καὶ οὐ κενὸν μεριστὸν ἐστὶν, εἰ εἶναι. ὥσπερ ὅλον
ἐν ὅτῳ ὂν εἶναι. ἡ δὲ ψυχὴ, οὐ σῶμα. καὶ οὐ περιεχόμενον μᾶλλον, ἢ περιέχον.
οὐ μὲν οὐδὲ ὡς ἐν ἀγγείῳ. ἄψυχον γὰρ ἂν γένοιτο τὸ σῶμα. ἔτι ὡς ὅλον, ἔτι ὡς
τόπος περιέχει. ἀμιγὴς ἄρα διασώζεται. αὐτῆς οὔσης πρὸς αὐτὴν ζωῆς ἡγερ-
μένης. καὶ εἰ σκοπὸν ἐμποδίζοι τὸ ὅλον, τοῦτο ἀπολωλὸς αὐτῇ. ὁ δὲ τόπος
ὁ οἰκεῖος, ἀσωμάτου. καὶ οὐ σῶμα. ὥστε, εἴη ἂν δέοιτο ψυχῆς. καὶ τὸ σῶμα τῷ
[illegible] αὐτοῦ πλησιάσαι τῇ ψυχῇ, ἐν αὐτῷ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἂν αἴτιοι τοῦ μὴ
τὴν ὡς ἐν τόπῳ εἶναι. καὶ γὰρ συμφθείροιτο ἂν αὐτῷ ὁ τόπος. καὶ αὐτὸ ἂν κινεῖ, τὸν
τόπον αὐτὸν περιφέρον. ἀλλ' οὐδὲ ὁ τόπος διαστηματικὴ, πολλῶν μᾶλλον δυνατὸν ἂν
ὡς ἐν τόπῳ τῷ σώματι. τὸ γὰρ διάστημα κενὸν εἶναι δεῖ. τὸ δὲ σῶμα πλῆρες.
ἀλλ' ἴσως ἐν ᾧ τὸ σῶμα ἔστιν. ὥστε ὡς ἐν τῷ κενῷ τὸ σῶμα. ἀλλὰ μὲν οὐδὲ ὡς
ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ τῷ σώματι. τὸ γὰρ ἐν ὑποκειμένῳ, πάθος τοῦ ἐν ᾧ, ὡς
χρῶμα καὶ σχῆμα. καὶ χωριστὸν ἡ ψυχή. οὐ μὲν οὐδὲ ὡς μέρος ἐν ὅλῳ. οὐ γὰρ
μέρος ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος. εἰ δέ τις λέγοι ὡς ἐν ὅλῳ μέρος τῷ ζώῳ, πρῶτον
μὲν ἡ αὐτὴ ἂν μένοι ἀπορία, πῶς ἐν ὅλῳ. οὐ γὰρ δὴ ὡς ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὁ οἶνος
ὁ οἶνος. ἢ ὡς ὁ ἀμφορεὺς. οὐδὲ καὶ αὐτό τι ἐν αὐτῷ ἐστι. ἀλλ' οὐδὲ ὡς ὅλον
ἐν τοῖς μέρεσι. γελοῖον γὰρ τὴν μὲν ψυχὴν ὅλον λέγειν, τὸ δὲ σῶμα μέρη. ἀλλ' οὐ
δὲ ὡς εἶδος ἐν ὕλῃ. ἀχώριστον γὰρ τὸ ἐν ὕλῃ εἶδος. καὶ ἡ ἐν ὕλῃ ἐστὶν οὐσία, ἔπειτα
τὸ εἶδος. ἡ δὲ ψυχὴ τὸ εἶδος ποιεῖ ἐν τῇ ὕλῃ. ἀλλ' ἤτοι δ' ἄλλως οὖσα. ἀλλὰ οὐ τὸ
γινόμενον εἶδος, ἀλλὰ τὸ χωριστὸν φήσουσι. πῶς τοῦτο τὸ εἶδος ἐν τῷ σώματι,
οὔπω φανερόν. καὶ χωριστὸν ἡ ψυχή. πῶς οὖν ἐν τῷ σώματι ἡ ψυχὴ λέγεται
παρὰ πάντων. ἢ ἐπειδὴ οὐχ ὁρατὸν ἡ ψυχὴ ἀλλὰ τὸ σῶμα. σῶμα δ' οὖν ὁρῶν-
τες, ἔμψυχον δὲ ζῶον ἰδόντες ὅτι κινεῖται καὶ αἰσθάνεται, ἔχειν φαμὲν ψυχὴν
αὐτό. ἐν αὐτῷ ἄρα τῷ σώματι φαμὲν ψυχὴν εἶναι, ἀκολούθως ἂν λέγοιμεν.

ἀδιάφορον ὁρατὸν ἡ ψυχή· καὶ αὐτὸ τὸ νῦν, περιειλημμένον ταύτῃ τῇ ζωῇ· καὶ μάχεις
ἄλλο τὸ νοῦ ἄξιον, οὐκ ἂν ἐφαρμόσειε τὴν ψυχὴν ἐν σώματι εἶναι· ἀλλ' οὐδ' ὡς τῷ κινῆσαι
τέρω τὸ μὲν τοιοῦτον· καὶ ἐν τῷ συνέχοντι τὸ συνεχόμενον· καὶ ἐν τῷ μὴ ῥέοντι τὸ ῥέον
ποιῶν· τὸ περὶ ἐσιν ἄ τις ἀφῶν, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς λέγων ὃ τὸ ὁπότερον ἡγούμενον· καὶ εἰ ὁ-
μοίως τὸ ... ἄλλως. τὸ ἄλλως· εἰ τοίνυν τῶν νῦν λεγομένων τρόπων
τοῦ ἔν τινι, οὐδεὶς φαίνεται ἐπὶ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα ἁρμόττων, λέγεται δὲ οὕ-
τως ἐν τῷ σώματι εἶναι ἡ ψυχή, ὡς ὁ κυβερνήτης ἐν τῇ νηΐ, πρὸς μὲν τὸ χωρίζε-
σθαι δύνασθαι τὴν ψυχήν, καλῶς εἴρηται· τὸν μέντοι τρόπον ὃν νῦν ἡμεῖς ζητοῦ-
μεν, οὐκ ἂν παραστήσειεν. ὡς μὲν γὰρ πλωτήρ, κατὰ συμβεβηκὸς ἂν εἴη
ἐν αὐτῇ ὁ κυβερνήτης· ὡς δὲ κυβερνήτης, πῶς· οὐδὲ γὰρ ἐν παντὶ τῇ νηΐ,
ὡς περ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι. ἀλλ' ἆρα οὕτω φατέον, ὡς ἡ τέχνη ἐν τοῖς ὀργάνοις,
οἷον ἐν τῷ οἴακι· οἷον εἰ ἔμψυχος ὁ οἴαξ ἦν, ὥστε τὴν κυβερνητικὴν εἶναι ἔνδον τὴν
κινοῦσαν τεχνικῶς· νῦν δὲ τοῦτο διαλλάττει, ὅτι ἔξωθεν ἡ τέχνη. εἰ οὖν κατὰ
τὸ παράδειγμα τὸ τοῦ κυβερνήτου τοῦ ἐνδύντος πρὸς τὸν οἴακα, θείημεν τὴν ψυ-
χὴν ἐν τῷ σώματι εἶναι ὡς ἐν ὀργάνῳ φυσικῷ· κινεῖ γὰρ οὕτως αὐτὸ ἐν οἷς ἂν ἐθέ-
λῃ· πότερον ἆρ' ἄν τι πλέον ἡμῖν πρὸς τὸ ζητούμενον γένοιτο, ἢ πάλιν ἀπορή-
σομεν πῶς ἐστιν ἐν τῷ ὀργάνῳ· καίτοι τρόπος οὗτος ἕτερος τῶν πρόσθεν· ἀλλ'
ὅμως ἔτι ποθοῦμεν εὑρεῖν, καὶ ἐγγύτερον προσελθεῖν. ἆρ' οὖν οὕτω φατέον.
ὅταν ψυχὴ σώματι παρῇ, παρεῖναι αὐτήν, ὡς τὸ πῦρ πάρεστι τῷ ἀέρι. καὶ γὰρ
αὖ καὶ τοῦτο παρὸν οὐ πάρεστι· καὶ δι' ὅλου παρόν, οὐδενὶ μίγνυται· καὶ ἕστηκε μὲν αὐ-
τό· τὸ δὲ παραρρεῖ· καὶ ὅταν ἔξω γένηται τοῦ ἐν ᾧ τὸ φῶς, ἀπῆλθεν οὐδὲν ἔ-
χων· ἕως δέ ἐστιν ὑπὸ τὸ φῶς, πεφώτισται· ὥστε ὀρθῶς ἔχειν καὶ ἐνταῦθα
λέγειν, ὡς ὁ ἀὴρ ἐν τῷ φωτί, ἤπερ τὸ φῶς ἐν τῷ ἀέρι· διὸ καὶ Πλάτων καλῶς
τὴν ψυχὴν οὐ θεὶς ἐν τῷ σώματι ἐπὶ τοῦ παντός, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐν τῇ ψυχῇ· καί
φησι τὸ μέν τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ τὸ σῶμα· τὸ δὲ ἐν ᾧ τὸ σῶμα μηδέν·
ὧν δηλονότι δυνάμεων, οὐ δεῖται τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα. καὶ δῆλον ὅτι ἐπὶ τῶν ἄλ-
λων ψυχῶν ὁ αὐτὸς λόγος. τῶν μὲν ἄλλων δυνάμεων, οὐδὲ παρουσίαν τῷ
σώματι λεκτέον τῆς ψυχῆς εἶναι. ὧν δὲ δεῖται, ταύτας παρεῖναι· καὶ παρεῖναι,
οὐκ ἐνιδρυθείσας τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ· οὐδ' αὖ τῷ ὅλῳ· καὶ πρὸς μὲν αἴσθησιν
παρεῖναι παντὶ τῷ αἰσθανομένῳ τὸ αἰσθητικόν· πρὸς δὲ ἐνέργειαν ἤδη ἄλλο ἄλλῳ.

συνεκτικὸν τοῦ σώματος ἡ ψυχή, οὐ συνεχόμενον.

λείπω δεῖ. τὸ σῶμα τὸ φυσικὸν ... ἐντελέχειαν ... ἀλλὰ
μὴ ὑπολαμβάνειν αὐτοῦ μέρος· καὶ κατὰ τὴν τοῦ ὀργάνου πρὸς τὸ ἔργον ἐπιτηδειό-
τητα· δύναμιν τὴν προσήκουσαν εἰς τὸ ἔργον ἀποτελεῖσθαι ... οὕτω τοι χωρίζεται
τὴν μὲν ἐν ὀφθαλμοῖς δύναμιν, τὴν ὁρατικὴν εἶναι φάναι· τὴν δὲ ἐν ὠσί, τὴν ἀκουστικήν·
καὶ γευστικὴν ἐν γλώττῃ· ὀσφρητικὴν ἐν ῥινί· τὴν δὲ ἁπτικήν, ἐν παντὶ παρεῖ-
ναι· πρὸς γὰρ ταύτην τὴν ἀντίληψιν, πᾶν τὸ ἔμψυχον ὄργανον τῇ ψυχῇ παρέχε-
ται ... τῶν δὲ ἁπτικῶν ὀργάνων ἐν πρώτοις τοῖς νεύροις ὄντων, ἃ δὴ καὶ πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ
ζώου τὴν δύναμιν ἔχει, ἐνταῦθα τῆς τοιαύτης δυνάμεως αὐτήν, ἀρχομένων δὲ ἀ-
πὸ ἐγκεφάλου τῶν νεύρων, τὴν τῆς αἰσθήσεως καὶ ὁρμῆς ἀρχὴν καὶ ὅλως παντὸς
τοῦ ζώου, ἐνταῦθα ἔθεντο φάσκοντες· οὐ μὴν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῶν ὀργάνων,
ἐκεῖ ... ἀρχὴν σώματος τίθενται. βέλτιον δὲ λέγειν, τὴν ἀρχὴν τῆς ἐν-
εργείας ... δυνάμεως ἐκεῖ. ὅθεν γὰρ ... τὸ ὄργανον, ἐκεῖ ... ἐνα-
... δύναμιν τοῦ ... ἐνέργειαν τὴν τῶν ὀργάνων πρὸς ... μὴ
οὖν τὴν δύναμιν. πανταχοῦ γὰρ ἡ δύναμις. ἐκεῖ δὲ τῆς ἐνεργείας ἡ ἀρχή, ὅθεν καὶ
ἀρχὴ τοῦ ὀργάνου. ἡ ποία ἡ τοῦ αἰσθάνεσθαι δύναμις καὶ ἡ τοῦ ὁρμᾶν, ψυχῆς
αἰσθητικῆς καὶ φανταστικῆς φύσεις, ἐν ... αὐτῆς ἀρχὴν τὸν λόγον, ὡς
... πρὸς ... οὐ αὐτὴ ἐν ... ταύτῃ ... τοῖς παλαιοῖς ἐν τοῖς
ἄκροις τοῦ ζώου παντός, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς ... ἐγκεφάλῳ, ἀλλ'
ὡς ἐν τούτῳ τῷ αἰσθητικῷ, ὃ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ... τὸ μὲν γὰρ ...
σώματι δίδωσι· καὶ τῷ σώματος μάλιστα τῆς ἐνεργείας ... τὸ δὲ σώματι
... κοινωνοῦν, ... τῆς ψυχῆς ... καὶ ψυ-
χῆς δύναμις ταῖς ... τοῦ λόγου ἀντιλήψεις ποιεῖται. αἰσθητικὸν γάρ, κριτικόν
πως· καὶ φανταστικόν. οἰονεὶ ... καὶ ὁρμὴ καὶ ὄρεξις, φανταστικὴ καὶ λόγῳ ὑπο-
μένει. ... λογιζόμενοι, ... ἐκεῖ ἀπολαύσει αὐτοῦ.
... τὸ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ αἰσθητικοῦ ἀρκτέον. τοῦ δὲ φυτικοῦ καὶ τοῦ αὐξητικοῦ
καὶ τοῦ θρεπτικοῦ ... ἀπολαύει ... τρέφοντος διὰ τοῦ αἵματος. τοῦ
δὲ αἵματος τοῦ τρέφοντος ἐν φλεψὶν ὄντος· ἀρχὴ δὲ φλεβῶν καὶ αἵματος
ἐν καρδίᾳ. ὅθεν ... τῆς δυνάμεως, ἐνταῦθα ...
... τῆς ψυχῆς οἱ ... ὅσα γὰρ καὶ ... καὶ τρέφεται
καὶ αὔξεται, τοῦτο καὶ τούτων ἐπιθυμεῖ ... τοῦ δὲ λοιποῦ καὶ ...

+

καὶ ὀξέος καὶ καθαροῦ αἵματος, οἷον θυμῷ πρόσφορον ὄργανον, ἢ πηγή. ἐνταῦθα γὰρ τὸ ἴχνος τοῦ ἐναίμου ἀποκρίνεται τῇ τοῦ θυμοῦ ζέσει, πρὸς ἣν πεποίηται οἰκείως πρέπουσα. ὅλου δὲ ψυχῆς τὸ σῶμα, καὶ τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν σωματικῶν κολάσεων ἔχουσιν. ἐξελθοῦσα δὲ τοῦ σώματος ποῦ γενήσεται; ἢ ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἔσται, οὗ οὐκ ἔστι τὸ δεχόμενον αὐτήν. οὐδὲ μένειν δύναται τῷ μὴ πεφυκότι αὐτὴν δέχεσθαι, εἰ μή τι ἔχοι αὐτοῦ, ὃ ἕλκει πρὸς αὐτὸ ἄφρονα οὖσαν. ὡς εἰ δὲ ἐν ἐκείνῳ, ἄλλο ἔχει· κἀκεῖ ἀπάγεται οὗ πέφυκε τοῦτο εἶναι καὶ γίνεσθαι. ὄντος δὲ πολλοῦ καὶ ἑκάστῳ τόπου, καὶ παρὰ τῆς διαθέσεως ἥκειν δεῖ τὸ διάφορον. ἥκειν δὲ καὶ παρὰ τῆς ἐν τοῖς οὖσι δίκης. οὐ γὰρ μήποτέ τις ἐκφύγοι, ὃ παθεῖν ἐπ' ἀδίκοις ἔργοις προσήκει. ἀναπόδραστος γὰρ ὁ θεῖος νόμος, ὁμοῦ ἔχων ἐν αὐτῷ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ κριθὲν ἤδη. φέρεται δὲ καὶ αὐτὸς ὁ πάσχων, ἀγνοῶν ἃ παθεῖν προσήκει, ἀστάτῳ μὲν τῇ φορᾷ πανταχοῦ αἰωρούμενος ταῖς πλάναις. τέλος δέ, ὥσπερ πολλὰ καμὼν οἷς ἀντέτεινεν, εἰς τὸν προσήκοντα αὐτῷ τόπον ἐνέπεσεν ἑκουσίῳ τῇ φορᾷ τὸ ἀκούσιον εἰς τὸ παθεῖν ἔχων. εἴρηται δὲ ἐν τῷ νόμῳ, ὅσον καὶ ὅσον χρόνον δεῖ παθεῖν. καὶ πάλιν αὖ ὁμοῦ συνθεῖ ἡ ἄνεσις τῆς κολάσεως καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἀναφυγεῖν ἐκ τῶν τόπων τούτων, δυνάμει τῆς ἁρμονίας τῆς κατεχούσης τὰ πάντα. ὅσαι μὲν οὖν σῶμα, καὶ τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι σωμάτων κολάσεων ἔχουσι. ταῖς δὲ τῶν ψυχῶν καθαραῖς οὔσαις, καὶ μηδὲν μηδαμῇ ἐφελκομέναις τοῦ σώματος, ἐξ ἀνάγκης οὐδαμοῦ σώματος ὑπάρξαι. ὅπου οὖν ἐστι, καὶ μηδαμοῦ σώματος, οὐ δὲ γὰρ ἔχουσι σῶμα, οὗ ἐστιν ἡ οὐσία καὶ τὸ ὂν καὶ τὸ θεῖον, ἐν τῷ θεῷ, ἐνταῦθα μετὰ τούτων καὶ ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἔσται. εἰ δ' ἔτι ζητεῖς ποῦ, ζητητέον σοι ποῦ ἐκεῖνα. ζητῶν δὲ ζήτει μὴ τοῖς ὄμμασι, μηδ' ὡς ζητῶν σώματα. περὶ δὲ μνήμης, εἰ αὐταῖς ταῖς ψυχαῖς τῶν δὲ τῶν τόπων ἐξελθούσαις μνημονεύειν ὑπάρχει, ἢ ταῖς μέν, ταῖς δ' οὔ, καὶ πάντων ἢ τινῶν, καὶ ἀεὶ μνημονεύουσιν ἢ ἐπί τινα χρόνον τὸν ἐγγὺς τῆς ἀφόδου, ζητεῖν ὁμοίως ἄξιον. ἀλλ' εἰ μέλλομεν ὀρθῶς περὶ τούτων τὴν ζήτησιν ποιήσασθαι, ληπτέον τί ποτέ ἐστι τὸ μνημονεῦον. λέγω δὲ οὐ τί μνήμη ἐστίν, ἀλλ' ἐν τίνι ἐγγίνεσθαι πέφυκε τῶν ὄντων. τί μὲν γάρ ἐστι μνήμη, εἴρηται ἐν ἄλλοις καὶ πολλάκις τεθρύληται. τὸ δὲ μνημονεύειν πεφυκὸς τί ποτέ ἐστι, δεῖ ἀκριβέστερον λαβεῖν. εἰ δέ ἐστι τῆς μνήμης, ἐπὶ

Aliae ?

ἀπό του τινὸς ἢ μαθήματος ἢ παθήματος, οὔτε τοῖς αἰσθητοῖς γ' ἔτι, οὔτε τῷ χρόνῳ, ἀλλ' ἴσως ἂν τὸ μνημονεύειν. μνήμη μὲν γὰρ περὶ πάθους, οὐ δὲ περὶ τὸ ὂν καὶ νοούμενον. οὐδὲν γὰρ αἰσθητὸν αὐτοῖς, οὐδὲ χρόνος. ἀλλ' αἰὼν περὶ τὸ ὄν, καὶ οὔτε τὸ πρότερον, οὔτε τὸ ὕστερον. ἀλλ' ἓν εἶναι ἀεὶ ὡσαύτως ἔχον. οὐ δεχόμενον παραλλαξιν. τὸ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ὁμοίῳ, πῶς ἂν ἡ μνήμη μνημονεύοιτο. γὰρ χρόνου δ' ἔχοντα ἄλλο κατάστασιν, μαθὸν ἔχει πρότερον, ἢ νοήσει ἄλλο μετ' ἄλλο, ἵνα καὶ ἀναμνησθῇ, ἀλλ' ἧς δὴ μνημονεύει ἢ ἔχει πρότερον. ἀλλὰ δὴ καὶ ὧν τὰς ἄλλων μεταβολὰς εἰδέναι, οὐ μεταβαλόντα αὐτόν. οἷον καὶ ὁ σοφὸς μὲν τὰ περὶ ὅσοις. ἢ ὅτι ἄλλο μὲν πρότερον, ἀλλ' ὅσα δὴ προνοήσαι, εἰ [illegible] τοὺς τῶν τρόπους μεταβολῆς. τό γε μνημονεύειν παρ' ἐκεῖνο δὲ ἄλλο. τὰ δὲ αὐτὰ νοήσας, οὐ μνημονεύειν λεκτέον. οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κατέχῃ μὴ ἀπελθεῖν. ἢ οὕτως γε τὴν οὐσίαν αὐτὴν φοβοῖτο, μὴ ἀπέλθοι ἀπ' αὐτοῦ. οὔτοι νοῦ οὐδὲ ψυχῆς ὥρα τὸ μνημονεύειν, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ λέγομεν τὸ μνημονεύειν εἶναι, ὧν οὐκ ἔχει σύμφυτον. ἀλλ' ἔστιν ἐνταῦθα εἶπεν. ἀλλ' ἵνα καὶ μὴ ἐνταῦθα καὶ τότε, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἀρχηκοῦσι. τὸ δὲ καὶ ἀπεγένετο, ταῖς ἐκ τούτων ἀρχὴν, μνήμην καὶ ἀνάμνησιν ποσί ἔοικασιν οἱ ποιηταί. ὡς θεῖον τὸ ὄνομα μνήμης τοῦτο. διὸ καὶ χρόνου οὐ προσδεῖ τῇ οὕτω λεγομένῃ μνήμῃ. ἀλλ' ἴσως ἀκριβῶς περὶ τούτων ἐχόμενον ἐξετάσομεν. ἴσως γὰρ ἄν τις ἀπορήσειε, μή ποτε οὐ τῆς ψυχῆς ἡ ἐκείνης, ἡ λεγομένη τοιαύτη ἀνάμνησις καὶ μνήμη, ἀλλὰ ἄλλως ἀμυδροτέρα. ἢ τοῦ ζῴου ἀμφοτέρου τοῦ ζῴου. εἴ τε γὰρ ἄλλως, πότε ἢ πῶς λαμβάνεται τῆς, εἴ τε τοῦ ζῴου πότε ἢ πῶς. διὸ ζητητέον τίνι ἐστὶ τῶν ἐν ἡμῖν τὸ τὴν μνήμην ἴσχον. ὅπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς δὲ ἐζητοῦμεν. καὶ εἰ μὲν ἡ ψυχὴ ἡ μνημονεύουσα, τίς δύναμις, ἢ τί μέρος. εἰ δὲ τὸ ζῷον ὥσπερ καὶ τὸ αἰσθανόμενον ἐδόξε τισι, τίς ὁ τρόπος. καὶ τί ποτε δεῖ φαίνεται τὸ ζῷον. καὶ εἴ τι ἢ τὸ αὐτὸ τῶν αἰσθημάτων δὲ τίθεται ἀντιλαμβάνεσθαι. καὶ τῶν νοημάτων, ἢ ἄλλο τοῦ ἑτέρου. ἀλλὰ μὲν ὅσον τὸ ζῷον τὸ συναμφότερον ἐστιν, ἐν ταῖς αἰσθήσεσι κατ' ἐνέργειαν, δεῖ τὸ αἰσθάνεσθαι τοιοῦτον εἶναι. διὸ καὶ κοινὸν λέγεται. οἷον τὸ τρυπᾶν καὶ τὸ ὑφαίνειν. ἵνα καὶ ἐκ μὲν τὸν τεχνίτην ἡ ψυχὴ ἡ ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι. καθ' ὃ δὲ τὸ ὄργανον, τὸ σῶμα. τοῦ μὲν σώματος πάσχοντος ἐκ τοῦ ἐμποιοῦντος. τῆς δὲ ψυχῆς παραδεχομένης τὴν τύπωσιν τὴν τοῦ σώματος,

κἂν τὴν δι' αὐτοῦ σώματος· ἢ τὴν μὲν κρίσιν ἐκείνης εἶναι ἐκ τοῦ παθήματος τοῦ σώματος. οὔσης μὲν αἰσθήσεως, οὕτω κοινὸν ἔργον λέγοιτο ἄν. ἡ δὲ μνήμη, οὐκ ἀναγκάζοιτο τοῦ κοινοῦ εἶναι· τῆς ψυχῆς ἤδη παραδεξαμένης τὸν τύπον· καὶ ἢ φυλαξάσης, ἢ ἀποβαλούσης αὐτόν· εἰ μή τις τεκμαίροιτο κοινὸν καὶ τὸ μνημονεύειν εἶναι, ἐκ τοῦ ταῖς κράσεσι τῶν σωμάτων, καὶ μνημονικοὺς καὶ ἐπιλήσμονας ἡμᾶς γίγνεσθαι· ἀλλὰ καὶ ὡς κωλυτικὸν ἄν, ἢ οὐ κωλυτικὸν λέγοιτο τὸ σῶμα γίγνεσθαι· τῆς δὲ ψυχῆς τὸ μνημονεύειν οὐχ ἧττον εἴη. Τῶν δὲ μαθημάτων, πῶς τὸ κοινόν, ἀλλ' οὐχὶ ψυχὴ ἡ μνημονεύουσα ἔσται; εἰ δὲ τὸ ζῷον τὸ συναμφότερον, οὕτως ὡς ἕτερον ἐξ ἀμφοῖν εἶναι, πρῶτον μὲν ἄτοπον μήτε σῶμα μήτε ψυχὴν τὸ ζῷον λέγειν. οὐ γὰρ δὴ μεταβαλόντων τῶν ἀμφοτέρων, ἕτερον τι ἔσται τὸ ζῷον· οὐδ' αὖ κραθέντων, ὡς δυνάμει τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ζῴῳ εἶναι· ἔπειτα καὶ οὕτως, οὐδὲν ἧττον τῆς ψυχῆς τὸ μνημονεύειν ἔσται· ὡς ἐν οἰνομέλιτος κράσει, εἴ τι γλυκάζει, παρὰ τοῦ μέλιτος τοῦτο ἔσται. Τί οὖν εἰ αὐτὴ μὲν μνημονεύοι, τῷ δὲ ἐν σώματι εἶναι τῷ μὴ καθαρὰ εἶναι· ἀλλ' ὥσπερ ποιωθεῖσα, δύναται τοὺς τῶν αἰσθητῶν τύπους ἴσχειν, καὶ τῷ οἷον ἕδραν ἐν τῷ σώματι, πρὸς τὸ παραδέχεσθαι, καὶ μὴ ὥσπερ παραρρεῖν. ἀλλὰ πρῶτον μὲν οἱ τύποι οὐ μεγέθη· οὐδ' ὥσπερ αἱ ἐνσφραγίσεις· οὐδ' ἀντερείσεις ἢ τυπώσεις, ὅτι μηδ' ὠθισμός· μηδ' ὥσπερ ἐν κηρῷ· ἀλλ' ὁ τρόπος οἷον νόησις καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν· ἐπὶ δὲ τῶν νοήσεων, τίς ἡ ἀντέρεισις λέγοιτο ἄν; ἢ τί δεῖ σώματος, ἢ ποιότητος σωματικῆς μεθ' ἧς; ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν αὐτῆς κινημάτων, ἀνάγκη μνήμην αὐτῇ γίγνεσθαι· οἷον ὧν ἐπεθύμησε, καὶ ὧν οὐκ ἀπέλαυσεν· οὐδὲ ἦλθεν εἰς σῶμα τὸ ἐπιθυμητόν· πῶς γὰρ ἂν εἴποι τὸ σῶμα, περὶ ὧν οὐκ ἦλθεν εἰς αὐτό; ἢ πῶς μετὰ σώματος μνημονεύσει, ὃ μὴ πέφυκε γινώσκειν ὅλως τὸ σῶμα; ἀλλὰ τὰ μὲν λεκτέον εἰς ψυχὴν λήγειν, ὅσα διὰ σώματος· τὰ δέ, ψυχῆς εἶναι μόνης· εἰ δεῖ τὴν ψυχὴν εἶναί τι, καὶ φύσιν τινὰ καὶ ἔργον τι αὐτῆς. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἔφεσιν· καὶ μνήμην τῆς ἐφέσεως δεῖ, καὶ τῆς τεύξεως, καὶ τῆς οὐ τεύξεως. ἐπείπερ καὶ ἡ φύσις αὐτῆς, οὐ τῶν ῥεόντων. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδὲ συναίσθησιν, οὐδὲ παρακολούθησιν δώσομεν· οὐδέ τινα σύνθεσιν καὶ οἷον σύνεσιν. οὐ γὰρ δὴ οὐδὲν ἔχουσα τούτων ἐν τῇ φύσει αὐτῆς, ταῦτα κομίζεται ἐν σώματι· ἀλλ' ἐνεργείας μέν τινας ἴσχει, ὧν ἔργων δεῖται ἡ ἐπιτήδευσις ὀργάνων· τῶν δέ, τὰς δυνάμεις ἥκει φέρουσα· ὧν δέ, καὶ τὰς ἐνεργείας.

μνήμη ψυχῆς πάσης θειοτέρας.

τὸ δὲ τῆς μνήμης καὶ τὸ σῶμα· εἰ γὰρ ἦν ὑπὸ σώματός τι αὐτῆς τινῶν λήθη· οὐδέποτ' ἂν
ἐν σώματι καθαρὰ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλοῖς ἡ μνήμη· μενούσης δὲ οὔσης αὐτῆς ἀπο-
καὶ τὴν τοῦ σώματος φύσιν, κινουμένην καὶ ῥέουσαν, λήθης αἰτίαν ἀλλ' οὐ μνήμης
εἶναι· διὸ καὶ ὁ τῆς λήθης ποταμὸς, οὗτος ἂν ὑπονοοῖτο· ψυχῆς μὲν δὴ εἰς τὸ
σῶμα ἐμπεσούσης· ἀλλ' αἴτιος ψυχῆς· τῆς μεταλαμβανούσης ὑφ' ἡμῶν θειοτέρας·
κλεινῆς· τῆς δὲ ἄλλης τῆς περὶ τὸ σῶμα ὄχλον· εἰκὸς ἂν εἶναι μνήμας ἑκατέρας
ταύτας, ἰδίας τάς δὲ κοινάς· καὶ ὅταν μὲν σώζωσιν, ὅμως συναπτόμεναι· χωρὶς δὲ
γενομένων, ἀμφοτέρων συνημμένοιν, ἑκατέραν εἰς τὸ πλεῖον τὰ αὐτῆς· τὸ δὲ
δὲ χρόνον τῆς ἑτέρας· τὸ γοῦν εἴδωλον ἐν ᾅδου Ἡρακλέους· τοῦτο γὰρ
τὸ εἴδωλον εἶναι χρὴ νομίζειν ἡμᾶς· μνήμων πάντων τῶν πεπραγμένων τούτων
κατὰ τὸν βίον· αὐτοῦ γὰρ μετῆν καὶ ὁ βίος ἦν· αἱ δὲ ἄλλαι τὸ συναμφότερον οὖσαι,
οὐδὲν ὁμωνύμως ἔχοντες, ἢ ἀπὸ τοῦ βίου τούτου καὶ αὗται τὸ συναμφότερον
μέναι, ταύτης ἦσαν· ἀλλ' ἔτι καὶ ἑνὸς ζώου ἐχόμενον· ὁ δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς ὁ ἄνω
τοῦ εἰδώλου, τί δ' ἐλέγετο οὐκ εἴρηται· τί οὖν ἂν ἡ ἑτέρα ψυχή, ἀπολλαγεῖσα μόνη
ἡ γὰρ ὑφηγουμένη, ὁ Ἡρακλῆς τὸ ἔπραξεν ἢ ἔπαθεν ὁ ἄνθρωπος· χρόνου
δὲ προϊόντος ἐπὶ θανάτῳ, καὶ ἀγαθῶν μνήμη μὲν ἀναφανήσεται τῶν πεπραγμένων
ὥστε τινὰ τούτων καὶ ἀτιμάζειν ἀφεῖναι· σώματος γὰρ καθαρωτέρα γενομένη,
καὶ ἃ ἐνταῦθα οὐκ εἶχεν ἐν μνήμῃ ἀναπολήσει· ἀλλὰ δὲ ἐν σώματι γενομένη ἀγαθῆς
ἤθους, ὧν μὲν τὸ ἐξωτερικόν ἀφῆκεν· ὧν δὲ καὶ πολ-
λῶν πεπραγμένων χρόνοις δέ, πολλῶν τῶν ἔπειτα ἐπὶ τὰ ἄλλα εἰς λήθην· ἡ δὲ
μόνη γενομένη, τί μνημονεύσει· ἢ πρότερον σκεπτέον τίνι δυνάμει ψυχῆς τὸ
μνημονεύειν παραγίνεται· ἆρα γε ᾧ αἰσθανόμεθα καὶ ᾧ μανθάνομεν, ἢ καὶ ᾧ
ἐπιθυμοῦμεν τῶν ἐπιθυμητῶν· καὶ τῶν ὀργιστῶν τῷ θυμοειδεῖ· οὐ γὰρ ἄλ-
λο μὲν ἀπολαῦσαι φήσει τις· ἄλλο δὲ μνημονεύσει τῶν εἰρημένων· τὸ γοῦν ἐπι-
θυμητικὸν ὧν ἀπέλαυσε τοῦτο, κινεῖται πάλιν ὀφθέντος τοῦ ἐπιθυμητοῦ· διὰ
τῆς μνήμης· ἐπεὶ διὰ τί οὐ κινεῖ ἢ οὐχ οὕτως· τί οὖν κωλύει καὶ αἴσθησιν
τῶν τοιούτων εἶναι αὐτῷ· καὶ τῷ αἰσθητικῷ τοίνυν ἐπιθυμίαν· ἐπὶ τὰ
ταῦτα πᾶσιν· ὥστε κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἕκαστον λέγεσθαι· ἢ αἴσθησις ἄλλως ἕ-
καστον· οἷον ὁρᾷ μὲν ἡ ὅρασις, οὐ τὸ ἐπιθυμοῦν· κινεῖσθαι δὲ παρὰ τῆς
αἰσθήσεως τὸ ἐπιθυμοῦν· οἷον διαδόσει· οὐχ ὥστε εἰπεῖν τὴν αἴσθησιν οἷα

ἄλλως τε καὶ τῶν ἀπολαυόντων πάθει. καὶ ἐπὶ τοῦ θυμοῦ· ἡ δὲ τοῦ αἰσθητικοῦ
ὁ δὲ θυμὸς ἀνέστη· οἷον εἰ ποιμένος ἰδόντος ἐπὶ ποίμνῃ λύκον, ὁ σκύλαξ τῇ
ὀσμῇ ἢ τῷ κτύπῳ, αὐτὸς οὐκ ἰδὼν ὄμμασιν ὀρίνοιτο. καὶ τοίνυν ἀπολέλαυκε μὲν
τὸ ἐπιθυμοῦν· καὶ ἔχει ἴχνος τοῦ γενομένου ἐντεθέν· οὐχ ὡς μνήμην· ἀλλ' ὡς διάθε-
σιν καὶ πάθος. ἄλλο δὲ τὸ ἑωρακὸς τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ παρ' αὐτοῦ ἔχον τὴν μνήμην
τοῦ γεγενημένου. τεκμήριον δὲ τὸ μὴ ἡδεῖαν εἶναι τὴν μνήμην πολλάκις ὧν
μετέσχε τὸ ἐπιθυμοῦν· καίτοι ἐν αὐτῷ ἦν ἄν. ἆρ' οὖν τῷ αἰσθητικῷ φέροντες
ἀναθήσομεν τὴν μνήμην, καὶ τὸ αὐτὸ ἡμῖν μνημονευτικὸν καὶ αἰσθητικὸν ἔσται;
ἀλλ' εἰ καὶ τὸ εἴδωλον μνημονεύσει ὡς ἐλέγετο, διττὸν τὸ αἰσθητικὸν ἔσται.
εἰ μὴ τὸ αἰσθητικὸν δὲ τὸ μνημονευτικόν, ἀλλ' ὁτιοῦν ἄλλο, διττὸν τὸ μνημονεῦσον
ἔσται. ἔτι εἰ τὸ αἰσθητικόν, καὶ τῶν μαθημάτων ἔσται, καὶ τῶν διανοημάτων
τὸ αἰσθητικόν· ἢ ἄλλο γε δεῖ ἑκατέρων. ἆρ' οὖν κοινόν τι θέμενοι τὸ ἀντιληπτικόν,
τούτῳ δώσομεν ἀμφοῖν τὴν μνήμην; ἀλλ' εἰ μὲν ἓν καὶ ταὐτὸ τὸ ἀντιλαμβανόμενον
αἰσθητῶν τε καὶ νοητῶν, τάχα ἄν τι λέγοιτο. εἰ δὲ διαιρεθείη δίχη, οὐδὲν ἧττον
δύο ἂν εἴη. εἰ δὲ καὶ ἑκατέρᾳ τῇ ψυχῇ δώσομεν ἀμφότερα, τέτταρα ἂν γένοιτο. ὅ-
λως δέ τις ἀνάγκη ᾧ αἰσθανόμεθα, τούτῳ καὶ μνημονεύειν· καὶ τῇ αὐτῇ δυνάμει
γίνεσθαι ἀμφότερα, καὶ ᾧ διανοούμεθα, τούτῳ τῶν διανοημάτων μνημονεύειν.
ἐπεὶ οὐδὲ οἱ αὐτοὶ διανοεῖσθαί τε κράτιστοι καὶ μνημονεύειν. καὶ ἐπ' ἴσης αἰσθήσει χρη-
σάμενοι, οὐκ ἐπ' ἴσης μνημονεύουσι. καὶ εὐαισθήτως ἔχουσιν ἄλλοι· μνημονεύ-
ουσι δὲ ἄλλοι, οὐκ ὀξέως ἐν αἰσθήσει γεγενημένοι. ἀλλὰ πάλιν αὖ, εἰ ἄλλο ἑ-
κάτερον δεῖ εἶναι, καὶ ἄλλο μνημονεύσει ὧν ἡ αἴσθησις ᾔσθετο πρότερον.
κἀκεῖνο δεῖ αἰσθέσθαι οὗ μέλλει μνημονεύσειν; ἢ οὐδὲν κωλύει τῷ μνημο-
νεύσοντι τὸ αἴσθημα φάντασμα εἶναι. καὶ τῷ φανταστικῷ ἄλλῳ ὄντι τὴν μνή-
μην καὶ κατοχὴν ὑπάρχειν· τοῦτο γάρ ἐστιν εἰς ὃ λήγει ἡ αἴσθησις. καὶ μηκέτι
οὔσης τούτῳ πάρεστι τὸ ὅραμα. εἰ οὖν παρὰ τούτῳ τοῦ ἀπόντος ἤδη ἡ φαντα-
σία, μνημονεύει ἤδη, κἂν ἐπ' ὀλίγον παρῇ. ᾧ δὴ μὲν ἐπ' ὀλίγον παραμένοι,
ὀλίγη ἡ μνήμη. ἐπὶ πολὺ δέ, μᾶλλον μνημονικοί, τῆς δυνάμεως ταύτης οὔσης
ἰσχυροτέρας, ὡς μὴ εὐδιατρεπομένης ἐφεῖσθαι ἀποσεισθῆναι τὴν μνήμην. τοῦ
φανταστικοῦ ἄρα ἡ μνήμη. καὶ τὸ μνημονεύειν τῶν τοιούτων ἔσται. διαφόρως
δὲ ἔχειν πρὸς μνήμας φήσομεν, ἢ ταῖς δυνάμεσιν αὐτῆς διαφόρως ἐχούσαις.

ἢ ταῖς προλήψεσιν, ἢ μὲν ἢ καὶ θεωματικῶς κεκτημένου ἐπιστήμης. καὶ μὲν καὶ αὐτοῖς
σεως, καὶ μὲν καὶ οἷον θεωροῦ βουλήσεως· ἀλλὰ τοῦ τότε μὲν, ἑτέρωθι· τὸ δὲ ὢν διανοή-
σεως, τί· ἆρ' αὖ καὶ τούτων τὸ φανταστικόν· ἀλλ' εἰ μὲν πάσῃ νοήσει παρέπεται φαν-
τασία, τάχα ἂν ταύτης τῆς φαντασίας, οἷον ἀκόνος οὔσης τοῦ διανοήματος μενούσης,
οὕτως ἂν εἴη τοῦ γνωσθέντος ἡ μνήμη· εἰ δὲ μή, ἄλλο τι ζητητέον· ἴσως δὲ ἀνάγκη
τοῦ λόγου τοῦ τῷ νοήματι παρακολουθοῦντος ἡ παραδοχὴ εἰς τὸ φανταστικόν· τὸ μὲν γὰρ
νόημα ἀμερές, καὶ οἷον οὔπω προβεβηκὸς εἰς τὸ ἔξω, ὃ δὴ οὐδὲν λέγω σώματι· ὁ δὲ λόγος
ἀναπτύξας, καὶ ὥσπερ αὐτὸ τοῦ νοήματος εἰς τὸ φανταστικόν, ἐναπέθετο τὸ νόημα ὅσον
ἐνεχώρει· καὶ ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ οὕτω καὶ ἡ μονὴ καὶ ἡ μνήμη. διὸ καὶ ἀνάγκη
μόνης πρὸς νόησιν τῆς ψυχῆς, ὅταν ἐν τούτῳ λύηται ἡ μὲν ἡ ἀντίληψις· ἄλλο γὰρ
ἡ νόησις καὶ ἄλλο ἡ τῆς νοήσεως ἀντίληψις· καὶ νοοῦμεν μὲν, ἀεί· ἀντιλαμβανό-
μεθα δὲ οὐκ ἀεί· τοῦτο δὲ, ὅτι τοῦτο τὸ δεχόμενον, οὐ μόνον δέχεται νοήσεις, ἀλλὰ καὶ αἰ-
σθήσεις καλεῖται· ἀλλ' ἔστι τὸ φανταστικὸν ἡ μνήμη, ἐν ᾧ τρέπεται ἡ ψυχὴ μνημονεύ-
ουσα, διὸ τὸ φανταστικόν· χωρὶς μὲν οὖν οὔσης, ἐν αὐτῷ ἐστιν ἐκεῖ· τὸ δὲ τῶν
αὐτῶν παρ' ἡμῖν, πῶς τοῦτο· καί τινι αὐτῶν ἐγγίνεται· ἃ μὲν γὰρ ἀμφοτέροις τοῖς
παρ' ἡμῖν αἱ φαντασίαι· οὐ γὰρ ἂν τὸ μὲν, τῆς ἑτέρας τῶν νοητῶν, τὸ δὲ, τῶν αἰσθητῶν.
οὕτω γὰρ αὖ πάντα πᾶσι τὰ ζῷα, οὐ δὴ ἔχουσι κοινοῦ πρὸς ἄλληλα τὰς ...·
ἐπὶ τοῦ ἀμφοτέραις τίς ἡ διαφορά· ἅτε πῶς οὐ γίνωσκομεν· ἢ ὅταν μὲν
συμφωνῇ ἡ ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ, οὐκ ὄντων οὐδὲ χωρὶς τῶν φανταστικῶν· κεκ-
τημένος τε τοῦ τῆς κρείττονος, οὐ τὸ φανταστικὸν γίνεται· οἷον παρακολου-
θούσης σκιᾶς τῷ ἑτέρῳ· καὶ ὑποτρέχοντος οἷον σκιᾶς τοῦ φωτὸς μείζονι·
ὅταν δὲ μάχη ᾖ καὶ διαφωνία, ἐμφανὴς ἡ φαντασία τῆς καὶ ἡ ἑτέρα γίνεται·
λανθάνει δὲ ἡ ἑτέρα, ὅτι καὶ ὅλως τὸ διπλοῦν τῶν ψυχῶν λανθάνει· εἰς ἓν γὰρ
ἦλθον ἄμφω· καὶ ἐποχεῖται ἡ ἑτέρα· ἡ δὲ ἑτέρα ὁρᾷ πάντα· καὶ τὰ ...
ἐξαλλάττουσα· τὰ δὲ ἀφίησι τῶν τῆς ἑτέρας· οἷον ἑτέρων ὁμιλίας φαυ-
λοτέρων λαβόντες ποτὲ ἄλλους ἀλλαξάμενοι, ὀλίγα τῶν ἐκείνων μεμ-
νήμεθα· χρηστοτέρων δὲ μεταγενομένων, πλέω· τί δὲ ἐπὶ φίλων καὶ
παίδων καὶ γυναικός· πατέρας δὲ, καὶ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὸς οὐ κατο-
πτος μνημονεύων· ἡ δὲ μὲν μᾶλλον πάθους εἰκότως· ὁ δὲ, ἀπαθῶς ἐὰν
τὰ μνήματα τούτων ἔχοι· τὸ γὰρ πάθος, ἴδιος καὶ ἐξαρχῆς ἐκείνω·

Καὶ τὰ ἀγαθὰ τούτων, τῇ σπουδῇ, καθόσον τὴν τέχνην ἐπίστανται. ἐπεὶ δὲ τῶν μὲν χρεῶν, καὶ αὐτῆς ἑτέρας ἐν τῇ ἐκείνων ἐφίεσθαι μένειν. Καὶ μάλιστα ὅταν αἰσθάνηται καὶ αὐτή. γένοιτο γὰρ ἄν τις καὶ διαρχῶν ἀκινδύνως, καὶ τῇ σπουδῇ πρὸς τὴν πρᾶξιν τῆς κρείττονος. τῶν δὲ, διὰ τὸ μᾶλλον λήθην ἔχειν τῶν περὶ τῆς χείρονος. εἴπερ γὰρ αὐτὴ καὶ σπουδαιοτέρας τῆς ἑτέρας, τὴν ἑτέραν τὴν φύσιν χείρονα εἶναι. κατεχομένην ὑπὸ τῆς ἑτέρας βίας. ὅσῳ δὴ σπουδάζει πρὸς τὸ ἄνω, πλείονων αὐτῇ ἡ λήθη. εἰ μέν που πᾶς ὁ βίος αὐτῇ καὶ ἐν τούτοις τοῖς, οἷος μόνων τῶν κρειττόνων ἂν αἱ τὰς μνήμας. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῦτα καλῶς, ὅ τι δὲ ἐπιλανθάνοιτο τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων, ἀνάγκη οὖν καὶ τῶν μνημονευμάτων. ὥστε ἐπιλήσμονα ἂν τις λέγων τὴν ἀγαθήν, ὀρθῶς ἂν λέγοι [illegible] τοιούτω. ἐπεὶ καὶ φεύγει ἐκ τῶν πολλῶν. καὶ τὰς πολλὰς εἰς ἓν συνάγει [illegible] ἄπειρον ἀφίησι. οὕτω γὰρ καὶ οὐ μετὰ πολλῶν, ἀλλὰ ἀφελκ[illegible] καὶ δι᾽ αὐτῆς. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ὅταν ἐκεῖ ἐθέλῃ εἶναι, ἔτι οὖσα ἐνταῦθα, ἀφίησι πάντα ὅσα ἄλλα. ὀλίγα δὴ ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἐνταῦθα. καὶ ἐν οὐρανῷ οὖσα πλείω.

ὡς εἴποι ἂν ὁ Ἡράκλειτος ἔπαινος, ἀνδρὸς ἀεὶ ἑαυτοῦ. ὁ δὲ καὶ τοῦ ἐκεῖ νεὸς ἠπτουμένος, ὡς μεταμείψεις εἰς ἀεὶ τὸν [illegible] τόπον, ὡς ἐν τῷ νῦν τῷ [illegible] μενος, καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ [illegible] τοῖς ἄλλοις, οἱ [illegible] οἱ σοφοί :-

\+ ἡ βίβλος αὕτη ἐγράφη ... σίου ... διὰ τῆς ... ἄλλων [illegible] διὰ χειρὸς ... [illegible] ... ἔτει ... :

λα

Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ ψυχῆς ἀποριῶν δεύτερον

Τί οὖν ἐρεῖ· καὶ τίνων τὴν μνήμην ἕξει ψυχή, ἐν τῷ νοητῷ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐκείνης γενομένη· ἢ ἀκόλουθον εἰπεῖν ἐκεῖνα θεωρεῖν, καὶ περὶ ἐκεῖνα ἐνεργεῖν, ἐν οἷς ἐστιν, ἢ μηδ' ἂν ἐκεῖ εἶναι. Τῶν οὖν ἐνταῦθα οὐδέν, οἷον ὅτι ἐφιλοσόφησε· καὶ δὴ καὶ ὅτι ἐνταῦθα οὖσα, ἐθεᾶτο τὰ ἐκεῖ. ἀλλ' εἰ μὴ ἔστιν, ὅτε τις ἐπιβάλλει τινὶ τῇ νοήσει, ἄλλο τι ποιεῖν ἢ νοεῖν, καὶ θεωρεῖν ἐκεῖνο· καὶ ἐν τῇ νοήσει οὐκ ἔστιν ἐμπεριεχόμενον τὸ νενοηκέναι· ἀλλ' ὕστερον ἄν, εἰ ἄρα, εἴποι· τοῦτο δὲ ἤδη μεταβάλλοντος, οὐκ ἂν εἴη ἐν τῷ νοητῷ καθαρῶς ὄντα, μνήμην ἔχειν τῶν ἐνταῦθά ποτε αὐτῷ γεγενημένων. εἰ δὲ καί, ὥσπερ δοκεῖ, ἄχρονος πᾶσα νόησις, ἐν αἰῶνι, ἀλλ' οὐκ ἐν χρόνῳ ὄντων τῶν ἐκεῖ, ἀδύνατον μνήμην ἂν εἶναι ἐκεῖ· οὐχ ὅτι τῶν ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ὅλως ὁτουοῦν. ἀλλ' ἔστιν ἕκαστον παρόν, ἐπεὶ οὐδὲ διέξοδος, οὐδὲ μετάβασις ἀφ' ἑτέρου ἐπ' ἄλλο. Τί οὖν; οὐκ ἔσται διαίρεσις ἄνωθεν εἰς εἴδη, ἢ κάτωθεν ἐπὶ τὸ καθόλου καὶ ἄνω; Τῷ μὲν γὰρ νῷ μὴ ἔστω ἐνεργείᾳ ὁμοῦ ὄντι, τῇ δὲ ψυχῇ ἐκεῖ οὔσῃ, διὰ τί οὐκ ἔσται; Τί οὖν κωλύει καὶ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν ἀθρόαν ἀθρόων γίνεσθαι; ἆρ' οὖν ὥσπερ τινὸς ὁμοῦ, ἢ ὡς πολλῶν ὁμοῦ πασῶν νοήσεων; τοῦ γὰρ θεάματος ὄντος ποικίλου, ποικίλην καὶ πολλὴν τὴν νόησιν ἅμα γίνεσθαι, καὶ πολλὰς τὰς νοήσεις· οἷον αἰσθήσεις πολλὰς, προσώπου ὀφθαλμῶν ἅμα ὁρωμένων, καὶ ῥινὸς καὶ τῶν ἄλλων. ἀλλ' ὅταν ἕν τι διαιρῇ, καὶ ἀναπτύσσῃ; ἢ ἐν τῷ νῷ διῄρηται· καὶ τὸ τοιοῦτον οἷον ἐναπερείδεσθαι μᾶλλον. Τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν τοῖς εἴδεσιν οὐ χρόνῳ ὄν, οὐδὲ τὴν νόησιν τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου χρόνῳ ποιήσει· ἔστι γὰρ καὶ τάξει· οἷον τοῦ φυτοῦ ἡ τάξις ἐκ ῥιζῶν ἀρξαμένη, ἕως εἰς τὸ ἄνω τῷ θεωμένῳ οὐκ ἔχει ἄλλως, ἢ τάξει τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, ἅμα τὸ πᾶν θεωμένῳ. ἀλλ' ὅταν εἰς ἓν βλέπῃ, εἶτα πολλὰ καὶ πάντα ἔχῃ, πῶς τὸ μὲν πρῶτον ἔσχε, τὸ δὲ ἐφεξῆς; ἡ δύναμις ἡ μία οὕτως ἦν μία, ὡς πολλὰ ἐν ἄλλῳ, καὶ οὐ κατὰ μίαν νόησιν πάντα. αἱ γὰρ ἐνέργειαι, οὐ καθ' ἕνα, ἀλλ' ἀεὶ πᾶσαι δυνάμει ἑστώσῃ· ἐν τοῖς ἄλλοις γινομένων. ἤδη γὰρ κἀκείνη ὡς μὴ ἓν οὖσα, δύναται πολλῶν φύσιν ἐν αὐτῇ δέξασθαι, πρότερον οὐκ ὄντων. ἀλλὰ ταῦτα μέν, ταύτῃ. ἑαυτοῦ δὲ πῶς; ἢ οὐδὲ ἑαυτοῦ ἕξει τὴν μνήμην· οὐδ' ὅτι αὐτὸς ὁ θεωρῶν, οἷον Σωκράτης, ἢ ὅτι νοῦς ἢ ψυχή. πρὸς δὴ ταῦτα ἀναμνηστέον, ὡς ὅταν καὶ ἐνταῦθα θεωρῇ καὶ μάλιστα ἐναργῶς, οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς

διάξοδος [illegible] ἀδ[illegible].

ἡ τάξις τὸ πρότερον καὶ ὕστερον.

ἑαυτὸν τότε τι ἐνόησε· ἀλλ' ἔχει μὲν ἑαυτόν· ὁ δὲ ἐνεργεῖ τὰ πρὸς ἐκεῖνο, καὶ ἐκεῖνο γίνεται, οἷον ὕλην ἑαυτὸν παρασχών· εἰδοποιούμενος δὲ κατὰ τὸ ὁρώμενον, καὶ δυνάμει ὢν τότε αὐτός. τότε οὖν αὐτός τί ἐστιν ἐνεργείᾳ, ὅταν μηδὲν νοῇ; ἢ ἐστιν αὐτὸς τοιοῦτος οἷος πάντα εἶναι· ὅταν αὐτὸν νοῇ, πάντα ὁμοῦ νοεῖ· ὥστε τῇ μὲν εἰς ἑαυτὸν ὅτι τοιοῦτος ἐπιβολῇ καὶ ἐνεργείᾳ αὐτὸν ὁρῶν τὰ πάντα περιεχόμενα ἔχει· τῇ δὲ πρὸς τὰ πάντα, καὶ περιεχόμενον ἑαυτόν. ἀλλ' εἰ οὕτω ποιεῖ, μεταβάλλει τὰ νοήματα, ὃ πρότερον αὐτοὶ οὐκ ἠξιοῦμεν. ἢ λεκτέον ἐπὶ μὲν τοῦ νοῦ τὸ ὡσαύτως ἔχειν, ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς, ἐν οἷον ἐσχάτοις τοῦ νοητοῦ κειμένης, γίνεσθαι τοῦτο δυνατὸν εἶναι· ἐπεὶ καὶ προσχωρεῖν εἴσω· εἰ γάρ τι περὶ τὸ μένον γίνεται, δεῖ αὐτὸ παρ' ἐκεῖνο πρὸς τὸ μένον ἔχειν, μὴ ὁμοίως μένον. ἢ οὐδὲ μεταβολὴν λεκτέον γίνεσθαι, ὅταν ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ ἐφ' ἑαυτόν· καὶ ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ τὰ ἄλλα· πάντα γὰρ αὐτός ἐστι· καὶ ἄμφω ἕν. ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἐν τῷ νοητῷ οὖσα τοῦτο πάσχει· τὸ ἄλλο καὶ ἄλλο πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ; ἢ καθαρῶς ἐν τῷ νοητῷ οὖσα ἔχει τὸ ἀμετάβλητον καὶ αὐτή· καὶ γὰρ αὐτή ἐστιν ἅ ἐστιν. ἐπεὶ καὶ ὅταν ἐν ἐκείνῳ ᾖ τῷ τόπῳ, εἰς ἕνωσιν ἐλθεῖν τῷ νῷ ἀνάγκη· εἴπερ ἐπεστράφη· στραφεῖσα γάρ, οὐδὲν μεταξὺ ἔχει· εἴς τε νοῦν ἐλθοῦσα ἥρμοσται· καὶ ἁρμοσθεῖσα ἥνωται· οὐκ ἀπολλυμένη· ἀλλ' ἕν ἐστιν ἄμφω καὶ δύο. οὕτως οὖν ἔχουσα, οὐκ ἂν μεταβάλλοι· ἀλλ' ἔχοι ἂν ἀτρέπτως πρὸς νόησιν· ὁμοῦ ἔχουσα τὴν συναίσθησιν αὐτῆς, ὡς ἓν ἅμα τῷ νοητῷ ταὐτὸν γενομένη. ἐξελθοῦσα δὲ ἐκεῖθεν καὶ οὐκ ἀνασχομένη τὸ ἕν· τὸ δὲ αὐτῆς ἀσπασαμένη, καὶ ἕτερον ἐθελήσασα εἶναι· καὶ οἷον προκύψασα, μνήμην ὡς ἔοικεν ἀφ' ἑαυτῆς λαμβάνει. μνήμη δὲ ἡ μὲν τῶν ἐκεῖ, ἔτι κατέχει μὴ πεσεῖν· ἡ δὲ τῶν ἐνταῦθα, ὧδε φέρει· ἡ δὲ τῶν ἐν οὐρανῷ, ἐκεῖ κατέχει· καὶ ὅλως οὗ μνημονεύει, ἐκεῖνό ἐστι καὶ γίνεται· ἦν γὰρ τὸ μνημονεύειν, ἢ νοεῖν, ἢ φαντάζεσθαι· ἡ δὲ φαντασία αὐτῇ, οὐ τῷ ἔχειν· ἀλλ' οἷα ὁρᾷ· καὶ οἷα διάκειται· κἂν τὰ αἰσθητὰ ἴδῃ, ὅσον ἂν αὐτῶν ἴδῃ, τοσοῦτον ἔχει τὸ βάθος. ὅτι γὰρ ἔχει πάντα δευτέρως, καὶ οὐχ οὕτω τελείως, πάντα γίνεται· καὶ μεθόριον οὖσα καὶ ἐν τοιούτῳ κειμένη, ἐπ' ἄμφω φέρεται. ἐκεῖ μὲν οὖν καὶ τἀγαθὸν διὰ νοῦ ὁρᾷ. οὐ γὰρ στέγεται ἐκεῖνο ὥστε μὴ διελθεῖν εἰς αὐτήν· ἐπεὶ μὴ σῶμα τὸ μεταξὺ ὥστε ἐμποδίζειν· καὶ τοῖς σωμάτων μεταξὺ πολλαχῇ εἰς τὰ τρίτα ἀπὸ τῶν πρώτων ἄφιξις. εἰ δὲ πρὸς τὰ κάτω δοίη αὑτήν, ἀναλόγως τῇ μνήμῃ καὶ τῇ φαντασίᾳ, ἔχει ὃ ἠθέλησε. διὸ ἡ μνήμη

ὅπ' ἔχει νοῦ

obiectio.

Anima ad intellectum conversa quam firma sit, quid sibi habeat.

Quomodo memoria participet Anima.

Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀρίστων ἢ οὐ κάλλιστον. δεῖ δὲ τὴν μνήμην λαμβάνειν, οὐ μόνον ἐν τῷ
οἷον αἰσθάνεσθαι ὅτι μνημονεύει· ἀλλὰ καὶ ὅταν διακέηται κατὰ τὰ πρόσθεν παθήματα
ἢ θεάματα. γένοιτο γὰρ ἂν καὶ μὴ παρακολουθοῦντα ὅτι ἔχει, ἔχειν παρ' αὐτῷ ἰσχυροτέρως
ἢ εἰ εἰδείη. εἰδὼς μὲν γάρ, τάχα ἂν ὡς ἄλλο ἔχοι, ἄλλος αὐτὸς ὤν. ἀγνοῶν δὲ ὅτι ἔχει,

Aliud est ἕξιν, et aliud ἐνεργεῖν.

κινδυνεύει εἶναι ὃ ἔχει. ὃ δὴ πάθημα, μᾶλλον πεσεῖν ποιεῖ τὴν ψυχήν. ἀλλ' εἰ ἀφισταμένη
τοῦ ἐκεῖ τόπου ἀναφέροι τὰς μνήμας ὅπου ἦν, εἶχε κἀκεῖ ἢ δυνάμει. ἡ δὲ ἐνέρ-
γεια ἐκείνων, ἠφάνιζε τὴν μνήμην. οὐ γὰρ ὡς κείμενοι ἦσαν τύποι, ἵνα ἂν ἦν τὸ
ἄτοπον συμβαῖνον. ἀλλ' ἡ δύναμις ἦν ἡ ἀφεθεῖσα ὕστερον εἰς ἐνέργειαν. παυσα-
μένης οὖν τῆς ἐν τῷ νοητῷ ἐνεργείας, εἶδεν ἃ πρότερον ἡ ψυχὴ πρὶν ἐλθεῖν ἐκεῖ ἑώρα-
κε. τί οὖν; κἀκεῖνα νῦν αὐτὴ ἡ δύναμις καθ' ἣν τὸ μνημονεύειν ἐξουσίᾳ ἀνάγει, ἢ ἢ
μὲν μὴ αὐτὰ ὁρῶμεν, μνήμῃ. ἃ δ' αὐτῆς ὢν κἀκεῖνα ὁρῶμεν. ὑπάρχει γὰρ τῷ
τούτοις ἐνεργεῖν. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ὁρᾶν τὸ περὶ τῶν εἰρημένων. οὐ γὰρ εἰκασίᾳ δὲ
χρώμενον ἀποφαίνεσθαι. οὐδὲ συλλογισμοῖς ταῖς ἀρχαῖς ἄλλοθεν εἰληφόσι. ἀλλ' ἔστι
περὶ τῶν νοητῶν ὡς λέγεται, καὶ ἐνθάδε οὖσι, τῷ αὐτῷ λέγεται. ὃ δύναμιν ἔχει τὰ
κἀκεῖ θεωρεῖν. ταὐτὸ γὰρ οἷον ἐγείραντας, δεῖ ὁρᾶν τὰ ἐκεῖ. ὥστε καὶ ἐνταῦθα ἐκεῖ. οἷον
εἴ τις ἀνάξων αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπί τινος ὑψηλοῦ σκοπιᾶς, ὁρῴη ἃ μὴ
δεῖ τῶν οὐ σὺν αὐτῷ ἀναβεβηκότων. ἡ τοίνυν μνήμη ἐκ τοῦ λόγου φαί-
νεται ἀρχομένη ἀπὸ οὐρανοῦ, ἤδη τῆς ψυχῆς τὸν ἐκεῖ τόπον καταλειπούσης.
ἐντεῦθεν μὲν οὖν ἐν οὐρανῷ γενομένη καὶ στᾶσα, θαυμαστὸν οὐδὲν τῶν ἐνθάδε
μνήμην πολλῶν ἔχειν, οἷον εἴρηται. καὶ γνωρίζειν πολλὰς τῶν πρότερον ἐγνωσ-

ψυχῶν

μένων. εἴπερ καὶ σώματα ἔχειν περὶ αὐτὰς ἀνάγκη, ἐν σχήμασιν ὁμοίοις. καὶ εἰ τὰ σχήμα-
τα δὲ ἀλλάξαιντο σφαιροειδῆ ποιησάμεναι, ἆρα διὰ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς τῶν τρόπων
ἰδιότητος γνωρίζοιεν. οὐ γὰρ ἄτοπον. τὰ μὲν γὰρ πάθη ἔξω θέσθαι ἔστωσαν. τὰ
δὲ ἤθη οὐ κωλύεται μένειν. εἰ δὲ καὶ διαλέγεσθαι δύναιντο, καὶ οὕτως ἂν γνωρίζοι-

πῶς μνήμη ὅταν ἐκ τοῦ νοῦ καθήκωσι.

εν. ἀλλ' ὅταν ἐκ τοῦ νοητοῦ καθήκωσι, πῶς; ἢ ἀνακινήσει τὴν μνήμην. ἧττον δὲ
τὸ μὲν ἐκεῖνα τῶν αὐτῶν. ἄλλα τε γὰρ ἕξει μνημονεύειν, καὶ χρόνος πλείων
λήθην παντελῆ πολλῶν πεποιηκὼς ἔσται. ἀλλ' εἰ ἐπιστραφεῖσαι εἰς τὸν αἰσθητὸν κόσμον,
εἰς ἄλλην τὴν γένεσιν πεσοῦνται, ποῖος χρόνος ἔσται τοῦ μνημονεύειν; ἢ οὐκ ἀνάγκη εἰς
πᾶν βάθος πεσεῖν. ἔστι γὰρ κινηθείσας καὶ στῆναι μέχρι που προελθούσας. καὶ οὐδὲν
δὲ κωλύει πάλιν ἐκδῦναι, πρὶν ἐλθεῖν εἰς τὸν ἔσχατον τόπον. τὰς μὲν οὖν

μετιούσας καὶ μεταβαλλούσας τὰς ψυχάς, ἔχοι ἄν τις εἰπεῖν ὅτι καὶ μνημονεύουσι· τῶν γὰρ γεγενημένων καὶ προεληλυθότων ἡ μνήμη. αἱ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἱδρυμέναι, τίνων ἂν αὗται μνημονεύοιεν. ἄστρων δὲ πέρι ψυχῆς, τῶν τε ἄλλων ἀστέρων καὶ δὴ καὶ περὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἐπιζητεῖ ὁ λόγος τὰς μνήμας. καὶ τελευτῶν, εἶσι καὶ ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ψυχήν. καὶ ἐπιτολμήσει καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ τὰς μνήμας πολυπραγμονεῖν. ταῦτα δὲ ζητῶν, καὶ τὰς διανοίας αὐτῶν καὶ τοὺς λογισμοὺς τίνες εἰσὶ θεωρήσει, εἴπερ εἰσίν. ἀλλ᾽ εἰ μήτε ζητοῦσι μήτε ἀποροῦσιν, οὐδενὸς γὰρ δέονται, οὐδὲ μανθάνουσιν ἃ πρότερον οὐκ ἦν αὐτοῖς ἐν γνώσει, τίνες ἂν αὐτοῖς λογισμοὶ ἢ τίνες συλλογισμοὶ αὐτοῖς γίνοιντο ἢ διανοήσεις. ἀλλ᾽ οὐδὲ περὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς ἐπίνοιαι καὶ μηχαναί, ἐξ ὧν διοικήσουσι τὰ ἡμέτερα ἢ ὅλως τὰ ἐπὶ γῆς· ἄλλος γὰρ τρόπος τῆς εἰς τὸ πᾶν παρ᾽ αὐτῶν εὐθημοσύνης. τί οὖν· ὅτι τὸν θεὸν εἶδον, οὐ μνημονεύουσιν; ἢ ἀεὶ ὁρῶσιν. ἕως δ᾽ ἂν ὁρῶσιν οὐκ ἔνι δήπου φάναι αὐτοῖς ἑωρακέναι· παυσαμένων γὰρ τοῦτο ἂν τὸ πάθος εἴη. τί δαί· οὐδ᾽ ὅτι περιῆλθον χθὲς τὴν γῆν καὶ τὸ πέρυσιν, οὐδ᾽ ὅτι ἔζων χθὲς καὶ πάλαι καὶ ἐξ ὅτου ζῶσιν; ἢ ζῶσιν ἀεί· τὸ δὲ ἀεὶ ταὐτὸν ἕν. τὸ δὲ χθὲς τῆς φορᾶς καὶ τὸ πέρυσι τοιοῦτον ἂν εἴη· οἷον ἂν εἴ τις τὴν ὁρμὴν τὴν κατὰ πόδας συναγομένην, μερίζοι εἰς πολλά· καὶ ἄλλην καὶ ἄλλην καὶ πολλὰς ποιοῖ τὴν μίαν. καὶ γὰρ ἐνταῦθα μία φορά· παρὰ δὲ ἡμῶν μετρεῖται εἰς πολλὰ καὶ ἡμέρας ἄλλας, ὅτι καὶ νύκτες διαλαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ μιᾶς οὔσης ἡμέρας, πῶς πολλαί. ὥστε οὐδὲ τὸ πέρυσιν· ἀλλὰ τὸ διάστημα οὐ ταὐτόν, ἀλλ᾽ ἄλλο· καὶ τὸ ζῴδιον τμῆμα ἄλλο. διὰ τί οὖν οὐκ ἐρεῖ, παρῆλθον τόδε, νῦν δὲ ἐν ἄλλῳ εἰμί. εἰ δὲ καὶ ἐφορᾷ τὰ τῶν ἀνθρώπων, πῶς οὐχὶ καὶ τὰς μεταβολὰς τὰς περὶ αὐτούς. καὶ ὅτι νῦν ἄλλοι· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ὅτι πρότερον ἕτεροι καὶ ἕτερα· ὥστε καὶ μνήμη. ἢ οὐκ ἀνάγκη· οὔτε ὅσα τις θεωρεῖ ἐν μνήμῃ τίθεσθαι, οὔτε τῶν πάντῃ κατὰ συμβεβηκὸς ἐπακολουθούντων ἐν φαντασίᾳ γίνεσθαι· ὧν τε ἡ νόησις καὶ ἡ γνῶσις ἐναργεστέρα, εἰ ταῦτα αἰσθητὰ γίγνοιτο, οὐκ ἀνάγκη, παρέντας τὴν γνῶσιν αὐτῶν, τὴν κατὰ μέρος αἰσθητὴν ἐπιβολὴν ποιεῖσθαι· εἰ μή τις ἔργῳ οἰκονομοῖτο τι τῶν ἐν μέρει τῇ γνώσει τοῦ ὅλου ἐμπεριεχομένου. λέγω δὲ ἕκαστον ὧδε· πρῶτον μὲν τὸ μὴ ἀναγκαῖον, εἶναι ἅ τις ὁρᾷ, παρατίθεσθαι παρ᾽ αὐτῷ· ὅταν γὰρ μηδὲ διαφέρῃ, ἢ μὴ

πρὸς αὐτὸν ὅλως, ἡ αἴσθησις ἀπροαιρέτως, τὸ διάφορον τῶν ὁρωμένων κίνημα,
τοῦτο οὐ προθυμουμένη· τῆς ψυχῆς οὐδὲ ἐξαμείψης τοῦ ἔργου, ἀλλὰ μὴ προσέχειν,
μήτε προσέχειν ὠφέλειαν αὐτῆς τῆς διαφορᾶς μηδέν· ὅταν δὲ ἡ ψυχὴ ἐν ἑτέρῳ
αὐτὴ περὶ ἄλλοις ᾖ καὶ παντελῶς, οὐκ ἂν ἀναλάβοιτο τῶν τοιούτων περὶ ἐχόντων
τὴν μνήμην. ὅπου μὴ δὲ προσέχοντων γίνωσκη τὴν αἴσθησιν. καὶ μὲν ὅτι τῶν
παρ' αὐτὴν κατὰ συμβεβηκὸς γινομένων, οὐκ ἂν αὐτὴ ἐμφαντασθῆ γίνεσθαι. ἀλλ'
δὲ καὶ γένοιτο, ὥστε φυλάξαι καὶ περὶ ἀτηρῆσαι· διὸ καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο [illegible]
του, οὐκ εἰδὼς εἶναι αἴσθησιν, μάθοι αὖτις, ἃ τὸ λεγόμενον ὑπολάβοι. λόγου
δὲ ὧδε· εἰ μὲν δέ ποτε προηγούμενον γίνεται τὸ ἀνέκαθεν δὲ [illegible]
τὸ δὲ τέμνον, οὕτως κατὰ τὸ πονηθῆναι. ὡς καὶ ἔτι μᾶλλον διεξελθεῖν, οὔτ' ἂν
τήρησις αὐτοῦ, οὔτ' ἂν ἔννοια, βαδίζουσι γνῶσιν. ἐπεὶ καὶ τῆς ὁδοῦ, ἃ μὴ
ἐγίνετο τὸ δὲ διὰ παύσεως προσηγορεῖν, διάφορος δὲ εἶναι τὴν διέξοδον
ποιήσεσθαι, οὐκ ἂν ἐλέγετο ἡ μὲν μηδὲν τὸ ἐν ὅτῳ [illegible] τῆς ὁδοῦ, καὶ ὃ
ἂν κινηθῶμεν. καὶ ἀκινήτας δὲ εἰ μὴ τὸν διὰ χρόνον [illegible] μόνον κινηθῆναι.
μὴ διηνεκῶς τὴν παράδειξιν εἰς χρόνον ἀνήκομεν, οὐκ ἂν ἐμνήμην, ἄλλον
αὖ καὶ ἄλλον χρόνον ὑποιησόμενα. γνώσει μὲν δὲ, ὅτι τῆς διανοίας χρόνου
τὸ προτεινόμενον ὅλον, καί πη γαλήνης οὕτω παντὸς προχωρῆσαι,
οὐκ ἂν ἔτι προσέχει γινομένοις κινήσεσι· καὶ μὲν καὶ ὅταν τις καθ' αὑτὸν [illegible]
ποιῇ, μάτην αὖ ἔτι περὶ ἀτηρεῖ ἐκεῖνο τοῦ τούτου. ἃ οὕτως ἀεὶ ἐστραμμένη,
τὰ αὐτὰ ὧν προσεπιστρέφεται. καὶ οὐχ ἵνα περὶ ἡσθῆναι τὸ ἑαυτοῦ ἔρχεται. ἐν
τὸ ἔργον αὐτοῖς οὔτε ἡ ἐνθύμησιν παράφασιν, οὔτε τὸ περὶ ἡσθῆναι. καὶ συμβαίνει
κινήσεων πρόοδος, πρὸς ἄλλοις τὸ γνωμονικά ἐστι. ταῦτα αὐτὰ ἀεὶ
ὧν διέρχονται αὐτὰς, ὁ τε χρόνος οὐ κατὰ λογισμὸν ὃ ἐν τούτῳ [illegible] ἢ καὶ
διηρεῖτο, οὐκ ἂν αἴσθησιν οὔτε τὸ πῦρ τῶν παρ' αἴσθησιν, οὔτε χρόνων εἶναι
μνήμην. ζῶντι τὴν αὐτὴν ἔχοντα. ὅπου καὶ τό τι πινὸν αὐτοῖς πάντα
τόν, ὡς μὴ τὸ πινόν, ἀλλὰ ζωτικὸν τὸ κινηθῆναι. ζῷον ἑνὸς τῆς αὐτὸ
ἐνυπάρχοντος. ἐν γυμνασίοις, ὡς πρὸς τὸ ἔξω. κίνησις δὲ τῇ ἐν αὐ
τῷ ζωῇ ἀϊδιούσῃ. καὶ μὲν ἢ καὶ χορηγία ἀπὸ [illegible] τις τὴν κίνησιν
αὐτῶν, ἀμφισβητουμένη ποτέ, ἢ πάντας αὐτὴ ἐπῆλθεν, ἢ ζωὴ τῆς [illegible] ἀρχ
εἰς τὸ ὅσον· ἀληθῶς δὲ ἡ συμφυὴς ὑπάρχει. εἰ δὲ τοι αὐτῇ οἷα ἀεὶ,

ἀεὶ ἔσται [illegible]
κίνησις [illegible]

τεταγμένα. εἰ δὲ ἀεὶ τεταγμένα, οὐ κατὰ χρόνον ἐν αὐτῇ καθέστηκε. οὐδὲ τὸ συν- Inscriptio. Animal.
ίστασθαι οὐδὲ ἡ φύσις ἂν ἔχοι οὕτως. ὥστε οὔτε χρονικῶς, οὔτε τὸ ποιηθ- ad vite memoriā
μετρήσει. ὥστε οὐδὲ μνήμη τούτων. εἰ μέντοι αὐτοὶ μὲν ζῷα ζῶσι μὲν
ἔχοντες ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς τὸ ζῆν προσαρμόζοντες, τῇ δὲ ὧν ψυχῇ αὐτῶν
πρὸς ἐν ταὐτῇ τῇ κινήσει, καὶ τῇ διὰ αὐτῶν εἰς τὸν σύμπαντα οὐρανὸν ἐκλάμψει,
ὥσπερ χορδαὶ ἐν λύρᾳ συμπαθῶς κινηθεῖσαι, μέλος ἂν ᾄσειαν ἐν φυσικῇ τινὶ
ἁρμονίᾳ. εἰ οὕτω κινοῖτο ὁ σύμπας οὐρανὸς καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ, πρὸς αὐτὸν φερό-
μενος καὶ αὐτός· καὶ ἄλλα ἄλλως πρὸς τὸ αὐτό. ἄλλης αὐτοῖς καὶ τῆς θέσεως οὔ-
σης, ἔτι ἂν μᾶλλον ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθοῖτο. μιᾶς ζωῆς καὶ ὁμοίας τῆς πάντων ἔτι
μᾶλλον οὔσης. ὁ δὲ δὴ πάντα κοσμῶν Ζεὺς καὶ ἐπιτροπεύων καὶ διατιθεὶς εἰς
ἀεί, ψυχὴν βασιλικὴν καὶ βασιλικὸν νοῦν ἔχων καὶ πρόνοιαν ἀνὰ τὰ γινό-
μενα ἐπιτάσσει· καὶ τὰ ἐξ διοικῶν, καὶ περιόδους ἤδη πολλὰς
ἤνυσε καὶ τελεῖ, πῶς ἂν ἐν τούτοις ἁπάσαις μνήμην οὐκ ἔχοι. ὁπόσαι τε
γένοιντο καὶ οἷαι αἱ περίοδοι. καὶ ὡς ἔσονται καὶ ὅπῃ ἂν γένοιντο. μηχανώμενος γὰρ
συμβιβάζων καὶ λογιζόμενος, μνημονικώτατος ἂν εἴη πάντων. ὥσπερ καὶ δημιουρ-
γὸς σοφώτατος. τὸ μὲν οὖν τῶν περιόδων τῆς μνήμης, καὶ καθ᾽ αὐτὸ ἂν ἔχοι
πολλὴν ἀπορίαν ὁπόσος ὁ ἀριθμός ἐστι, καὶ εἰ εἰδείη. πεπερασμένος γὰρ ὢν, ἀρχὴν
χρονικὴν τῷ παντὶ δώσει. εἰ δὲ ἄπειρος, οὐκ εἰδήσει ὁπόσα τὰ αὐτοῦ ἔργα·
ἢ ὅτι ἓν εἰδήσει καὶ μία ζωὴ ἀεί. οὕτω γὰρ ἄπειρος. τὸ δὲ ἕν, γνώσει ἔξω-
θεν. ἀλλ᾽ ἔργῳ. ἐνόντος ἀεὶ τοῦ οὕτως ἀπείρου. μᾶλλον δὲ ἑπομένου
ἐνθεωρουμένου οὐ κατὰ ἀλλοτρίαν γνῶσιν. ὥσπερ γὰρ τὸ αὐτοῦ ἄπειρον τῆς ζω-
ῆς οἶδεν, οὕτω καὶ τὴν ἐνέργειαν τὴν εἰς τὸ πᾶν οὖσαν μίαν. οὐχ ὅτι εἰς τὸ πᾶν.
ἀλλ᾽ ἐπεὶ τὸ κοσμοῦν διττόν, τὸ μέν, ὡς τὸν δημιουργὸν λέγομεν, τὸ δέ, ὡς
τὴν τοῦ παντὸς ψυχήν, καὶ τὸν Δία λέγοντες, ὁτὲ μέν, ὡς ἐπὶ τὸν δημιουργὸν
φερόμεθα. ὁτὲ δέ, ἐπὶ τὸ ἡγεμονοῦν τοῦ παντός. ἐπὶ μὲν τοῦ δημιουρ-
γοῦ, ἀφαιρετέον πάντη τὸ πρόσω καὶ ὀπίσω. μίαν αὐτῷ ἄτρεπτον καὶ
ἄχρονον ζωὴν διδόντας. ἡ δὲ τοῦ κόσμου ζωή, τὸ ἡγούμενον ἐν αὐτῇ ἔχουσα,
ἔτι ἐπιζητεῖ λόγον. ἆρα καὶ αὕτη μὴ ἐν τῷ λογίζεσθαι ἔχει τὸ ζῆν, μηδὲ τῷ ζη-
τεῖν, ὅ τι δεῖ ποιεῖν. ἤδη γὰρ ἐξεύρηται καὶ τέτακται ἃ δεῖ, οὐ ταχθέντα. τὰ γὰρ
ταχθέντα ἦν τὰ γινόμενα. τὸ δὲ ποιοῦν αὐτά, ἡ τάξις. τοῦτο δέ, ψυχῆς

ἐν ᾗ τὰ πάντα ἐξηρτημένης, μιᾶς οὔσης φρονήσεως· ἧς ἡ κατὰ πᾶν ἡ ἐν αὐτῇ τάξις· οὐ βεβαιωμένης δὲ ἀνάγκης, ἀνάγκῃ μὴ δεῖ ταύτην ζητεῖσθαι· οὐ γὰρ ὅτι τὰ μὲν βελτίω ἐστί, ὅτι δέ, οὐ βελτίω· ἀπολειπομένη γὰρ ἂν ἀποροῖ· μία γὰρ ψυχὴ ἐν ἔργον· τὸ γὰρ ἡγεμονοῦν ἕν· κρατοῦν ἀεί, καὶ οὐχ ὅτι μὲν κρατοῦν, ὅτε δὲ κρατούμενον· πόθεν γὰρ τὰ πλείω, ὥστε καὶ γίνεσθαι μάχην ἢ ἀπορεῖν· καὶ τὸ διοικοῦν, ἓν τὸ αὐτὸ ἀεὶ ἐθέλει· διὰ τί γὰρ ἂν καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο, ἵνα εἰς πλείω ἀπορῇ· καίτοι εἰ καὶ ἐν οὐδὲ μεταβάλλοι, οὐδὲ ἀποροῖ· οὐ γὰρ ὅτι ἤδη πολλὰ διῴκει, καὶ μεταβάλλοι καὶ ἐν ἀρχῇ ὥσπερ προσταττομένη, διὰ τοῦτο ἂν ἀποροῖ, ὅπως διάθοιτο· οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, οὐδ' ἀπὸ τῶν μέσων ἄρχεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πρώτων· καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρξαμένη, ὁδῷ ἂν ἀνεμποδίστως ἐπὶ πάντας ἴοι· καὶ κρατεῖ, καὶ διὰ τοῦτο κρατεῖ, ὅτι ἐφ' ἑνὸς ἔργου μένει τοῦ αὐτοῦ· καὶ ταὐτόν· εἰ δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο βούλοιτο, πόθεν τὸ ἄλλο· ἔπειτα ἀπορήσει· καὶ ἀσθενήσει τὸ ἔργον αὐτῆς, εἰς ἀμφιβολίαν τοῦ πρακτέου ἐλθοῦσα ἐν λογισμοῖς ἰοῦσα· ἔστι γὰρ ὥσπερ ἐφ' ἑνὸς ζῴου ἡ διοίκησις· ἡ μέν τις ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καὶ μερῶν· ἡ δέ τις ἀπὸ τῶν ἔνδον καὶ τῆς ἀρχῆς· καθάπερ ἰατρὸς μὲν ἔξωθεν ἀρχόμενος καὶ τὰ μέρος ἀπορῶν, πολλαχῇ καὶ βουλεύεται· ἡ δὲ φύσις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἀπροσδεὴς βουλεύσεως· καὶ δεῖ τοῦ παντὸς τὴν διοίκησιν καὶ τὸν διοικοῦντα, ἐν τῷ διοικεῖν οὐ κατ' ἰατροῦ ἕξιν εἶναι, ἀλλ' ὡς ἡ φύσις· πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ παντός, ὅσῳ καὶ πάντων περιειλημμένων ὥσπερ ζῴου ἑνός· πάσας γὰρ τὰς φύσεις κατὰ μία· αἱ δὲ ἕπονται αἱ ἠρτημέναι καὶ ἐξηρτημέναι, οἷον ἐκφύσεις, ὡς αἱ ἐν κλάδοις ἐπὶ τοῦ ὅλου φυτοῦ· τίς οὖν ὁ λογισμός, ἢ τίς ἀριθμησις, ἢ τίς ἡ μνήμη, παρούσης ἀεὶ φρονήσεως ἐνεργούσης, καὶ κρατούσης καὶ κατὰ ταὐτὰ διοικούσης· οὐ γὰρ δὴ ὅτι ποικίλα καὶ διάφορα τὰ γινόμενα, δεῖ συνέπεσθαι τοῖς γινομένοις μεταβολαῖς καὶ τὸ ποιοῦν· ὅσῳ γὰρ ποικίλα τὰ γινόμενα, τοσούτῳ τὸ ποιοῦν ὡσαύτως μένον· πολλὰ γὰρ καὶ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ζῴου γινόμενα κατὰ φύσιν, καὶ οὐχ ὁμοῦ πάντα· αἱ ἡλικίαι, αἱ ἐκφύσεις ἐν χρόνοις· οἷον κεράτων, γενείων, μαζῶν αὐξήσεις, ἀκμαί, γενέσεις ἄλλων· οὐ τῶν προτέρων λόγων ἀπολλυμένων, ἐπιγινομένων δὲ ἄλλων· δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ καὶ ἐν τῷ γεννωμένῳ αὖ ζῴῳ τὸν αὐτὸν καὶ ὅλον παντελῆ λόγον εἶναι· καὶ δὴ τὴν αὐτὴν φρόνησιν ἄξιον

In anima Mundi nō esse Memoriā

περιθεῖναι· καὶ ταύτην καθόλου εἶναι· ὅτι πῶς ἡ φρόνησις εὑρετική· πολλῶν
μὲν καὶ ποικίλων καὶ αὖ ἁπλῶν, ζῴου ἐν ᾧ ἐσμεν ζητεῖ. οὕτω πολλὰ ἄλλοι τῶν
ἄλλως ἀνάλογον· καὶ ὁμοίως πάντες. ἃ γὰρ μὴ συνέβη τοῦ ὑποκειμένου· σημαίνει τῶν
στρῶν καὶ μετρῶν ἡ φρόνησις. ἀλλ' ἴσως τὸ μὲν τοιοῦτον ἔργον, φύσεως αὐτῆς ἐστι.
φρονήσεως δὲ ἐν τῷ πολιτεύεσθαι. καὶ λογισμὸν ἀναζητεῖν καὶ μὴ μανθάνειν.
ἐστι δὲ τοῦτο ἀνθρώπων τῶν φρονεῖν τιθεμένων. καὶ τὸ ζητεῖν φρονεῖν,
τὸ αὐτὸ τῷ φρονεῖν νενομικότων. τὸ γὰρ λογίζεσθαι, τί ἄλλο ἢ τὸ φι-
λοσοφεῖν φρονεῖν. καὶ λόγον ἀληθῆ καὶ τυγχάνοντα νοῦ τοῦ ὄντος. ὅμοιος
γὰρ ὁ λογιζόμενος, κιθαρίζοντι εἰς κιθάρισιν. καὶ μηδὲ αὐτῶν τι εἰς ἕξιν· καὶ
ὅλως τῷ μανθάνοντι εἰς γνῶσιν. ζητεῖ γὰρ μᾶλλον ὁ λογιζόμενος, ὁ πρὸ ὅτι ὢν
φρόνιμος. ὥστε ἐν τῷ ζητεῖν τὸ φρονεῖν. μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ λογιζό-
μενος. ὅταν γὰρ εὕρῃ ὃ δεῖ, πέπαυται λογιζόμενος. καὶ αὐτὸς παύεται
ἐν τῷ φρονεῖν γινόμενος. ἃ μὲν οὖν καλῶς τοῖς μανθάνουσι τὸ ἡγούμενον
τοῦ πάντα τελειοῦν, λογισμὸν ἀποδοτέον. καὶ ἀπορεῖ· καὶ μὴν ἡμᾶς.
συμβαίνοντος τοῦ παρηκολουθηκότος τοῖς προοῦσι καὶ τοῖς μέλλουσιν. ἃ δὲ καλῶς
ἀδήλως, ἐν σαφεῖ ὅρον ἔχουσι, νομιστέον αὐτοὺς εἶναι τὴν φρόνησιν· ἣ τῆς ἀρχῆς
οἱ δὲ τελευτήσοντες. τὸ γὰρ μὴ ἀδύνατον μεταγαγεῖν τὸν, διότι ἔχει καὶ ὅπως εἰς
οὐκ ἀδήλως· ἃ δὲ ἄδηλα καὶ ὅπως εἶναι, τί ἐστι τὸ βουλεύεσθαι, καὶ περὶ
παρηκολουθηκότα πρὸς τὰ προόντα συμβαίνειν. καὶ ἤτοι ὡς δεῖ συμμένοντα,
ἐπὶ παραυτῷ συγχωρεῖται παρεῖναι, οὕτω ταύτη ἀνάγκη, οἷα τοῖς μαντεύεσθαι πρέ-
πειν. ὅμοια αὐτοῖς ποιοῦσι, τοῖς πεπιστευκόσιν ὅτι ὑπάρχει. τοῦτο δὲ ταυτὸν,
τοῖς παντελῶς κυρίοις· οἷς οὐδὲν ἀμφίβολον οὐδὲ ἀμφιγνοούμενον.
οἷς ἄρα ἀφαιρεῖν ἡ δόξα, τούτοις παραμένει. ἢ αὕτη, ἄρα καὶ περὶ μέλλοντα
φρόνησις. οἷα καὶ περὶ τῶν παρόντων καλῶς τὸ εὖ ἀληθεύειν. τοῦτο δὲ λογισμοῦ
δέεται. ἀλλ' εἰ μὴ οἱ δὲ τελευτήσοντες ἃ αὐτὸς ποιήσει· σημαίνει μὲν ἃ καθὸ ποιήσει.
οὐ καθόλως ποιήσει. ἢ ὡς οἷον τὸ ἐν αὐτῷ παράδειγμα ἔχει· μόνα γὰρ ταῦτα
ποιήσει καὶ ὡσαύτως. οὐ γὰρ νῦν μὲν, ἄλλως, ὕστερον δὲ, ἄλλως. ἢ ἡ κοινὴ
ἀποτυχεῖν. ἃ δὲ τὸ ποιούμενον, διαφόρως ἔχει· σημαίνει σχέσει διαφορὰ γὰρ
περὶ ὧν αὐτοῦ. σημαίνει δυνάμεσιν λόγοις. οὗτοι δὲ πρὸς τοῦ ποιοῦντος· ὥστε
ἡ κοινωνία ἐν τοῖς ἐφεξῆς λόγοις. ὅτι οὐ δεῖ μὴ τὸ ποιοῦν ἀναζητεῖσθαι

πλεονάζει· οὐδ᾽ αὖ ἀποροῦντος οὐδ᾽ ἔχειν πειράματα, ὥσπερ τινὲς ᾠήθησαν, πόνον
εἶναι τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν. τὸ γὰρ ἔχειν πειράματος ἦν ὡς ἔοικε τὸ ἐπιχει-
ρεῖν ἔργοις ἀλλοτρίοις. τοῦτο δέ, ὧν μὴ κρατεῖ· ὧν δή τις κρατεῖ καὶ μόνος, τίνος
ἂν οὗτος δέοιτο ἢ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτοῦ βουλήσεως; τοῦτο δὲ ταὐτόν, τῇ
αὐτοῦ φρονήσει· ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ ἡ βούλησις φρόνησις. οὐδενὸς ἄρα
δεῖ πρὸς τὸ οὕτως ποιεῖν· ἐπεὶ οὐδ᾽ ἡ φρόνησις ἀλλοτρία· ἀλλ᾽ αὐτὸς οὐδενὶ ἐπ-
ακτῷ χρώμενος. οὐδὲ λογισμῷ τοίνυν, οὐδὲ μνήμῃ· ἐπακτὰ γὰρ ταῦτα.
τί δ᾽ αὖ διοίσει τῆς λεγομένης φύσεως ἡ τοιαύτη φρόνησις; ἢ ὅτι ἡ μὲν φρό-
νησις πρῶτον, ἡ δὲ φύσις ἔσχατον. ἴνδαλμα γὰρ φρονήσεως ἡ φύσις· καὶ ψυ-
χῆς ἔσχατον ὄν, ἔσχατον ἐστὶ καὶ ἐν αὐτῇ ἐλλαμπόμενον λόγον ἔχει· οἷον εἰ κηρὸν βα-
θὺν διικνοῖτο εἰς ἔσχατον ἐπὶ θάτερα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τύπος· ἐναργοῦς μὲν ὄν-
τος τοῦ ἄνω, ἴχνους δὲ ἀμυδροῦ ὄντος τοῦ κάτω. ὅθεν οὐδὲ οἶδε, μόνον
δὲ ποιεῖ· ὃ γὰρ ἔχει, τῷ ἐφεξῆς διδοῦσα ἀπροαιρέτως, τὴν δόσιν τῷ σω-
ματικῷ καὶ ὑλικῷ ποίησιν ἔχει· οἷον καὶ τὸ θερμανθέν, τῷ ἐφεξῆς ἁψαμένῳ
δίδωσι τὸ αὐτοῦ εἶδος, θερμὸν ἧττον ποιῆσαν. διὰ τοῦτό τοι ἡ φύσις,
οὐδὲ φαντασίαν ἔχει· ἡ δὲ νόησις, φαντασίας κρεῖττον· φαντασία δὲ μεταξὺ
φύσεως τύπου καὶ νοήσεως. ἡ μέν γε, οὐδενὸς ἀντίληψιν οὐδὲ σύνεσιν ἔχει·
ἡ δὲ φαντασία σύνεσιν τοῦ ἐπακτοῦ· δίδωσι γὰρ τῷ φαντασθέντι εἰδέναι
ἃ ἔπαθεν· ἡ δὲ γέννα, αὐτή καὶ ἐνέργεια ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐνεργοῦντος. νοῦς μὲν
οὖν ἔχει· ψυχὴ δὲ ἡ τοῦ παντὸς ἐκομίζετο ἀεί· καὶ ἐκεκόμιστο· καὶ τοῦ-
τό ἐστιν αὐτῇ τὸ ζῆν. καὶ τὸ φαινόμενον ἀεὶ σύνεσις νοούσης. τὸ δὲ ἐξ αὐ-
τῆς ἐμφανταζόμενον εἰς ὕλην, φύσις ἐν ᾗ ἵσταται τὰ ὄντα· ἢ καὶ πρὸ τῶν ὄντων· καὶ
ἔσχατα ταῦτα τοῦ νοητοῦ. ἤδη γὰρ τὸ ἐντεῦθεν μιμήματα. ἀλλ᾽
ἡ φύσις εἰς αὐτὴν ποιοῦσα καὶ πάσχουσα· ἐκείνη δὲ ἡ πρὸ αὐτῆς, καὶ πλησίον
αὐτῆς ποιοῦσα οὐ πάσχει. ἡ δ᾽ ἔτι ἀνωτέρω, εἰς σώματα ἢ εἰς ὕλην οὐ ποιεῖ.
τὰ δὲ σώματα ὑπὸ φύσεως λεγόμενα γεννᾶσθαι, τὰ μὲν στοιχεῖα, αὐτὸ τοῦτο
τὰ σώματα· τὰ δὲ ζῷα καὶ τὰ φυτά, ἆρα οὕτως ὥστε τὴν φύσιν οἷον
παρακειμένην ἐν αὐτοῖς ἔχειν; οἷον ἐπὶ φωτὸς ἔχει· ἀπελθόντος, οὐ-
δὲν ὁ ἀὴρ αὐτοῦ ἔχει· ἀλλ᾽ ἔστιν, οἷον χωρὶς τὸ φῶς, χωρὶς δὲ ὁ ἀὴρ οὐ κε-
ραννύμενος· ἢ οἷον ἐπὶ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θερμανθέντος, οὗ ἀπελθόντος μέν-

φύσις καὶ θεία φρόνησις πῶς διαφέρει.

τίς θερμότης· ἢ τέρας οὖν τὸ ἀπ' αὐτῆς οὔσης ἐν τῷ περί, πάθος τι [illegible].
τὴν μὲν γὰρ μορφὴν ἐνδίδωσι τῷ πλάσματι, ἡ προσηγορίας θετικὸν [illegible] αὐτ-
τὴν φύσιν· ἀλλὰ τί ἄλλο παρὰ τοῦτο ἐστί· ὃ οἷον μεταξὺ τούτου καὶ αὐτῆς
τῆς φύσεως, ζητητέον. καὶ ἥτις μὲν διαφορὰ φύσεως, καὶ τῆς εἰρημένης ἐν
τῷ παντὶ φρονήσεως, εἴρηται· ὡς ἄνοδον ἄπορον πρὸς τὰ νῦν ἀπαρτίζ-
τα εἰρημένα· εἰ γὰρ αἰὼν περὶ νοῦν, χρόνον δὲ περὶ ψυχὴν ἔχειν φαμὲν
τὴν ὑπόστασιν τὸν χρόνον, περὶ τὴν ψυχῆς ἐνέργειαν καὶ ἐξ ἐκείνης, μεριζομένου
τοῦ χρόνου, καὶ τὸ παρεληλυθὸς ἔχοντος, μερίζοιτο ἂν καὶ ἡ ἐνέργεια. καὶ πρὸς
τὸ παρεληλυθὸς ἐπιστρέφουσα, ποιήσει καὶ ἐν τῇ τοῦ παντὸς ψυχῇ
τὴν μνήμην. καὶ γὰρ αὖ ἐν μὲν τῷ αἰῶνι τὴν ταυτότητα· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τὴν ἑ-
τερότητα τίθεσθαι· ἢ ταυτὸν αἰὼν ἔσται καὶ χρόνος, εἰ μὴ καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἐνεργείαις,
τὸ μεταβάλλειν δώσομεν. ἆρ' οὖν τὰς μὲν ἡμετέρας ψυχὰς μεταβολὰς δεχομένας,
τήν τε ἄλλην καὶ τὴν ἔνδειαν, οἵας ἐν χρόνῳ φήσομεν εἶναι,
τὴν δὲ τοῦ ὅλου γεννᾶν μὲν χρόνον, οὐ μὴν ἐν χρόνῳ εἶναι, ἀλλ' ἔστω μὴ ἐν χρόνῳ.
τί οὖν ποιεῖ ἐν χρόνῳ αὐτὴν χρόνον, ἀλλὰ μὴ αἰῶνα. ἢ ὅ-
τι ἃ γεννᾷ οὐκ ἀΐδια, ἀλλὰ περιέχεται χρόνῳ. ἐπεὶ οὐδ' αἱ ψυχαὶ ἐν χρόνῳ· ἀλλὰ
τὰ πάθη αὐτῶν ἄττα ἐστὶ καὶ τὰ ποιήματα· ἀΐδιοι γὰρ αἱ ψυχαί, καὶ ὁ χρόνος ὕστερος. καὶ
τὸ ἐν χρόνῳ, ἔλαττον χρόνου· περιέχειν γὰρ δεῖ τὸν χρόνον τὸ ἐν χρόνῳ. ὥσπερ φησὶ
τὸ ἐν τόπῳ καὶ ἐν ἀριθμῷ. ἀλλ' εἰ ἐν αὐτῇ τόδε μετὰ τόδε, καὶ τὸ πρότερον καὶ
τὸ ὕστερον τῶν ποιουμένων. καὶ εἰ ἐν χρόνῳ αὐτὴ ποιεῖ, καὶ νεύει. καὶ πρὸς
τὸ μέλλον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ πρὸς τὸ παρεληλυθός. ἢ ἐν τοῖς ποιουμένοις τὸ πρότερον καὶ
τὸ παρεληλυθός· ἐν αὐτῇ δὲ οὐδὲν παρεληλυθός· ἀλλὰ πάντες οἱ λόγοι ἅμα ὥσπερ εἴρη-
ται. ἐν δὲ τοῖς ποιουμένοις τὸ οὐχ ἅμα. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ὁμοῦ. καίτοι ἐν
τοῖς λόγοις ὁμοῦ, οἷον χεῖρες καὶ πόδες, οἱ ἐν λόγῳ. ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς χωρίς. καί-
τοι κἀκεῖ ἄλλον τρόπον χωρίς. ὥστε καὶ τὸ πρότερον ἄλλον τρόπον. ἢ
τὸ μὲν χωρὶς ἄν τις προσοῖτο ἑτερότητι. τὸ δὲ πρότερον πῶς. εἰ μὴ ἐπιστατοῦντος τοῦ τάτ-
τοντος. ἐπιστατοῦν δὲ ἐρεῖ τόδε μετὰ τόδε. διαιρεῖ γὰρ οὐ πάντα ἅμα. ἢ ἄλλο
τὸ τάττον, καὶ ἡ τάξις οὕτως ὥσπερ οἷον λέγοιτο. εἰ δὲ ἐπιστατοῦν ἡ πρώτη
τάξις, οὐκέτι λέγει. ἀλλὰ ποιεῖ τόδε μόνον μετὰ τόδε. εἰ γὰρ λέγει, εἰς
τάξιν βλέπων λέγει· ὥστε ἕτερον τῆς τάξεως ἔσται. πῶς οὖν ταυτόν. ὅ

τι μὴ ἔχῃ καὶ ὅλως τὸ ταὐτόν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς μόνον καὶ δι᾽ ὧν ἀμείβει καὶ ἐνεργεῖ· διὸ τὸ ἀμε-
τάνοητον ἐστὶ ψυχή. ὅτι δὲ τὸ δὲ μάλιστα δέ, ἐν τοῖς πράγμασιν οὐ δύναμιν ἀμείβων ἀεὶ
τας· σημεῖον γάρ τι ἐστὶν ἡ ψυχὴ τοιαύτη· οἷον κύκλος πρὸς κέντρῳ εὐθὺς ἐφαρμόζων· ἀδιάσπα-
τον κατὰ τὸν αὔξησιν διάστημα ἀδιάστατον· οὕτω γὰρ ἕκαστα ἔχει· τὸ μὲν ἀγαθὸν
εἴ τις κατὰ κέντρον τάξαι, τὸν νοῦν κατὰ κύκλον ἀκίνητον, ψυχὴν δὲ κα-
τὰ κύκλον κινούμενον ἂν τάξειε· κινούμενον δὲ τῇ ἐφέσει· νοῦς γὰρ εὐθὺς ἔχει καὶ περιείληφε· ψυχὴ
τοῦ ἐπέκεινα ἐφίεται· ἡ δὲ τοῦ παντὸς σφαῖρα
τὴν ψυχὴν ὡς ἐφιεμένην ἔχουσα, ᾗ πέφυκεν ἐφίεσθαι κινεῖται· πέφυκε δὲ ᾗ σῶμα·
τοῦ δ᾽ ἐστὶν ἔξω ἐφίεσθαι· τοῦτο δὲ περιπτύξασθαι καὶ περιελθεῖν πάντη αὐ-
τὸ καὶ κυκλοφορεῖ· ἀλλὰ διὰ τί οὐχ οὕτω καὶ αἱ νοήσεις τῆς ψυχῆς καὶ οἱ λόγοι ἐν αὐτῇ· ἀλλ
ταῦτα ἐν χρόνοις τὸ ὕστερον· καὶ αὖ ζητήσεις ὧδε· ἆρ᾽ ὅτι πολλαὶ αἱ ἀρχαὶ κινοῦν-
ται, καὶ οὐχ ἓν κρατεῖ, καὶ ὅτι ποτὲ μὲν ἄλλο πρὸς τὴν χρείαν καὶ πρὸς ὕστερον, ἢ χωρὶς ἕκαστον αὐ-
τῶν· ἢ ὡς πρὸς τὸ ἄλλοτε ἄλλο καὶ ἄλλο ἔξω· ὅθεν ἄλλο τὸ βούλεσθαι καὶ τὸ κατὰ καιρὸν ὅ-
τε ἡ χρεία πάρεστι· καὶ συμβαίνει ἐξ ἀλλοτρίου εἶναι τοῦτο· καὶ γὰρ
τῶν πολλῶν ἀρχῶν, ἀνάγκη πολλὰς καὶ τὰς φαντασίας εἶναι καὶ ἐπακ-
τὰς καὶ καινὰς ἄλλην ἄλλῳ καὶ ἐμποδίους ταῖς αὐτοῦ ἑκάστου κινήσεσι καὶ ἐνεργείαις· ὅ-
ταν γὰρ τὸ ἐπιθυμητικὸν κινηθῇ, ἦλθεν ἡ φαντασία τοῦ· οἷον αἴσθησις ἀπαγγελ-
τική, καὶ μηνύουσα τὸ πάθος, ἀπαιτοῦσα ἕπεσθαι καὶ ἐκπορίζειν
τὸ ἐπιθυμούμενον· ὁ δὲ ἐξ ἀνάγκης ἐν ἀπόρῳ, εἴτε ὑπουργοίη καὶ πορίζοι, εἴτε καὶ αὐ-
τὸ ἀντιτείνοι· καὶ ὁ θυμὸς εἰς ἄμυναν παρακαλῶν, τὰ αὐτὰ ποιεῖ κινηθείς· καὶ αἱ
τοῦ σώματος χρεῖαι καὶ τὰ πάθη ἄλλας καὶ ἄλλας δόξας· καὶ ἡ ἄγνοια δὲ
τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὅποι ψυχὴ πάντη ἀγομένη· καὶ ἐκ τοῦ μίγματος τού-
των, ἄλλα· ἆρ᾽ οὖν καὶ τὸ βέλτιστον αὐτὸ ἄλλα δοξάζει; ἢ τοῦ κοινοῦ ἡ ἀπορία καὶ ἄλλη δόξα· ἐκεῖ
τοῦ βελτίστου ὁ λόγος ὁ ὀρθὸς εἰς τὸ κοινὸν δοθεὶς ἀσθενής ἐστιν ἐν τῷ μίγματι, οὐ
τῇ αὐτοῦ φύσει ἀσθενής, ἀλλ᾽ οἷον ἐν πολλῷ θορύβῳ ἐκκλησίας, ὁ ἄριστος
τῶν συμβουλευόντων οὐ κρατεῖ· ἀλλ᾽ οἱ χείρονες τῶν θορυβούντων καὶ βοών-
των· ὁ δὲ κάθηται ἡσυχῇ οὐδὲν δυνηθείς, ἡττηθεὶς δὲ τῷ θορύβῳ
τῶν χειρόνων· καὶ ἔστιν ἐν μὲν τῷ φαυλοτάτῳ ἀνδρὶ τὸ κοινὸν καὶ ἐκ πάν-
των ὁ ἄνθρωπος κατὰ πολιτείαν τινὰ φαύλην· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ὡς ἐν πόλει ἐν ᾗ χρηστόν
τι κρατήσειεν ἂν δημοτικῆς πολιτείας οὐκ ἀκράτου οὔσης· ἐν δὲ τῷ βελτίονι ἀεὶ

τὸ κρατοῦν

+

τὸ τῆς ζωῆς φαῦλον τὸ ἤδη κοινὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ ταραχώδης οἷον δῆμος. ἐν — *plurimis [illegible] in politia*
τῷ ἀρίστῳ τῷ χωρίζοντι, ἐν τῷ ἄρχειν καὶ πρὸ τούτου ἄστατος ἡ μῖξις, οἷον τῆς
τῆς πόλεως στασιαζούσης τῆς μὲν ἄνω, τῆς δὲ ὑποκάτω, καὶ τοιαύτης μιγνυμένης. ἄλλο
τί γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ ψυχῇ, τὸ ἐν καὶ ταυτὸν ἐστὶ ὅμοιον. ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἄλλως, καὶ ἡ ἀφαίρε-
ται. ταῦτα μὲν οὖν ταύτῃ. περὶ δὲ τοῦ ἆρα καθ᾽ αὐτὸ τι ἔχει τὸ σῶμα, καὶ παρούσης ζῇ
τῆς ψυχῆς, ἤδη ἔχον ἴδιον. ἢ ὃ ἔχει ἡ φύσις ἐστί, καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ προσομιλεῖ
τῷ σώματι ἡ φύσις. ἢ καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα ἐν ᾧ καὶ ψυχὴ καὶ φύσις, οὐ τοιοῦτον εἶναι δεῖ, οἷον
τὸ ἄψυχον, καὶ οἷον ὁ ἀὴρ ὁ πεφωτισμένος, ἀλλ᾽ οἷον ὁ τεθερμασμένος. καὶ ἔστι
τὸ σῶμα τοῦ ζῴου καὶ τοῦ φυτοῦ δέ, οἷον σκιὰν ψυχῆς ἔχοντα. καὶ τὸ ἀλγεῖν καὶ
τὸ ἥδεσθαι δὲ τὰς τοῦ σώματος ἡδονὰς περὶ τὸ τοιόνδε σῶμά ἐστιν. ἡμῖν δὲ ἡ τού-
του ἀλγηδὼν καὶ ἡ τοιαύτη ἡδονή, εἰς γνῶσιν ἀπαθῆ ἔρχεται. λέγω δὲ ἡμῖν,
τῇ ἄλλῃ ψυχῇ. ἐπεὶ καὶ τὸ τοιοῦτον σῶμα, οὐκ ἀλλότριον, ἀλλ᾽ ἡμέτερον ὄν-
τος. διὸ καὶ μέλει ἡμῖν αὐτοῦ, ὡς ἡμετέρου ὄντος. οὔτε γὰρ τοῦτό ἐσμεν ἡμεῖς, οὔ-
τε καθαροὶ τούτου ἡμεῖς. ἀλλ᾽ ἐξήρτηται καὶ ἐκκρέμαται ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ κα-
τὰ τὸ κύριον. ἡμῶν δὲ ἄλλως ὅμως τοῦτο. διὸ καὶ ἡδομένου καὶ ἀλγοῦν-
τος μέλει. καὶ ὅσῳ ἀσθενέστεροι ἡμεῖς, καὶ ὅσῳ ἧττον αὐτὸν χωρίζομεν. ἀλλὰ
τοῦτο ἡμῶν τὸ τιμιώτατον, καὶ τὸν ἄνθρωπον τίθεμεν, καὶ οἷον εἰσδυόμεθα εἰς αὐ-
τό. δεῖ γὰρ τὰ πάθη τὰ τοιαῦτα, μὴ ψυχῆς ὅλως εἶναι λέγειν, ἀλλὰ σώματος
τοιοῦδε, καὶ τινος κοινοῦ καὶ συναμφοτέρου. ὅταν γάρ ἐστι ἓν, αὐτῷ οἷον αὐ- — *πάθη ἐστὶ διαίρεσις τι ἑκάστου.*
τάρκης ἐστίν. οἷον σῶμα μόνον, τί ἂν πάθοι ἄψυχον. διαιρούμενον γὰρ οὐκ αὐ-
τό. ἀλλ᾽ ἡ ἐν αὐτῷ ἕνωσις. ψυχή τε μόνη, οὐδὲ τοῦτο. οὐδὲ διαιρεῖσθαι καὶ οὐ- — *ἕνωσις) κατὰ συνήθειαν.*
τως ἔχουσα ἐκφεύγει πάντα. ὅταν δὲ δύο ἐθελήσῃ ἓν εἶναι, ἐπακτῷ τῷ ἓν χρωμέ- — *ἐπακτόν τὸ ἕν. αὐτὸ ἕν, ἀπαθές.*
των, ἐν τῷ μὴ ἐᾶσθαι ἓν εἶναι τὴν γένεσιν ἔχει τῶν ἀλγηδόνων. λέγω δὲ δύο οὐ
τὰ σώματα. μία γὰρ φύσις. ἀλλ᾽ ὅταν ἄλλη φύσις ἄλλῃ θέλῃ κοινωνεῖν καὶ τινι ἄλλῳ, καὶ τι — *κἂν εἴ τι ἄλλῳ) [illegible]*
τὸ χεῖρον λάβῃ παρὰ τοῦ κρείττονος. καὶ ἐκεῖνο μὲν μὴ δύνηται λαβεῖν. ἀλλ᾽ — *[illegible] τὸ σωματικὸν*
ἴχνος. καὶ οὕτω γένηται δύο καὶ ἓν μεταξὺ γενόμενον τοῦ τε ὃ ἦν, καὶ — *[illegible] ψυχή.*
τοῦ ὃ μὴ ἠδυνήθη ἔχειν, ἀπορίας ἑαυτῷ γεννήσῃ. ἐπίκηρον τὴν κοινωνίαν ἔχων βεβαίαν οὐκ ἔχων. ἄλλοτε — *Dolor et*
τὰ ἐναντία ἀεὶ φερομένων. καὶ τοῦτο οὖν καὶ ἄνω καὶ κάτω ὄν φερομένη. κά- — *voluptas*
τω, ἀπὸ γὰρ μὴ ἡ τὴν αὐτοῦ ἀλγηδόνα. πρὸς δὲ τὸν ἄνω, τὴν ἔφεσιν τῆς κοινωνί- — *animali.*
τοῦτο δὲ ὀλιγορῶν, ἐν ὥσπερ ὥστε εἶναι τὴν ἀλγηδόνα. εἶναι μὲν ἀλγηδόνα

+

ἐφ' ᾗ αἰτίᾳ γίνεται ἀλγηδών

γνῶσιν ἀπαγωγῆς σώματος ἰνδάλματος ψυχῆς στερισκομένου· ἡδονὴ δὲ γνῶσις ζῴου ἰνδάλματος ψυχῆς ἐν σώματι ἐναρμοζομένου πάλιν αὖ. ἐκεῖ μὲν οὖν τὸ πάθος· ἡ δὲ γνῶσις τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς ἐν τῇ γειτονίᾳ αἰσθομένης καὶ ἀπαγγελλούσης τῷ εἰς ὃ λήγουσιν αἱ αἰσθήσεις. καὶ ἤλγησε μὲν ἐκεῖνο· λέγω δὲ τὸ ἤλγησεν, ἔπαθεν ἐκεῖνο· οἷον ἐν τῇ τομῇ τεμνομένου τοῦ σώματος, ἡ μὲν διαίρεσις κατὰ τὸν ὄγκον, ἡ δ' ἀγανάκτησις κατὰ τὸν ὄγκον, τῷ μὴ μόνον ὄγκον, ἀλλὰ καὶ τοιονδὶ ὄγκον εἶναι· ἐκεῖ δὲ καὶ ἡ φλεγμονή. ᾔσθετο δὲ ψυχὴ παραλαβοῦσα τῷ ἐφεξῆς οἷον κεῖσθαι. πᾶσα δὲ ᾔσθετο τὸ ἐκεῖ πάθος οὐ παθοῦσα. αἰσθανομένη γὰρ πᾶσα λέγει ἐκεῖ τὸ πάθος εἶναι, οὗ ἡ πληγὴ καὶ ἡ ὀδύνη. εἰ δὲ αὐτὴ ἔπαθεν ἐν παντὶ ὅλη τῷ σώματι οὖσα, οὐκ ἂν ἔλεγεν ἐκεῖ εἶναι, ἀλλ' ἔπαθεν ἂν αὐτὴ τὴν ὀδύνην πᾶσα, καὶ ὠδυνᾶτο ὅλη, καὶ οὐκ ἂν ἔλεγεν, οὐδ' ἐδήλωσεν ὅτι ἐκεῖ, ἀλλ' ὅπου ἐστίν, ἐκεῖ ἂν εἶπεν. ἔστι δὲ πανταχοῦ. νῦν δὲ ὁ δάκτυλος ἀλγεῖ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀλγεῖ, ὅτι ὁ δάκτυλος ὁ τοῦ ἀνθρώπου. τὸν δὲ δάκτυλον, ὁ ἄνθρωπος λέγεται ἀλγεῖν, ὥσπερ καὶ ὁ γλαυκὸς ἄνθρωπος, ὅτι ἐν ὀφθαλμοῖς τὸ γλαυκόν. τὸ μὲν οὖν πεπονθὸς ἀλγεῖ, εἰ μή τις τὸ ἀλγεῖ μετὰ τῆς ἐφεξῆς αἰσθήσεως περιλαμβάνοι· περιλαμβάνων δὲ δηλονότι τοῦτο σημαίνει, ὡς ὀδύνη μετὰ τοῦ μὴ λαθεῖν τὴν ὀδύνην τὴν αἴσθησιν. οὐ μὴν τὴν αἴσθησιν αὐτὴν ὀδύνην λεκτέον, ἀλλὰ γνῶσιν ὀδύνης. γνῶσιν δὲ οὖσαν ἀπαθῆ εἶναι, ἵνα γνῷ καὶ ὑγιῶς ἀπαγγείλῃ. πεπονθὼς γὰρ ἄγγελος, σχολάζων τῷ πάθει, ἢ οὐκ ἀπαγγέλλει, ἢ οὐχ ὑγιὴς ἄγγελος. καὶ τῶν σωματικῶν δὲ ἐπιθυμιῶν τὴν ἀρχήν, ἐκ τοῦ οὕτω κοινοῦ, καὶ τῆς τοιαύτης σωματικῆς φύσεως ἀκόλουθον θετέον γίνεσθαι. οὔτε γὰρ τῷ ὁπωσοῦν ἔχοντι σώματι δοτέον τὴν ἀρχὴν τῆς ὀρέξεως καὶ προθυμίας, οὔτε τῇ ψυχῇ αὐτῇ ἁλμυρῶν ἢ γλυκέων ζήτησιν. ἀλλὰ σῶμα μὲν ἔστι, θέλει δὲ μὴ μόνον σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καὶ κινήσεις αὐτὸ κέκτηται πλεῖον ἢ αὐτή, καὶ ἐπὶ πολλὰ διὰ τὴν κτῆσιν ἠνάγκασται τρέπεσθαι. διὸ τοιῶσδε μὲν ἔχον ἁλμυρῶν, οὑτωσὶ δὲ γλυκέων, καὶ ὑγραίνεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, οὐδὲν αὐτῷ μεληθὲν εἰ μόνον εἴη. ὥσπερ δὲ ἐκεῖ ἐκ τῆς ὀδύνης ἐγίνετο γνῶσις, καὶ ἀπάγειν ἐκ τοῦ ποιοῦντος τὸ πάθος ἡ ψυχὴ βουλομένη ἐποίει τὴν φυγήν, καὶ τοῦ πρώτου παθόντος διδάσκοντος τοῦτο, φεύγοντ

Ut sensus communis τὸ οὗ λήγουσιν αἰσθήσεις.

ψυχ

+

πως καὶ αὐτὸ ἐν τῇ συστολῇ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα· ἡ μὲν αἴσθησις μαθοῦσα καὶ
ἡ ψυχὴ ἐφ' ἧς, ἣν δὴ φύσιν φαμὲν τὴν δοῦσαν τὸ ἴχνος· ἡ μὲν φύσις τὴν τελείαν
ἐπιθυμίαν, τῆς οὔσης τῆς ἀρξαμένης ἐν ἐκείνῳ· ἡ δ' αἴσθησις τὴν φαντασίαν·
ἀφ' ἧς ἡ δὴ ἢ πορίζει ἡ ψυχὴ ἧς τὸ πορίζειν, ἢ ἀντιτείνει καὶ καρτερεῖ καὶ οὐ προσέχει,
οὔτε τῷ ἄρξαντι τῆς ἐπιθυμίας, οὔτε τῷ μετὰ ταῦτα ἐπιθυμήσαντι. ἀλ-
λὰ διὰ τί δύο ἐπιθυμίας, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο εἶναι τὸ ἐπιθυμοῦν μόνον, τὸ σῶμα τὸ
τοιόνδε· ἢ εἰ ἕτερον ἡ φύσις, ἕτερον δὲ τὸ σῶμα τὸ τοιόνδε, παρὰ τῆς φύσεως
γενόμενον· ἔστι γὰρ ἡ φύσις πρὸ τοῦ τὸ τοιόνδε σῶμα γενέσθαι· αὐτὴ γὰρ ποιεῖ
τὸ τοιόνδε σῶμα, πλάττουσα καὶ μορφοῦσα, ἀνάγκη μὴ τὴν ἄρχειν αὐτὴν τῆς ἐπι-
θυμίας, ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σῶμα τὸ πεπονθὸς ταδὶ καὶ ἀλγυνόμενον, τῶν ἐναντίων
ἢ πάσχει ἐφιέμενον, ἡδονῆς ἐκ τοῦ πονεῖν, καὶ πληρώσεως ἐκ τῆς ἐνδείας. τὴν
δὲ φύσιν ὡς μητέρα, ὥσπερ στοχαζομένην τῶν τοῦ πεπονθότος βουλημάτων, δι-
ορθοῦν τε πειρᾶσθαι, καὶ ἐπανάγειν εἰς αὐτήν· καὶ ζήτησιν τοῦ ἀκεσομένου ποιου-
μένην συνάψασθαι τῇ ζητήσει τῇ τοῦ πεπονθότος ἐπιθυμίᾳ· καὶ τὴν περαίωσιν
ἀπ' ἐκείνου πρὸς αὐτὴν ἥκειν· ὥστε τὸ μὲν ἐπιθυμεῖν ἐξ αὐτοῦ, ὃ ἄν τις εἴποι προ-
επιθυμίαν ἴσως καὶ προθυμίαν· τὴν δὲ ἐξ ἄλλου καὶ δι' ἄλλου ἐπιθυμεῖν· τὴν δὲ πο-
ριζομένην ἢ μή, ἄλλην εἶναι. ὅτι δὲ τοῦτό ἐστι περὶ ὃ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ αἱ
ἡλικίαι μαρτυροῦσιν αἱ διάφοροι· ἄλλαι γὰρ παίδων καὶ μειρακίων καὶ ἀνδρῶν αἱ
σωματικαί· ὑγιαινόντων τε καὶ νοσούντων, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τοῦ αὐτοῦ ὄντος·
δῆλον γὰρ ὅτι τῷ σωματικὸν καὶ σῶμα τοιόνδε εἶναι τροπὰς παντοίας ἴσχον παν-
τοδαπὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἴσχειν. καὶ τὸ μὴ συνεγείρεσθαι δὲ πάντως
ταῖς λεγομέναις προθυμίαις τὴν πᾶσαν ἐπιθυμίαν, εἰ τῆς σωματικῆς πληρου-
μένης, καὶ πρὸ τοῦ τὸν λογισμὸν εἶναι, μὴ βούλεσθαι ἢ φαγεῖν ἢ πιεῖν, ἐπὶ τὸ
προϊέναι τὴν ἐπιθυμίαν λέγει, ὅσον ἦν ἐν τῷ τοιῷδε σώματι· τὴν δὲ φύσιν
μὴ συνάψασθαι αὐτήν· μηδὲ προσθέσθαι· μηδὲ βούλεσθαι· ὥσπερ οὐδὲ παρὰ
φύσιν ἐχούσης ἄγειν εἰς φύσιν, ᾧ τὴν αὐτὴν τῷ παρὰ φύσιν καὶ κατὰ φύσιν
ἐπιστατοῦσαν. εἰ δέ τις πρὸς τὸ πρότερον λέγοι ἀρκεῖν τὸ σῶμα διάφορον
γινόμενον, διαφόρους τῷ ἐπιθυμητικῷ τὰς ἐπιθυμίας ποιεῖν, οὐκ ἀρ-
κεῖ λέγειν πρὸς τὸ ἄλλου πάσχοντος, ὅπως αὐτὸ ὑπὲρ ἄλλου διαφόρους
ἐπιθυμίας ἔχειν· ὃ μηδ' αὐτῷ γίνεται τὸ πορίζομενον· οὐ γὰρ

Φύσιν appellat ... corpus animatū.

ἀρχὴ ἐπιθυμίας.

διὰ τὸ ἐπιθυμητικῶν εἶναι τροφῆς, ἡ θερμότης καὶ ὑγρότης· οὐδὲ κίνησις γὰρ δὲ κουφότης κινοῦσιν· οὐδὲ πλήρωσις μὲν γὰρ ἐκ ἑκάστου παντός. ἔστι δὲ ἐν τῷ φυτῶν, ἅπερ ἀπολλόμενα τὸ οἷον ἀναισθησίαν τοῖς σώμασιν αὐτῶν, ἄλλο δὲ τὸ χορηγὸν ὄν· ὃ δὴ ἐπιθυμητικὸν μὲν γὰρ ἡμῖν, ἐν ἀκαρποις δὲ φυτικὸν, καὶ ἐν μὲν τῇ γῇ τοῦτο, ψυχῆς ἐν αὐτῇ οὔσης, ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς ἀπὸ τούτου· ζητήσειεν δ' ἄν τις πρότερον, τίς ψυχὴ ἐν τῇ γῇ· πότερον ἡ τῆς σφαίρας τοῦ παντὸς ἣν καὶ μόνην δοκεῖ ψυχοῦν πρώτως Πλάτων· οἷον ἐξάψας τινὰς τὴν γῆν, ἢ πάλιν αὖ λύτων πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ, καὶ αὐτὴ ἰδίαν ψυχήν, οἵαν καὶ τοῖς ἄστροις, θεοὺς γὰρ ἂν θεὸς ἄν, ἡ μὲν ἐκείνην ἔχει. ὥστε συμβαίνει καὶ τὸ σῶμα ὅπως ἔχει διαρθροῦν δύσκολον· καὶ μάλιστα ἀπορεῖν οὐκ ἔλαττον, ἐξ ὧν εἰρηκεν ὁ Πλάτων γίνεσθαι· ἀλλὰ πρότερον, περὶ αὐτῆς ὁ λόγος ἐστὶν τὸ σῶμα δέξεται. τὴν μὲν φυτικὴν ψυχήν, ὡς ἔχει ἡ γῆ ἐν τῷ φυόμενα, ἐξ αὐτῆς ἄν τις τεκμαίροιτο· εἰ δὲ καὶ ζῷα πολλὰ ἐκ γῆς γινόμενα ὁρῶμεν, διότι οὐ καὶ ζῷον αὐτὴν ἄν τις εἶποι αὐτὴν εἶναι· ζῷον δὲ τοσοῦτον ὂν ἐστιν, καὶ οὐ σμικρὸν μόριον τοῦ παντός, διὰ τί οὐ καὶ νοῦν ἔχειν φήσαι· καὶ οὕτω θεὸν εἶναι· ἔστι δὲ καὶ τῶν ἄστρων ἕκαστον, διὰ τί οὐ καὶ τὴν γῆν ζῷον, μέρος τοῦ παντὸς ζῷου ὄν. τὸ γὰρ δὴ ἐξαρτᾶν μὲν συνέχεσθαι ὑπὸ ψυχῆς ἄλλο ἀριφαντικόν, ἐν δὲ καὶ μὴ ἔχειν, ὡς οὐ δυναμένης καὶ αὐτῆς ἔχειν οἰκείαν. διὰ τί γὰρ τὰ μὲν πύρινα δύναται, τὸ δὲ γήϊνον, γὰρ σῶμα ἐστὶν ἕκαστον· καὶ οὐ κίνησις, οὐδὲ ἐκεῖ γὰρ σάρκες· γὰρ δυνάμεις· οὐδὲ ὑγρόν· καίτοι ἡ γῆ ποικιλώτερον, καὶ ἐκ πάντων τῶν σωμάτων· εἰ δὲ τὸ δυσκίνητον τοῦτο, πρὸς τὸ μὴ κινεῖσθαι ἐκ τόπου λέγοιτο ἄν, ἀλλὰ τὸ αἰσθάνεσθαι πῶς· πρῶτον γὰρ καὶ τὰ ἄστρα· γὰρ σάρκες οὐδὲ σαρκῶν τὸ αἰσθάνεσθαι· οὐδ' ὅλως σῶμα δεῖ δοῦναι τῇ ψυχῇ ἵνα αἰσθάνοιτο, ἀλλὰ τῷ σώματι δοτέον ψυχήν, ἵνα ᾖ καὶ σώζοιτο τὸ σῶμα· κρίνει γὰρ ἡ ψυχή, ὑπάρχει δὲ πού σοι καὶ σῶμα, καὶ τῶν τούτου παθημάτων περὶ ὧν ποιεῖσθαι· τίνα οὖν πάθη ἐστὶ γῆς, καὶ τίνων αἰσθήσεις. ἢ πρῶτον καὶ τῶν φυτῶν καθόσον γῆς, οὐ καὶ αἰσθάνεται· τίνων οὖν αἱ αἰσθήσεις· καὶ διὰ τί· ἢ οὕτω τολμητέον καὶ ἄνευ ὀργάνων γίνεσθαι αἰσθήσεις· καὶ ἐς τί ναὶ δεῖ χρεία τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῇ· γὰρ ἐπεὶ διὰ τὸ γινώσκειν· ἀρκεῖ γὰρ ἡ τοῦ φρονεῖν συνέγνωσις. οἷς μὴ τὸ αἰσθάνεσθαι γίνεται τις χρεία· ἢ τοῦτο μὲν οὐκ ἄν τις συγχωρή

σθαι, ὥσπερ γάρ τι ἐστὶ παρὰ τὴν χρείαν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἃ μηδεὶς τίς οὐ κάμνων
οἷον ἡλίου· καὶ τῶν ἄλλων· καὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς· αἱ γὰρ τούτων αἰσθήσεις καὶ περὶ
αὐτῶν ἡ σοφία. τοῦτο μὲν οὖν σκεπτέον ὕστερον. νῦν δὲ ῥητέον, ἃ αἱ αἰσθή-
σεις τῇ γῇ καὶ ζῴων τινῶν αἱ αἰσθήσεις. ἐπεὶ δὲ ἀναγκαῖον πρότερον,
ἀναλαβεῖν τὰ ἀπορηθέντα, καὶ καθόλου λαβεῖν, εἰ ἀνάλογ' ἐργανῶν ἐστὶν ἀνάγ-
και· καὶ ἀπὸ χρείαν αἱ αἰσθήσεις. καὶ ἀλλότι παρὰ τὴν χρείαν γένοιτο. δεῖ
ἀναγκαῖαι· ὡς ἐστὶν αἰσθάνεσθαι ἐκ τῶν αἰσθητῶν ἐστὶ τῇ ψυχῇ ἡ τῶν ζῴων ἀντίληψις.
τὴν προσοῦσαν τοῖς σώμασι ποιότητα ἐπιτηδείως. καὶ τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποματτο-
μένης. ἢ δὲ τὴν μόνην ἐκφυὴν αὐτῆς ἀντιλήψεται, ἢ καὶ τὸ ἄλλου· μόνην μὲν οὖν
καὶ ἐκφυὴν αὐτῆς. πῶς· ἐκφυὴ αὐτῆς γὰρ τῶν νῦν αὐτὴ καὶ μόνον νόησις. ἢ δὲ καὶ ἄλλων,
δεῖ πρότερον καὶ ταῦτα ἐσχηκέναι. ἢ τοιόμοιων αὐτῶν, ἢ ὧν ὁμοιωθῆναι ἔχουσιν.
ὁμοιωθῆναι μὲν οὖν ἐκφυῇ αὐτῆς μένουσαν, ἀδύνατον. πῶς γὰρ ὁμοιωθείη ἡ στιγμὴ
γραμμῇ· ἐπεὶ οὐδὲ ἡ εὐθεῖα τῇ καμπύλῃ ἂν γραμμῇ ἐφαρμόσει. οὐ δὴ τὸ νοητὸν τοῦτο
ἢ ἄνθρωπος, τῷ αἰσθητῷ περὶ ἡ ἐκεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ ἡ φύσις ἢ ποιοῦσα τὸν ἄν-
θρωπον, τῷ γενομένῳ ἀνθρώπῳ ἐστὶ ταὐτόν, ἀλλ' ἡ μόνη· καὶ ἀεὶ οἷον τε ἐστὶ
αἰσθητῷ ἐπιβαλεῖν, τῇ αἰσθήσει ἕξον τοῦ ἐπεὶ ποιεῖν, ἐμφύοντος τοῦ αἰσθητοῦ
αὐτήν· οὐ κἂν χρόνῳ ὁ τῶν αὐτοῦ λάβοιτο· ἡ τοιαύτη καὶ ἐφ' ὅσον ὅταν ψυχὴ πόρ-
ρω ἐστὶ ὅσον, καὶ ὅτι μάλιστα ἀρετὰς αὐτὴν ἐν ὑπαρχομένων, ἐπεὶ πρὸς αὐτὴν οἷον
ἀμφότερον, ἢ λέγεται ὑποκείμενον χρῶμα καὶ σχῆμα. ὃ δεῖ ἐστὶν ὑπὸ ὁρωμένων. οὐ
τὴν ψυχὴν μόνα ταῦτα εἶναι. ἐπεὶ δὲ ζῷον καὶ τὴν ψυχήν· ὑπὸ οὐδὲν πάθοι. ἀλλὰ
δεῖ τὸ πάσχον μὲν τρίτον εἶναι. τοῦτο δέ ἐστι τὸ τὴν μορφὴν δεξόμενον· συμπα-
θὲς ἄρα καὶ ὁμοιοπαθὲς δεῖ εἶναι. καὶ ὕλης μιᾶς. καὶ τὸ μὲν, πάσχειν. τὸ δὲ, γνῶ-
ναι· ἐπεὶ τοιοῦτον γενέσθαι τὸ πάθος, οἷον ἔχειν μὲν τι τοῦ πεποιηκότος· μὴ
μέντοι ταὐτὸν εἶναι. ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ πεποιηκότος καὶ ψυχῆς ὂν τὸ
πάθος, μεταξὺ αἰσθητοῦ καὶ νοητοῦ κείμενον μέσον ἀνάλογον. ἐπεὶ ἅπτε-
ται πως τῶν ἄκρων ἀλλήλοις. δεκτικὸν ἅμα καὶ ἀπαγγελτικὸν ὑπάρχον, ἐπι-
τήδειον ὁμοιωθῆναι ἑκατέρῳ. ὄργανον γάρ ὄν γνώσεώς τινος, οὔτε ταὐτὸν
τῷ γινώσκοντι δεῖ εἶναι, οὔτε τῷ γνωσθησομένῳ. ἐπιτήδειον δὲ ἑκατέρῳ ὁμοιω-
θῆναι. τῷ μὲν ἔξω, διὰ τοῦ παθεῖν. τῷ δὲ εἴσω διὰ τοῦ τὸ πάθος αὐτοῦ,
εἶδος γενέσθαι. εἰ δή τι τοίνυν νῦν ὑγιὲς λέγομεν, δι' ὀργάνων δεῖ εἶναι

Anima propter
...... [illegible]
[illegible]

+

ματι κινοῦνται αἱ αἰσθήσεις γίνονται· καὶ γὰρ τοῦτο τὸ ἀκόλουθον, τῷ τὴν ψυχὴν [illegible]
σώματος ἔξω γενομένην, μηδενὸς ἀντιλαμβάνεσθαι αἰσθητοῦ. τὸ δὲ ὄργανον
δή, ἐν ᾧ τὸ σῶμα, ἢ μέρος τι, πρὸς ἔργον τι ἀφωρισμένον εἶναι. οἷον ἐπὶ
ἁφῆς [illegible]· καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ τῶν ὀργάνων, ἰδίως ἂν μεταξὺ τῶν κρι-
νόντων καὶ κρινομένων γινόμενα· καὶ [illegible] τῷ κρίνοντι, τὴν τῶν αἰσθη-
τῶν [illegible]· ὅταν γὰρ [illegible] τῇ ψυχῇ καὶ τῷ αὐτῷ ξυλλαμβα- -
— νόμενος ἐν τῷ μεταξὺ τεθείς, τὸ κρίνειν τῷ τῆς ψυχῆς [illegible]· ἀλλὰ [illegible]
δὴ τὸ κριθησόμενον τῷ ὀργάνῳ, ἢ καὶ διά τινος μεταξὺ κινηθέντος πόρρω τοῦ
αἰσθητοῦ· οἷον ἡ πόρρω τὸ πῦρ τῆς [illegible], τοῦ μεταξὺ [illegible] παθόντος ἢ
ἐπὶ οἷον ἡ [illegible] ἀὴρ μεταξὺ ὁ [illegible] χρώματος, [illegible] ὁρῶν, τῇ [illegible]
τοῦ ὀργάνου [illegible], ἢ τέρου [illegible]· ἀλλ' ὅτι ψυχῆς ἐν σώματι, καὶ διὰ [illegible]
ἡ αἴσθησις, δῆλον. τὸ δὲ ἡ τῆς χρείας μόνον ἡ αἴσθησις, ὡς [illegible]. εἰ
δὴ ψυχὴ μὲν μόνη, οὐκ ἂν αἴσθησις γένοιτο, [illegible] σώματος αἱ αἰσθήσεις, [illegible]
σῶμα ἂν εἴη, [illegible] αἱ αἰσθήσεις· καὶ [illegible] τὴν σώματος κοινωνίαν [illegible]
ἤτοι [illegible]· ὅτι γὰρ πάσχει τὸ σῶμα, καὶ φθείρεται τὸ
πάθος μᾶλλον ὄν, μὴ χεῖ ψυχῆς· ἢ καὶ μηχανᾶται, ὅπως καὶ [illegible]
τὸ ποιοῦν, ὡς [illegible] φθείρει· ἢ καὶ πρὶν πλησίον [illegible], φυλάξασθαι. εἰ
δὴ τοῦτο, πρὸς χρείαν ἂν εἶεν αἱ αἰσθήσεις· καὶ γὰρ καὶ [illegible], τῷ μὲν
[illegible] οὔτι, ἀλλὰ μανθάνοντι διὰ [illegible]· καὶ [illegible]
διὰ [illegible], οὕτω μήτε [illegible], μήτε [illegible]. ἀλλὰ τοῦτο, [illegible] τῆς
γῆς αὐτὴν μόνον [illegible], ἀλλὰ καὶ περὶ ἄστρων ἁπάντων· [illegible]
παντὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ κόσμου. [illegible] πρὸς [illegible], οἷς καὶ τὸ
παθεῖν ὑπάρχει, λύοιτο ἂν αἴσθησις κατὰ τὸν παρόντα λόγον. ὅλως δὲ περὶ
αὐτό, τίς ἂν εἴη· ἀπαθῶς ἔχοντι πανταχῇ [illegible]. καὶ γὰρ [illegible],
τὸ μὲν ὄργανον [illegible] αἰσθάνομαι εἶναι, ἕτερον δὲ [illegible] ὄργανον, τὸ οὐ αἰσθάνε-
ται ὑπάρχει, τὸ δὲ πᾶν ὅλον [illegible], οὐ [illegible] αὐτοῦ. τὸ μὲν διὰ οὗ· τὸ δὲ
οὗ ἡ αἴσθησις· [illegible] αἰσθήσει μὲν αὐτοῦ, ὡς [illegible]
αἰσθανόμεθα [illegible]· αἴσθησιν δὲ [illegible] οὐδετέρον. [illegible]
τὴν ἡμᾶς [illegible] τινος τῶν ἐν τῷ σώματι ἀντιλαμβανόμεθα.
[illegible] προσηθόντος ἀντιλαμβανόμεθα· ἀλλ' ὡς [illegible]

καὶ πάθος
ut calor a sole
[illegible] πάθος
[illegible] in medio
aëre, nec color
in rubam.

τοῦ ἔξωθεν ἡ ἀντίληψις, ἀλλὰ καὶ μετὰ μύσαντες, τί κωλύει καὶ τὸ πάντη ἀπηλλαγμένον τῶν ἔξω πλανώμενον ὁρᾶν· καὶ ταύτην τὴν γνῶσιν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ βλέπουσαν. Καὶ ἃ μὲν ἀπαθῆ ταῦτα τῶν ἄλλων παθῶν, καὶ ἄλλας αἰσθήσεις ἔχειν, καὶ τὴν ὅρασιν μὴ μόνον ὡς πάθος αὐτὴν τῆς ἀπολαύσεως εἶναι· ἀλλ᾽ ὡς ὀφθαλμοῦ ἀπαρτηθέντος τοῦ τοιούτου τῆς ψυχῆς ἀΐδιον· καὶ γὰρ τῶν ἄλλων ἀπαθής, δι᾽ ὅτι ὄμμα λουόμενον, φωτοειδές, ἢ μικρὸν· ἑπόμενα τῶν φυσικῶν ... δ᾽ ὅτι μηδὲν ἔξωθεν ὑπολείπεται ἔξω, ἀλλ᾽ ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν αὐτῷ ὁρᾶν οὐδὲν ἐκώλυσεν. ἢ διότι μάλιστα τὴν αὐτὴν αὐτὸν ὁρᾶν, ἐσόμενα προηγουμένως μὲν οὕτως ἕνεκα τοῦ ὁρᾶν γενόμενον εἶναι· ἀποκρινόμενοι δὲ τοῦτο οὕτως ἐλέγχειν ἐξάπαντος, διότι οὐκ ἂν ἡ τοιούτῳ τινὶ σώματι διαφανεῖ ὁρᾶν. καὶ οὐκ ἀρκεῖ εἶναι τοῦ ἰδίου, ἵνα ὁρᾷ καὶ ὅλως αἰσθάνηται. ἀλλὰ δεῖ τὴν ψυχὴν οὕτως ἔχειν, ὡς ἐνεργεῖν πρὸς τὰς αἰσθήσεις. τῇ δὲ ψυχῇ ὑπάρχει ἀεὶ τοῦ τοῖς νοητοῖς εἶναι· καὶ οἷόν τε ἡ αὐτὴ αἰσθάνεσθαι, οὐ καὶ γένοιτο τοῦτο τῷ προσκρατοῦσιν εἶναι· ὅπερ ἐστὶ καὶ ἡμῖν οὐδόλως πρὸς τοῖς νοητοῖς οὖσιν, ὅτε δὲ μὲν λανθάνει καὶ ὅτε καὶ αἰσθήσεσιν ἔχεσθαι· καὶ πρὸς ἑτέρῳ διόλου τὰ ὑπὸ τῶν ὁρᾶν ἀνθρώπων· ἐπεὶ καὶ τῷ μετά τινι μέρους ἀντιλαμβάνεσθαι ἐθέλειν, ὅταν αὐτὸν ἡ καταβλέποι, περί ἔργον καὶ ὑφημμένον· καὶ ἐν μηνὶ ἐννεάς τινος, ματαίως ἀλλ᾽ οὔτε ὄψιν ὡς καλοῦ ὁρᾶν πεπονθὼς καὶ ἐνδεὴς ὢν, ὃ σφαλῆναι δεῖ καὶ ἄλλως, καὶ γενέσθαι χυμῶν, περὶ ἐνούσας αὐτῆς τὸ περὶ ἡμᾶς μέρος τῆς ψυχῆς θέλει.

ἥλιον δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, κατὰ συμβεβηκὸς ὁρᾶν, καὶ ἀνάγκη δὲ εἰ δὲ δὴ καὶ ἐπιστρέφεσθαι ἄμφω, οὐκ ἄλογος ἡ θέσις· ἀλλ᾽ ἐπιστρέφοιτο, καὶ μνημονεύοι· ἢ αὐτοπτῶν ἐνεργεῖ, μὴ μνημονεύειν· πῶς οὖν δὴ τὰ τοιαῦτα μνημονεύει· γίνονται δὲ ἀρχαὶ γνώσεις, καὶ οἷον συνάπτειν καὶ τοιαύτας χωρίσιν ἐναρμοζομένων, καὶ αἱ ποιήσεις οὕτως· καὶ ἐν ταῖς μαθήμασι τύχαις, ἃς συναφθὲν πάν· ταῦτα δέ, διῃρημένως ἐν τομαῖς συνεπαθῶς· ἃ δὴ τοῦτο, διὰ τί οὐ καὶ τὴν γῆν αἰσθάνεσθαι διδῶσομεν· ἀλλὰ ποῖ αἰσθήσεις· ἢ διὰ τί ὁ ἄνθρωπος ἅπτων, καὶ μετὰ μέρους ἀνὰ πεμπομένους τῆς αἰσθήσεως ἐπὶ τὸ ἡγούμενον καὶ τῶν ὅλων πρὸς καὶ τῶν ἄλλων· καὶ γὰρ ἐπὶ τὸ σῶμα δὲ κίνητον, οὔτι γε ἀκίνητον, ἀλλ᾽ οὔτε ταῖς αἰσθήσεσι τῶν μικρῶν ἀλλὰ τῶν μεγάλων.

falsæ rationes
qb. probant omnia
ἔμψυχα.

Si his pla-
cet

τὰς κινήσεις τὰς μικρὰς μᾶλλον θᾶττον· καὶ τοῦ δὲ δεῖν καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι
ἀναγκαῖον ἢ γνῶναι, ἵνα δὲ τίθοιτο τὰ πρὸς ἀνθρώπους, ὅσον εἰς αὐτὴν τὰ ἀν-
θρώπων ἀνάγεται. δὲ τίθοιτο δέ, οἷον συμπαθῶς. καὶ ἀκούειν δὲ ἐν-
χομένων καὶ τοῖς μάλιστα ἀνομοίοις· οὐχ οὖν ἡμᾶς πρόσωπον. καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθή-
σεσι περὶ αἴσθησιν εἶναι περὶ αὐτήν. καὶ τὸ ἡγεμονικὸν ὡσπερεὶ καὶ τῶν λοιπῶν ἄλλοις.
ὡς ὁ Θεόφραστος κατὰ τὰς αὐτὰς ἐν χυλῶν ὀσμῶν, πρὸς ζώων ἐπίνοιαν καὶ κατάληψιν.
καὶ ἐπὶ τοῖς ὅλοις τοῦ σωματικοῦ αὐτῆς· καὶ οὐ καθόλου τῇ ἰσότητι ἀφῇ μόνῃ ὀρ-
γάνων· οὐδὲ γὰρ πᾶσι ζώοις ταῦτα· οἷον ὦτα οὐ πᾶσι· καὶ οἷς μὴ ἔστιν, ἀντί-
ληψις εἰσὶ ψόφων. περὶ δὲ ὅλως ἀφώτου δέ, πῶς· οὐ γὰρ δὴ ἀποστατέον
ὄμματος· ἆρ' οὖν τοῦ φυτικοῦ συγχωρουμένου, ἢ συγχωρεῖν. εἰ ἐν πνεύματι
ὄντος τοῦ φυτικοῦ πρώτως, οὕτως ἐχόντος πνεύματος τι χρὴ αὐτοῖς δεῖν
διαφανὲς εἶναι. μᾶλλον δὲ περὶ πνεῦμα. καὶ διαφανὲς καὶ λαμπόμενον ἀπὸ
τοῦ κύκλου, ἐν ἑαυτῷ διαφανές. ὥστε οὐδὲν ἄτοπον οὐδὲ ἀδύνατον, ὁρ-
τὴν ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν ψυχῇ, οὐ φαύλου σώματος εἶναι. ὥστε καὶ θεῖον
εἶναι. πάντως γὰρ καὶ αἴσθησιν δεῖ τὴν ψυχὴν εἶναι. ἆρ' οὖν τοῖς φυτοῖς
διδῶσι τὴν κινητικήν, ἢ αὐτὴν τὴν κινητικήν, ἢ ἐν αὐτῇ μὲν ἡ κινητική·
ταύτης δὲ ἴχνος ἐν τοῖς φυτοῖς. καὶ οὕτως ἂν εἴη ὡς ἡ θρεπτικὴ ψυχή ἐστιν. εἰ
καὶ κατὰ ταῦτα ἔχει καὶ τὴν κινητικὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς. ἐν οὖν τῷ δέ, δίδωσι τῷ
σώματι τοῦ φυτοῦ, ὃ περιβάλλει, διαφέρεται ταύτῃ πλεῖστον καὶ οὐ κινεῖ τι φυτόν.
σχηματισμὸν ξύλου. ἐν αὐτῷ γὰρ τῷ σώματι τῆς γῆς, τί δεῖ δοῦναι ψυχήν. οὐ
ταυτὸν δὲ νομίζειν σωματικὸν εἶναι, ἀποτμηθέντα τῆς γῆς καὶ μένοντα
σχεῖν. οἱ λίθοι δηλοῦσιν. αὐξόμενοι μέν, ὥσπερ ἐν ζῷῳ ἠρτημένοι· μέ-
νοντας δὲ ὅτε ἐκτμηθῶσιν ἀφῃρημένοι. εἰ καὶ ζῶν μὲν οὖν μέρος, ἴχνος ἔχει
δὲ νομίζειν. ἐπεὶ θεῖν δὲ τούτῳ ὑπάρχει φυτικόν. οὐ κινεῖ τι τοῦ δὲ κινεῖν ἢ
τοῦ δέ· ἐκ ταύτης ὅλης. εἰ ταύτην τοῦ αἰσθητικοῦ φύσιν, οὐ κινεῖ τῷ σώματι
ζῴων περιφερομένων. ἐπιζητουμένων δέ. εἰ ταύτην ἄλλων ψυχὴν καὶ νοῦν, καὶ
δὲ ἔστι καὶ δὴ μὴ ... ἐπονομάζουσιν ἄνθρωποι. θεία φήμη καὶ φύσις ἀπο-
μαντευομένη τε καὶ αὐτῇ χρώμενοι. καὶ ταύτῃ μέν, ταύτῃ. ἐπανιτέον δὲ
πάλιν. περὶ τοῦ ζῴου μὲν ἀλλ' ὅμως ζητητέον. ἀλλ' ὡς περὶ τῶν κινουμένων ὧν τῶν
ἀρχῶν, καὶ περὶ δυνάμεις, καὶ διὰ τὰ πάθη. οὐ ταὐτὰ αἰσθήσεις ἐν τῷ οὕτως

ἔχοντι σώματι ἐντίθεται τῷ οἴνῳ ζωωδῶς τι, οὕτω καὶ τοῦ θυμοῦ τὴν ἀρχήν, ἢ ὅτι
παύεται τὸν θυμὸν τοιούτως ἔχοντος σώματος θυμουμένου· καὶ μηδενός τινος σώ-
ματος· οἷον καὶ οἱ οὕτως ἔχουσιν, ἢ χολώδεις· ἢ νεκροῦ σώματος· καὶ ἡ ἀλλ' οὐ
οὕτως τοῦ ὄντος τὸ ἴχνος τὸ ψυχικόν· ἢ ἐν ταῖς γὰρ ἔστι τοῦτο ὁ θυμὸς, καὶ ἐκ
περὶ θυμικῆς ἢ αἰσθητικοῦ· ἐπεὶ μὲν οὖν καθόλου τὸ σῶμα τὸ φυτικὸν, ἐπὶ
πᾶσιν ἐνόντως σώματι τὸ ἴχνος· καὶ τὸ ἐγγίνεσθαι παντὶ καὶ τὸ ἡδέσθαι· καὶ ἀρ-
χὴ τῆς ἐπιθυμίας ἐν παντὶ τοῦ πληροῦσθαι· ἢ διὰ τῶν ἀφροδισίων οὐκ ἄρ' ἦν τὸ·
ἀλλ' ἴσως περὶ θυμοῦ εἰ τῶν τοιούτων τῆς φυσικῆς· ἴσως δὲ ὁ περὶ τὴν ὑπὸ τό πως τῆς
ἐπιθυμίας ἀρχή· ὅτι τὸ φυτικὸν ἐπιτηδειότατον· ὅτι τὸ ἴχνος τῆς ψυχῆς
τῶν ἢ παντὶ καὶ τῷ σώματι ὑπάρχει· ἐπεὶ δὲ ὅτι καὶ πᾶν ἄρχεται ἢ ἐνέργεια· ἀλλὰ
περὶ τοῦ θυμοῦ, τί τε αὐτό· καὶ τίς ψυχή· καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἴχνος περὶ τὴν καρ- περὶ θυμοῦ.
δίαν· ἢ ὅτι τὴν κίνησιν ταύτης σῶμα ἀμφότερον τὸ σῶμα ὑπάρχεται· καὶ ἐν ταῖς
οὐκ ἴχνος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ὀργίζεσθαι ὑπάρχεται· πρῶτον οὖν σημειωτέον
αὐτό· ὅτι μὲν οὖν ἢ ὑπὸ τῶν αἰτίων ἀρχὴ τὸ σῶμα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ
τῶν ἄλλων, καὶ ὑπό τινος τῶν προσηκόντων, καὶ ὅλως ὑπὸ τῶν αὐτοῖς παρὰ
τὸ προσῆκον ποιηθὲν ὀργίζονται, δηλονότι· ὅθεν καὶ αἰσθάνεσθαι δεῖ· καὶ
σημειωτέος τινὸς ἐν τῷ ὀργίζεσθαι· διὸ καὶ εἰς ταῦτά τις ὁρῶν, οὐ κινεῖται
φυτικῶς ὁρμῆσαι· ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἂν ζητοίη τὸν θυμὸν τὴν ἰσχύν· ἀλλ' ὅ-
ταν ταῖς σωματικαῖς διαθέσεσιν ὑπάρχει τὸ τῆς ὀργῆς προέχειν· καὶ ὅταν
οἱ μὲν ζέοντες αἱματικῇ χολῇ, ἑτοιμότερον τὸ ὀργίζεσθαι ἔχουσιν, ἀναιμότεροι δὲ
πρὸς ὀργάς· οἱ ἄχολοι λυπούμενοι καὶ ψυχόμενοι, ταύτῃ θνήσκουσι πρὸς τὰς
κενώσεις οὐδενὸς ἄλλου, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀδικηθέντα λυπεῖσθαι τὰς ὀργὰς ἔχουσιν,
πρὸς τὸ σωματικὸν τὸ πρὸς ὃν παρ' αὐτῶν· καὶ πρὸς τὸ σώματι ἔχοντι τὴν τοῦ ζωου ζέ-
σιν, τὰς ὀργὰς αὐτοῖς ἀναιρεῖσθαι· καὶ ὅταν οἱ αὐτοὶ οἰνωθῶσι μὲν, ὀργίλοι
γίνονται ἢ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' ὅμως διὰ σιτίων· ἢ λαβόντες, σώματος τοιοῦδε μὲν
οὖσι τὰς ὀργάς· ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς ὀργῆς εἶναι· καὶ τὴν χολὴν ἢ τὸ αἷμα·
οἷον ψυχοῦνται ὑπάρχουσαι ταῖς τοιαῖσδε κινήσεσιν, ὥστε παθόντος τοῦ τοι-
ούδε σώματος, ἀληθῶς καὶ τὰς τὸ αἷμα ἢ τὴν χολήν· αἰσθητέος δὲ ζέσεως
μὲν ἐστὶ τὴν φαντασίαν· κοινωνεῖν ταύτην ψυχὴν τῇ τοιοῦδε σώματος διαθέσει·
ἢ δὴ πρὸς τὸ ποιοῦν τὴν ὀργὴν δύναμιν ἔχειν· ἀναγκαῖον αὐτὴν ψυχὴν τινὰ

+

λογισμοῦ χωρίων, φανέντος αἰτήματος, καὶ μὴν περὶ τὸ σῶμα ἔχον ἕτοιμον τὴν κίνησιν ὡς ζώου μέμνημενον, αὐτίκα φυσικὸς τῷ αὐτῷ ὀρχηθεῖ τι ἄν τι ὡς μαχεσαμένοις συμμαχοῦντος παρ' αὐτὰς. Καὶ ἤμαι τὸ μὲν, ἐν λεγόμενον λόγος, καὶ φθήματος τῇ φαντασίᾳ ἐνεχόμενον. τὸ δὲ, ἀρχόμενον ἀπὸ λόγου, καὶ λαβόντος τὸ φυσικὸς χορηγίας. καὶ παρὰ τοῦ φυτικοῦ καὶ νεμητικοῦ, ἀφωρίζεται. κατασκευάζοντος τὸ σῶμα οἷον αὐτίκα τινῶν ἡδέων ἢ λυπηρῶν. τὸ δὲ φυσικὸν αἰσχυντικὸν καὶ πικρὸν, καὶ ἐν τοιούτῳ ψυχῆς ἴχνος. τῷ ἐν τοιούτῳ εἶναι, γινώσκειν τὰς διεχθραντικὰς καὶ ὀργὰς· ἐπειδὰν καταπαύσῃ πρῶτον αὐτό. κοινωνοῦ πως ζητεῖ καὶ τὰς ἄλλας. καὶ οἷον ὁμοιοῦν αὐτά. μαρτύριον δὲ τοῦ ὁμοούσιον εἶναι τοῦτο τῷ ἥπατι ἴχνος ψυχῆς. τὸ γὰρ ἧττον τῶν σωματικῶν ἡδέων ἐφίεσθαι. καὶ ὅλως σώματος καταφρονοῦντας, ἧττον κινεῖσθαι πρὸς ὀργάς. Καὶ ἀλόγως ἀποθνῄσκειν. τὸ δὲ τὰ θεῖα μὴ ἔχειν θυμόν. καὶ γὰρ τὸ φυτικὸν ἔχοντες, οὐδὲ θαυμάζειν. ἐπεὶ οὐ δεῖ ματος οὐδὲ χολὴν αὐτοῖς μετεῖσιν. ἐγγινομένων μὲν γὰρ τούτων ἀναισθήτως, ζωὴ σὺν ἐκείνω μόνον, καὶ οἷον ἀξανάλυσις. αἰσθήτως δὲ ἐγγινομένων καὶ πρὸς τὸ αἰσθητικὸν ᾗ ὡς τὸ καὶ αἰτιώμενος ὁρμή. ἀλλὰ τὸ ἄλλο γε τῆς ψυχῆς διαιροῖτο, ἔστι τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ θυμοειδὲς, καὶ τὸ μὲν, ἤτοι τὸ φυτικόν. τὸ δὲ θυμοειδὲς, ἔχει αὐτοῦ ἴχνος περὶ αἷμα ἢ χολὴν ἢ τὸ ζῷον ἀμφότερον, οὐ κατὰ ὀρθὴν ἂν εἴη ἡ διαίρεσις γίνοιτο. τοῦ μὲν, προτέρου. τοῦ δὲ, ὑστέρου ὄντος. ἢ γὰρ καλὰ ἀμφω ἀτοπα. καὶ τῶν ἐπιγινομένων ἐν τοῦ αὐτοῦ τὴν διαίρεσιν εἶναι. ὀρεκτικῶν γὰρ ἡ διαίρεσις ἡ ὀρεκτική. οὐ τῆς οὐσίας ὅθεν ἐλήλυθεν. ἐκείνη δὲ ἡ οὐσία, καθ' αὑτὴν οὐκ ὄρεξις. ἀλλὰ συστήσουσα τὴν ὄρεξιν. συναπτομένη αὐτῇ τὴν παρ' αὐτῆς ἐνέργειαν. καὶ τὸ ἐν ἥπατι, ἐστὶ θυμοῦ ἴχνος, περὶ τὴν καρδίαν κεῖται οὐ κατὰ τόπον. οὐ γὰρ τὴν ψυχὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὴν τοῦ αἵματος ἀρχὴν τοῦ τοιοῦδε ἐνταῦθα λέγεται εἶναι. πῶς οὖν ἀπὸ τοῦ θερμανθέντι τὸ σῶμα ἔοικε ἀλλ' οὐ τοῦ φωτὸς τὸ ἐξεληλυθοῦσι τῆς ὅλης ψυχῆς, οὐδὲν τι ζωτικὸν ἔχει. ἢ ἔχει ὑπὸ λόγον. ἀπομαραίνεται δὲ θᾶττον. ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποτμηθέντων, ἀποστάντος τοῦ πυρός. μαρτυροῦσι δὲ καὶ τρίχες φυόμεναι ἐπὶ τῶν νεκρῶν σωμάτων. καὶ ὄνυχες·

ὁμοούσιοι δυνάμεις τῇ ψυχῇ.

In ghrusita [illegible] ἀλόγως ἀποθνῄσκειν

Ορεκτικὸν divisi um in ἐπιθυμητικὸν et θυμικ."

Alia quaestio

αὐξόμενοι· καὶ ζῷα διαιρούμενα ἔτι πολὺ κινούμενα. ἀπὸ τοῦ δ' ἐπισχημα-
μένου ἴσως· καὶ ἡ ζωὴ ἀπέρχεται ἐκ τῆς ἄλλης ψυχῆς, οὔτε κινεῖν εἰ ὂν τοῦτο τοῦ μὲν
ἐπιτηροῦντα νῦν· καὶ γὰρ αἰσθηθέντος ἡμῖν, οὐ μόνον δ' ἡ ἔμφασις τοῦ φωτὸς καὶ καλὸν
τὸν καὶ ἐξηρτημένον ἀπέρχεται, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦτον εἰς δ' ἔξω τοῦ τοῦ ὁ-
ρώμενον ἐν τοῖς περαιουμένοις, ἐπιτηροῦν ἐκείνου, ζωὴ ἀπέρχεται· ἀφ' οὗ
ζωὴ ἀπέρχεται, ἢ φθείρεται. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου τοῦ ζητη-
τέον. ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς ἐν τῷ σώματι. ἣν δὴ φαμὲν οἰκείαν τοῦ σώματος
εἶναι. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲν ἐστὶ τοῦ φωτὸς λειπόμενον ἐν τοῖς πεφωτισ-
μένοις, δῆλον. ἀλλὰ μὲν τὰ πάθη ἃς δ' ἐπιποιητικὸς ἢ οὐκ ἔστιν ἁπλῶς, ζη-
τεῖ ὁ λόγος. πῶς οὖν οὐκ ἔστιν ἁπλῶς, οὐ γάρ τι πρότερον· ἀλλ' ἔστι πῃ
ὅλως. ὅτι μὲν αὐτῶν τῶν σωμάτων ἀφ' ὧν τὸ φῶς ἡ λεγομένη χρόα,
καθόταν φθαρῇ ἢ τὰ σώματα, μεταβαλλόντων οὐκ ἔστι. καὶ οὐδεὶς ζητεῖ
ὅπου τὸ χρῶμα τοῦ πυρὸς φθαρέντος, ὥσπερ οὐδὲ ποῦ τὸ σχῆμα. ἢ τὸ μὲν
σχῆμα σχέσις τίς, ὥσπερ ἡ συστολὴ τῆς χειρὸς καὶ ἡ ἔκτασις. χρῶμα δὲ οὐχ
οὕτως, ἀλλ' ὡς ἡ γλυκύτης. τί γὰρ κωλύει φθαρέντος τοῦ σώματος τοῦ λευ-
κοῦ, τὴν γλυκύτητα μὴ ἀπολωλέναι. καὶ τοῦ [illegible] ἐν ἄλλῳ
δὲ σώματι γίνεσθαι. οὐ καὶ [illegible] δεῖ ἄρα δὲ μήτοι αὐξάνεσθαι τῶν σω-
μάτων μεταληφθέντων, ὥσπερ τὸ αὐτὸ [illegible] τὰς ὑπὸ τῶν γινομένας περὶ
ὅτι ταύτῃ αἰσθητόν. οὕτως οὖν καὶ τὸ φῶς τῶν φθαρέντων σωμάτων,
μένει. τὴν δὲ αἰτίαν [illegible] τὸ ἐν [illegible] τῶν οὐσιῶν, μεθέλκειν. εἰ μή τις λέγοι,
νόμῳ ὁρᾶν. καὶ τὰς λεγομένας ποιότητας, μὴ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις εἶ-
ναι. ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο, ἀφθάρτους ποιήσομεν καὶ ἐγγινομένας ἐν ταῖς τῶν σωμάτων
συστάσεσι τὰς ποιότητας. καὶ οὐδὲ τοὺς λόγους τοὺς ἐν τοῖς σπέρμασι
ποιοῦντας χρόας. οἷον καὶ ἐπὶ τῶν ποικίλων ὀρνίθων, ἀλλ' οὐ [illegible] ζῷα γίν-
ἢ ποιοῦμεν, προσχρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἐν τῷ ἀέρι πληροῦντι τῶν τοιούτων.
καὶ γὰρ καὶ ἄγαν ἐν τῷ ἀέρι οὐ γίγνονται, οἷα ὅταν γένηται ἐν τοῖς σώμασι φαί-
νεται. ἀλλ' αὕτη μὲν ἔσω ἡ ἀπορία, ἐνθάδε κειμένη. μενόντων δὲ τῶν σω-
μάτων, ἡ ζωὴ ἤρτηται καὶ οὐκ ἀποτέμνεται, τί κωλύει τὸ φῶς μένειν τοῦ
μένοντος σώματος, οὐ μὴν ταύτην ἄρα· [illegible] προσεχές, καὶ ἤτοι τῷ προ-
σεχεῖ ζωὴ ἤρτηται, κἂν μὴ ὁρᾶται αἴτιον, ὥσπερ οὐδὲ προσιὸν φα[illegible]

ἀλλ' ἔτι τῆς ψυχῆς, ἃ ζωὴ ὑποπίπτει τοῖς αὐτοῖς τοῖς ἑτέροις, καὶ τὰς ὑφ' ἑξῆς ἀεὶ τοῖς
πρὸ αὐτῶν, ἢ ὑφ' αὐτῶν ὕλας· καὶ ὑστερημένων τῶν περὶ αὐτά. καὶ δὴ ἀμείνω
ὑφ' ἑαυτῶν μελέτην· ἢ ὅλως οὐδὲν ἀποτέμνεται τῆς ψυχῆς μέρος, ἀλλ' ἅπαν
μένει καὶ πολλά. καὶ ὅστις ὁ τρόπος, ἐν ἄλλοις. ἀλλ' ἔτι δ' ἤδη σώματος γι-
νόμενον ἴχνος τῆς ψυχῆς ὄν. ἢ εἰ μὲν ψυχὴ ζῳοῦται, ἅπερ μὴ ἀποτέμνηται
ἐκ τῆς ψυχῆς λόγῳ. εἰ δὲ οἷον ζωὴ τοῦ σώματος, ὁ αὐτὸς λόγος ἐστίν· ὃς περὶ
τοῦ ἴχνους τοῦ σώματος ἠπορεῖτο· καὶ ἆρα δύναται, ζῷον ἂν ἄψυχον εἶναι· εἰ μὲν ἄρα
τῷ ἐπαγγείλασθαι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ σώματος ἄλλο ταύτης σκεπτέον:

ἙΩΣ ΤΟΥΤΟΥ ἘΝ ΤΟΙ͂Σ ἘΥΣΤΟΧΙΟΥ ΤῸ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΠΕΡῚ ΨΥΧΗ͂Σ· ΚΑῚ ἬΡΧΕΤΟ ΤῸ ΤΡΙΤΟΝ· ἘΝ ΔῈ ΤΟΙ͂Σ
ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ ΤᾺ ἙΞΗ͂Σ, ΤΩ͂Ι Β

ἀλλ' ἀπὸ ... ἑξῆς β' κεφάλαιον:

νῦν δὲ ὑπὲρ μνήμης μὲν ἐν τοῖς ἄστροις, περὶ τὰς εὐχὰς ἡμῖν· αἰσθήσεις δὲ
ἐδόμεν καὶ ἀκοάς, πρὸς ταῖς ὁράσεσι· καὶ εὐχῶν δὴ κλύοντας ἔφαμεν ἃς
πρὸς τὸν ἥλιον ποιούμεθα· καὶ δὴ καὶ πρὸς ἄστρα ἄλλοι τινὲς ἄνθρωποι· καὶ πεπί-
στευται ὡς δι' αὐτῶν αὐτοῖς πολλὰ καὶ τελεῖται· καὶ δὴ καὶ οὕτω ῥᾳδίως, ὡς μὴ μόνον
πρὸς τὰ δίκαια τῶν ἔργων συλλήπτορας εἶναι· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ πολλὰ τῶν
ἀδίκων, τούτων τε πέρι τῶν ἀποπιπτόντων, ζητητέον. ἔχει γὰρ καὶ καθ' αὑτὰ
μεγίστας καὶ πολυθρυλλήτους τοῖς δυσχεραίνουσιν ἀπορίας, θεοὺς συνεργοὺς
καὶ αἰτίους γίνεσθαι ἀτόπων ἔργων· τῶν τε ἄλλων, καὶ δὴ καὶ πρὸς ἔρωτας
καὶ ἀκολάστους συλλήψεις. τούτων τε οὖν ἕνεκα, καὶ μάλιστα περὶ οὗ ἐξ ἀρχῆς
ὁ λόγος τῆς μνήμης αὐτῶν. δῆλον γὰρ ὅτι εὐξαμένων ποιοῦσι, καὶ οὐ
παραχρῆμα δρῶσιν αὐτά, ἀλλ' εἰς ὕστερον, καὶ πολλάκις εἰς χρόνους,
μνήμην ὧν δέχονται ἄνθρωποι πρὸς αὐτοὺς ἔχουσιν. ὁ δὲ πρόσθεν λό-
γος ὁ περὶ ἡμῶν λεγόμενος, οὐκ ἐδίδου τοῦτο. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς εἰς ἀνθρώ-
πους ἀρωγάς, ἢν ἂν τοιοῦτο, οἷον Δήμητρος καὶ Ἑστίας τῆς γῆς· εἰ μή τις
τὴν γῆν μόνον, τὰ ἀπ' αὐτῆς εἰς ἀνθρώπους λέγοι. ἀμφότερα οὖν πειρατέον δη-
λῶσαι. πῶς τε τὰ τῆς μνήμης θετέον ἐν τούτοις, ὃ δὴ πρὸς ἡμᾶς
ἐστι· οὐ πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις, οἳ οὐ κωλύονται μνήμας διδόναι,
καὶ περὶ τῶν ἄλλως δοκούντων γίνεσθαι· ὃ φιλοσοφίας ἔργον ἐπι-
σκέψασθαι, εἴ πῃ ἔστιν ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰς κατὰ θεῶν τῶν ἐν οὐρανῷ.

Καὶ δὴ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ παντὸς τοῦ κόσμου, ὡς καὶ εἰς τὸ ταὐτόματον ἀνάγειν αἰτίαν ἤτοι
αὐτῇ, ἐπιστοιχειοῦντες, οἳ καὶ αὐτὸν τὸν σύμπαντα οὐρανὸν γεννητὸν καὶ αἰτίαν τοῦ
ἀνθρωπίνου τολμῶσι καὶ τύχης· καὶ περὶ ἰδίων μόνων δὲ ἐπιζητητέον,
ὅπως ταῦτα ἀπὸ ταὐτομάτου λέγονται, ἃ μὴ διὰ τῶν προτέρων λύσιν καὶ τῆς ζη
τούτων λαμβάνοι· καθόλου τοίνυν τὰς ποιήσεις ἐπὶ πλέον ἀποδίδωσι καὶ
τὰς πράξεις, ὅσαι γίνονται ἐν τῷ παντὶ κόσμῳ· τὰς τυγχανομένας
φύσει, καὶ ὅσαι ἀπὸ τύχης γίνονται· ἔστι τῶν φύσει, τὰς μὲν φαινόμενον ἐν τοῖς παν-
τὸς γίνεσθαι, εἰς τὰ μέρη· ἐν τῶν μερῶν, εἰς τὸ πᾶν· ἢ μερῶν εἰς μέρη· τὰς δὲ
τέχνῃ γινομένας· ἢ τῆς τύχης ὥσπερ ἤρξατο ἐν τοῖς τυχηροῖς τῇ τε
τῷ ὅλῳ, ἢ προσχρωμένοις δυνάμεσιν φυσικαῖς εἰς ἔργων φυσικῶς τε
ἤδη τὰ καὶ πράξεις· τὰς μὲν οὖν τοῦ ὅλου λέγω· ὅσα ἡ φορὰ ἡ παντὸς
ποιεῖ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὰ μέρη· κινουμένη γάρ, καὶ αὐτὴν διατίθησι πως,
καὶ τὰ μέρη αὐτῆς· τά τε ἐν αὐτῇ τῇ φορᾷ, καὶ ὅσα ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ γῆς·
μερῶν δὲ πρὸς μέρη πράξεις· ὅσα ἄλλοι πρὸς ἄλλο, ἢ τοῦ πρὸς τὰ
ἄλλα σχέσεις καὶ ποιήσεις, καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ γῆς· καὶ τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις στοιχείοις,
αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων· καὶ τῶν ἐπὶ γῆς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις· περὶ ὧν ἑκάστου
ἐξεταστέον. τύχαι δέ, αἱ μὲν οἰκίαν ποιοῦσι καὶ τὰς ἀτυχίας,
ἐς τοιοῦτον ἦξαν· ἰατρικὴ δὲ καὶ γεωργία καὶ αὐταὶ αὐτῶν ὑπηρετικαί,
καὶ βοηθοῦσαι εἰς τὰ φύσει φερόμενα, ὡς κατὰ φύσιν ἔχειν· ῥητορικὴ δὲ
καὶ μουσικὴ καὶ πᾶσαι ἀλλοιωτικαί, ἢ πρὸς τὸ βέλτιον ἢ πρὸς τὸ χεῖρον
ἄγειν ἀλλοιοῦσαι· ἐν αἷς ζητητέον, ὅσαι αἱ τέχναι· καὶ τίνα τὴν δύναμιν
ἔχουσι· ἔστι ἃ προϊόντα ἐν τούτοις ἀποσημαντέοις· πρὸς τὴν προσοῦσαν χρῆσιν.
καὶ τὸ διατί ἐφ᾽ ὅσον δυνατὸν προσυμβολευτέον· ὅτι μὲν οὖν ἡ φορὰ ποιεῖ
αὐτὴν μὲν πρῶτον διαφόρως διατιθεῖσα, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῆς, ἀναμ-
φισβητήτως μὲν τὰ ἐπὶ γῆς, οὐ μόνον τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ψυχαῖς
διατιθέασι· καὶ ὧν μὲν ὡς οὐκ ἔχον εἰς τὰ ἐπίγεια, καὶ ὅχως ταύτης τῶν ἐπὶ
πολλαχῇ δῆλον· ἃ δὲ καὶ ταῦτα εἰς ἐκεῖνα, ἀσαφές· νῦν δὲ τὰς παρουσίας τε
πλάσεις συγχωρουμένας ἐάσαντες οὕτως ἔχειν, ὅτε δὴ ἀνάλογον φανερὰ
πρεπτέον λέγειν, τὸν τρόπον τῆς ἀρχῆς τῆς ποιήσεως λαβόντας· γὰρ οὐ
μόνον θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ ποιότητες πρῶται τὰ στοιχεῖα

λέγονται· οὐδ' ἔστιν ἐκ τῆς τούτων μίξεως ποιεῖν ἐνταῦθα· οὐδέ ποτ' ἂν τὸ ἐν ἡλίῳ θερμότητι ψυχῆς ἀλλοιοῦν ἄλλον εἶναι· τί γὰρ ἂν ψυχὴν ἢ ἐν οὐρανῷ καὶ πυρίνῳ σώματι· οὐδ' ἐν ἄλλῳ ὑγρῷ ἢ πυρί· οὕτω τε γάρ, οὐδὲ τὴν διαφορὰν αὐτῶν τὰς βελτιοῦντα· πολλὰ δὲ καὶ τῶν γινομένων, εἰς τούτους οὐχ οἷόν τε ἀναφέρειν· οὐδὲ γὰρ δὴ τὰς τῶν ἠθῶν διαφοράς, δοτέον κατὰ τὰς τῶν σωμάτων κράσεις, διὰ ψυχρότητα ἢ ἐπικρατοῦσαν θερμότητα· πῶς ἂν φθόνους ἢ ζηλοτυπίας, ἢ πανουργίας ἐκεῖθεν· ἢ εἰ καὶ ἐκεῖθεν, πῶς ἂν καὶ τὰς τύχας γοῦν πως ἀκροατέ τε καὶ βεβαίους· πλουσίους καὶ πένητας· καὶ πατέρων εὐγενείας, ἢ αὐτῶν· θησαυρῶν τε εὑρέσεις· μυρία ἂν τις ἔχοι λέγειν, πόρρω ἄγοντα σωματικῆς ποιότητος τῆς ἐκ τῶν στοιχείων εἰς τὰ τῶν ζῴων σώματα καὶ ψυχὰς ἰούσης· οὐ μὴν οὐδὲ προαιρέσει ἀναθετέον τῶν ἄστρων· καὶ τῇ τοῦ παντὸς γνώμῃ, καὶ τοῖς τούτων λογισμοῖς, τὰ συμπίπτοντα περὶ ἕκαστα τῶν ὑπ' αὐτά· ἄτοπον γὰρ ἐκείνους μηχανᾶσθαι περὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως οἱ μὲν γένοιντο κλέπται, οἱ δὲ ἀνδραποδισταί, τοιχωρύχοι τε καὶ ἱερόσυλοι· ἄν ἄνανδροί τε ἄλλοι, καὶ θήλεις τὰ ἔργα καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰ αἰσχρὰ δρῶντες· οὐ γὰρ ὅτι θεῶν, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρώπων μετρίων· τάχα δ' οὐδ' ὡντινωνοῦν τὰ τοιαῦτα ἐργάζεσθαι καὶ καταμηχανᾶσθαι, ἐξ ὧν αὐτοῖς οὐδ' ἡτισοῦν ὠφέλεια ἂν γένοιτο· εἰ δὲ μήτε σωματικαῖς αἰτίαις ἀναθήσομεν, μήτε προαιρέσεσιν, ὅσα ἔξωθεν ἡμᾶς τε καὶ τὰ ἄλλα ζῷα καὶ ὅλως ἐπὶ γῆς ἀφικνεῖται, ἐξ οὐρανοῦ, τίς ἂν ἄλλη εἴη καὶ εὔλογος αἰτία· πρῶτον τοίνυν θετέον, ζῷον ἕν, πάντα τὰ ζῷα τὰ ἐντὸς αὐτοῦ περιέχον τόδε τὸ πᾶν εἶναι· ψυχὴν μίαν ἔχον εἰς πάντα αὐτοῦ μέρη, καθόσον ἐστὶν ἕκαστον αὐτοῦ μέρος· μέρος δὲ ἕκαστόν ἐστι τὸ ἐν τῷ παντὶ αἰσθητῷ· κατὰ μὲν τὸ σῶμα καὶ πάντη· ὅσον δὲ καὶ ψυχῆς τοῦ παντὸς μετέχει, κατὰ τοσοῦτον καὶ ταύτῃ· καὶ τὰ μὲν μόνης ταύτης μετέχοντα, κατὰ πᾶν ἐστὶ μέρη· ὅσα δὲ καὶ ἄλλης, ταύτῃ ἔχει τὸ μὴ μέρη πάντη εἶναι· πάσχει δὲ οὐδὲν ἧττον παρὰ τῶν ἄλλων, καθόσον αὐτοῦ τι ἔχει· καὶ κατὰ τὰ ἐκείνου ἔχει· συμπαθὲς δή, πᾶν τοῦτο τὸ ἕν· καὶ ὡς ζῷον, ἕν· καὶ τὸ πόρρω δὲ ἐγγύς, ὥσπερ ἐφ' ἑνὸς τῶν καθέκαστα· ὄνυξ· καὶ κέρας· καὶ δάκτυλος· καὶ ἄλλο τι

+

τῶν οὐκ ἐφεξῆς· ἀλλὰ διαλείποντος τοῦ μεταξὺ καὶ παθόντος οὐδὲν ἔπαθε
τὸ οὐκ ἐγγύς· οὐ γὰρ ἐφεξῆς τῶν ὁμοίων κειμένων, διειλημμένων δὲ ἑτέροις μετα-
ξύ, τῇ δὲ ὁμοιότητι συμπασχόντων, καὶ εἰς τὸ πόρρω ἀφικνεῖσθαι ἀνάγκη,
τὸ παρὰ τοῦ μὴ παρακειμένου δρώμενον· ζῴου τε ὄντος καὶ εἰς ἓν τελοῦντος, οὐδὲν
οὕτω πόρρω τόπῳ, ὡς μὴ ἐγγὺς εἶναι τῇ τοῦ ἑνὸς ζῴου πρὸς τὸ συμπαθεῖν
φύσει· τὸ μὲν οὖν ὁμοιότητα πρὸς τὸ ποιοῦν ἔχον, πεῖσιν ἔχει οὐκ ἀλλοτρίαν·
ἀνομοίου δὲ ὄντος τοῦ ποιοῦντος, ἀλλότριον τὸ πάθημα καὶ οὐ προσηνὲς τὸ
πάσχον ἴσχει· βλάβην δὲ ποιεῖν ἄλλο πρὸς ἄλλου ἑνὸς ὄντος ζῴου, οὐ δεῖ
θαυμάζειν· ἐπεὶ καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐν ταῖς ἐνεργείαις ταῖς ἡμετέραις, βλά-
πτοι ἂν ἄλλο πρὸς ἄλλου μέρος· ἐπεὶ καὶ χολὴ καὶ ὁ θυμὸς, ἄλλο ὡς δοκεῖ πιέ-
ζει καὶ κεντεῖ· καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ παντί, ἐστί τι θυμῷ καὶ χολῇ ἀνάλογον· καὶ
ἄλλο ἄλλῳ· καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς δὲ ἐμπόδιον ὥσπερ ἄλλο ἄλλῳ, ὥστε καὶ ἀ-
φαυαίνεσθαι. τοῦτο δὲ οὐ μόνον ἓν ζῷον, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐνορᾶται· ὥσ-
τε καθόσον μὲν ἕν, ἕκαστον τῷ ὅλῳ σῴζεται· καθόσον δὲ καὶ πολλά, ἀλ-
λήλοις συνιόντα πολλαχῇ τῷ διαφόρῳ ἔβλαψεν· καὶ ἄλλο πρὸς τὴν αὐτοῦ
χρείαν ἄλλο ἔβλαψε· καὶ δὴ καὶ τροφὴν ἐποιήσατο· συγγενὲς ἅμα καὶ
διάφορον ὑπάρχον· καὶ σπεῦδον ἕκαστον κατὰ φύσιν ὅσον τὸ
οἰκεῖον τοῦ ἑτέρου λαμβάνει εἰς αὐτό· καὶ ὅσον ἀλλότριον ἐγίνετο, ἀφ-
ανίζει εὐνοίᾳ τῇ αὑτοῦ· ἔργον τε τὸ αὑτοῦ ποιοῦν ἕκαστον· τὸ μὲν δυνηθὲν
ἀπολαῦσαί τι τῶν αὐτοῦ ἔργων, ὠφέλησεν· τὸ δὲ ἀδυνατοῦν ὑπομεῖναι
τὴν ὁρμὴν τοῦ ἔργου, ἠφάνισεν, ἢ ἔβλαψεν· ὥσπερ ὅσα ἂν αὐαίνοιτο,
παριόντος πυρός, ἢ ζῷα ἐλάττω ὑπὸ μειζόνων δρόμῳ παρασυρείη,
ἢ καὶ που συμπατηθείη· πάντων δὲ τούτων ἡ γένεσις, ἢ ἡ φθορὰ, ἀλ-
λοίωσίς τε πρὸς τὸ χεῖρον ἢ βέλτιον· τὴν τοῦ ἑνὸς ζῴου ἐκείνου ἀπαραπό-
διστον καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσαν ζωήν, ἀποτελεῖ· ἐπεὶ οὐχ οἷόν τε ἦν
ἕκαστα οὕτως ἔχειν, ὡς μόνα ὄντα· οὐδὲ πρὸς αὐτὰ τὸ τέλος εἶναι καὶ
βλέπειν, μέρη ὄντα· ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο οὗ καὶ μέρη· διάφορά τε
ὄντα μὴ πάντα τὰ αὑτῶν ἐν μιᾷ ζωῇ ὄντα ἀεὶ ἔχειν· οὐ γὰρ ἦν μένειν μηδὲν
οὐδὲ πάντη ὡσαύτως, εἴπερ ἔμελλε τὸ πᾶν μένειν ἐν τῷ κινεῖσθαι ἔχον τὸ μέ-
νειν. τῆς δὲ φορᾶς οὐκ εἰκῆ οὔσης, ἀλλὰ κατὰ λόγον τὸν ζῴου

φερομένης. ἓν δὴ καὶ σύμφωνον τὸ ποιοῦν πρὸς αὐτὸ πᾶν εἶναι· καὶ τὴν τάξιν
εἰς ἄλληλα καὶ πρὸς ἄλληλα σώζοντα· ὥστε καθ' ἑκάστων σχέσιν
τῆς φορᾶς, καὶ ὧν αὖ ὑπὸ τὴν φορὰν, ἄλλα καὶ ἄλλα τὴν διάθεσιν εἶναι·
οἷον μίαν ὄρχησιν ἐν ποικίλῃ χορείᾳ ποιούντων. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν
ὀρχήσεσιν, τὰ μὲν ἔξω τί δεῖ πρὸς τὴν ὄρχησιν καθ' ἕκαστον τῶν κινημάτων
ὡς ἑτέρως μεταβαλλόντων τῶν συντελούντων πρὸς τὴν ὄρχησιν,
αὐλῶν τε καὶ ᾠδῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν συνηρτημένων, τί ἄν τις λέγοι φα-
νερῶν ὄντων. ἀλλὰ τὰ μέρη τοῦ τὴν ὄρχησιν ἐρχομένου, καθ' ἕκαστον
σχῆμα ἀναγκαίως οὐκ ἂν ὡσαύτως δύναιτο ἔχειν τῶν μελῶν τοῦ σώ-
ματος ταύτῃ συνεπομένων καὶ καμπτομένων· καὶ πιεζομένου μὲν τοῦ ἑτέρου,
ἀνιεμένου δὲ ἄλλου· καὶ τοῦ μὲν πονοῦντος, τοῦ δὲ ἀνάπνευσίν τινα ἐν
τῷ διαφόρῳ σχηματισμῷ δεχομένου· καὶ ἡ μὲν προαίρεσις τοῦ ὀρ-
χουμένου, πρὸς ἄλλο βλέπει· τὰ δὲ πάσχει τῇ ὀρχήσει ἑπομένως·
καὶ ὑπουργεῖ τῇ ὀρχήσει· καὶ συναποτελεῖ τὴν πᾶσαν· ὥστε τὸν ἔμπει-
ρον ὀρχήσεως, εἰπεῖν ἂν ὡς τῷ τοιούτῳ σχηματισμῷ, αἴρεται μὲν
ὑψοῦ, τόδε τὸ μέλος τοῦ σώματος· συγκάμπτεται δὲ τόδε· τόδε δέ, ἀπο-
κρύπτεται· ταπεινὸν δὲ ἄλλο γίνεται· οὐ καλῶς τοῦ ὀρχηστοῦ προ-
ῃρημένου τοῦτο ποιεῖν· ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ ὅλου σώματος ὀρχήσει, θέσιν ταύ-
την ἀναγκαίαν ἴσχοντος τοῦδε τοῦ μέρους τοῦ τὴν ὄρχησιν διαπεραίνον-
τος· τοῦτον τοίνυν τὸν τρόπον καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ φατέον ποιεῖν, ὅσα
ποιεῖ· τὰ δὲ καὶ σημαίνειν· μᾶλλον δὲ τὸν μὲν ὅλον κόσμον, τὴν ὅλην αὐ-
τοῦ ζωὴν ἐνεργεῖν, κινοῦντα ἐν αὐτῷ τὰ μέρη τὰ μεγάλα καὶ ἀεὶ μετασχη-
ματίζοντα ἀεί· τὰς δὲ σχέσεις τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα, καὶ πρὸς τὸ
ὅλον, καὶ τὰς διαφόρους αὐτῶν θέσεις, ἑπόμενα ἄγειν τὰ ἄλλα, ὡς ζώου
ἑνὸς κινουμένου περὶ χορείαν· ὡς μὲν ἴσχοντα κατὰ τὰς ὧδε σχέ-
σεις καὶ θέσεις καὶ σχηματισμούς· ὡδὶ δέ, καὶ οὑτωσί· ὡς μὴ τοὺς σχη-
ματιζομένους τοὺς ποιοῦντας εἶναι, ἀλλὰ τὸν σχηματίζοντα· μηδ'
αὖ τὸν σχηματίζοντα ἄλλο ποιοῦντα, ἄλλο ποιεῖν· οὐ γὰρ εἰς ἄλλο· ἀλλ'
αὐτὸν πάντα τὰ γινόμενα εἶναι· ἐκεῖ μέν, τὰ σχήματα· ἐνθάδε δὲ τὰ
συνεπόμενα τοῖς σχήμασιν ἀναγκαῖα παθήματα περὶ τὸ οὕτω κινού-

Elegans comparatio.

Fatalis complexus agentium et patientium.

νουμένων ζῷον ἐγένετο. Καὶ αὖ περὶ τὸ οὕτω σύγκραμα ζῷον ἐκ τοῦ φύλου. Καὶ πάσχον καὶ δρῶν ἐξ αὐτοῦ ἀνάγκης. ἡμᾶς δὲ διδόντας τὸ μέρος αὐτῶν εἰς τὸ πάσχειν, ὅσον ἦν ἡμέτερον ἐν κράσει τοῦ σώματος. μὴ τὸ πᾶν ἐκείνου νομίζοντας, μετρίως ἂν παρ' αὐτοῦ πάσχειν. ὥσπερ οἱ ἔμφρονες τῶν θεραπόντων. τὸ μέν τι τοῖς δεσπόζουσιν ὑπηρετοῦντες, τὸ δ' αὐτῶν ὄντες. μετριωτέρων τῶν παρὰ τοῦ δεσπότου ἐπιταγμάτων διὰ τοῦτο τυγχάνοντες, ἅτε μὴ ἀνδράποδα ὄντες μηδὲ τὸ πᾶν ἄλλου. τὸ δὲ τῶν σχηματισμῶν διάφορον, τῶν θεόντων μὴ ἰσοταχῶν ὄντων, ἀναγκαῖον γίγνεσθαι, ὡς νῦν γίνεται. λόγῳ δὲ φερομένων, καὶ διαφόρων τῶν σχέσεων τοῦ ζώου γινομένων, εἶτα καὶ ἐνταῦθα τούτων περὶ ἡμᾶς τῶν παθῶν πρὸς τὰ ἐκεῖ γινομένων, ἄξιον ζητεῖν, πότερα συνεπόμενα φατέον ταῦτα συμφωνοῦντα ἐκείνοις, ἢ τὰ σχήματα τὰς δυνάμεις τῶν ποιουμένων ἔχειν. καὶ τὰ σχήματα ἁπλῶς, ἢ τὰ τούτων. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς σχηματισμὸς τούτου, τε ἄλλου καὶ αὖ ἄλλων, τὴν αὐτὴν σημασίαν ἢ ποίησιν ἐργάζεται. ἐπεὶ καὶ καθ' αὑτὸν ἕκαστος, διάφορον ἔχειν τὴν φύσιν δοκεῖ. ἢ ὀρθῶς ἔχει λέγειν τὴν τούτων σχημάτισιν, τάδε καὶ τοιάνδε διάθεσιν εἶναι. τὴν δὲ ἄλλων τὴν αὐτὴν οὖσαν ἐν σχηματισμῷ ἄλλην. ἀλλ' εἰ τοῦτο οὐκέτι τοῖς σχήμασιν ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς σχηματιζομένοις δώσομεν. ἢ συναμφοτέροις. τοῖς γοῦν αὐτοῖς διάφορον σχέσιν λαβοῦσιν. ἀλλὰ καὶ τῷ αὐτῷ μόνῳ διάφορον τόπον. ἄλλως ἄλλο τι. ποιήσασι. ἢ σημασίας. ἢ τῷ συναμφοτέρῳ τῷ σχηματισμῷ τῷ τούτων, ἄμφω. καὶ ποιήσεις καὶ σημασίας ἐν πολλοῖς. ἀπαγορευτέον δὲ σημασίαις μόνον. οὗτος τοίνυν ὁ λόγος, δυνάμεις μὲν δίδωσι τοῖς σχήμασι. δυνάμεις δὲ καὶ τοῖς σχηματιζομένοις. ἐπεὶ καὶ τῶν ὀρχουμένων, ἔχει μὲν δύναμιν καὶ χεὶρ ἑκατέρα, καὶ τὰ ἄλλα μέλη. ἔχει δὲ καὶ τὰ σχήματα πολλήν. τρίτα δὲ ἐστὶ τὰ συνεπόμενα. αὐτῶν τε τῶν εἰς τὴν ὄρχησιν παραλαμβανομένων τὰ μέρη, καὶ ἐξ ὧν ταῦτα. οἷον χειρὸς τὰ συνθλιβόμενα, καὶ νεῦρα καὶ φλέβες συμπαθοῦντα. πῶς δὲ αὗται αἱ δυνάμεις. σαφέστερον γὰρ πάλιν λεκτέον. τί τὸ τρίγωνον, παρὰ τὸ τρίγωνον διάφορον ἔχει. τί δὲ ἀνθρώπῳ, πρὸς τὸν ἄνθρωπον. καὶ κατὰ τί διεργάζεται. καὶ μέχρι τίνος. ἐπεὶ οὔτε

τοῖς σώμασιν αὐτῶν, οὐ ταῖς προαιρέσεσιν αὐτῶν δοκεῖν τὰς ποιήσεις· τοῖς
μὲν σώμασιν, ὅτι μὴ μόνον σώματος ἦν ποιήματα τὰ ποιούμενα· ταῖς δὲ
κατὰ προαιρέσεσιν, ὅτι ἄτοπον ἦν προαίρεσιν θεῶν ποιεῖν ἄτοπα. εἰ δὲ
μνημονεύοιμεν ὅτι ζῷον ὑπεθέμεθα εἶναι, καὶ ὅτι οὕτως ὄν, σύμπαθὲς
αὐτὸ αὑτῷ ἐξ ἀνάγκης δεῖ εἶναι· καὶ δὴ καὶ ὅτι κατὰ λόγον ἡ διέξοδος τῆς
ζωῆς, σύμφωνος αὐτὴ αὑτῇ πᾶσα· καὶ ὅτι ἔχει οὐκ εἰκῆ ἐν τῇ ζωῇ, ἀλλὰ
μίαν ἁρμονίαν καὶ τάξιν· καὶ οἱ σχηματισμοὶ κατὰ λόγον, καὶ κατ' ἀριθμοὺς δὲ ἑκάστη·
καὶ τὰ χορεύοντα ζῴου μέρη, ἀμφότερα ἂν εἴη ὁμολογούμενα τὴν ἐνέργειαν τοῦ παν-
τὸς εἶναι. τά τε ἐν αὐτῷ γινόμενα σχήματα· καὶ τὰ σχηματιζόμενα μέρη αὐτοῦ
καὶ τὰ τούτοις ἑπόμενα καὶ οὕτω· καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον, ζῆν τὸ πᾶν· καὶ τὰς δυνά-
μεις εἰς τοῦτο συμβάλλειν, ἃς καὶ ἔχοντες ἐποιοῦντο ὑπὸ τοῦ ἐν λόγοις πεποιη-
κότος. καὶ τὰ μὲν σχήματα, οἷον λόγους εἶναι· ἢ διαστάσεις ζῴου· καὶ ῥυθ-
μοὺς καὶ σχέσεις ζῴου κατὰ λόγον. τὰ δὲ διεστηκότα καὶ ἐσχηματισμένα μέλη,
ἄλλας· καὶ εἶναι τοῦ ζῴου δυνάμεις χωρὶς τῆς προαιρέσεως ἐκείνας, τὰς ὡς ζῴου
μέρη. ἐπεὶ τό γε τῆς προαιρέσεως αὐτοῖς ἔξω καὶ οὐ συντελοῦν πρὸς τοῦ ζῴου
τοῦδε τὴν φύσιν. μία γὰρ ἡ προαίρεσις, ἑνὸς ζῴου. αἱ δὲ δυνάμεις αἱ ἀπ'
αὐτοῦ πρὸς αὐτό, πολλαί. ὅσαι δὲ ἐν αὐτῷ προαιρέσεις, πρὸς ὃ αὐτό, πρὸς
ὃ καὶ ἡ τοῦ παντός ἐστι μία. ἐπιθυμία μὲν γάρ, ἄλλου πρὸς ἄλλο τῶν ἐν αὐτῷ·
λαβεῖν γάρ τι τῶν ἑτέρων ἐφίεται μέρος, τὸ ἄλλο μέρος ἐνδεὲς ὂν αὐτό· καὶ θυ-
μὸς πρὸς ἕτερον, ὅταν τι παραλυπῇ· καὶ ἡ αὔξησις, παρ' ἄλλου· καὶ ἡ γένεσις
πρὸς ἄλλο τῶν μερῶν. τὸ δὲ ὅλον καὶ ἐν τούτοις μὲν ταῦτα ποιεῖ· αὐτὸ δὲ
τὸ ἀγαθὸν ζητεῖ, μᾶλλον δὲ βλέπει. τοῦτο τοίνυν καὶ ἡ ὀρθὴ προαίρεσις ἡ ὑπὲρ
τὰ πάθη ζητεῖ· καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ταύτῃ συμβάλλει. ἐπεὶ καὶ τῶν παρ' ἄλλοις θητευόν-
των, πολλὰ μὲν τῶν ἔργων αὐτοῖς βλέπει, πρὸς τὰ ἐπιταχθέντα ὑπὸ τοῦ
δεσπότου. ἡ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ὄρεξις, πρὸς τὸ αὐτὸ πρὸς ὃ καὶ ὁ δεσπότης. εἰ
δὲ σελήνη τε καὶ ἥλιος καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα ἐνεργεῖ τι, χρὴ νομίζειν, αὐτὸν μὲν ἄνω
βλέποντα εἶναι· ἐφ' ἑνὸς γὰρ τὸν λόγον ποιητέον. ποιεῖ δὲ τὰ ἀπ' αὐτοῦ,
ὥσπερ τὸ θερμαίνεσθαι τὰ ἐπὶ γῆς, οὕτω καὶ εἴ τι μετὰ τοῦτο τῆς ψυχῆς διαδί-
δωσιν ὅσον ἐν αὐτῷ φυτικῆς ψυχῆς πολλῆς οὔσης. καὶ ἄλλο δὲ ὁμοίως οἷον
ἐλλάμπον, δύναμιν παρ' αὐτοῦ ἀπροαίρετον διδόναι. καὶ πάντα δὴ

ἐν γῇ οὕτως σχηματισμένον γνώριμον, τὴν δὲ ἀλλοίωσιν ἄλλην καὶ ἄλλην αὖ δύνασθαι· ὥστε καὶ τὰ σχήματα δυνάμεις ἔχειν. παρὰ γὰρ τὸ οὑτωσὶ ἢ οὕτως, ἄλλως ἢ ἄλλως, καὶ τοὺς αὐτοὺς τῶν σχηματιζομένων γίνεσθαί τι. παρὰ γὰρ τὸ τόδε, ἄλλο· καὶ ἄλλο αὖ παρ᾽ ἄλλου. ἐπεὶ καὶ καθ᾽ αὑτὰ τὰ σχήματα ὡς δυνάμεις ἔχει, καὶ ἐπὶ τῶν τῇδε αὖ τις ἴδοι. διὰ τί γὰρ τὰ μὲν φοβερὰ τοῖς ὁρῶσι τῶν σχημάτων, μηδέν τι προπεπονθότων τῶν φοβουμένων, τὰ δὲ οὐ φοβερὰ ὁρᾶν. καὶ ἄλλους μὲν ταδί, ἄλλους δὲ ταδί. ἢ ὅτι εἰς μὲν τὸ τοιόνδε, ταδὶ ἐνεργάζεται, εἰς δὲ τοῦτον, ἄλλα, οὐ κινεῖν μὴ δυνάμενα εἰς τὸ πεφυκὸς ποιεῖν. καὶ οὑτωσὶ μὲν σχηματισθέν, ἐκίνησε τὴν ὄψιν, οὑτωσὶ δὲ οὐ τὸν αὐτόν. καὶ γὰρ εἴ τις λέγοι τὸ κάλλος εἶναι τὸ κινοῦν, διὰ τί τὸν μὲν τοῦτο, τὸν δὲ ἄλλο ἐκίνησε, μὴ τῆς κατὰ τὸ σχῆμα διαφορᾶς τὴν δύναμιν ἐχούσης. διὰ τί γὰρ τὰ μὲν χρώματα φήσομεν δύναμιν ἔχειν καὶ ποιεῖν, τὰ δὲ σχήματα οὐ φήσομεν. ἐπεὶ καὶ ὅλως ἄτοπον εἶναι μέν τι ἐν τοῖς οὖσι, μὴ μέντοι ἔχειν τι ὃ δύναται. τί γὰρ ὂν τοιοῦτον, οἷον ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν. καὶ ἐν μὲν τοῖς, λεκτέον τὸ ποιεῖν· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, ἄμφω. καὶ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις δὲ δυνάμεις καὶ παρὰ τὰ σχήματα. καὶ ἐν τοῖς τῇδε μὲν, αἱ πολλαί. ἃς οὐ θερμὰ ἢ ψυχρὰ παρέχεται. ἀλλὰ γενόμενα ποιότησι διαφόροις. καὶ λόγοις εἰδοποιηθέντα, καὶ φύσεως δυνάμεως μεταλαβόντα. οἷον καὶ λίθων φύσεις. καὶ βοτανῶν ἐνέργειαι, θαυμαστὰ πολλὰ παρέχονται. ποικιλώτατον γὰρ τὸ πᾶν. καὶ λόγοι πάντες ἐν αὐτῷ. καὶ δυνάμεις ἄπειροι καὶ ποικίλαι. οἷον δὴ φασὶ καὶ ἐν ἀνθρώπου. τὴν μὲν δύναμιν ἔχειν, ὀφθαλμόν. καὶ ὀστοῦν τόδε, τὴν δ᾽, ἄλλην. χεῖρα μὲν, τὴν δέ. καὶ δάκτυλον τοῦ ποδός. καὶ οὐδὲν μέρος εἶναι ὃ μὴ ἔχει. καὶ οὐ τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει. ἀγνοοῦμεν δὲ ἡμεῖς, εἰ μή τις τὰ τοιαῦτα μεμάθηκεν. οὕτω καὶ πολὺ μᾶλλον, μᾶλλον δὲ ἴχνος τῶν ἐκείνων, ἐν τῷ παντί. ἀδιήγητον δὲ καὶ θαυμαστὴν [illegible] ποικιλίαν ἀναγκαῖον δυνάμεων. καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς κατ᾽ οὐρανὸν φερομένοις. οὐ γὰρ δὴ ὥσπερ ἄψυχοι οἰκίαι, μεγάλην ἄλλως καὶ πολλήν, ἐν τινων ἀριθμητῶν κατ᾽ εἶδος οἷον λίθων καὶ ξύλων. εἰ δὲ βούλει καὶ ἄλλων τινῶν εἰς κόσμον, εἰ δὴ αὐτὸ κόσμον εἶναι. ἀλλ᾽ εἶναι αὐτὸ ἐγρηγορὸς πανταχῇ. καὶ ζῶν ἄλλο ἄλλως. καὶ μηδὲν δύνασθαι εἶναι, ὃ μή ἐστιν αὐτοῦ. διὸ καὶ ἐνταῦθα τὸ

σημείωσαι· ὅτι τὸ πᾶν οὐ τὸ ὅλον ἔμψυχον, καὶ τὰ κινούμενα ὑπὸ τῶν περὶ τὸ ἐν αὐτῷ ... ταῖς ἡμᾶς κινούσαις:

οἷον ἂν ἢ ἀπορεῖ, ἢ τὰ ἐν ζώῳ ἐμψύχῳ ἄψυχον· οὕτως γὰρ ὁ λόγος φησὶν ἄλλο ἄλλως ζῆν ἐν τῷ ὅλῳ, ἡμᾶς δὲ τὸ μὴ αἰσθητῶς παρ' αὐτοῦ κινούμενον, ζῆν μὴ λέγειν· τὸ δ' ἦν ἑκάστου ζωὴ λανθάνουσα· καὶ τὸ αἰσθητῶς ζῶν, συγκείμενον ἐκ τῶν μὴ αἰσθητῶς μὲν ζώντων, θαυμαστὰς δὲ δυνάμεις εἰς τὸ ζῆν τῷ τοιούτῳ ζώῳ παρεχομένων. οὐ γὰρ ἂν κινηθῆναι εἰς τοσαῦτα τὸν ἄνθρωπον, ἐκ πάντη ἀψύχων τῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων κινούμενον. οὐδ' αὖ τὸ πᾶν οὕτω ζῆν, μὴ ἑκάστου τῶν ἐν αὐτῷ ζώντων τὴν οἰκείαν ζωήν, καὶ προαιρέσεις αὐτῷ μὴ παρῇ. ποιεῖ γὰρ καὶ προαιρέσεως οὐ δεηθέν, ἅτε προαιρέσεως ὂν πρεσβύτερον. διὸ καὶ πολλὰ δουλεύει αὐτῷ ταῖς δυνάμεσιν. οὐδὲν οὖν τῷ παντὶ ἀποβλητὸν αὐτοῦ. ἀλλὰ τὰ μὲν πυρὸς καὶ τῶν τοιούτων λεγόμενα ποιεῖν, ἅ τις ἐκ τοῦ ποιεῖν αὐτῶν ζητήσειεν τί ποτ' ἐστὶ τῶν νῦν δεδηλωμένων, ἀπορήσειεν, ἃ μὴ δύναμιν ταύτην αὐτῷ ἀποδοίη ἐν τῷ παντὶ εἶναι, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τὸ τοιοῦτον τοῖς ἐν χρήσει λέγεται. ἀλλ' ἡμεῖς τὰ μὲν συνήθη ποιοῦντα ἐξιοῦμεν ζητεῖν, οὐκ ἀπιστοῦμεν. περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἔξω τοῦ συνήθους δυναμένων ἀπιστοῦμεν τὰ ὡς ἔχει ἕκαστον, καὶ τὰ ἀήθη ὄντα θαυμάζειν πεφύκαμεν. θαυμάζοντες ἂν καὶ ταῦτα, εἰ ἀπείροις αὐτῶν οὖσιν, ἕκαστόν τις προσφέρων, ἐξηγεῖτο αὐτῶν τὰς δυνάμεις. ἔχειν μὲν οὖν ἕκαστον δύναμίν τινα ἄλογον θετέον ἐν τῷ παντί, πλασθὲν καὶ μορφωθέν, καὶ μεταλαβὸν πως ψυχῆς παρὰ τοῦ ὅλου ὄντος ἐμψύχου καὶ περιειλημμένον ὑπὸ τοιούτου, καὶ μόριον ὂν ἐμψύχου. οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτῷ ὅ,τι μὴ μέρος. ἄλλα δὲ ἄλλων πρὸς τὸ ποιεῖν δυνατώτερα, καὶ τῶν ἐπὶ γῆς καὶ τῶν οὐρανίων μᾶλλον, ἅτε ἐνεργεστέρᾳ φύσει χρώμενα. καὶ γίνεται πολλὰ κατὰ τὰς δυνάμεις ταύτας, οὐ τῇ προαιρέσει ἀφ' ὧν δοκεῖ γίνεσθαι ἐργαζόμενον, ἐπεὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς προαίρεσιν οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ ἐπιστραφέντος τὴν δόσιν τῆς δυνάμεως, καὶ ψυχῆς τι ἀπ' αὐτῶν ἰόν. γίνοιτο γὰρ ἂν καὶ ζῷα ἐκ ζῴου, οὐ τῆς προαιρέσεως ποιούσης. οὐδ' αὖ λυπουμένης, οὐδ' αὖ παρακολουθοῦντος. αὐτὸς γὰρ κἂν προαίρεσιν ἔχοι, κἂν οὖν, ἢ ποιοῦσα. εἰ δὲ μὴ ἔχοι τι προαίρεσιν ζῷον, ἔτι μᾶλλον δὲ μὴ παρακολουθῇ. ἅτε οὖν μηδενὸς ἐξ αὐτοῦ κινοῦντος, ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ζωῆς γίνεται· καὶ ὅλως ὅ τι ἐξ αὐτοῦ, ὅσα τὰ κινοῦντος ἄλλου, οἷον εὐχαῖς ἢ ἁπλαῖς ἢ τέχνῃ ᾀδομέναις· τοῦ γὰρ ἡ

εἰς ἓν ἀνώνυμον, ἀλλ' εἰς τὴν τοῦ σχηματισμοῦ φύσιν ἀνενεκτέον. Καὶ ὁ συμβάλλων
τὰ πρὸς ζῳδιον ἤ τινα ἄλλον ἀστέρα συμβαλεῖται τῇ δόσει, ἀνυπάρκτου δὲ ὄντος
μείζονος ἢ ἄλλο ἕκαστον ἰόν. ὅτι δὲ ὅτε δοκεῖ δι' αὐτῶν λέγεσθαι, εἰς τὰς τε
γνώσεις τῶν ζῳδίων καὶ ἡ ὁρμὴ δεικνύναι τὸ ἄχρηστον δείξαι τὸ ὑποκείμενον. τὸ
ἁπλῶς γίνεσθαι τὸ γινόμενον, ἀλλ' ἐς τὸ ποιεῖν· καὶ ὡς δεῖ· καὶ δεῖ καὶ τὸ πάσχον καὶ τὸ πάσχον,
ὑποκείμενόν τινα καίτοι αὐτὴ φύσιν ἔχειν. πολλὰ δὲ καὶ αὐτὴ ἐξ ἧς ποιοῦσιν. ἡ
καὶ ἔστι τι ἄχρηστον εἰς τὸ ζῆν διαλύτος· γίνοιτο δ' ἂν τὰ μὴ συμφερόντων
τῶν λοιπῶν τὴν φύσιν. καὶ ἡ σύνταξις ἡ τῶν ὅλων, οὐ διδοῦσιν ἕκαστῳ ἃ
ὃ βούλεται. πολλὰ δὲ καὶ πρός τι θεὶς αὐτοὶ τοῖς δοθεῖσιν. πάντα δὲ ὅμως
εἰς ἓν συμπλέκεται καὶ θαυμαστὴν τὴν συμφωνίαν ἔχει. καὶ ἀπ' ἄλλων ἄλλα,
καὶ ἀπὸ τῶν ἀντιών, ἐπεὶ τὰ πάντα ἀφ' ἑνός. καὶ ἄτιν' ἐνδεῶν πρὸς τὸ βέλτιον τῶν
γινομένων μὴ ἀδικοποιηθέν, εἰς τέλος μὴ κρατηθείσης τῆς ὕλης· οἷον ἐνδεῶν
τῶν γενῶν, οὐ στηθὲν ἔπεσεν εἰς αἰσχρότητα. ὥστε τὰ μὲν ποιεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν γινόμενα.
τὰ δὲ τὴν ὑποκειμένην φύσιν εἰς φέρεσθαι· τὰ δὲ παρ' αὐτῶν προστίθεσθαι.
συντεταγμένων δὲ ἀεὶ πάντων· καὶ εἰς ἓν συντεινόντων πάντων, σημαίνεσθαι
πάντως. ἄρρητα δέ, ἀδέσποτον. συνυφαίνεσθαι δὲ κατὰ τὰ αὐτῆς ὄργανα συντε-
ταγ. ἅτε καὶ τῶν τῇ δίκῃ καθυποκειμένων, τῶν ἐν τῷ δε τῷ παντί, τοῖς ἑτέ-
ροις· καὶ μετέχοντος καὶ τοῦ δικαίου κἀκείνων· γίνεται τοίνυν ὡς ἐν τῷ παντί, ἡ
καταλογισμὸς ματι[illegible], ἀλλὰ κατὰ λόγους περὶ τῆς πλήξεως καὶ τῶν πετρῶν, ἐν τῷ
τοὺς ἐν σπέρματι τῶν λόγους· οὐ γὰρ ἐν σπερματικοῖς λόγοις ἐστὶ καὶ τῶν γινομένων
παρὰ τοὺς σπερματικοὺς λόγους· οὐδὲ τῶν παρὰ τῆς ὕλης εἰς τὸ ὅλον
συντελούντων· οὐδὲ τῶν ὁρωμένων εἰς ἄλληλα, οὐδὲ τῶν γινομένων· ἀλλ' ἅμα
μᾶλλον ἂν εἴη οἷον ὁ λόγος τοῦ παντός, κατὰ λόγον τιθεὶς ὡς νόμον πόλεως συντε-
ταγμένοι ἤδη. ἃ δὴ τὰ ἄτακτα ἐξ οἰκείων ποιοῦνται· καὶ δι' ἃ πείθονται· καὶ πρὸς ταύτης
πάντα νομοθετοῦντος· καὶ συνυφαίνοντος τοῖς νόμοις, τὰ πάθη, πάντα ἐκεῖ
αὐτῶν· καὶ τὰ ἔργα· καὶ τὰς ἐν τοῖς ἔργοις, τιμὰς καὶ ἀτιμίας πάντων. ὅσα δὲ
οἷον αὐτόματα, εἰς συμφωνίαν χωροῦντα. ἡ δὲ σημασία, οὐ τούτου χάριν,
ἵνα σημαίνη προηγουμένως. ἀλλ' οὕτω γιγνομένων, σημαίνεται δι' ἀλ-
λήλων ἄλλα. ὅτι γὰρ ἓν καὶ ἑνός, καὶ ἀπ' ἄλλου ἄλλο, γινώσκοιτ' ἄν. καὶ ἀπὸ αἰτια-
τοῦ δὲ, τὸ αἴτιον· καὶ τὸ ἑπόμενον, ἐκ τοῦ προηγουμένου· καὶ τὸ συνθετον, ἀπὸ

Causae malorum

θεάτρου, ὅτι θέατρον καὶ θέατρον ὁ μὴ ποιῶν. ἀλλὰ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται. τὰ
οἷον τοαὐτῆς καὶ ἀπορίαι· ἤ τις πρὸς τὴν κακῶν δόσιν τῶν θεῶν γίνεσθαι. τὰ
μὴ τῇ προαιρέσει ἀναιτίας ποιούσας, φύσει καὶ ζῶα δ' αὖ ἄλλως γίνεσθαι τῶν
θνητῶν μερῶν πρὸς μέρη· καὶ ἑπόμενα ἑνὸς ζωῇ· καὶ τὰ πολλὰ τῶν αὐτῶν
τοῖς γινομένοις προστιθέναι· καὶ τῶν διδομένων παρ' ἑκάστων οὐ κακῶν
ὄντων, ἐν τῇ μίξει γίνεσθαι ἄλλο τι· καὶ τὴν μὴ ἑκάστῳ ἑκάστου, ἀλλ' ὅλως κατὰ
ὅλου τὴν ζωήν· καὶ τὴν ὑποκειμένην δὲ φύσιν ἄλλο λαβοῦσαν ἄλλο πάσχειν,
καὶ μηδὲ δύνασθαι κρατῆσαι τοῦ δοθέντος. Τὰς δὲ γοητείας, πῶς; ἢ τῇ συμπα-
θείᾳ, καὶ τῷ πεφυκέναι συμφωνίαν εἶναι ὁμοίων καὶ ἐναντίωσιν ἀνομοίων. καὶ
τῇ τῶν δυνάμεων τῶν πολλῶν ποικιλίᾳ εἰς ἓν ζῶον συντελούντων. καὶ γὰρ
μηδενὸς μηχανωμένου ἄλλου, πολλὰ ἕλκεται καὶ γοητεύεται. καὶ ἡ ἀληθινὴ μαγεία,
ἡ ἐν τῷ παντὶ φιλία καὶ τὸ νεῖκος αὖ, καὶ ὁ γόης ὁ πρῶτος καὶ φαρμακεύς, οὗτός ἐστιν.
ὃν καταμαθόντες ἄνθρωποι, ἐπ' ἀλλήλοις χρῶνται αὐτοῦ τοῖς φαρμάκοις,
καὶ τοῖς γοητεύμασι· καὶ γὰρ ὅτι ἐρᾶν πεφύκασι, καὶ τὰ ἐρᾶν ποιοῦντα ἕλκει
πρὸς ἄλληλα, ἀγωγὴ ἐρωτικὴ διὰ γοητείας τέχνης γεγένηται. προστιθέντων
ἐπαφαῖς, φύσεις ἄλλας ἄλλαις συναγωγούς· καὶ ἐγκειμένων ἐχούσας ὁλκούς· καὶ
συνάπτουσι δι' ἄλλην ψυχὴν ἄλλην· ὡς ἂν εἰ φυτὰ διεστηκότα ἐξάπτοιεν
πρὸς ἄλληλα· ἢ τοῖς σχήμασι δὲ προσχρῶνται, δυνάμεις ἔχουσι· καὶ αὐτοὺς
σχηματίζοντες ὡδί· ἐφέλκονται ἀψοφητὶ δυνάμεις, ἐν ἑνὶ ὄντες
τῷ ἑνί· ἐπεὶ εἴ τις τοῦτον ἔξω θείη τοῦ τοιούτου, οὔτ' ἂν ἑλκύσειεν,
οὔτ' ἂν καταδήσαι ἐπῳδαῖς ἢ καταδέσμοις· ἀλλὰ νῦν ὅτι μὴ οἷον ἀλλαχοῦ ἄγει,
ἄγουσιν, εἰδότες ὅπῃ τι ἐν τῷ ζῴῳ πρὸς ἄλλο ἄγεται· πέφυκε δὲ καὶ ἐπῳ-
δαῖς ψυχή, καὶ τῷ τοιῷδε ἤχῳ, καὶ τῷ σχήματι τοῦ δρῶντος· ἕλκει γὰρ τὰ τοιαῦτα,
οἷον τὰ ἐλεεινὰ σχήματα καὶ φθέγματα. ἡ γὰρ ψυχή, οὐ γὰρ ἡ προαίρεσις
οὐδ' ὁ λόγος ὑπὸ μουσικῆς θέλγεται, ἀλλ' ἡ ἄλογος ψυχή. καὶ οὐ θαυμάζεται ἡ το-
ιαύτη γοητεία· καίτοι φιλοῦσι κηλούμενοι, κἂν μὴ τοῦτο αἰτῶνται παρὰ τῶν
τῇ μουσικῇ χρωμένων. καὶ τὰς ἄλλας δὲ εὐχάς, οὐ τῆς προαιρέσεως ἀ-
κουούσης οἰητέον. οὐδὲ γὰρ οἱ θελγόμενοι ταῖς ἐπῳδαῖς οὕτως· οὐδ' ὅ-
ταν τοῦτον ὄφις αὖ θρώπων συνίησιν ὅ τι λέγεται· οὐδ' αἰσθάνεται,
ἀλλ' ἀναγινώσκει ἤδη παθὼν ὅτι τι πέπονθεν· ἀπαθὲς δ' αὐτῷ τὸ ἡγεμονοῦν.

ἐπεύξατο. ἦλθέν τι πρὸς αὐτὸν ἐξ ἐκείνου· ἢ πρὸς ἄλλον· ὁ δὲ ἥλιος ἢ ἄλλο ἄστρον
οὐκ ἐπαΐει. καὶ γίνεται δὲ κατὰ τὴν εὐχὴν συμπαθοῦς μέρους γενομένου,
ὥσπερ ἐν μιᾷ ἐντεταμένῃ χορδῇ· κινηθεῖσα γὰρ ἐκ τοῦ κάτω, καὶ ἄνω ἔσχε τὴν
κίνησιν· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλης κινηθείσης, ἄλλη οἷον αἴσθησιν ἔχει διὰ τὴν συμ-
φωνίαν, καὶ τῷ ὑπὸ μίαν ἡρμόσθαι ἁρμονίαν· εἰ δὲ καὶ ἐξ ἄλλης λύρας εἰς ἄ-
λλην ἡ κίνησις ἔρχεται, ὅσον τὸ συμπαθές· καὶ ἐν τῷ παντὶ τοίνυν μία ἁρμονία,
κἂν ἐξ ἐναντίων ᾖ· καὶ ἐξ ὁμοίων δέ ἐστι· καὶ πάντων συγγενῶν, καὶ τῶν ἐναντί-
ων· καὶ ὅσα βλάπτει ἀνθρώπους· οἷον τὸ θυμοειδὲς ἡ χολὴ μετὰ τῆς χολῆς, εἰς ἥ-
πατος φύσιν ἦλθεν, οὐχ ὡς ἐπὶ βλάβῃ γενόμενα· οἷον εἴ τις ἀπὸ πυρὸς λαβὼν,
ἔβλαψεν ἄλλον ὁ μηχανησάμενος ἢ ἔδωκεν· ἢ ὁ λαβὼν ἐκεῖνος ποιεῖ· δὴ ὅλως
καὶ αἴτιος οὗτος, οἷον μεταθέντι ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο· καὶ δὴ ἦν λυθεὶς δὲ, ἀλλ' ᾗ μὴ οἷ-
ός τε ἦν γενέσθαι δέξασθαι εἰς ὃν μετηνέχθη· ὥστε οὔτε μνήμης διὰ τοῦ-
το δεῖ τοῖς ἄστροις, οὔτε ἀρχαὶ εἰν καὶ ταύτης τοῦ πέμπεσθαι ταῖς· οὔτε αἱ ἐπ-
ινεύσεις αὐτῶν ἐπαπεμπομένων· οὔτε ὥσπερ τινὲς οἴονται τοὺς ταύτην προαιρέσεις, ὥσ-
περ οἷον ταῖς τισιν προαιρετικαῖς τισιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τέχνης, γίνεταί τι ἐξ αὐτῶν.
καὶ ἀρχῆς ἀπ' αὐτῶν, ᾗ μέρη καὶ ἑνός· καὶ ὅτι καὶ δυνάμεις καὶ χωρὶς προαιρέσεως
πολλαί, καὶ αὗται καὶ ἄνευ μηχανῆς καὶ μετὰ τέχνης, ὡς ἐν ζῴῳ ἑνί· καὶ
ἀπολαύει ἄλλο ἄλλου, καὶ βλάπτεται τῷ οὕτως πεφυκέναι· καὶ τέχναις
ἰατρῶν καὶ ἐπαοιδῶν, ἄλλο ἄλλῳ ἠναγκάσθη παρασχεῖν τι τῆς δυνάμεως
τῆς αὐτοῦ· καὶ δὴ τὸ πᾶν δὲ ὡσαύτως, δίδωσι εἰς μέρη, καὶ παρ' αὐτοῦ· καὶ ἕλ-
κει αὐτὸς ἄγουσι εἰς μέρος τι αὐτοῦ, καὶ μὴν αὐτοῖς αὐτοῦ μέρεσι, τῷ αὐτοῦ φύ-
σει καὶ, ὡς μὴ δεῖν ἄλλο προσκαλουμένου αὐτοῦ τοιοῦτος ὄντος· εἰ δὲ κακὸς ὁ αἰτῶν, θαυ-
μάζειν οὐ δεῖ· καὶ γὰρ ἐκ ποταμῶν, ἀρύονται οἱ κακοί· καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, οὐκ
εἰδὼς δίδωσιν· ἀλλὰ δίδωσι μόνον· ὅμως, συντέτακται καὶ δίδοται
τῇ φύσει τοῦ παντός· ὥστε εἴ τις ἔλαβεν ἐκ τῶν παρόντων, οὐ δεῖ
εἰ παρὰ αὐτῷ ἀεὶ ἀκοινώνητον εἶναι· οὐκοῦν λεκτέον δὲ τὸ πᾶν πάσχειν.
καὶ δὲ μὲν ὅτι μόνον οὐ αὐτοῦ, ἀπαθὲς λεκτέον πάντη εἶναι· γιγνομένων δὲ πα-
θῶν ἐν μέρεσιν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνοις μὲν, ἡ μὲν δὲ πάθος· παρὰ φύσιν δὲ μηδε-
νὸς αὐτῷ ὄντος, ἀπαθὲς δὲ γινόμενον ὡς πρὸς αὐτὸν εἶναι· ἐπεὶ καὶ δὲ τοῖς
ἄστροις καθόσον μὲν μέρη, τὰ πάθη· ἀπαθῆ μέντοι αὐτὰ εἶναι, τῷ τε ταῦ-

προαιρέσεις, καὶ αὐτοῖς ἀπαθεῖς εἶναι· καὶ τὰ σώματα αὐτῶν καὶ τὰς φύσεις,
ἀβλαβεῖς ὑπάρχειν· καὶ τῷ κατὰ διάθεσιν ψυχῆς τι διδόασι, μὴ ἐπαντλοῦσαι
αὐτοῖς τὴν ψυχήν· καὶ τὰ σώματα αὐτοῖς, τὰ αὐτὰ μένειν· καὶ ἅ τι ὑπεκρεῖ,
ἀναισθήτως ἀπιόντος, καὶ τοῦ ὑπεισιόντος ἀπροσφόρου λανθάνοντος· ὁ δὲ
σπουδαῖος, πῶς ὑπὸ γοητείας καὶ φαρμάκων· ἢ τῇ μὲν ψυχῇ, ἀπαθὴς εἰς τὸ
ἦτασιν· καὶ οὐκ ἂν τὸ λογικὸν αὐτοῦ πάθοι, οὐδ᾽ ἂν μεταδοξάσειεν· τὸ δὲ ὅσον
τοῦ παντὸς ἐν αὐτῷ ἄλογον, κατὰ τοῦτο πάθοι ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦτο πάθοι ἄν.
ἀλλ᾽ οὐκ ἔρωτας ἐκ φαρμάκων, εἴπερ τὸ ἐρᾶν ἐπινευούσης καὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἄλλης,
τῷ τῆς ἄλλης παθήματι· ὥσπερ δὲ ἐπῳδαῖς τὸ ἄλογον πάσχει, οὕτως καὶ
αὐτὸς ἀντᾴδων καὶ ἀντεπᾴδων, τὰς ἐκεῖ δυνάμεις ἀναλύσει· θάνατον δὲ
ἐκ τοιούτων, ἢ νόσους, ἢ ὅσα σωματικὰ πάθοι ἄν· τὸ γὰρ μέρος τοῦ παντὸς, ὑπὸ
μέρους ἄλλου ἢ τοῦ παντὸς, πάθοι ἄν· αὐτὸς δὲ ἀβλαβής· τὸ δὲ μὴ εὐθύς, ἀλ-
λ᾽ ὕστερον, οὐκ ἀφίσταται φύσεως· δαίμονες δὲ, οὐκ ἀπαθεῖς οὐδ᾽ αὐτοὶ τῷ ἀλό-
ζητ γῳ· μνήμας δὲ καὶ αἰσθήσεις τούτοις, οὐκ ἄτοπον διδόναι· καὶ θέλγεσθαι, φυσι-
κῶς ἀγομένους· καὶ κατακούειν, καλούντων τοὺς αὐτῶν ἐγγυτέρω τῶν τῇδε,
καὶ ὅσῳ πρὸς τὰ τῇδε· πᾶν γὰρ τὸ πρὸς ἄλλο, γοητεύεται ὑπ᾽ ἄλλου· πρὸς ὃ
γάρ ἐστιν, ἐκεῖνο γοητεύει καὶ ἄγει αὐτό· μόνον δὲ τὸ πρὸς αὐτὸ, ἀγοήτευτον· διὸ
καὶ πᾶσα πρᾶξις γεγοήτευται, καὶ πᾶς ὁ τοῦ πρακτικοῦ βίος· κινεῖται γὰρ
ζητ πρὸς ταῦτα, ἃ θέλγει αὐτόν· ὅθεν καὶ τὸ εὐπρόσωπος γάρ, ὁ τοῦ μεγαλήτορος
Ἐρεχθέως δῆμος· τί γὰρ μαθών τις πρὸς ἄλλο ἔχει, ἢ ἑλκόμενος· οὐ μάγων
τέχναις, ἀλλὰ τῆς φύσεως τῆς ἀπάτης δούσης, καὶ συναψάσης ἄλλο πρὸς
ἄλλο· οὐ τοῖς τόποις, ἀλλ᾽ οἷς ἔδωκε φίλτροις· μόνη δὲ λείπεται ἡ θεωρία
ἀγοήτευτος εἶναι· ὅτι μηδεὶς πρὸς αὐτὸν γεγοήτευται· εἷς γάρ ἐστι· καὶ τὸ θεωρού-
μενον αὐτός ἐστιν· καὶ ὁ λόγος οὐκ ἠπατημένος, ἀλλ᾽ ὃ δεῖ ποιεῖ· ἐκεῖ δὲ, οὐ τὸ αὐτοῦ·
καὶ οὐχ ὁ λόγος τὴν ὁρμήν, ἀλλ᾽ ἀρχὴ καὶ τοῦ ἀλόγου αὐτοῦ πάθους προτάσεις· τέκνων
μὲν γὰρ ἐπιμελεῖσθαι, καὶ πρὸς γάμον σπουδή, φανερὰν τὴν ὁλκὴν ἔχουσιν·
ὅσα τε ἀνθρώπους δελεάζει, ἡδοναῖς γινόμενα ταῖς ἐπιθυμίαις· πράξεις δὲ
αἱ μὲν διὰ θυμὸν, ἀλόγως κινοῦνται· αἱ δὲ διὰ ἐπιθυμίας ὡσαύτως· πολιτεῖαι
δὲ καὶ ἀρχῶν ὀρέξεις, τὸ φίλαρχον τὸ ἐν ἡμῖν ἔχουσι προκαλούμενον· καὶ αἱ μὲν
γινόμεναι ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν, ἀρχὴν ἔχουσι τὸν φόβον· αἱ δὲ ὑπὲρ τοῦ πλείονος,

τὴν ἐπιθυμίαν· αἱ δὲ τῶν χρησίμων χάριν, τὴν τῆς φιλίας ἔνδειαν ζητοῦσιν ἀνα-
πληροῦν. φανερὸς ἄρα ἐστὶ τὴν τῆς φιλίας χρείαν πρὸς τὸ ζῆν οἰκειοῦσθαι. εἰ δέ τις
λέγοι τὰς πράξεις τῶν καλῶν ἀγαπητὰς εἶναι, ἢ καὶ τὴν θεωρίαν καλῶν οὖσαν,
χορηγίας ἐναντίον· ἀμέλει ὡς ἀναγκαίας καὶ τὰς καλὰς λεγομένας πράξεις πράτ-
τοι ἄλλο τὸ ὄντως καλὸν ἔχων, οὐ γὰρ ἐνεργὸν ταῦτα. ὅτι δὲ γὰρ τὴν ἀνάγκην, καὶ οὐ πρὸς τὸ
τέλος βλέπουσι, οὐδὲ πρὸς ἄλλα ὁ βίος. ἀλλ' αὕτη τῆς φιλίας τῆς ἀνθρωπίνης
βίου, καὶ τῇ πρὸς τὸ ζῆν τῶν ἄλλων ἢ καὶ αὐτοῦ οἰκειώσει. δοκεῖ γὰρ ἀλογοτονίσως, μὴ
δεῖσθαι ἑαυτοῦ διὰ τὴν οἰκείωσιν, ὅτι οὕτως ἐγγόνταται. εἰ δὲ τὸ ἐν ταῖς πράξεσιν
ἀγαπητὸν ὡς καλόν, τὰς πράξεις αἱρεῖται· ἀπολαυθεὶς τοῖς ἴχνεσι τοῦ καλοῦ, γίνε-
ται τὸ ἐπιτήδευμα τὸ καλὸν διώκων. ὅλως γὰρ ἡ περὶ τὸ οἰκεῖον ὡς ἀληθῶς πραγ-
ματεία, καὶ ὅλη εἰς αὐτὸ πᾶσα, ἢ τοῦ ἡμῶν οὐδὲ ἐκείνων τῶν ὑπ' αὐτῆς ὄντων.
τοῦτο δὲ ἡ τῆς φιλίας γονὴ ποιεῖ· τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθὸν ὡς ἀγαθὸν διώκειν ἔχει
ταῦτα ἐκείνου ἕνεκα, ἀλλὰ τοῖς ὁρμᾶν τοῦτο ἐστὶν ἀγαθόν, ὃ ποιούμενος θέλει οὐκ εἰδότι.
τοῦτο δὲ τί αὐτὶς ἄλλο, ἢ γονὴ ἀνάγκη. μόνος οὖν ἀγαθὸν ταῖς, ὅς ἐστι κεχωρισμένος
τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ μέρεσι, τούτων οὐδὲν ἀγαθὸν λέγεται εἶναι, ὧν ἐκεῖνα καλά γε. ἀλλὰ
μόνον ὃ οἶδεν αὐτός, οὐκ ἐπιτηδείως οὐδὲ διώκων, ἀλλ' ἔχων, ὅπου σῶμα
κεῖται οὐδαμοῦ. ἐπεὶ τῶν εἰρημένων ἀπάντων, ἐκεῖνο φανερόν· ὅτι ὡς ἕνεκα 45
στοιχείων ἐν τῷ παντὶ ἔχει φιλίας καὶ διαθέσεως· οὕτω τοι συμπάθεια τὸ πᾶν καὶ πά-
σχει καὶ ποιεῖ· καθάπερ ἐν φύσει καὶ ζῴου, ἕκαστον τῶν μερῶν ὡς ἐκ φιλίας ἐστὶ
κατασκευῆς, οὕτω πρὸς τὸ ὅλον συμπαθὲς καὶ σύμφυτον, καὶ τὰ ἔξω καὶ χρείας ἡ
ἑαυτῶν. δίδωσί τι τὸ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ δέχεται τὸ παρὰ τῶν ἄλλων ὃ ἐστιν αὐτῷ
δεκτικὴ ἡ φύσις. καὶ ἔστιν συναίσθησις παντὸς πρὸς πᾶν. καὶ εἰ ἕκαστον δὲ
τῶν μερῶν καὶ ζῷον ἦν, ἄλλο ἂν καὶ ζῷον ὀργανικὸν ἔχοντα τῶν τοῦ μέρους. ἐστὶ
δὲ καὶ πᾶν ἀναφαίνεται, ὅπως τὸ καθ' ἡμᾶς ἔχει. ὡς τοιοῦτα ἐστὶ καὶ ἡμᾶς
ἐν τῷ παντί, οὐ μόνον ὅσον σῶμα πρὸς σῶμα καὶ πάσχειν αὐτοῖς ἢ αὐτῆς, ἀλλ' ἢ
καὶ τὴν ἄλλων αὐτῶν φύσιν εἰς φερόμενοι συναφθέντες τοῖς συγγενέσι ψυχαῖς ἔχο-
μεν πρὸς τὸ συγγενὲς ὧν ἔξω. καὶ αἱ καὶ ψυχαὶ ἡμῶν καὶ διαθέσεσι συναφεῖς
γινόμενοι, μᾶλλον δὲ ὄντες, πρὸς τὰ ταύτης φύσεως ἐν τῷ δαιμονίῳ τόπῳ, ἐστὶ
ταῖς ἐπιτηδείως αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως λανθάνει ὁποῖοί τινές εἰσι.
οὕτοι νῦν οὐδὲ τῆς αὐτῆς πάντες δέονται. οὐδὲ ταὐτὸν δεχόμενοι.

Ζητεῖ τὸ φίλτρον.

ὅταν γὰρ μὴ ἔχωμεν, πῶς ἂν μεταβολῆς δεοίμεθα; λέγω· οἷον ἀγαθόν, οὐδὲ αὐτῷ μὲν δε-
κτικῷ ἀγαθοῦ, ἀγαθόν τι νομίζομεν. τὴν δὲ αὐτοῦ τις κακίαν εἶναι φάς, τὸ
γὰρ ἀνθρώπειος ἐστί· καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ὥσπερ εἰς ὃ ἔχει, καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐντ-
θεν ἀποπλανᾶται, εἰς ἄλλον τοιοῦτον τόπον φιλαδοξῶν ἢ κακῶς. τῷ δὲ ἀγαθῷ, αὕτη ἡδο-
νῆς αὐτῆς δόσις, καὶ αἱ μεταθέσεις ἄλλαι. ὡς πρὸς ἐμπειρίαν ἔχων ἢ κακοῖς τισὶν φύ-
σεως μεταπιθανῶν. οὕτω θαυμαστῶς ἔχει δὴ ἀμείνους καὶ τῇ ἕξει, τὸ δὲ τὸ πᾶν.
γινομένων ἀπὸ παντὸς ἀλλοφώνων ἀεὶ καταλείπειν, καὶ οὐ κακίστη φύσει οὐδενὶ
ἧς εἰ ποιεῖ μὲν ὁ φαῦλος, οὐ δεῖν· δεῖται δὲ οὐ καλῶς, εἰ δὲ ἐν τῷ παντὶ φθείρεται.
ὁ δὲ ἀγαθός, καὶ ὅ τι δὴ καὶ οὐδὲ ἄπεισι· καὶ γίνωσκε πρὶν αὐτοῖς εἶναι, οὐ γὰρ ἀνάγκη αὐτῷ
ἔχοντι τι οἰκεῖν· καὶ ἀληθὲς ἐστιν ὡς μεταβολὴ ἐνδέοιτο. ζῶμεν γὰρ ὀλίγω χρόνῳ· ὅτι
καὶ τῶν μὲν φυσικῶν αἱ μεταβολαὶ καὶ ἐναλλαγὴ ὅσης· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ τὰ μὲν ἡδέα
εἶναι, ἃ μάλιστα ποιεῖ βραχὺ ἐν τισίν. ἐν δὲ ὧν ἐν ᾧ διαλύσεις τὰ ζῷα ζῇ· καὶ ἐναν-
τίον ἐν αὐτῷ χωρίσασιν ἔχει· καὶ ζῶα ἐπὶ πολλῆς, τὰς κινήσεις δὲ καὶ τὰς μεταβολὰς
ὅσης, μείζους εἶναι. ὁρῶμεν δὲ καὶ ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας, ἐν τάξει
μεταπιθουμένων. οὐ τοίνυν ἄλογον οὐδὲ τὴν ψυχὴν μεταπιθεῖσαι, καὶ τὸ αὐ-
τὸ ἀεὶ ἦθος βούλομαι, ταυτομένας δὲ ἀνάλογον ὧν ἔπαθον· καὶ ποι-
οῦσι τὰ ξεῖνα οἷον κακοφωνῆς, τὰς δὲ οἷον πολλάκις λαβοῦσαι, πρὸς
τὸ πᾶν σύμφωνον. ἔχει γὰρ καὶ αὐτὸ διαφορὰν, πρὸς
τὸ ἅμα νοῦν τὰ καὶ χεῖρον. ἡ δὲ ὧν μὴ τὸ ἅμα νοῦν τὸ ἐν
ταῦτα αἱρεῖται, μὴ τοῦ χείρονος μετέχου-
σιν, ἀλλὰ τὸ πᾶν καὶ καθαρὸν ἢ ἀλλάξαι
τοῦτον ὃν ἀεὶ τὸ λαβοῦσαι· αἱ δὲ
κελεύσεις, ὥσπερ ἐγκαταλειπόντων
μὲν ὧν. τῶν μέν, ἐπιστ-
ήμης φαρμάκοις.
ὧν τὴν δὲ ὧν
ἐξαιρέ-
σεις,
ἢ καὶ ἀλλοιώσεις. ὑγιαίνοι δὲ πᾶν, ὥσπερ διαλιπὼν οὐδέ. τὸ δὲ ὑγιαῖνον τοῦ ποιοῦντος
ἀλλοιουμένου, τοῦ δὲ διαιρουμένου ἐνταῦθα, ὥσπερ φαίνονται, τοῦ δὲ μόνου
τί κινεῖ· τέλος

τέλος τοῦ γ' τῆς ἐννεάδος τετάρτης, περὶ ψυχῆς ἀποριῶν ἢ περὶ ὄψεως τέλος:

Ἐπειδὴ δὲ ὑπερεθέμεθα σκέψασθαι, εἰ μηδενὸς ὄντος μεταξύ, ἔστιν ἰδεῖν, οἷον ἀέρος ἢ ἄλλου τινὸς τοῦ λεγομένου διαφανοῦς σώματος, νῦν σκεπτέον. ὅτι μὲν ΛΒ οὖν διὰ σώματός τινος δεῖ τὸ ὁρᾶν, καὶ ὅλως τὸ αἰσθάνεσθαι γίνεσθαι, εἴρηται· ἄνευ μὲν γὰρ σώματος πάντη ἐν τῷ νοητῷ τὴν ψυχὴν εἶναι. τοῦ δὲ αἰσθάνεσθαι ὄντος ἀντιλήψεως οὐ νοητῶν ἀλλὰ αἰσθητῶν μόνον, δεῖ πως τὴν ψυχὴν συναφῆ γενομένην τοῖς αἰσθητοῖς, διὰ τῶν προσομοίων κοινωνίαν τινὰ πρὸς αὐτὰ γνώσεως ἢ παθήματος ποιεῖσθαι· διὸ καὶ δι' ὀργάνων σωματικῶν ἡ γνῶσις. διὰ γὰρ τούτων οἷον συμφυῶν ἢ συνεχῶν ὄντων, οἷον εἰς ἕν πως πρὸς αὐτὰ τὰ αἰσθητὰ ἰέναι, ὁμοπαθείας τινὸς οὕτω πρὸς αὐτὰ γινομένης. εἰ οὖν δεῖ συναφήν τινα πρὸς τὰ γινωσκόμενα γίνεσθαι, περὶ μὲν ὅσα ἁφῇ τινι γινώσκεται, τί ἄν τις ζητοῖ· περὶ δὲ τῆς ὁράσεως, εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀκοῆς, ὕστερον· ἀλλὰ περὶ τοῦ ὁρᾶν, εἰ δεῖ τι μεταξὺ εἶναι σῶμα τοῦ ὄψεως καὶ τοῦ χρώματος, ἢ νῦν τοι κατὰ συμβεβηκὸς ἂν τὸ μεταξὺ σῶμα συμβάλλεται, δέ οὐ δεῖ πρὸς ὅρασιν τοῖς ὁρῶσιν. ἀλλ' ἐπεὶ πυκνὰ ὄντα τὰ σώματα, ὡς τὰ γήϊνα, κωλύει ὁρᾶν· ὅσῳ δὲ λεπτότερα ᾖ τὰ μεταξύ, μᾶλλον ὁρῶμεν, συνεργὰ ἄν τις τοῦ ὁρᾶν τὰ μεταξὺ θείη· ἢ εἰ οὐ συνεργά, οὐ κωλυτικά· ταῦτα δὲ κωλυτικὰ ἄν τις εἴποι. ἀλλ' εἰ τὸ πάθος πρότερον τὸ μεταξὺ παραδέχεται καὶ οἷον τυποῦται· σημεῖον δέ, ὅτι κἂν ἔμπροσθέν τις ἡμῶν ἑστήκῃ πρὸς τὸ χρῶμα βλέπων, κἀκεῖνος ὁρᾷ· πάθους δὲ ἐν τῷ μεταξὺ μὴ γινομένου, οὐδ' ἂν εἰς ἡμᾶς τοῦτο ἀφικνοῖτο. ἢ οὐκ ἀνάγκη τὸ μεταξὺ πάσχειν, εἰ τὸ πεφυκὸς πάσχειν ὁ ὀφθαλμὸς πάσχει· ἢ εἰ πάσχοι, ἄλλο πάσχει· ἐπεὶ οὐδὲ ὁ κάλαμος ὁ μεταξὺ τῆς νάρκης καὶ τῆς χειρὸς ὃ πάσχει ἡ χείρ· καίτοι κἀκεῖ, εἰ μὴ μεταξὺ ὁ κάλαμος εἴη καὶ ἡ θρίξ, οὐκ ἂν πάθοι ἡ χείρ. ἢ τοῦτο μὲν καὶ αὐτὸ ἀμφισβητοῖτο ἄν· καὶ γὰρ εἰ ἐντὸς δικτύου γένοιτο, ὁ θηρατὴς πάσχειν λέγεται τὸ ναρκᾶν. ἀλλὰ γὰρ κινδυνεύει ὁ λόγος ἐπὶ τὰς λεγομένας συμπαθείας ἰέναι. εἰ δὲ τόδε ὑπὸ τοῦδε πέφυκε πάσχειν συμπαθῶς, τῷ τινὰ ὁμοιότητα ἔχειν πρὸς αὐτό, οὐκ ἂν τὸ μεταξὺ ἀνόμοιον ὂν πάθοι, ἢ τὸ αὐτὸ οὐκ ἂν πάθοι. εἰ τοῦτο, πολλῷ μᾶλλον μηδενὸς ὄντος μεταξὺ πάθοι ἂν τὸ πεφυκὸς πάσχειν· κἂν τὸ μεταξὺ τοιοῦτον ᾖ,

[illegible] ὁμοιότητα

+

οἷον αὐτὸ καὶ πάσχοντι. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτόν ἐστι τὸ ὁρᾶν, οἷον τὸ τῆς ὄψεως φῶς συνάπτειν πρὸς τὸ μεταξὺ φῶς μέχρι τοῦ αἰσθητοῦ, δεῖ μεταξὺ τοῦτο εἶναι τὸ φῶς. καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη, τὸ μεταξὺ τοῦτο ζητεῖ. εἰ δὲ τρέπεσθαι ὁρατὰ ἔσται τὸ ὑποκείμενον σῶμα κεχρωσμένον, τί κωλύει τὴν τροπὴν εὐθὺς πρὸς τὸ ὄμμα ἰέναι, μηδενὸς ὄντος μεταξύ. εἰ γὰρ νῦν ἐξ ἀνάγκης ὅ τί ἐστι. τρέπεταί πως τὸ τῶν ὀμμάτων προσκείμενον. καὶ οἱ ἐκχέοντες δὲ τὰς ὄψεις, οὐκ ἂν ἔχοιεν ἀναγκαῖον πάντως μεταξὺ τιθέναι, εἰ μὴ ἄρα φοβοῖντο μὴ πέσῃ ἡ ἀκτίς. ἀλλὰ φωτός ἐστι καὶ τὸ φῶς εὐθυπορεῖ. οἱ δὲ τῇ ἐνστάσει αἰτιώμενοι, δέοιντο ἂν πάντως τοῦ μεταξύ. οὐκ ἀμφισβητοῦσι τῇ ὑποθέσει. ὅσοι δὲ συμπαθείᾳ τὸ ὁρᾶν λέγουσιν, ἧττον μὲν ὁρᾶν φήσουσιν, εἴ τι μεταξὺ εἴη, ἢ κωλύειν καὶ ἐμποδίζειν καὶ ἀμυδρὰν ποιεῖν τὴν συμπάθειαν. μᾶλλον δὲ ἀκόλουθον λέγειν ποιεῖν πάντως ἀμυδράν, καὶ τὸ συγγενές, ἢ καὶ αὐτὸ πάσχον. καὶ γὰρ εἰ σῶμα συνεχὲς ἐν βάθει, ἐκ προσβολῆς πυρὸς καίοιτο. ἀλλὰ τὸ ἐν βάθει αὐτοῦ τῇ προσβολῇ τοῦ προσελθόντος, ἧττον ἂν πάσχοι. ἀλλ' εἰ ζῴου ἑνὸς μόρια εἴη συμπαθῆ, ἆρ' ἂν ἧττον πάθοι, ὅτι μεταξύ τι ἐστίν; ἢ ἧττον μὲν ἂν πάθοι. σύμμετρον δὲ ἂν εἴη τὸ πάθος ὅσον ἐβούλετο ἡ φύσις, κωλύοντος τὸ ἄγαν τοῦ μεταξύ. εἰ μὴ τοιοῦτον εἴη τὸ διδόμενον, ὥστε ὅλως τὸ μεταξὺ μὴ πάσχειν. ἀλλ' εἰ συμπαθὲς ὡς ἓν ζῷον εἶναι, καὶ ἡμᾶς πάσχειν ὅτι ἐν ἑνὶ καὶ ἑνός, πῶς οὐ δεῖ ὅταν τοῦ πόρρω αἴσθησις ᾖ, συνέχειαν εἶναι, ἢ τὴν συνέχειαν καὶ τὸ μεταξύ, διὰ τὸ ζῷον δεῖ συνεχὲς εἶναι. τὸ δὲ πάθος, κατὰ συμβεβηκὸς τῷ συνεχεῖ. ἢ πᾶν ὑπὸ παντὸς φήσομεν πάσχειν. εἰ δὲ τόδε μὲν ὑπὸ τοῦδε, ἄλλο δὲ ὑπ' ἄλλου, οὐ τὸ αὐτό, οὐκ ἂν δέοιτό τις τοῦ μεταξὺ πανταχοῦ. εἰ οὖν ἐπὶ τῆς ὄψεως λέγοιεν δεῖν, διὰ τί φατέον. ἐπεὶ οὐδὲ πανταχοῦ φαίνεται τὸ δι' ἀέρος ἰόν, πάσχειν ποιοῦν τὸν ἀέρα, ἀλλ' ἢ μόνον διαιρεῖν. οἷον λίθος εἰ ἄνωθεν πίπτοι. τί ἄλλο ἢ ὑπεξίσταται ὁ ἀήρ. ἐπεὶ οὐ δὴ τῇ ἀντιπεριστάσει ἄλογον, κατὰ φύσιν οὔσης τῆς φορᾶς. ἐπεὶ οὕτω καὶ τὸ πῦρ ἄνω, τῇ ἀντιπεριστάσει. ἀλλ' ἄτοπον. φθάνει γὰρ τὸ πῦρ τῇ αὐτοῦ κινήσει ταχείᾳ οὔσῃ, τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ

ἀέρος. εἰ δ' ὑπὸ τοῦ τάχους, τάχιον ἂν αἴσθοιτό τις τὴν ἀντιπερίστασιν φησίν; ἀλλ' ἃ
καταδυομένου βεβιασμένως ἂν γίνοιτο, οὐ κατὰ τὸ ἄνω ὡς. εἰ πᾶν καὶ ἀπὸ τῶν ξύλων
ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸ ἄνω, οὐ κωλυόντων. καὶ ἡμεῖς δὲ κινούμενοι τέμνομεν
τὸν ἀέρα, καὶ οὐχ ἡ ἀντιπερίστασις ὠθεῖ· πληροῖ δὲ μόνον ἐφεπόμενος
τὸ ὑφ' ἡμῶν κινούμενον. εἰ οὖν τοῖς σώμασι διίστασθαι τοῖς τοιούτοις μὴ
δεῖ παθόντων, τί κωλύει καὶ ἀνασχομένους συγχωρεῖν παριέναι τοῖς εἰς ὄψιν
εἴδεσιν. εἰ δὲ μηδὲ πάρεισιν ὡς ἐν ῥοῇ τὰ εἴδη, τίς πάσχειν ἀνάγκη, καὶ διὰ τοῦ
τὸ πάθος πρὸς ἡμᾶς, τῷ προπαθεῖν ἰέναι. εἰ γὰρ διὰ τὸ προπαθεῖν τὸν ἀ-
έρα ἡ αἴσθησις ἡμῖν, οὐκ ἂν πρὸς αὐτὸ βλέποντες τὸ ὁρώμενον ἑωρῶμεν,
ἀλλὰ ἐκ τοῦ παρακειμένου ἐλαμβάνομεν αὐτὴν αἴσθησιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ θερμαί-
νεσθαι. ἐκεῖ γὰρ οὐ τὸ πόρρω ἐστὶ πῦρ, ἀλλ' ὁ ἀὴρ ὁ παρακείμενος θερμαν-
θεὶς, θερμαίνειν δοκεῖ. ἁφὴ γὰρ τοῦτο· ἐν δὲ τοῖς ὁράμασιν, οὐχ ἁφή. ὅθεν
οὐδὲ ἐπιτεθὲν τῷ ὄμματι τὸ αἰσθητὸν ὁρᾶν ποιεῖ, ἀλλὰ φωτίσαι
δεῖ τὸ μεταξύ· ὅτι σκοτεινὸν ὁ ἀήρ. μὴ ὄντος δὲ τούτου σκοτεινοῦ, οὐκ
ἂν ἐδέησε φωτὸς ἴσως· τὸ γὰρ σκοτεινὸν ἐμπόδιον ὂν τοῦ ὁρᾶν, δεῖ
κρατηθῆναι τῷ φωτί. τάχα δ' ἂν καὶ προσαχθὲν τῇ ὄψει οὐχ ὁρᾶται, ὅτι
σκιὰν φέρει τήν τε τοῦ ἀέρος καὶ τὴν αὐτοῦ. μέγιστον δὲ μαρτύριον τοῦ μὴ
διὰ τοῦ ἀέρος παθόντος τὸ εἶδος τοῦ αἰσθητοῦ ὁρᾶν, καὶ τὰς τούτων μορ-
φάς, ὥσπερ διὰ διαδόσεως, τὸ νύκτωρ ἐν σκότῳ πῦρ τε καὶ τὰ ἄστρα ὁρᾶσθαι
καὶ τὰς τούτων μορφάς. οὐ γὰρ δὴ φήσει τις ἐν τῷ σκότῳ τὰ εἴδη γι-
νόμενα, οὕτω συνάπτειν. ἢ οὐκ ἂν ἦν σκότος, τοῦ πυρὸς ἐλλάμψαντος
τὸ αὑτοῦ εἶδος. ἐπεὶ καὶ πάνυ πολλοῦ σκότους ὄντος, καὶ κεκρυμμένων
καὶ τῶν ἄστρων καὶ τοῦ πυρὸς, καὶ τοῦ φωτὸς τοῦ παρ' αὐτῶν μὴ ἐλλάμποντος,
ἐν ταῖς φρυκτωρίαις ὁρᾶται τὸ πῦρ, καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν ταῖς ναυσὶ ση-
μαινόντων. εἰ δὲ καὶ διιέναι τις λέγοι καὶ ἐν τούτοις τὸ πῦρ, ἐναντιούμενος
τῇ αἰσθήσει, ἔχρην τὴν ὄψιν, τοῦ ἀμυδροῦ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖσθαι τὴν
ἀντίληψιν, οὐκ αὐτοῦ τοῦ πυρὸς, οἷόν ἐστιν ἐναργῶς. εἰ δὲ μεταξὺ σκότους
ὄντος, ὁρᾶται τὸ ἐπέκεινα, πολλῷ μᾶλλον μηδενός. ἀλλ' ἐκεῖνο ἄν
τις ἐπιστήσειε, μὴ τῷ μεταξὺ μηδενὶ, οὐκ ἔστιν ὁρᾶν. οὐχ ὅτι μηδέν
ἐστι μεταξύ. ἀλλ' ὅτι ἡ συμπάθεια τοῦ ζῴου, ἀναιρεῖται πρὸς αὐτὰς,

+

καὶ ἀπ' ἀλλήλων τῶν μερῶν, ὥστε ἓν εἶναι. τούτῳ γὰρ οἰκεῖον καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι ὁπωσοῦν εἶναι, ὅτι συμπαθὲς τὸ ζῷον· τὸ δὲ πᾶν ἑαυτῷ. ἀλλ' εἰ μὴ τοῦτο, πῶς ἂν ἄλλο ἄλλου τῆς δυνάμεως μεταλαμβάνει· καὶ μάλιστα τῆς πόρρω. τοῦτο δὴ ἐπισκεπτέον. εἰ ἄλλος κόσμος ἦν, καὶ ἄλλο ζῷον μὴ συντελοῦν πρὸς τοῦτο, καὶ ὄψις ἦν ἐπὶ τοῖς νώτοις τοῦ οὐρανοῦ, ἆρα ἂν ἐθεάσατο ἐκεῖνον ἐκ διαστήματος συμμέτρου. ἢ οὐδὲν ἂν εἴη πρὸς ἐκεῖνον τούτῳ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὕστερον. νῦν δέ, κἀκεῖνο ἄν τις μαρτύραιτο. ἐπεὶ τὸ μὴ ἐκ τοῦ πάσχειν τὸ μεταξύ, τούτῳ τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι. ἀλλ' εἰ πάσχει τὸ τοῦ ἀέρος, σωματικῶς δήπου δέοι ἂν ἀνάγκη πάσχειν. τοῦτο δέ ἐστιν, οἷον ἐν κηρῷ τύπον γίνεσθαι. μέρος δὴ ἔδει τοῦ ὁρατοῦ, καθ' ἕκαστον μόριον τυποῦσθαι· ὥστε τὸ τῇ ὄψει συναφὲς μόριον, τοσοῦτον, ὅσον καὶ ἡ κόρη τὸ κατ' αὐτὸ μόριον τοῦ ὁρατοῦ, δέχοιτο ἄν. νῦν δέ, πᾶν τε ὁρᾶται, καὶ ὅσοι ἐν τῷ ἀέρι κατ' εὐθὺ τὸ κατ' ἀντικρύ. ἐκ τε πλαγίων, ἐπὶ πολὺ ὁρῶσιν, ἐγγύθεν τε καὶ κατόπιν, οὐκ ἐπιπροσθούμενοι. ὥστε ἕκαστον μόριον τοῦ ἀέρος, ὅλον οἷον τὸ πρόσωπον τὸ ὁρώμενον ἔχειν. τοῦτο δὲ οὐ κατὰ σώματος πάθημα, ἀλλὰ κατὰ μείζους καὶ ψυχικὰς καὶ ζῴου ἑνὸς συμπαθοῦς ἀνάγκας. ἀλλὰ τὸ συναφὲς τῆς ὄψεως φῶς, πρὸς τὸ περὶ τὴν ὄψιν καὶ μέχρι τοῦ αἰσθητοῦ, πῶς. ἢ πρῶτον μέν, τοῦ μεταξὺ ἀέρος οὐ δεῖται. εἰ μὴ ἄρα τὸ φῶς, οὐκ ἄνευ ἀέρος ἂν λέγοιτο. οὕτω δὲ τοῦτο μεταξύ, κατὰ συμβεβηκός. αὐτὸ δὲ φῶς ἂν εἴη μεταξύ, οὐ πάσχον. οὐδ' ὅλως πάθους ἐνταῦθα δεῖ. ἀλλ' ὅμως τοῦ μεταξύ. εἰ δὲ τὸ φῶς οὐ σῶμα, οὐ σώματος. καὶ δὴ οὐ πρὸς τὸ ὁρᾶν ἁπλῶς, δέοιτο ἂν τοῦ φωτὸς τοῦ ἀλλοτρίου καὶ μεταξὺ ἡ ὄψις, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ πόρρω ὁρᾶν. τὸ μὲν οὖν εἰ τὸ φῶς γένοιτο ἂν ἄνευ τοῦ ἀέρος, ὕστερον. νῦν δὲ ἐκεῖνο σκεπτέον. εἰ μὲν γὰρ τὸ φῶς τοῦτο τὸ συναφὲς ἔμψυχον γίνεται, καὶ ἡ ψυχὴ διὰ τούτου φερομένη καὶ ἐν αὐτῷ γινομένη ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἔνδον, ἐν τῷ ἀντιλαμβάνεσθαι δήπουθεν ὅπερ ἐστὶν ὁρᾶν. οὐ δέοιτ' ἂν δὲ τοῦ μεταξὺ φωτός. ἀλλ' ἁφῇ ἔοικε τὸ ὁρᾶν. τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως ἐν φωτὶ ἀντιλαμβανομένης, οὐ πάσχοντος οὐδὲν τοῦ μεταξύ. ἀλλὰ γίνεται τῆς ὄψεως φορὰ ἐκεῖ. οὐ δὴ ζητητέον. πότερα ἐν τῷ διαστή-

Galeni [illegible] opinio

ματι εἶναι; καὶ διαπορήσωμεν τὴν ὄψιν, ἢ τῷ σώματι εἶναι ἐν τῷ διαστή-
ματι· καὶ εἰ μὲν τῷ σῶμα ἐν τῷ διαστήματι εἶναι τὸ διάργον, ἀφαιρε-
θέντος τούτου, ὁρᾶται· εἰ δ' ὅτι διάστημα ἁπλῶς, ἀρκεῖ [illegible] τὴν
τοῦ ὁρατοῦ φύσιν, καὶ οὐδὲν ὁρῶ συνόχως· ἀλλ' οὐχ οὕτω· οὐ γὰρ μόνον ἡ
ἁφή, ὅτι ἐγγύς τι, μετὰ καὶ αἰσθάνεται· ἀλλὰ τὸ τοῦ αἰσθητοῦ πάσχουσα, ἀλλὰ
[illegible] διαφορεῖ· καὶ εἰ μὴ διάργοιτο, καὶ τοῦτο πόρρω ᾐσθάνετο· ἅμα γὰρ ὁ
ἀὴρ ὁ μεταξύ, καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ πυρὸς αἰσθανόμεθα, οὐ καὶ ἅμα ἐναντίως θερμαν-
θῶμεν ἐκεῖνον· μᾶλλον τούτου τὸ σῶμα θερμαίνεται τὸ ἐγγὺς ἢ ὁ ἀήρ· ὥστε
διὰ τούτου μᾶλλον, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο· ἔοικεν ἄρα δύο ἄμεινον εἰς τὸ ὁρᾶν, τὸ δι' οὗ τὸ
πάσχειν, ἢ καὶ ὅπως οὖν ἡ ὄψις, διὰ τί ἄλλου δὲ ἡμῖν εἰς ὃ [illegible] πρὸς
τὸ ποιεῖν· τοῦτο γὰρ ἐκεῖ [illegible]· ἐπεὶ καὶ τὸ αὐτὸ φῶς προσιὸν τὸ
τοῦ ἡλίου, οὐ πρότερον δὲ τὸν ἀέρα, εἶτα ἡμᾶς, ἀλλ' ἅμα· καὶ πρὶν ἐγγύ-
τερον ὄντως κινεῖσθαι, πολλάκις ὄντος ἀλλαχοῦ, ὡς μὴ παθόντος τοῦ ἀέ-
ρος ἡμᾶς ὁρᾶν, μεταξὺ ὄντος τοῦ μὴ πεπονθότος, καὶ τοῦ φωτὸς μὴ
[illegible] πρὸς ὃ δὲ τὴν ὄψιν ἐνίστασθαι· ἐπεὶ καὶ τὰ τῆς νυκτὸς
ὁρᾶται ἀὴρ ἢ ὅλως πῦρ, χαλεπὸν ταύτῃ τῇ ὑποθέσει συναποδοῦναι.
εἰ δὲ μὴ ἡμεῖς ἢ ψυχὴ ὑπὸ φύσεως αὐτῆς, φωτὸς δεῖται ὡς περὶ βακτηρίας πρὸς
τὸ φθάσαι, εἰ δὲ τὴν αὐτὴν [illegible] βίαιον καὶ αὐτοῦ ὁρῶντος εἶναι καὶ τὰ τα-
μιοῦ τοῦ φωτός· καὶ τὸ αἰσθητὸν τὸ χρῶμα, ἢ χρῶμα ἀντί τινος
καὶ αὐτὸ εἶναι· οὕτω γὰρ διὰ μέσου αἱ ἁφαί· εἰ τὰ μὴ πρότερον ἐγγί-
ζοντος ἐκείνου μεταξὺ ὄντος τότε· οὕτω γὰρ ἀέρος τὸ διὰ μέσου
αἰσθάνεσθαι, ποιεῖ τὴν γνῶσιν οἷον τὴν μνήμην, καὶ ὅτι μᾶλλον συλλογισμὸν ἐκ-
νῶσι δέ, ἢ χ' οὕτως· ἀλλ' ἐπειδὴ [illegible] τὸ περὶ τὸ αἰσθητὸν φῶς, εἰ [illegible] ἀσθε-
ναι μάχεται ὄντως, ἡ αὐτὴ γίνεται ὑπόθεσις, τὴ ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ
τὸ μεταξὺ πρότερον τρέπουσι. περὶ μὲν [illegible] ἐν ἄλλοις ἠπόρηται.
περὶ δὲ τοῦ [illegible], ἄρα ἐνταῦθα συγχωρητέον, πάσχοντος τοῦ ἀέ-
ρος τὴν κίνησιν τὴν πρώτην, τὸν περὶ [illegible] ὑπὸ τοῦτον [illegible]
οὗτος, τούτου μὲν ἔχει ἀκοῆς ἀέρα πάσχειν τὸ αὐτό, ὅπως εἰς αἴσθησιν
ἀφικνεῖσθαι, ἢ [illegible] μέν, τὸ μεταξὺ τῷ [illegible]
μέσῳ· ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ μεταξύ, ἅπαξ δὲ [illegible] τὸ φῶς,

[illegible] (marginal note)

Stoicorum [illegible] hypothesi[s]. (marginal note)

+

οἷον συμφερομένων δύο σωμάτων, ἀθρόως ἀπαντᾶν περὶ ἡμᾶς τὴν αἴσθη-
σιν· ἢ καὶ διαμένειν ἄκρως τὴν πρώτην τοῦ πληττομένου· τὸ δὴ ἐντεῦθεν δῆλον, ἄλ-
λως δὲ μεταξύ. ἐνταῦθα μὲν γάρ, δοκεῖ κύριος εἶναι ὁ ἀὴρ τοῦ ψόφου· καὶ γὰρ
ἂν μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν γενναίως ψόφον δύο σωμάτων συρραξάντων, ἀλλὰ μὴ ὁ ἀὴρ περι-
γὰρ ἐν τῷ ταχεῖ συνωσθεὶς αὐτῶν καὶ ἐξωσθείς, πλήξας ὑφ' ἑνὸς τῶν ἀφῆς μέχρι
τῶν καὶ ἀκοῆς· ἀλλ' ὁ ἀὴρ κύριος τοῦ ψόφου· καὶ τούτου κινηθέντος ἡ πλη-
γή, παραιτία ἐστὶν αἱ διαφοραὶ τῶν φωνῶν καὶ τῶν ψόφων· ἄλλο γὰρ ἡ χαλ-
κοῦ πρὸς χαλκόν, ἢ πρὸς ἄλλο· ἄλλο δέ, ἄλλο· ὁ δὲ ἀὴρ εἷς, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ πλη-
γή· οὐ γὰρ μόνον τῷ μεγάλῳ καὶ μικρῷ διαφορά· ἀλλ' ὅτι πρὸς ἀέρα γενο-
μένη πληγὴ ψόφον ἐποίησεν, οὐχὶ ἀὴρ φαίνεται. τότε γὰρ φωνεῖ, ὅταν στά-
σιν λάβῃ στερεοῦ σώματος, πρὶν χυθῆναι μερῶν ὥσπερ ἀθρόον τι· ὥστε ἄρ-
κεῖ τὰ συγκρούοντα καὶ τὴν διέρρηξιν καὶ ταύτην τὴν πληγὴν εἶναι τὸν ψόφον, εἰς
αἴσθησιν ἥκοντα· μαρτυροῦσι δὲ καὶ τοῖς ἔνδον ἤχοις τῶν ζώων, οὐκ ἀεὶ
ἀναγκαίως συγκρούοντος καὶ πλήξαντος ἄλλο ἄλλου· οἷον καὶ ὁ στῶν κωλυμάτων· καὶ
πρὸς ἄλληλα παρατριβομένων, ἀέρος μὴ ὄντος μεταξύ. καὶ πείσας· ἀλ-
λὰ περὶ μὲν τούτου, ἢ παρήσω. ὁμοίου ἤδη καὶ ἐνταῦθα τοῦ ζητήματος γι-
νομένου, ὃ περὶ χρώματος ἐπὶ τῆς ὄψεως εἶναι· συμβαίνει ἀναγκαίως τινὸς ὡς ἐν ζω-
καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀκοὴν παθόντος. ἀλλ' ἢ καὶ τὸ φῶς γένοιτο ἂν μὴ ὄντος
ἀέρος, οἷον ἡλίου ὄντος ἐν ἐπιφανείᾳ τῶν σωμάτων ἐπιλάμποντος,
τοῦ μεταξὺ ὄντος κενοῦ, καὶ νῦν καταυγαζομένης ὅτι παρ' ἡμῖν φωτίζομεν,
ἀλλὰ δι' αὐτὸν παθόντα καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὴν ὑπόστασιν εἶναι τῷ φωτὶ
διὰ τὸν ἀέρα, πάθημα γὰρ αὐτοῦ εἶναι· μὴ ἂν οὖν ὑφίστασθαι τὸ πάθημα
μὴ ὄντος τοῦ πάσχοντος. ἢ πρῶτον μέν, οὐ πάντως οὕτως· οὐ δὴ αὐτός.
ἔστι γὰρ καὶ αὐτοῦ ἑκάστου σώματος περὶ ἴνου καὶ λαμπροῦ, καὶ δὴ καὶ λίθων τοι-
ούτων, φωτεινὴ χρόα. ἀλλ' εἰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔχοντος χρῶμα τοιαύτην ἰόν-
τα ἄρα αὐγὴ μὴ ὄντος ἐκείνου, ἀλλ' εἰ μὲν ποιότης μόνον, καί τινος ποιότης· ἐν
ὑποκειμένῳ οὐσίᾳ πάσης ποιότητος, ἀνάγκη καὶ τὸ φῶς ζητεῖν ἐν ᾧ ὑπεστ-
σώματι· ὁ δὲ ἐν ἀέρι γίνεται ἀπ' ἄλλου, διά τι οὐκ ὄντος ὑφεστηκότος σώματος, ἀλλὰ
οἷον κενοῦ μεταξὺ ἀεὶ φοιτῶντι, οὐ καθαρῷ καὶ ἐπὶ βάθος καὶ εἰς τὸ ἐπέκεινα
αἰτεῖ γὰρ ὅν, διά τι οὐ παραφέρου καὶ πορευόμενον· ἀλλὰ δὴ καὶ τοιοῦτον οἷον περὶ,

Καταφρονεῖσθαι. οὐ γὰρ δὴ ὁ ἀήρ, οὐδ' ὅλως τὸ φωτιζόμενον ἔσται. τὸ δὲ ἦν κοινὸν ἀπὸ τοῦ φωτίζοντος καὶ βιαζόμενον προσῆλθεν, ἢ ἐπεὶ οὐδὲ συμβεβηκός. ὥστε πάθος τὸ ἐν ἄλλῳ ἢ πάθημα μᾶλλον. ὥστε δεῖ εἶναι τὸ ἐπιόν. ἢ ἐσημαίνετο ἐληλυθότος. νῦν δὲ ἄφεσιν. ὥστε καὶ ἡ βοήθεια. τοῦ σώματος, ἢ τὸ παρὸν δεῖ μόνον εἶναι. ἐγγώτε, ἀποφαίνεται ἐντελέχειαν αὐτοῦ τὴν ἐξ αὐτοῦ, τὸ τοῦ ἡλίου σῶμα. τοῦτο δὲ καὶ τὸ φῶς. ἀλλὰ τοῦτο, οὐδὲ τὸ φῶς τινος ἔσται. ἔστι δὲ ἡ ἐντελέχεια τινος ὑποκειμένου. καὶ εἰς ὑποκείμενον δὲ προσθετέον τὸ ὑποκείμενον, ἀπαραίτητον. ἀλλ' ὥσπερ ἡ ζωὴ ἐντελέχεια οὖσα, ψυχῆς ἐστιν ἐντελέχεια. παθόντος ἄν τινος οἷον τοῦ σώματος. ἀπαραίη, καὶ μὴ παρόντος δὲ ἔστι, τί ἂν κωλύοι καὶ ἐπὶ φωτὸς οὕτως, ἀπὸ ἐντελεχείας τὸ φωτεινὸν εἶναι. οὐδὲ γὰρ νῦν τὸ σκοτεινὸν τοῦ ἀέρος γεννᾷ τὸ φῶς, ἀλλὰ τῇ συμμιγνύμενον σκοτεινὸν ποιεῖ καὶ οὐ καθαρὸν οὕτως. ὥστε ὅμοιον εἶναι χιτῶνα. τὸ γλυκὺ εἶναι, ἐπικεχυμένον. ἀλλ' εἴ τις τροπὴν λέγοι τοῦ ἀέρος τὸ φῶς, λεκτέον ὡς ἐχρῆν αὐτὸν χρόνου δεῖσθαι τὴν ἀνελεῖν τὴν τροπήν. καὶ τὸ σκοτεινὸν αὐτοῦ, μὴ σκοτεινὸν γεγονέναι ἠλλοιωμένον. νῦν δὲ ὁ ἀὴρ οἷός ἐστι μένει, ὥσπερ οὐδὲν παθών. τὸ δὲ πάθημα ἐκείνου δεῖ εἶναι οὐ πάθημα. οὔτοι νῦν οὐδὲ χρῶμα αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ἐμφαντοῦ. πάρεστι δὲ ὁ ἀήρ. καὶ τοῦτο μέν, οὕτω καὶ ἐπὶ σκιᾶς φασι. ποτὲ δὲ αὐτὸ λείπεται, ἢ ἀναπέχει. τάχα γὰρ ἄν τι καὶ ἐν τούτῳ λάβοιμεν, εἰς τὸ προσελθεῖν. ἢ ἄμεινον ἔνδοθεν, ὥστε τὸ μεταληφθὲν ἐκείνοις ἄκοντα ἢ ὅπη. τάχα αὖτις εἶναι τῷ αὐτῷ λῦσαι. Εἰ δὲ ἐστιν ἐντελέχεια, οὐ ῥεῦμα. πρὶν ἐρρύη γὰρ ἂν καὶ ἐλάττονα ἐσώτατον, ἢ ὅσον τὸ πέρατι τοῦ ἐντελοῦντος ἐπιβάλλεται, οὐκ ἂν ἀποπλανοῖτο, μένοντος ἐν ὑποστάσει τοῦ φωτίζοντος. μεταπίπτον μὲν γάρ, ἐν ἄλλῳ ἐστὶ τόπῳ. οὐχ ὡς παλιρροίας ἢ μεταρροίας γενομένης, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἐντελεχείας ἐκείνου οὔσης καὶ παραγινομένου. Ἐπεὶ σου κωλύει οὐδέν. ἔστι καὶ ἀπολλαπλασιάζει ἡ ὑπόστασις αὐτοῦ, ἣν νῦν ἐστι παρὰ ἢ μετὰ τοῦ ἡλίου, ἣν ἂν καὶ μέχρι ἐκεῖ φῶς, μηδενὸς κωλύοντος μηδὲ ἐμποδὼν τῷ μεταξὺ ἱσταμένου. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐν αὐτῷ ἐντελέχεια, καὶ οἷον ζωὴ τοῦ σώματος τοῦ φωτεινοῦ, πλείων, καὶ οἷον ἀρχὴ τῆς ἐντελεχείας καὶ πηγή. ἡ δὲ μετὰ τὸ πέρας τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ ἔχοντος αὐτό, ἐντελέχεια δέ τις ἐξ οὐκ ἀφισταμένη τῆς προτέρας. ἐκ γὰρ ἑκάστου τῶν ὄντων ἐντελέχεια, ἥ ἐστιν ὁμοίωμα αὐτοῦ. ὥστε αὐτοῦ ὄντος, κἀκεῖνο εἶναι. καὶ μένοντος, φθάνει εἰς τὸ πόρρω. τὸ μέν, ἐπὶ πλέον. τὸ δὲ εἰς ἔλαττον. καὶ αἱ μὲν ἀσθενεῖς καὶ ἀμυδραί, αἱ δὲ καὶ λαμπρότεραι.

+

τῶν δὴ σιμάζους, καὶ εἰς τὸ πόρρω. καὶ ὅταν εἰς τὸ πόρρω, ἐκεῖ δὲ νομίζειν εἶναι
ὅπου τὸ ἐνεργοῦν καὶ δυνάμενον· καὶ αὐτὸ ὀφθαλμός. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ ὀφθαλμῶν τινῶν
ζῴων λαμπόντων τοῖς ὄμμασι· γινομένου αὐτοῖς φωτὸς καὶ ἔξω τῶν ὀμμάτων.
καὶ δὴ καὶ ἐπὶ ζῴων, ἃ ἔνδον συνεσπειραμένον πῦρ ἔχοντα· ταῖς ἀνοιγομέναις
ἐν σκότῳ ἐκλάμπει εἰς τὸ ἔξω. καὶ ἐν ταῖς συστολαῖς αὐτῶν, οὐδέν ἐστι φῶς
ἔξω, οὐδὲ ἐφθάρη· ἀλλ' ἔστιν, ἢ οὐκ ἔστιν ἔξω. τί οὖν; εἴσω ἐλήλυθεν; λέγω
ἐστὶν ἔξω, ὅτι μηδὲ τὸ πῦρ πρὸς τὸ ἔξω, ἀλλ' ἔδυ εἰς τὸ εἴσω. τὸ οὖν φῶς
εἴσω καὶ αὐτό; ἢ οὔ· ἀλλ' ἐκεῖνο κεκαλυμμένον. αὐτὸ δέ, ἐπίπροσθέν ἐστι τὸ ἄλλο
σῶμα, ὡς μὴ ἐνεργεῖν ἐκεῖνο πρὸς τὸ ἔξω. ἔστιν οὖν τὸ ἀπὸ τῶν σωμάτων
φῶς ἐνέργεια φωτεινοῦ σώματος πρὸς τὸ ἔξω. αὐτὸ δὲ ὅλως φῶς, τὸ ἐν
τοῖς τοιούτοις σώμασιν. ἃ δὴ πρώτως ἐστὶ τοιαῦτα. οὐσία ἡ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ
φωτεινοῦ πρώτως σώματος. ὅταν δὲ μετὰ τῆς ὕλης τὸ τοιοῦτον σῶμα ἀνα-
μιχθῇ, χρόαν ἐνδίδωσιν. μόνη δὲ ἡ ἐνέργεια οὐ δίδωσιν, ἀλλ' οἷον ἐπιχρώ-
ννυσιν, ἅτε οὖσα ἄλλου καὶ οἷον ἀπηρτημένη. οὗ τὸ ἀποστάν, κἀκεῖνο
τῆς ἐνεργείας ἀπέστη. ἀσώματον δὲ πάντως δεῖ τιθέναι, κἂν σώματος ᾖ. διὸ
οὐδὲ τὸ ἀπελήλυθε κυρίως, οὐδὲ τὸ πάρεστιν, ἀλλὰ τρόπον ἕτερον ταῦτα·
καὶ ἔστιν ὑπόστασις αὐτοῦ ὡς ἐνέργεια. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τῷ κατόπτρῳ εἴδωλον
ἐνέργειαν λεκτέον. τοῦ ἐνορωμένου ποιοῦντος, εἰς τὸ πάσχειν δυνάμενον οὐ ῥέοντος.
ἀλλὰ πάρεστι, κἀκεῖ τοῦτο κἀκεῖ φαίνεται. καὶ ἔστιν οὕτως ὡς ἄλλου χρόας σχη-
ματισμένης ὡδί· καὶ ἀπελθόντος οὐκέτι τὸ διαφανὲς ἔχει ὃ εἶχε πρό-
τερον, ὅτε παρεῖχεν εἰς αὐτὸ ἐνεργεῖν τὸ ὁρώμενον. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ὅ-
σον ἐνέργεια ἄλλης προτέρας, μενούσης τῆς προτέρας, μένει καὶ ἡ ἐφεξῆς
ἐνέργεια. ἀλλ' εἰ ἐξ ἐνεργείας οἵαν ἐλέγομεν τὴν τοῦ σώματος οἰκείαν ἤδη ζωήν,
ὥσπερ τὸ φῶς τὸ ἀναμεμιγμένον ἤδη τοῖς σώμασιν. ἢ ἐνταῦθα τῷ καὶ
συμμεμῖχθαι, τὸ ποιοῦν τὸ χρῶμα. ἐπὶ δὲ τῆς ζωῆς τῆς τοῦ σώματος
τί. ἢ παρακειμένης ψυχῆς ἄλλης, ἔχει. ὅταν οὖν τὸ σῶμα φθαρῇ, οὐ γὰρ
δὴ ψυχῆς τι ἄμοιρον δύναται εἶναι· φθειρομένου οὖν τοῦ σώματος, καὶ τῆς
ἐπαρκούσης αὐτῷ, οὔτε τῆς δούσης οὔτ' εἴ τις παράκειται, πῶς ἂν ἔτι
ζωὴ μένοι. τί οὖν ἐφθάρη αὕτη, ἢ οὐδὲ αὕτη· εἴδωλον γὰρ ἐκλάμψεως
καὶ τοῦτο, οὐκέτι δέ ἐστιν ἐκεῖ μόνον. εἰ δ' ἦν σῶμα ἔξω τοῦ οὐρανοῦ, τὸ

φῶς ἐνέργεια καὶ οὐ πάθος, καὶ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος

φῶς ἀσώματον.

Quia causa sensuum. At quod unum est dicitur omnia esse. Et totum universum est omnia que sunt, quia non magis etiam sensationum propter συμπάθειαν universi quoniam ipse sibi dicitur συμπα[illegible] [illegible] συγγενῆ [illegible] ἀληθοῦς [illegible]

propter συμπάθειαν qua universum est, sibi est συμπαθὲς

ὅ εἴ τις ἐν τῷ ἔξω μηδενὸς κωλύοντος εἰς τὸ ἰδεῖν, ἆρ' ἂν θεάσαιτο, ὅτι μὴ
συμπαθὲς πρὸς ἐκεῖνο, εἰ τὸ συμπαθὲς νῦν, διὰ τὴν ζώου ἑνὸς φύσιν; ἢ εἰ
τὸ συμπαθὲς διὰ τὸ ἑνὸς ζώου ταῦτα αἰσθανόμενα, καὶ τὰς αἰσθητάς, καὶ αἱ αἰσθή-
σεις. οὕτως οὐκ ἂν εἰ μὴ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ ἔξω μέρος τοῦ δὲ τοῦ ζώου· εἰ γὰρ εἴ-
η, τάχ' ἄν. εἰ μέντοι μὴ μέρος εἴη, σῶμα δὲ κεχρωσμένον καὶ τὰς ἄλλας
ποιότητας ἔχον, οἷον τὸ ἐνταῦθα ὁμοειδὲς ὂν τῷ ὀργάνῳ· ἢ οὐδ' οὕτως εἰ ἀλη-
θὴς ἡ ὑπόθεσις. εἰ μή τις τούτῳ γε αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν ἀνελεῖν πειρῷτο
ἄτοπον εἶναι λέγων, εἰ μὴ χρῶμα ὄψεται ἡ ὄψις παρόν· καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθή-
σεις τῶν αἰσθητῶν παρόντων αὐταῖς, οὐκ ἐνεργήσουσι πρὸς αὐτά. ἀλλὰ τὸ
ἄτοπον τοῦτο πόθεν δὴ φαίνεται, φήσομεν. ἢ ὅτι ἐνταῦθα ἐν ἑνὶ ὄντες.
καὶ ἑνός. ταῦτα ποιοῦμεν καὶ πάσχομεν. τοῦτο οὖν σκεπτέον, εἰ παρὰ τοῦτο. Falso enim diceret
καὶ εἰ μὲν αὐτάρκως, δέδεικται· εἰ δὲ μή, καὶ δι' ἄλλων δεικτέον. τὸ μὲν οὖν ζῷον,
ὅτι συμπαθὲς αὐτῷ, δῆλον· καὶ εἰ ἓν ζῷον, ἀρκεῖ. ὥστε καὶ τὰ μέρη, ᾗ ἑνὸς ζῴου.
ἀλλ' εἰ διὰ ὁμοιότητά τις λέγοι, ἀλλ' ἡ ἀντίληψις κατὰ τὸ ζῷον. καὶ ἡ αἴσθησις Hypothesis repugnat hypothesi
ὅτι τοῦ ὁμοίου τυγχάνει τὸ αὐτό. τὸ γὰρ ὄργανον, ὅμοιον αὐτῷ. ὥστε ἡ αἴσθησις,
ψυχῆς ἀντίληψις ἔσται δι' ὀργάνων ὁμοίων τοῖς ἀντιληπτοῖς. εἰ ἄρα ζῷον ὂν, ut sentiat
αἰσθάνηται μὲν μὴ τῶν ἐν αὐτῷ. τῶν δὲ ὁμοίων τοῖς ἐν αὐτῷ, ᾗ μὲν ζῷ- similia
ον, ἀντιλήψεται· ᾗ μέντοι τὰ ἀντιληπτά, ὥσπερ οὐκ αὐτοῦ, ἀλλ' ᾗ ὅμοια τοῖς ἐν
αὐτῷ. ἢ καὶ τὰ ἀντιληπτά, οὕτως ἀντιληπτὰ ὅμοια ὄντα. ὅτι αὐτὴ αὐτὰ ὅμοια Anima universi
πεποίηκεν, ὥστε μὴ ἀπροσφυῆ εἶναι. ὥστε εἰ τὸ ποιοῦν ἐκεῖ ψυχὴ παν-
τελῶς ἑτέρα, καὶ τὰ ἐκεῖ ὑποτεθέντα ὅμοια, οὐδὲν πρὸς αὐτήν. ἀλλὰ γὰρ ἡ ἀ-
τοπία, τὸ μαχόμενον ἐν τῇ ὑποθέσει δείκνυσιν, ὡς αἴτιόν ἐστιν αὐτῆς.
ἅμα γὰρ ψυχὴν λέγει, καὶ οὐ ψυχήν. καὶ συγγενῆ, καὶ οὐ συγγενῆ. καὶ ὁμοίαν ταὐτόν,
καὶ ἀνόμοια. ὥστε ἔχουσα τἀναντία μὲν ἐν αὐτῇ, οὐδ' ἂν ὑπόθεσις εἴη.
καὶ γὰρ ὡς ἡ ψυχή, ἐν τούτῳ. ὥστε πᾶν, καὶ οὐ πᾶν τίθησι. καὶ ἄλλο, καὶ
οὐκ ἄλλο. καὶ τὸ μηδέν, καὶ οὐ τὸ μηδέν. καὶ τέλειον καὶ οὐ τέλειον. ὥστε

ἀφετέον τὴν ὑπόθεσιν, ὡς οὐκ ὂν ζητεῖν τὸ
ἀκόλουθον, τῷ αὐτὸ τὸ ὑποτεθὲν
αὐτῷ, ἀναιρ ΕΤΗΛ : +

+

ΛΓ

÷ Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης :~

Τὰς αἰσθήσεις, οὐ τυπώσεις οὐδὲ ἐνσφραγίσεις λέγοντες ἐν ψυχῇ γίνεσθαι, οὐδὲ
τὰς μνήμας πάντως καὶ ἀκολούθως ἐροῦμεν, κατοχὰς μαθημάτων καὶ αἰσθή-
σεων εἶναι. τοῦ τύπου μείναντος ἐν τῇ ψυχῇ, ὃς μηδὲ τὴν πρώτην ἐγένετο. διὸ β
τοῦ αὐτοῦ λόγου ἂν εἴη ἀμφότερα· ἢ ἐγγίνεσθαί τι ἐν τῇ ψυχῇ καὶ μένειν, ἀμνημονεῖ·
ἢ τὸ ἕτερον ὁποτερονοῦν μὴ διδόντας, μὴ διδόναι μηδὲ θάτερον. ὅσοι δὴ λέ- γ
γομεν μηδέτερον, ἀναγκαίως ζητήσομεν τίς ὁ τρόπος ἑκατέρου. ἐπειδὴ οὔτε
τὸν τύπον τοῦ αἰσθητοῦ ἐγγίνεσθαί φαμεν τῇ ψυχῇ, καὶ τυποῦν αὐτήν, οὔτε τὴν
μνήμην λέγομεν εἶναι, τοῦ τύπου ἐμμείναντος. εἰ δὴ ἐπὶ τῆς ἐναργεστάτης αἰ-
σθήσεως θεωροῖμεν τὸ συμβαῖνον, τάχ' ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων μεταφέρον-
δ τες τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζοιμεν ἂν τὸ ζητούμενον. δῆλον δὴ δήπου ἐν παντί. ὡς αἴσθησιν
ὁτουοῦν λαμβάνοντες δι' ὁράσεως, ἐκεῖ ὁρῶμεν. καὶ τῇ ὄψει προσβάλλομεν, οὗ τὸ
ὁρατόν ἐστιν ἐπ' εὐθείας κείμενον· ὡς ἐκεῖ δηλονότι τῆς ἀντιλήψεως γινομένης,
καὶ πρὸς τὸ ἔξω τῆς ψυχῆς βλεπούσης, ἅτε μηδενός, οἶμαι, τύπου ἐν αὐτῇ
γινομένου ἢ γιγνομένου. οὐδέ πω σφραγῖδα λαμβανούσης, ὡς ἐν κηρῷ
δακτυλίου βλεπούσης. οὐ δεῖν γὰρ ἂν ἔδει ἔξω βλέπειν, ἤδη ἐχού-
σης ἐν αὐτῇ εἶδος τοῦ ὁρωμένου. τῷ εἰσελθεῖν τὸν τύπον βλεπούσης.
ε τὸ δὲ διάστημα προστιθεῖσα τῷ ὁράματι, καὶ τὸ ὅσον ἄπωθεν ἡ θέα, ἡ ψυχὴ λέγουσα,
οὕτως ἂν τὸ ἐν αὐτῇ, οὐκ ἀφεστηκὸς ἀφ' αὐτῆς, ὡς πόρρω ὂν βλέποι.
τό τε μέγεθος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἔξω, πῶς ἂν τὸ ὅσον ἐστὶ λέγοι; ἢ ὅτι μέγα, οἷον
τὸ τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ ἐν αὐτῇ τύπου, τοσούτου δὲ εἶναι οὐ δυναμένου.
τὸ δὲ μέγιστον ἁπάντων, εἰ γὰρ τύπους λαμβάνοιμεν ὧν ὁρῶμεν, οὐκ ἔσται βλέ-
πειν αὐτὰ ἃ ὁρῶμεν, ἰνδάλματα δὲ ὁραμάτων καὶ σκιάς· ὥστε ἄλλα μὲν
εἶναι αὐτὰ τὰ πράγματα, ἄλλα δὲ τὰ ἡμῖν ὁρώμενα. ὅλως δέ, ὥσπερ λέ-
γεται ὡς οὐκ ἔστιν ἐπιθέντα τῇ κόρῃ τὸ ὁρατὸν ἰδεῖν, ἀποστήσαντα δὲ
δεῖ οὕτως ὁρᾶν, τοῦτο χρὴ καὶ πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τὴν ψυχὴν μεταφέρειν. εἰ γὰρ
τύπον τοῦ ὁρωμένου ἐκ... ἐμβάλῃ καὶ ἐντυπώσῃ τῇ ψυχῇ. τὸν τύπον τοῦ ὁρατοῦ θείημεν ἐν αὐτῇ, ἐκεῖνο μὲν ᾧ ἐνεσφράγισται, οὐχ ὄψεται
ὃ σημαίνει. δεῖ γὰρ καὶ διεζεῦχθαι τό τε ὁρῶν καὶ τὸ ὁρώμενον. ἄλλο ἄρα δεῖ
εἶναι τὸ ὁρῶν, ἀλλαχοῦ κείμενον τὸν τύπον, ἀλλ' οὐκ ἐν ᾧ ἐστι κείμενον. δεῖ
ς ἄρα τὴν ὅρασιν οὐ κειμένου εἶναι, ἀλλὰ μὴ κειμένου εἶναι, ἵνα ᾖ ὅρασις. τί οὖν ζ
μὴ οὕτως, τίς ὁ τρόπος; ἢ λέγεται πρὶν ζητεῖν. τοῦτο γὰρ δηλώσει ὅτι τὸ

παθόντι· ἀλλ᾽ ἡ δύναμις συνάψαι, καὶ ἐφ᾽ ὧν τέτακται ἐργάζεσθαι· οὕτω γὰρ οἶμαι η
καὶ δὴ ἅμα τῇ ψυχῇ καὶ τὸ ὁρατὸν καὶ τὸ ἀμυδρόν, οὐ κατὰ τὸ ποιεῖν ἄμφω· ἀλλὰ
μὴ τυποῖ· μὴ δὲ πάσχειν, ἀλλ᾽ ἐνεργεῖται περὶ ὃ ἐνεργεῖν πεφύκασιν. ἡμᾶς δὲ θ
ἀπιστοῦντας, μὴ οὖν δύνηται ἡ δύναμις μὴ πληγῇ, δι᾽ αὐτῆς γινώσκειν δύναμις ἐγκεί-
κησῃ, παρ᾽ ὀλίγου γινώσκειν δὲ ἐγγὺς ποιούμενοι, οὐ κρατεῖν δὲ δοκεῖ ἀλλὰ
κρατεῖσθαι. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ἐπὶ ἀκοῆς δεῖ νομίζειν γίνεσθαι· τὸν μὲν ι
τύπον εἶναι, ἐν τῷ ἀέρι πληγήν τινα οὖσαν διαρθρουμένην οἷον γράμματα
ἐγγεγραμμένα, ὑπὸ τοῦ τὴν φωνὴν πεποιηκότος. τὴν μέντοι δύναμιν καὶ τὴν
τῆς ψυχῆς οὐσίαν, οἷον ἀναγνῶναι τοὺς τύπους ἐν τῷ ἀέρι γεγραμμένους, ἐλθόντας
πλησίον· εἰς ὃ ἐλθόντες πεφύκασιν ὁρᾶσθαι. γεύσεως δὲ καὶ ὀσφρήσεως, ια
τὰ μὲν πάθη· τὰ δ᾽ ἐστὶν αἰσθήσεις αὐτῶν καὶ κρίσεις, τῶν παθῶν εἰσὶ γνώσεις,
ἀλλ᾽ οὐ τῶν παθῶν οὖσαι. τῶν δὲ νοητῶν ἡ γνῶσις, ἀπαθὴς καὶ ἄτυπω- ιβ
τος ἐστὶ μᾶλλον· ἀνάπαλιν γάρ, ἔσωθεν οἷον προπίπτει. τὰ δέ, ἔξωθεν
θεωρεῖται· καὶ ἔστιν ἐκεῖνα μᾶλλον ἐνέργειαι, καὶ κυριώτεραι· αὐτῆς γάρ, καὶ ἔστιν
αὐτὴ ἐνέργεια οὖσα ἕκαστον. πότερα δὲ αὐτὴν μὲν ἡ ψυχή, δύο καὶ ὡς ἕτερον ιγ
ὁρᾷ, νοῦν δὲ ἕν, καὶ ἄμφω τὰ δύο ἕν, ἐν ἄλλοις. νῦν δὲ τούτων εἰρημένων, ιδ
περὶ μνήμης ἐφεξῆς λεκτέον. εἰποῦσι πρότερον ὡς οὐ θαυμαστόν· μᾶλλον
δὲ θαυμαστὸν μέν, ἀπιστεῖν δὲ οὐ δεῖ τῇ τοιαύτῃ δυνάμει τῆς ψυχῆς· εἰ
μηδὲν λαβοῦσα εἰς αὐτήν, ἀντίληψιν ὧν οὐκ ἔσχε ποιεῖται. λόγος γάρ ιε
ἐστι πάντων· καὶ λόγος ἔσχατος μέν, τῶν νοητῶν καὶ τῶν ἐν τῷ νοητῷ,
ἡ ψυχῆς φύσις. πρῶτος δέ, τῶν ἐν τῷ αἰσθητῷ παντί. διὸ δὴ καὶ πρὸς ις
ἄμφω ἔχει· ὑπὸ μὲν τῶν, εὐπαθοῦσα καὶ ἀναζωπυρουμένη· ὑπὸ δὲ τῶν,
τῇ ὁμοιότητι ἀπατωμένη, καὶ κατιοῦσα ὥσπερ θελγομένη. ἐν μέσῳ δὲ οὖσα,
αἰσθάνεται ἀμφοῖν. καὶ τὰ μὲν νοεῖν λέγεται, εἰς μνήμην ἐλθοῦσα,
εἰ ἐπ᾽ αὐτοῖς γίγνοιτο. γινώσκει γάρ, τῷ αὐτά πως εἶναι· γινώσκει ιζ
γάρ, οὐ τῷ ἐνιζάνειν αὐτά, ἀλλὰ τῷ πως ἔχειν αὐτά· καὶ ὁρᾶν αὐτά· καὶ εἶναι
αὐτὰ ἀμυδρότερον· καὶ γίνεσθαι ἐκ τοῦ ἀμυδροῦ, τῷ οἷον ἐγείρεσθαι ἐναρ-
γέστερα, καὶ ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν ἰέναι. τὰ δ᾽ αἰσθητὰ, τὸν αὐτὸν τρόπον ιη
οἷον συνάπτει μὲν καὶ ταῦτα παρ᾽ αὐτῆς οἷον ἐκλάμπει ποιεῖ, καὶ πρὸ ὀμμάτων
εἶναι ἐργάζεται· ἑτοίμης οὔσης καὶ πρὸς οἷον ὠδινούσης πρὸς αὐτά.

νοητὰ πρὸ

ψυχὴ { ἔσχατος λόγος / πρῶτος λόγος

Quomodo Anima dicatur πάντα διὰ μνήμης ἔχειν.

Anima δυνάμει ἐνεργ. πάντα, et omnia.

ιθ τῆς δυνάμεως. ὅταν τοίνυν ἐνεργῇ ἀεὶ πρὸς ὁμοίως τῶν φανερῶν, ὥσπερ τὸ
πρότερον διάκειται ἐπὶ πολὺ χρόνον. καὶ ὅσῳ μᾶλλον, τόσῳ ἄν. διὸ καὶ τὰ παιδ-
μνημονεύειν λέγεται μᾶλλον, ὅτι μὴ ἀφίστανται, ἀλλ' ἔγκειται αὐτοῖς τὰ πρὸ ὀμμάτων.
ὥσπερ ὁρῶσιν οὕτω ἅπαν πλῆθος, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγα. οἷς δὲ ἐπὶ πολλὰ ἢ διὰ πολλοῦ
π καὶ ἡ δύναμις, ὥσπερ τὸ παθεῖν οὐ καὶ συμβαίνει. ἀεὶ γινόμενον οἷον τὸ ποι-
ουμένου ποιεῖ τὸ πλῆθος τὴν μνήμην. ἔτι ἀεὶ ποιοῦντας, καὶ νῦν
συνίστασαν ἀμνημόνευτα. οὐδὲ πρότερον ἐπιλανθανόμενοι, πρότερον
μεμνημένοι. καὶ ἀεὶ τις ἀναλαμβάνει μνήμην, δηλοῦσι δύναμιν
πα ψυχῆς γινόμενον ὑπάρχον. ὡς τὸ χρόνῳ ποιοῦνται ἐκεῖ εἰς τὸ παιδ-
ἐξ ἴσως, καὶ ἐν ταῖς χρείαις ποιεῖ τοῦτο, δηλαδὴ πρὸς ἃ τῇ συνηθείᾳ ἑτοῖμαι.
διὰ τί γὰρ ἅπαξ μὲν ἀκούσας ἢ ἰδών, οὐ μέμνηται, ὅταν δὲ πολλάκις. ἢ
ὁ πρότερον ἀκούσας οὐκ ἔσχε, πολλῷ πρότερον χρόνῳ μέμνηται ἤδη. ἢ γὰρ δή
ὡς μετὰ σχήματος πρότερον τοῦτό που. ἢ δὴ γὰρ τούτων μνήμη. δηλοῖ οὖν ὅτι
φησὶ γίνεται τοῦτο, ἀπό τινος τῆς ὑπὸ αἰσθήσεως ἢ μελέτης. ταῦτα γὰρ
μετὰ τὸ πρότερον τῆς δυνάμεως, καθ' ἣν μνημονεύομεν τῆς ψυχῆς, ὥσπερ
πβ αἰσθήσει καὶ ἄλλως, ἢ πρὸς τοῦτο. ὅταν δὲ μόνον πρὸς ἀλήθειαν τὸ
τῆς μνήμης ἢ μᾶλλον, ἄλλοι τὸ πολλὰ ἀναλαμβάνουσιν αὐτοῦ ἐπὶ θεωρίας ἀποτελεῖ
χρήσεις, ἐπιστάσει καὶ τῶν ἄλλων τὰς χειρονομίας ἀναγκαίας ποιοῦνται.
αὕτη τις ἔστι τὸ τῆς μνήμης, ἢ τὴν δύναμιν τὴν πρὸς τὰ φαντάσματα. οἱ μὲν
γὰρ τοῦ ποιουμένου, ἀκριβέστερον μᾶλλον ἡ δύναμιν κατηγορεῖν. τὸ γὰρ ἐν τῷ
τάττον, τῷ καὶ ἔστι τοιοῦτον. καὶ προσαγόντος τοῦτό που, τὸ μᾶλλον τι-
θεῖς, τοῦτό ἐστι τὸ μνημονεύειν. τούτου δὲ τὸ ἐναντίον φαίνεται
συμβαῖνον. τὸ δημιουργεῖν πρὸς ὀξέως γυμνάσια, ἀπλοῦς τὸ γίνεσθαι
μένον ποιεῖ. ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων, οὐ τὸ ἀκριβὲς ὁρᾷ, οἷον ὀφθαλ-
μός. ἀλλ' ὅτῳ δύναμίς ἐστιν αὐξήσαι πλέον. διὸ καὶ οἱ μὲν περὶ αὐτό,
καὶ πρὸς τὰς αἰσθήσεις ἀκριβέστεροι, καὶ πρὸς τὰς μνήμας οὕτως. ἰσχύ-
ς ἀρετῆς καὶ ἡ αἴσθησις καὶ ἡ μνήμη. ἔτι τῶν αἰσθήσεων τὸ σωμάτων,
πως οὐ τὰς μνήμας κατέχων τὰ συνεχῆ τούτων, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτ.
πγ ἀλλ' ἡ δύναμίς τις καὶ πρὸς αὐτὴν πρὸς τὸ ἔτυμον, πῶς ἄγαλμα, ἀλλ' ὥσπερ
εἰς ἀναπόλησιν τῶν αὐτῶν ἐρχομένης. ἢ ὅτι τὴν δύναμιν, διότι

ἔπι

γίνεται ἐκ μετὰ εἶναι τὸ μνημονεύειν.

hoc nihil facit ad

Sed anima has energias non exercet sine instrumento corporeo

ὥσπερ

στῆναι καὶ ὥσπερ ἠρεμίσαι· διὸ τὸ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιδιώκομεν ὁρῶμεν, ἐστὶ
τοῦ τὸ εἶναι διὰ ταῦτα ὥσπερ ἀναζητουμένων. καὶ ταῦτα μὲν ἀξιῶ. τὰ διὰ τοῦ συλλέξαι
ὥσπερ αὐτός, ἐργαζομένων· γίνονται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐχ οἱ αὐτοὶ μνημονικοὶ
καὶ ἀναμνηστικοί· ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ δύναμις ἀμφοτέρων· ὥσπερ οὐδὲ αὐτός
συνετικὸς καὶ φρονιμικός. ἐν τοῖς κατὰ τοῦτο γὰρ διαφέρουσιν ἀλλήλων, ἰδίᾳ. καὶ τοιοῦτος
καὶ λυπητόν ἀξίνας οὐ ἔχοντες πλείονα ἐξίας ψυχῆς, ἀναγινώσκοντα ταῦτα
μὴ α· οὐ διὰ τοῦτο αὐτὴ πρὸ ἐντὸς τὴν τοῦ πρόσχημα ἔχειν δὲ πάθος αἰσθη-
μάτων καὶ παθῶν· καὶ ὅτι τῆς ψυχῆς διὰ ἀμυδρότητα, καὶ ὅλως ψυχῶν, καὶ
τῶν ἐπιδιώκειν ἀναμνῆσαι. καὶ ὅλως τὰς περὶ ψυχὴν
ποιοῦντες, θαυμαστὸν ἄλλον τρόπον ἔχειν,
ἢ ὥς ὑπολήφασιν οἱ τούτου μὲν
ἕνεκα εἶναι ἄνθρωποι.
ἢ ὥς προέχουσιν
τοῖς ἐπὶ βο
λαίδες ἀναπτῶν ἐγγίνονται, οἱ ὅμοιοι
τῶν αἰσθητῶν. οἷον γὰρ εὐ
τὴν ἀξίαν ἣ δὴ τοῖς γεγραμ-
μένοις ἀμμάτων.
ὅλως περὶ τῶν
αἰσθήσεων
καὶ τοῦ
μνημονεύειν εἴρηται. καὶ
ὅτι οἱ σώματα αὐτήν τι ἐμ-
ποιοῦσι, ὁρῶντιν ὅλως αἰσθήσεως
τῇ ὑποθέσει αὐτῶν ἀνα-
μβαίνει. οὔ
τε οἱ ἀσώ
ματον:-

τέλος ψυχῆς.

κοι

Ergo corpus impediendi illas energias et non acquirendi tas facultatem obtinet.

λα Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ βιβλίον ἕβδομον

Εἰ δέ ἐστιν ἀθάνατος ἕκαστος ἡμῶν, ἢ φθείρεται πᾶς, ἢ τὰ μὲν αὐτοῦ ἄπεισιν
εἰς σκέδασιν καὶ φθοράν, τὰ δὲ μένει εἰς ἀεὶ ἅπερ ἐστὶν αὐτός, ὧδ' ἄν τις μά-
θοι κατὰ φύσιν ἐπισκοπούμενος. ἁπλοῦν μὲν δή τι οὐκ ἂν εἴη ἄνθρωπος·
ἀλλ' ἔστιν ἐν αὐτῷ ψυχή. ἔχει δὲ καὶ σῶμα· ἤτοι οὖν ὄργανον ὂν ἡμῖν, ἤτοι οὖν ἄλ-
λον τρόπον προσηρτημένον. ἀλλ' οὖν διῃρήσθω ταύτῃ, καὶ ἑκατέ-
ρου τὴν φύσιν καὶ τὴν οὐσίαν κατιδετέον. τὸ μὲν δὴ σῶμα καὶ αὐτὸ σύνθετον ὄν,
α οὔτε παρὰ τοῦ λόγου δύναται μένειν. ἥ τε αἴσθησις ὁρᾷ λυόμενόν τε
καὶ τηκόμενον, καὶ παντοίους ὀλέθρους δεχόμενον. ἑκατέρου τῶν ἐνόν-
των, πρὸς τὸ αὐτοῦ φερομένου. φθείροντός τε ἄλλου ἄλλο, καὶ μετα-
βάλλοντος εἰς ἄλλο καὶ ἀπολλύντος. καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ψυχὴ ἡ φίλα ποιοῦσα,
μὴ παρῇ τοῖς ὄγκοις. κἂν μόνον ἓν γένηται ἕκαστον, οὐκ ἔστιν ἕν, λύσιν
δεχόμενον εἰς μορφὴν καὶ ὕλην. ἐξ ὧν ἀνάγκη καὶ τὰ ἁπλᾶ τῶν σωμάτων
β τὰς συστάσεις ἔχειν. καὶ μὴν καὶ μέγεθος ἔχοντα ἅτε σώματα ὄντα, τε-
μνόμενά τε καὶ εἰς μικρὰ θραυόμενα, καὶ ταύτῃ φθορὰν ἂν ὑπομένοι.
ὥστε εἰ μὲν μέρος ἡμῶν τοῦτο, οὐ πᾶν ἀθάνατον· εἰ δὲ ὄργανον, ἔ-
δει αὐτὸ εἰς χρόνον τινὰ δοθέν, τοιοῦτον τὴν φύσιν εἶναι. τὸ δὲ κυρι-
ώτατον καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἴπερ τοῦτο κατὰ τὸ εἶδος, ὡς πρὸς ὕλην
τὸ σῶμα, ἢ κατὰ τὸ χρώμενον, ὡς πρὸς ὄργανον. ἑκατέρως δὲ ἡ ψυ-
γ χὴ αὐτός. τοῦτο οὖν τίνα φύσιν ἔχει. ἢ σῶμα μὲν ὄν, πάντως ἀ-
ναλυτέον. σύνθετον γὰρ πᾶν σῶμα. εἰ δὲ μὴ σῶμα εἴη, ἀλλὰ φύ-
σεως ἄλλης, κἀκείνην τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ κατ' ἄλλον σκεπτέον.
πρῶτον δὲ σκεπτέον, εἰς ὅ τι δεῖ τοῦτο τὸ σῶμα, ὃ λέγουσι ψυχήν, ἀ-
ναλύειν. ἐπεὶ γὰρ ζωὴ ψυχῇ πάρεστιν, ἀνάγκη δὴ τοῦτο τὸ σῶ-
μα τὴν ψυχήν, εἰ μὲν ἐκ δύο σωμάτων ἢ πλειόνων εἴη, ἤτοι ἑκά-
τερον αὐτῶν, ἢ ἕκαστον, ζωὴν σύμφυτον ἔχειν. ἢ τὸ μὲν ἔχειν, τὸ δὲ μή,
ἢ μηδέτερον ἢ μηδὲν ἔχειν. εἰ μὲν δὴ ἑνὶ αὐτῶν προσείη τὸ ζῆν, αὐ-
τὸ τοῦτο ἂν εἴη ψυχή. τί οὖν ἂν εἴη σῶμα ζωὴν παρ' αὐτοῦ ἔχον. πῦρ
γὰρ καὶ ἀὴρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ, ἄψυχα παρ' αὐτῶν. καὶ ὅτῳ πάρεστι τούτων ψυ-
χή, τοῦτο ἐπακτῷ κέχρηται τῇ ζωῇ. ἄλλα δὲ παρὰ ταῦτα σώματα οὐκ ἔστι.

καὶ οἷς γὰρ δοκεῖ εἶναι, καὶ στοιχεῖα τούτων, ἅπερ σώματα, οὐ ψυχαὶ καὶ ἄψυχα εἶναι. οὐδὲ ζωὴν ἔχοντα· εἰ δὲ μηδενὸς αὐτῶν ζωὴν ἔχοντος, ἡ σύνοδος πεποίηκε ζωήν, ἄτοπον· εἰ δὲ ἕκαστον ζωὴν ἔχοι, καὶ ἓν ἀρκεῖ· μᾶλλον δὲ ἀδύνατον συμφόρησιν σωμάτων ζωὴν ἐργάζεσθαι, καὶ νοῦν γεννᾶν τὰ ἀνόητα. καὶ δὴ καὶ οὐχ ὁπωσοῦν κραθέντα ταῦτα φήσουσι γίγνεσθαι. δεῖ ἄρα εἶναι τὸ τάξον καὶ τὸ τῆς κράσεως αἴτιον· ὥστε τοῦτο τάξιν ἂν ἔχοι ψυχῆς. οὐ γὰρ ὅτι συνθέτου, ἀλλ' οὐδὲ ἁπλοῦ ἂν εἴη σῶμα ἐν τοῖς οὖσιν, ἄνευ ψυχῆς οὔσης ἐν τῷ παντί. εἴπερ λόγος προσελθὼν τῇ ὕλῃ σῶμα ποιεῖ. οὐδαμόθεν δ' ἂν προσέλθοι λόγος, ἢ παρὰ ψυχῆς.

γ̄ πρ

εἰ δέ τις μὴ οὕτως, ἀλλὰ ἀτόμους, ἢ ἀμερῆ συνελθόντα, ψυχὴν ποιεῖν τῇ ἑνώσει λέγοι καὶ ὁμοπαθείᾳ, ἐλέγχοιτ' ἂν καὶ τῇ παραθέσει μὴ δι' ὅλου γινομένου ἑνός, οὐδὲ συμπαθοῦς ἐξ ἀπαθῶν καὶ μὴ ἑνοῦσθαι δυναμένων σωμάτων. ψυχὴ δὲ αὐτῇ συμπαθής. ἐκ δὲ ἀμερῶν σῶμα οὐδὲ μέγεθος ἂν γένοιτο. καὶ μὴν εἰ ἁπλοῦ ὄντος τοῦ σώματος, ὅσον μὲν ὑλικὸν ἐν αὐτῷ ζωὴν ἔχειν οὐ φήσουσιν. ὕλη γάρ, ἄποιον. τὸ δὲ κατὰ τὸ εἶδος τεταγμένον, ἐπιφέρειν τὴν ζωήν. εἰ μὲν οὐσίαν φήσουσι τὸ εἶδος τοῦτο εἶναι, οὐ τὸ συναμφότερον. θάτερον δὲ τούτων, ἔσται ἡ ψυχή· ὅπερ οὐκ ἔτι ἂν σῶμα. οὐ γὰρ ἐξ ὕλης καὶ τοῦτο. ἢ πάλιν τὸν αὐτὸν τρόπον ἀναλύσομεν. εἰ δὲ πάθημα τῆς ὕλης, ἀλλ' οὐκ οὐσίαν φήσουσιν εἶναι, ἀφ' οὗ τὸ πάθημα καὶ ἡ ζωὴ εἰς τὴν ὕλην ἐλήλυθε, λεκτέον αὐτοῖς. οὐ γὰρ δὴ ἡ ὕλη αὐτὴν μορφοῖ, οὐδὲ αὐτὴ ψυχὴν ἐντίθησι. δεῖ ἄρα τι εἶναι τὸ χορηγὸν τῆς ζωῆς, εἴτε τῇ ὕλῃ ἡ χορηγία, εἴτε τῳ τῶν σωμάτων, ἔξω ὂν καὶ ἐπέκεινα σωματικῆς φύσεως ἁπάσης.

ψυχὴ ἐπὶ εἶδος οὐσιατον

ἐπεὶ οὐδ' ἂν εἴη σῶμα οὐδὲν ψυχικῆς δυνάμεως οὐκ οὔσης. ῥεῖ γὰρ καὶ ἐν φορᾷ αὐτοῦ ἡ φύσις, καὶ ἀπόλοιτο ἂν ὅσα τάχιστα, ἅπαντα σώματα εἰ εἴη. καὶ εἰ ὄνομα ἑνὶ αὐτῶν ψυχήν τις θεῖτο· ταὐτὰ γὰρ ἂν πάθοι τοῖς ἄλλοις σώμασιν, ὕλης μιᾶς οὔσης αὐτοῖς. μᾶλλον δὲ οὐδ' ἂν γένοιτο, ἀλλὰ στήσεται ἐν ὕλῃ τὰ πάντα, μὴ ὄντος τοῦ μορφοῦντος αὐτήν. τάχα δ' ἂν οὐδ' ἂν ἡ ὕλη τὸ παράπαν εἴη. λυθήσεται τε καὶ τόδε τὸ ξύμπαν, εἴ τις αὐτὸ πιστεύσειε σώματος συνέρξει, διδοὺς αὐτῷ ψυχῆς τάξιν μέχρι τῶν ὀνομάτων, ἀέρι καὶ πνεύματι σκεδαστοτάτῳ καὶ τὸ ἓν εἶναι ἔχοντι οὐ παρ' αὐτοῦ. πῶς γὰρ τεμνομένων τῶν πάντων σωμάτων, ὁτῳοῦν τις ἀναθεὶς τόδε τὸ πᾶν, οὐκ ἀνόητόν τε καὶ φερόμενον εἰκῇ ποιήσει; τίς γὰρ τάξις ἐν πνεύματι δεομένῳ παρὰ ψυχῆς τάξεως, ἢ λόγος, ἢ νοῦς;

ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἐπέκεινα τῶν σωμάτων

ἐκ δὲ ψυχῆς μενούσης, ὑφ' ἧς χορηγεῖται πάντα ταῦτα αὐτῇ, ἧς οὐ γενομένης καὶ ζῴου
ἀκόσμου· ἀλλ' ἧς παρ' ἄλλου δυνάμεως, ἧς τὸ ἔχον ζωὴν ἐπιτελούσης. Ταύτης δὲ μὴ παρούσης
ἐν τοῖς ὅλοις, οὐδὲν ἂν εἴη· ταῦτα γὰρ χωρὶς αὐτῆς ἔχει. Μαρτυροῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῆς
ἀληθείας ἀγόμενοι, ὡς δεῖ τι πρὸ τῶν σωμάτων, ἂν κρεῖττον αὐτῶν ψυχῆς εἶδος,
ἔννουν τὸ πνεῦμα καὶ πῦρ νοερὸν τιθέμενοι, ὡς παρ' ἄνευ πυρὸς καὶ πνεύματος, οὐ δυ-
Stoici vocant ignem artificiosum.
ναμένης τῆς κρείττονος μοίρας ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι. Τόπον δὲ ζητούσης εἰς τὸ ἱ-
δρυθῆναι· δέον ζητεῖν ὅπου τὰ σώματα ἱδρύσουσιν· ὡς ἄρα δεῖ ταῦτα ἐν ψυ-
ε χῆς δυνάμεσιν ἱδρῦσθαι. Εἰ δὲ μηδὲν παρὰ τὸ πνεῦμα, τὴν ζωὴν καὶ τὴν ψυχὴν
τίθενται, τί τὸ πολὺ θρυλλητὸν αὐτοῖς· πῶς ἔχον· εἰς ὃ καταφεύγουσιν, ἀναγ-
καζόμενοι τίθεσθαι ἄλλην παρὰ τὰ σώματα φύσιν δραστήριον. Εἰ οὖν οὐ πᾶν μὲν
Stoicos intelligit, q. πνεῦμα συνθετον ἔμπυρον dicunt.
πνεῦμα ψυχή, ὅτι μυρία πνεύματα ἄψυχα, τὸ δὲ πῶς ἔχον πνεῦμα φήσουσι,
τὸ πῶς ἔχον τοῦτο καὶ ταύτην τὴν σχέσιν, ἢ τῶν ὄντων τι φήσουσιν, ἢ μηδέν. ἀλλ'
εἰ μὲν μηδέν, πνεῦμα ἂν εἴη μόνον· τὸ δὲ πῶς ἔχον, ὄνομα. Καὶ οὕτω συμβή-
σεται αὐτοῖς, οὐδὲν ἄλλο οὐδὲν εἶναι λέγειν, ἢ τὴν ὕλην, καὶ ψυχὴν καὶ θεόν· καὶ ὀνόματα
πάντα, ἐκεῖνο δὲ μόνον. Εἰ δὲ τῶν ὄντων ἡ σχέσις, καὶ ἄλλο παρὰ τὸ ὑποκείμενον
τὴν ὕλην· ἐν ὕλῃ μέν, ἄυλον δὲ αὐτό, τῷ μὴ πάλιν αὖ συγκεῖσθαι ἐξ ὕλης· λόγος
ϛ ἂν εἴη τις καὶ οὐ σῶμα, καὶ φύσις ἑτέρα. Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶνδε οὐχ ἧττον φανερὸν
ὡς ἀδύνατον ὂν τὴν ψυχὴν εἶναι σῶμα ὁτιοῦν. ἢ γὰρ θερμόν ἐστιν, ἢ ψυχρόν, ἢ σκληρόν,
ἢ μαλακόν· ὑγρόν τε ἢ πηκτός· μέλαν τε ἢ λευκόν· καὶ πάντα ὅσαι ποιότητες
σωμάτων ἄλλαι ἐν ἄλλοις. καὶ εἰ μὲν θερμὸν μόνον, θερμαίνει· ψυχρὸν δὲ μόνον,
ψύξει. καὶ κοῦφα ποιήσει τὸ κοῦφον, προσγινόμενον καὶ παρόν· καὶ βαρυνεῖ τὸ
βαρύ· καὶ μελανεῖ τὸ μέλαν. Καὶ τὸ λευκόν, λευκὸν ποιήσει· οὐ γὰρ πυρὸς τὸ
ψύχειν, οὐδὲ τοῦ ψυχροῦ τὸ θερμὰ ποιεῖν. ἀλλ' ἥ γε ψυχή, καὶ ἐν ἄλλοις μὲν ζῴοις,
ἄλλα· τὰ δ' ἄλλα ποιεῖ. Καὶ ἐν τῷ δὲ αὐτῷ τὰ ἐναντία· τὰ μὲν πηγνῦσα· τὰ δὲ
χέουσα· καὶ τὰ μέν, πυκνά· τὰ δὲ ἀραιά· μέλανα· λευκά· κοῦφα· βαρέα.
Καίτοι ἓν ἔδει ποιεῖν, κατὰ τὴν τοῦ σώματος ποιότητα τήν τε ἄλλην, καὶ δὴ καὶ χρό-
ζ αν· νῦν δέ, πολλά. Τὰς δὲ δὴ κινήσεις, πῶς διαφόρους, ἀλλ' οὐ μίαν, μιᾶς οὔσης
παντὸς σώματος κινήσεως. εἰ δὲ τὰς μὲν προαιρέσεις, τὰς δὲ λόγους αἰτιά-
σονται, ὀρθῶς μὲν τοῦτο· ἀλλ' οὐ σώματος ἡ προαίρεσις. οὐδὲ οἱ λόγοι διά-
φοροι ὄντες· ἑνὸς ὄντος καὶ ἁπλοῦ σώματος, καὶ οὐ μετὸν αὐτῷ τοιού-

γινομένου, ἢ ὅτε δίδοται αὐτῷ παρὰ τοῦ ποιήσαντος, ἔρημον αὐτὸ ἢ ψυχῆς εἶναι.
εἰ δὲ καὶ ἐν χρόνοις αὔξει, καὶ μέχρι τοῦ σύντονου μέτρου, πόθεν αὐτῷ σωματικῇ αὐτῇ
γενομένης ἡ προσθήκη ἐν αὐξήσει· αὐτῷ δὲ ἀμοιροῦντος αὐξήσεως εἶναι, ἢ ὅσον πρὸς
λη φθάνῃ ἂν τύχης ὅπως, ὑπὲρ τοιούτῳ διὰ αὐτοῦ τὴν αὔξησιν ἐργαζομένῳ· καὶ γὰρ
εἰ ἡ ψυχὴ σῶμα οὖσα αὔξει, ἀνάγκη καὶ αὐτὴν αὔξεσθαι προσθήκῃ δηλονότι,
ὁμοίου σώματος, ἐπεὶ ἀλλοιώσεται τῷ αὐξομένῳ ὑπ' αὐτῆς· καὶ ἡ ψυχὴ ἔσται
τὸ προστιθέμενον, ἢ ἄψυχον σῶμα. καὶ εἰ μὲν ψυχή, πόθεν καὶ πῶς εἰσιούσης
καὶ πῶς προστιθεμένης. εἰ δὲ ἄψυχον τὸ προστιθέμενον, πῶς τοῦτο ψυχω-
θήσεται, καὶ τῷ προϋπάρξαντι ὁμογνωμονήσει, καὶ ἑνωθήσεται· καὶ τῶν αὐτῶν δόξει τῇ προ-
αιρέσει μεταληφθήσεται. ἀλλ' οὐχ ὡς προσθήκη ψυχὴ αὕτη, ἐν ἀγνοίᾳ ἔσται ὧν ἡ ὑπάρ-
α ξις ἴδε· καὶ ὡς ὁ ἄλλος ὄγκος ἡμῶν. τὸ μὲν τι ἀπορρεύσεται αὐτοῦ, τὸ δέ τι
προσθήσεται. οὐδὲν δὲ ἔσται τὸ αὐτό· πῶς οὖν ἡμῖν αἱ μνῆμαι· πῶς δὲ
αἱ ἀναγνωρίσεις οἰκείων, οὐδέποτε τῇ αὐτῇ ψυχῇ χρωμένων. καὶ μὴν εἰ σῶμα ἡ ψυχή, Η
φύσις δὲ σώματος μεριζόμενον εἰς πλέω, ἀνάγκη μὴ τὸ αὐτὸ εἶναι τῶν μερῶν
τῷ ὅλῳ. εἰ δὲ τοῦ σώματος ψυχή, ὃ ἐὰν ἔλαττον ᾖ, ψυχὴ οὐκ ἔσται· ὡς
ἐπὶ ποσοῦ τοῦ ἀφαιρεθέντος, τὸ εἶναι τὸ πρότερον ἤλλαξατο. εἰ δέ τι τῶν μεγέθος
ἐχόντων τὸ ὅγκον ἔλαττον ἐλθὸν. τῇ ποιότητι ταὐτὸν μένοι· ἢ μὲν σῶμα, ὑπάρχον
ᾗ ποσόν, ἡ ποσὸν· τῇ δὲ ποιότητι, ἰδιότητι τῆς ποσότητος οὔσῃ, τὸ ταυτὸν ἀποσώ-
ζειν δύναται. τί τοίνυν φήσουσιν, οἱ τὴν ψυχὴν σῶμα εἶναι λέγοντες· πρῶτον
μὲν περὶ ἑκάστης μερίδος τῆς ψυχῆς τῆς ἐν τῷ αὐτῷ σώματι. πότερον ἑκάστη
ψυχὴ οἷα ἐστὶ καὶ ὅλη, καὶ παντί τοῦ μέρους τὸ μέρος, εἰ δὲ ἀφαιρεῖ τὸ μέγεθος συμβάλλει
τὸ τῆς οὐσίας αὐτῆς· καὶ τοι μὴ γε ποσοῦ τινος ὄντος, καὶ ὅλον πολλαχῇ. ὅπερ σώ-
ματι παρεῖναι ἀδύνατον, ἐν πλείοσι τὸ αὐτὸ ὅλον εἶναι, καὶ τὸ μέρος ὅπερ τὸ ὅλον
ὑπάρχειν. εἰ δὲ ἕκαστον τῶν μερῶν οὐ φήσουσιν, ἐξ ἀψύχων, ψυχὴ αὐτοῖς ἐξ ἀ-
ψύχων· καὶ προσέτι, ψυχῆς ἑκάστης τὸ μέγεθος, ὡρισμένον ἔσται. οὐδέ φ'
ἑκατέρωσε ἢ ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἔστιν ἢ ἐπὶ τὸ μεῖζον, ψυχὴ οὐκ ἔσται· ὅταν τοίνυν
ἐκ συνόδου μιᾶς καὶ ἑνὸς σπέρματος δίδυμα γίνηται γεννήματα, ἢ καὶ ὡς
ἐπὶ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις πλείστου τοῦ σπέρματος εἰς πολλοὺς τόπους μεριζο-
μένου, ὧν δὴ ἕκαστον ὅλον ἐστί, πῶς οὐ διδάσκει τοῦτο τοὺς βουλομένους μαν-
θάνειν· ὡς ὃ που τὸ μέρος τὸ αὐτὸ ἐστὶ τῷ ὅλῳ, τοῦτο ἐν τῇ ὑποστάσει

τὸ πόσον ἀγνοεῖν ὑπερβέβηκε. ἀδύνατον δὲ αὐτὸ εἶναι δύο κεχωρισμένα· οὕτω γὰρ ἂν
μένοι τὸ αὐτό. τοῦ μὲν τοῦ βλεπομένου, ἄλλου δὲ μὴ μετέχον αὐτὸ τοῦ ἑτέρου καὶ ἑτέρου,
ὥσπερ ἂν τῆς σοῦ σὺ αὐτοῦ ἑτέρου τι οὔσης. ἀδύνατον ἄρα ἄλλη ψυχὴ καὶ οἱ λόγοι. ὅτι δὲ
θ εἷς ὡς μία ἡ ψυχή, οὔτε τὸ αἰσθανόμενον, οὔτε τὸ νοοῦν. οὔτε τὸ ἐπιστῆμαι, γ[illegible]
τι, οὔτε τι ὧν κατὰ ἕξεις, ἐν τῶν δηλοῦν. ἀτιμία αἰσθάνεσθαι τινος, ἀλλ᾽
αὐτὸ δεῖ εἶναι. καὶ τῷ αὐτῷ παντὸς ἀντιλαμβάνεσθαι. καὶ ἀεὶ ἀπὸ πολλῶν αἰσθητη-
ρίων παρὰ ταὐτὸ ἀδιαίρετον εἶναι. ἢ πολλὰ περὶ ἓν ποιότητες, καὶ διὰ ἑνὸς ποιμένον
οἷον πρόσωπον. τὸ γὰρ ἄλλο μὲν εἶναι, ἄλλο δὲ ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ ταὐτὸ νόμου πάν-
των. καὶ ἡ τὸ μὲν διὰ ὀμμάτων, τὸ δὲ δι᾽ ἀκοῆς. οὔτι δεῖ εἶναι, εἰς ὃ ἄμφω. ἢ πῶς
ἂν ἀπὸ ὅτι ὕλη ἐστὶ ταύτης, μὴ εἰς τὸ αὐτὸ ἅμα τῶν αἰσθημάτων ἡκόντων. διὸ τί-
νι τούτου, ὡς πρότερον εἶναι τετμημένας δι᾽ συμβαινούσας ἐν περιφερείας κύκλου,
ταῦτα πανταχόθεν αἱ αἰσθήσεις πρὸς τοῦτο περαίνειν. καὶ τοιοῦτον τὸ ἀντιλαμβανό-
μενον εἶναι, ἓν ὂν ὄντως. ἀλλὰ διὰ τοῦτο κεῖται, καὶ οἷον τετμημένον ὑπὸ πάμφω-
τα περάτα, αἰσθήσεις πρὸς βλέψειεν. ἡ συνδυασμὸς ταῖς ταῖς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ
πάντων. οἷον τὸ μὲν ὄψει ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο, ἢ καὶ περὶ ἑκατέρου αἰσθήσεις δέχεται. ὥς-
περ ἂν εἰ τῷ μὲν ἄλλου, σὺ δὲ ἄλλου αἰσθάνοιο. καὶ ἐν ἄλλῃ τὸ αἴσθημα. οἷον πρό-
σωπον. ἢ εἰς ἓν συναιρεθήσεται, ὅπερ καὶ φαίνεται. συναιρεῖται γὰρ καὶ ἐν
αὐταῖς ταῖς ἐννοίαις. ἢ πῶς ἂν τῇ μνήμῃ ἴσως διὰ ταύτης ὁρῶσι. ὥστε καὶ τί μᾶλ-
λον εἰς τὸ ἡγεμονοῦν ἰόντα. οἷον ἀμερῆ μονήματα γίνεσθαι, καὶ ὥσπερ ἀμερὲς
τοῦτο. ἢ μετέχει οὔτι τοῦ τοσούτου, συμμερίζοιτο ἄν. ὥστε ἄλλο ἄλλου μέρος. καὶ μηδὲ
κατὰ ἡγεμονικοῦ τοῦ αἰσθητοῦ τὴν ἀντίληψιν εἶναι. ἀλλὰ γάρ, ἐπεὶ τὸ πᾶν.
πῶς γὰρ ἂν καὶ διαιροῖτο. οὐ γὰρ δὴ τὸ ἴσον τῷ ἴσῳ ἐφαρμόσει, ὅτι οὐ κατὰ
τὸ ἡγεμονοῦν πάντη αἰσθητόν. κατὰ ἀπειρίας δὲ ἢ διαιρετοῖς. ἢ εἰς τὸ ἑαυ-
διαιρεθήσεται, καθόσον ἀριθμοῦ διὰ τῆς ποιότητος. τὸ ἑκάστου αἴσθημα. ἕ-
καστον δὲ ἐν ἑνὶ τῶν μερῶν τῆς ψυχῆς ἄρα. καὶ τοῖς μορίοις αὐτοῦ αἰ-
σθήσεται, ἢ ὅλῳ αἰσθάνεται τὰ μέρη τῶν μορίων ἐκεῖνα. ἀλλὰ ἀδύνατον. ἀλλὰ δὴ τὸ
ὅλον παντὸς αἰσθήσεται, ἀμερὲς διαιρεθὲν τῷ μεγέθει πεφυκότος, ἀπειράκις
καὶ αἱ αἰσθήσεις καθ᾽ ἕκαστον αἰσθητοῦ συμβήσεται γίνεσθαι ἕκαστῳ. οἷον τῶν
αὐτῶν, ἀπείρους ὄντα τὰ ἡγεμονοῦντι ἡμῶν εἶναι. καὶ μὴν σώματος ὄντος
τοῦ αἰσθανομένου, οὐ κἂν ἄλλον κατὰ τόπον γένοιτο τὸ αἰσθάνεσθαι, ἢ οἷον τὸ

κηρῷ ἐνσημανθεῖσαι ἀπὸ δακτυλίων σφραγῖδες. ἤτοι εἰς αἷμα. ἢ εἰς τὸν ἀέρα,
τῶν αἰσθητῶν ἐνσημαινομένων. καὶ εἰ μὲν ὡς ἐν σώμασιν ὑγροῖς ὅπερ καὶ εὔλογον
ὥσπερ εἰς ὕδωρ, συγχυθήσεται καὶ οὐκ ἔσται μνήμη. εἰ δὲ μένουσιν οἱ τύποι, ἢ οὐκ
ἔστιν ἄλλους ἐνσημαίνεσθαι ἐκείνων ἐπεχόντων, ὥστε ἄλλαι αἰσθήσεις οὐκ ἂν γένοιντο.
ἢ γινομένων ἄλλων, ἐκεῖνοι οἱ πρότεροι ἀπολοῦνται. ὥστε οὐδὲν ἔσται μνημο
νεύειν. εἰ δέ ἐστι τὸ μνημονεύειν, καὶ ἄλλων αἰσθάνεσθαι ἐπ' ἄλλοις. οὐ κωλυόντων
ι τῶν πρόσθεν, ἀδύνατον τὴν ψυχὴν σῶμα εἶναι. ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐκ τοῦ ἀλγεῖν
καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἀλγεῖν αἰσθήσεως, τὸ αὐτὸ τοῦτο. ὅταν δάκτυλον λέγηται ἀλγεῖν
ἄνθρωπος, ἡ μὲν ὀδύνη περὶ τὸν δάκτυλον δήπου. ἡ δ' αἴσθησις τοῦ ἀλγεῖν
δῆλον ὅτι ὁμολογήσουσιν, ὡς περὶ τὸ ἡγεμονοῦν γίγνεται. ἄλλου δὴ ὄντος τοῦ
πονοῦντος μέρους. τοῦ πνεύματος τὸ ἡγεμονοῦν αἰσθάνεται, καὶ ὅλη ἡ ψυ
χὴ τὸ αὐτὸ πάσχει. πῶς οὖν τοῦτο συμβαίνει. διαδόσει φήσουσι. παθόν
τος μὲν πρώτως, τοῦ περὶ τὸν δάκτυλον ψυχικοῦ πνεύματος, μεταδόντος δὲ τῷ
ἐφεξῆς. καὶ τούτου ἄλλῳ, ἕως πρὸς τὸ ἡγεμονοῦν ἀφίκοιτο. ἀνάγκη
τοίνυν εἰ τὸ πρῶτον πονοῦν ᾔσθετο, ἄλλην τὴν αἴσθησιν τοῦ δευτέρου εἶναι,
εἰ κατὰ διάδοσιν ἡ αἴσθησις. καὶ τοῦ τρίτου ἄλλην. καὶ πολλὰς αἰσθήσεις
καὶ ἀπείρους περὶ ἑνὸς ἀλγήματος γίνεσθαι. καὶ τούτων ἁπασῶν ὕστερον
τὸ ἡγεμονοῦν αἰσθάνεσθαι. καὶ τῆς αὑτοῦ παρὰ ταύτας. τὸ δὲ ἀληθές, ἑκά
στην ἐκείνων, μὴ τοῦ ἐν τῷ δακτύλῳ ἀλγήματος. ἀλλὰ τὴν μὲν ἐφεξῆς τῷ
δακτύλῳ, ὅτι ὁ ταρσὸς ἀλγεῖ. τὴν δὲ τρίτην, ὅτι ἄλλο τὸ πρὸς τῷ ἄνω. καὶ
πολλὰς εἶναι ἀλγηδόνας. τό τε ἡγεμονοῦν, μὴ τοῦ πρὸς τῷ δακτύλῳ
ἀλγήματος αἰσθάνεσθαι. ἀλλὰ τοῦ πρὸς αὐτῷ, καὶ τοῦτο γινώσκειν μόνον.
τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐᾶν, μὴ ἐπιστάμενον ὅτι ἀλγεῖ ὁ δάκτυλος. εἰ τοίνυν κατὰ
διάδοσιν οὐχ οἷόν τε τὴν αἴσθησιν τοῦ τοιούτου γίνεσθαι, μηδὲ σώματος
ὄγκου ὄντος, ἄλλου παθόντος, ἄλλου γνῶσιν εἶναι. παντὸς γὰρ μεγέθους
τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο ἐστί. δεῖ τοιοῦτον τίθεσθαι τὸ αἰσθανόμενον, οἷον πανταχοῦ
αὐτὸ ἑαυτῷ τὸ αὐτὸ εἶναι. τοῦτο δὲ ἄλλῳ τινὶ τῶν ὄντων, ἢ σώματι
ια ποιεῖν προσήκει. ὅτι δὲ οὐδὲ νοεῖν οἷόν τε, εἰ σῶμα ἡ ψυχὴ ὁτιοῦν εἴη,
δεικτέον ἐντεῦθεν. εἰ γὰρ τὸ αἰσθάνεσθαί ἐστι, τὸ σώματι προσχρω
μένην τὴν ψυχὴν ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν αἰσθητῶν, καὶ τὸ νοεῖν,

πρώτη νόησίς ἐστιν αὐτὸ ἕκαστον

τὸ νοεῖν σώματος καταλαμβάνειν· ἢ ταὐτὸν εἶναι, τῷ ἀντιλαμβάνεσθαι· εἰ οὖν τὸ νοεῖν ἐστὶ
τὸ ἄνευ σώματος ἀντιλαμβάνεσθαι, πολλοῦ πρότερον δεῖ μὴ σῶμα αὐτὸ τὸ νοῆσον εἶναι·
ἔτι εἰ αἰσθητῶν μὲν ἡ αἴσθησις· νοητῶν δὲ ἡ νόησις· εἰ δὲ μὴ βούλονται, ἀλλ᾽ οὖν
ἔσονταί γε καὶ νοητῶν τινων νοήσεις· καὶ ἀμεγεθῶν ἀντιλήψεις· πῶς οὖν μέ-
γεθος ὂν, τὸ μὴ μέγεθος νοήσει· καὶ τῷ μεριστῷ, τὸ μὴ μεριστὸν νοήσει· ἢ μέρει τινὶ ἀμε-
ρεῖ αὐτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, οὐ σῶμα ἔσται τὸ νοῆσαν· οὐ γὰρ δὴ τοῦ ὅλου χρεία πρὸς τὸ θιγεῖν,
ἀρκεῖ γὰρ καθ᾽ ἕν τι· εἰ μὲν οὖν συγχωρήσονται τὰς πρώτας νοήσεις ὅπερ ἀληθές ἐστιν,
εἶναι τῶν πάντη σώματος καθαρωτάτων, αὐτὸ ἕκαστον, ἀνάγκη καὶ τὸ νοοῦν σώ-
ματος καθαρὸν ὂν ἢ γινόμενον, γινώσκειν· εἰ δὲ τῶν ἐν ὕλῃ εἰδῶν τὰς νοή-
σεις φήσουσιν εἶναι, ἀλλὰ χωριζομένων γε τῶν σωμάτων γίνονται, τοῦ νοῦ χωρίζον-
τος· οὐ γὰρ δὴ μετὰ σαρκῶν ἢ ὅλως ὕλης, ὁ χωρισμὸς κύκλου καὶ τριγώνου καὶ γρα-
μμῆς καὶ σημείου· δεῖ ἄρα καὶ τὴν ψυχὴν, σώματος αὑτὴν ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίσαι· δεῖ ἄρα
μηδὲ αὐτὴν σῶμα εἶναι· ἀμεγέθες δὲ οἶμαι καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον· καὶ ἡ τούτων
ἄρα νόησις· ὥστε καὶ προσιόντα, ἀμερεῖ αὐτῆς ὑποδέξεται· καὶ ἐν αὐτῇ ὡς ἐν ἀμερεῖ
16 κείσεται· πῶς δ᾽ ἂν καὶ σώματος ὄντος τῆς ψυχῆς, ἀρεταὶ αὐτῆς, σωφροσύνη
δικαιοσύνη, σωζόμενον καθόσον ἂν αὐτὸ μᾶλλον ἀναλαμβάνῃ· ἢ δεῖ ὥστε
φύσις ἡ παρ᾽ αὐτῆς ἔχουσα τὸ εἶναι, πᾶν τὸ ὄντως ὂν, ὃ οὔτε γίνεται οὔτε ἀπό-
λλυται· ἢ τὰ ἄλλα πάντα οἰχήσεται, καὶ οὐκ ἂν ὕστερον γένοιτο τούτου ἀπολωλότος
ὃ παρέχει αὐτοῖς σωτηρίαν, τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷδε τῷ παντὶ διὰ ψυχῆς σωζομένῳ
καὶ κοσμουμένῳ· ἀρχὴ γὰρ κινήσεως ἥδε, χορηγοῦσα τοῖς ἄλλοις κίνησιν·
αὐτὴ δὲ ἐξ αὑτῆς κινουμένη, καὶ ζωὴν τῷ ἐμψύχῳ σώματι διδοῦσα· αὐτὴ
δὲ παρ᾽ αὑτῆς ἔχουσα, ἣν οὔποτε ἀπολλύσιν, ἅτε παρ᾽ αὑτῆς ἔχουσα· οὐ
δὴ πάντα ἐπακτῷ ζωῇ χρῆται, ἢ εἰς ἄπειρον εἶσιν· ἀλλὰ δεῖ τινα φύσιν,
πρώτως ζῶσαν εἶναι· ἣν ἀνώλεθρον καὶ ἀθάνατον εἶναι δεῖ ἐξ ἀνάγκης, ἅτε
ἀρχὴν ζωῆς καὶ τοῖς ἄλλοις οὖσαν· ἔνθα δὴ καὶ τὸ θεῖον ἅπαν καὶ τὸ μακάριον
ἱδρῦσθαι δεῖ, ζῶν παρ᾽ αὐτοῦ· καὶ ὂν παρ᾽ αὐτοῦ· πρώτως ὂν, καὶ ζῶν πρώτως·
μεταβολῆς κατ᾽ οὐσίαν ἀνάμοιρον· οὔτε γινόμενον, οὔτε ἀπολλύμενον·
17 πόθεν γὰρ ἂν καὶ γένοιτο, ἢ εἰς τί ἀπόλοιτο· καὶ εἰ δεῖ τῇ ἀληθείᾳ τὴν τοῦ ὄντος
προσηγορίαν αὐτῷ, οὐ ποτὲ μὲν εἶναι, ποτὲ δὲ οὐκ εἶναι δεήσει· ὡς καὶ τὸ λευ-
κὸν αὐτὸ τὸ χρῶμα, οὐ ποτὲ μὲν λευκόν, ποτὲ δὲ οὐ λευκόν· εἰ δὲ καὶ ὂν ἦν

+

χρόνον, μετὰ τὸ χρόνον εἶναι ἢ ἄλλα· ἀεὶ μένον ἔχει δὲ χρόνον· ὥσπερ δὲ ὂν ἢ πρὶν, τὸ αὐτοῦ καὶ πρώτως, ὃν ἀεὶ ἔσται. Τοῦτο τοίνυν τὸ ὂν πρώτως καὶ ἀεὶ ὄν, οὐχὶ νεκρὸν ὥσπερ λίθον ἢ ξύλον, ἀλλὰ ζῶν εἶναι δεῖ· καὶ ζωῇ καθαρᾷ κεχρῆσθαι, ὅσον ἂν αὐτοῦ μένῃ μόνον. ὃ δ' ἂν συμμιχθῇ χείρονι, ἐμπόδιον μὲν ἔχειν πρὸς τὰ ἄριστα· οὔτι γε μὴν τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀπολωλέναι· ἀναλαβεῖν δὲ τὴν ἀρχαίαν

ια κατάστασιν, ἐπὶ τὰ αὐτοῦ ἀναδραμόν. ὅτι δὲ τῆς θειοτέρας φύσεως συγγενὴς ἡ ψυχὴ, καὶ τῆς ἀιδίου, δηλοῖ μὲν ποιεῖ, καὶ τὸ μὴ σῶμα αὐτὴν δεδεῖχθαι· καὶ μὴν οὐδὲ σχῆμα ἔχειν οὐδὲ χρῶμα, ἀναφής τε. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶνδε ἔστι δηλοῦν. ὁμολογουμένου δὴ ἡμῖν παντὸς τοῦ θείου καὶ τοῦ ὄντως ὄντος, ζωῇ ἀγαθῇ κεχρῆσθαι καὶ ἔμφρονι, σκοπεῖν δεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, οἷόν ἐστι τὴν φύσιν. λάβωμεν δὲ ψυχὴν, μὴ τὴν ἐν σώματι ἐπιθυμίας ἀλόγους καὶ θυμοὺς προσλαβοῦσαν· καὶ πάθη ἄλλα ἀναδεξαμένην, ἀλλὰ τὴν ταῦτα ἀποτριψαμένην· καὶ καθόσον οἷόν τε μὴ κοινωνοῦσαν τῷ σώματι· ἥτις καὶ δῆλον ποιεῖ, ὡς προσθῆκαι τὰ κακὰ τῇ ψυχῇ καὶ ἄλλοθεν· καθηραμένῃ δὲ αὐτῇ ἐνυπάρχει τὰ ἄριστα, φρόνησις καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ, οἰκεῖα ὄντα. εἰ οὖν τοιοῦτον ἡ ψυχὴ, ὅταν εἰς αὐτὴν ἀνέλθῃ, πῶς οὐ τῆς φύσεως ἐκείνης, οἵαν φαμὲν τὴν τοῦ θείου καὶ ἀιδίου παντὸς εἶναι. φρόνησις γὰρ καὶ ἀρετὴ ἀληθὴς, θεῖα ὄντα, οὐκ ἂν ἐγγένοιτο φαύλῳ τινὶ καὶ θνητῷ πράγματι· ἀλλ' ἀνάγκη θεῖον τὸ τοιοῦτον εἶναι, ἅτε θείων μετὸν αὐτῷ, διὰ συγγένειαν καὶ τὸ ὁμοούσιον. διὸ καὶ ὅστις τοιοῦτος ἡμῶν, ὀλίγον ἂν παραλλάττοι τῶν ἄνω τῇ ψυχῇ αὐτῇ, μόνον τοῦτο, ὃ ἐν σώματί ἐστιν, ἐλαττούμενος. διὸ καὶ εἰ πᾶς ἄνθρωπος τοιοῦτος ἦν, ἢ πλῆθός τι τοιαύταις ψυχαῖς κεχρημένον, οὐδεὶς οὕτως ἦν ἄπιστος, ὥστε μὴ πιστεύειν τὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῖς πάντη ἀθάνατον εἶναι. νῦν δὲ πολλαχοῦ λελωβημένην τὴν ἐν τοῖς πλείστοις ψυχὴν ὁρῶντες, οὔτε ὡς περὶ θείου, οὔτε ὡς περὶ ἀθανάτου χρήματος διανοοῦνται. δεῖ δὲ τὴν φύσιν ἑκάστου σκοπεῖσθαι εἰς τὸ καθαρὸν αὐτοῦ ἀφορῶντας· ἐπείπερ τὸ προστεθὲν, ἐμπόδιον ἀεὶ πρὸς γνῶσιν τοῦ ᾧ προσετέθη γίνεται. σκόπει δὴ ἀφελὼν· μᾶλλον δὲ ὁ ἀφελὼν, ἑαυτὸν ἰδέτω καὶ πιστεύσει ἀθάνατος εἶναι, ὅταν ἑαυτὸν θεάσηται ἐν τῷ νοητῷ καὶ ἐν τῷ καθαρῷ γεγενημένον. ὄψεται γὰρ νοῦν ὁρῶντα οὐκ αἰσθητόν τι, οὐδὲ τῶν θνητῶν τούτων, ἀλλὰ τῷ ἀιδίῳ τὸ ἀίδιον κατανοοῦντα πάντα τὰ ἐν τῷ νοητῷ-

Regnum dei intra nos est.

Immortalem animam quam [illegible] [illegible] esse fateamur.

τὸ ἀγαθὸν ἐπιλάμπει πᾶσι τοῖς νοητοῖς ἀλήθειαν.

κόσμῳ καὶ αὐτὸν φωτεινὸν γεγονότα· ἀληθείᾳ καταλαμπόμενον τῇ παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ, ὃ
πᾶσιν ἐπιλάμπει τοῖς νοητοῖς ἀλήθειαν· ὡς πολλάκις αὐτῷ δόξαι, τοῦτο δὴ καλῶς
„ εἰρῆσθαι· χαίρετ᾽ ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος· πρὸς τὸ θεῖον ἀναβάς, καὶ τὴν πρὸς
ια αὐτὸ ὁμοιότητα ἀτενίσας· εἰ δ᾽ ἡ κάθαρσις ποιεῖ ἐν γνώσει τῶν ἀρίστων εἶναι, καὶ
αἱ ἐπιστῆμαι ἔνδον οὖσαι ἀναφαίνονται, αἳ δὴ καὶ ὄντως εἰσὶν ἐπιστῆμαι· οὐ γὰρ δὴ
ἔξω που δραμοῦσα ἡ ψυχή, σωφροσύνην καθορᾷ καὶ δικαιοσύνην· ἀλλ᾽ αὐτὴ
παρ᾽ αὐτῇ ἐν τῇ κατανοήσει ἑαυτῆς, καὶ τοῦ ὃ πρότερον ἦν· ὥσπερ ἀγάλματα
ἐν αὐτῇ ἱδρυμένα ὁρῶσα, οἷα ὑπὸ χρόνου ἰοῦ πεπληρωμένα, καθαρὰ ποι
ησαμένη, οἷον εἰ χρυσὸς ἔμψυχος εἴη· εἶτα ἀποκρουσάμενος ὅσον γεηρὸν ἐν
αὐτῷ, ἐν ἀγνοίᾳ πρότερον ἑαυτοῦ ὢν ὅτι μὴ χρυσὸν ἑώρα, τότε δὴ αὐτὸν
ἤδη τοῦ χρήματος θαυμάσειεν, ὁρῶν μεμονωμένον· καὶ ὡς οὐδὲν ἄρα ἔδει
αὐτῷ κάλλους ἐπακτοῦ ἐνθυμοῖτο αὐτὸς κρατιστεύων· εἴ τις αὐτὸν ἐφ᾽ αὑτοῦ
ἐῴη εἶναι· περὶ τοιούτου χρήματος, τίς ἂν ἀμφισβητοίη νοῦν ἔχων, ὡς οὐκ
ἀθάνατον· ᾧ πάρεστι μὲν ἐξ αὐτοῦ ζωή, ἣν οὐχ οἷόν τε ἀπολέσθαι· πῶς γάρ;
οὐκ ἐπίκτητόν γε οὖσαν· οὐδ᾽ αὖ οὕτως ἔχουσαν, ὡς τῷ πυρὶ ἡ θερμότης πάρεστι
λέγεται· λέγω δέ, οὐχ ὡς ἐπακτὸν ἡ θερμότης τῷ πυρί· ἀλλ᾽ ὅτι, εἰ καὶ μὴ τῷ πυρί, ἀλλὰ
τῇ ὑποκειμένῃ τῷ πυρὶ ὕλῃ· ταύτῃ γὰρ καὶ διαλύεται τὸ πῦρ· ἡ δὲ ψυχή,
οὐχ οὕτω τὴν ζωὴν ἔχει, ὡς ὕλην μὲν οὖσαν ὑποκεῖσθαι· ζωὴν δὲ ἐπελθοῦσαν ψυχὴν
ἀποδεῖξαι· ἢ γὰρ οὐσία ἐστὶν ἡ ζωή, καὶ ἐστιν οὐσία ἡ τοι
αύτη, παρ᾽ αὐτῆς ζῶσα, ὅπερ ἐστὶ τὸ ζητούμενον ἡ ψυχή, καὶ τοῦτο ἀθάνατον
ὁμολογοῦσιν· ἢ ἀναλύσουσι πάλιν ὡς σύνθετον· καὶ τοῦτο πάλιν, ἕως ἂν
εἰς ἀθάνατον ἥξουσι παρ᾽ αὐτοῦ κινούμενον· ᾧ μὴ θέμις θανάτου μοῖραν
δέχεσθαι· ἢ πάθος ἐπακτὸν τῇ ὕλῃ λέγοντες εἶναι τὴν ζωήν· παρ᾽ ὅτου τοῦτο τὸ
πάθος ἦλθεν εἰς τὴν ὕλην, αὐτὸ ἐκεῖνο ἀναγκασθήσονται ὁμολογεῖν
ἀθάνατον εἶναι· ἄδεκτον ὂν τοῦ ἐναντίου ᾧ ἐπιφέρει· ἀλλὰ γάρ ἐστι μία φύσις
15 ἐνεργείᾳ ζῶσα· ἔτι εἰ πᾶσαν ψυχὴν φήσουσι φθαρτήν, πάλαι ἂν ἔδει πάντα ἀπο
λωλέναι· εἰ δὲ τὴν μέν, τὴν δ᾽ οὔ, οἷον τὴν τοῦ παντὸς ἀθάνατον εἶναι, τὴν δ᾽
ἡμετέραν μή, λεκτέον αὐτοῖς τὴν αἰτίαν· ἀρχή τε γὰρ κινήσεως ἑκατέρα,
καὶ ζῇ παρ᾽ αὐτῆς ἑκατέρα, καὶ τῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ ἐφάπτεται
νοοῦσα τά τε ἐν τῷ οὐρανῷ, τά τε οὐρανοῦ ἐπέκεινα· καὶ πᾶν ὅσον ἐστὶ κατ

Η

Εἴ τι ἔστι μετὰ τὸ πρῶτον, ἀνάγκη ἐξ ἐκείνου εἶναι· ἢ εὐθὺς, ἢ τὴν ἀναγωγὴν
ἐπ' ἐκεῖνο διὰ τῶν μεταξὺ ἔχειν. καὶ τάξιν εἶναι δευτέρων καὶ τρίτων. τοῦ μὲν
δευτέρου ἐπὶ τὸ πρῶτον, τοῦ δὲ τρίτου ἀναγομένου ἐπὶ τὸ δεύτερον. δεῖ μὲν
γάρ τι πρὸ πάντων εἶναι· ἁπλοῦν τοῦτο. καὶ πάντων ἕτερον τῶν μετ'
αὐτό· ἐφ' αὑτοῦ ὄν· οὐ μεμιγμένον τοῖς ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἕτερον τρόπον
τοῖς ἄλλοις παρεῖναι δυνάμενον· ὂν ὄντως ὄν· οὐχ ἕτερον ὄν, εἶτα ὄν. καθ' οὗ ψευ- ὄντως ἕν.
δὲς καὶ τὸ ἓν εἶναι· οὗ μὴ λόγος μηδὲ ἐπιστήμη· ὃ δὴ καὶ ἐπέκεινα λέγεται ἕν, ἐπέκεινα ἐστιν.
εἶναι οὐσίας· εἰ γὰρ μὴ ἁπλοῦν ἔσται, συμβάσεως ἔξω πάσης καὶ συνθέσεως
καὶ ὄντως ἕν, οὐκ ἂν ἀρχὴ εἴη. αὐταρκέστατόν τε τῷ ἁπλοῦν εἶναι, καὶ πρῶτον
ἁπάντων. τὸ γὰρ μὴ πρῶτον, ἐνδεὲς τοῦ πρὸ αὐτοῦ. τό τε μὴ ἁπλοῦν, τῶν ἕν.
ἐν αὐτῷ ἁπλῶν δεόμενον ἵν' ᾖ ἐξ ἐκείνων. τὸ δὴ τοιοῦτον ἓν, μόνον δεῖ εἶναι. ἁπλῶν.
ἄλλο γὰρ εἰ ἦν τοιοῦτον, ἓν ἂν εἴη τὰ ἄμφω. οὐ γὰρ δή που σῶμα λέγομεν τὸ
ἓν πρῶτον εἶναι. οὐδὲν γὰρ ἁπλοῦν σῶμα. γινόμενον δὲ τὸ σῶμα. ἀλλ' οὐκ
ἀρχή. ἡ δὲ ἀρχὴ, ἀγέννητος. μὴ σωματικὴ δὲ οὖσα, ἀλλ' ὄντως μία, ἐκεῖνο ἂν
εἴη τὸ πρῶτον. εἰ ἄρα αὐτό ἐστί τι μετὰ τὸ πρῶτον ὄν, οὐκ ἂν ἔτι ἁπλοῦν εἴη.
ἓν ἄρα πολλά. πόθεν οὖν τοῦτο. ἀπὸ τοῦ πρώτου. οὐ γὰρ δὴ κατὰ συν-
τυχίαν. οὐδ' ἂν ἔτι ἐκεῖνο πάντων ἀρχή. πῶς οὖν ἀπὸ τοῦ πρώτου.
εἰ τέλειόν ἐστι τὸ πρῶτον, καὶ πάντων τελειότατον, καὶ δύναμις ἡ πρώ-
τη· δεῖ πάντων τῶν ὄντων δυνατώτατον εἶναι, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις καθ'
ὅσον δύνανται μιμεῖσθαι ἐκεῖνο. ὅτι δὲ τῶν ἄλλων εἰς τελείωσιν ἴῃ, ὁρῶμεν
γεννῶν καὶ οὐκ ἀνεχόμενον ἐφ' αὑτοῦ μένειν, ἀλλ' ἕτερον ποιοῦν. οὐ μόνον
ὅ, τι ἂν προαίρεσιν ἔχῃ, ἀλλὰ καὶ ὅσα φύεται ἀπροαιρέτως. καὶ τὰ ἄψυχα
δὲ μεταδιδόντα ἑαυτῶν, καθ' ὅσον δύναται. οἷον τὸ πῦρ θερμαίνει. καὶ ψύχει
ἡ χιών. καὶ τὰ φάρμακα δὲ εἰς ἄλλο ἐργάζεται οἷον αὐτά. πάντα τὴν
ἀρχὴν κατὰ δύναμιν ἀπομιμούμενα εἰς ἀϊδιότητά τε καὶ ἀγαθότητα. πῶς
οὖν τὸ τελειότατον, καὶ τὸ πρῶτον ἀγαθὸν ἐν αὐτῷ σταίη, ὥσπερ φθονῆσαν
ἑαυτοῦ, ἢ ἀδύνατον ἡ πάντων δύναμις. πῶς δ' ἂν ἔτι ἀρχὴ εἴη.
δεῖ δή τι καὶ ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι, εἴπερ τι καὶ τῶν ἄλλων, ὑπ' αὐτοῦ γε ὑπο-
στάντων. ὅτι μὲν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ, ἀνάγκη. δεῖ δὴ καὶ τιμιώτατον εἶναι τὸ
δεύτερον· καὶ δεύτερον ἐκείνου, τῶν ἄλλων ἄμεινον εἶναι. εἰ μὲν οὖν αὐτὸ

Vestigium divini mitatis in oit. verb. apparentes.

νοῦς ἦν, τὸ γεννώμενον ἐνδεέστερον· προσεχέστερον δὲ νῷ καὶ ὅμοιον αὐτῷ εἶναι· ἐπεὶ δὲ ἐπέκεινα νοῦ τὸ γεννῶν, νοῦν εἶναι ἀνάγκη. διὰ τί δὲ οὐ νοῦς, οὗ ἐνέργεια ἐστὶ νόησις· νόησις δὲ τὸ νοητὸν ὁρῶσα καὶ πρὸς τοῦτο ἐπιστραφεῖσα καὶ ἀπ' ἐκείνου οἷον ἀποτελουμένη καὶ τελειουμένη· ἀόριστος μὲν αὐτὴ ὥσπερ ὄψις· ὁριζομένη δὲ ὑπὸ τοῦ νοητοῦ. διὸ καὶ εἴρηται ἐκ τῆς ἀορίστου δυάδος καὶ τοῦ ἑνὸς τὰ εἴδη καὶ οἱ ἀριθμοί· τοῦτο γὰρ ὁ νοῦς. διὸ οὐχ ἁπλοῦς, ἀλλὰ πολλά· σύνθεσίν τε ἐμφαίνων, νοητὴν μέντοι, καὶ πολλὰ ὁρῶν ἤδη. ἔστι μὲν οὖν καὶ αὐτὸς νοητόν· ἀλλὰ καὶ νοῶν. διὸ δύο ἤδη. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τῷ μετ' αὐτὸ νοητόν. ἀλλὰ πῶς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ ὁ νοῦς οὗτος; τὸ νοητὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μένον, καὶ οὐκ ὂν ἐνδεὲς ὥσπερ τὸ ὁρῶν καὶ τὸ νοοῦν· ἐνδεὲς δὲ λέγω τὸ νοοῦν, ὡς πρὸς ἐκεῖνο· οὐκ ἔστιν οἷον ἀναίσθητον· ἀλλ' ἔστιν αὐτοῦ πάντα ἐν αὐτῷ καὶ σὺν αὐτῷ· πάντη διακριτικὸν ἑαυτοῦ. ζωὴ ἐν αὐτῷ, καὶ πάντα ἐν αὐτῷ. καὶ ἡ κατανόησις αὐτοῦ αὐτό, οἱονεὶ συναισθήσει οὖσα ἐν στάσει ἀϊδίῳ καὶ νοήσει ἑτέρως ἢ κατὰ τὴν νοῦ νόησιν. εἴ τι οὖν μένοντος αὐτοῦ ἐν αὐτῷ γίνεται, ἀπ' αὐτοῦ τοῦτο γίνεται, ὅταν μάλιστα ᾖ ὅ ἐστι. μένοντος τοίνυν αὐτοῦ ἐν τῷ οἰκείῳ ἤθει, ἐξ αὐτοῦ μὲν τὸ γινόμενον γίνεται· μένοντος δὲ γίνεται. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνο μένει νοητόν, τὸ γινόμενον γίνεται νόησις· νόησις δὲ οὖσα καὶ νοοῦσα ἀφ' οὗ ἐγένετο (ἄλλο γὰρ οὐκ ἔχει) νοῦς γίνεται, ἄλλο οἷον νοητόν, καὶ οἷον ἐκεῖνο καὶ μίμημα καὶ εἴδωλον ἐκείνου. ἀλλὰ πῶς μένοντος ἐκείνου γίνεται; ἐνέργεια ἡ μέν ἐστι τῆς οὐσίας, ἡ δ' ἐκ τῆς οὐσίας ἑκάστου· καὶ ἡ μὲν τῆς οὐσίας, αὐτό ἐστιν ἐνέργεια ἕκαστον· ἡ δὲ ἀπ' ἐκείνης, ἣν δεῖ παντὶ ἕπεσθαι ἐξ ἀνάγκης, ἑτέραν οὖσαν αὐτοῦ· οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἡ μέν τίς ἐστι συμπληροῦσα τὴν οὐσίαν θερμότης· ἡ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἤδη γινομένη, ἐνεργοῦντος ἐκείνου τὴν σύμφυτον τῇ οὐσίᾳ ἐν τῷ μένειν πῦρ. οὕτω δὴ κἀκεῖ· καὶ πολὺ πρότερον ἐκεῖ μένοντος αὐτοῦ ἐν τῷ οἰκείῳ ἤθει, ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ τελειότητος καὶ συνούσης ἐνεργείας, ἡ γεννηθεῖσα ἐνέργεια ὑπόστασιν λαβοῦσα, ἅτε ἐκ μεγάλης δυνάμεως, μεγίστης μὲν οὖν ἁπασῶν, εἰς τὸ εἶναι καὶ οὐσίαν ἦλθεν· ἐκεῖνο γὰρ ἐπέκεινα οὐσίας ἦν. καὶ ἐκεῖνο μὲν δύναμις πάντων, τὸ δὲ ἤδη τὰ πάντα. εἰ δὲ τοῦτο τὰ πάντα, ἐκεῖνο ἐπέκεινα τῶν πάντων· ἐπέκεινα ἄρα οὐσίας. καὶ εἰ τὰ πάντα, πρὸ δὲ τῶν πάντων τὸ ἕν, οὐκ ἴσον ἔχον τοῖς πᾶσι· καὶ ταύτῃ

Vita in ipso erat.

ἐν στάσει / ὑπόστασει

Quomodo prima Mens generetur.

D. Paulus appellat ἀπαύγασμα

δι' ὃ ἀναζητοῦντες, καὶ μάχεσθαι τῆς πρώτης ἀρχῆς ἀναβαίνοντες. ἡ γοῦν αὐτῆς
ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ θεαμάτων καὶ κατανοήσεις αὐτὸ εἶναι σου καὶ δὴ ἀναμνήσεως γινομένη
πρὸ σώματος ἐστὶ καὶ αὐτῇ ἀϊδίως εἶναι. καὶ ἀϊδίοις ἐπιστήμαις κεχρημένην,
ἀΐδιον καὶ αὐτὴν εἶναι. πᾶν τὸ λυόμενον, σύνθεσιν εἰς τὸ εἶναι εἰληφὸς,
Ταύ ταύτῃ διαλύεσθαι πέφυκεν ᾗ συνετέθη. ψυχὴ δὲ μία καὶ ἁπλῆ ἐνέργεια οὖσα ἐν
τῷ ζῆν φύσις. οὐ τοίνυν ταύτῃ φθαρήσεται. ἀλλ' ἆρα μερισθεῖσα, καὶ κέρματι
σχισθεῖσα ἀπόλοιτο ἄν. ἀλλ' οὐκ ὄγκος τις οὐδὲ ποσὸν, ὥσπερ ἐδείχθη ἡ ψυχή. ἀλλ' ἀλλοι- ιθ
ωθεῖσα ἥξει εἰς φθοράν. ἀλλ' ἡ ἀλλοίωσις φθείρουσα τὸ εἶδος ἀφαιρεῖ. τὴν δὲ ὕλην
ἐᾷ. τοῦτο δὲ συνθέτου πάθος. εἰ οὖν κατὰ μηδὲν τούτων οἷόν τε φθείρεσθαι, ἄφθαρ-
τον εἶναι ἀνάγκη. πῶς οὖν τοῦ νοητοῦ χωρὶς ὄντος, ἥδε εἰς σῶμα ἔρχεται. ὅτι κ
ὅσος μὲν νοῦς μόνος ἀπαθὴς ἐν τοῖς νοητοῖς, ζωὴν μόνον νοερὰν ἔχων, ἐκεῖ
ἀεὶ μένει. οὐ γὰρ ἔνι ὁρμὴ οὐδ' ὄρεξις. ὃ δ' ἂν ὄρεξιν προσλάβῃ ἐφεξῆς
ἐκείνῳ τῷ νῷ ὂν, τῇ προσθήκῃ τῆς ὀρέξεως, οἷον πρόεισιν ἤδη ἐπὶ πλέον.
καὶ κοσμεῖν ὀρεγόμενον καθὰ ἐν νῷ εἶδεν. ὥσπερ κύουσα ἀπ' αὐτῶν καὶ ὠδίνουσα γεν-
νῆσαι, ποιεῖν σπεύδει καὶ δημιουργεῖ. καὶ τῇ σπουδῇ ταύτῃ περὶ τὸ αἰσθητὸν τεταμένη.
μετὰ μὲν πάσης τῆς τῶν ὅλων ψυχῆς ὑπερέχουσα τοῦ διοικουμένου εἰς τὸ ἔ-
ξω, καὶ τοῦ παντὸς συνεπιμελουμένη. μέρος δὲ διοικεῖν βουληθεῖσα, μονου-
μένη καὶ ἐν ἐκείνῳ γινομένη ἐν ᾧ ἐστιν. οὐχ ὅλη οὐδὲ πᾶσα τοῦ σώματος
γενομένη, ἀλλά τι καὶ ἔξω σώματος ἔχουσα. οὐ τοίνυν οὐδὲ ὁ ταύτης νοῦς
ἐμπαθής. αὕτη δὲ ὁτὲ μὲν ἐν σώματι, ὁτὲ δὲ σώματος ἔξω. ὁρμηθεῖσα
μὲν ἀπὸ τῶν πρώτων. εἰς δὲ τὰ τρίτα προελθοῦσα εἰς τὰ ἐπὶ τάδε νοῦ. ἐνερ-
γείᾳ μένοντος ἐν ταὐτῷ. καὶ διὰ ψυχῆς, πάντα καλῶν πληροῦντος
καὶ διακοσμοῦντος. ἀθανάτου δι' ἀθανάτου, εἴπερ καὶ αὐτὸς ὢν
ἔσται, δι' ἐνεργείας ἀπαύστου. περὶ δὲ τῆς τῶν ἄλλων ζῴων ψυχῆς, ὅσαι κα
μὲν αὐτῶν σφαλεῖσαι, καὶ μέχρι θηρίων ἦλθον σωμάτων, ἀνάγκη καὶ ταύ-
τας ἀθανάτους εἶναι. εἰ δέ ἐστιν ἄλλο τι εἶδος ψυχῆς, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἀπὸ τῆς ζώ-
σης φύσεως δεῖ καὶ ταύτην εἶναι. καὶ αὐτὴν οὖσαν ζωῆς τοῖς ζῴοις αἰτίαν. καὶ κβ
δὴ καὶ τὴν ἐν τοῖς φυτοῖς. ὡρμήθησαν γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. ζωὴν
ἔχουσαι οἰκείαν. ἀσώματοί τε καὶ αὗται καὶ ἀμερεῖς καὶ οὐσίαι. εἰ δὲ τὴν ἀνθρώπου
ψυχὴν τριμερῆ οὖσαν, τῷ συνθέτῳ λυθήσεσθαι· καὶ ἡμεῖς φήσομεν.

ζω'

Quare dicitur quod
Anima [illegible]
ἄφθαρτος.

τίνι τρόπῳ
ὁ νοῦς εἰσέρχεται
εἰς τὸ σῶμα.

ζωαί

Quare non
sint ἀθάνατοι
ψυχαὶ τῶν θηρίων

τὰς μὲν καθαρὰς ἀπαλλαττομένας, ὅ ποτε προσλαβοῦσαι ἐν τῇ γενέσει ἀφήσειν·
ταῖς δὲ, τούτων συνέσεσθαι, ἐπὶ πλεῖστον· ἀφειμένον δὲ τὸ χεῖρον, οὐδὲ αὐτὸ ἀπο-
λεῖσθαι, ἕως ἂν ᾖ, ὅθεν ἔχει τὴν ἀρχήν. οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολεῖται. ἃ
μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἀποδείξεως δεομένους ἐχρῆν λέγεσθαι, εἴρηται. ἃ δὲ καὶ
πρὸς τοὺς δεομένους πίστεως αἰσθήσει κατειλημμένης, ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς περὶ
τὰ τοιαῦτα πολλῆς οὔσης, ἐκλεκτέον. ἔκ τε ὧν θεοὶ ἀνεῖλον, κελεύοντες
μῆνιν ψυχῶν ἠδικημένων ἱλάσκεσθαι· τιμάς τε νέμειν τεθνηκόσιν, ὡς ἐν
αἰσθήσει οὖσι· καθὰ καὶ πάντες ἄνθρωποι ποιοῦσιν εἰς τοὺς ἀπεληλυθότας.

πολλαὶ δὲ ψυχαὶ πρότερον ἐν ἀνθρώποις οὖσαι, σω-
μάτων ἔξω γενόμεναι, οὐκ ἀπέστησαν τοῦ εὐερ-
γετεῖν ἀνθρώπους. αἳ δὴ καὶ μαντεῖα
ἀποδειξάμεναι, εἰς τε τὰ ἄλλα
χρῶσαι ὠφελοῦσι· καὶ δηλοῦσι
καὶ δι' αὐτῶν καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ψυχῶν,
ὅτι μὴ καὶ αὗται
ἀπολώλασι. +

Historiae immortalitatis animorum faciunt ad πίστιν.

λε

:. Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς :.

Πολλάκις ἐγειρόμενος εἰς ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ σώματος, καὶ γινόμενος τῶν μὲν ἄλλων
ἔξω, ἐμαυτοῦ δὲ εἴσω, θαυμαστὸν ἡλίκον ὁρῶν κάλλος, καὶ τῆς κρείττονος
μοίρας πιστεύσας τότε μάλιστα εἶναι, ζωήν τε ἀρίστην ἐνεργήσας, καὶ τῷ θείῳ
εἰς ταὐτὸν γεγενημένος, καὶ ἐν αὐτῷ ἱδρυθείς, εἰς ἐνέργειαν ἐλθὼν ἐκείνην,
ὑπὲρ πᾶν τὸ ἄλλο νοητὸν ἐμαυτὸν ἱδρύσας, μετὰ ταύτην τὴν ἐν τῷ θείῳ στά-
σιν, εἰς λογισμὸν ἐκ νοῦ καταβὰς, ἀπορῶ πῶς ποτε καὶ νῦν καταβαίνω. καὶ
ὅπως ποτέ μοι ἔνδον ἡ ψυχὴ γεγένηται τοῦ σώματος. τοῦτο οὖσα, οἷον ἐφάνη
καθ' ἑαυτήν, καίπερ οὖσα ἐν σώματι. ὁ μὲν γὰρ Ἡράκλειτος, ὃς ἡμῖν παρακελεύεται
ζητεῖν τοῦτο, ἀμοιβάς τε ἀναγκαίας τιθέμενος ἐκ τῶν ἐναντίων, ὁδόν τε ἄνω κά-
τω εἰπὼν, καὶ μεταβάλλον ἀναπαύεται, καὶ κάματός ἐστι τοῖς αὐτοῖς μοχθεῖν
καὶ ἄρχεσθαι, εἰκάζειν ἔδωκεν, ἀμελήσας σαφῆ ἡμῖν ποιῆσαι τὸν λόγον·
ὡς δέον ἴσως παρ' αὐτῷ ζητεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ζητήσας εὗρεν. Ἐμπεδοκλῆς τε

[illegible] τὸ δὲ καὶ [illegible]· ὃ γὰρ ὂν οὐ νεκρόν· οὐδὲ οὐ ζωή· οὐδὲ οὐ νοοῦν· νοῦς δὴ καὶ ὄν, ταὐτόν· οὐ γὰρ τῶν πραγμάτων ὁ νοῦς, ὥσπερ ἡ αἴσθησις τῶν αἰσθητῶν, προόντων· ἀλλ' αὐτὸς νοῦς τὰ πράγματα· εἴπερ μὴ εἴδη αὐτῶν κομίζεται· πόθεν γάρ· ἀλλ' ἐνταῦθα μετὰ τῶν πραγμάτων, καὶ ταὐτὸν αὐτοῖς καὶ ἕν· καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲ τῶν ἄνευ ὕλης τὰ πράγματα:+ Extra νοῦν, πράγματα ut … in Epistola(?)

:- Πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης, περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητά, καὶ περὶ τἀγαθοῦ:-

Τὸν νοῦν, τὸν ἀληθῆ νοῦν καὶ ὄντως, ἆρ' ἄν τις φαίη ψεύσεσθαί ποτε καὶ μὴ τὰ ὄντα δοξάσειν; οὐδαμῶς. πῶς γὰρ ἂν ἔτι νοῦς ἀνοηταίνων εἴη. δεῖ ἄρα αὐτὸν ἀεὶ εἰδέναι, καὶ μηδ' ἐπιλαθέσθαι ποτέ. τὴν δὲ εἴδησιν αὐτῷ, μήτε εἰκάζοντος εἶναι, μήτε ἀμφίβολον· μήτε οἷον ἀκούσαντι παρ' ἄλλου, οἷον ἀκούσαντι. οὐ τοίνυν οὐδὲ δι' ἀποδείξεως. καὶ γὰρ εἰ τινά τις φαίη δι' ἀποδείξεως, ἀλλ' οὖν αὐτόθεν αὐτῷ ἐναργῆ τι εἶναι. καίτοι ὁ λόγος, φησὶ πάντα. πῶς γὰρ καὶ διοριεῖς, ἅ τε αὐτόθεν, ἅ τε μή. ἀλλ' οὖν ἃ συγχωροῦσιν αὐτόθεν, πόθεν φήσουσι τούτων τὴν ἐνάργειαν αὐτῷ παρεῖναι. πόθεν δὲ αὐτῷ πίστιν, ὅτι οὕτως ἔχει παρέξεται. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως, ἃ δὴ δοκεῖ πίστιν ἐναργεστάτην ἔχειν, ἀπιστεῖται μή ποτε οὐκ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις, ἀλλ' ἐν τοῖς πάθεσιν ἔχει τὴν δοκοῦσαν ὑπόστασιν· καὶ νοῦ δεῖ, ἢ διανοίας τῶν κρινούντων· ἐπεὶ καὶ συγκεχωρημένου ἐν τοῖς ὑποκειμένοις εἶναι αἰσθητοῖς, ὧν ἡ αἴσθησις ἀντίληψιν ποιήσεται, ὅ τε γινωσκόμενον δι' αἰσθήσεως τοῦ πράγματος εἴδωλόν ἐστι. καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἡ αἴσθησις λαμβάνει. μένει γὰρ ἐκεῖνο ἔξω. ὁ δὴ νοῦς γινώσκων, καὶ τὰ νοητὰ γινώσκων, εἰ μὲν ὡς ἕτερα ὄντα γινώσκει, πῶς μὲν ἂν συντύχοι αὐτοῖς. ἐνδέχεται γὰρ μή. ὥστε ἐνδέχεται μὴ γινώσκειν, ἢ τότε ὅτε συνέτυχε, καὶ οὐκ ἀεὶ ἕξει τὴν γνῶσιν. εἰ δὲ συνεζεῦχθαι φήσουσι, τί τὸ συνεζεῦχθαι τοῦτο. ἔπειτα καὶ αἱ νοήσεις τύποι ἔσονται. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἐπακτοὶ καὶ πληγαί. πῶς δὲ καὶ τυπώσεται, ἢ τίς τῶν τοιούτων ἡ μορφή. καὶ ἡ νόησις τοῦ ἔξω, ὡς ἡ αἴσθησις. καὶ τί διοίσει, ἢ τῷ σμικρότερα ἀντιλαμβάνεσθαι. πῶς δὲ καὶ γνώσεται ὅτι ἀντελάβετο ὄντως. πῶς δὲ ὅτι ἀγαθὸν τοῦτο, ἢ ὅτι καλόν, ἢ δίκαιον. ἕκαστον γὰρ τούτων ἄλλο αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ αἱ τῆς κρίσεως ἀρχαὶ αἷς πιστεύσει, ἀλλ' ἔξω καὶ αὐταί ἔσονται.

ΜΑ

Καὶ ἡ ἀλήθεια ἐκεῖ. Εἶτ' ἀναίσθητα ἀνάγκη καὶ ἄμοιρα ζωῆς καὶ νοῦ ὄντα, ἢ νοῦν ἔχει. Καὶ εἰ νοῦν ἔχει, ἅμα ἐνταῦθα ἄμφω· καὶ ἡ ἀλήθεια αὕτη· καὶ ὁ πρῶτος νοῦς οὗτος. Καὶ ἐπὶ τούτου ζητήσομεν, πῶς ἔχει ἡ ἐνταῦθα ἀλήθεια καὶ τὸ νοητόν· καὶ ὁ νοῦς. Εἰ ἐν τῷ αὐτῷ μὲν καὶ ἅμα, δύο δὲ καὶ ἕτερα· ἢ πῶς. Εἰ δ' ἀνόητα καὶ ἄνευ ζωῆς, τί ὄντα; Οὐ γὰρ δὴ προτάσεις· οὐδὲ ἀξιώματα· οὐδὲ λεκτά. Ἤδη γὰρ ἂν καὶ αὐτὰ περὶ ἑτέρων λέγοι, καὶ οὐκ αὐτὰ τὰ ὄντα εἴη· οἷον τὸ δίκαιον καλόν, ἄλλου τοῦ δικαίου καὶ τοῦ καλοῦ ὄντος. Ἀλλ' ἁπλᾶ φήσουσι, δίκαιον χωρὶς καὶ καλόν, πρῶτον μὲν οὐχ ἕν τι οὐδὲ ἐν ἑνὶ τὸ νοητὸν ἔσται, ἀλλὰ διεσπασμένον ἕκαστον. Καὶ ποῦ καὶ κατὰ τίνας διεσπασμένα τόπους; Πῶς δὲ αὐτοῖς ἐντεύξεται ὁ νοῦς περιθέων; Πῶς δὲ μενεῖ; Ἢ ἐν τῷ αὐτῷ πῶς μενεῖ; Τίνα δὲ ὅλως μορφὴν ἢ τύπον ἕξει; Εἰ μὴ ὥσπερ ἀγάλματα κείμενα χρυσᾶ ἢ ἄλλης τινὸς ὕλης, ὑπό τινος πλάστου ἢ γραφέως πεποιημένα. Ἀλλ' εἰ τοῦτο, ὁ θεωρῶν νοῦς, αἴσθησις ἔσται. Διὰ τί δὲ τὸ μὲν ἐστὶ τούτων τοιοῦτον, δικαιοσύνη, τὸ δὲ ἄλλο τι; Μέγιστον δὲ πάντων ἐκεῖνο. Εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα δοίη τις, ταῦτα ἔξω εἶναι. Καὶ τὸν νοῦν αὐτὰ οὕτως ἔχοντα θεωρεῖν, ἀναγκαῖον αὐτῷ μήτε τὸ ἀληθὲς αὐτῶν ἔχειν, διεψεῦσθαί τε ἐν ἅπασιν οἷς θεωρεῖ. Τὰ μὲν γὰρ ἀληθινὰ ἂν εἴη ἐκεῖνα. Θεωρήσει τοίνυν αὐτὰ οὐκ ἔχων αὐτά· εἴδωλα δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γνώσει τῇ τοιαύτῃ λαβών. Τὰ τοίνυν ἀληθινὰ οὐκ ἔχων, εἴδωλα δὲ τοῦ ἀληθοῦς παρ' αὑτῷ λαβών, τὰ ψευδῆ ἕξει, καὶ οὐδὲν ἀληθές. Εἰ μὲν οὖν εἰδήσει ὅτι τὰ ψευδῆ ἔχει, ὁμολογήσει ἄμοιρος ἀληθείας εἶναι. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἀγνοήσει, καὶ οἰήσεται τὰ ἀληθῆ ἔχειν οὐκ ἔχων, διπλάσιον ἐν αὐτῷ τὸ ψεῦδος γενόμενον πολὺ τῆς ἀληθείας αὐτὸν ἀποστήσει. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν οἶμαι, οὐκ ἔστιν ἀλήθεια, ἀλλὰ δόξα, ὅτι παραδεχομένη· καὶ διὰ τοῦτο δόξα οὖσα, ἄλλο παραδέχεται, ἄλλου ὄντος ἐκείνου, ὅθεν τοῦτο ὃ παραδέχεται ἔχει. Εἰ οὖν μὴ ἀλήθεια ἐν τῷ νῷ, οὗτος μὲν ὁ τοιοῦτος νοῦς, οὔτε ἀλήθεια ἔσται, οὔτε ἀληθείᾳ νοῦς, οὔτε ὅλως νοῦς ἔσται. Ἀλλ' οὐδὲ ἀλλαχοῦ ἡ ἀλήθεια ἔσται. Οὐ τοίνυν δεῖ οὔτε ἔξω τὰ νοητὰ ζητεῖν, οὔτε τύπους ἐν τῷ νῷ τῶν ὄντων λέγειν εἶναι, οὔτε τῆς ἀληθείας ἀποστεροῦντας αὐτὸν ἀγνωσίαν τῶν νοητῶν ποιεῖν, καὶ ἀνυπαρξίαν, καὶ ἔτι αὐτὸν τὸν νοῦν ἀναιρεῖν. Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ γνῶσιν δεῖ καὶ ἀλήθειαν ἐπάγειν, καὶ τὰ ὄντα τηρεῖν, καὶ γνῶσιν τοῦ τί ἕκαστόν ἐστιν, ἀλλὰ μὴ τοῦ ποῖόν τι ἕκαστον. Εἴδωλον

δόξαι τῶν ἔξω ὄντων.

ζήτει

εἰπὼν, ἁμαρτανούσαις νόμον εἶναι ταῖς ψυχαῖς πεσεῖν ἐνταῦθα· καὶ αὐτὸς φυγὰς
θεόθεν γενόμενος ἥκειν πίσυνος μαινομένῳ νείκει. τοσοῦτον παρεγύμνου,
ὅσον καὶ πυθαγόρας οἶμαι καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνου ᾐνίττοντο, περί τε τούτου περί τε
πολλῶν ἄλλων. τῷ δὲ παρῆν καὶ διὰ ποίησιν, οὐ σαφεῖ εἶναι. λείπεται δὴ ἡμῖν
ὁ θεῖος πλάτων, ὃς πολλά τε καὶ καλὰ περὶ ψυχῆς εἶπε· περί τε ἀφίξεως αὐτῆς,
πολλαχῇ εἴρηκεν ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις. ὥστε ἐλπίδα ἡμῖν εἶναι λαβεῖν παρ'
αὐτοῦ σαφές τι. τί οὖν λέγει ὁ φιλόσοφος οὗτος. οὐ ταὐτὸν λέγων πανταχῇ
φανεῖται, ἵνα ἄν τις ἐκ ῥᾳδίας, τὸ τοῦ ἀνδρὸς βούλημα ἴδεν. ἀλλὰ τὸ αἰσθητὸν
πᾶν πανταχοῦ ἀτιμάσας, καὶ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν τῆς ψυχῆς μεμ-
ψάμενος. ἐν δεσμῷ τε εἶναι καὶ τεθάφθαι ἐν αὐτῷ τὴν ψυχὴν, λέγει καὶ τὸν
ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενον λόγον μέγαν εἶναι, ὃς ἐν φρουρᾷ τὴν ψυχήν φησιν εἶναι.
καὶ τὸ σπήλαιον αὐτῷ, ὥσπερ ἐμπεδοκλεῖ τὸ ἄντρον, τόδε τὸ πᾶν δοκῶ μοι
λέγειν. ὅπου γε λύσιν τῶν δεσμῶν, καὶ ἄνοδον ἐκ τοῦ σπηλαίου τῇ ψυχῇ φησὶν εἶναι,
τὴν πρὸς τὸ νοητὸν πορείαν. ἐν δὲ φαίδρῳ πτερορρύησιν αἰτίαν τῆς ἐνταῦθα
ἀφίξεως. καὶ περίοδοι αὐτῷ ἀναβᾶσαν πάλιν φέρουσι τῇδε. καὶ κρίσεις δὲ
καταπέμπουσιν ἄλλας ἐνταῦθα. καὶ κλῆροι καὶ τύχαι. καὶ ἀνάγκαι. καὶ ἐν τού-
τοις ἅπασι μεμψάμενος τὴν τῆς ψυχῆς ἄφιξιν πρὸς τὸ σῶμα, ἐν τιμαίῳ
περὶ τοῦδε τοῦ παντὸς λέγων. τόν τε κόσμον ἐπαινεῖ καὶ θεὸν εἶναι λέγει εὐ-
δαίμονα. τήν τε ψυχὴν παρὰ ἀγαθοῦ τοῦ δημιουργοῦ, πρὸς τὸ ἔννουν τόδε
τὸ πᾶν εἶναι, δεδόσθαι. ἐπεὶ ἔννουν μὲν αὐτὸ ἔδει εἶναι. ἄνευ δὲ ψυχῆς,
οὐχ οἷόν τε ἦν τοῦτο γενέσθαι. ἥ τε οὖν ψυχὴ ἡ τοῦ παντὸς, τούτου χάριν εἰς αὐ-
τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπέμφθη. ἥ τε ἑκάστου ἡμῶν, πρὸς τὸ τέλεον αὐτὸ εἶναι. ἐπεὶ
ἔδει ὅσα ἐν νοητῷ κόσμῳ, τὰ αὐτὰ ταῦτα γένη ζώων, καὶ ἐν τῷ αἰσθητῷ ὑπάρχειν.
ὥστε ἡμῖν συμβαίνει περὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς παρ' αὐτοῦ μαθεῖν ζητήσα-
σιν, ἐξ ἀνάγκης ἐφάπτεσθαι καὶ περὶ ψυχῆς ὅλως ζητῆσαι, πῶς ποτε κοινω-
νεῖν σώματι πέφυκε, καὶ περὶ κόσμου φύσεως· οἷόν τινα δεῖ αὐτὸν τίθεσθαι,
ἐν ᾧ ψυχὴ ἐνδιαιτᾶται ἑκοῦσα· εἴτε ἀναγκασθεῖσα, εἴτε τις ἄλλος τρόπος.
καὶ περὶ ποιητοῦ δὲ, εἴτε ὀρθῶς, εἴτε ὡς ἡμέτεραι ψυχαὶ ἴσως, ἃς ἔδει
σώματα διοικούσας χείρω, δι' αὐτῶν εἴσω πολὺ δῦναι, εἴπερ ἔμελλον κρατή-
σειν. σκεδασθέντος μὲν ἂν ἑκάστου, καὶ πρὸς τὸν οἰκεῖον τόπον φερομένου.

+

Anima nostra cu(m) Anima mundi iuncta

ψυχὴ τῷ παντί· πάντα γὰρ οἷς κατὰ φύσιν κεῖται. πολλῆς δὲ καὶ ὀχλώδους προ-
νοίας δεομένων, ἅτε πολλῶν ὄντων ἀλλοτρίων αὐτοῖς προσπιπτόντων,
ἀεί τε ἐνδείαις ξυνεχομένων, καὶ πάσης βοηθείας ὡς ἐν πολλῇ δυσχερείᾳ δεο-
μένων. τὸ δὲ τέλειον καὶ ἱκανὸν καὶ αὔταρκες, καὶ οὐδὲν ἔχον παρὰ φύσιν
βραχέος οἷον κελεύσματος δεῖται· καὶ ὡς πέφυκε ψυχὴ ἐθέλειν, ταύτῃ καὶ
ἀεὶ ἔχει· οὔτε ἐπιθυμίας ἔχουσα, οὔτε πάσχουσα· οὐδὲν γὰρ ἄπεισιν οὐδὲ
πρόσεισιν. διὸ καί φησι καὶ τὴν ἡμετέραν, εἰ μετ' ἐκείνης γένοιτο τελείας,
τελεωθεῖσαν καὶ αὐτήν, μετεωροπορεῖν καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖν. ὅτε
ἀφίσταται εἰς τὸ μὴ ἐντὸς εἶναι τῶν σωμάτων, μηδέ τινος εἶναι, τότε καὶ αὐτὴν
ὥσπερ τὴν τοῦ παντός, συνδιοικήσειν ῥᾳδίως τὸ πᾶν. ὡς οὐ κακὸν ὂν
ψυχῇ, ὁπωσοῦν σώματι παρέχειν τὴν τοῦ εὖ δύναμιν καὶ τοῦ εἶναι, ὅτι
μὴ πᾶσα πρόνοια τοῦ χείρονος ἀφαιρεῖ τὸ ἐν τῷ ἀρίστῳ τὸ προνοοῦν μέ-
νειν. διττὴ γὰρ ἐπιμέλεια παντός· τοῦ μὲν καθόλου κελεύσει κοσμοῦντος
ἀπράγμονι ἐπιστασίᾳ βασιλικῇ· τὸ δὲ καθ' ἕκαστα ἤδη αὐτουργῷ τινι ποι-
ήσει συναφῇ τῇ πρὸς τὸ πραττόμενον, τὸ πρᾶττον τοῦ πραττομένου τῆς
φύσεως ἀναπιμπλάσῃ. τῆς δὲ θείας ψυχῆς τοῦτον τὸν τρόπον τὸν οὐρα-
νὸν ἅπαντα ἀεὶ διοικεῖν λεγομένης, ὑπερεχούσης μὲν τῷ κρατίστῳ, δύνα-
μιν δὲ τὴν ἐσχάτην εἰς τὸ εἴσω πεμπούσης, αἰτίαν μὲν ὁ θεὸς οὐκ ἂν ἔτι λέ-
γοιτο ἔχειν τὴν ψυχὴν τοῦ παντὸς ἐν χείρονι ποιῆσαι. ἥ τε ψυ-
χὴ οὐκ ἀποστερεῖται τοῦ κατὰ φύσιν, ἐξ ἀιδίου τοῦτ' ἔχουσα καὶ ἕξου-
σα, ὃ μὴ οἷόν τε παρὰ φύσιν αὐτῇ εἶναι, ὅπερ διηνεκῶς αὐτῇ ἀεὶ
ὑπάρχει, οὔποτε ἀρξάμενον. τάς τε τῶν ἄστρων ψυχὰς τὸν αὐτὸν
τρόπον πρὸς τὸ σῶμα ἔχειν λέγων ὥσπερ τὸ πᾶν, ἐντίθησι γὰρ καὶ
τούτων τὰ σώματα εἰς τὰς τῆς ψυχῆς περιφοράς· ἀποσῴζοι ἂν καὶ τὴν
περὶ τούτους πρέπουσαν εὐδαιμονίαν. δύο γὰρ ὄντων, δι' ἃ δυσχεραί-
νεται ψυχῆς πρὸς σῶμα κοινωνία, ὅτι τε ἐμπόδιον πρὸς τὰς νοήσεις
γίνεται, καὶ ὅτι ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν πίμπλησιν αὐτήν· οὐδέ-
τερον τούτων ἂν γένοιτο ψυχῇ, ἥτις μὴ εἰς τὸ εἴσω ἔδυ τοῦ σώματος,
μηδέ τινός ἐστι, μηδὲ ἐκείνου ἐγένετο, ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτῆς· ἔστι τε τοι-
οῦτον, οἷον μήτε τινὸς δεῖσθαι, μήτε τινὶ ἐλλείπειν· ὥστε μηδὲ τὴν ψυχὴν

propter multam animae ordinem & gubernationem circa corporis affectiones

αὐτὰ καὶ χρυσὸν ἴσχοντας, ἀλλὰ μὴ αὐτὰ ἔχοντας. Καὶ ζῶντας καὶ συνησθέντας
αὐτοῖς, τῶν ἀληθινῶν νῷ δὲ τῷ ὄντι πάντα. οὕτω γὰρ αὖ καὶ ἡ σοφή, καὶ ἀληθινῶς
εἰδείη· καὶ οὐδὲν ἂν ἐπιλάθοιτο· οὐδ᾽ ἂν περιέλθοι ζητῶν· καὶ ἡ ἀλήθεια ἐν αὐ-
τῷ καὶ ὑποκείμενον τοῖς οὖσι· καὶ ζήσεται· καὶ νοήσει· ἃ δὴ πάντα περὶ τὴν μακαρι-
ωτάτην φύσιν δεῖ ὑπάρχειν. ἢ ποῦ τὸ τιμιώτερον καὶ σεμνὸν ἔσται· καὶ γὰρ αὖ
οὕτως, οὐ δεῖται ἀποδείξεως δεῖ· οὐδὲ πίστεως ὅτι οὕτως· αὐτὸς γὰρ οὕτως· καὶ ἐναρ-
γὴς αὐτὸς αὑτῷ· καὶ εἴ τι πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἐξ αὐτοῦ· καὶ εἴ τι μετ᾽ ἐκεῖνο, ὅτι αὐ-
τός· καὶ οὐδεὶς πιστότερος αὐτῷ περὶ αὐτοῦ· καὶ ὅτι ἐκεῖ, τοῦτο καὶ ὄντως.
ὥστε καὶ ἡ ὄντως ἀλήθεια οὐ συμφωνοῦσα ἄλλῳ ἀλλ᾽ ἑαυτῇ· καὶ οὐδὲν παρ᾽ αὐτὴν ἀλήθεια
ἄλλο λέγει, καὶ ἔστι· καὶ ὅ ἐστι, τοῦτο καὶ λέγει· τίς ἂν οὖν ἐλέγξειε· καὶ πόθεν οἴσει
τὸν ἔλεγχον· εἰς ταὐτὸν γὰρ ὁ φερόμενος ἔλεγχος, τῷ προειπόντι· κἂν κομίσῃ,
ὡς ἄλλον, φέρεται εἰς τὸν ἐξ ἀρχῆς εἰπόντα, καὶ ἕν ἐστιν· οὐ γὰρ ἄλλο ἀληθέστε-
ρον ἂν εὕροις, τοῦ ἀληθοῦς. μία τοίνυν φύσις αὕτη ἡμῖν νοῦς, τὰ ὄντα πάντα,
καὶ ἀλήθεια· εἰ δὲ θεός τις μέγας, μᾶλλον δὲ οὐ τις, ἀλλὰ πᾶς ἀξιοῖ ταῦτα εἶναι,
Καὶ θεὸς αὕτη ἡ φύσις· καὶ θεὸς δεύτερος, προφαίνων ἑαυτόν, πρὶν ὁρᾶν
ἐκεῖνον· ὁ δὲ ὑπερκάθηται καὶ ὑπερίδρυται ἐπὶ καλῆς οὕτω οἷον κρηπῖδος,
ἣ ἐξ αὐτοῦ ἐξήρτηται· ἔδει γὰρ ἐκεῖνον βαίνοντα μὴ ἐπ᾽ ἀψύχου τινὸς, μηδ᾽
αὖ ἐπὶ ψυχῆς εὐθὺς βεβηκέναι· ἀλλ᾽ εἶναι αὐτῷ κάλλος ἀμήχανον, πρὸ αὐ-
τοῦ προϊόν· οἷον πρὸ μεγάλου βασιλέως, πρόεισι μὲν πρῶτον ἐν ταῖς προό-
δοις, τὰ ἐλάττω· ἀεὶ δὲ τὰ μείζω καὶ σεμνότερα ἐν αὐτοῖς· καὶ τὰ περὶ βα-
σιλέα ἤδη, μᾶλλον βασιλικώτερα· εἶτα τὰ μετ᾽ αὐτὸν τίμια· ἐφ᾽ ἅπασι δὲ τούτοις,
βασιλεὺς προφαίνεται ἐξαίφνης αὐτὸς ὁ μέγας· οἱ δὲ εὔχονται καὶ προσκυ-
νοῦσιν, ὅσοι μὴ προαπῆλθον, ἀρκεσθέντες τοῖς πρὸ τοῦ βασιλέως ὀφθεῖσιν.
ἐκεῖ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἄλλος, οἵ τε πρὸ αὐτοῦ προϊόντες, ἄλλοι αὐτοῦ· ὁ δ᾽
ἐκεῖ βασιλεύς, οὐκ ἀλλοτρίων ἄρχων, ἀλλ᾽ ἔχων τὴν δικαιοτάτην καὶ φύσει ἐκεῖ
νο ἀρχὴν καὶ τὴν ἀληθῆ βασιλείαν, ἅτε τῆς ἀληθείας βασιλεύς, καὶ ὢν κατὰ φύσιν βασιλεὺς ἀληθείας
τα κύριος τοῦ αὐτοῦ ἀθρόου γεννήματος, καὶ θείου συντάγματος· βασιλεὺς
βασιλέως καὶ βασιλέων, καὶ πατὴρ δικαιότερον αὖ κληθεὶς θεῶν· ὃν ὁ Ζεὺς καὶ ταύ-
τῃ ἐμιμεῖτο, τὴν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς οὐκ ἀνασχόμενος θεωρίαν· ἀλλὰ τὴν
προπάτορος οἷον ἐνέργειαν εἰς ὑπόστασιν οὐσίας· ὅτι μὲν οὖν δεῖ τὴν ἀναγωγὴν

Et [illegible] ipsius est [illegible]. dixit JESUS.

ἡ ἀλήθεια νοῦς, θεὸς δεύτερος

τὸ καθαρῶς ἕν

συναριθμούμενα πῶς ἔχει.

γρ. εἶναι

Quomodo duae sint unum

ποιήσειας εἰς ἕν, καὶ ἀληθῶς ἕν, ἀλλὰ μὴ ὡς τὰ ἄλλα ἕν, ἃ ὅσον καὶ οὕτω με-
τοχῇ ἑνὸς ἕν. Εἰ δὲ δὴ μὴ μετοχῇ ἓν λαβεῖν, μὴ δὴ οὐ μᾶλλον ἓν ἢ πολλά, καὶ
ὅτι ὁ μὲν κόσμος καὶ ὁ νοῦς, μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων καὶ ἕκαστον ἐγγυτέρω αὐτοῦ
τοῦ ἑνός. οὐ μὴν τὸ καθαρῶς ἕν, εἴρηται. Τί δὴ τὸ καθαρῶς ἓν καὶ ὄντως,
ὃ οὐ κατ' ἄλλο, νῦν θεάσασθαι ποθοῦμεν, ἅπῃ δυνατόν. Χρὴ τοίνυν ἐν τούτῳ
θεάσασθαι πρὸς ἕν· καὶ μὴ κινεῖν αὐτῷ ἔτι προσθεῖναι· ἀλλὰ στῆναι παντελῶς. δε-
διότα αὐτοῦ ἀποστατῆσαι, μηδὲ τοὐλάχιστον· μηδὲ εἰς δύο προελθεῖν. εἰ δὲ μή,
ἔσχες δύο· οὐκ ἐν οἷς τὸ ἕν, ἀλλὰ ἀμφότερα. οὐ γὰρ θάτερον μετ' ἄλλου. οὔτε
ἑνὸς οὔτε ὁποτέρου συναριθμεῖσθαι, οὐδ' ὅλως ἀριθμεῖσθαι· μέτρον γὰρ αὐ-
τό, καὶ οὐ μετρούμενον· καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ οὐκ ἴσον, ἵνα σὺν αὐτοῖς. εἰ δὲ μή, κοινόν τι ἔ-
σται ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῶν συναριθμουμένων, κἀκεῖνο πρὸ αὐτοῦ. δεῖ δὲ μηδέν. οὐ
δὲ γὰρ οὐδ' οὐσιώδης ἀριθμός, καθ' αὑτόν. οὐδὲ γε ὁ ὕστερος τούτου, ὁ τοῦ ποσοῦ.
οὐσιώδης μέν, ὁ τὸ εἶναι ἀεὶ παρέχων. τοῦ δὲ ποσοῦ, ὁ τὸ ποσὸν μετ' ἄλλων,
ἢ ἔτι τὸ ποσὸν ἀριθμὸς τοῦτο. ἐπεὶ καὶ ἡ ἐν τοῖς τοῦ ποσοῦ ἀριθμοῦ, πρὸς τὸ ἓν τὴν ἀρχὴν
αὐτῶν ἔχουσα, μιμουμένη τὴν ἐν τοῖς προτέροις ἀριθμοῖς φύσιν, πρὸς τὸ ὄντως
ἕν. οὐ καταναλίσκουσα τὸ ἕν, οὐδὲ κερματίζουσα τὴν ὑπόστασιν ἔχει. ἀλλὰ δυ-
άδος γενομένης, ἔστι μονὰς ἡ πρὸ τῆς δυάδος. καὶ οὐχ ἡ ἐν τῇ δυάδι μονὰς
ἑκατέρα, οὐδὲ ἑτέρα ἐκείνη. τί γὰρ μᾶλλον, ὁποτέρα οὖν. εἰ οὖν μηδετέρα
αὐτῶν, ἄλλη ἐκείνη. καὶ μένουσα, οὐ μένει. πῶς οὖν ἕτεραι ἐκεῖναι.
Καὶ πῶς ἡ δυὰς ἕν. καὶ εἰ ταὐτὸ ἕν, ὅπερ ἐν ἑκατέρᾳ τῇ περιεχομένῃ. ἢ μετέ-
χειν τῆς πρώτης φατέον. ἄλλας δὲ τῆς μετεχούσης· καὶ τὴν δυάδα δέ, καθὸ
ἓν μετέχειν, οὐχ ὡσαύτως δέ. ἐπεὶ οὐδὲ ὁμοίως στρατὸς ἕν, καὶ οἰκίας.
Καὶ αὕτη πρὸς τὸ συνεχές, οὔτε κατὰ τὸ ὡς εἶναι ἕν, οὔτε κατὰ τὸ ποσὸν
ἕν. ἆρ' οὖν αἱ μὲν μονάδες ἄλλως αἱ ἐν πεντάδι καὶ δεκάδι, τὸ δὲ ἕν, τὸ ἐν
τῇ πεντάδι, πρὸς τὸ ἓν τὸ ἐπὶ τῆς δεκάδος τὸ αὐτό, ἢ εἰ ναῦς πᾶσα πρὸς
πᾶσαν μικρὰ πρὸς μεγάλην· καὶ πόλις πρὸς πόλιν· καὶ στρατὸς πρὸς στρατόν,
ταὐτὸ ἓν καὶ ἐνταῦθα. εἰ δὲ μηδ' ἐκεῖ, οὐδ' ἐνταῦθα. εἰ γὰρ τινες περὶ τούτων
ἀπορίαι ὕστερον. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ἐπανιτέον. ὅτι μένει τὸ πρῶτον
τὸ αὐτό, κἂν ἐξ αὐτοῦ γίνηται ἄλλα. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀριθμοῖς, μένον-
τος μὲν τοῦ ἑνός· ποιοῦντος δὲ ἄλλου, ὁ ἀριθμὸς γίνεται κατ' αὐτό.

ἐστὶ θυμοῦ οὔτ᾽ ἐπιθυμίας, ἢ φόβων· οὐδὲν γὰρ δεινὸν μήποτε περὶ σώματος
προσδοκᾷ ἤ τι τοιοῦτον. οὔτε τις ἀσχολία νεῦσιν ποιοῦσα κάτω, ἀπάγει τῆς
κρείττονος καὶ μακαρίας θέας· ἀλλ᾽ ἔστιν ἀεὶ πρὸς ἐκείνοις, ἀπράγμονι δυνά-
μει τόδε τὸ πᾶν κοσμοῦσα. περὶ δὲ τῆς ἀνθρωπείας ψυχῆς, ἣ ἐν σώματι
πάντα λέγεται κακοπαθεῖν καὶ ταλαιπωρεῖν ἐν ἀνοίαις καὶ ἐπιθυμίαις
καὶ φόβοις καὶ τοῖς ἄλλοις κακοῖς γιγνομένη, ᾗ καὶ δεσμὸς τὸ σῶμα καὶ τάφος
καὶ ὁ κόσμος αὐτῇ σπήλαιον καὶ ἄντρον, ἥντινα γνώμην οὐ διάφωνον ἔχει,
ἐκ τῶν αἰτίων οὐ τῶν αὐτῶν τῆς καθόδου, νῦν λέγωμεν. ὄντος τοίνυν
τοῦ παντὸς νοῦ ἐν τῷ τῆς νοήσεως τόπῳ ὅλου τε καὶ παντός, ὃν δὴ κόσμον
νοητὸν τιθέμεθα, ὄντων δὲ καὶ τῶν ἐν τούτῳ περιεχομένων νοερῶν δυ-
νάμεων, καὶ νόων τῶν καθέκαστα. οὐ γὰρ εἷς νοῦς μόνος ἀλλ᾽ εἷς καὶ πολλοί,
πολλὰς ἔδει καὶ ψυχὰς καὶ μίαν εἶναι· καὶ ἐκ τῆς μιᾶς τὰς πολλὰς διαφόρους,
ὡς περ ἐκ γένους ἑνός, εἴδη τὰ μέν, ἀμείνω· τὰ δέ, χείρω· νοερώτερα,
τὰ δ᾽ ἧττον ἐνεργείᾳ τοιαῦτα. καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐν τῷ νῷ, τὸ μὲν νοῦς, περιέχων
δυνάμει τἆλλα οἷον ζῷον μέγα. τὰ δὲ ἐνεργείᾳ ἕκαστον, ἃ δυνάμει περιεῖχε
θάτερον. οἷον εἰ πόλις ἔμψυχος ἦν, περιεκτικὴ ἐμψύχων ἄλλων. τε-
λειοτέρα μὲν ἡ τῆς πόλεως καὶ δυνατωτέρα. οὐδὲν μὴν κωλύοι τῆς αὐτῆς φύ-
σεως εἶναι καὶ τὰς ἄλλας. ἢ ὡς ἐκ τοῦ παντὸς πυρός, μᾶλλον δὲ ἀφ᾽ ἧς καὶ ἡ τοῦ
παντός. ψυχῆς δὲ ἔργον τῆς λογικωτέρας, νοεῖν μέν, οὐ τὸ νοεῖν δὲ μόνον,
τί γὰρ ἂν καὶ νοῦ διαφέροι. προσλαβοῦσα γὰρ τῷ νοερὰ εἶναι, καὶ ἄλλο, κα-
θ᾽ ὃ οὐ νοῦς ἔμεινεν. ἔχει τι ἔργον καὶ αὐτή, εἴπερ πᾶν (ὃ ἂν ᾖ τῶν νοητῶν)
βλέπουσα δέ, πρὸς μὲν τὸ πρὸ αὐτῆς, νοεῖ· εἰς δὲ ἑαυτήν, τὸ μετ᾽ αὐτήν,
κοσμεῖ τε καὶ διοικεῖ, καὶ ἄρχει αὐτοῦ· ὅτι μηδὲ οἷόν τε ἦν στῆναι τὰ πάντα ἐν
τῷ νοητῷ· δυναμένου ἐφεξῆς καὶ ἄλλου γενέσθαι, ἐλάττονος μέν, ἀνα-
γκαίου δὲ εἶναι, εἴπερ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ. τὰς δὴ καθέκαστα ψυχάς, ὀρέξει
μὲν νοερᾷ χρωμένας, ἐν τῇ ἐξ οὗ ἐγένοντο πρὸς αὐτὸ ἐπιστροφῇ· δυνά-
μιν δὲ καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τάδε ἐχούσας. οἷα φῶς ἐξηρτημένον μέν, καθ᾽ ἥλιον ἄνω,
τῷ δὲ μετ᾽ αὐτὸ οὐ φθονοῦν τῆς χορηγίας. ἀπήμονας μὲν εἶναι μετὰ
τῆς ὅλης, μενούσας ἐν τῷ νοητῷ. ἐν οὐρανῷ δὲ μετὰ τῆς ὅλης, συν-
διοικεῖν ἐκείνῃ. οἷα οἱ βασιλεῖ τῶν πάντων κρατοῦντι συνόντες, συνδιοι-

Statuit unam
Mentem esse
ζῷα. [illegible]

Νοῦ
[illegible]
[illegible]

Sed genus est pars essentiae
speciei.

Animae corporum
[illegible].

κουσιν ἐκεῖνω· οὐ καταβαίνοντες οὐδὲ μὴν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν τόπων.
Καὶ γάρ ἐστιν ὁμοῦ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· μεταβολὴ οὖν ἐστι δὲ ἐν τοῦ ὅλου μέρους ἐπὶ
μέρος τὸ εἶναι καὶ τὸ αὐτῶν· καὶ οἷον κειμένου ἐστὶ δὲ ἐν ἄλλῳ εἶναι, ἀναχωροῦσιν
ἐπὶ τῆς δὲ αὐτῶν κινήσει. ὅταν δὲ τοῦτο παραχρόνως ποιῇ, φαίνεται
πολὺ, καὶ τὴν διαφορὰν σφαλερὸν ἐστι· καὶ μὴν πρὸς δὲ τὸ ἀποτὸν βλέπει, μέρος τι
νομίζει μὲν μένουσαν τὰ καὶ ἀσθενῆ καὶ πολυσχιδοῦς· Καὶ πρὸς μέρος βλέ-
πει· Καὶ δὲ ἀπὸ τοῦ ὅλου χωρὶς μιᾶς ἑνός τινος ἐστι βαθέσι, καὶ δὲ ἄλλο παρὸν
φυτοῦ ἐστι· ἤθους ἐστὶ καὶ συμφέρουσα δὲ ἐν σώματι. πληττόμενον ὑπὸ τῶν
ὅλων, καὶ πᾶν τοῦ τοιούτου ὄχλον ἀπαιτεῖ, Καὶ δὲ καθ' ἕκαστον μετὰ προσελθοῦσι οἰκεῖ
ἐφαπτομένη αὐτῆς καὶ θεραπεύουσα τὰ ἔξωθεν, καὶ προσοῦσα καὶ ἐν ἑαυτῇ τὸ
λίαν δὲ ἔσω. ἔνθα καὶ συμβαίνει αὐτῇ δὲ λεγόμενον πληροφορεῖσθαι·
ἐν ὅλῳ μὲν τοῖς τοῦ σώματος γίνεσθαι, ἁμαρτοῦσι τοῦ βλαβεῖσι τοῦ ἐν
τῇ διοικήσει τοῦ κρείττονος. ὃ καὶ πρᾶγμα τῇ ψυχῇ τῇ ὅλῃ. δὲ δὲ περὶ τοῦ
πάντα πολυτελῶς ἀμείνων ἀναδέχεσθαι. ἢ λυπεῖσθαι καὶ παθοῦσα. Καὶ πρὸς
τὸ σημεῖον ἐστι. Καὶ τὴν αἴσθησιν ἐφ' τοῦ ἐστι. διὰ δὲ κωλύεσθαι τῶν ἐν
νεότητι κατ' ἀρχάς, τὰ θάπτεται μεγάλη καὶ ἐν ἀποκρίσει εἶναι. ἐπὶ συμφ-
ωνίαν πρὸς νόησιν λύκαινα τὰ ἐν τῷ σημαίνω καὶ ἀναβαίνει, ὅταν
χωρισθῇ ἐξ αὐτῆς ἐν αὐτοῖς ἄγεσθαι ὄντες. ἐν γάρ τι ἀνοῦσι δὴ ἐν ἄλλῳ ὑπε-
χοντι· γίνονται οὖν οἷον ἀμφίβιοι ἐξ ἀνάγκης, τὸν τε ἐκεῖ βίον τόν
τε ἐνταῦθα παρὰ μέρος βιοῦντες· πλεονάζοντα ὅταν. αἱ δὲ δύνανται πλεῖον
τῷ νῷ συνεῖναι· τὸν δὲ ἐνθάδε πλεῖον, αἷς τὸ ἐναντίον ἢ φύσει ἢ τύ-
χαις ὑπῆρξεν. αἱ δὲ ὑποσημαίνει ὁ Πλάτων ἠρέμα, ὅτε δὲ γὰρ
αὐτὰς ἐκ τοῦ ὑστέρου κρατῆρος Καὶ μέρη ποιεῖ, τότε καὶ φησὶν ἀναγκαῖον
εἶναι εἰς γένεσιν ἰέναι, ἐπειδὴ τοιαῦτα μέρη ἡ τοιαύτη. ἢ δὲ λέγει
σπείρειν τὸν θεὸν αὐτάς, οὕτως ἀκουστέον, ὥσπερ ὅταν καὶ λέγοντα τὶς
οἷον δημηγοροῦντα ποιεῖ· ὡς γὰρ ἐν φύσει εἰσὶ τῶν ὅλων, ταῦτα ὑπο-
θέσεις γίνεσθαι τὰ καὶ ποιεῖ· εἰς δεῖξιν προάγων ἐφεξῆς τὰ ἀεὶ οὕτω
γινόμενά τε καὶ ὄντα. οὐ τοίνυν διάφωνα ἀλλήλοις. ἥ τε εἰς γένεσιν
σπορά. ἥ τε εἰς τελείωσιν κάθοδος τοῦ παντός. ἥ τε δίκη. τό τε σπήλαιον.
ἥ τε ἀνάγκη. τό τε ἑκούσιον. ἐπεί περ ἔχει δὲ ἑκούσιον ἡ ἀνάγκη. καὶ

Quomodo praecipitos aggrediatur Aristoteles [illegible]

πλημμυρεῖσθαι.

[illegible]

ἐν δὲ τῷ ὅ ἐστι πρὸ τῶν ὄντων, μένει μὲν πολὺ μᾶλλον ἐνταῦθα τὸ ἕν· μένοντος δὲ
αὐτοῦ, οὐκ ἄλλου ποιοῦντος κατ' αὐτὸ τὰ ὄντα· ἀρκεῖ ἄρ' αὐτὸ γεννῆσαι τὰ ὄντα.
Καὶ ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν ἦν, τοῦ πρώτου τῆς μονάδος ἐπὶ πᾶσιν ἀριθμοῖς
πρώτως καὶ ἀληθῶς, καὶ οὐκ ἐπίσης ἐκεῖ τοῦ μεταλαμβάνοντος τῶν ὕστερον
αὐτῆς, οὕτω καὶ ἐνταῦθα· ἕκαστον μὲν ὧν μετὰ τὸ πρῶτον, ἔχει τι ἐκείνου οἷον
εἶδος ἐν αὐτῷ· καὶ ἅμα μὲν ἡ μετάληψις, ὅ προσὸν ὑπόστασιν αὐτῶν. ἐνταῦ-
θα δὲ, ὅτι ἴχνος τοῦ ἑνός, τὴν οὐσίαν αὐτοῖς ὑπεστήσατο· ὥστε τὸ εἶναι ὅτι εἶναι,
ἴχνος ἑνός. καὶ τὸ εἶναι δὲ τοῦτο, ἡ τῆς οὐσίας δηλωτικὴ ἐπονομασία. ἀπὸ τοῦ
ἓν εἴ τις λέγοι γεγονέναι τὸ εἶναι, τάχ' ἂν τύχοι τοῦ ἀληθοῦς. τὸ γὰρ λεγόμενον
ὂν τοῦτο, πρῶτον ἐκ τοῦ ἑνὸς οἷον ὀλίγον προβεβηκός, οὐκ ἠθέλησεν ἔτι πρό-
σω ἐλθεῖν· μεταστραφὲν δὲ, εἰς ὃ ἔστη εἴσω, καὶ ἐγένετο οὐσία. καὶ ἑστία ἁπάντων.
οἷον ἐπὶ φθόγγου ἐπερείσαντος αὐτὸν τοῦ φωνοῦντος, ἀφίσταται τὸ ἕν. δηλοῦν
τι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τὸ ὄν, σημαῖνον τὸ φθεγξάμενον ὡς δυνατὸν ἦν. οὕτως
ἡ μὲν γενομένη ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶναι, μίμησιν ἔχοντα, ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ
ῥυέντα· ἡ δὲ ἰδοῦσα καὶ ὑποκινηθεῖσα τῷ θεάματι, καὶ μιμουμένη ὃ εἶδεν, ἀπέρρη-
ξε φωνὴν τὴν ὄν, καὶ τὸ εἶναι. καὶ οὐσία. καὶ ἑστίαν. οὗτοι γὰρ οἱ φθόγγοι θέλουσι
σημαίνειν τὴν ὑπόστασιν, γεννηθέντος ὠδῖνι τοῦ φθεγγομένου· ἀπομιμού-
μενοι ὡς οἷόν τε αὐτοῖς, τὴν γένεσιν τοῦ ὄντος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὥς τις ἐθέλει
λελέχθω. τῆς δὲ γενομένης οὐσίας ἀδέου οὔσης, οὐ γὰρ δὴ ἄλλο τι αὐτῆς ἄν τις
ἐκεῖθεν γεννηθῆναι, καὶ ἀδέου οὐ τινὸς ἀλλὰ παντός, ὡς μὴ ἂν ὑπολιπεῖν τι
ἄλλο, ἀνάγκη ἀνείδεον ἐκεῖνο εἶναι. ἀνείδεον δὲ ὄν, οὐκ οὐσία. τόδε γάρ τι δεῖ
οὐσίαν εἶναι. τοῦτο δέ, ὡρισμένον. τὸ δέ, οὐκ ἔστι λαβεῖν ὡς τόδε. ἤδη γὰρ
οὐκ ἀρχή, ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον, ὃ τόδε εἴρηκας εἶναι. εἰ οὖν τὰ πάντα ἐν τῷ γε-
νομένῳ, τί τῶν ἐν τούτῳ ἐκεῖνο ἐρεῖς· οὐδὲν δὲ τούτων ὄν, μόνον ἂν λέγοιτο
ἐπέκεινα τούτων. ταῦτα δὲ τὰ ὄντα καὶ τὸ ὄν· ἐπέκεινα ἄρα ὄντος. τὸ γὰρ
ἐπέκεινα ὄντος, οὐ τόδε λέγει· οὐ γὰρ τίθησιν· οὐδὲ ὄνομα αὐτοῦ λέγει.
ἀλλὰ φέρει μόνον τὸ μὴ τοῦτο. τοῦτο δὲ ποιοῦν, οὐδαμοῦ αὐτὸ περιλαμ-
βάνει. γελοῖον γὰρ ζητεῖν ἐκείνην τὴν ἄπλετον φύσιν περιλαμβάνειν.
ὁ γὰρ τοῦτο βουλόμενος ποιεῖν, ἀπέστησεν αὐτὸν καὶ τοῦ ὁπωσοῦν καὶ κατὰ
βραχύ, εἰς ἴχνος αὐτοῦ ἰέναι· ἀλλ' ὥσπερ τὴν νοητὴν φύσιν βουλόμενος ἰδεῖν,

τὸ ΕΙΝΑΙ ἴχνος ΕΝΟΣ.

τὸ πρῶτον ἓν ἀνίδεον.

οὐδὲ μὴ φαντασίαις αἰσθητῶν ἐχόντων, ἀλλ' ὥσπερ ὅ ἐστιν ἐπέκεινα τῶν αἰσθητῶν, οὕτως ὁ θεάσασθαι θέλων τὸ ἐπέκεινα τοῦ νοητοῦ, τὸ νοητὸν πᾶν ἀφεὶς θεάσεται· ὅτι μὲν ἔστι, διὰ τούτου μαθών· οἷον δέ ἐστι τοῦτο, ἀφείς. τὸ δὲ οἷον, σημαίνοι ἂν τὸ οὐχ οἷον· οὐ γὰρ ἔνι οὐδὲ τὸ οἷον, ὅτῳ μηδὲ τὸ τί. ἀλλ' ἡμεῖς ταῖς ἡμετέραις ὠδῖσιν, ἀποροῦμεν ὅ τι χρὴ λέγειν· καὶ λέγομεν περὶ οὐ ῥητοῦ καὶ ὀνομάζομεν, σημαίνειν αὐτοῖς ἐθέλοντες ὡς δυνάμεθα. τάχα δὲ καὶ τὸ ἓν ὄνομα τοῦτο, ἄρσιν ἔχει πρὸς τὰ πολλά. ὅθεν καὶ Ἀπόλλωνα οἱ Πυθαγορικοὶ συμβολικῶς πρὸς ἀλλήλους

ζη

ἐσήμαινον, ἀποφάσει τῶν πολλῶν. εἰ δὲ θέσις τις τὸ ἕν, τό τε ὄνομα τό τε δηλούμενον, ἀσαφέστερον ἂν γίνοιτο, τοῦ εἰ μή τις ὄνομα ἔλεγεν αὐτοῦ. τάχα γὰρ τοῦτο ἐλέγετο, ἵνα ὁ ζητήσας, ἀρξάμενος ἀπ' αὐτοῦ ὃ πάντως ἁπλότητός ἐστι σημαντικόν, ἀποφήσῃ τελευτῶν καὶ τοῦτο· ὡς τεθὲν μὲν ὡς οἷόν τε καλῶς τῷ θεμένῳ, οὐκ ἄξιον μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰς δήλωσιν τῆς φύσεως ἐκείνης. ὅτι μηδὲ ἀκουστῷ ἐκεῖνο· μηδὲ τῷ ἀκούοντι δηλοῦσθαι, ἀλλὰ τῷ ὁρῶντι, εἴπερ τι. ἀλλ' εἰ ὁ ὁρῶν, εἶδος ζητεῖ βλέπειν, οὐδὲ τοῦτο εἴσεται. ἀλλ' ἐπεὶ διττὸν καὶ τὸ ὁρᾶν, ὥσπερ ἐπὶ ὀφθαλμοῦ· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ὅραμα αὐτῷ, τὸ εἶδος τὸ τοῦ αἰσθητοῦ· τὸ δὲ δι' οὗ ὁρᾷ τὸ εἶδος αὐτοῦ, ὃ καὶ αὐτὸ αἰσθητόν ἐστιν αὐτῷ, ἕτερον ὂν τοῦ εἴδους. αἴτιον δὲ τῷ εἴδει τοῦ ὁρᾶσθαι. ἐν μὲν τῷ εἴδει καὶ ἐπὶ τοῦ εἴδους, συνορώμενον. διὸ οὐκ ἐνάργειαν τότε δίδωσι τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ. ἅτε τοῦ ὄμματος τεταμένου πρὸς τὸ πεφωτισμένον. ὅταν δὲ μηδὲν ἄλλο ἢ παρ' αὐτό, ἀθρόᾳ ἂν ἴδοι τῇ προσβολῇ. καίτοι καὶ τότε ἑώρα ἐπερειδόμενον ἄλλῳ. μόνον δὲ αὐτὸ γινόμενον, μὴ πρὸς ἑτέρῳ, οὐ δύναιτ' ἂν ἡ αἴσθησις λαβεῖν. ἐπεὶ καὶ τοῦ ἡλίου τὸ φῶς τὸ ἐν αὐτῷ, τάχα ἂν τὴν αἴσθησιν διέφυγεν, εἰ μὴ ὄγκος ὑπῆν αὐτοῦ στερεώτε-

ζη

ρος. εἰ δέ τις φῶς πᾶν εἶναι αὐτὸν λέγοι, τοῦτο ἄν τις λάβοι πρὸς δήλωσιν τοῦ λεγομένου. ἔσται γὰρ φῶς ἐν οὐδενὶ εἴδει τῶν ἄλλων ὁρωμένων, καὶ ἴσως ὁρατὸν μόνον. τὰ γὰρ ἄλλα ὁρατά, οὐ φῶς μόνον. οὕτω τοίνυν καὶ ἡ τοῦ νοῦ ὄψις, ὁρᾷ μὲν καὶ αὕτη δι' ἄλλου φωτὸς τὰ πεφωτισμένα ἐκείνῃ τῇ πρώτῃ φύσει, καὶ ἐν ἐκείνοις ὄντος ὁρᾷ. νεύουσα μέντοι πρὸς τὴν τῶν καταλαμπομένων φύσιν, ἧττον αὐτὸ ὁρᾷ. εἰ δὲ ἀφήσει τὰ ὁρώμενα, καὶ δι' οὗ εἶδεν εἰς αὐτὸ βλέποι, φῶς ἂν καὶ φωτὸς ἀρχὴν ἂν βλέποι. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ ὡς ἔξω ὄντα, δεῖ τὸν νοῦν τοῦτο τὸ φῶς βλέπειν, πάλιν ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἰτέον. ὅς ποτε καὶ αὐτός, οὐ τὸ ἔξω

τὸ ἐν κακῷ τῷ σώματι εἶναι· οὐδ' ἡ Ἐμπεδοκλέους φυγὴ ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ πλά-
νη· οὐδ' ἡ ἁμαρτία ἐφ' ᾗ ἡ δίκη· οὐδ' ἡ Ἡρακλείτου ἀνάπαυλα ἐν τῇ φυγῇ·
οὐδ' ὅλως τὸ ἑκούσιον τῆς καθόδου καὶ τὸ ἀκούσιον αὖ. πᾶν μὲν γὰρ ἰὸν ἐπὶ
τὸ χεῖρον ἀκούσιον· φορᾷ γε μὴν οἰκείᾳ ἰὸν πάσχον τὰ χείρω ἔχειν λέγεται τὴν ἐφ'
οἷς ἔπραξε δίκην· ὅταν δὲ ταῦτα πάσχῃ καὶ ποιῇ ἀναγκαῖον, ἀιδίως
φύσεως νόμῳ τὸ δὲ συμβαῖνον, εἰς ἄλλου του χρείαν ἐν τῇ προσόδῳ συναντᾷ. κα-
βαῖνον ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ αὐτὸν, θεόν τις λέγοι καταπέμψαι, οὐκ ἂν ἀσύμ-
φωνος οὔτε τῇ ἀληθείᾳ οὔτε ἑαυτῷ ἂν εἴη· καὶ γὰρ ἀφ' ἧς ἀρχῆς ἕκαστα, καὶ τὰ
μεταξὺ ὄντα πολλὰ καὶ τὰ ἔσχατα εἰς αὐτὴν ἀναφέρεται. δυοῖν δὲ τῆς ἁμαρ-
τίας οὔσης, τῆς μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ κατελθεῖν αἰτίᾳ, τῆς δὲ ἐπὶ τῷ ἐνθάδε
γενομένην κακὰ δρᾶσαι· ἡ μέν ἐστιν αὐτὸ τοῦτο ὃ ἔπαθε κατελθοῦσα, τῆς
δὲ τὸ ἧττον εἰς σώματα ἄλλα δῦναι καὶ θᾶττον ἐκ κρίσεως τῆς κατ' ἀξί-
αν ὃ δὴ θεσμῷ θείῳ γινόμενον, διὰ τοῦ τῆς κρίσεως ὀνόματος δηλοῦται· τὸ
δὲ τῆς κακίας ἄμετρον εἶδος, μείζονος καὶ τῆς δίκης ἠξίωται· ἐπιστα-
τησάντων ἀλαστόρων δαιμόνων· οὕτω τοι καὶ τοῦ θείου οὖσα καὶ ἐκ τῶν τόπων τῶν ἄνω
ἐντὸς γίνεται τοῦ σώματος· καὶ θεὸς οὖσα ὕστερος, ῥοπῇ αὐτεξουσίῳ καὶ
αἰτίᾳ δυνάμεως, καὶ τοῦ μετ' αὐτὴν κοσμήσει ὧδε ἔρχεται. κἂν μὲν
θᾶττον φύγῃ, οὐδὲν βέβλαπται, γνῶσιν κακοῦ προσλαβοῦσα, καὶ φύ-
σιν κακίας γνοῦσα, τάς τε δυνάμεις ἄγουσα αὐτῆς εἰς τὸ φανερὸν καὶ δείξασα ἔργα τε
καὶ ποιήσεις, ἃ ἐν τῷ ἀσωμάτῳ ἠρεμοῦντα, μάτην τε ἂν ἦν, εἰς τὸ ἐνερ-
γεῖν ἀεὶ οὐκ ἰόντα· τήν τε ψυχὴν αὐτὴν ἔλαθεν ἂν ἃ εἶχεν, οὐκ ἐκφανέντα
οὐδὲ πρόοδον λαβόντα· εἴπερ πανταχοῦ ἡ ἐνέργεια τὴν δύναμιν ἔδει-
ξε κρυφθεῖσαν ἂν πάντῃ, καὶ οἷον ἀφανισθεῖσαν καὶ οὐκ οὖσαν, μηδέπο-
τε ὄντως οὖσαν. νῦν μὲν γὰρ θαῦμα ἔχει ἕκαστος τῶν ἔνδον ἐκ τοῦ ποικί-
λου τῶν ἔξω, οἷόν ἐστιν, ἐκ τοῦ τὰ γλαφυρὰ ταῦτα δρᾶσαι. εἴπερ οὖν δεῖ
μὴ ἓν μόνον εἶναι, ἐκέκρυπτο γὰρ ἂν πάντα, μορφὴν ἐν ἐκείνῳ οὐκ ἔ-
χοντα· οὐδ' ἂν ὑπῆρχέ τι τῶν ὄντων, εἰ ἔστη ἐκεῖνο ἐφ' ἑαυτοῦ· οὐδ' ἂν
τὸ πλῆθος ἦν ἂν τῶν ὄντων τούτων τῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς γεννηθέντων, μὴ
τῶν μετ' αὐτὰ τὴν πρόοδον λαβόντων ἃ ψυχῶν εἴληχε τάξιν· τὸν αὐτὸν τρό-
πον οὐδὲ ψυχὰς ἔδει μόνον εἶναι, μὴ τῶν δι' αὐτὰς γενομένων φανέντων·

propter quam causam fit κάθοδος

Ἔτι πρὸς καὶ τῇ φύσει τούτου ἐννοητέον, τὸ μὴ ταύτην ποιεῖν καὶ ἐξηγεῖσθαι τι καθ'
οἷον σπέρματος. ἐκ τίνος ἄρα τῆς ἀρχῆς ἀτελὲς τὸ αἰσθητὸν ἴσου σώ-
ματος μὲν ἄρα τοῦ προστιθέναι ἐν τῇ ποιῇ ὕλῃ. τοῦ δὲ μεταὐτὸ, οἷον τι-
νων, δηλονότι ἀφ' αὐτοῦ ὅσα ἐν ἐκείνοις. ἣν οὐκ εἰδήσει τὸ ἀρχαῖον πᾶ-
γεων ταῦτα ἀφθόνῳ. χωρεῖν δὲ ἄρα ἕως εἰς ἔσχατον μέχρι τοῦ δηλαδὴ τοῦ πα-
ὕλην. αἰτία δηλαδὴ μόνως ἁπλῶς τοῦ ἐπὶ πάντας φαύλης συμπτώσεως.
Καὶ οὐδὲν περὶ ὕλην ἄμοιρον αὐτῆς δηλαδὴ ἀμείνης. οὐ γὰρ δὴ κἂν ὁ ἐκεῖ λέγων
ὅτι οὐκ ἄμοιρον εἶναι φύσεως ἀγαθοῦ, καθόσον ἕκαστον οἷον τὴν μεταλα-
μβάνειν. Ἔτι τοίνυν ἄρα ἡ τῆς ὕλης φύσις, ἐχούσης καὶ αὐτὴν μὴ μεταλαχ-
οὖσαν, τοῦ παντὸς ἀγαθοῦ καθόσον δύναται ἕκαστον χορηγοῦντος. εἰ τὴν
ἀκολουθῆσαι δὲ ἀναγκαῖον ἡ λύσις αὐτῆς τοῖς περὶ αὐτῆς αἰτίοις, οὐδαμῶς ἐκ-
δεχωρὶς εἶναι. ἀλλ' ὡς ἀεὶ περὶ ἐκείνης αὐτὴν ἀποθέσαντος, τοῦ καὶ τὸ εἶναι οἷον
ἐν χάριτι δόντος. δεξιὸς οὖν τῶν ἀρίστων ἐν νοητοῖς, τὸ ἐν αἰσθητῷ
κοινῇ ἴσον, τῆς τε δηλαδὴ τῆς τε ἀγαθότητος αὐτῶν. καὶ συνέχεται
πολλῷ ἔλαττον, τά τε νοητῶς τά τε αἰσθητῶς ὄντα. τὰ μὲν πρώτως
ὄντα, τὰ δὲ μετοχῇ τούτων τὸ εἶναι φύσει λαβόντα. μετέχουσι μὲν τῆς
νοητῆς καθόσον δύναται φύσεως. ἐπὶ τῆς δὲ φύσεως ταύτης οὔσης νοητῆς,
τῆς δὲ αἰσθητῆς, ἄμεινον μὲν ψυχῇ ἐν τῷ νοητῷ εἶναι. ἀνάγκη κινουμένη
ἐχθρὸν τὸ αἰσθητὸν μεταλαμβάνειν τοιαύτην φύσιν ἔχουσαν. καὶ οὐ κατὰ
ναντὶ τῆς ... αὐτὴν καὶ αὐτῇ, ἀλλὰ ... τὸ κρεῖττον ... τάξιν ...
οὖσιν ὑπεροχοῦσαν. θεὰς μὲν μοίρας εἶναι, ἐν ἀγάλματι δὲ τοῦ νοητοῦ
οὖσαν, ὡς ὅμορον οὖσαν τῇ αἰσθητῇ φύσει. ... μὲν τι τούτω
τῶν περὶ αὐτῆς. ἀντιλαμβάνεται καὶ περὶ αὐτοῦ, ... αὐτῆς ...
φασιν ... μᾶλλον ... πλέονι ... τὸ ... μὴ ...
σαφῶς ... ἀναλῦσαι. ...
... πάθη προσλαβοῦσα, καὶ μαθοῦσα οἷον ... εἶ-
ναι. καὶ τῇ περὶ ... ὧν οἷον ἐναντίων, οἷον συμφέροντα ...
μαθοῦσι. γνῶσις γὰρ ἐναργεστέρα τἀγαθοῦ, ἡ τοῦ κακοῦ πεῖρα. ...
μῆς ... ἢ ὥστε ἐπιστήμην τὸ κακὸν πρὸ πείρας γνῶναι. ὥσπερ
δὲ ἡ νόσος ... διέξοδος, κατὰ βάσεις εἰς ἔσχατον ... ἐχθρόν. ...

Scientia boni et mali.

φῶς οὐκ ἄλλο τι ἄλλοτε ἴδοι. ἀλλὰ πρὸ τοῦ ἔξω, οἷον ἐν νυκτὶ καὶ μᾶλλον ἐναργέστερό-
τερον ἐν ἀνάρμ[?] θάλμῃ. ἢ συνιζήσας, πρὸ αὐτοῦ δι' αὐτοῦ προπηδήσαν-
τος, ἢ ὅταν μηδὲν ἐθέλῃ βιᾶται τῶν ἄλλων βλέπειν, προβαλὼν τὴν πρὸ αὐ-
τοῦ τῶν βλεφάρων φύσιν. δ' φῶς ὅμως προφέρων. ἢ καὶ πιέσαντος τοῦ ἔ-
χοντος, δ' ἐν αὐτῷ φῶς ἴδοι. τότε γὰρ, οὐχ ὁρῶν ὁρᾷ. καὶ μάλιστα τότε ὁρᾷ. φῶς
γὰρ ὁρᾷ. τὰ δ' ἄλλα φωτοειδῆ μὲν ἦν, φῶς δὲ οὐκ ἦν. οὕτω δὴ καὶ νοῦς, αὑτὸν ἀ-
πὸ τῶν ἄλλων καλύψας καὶ συναγαγὼν εἰς τὸ εἴσω, μηδὲν ὁρῶν, θεάσεται. οὐκ
ἄλλο ἐν ἄλλῳ φῶς. ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον, καθαρὸν ἐφ' αὑτοῦ ἐξαίφνης φα-
νέν. ὥστε ἀπορεῖν ὅθεν ἐφάνη. ἔξωθεν ἢ ἔνδον. καὶ ἀπελθόντος, εἰπεῖν ἔνδον
ἄρα ἦν. καὶ οὐκ ἔνδον αὖ. ἢ οὐ δεῖ ζητεῖν. πόθεν. οὐ γάρ ἐστι τὸ πόθεν. οὔτε γὰρ
ἔρχεται οὔτε ἄπεισιν οὐδαμοῦ. ἀλλὰ φαίνεταί τε καὶ οὐ φαίνεται. διὸ οὐ χρὴ δι-
ώκειν. ἀλλ' ἡσυχῇ μένειν, ἕως ἂν φανῇ, παρασκευάσαντα ἑαυτὸν θεατὴν
εἶναι. ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἀνατολὰς ἡλίου περιμένει. ὁ δὲ ὑπερφανεὶς
τοῦ ὁρίζοντος, ἐξ ὠκεανοῦ φασὶν οἱ ποιηταί, ἔδωκεν αὑτὸν θεάσασθαι τοῖς ὄμ-
μασιν. οὗτος δὲ ὃν μιμεῖται ὁ ἥλιος, ὑπερσχήσει πόθεν; καὶ τί ὑπερβαλὼν
φανήσεται. ἢ αὐτὸν ὑπερσχὼν τὸν νοῦν τὸν θεώμενον. ἑστήξεται μὲν γὰρ
ὁ νοῦς πρὸς τὴν θέαν, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἢ πρὸς τὸ καλὸν βλέπων, ἐκεῖ αὑτὸν πᾶς
τρέπων καὶ διδούς. στὰς δὲ καὶ οἷον πληρωθεὶς μένους, εἶδε μὲν τὰ πρῶτα
καλλίω γενόμενον ἑαυτὸν. καὶ ἐπιστίλβοντα ὡς ἐγγὺς ὄντος αὐτοῦ. ὁ δὲ οὐκ
ἦλθεν ὥσπερ τις προσεδόκα, ἀλλ' ἦλθεν ὡς οὐκ ἐλθών. ὤφθη γὰρ ὡς οὐκ ἐλθὼν ἀλ-
λὰ πρὸ ἁπάντων παρών, πρὶν καὶ τὸν νοῦν ἐλθεῖν. εἶναι δὲ τὸν νοῦν τὸν
ἐλθόντα, καὶ τοῦτον εἶναι καὶ τὸν ἀπιόντα, ὅτι μὴ οἶδε ποῦ δεῖ μένειν. καὶ ποῦ ἐ-
κεῖνος μένει, ὅτι ἐν οὐδενί. καὶ εἰ οἷόν τε ἦν καὶ αὐτῷ τῷ νῷ μένειν μηδαμοῦ, οὐχ
ὅτι ἐν τόπῳ. οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτὸς ἐν τόπῳ. ἀλλ' ὅλως μηδαμοῦ, ἦν ἂν ἀεὶ ἐκεῖ-
νον βλέπων. μᾶλλον δὲ οὐ βλέπων, ἀλλ' ἓν ἐκείνῳ ὤν, καὶ οὐ δύο. νῦν δὲ
ὅτι ἐστὶ νοῦς, οὕτω βλέπει ὅτε βλέπει, τῷ ἑαυτοῦ μὴ νῷ. θαῦμα δὴ πῶς
οὐκ ἐλθὼν πάρεστι. καὶ πῶς οὐκ ὢν οὐδαμοῦ, οὐδαμοῦ οὐκ ἔστιν ὅπου
μὴ ἔστιν. ἔστι μὲν οὖν ἐνταῦθα αὐτόθεν θαυμάσαι. τῷ δὲ γνόντι τὸ ἐναν-
τίον ἄτοπον, θαυμάσαι. μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἦν ἀληθὲς εἶναι, ἵνα τις καὶ θαυμάσῃ.
ἔχει δὲ ὧδε. πᾶν τὸ γινόμενον ὑπ' ἄλλου, ἢ ἐν ἐκείνῳ ἐστὶ τῷ πεποιηκότι,

Elegantis analogia qua intelligitur quomodo seipsa intelligat Mens.

Intra nos expectandum[?] Deum.

Sol oriens ex alto.

Quomodo abeat Mens in tenebras

Quando aliud ipsa τὸ πρῶτον subsistit, ut si careret a primo, quod non est aliquid, neque alicubi, sed ubique.

Ut quodammodo nos intelligi[?] sine [illegible].

ἢ ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ὅτι ἤ τι μετ' αὐτὸ ποιεῖ ἢ αὐτό. ἅπαντα γὰρ τὰ γενόμενα ὑπ' ἄλλου, καὶ πρὸς
τὴν γένεσιν δεηθέντα ἄλλου, ἄλλου ἐστὶ πάντως. διὸ καὶ ἐν ἄλλῳ. πεφυκότ-
ων οὖν, τὰ μὲν ὕστατα ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν ὑστάτοις. τὰ δὲ ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς προτέ-
ροις. καὶ ἄλλο ἐν ἄλλῳ, ἕως εἰς τὸ πρῶτον ἀρχῆς. ἀρχὴ δὲ ἀεί τι μένουσα οὐκ ἔχουσα
πρὸ αὐτῆς, οὐ τυγχάνει ἐν οὐδετέρῳ ἄλλῳ· μὴ ἔχουσα γοῦν ἐν ὅτῳ αὐτή, τῶν ἄλλων ὄντων
ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν, τὰ ἄλλα περιείληφε πάντα αὐτή. περιλαβοῦσα δὲ οὐ
διειλημμένη εἰς αὐτά. καὶ ἔχει, οὐκ ἐχομένη. ἔχουσα δὲ καὶ αὐτή, οὐκ ἐχομένη,
οὐκ ἔστιν ὅπου μὴ ἔστιν. ὃ γὰρ μὴ ἔστιν, οὐκ ἔχει. εἰ δὲ μὴ ἔχεται, ὑπὸ οὐδενὸς
ἐστὶ ἔστι, καὶ οὐκ ἔστι. τὸ μὲν μὴ περιέχεσθαι, οὐκ οὖν ἐστι. τῷ δ' εἶναι πάν-
τος ἡ ἀφή, οὐδαμοῦ κωλυομένη εἶναι. ὃ γὰρ ἂν κινεῖται, ὥστε
ὑπ' ἄλλου. καὶ τὸ ἐφεξῆς ἄλλοι εἰς αὐτό. καὶ μέχρι τούτου ὁδός, καὶ οὐ
ἄνωθέν τι ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλὰ δεῖ λαβεῖν τοῖς μετ' αὐτόν. τὰ μὲν γὰρ ἐν τίνι, ἐν
ἄλλῳ, ἔστιν. ὅτι δὲ μὴ πού, γνώριμόν ἐστι ὅπου μή. ὃ γὰρ μὴ ἐν θατέρῳ, δῆλον
ὅτι ἄλλος αὐτὸν κατέχει τόπος. καὶ ἐν θατέρῳ, ἐν ἄλλῳ. ὥστε τὸ ὅλως, οὐ πού.
εἰ οὖν ἀληθὲς τὸ οὐ πού, καὶ ὅλως τὸ πού, ἵνα μὴ ἐν ἄλλῳ, οὐδενὸς ἀλλὰ
τόπος αὐτοῦ. εἰ δὲ μηδενὸς ἀπόστασις, οὐ πού ὤν, πανταχοῦ ἔσται ὑφ' αὐτοῦ.
οὐ δὲ γὰρ τὸ μέν τι αὐτοῦ ὡδί, τὸ δὲ ὡδί. οὐ μόνον οὐ δὴ ὅλον ὡδί. ὡς περιέχον
πανταχοῦ, οὐδενὸς ἐν ᾧ ἔχοντος αὐτό, οὐδὲ μὴ ἔχοντος. ἐχομένου ἄρα ὅ
τι οὖν ὅσα ἐστὶ καὶ τὸν κόσμον. ὅτι ἐπεὶ μηδεὶς κόσμος πρὸ αὐτοῦ, ἐκ-
εῖνος κόσμου αὐτός. οὐ δ' ἐν τόπῳ. τίς γὰρ τόπος, πρὶν κόσμον εἶναι.
τὰ δὲ μέρη, ἀνήρτημένα εἰς αὐτόν, καὶ ἐν ἐκείνῳ. ψυχὴ δὲ, οὐ μὲν ἐκείνῳ,
ἀλλ' ἐκεῖνος ἐν αὐτῇ. οὐ δὲ γὰρ τόπος τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ. ἀλλὰ ψυχὴ μέν,
ἐν νῷ. σῶμα δέ, ἐν ψυχῇ. νοῦς δέ, ἐν ἄλλῳ. τούτου δὲ οὐκέτι ἄλλο,
ἵν' ἂν ἦν ἐν αὐτῷ. οὐ μὲν ὅτερ' οὖν ἄρα. ταύτῃ γοῦν, οὐδαμοῦ. ποῦ οὖν τὰ
ἄλλα. ἐν αὐτῷ. οὔτε ἄρα ἀφέστηκε τῶν ἄλλων, οὔτε αὐτὸς ἐν αὐτοῖς
ἐστὶν. οὐδέ ἐστιν οὐδὲν ἔχων αὐτό, ἀλλ' αὐτὸ ἔχει τὰ πάντα. διὸ καὶ τῷ
τὸ ἀγαθὸν τῶν πάντων, ὅτι καὶ ἔστι. καὶ ἀνήρτηται πάντα εἰς αὐτό, ἄλλο
ἄλλως. διὸ καὶ ἀγαθώτερα ἕτερα ἑτέρων. ὅτι καὶ μᾶλλον ὄντα ἕτε-
ρα ἑτέρων. ἀλλὰ σύ, μὴ μοι διὰ τῶν ἑτέρων αὐτὸ ὅρα. εἰ δὲ μή, ἴχνος
ἂν ἴδοις οὐκ αὐτό. ἀλλ' ἐννόει, τί ἂν εἴη τοῦτο, ὃ ἔστι λαβεῖν. ἀφ' ἑαυτοῦ.

ἐφ' ἑαυτοῦ ὄν.

Εἰ δὲ ἐνῆν ἀναβῆναι, ἀλλ' ἂν ἄγνως ἐν ἐνεργείᾳ ἐξ αὐτῆς, καὶ μὴ διωκηθεῖσαν
μῆναι ἐφ' αὐτῆς· φύσει δὲ ἀναγκαίᾳ καὶ νόμῳ μέχρι ψυχῆς ἡ θεῖα· ἔσχατος γὰρ αὐτῇ
τοῦτο. ταύτῃ δὲ ἡ φύσις παραδοῦσα αὐτὴν παρέχειν ἀναγκαζομένη, οὕτως ἐκ
ψυχῆς ἐνέργεια. τὸ μὲν μετ' αὐτήν, ταύτῃ δέ· τὸ δὲ πρὸ αὐτῆς ἡ θεωρεῖ συνόντων· τῆς
μὲν παρὰ μοῖρας, καὶ χρόνου ἐγγενομένου τοιούτου, καὶ ἐν τῷ χρόνῳ γινομένης ἐπι-
στροφῆς πρὸς τὰ ἀμείνω. τῇ δὲ χωριζομένῃ τοῦ παντὸς εἶναι, τὸ μὴ δὲ ἐν τῷ χρόνῳ
ἐργῶς γεγονέναι. ἀποθεωρεῖ δὲ κατανοοῦσα περί τε τὰ πρὶν ὄντα ταῦτα αὐτήν,
ἐξηρτημένα τε ὧν πρὸ αὐτῆς ἀεί· ἢ ἀμφίβιον οὖσα καὶ ἀμφοῖν· λαμβάνουσα μὲν
ἐκεῖθεν· χορηγοῦσα δέ, ἅμα ἐν τῷδε· ὥσπερ ἀμηχανοῦντα, μὴ καὶ τούτων φα-
ντασίας ψυχῇ οὔσῃ. Καὶ εἰ χρὴ παρὰ δόξαν τῶν ἄλλων τολμῆσαι τὸ φαινόμενον
λέγειν σαφέστερον, οὐ πᾶσα οὐδ' ἡμετέρα ψυχὴ ἔδυ· ἀλλ' ἔστι τι αὐτῆς ἐν
τῷ νοητῷ ἀεί· τὸ δὲ ἐν τῷ αἰσθητῷ εἰ κρατοῖ, μᾶλλον δὲ εἰ κρατοῖτο καὶ θορυ-
βοῖτο, οὐκ ἐᾷ αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς ὧν θεᾶται τὸ τῆς ψυχῆς ἄνω· τότε γὰρ
ἔρχεται εἰς ἡμᾶς τὸ νοηθέν, ὅταν εἰς αἴσθησιν ἥκῃ καταβαῖνον· οὐ γὰρ πᾶν
ὃ γίνεται περὶ ὁτιοῦν μέρος ψυχῆς γιγνώσκομεν, πρὶν ἂν εἰς ὅλην τὴν ψυχὴν ἥκῃ·
οἷον καὶ ἐπιθυμία ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ μένουσα οὐ γιγνώσκεται ἡμῖν· ἀλλ' ὅταν
τῇ αἰσθητικῇ τῇ ἔνδον δυνάμει ἢ καὶ διανοητικῇ ἀντιλαβώμεθα, ἢ ἀμφοῖν.
πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἔχει τι καὶ τοῦ κάτω πρὸς σῶμα, καὶ τοῦ ἄνω πρὸς νοῦν.
Καὶ ἡ μὲν ὅλη καὶ ὅλου, τῷ αὐτῆς μέρει τῷ πρὸς τὸ σῶμα, τὸ ὅλον κοσμεῖ ὑπερ-
έχουσα ἀπόνως, ὅτι μηδὲ ἐκ λογισμοῦ ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ νῷ· ὡς ἡ τέχνη οὐ βου-
λεύεται, τὸ κάτω αὐτῆς κοσμούσης ὅ τι ὅλον. αἱ δ' ἐν μέρει γενόμεναι καὶ μέ-
ρους, ἔχουσι μὲν καὶ αὗται τὸ ὑπερέχον· ἀσχολοῦνται δὲ τῇ αἰσθήσει καὶ ἀντιλήψει,
πολλῶν ἀντιλαμβανόμεναι τῶν παρὰ φύσιν, καὶ λυπούντων καὶ ταρα-
ττόντων· ἅτε οὗ ἐπιμελοῦνται μέρους καὶ ἐλλιποῦς, καὶ πολλὰ ἔχοντος τὰ ἀλλό-
τρια κύκλῳ· πολλὰ δὲ ὧν ἐφίεται· καὶ
ἥδεται δέ· καὶ ἡ ἡδονὴ ἠπάτησεν· ἔστι δὲ
καὶ αὐτὴ ἀνήδονον, ὅταν πρόσκαι-
ρον ἡδονὴ ᾖ· ἡ δὲ διαγωγὴ
ὁμοία :-

ζ

ψυχῆς ἀνάβασις

Ani..
...
...

Πλωτίνου ἐννεάδος τετάρτης, περὶ τοῦ εἰ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ μία.

Ἆρ' ὥσπερ ψυχὴν ἑκάστου μίαν φαμὲν εἶναι, ὅτι πανταχοῦ τοῦ σώματος ὅλη πάρεστι καὶ ἔστιν ὄντως τὸν τρόπον τοῦτον μία, οὐκ ἄλλο μέν τι αὐτῆς ὡδί, ἄλλο δὲ ὡδὶ τοῦ σώματος ἔχουσα, ἔν τε τοῖς αἰσθητικοῖς οὕτως ἡ αἰσθητική, καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς δὲ ὅλη πανταχοῦ ἐν ἑκάστῳ μέρει, οὕτως καὶ ἡ ἐμὴ καὶ ἡ σὴ μία, καὶ πᾶσαι μία; καὶ ἐπὶ τοῦ παντὸς ἡ ἐν πᾶσι μία, οὐχ ὡς ὄγκῳ μεμερισμένη, ἀλλὰ πανταχοῦ ταὐτόν. διὰ τί γὰρ ἡ ἐν ἐμοὶ μία, ἡ δ' ἐν τῷ παντὶ οὐ μία; οὐ γὰρ ὄγκος οὐδὲ ἐκεῖ, οὐδὲ σῶμα. εἰ μὲν οὖν ἐκ τῆς τοῦ παντὸς καὶ ἡ ἐμὴ καὶ ἡ σή, μία δὲ ἐκείνη, καὶ ταύτας δεῖ εἶναι μίαν. εἰ δὲ καὶ ἡ τοῦ παντὸς καὶ ἡ ἐμὴ ἐκ ψυχῆς μιᾶς, πάλιν αὖ πᾶσαι μία. αὕτη τοίνυν τίς ἡ μία; ἀλλὰ πρότερον λεκτέον, εἰ ὀρθῶς λέγεται τὸ μίαν τὰς πάσας, ὥσπερ ἡ ἑνὸς ἑκάστου. ἄτοπον γάρ, εἰ μία ἡ ἐμὴ καὶ ἡ ὁτουοῦν ἄλλου· ἐχρῆν γὰρ ἐμοῦ αἰσθανομένου καὶ ἄλλον αἰσθάνεσθαι, καὶ ἀγαθοῦ ὄντος ἀγαθὸν ἐκεῖνον εἶναι, καὶ ἐπιθυμοῦντος ἐπιθυμεῖν, καὶ ὅλως ὁμοπαθεῖν ἡμᾶς τε πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸ πᾶν, ὥστε ἐμοῦ παθόντος συναισθάνεσθαι τὸ πᾶν. πῶς δὲ καὶ μιᾶς οὔσης ἡ μὲν λογική, ἡ δὲ ἄλογος, καὶ ἡ μὲν ἐν ζῴοις, ἡ δὲ ἐν φυτοῖς ἄλλη; πάλιν δὲ εἰ μὴ θησόμεθα ἐκείνως, τό τε πᾶν οὐκ ἔσται μία, μία τε ἀρχὴ ψυχῶν οὐχ εὑρεθήσεται.

ὑποστατικὸν πλῆθος

Πρῶτον μὲν οὖν, οὐκ εἰ ἡ ψυχὴ ἡ μία ἡ ἐμὴ καὶ ἡ ἄλλου, ἤδη καὶ τὸ συναμφότερον τῷ συναμφοτέρῳ ταὐτόν. ἐν ἄλλῳ γὰρ καὶ ἐν ἄλλῳ ταὐτὸν ὄν, οὐ ταὐτὰ πάθη ἕξει ἐν ἑκατέρῳ· ὡς ἄνθρωπος ὁ ἐν ἐμοὶ κινουμένῳ καὶ σοὶ μὴ κινουμένῳ, ἐν ἐμοὶ μὲν κινούμενος, ἐν σοὶ δὲ ἑστὼς ἔσται. καὶ οὐκ ἄτοπον οὐδὲ παραδοξότερον τὸ ἐν ἐμοὶ καὶ σοὶ ταὐτὸν εἶναι. οὐ δὴ ἀνάγκη αἰσθανομένου ἐμοῦ καὶ ἄλλον πάντη τὸ αὐτὸ πάθος ἔχειν. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς σώματος τὴν ἑτέραν χεῖρα τὸ πάθημα τῆς ἑτέρας ᾔσθετο, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ὅλῳ. εἰ δὴ ἔδει καὶ τὸ ἐμὸν γιγνώσκειν σέ, ἕν τι ἐξ ἀμφοῖν ὄν, συνημμένον σῶμα ἔχειν ἔδει· οὕτω γὰρ συναφθεῖσαι ᾐσθάνοντο ταὐτόν. ἐνθυμητέον δὲ καὶ ὡς πολλὰ καὶ λανθάνει τὸ ὅλον καὶ τῶν ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι γιγνομένων, καὶ τοσούτῳ, ὅσῳ ἂν μέγεθος ἔχῃ τὸ σῶμα πολύ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν κητῶν λέγεται τῶν μεγάλων, ἐφ' ὧν παθήματός τινος περὶ τὸ μέρος ὄντος, τῷ ὅλῳ αἴσθησις διὰ μικρότητα τοῦ κινήματος οὐδεμία προσέρχεται. ὥστε οὐκ ἀνάγκη διάδηλον τὴν ἀντίληψιν τῷ ὅλῳ καὶ παντὶ σαφῆ ἐνδεᾶσθαι,

Falsa

καθαρόν. οὐ δεῖ νοῦν ἵνα μὴ γνῷ μετ' ἐχόντων ἁπάντων αὐτό, μηδενὸς ἔχοντ

αὐτό. ἄλλο μὲν γάρ, ἡ δὲ τοιοῦτον. δεῖ τι λαβεῖν τὸ νοῆσαι. Τίς ἂν οὖν τὴν

δύναμιν αὐτοῦ ἴδοι, ὁμοῦ πᾶσαν. εἰ γὰρ ὁμοῦ πᾶσαν, τί ἂν αὐτοῦ διαφέ-

ροι; κατὰ μέρος ἄρα. ἀλλὰ προσβαλεῖς μὲν ἀθρόως ὁ προσβάλλων, ὅλον

δ' οὐκ ἀπαγγελεῖς. εἰ δὲ μή, νοῦς νοῶν ἔσῃ. κἂν τύχῃς, ἐκεῖνος δέ σε φεύ-

ξεται. μᾶλλον δὲ σὺ αὐτόν. ἀλλ' ὅταν μὲν ὁρᾷς, ὅλον βλέπε. ὅταν δὲ νο-

ῇς, ὅ τι ἂν μνημονεύσῃς αὐτοῦ, νόει ὅτι τἀγαθόν. ζωῆς γὰρ ἔμφρονος καὶ νο-

ερᾶς αὐτὸς δύναμις, ἀφ' οὗ ζωὴ καὶ νοῦς, ὅτι οὐσία. καὶ τοῦ ὄντος, ὅτι

ἕν. ἁπλοῦν γάρ. καὶ πρῶτον, ὅτι ἀρχή. ἀπ' αὐτοῦ γὰρ πάντα. ἀπ' αὐ-

τοῦ κίνησις ἡ πρώτη. οὐ γὰρ ἐν αὐτῷ. ἀπ' αὐτοῦ στάσις, ὅτι αὐτὸς μὴ ἐδεῖτο. οὐ γὰρ κι-

νεῖται. οὐδὲ ἕστηκεν. οὐδὲ γὰρ εἶχεν οὔτε ἐν ᾧ στήσεται, οὔτε ἐν ᾧ κινηθήσεται.

περὶ τί γάρ. ἢ πρός τι. ἢ ἐν τίνι. πρῶτος γὰρ αὐτός. ἀλλ' οὐδὲ πεπερασμέ-

νον. ὑπὸ τίνος γάρ. ἀλλ' οὐδ' ἄπειρος ὡς μέγεθος. ποῦ γὰρ ἔδει προελ-

θεῖν αὐτόν, ἢ ἵνα τι πορίζηται αὐτῷ οὐδενὸς δεομένῳ. τὸ δ' ἄπειρον, ἡ δύνα-

μις ἔχει. οὐ γὰρ ἄλλως ποτὲ οὐδ' ἐπιλείψει. ὅπου καὶ τὸ μὴ ἐπιλείπειν

δι' αὐτόν. καὶ τὸ ἄπειρον τούτῳ, τῷ μὴ πλέον ἑνὸς εἶναι, μηδὲ ἔχειν πρὸς

ὃ ὁριεῖ τι τῶν ἑαυτοῦ. τῷ γὰρ ἓν εἶναι, οὐ μεμέτρηται. οὐδ' εἰς ἀριθμὸν ἥκει.

οὔτ' οὖν πρὸς ἄλλο, οὔτε πρὸς αὐτὸ πεπέρανται. ἐπεὶ οὕτως ἂν εἴη καὶ δύο.

οὐδὲ σχῆμα τοίνυν, ὅτι μηδὲ μέρη. οὐδὲ μορφή. μὴ τοίνυν ζήτει θνητοῖς ὄμ-

μασι τοῦτο, οἷόν φησιν ὁ λόγος. μηδ' ὅτι οὕτως ἐστὶν ἰδεῖν, ὡς ἂν ἀξι-

ώσειέ τις αἰσθητὰ εἶναι ὑπολαμβάνων, ἃ μάλιστα πάντων εἶναι.

ὃ γὰρ μάλιστα, τοῦτο μάλιστα οὐκ ἔστι. τὸ δὲ μέγα,

ἥκιστά ἐστι. τὸ δὲ πρῶτον, ἀρχὴ τοῦ εἶναι. καὶ κυριώτερον αὖ τῆς οὐσίας.

ὥστε ἀντιστρεπτέον τὴν δόξαν. εἰ δὲ μή, καταλελειμμένος ἔρημος θεοῦ. οἷοι

οἱ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑπὸ γαστριμαργίας πληρούμενοι, ὧν οὐ θέμις λα-

βεῖν τοὺς ἰόντας πρὸς τὸ θεῖον. νομίσαντες ταῦτα ἐναργέστερα

εἶναι τῆς θέας τοῦ θεοῦ, ᾧ ἑορτάζειν προσήκει, οὐ μετέχουσι τῶν ἐκεῖ

ἱερῶν. καὶ γὰρ ἐν τούτοις τοῖς ἱεροῖς ὁ θεὸς οὐχ ὁρώμενος, ἀπιστεῖν

ποιεῖ ὡς οὐκ ὤν, τοῖς τὸ ἐναργὲς νομίζουσι μόνον, ὃ τῇ σαρκὶ μόνον ἴδοι-

εν. οἷον ἂν εἴ τινες διὰ βίου κοιμώμενοι, ταῦτα μὲν πιστὰ καὶ ἐναργῆ νομίζοι-

Solus filius novit patrem ex parte, alij nonnunquam, qui filius est νοῦ νοῶν, alij venerantur ex aliis.

πῶς ἄπειρον τὸ πρῶτον

Quamobrem multi non habeant fidem iis (?) noetis.

αὐτὸ ἐν τοῖς ὀνείρασιν· ἀλλ' εἴ τις αὐτὸν ἐξεγείρειε αὐτοῖς ἐπιστρέψαντας τοῖς διὰ τῶν ὀ-
φθαλμῶν ἀνεῳγότων ὀφθεῖσι πάλιν καταδαρθάνοιεν. χρὴ δὴ βλέπειν
ὧν ἐκεκάθαρται αὐτοῖς ἡ ... ὀφθαλμοῖς μὲν ἄλλα· ὥσπερ οἱ τυφλοί. Καὶ τὰ ἄλ-
λα ὡσαύτως. Καὶ τῶν νοητῶν ἐστὶν ἄλλα ὁρᾶν, καὶ μὴ ξύνοδον, ἀπιστεῖν νομί-
ζειν ἢ ὁρᾶν· ὥσπερ αὖ τοῖς ὑπνώττουσι τὸ ἐπιτεταγμένον βλέπειν, καὶ τὰς φωνὰς
ἀκηκοέναι, ὅτι μὴ ὁρῶνται. χρὴ δὲ σύνοδον ὡς εἰσὶν ἐπιλελησμένοι,
οὐ καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς νοῦν παρόντος, καὶ ἐφίενται αὐτοῦ. τούτου γὰρ ὀρέγεσθαι
καὶ νοῦν, καὶ ἐφίενται αὐτοῦ φύσει δεῦρο· ὥσπερ ἀπομεμαντευμένοι
ὡς ἄνευ αὐτοῦ, οὐ δύνανται εἶναι. Καὶ τοῦ μὲν καλοῦ ἤδη, οἷον εἰδόσι
καὶ ἐγρηγορόσιν ἡ ἀντίληψις. Καὶ τὸ θάμβος· καὶ τοῦ ἔρωτος ἡ ἔγερ-
σις. Τὸ δὲ ἀγαθόν, ἅτε πάλαι παρὸν εἰς ἔφεσιν σύμφυτον, καὶ κοιμωμένοις
πάρεστι· καὶ οὐ θαμβεῖ ποτε ἰδόντας, ὅτι σύνεστιν ἀεί, καὶ οὔποτε ἡ ἀνάμνη-
σις. οὐ μὴν ὁρῶσιν αὐτό, ὅτι κοιμωμένοις πάρεστι. Τοῦ δὲ καλοῦ ὁ ἔρως
ὅταν παρῇ, ὀδύνας δίδωσιν, ὅτι δεῖ ἰδόντας ἐφίεσθαι. δεύτερος ὢν οὗτος
ὁ ἔρως· καὶ ἤδη συνιέντων μᾶλλον, δεύτερον μηνύει τὸ καλὸν εἶναι. ἡ δὲ
ἀρχαιοτέρα τούτου καὶ ἀναίσθητος ἔφεσις, ἀρχαιότερον φησὶ καὶ τἀγα-
θὸν εἶναι· καὶ πρότερον τούτου. Καὶ οἴονται δὲ τἀγαθὸν λαβόντες, ἀρ-
κεῖν αὐτοῖς ἅπαντας. εἰς γὰρ τὸ τέλος ἀφῖχθαι. τὸ δὲ καλὸν οὔτε πάν-
τες εἶδον γενόμενόν τε καλὸν αὐτῷ οἴονται εἶναι, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς. οὕτω καὶ
τὸ ἐνταῦθα κάλλος· τοῦ γὰρ ἔχοντος τὸ κάλλος εἶναι. καὶ καλοῖς εἶναι ἀρ-
κεῖ, κἂν μὴ ὦσι. τὸ δ' ἀγαθόν, οὐδὲ ἐν τῷ δοκεῖν μόνον ἔχειν. αὐτοί τι ἐ-
θέλουσι γὰρ μάλιστα τοῦ πρώτου. Καὶ φιλονεικοῦσι καὶ ἐρίζουσι τῷ καλῷ
ὡς καὶ αὐτῷ γεγονότι ὥσπερ αὐτοί. οἷον εἴ τις ὕστερος ἀπὸ βασιλέως,
τῷ μετ' αὐτὸν βασιλεῖ ἔχειν εἰς ἀξίωσιν ἴσην βούλοιτο εἶναι, ὡς ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ
αὐτοῦ γεγενημένος· ἀγνοῶν ὡς ἀνήρτηται μὲν καὶ αὐτὸς εἰς
βασιλέα. ἔστι δὲ ἐκεῖνος πρὸ αὐτοῦ. ἀλλ' οὖν ἡ τῆς πλάνης αἰτία,
τὸ μετέχειν ἀμφοτέρους τοῦ αὐτοῦ, καὶ πρότερον τὸ ἓν ἀμφοτέρων εἶναι·
καὶ ὅτι κἀκεῖ, τὸ μὲν ἀγαθὸν αὐτὸ, οὐ δεῖται τοῦ καλοῦ. τὸ δὲ καλὸν, ἐκείνου.
Καὶ ἔστι δὲ τὸ μὲν, ἤπιον· καὶ προσηνές· καὶ ἁβρότερον· καὶ ὡς ἐθέλει
τις, παρὸν αὐτῷ. τὸ δέ, θάμβος ἔχει καὶ ἔκπληξιν· καὶ συμμιγῆ

ἐμοῦ τινος παθόντος· ἀλλὰ συμπαθεῖν μὲν οὐκ ἄτοπον· οὐδ' ἀπογνωστέον.
τὴν σφοδρὰν δὲ αἴσθησιν, οὐκ ἀναγκαῖον γίγνεσθαι· ἀφ' ὧν δὲ ἡμῶν ἐκείνων,
κἂν ἔτι δὲ ἐν ἑτέρῳ, οὐ κατὰ τόπον εἶ [illegible] ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἄλλῳ εἶναι,
ταὐτὸν οὐ κωλύεται· οὐδὲ γὰρ οὕτως ἓν λεγόμενοι, ὡς πάντῃ πλήθους
ἄμοιρον. τοῦτο γὰρ τῇ κρείττονι φύσει δοτέον· ἀλλὰ ἓν καὶ πλῆθος λέγομεν.
καὶ μετέχειν τῆς φύσεως τῆς περὶ τὰ σώματα μεριστῆς γινομένης, καὶ τῆς ἀμερίστου
αὖ. ὥστε πάλιν ἓν εἶναι. ὡς περὶ δὲ ἐπ' ἐμοῦ τὸ γιγνόμενον περὶ τὸ μέρος πά-
θος, οὐ κατακρατεῖ τοῦ ὅλου. ὃ δ' ἂν περὶ τὸ κυριώτερον γένηται, φέρει τι εἰς τὸ μέ-
ρος· οὕτως τὰ μὲν ἐκ τοῦ παντὸς, εἰς ἕκαστον, σαφῆ μᾶλλον, ὁμοπαθούντων
πολλαχοῦ τῷ ὅλῳ· τὰ δὲ παρ' ἡμῶν, ἄδηλον εἰ συντελεῖ πρὸς τὸ ὅλον. καὶ μὴν ἐκ
τῶν ἐναντίων φησὶν ὁ λόγος, καὶ συμπαθεῖν ἀλλήλοις ἡμᾶς· καὶ συναλγοῦντας
ἐκ τοῦ ὁρᾶν, καὶ διαχεομένους, καὶ εἰς τὸ φιλεῖν ἑλκομένους κατὰ φύσιν· μήπο-
τε γὰρ τὸ φιλεῖν, διὰ τοῦτο. εἰ δὲ καὶ ἐπῳδαὶ καὶ ὅλως μαγεῖαι συνάγουσι· καὶ συμ-
παθεῖς πόρρωθεν ποιοῦσι, πάντως τοι διὰ ψυχῆς μιᾶς. καὶ λόγος δὲ ἠρέμα
λεχθεὶς, διέθηκε τὸ πόρρω καὶ κατακούειν πεποίηκε· τὸ διεστὸς ἀμήχανον
ὅσον τόπον. ἐξ ὧν ἔστι τὴν ἑνότητα μαθεῖν ἁπάντων τῆς ψυχῆς μιᾶς οὔσης.
πῶς οὖν ἡ ψυχὴ μία, ἡ μὲν λογική, ἡ δὲ ἄλογος· καί τις καὶ φυτική. ἢ ὅτι τὸ μὲν
ἀμέριστον αὐτῆς, κατὰ τὸ λογικὸν τακτέον, οὐ μεριζόμενον ἐν τοῖς σώμασι. τὸ
δὲ μεριζόμενον περὶ σώματα, ἓν μὲν ὂν καὶ αὐτό, περὶ δὲ τὰ σώματα μεριζόμενον,
παρεχόμενον τὴν αἴσθησιν πανταχοῦ, ἄλλην δύναμιν αὐτῆς θετέον. τό
τε πλαστικὸν αὐτῆς καὶ ποιητικὸν σωμάτων, δύναμιν ἄλλην. οὐχ ὅτι δὲ δυνά-
μεις, οὐ μία· καὶ γὰρ ἐν [?] πολλαὶ δυνάμεις, καὶ ἓν ἐκεῖνο· ἀπ' αὐτῆς, οὕτω πανταχοῦ πά-
σα. καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς μιᾶς ψυχῆς πανταχοῦ λεγομένης εἶναι, ἡ αἴσθησις
οὐκ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν αὐτῆς. ὁ λόγος, οὐ κατὰ τὸ ὅλον. τὸ φυτικὸν καὶ ἐν οἷς
μὴ αἴσθησις· καὶ ὅλως εἰς ἓν ἀνατρέχει ἀποστὰν τοῦ σώματος. τὸ δὲ θρε-
πτικόν, εἰ ἐκ τοῦ ὅλου, ἔχει καὶ ἐκείνης. διὰ τί οὖν οὐ παρὰ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς
τὸ θρεπτικόν· ὅτι τὸ τρεφόμενον μέρος τοῦ ὅλου. ὃ καὶ παθητικῶς αἰσθη-
τικόν. ἡ δὲ αἴσθησις ἡ κρίνουσα μετὰ νοῦ, ἑκάστου· ἣ οὐδὲν ἔδει πλά-
ττειν τὸ ὑπὸ τοῦ ὅλου τὴν πλάσιν ἔχον. ἐπεὶ κἂν ἐποίησεν αὐτήν, εἰ μὴ
ἐν τῷ ὅλῳ τούτῳ ἔδει αὐτὴν εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται, ὡς μὴ θαυμάζ[ειν]

τὴν εἰς ἓν ἀναγωγήν. καὶ γὰρ ζητεῖ ὁ λόγος. πῶς μία. ἆρα γὰρ ὡς ἀπὸ μιᾶς
ἢ μία αἱ πᾶσαι. καὶ εἰ ἀπὸ μιᾶς, μεριζομένης ταύτης, ἢ μενούσης μὲν ὅλης, π-
οιούσης δὲ παρ' αὐτῆς, οὐδὲν ἧττον πολλάς. καὶ πῶς ἂν μένουσα οὐσία, πολλὰς
ποιοῖ ἐξ αὐτῆς. λέγωμεν οὖν θεὸν συλλήπτορα ἡμῖν γενέσθαι παρακαλέ-
σαντες. ὡς δεῖ μὲν εἶναι μίαν πρότερον, εἴπερ πολλαί. καὶ ἐκ ταύτης τὰς πολλὰς
εἶναι. εἰ μὲν οὖν σῶμα εἴη, ἀνάγκη μεριζομένου τούτου, τὰς πολλὰς γίνεσθαι.
ἄλλην πάντη οὐσίαν, τὴν δὲ ἄλλην γινομένην. καὶ ὁμοιομεροῦς οὔσης, ὁμοειδεῖς
πάσας γενομένας, εἶδος ἓν ταὐτὸν φερούσας ὅλον, τοῖς δὲ ὄγκοις ἑτέρας. καὶ εἰ μὲν
κατὰ τοὺς ὄγκους ἐχούσας τὰ ὑποκείμενα ψυχαὶ ἦσαν, ἀλλήλων εἶναι. εἰ δὲ
τῷ εἴδει, μὴ τῷ εἴδει ψυχὰς εἶναι. τοῦτο δέ ἐστι μίαν τὴν αὐτὴν ἐν πολλοῖς σώ-
μασι ψυχὴν ὑπάρχειν. καὶ πρὸ ταύτης τῆς μιᾶς τῆς ἐν πολλοῖς, ἄλλην αὖ εἶναι
μὴ ἐν πολλοῖς. ἀφ' ἧς ἡ ἐν πολλοῖς μία. ὥσπερ εἴδωλον οὖσα πολλαχοῦ φερόμενον,
τῆς ἐν ἑνὶ μιᾶς. οἷον εἰ ἀπὸ δακτυλίου ἑνός, πολλοὶ κηροὶ τὸν αὐτὸν τύπον ἀπο-
μαξάμενοι φέροιεν. ἐκείνως μὲν οὖν ἀνηλίσκετο ἂν ἡ πρώτη εἰς πολλάς. ὡς δὲ τὸ
δεύτερον, ἀσώματον μὲν ἡ ψυχὴ ἐγίνετο. καὶ πάθημα μὲν ὄν, θαυμα-
στὸν οὐδὲν ἔχει μίαν ποιότητα γενομένην ἐξ ἑνός τινος, ἐν πολλοῖς εἶναι. καὶ
εἰ κατὰ τὸ συναμφότερον δὲ ἡ ψυχή, θαυμαστὸν οὐδέν. νῦν δὲ ἀσώματόν τε
αὐτὸ τιθέμεθα, καὶ οὐσίαν. πῶς οὖν οὐσία μία, ἐν πολλαῖς. ἢ γὰρ ἡ μία ἐν πάσαις
ὅλη. ἢ ἀπὸ ὅλης καὶ μιᾶς αἱ πολλαί, ἐκείνης μενούσης. ἐκείνη μὲν οὖν
μία. αἱ δὲ πολλαὶ εἰς ταύτην ὡς μίαν δοῦσαν ἑαυτὴν εἰς πλῆθος, καὶ οὐ δοῦσαν. ἱ-
κανὴ γὰρ πᾶσι παρασχεῖν αὑτήν, καὶ μένειν μία. δύναται γὰρ εἰς πάντα ἅμα,
καὶ ἑκάστου οὐκ ἀποτέτμηται πάντη. τὸ αὐτὸ οὖν ἐν πολλοῖς. μή δή τις
ἀπιστείτω. καὶ γὰρ ἡ ἐπιστήμη ὅλη, καὶ τὸ μέρος αὐτῆς. ὡς μένειν τὴν ὅλην, καὶ ἀπ'
αὐτῆς τὰ μέρη. καὶ τὸ σπέρμα ὅλον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὰ μέρη, ἐν οἷς πέφυκε μερίζεσθαι.
καὶ ἕκαστον ὅλον, καὶ μένει ὅλον, οὐκ ἠλαττωμένον τὸ ὅλον. ἡ δ' ὕλη ἐμέρισε,
καὶ πάντα ἕν. ἀλλ' ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἄν τις εἴποι τὸ μέρος οὐχ ὅλον. ἢ κἀκεῖ, ἐνερ-
γείᾳ μὲν μέρος τὸ προχειρισθέν, οὗ χρεία. καὶ τοῦτο προτέτακται. ἕπεται μέν-
τοι καὶ τὰ ἄλλα δυνάμει λανθάνοντα. καὶ ἔστι πάντα ἐν τῷ μέρει. καὶ ἴσως ταύτῃ
ἡ ὅλη λέγεται. τὸ δὲ μέρος, ἐκεῖ μέν, οἷον ἐνεργείᾳ ἅμα πάντα. ἕτοιμον οὖν
ἕκαστον, ὃ προχειρίσασθαι θέλεις. ἐν δὲ τῷ μέρει τὸ ἕτοιμον. ἐνδυναμοῦται,

τῷ δὴ νοοῦντι, τὴν νόησιν· ἡ γὰρ αὖ ἡ ζωὴ ἀπὸ τοῦ [illegible] τοῦ νοῆσαι,
ὡς ἐπ' αὐτοῦ παντελοῦς τοῦ ὁρωμένου· νῦν ὥσπερ οὖν· τὸ δὲ πρεσβύτερον,
τῷ χρόνῳ, ἀλλὰ τῷ ἀληθεῖ· ὃ καὶ τὴν δύναμιν πρότερον εἶναι ἔχει· τὰ δεύτερα ἔχει.
τὸ γὰρ μετ' αὐτό, οὐ πρότερον ἄλλο τι μετ' αὐτὸν καὶ ἀπ' αὐτοῦ· ὥστε καὶ κόσμος, καὶ
ταύτης ἀΐδιος· οὐ δὴ νόησας οὗτος τῶν ἐξ αὐτοῦ γενομένων· ἀλλὰ πᾶν δὲ
ὅλον ἐφορᾷ τὸ γενόμενον, ὅτι μὴ ἐστὶ τὸ μηδὲν αὐτοῦ· ἀλλ' ἦν ἐστιν ὃ αὐτός,
οἷος καὶ πρὶν τοῦτο γεννῆσαι· ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἐζήτησεν αὐτῷ μὴ γενομένου.
ἐπεὶ οὐδ' ἄλλως δυνατὸν ἦν γενναιότερον ἐξ αὐτοῦ, ἀφθόνῳ πᾶν· νῦν δέ, οὐδέν
ἐστιν οὐδὲν γενναιότερον· οὐδὲν γάρ ἐστιν ὃ μὴ τῶν γενομένων τῶν πάντων.
αὐτὸς δὲ οὐ κεῖται πάντα· ἵν' ἂν ἦ δεηθεὶς αὐτῶν· ὑπερβεβηκὼς δὲ τὰ
πάντα, οἷός τε ἦν καὶ ποιεῖν αὐτά· καὶ ἐφ' αὑτῶν ἐᾶσαι εἶναι· αὐτὸς ὑπὲρ
αὐτῶν ὤν· ἐπεὶ δὲ καὶ τἀγαθὸν αὐτὸν ὄντα καὶ μὴ ἀγαθόν· μὴ ἔχειν ἐν αὐτῷ
μηδέν· ἐπεὶ μηδὲ ἀγαθόν· ὃ γὰρ ἔχει, ἢ ἀγαθὸν ἔχει, ἢ οὐκ ἀγαθόν· ἀλλ' οὐκ
ἐν τῷ ἀγαθῷ τῷ κυρίως καὶ πρώτως ἀγαθῷ τὸ μὴ ἀγαθόν· οὔτε τὸ
ἀγαθὸν ἔχει τὸ ἀγαθόν· εἰ οὖν μήτε τὸ οὐκ ἀγαθόν, μήτε τὸ ἀγαθὸν ἔχει·
οὐδὲν ἔχει· εἰ οὖν οὐδὲν ἔχει, μόνον καὶ ἔρημον τῶν ἄλλων ἐστίν· εἰ οὖν τὰ
ἄλλα, ἢ ἀγαθά ἐστι καὶ οὐ τἀγαθόν, ἢ οὐκ ἀγαθά ἐστιν· οὐδέτερα δὲ ἐκεῖνος
ἔχει, οὐδὲν ἔχων τῷ μηδὲν ἔχειν, ἐστὶ τὸ ἀγαθόν· ἀλλ' ἄρα τις ὁτιοῦν αὐ-
τῷ προστίθησιν, ἢ οὐσίαν ἢ νοῦν ἢ καλόν, τῇ προσθήκῃ ἀφαιρεῖται
αὐτοῦ τἀγαθὸν εἶναι· πάντα ἄρα ἀφελὼν καὶ οὐδὲν περὶ αὐτοῦ εἰπών,
οὐδέ τι ψευσάμενος ὡς ἔστι τι αὐτῷ, ἄφες ὅτι ἐστίν, οὐδὲν καταψευσάμενος
τῶν οὐ παρόντων· οἷον ἂν μὴ ἐπιστήμῃ τοὺς ἐπαίνους ποιούμενοι· οἳ ἐλατ-
τοῦσι τὴν τῶν ἐπαινουμένων δόξαν· προστιθέντες αὐτοῖς ἃ τῆς ἀ-
ξίας αὐτῶν ἐστιν ἐλάττω, ἀποροῦντες ἀληθέστερα εἰπεῖν περὶ ὧν ποιοῦν-
ται τοὺς λόγους. καὶ οὖν καὶ ἡμεῖς μηδὲν τῶν ὑστέρων καὶ τῶν
ἐλαττόνων προστιθῶμεν· ἀλλ' ὡς ὑπὲρ ταῦτα ἰὼν ἐκεῖνος τούτων
αἴτιος ᾖ, ἀλλὰ μὴ αὐτὸς ταῦτα. καὶ γὰρ αὖ φύσις ἀγαθοῦ, οὐ πάντα
εἶναι, οὐδ' αὖ ἕν τι τῶν πάντων· εἴη γὰρ ἄν, ὑπὸ ἓν καὶ ταὐτὸν τοῖς ἅ-
πασιν· ὑπὸ δὲ ταὐτὸν ὂν τοῖς πᾶσι, διαφέροι ἂν τῷ ἰδίῳ μόνον,
καὶ διαφορᾷ καὶ προσθήκῃ· ἔσται τοίνυν δύο, οὐχ ἕν· ὧν τὸ μὲν οὐκ ἀγαθόν,

τὸ κοινόν, τὸ δὲ ἀγαθόν· μὴ ἧττον ἄρ' αὔξεται. ἐξ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ· οὐκ ἄρ' ἀναμφιβόλως ἀγαθόν· οὐδὲ πρώτως. ἀλλ' ἐκεῖνο ἂν εἴη πρώτως, οὗ μετέσχεν, παρ' αὐτὸ κοινὸν γεγένηται. μεταληπτὸν μὲν ἐστὶ αὐτὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ μεταλαβόν, τὸ δὲ τῶν πάντων. οὐδὲν γὰρ τῶν πάντων τὸ ἀγαθόν. διαφορᾷ γὰρ καθ' ἣν τοῦτο τὸ συνθετὸν ἦν ἀγαθόν. δεῖ αὐτὸ παρ' ἄλλου εἶναι. ἐκεῖνο δὲ αὐτό, ἁπλοῦν καὶ μόνον ἀγαθόν. πολλῷ ἄρα τὸ ἀφ' οὗ, μόνον ἀγαθόν. τὸ ἄρα πρώτως καὶ τἀγαθόν, ὑπὲρ τὰ πάντα τὰ ὄντα ἂν ἀπεφάνθη καὶ μόνον ἀγαθόν. καὶ οὐδὲν ἔχον ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ἀμιγὲς τῶν πάντων, καὶ ὑπὲρ πάντα. καὶ αἴτιον τῶν πάντων. οὐ γὰρ ἐκ κακῶν τὸ καλόν. οὐδὲ τὰ ὄντα. οὐδ' ἐκ τῶν ἀδιαφόρων. κρεῖττον γὰρ τὸ ποιοῦν τοῦ ποιουμένου. τελειότερον γάρ.

Πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης. περὶ τοῦ τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν, καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν καὶ τί τὸ δευτέρως

ιβ Τὸ μὲν ἐστι νοεῖν ἄλλο. τὸ δὲ αὐτό, ὃ ἤδη ἐκφεύγει μᾶλλον τὸ δύο εἶναι. τὸ δὲ α

πρότερον λεχθέν, βούλεται καὶ αὐτό, ἀλλ' ἧττον δυνάμει. παρ' αὐτῷ μὲν γὰρ

ἔχει ὃ ὁρᾷ, ἕτερον μέντοι ἐκείνου. τὸ δὲ οὐ κεχώρισται τῇ οὐσίᾳ. ἀλλὰ β

συνὸν αὐτῷ, ὁρᾷ ἑαυτό. ἄμφω οὖν γίνεται ἓν ὄν. μᾶλλον οὖν νοεῖ ὅτι ἔ- γ

χει. καὶ πρώτως νοεῖ, ὅτι τὸ νοοῦν δεῖ ἓν καὶ δύο εἶναι. εἴτε γὰρ μὴ ἕν,

ἄλλο τὸ νοοῦν, ἄλλο δὲ τὸ νοούμενον ἔσται. οὐκ ἂν οὖν πρώτως νοοῦν εἴη,

ὅτι ἄλλου τὴν νόησιν λαμβάνον, οὐ τὸ πρώτως νοοῦν ἔσται. ὅτι ὃ νοεῖ,

οὐχ ἕξει ὡς ἑαυτοῦ. ὥστε οὐδὲ αὑτό. ἢ εἰ ἕξει ὡς ἑαυτό, ἵνα κυρίως νοῇ, τὰ δύο

δ ἓν ἔσται. δεῖ ἄρα εἶναι ἄμφω. εἰ δ' αὖ ἓν μέν, μὴ δύο δὲ ἔσται, ὅ τι νοή-

ε σει οὐχ ἕξει. ὥστε οὐδὲ νοοῦν ἔσται. ἁπλοῦν ἄρα καὶ οὐχ ἁπλοῦν δεῖ εἶναι.

μᾶλλον δ' ἄν τις αὐτὸ τοιοῦτον ὂν ἴδοι, ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀναβαίνων. ἐν-

ταῦθα γὰρ διαιρεῖν ἔξεστιν, καὶ ἔξεστι δυοῖν τις ἂν ῥᾷον ἴδοι. εἴ τις

διπλοῦν φῶς ποιήσαιτο, τὴν μὲν ψυχήν, κατὰ τὸ ἧττον, τὸ δὲ νοητὸν

αὐτῆς, κατὰ τὸ καθαρώτερον. εἶτα ποιήσαιτο καὶ τὸ ὁρῶν, ἴσον εἶναι φῶς

τῷ ὁρωμένῳ. οὐκ ἔχων ἔτι χωρίζειν τῇ διαφορᾷ, ἓν τὰ δύο θήσεται.

νοῶν μέν, ὅτι δύο ἦν. ὁρῶν δὲ ἤδη ἕν. οὕτω τοι καὶ νοῦν καὶ νοητὸν αἱρή-

ϛ σει. ἡμεῖς μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἐκ δύο ἓν πεποιήκαμεν. τὸ δ' αὖ ἀνάπαλιν,

τῷ ἡμετέρῳ λόγῳ

οἷον ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ ὅλῳ· ἔρημον δὲ τῶν ἄλλων θεωρημάτων οὐδὲν νομιστέον.
Εἰ δὲ μή, οὐκ ἔσται οὐκέτι τεχνικὸν οὐδὲ ἐπιστημονικόν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν καὶ ὁ παῖς λέ-
γοι· Εἰ οὖν ἐπιστημονικόν, ἔχει δυνάμει καὶ τὰ πάντα. ὁ ἐπιστήμων γοῦν τοῦ ἑνὸς ὁ ἐπι-
στήμων, ὁ ἐπάγει τὰ ἄλλα οἷον ἀκολουθίᾳ· καὶ ὁ γεωμέτρης δὲ ἐν τῇ ἀναλύ-
σει δηλοῖ, ὡς τὸ ἓν ἔχει τὰ πρὸ αὐτοῦ πάντα,
δι' ὧν ἡ ἀνάλυσις. καὶ τὰ ἐφεξῆς δέ, ἃ ἐξ αὐ-
τοῦ γεννᾶται. ἀλλὰ ταῦτα διὰ τὴν ἡμε-
τέραν ἀσθένειαν ἀπιστεῖται, καὶ διὰ
τὸ σῶμα ἐπισκοτεῖται· ἐκεῖ δὲ
φανὰ πάντα καὶ ἕκαστα
τέλος.

Πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης, περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων·

Τί ποτε ἄρα ἐστὶ τὸ πεποιηκὸς τὰς ψυχὰς πατρὸς θεοῦ ἐπιλαθέσθαι, καὶ λζ
μοίρας ἐκεῖθεν οὔσας, καὶ ὅλως ἐκείνου, ἀγνοῆσαι καὶ αὐτὰς καὶ ἐκεῖνον· ἀρχὴ
μὲν οὖν αὐταῖς τοῦ κακοῦ, ἡ τόλμα καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ πρώτη ἑτερότης.
Καὶ τὸ βουληθῆναι δὲ ἑαυτῶν εἶναι. τῷ δὴ αὐτεξουσίῳ ἐπειδήπερ ἐφάνησαν
ἡσθεῖσαι, πολλῷ τῷ κινεῖσθαι παρ' αὐτῶν κεχρημέναι, τὴν ἐναντίαν δραμοῦσαι
Καὶ πλείστην ἀπόστασιν πεποιημέναι, ἠγνόησαν καὶ αὐτὰς ἐκεῖθεν εἶναι.
ὥσπερ παῖδες εὐθὺς ἀποσπασθέντες ἀπὸ πατέρων, καὶ πολὺν χρόνον
πόρρω τραφέντες, ἀγνοοῦσι καὶ ἑαυτοὺς καὶ πατέρας. οὔτ' οὖν ἔτι ἐκεῖνον,
οὔτε αὑτὰς ὁρῶσαι, ἀτιμάσασαι αὑτὰς, ἀγνοίᾳ τοῦ γένους, τιμήσασαι
τἆλλα, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ἑαυτὰς θαυμάσασαι, καὶ πρὸς αὐτὰ ἐκπλαγεῖ-
σαι καὶ ἀγασθεῖσαι καὶ ἐξηρτημέναι τούτων, ἀπέρρηξαν ὡς οἷόν τε αὑτὰς ὧν
ἀπεστράφησαν ἀτιμάσασαι· ὥστε συμβαίνει τῆς παντελοῦς ἀγνοίας ἐκείνου
ἡ τῶνδε τιμὴ καὶ ἡ αὐτῶν ἀτιμία εἶναι αἰτία. ἅμα γὰρ διώκεται ἄλλο,
καὶ θαυμάζεται· καὶ τὸ θαυμάζον καὶ διῶκον, ὁμολογεῖ χεῖρον εἶναι· χεῖρον
δὲ αὑτὸ τιθέμενον, γιγνομένων καὶ ἀπολλυμένων ἀτιμότατόν τε καὶ θνητότατον
πάντων ὧν τιμᾷ ὑπολαμβάνον, οὔτε θεοῦ φύσιν οὔτε δύναμιν ἄν ποτε

ἐνθυμεῖσθαι. διὸ δεῖ διττὸν γίνεσθαι τὸν λόγον πρὸς τοὺς οὕτω διακειμένους,
εἴπερ τις ἐπιστρέψει αὐτοὺς εἰς τὰ ἐναντία καὶ τὰ πρῶτα· καὶ ἀνάγοι μέχρι τοῦ ἀ-
κροτάτου καὶ ἑνὸς καὶ πρώτου. τίς οὖν ἑκάτερος; ὁ μὲν δεικνὺς τὴν ἀτιμίαν τῶν
νῦν ψυχῇ τιμωμένων, ὃν ἐν ἄλλοις δίιμεν ἐπὶ πλέον. ὁ δὲ διδάσκων καὶ
ἀναμιμνήσκων τὴν ψυχὴν οἷον τοῦ γένους καὶ τῆς ἀξίας, ὃς πρότερός ἐστιν ἐκείνου·
καὶ σαφηνισθεὶς, κἀκεῖνον δηλώσει. περὶ οὗ νῦν λεκτέον. ἐγγὺς γὰρ οὗτος τοῦ
ζητουμένου, καὶ πρὸ ἔργου πρὸς ἐκεῖνον. τὸ γὰρ ζητοῦν ἐστι ψυχή. καὶ τί ὂν ζητεῖ,
γνωστέον αὐτῇ. ἵνα αὑτὴν πρότερον μάθῃ, εἰ δύναμιν ἔχει τοῦ τὰ τοιαῦτα ζητεῖν· καὶ
εἰ ὄμμα τοιοῦτον ἔχει, οἷον ἰδεῖν. καὶ εἰ προσήκει ζητεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἀλλότρια, τί δεῖ·
εἰ δὲ συγγενῆ, καὶ προσήκει καὶ δύναται εὑρεῖν. ἐνθυμείσθω τοίνυν πρῶτον ἐκεῖνο πᾶ-
σα ψυχή· ὡς αὐτὴ μὲν ζῷα ἐποίησε πάντα, ἐμπνεύσασα αὐτοῖς ζωήν· ἅ τε
γῆ τρέφει· ἅ τε θάλασσα· ἅ τε ἐν ἀέρι· ἅ τε ἐν οὐρανῷ ἄστρα θεῖα. αὐτὴ δὲ ἥλιον·
αὐτὴ δὲ τὸν μέγαν τοῦτον οὐρανόν, καὶ αὐτὴ ἐκόσμησεν. αὐτὴ δὲ ἐν τάξει περιάγει,
φύσις οὖσα ἑτέρα ὧν κοσμεῖ· καὶ ὧν κινεῖ· καὶ ἃ ζῆν ποιεῖ· καὶ τούτων ἀνάγκη εἶναι
τιμιωτέραν· γιγνομένων τούτων καὶ φθειρομένων, ὅταν αὐτὰ ψυχὴ ἀπολείπῃ ἢ
χορηγῇ τὸ ζῆν. αὐτὴ δὲ οὖσα ἀεί, τῷ μὴ ἀπολείπειν ἑαυτήν. τίς δὲ ὁ τρόπος τῆς
χορηγίας τοῦ ζῆν ἔν τε τῷ σύμπαντι, ἔν τε τοῖς ἑκάστοις, ὧδε λογιζέσθω. σκο-
πείσθω δὲ τὴν μεγάλην ψυχήν, ἄλλη ψυχὴ οὐ σμικρά, ἀξία τοῦ σκοπεῖν γενομένη.
ἀπαλλαγεῖσα ἀπάτης καὶ τῶν γεγοητευκότων τὰς ἄλλας, ἡσυχίᾳ καταστάσει. ἥσυχον
δὲ αὐτῇ ἔστω· μὴ μόνον τὸ περικείμενον σῶμα καὶ ὁ τοῦ σώματος κλύδων, ἀλλὰ καὶ πᾶν
τὸ περιέχον· ἥσυχος μὲν γῆ· ἥσυχος δὲ θάλασσα καὶ ἀήρ· καὶ αὐτὸς οὐρανὸς ἀ-
μείνων. νοείτω δὲ πάντοθεν εἰς αὐτὸν ἑστῶτα, ψυχὴν ἔξωθεν οἷον εἰσρέουσαν
καὶ εἰσχυθεῖσαν· καὶ πάντοθεν εἰσιοῦσαν καὶ εἰσλάμπουσαν. οἷον σκοτεινὸν
νέφος, ἡλίου βολαὶ φωτίζουσαι, λάμπειν ποιοῦσι, χρυσοειδῆ ὄψιν διδοῦσαι.
οὕτω τοι καὶ ψυχὴ ἐλθοῦσα εἰς σῶμα οὐρανοῦ, ἔδωκε μὲν ζωήν· ἔδωκε δὲ
ἀθανασίαν· ἤγειρε δὲ κείμενον. ὁ δὲ κινηθεὶς κίνησιν ἀίδιον,
ὑπὸ ψυχῆς ἐμφρόνως ἀγούσης, ζῷον εὔδαιμον ἐγένετο. ἔσχε τε ἀξίαν
οὐρανὸς, ψυχῆς εἰσοικισθείσης· ὢν πρὸ ψυχῆς, σῶμα νεκρόν, γῆ καὶ ὕδωρ·
μᾶλλον δὲ σκότος ὕλης καὶ μὴ ὄν· καὶ ὃ στυγέουσιν οἱ θεοί φησί τις. γένοιτο δ' ἂν
φανερωτέρα αὐτῆς καὶ ἐναργεστέρα ἡ δύναμις καὶ ἡ φύσις, εἴ τις ἐνταῦθα διανο-

ἐξ ἑνός ἐστι δύο, ὅ τινος ποιοῦν αὐτὸ δύο· μᾶλλον δὲ ὄν, ὅτι νοεῖ δύο, καὶ ὅτι αὐτὸ ἕν.
ζ Εἰ δὲ τὸ μὲν πρώτως νοοῦν, τὸ δὲ ἄλλως νοοῦν, τὸ ἐπέκεινα τοῦ πρώτως νο- Si est primum & secundum νοοῦν
η οῦντος, οὐκ ἂν ἔτι νοοῖ· νοῦν γὰρ δεῖ γενέσθαι, ἵνα νοῇ· ὄντα δὲ νοῦν καὶ νοητὸν Ergo, quod prius primo est,
ἔχειν· καὶ πρώτως νοοῦντα, ἔχειν τὸ νοητὸν ἐν αὐτῷ. νοητὸν δὲ ὄν, οὐκ ἀνάγκη non erit νοῦς.
θ καὶ νοοῦν ἐν αὐτῷ ἔχειν καὶ νοεῖν· ἔσται γὰρ οὐ μόνον νοητόν, ἀλλὰ καὶ νοοῦν· πρῶτον
τε οὐκ ἔσται, δύο ὄν. ὅ τε νοῦς ὁ τὸ νοητὸν ἔχων, οὐκ ἂν συσταίη, μὴ οὔσης οὐσίας καθαρῶς
νοητοῦ. ὃ πρὸς μὲν τὸν νοῦν, νοητὸν ἔσται· καθ᾽ αὑτὸ δὲ, οὔτε νοοῦν, οὔτε νοητὸν Quare primum
κυρίως ἔσται. τό τε γὰρ νοητὸν ἑτέρῳ. ὅ τε νοῦς, τὸ ἐπιβάλλον τῇ νοήσει κενὸν nec sit νοῦς nec
ἔχει, ἄνευ τοῦ λαβεῖν καὶ ἑλεῖν τὸ νοητὸν ὃ νοεῖ· οὐ γὰρ ἔχει τὸ νοεῖν, ἄνευ τοῦ νοητοῦ. proprie sit νοητόν.
ι τότε οὖν τέλειον, ὅταν ἔχῃ. ἔδει δὲ πρὸ τοῦ νοεῖν, τέλειον εἶναι παρ᾽ αὐτοῦ τῆς οὐσίας.
ᾧ ἄρα τὸ τέλειον ὑπάρξει, πρὸ τοῦ νοεῖν τοῦτο ἔσται· οὐδὲν ἄρα δεῖ αὐτῷ τοῦ νοεῖν·
αὐτάρκης γὰρ πρὸ τούτου· οὐκ ἄρα νοήσει. τὸ μὲν ἄρα οὐ νοεῖ· τὸ δὲ πρώτως
ια νοεῖ· τὸ δὲ νοήσει δευτέρως. ἔτι εἰ νοήσει τὸ πρῶτον, ὑπάρξει τι αὐτῷ· οὐκ ἄρα
πρῶτον, ἀλλὰ καὶ δεύτερον· καὶ οὐχ ἕν, ἀλλὰ πολλὰ ἤδη· καὶ πάντα ὅσα νοήσει· καὶ
γὰρ εἰ μόνον ἑαυτόν, πολλὰ ἔσται. εἰ δὲ πολλὰ τὸ αὐτό, οὐ δεῖν κωλύειν φήσουσιν, ἐν ιβ ταὐτῷ πολλά
τούτοις ὑποκείμενον ἔσται· οὐ δύναται γὰρ πολλὰ, μὴ ἑνὸς ὄντος ἀφ᾽ οὗ, ἢ ἐν ᾧ.
ἢ ὅλως ἑνὸς καὶ τούτου πρώτου τῶν ἄλλων ἀριθμουμένου· ὃ αὐτὸ ἐφ᾽ ἑαυτοῦ δεῖ λαβεῖν εἰ μετὰ ἄλλων
μόνον. εἰ δὲ ὁμοῦ εἴη μετὰ τῶν ἄλλων, δεῖ τοῦτο συλλαβόντα αὐτὸ μετὰ τῶν ἄλ- ἓν ὑποκείμενον
λων· ὅμως δὲ ἕτερον τῶν ἄλλων ὄν, ἐᾶν ὡς μετ᾽ ἄλλων· ζητεῖν δὲ τοῦτο, τὸ ὑπο- ἄλλοις
κείμενον τοῖς ἄλλοις, μηκέτι μετὰ τῶν ἄλλων. ἀλλ᾽ αὐτὸ καθ᾽ αὑτό. τὸ γὰρ ἐν τοῖς
ἄλλοις αὐτό, ὁμοιούμενον μὲν ἂν εἴη τούτῳ, οὐκ ἂν δὲ εἴη τοῦτο. ἀλλὰ δεῖ αὐτὸ μόνον
εἶναι, εἰ μέλλοι καὶ ἐν ἄλλοις ὁρᾶσθαι· εἰ μή τις αὐτοῦ λέγοι, τὸ εἶναι συνὸν τοῖς ἄλλοις
τὴν ὑπόστασιν ἔχειν· οὐκ ἄρα ἁπλοῦν αὐτὸ ἔσται· οὐδὲ τὸ συγκείμενον ἐκ πο-
λλῶν ἔσται. τό τε γὰρ οὐ δυνάμενον ἁπλοῦν εἶναι, ὑπόστασιν οὐχ ἕξει· τό τε
συγκείμενον ἐκ πολλῶν, ἁπλοῦ οὐκ ὄντος, οὐδὲ αὐτὸ ἔσται. ἑκάστου γὰρ ἁπλοῦ οὐ
ἴσως / συγκεί- / μενον δυναμένου εἶναι, οὐδὲ ὄντος τινὸς (οὐδενὸς) ἁπλοῦ ἐφ᾽ αὑτοῦ, τὸ δὲ συγκείμενον ἐκ πο-
λλῶν, οὐδενὸς αὐτῶν ὑπόστασιν ἔχειν καθ᾽ αὑτὸ δυναμένου· οὐδὲ παρέχειν
αὐτῷ μετ᾽ ἄλλου εἶναι. ὅλως μὴ εἶναι, πῶς ἂν τὸ ἐκ πάντων σύνθετον εἴη
ἐκ μὴ ὄντων γεγενημένον· οὔ τι μὴ ὄντων, ἀλλ᾽ ὅλως μὴ ὄντων. εἰ ἄρα πολλά
τί ἐστι, δεῖ πρὸ τῶν πολλῶν ἓν εἶναι. εἰ οὖν τῷ νοοῦντι πλῆθος, δεῖ ἐν τῷ πλήθει

νοεῖν ἐνθ

τὸ νοεῖν μὴ εἶναι. ἦν δὲ τοῦτο τὸ πρῶτον. ἐν τοῖς ὑστέροις ἄρα αὐτοῦ τὸ νοεῖν, καὶ
νοῆσαι. ἔτι εἰ τὸ ἀγαθὸν ἁπλοῦν, καὶ ἀνενδεὲς δεῖ εἶναι, οὐδ᾽ ἂν τοῦ νοεῖν δέοιτο.
οὗ δὲ μὴ δεῖ αὐτῷ, οὐδὲ πάρεστιν αὐτῷ, ἐπεὶ καὶ ὅλως οὐδὲν πάρεστιν αὐτῷ. οὐ πάρ᾽ ἄρα
πάρεστιν αὐτῷ τὸ νοεῖν. καὶ τοῦ οὐδέν, ὅτι μὴ δὴ ἄλλο. ἔτι ἄλλο νοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ. ἀγαθο-
ειδὴς γάρ, τῷ τὸ ἀγαθὸν νοεῖν. ἔτι ὡς ἐν τοῖς δυοῖν ὄντος ἑνός τε καὶ ἄλλου, ἐξ ἀνάγκης οἷόν τε
τοῦτο δὲ ἓν τὸ μετ᾽ ἄλλου, τὸ δ᾽ ἓν εἶναι, οὕτω δὴ καὶ ἐν ᾧ μετ᾽ ἄλλου, τὸ ἓν εἶναι. ἀλλὰ
δὴ αὖ ἐφ᾽ αὑτοῦ πρὸ τοῦ μετ᾽ ἄλλου εἶναι. οὕτω δὴ καὶ ἐν ᾧ μετ᾽ ἄλλου τὸ ἕν, ὑπάρ-
χον ἁπλοῦν καθ᾽ αὑτό, τοῦτο ἁπλοῦν εἶναι. οὐκ ἔχον οὐδὲν ἐν ἑαυτῷ τῶν μετὰ
τῶν μετ᾽ ἄλλων. πόθεν γὰρ ἂν ἄλλο ἐν ἄλλῳ, μὴ προτέρου χωρὶς ὄντος, ἀφ᾽ οὗ τὸ
ἄλλο. τὸ μὲν γὰρ ἁπλοῦν, οὐκ ἂν παρ᾽ ἄλλου εἴη. ὃ δ᾽ ἂν πολὺ ἢ δύο, δεῖ αὐτὸ ἀνηρ-
ιβ τῆσθαι εἰς ἄλλο. Καὶ οὖν ἀπεικαστέον, τὸ μέν, φωτί. τὸ δὲ ἐφεξῆς, ἡλίῳ. τὸ δὲ
τρίτον, τῷ σελήνης ἄστρῳ, κομιζομένῳ τὸ φῶς παρ᾽ ἡλίου. ψυχὴ μὲν γάρ, ἐπα-
κτὸν νοῦν ἔχει, ἐπιχρωννῦντα αὐτὴν νοερὰν οὖσαν. νοῦς δὲ ἐν αὐτῷ, οἰκεῖον
ἔχει οὐ φῶς ὂν μόνον, ἀλλ᾽ ὅ ἐστι, πεφωτισμένον ἐν τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ. τὸ δὲ παρέ-
χον τούτῳ τὸ φῶς, οὐκ ἄλλο ὄν, φῶς ἐστιν ἁπλοῦν, παρέχον τὴν δύναμιν ἐκεί-
ιγ νῳ τοῦ εἶναι ὅ ἐστι. τί ἂν οὖν αὐτὸ δέοιτό τινος. οὐ γὰρ αὐτό, τὸ αὐτὸ τῷ ἐν ἄλλῳ.
ιδ ἄλλο γὰρ τὸ ἐν ἄλλῳ ἐστί, τοῦ αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ ὄντος. ἔτι δὲ τὸ πολὺ ζητοῖ ἂν ἑαυτὸ καὶ
ἐθέλοι ἂν συννεύειν καὶ συναισθάνεσθαι αὑτοῦ. ὃ δ᾽ ἐστὶ πάντη ἕν, ποῦ χωρήσεται
πρὸς αὑτό. ποῦ δ᾽ ἂν δέοιτο συναισθήσεως. ἀλλ᾽ ἔστι ταὐτό, καὶ συναισθή-
ιε σεως καὶ πάσης κρεῖττον νοήσεως. τὸ γὰρ νοεῖν, οὐ πρῶτον. οὔτε τῷ εἶναι, οὔτε τῷ
τίμιον εἶναι. ἀλλὰ δεύτερον. καὶ γενόμενον, ἐπειδὴ ὑπέστη τὸ ἀγαθόν. καὶ γε-
ις νόμενον, ἐκίνησε πρὸς αὑτό. τὸ δὲ ἐκινήθη τε καὶ εἶδε. καὶ τοῦτό ἐστι νοεῖν, κί-
νησις πρὸς ἀγαθὸν ἐφιέμενον ἐκείνου. ἡ γὰρ ἔφεσις, τὴν νόησιν ἐγέννησε.
καὶ συνυπέστησεν αὐτῇ. ἔφεσις γὰρ ὄψεως, ὅρασις. οὐδὲν οὖν δεῖ αὐτὸ τὸ ἀ-
ιζ γαθὸν νοεῖν. οὐ γάρ ἐστιν ἄλλο αὐτοῦ τὸ ἀγαθόν. ἐπεὶ καὶ ὅταν τὸ ἕτερον παρὰ τὸ ἀγα-
θὸν αὐτὸ νοῇ, τῷ ἀγαθοειδὲς εἶναι νοεῖ. καὶ ὁμοίωμα ἔχειν πρὸς τὸ ἀγαθόν. καὶ ὡς ἀ-
γαθὸν καὶ ἐφετὸν αὐτῷ γινόμενον, νοεῖ. καὶ οἷον φαντασίαν τοῦ ἀγαθοῦ λαμβάνον.
εἰ δὲ ἀεὶ οὕτως, ἀεὶ τοῦτο. καὶ γὰρ αὖ ἐν τῇ νοήσει αὐτοῦ, κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὸ
νοεῖ. πρὸς γὰρ τὸ ἀγαθὸν βλέπων, αὑτὸν νοεῖ. ἐνεργοῦντα γὰρ αὖ ἑαυτόν, νοεῖ. ἡ δ᾽
ἐνέργεια πάντων, πρὸς τὸ ἀγαθόν. εἰ δὲ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται, οὐκ ἂν ἔχοι χώραν

φησὶ ὅτι νοεῖν καὶ τοῦ λόγου ... ἐστὶ ... τῶν ὄντων.

τὸ αὐτὸ ἕν.

Quid sit non? UNUM. quod ipsum est μετ᾽ ἄλλου ἐστὶ ἐν τῷ ἄλλο.

ζητεῖ ἑαυτό.

Nota quia ob causam τὸ ἀγαθὸν ... νοεῖ κατὰ συμβεβηκός.

κινηθῇ, ὅπως ἐπέχῃ καὶ ἄγῃ ταῖς αὐτῆς βουλήσεσι τὸν οὐρανόν. πάντῃ μὲν γὰρ τῷ σώματι τῷ μεγάλῳ τούτῳ ὅσον ἐστὶν ἔδωκεν ἑαυτήν· καὶ πᾶν διάστημα καὶ μέγα καὶ μικρὸν ἐψύχωται· ἄλλου μὲν ἀλλαχοῦ κειμένου τοῦ σώματος· καὶ τοῦ μὲν ὡδί, τοῦ δὲ ὡδὶ ὄντος· καὶ τῶν μὲν ἐξ ἐναντίας, τῶν δὲ ἄλλην ἀπαρτήσει ἀπ᾽ ἀλλήλων ἐχόντων. ἀλλ᾽ οὐχ ἡ ψυχὴ οὕτως· οὐδὲ μερισθεῖσα αὐτῆς ἑκάστῳ κατακερματισθεῖσα μορίῳ ψυχῆς ζῆν ποιεῖ· ἀλλὰ τὰ πάντα ζῇ τῇ ὅλῃ· καὶ πάρεστι πᾶσα πανταχοῦ τῷ γεννήσαντι πατρὶ ὁμοιουμένη· καὶ κατὰ τὸ ἕν, καὶ κατὰ τὸ πάντῃ· καὶ πολὺς ὢν ὁ οὐρανός, καὶ ἄλλος ἄλλῃ, ἕν ἐστι τῇ ταύτης δυνάμει· καὶ θεός ἐστι διὰ ταύτην ὁ κόσμος ὅδε· ἔστι δὲ καὶ ἥλιος θεός, ὅτι ἔμψυχος· καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα· καὶ ἡμεῖς εἴπερ τι, διὰ τοῦτο· νέκυες γὰρ κοπρίων ἐκβλητότεροι. τὴν δὲ θεοῖς αἰτίαν τοῦ θεοῖς εἶναι, ἀνάγκη πρεσβυτέραν θεὸν αὐτῶν εἶναι· ὁμοειδὴς δὲ καὶ ἡ ἡμετέρα· καὶ ὅταν ἄνευ τῶν προσελθόντων σκοπῇς, λαβὼν κεκαθαρμένην, εὑρήσεις τὸ αὐτὸ τίμιον ὃ ἦν ψυχή· καὶ τιμιώτερον παντὸς τοῦ ὅσον σωματικόν ᾖ· γῆ γὰρ πάντα· κἂν πῦρ δὲ ᾖ, τί ἂν εἴη τὸ καῖον αὐτοῦ· καὶ ὅσα ἐκ τούτων σύνθετα· κἂν ὕδωρ αὐτοῖς προσθῇς, κἂν ἀέρα· εἰ δ᾽ ὅτι ἔμψυχον διωκτὸν ἔσται, τί παρεὶς τις ἑαυτόν, ἄλλον διώκει· τὴν δὲ ἐν ἄλλῳ ψυχὴν ἀγάμενος, σεαυτὸν ἄγασαι. οὕτω δὴ τιμίου καὶ θείου ὄντος χρήματος τῆς ψυχῆς, πιστεύσας ἤδη τῷ τοιούτῳ θεὸν μετιέναι, μετὰ τοιαύτης αἰτίας ἀνάβαινε πρὸς ἐκεῖνον· πάντως που οὐ πόρρω βαλεῖς· οὐδὲ πολλὰ τὰ μεταξύ. λάμβανε τοίνυν τὸ τοῦ θείου τούτου θειότερον, τὸ ψυχῆς πρὸς τὸ ἄνω γειτόνημα, μεθ᾽ ὃ καὶ ἀφ᾽ οὗ ἡ ψυχή. καίπερ γὰρ οὖσα χρῆμα οἷον ἔδειξεν ὁ λόγος, εἰκών τίς ἐστι νοῦ· οἷον λόγος ὁ ἐν προφορᾷ λόγου τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ· οὕτω τοι καὶ αὐτὴ λόγος νοῦ, καὶ ἡ πᾶσα ἐνέργεια· καὶ ἣν προΐεται ζωὴν εἰς ἄλλου ὑπόστασιν· οἷον πυρός, τὸ μὲν ἡ συνοῦσα θερμότης, ἡ δὲ ἣν παρέχει. δεῖ δὲ λαβεῖν ἐκεῖ οὐκ ἐκρέουσαν· ἀλλὰ μένουσαν μὲν τὴν ἐν αὐτῷ· τὴν δὲ ἄλλην ὑφισταμένην. οὖσα οὖν ἀπὸ νοῦ, νοερά ἐστι· καὶ ἐν λογισμοῖς, ὁ νοῦς αὐτῆς· καὶ ἡ τελείωσις ἀπ᾽ αὐτοῦ πάλιν, οἷον πατρὸς ἐκθρέψαντος, ὃν οὐ τέλειον ὡς πρὸς αὐτὸν ἐγέννησεν. ἥ τε οὖν ὑπόστασις αὐτῇ, ἀπὸ νοῦ· ὅ τε ἐνεργείᾳ λόγος νοῦ αὐτῇ ὁρωμένου· ὅταν γὰρ ἐνίδῃ εἰς νοῦν, ἔνδοθεν ἔχει καὶ οἰκεῖα ἃ νοεῖ, καὶ ἐνεργεῖ. καὶ ταύτας μόνας δεῖ λέγειν ἐνεργείας ψυχῆς, ὅσα νοερῶς καὶ ὅσα οἴκοθεν· τὰ δὲ χείρω, ἄλλοθεν· καὶ πάθη ψυχῆς τῆς τοιαύτης. νοῦς οὖν ἐπὶ μᾶλλον θειοτέραν ποιεῖ.

Spiritus [illegible] Anima mundi.

Cognitione Animae peruenimus ad contemplationem diuinorum.

τὸ τοῦ θείου θειότερον. ἡ ψυχὴ πρὸς τὸ ἄνω γειτόνημα.

ψυχή, εἰκὼν τοῦ νοῦ, οἷον λόγος ἐν προφορᾷ τοῦ λόγου ἐν τῇ ψυχῇ.

ψυχὴ νοερά.

Καὶ ὡς τὸ πληροῦν εἶναι, καὶ ὥσπερ ἔργον εἶναι· οὐδὲν γὰρ μεταξὺ, ἢ τὸ ἑτέροις εἶναι· ὡς ἐφ-
εξῆς μέντοι, καὶ ὡς τὸ δεχόμενον· τὸ δὲ ὡς εἶδος· καλὴ δὲ καὶ ἡ νοῦ ὕλη νοοειδὴς οὖσα
καὶ ἁπλῆ· οἷον δὲ ὁ νοῦς, καὶ τούτῳ μὲν τοῦτο δῆλον, ὅτι κρεῖττον ψυχῆς τοιᾶσδε
οὔσης. Ἴδοι δ' ἄν τις, καὶ ἐκ τῶνδε· κόσμον αἰσθητὸν τόνδε εἴ τις θαυμάζει, εἴς τε
τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν τάξιν τῆς φορᾶς τῆς ἀϊδίου ἀποβλέπων· καὶ θεοὺς
τοὺς ἐν αὐτῷ· τοὺς μὲν ὁρωμένους· τοὺς δὲ καὶ ἀφανεῖς ὄντας, καὶ δαίμονας· καὶ ζῷα· φυ-
τά τε πάντα· ἐπὶ τὸ ἀρχέτυπον αὐτοῦ καὶ τὸ ἀληθινώτερον ἀναβὰς, κἀκεῖ
πάντα ἰδέτω νοητὰ καὶ παρ' αὐτῷ ἀΐδια ἐν οἰκείᾳ συνέσει καὶ ζωῇ· καὶ τούτων τὸν
ἀκήρατον νοῦν προστάτην· καὶ σοφίαν ἀμήχανον· καὶ τὸν ὡς ἀληθῶς ἐπὶ κρόνου βί-
ον θεοῦ κόρου καὶ νοῦ ὄντος· πάντα γὰρ ἐν αὐτῷ τὰ ἀθάνατα περιέχει· νοῦν πάντα· θεὸν
πάντα· ψυχὴν πᾶσαν· ἑστῶτα ἀεί· τί γὰρ ζητεῖ μεταβάλλειν εὖ ἔχων· ποῦ δὲ
μετελθεῖν πάντα παρ' αὐτῷ ἔχων· ἀλλ' οὐδὲ αὔξειν ζητεῖ, τελειότατος ὤν· διὸ καὶ
τὰ παρ' αὐτῷ πάντα τέλεια, ἵνα πάντη ᾖ τέλειος· οὐδὲν ἔχων, ὅ τι μὴ τοιοῦτον· οὐ-
δὲν ἔχων ἐν αὐτῷ, ὃ μὴ νοεῖ· νοεῖ δὲ οὐ ζητῶν· ἀλλ' ἔχων· καὶ τὸ μακάριον αὐτῷ οὐκ
ἐπίκτητον· ἀλλ' ἐν αἰῶνι πάντα· καὶ ὁ ὄντως αἰὼν, ὃν μιμεῖται χρόνος περι-
θέων ψυχὴν, τὰ μὲν παριεὶς, τοῖς δὲ ἐπιβάλλων· καὶ γὰρ ἄλλα καὶ ἄλλα αὖ περὶ ψυχήν·
ποτὲ γὰρ σωκράτης· ποτὲ δὲ ἵππος· ἕν τι ἀεὶ τῶν ὄντων· ὁ δὲ νοῦς, πάντα·
ἔχει οὖν ἐν τῷ αὐτῷ πάντα, ἑστῶτα ἐν τῷ αὐτῷ· καὶ ἔστι μόνον, καὶ τὸ ἔστιν ἀεί· καὶ
οὐδαμοῦ τὸ μέλλον· ἔστι γὰρ καὶ τότε· οὐδὲ τὸ παρεληλυθός· οὐ γάρ τι ἐκεῖ παρελήλυ-
θεν· ἀλλ' ἐνέστηκεν ἀεὶ, ἅτε τὰ αὐτὰ ὄντα, οἷον ἀγαπῶντα ἑαυτὰ οὕτως ἔχοντα·
ἕκαστον δὲ αὐτῶν νοῦς· καὶ ὄν ἐστι· καὶ τὸ σύμπαν, πᾶς νοῦς, καὶ πᾶν ὄν· ὁ μὲν
νοῦς κατὰ τὸ νοεῖν ὑφιστὰς τὸ ὄν· τὸ δὲ ὂν τῷ νοεῖσθαι, τῷ νῷ διδὸν τὸ νοεῖν καὶ τὸ
εἶναι· τοῦ δὲ νοεῖν αἴτιον ἄλλο, ὃ καὶ τῷ ὄντι· ἀμφοτέρων οὖν ἅμα αἴτιον
ἄλλο· ἅμα μὲν γὰρ ἐκεῖνα· καὶ συνυπάρχει· καὶ οὐκ ἀπολείπει ἄλληλα· ἀλλὰ δύο ὄν-
τα τοῦτο τὸ ἓν, ὁμοῦ νοῦς, καὶ ὂν· καὶ νοοῦν, καὶ νοούμενον· ὁ μὲν νοῦς, κατὰ τὸ νοεῖν·
τὸ δὲ ὂν, κατὰ τὸ νοούμενον· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο τὸ νοεῖν, ἑτερότητος μὴ οὔσης,
καὶ ταυτότητος δέ· γίνεται οὖν τὰ πρῶτα· νοῦς· ὄν· ἑτερότης· ταυτότης· δεῖ
δὲ καὶ κίνησιν λαβεῖν, καὶ στάσιν· καὶ κίνησιν μὲν, εἰ νοεῖ· στάσιν δὲ, ἵνα τὸ αὐτό·
τὴν δὲ ἑτερότητα, ἵν' ᾖ νοοῦν καὶ νοούμενον· ἢ ἐὰν ἀφέλῃς τὴν ἑτερότητα, ἓν
γενόμενον σιωπήσεται· δεῖ δὲ καὶ τοῖς νοηθεῖσιν ἑτέροις πρὸς ἄλληλα εἶναι·

νοῦς· ὄν· ἑτερότης· ταυτότης· κίνησις· στάσις.·

νοήσεως ἦν τι νοοῦν τὸ ἀγαθόν. ἄλλο γὰρ δεῖ τὸ νοοῦν τι εἶναι τὸ ἀγαθὸν εἶναι. ἀνενέρ-
ιη γητον οὖν. καὶ τί δεῖ ἐνέργειαν ἐνεργεῖν; ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμία ἐνέργεια ἔχει
αὖ ἑτέραν ἐνέργειαν. εἰ δέ γε ταῖς ἄλλαις ταῖς εἰς ἄλλο ἔχουσιν ἐπαναφέρομεν, τ-
τὴν πρώτην ἁπασῶν εἰς ἣν αἱ ἄλλαι ἀνήρτηνται, αὐτὸ ἦν ἀφετέον τοῦτο ὅ ἐστιν. οὐδὲν
ιθ αὐτῇ ἔτι προσθετέον. ἡ οὖν τοιαύτη ἐνέργεια οὐ νόησις. οὐ γὰρ ἔχει ὃ νοήσει.
αὐτὸ γὰρ πρῶτον. ἔπειτα οὐδὲ ἡ νόησις νοεῖ, ἀλλὰ τὸ ἔχον τὴν νόησιν. δύο οὖν πάλιν
αὖ ἐν τῷ νοοῦντι γίνεται. τοῦτο δὲ οὐδαμῶς δύο. ἔτι δὲ μᾶλλον ἴδοι τις τοῦτο, Vnu, & omnia.
εἰ λάβοι, πῶς ἐν παντὶ τὸ νοοῦν διφυέστερον ὑπάρχει ἢ ἡ πλή[ρης] φύσις αὕτη.
κ λέγομεν τὰ ὄντα ὡς ὄντα, καὶ αὐτὸ τὸ ἕκαστον, καὶ τὰ ἀληθῶς ὄντα, ἐν τῷ νοητῷ Mens est, qua cuius perfectissime dicitur esse, quidquid est.
τόπῳ εἶναι. οὐ μόνον ὅτι τὰ μὲν μένει ὡσαύτως τὴν οὐσίαν, τὰ δὲ ῥεῖ καὶ οὐ μένει ὅσα
ἐν αἰσθήσει. τάχα γὰρ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐστι τὰ μένοντα. ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι τὸ
τέλεον τοῦ εἶναι παρ' αὐτῶν ἔχει. δεῖ γὰρ τὴν πρώτως λεγομένην οὐσίαν οὐ σκιὰν εἶναι
κα τοῦ εἶναι ἔχειν, ἀλλ' ἔχειν πλῆρες τὸ εἶναι. πλῆρες δέ ἐστι τὸ εἶναι, ὅταν εἶδος πλῆρες τὸ εἶναι πῶς.
κβ τοῦ νοεῖν καὶ ζῆν λάβῃ. ὁμοῦ ἄρα τὸ νοεῖν, τὸ ζῆν, τὸ εἶναι ἐν τῷ ὄντι. εἰ ἄρα ὄν,
καὶ νοῦς. καὶ εἰ νοῦς, καὶ ὄν. καὶ τὸ νοεῖν ὁμοῦ μετὰ τοῦ εἶναι. πολλὰ ἄρα καὶ οὐχ
κγ ἓν τὸ νοεῖν. ἀνάγκη τοίνυν τῷ μὴ τοιούτῳ μηδὲ τὸ νοεῖν εἶναι. καὶ καθ' ἕκα-
στον δὲ ἐπιοῦσιν ἄνθρωπος. καὶ νόησις ἵππου, καὶ ἵππος. καὶ ἡ δικαίου νόησις, καὶ αὐτὸ ὄν, καὶ αὐτὸ ἕκαστον
δίκαιον. διπλᾶ τοίνυν ἅπαντα καὶ τὸ ἓν δύο. καὶ αὖ τὰ δύο εἰς ἓν ἔρχεται. dicitur νοητόν, non autem
ὃ δέ. οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲ ἕκαστον. οὐδὲ ἐκ πάντων τῶν δύο, οὐδ' ὅλως νοῦς. propterea quod
δύο. ὅπως δὲ τὰ δύο ἐκ τοῦ ἑνός, ἐν ἄλλοις. ἀλλ' ἐπέκεινα οὐσίας ὄν- mens est una, haec autem sunt
τι. καὶ τὸ νοεῖν ἐπέκεινα εἶναι. οὐ τοίνυν οὐδὲ ἐκεῖνο ἄτοπον, multa.

εἰ μὴ οἶδεν ἑαυτόν. οὐ γὰρ ἔχει παρ' αὐτῷ ὃ
μάθῃ εἷς ὤν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἄλλα δεῖ αὐτὸν
εἰδέναι. κρεῖττον γάρ τι καὶ
μεῖζον δίδωσιν αὐτοῖς τοῦ
εἰδέναι αὐτὰ ὢν τὸ ἀγα-
θὸν αὐτῶν ἄλλων. ἀλλὰ μᾶλ-
λον ἐν τῷ αὐτῷ
καθόσον δέ

τέλος τοῦ ϛʹ τῆς εʹ ἐννεάδος.

ΜΓ

πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης, περὶ τοῦ εἰ καὶ τῶν καθέκαστά εἰσιν ἰδέαι

αὐτοσωκράτης.

Εἰ καὶ τοῦ καθέκαστόν ἐστιν ἰδέα· ἢ εἰ ἐγὼ καὶ ἕκαστος τὴν ἀναγωγὴν ἐπὶ τὸ νοητὸν ἔχει, καὶ ἑκάστου ἡ ἀρχὴ ἐκεῖ. ἢ εἰ μὲν ἀεὶ Σωκράτης καὶ ψυχὴ Σωκράτους, ἔσται αὐτοσωκράτης, καθὸ ἡ ψυχὴ καθέκαστα καὶ ἐκεῖ. εἰ δὲ οὐκ ἀεί, ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλη γίνεται ὁ πρότερον Σωκράτης, οἷον Πυθαγόρας ἢ τις ἄλλος, οὐκέτι ὁ καθέκαστα οὗτος κἀκεῖ. ἀλλ' εἰ ἡ ψυχὴ ἑκάστου ὧν διεξέρχεται τοὺς λόγους ἔχει πάντων, πάντες αὖ ἐκεῖ. ἐπεὶ καί φαμεν ὅσους ὁ κόσμος ἔχει λόγους, καὶ ἑκάστην ψυχὴν ἔχειν. εἰ οὖν καὶ ὁ κόσμος μὴ ἀνθρώπου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν καθέκαστα ζῴων, καὶ ἡ ψυχή. ἄπειρον οὖν τῶν λόγων ἔσται, εἰ μὴ ἀνακάμπτει περιόδοις. καὶ οὕτως ἡ ἀπειρία ἔσται πεπερασμένη, ὅταν ταὐτὰ ἀποδιδῶται. εἰ οὖν ὅλως πλείω τὰ γινόμενα τοῦ παραδείγματος, τί δεῖ εἶναι τῶν ἐν μιᾷ περιόδῳ πάντων γινομένων λόγους καὶ παραδείγματα; ἀρκεῖν γὰρ ἕνα ἄνθρωπον πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὥσπερ καὶ ψυχὰς ὡρισμένας ἀνθρώπους ποιούσας ἀπείρους. ἢ τῶν διαφόρων οὐκ ἔστιν εἶναι τὸν αὐτὸν λόγον. οὐδὲ ἀρκεῖ ἄνθρωπος πρὸς παράδειγμα τῶν τινῶν ἀνθρώπων διαφερόντων ἀλλήλοις οὐ τῇ ὕλῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰδικαῖς διαφοραῖς μυρίαις. οὐ γὰρ ὡς αἱ εἰκόνες Σωκράτους πρὸς τὸ ἀρχέτυπον. ἀλλὰ δεῖ τὴν διάφορον ποίησιν, ἐκ διαφόρων λόγων. ἡ δὲ πᾶσα περίοδος, πάντας ἔχει τοὺς λόγους. αὖθις δὲ πάλιν τὰ αὐτὰ κατὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. τὴν δὲ ἐν τῷ νοητῷ ἀπειρίαν, οὐ δεῖ δεδιέναι. πᾶσα γὰρ ἐν ἀμερεῖ, καὶ οἷον πρόεισιν ὅταν ἐνεργῇ. ἀλλ' εἰ αἱ μίξεις τῶν λόγων ἄρρενος καὶ θήλεος διαφόρους ποιοῦσιν, οὐκέτι τοῦ γινομένου ἑκάστου λόγος τις ἔσται. ὅ τε ἑκάτερος γεννῶν, οἷον ὁ ἄρρην, οὐ κατὰ διαφόρους λόγους ποιήσει, ἀλλὰ καθ' ἕνα, αὑτοῦ ἢ πατρὸς αὐτοῦ. ἢ οὐδὲν κωλύει καὶ κατὰ διαφόρους, τῷ τοὺς πάντας ἔχειν αὐτόν. ἄλλον δὲ ἀεὶ προχείρους. ὅταν δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων διάφοροι; ἢ διὰ τὴν οὐκ ἴσην ἐπικράτησιν. ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅτι οὐδ' εἰ ἐνταῦθα φαίνεται, ὅτι μὲν καὶ τὸ ἄρρεν, τὸ δὲ πλέον, ὅτι μὴ πάλιν ἴσον ἐν ἑκάστῳ κατὰ τὸ ἴσον μέρος ἑκάτερος ἔδωκεν, ἀλλ' ὅλον μὲν ἔδωκε καὶ ἔγκειται. κρατεῖ δὲ τῆς ὕλης μέρος ἢ θάτερον. οἱ δὲ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ πῶς διάφοροι; ἆρ' οὖν ἡ ὕλη διάφορον οὐχ ὁμοίως κρατουμένη, πάντων ἄρα χωρὶς ἑνὸς παρὰ φύσιν. εἰ δὲ τὸ διάφορον πολλαχοῦ καλόν, οὐχ ἓν τὸ εἶδος. ἀλλὰ τὸ αἶσχος μόνον ἀπὸ τοῦ ἐπικρατεῖν παρὰ φύσιν ὕλην, καὶ τελείων λόγων κεκρυμμένων ὅμως, δοθέντων δὲ ὅλων. ἀλλ' ἔστω διάφορ

ζῆν

ἄπειρον ἐν τοῖς γινομένοις

Ταὐτὸν δή, ἐπεὶ ἓν ἐν ἑαυτῷ· καὶ κοινόν δέ τι ἐν πᾶσι· καὶ ἡ διαφορὰ ἑτερότης. Ταῦτα
δὲ πλείω γενόμενα, ἀριθμὸν καὶ τὸ ποσὸν ποιεῖ· καὶ τὸ ποιὸν δέ, ἡ ἑκάστου τούτων ἰδιότης· — ποσόν. ποιόν.
ἐξ ὧν ὡς ἀρχῶν, τἆλλα· Πολὺς οὖν οὗτος ὁ θεός, ἐπὶ τῇ ψυχῇ τῇ δὲ ὑπάρ-
χει ἐν τούτοις εἶναι συναφθείσῃ, εἰ μὴ ἀποστατεῖν ἐθέλοι· πελάσασα οὖν αὐτῷ· καὶ οἷον — τῷ ἓν συναφθεῖσῃ ἡ ψυχὴ θέλει ἢ μὴ ἀποστατεῖν ἐθέλοι.
ἓν γενομένη, ζητεῖ· τίς οὖν ὁ τοῦτον γεννήσας, ὁ ἁπλοῦς καὶ ὁ πρὸ τοιούτου πλήθους·
ὁ αἴτιος τοῦ καὶ εἶναι καὶ πολὺν εἶναι τοῦτον· ὁ τὸν ἀριθμὸν ποιῶν· ὁ γὰρ ἀριθ-
μός, οὐ πρῶτος· καὶ γὰρ πρὸ δυάδος τὸ ἕν· δεύτερον δὲ δυάς, καὶ παρὰ τοῦ ἑνὸς
γεγεννημένη, ἐκεῖνο ὁριστὴν ἔχει· αὕτη δὲ ἀόριστον παρ' αὐτῆς· ὅταν δὲ ὁρισθῇ, ἀριθ-
μὸς ἤδη· ἀριθμὸς δέ, ὡς οὐσία· ἀριθμὸς δὲ καὶ ἡ ψυχή· οὐ γὰρ ὄγκοι τὰ πρῶτα
οὐδὲ μεγέθη· τὰ γὰρ παχέα ταῦτα ὕστερα, ἃ ὄντα ἡ αἴσθησις οἴεται· οὐδὲ ἐν
σπέρμασι δέ, τὸ ὑγρὸν τὸ τίμιον· ἀλλὰ τὸ μὴ ὁρώμενον· τοῦτο δέ, ἀριθμὸς καὶ λόγος· ὁ οὖν
ἐκεῖ λεγόμενος ἀριθμὸς καὶ ἡ δυάς, λόγοι καὶ νοῦς· ἀλλὰ ἀόριστος μὲν ἡ δυάς, τῷ
οἷον ὑποκειμένῳ λαμβανομένη· ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἑνός, εἶδος ἕκαστος·
οἷον μορφωθέντος τοῖς γενομένοις εἴδεσιν ἐν αὐτῷ· μορφοῦται δέ, ἄλλον μὲν
τρόπον παρὰ τοῦ ἑνός, ἄλλον δὲ παρ' αὑτοῦ· οἷον ὄψις ἡ κατ' ἐνέργειαν· ἔστι γὰρ ἡ
νόησις, ὅρασις ὁρῶσα, ἄμφω τὸ ἕν· πῶς οὖν ὁρᾷ· καὶ τίνα· καὶ πῶς ὅλως
ὑπέστη καὶ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ἵνα καὶ ὁρᾷ· νῦν μὲν γὰρ τὴν ἀνάγκην τοῦ εἶναι ταῦτα
ἡ ψυχὴ ἔχει· ποθεῖ δὲ τὸ θρευχούμενον δὴ τοῦτο, καὶ παρὰ τοῖς πάλαι σοφοῖς·
πῶς ἐξ ἑνὸς τοιούτου ὄντος, οἷον λέγομεν τὸ ἓν εἶναι, ὑπόστασιν ἔσχεν ὁτιοῦν·
εἴτε πλῆθος· εἴτε δυάς· εἴτε ἀριθμός· ἀλλ' οὐκ ἔμεινεν ἐκεῖνο ἐφ' αὑτοῦ· τοσοῦ-
τον δὲ πλῆθος ἐξερρύη, ὃ ὁρᾶται μὲν ἐν τοῖς οὖσιν, ἀνάγειν δὲ αὐτὸ πρὸς ἐ-
κεῖνο ἀξιοῦμεν· ὧδε οὖν λεγέσθω· θεὸν αὐτὸν ἐπικαλεσαμένοις· οὐ λόγῳ
γεγωνῷ· ἀλλὰ τῇ ψυχῇ ἐκτείνασιν ἑαυτοὺς εἰς εὐχὴν πρὸς ἐκεῖνον, εὔχεσθαι
τοῦτον τὸν τρόπον δυναμένους μόνους πρὸς μόνον· δεῖ τοίνυν θεατὴν ἐκείνου,
ἐν τῷ εἴσω οἷον νεῷ ἐφ' αὑτοῦ ὄντος, μένοντος ἡσύχου ἐπέκεινα ἁπάντων, τὰ
οἷον πρὸς τὰ ἔξω ἤδη ἀγάλματα ἑστῶτα· μᾶλλον δὲ ἄγαλμα τὸ πρῶτον ἐκφανέν,
θεᾶσθαι πεφηνὸς τοῦτον τὸν τρόπον· παντὶ τῷ κινουμένῳ, δεῖ τι εἶναι, πρὸς
ὃ κινεῖται· μὴ ὄντος δὲ ἐκείνῳ μηδενός, μὴ τιθώμεθα αὐτὸ κινεῖσθαι· ἀλλ' εἴ τι
μετ' αὐτὸ γίνεται· ἐπιστραφέντος ἀεὶ ἐκείνου πρὸς αὐτό, ἀναγκαῖον ἐξ εἶναι γεγο-
νέναι· ἐκποδὼν δὲ ἡμῖν ἔστω γένεσις ἡ ἐν χρόνῳ, τὸν λόγον περὶ τῶν ἀεὶ

ὄντων ποιουμένοις. τῷ δὲ λόγῳ [τὴν γένεσιν] προσάπτοντας αὐτοῖς, αἰτίας καὶ τάξεως
αὐτοῖς ἀποδώσει. τὸ οὖν γινόμενον ἐκεῖθεν, οὐ κινηθέντος φατέον γίγνεσθαι.
εἰ γὰρ κινηθέντος αὐτοῦ τι γίγνοιτο, τρίτον ἀπ' ἐκείνου τὸ γιγνόμενον μετὰ τὴν
κίνησιν ἂν γίγνοιτο καὶ οὐ δεύτερον. δεῖ οὖν ἀκινήτου ὄντος, εἴ τι δεύτερον μετ' αὐτό,
ς οὐ προσνεύσαντος· οὐδὲ βουληθέντος· οὐδὲ ὅλως κινηθέντος ὑποστῆναι αὐτό.
πῶς οὖν, καὶ τί δεῖ νοῆσαι περὶ ἐκεῖνο μένον, περίλαμψιν· ἐξ αὐτοῦ μέν, ἐξ αὐτοῦ δὲ
μένοντος· οἷον ἡλίου, τὸ περὶ αὐτὸ λαμπρὸν ὥσπερ περιθέον, ἐξ αὐτοῦ ἀεὶ γεννώ-
μενον, μένοντος· καὶ πάντα τὰ ὄντα ἕως μένει, ἐκ τῆς αὐτῶν οὐσίας ἀναγκαίαν τὴν περὶ
αὐτὰ πρὸς τὸ ἔξω αὐτῶν ἐκ τῆς παρούσης δυνάμεως, δίδωσιν αὐτῶν ἐξηρτη-
μένην ὑπόστασιν, εἰκόνα οὖσαν οἷον ἀρχετύπων ὧν ἐξέφυ. πῦρ μὲν τὴν
παρ' αὐτοῦ θερμότητα· καὶ χιών, οὐκ εἴσω μόνον τὸ ψυχρὸν κατέχει. μάλιστα δὲ
ὅσα εὐώδη μαρτυρεῖ τοῦτο. ἕως γάρ ἐστι, πρόεισί τι ἐξ αὐτῶν περὶ αὐτά, ὧν
ἀπολαύει ὑποστάντων ὁ πλησίον. καὶ πάντα δὲ ὅσα ἤδη τέλεια, γεννᾷ. τὸ δὲ
ἀεὶ τέλειον, ἀεὶ καὶ ἀΐδιον γεννᾷ· καὶ ἔλαττον δὲ ἑαυτοῦ γεννᾷ. τί οὖν χρὴ περὶ
τοῦ τελειοτάτου λέγειν· μηδὲν ἀπ' αὐτοῦ, ἢ τὰ μέγιστα μετ' αὐτόν. μέγιστον
δὲ μετ' αὐτὸν νοῦς, καὶ δεύτερον. καὶ γὰρ ὁρᾷ ὁ νοῦς ἐκεῖνον. καὶ δεῖται αὐτοῦ
σημ. μόνου. ἐκεῖνος δὲ τούτου, οὐδέν. καὶ τὸ γεννώμενον ἀπὸ κρείττονος νοῦ,
νοῦν εἶναι. καὶ κρείττων ἁπάντων νοῦς, ὅτι τἆλλα μετ' αὐτόν. οἷον καὶ ἡ ψυχὴ λόγος
ψυχή, λόγος νοῦ νοῦ. καὶ ἐνέργειά τις, ὥσπερ αὐτὸς ἐκείνου. ἀλλὰ ψυχῆς μέν, ἀμυδρὸς ὁ λόγος.
ὡς γὰρ εἴδωλον, νοῦ. ταύτῃ καὶ εἰς νοῦν βλέπειν δεῖ. νοῦς δὲ ὡσαύτως πρὸς ἐ-
κεῖνον, ἵνα ᾖ νοῦς. ὁρᾷ δὲ αὐτὸν οὐ χωρισθείς, ἀλλ' ὅτι μετ' αὐτόν. καὶ μεταξὺ οὐδέν,
ὡς οὐδὲ ψυχῆς καὶ νοῦ. ποθεῖ δὲ πᾶν τὸ γεννῆσαν, καὶ τοῦτο ἀγαπᾷ· καὶ μάλιστα
ὅταν ὦσι μόνοι τὸ γεννῆσαν καὶ τὸ γεγεννημένον. ὅταν δὲ καὶ τὸ ἄριστον ᾖ τὸ
ς γεννῆσαν, ἐξ ἀνάγκης σύνεστιν αὐτῷ, ὡς τῇ ἑτερότητι μόνον κεχωρίσθαι. εἰκόνα
δὲ ἐκείνου λέγομεν εἶναι τὸν νοῦν. δεῖ γὰρ σαφέστερον λέγειν. πρῶτον μέν,
ὅτι δεῖ πως εἶναι ἐκεῖνο τὸ γενόμενον· καὶ ἀποσώζειν πολλὰ αὐτοῦ. καὶ εἶναι ὁμοιότη-
τα πρὸς αὐτό, ὥσπερ καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. ἀλλ' οὐ νοῦς ἐκεῖνο. πῶς οὖν νοῦν
γεννᾷ· ἢ ὅτι τῇ ἐπιστροφῇ, πρὸς αὐτὸ ἑώρα· ἡ δὲ ὅρασις αὕτη νοῦς. τὸ γὰρ
forsan legendum καταλαμβάνον ἄλλο· ἢ αἴσθησις, ἢ νοῦς. αἴσθησιν γραμμὴν καὶ τὰ ἄλλα· ἀλλ'
αἰσθητῶν ὁ κύκλος τοιοῦτος, οἷος μερίζεσθαι. τοῦτο δὲ οὐχ οὕτως. ἢ καὶ ἐνταῦθα ἓν μέν·

οἱ λόγοι. τί δὴ τοσοῦτοι ὅσοι οἱ γινόμενοι ἐν μιᾷ περιόδῳ. ἔτι περὶ ἐν τῷ αὐ-
τῷ διῃρημένων διαφόρους ἐξ ὧν φαίνεται ἢ συγκεχωρηκέναι τῶν ὅ-
λων διῃρημένων. ζητητέον δὲ περὶ τῶν αὐτῶν κρατούντων. λέγω οὖν ὅτι τὸ
ταὐτὸν παρὰ τὴν ταὐτόν, πρὸς οὖν ἐστι πολλῶν ἀνθρώπων, διαφόρους φησὶ
τοὺς λόγους. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων ἅτινα τοιαῦτα πολύτοκα μάλιστα ἢ
ἔστι φησὶν ἀπαράλλακτα, εἷς λόγος. ἀλλὰ τοῦτο, ὑπὸ λόγον καθόλου κατὰ τοσοῦτοι
καὶ οἱ λόγοι. ἢ ὅτι αἱ διαφορὰς τὰς καθόλου κατὰ. καὶ διαφορὰς, οὐ τῷ ὕλῃ ἀπὸ κατὰ
τὸ εἶδος. ἢ τί κωλύει καὶ ἐν οἷς ἀδιαφορεῖ, ἀπὸ τινὰς ὅλως εἶναι παραλλαγὰς
φησίν. ὥσπερ ὅτι τυχεῖν τῆς κατ' ἀδιαφορίας ποιεῖ, ὁμοίως δὲ ταὐτὸν διαφορὰς λαμ-
βάνειν λογικήν, καθ' ἣν ἄλλο ποιήσει, πρὸς φησὶν διάφορον τι τῷ αὐτῷ. ἐν δὲ
τῇ φύσει, μὴ χωρισμῷ γινομένου τοῦ ἑτέρου. ἀλλὰ λόγοις μόνον ζητοῦσι καὶ ἀρχῆς
δὲ ποιεῖ δὲ τὸ διάφορον. ἡμεῖς δὲ λαμβάνομεν τὴν διαφορὰν ἄλλως λέγομεν.
καὶ ἅμα ἡ ποίησις ἔχει τὸ ἀπὸ τοῦ ὅπου ζητοῦμεν, ἄλλος λόγος. εἰ δὲ μὲν
πηλίκα ὁ ποιεῖ, τὸ ποσὸν ὡρισμένον ἔσται, τῇ τῶν λόγων ἀπείρῳ
ἔξει. καὶ ἀναλώσει. ὥσπερ ὅταν τελῶνται πάντες, ἀρχὴ ἄλλη.
ὁ ποσὸν γὰρ δὴ τὸν κόσμον εἶναι, καὶ ὅπου ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ διεξ-
ελεύσεται, καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ἔχοντι τῶν λόγων.
ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων, ὧν φησιν πλῆθος ἐν μιᾷ
ἀδήλως, τὸ σύμπαν, οὐ φοβητέ-
ον δὲ ἐν τοῖς σπέρμασι καὶ τοῖς λόγοις ἄ-
πειρον, πληροῦται πάντες ἐξ-
ῆς. οὐ καὶ ἐν νῷ. ἡ ψυχὴ
χεῖ δὲ ἄπειρον,
τούτων ἀνά-
παλιν τοῦ
ὑπάρ-
χει
ρ
ων :-
τ

∻ πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης· περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους ∻

ΜΑ Ἐπειδή φαμεν τὸν ἐν θέᾳ τοῦ νοητοῦ κόσμου γενόμενον καὶ τοῦ ἀληθινοῦ κατανοήσαντα κάλλος, τούτου δεῖν καὶ τὸν τούτου πατέρα καὶ τὸν ἐπέκεινα νοῦ, εἰς ἔννοιαν βαλέσθαι, πειρώμεθα ἰδεῖν καὶ εἰπεῖν ἡμῖν αὐτοῖς, ὡς οἷόν τε τὰ τοιαῦτα, πῶς ἄν τις τὸ κάλλος τοῦ νοῦ καὶ τοῦ κόσμου ἐκείνου θεάσαιτο. κείσθων τοίνυν ἀλλήλων ἐγγύς, ὥστε δὴ εἰ βούλει λίθων ἐν ὄγκῳ, τοῦ μὲν ἀρρυθμίστου καὶ τέχνης ἀμοίρου· τοῦ δὲ ἤδη τέχνῃ κεκρατημένου εἰς ἄγαλμα θεοῦ, ἢ καί τινος ἀνθρώπου, θεοῦ μὲν χάριτος ἤ τινος μούσης, ἀνθρώπου δὲ μή τινος, ἀλλ᾽ ὃν ἐκ πάντων καλῶν πεποίηκεν ἡ τέχνη, φανείη μὲν ἂν ὁ ὑπὸ τῆς τέχνης γεγενημένος εἰς εἴδους κάλλος καλός, οὐ παρὰ τὸ εἶναι λίθος· ἦν γὰρ ἂν καὶ ὁ ἕτερος ὁμοίως καλός· ἀλλὰ παρὰ τοῦ εἴδους, ὃ ἐνῆκεν ἡ τέχνη. τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ εἶδος, οὐκ εἶχεν ἡ ὕλη, ἀλλ᾽ ἦν ἐν τῷ ἐννοήσαντι καὶ πρὶν ἐλθεῖν εἰς τὸν λίθον· ἦν δ᾽ ἐν τῷ δημιουργῷ οὐ καθόσον ὀφθαλμοὶ ἢ χεῖρες ἦσαν αὐτῷ· ἀλλ᾽ ὅτι μετεῖχε τῆς τέχνης. ἦν ἄρα ἐν τῇ τέχνῃ τὸ κάλλος τοῦτο, ἄμεινον πολλῷ· οὐ γὰρ ἐκεῖνο ἦλθεν εἰς τὸν λίθον, τὸ ἐν τῇ τέχνῃ· ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν μένει, ἄλλο δὲ ἀπ᾽ ἐκείνης ἔλαττον ἐκείνου· καὶ οὐδὲ τοῦτο ἔμεινε καθαρὸν ἐν αὐτῷ· οὐδὲ οἷον ἐβούλετο, ἀλλ᾽ ὅσον εἶξεν ὁ λίθος τῇ τέχνῃ. εἰ δ᾽ ἡ τέχνη ὅ ἐστι καὶ ἔχει τοιοῦτο ποιεῖ, καλὸν δὲ ποιεῖ κατὰ λόγον οὗ ποιεῖ, μειζόνως καὶ ἀληθεστέρως καλή ἐστι, τὸ κάλλος ἔχουσα τὸ τέχνης, μεῖζον μέντοι καὶ κάλλιον, ἢ ὅσον ἐστὶν ἐν τῷ ἔξω. ὅσῳ γὰρ ἐλθὸν εἰς τὴν ὕλην ἐκτέταται, τοσούτῳ ἀσθενέστερον τοῦ ἐν ἑνὶ μένοντος· ἀφίσταται γὰρ ἑαυτοῦ, πᾶν διιστάμενον. εἰ ἰσχύς, ἰσχύος· εἰ θερμότης, θερμότητος· εἰ ὅλως δύναμις, δυνάμεως· εἰ κάλλος, κάλλους. καὶ τὸ πρῶτον ποιοῦν πᾶν, καθ᾽ αὑτὸ κρεῖττον εἶναι δεῖ τοῦ ποιουμένου. οὐ γὰρ ἡ ἀμουσία μουσικόν, ἀλλ᾽ ἡ μουσική· καὶ τὴν ἐν αἰσθητῷ, ἡ πρὸ τούτου. εἰ δέ τις τὰς τέχνας ἀτιμάζει, ὅτι μιμούμεναι τὴν φύσιν ποιοῦσι, πρῶτον μὲν φατέον καὶ τὰς φύσεις μιμεῖσθαι ἄλλα. ἔπειτα δεῖ εἰδέναι, ὡς οὐχ ἁπλῶς τὸ ὁρώμενον μιμοῦνται, ἀλλ᾽ ἀνατρέχουσιν ἐπὶ τοὺς λόγους, ἐξ ὧν ἡ φύσις. εἶτα καὶ ὅτι πολλὰ παρ᾽ αὑτῶν ποιοῦσι· καὶ προστιθέασι δὲ ὅτῳ τι ἐλλείπει, ὡς ἔχουσαι τὸ κάλλος. ἐπεὶ καὶ ὁ φειδίας τὸν δία πρὸς οὐδὲν αἰσθητὸν ποιήσας, ἀλλὰ λαβὼν οἷος ἂν γένοιτο, εἰ ἡμῖν ὁ ζεὺς δι᾽ ὀμμάτων ἐθέλοι φανῆναι. ἀλλ᾽ ἡ μὲν ἀφείσθωσαν αἱ τέχναι. ὧν δὲ λέγονται τὰ ἔργα μιμεῖσθαι, τὰ φύσει καλὰ γινόμενα καὶ λεγόμενα, θεωρῶμεν λογικὰ ζῷα καὶ ἄλογα πάντα, καὶ μάλιστα ὅσα κατώρθωται αὐτῶν, τοῦ πλ-

ἀλλὰ δ' ἐκεῖ δύναμις πάντων· ὧν οὐκ ἔστι δύναμις, ταύτης ἀπὸ τῆς δυνάμεως
οἷον σχιζομένη ἡ νόησις, καθορᾷ· ἢ οὐκ ἂν ἦν νοῦς· ἐπεὶ καὶ παρ' αὐτοῦ ἔχει ἤδη
οἷον συναίσθησιν τῆς δυνάμεως, ὅτι δύναται οὐσίαν· αὐτὸς γοῦν δι' αὐτόν· καὶ ὁρίζει
δ' εἶναι αὐτῷ τῇ παρ' ἐκείνου δυνάμει· καὶ ὅτι οἷον μέρος ἕν τι τῶν ἐκείνου· καὶ ἐξ ἐκεί-
νου ἡ οὐσία· καὶ ῥώννυται παρ' ἐκείνου, καὶ ἐξ ἐκείνου· ὁ γὰρ δι' αὐτὸ ἐκεῖθεν, οὗ
μερισθὲν ἐξ ἀμερίστου· καὶ δ' ζῆν καὶ τὸ νοεῖν, καὶ πάντα ὅτι ἐκεῖνος μηδὲν τῶν πάντων.
ταύτῃ γὰρ πάντα ἐξ ἐκείνου, ὅτι μὴ τινὶ μορφῇ κατείχετο ἐκεῖνος· μόνον γὰρ
ἐν ἐκεῖνο· καὶ ὁ μὲν πάντα ἐν τοῖς οὖσιν ἂν ἦν. διὰ τοῦτο ἐκεῖνο, οὐδὲν μὲν τῶν
ἐν τῷ νῷ, ἐξ αὐτοῦ δὲ πάντα ἐν τοῖς οὖσιν αὖ ἦν. διὸ καὶ ταῦτα οὐσίαι. ὥρισται
γὰρ ἤδη καὶ οἷον μορφὴν ἕκαστον ἔχει. δ' δεῖ ὄν, οὐκ ἐν ἀορίστῳ οἷον αἰωρεῖσθαι,
ἀλλ' ὅρῳ πεπηχθαι καὶ στάσει. στάσις δὲ τοῖς νοητοῖς, ὁρισμὸς καὶ μορφή· οἷς καὶ
τὴν ὑπόστασιν λαμβάνει. ταύτης τοιγαροῦν ὁ νοῦς οὗτος, ἄξιος τοῦ τῆς κα-
θαρωτάτου· μὴ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς φῦναι. γενόμενον δὲ ἤδη, τὰ
ὄντα πάντα σὺν αὐτῷ γεννῆσαι. πᾶν μὲν δ' ὧν ἰδεῶν κάλλος. πάντας δὲ
θεοὺς νοητούς. πλήρη δὲ ὄντα ὧν ἐγέννησε καὶ ὥσπερ καταπιόντα πάλιν τῷ
ἐν αὐτῷ ἔχειν, μὴ δὲ ἐκπεσεῖν εἰς ὕλην, μὴ δὲ τραφῆναι παρὰ τῇ ῥέᾳ, ὡς τὰ
μυστήρια καὶ οἱ μῦθοι οἱ περὶ θεῶν αἰνίττονται. κρόνον μὲν θεὸν σοφώτατον
πρὸ τοῦ διὰ γενέσθαι ἔλεγον ἃ γεννᾷ πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἔχειν· ᾗ καὶ πλήρης· καὶ νοῦς ἐν
κόρῳ. μετὰ δὲ ταῦτα, φασὶ γεννᾶν αὐτόν, κόρον ἤδη ὄντα. ψυχὴν γὰρ γεννᾶ
νοῦς, νοῦς ὢν τέλειος. καὶ γὰρ τέλειον ὄντα, γεννᾶν ἔδει· καὶ μὴ δύναμιν οὖσαν τοσαύ-
την, ἄγονον εἶναι. κρεῖττον δὲ οὐχ οἷόν τε ἦν εἶναι οὐδ' ἐνταῦθα τὸ γεννώμενον.
ἀλλ' ἔλαττον ὂν, εἴδωλον εἶναι αὐτοῦ. ἀόριστον μὲν ὡσαύτως. ὁριζόμενον δὲ
ὑπὸ τοῦ γεννήσαντος καὶ οἷον εἰδοποιούμενον. νοῦ δὲ γέννημα λόγος τις. καὶ
ὑπόστασις, τὸ διανοούμενον. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ περὶ νοῦν κινούμενον· καὶ νοῦ φῶς. | τὸ διανοούμενον, λόγος καὶ ὑπόστασις τοῦ νοῦ
καὶ ἴχνος ἐξηρτημένον ἐκείνου· κατὰ θάτερα μέν, συνεζευγμένον ἐκείνῳ· καὶ
ταύτῃ ἀποπιμπλάμενον· καὶ ἀπολαῦον καὶ μεταλαμβάνον αὐτοῦ, καὶ νο-
οῦν· κατὰ θάτερα δέ, ἐφαπτόμενον τῶν μετ' αὐτό. μᾶλλον δὲ γεννῶν καὶ αὐτό,
ἃ ψυχῆς ἀνάγκη εἶναι χείρονα. περὶ ὧν ὕστερον λεκτέον. καὶ μέχρι τούτων τὰ
θεῖα. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ Πλάτωνος τρία τὰ πάντα, περὶ τὸν πάντων βασι-
λέα· φησὶ γὰρ πρῶτα· καὶ δεύτερον, περὶ τὰ δεύτερα· καὶ περὶ τὰ τρία, τρίτον.

φιλήβῳ. lib. 6 de rep.

λέγει δὲ καὶ τοῦ αἰτίου εἶναι πατέρα· αἴτιον μὲν τὸν νοῦν λέγων· δημιουργὸς γάρ, ὁ νοῦς αὐτῷ· τοῦτον δέ φησι τὴν ψυχὴν ποιεῖν, ἐν τῷ κρατῆρι ἐκείνῳ. τοῦ αἰτίου δὲ νοῦ ὄντος, πατέρα φησὶ τἀγαθόν· καὶ τὸ ἐπέκεινα νοῦ, καὶ ἐπέκεινα οὐσίας. πολλαχοῦ δὲ τὸ ὂν καὶ τὸν νοῦν, τὴν ἰδέαν λέγει. ὥστε Πλάτωνα εἰδέναι· ἐκ μὲν τἀγαθοῦ, τὸν νοῦν τὴν ἰδέαν· ἐκ δὲ τοῦ νοῦ, τὴν ψυχήν. καὶ εἶναι τοὺς λόγους τούσδε, μὴ καινοὺς μηδὲ νῦν· ἀλλὰ πάλαι μὲν εἰρῆσθαι, μὴ ἀναπεπταμένως· τοὺς δὲ νῦν λόγους, ἐξηγητὰς ἐκείνων γεγονέναι· μαρτυρίοις πιστωσαμένους, τὰς δόξας ταύτας παλαιὰς εἶναι, τοῖς αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος γράμμασιν. ἥπτετο μὲν οὖν καὶ Παρμενίδης πρότερον τῆς τοιαύτης δόξης, καθόσον εἰς ταὐτὸ συνῆγεν ὂν καὶ νοῦν· καὶ τὸ ὂν οὐκ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐτίθετο. τὸ γὰρ αὐτό, νοεῖν ἐστί τε καὶ εἶναι λέγων. καὶ ἀκίνητον δὲ λέγει τοῦτο· καίτοι προστιθεὶς τὸ νοεῖν. σωματικὴν πᾶσαν κίνησιν ἐξαιρῶν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μένῃ ὡσαύτως. καὶ ὄγκῳ σφαίρας ἀπεικάζων, ὅτι πάντα ἔχει περιειλημμένα· καὶ ὅτι τὸ νοεῖν, οὐκ ἔξω, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ. ἓν δὲ λέγων ἐν τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν, αἰτίαν εἶχεν ὡς τοῦ ἑνὸς τούτου πολλὰ εὑρισκομένου. ὁ δὲ παρὰ Πλάτωνι Παρμενίδης, ἀκριβέστερον λέγων,

ζη´ διαιρεῖ ἀπ' ἀλλήλων. τὸ πρῶτον ἕν, ὃ κυριώτερον ἕν· καὶ δεύτερον, ἓν πολλὰ λέγων· καὶ τρίτον, ἓν καὶ πολλά. καὶ σύμφωνος οὕτως καὶ αὐτός ἐστι, ταῖς φύσεσι ταῖς τρισίν. Ἀναξαγόρας δέ, νοῦν καθαρὸν καὶ ἀμιγῆ λέγων, ἁπλοῦν καὶ αὐτὸς τίθεται τὸ πρῶτον, καὶ χωριστὸν τὸ ἕν· τὸ δ' ἀκριβές, δι' ἀρχαιότητα παρῆκε. καὶ Ἡράκλειτος δὲ τὸ ἓν οἶδεν ἀίδιον καὶ νοητόν· τὰ γὰρ σώματα γίγνεται ἀεί, καὶ ῥέοντα. τῷ δ' Ἐμπεδοκλεῖ, τὸ νεῖκος μὲν διαιρεῖ· ἡ δὲ φιλία τὸ ἕν· ἀσώματον δὲ καὶ αὐτὸς τοῦτο. τὰ δὲ στοιχεῖα, ὡς ὕλη. Ἀριστοτέλης δὲ ὕστερον, χωριστὸν μὲν τὸ πρῶτον

ζη´ καὶ νοητόν· νοεῖν δὲ αὐτὸ ἑαυτὸ λέγων, πάλιν αὖ οὐ τὸ πρῶτον ποιεῖ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα νοητὰ ποιῶν, καὶ τοσαῦτα ὁπόσαι ἐν οὐρανῷ σφαῖραι· ἵν' ἕκαστον ἑκάστην κινῇ, ἄλλον τρόπον λέγει τὰ ἐν τοῖς νοητοῖς ἢ Πλάτων, τὸ εὔλογον, οὐκ ἔχον ἀνάγκην τιθέμενος. ἐπιστήσειε δ' ἄν τις, εἰ καὶ εὐλόγως. εὔλογον γὰρ πάσας πρὸς μίαν σύνταξιν συντελούσας, πρὸς ἓν καὶ τὸ πρῶτον βλέπειν. ζητήσειε δ' ἄν τις τὰ πολλὰ νοητά, εἰ ἐξ ἑνός ἐστιν αὐτῷ τοῦ πρώτου. ἢ πολλαὶ αἱ ἐν τοῖς νοητοῖς ἀρχαί. καὶ εἰ μὲν ἐξ ἑνός, ἀνάλογον δηλονότι ἕξει, ὡς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς αἱ σφαῖραι, ἄλλης ἄλλην περιεχούσης, μιᾶς δὲ τῆς ἔξω

σαντος αὐτὰ καὶ ποιήσαντος· ἐπικρατήσαντος τῆς ὕλης καὶ εἶδος οὗ ἐβού-
λετο ἐπενεγκόντος· τί οὖν τὸ κάλλος ἐπὶ τούτοις· οὐ γὰρ δὴ τὸ αἷμα καὶ τὰ κατα-
μήνια· ἀλλὰ καὶ χρόα ἄλλη τούτων· καὶ σχῆμα ἢ οὐδὲν ἢ τι ἄσχημον· ἢ οἷον τὸ
περιέχον ἁπλοῦν τι οἷα ὕλη· πόθεν δὴ ἐξέλαμψε τὸ τῆς Ἑλένης τῆς περιμαχή-
του κάλλος· ἢ ὅσαι γυναῖκες ἀφροδίτῃ ὅμοιαι κάλλει· ἢ πόθεν καὶ τῆς ἀφροδί-
της αὐτῆς, ἢ πόθεν· ἢ εἴ τι καλὸς ἄνθρωπος ἢ θεὸς, τῶν ἢ εἰς ὄψιν ἡκόντων
ἢ καὶ μὴ ἡκόντων, ἐχόντων δὲ ἐν αὐτοῖς ὁραθὲν ἂν κάλλος· ἆρ' οὐ καὶ εἶδος μὲν πάντα-
χοῦ τοῦτο· ἧκον δὲ ἐπὶ τὸ γιγνόμενον παρὰ τοῦ ποιήσαντος, ὥσπερ ἐν ταῖς τέχναις ἐλέγετο,
ἐπὶ τὰ τεχνητὰ ἰέναι παρὰ τῶν τεχνῶν; τί οὖν καλὰ μὲν τὰ ποιούμενα, καὶ ὁ ἐπὶ
τῆς ὕλης λόγος· ὁ δὲ μὴ ἐν ὕλῃ ἀλλ' ἐν τῷ ποιοῦντι λόγος, οὐ κάλλος, ὁ πρῶτος
καὶ ἄυλος, ἀλλ' εἷς ἐν οὗτος; ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ὄγκος ἦν καλός, καθὸ ὄγκος ἦν, ἐχρῆν τὸν
λόγον ὅτι μὴ ἦν ὄγκος τὸν ποιήσαντα, μὴ καλὸν εἶναι· εἰ δὲ ἐάν τε ἐν σμικρῷ, ἐάν
τε ἐν μεγάλῳ τὸ αὐτὸ εἶδος ᾖ, ὁμοίως κινεῖ καὶ διατίθησι τὴν ψυχὴν τὴν τοῦ ὁρῶντος, τῇ
αὐτοῦ δυνάμει, οὐ τῷ τοῦ ὄγκου μεγέθει ἀποδοτέον τὸ κάλλος. μαρτύριον δὲ καὶ τό-
δε· ὅτι ἕως μὲν ἔξω ἐστίν, οὔπω εἴδομεν· ὅταν δὲ εἴσω γένηται, διέθηκεν. εἰσέρχεται
δὲ διὰ ὀμμάτων, εἶδος ὂν μόνον· ἢ πῶς διὰ σμικροῦ· συνεφέλκεται δὲ καὶ τὸ μέ-
γεθος, οὐ μέγα ἐν ὄγκῳ· ἀλλὰ εἴδει γενόμενον μέγα· εἶτα δεῖ ἢ αἰσχρὸν εἶναι τὸ ποιοῦν, ἢ ἀ-
διάφορον, ἢ καλὸν εἶναι· αἰσχρὸν μὲν οὖν ὂν, οὐκ ἂν τὸ ἐναντίον ποιήσειεν· ἀδιά-
φορον δὲ τί μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν· ἀλλὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ἡ φύσις ἡ τὰ οὕτω καλὰ δημιουρ-
γοῦσα, πολὺ πρότερον καλή· ἡμεῖς δὲ τῶν ἔνδον οὐδὲν ὁρᾶν εἰθισμένοι οὐδ' εἰδό-
τες, τὸ ἔξω διώκομεν, ἀγνοοῦντες ὅτι τὸ ἔνδον κινεῖ· ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸ εἴδω-
λον αὐτοῦ βλέπων, ἀγνοῶν ὅθεν ἥκει, ἐκεῖνο διώκοι· δηλοῖ δὲ ὅτι τὸ διωκό-
μενον ἄλλο, καὶ οὐκ ἐν μεγέθει τὸ κάλλος, καὶ τὸ ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλος· καὶ τὸ ἐν τοῖς
ἐπιτηδεύμασι· καὶ ὅλως τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς· οὗ δὴ καὶ ἀληθῶς μᾶλλον κάλλος, ὅταν
φρόνησιν ἐν τῳ ἴδῃς· καὶ ἀγασθῇς· οὐ πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποβλέψας, εἴη γὰρ ἂν
τοῦτο αἰσχρόν· ἀλλὰ πᾶσαν μορφὴν ἀφεὶς, διώκεις τὸ ἔσω κάλλος αὐτοῦ· εἰ δὲ μή-
πω κινεῖ σε ὡς καλὸν εἰπεῖν τὸν τοιοῦτον, οὐδὲ σαυτὸν εἰς τὸ ἔσω βλέψας ἀγασθήσῃ
ὡς καλῷ· ὥστε μάτην ἂν οὕτως ἔχων, ζητοίης ἐκεῖνο· αἰσχρῷ γὰρ καὶ οὐ καθαρῷ
ζητήσεις· διὸ οὐδὲ πρὸς πάντας, οἱ περὶ τῶν τοιούτων λόγοι· εἰ δὲ καὶ σὺ εἶδες
σαυτὸν καλόν, ἀναμνήσθητι· ἔστιν οὖν καὶ ἐν τῇ φύσει λόγος κάλλους ἀρχέτυπος

Quo parvo tanta magnitudo ingrediatur per pupillam.

Interiore pulchritudine carens frustra externam quaeris.

τὸ ἐν σώματι· τὸ δὲ ἐν τῇ φύσει, ὁ ἐν τῇ ψυχῇ καλλίων· παρ' οὗ καὶ ὁ ἐν τῇ φύσει· ἐν-
αργέστατος μέντοι ὁ ἐν σπουδαίᾳ ψυχῇ καὶ ἤδη προϊὼν κάλλει· κοσμήσας γὰρ τὴν ψυχὴν καὶ
φῶς παρασχὼν ἀπὸ φωτὸς μείζονος, πρώτως κάλλους ὄντος, συλλογίζεσθαι ποιεῖ
αὐτὸς ἐν ψυχῇ ὤν, οἷός ἐστιν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὁ οὐκέτι ἐγγινόμενος, οὐδ' ἐν ἄλλῳ
ἀλλ' ἐν αὐτῷ· διὸ οὐδὲ λόγος ἐστίν, ἀλλὰ ποιητὴς τοῦ πρώτου λόγου· κάλλους τοῦ ἐν ὕ-
λῃ ψυχικῇ ὄντος· νοῦς δὲ οὗτος, ὁ ἀεὶ νοῦς καὶ οὐ ποτὲ νοῦς, ὅτι μὴ ἐπακτὸς
αὐτῷ· τίνα ἂν οὖν εἰκόνα τις αὐτοῦ λάβοι· πᾶσα γάρ, ἐκ χείρονος ἔσται· ἀλλὰ
γὰρ δεῖ τὴν εἰκόνα ἐκ νοῦ γενέσθαι, ὥστε μὴ δι' εἰκόνος· ἀλλ' οἷον χρυσοῦ παντός, χρυσόν
τι δεῖγμα λαβεῖν· καὶ εἰ μὴ καθαρὸς ὁ ληφθείς, καθαίρειν αὐτόν, ἢ ἔργῳ ἢ λόγῳ
δεικνύντας ὡς οὐ τοῦτό ἐστι χρυσός· ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἐν τῷ ὄγκῳ μόνον· οὕτω καὶ ἐν-
ταῦθα ἀπὸ νοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν κεκαθαρμένου· εἰ δὲ βούλει ἀπὸ τῶν θεῶν, οἷος
ὁ ἐν αὐτοῖς νοῦς· σεμνοὶ μὲν γὰρ πάντες θεοὶ καὶ καλοί· καὶ τὸ κάλλος αὐτῶν ἀ-
μήχανον· ἀλλὰ τί ἐστι δι' ὃ τοιοῦτοί εἰσιν; ἢ νοῦς· καὶ ὅτι μᾶλλον νοῦς, ἐνεργῶν ἐν αὐτοῖς
ὥστε ὁρᾶσθαι· οὐ γὰρ δὴ ὅτι αὐτῶν καλὰ τὰ σώματα· καὶ γὰρ οἷς ἐστι σώματα, οὐ
τοῦτό ἐστιν αὐτοῖς τὸ εἶναι θεοῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν νοῦν καὶ οὗτοι θεοί· οὐ γὰρ
δὴ ποτὲ μὲν φρονοῦσι, ποτὲ δὲ ἀφραίνουσιν· ἀλλ' ἀεὶ φρονοῦσιν ἐν ἀπαθεῖ τῷ νῷ
καὶ στασίμῳ καὶ καθαρῷ· καὶ ἴσασι πάντα, καὶ γινώσκουσιν οὐ τὰ ἀνθρώπεια,
ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν τὰ θεῖα, καὶ ὅσα νοῦς ὁρᾷ. τῶν δὲ θεῶν οἱ μὲν ἐν οὐρανῷ ὄν-
τες, σχολὴ γὰρ αὐτοῖς, θεῶνται ἀεί· οἷον δὲ πόρρωθεν τὰ ἐν ἐκείνῳ αὐτῷ οὐ-
ρανῷ ὑπεροχῇ τῇ αὐτῶν κεφαλῇ· οἱ δὲ ἐν ἐκείνῳ ὄντες, ὅσοις ἡ οἴκησις
ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ἐν παντὶ οἰκοῦντες τῷ ἐκεῖ οὐρανῷ· πάντα γὰρ ἐκεῖ οὐ-
ρανός· καὶ ἡ γῆ οὐρανός· καὶ θάλασσα καὶ ζῷα καὶ φυτὰ καὶ ἄνθρωποι·
πᾶν οὐράνιον ἐκείνου τοῦ οὐρανοῦ· οἱ δὲ θεοὶ οἱ ἐν αὐτῷ, οὐκ ἀπαξιοῦντες
ἀνθρώπους, οὐδ' ἄλλο τι τῶν ἐκεῖ, ὅτι τῶν ἐκεῖ, πᾶσαν μὲν διεξίασι τὴν ἐκεῖ
χώραν καὶ τὸν τόπον ἀναπαυόμενοι· καὶ γὰρ τὸ ῥᾷστα ζώειν ἐκεῖ· καὶ ἀλήθεια δὲ
αὐτοῖς καὶ γενέτειρα καὶ τροφὸς καὶ οὐσία καὶ τροφή· καὶ ὁρῶσι τὰ πάντα, οὐχ οἷς
γένεσις πρόσεστιν, ἀλλ' οἷς οὐσία· καὶ ἑαυτοὺς ἐν ἄλλοις· διαφανῆ γὰρ πάντα·
καὶ σκοτεινὸν οὐδὲ ἀντίτυπον οὐδέν· ἀλλὰ πᾶς παντὶ φανερὸς εἰς τὸ εἴσω καὶ
πάντα· φῶς γὰρ φωτί· καὶ γὰρ ἔχει πᾶς πάντα ἐν αὐτῷ· καὶ αὖ ὁρᾷ ἐν ἄλ-
λῳ πάντα· ὥστε πανταχοῦ πάντα· καὶ πᾶν πᾶν· καὶ ἕκαστον πᾶν·

Quomodo Dii norint omnia.

Quid coelum?

Quo pacto Dii se se invicem cognoscant.

κρατοῦσιν. ὥστε ἐπὶ χιλιάδων κατὰ τὸν πρῶτον. καὶ κόσμος νοητὸς ἐστίν.
Καὶ ὥσπερ ἐνταῦθα αἱ σφαῖραι οὐράνιαι, ἀλλὰ μεσιτευούσης ἡ πρώτη, αὐτὸ
ἔχουσι τάξεις· οὕτω κἀκεῖ τὰ κινοῦντα πολλὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα, καὶ τὰ ἀληθῆ ἄστρα
ἐκεῖ. Εἰ δὲ ἕκαστον ἀρχή, κατ᾽ ἀνάγκην [illegible] αἱ ἀρχαὶ ἔσονται. Καὶ ὅτι
τι συνταχθήσονται, καὶ πρὸς ἓν ἔργον τὴν τοῦ παντὸς οὐρανοῦ συμφωνίαν
ὁμονοήσει. πῶς δὲ τὰ πρὸς τὰ νοητὰ καὶ κινοῦντα. τὰ ἐν οὐρανῷ ἄστρα
[illegible]. πῶς δὲ καὶ πολλὰ οὕτως ἀσώματα ὄντα, ὕλης οὐ χωρίζουσιν. ὥστε
τῶν ἀρχαίων οἱ μάλιστα ἐπιστάμενοι αὐτοῖς τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τιμαίου
αὐτόν. καὶ φυσικοὶ δέ, περὶ ταύτην μὲν ἔχοντες τὴν φύσιν. ἀλλ᾽ οἱ μὲν ἐξηρτη-
μένοι, ἐν αὐτοῖς αὐτῶν λόγοις. οἱ δὲ οὐ μὲν λόγοις. ἀλλ᾽ ἐν ἀδελφοῖς ἢ ὁμογενέσιν
συνουσίαις, ἢ ὅλως ἀδελφῶν. ὅτι δὲ οὕτω χρὴ νομίζειν ἔχειν, ὡς ἔστι μὲν τὸ
ἐπέκεινα ὄντος τὸ ἕν, οἷον ἤθελεν ὁ λόγος ἐνδείκνυσθαι, ὡς οἷόν τε καὶ περὶ τούτων
ἐνδείκνυσθαι. ἔστι δὲ ἐφεξῆς, τὸ ὂν καὶ νοῦς. τρίτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς φύσις,
ἤδη δέδεικται. ὥσπερ δὲ ἐν τῇ φύσει τρία ταῦτα ἐστὶ τὰ εἰρημένα, οὕτω χρὴ
νομίζειν καὶ παρ᾽ ἡμῖν ταῦτα εἶναι. λέγω δὲ οὐ καὶ τοῖς αἰσθητοῖς. χωριστὰ γὰρ ταῦ-
τα, ἀλλὰ τοῖς αἰσθητῶν ἔξω. καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ἔξω. ὥσπερ κἀκεῖνα τοῦ
τοῦ παντὸς οὐρανοῦ ἔξω. οὕτω καὶ τὰ τοῦ ἀνθρώπου, οἷον λέγει Πλά-
των τὸν ἔσω ἄνθρωπον. ἔστι τοίνυν καὶ ἡ καθ᾽ ἡμᾶς ψυχή, θεῖόν τι καὶ φύ-
σεως ἄλλης, ὁποία πᾶσα ἡ ψυχῆς φύσις. τελεία δέ, ἢ νοῦν ἔχουσα. νοῦ δὲ
ὁ μὲν λογιζόμενος. ὁ δὲ λογίζεσθαι παρέχων. τὸ δὲ λογιζόμενον τοῦτο τῆς ψυ-
χῆς, οὐδενὸς πρὸς τὸ λογίζεσθαι δεόμενον σωματικοῦ ὀργάνου, τὴν δὲ
ἐνέργειαν ἑαυτοῦ ἐν καθαρῷ ἔχον, ἵνα καὶ λογίζεσθαι καθαρῶς οἷόν τε ᾖ, χωρι-
στὸν καὶ οὐ κεκραμένον σώματι. ἐν τῷ πρώτῳ νοητῷ τις τιθέμενος, οὐκ ἂν σφά-
λλοιτο. οὐ γὰρ τόπον ζητητέον οὗ ἱδρύσομεν, ἀλλ᾽ ἔξω τόπου παντὸς ποιη-
τέον. οὕτω γὰρ τὸ καθ᾽ αὐτό, καὶ τὸ ἔξω καὶ τὸ ἄϋλον, ὅταν μόνον ᾖ, οὐδὲν
ἔχον παρὰ τῆς σώματος φύσεως. διὰ τοῦτο, καὶ ἔτι ἔξωθέν φησιν ἐπὶ τοῦ
παντὸς τὴν ψυχὴν περιβαλεῖν, ἐνδεικνύμενος τὸ ἐν τῷ νοητῷ τῆς ψυχῆς
μένον. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐπικρύπτων, ἐπ᾽ ἄκρᾳ εἰρηκε τῇ κεφαλῇ. καὶ ἡ πα-
ραινέσεις δὲ τοῦ χωρίζειν, οὐ τόπῳ λέγεται. τοῦτο γὰρ φύσει κεχωρισμένον
ἐστίν. ἀλλὰ τῇ μὴ νεύσει καὶ ταῖς φαντασίαις καὶ τῇ ἀλλοτριότητι τῇ πρὸς τὸ σῶμα,

Ἐν
Faciamus hominem ad similitudinem nostram.
Ἐπὶ τοῦ
extra coelum quid sit.
Timaeus.

∴ ἐπέκεινα ὄντος τὸ ἕν. τὸ ὂν καὶ νοῦς. ψυχῆς φύσις ∴

+

Εἴ πως καὶ δ' ὅλοι πον τῆς ψυχῆς ... αὐτῆς ... καὶ συννεύει που πρὸς τὸ ἄνω
καὶ δ' ἔνι τ' αὖθις αὐτῆς ἱδρυμένον. ὃ μόνον ἐστὶ σώματος σημεῖ... παρὰ τὸν καὶ πλάσι-
κὸν καὶ τὴν σεσωματωμένην περὶ τοῦτο ἔχον. οὔσης οὖν ψυχῆς τῆς λογιζομένης περὶ δικαί-
ων καὶ καλῶν, καὶ λογισμοῦ ζητοῦντος εἰ τοῦτο δίκαιον καὶ εἰ τοῦτο καλόν, ἀνάγκη
εἶναι καὶ ἑστώς τι δίκαιον, ἀφ' οὗ καὶ ὁ λογισμὸς περὶ ψυχὴν γίγνεται. ἢ
πῶς ἂν λογίσαιτο. καὶ εἰ ὁτὲ μὲν λογίζεται περὶ τούτων ψυχή, ὁτὲ δὲ μή, δεῖ
τὸν οὐ λογιζόμενον ἀλλ' ἀεὶ ἔχοντα τὸ δίκαιον, νοῦν ἐν ἡμῖν εἶναι· εἶναι δὲ καὶ τὴν
νοῦ ἀρχήν, καὶ αἰτίαν καὶ θεόν· οὐ μεριζομένου ἐκείνου ὄντος, ἀλλὰ μένοντος ἐκείνου·
καὶ οὐκ ἐν τόπῳ μένοντος, ἐν πολλοῖς αὖ θεωρεῖσθαι καθ' ἕκαστον τῶν δυναμένων
δέχεσθαι, οἷον ἄλλον αὐτόν· ὥσπερ καὶ τὸ κέντρον ἐφ' ἑαυτοῦ ἐστιν. ἔχει δὲ καὶ ἕκα-
στον τῶν ἐν τῷ κύκλῳ σημεῖον ἐν αὐτῷ. καὶ αἱ γραμμαὶ τὸ ἴδιον προσφέ-
ρουσι πρὸς τοῦτο. τῷ γάρ τοι οὕτω τῶν ἐν ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς ἐφαπτόμεθα, καὶ
σύνεσμεν καὶ ἀνηρτήμεθα· ἐνιδρύμεθα δέ, οἳ ἂν συννεύωμεν ἐκεῖ. Πῶς
οὖν ἔχοντες τὰ τηλικαῦτα, οὐκ ἀντιλαμβανόμεθα, ἀλλ' ἀργοῦμεν ταῖς τοι-
αύταις ἐνεργείαις τὰ πολλά· οἱ δέ, οὐδ' ὅλως ἐνεργοῦσιν. ἐκεῖνά ἐστιν ἐν
ταῖς αὐτῶν ἐνεργείαις ἀεί. νοῦς καὶ τὸ πρὸ νοῦ ἀεὶ ἐν ἑαυτῷ. καὶ ψυχὴ δὲ τὸ ἀει-
κίνητον, οὕτως. οὐ γὰρ πᾶν ὃ ἐν ψυχῇ ἤδη αἰσθητόν· ἀλλ' ἔρχεται εἰς ἡμᾶς,
ὅταν εἰς αἴσθησιν ἴῃ. ὅταν δὲ ἐνεργοῦν ἕκαστον, μὴ μεταδιδῷ τῷ αἰσθανομένῳ,
οὔπω δι' ὅλης ψυχῆς ἐλήλυθεν. οὔπω οὖν γιγνώσκομεν, ἅτε μετὰ τοῦ αἰσθη-
τικοῦ ὄντες καὶ οὐ μόριον ψυχῆς, ἀλλ' ἡ πᾶσα ψυχὴ ὄντες. καὶ ἔτι ἕκαστον τῶν ψυ-
χικῶν ζῶν, ἀεὶ ἐνεργεῖ ἀεὶ καθ' αὑτὸ τὸ αὑτοῦ. τὸ δὲ γνωρίζειν, ὅταν μετάδο-
σις γένηται καὶ ἀντίληψις. δεῖ τοίνυν εἰ τῶν οὕτω παρόντων ἀντίληψις ἔσται,
καὶ τὸ ἀντιλαμβανόμενον εἰς τὸ εἴσω ἐπιστρέφειν, κἀκεῖ ποιεῖν τὴν προσοχὴν
ἔχειν. ὥσπερ εἴ τις ἀκούειν ἀναμένων ἣν ἐθέλει φωνήν, τῶν ἄλλων φωνῶν ἀ-
ποστάς, τὸ οὖς ἐγείροι πρὸς τὸ ἄμεινον τῶν
ἀκουστῶν, ὁπότε ἐκεῖνο προσέλθοι, οὕτω τοι
καὶ ἐνταῦθα δεῖ τὰς μὲν αἰσθητὰς ἀκούσεις ἀ-
φέντα, εἰ μὴ καθόσον ἀνάγκη, τὴν τῆς ψυχῆς
εἰς τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι δύναμιν, φυλάττειν καθαρὰν καὶ ἕτοιμον ἀκούειν
φθόγγων τῶν ἄνω. +

F

Nihil in intellectu quod prius fuerit in sensu.

Quomodo per αἰσθητὰ ascendamus ad νοητά.

Καὶ ἄπειρος ἡ αἴγλη· ἕκαστον γὰρ αὐτῶν μέγα, ἐπεὶ καὶ τὸ μικρὸν μέγα· καὶ ἥλιος
ἐκεῖ πάντα ἄστρα· καὶ ἕκαστον ἥλιος αὖ, καὶ πάντα. ἐξέχει δ' ἐν ἑκάστῳ ἄλλο,
ἐμφαίνει δὲ καὶ πάντα. ἔστι δὲ καὶ κίνησις καθαρά· οὐ γὰρ συγχεῖ αὐτὴν ἰοῦσαν
τὸ κινοῦν ἕτερον αὐτῆς ὑπάρχον. καὶ ἡ στάσις οὐ παρακινουμένη, ὅτι μὴ μέμικται
τῷ μὴ στασίμῳ· καὶ τὸ καλὸν καλόν, ὅτι μὴ ἐν τῷ καλῷ. βέβηκε δὲ ἕκαστος οὐκ ἐπ' ἀλ-
λοτρίας οἷον γῆς· ἀλλ' ἔστιν ἑκάστῳ ἐν ᾧ ἐστιν, αὐτὸ ὅ ἐστι· καὶ συνθεῖ αὐτῷ
οἷον πρὸς τὸ ἄνω ἰόντι, ὅθεν ἐστί. καὶ οὐκ αὐτὸς μὲν ἄλλο, ἡ χώρα δὲ αὐτοῦ ἄλλο.
καὶ γὰρ τὸ ὑποκείμενον νοῦς, καὶ αὐτὸς νοῦς· οἷον εἴ τις καὶ τοῦτον τὸν οὐρανὸν | αυτοκινο
τὸν ὁρώμενον φωτοειδῆ ὄντα, τοῦτο τὸ φῶς τὸ ἀπ' αὐτοῦ φῦναι νοήσειεν τὰ
ἄστρα. ἐνταῦθα μὲν οὖν, οὐκ ἂν ἐκ μέρους ἄλλο ἄλλου γίνοιτο ἄν. καὶ εἴη ἂν ἕκαστον
ἕκαστον μέρος· ἐκεῖ δὲ ἐξ ὅλου ἀεὶ ἕκαστον. καὶ ἅμα ἕκαστον καὶ ὅλον· φαντά-
ζεται μὲν γὰρ μέρος· ἐνορᾶται δὲ τῷ ὀξεῖ τὴν ὄψιν, ὅλον· οἷον εἴ τις τοι- | Lyncei oculi
οῦτος τὴν ὄψιν εἴη οἷος ὁ Λυγκεὺς ἐλέγετο, καὶ τὰ εἴσω τῆς γῆς ὁρᾶν· τοῦ
μύθου τοὺς ἐκεῖ αἰνιττομένου ὀφθαλμούς. τῆς δὲ ἐκεῖ θέας, οὔτε κάματός
ἐστιν· οὔτε πλήρωσις, εἰς τὸ παύσασθαι θεωμένων· οὔτε γὰρ κένωσις ἦν, | Nota satietas θεωρίας
ἵνα ἥκων εἰς πλήρωσιν καὶ τέλος ἀρκεσθῇ· οὔτε τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο, ἵνα ἑ-
τέρῳ τῶν ἐν αὐτῷ τὰ τοῦ ἑτέρου μὴ ἀρέσκοντα ᾖ. ἄτρυτά τε τὰ ἐκεῖ. ἀλ-
λ' ἔστι τὸ ἀπλήρωτον, τῷ μὴ τὴν πλήρωσιν καταφρονεῖν ποιεῖν τοῦ πεπληρωκό-
τος. ὁρῶν γάρ, μᾶλλον ὁρᾷ. καὶ καθορῶν ἄπειρον αὐτὸν καὶ τὰ ὁρώμενα, τῇ
ἑαυτοῦ συνέπεται φύσει. καὶ ἡ ζωὴ μέν, οὐδενὶ κάματον ἔχει, ὅταν ᾖ καθαρά.
τὸ δὲ ἄριστα ζῶν, τί ἂν κάμοι. ἡ δὲ ζωὴ σοφία· σοφία δὲ οὐ πορισθεῖσα λογισμοῖς,
ὅτι ἀεὶ ἦν πᾶσα· καὶ ἐλλείπουσα οὐδενί, ἵνα ζητήσεως δεηθῇ. ἀλλ' ἔστιν ἡ πρώ-
τη καὶ οὐ παρ' ἄλλης. καὶ ἡ οὐσία αὐτὴ σοφία, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς, εἶτα σοφός. διὰ τοῦ-
το δὲ, οὐδεμία μείζων. καὶ ἡ αὐτοεπιστήμη ἐνταῦθα, πάρεδρος τῷ νῷ τῷ | αὐτοεπιστήμη
συνεκφαίνεσθαι. οἷον λέγουσι κατὰ μίμησιν καὶ τῷ Διὶ, τὴν Δίκην.
πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐκεῖ, οἷον ἀγάλματα παρ' αὐτῶν ὁρώμενα. ὥστε θέα-
μα εἶναι, ὑπερευδαιμόνων θεατῶν. τῆς μὲν οὖν σοφίας τὸ μέγεθος καὶ | Cognoscentis
τὴν δύναμιν αὐτῆς κατίδοι, ὅτι μετ' αὐτῆς ἔχει καὶ πεποίηκε τὰ ὄντα. καὶ | [illegible]
πάντα ἠκολούθησε. καὶ ἔστιν αὐτὴ τὰ ὄντα· συνεγένετο αὐτῇ. καὶ ἓν | cognitissimus.
ἄμφω. καὶ ἡ οὐσία ἡ ἐκεῖ, σοφία. ἀλλ' ἡμεῖς εἰς σύνεσιν οὐκ ἤλθομεν. ὅτι

καὶ τὰς ἐπιστήμας, θεωρήματα καὶ συμφόρησιν γνωμῶν [illegible] προστεθεῖσθαι
εἶναι. ἐπεὶ δέ, οὐ δεῖ ταῖς ἐνταῦθα ἐπιστήμαις. εἰ δέ τις περὶ τούτων ἀμφισ-
βητεῖ, ὡς αὐτὸς ταύτας ἐν τῷ παρόντι. περὶ δὲ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης νῦν ὁ λόγος ὁ περὶ
τῶν καθόλου, φησίν. οὐ δή τις εἰσὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ. ὃ περὶ δὲ ἀσυζητεῖν καὶ ἀκρι-
βοῦν, εἰ τὸ ἀξιοῖ τῆς προσηγορίας φαμὲν εἶναι. ἴσως οὖν βέλτιον, ἐντεῦ-
θεν τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι. πάντα τὰ γινόμενα, ἤτοι τεχνητά, ἤτοι φυσικά
εἰσι, σοφία τις ποιεῖ. καὶ ἡ γὰρ τῆς ποιήσεως πανταχοῦ σοφία. ἀλλ' ἤδη
τις καὶ αὐτὴν τὴν σοφίαν ποιεῖ. ἴσως ἔσωσε μὲν αὐτὴν χρόνου [illegible]. ἀλλ' ὅτω γὰρ
τῆς παρ' ἐκείνου, εἰς σοφίαν φύσικην ἔρχεται καθόλου [illegible]. οὐ καί τι
τεθεῖσαν συνθεωρημάτων, ἀλλ' ἔχω ἔτι. ἐκ τὴν συγκειμένην ἐκ πολλῶν
εἰς ἕν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναλυομένην εἰς πλῆθος ἐξ ἑνός. εἰ μὲν οὖν ταύ-
την τις πρώτην θήσεται, ἀρχή. οὐ καί τι γὰρ ἐξ ἄλλου ἔχει, οὐδὲ ἐν ἄλλῳ. εἰ δὲ
τὸ μὲν χρόνον ἐν τῇ φύσει, τὸ δὲ ἀρχὴν φιλοσοφοῦσι τὴν φύσιν, πόθεν ἐξαφύ-
σομεν. καὶ ἡ ἐξ ἄλλου ἐκείνου. εἰ μὲν ἐξ αὐτοῦ, ἀπορούμενα. εἰ δὲ ἐκ τοῦ
ἐξ ἑτέρου, ἐνταῦθα πλέον. εἰ ὄντως ἐκείνην σοφίαν. καὶ ἡ φύσις αὐτή,
πόθεν. εἰ δὲ ἐξ αὐτοῦ, ἀδύνατον ἄλλως, ἢ αὐτὴν οὖσαν σοφίαν. ἡ ἄρα
ἀληθινὴ οὐσία σοφία. καὶ ἡ ἀληθινὴ οὐσία, σοφία. καὶ ἡ ἀξία καὶ τῆς οὐσίας,
παρὰ τῆς σοφίας. καὶ ὅτι παρὰ τῆς σοφίας, τὸ ἀληθές. διὸ καὶ ὁ σοφὸς τοῦ σο-
φία ὀνομάζεσθαι, τῶν μὲν διὰ σοφίαν γεγονέναι, οἷον τὰ. τῶν δὲ μὲν
ἐχόντων αὐταῖς σοφίαν, οὐ καλῆ ἠθικαὶ πάσαι. οὗτοι ἐννοεῖν δεῖ ἀναμιμνήσκειν κατ'
ἀξιώματα ὁρᾶν τοῖς σοφοῖς, οὐδὲ τὰ ὑπερβεβλημένα. ἀλλ' ὡς καὶ
τὰ ἐλαττούμενα, καθ' ἃ ἀγάλματα θεοί, αὐτοφαντάζεται ἐν τῇ σοφίᾳ
αὐτοὺς ἀληθεῖς εἶναι. ἀγάλματα δὲ οὐ γελοῖα, ἀλλ' ὄντα. διὸ καὶ ταῦτ'
ἰδίας, ὄντα ἥττον εἶναι οἱ παλαιοί, καὶ ἐποίουν. ὅτι καὶ ἐκεῖνοι καὶ οἱ αὐτοὶ
σοφοί, εἶτα ἀκριβῆ ἐπιστήμην λαβόντες, εἶτα καὶ συμφύτῳ, περὶ ὧν
ἐβούλοντο διὰ σοφίας σημαίνειν, μή τι τοῖς γεννητοῖς διὰ λόγων
καὶ προστάσεις. μὴ δὲ μιμήμασιν αὐτοῖς φανερὸν καὶ προφορᾷ ἀξιώματι
χρῆσθαι. ἀγάλματα δὲ γεγλυφότες, καὶ ἓν ἕκαστον ὡς καὶ περὶ πραγμάτων
ἄγαλμα ἐντυπώσαντες, ἐν τοῖς ἱεροῖς τὴν εἰκόνα διὰ τοῦ ζωγραφεῖν
αὐτῶν, ἀλλὰ τίς καὶ ἐπιστήμη καὶ σοφία, ὡς καὶ ἐστὶν ἄγαλμα καὶ ὑποκείμενον

σημ. · σημ. · σημ. · Aegyptiorū sacerdotū.

πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης, περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον:

ΛΗ

Τὸ ἓν, πάντα, καὶ οὐδὲ ἕν· ἀρχὴ γὰρ πάντων, οὐ πάντα· ἀλλ' ἐκείνως πάντα·
ἐκεῖ γὰρ οἷον ἐνέδραμε· μᾶλλον δὲ οὔπω ἐστίν, ἀλλ' ἔσται· πῶς οὖν ἐξ ἁπλοῦ
ἑνός, οὐδεμιᾶς ἐν ταὐτῷ φαινομένης ποικιλίας· οὐ διπλόης οὑτινοσοῦν·
ἢ ὅτι οὐδὲν ἦν ἐν αὐτῷ, διὰ τοῦτο ἐξ αὐτοῦ πάντα, καὶ ἵνα τὸ ὂν ᾖ, διὰ τοῦτο αὐ-
τὸς οὐκ ὄν· γεννητὴς δὲ αὐτοῦ, καὶ πρώτη οἷον γέννησις, αὕτη· ὂν γὰρ
τέλειον, τῷ μηδὲν ζητεῖν, μηδὲ ἔχειν μηδὲ δεῖσθαι· οἷον ὑπερερρύη· καὶ τὸ ὑπερ-
πλῆρες αὐτοῦ, πεποίηκεν ἄλλο· τὸ δὲ γενόμενον εἰς αὐτὸ ἐπεστρά-
φη, καὶ ἐπληρώθη, καὶ ἐγένετο πρὸς αὐτὸ βλέπον· καὶ νοῦς οὗτος· καὶ ἡ μὲν πρὸς
ἐκεῖνο στάσις αὐτοῦ, τὸ ὂν ἐποίησεν· ἡ δὲ πρὸς αὐτὸ θέα, τὸν νοῦν·
ἐπεὶ οὖν ἔστη πρὸς αὐτό, ἵνα ἴδῃ· ὁμοῦ νοῦς γίνεται καὶ ὄν· οὗτος οὖν
ὢν οἷον ἐκεῖνος, τὰ ὅμοια ποιεῖ, δύναμιν προχέας πολλήν· εἶδος δὲ
καὶ τοῦτο αὐτοῦ, ὡς τὸ αὐτοῦ πρότερον προέχεε· καὶ αὕτη ἐκ
τῆς οὐσίας ἐνέργεια ψυχῆς· τοῦτο μένοντος ἐκείνου γενομένη· καὶ γὰρ ὁ νοῦς μένον-
τος τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐγένετο· ἡ δὲ οὐ μένουσα ποιεῖ· ἀλλὰ κινηθεῖσα ἐγέννα
εἴδωλον· ἐκεῖ μὲν οὖν βλέπουσα ὅθεν ἐγένετο, πληροῦται· προελ-
θοῦσα δὲ εἰς κίνησιν ἄλλην καὶ ἐναντίαν, γεννᾷ εἴδωλον αὐτῆς, αἴσθησιν
καὶ φύσιν τὴν ἐν τοῖς φυτοῖς· οὐδὲν δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἀπήρτηται, οὐδ'
ἀποτέτμηται· διὸ καὶ δοκεῖ καὶ ἡ ἀνθρώπου ψυχὴ μέχρι φυτῶν φθάνειν·
τρόπον γάρ τινα φθάνει, ὅτι αὐτῆς τὸ ἐν φυτοῖς· οὐ μὴν πᾶσα ἐν φυτοῖς·
ἀλλὰ γινομένη ἐν φυτοῖς, οὕτως ἐστίν, ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον προὔβη εἰς τὸ
κάτω, ὑπόστασιν ἄλλην ποιησαμένη τῇ προόδῳ, καὶ προθυμίᾳ τοῦ χείρο-
νος· ἐπεὶ καὶ τὸ πρὸ τούτου, τὸ μὲν νοῦ ἐξηρτημένον, μένειν ἐᾷ τὸν νοῦν ἐφ'
αὐτοῦ· πρόεισιν οὖν ἀπὸ ἀρχῆς εἰς ἔσχατον, καταλειπομένου ἀεὶ ἑκά-
στου ἐν τῇ οἰκείᾳ ἕδρᾳ· τοῦ δὲ γεννωμένου ἄλλην τάξιν λαμβά-
νοντος τὴν χείρονα· ἕκαστον μέντοι ταὐτὸν γίνεται, ᾧ ἂν ἐπίσπηται,
ἕως ἂν ἐπίσπηται· ὅταν οὖν ψυχὴ ἐν φυτῷ γίνηται, ἄλλο ἐστὶν οἷ-
ον μέρος τὸ ἐν φυτῷ, τὸ τολμηρότατον καὶ ἀφρονέστατον καὶ προ-
εληλυθὸς μέχρι τοσούτου· ὅταν δὲ ἐν ἀλόγῳ, ἡ τοῦ αἰσθάνεσθαι δύναμις
κρατήσασα ἤγαγεν· ὅταν δὲ εἰς ἄνθρωπον, ἢ ὅλως ἐν λογικῷ,
ἡ κίνησις ἢ ἀπὸ νοῦ, ὡς νοῦν οἰκεῖον ἐχούσης, καὶ παρ' αὐτῆς βούλη[σιν]

propter mentem et unum nascentem quae est primo

Etiam dicitur se operari partis sui operari.

Aliud non est motum, non enim [illegible] sunt causa, sed [illegible] απαρτημένη. Stoici Materiam et opus omnium causam dicunt.

Quaenam sint
Nullo in loco.

προσφυὴς ὁ χῶρος κινεῖσθαι. πάλιν δι' ἀνάγκης φησὶν, ὅταν φύσ(ει) ἢ τῷ
ἀφορμώμενα, ἢ καὶ διὰ τὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τέμνη, ἢ ἐν τούτῳ τύχη, τοῦ
ἀπηλλαγμένου πόθεν. οὐ γὰρ αὐτὸς ἐστὶ τόπω. ἐν οὐ τῇ ἀρχῇ. ἢ δὴ τινὶ
ῥίζαν διακόψας, ἢ κολούσας, ποῦ δ' ἐν τῇ ῥίζῃ. ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ καὶ ἄλλ'
ὅτι πη ἢ θοῦ ἐστ. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἦ. ἀλλ' ἐν ἄλλῳ ᾗ ἀναστρέψομαι. ἢ δὴ μὴ
ἐν ἄλλῃ φύτι καί. οὐ γὰρ ξενοχωρεῖται. ἢ διὰ ἀναστρέψομαι ἐν τῇ πρὸ
αὐτῆς διὰ σώματα, ἀλλ' ἐν κάμπτου. ἐν τῇ πρὸ αὐτῆς. ἢ δὲ μάχει
νοῦ. οὐ τόπω, οὐ δὴ γὰρ ἐν τόπω ὧν. ὁ δὲ νοῦς, ποιεῖ
μᾶλλον οὐ καὶ τόπω. ὥστε οὐ δι' αὐτήν. οὐ παρ'
οὐδ' ἐστ. ἀλλ' ἐν τῷ ὅμως μανοῦ καὶ πάντα
χοῦ, οὕτως εἰσίν. ἢ δὲ προσλαβοῦ
εἰς δ' αὐτῶν καὶ ἐν τῷ μετα
ξὺ. περὶ πάντη ἀεὶ δ'
διὰ τὰ τοιαῦ
σθαι. μὴ
σον
ἐχέβιον καὶ ἐν ἀνάγκῃ τῶν ἀφ' αὐτῆς ἕστηκε πάντα δὲ ταῦ
τα ξὺν κάτω, καὶ οὐ κινητόν. ὑπ' ἄνω μέν, ὅτι ὑπ' ἐξουσίαν.
οὐ κινητὸν δέ, ὅτι κινητὸς ἐφ' αὑτοῦ κύκλῳ
ἔχων. ἔστι νοῶν οἷον ζωὴ μακρὰ ἀεὶ
ἐν τάξει ἐστ, ἕτερον ὥσπερ τῶν μορίων
τῶν ἐφεξῆς. ἐπεὶ γὰρ δὲ πᾶν
αὐτῷ, ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο τὴν διὰ
φορᾶς. οὐ καὶ περὶ μὲν οὐ
ἐπιτέω δ' πρότερον.
τίσιν ἢ ἐν τοῖς φύ
τοῖς λιμ
οὐδὲν γενναῖ, ἢ ἐν ᾧ ἐστι. σημεῖον
ον δὴ πῶς, ἀρχὴν ἄλλην
λαβόντος :+
τέλος

Καὶ ἀθεώρητον. ἐστὶ διανοήσει ἢ βουλήσει. ὕστερον δ᾽ ἂν αὐτῆς ἀθεώρητος,
ἐπιτυχὸν ἐν ἄλλῳ ἐξηγησαμένῳ ἤδη, καὶ λύσιν αὐτὸ ἐν διεξόδῳ. καὶ τὰς
αἰτίας δι᾽ ἃς οὕτω ἀφορίσειεν. ὥστε τὸ καλῶς οὕτως ἔχοντος τοῦ γιγνομένου
θαυμάζειν, ἅτις οἱ δὴ θαυμάζουσι ἀφ᾽ ἧς ἐστί. πῶς αὕτη αἰτίας οὐκ ἔ-
χουσα τῆς οὐσίας, δι᾽ ἃς οὕτω περιέχει τοῖς ποιουμένοις κατ᾽ αὐτήν. ὅτι καλῶς ἄρα
οὕτως. καὶ δι᾽ ἐνζητήσεως ἂν μόλις. ὃ οὐ δῆλως φανεῖν ὅτι δὲ οὕτως, εἰ
περὶ τις ἐξετάσοι περὶ ζητήσεως καὶ περὶ λογισμοῦ ὑπάρχειν οὕτως. οἷον.
λαβὼν μὲν γὰρ ὑφ᾽ ἑνὸς μεγάλου, ὃ λέγω, ὅπερ σύμμετρον καὶ ἐστὶ πάντων. τοῦ
τοσῆσδε, ἐστὶ περὶ ἀγνοουμένων παραλλοῦ αὐτὸ εἶναι. καὶ τοιοῦτον ἐστί.
θαυμαζόμενα τὸν ποιητὴν αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσαν περὶ αὐτῶν γένους, καὶ τούτων ἐζήτησαν
συστῆναι. ἐπεὶ αὐτοῦ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῇ γῇ τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα ἐν τάξει μηχανῇ τοῦ ὅλου,
ἐστὶ τὰ ζῷα πάντα, καὶ τούτοις μορφὰς τοιαύτας ἀνάγκη ὁμοιοῦσθαι. καὶ τὰς
ἐν ... ἐκπλαγῆναι τὰ ἔξωθεν, ἐστὶ τὰ δι᾽ αἰτίας ... περὶ
αὐτά. οὕτως ἐστὶ χαριέντως ἔργῳ, ἀλλ᾽ οὕτως ἐστὶ νοεῖν αὐτὴν ἢ τοιαύτην. τό
θεν γὰρ ἐπῆλθεν οὐ περὶ πολὺ ὠφελεῖ τι. οὕτω δ᾽ ἐξ ἄλλου λαβόντι, δῆλον ὅτι
ἐστὶ τὰ ἔργα, ὅπως νῦν οἱ δημιουργοὶ ποιοῦσι. χερσὶ καὶ ὀργάνοις χρώμενοι.
ὕστερον γὰρ καὶ χεῖρες καὶ πόδες. λέγεται τοίνυν, εἶναι μὲν πάντα, ἐν ἄλλῳ.
οὐδενὸς δὲ ἔμπαλιν ἐξ ὄντος, τῷ ἐν τῷ ὄντι πρὸς ἄλλο γίγνονται, οἷον ἐξαίφνης αὐτὸ
φανῆναι τὸ ἄγαλμα. καὶ εἰ γένοιτο ἐκεῖνο. εἴτε αὐτὸ ἐστί, εἴτε τέχνης ὅλης
κεκινημένης. διαφέρει γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι, ἢ τύχης τινος. ἀλλ᾽ οὖν
ἐκεῖ δὲ καὶ ὁλομερῶν τὰ ταῦτα καὶ καλοῦνται ὡς ἐκεῖ. τὰ γὰρ τοιάδε, καὶ μία μὲν ἡ.
καὶ οὐ κοινὰ ἀλλὰ μερικὰ ἄλλα. ἄλλο δὲ ὡς εἴδεσι κατὰ σχῆμα, ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος.
πρῶτον μὲν ἡ ὕλη, τοῖς τῶν στοιχείων εἴδεσιν. ἃ τῷ ἐπὶ εἴδεσιν, ἄλλα ἄλλας. ἢ
τὰ πεπηγότα ἤδη. ὅθεν καὶ χαλκοῦν σφαῖραν τὴν ὕλην, ὑπὸ πολλοῖς εἴδεσι κρύ-
φθέντα. ἐστὶ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἐσχάτη ἀγαλμάτων, πᾶν εἶδος. ὅ δὲ καὶ πάντα τὰ ἄτομα.
ὁ γὰρ περὶ δόγμα εἶδος ἦν. ἐστὶ οὖν. τὸ δὲ ἀποφῆναι, ὅτι πᾶν ὃ ποιεῖ αὐτὸ
καὶ ὕλη καὶ εἶδος. διὸ καὶ ἄτεχνος καὶ οὕτως ἡ ὁμοιότης. καὶ πάντα
δεῖ ὧν ἐστὶ πᾶν. οὐ τοίνυν αὐτὴν ὅτι ἐπὶ τὸ ζῷον. καὶ νῦν δὲ ἐπὶ κοινότητος, καὶ τοι αὐτὰ
ἄλλοις φυτοῖς γινομένων. ἀλλ᾽ οὖν καὶ αὐτὴ οὐδὲν νῦν, μία γὰρ ὡς πᾶν. ἐν δὲ
δύναμις ὅτι καὶ ἃ ἡμᾶς ἀρχέτυπος. καὶ ὕλη καὶ εἶδος ἅμα. καὶ τὸ εἶδος ὅ ποιεῖ ἐστὶ

qui est idea singularis hominis.

Contra sententiam Aristotelis.

ἐν τῷ [illegible] ἡμῶν οὐσιῶν· ἢ παρὰ τὴν τῶν [illegible] ἀνθρώπων ἢ [illegible] τρίτη· καὶ τι
καὶ ἄνθρωπος [illegible] ἄλλος αὐτοῦ ἄλλο, ὁ τις λεγόμενος· ἀπείη γὰρ τοῦ εἶναι δ'
[illegible] ἄνθρωπος γενόμενος· [illegible] τοῦ ἀνθρώπου εἶναι, μη
[illegible] καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ· γενόμενος γὰρ τοῦ ὅλου, τὸ ὅ
λον ποιεῖ· [illegible] ὁ λόγος· ὅτι [illegible] αἰτίαν εἶναι πᾶν, διὸ [illegible]
ἡ γῆ· καὶ [illegible] καὶ ὁ λόγος, διότι [illegible] ὅτι οὕτως
ἀρχὴν, διὰ τοῦτο οὕτω [illegible] βούλεται· ἀλλ' ὅτι [illegible] ὡς δεῖ· διὰ τοῦτο καὶ
ταύτης [illegible] ὡς· οἷον εἰ περὶ τοῦ συλλογισμοῦ τῆς αἰτίας δ' [illegible]
[illegible] τῶν περὶ [illegible]· οὐ γὰρ [illegible] οὐδὲ [illegible], ἀλλὰ περὶ [illegible]
[illegible] καὶ περὶ [illegible] πίνακας· ὕστερον γὰρ ταύτης καὶ λόγος· καὶ ἀπόδειξις· καὶ
πίστις· ἐστὶ γὰρ ἀρχὴ αὐτόθεν, ταύτης [illegible] καὶ [illegible]· καὶ δὴ μὴ ζητεῖν αἰ
τίας ἀρχικάς, [illegible] ὡς λέγεται· καὶ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς τῆς [illegible] ἥτις
ταυτὸν τῷ [illegible]· ἥτις ἀρχή, καὶ τέλος· αὕτη δὲ [illegible] καὶ αὐτὴ [illegible]·
κινοῦν οὖν πρώτως· καὶ ὅλον δὲ καὶ πανταχοῦ ὅλον, ἵνα μηδὲ μέρη ἀπο
λείπηται τῶν καλῶν [illegible]· τίς οὖν οὐ φήσει καλόν· οὐ γὰρ δὴ ὃ μὴ ὅλον
αὐτό· ἀλλ' ὁ μέρος ἔχων· ἢ μηδέ τι αὐτοῦ ἔχων· [illegible] καλόν, τι
δὲ ἄλλο· δ' γὰρ περὶ αὐτοῦ, οὐδὲ καλὸν [illegible] εἶναι· δ' γὰρ πρώτως
ἐστὶ [illegible], [illegible] εἶναι καὶ θαυμαστοῦ, τοῦτο καὶ [illegible]
ναι· διὸ καὶ πλάτων τοῦτο σημαίνειν θέλων, ἐστὶ τῶν [illegible] ὡς τῇ
ἡμᾶς, [illegible] ποιεῖ τὸν [illegible] τὸν δ' [illegible]· διὰ τὸ
[illegible] δ' τοῦ πράγματος καὶ τῆς ἰδέας [illegible] ὡς [illegible]·
πᾶν γὰρ [illegible] ποιηθέν, ὅταν τις θαυμάσῃ, ἐστὶ [illegible] ἔχει τὸ θαῦ
μα, καθὸ ἐστὶ [illegible] ποιημένον· [illegible] ὁ πάσχει, θαῦμα [illegible]· [illegible] καὶ
οἱ ὁρῶντες, καὶ ὅλως οἱ τὸ τῆς [illegible] κάλλος τεθαυμακότες, ἀγνοοῦσιν ὅτι [illegible]·
[illegible] γάρ· ὅτι [illegible] τὸ πρᾶγμα [illegible] δ' [illegible], δῆλον ποιεῖ ἐστὶ
[illegible] τὸ [illegible] τῆς λέξεως [illegible]· εἰ [illegible] γάρ· [illegible] καὶ ὅτι μᾶλλον πρὸς
δ' [illegible] πρᾶγμα αὐτὸ βουληθῇ ἀφομοιῶσαι. δ' κάλλος τοῦ [illegible]
οἷον [illegible], διὰ τοῦτο τοῦτο δηλούμενος, καλὸν καὶ αὐτὸ ὡς
εἰκόνα ἐκείνου εἶναι· [illegible] δ' [illegible] καλὸν [illegible]
[illegible] τι αὐτοῦ τούτου [illegible] καλλίον· [illegible]

Quid sit καλὸν.

Πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης, περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων, καὶ τοῦ ἐπέκεινα :·

Ἆρα τὸ νοοῦν ἑαυτό, ποικίλον δεῖ εἶναι, ἵνα ἐν τίνι τῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἄλλα θεωροῦν, λθ
οὕτω λέγηται νοεῖν ἑαυτό, ὡς τοῦ ἁπλοῦ παντάπασιν ὄντος, οὐ δυναμένου
ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτὸ καὶ τὴν αὐτοῦ κατανόησιν; ἢ οἷόν τε καὶ μὴ σύνθετον ὂν
νόησιν ἔχειν ἑαυτοῦ· τὸ μὲν γὰρ διότι σύνθετον, λεγόμενον νοεῖν ἑαυτό, ὅτι τῷ ἑνὶ
τῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἄλλα νοεῖ· ὥσπερ ἂν εἰ τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνοιμεν αὐτῶν
τὴν μορφὴν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος φύσιν, οὐκ ἂν ἔχοι τὸ ἀληθῶς νοεῖν
αὐτό· οὐ γὰρ τὸ πᾶν ἔσται ἐν τῷ τοιούτῳ ἐγνωσμένον, μὴ κἀκείνου τοῦ νοήσαν-
τος τὰ ἄλλα τὰ σὺν αὐτῷ καὶ αὐτὸν νενοηκότος· ἔσται τε οὐ τὸ ζητούμενον, αὐτὸ
ἑαυτό, ἀλλ' ἄλλο ἄλλο. δεῖ τοίνυν θέσθαι καὶ ἁπλοῦ κατανόησιν ἑαυτοῦ· καὶ τοῦ-
το πῶς, σκοπεῖν, ἢ ἀποστατέον τῆς δόξης, τῆς τοῦ αὐτὸ ἑαυτὸ νοεῖν
ὄντως. ἀποστατεῖν μὲν οὖν τῆς δόξης ταύτης, οὐ πάνυ οἷόν τε, πολλῶν τῶν ἀτό-
πων συμβαινόντων· καὶ γὰρ εἰ μὴ ψυχῇ διδοίημεν τοῦτο, ὡς πάνυ ἄτοπον,
ἀλλὰ μηδὲ νοῦ τῇ φύσει διδόναι, παντάπασιν ἄτοπον. τῶν μὲν ἄλλων γνῶσιν
ἔχειν, ἑαυτοῦ δὲ μὴ ἐν γνώσει καὶ ἐπιστήμῃ καταστήσεσθαι. καὶ γὰρ τῶν μὲν ἔξω ἡ
αἴσθησις, ἀλλ' οὐχ ὁ νοῦς ἀντιλήψεται· καὶ εἰ βούλει διάνοια καὶ δόξα. ὁ δὲ νοῦς, τούτων
γνῶσιν ἔχει ἢ μή, σκέψασθαι προσήκει. ὁ δὲ νοῦς τὰ νοητὰ δηλονότι γνώσεται.
ἆρ' οὖν αὐτὰ μόνον, ἢ καὶ ἑαυτόν, ὃς ταῦτα γνώσεται· καὶ ἆρα οὕτω γνώσεται
ἑαυτόν, ὅτι γινώσκει ταῦτα μόνον, τίς δὲ ὢν οὐ γνώσεται, ἀλλὰ ἃ μὲν αὐτοῦ, γνώ-
σεται ὅτι γινώσκει, τίς δὲ ὢν γινώσκει οὐκέτι; ἢ καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ ἑαυτόν. καὶ
τίς ὁ τρόπος· καὶ μέχρι τίνος σκεπτέον. ἀλλὰ πρότερον περὶ ψυχῆς ζητητέον,
εἰ δοτέον αὐτῇ γνῶσιν ἑαυτῆς. καὶ τί τὸ γινῶσκον ἐν αὐτῇ καὶ ὅπως. τὸ μὲν
οὖν αἰσθητικὸν αὐτῆς, αὐτὸ θεῖναι ἂν φαῖμεν τοῦ ἔξω εἶναι μόνον. καὶ γὰρ εἰ
τῶν ἔνδον ἐν τῷ σώματι γινομένων συναίσθησις εἴη, ἀλλ' οὖν τῶν ἔξω ἑαυτοῦ
καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀντίληψις. τῶν γὰρ ἐν τῷ σώματι παθημάτων, ὑφ' αὑτοῦ
αἰσθάνεται. τὸ δ' ἐν αὐτῇ λογιζόμενον, παρὰ τῶν ἐκ τῆς αἰσθήσεως φαντασ-
μάτων τὴν ἐπίκρισιν ποιούμενον, καὶ συνάγον, καὶ διαιροῦν. ἢ καὶ
ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ νοῦ ἰόντων, ἐφορᾷ οἷον τοὺς τύπους, καὶ ἔχει περὶ τούτους τὴν αὐτὴν
δύναμιν. καὶ σύνεσιν ἔτι προσλαμβάνει, ὥσπερ ἐπιγινῶσκον καὶ ἐφαρμό-
ζον τοῖς ἐν αὐτῷ πάλαι, τοὺς νέους καὶ ἄρτι ἥκοντας. ὃ δὴ καὶ ἀνα-
μνήσεις φαῖμεν ἂν τῆς ψυχῆς εἶναι, καὶ νοῦς ὁ τῆς ψυχῆς μέχρι τούτου ἵσταται

τῇ δυνάμει. ἢ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐρεῖ τι καὶ γινώσκει ἑαυτόν. ἢ ἐπὶ τὸν νοῦν ἀνενε-
κτέον τοῦτο. γνῶσιν μὲν γὰρ ἑαυτοῦ, τούτῳ τῷ μέρει διδόντες, νοῦ γὰρ αὐτὸ φή-
σομεν, καὶ ὁ ποιοῖ σαφῶς τοῦ ἐπάνω ζητήσομεν. μὴ δὲ διδόντες ἐπὶ πᾶν ἀνάγκην ἕξο-
μεν τῷ λόγου βαδίζοντες, καὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ πολὺ ἐπισκεψόμεθα. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
ἐν τῷ κάτω λέγομεν, τίς ἡ διαφορὰ τοῦ νοεῖν αὐτὸ ἐπισκεψόμεθα. ἀλλὰ γὰρ μὴ δεῖ
ἤδη τοῦτο νοῦ ἀπαντᾶ. Τοῦτο οὖν, ὃ διανοητικὸν τῆς ψυχῆς, ἆρα ἐπιστρέ-
φει ἐφ' αὑτὸ καὶ αὐτό, ἢ οὔ. ἀλλ' ὧν δέχεται τύπων ἑκατέρωθεν τὴν σύνεσιν

πῶς ἡ ψυχὴ τὴν σύνεσιν ἴσχει.

ἴσχει. καὶ πῶς τὴν σύνεσιν ἴσχει, πρῶτον ζητητέον. ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις, εἶδεν
ἄνθρωπον καὶ ἔδωκε τὸν τύπον τῇ διανοίᾳ. ἡ δὲ, τί φησιν. ἢ οὔπω οὐδὲν ἐρεῖ. ἀλλ' ἔγνω
μόνον καὶ ἔστη. εἰ μὴ ἄρα πρὸς ἑαυτὴν διαλογίζοιτο, τίς οὗτος, εἰ πρότερον ἐν-
τετυχήκει τούτῳ, καὶ λέγοι προσχρωμένη τῇ μνήμῃ, ὅτι Σωκράτης. εἰ δὲ καὶ διεξ-
ίοι τὴν μορφήν, μερίζει, ἃ ἡ φαντασία ἔδωκεν. εἰ δὲ ἀγαθὸς λέγοι, ἐξ ὧν μὲν ἔ-
γνω διὰ τῆς αἰσθήσεως εἴρηκεν. ὃ δὲ εἴρηκεν ἐπ' αὐτοῖς, ἤδη παρ' αὐτῆς ἂν
ἔχοι. κανόνα ἔχουσα τοῦ ἀγαθοῦ παρ' αὐτῇ. τὸ ἀγαθὸν πῶς ἔχει παρ' αὐτῇ, ἢ ἀγαθο-
ειδής ἐστι. καὶ ῥώννυται δὲ εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ τοιούτου, ἐπιλάμποντος
αὐτῇ νοῦ. τὸ γὰρ καθαρὸν τῆς ψυχῆς τοῦτο, καὶ νοῦ δέχεται ἐπικαταβαίνοντα ἴχνη. διὰ
τί δὲ οὐ τοῦτο νοῦς, τὰ δὲ ἄλλα ψυχή, ἀπὸ τοῦ αἰσθητικοῦ ἀρξάμενα. ἢ ὅτι
ψυχὴν δεῖ, ἐν λογισμοῖς εἶναι. ταῦτα δὲ πάντα λογιζομένης δυνάμεως ἔργα.
ἀλλὰ διὰ τί οὐ τούτῳ τῷ μέρει δόντες τὸ νοεῖν αὐτό, ἀπαλλαξόμεθα. ἢ ὅτι ἐπὶ δυνά-
μεως αὐτό, τὰ ἔξω σκοπεῖσθαι καὶ πολυπραγμονεῖν. νοῦν δὲ ἀξιοῦμεν ὑπάρχειν, τὰ

νοῦ τί διαφέρει τοῦ τῆς ψυχῆς νοεροῦ

αὐτοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σκοπεῖσθαι. ἀλλ' εἴ τις φήσει, τί οὖν κωλύει τοῦτο ἄλλῃ
δυνάμει σκοπεῖσθαι τὰ αὐτοῦ, οὐ τὸ διανοητικόν, οὐδὲ τὸ λογιστικὸν ἐπιζητεῖ.
ἀλλὰ νοῦν καθαρὸν λαμβάνει. τί οὖν κωλύει ἐν ψυχῇ, νοῦν καθαρὸν εἶναι. οὐδέν
φήσομεν. ἀλλ' ἔτι δεῖ λέγειν ψυχῆς τοῦτο. ἀλλ' οὐ ψυχῆς μὲν φήσομεν. ἡμέτε-
ρον δὲ νοῦν φήσομεν. ἄλλον μὲν ὄντα τοῦ διανοουμένου, καὶ ἐπάνω βε-
βηκότα. ὅμως δὲ ἡμέτερον, καὶ εἰ μὴ συναριθμοῖμεν τοῖς μέρεσι τῆς ψυχῆς.
ἢ ἡμέτερον, διὸ καὶ προσχρώμεθα αὐτῷ, καὶ οὐ προσχρώμεθα. διανοίᾳ δὲ,
ἀεὶ καὶ ἡμέτερον μὲν χρωμένων. οὐ προσχρωμένων δὲ, οὐχ ἡμέτερον.

τὸ προσχρῆσθαι τί;

τὸ δὲ προσχρῆσθαι, τί ἐστιν. ἆρα αὐτοὶ ἐκεῖνο γινόμενοι καὶ φθεγγόμενοι
ὡς ἐκεῖνος. ἢ κατ' ἐκεῖνον, οὐ γὰρ νοῦς ἡμεῖς. κατ' ἐκεῖνον οὖν τῷ λογιστικῷ

μένοι τούτῳ, ἃ μὴ ἄρα καθ' ὅσον μὴ ἐκεῖνό ἐστι. Τοῦτον τοίνυν τὸν κόσμον, ἑκάστου τῶν μερῶν μένοντος ὅ ἐστι καὶ μὴ συγχεομένου, λάβωμεν τῇ διανοίᾳ, εἰς ἓν ὁμοῦ πάντα ὡς οἷόν τε, ὥστε ἑνὸς ὁτουοῦν προφαινομένου, οἷον τῆς ἔξω σφαίρας οὔσης, ἀκολουθεῖν εὐθὺς καὶ ἡλίου καὶ ὁμοῦ τῶν ἄλλων ἄστρων τὴν φαντασίαν, καὶ γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ζῷα ὁρᾶσθαι, οἷον ἐπὶ σφαίρας διαφανοῦς καὶ ὄντως ἂν γένοιτο πάντα ἐνορᾶσθαι. Ἔστω οὖν ἐν τῇ ψυχῇ φωτεινή τις φαντασία σφαίρας, ἔχουσα πάντα ἐν αὐτῇ, ἢ κινούμενα ἢ ἑστηκότα, ἢ τὰ μὲν κινούμενα, τὰ δὲ ἑστηκότα. Φυλάττων δὲ ταύτην ἄλλην παρὰ σαυτῷ ἀφελὼν τὸν ὄγκον λάβε· ἄφελε δὲ καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὸ τῆς ὕλης ἐν σοὶ φάντασμα, καὶ μὴ πειρῶ αὐτῆς ἄλλην σμικροτέραν λαβεῖν τῷ ὄγκῳ, θεὸν δὲ καλέσας τὸν πεποιηκότα ἧς ἔχεις τὸ φάντασμα εὔχου ἐλθεῖν. Ὁ δὲ ἥκοι τὸν αὐτοῦ κόσμον φέρων μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ θεῶν, εἷς ὢν καὶ πάντες, καὶ ἕκαστος πάντες, συνόντες εἰς ἕν, καὶ ταῖς μὲν δυνάμεσιν ἄλλοι, τῇ δὲ μιᾷ ἐκείνῃ τῇ πολλῇ πάντες εἷς· μᾶλλον δὲ ὁ εἷς πάντες· οὐ γὰρ ἐπιλείπει αὐτός, ἢν πάντες ἐκεῖνοι γένωνται· ὁμοῦ δέ εἰσι καὶ ἕκαστος χωρὶς αὖ ἐν στάσει ἀδιαστάτῳ, οὐ μορφὴν αἰσθητὴν οὐδεμίαν ἔχων· ἦν γὰρ ἂν ὁ μὲν ἄλλοθι, ὁ δὲ ἄλλοθι ἦν· καὶ ἕκαστος δὲ οὐκ ἐν αὐτῷ, οὐδὲ μορφὴν ἄλλην ἔχων ἄλλοις ἢ αὐτῷ· ὅλος δὲ ἕκαστος ὅλος, δύναμις πᾶσα, εἰς ἄπειρον μὲν ἰοῦσα, εἰς ἄπειρον δὲ δυναμένη· καὶ οὕτως ἐστὶν ἐκεῖνος μέγας, ὡς καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ ἄπειρα γεγονέναι. Ποῦ γάρ τις ἔστιν εἰπεῖν, ὅπου μὴ φθάνει; Μέγας μὲν οὖν καὶ ὅδε ὁ οὐρανός, καὶ αἱ ἐν αὐτῷ πᾶσαι δυνάμεις ὁμοῦ, ἀλλὰ μείζων ἂν ἦν, καὶ ὁπόσος οὐκ ἂν εἴποι, εἰ μή τις αὐτῷ συνῆν τοῦ σώματος δύναμις μικρά. Καίτοι μεγάλας ἄν τις φήσειε τὰς τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἤδη ἀπειρίᾳ δυνάμεως ἀληθινῆς φαντάζονται καίουσαι καὶ φθείρουσαι καὶ θλίβουσαι καὶ πρὸς γένεσιν ζῴων ὑπουργοῦσαι. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν φθείρει, ὅτι καὶ φθείρεται, καὶ συγγεννᾷ, ὅτι καὶ αὐτὰ γίνεται· ἡ δὲ δύναμις ἡ ἐκεῖ μόνον τὸ εἶναι ἔχει καὶ μόνον τὸ καλὸν εἶναι. Ποῦ γὰρ ἂν εἴη τὸ καλὸν ἀποστερηθὲν τοῦ εἶναι; Ποῦ δ' ἂν ἡ

Simile.

Quomodo … magna …

τὸ καλὸν ἀγαθόν ἐστιν· ἐν τῷ γὰρ ἀποσχισθῆναι τοῦ καλοῦ καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς οὐσ.
διὸ καὶ τὸ εἶναι ποθεινόν ἐστιν, ὅτι ταὐτὸν τῷ καλῷ· καὶ τὸ καλὸν ἐράσμιον, ὅ-
τι τὸ εἶναι. πότερον δὲ ποτέρου αἴτιον, τί χρὴ ζητεῖν, οὔσης τῆς φύσεως μιᾶς;
ἡ γὰρ ψευδὴς αὕτη οὐσία δεῖται ἐπακτοῦ εἰδώλου καλοῦ, ἵνα καὶ καλὸν φανῇ
καὶ ὅλως ᾖ· καὶ κατὰ τοσοῦτόν ἐστι, καθόσον μεταλαμβάνει κάλλους τοῦ κατὰ τὸ εἶδος·
καὶ λαβοῦσα ὅσῳ ἂν λάβῃ, μᾶλλον τελειοτέρα· μᾶλλον γὰρ οὐσία ἡ καλή.
διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ζεὺς ὢν ὁ πρεσβύτατος τῶν ἄλλων θεῶν ὧν αὐτὸς ἡγεῖται,
πρῶτος πορεύεται ἐπὶ τούτου θέαν· οἱ δὲ ἕπονται θεοὶ ἄλλοι καὶ δαίμονες
καὶ ψυχαί, αἳ ταῦτα ὁρᾶν δύνανται· ὁ δὲ ἐκφαίνεται αὐτοῖς ἔκ τινος ἀορά-
του τόπου· καὶ ἀνατείλας ὑψοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐπέλαμψε μὲν πάντα, καὶ ἔπλη-
σεν αὐγῆς· καὶ ἐξέπληξε μὲν τοὺς κάτω· καὶ ἐστράφησαν, ἰδεῖν οὐ δυνά-
μενοι, οἷα ἥλιον. οἱ μὲν ἀπ' αὐτοῦ ἀνέχονταί τε καὶ βλέπουσιν· οἱ δὲ ταράτ-
τονται, ὅσῳ ἂν ἀφεστήκωσιν αὐτοῦ. ὁρῶντες δὲ οἱ δυνάμενοι ἰδεῖν, εἰς αὐ-
τὸν μὲν πάντες βλέπουσι καὶ εἰς τὸ αὐτοῦ. οὐ ταὐτὸν δὲ ἕκαστος, ἀλλ' ὁ μὲν ἀτε-
νὲς ἰδὼν εἶδε τὴν τοῦ δικαίου πηγὴν
καὶ φύσιν· ἄλλος δὲ τῆς σωφροσύνης ἐπλήσθη τοῦ θεάματος· οὐχ οἵαν ἄν-
θρωποι παρ' αὐτοῖς, ὅταν ἔχωσι· μιμεῖται γὰρ αὕτη ἀμῃγέπῃ ἐκείνην· ἡ δὲ
ἐπὶ πᾶσι περὶ πᾶν τὸ οἷον μέγεθος αὐτοῦ ἐπιθέουσα τελευταία ὁρᾶται,
οἷς πολλὰ ἤδη ὤφθη ἐναργῆ θεάματα· οἱ θεοὶ καθ' ἕνα καὶ πολλοὶ ὁμοῦ· αἱ
ψυχαὶ αἱ πάντα ἐκεῖ ὁρῶσαι καὶ ἐκ τῶν πάντων γενόμεναι, ὥστε τὰ πάντα
περιέχειν· καὶ αὗται ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος καί εἰσιν ἐκεῖ, καὶ ὅσον αὐτῶν
πέφυκεν εἶναι ἐκεῖ· πολλάκις δὲ αὐτῶν καὶ ὅλαι εἰσὶν ἐκεῖ, ὅταν μὴ ὦσι
διῃρημέναι. ταῦτ' οὖν ὁρῶν ὁ Ζεύς, καὶ εἴ τις ἡμῶν αὐτῷ συνερα-
στὴς τὸ τελευταῖον ὁρῶμεν ἐπὶ πᾶσιν ὅλον τὸ κάλλος· καὶ μεταλα-
βὼν τοῦ ἐκεῖ· ἀποστίλβει γὰρ πάντας καὶ πληροῖ τοὺς ἐκεῖ γενομένους,
ὡς καλοὺς καὶ αὐτοὺς γενέσθαι· οἷον πολλάκις ἄνθρωποι εἰς ὑψηλοὺς
ἀναβαίνοντες τόπους, τὸ ξανθὸν χρῶμα ἐχούσης τῆς ἐκεῖ γῆς, ἐπλή-
σθησαν ἐκείνης τῆς χρόας· ὁμοιωθέντες τῇ ἐφ' ἧς ἐβεβήκεσαν.
ἐκεῖ δὲ χρόα ἡ ἐπανθοῦσα κάλλος ἐστί· μᾶλλον δὲ πᾶν χρόα καὶ κάλ-
λος ἐκ βάθους· οὐ γὰρ ἄλλο τὸ καλὸν ὡς ἐπανθοῦν· ἀλλὰ τοῖς μὴ ὅλον ὁρῶσιν,

τὸ καλὸν ἐράσμιον. ἡ ψευδὴς οὐσία.

τὰ νοῦ ἐνεργήματα ἄνωθεν οὕτως,
ὡς τὰ ἐκ τῆς αἰσθήσεως, κάτωθεν.

πρώτως λεγομένων· ἢ γὰρ αἰσθανόμεθα διὰ αἰσθήσεως, καὶ ἡμεῖς οἱ αἰσθανό-
μενοι· ἆρ' οὖν καὶ διανοούμεθα οὕτως, καὶ νοοῦμεν οὕτως· ἢ αὐτοὶ μὲν οἱ λογι-
ζόμενοι, καὶ νοοῦμεν τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ νοήματα αὐτοί· τοῦτο γὰρ ἡμεῖς. τὰ δὲ τοῦ ὁ ποῦ ὄντες τῆς ψυχῆς τυγχάνομεν.
νοῦ ἐνεργήματα ἄνωθεν οὕτως, ὡς τὰ ἐκ τῆς αἰσθήσεως κάτωθεν. τοῦτο ὄντες τὸ
κύριον τῆς ψυχῆς· μέσον δυνάμεως διττῆς, χείρονος καὶ βελτίονος· χείρονος μὲν
τῆς αἰσθήσεως, βελτίονος δὲ τοῦ νοῦ· ἀλλ' αἴσθησις μὲν ἀεὶ ἡμέτερον δοκεῖ
συγκεχωρημένον. ἀεὶ γὰρ αἰσθανόμεθα· νοῦς δὲ ἀμφισβητεῖται· καὶ ὅτι μὴ
αὐτῷ ἀεί· καὶ ὅτι χωριστός· χωριστὸς δὲ τῷ μὴ προσνεύειν αὐτόν, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον
πρὸς αὐτὸν εἰς τὸ ἄνω βλέποντας· αἴσθησις δὲ ἡμῖν ἄγγελος· βασιλεὺς δὲ πρὸς
ἡμᾶς ἐκεῖνος· βασιλεύομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅταν κατ' ἐκεῖνον· κατ' ἐκεῖνον δὲ διχῶς·
ἢ τοῖς οἷον γράμμασιν, ὡς νόμοις ἐν ἡμῖν γραφεῖσιν· ἢ οἷον πληρωθέντες
αὐτοῦ, ἢ καὶ δυνηθέντες ἰδεῖν, καὶ αἰσθάνεσθαι παρόντος· καὶ γινώσκομεν δ' αὐ-
τούς, τῷ τοιούτῳ ὁράματι τὰ ἄλλα μαθεῖν τῷ τοιούτῳ· ἢ καὶ τὴν δύναμιν τὴν
γινώσκουσαν τὸ τοιοῦτο μαθόντες, αὐτῇ τῇ δυνάμει· ἢ καὶ ἐκεῖνο γινόμενοι·
ὡς τὸν γινώσκοντα ἑαυτόν, διττὸν εἶναι· τὸν μὲν γινώσκοντα τὴν διάνοιαν τῆς γινώσκων ἑαυτὸν διττός
ψυχικῆς φύσεως· τὸν δ' ὑπεράνω τούτου, τὸν γινώσκοντα ἑαυτόν,
κατὰ τὸν νοῦν ἐκεῖνον γινόμενον· κἀκείνῳ αὑτὸν νοεῖν αὖ οὐχ ὡς ἄνθρωπον
ἔτι, ἀλλὰ παντελῶς ἄλλον γενόμενον· καὶ συναρπάσαντα ἑαυτὸν εἰς τὸ
ἄνω· μόνον ἐφελκόμενον τὸ ἄμεινον τῆς ψυχῆς ἄμεινον, ὃ καὶ δύναται μόνον πτεροῦ-
σθαι πρὸς νόησιν, ἵνα τις ἐκεῖ παρακαταθοῖτο, ἃ εἶδεν· ὁ δὲ διανοητικός,
ὅτι διανοητικὸς ἆρ' οὐκ οἶδεν, καὶ ὅτι σύνεσιν τῶν ἔξω λαμβάνει· καὶ ὅτι κρί-
νει ἃ κρίνει· καὶ ὅτι τοῖς ἐν αὐτῷ κανόσιν, οὓς παρὰ τοῦ νοῦ ἔχει· καὶ ὡς ἔστι τι βέλ-
τιον αὐτοῦ, ὃ οὐ ζητεῖ, ἀλλ' ἔχει πάντως δήπου· ἀλλ' ἆρ' οὐκ οἶδεν αὐτό, ὃ ἐστιν
καὶ οἷα ἔργα αὐτοῦ· εἰ οὖν λέγοι ὅτι ἀπὸ νοῦ ἐστι,
καὶ δεύτερον μετὰ νοῦν, καὶ εἰκὼν νοῦ, ἔχον ἐν αὐτῷ τὰ πάντα οἷον γεγραμμένα νοῦ παθητικὰ
ὡς ἐκεῖ ὁ γράφων καὶ γεγραφώς· στήσεται μέχρι τούτων ὁ οὕτως αὐτὸν
ἐγνωκώς· ἡμεῖς δὲ ἄλλῃ δυνάμει προσχρησάμενοι, νοῦν αὖ γινώσκοντα ἑαυ-
τὸν κατοψόμεθα, ἢ ἐκείνου μεταλαβόντες, ἐπείπερ κἀκεῖνος ἡμέτερος
ἡμεῖς ἐκείνου, οὕτω νοῦν καὶ αὐτὸν γνωσόμεθα· ἢ ἀναγκαῖον οὕτως, εἴ-
περ εἰσόμεθα, ὅ τί ποτέ ἐστι τὸ ἐν νῷ αὐτὸ αὑτὸ εἰδέναι· εἰσόμεθα αὐτὸς

γεγονώς, ὅτι τέλεια ἅμα ἀφαιρεῖ αὑτοῦ τοῦτο, καὶ τὸ συμβλέπει· αὐτὸς δὴ αὑτόν. ὡς
δὴ οὖν νοεῖ, ἢ αὐτὸν ὁρᾷ. εἰ μὲν οὖν ἄλλῳ μέρει αὐτοῦ, ἄλλο μέρος αὐτοῦ καθορᾷ,
ἄλλο οὕτω, τὸ μὲν ἔσται ὁρῶν, τὸ δὲ ὁρώμενον. τοῦτο δὲ, οὐκ αὐτὸ αὑτό. τί γὰρ εἰ
πάντη τοιοῦτον, οἷον ὁμοιομερὲς εἶναι, ὥστε τὸ ὁρῶν μηδὲν διαφέρειν τοῦ ὁρωμένου·
οὕτω γὰρ ἰδὼν ἐκεῖνο τὸ μέρος αὐτοῦ ὃν ταὐτὸν αὐτῷ, εἶδεν αὐτόν. διαφέρει γὰρ οὐδὲν
τὸ ὁρῶν πρὸς τὸ ὁρώμενον. ἢ πρῶτον μὲν ἄτοπος ὁ μερισμὸς αὐτοῦ. πῶς γὰρ
καὶ μερίσει; οὐ γὰρ δὴ κατὰ τύχην. καὶ ὁ μερίζων τίς; ὁ ἐν τῷ θεωρεῖν τάττων ἑαυτόν,
ἢ ὁ ἐν τῷ θεωρεῖσθαι; εἶτα πῶς αὐτὸν γνώσεται ὁ θεωρῶν, ἐν τῷ θεωρουμένῳ τάξας
ἑαυτὸν κατὰ τὸ θεωρεῖν; ἢ γνώσεται αὐτὸν οὕτω, θεωρητὸν ἀλλ' οὐ θεωροῦντα νοήσει·
ὥστε οὐ πάντα, οὐδὲ ὅλον, γνώσεται αὐτόν. ὃν γὰρ εἶδε θεωρητόν, ἀλλ' οὐ θεωροῦντα εἶ-
δε. καὶ οὕτως ἔσται ἄλλον, ἀλλ' οὐκ αὐτὸν ἑωρακώς. ἢ προσθήσει παρ' αὐτοῦ καὶ τὸ
τεθεωρηκὸς, ἵνα τελείως αὐτὸν ᾖ νενοηκώς. ἀλλ' εἰ καὶ τὸ τεθεωρηκὸς, ὁμοῦ καὶ
τὰ ἑωραμένα. εἰ οὖν ἐν τῇ θεωρίᾳ ὑπάρχει τὰ τεθεωρημένα, εἰ μὲν τύποι αὐτῶν,
οὐκ αὐτὰ ἔχει. εἰ δὲ αὐτὰ ἔχει, οὐχ ὁρᾷ αὐτὰ ἐκ τοῦ μερισθῆναι ἑαυτόν. ἀλλ' ἦν πρὶν
μερίσαι ἑαυτὸν, καὶ θεωρῶν καὶ ἔχων. εἰ τοῦτο, δεῖ τὴν θεωρίαν ταὐτὸν εἶναι τῷ θεωρητῷ.
καὶ τὸν νοῦν, ταὐτὸν εἶναι τῷ νοητῷ. καὶ γὰρ εἰ μὴ ταὐτόν, οὐκ ἀλήθεια ἔσται. τύπον
γὰρ ἕξει ὁ ἔχων τὰ ὄντα, ἕτερον τῶν ὄντων, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀλήθεια. τὴν ἄρα ἀλήθειαν
οὐχ ἑτέρου εἶναι δεῖ. ἀλλ' ὃ λέγει, τοῦτο καὶ εἶναι. ἓν ἄρα οὕτω, νοῦς καὶ τὸ νοητὸν, καὶ τὸ
ὄν. καὶ πρῶτον ὂν τοῦτο, καὶ δὴ καὶ πρῶτος νοῦς, τὰ ὄντα ἔχων. μᾶλλον δὲ ὁ αὐτὸς τοῖς οὖσιν.
ἀλλ' εἰ ἡ νόησις καὶ τὸ νοητὸν ἕν, πῶς διὰ τοῦτο, τὸ νοοῦν νοήσει αὑτό.
ἡ μὲν γὰρ νόησις, οἷον περιέξει τὸ νοητόν, ἢ ταὐτὸν τῷ νοητῷ ἔσται. οὔπω δὲ
ὁ νοῦς δῆλος αὑτὸν νοῶν. ἀλλ' εἰ ἡ νόησις καὶ τὸ νοητὸν ταὐτόν, ἐνέργεια γάρ
τις τὸ νοητόν. οὐ γὰρ δὴ δύναμις, οὐδὲ ἀνόητον, οὐδὲ ζωῆς χωρὶς, οὐδ' αὖ ἐπακτὸν
τὸ ζῆν. οὐδὲ τὸ νοεῖν ἄλλῳ ὄντι, οἷον λίθῳ ἢ ἀψύχῳ τινί, καὶ οὐσία ἡ πρώτη τὸ νοητόν.
εἰ οὖν ἐνέργεια καὶ ἡ πρώτη ἐνέργεια, καὶ καλλίστη δὴ νόησις ἂν εἴη, καὶ οὐσιώδης νό-
ησις. καὶ γὰρ ἀληθεστάτη. νόησις δὲ τοιαύτη καὶ πρώτη οὖσα, καὶ πρώτως, νοῦ
ἂν εἴη ὁ πρῶτος. οὐδὲ γὰρ ὁ νοῦς οὗτος δυνάμει. οὐδ' ἕτερος μὲν αὐτός, ἡ δὲ
νόησις ἄλλο. οὕτω γὰρ ἂν πάλιν τὸ οὐσιῶδες αὐτοῦ δυνάμει. εἰ οὖν ἐνέργεια, καὶ ἡ
οὐσία αὐτοῦ ἐνέργεια, ἓν καὶ ταὐτὸν τῇ ἐνεργείᾳ ἂν εἴη. ἓν δὲ τῇ ἐνεργείᾳ τὸ ὂν καὶ τὸ
νοητόν. ἓν ἅμα πάντα ἔσται· νοῦς, νόησις, τὸ νοητόν. εἰ οὖν ἡ νόησις αὐτοῦ τὸ νοητόν,

Quam ob causam ipsa scriptum, intelligat Mens.

νόησις ἀγαθ- ὄν.

ἀμέριστα νοῦ οὐσία ἐστὶν ἐνέργεια.

ἐνέργεια

Quaedam sunt οὐσία

(δυνάμεις

καὶ προσβολῇ μόνῃ ἐνωμίασεν· τοῖς δὲ διὰ παντὸς οἷον οἰνωθεῖσι καὶ πληρω-
θεῖσι τοῦ νέκταρος, ἅτε δι' ὅλης τῆς ψυχῆς ἥκοντος τοῦ κάλλους, οὐ θεαταῖς
μόνον ὑπάρχειν. οὐ γὰρ ἔτι τὸ μὲν ἔξω, τὸ δ' αὖ τὸ θεώμενον ἔξω· ἀλλ' ἔχει
ὁ ὀξέως ὁρῶν ἐν αὐτῷ τὸ ὁρώμενον· καὶ ἔχων τὰ πολλὰ ἀγνοεῖ ὅτι ἔχει· καὶ
ὡς ἔξω ὂν βλέπει· δεῖ δὲ εἰς αὐτὸν ἤδη μεταφέρειν καὶ βλέπειν ὡς ἓν καὶ βλέ-
πειν ὡς αὐτόν. ὥσπερ εἴ τις ὑπὸ θεοῦ κατασχεθεὶς φοιβόληπτος ἢ ὑπό τινος
Μούσης· ἐν αὐτῷ ἂν ποιοῖτο τοῦ θεοῦ τὴν θέαν, εἰ δύναμιν ἔχοι ἐν αὐτῷ θεὸν βλέ-
πειν. εἰ δέ τις ἡμῶν ἀδυνατῶν αὐτὸν ὁρᾶν, ὑπ' ἐκείνου τοῦ θεοῦ καταλη-
φθεὶς εἰς τὸ ἐπιφανὲς τῆς θέας, αὐτὸν προφέρει καὶ εἰς εἰκόνα αὐτοῦ καλλωπισθεῖ-
σαν βλέπει· ἀφεὶς δὲ τὴν εἰκόνα καίπερ καλὴν οὖσαν, εἰς ἓν αὐτῷ ἐλθὼν
καὶ μηκέτι σχίσας, ἓν ὁμοῦ πάντα ἐστὶ μετ' ἐκείνου τοῦ θεοῦ ἀψοφητὶ παρόντος·
καὶ ἔστι μετ' αὐτοῦ ὅσον δύναται καὶ θέλει. εἰ δ' ἐπιστραφείη εἰς δύο, καθαρὸς
μένων, ἐφεξῆς ἐστιν αὐτῷ· ὥστε αὐτῷ παρεῖναι ἐκείνως πάλιν, εἰ πάλιν ἐπ'
αὐτὸν στρέφοι. ἐν δὲ τῇ ἐπιστροφῇ κέρδος τοῦτ' ἔχει· ἀρχόμενος αἰσθάνεται
αὐτοῦ, ἕως ἕτερός ἐστι· καὶ δραμὼν εἰς τὸ εἴσω ἔχει πᾶν· καὶ ἀφεὶς τὴν αἴσθη-
σιν εἰς τοὐπίσω, τοῦ ἕτερος εἶναι φόβῳ εἷς ἐστιν ἐκεῖ· κἂν ἐπιθυμήσῃ ὡς ἕτερον
ὂν ἰδεῖν, ἔξω αὐτὸν ποιεῖ. δεῖ δὲ καταμανθάνοντα μὲν ἐν τύπῳ τινὶ τοῦτο αὐτοῦ μέν-
οντα, μετὰ τοῦ ζητεῖν γνωματεύειν αὐτόν· εἰς οἷον δὲ εἴσεισιν οὕτω μαθόντα, ὡς
πιστεύσαντα ὅτι εἰς μακαριώτατον εἴσεισι πρᾶγμα, δοῦναι αὐτὸν ἤδη τῷ εἴσω· καὶ γε-
νέσθαι ἀντὶ ὁρῶντος ἤδη θέαμα ἑτέρου θεωμένου, οἷα ἐκλάμποντα
τοῖς νοήμασιν. πῶς οὖν τις ἔσται ἐν καλῷ, μὴ ὁρῶν αὐτό; ἢ ὁ-
ρῶν αὐτὸ ὡς ἕτερον, οὔπω ἐν καλῷ· γενόμενος δὲ αὐτό, οὕτω μάλιστα
ἐν καλῷ. εἰ οὖν ὅρασις τοῦ ἔξω, ὅρασιν μὲν οὐ δεῖ εἶναι· ἢ οὕτως ὡς ταὐτὸν
τῷ ὁρατῷ. τοῦτο δὲ οἷον σύνεσις καὶ συναίσθησις αὐτοῦ εὐλαβουμένου,
μὴ τῷ μᾶλλον αἰσθάνεσθαι θέλειν αὐτοῦ ἀποστῆναι. δεῖ δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι,
ὡς τὰς μὲν κακῶν αἰσθήσεις τὰς πληγὰς ἐχούσας μείζους, ἧττον δὲ
γνώσεις τῇ πληγῇ ἐκκρουομένας. νόσος γὰρ μᾶλλον ἐξέπληξεν· ὑγίεια δὲ
ἠρέμα συνοῦσα μᾶλλον ἂν σύνεσιν δοίη αὐτῆς· προσίζει γὰρ αὐτῇ ὡς οἰκεῖον
καὶ ἑνοῦται· ἡ δ' ἐστὶν ἀλλότριον καὶ οὐκ οἰκεῖον· καὶ ταύτῃ διάδηλος, τῷ σφό-
δρα ἕτερον ἡμῶν φαίνεσθαι. τὰ δὲ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς ἀναίσθητοι· ὄντες

Quomodo et deo
& nobis frui
[illegible]

ζητεῖ

Quomodo τὸ καλὸν
ignorantur malis
[illegible]

ζήτει ἀοπ

δόντες, μάτην ἐπὶ τῶν ... ἀλλὰ μὴν αὐτοῖς ... τὴν ἐπιστήμην καὶ ἣν μὲν ...

ποιοῦντες. καὶ μὴν τοίνυν τὸ τιμᾶν ἐστὶ σημεῖον καταλιποῦσι, ἄλογον δοκοῦμεν. τῆς

αἰσθητῆς ... τὸ πάθος. ἢ φησὶ μὴ ... οὐ γάρ ἰδεῖν ...

τὰ τοιαῦτα ... τοῦ ἐν αἰσθητοῖς, ἢ ἐν αἰσθητοῖς ἐστιν. ὁ δὲ ἄλλος ἐστὶν, ὅ ...

... ἐκεῖνος, οὐ δεῖ αὐτὸν ἐπιστῆσαι ... οὐ δὲ γὰρ οὐδ' αὐτὸς ...

... ἑαυτὸν ὡς αἰσθητὸν ὄντα. ὀφθαλμοῖς τοῖς τοῦ σώματος βλέ-

πειν. ἀλλὰ ἐρωτῶ, πῶς ὁ ὅς ἕτερος δύναται τοῦτο ποιεῖν, καὶ πῶς ὡς αὐτὸς ...

..., ἅτε αὐτὸς ἕτερος, ... μάναι αὐτός. τί ἀπαγγέλλω. ὅ θεὸν οὐρανὸν ...

τόπον ... καὶ πάντα ... ἐν αὐτῷ ... καὶ ... ἀρχὴν

τὴν ... αὐτῷ. ... γάρ ... καὶ ... τῶν τόπων, ...

... αὐτοῦ, τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ... τῶν ... ὁ δὲ ...

ὄντων καὶ ... τῶν ... μόνος ... ἄλλων ...

... ἔξω. ἀφοῦ καὶ ... τοῦ παιδὸς ὄντος, ἐστὶν ἴσον ...

... τινὸς αὐτοῦ, ὁ θεὸς ὁ πατὴρ ἐκεῖνος, καὶ οἱ μὲν ... τῷ πατρὶ

... ὁ δὲ, γάρ φησι μάτην ἔδοξεν περὶ τοῦ πατρός. εἶναι γὰρ δεῖ αὐτοῦ, ἀλλ'

κόσμον γεγονότα καλόν. ὡς εἰκόνα ... μὴ ... εἰκόνας καὶ

μὴ εἶναι, μήτε καλοῦ μήτε οὐσ... μὴ ... τὸ ἀρχέτυπον πάντα ... καὶ

γὰρ ζωὴν ἔχει καὶ ... ὡς μίμημα. καὶ τὸ κάλλος εἶναι ... ἔχει

δὲ καὶ ... αὐτοῦ ... πολὺ μὲν ... εἰκόνα, πολὺ δὲ ... τέχνη

γενομένης τῆς εἰκόνος. ... εἰκών ἐστιν, ὅ ... τὸ ἀρχέτυπον

... λέγουσιν ὀρθῶς, οἱ φθάρτον ... τοῦ ... καὶ γεννῶσι νοῦς,

ὡς ... βουλόμενον ... ποιεῖν. ὁ ... γάρ ... τρόπος ...

αὐτῆς, ... εἶναι. οὐ δὲ ... ἀλλὰ ...

... ἐστὶ καὶ ... ἐστιν. ... καὶ ... χρῆσθαι

γὰρ τούτοις τοῖς ὀνόμασι, τὴν τοῦ σημαίνειν ... ὁ οὖν θεὸς ὁ ...

τὸ ... δεδημιουργηκὼς, καὶ συγχωρήσας ... τοῦ δὲ τοῦ ...

ἀρχὴν, ... αὐτῷ πρὸς ... που, ... ἀρχὴν ... γνωτέον

αὐτοῦ καὶ ... κόρον ἔχοντι ... καλῶν, ταῦτα ... τὸν

αὐτὸν ... εἰς ἑαυτόν. καὶ ... αὐτοῦ πρὸς τὸ ... ὥσπερ ...

... ἐκ τοῦ παιδὸς ἀρξάμενον εἶναι ... ὥστε ...

Regnū meū nō est ex hoc mundo.

ζήτ.

τὸ δὲ νοητὸν αὐτός, αὐτὸς ἄρα ἑαυτὸν νοήσει· νοήσει γὰρ τῇ νοήσει, ὅπερ ἦν αὐτός· καὶ νοή- ϛπʹ
σει τὸ νοητόν, ὅπερ ἦν αὐτός· καθ' ἑκάτερον ἄρα ἑαυτὸν νοήσει· καθότι καὶ ἡ νόησις αὐτὸς
ἦν, καὶ καθότι τὸ νοητὸν αὐτός, ὅπερ ἐνόει τῇ νοήσει, ὃ ἦν αὐτός. Ὁ μὲν δὴ λόγος ἀποδέδει-
χεν, εἶναί τι τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κυρίως νοεῖν· νοεῖ οὖν, ἄλλως μὲν ἐν ψυχῇ ὄν· ἐπὶ νοῦν αὐτὸ ἑαυτὸ κυρίως.
τοῦ νοῦ, κυριώτερον· ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἐνόει ἑαυτήν, ὅτι ἄλλου· ὁ δὲ νοῦς, ὅτι αὐτὸς καὶ
οἷος αὐτὸς καὶ ὅστις· καὶ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφων αὐτόν. τὰ
γὰρ ὄντα ὁρῶν, ἑαυτὸν ἑώρα· καὶ ὁρῶν, ἐνεργείᾳ ἦν· καὶ ἡ ἐνέργεια, αὐτός· νοῦς γὰρ καὶ
νόησις ἕν· καὶ ὅλος, ὅλῳ· οὐ μέρει ἄλλο μέρος. ἆρ' οὖν τοιοῦτον ὁ λόγος ἔδειξεν,
οἷον καὶ ἐνέργειαν πίστιν ἔχειν; ἢ ἀνάγκην μὲν οὕτως, πειθὼ δὲ οὐκ ἔχει·
γὰρ ἡ μὲν ἀνάγκη, ἐν νῷ· ἡ δὲ πειθώ, ἐν ψυχῇ. ζητοῦμεν δὴ ὡς ἔοικεν ἡμεῖς, πειθὼ ἐν ψυχῇ.
πεπεῖσθαι μᾶλλον, ἢ νῷ καθαρῷ θεάσασθαι τὸ ἀληθές. καὶ γὰρ καὶ ἕως ἦμεν ἄνω ἐν
νοῦ φύσει, ἠρκούμεθα καὶ ἐνοοῦμεν καὶ εἰς ἓν πάντα συνάγοντες ἑωρῶμεν· νοῦς ἀνάγκη ἐν λόγῳ.
γὰρ ἦν ὁ νοῶν, καὶ περὶ αὐτοῦ λέγων· ἡ δὲ ψυχή, ἡσυχίαν ἦγε, συγχωροῦσα τῷ
ἐνεργήματι τοῦ νοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα γεγενήμεθα, πάλιν αὖ καὶ ἐν ψυχῇ πειθώ
τινα γενέσθαι ζητοῦμεν, οἷον ἐν εἰκόνι τὸ ἀρχέτυπον θεωρεῖν ἐθέλοντες. ἴσως οὖν
χρὴ τὴν ψυχὴν ἡμῶν διδάξαι, πῶς ποτε ὁ νοῦς θεωρεῖ ἑαυτόν· διδάξαι δὲ τοῦ-
το τῆς ψυχῆς, ὃ νοερόν πως· διανοητικὸν αὐτὸ τιθέμενοι, καὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ ὑπο- διανοητικὸν τὸ ψυχῆς.
σημαίνοντες, νοῦν τινα αὐτὸ εἶναι, ἢ διὰ νοῦ τὴν δύναμιν ἔχειν, καὶ παρὰ νοῦ αὐτὸ
ἴσχειν. τούτῳ τοίνυν προσοικειωτέον γινώσκειν, ὡς καὶ αὐτῷ, ὅσα ὁρᾷ, γινώσκει καὶ
οἶδεν ἃ λέγει. καὶ εἰ αὐτὸς ἦν ἃ λέγει, γινώσκοι ἂν ἑαυτὸ οὕτω. ὄντων δὲ ἄνω-
θεν αὐτῷ γινομένων ἐκεῖθεν, ὅθενπερ καὶ αὐτό, συμβαίνοι ἂν καὶ τούτῳ λόγῳ
ὄντι, καὶ συγγενῆ λαμβάνοντι, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ἴχνεσιν ἐφαρμόττοντι, οὕτω
γινώσκειν ἑαυτό. μεταθετέον τοίνυν καὶ ἐπὶ τὸν ἀληθῆ νοῦν τὴν εἰκόνα, ὃς
ἦν ὁ αὐτὸς τοῖς νοουμένοις ἀληθέσι καὶ ὄντως οὖσι καὶ πρώτοις· καὶ ὅτι μὴ οἷόν
τε τοῦτον τὸν τοιοῦτον, ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶναι· ὥστε εἴπερ ἐν ἑαυτῷ ἐστι καὶ σὺν
ἑαυτῷ, καὶ τοῦτο ὅπερ ἐστί, νοῦς ἐστιν· ἀνόητος δὲ νοῦς, οὐκ ἄν ποτε εἴη, ἀνάγκη
συνεῖναι αὐτῷ τὴν γνῶσιν ἑαυτοῦ· καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ οὗτος· καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῷ τὸ ἔρ-
γον, καὶ ἡ οὐσία, ἡ τὸ νῷ μόνον εἶναι. οὐ γὰρ δὴ πρακτικός τις οὗτος, ὥσπερ
τὸ ἔξω βλέποντι τῷ πρακτικῷ, καὶ μὴ ἐν αὐτῷ μένοντι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἔξω τις
γνῶσις. ἀνάγκη δὲ οὐκ ἔστιν, εἴπερ τὸ πᾶν πρακτικὸς εἴη, γινώσκειν ἑαυτόν.

+

— αὐτόν. ᾧ δὲ μὴ πρᾶξις, οὐδὲ γὰρ ὄρεξις τῷ καθαρῷ νῷ ἀπόντος, τούτῳ ἡ ἐπι-
στροφὴ πρὸς αὐτὸν οὖσα, οὐ μόνον εὔλογον ἀποδείκνυσι τὴν ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν
αὐτοῦ τὴν γνῶσιν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἴη, πράξεως ἀπηλλαγμένῳ,
καὶ ἐν νῷ ὄντι· ἀλλὰ τὸν θεὸν θεωρεῖ, φαίη τις ἄν· ἀλλ' εἰ τὸν θεὸν γινώσκειν αὐτὸν
τις ὁμολογήσει, καὶ ταύτῃ συγχωρεῖν ἀναγκασθήσεται καὶ αὐτὸν γινώσκειν· ὅσα τε
γὰρ ἔχει παρ' ἐκείνου γνώσεται, καὶ ἃ ἔδωκε, καὶ ἃ δύναται ἐκεῖνος·
ταῦτα δὲ μαθὼν καὶ γνοὺς, καὶ ταύτῃ αὐτὸν γνώσεται· καὶ γάρ ἐστί τι τῶν δο-
θέντων, αὐτός· μᾶλλον δὲ πάντα τὰ δοθέντα αὐτός· εἰ μὲν οὖν κἀκεῖνο γνώ-
σεται καὶ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ μαθὼν, καὶ αὐτὸν γνώσεται ἐκεῖθεν γενόμενος, καὶ
ἃ δύναται κομισάμενος· εἰ δὲ ἀδυνατεῖ ἰδεῖν σαφῶς ἐκεῖνον, ἐπειδὴ τὸ ἰδεῖν
ἴσως αὐτό ἐστι τὸ ὁρώμενον, ταύτῃ μάλιστα λείποιτ' ἂν αὐτῷ ἰδεῖν αὐτὸν
καὶ εἰδέναι· εἰ τὸ ἰδεῖν τοῦτό ἐστι, τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ὁρώμενον. τί γὰρ ἂν καὶ δοίημεν
αὐτῷ ἄλλο· ἡσυχίαν νὴ Δία· ἀλλὰ νῷ ἡσυχία, οὐ νοῦ ἐστιν ἔκστασις· ἀλλ' ἔστιν ἡ τοῦ
νοῦ ἡσυχία, σχολὴν ἄγουσα ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐνέργεια· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ἐστιν
ἡσυχία ἑτέρων, καταλείπεται ἡ αὐτῶν οἰκεία ἐνέργεια· καὶ μάλιστα οἷς τὸ εἶναι
οὐ δυνάμει ἐστίν, ἀλλὰ ἐνεργείᾳ· τὸ εἶναι οὖν, ἐνέργεια· καὶ οὐδὲν πρὸς ὃ ἡ ἐνέργεια·
πρὸς αὐτῷ ἄρα· ἑαυτὸν ἄρα νοῶν, οὕτω πρὸς αὐτῷ καὶ εἰς αὐτὸν τὴν ἐνέρ-
γειαν ἴσχει· καὶ γὰρ εἴ τι ἐξ αὐτοῦ, τῷ εἰς αὐτὸν ἐν αὐτῷ· ἔδει γὰρ πρῶτον
ἑαυτῷ, εἶτα καὶ εἰς ἄλλο· ἢ ἄλλο τι ἥκειν ἀπ' αὐτοῦ ὁμοιούμενον αὐτῷ· οἷον
καὶ πυρὶ ἐν αὐτῷ πρότερον ὄντι πυρὶ, καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχοντι πυρός·
οὕτω τοι καὶ ἴχνος αὐτοῦ δύνασθαι ποιῆσαι ἐν ἄλλῳ· καὶ γὰρ αὖ καὶ ἔστιν, ὁ
μὲν νοῦς, ἐν αὐτῷ ἐνέργεια· ἡ δὲ ψυχὴ, τὸ μὲν ὅσον πρὸς νοῦν αὐτῆς, οἷον
εἴσω· τὸ δὲ ἔξω νοῦ, πρὸς τὸ ἔξω· κατὰ θάτερα μὲν γὰρ, ὡμοίωται ὅθεν
ἥκει· κατὰ θάτερα δὲ, καίτοι ἀνομοιωθεῖσα, ὅμως ὡμοίωται καὶ ἐνταῦθα, εἴ-
τε πράττοι, εἴτε ποιοῖ· καὶ γὰρ καὶ πράττουσα, ὅμως θεωρεῖ· καὶ ποιοῦσα εἴδη
ποιεῖ, οἷον νοήσεις ἀπηρτισμένας· ὥστε πάντα ἴχνη εἶναι νοήσεως καὶ νοῦ,
κατὰ τὸ ἀρχέτυπον προϊόντων· καὶ μιμουμένων, τῶν μὲν ἐγγὺς μᾶλλον, τῶν δὲ ἐσ-
χάτων, ἀμυδρὰν σωζόντων εἰκόνα· ποῖον δέ τι ὁ νοῦς τὸ νοητὸν ὁρᾷ,
καὶ ποῖόν τι αὐτόν. ἢ τὸ μὲν νοητὸν οὐ ζητεῖν δεῖ, οἷον ἐπὶ τοῖς σώμασι
χρῶμα ἢ σχῆμα· πρὶν γὰρ ταῦτα εἶναι, ἐκεῖνα εἶναι· καὶ ὁ λόγος δὲ ὁ ἐν

Que quae filius hic data
sunt a patre deo.

Nemo cognoscit patrem
nisi solus filius.

ζήτ

πρακτικῶς
ποιητικῶς

ἀμφοῖν γενειάδι, τῇ τε καὶ τυρότητι πρὸς τὸ ἄνω ἀποτομῆς, καὶ τῷ ἀνέχοντι αὐτοῦ
μετ' αὐτὸν πρὸς τὸ κάτω ὀφθαλμῶν· μεταξὺ ὢν ὥσπερ πρὸς τὰ ἀμφότερα μέσος, καὶ ἧττον
νοσώδης· ἀλλ' ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτῷ μάζων ἢ καταλιπόμενος ἦν, ὥσπερ τῶν αὐ-
τοῖς εὐάρμοστος· καίτοι κακῆς καὶ τῆς τύχης οὔσης· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιγινώσκεται
τις, ὅτι ἴχνος αὐτῇ αὐτοῦ· καὶ τούτῳ
ἐπεὶ κατὰ τὴν μὲν τὴν φύσιν, καὶ γινώσκει
ὅταν καὶ βραχύτης· εἰσὶν ἡ
τύχη ἡ τοῦ ὠφελίμου ἵνα γνωρι-
μώτερον λέγωμεν,
καὶ ἀφοσίωτη
αὐτὴν κα-
λή.

ὑ/α πρῶτον καλοῦ ἀφροδ/:

Τίς εὐκαῖνος· ἐμὴ γὰρ ἡ αὐτῆς, πρὸς ἂν ἔχῃ ἡ ἀκ-
νο· εἰ δὲ παρ' ἄλλου, παρά τινος τύχη καὶ δ'
ἐπ' αὐτὸν καὶ δ' σύμφυτος τῇ ἑαυτῆς κά-
λλος ἐστί· ἐπεὶ καὶ ὅταν αὐτοὶ εἰσὶ
καλοί, τῷ αὐτῶν εἶναι· αἰ-
σχροὶ δέ, ἐπ' ἄλλην μα-
ταβαίνοντας φύσιν.

Ἐπίγνω
σιν

Τοὺς μὲν ἑαυτούς, καλοί· αἰσχροὶ δέ, ἀγνοοῦντες.
ἐπαινοῦμεν ἀπὸ θεῶν, τὸ καλόν· ἀρχόμενοι
καταρριμμένα εἰς ἐν ἄρτι ζωή-
σιν ἀφ' ἑαυτοῦ μόνου τοῦ τόπου,
ἢ καταλλήλων πάλιν
λιναῶ δὲ ἐπελ-
θεῖν ὦ

~+: δε :+

ΜΕ

Πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης· περὶ νοῦ· καὶ τῶν ἰδεῶν· καὶ τοῦ ὄντος:

Πάντες ἄνθρωποι ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι, αἰσθήσει πρὸ νοῦ χρησάμενοι, καὶ τοῖς αἰσθητοῖς προσβαλόντες πρώτοις ἐξ ἀνάγκης, οἱ μὲν ἐνταυθοῖ καταμείναντες διέζησαν, ταῦτα πρῶτα καὶ ἔσχατα νομίσαντες, καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς λυπηρόν τε καὶ ἡδύ, τὸ μὲν κακόν, τὸ δὲ ἀγαθὸν ὑπολαβόντες, ἀρκεῖν ἐνόμισαν· καὶ τὸ μὲν διώκοντες, τὸ δὲ ἀποσκευαζόμενοι διεγένοντο. καὶ σοφίαν ταύτην οἵ γε λόγου μεταποιούμενοι αὐτῶν ἔθεντο· οἷα οἱ βαρεῖς τῶν ὀρνίθων, οἳ πολλὰ ἐκ γῆς λαβόντες καὶ βαρυνθέντες, ὑψοῦ πτῆναι ἀδυνατοῦσι, καίπερ πτερὰ παρὰ τῆς φύσεως λαβόντες. οἱ δὲ ἤρθησαν μὲν ὀλίγον ἐκ τῶν κάτω, κινοῦντος αὐτοὺς πρὸς τὸ κάλλιον ἀπὸ τοῦ ἡδέος τοῦ τῆς ψυχῆς κρείττονος· ἀδυνατήσαντες δὲ ἰδεῖν τὸ ἄνω, ὡς οὐκ ἔχοντες ἄλλο ὅπου στήσονται, κατηνέχθησαν σὺν τῷ τῆς ἀρετῆς ὀνόματι, ἐπὶ πράξεις καὶ ἐκλογὰς τῶν κάτω· ἀφ᾽ ὧν ἐπεχείρησαν τὸ πρῶτον αἴρεσθαι. τρίτον δὲ γένος θείων ἀνθρώπων, δυνάμει τε κρείττονι καὶ ὀξύτητι ὀμμάτων, εἶδέ τε ὥσπερ ὑπὸ ὀξυδορκίας τὴν ἄνω αἴγλην· καὶ ἤρθη τε ἐκεῖ, οἷον ὑπὲρ νεφῶν καὶ τῆς ἐνταῦθα ἀχλύος· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ τὰ τῇδε ὑπεριδὸν πάντα· ἡσθὲν τῷ τόπῳ, ἀληθινῷ καὶ οἰκείῳ ὄντι, ὥσπερ ἐκ πολλῆς πλάνης, εἰς πατρίδα εὔνομον ἀφικόμενος ἄνθρωπος. Τίς οὖν οὗτος ὁ τόπος· καὶ πῶς ἄν τις εἰς αὐτὸν ἀφίκοιτο. ἀφίκοιτο μὲν ἂν ὁ φύσει ἐρωτικός, καὶ ὄντως τὴν διάθεσιν ἐξ ἀρχῆς φιλόσοφος· ὠδίνων μὲν ἅτε ἐρωτικός, περὶ τὸ καλόν· οὐκ ἀνασχόμενος δὲ τοῦ ἐν σώματι κάλλους· ἀλλ᾽ ἐκεῖθεν ἀναφυγὼν ἐπὶ τὰ τῆς ψυχῆς κάλλη, ἀρετὰς καὶ ἐπιστήμας, καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ νόμους· πάλιν αὖ ἐπαναβαίνῃ ἐπὶ τὴν τῶν ἐν ψυχῇ καλῶν αἰτίαν· καὶ εἴ τι πρὸ τούτου αὖ, ἕως ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἥκῃ τὸ πρῶτον· ὃ παρ᾽ αὐτοῦ καλόν· ἔνθα καὶ ἐλθὼν ὠδῖνος παύσεται, πρότερον δ᾽ οὔ. ἀλλὰ πῶς ἀναβήσεται, καὶ πόθεν ἡ δύναμις αὐτῷ, καὶ τίς λόγος τοῦτον τὸν ἔρωτα παιδαγωγήσεται, ἢ ὅδε· τοῦτο τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ τοῖς σώμασιν, ἐπακτόν ἐστι τοῖς σώμασι· μορφαὶ γὰρ αὗται σωμάτων, ὡς ἐπὶ ὕλῃ αὐτοῖς· μεταβάλλει γοῦν τὸ ὑποκείμενον, καὶ ἐκ καλοῦ αἰσχρὸν γίνεται· μετέχει ἄρα φησὶν ὁ λόγος. τί οὖν τὸ ποιῆσαν σῶμα καλόν· ἄλλως μὲν κάλλους παρουσία, ἄλλως δὲ ψυχή, ἣ ἔπλασέ τε καὶ μορφὴν τοιάνδε ἐνέθηκε. τί οὖν, καὶ

τοῖς σχήμασι τοῖς ταύτῃ ποιοῦσιν, οὐ ταὐτά· ἀόρατα γὰρ τῇ φύσει καὶ ταῦτα,
καὶ ἔτι μᾶλλον ἐκεῖνα· καὶ ἔστι φύσις ἡ αὐτὴ ἐκείνων, καὶ τῶν ἐχόντων, οἷον ὁ
λόγος ὁ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἡ ἔχουσα ψυχὴ ταῦτα· ἀλλ' ἡ μὲν, οὐχ ὁρᾷ ἃ ἔχει· οὐδὲ
γὰρ αὐτὴ ἐγέννησεν, ἀλλ' ἔστι καὶ αὐτὴ εἴδωλον καὶ οἱ λόγοι· ὅθεν δὲ ἦλθε,
τὸ ἐναργὲς, καὶ τὸ ἀληθινὸν, καὶ τὸ πρώτως· ὅθεν καὶ ἑαυτοῦ ἐστι, καὶ αὐτῷ, τοῦτο
δὲ, ἂν μὴ ἄλλου γένηται καὶ ἐν ἄλλῳ, οὐδὲ μένει· εἰκόνι γὰρ πρέπει, ἑτέρου
οὔσῃ ἐν ἑτέρῳ γίγνεσθαι, εἰ μὴ ἐπ' ἐκείνου ἐξήρτηται· διὸ οὐδὲ βλέπει,
ἅτε μὴ φῶς ἱκανὸν οὐ τυχόν· κἂν βλέπῃ δὲ, τελεωθὲν ἐν ἄλλῳ, ἄλλο καὶ οὐχ αὑ-
τὸ βλέπει· ἀλλὰ τούτων ἐκεῖ οὐδέν, ἀλλ' ἡ ὅρασις καὶ τὸ ὁρατὸν αὐτῇ ὁμοῦ·
καὶ τοιοῦτον τὸ ὁρατόν, οἷον ἡ ὅρασις· καὶ ἡ ὅρασις, οἷον τὸ ὁρατόν· τίς οὖν αὐτὸ
φράσει οἷόν ἐστιν; ὁ ἰδών· νοῦς δὲ ὁ ὁρῶν. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ἡ ὄψις φῶς οὖσα, μᾶλ-
λον δὲ ἑνωθεῖσα φωτὶ, φῶς ὁρᾷ· χρώματα γὰρ ὁρᾷ· ἐκεῖ δὲ οὐ δι' ἑτέρου, ἀλ-
λὰ δι' αὐτῆς, ὅτι μηδὲ ἔξω· ἄλλῳ οὖν φωτὶ, ἄλλο φῶς ὁρᾷ, οὐ δι' ἄλλου· φῶς
ἄρα φῶς ἄλλο ὁρᾷ· αὐτὸ ἄρα αὐτὸ ὁρᾷ· τὸ δὲ φῶς τοῦτο ἐν ψυχῇ μὲν ἐλλά-
μψαν ἐφώτισε· τοῦτο δ' ἐστὶ νοερὰν ἐποίησε· τοῦτο δ' ἐστὶν, ὡμοίωσεν
ἑαυτῷ τῷ ἄνω φωτί· οἷον οὖν ἐστι τὸ ἴχνος τὸ ἐγγενόμενον τοῦ φωτὸς ἐν
ψυχῇ, τοιοῦτον καὶ ἔτι καλλίονα καὶ μείζονα αὐτὸν νομίζων καὶ ἐναργέστερον, ἐγγὺς
ἂν γένοιτο φύσεως νοῦ καὶ νοητοῦ· καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπιλαμφθὲν τοῦτο, ζωὴν ἔδω-
κε τῇ ψυχῇ ἐναργεστέραν· ζωὴν δὲ οὐ γεννητικήν· τοὐναντίον γὰρ ἐπέστρε-
ψε πρὸς αὐτὸν τὴν ψυχὴν, καὶ οὐ σκίδνασθαι εἴασεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐποίησε
τὴν ἐν αὐτῷ ἀγλαΐαν· οὐ μὴν οὐδὲ αἰσθητικήν· αὕτη γὰρ ἔξω βλέπει, καὶ
οὐ μᾶλλον αἰσθάνεται· ὁ δὲ ἐκεῖνο τὸ φῶς τῶν ἀληθῶν λαβὼν, οἷον βλέπει
μᾶλλον τὰ ὁρατά, ἀλλὰ τοὐναντίον· λείπεται τοίνυν ζωὴν νοερὰν προσει-
ληφέναι, ἴχνος νοῦ ζωῆς· ἐκεῖ γὰρ τὰ ἀληθῆ· ἡ δὲ ἐν τῷ νῷ ζωὴ καὶ ἐνέργεια,
τὸ πρῶτον φῶς· ἑαυτῷ λάμπον πρώτως, καὶ πρὸς αὑτὸ λαμπηδών,
λάμπον ἅμα καὶ λαμπόμενον· τὸ ἀληθῶς νοητὸν, καὶ νοοῦν, καὶ νοούμενον,
καὶ ἑαυτῷ ὁρώμενον, καὶ δεόμενον ἄλλου ἵνα ἴδῃ· αὐτῷ αὔταρκες πρὸς
τὸ ἰδεῖν· καὶ γὰρ ὃ ὁρᾷ, αὐτό ἐστι· γιγνωσκόμενον καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῷ ἐκείνῳ,
ὡς καὶ παρ' ἡμῶν τὴν γνῶσιν αὐτοῦ δι' αὐτοῦ γίνεσθαι· ἢ πόθεν ἂν εἴχομεν
λέγειν περὶ αὐτοῦ; τοιοῦτόν ἐστιν· οἷον σαφέστερον μὲν ἀντιλαμβάνεσθαι

αὐτό, ἡμᾶς δὲ δι' αὐτό. διὰ δὲ τῶν τοιούτων λογισμῶν, ἀναβατέον καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς αὐτό, ἀναθεμένην εἰκόνα αὐτὴν εἶναι ἐκείνου. καὶ ὅταν νοῇ, θεοειδῆ καὶ νοοειδῆ γίγνεσθαι. καὶ αὖτις αὐτὸν ἀπαιτεῖ ὁποῖος ὁ νοῦς ἐκεῖνός ἐστιν, ὁ τέλειος καὶ πᾶς ὁ γινώσκων πρώτως ἑαυτόν, ἐν τῷ νῷ αὐτὴν ψυχὴν πρῶτον γενομένην, ἢ παραχωρήσασαν τῷ νῷ τὴν ἐνέργειαν, ὧν ἔσχε τὴν μνήμην ἐν αὐτῇ. ταύτας δὲ ἔχουσαν ἐνδείκνυσθαι αὐτήν, ὡς δι' αὐτῆς εἰκόνος οὔσης ἐκείνου δύνασθαι, μήτε ἐπὶ ἐκεῖνον δι' αὐτῆς ἐκεῖνον πρὸς ὃ ἀπεικάσθη ἀκριβέστερον ὡμοιωμένης, ὅσον ψυχῆς μέρος εἰς ὁμοιότητα νῷ δύναται ἥκειν. ψυχὴν οὖν, ὡς ἔοικε, καὶ τὸ ψυχῆς θειότατον κατιδεῖν δεῖ τὸν μέλλοντα νοῦν εἴσεσθαι, ὅ τί ἐστι. γένοιτο δ' ἂν τοῦτο ἴσως καὶ ταύτῃ. εἰ ἀφέλοις πρῶτον τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ δῆλον ὅτι σεαυτοῦ. εἶτα καὶ τὴν πλάττουσαν τοῦτο ψυχήν. καὶ τὴν αἴσθησιν δέ, εὖ μάλα. ἐπιθυμίας δὲ καὶ θυμοὺς καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας φλυαρίας, ὡς πρὸς τὸ θνητὸν νευούσας, καὶ πάνυ. τὸ δὴ λοιπὸν αὐτῆς τοῦτό ἐστιν ὃ εἰκόνα ἔφαμεν νοῦ, σῴζουσάν τι φῶς ἐκείνου. οἷον ἡλίου μετὰ τὴν τοῦ μεγέθους σφαῖραν, τὸ περὶ αὐτὴν ἐξ αὐτῆς λάμπον. ἡλίου μὲν οὖν τὸ φῶς, οὐκ ἄν τις συγχωρήσειεν, ἐφ' ἑαυτοῦ περὶ αὐτὸν ἥλιον εἶναι. ἐκ τοῦ ὁρμώμενον. καὶ περὶ αὐτὸν μένον. ἄλλο δὲ ἐξ ἄλλου ἀεὶ προϊὸν τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἕως ἂν εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπὶ γῆν ἥκῃ. ἀλλὰ πᾶν καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἥλιον θήσει ἐν ἄλλῳ, ἵνα μὴ διάστημα διδῷ κενὸν τὸ μετὰ τὸν ἥλιον σώματος. ἡ δὲ ψυχή, ἐκ νοῦ φῶς τι περὶ αὐτὸν γενομένη, ἐξήρτηταί τε αὐτοῦ. καὶ οὔτε ἐν ἄλλῳ, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνον. οὔτε τόπος αὐτῇ. οὐδὲ γὰρ ἐκείνῳ. ὅθεν τὸ μὲν τοῦ ἡλίου φῶς, ἐν ἀέρι. αὐτὴ δὲ ἡ ψυχὴ ἡ τοιαύτη καθαρά, ὥστε καὶ ἐφ' αὑτῆς ὁρᾶσθαι, ὑπό τε αὐτῆς καὶ ἄλλης τοιαύτης. καὶ αὐτῇ μὲν περὶ νοῦ συλλογιστέον οἷον ἐφ' αὐτῆς σκοπουμένῃ. νοῦς δέ, αὐτὸς αὑτὸν οὐ συλλογιζόμενος περὶ αὐτοῦ. πάρεστι γὰρ ἀεὶ αὐτῷ. ἡμεῖς δέ, ὅταν εἰς αὐτόν. μεμέρισται γὰρ ἡμῖν ἡ ζωή, καὶ πολλαὶ ζωαί. ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν δεῖται ἄλλης ζωῆς ἢ ἄλλων, ἀλλ' ἃς παρέχει, ἄλλοις παρέχει οὐχ αὑτῷ. οὐδὲ γὰρ δεῖται τῶν χειρόνων. οὐδὲ αὑτῷ παρέχει τὸ ἔλαττον, ἔχων τὸ πᾶν. οὐδὲ τὰ ἴχνη, τὰ ἔχων τὰ πρῶτα. μᾶλλον δὲ οὐκ ἔχων, ἀλλ' αὐτὸς ὢν ταῦτα. εἰ δέ τις ἀδυνατεῖ τὴν πρώτην τὴν τοιαύτην ψυχὴν ἔχειν καθαρῶς νοοῦσαν, δοξαστικὴν

πῶς ἡ ψυχὴ μετέχει τοῦ νοῦ.

περὶ αὐτῆς καλόν, ἢ οὔ· οὐ γὰρ ἡ μὲν ἦν φρόνιμός τε καὶ καλή, ἡ δὲ ἄφρων τις
αἰσχρά. φρονήσει ἄρα τὸ καλὸν περὶ ψυχήν. Καὶ τίς οὖν ὁ φρόνησιν δοὺς ψυχῇ;
ἢ νοῦς ἐξ ἀνάγκης· νοῦς δέ, οὐ ποτὲ μὲν νοῦς, ποτὲ δὲ ἄνους, ὅ γε ἀληθινός·
παρ' αὐτοῦ ἄρα καλός. ἢ πότερον δὴ ἐνταῦθα δεῖ στῆναι ὡς πρῶτον, ἢ καὶ ἐπ-
ἐκεῖνα ἀναβῆναι· νοῦς δὲ προέστηκε μὲν ἀρχῆς τῆς πρώτης, ὥσπερ
ἡμᾶς· ὥσπερ ἐν προθύροις τἀγαθοῦ. ἀπαγγέλλων ἐν αὐτῷ τὰ πάντα,
ὥσπερ ἐκείνου τύπος μᾶλλον ἐν πλήθει ἐκείνου πάντη μένοντος ἐν ἑνί.
Ἐπισκεπτέον δὲ ταύτην τὴν νοῦ φύσιν, ἣν ὑπισχνεῖται ὁ λόγος εἶναι τὸ
ὂν ὄντως καὶ τὴν ἀληθῆ οὐσίαν· πρότερον βεβαιωσαμένους, κατ' ἄλλην
ὁδὸν ἰόντας, ὅτι δεῖ εἶναί τινα τοιαύτην. ἴσως μὲν οὖν γελοῖον ζητεῖν, εἰ νοῦς
ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι· τάχα δ' ἄν τινες καὶ περὶ τούτου διαμφισβητοῖεν. μᾶλλον δὲ
εἰ τοιοῦτος οἷον φαμέν. καὶ εἰ χωριστός τις. καὶ εἰ τοῦτο τὰ ὄντα. καὶ ἡ τῶν εἰδῶν
φύσις ἐνταῦθα, περὶ οὗ καὶ τανῦν εἰπεῖν πρόκειται. ὁρῶμεν δὴ τὰ
λεγόμενα εἶναι πάντα σύνθετα, καὶ ἁπλοῦν αὐτῶν οὐδὲ ἕν· ἅ τε τέχνη
ἐργάζεται ἕκαστα, ἅ τε συνέστηκε φύσει. τὰ τε γὰρ τεχνητὰ ἔχει χαλκὸν
ἢ ξύλον ἢ λίθον· καὶ παρὰ τούτων οὔπω τετέλεσται, πρὶν ἂν ἡ τέχνη
ἑκάστη, ἡ μὲν ἀνδριάντα, ἡ δὲ κλίνην, ἡ δὲ οἰκίαν ἐργάσηται τῷ εἴδει
τοῦ παρ' αὐτῇ ἐνθεῖσα. καὶ μὴν καὶ τὰ φύσει συνεστῶτα, τὰ μὲν πολὺ
σύνθετα αὐτῶν καὶ συγκρίματα λεγόμενα, ἀναλύσεις εἰς τὰ ἐπὶ πᾶσι
τοῖς συγκριθεῖσιν εἴδη· οἷον ἄνθρωπον, εἰς ψυχὴν καὶ σῶμα· καὶ τὸ
σῶμα εἰς τὰ τέσσαρα. ἕκαστον δὲ τούτων σύνθετον εὑρὼν ἐξ ὕλης
καὶ τοῦ μορφοῦντος. ὕλη γὰρ παρ' ἑαυτῆς ἡ τῶν στοιχείων ἄμορφος.
ζητήσεις τὸ εἶδος, ὅθεν τῇ ὕλῃ. ζητήσεις δ' αὖ καὶ τὴν ψυχήν, πότερα
τῶν ἁπλῶν ἤδη, ἢ ἔνι τι ἐν αὐτῇ· τὸ μὲν ὡς ὕλη. τὸ δὲ εἶδος, ὁ νοῦς
ὁ ἐν αὐτῇ· ὁ μὲν ὥσπερ ἡ ἐπὶ τῷ χαλκῷ μορφή· ὁ δὲ οἷος ὁ τὴν μορφὴν
ἐν τῷ χαλκῷ ποιήσας. ταὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ παντὸς μεταφέ-
ρων τις, ἀναβήσεται καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ νοῦν· ποιητὴν ὄντως καὶ δημι-
ουργὸν τιθέμενος· καὶ φησὶ τὸ ὑποδεξάμενον μορφάς, τὸ μὲν πῦρ, τὸ δὲ
ὕδωρ, τὸ δὲ ἀέρα καὶ γῆν γενέσθαι. τὰς δὲ μορφὰς ταύτας παρ' ἄλλου
ἥκειν· τοῦτο δ' εἶναι ψυχήν. ψυχὴν δ' αὖ καὶ ἐπὶ τοῖς τέτρασι, τὴν

+

κόσμου μορφὴν δοῦσα. ταύτῃ δὲ νοῦ χορηγοῦντος λόγους γεγόνασιν· ὥσπερ καὶ ταῖς τῶν τεχνιτῶν ψυχαῖς, παρὰ τῶν τεχνῶν. τοιαύτας τὸ ἐνεργεῖν λόγοις. νοῦν δὴ, τὸν μὲν ὡς εἶδος τῆς ψυχῆς, τὸν κατὰ τὴν μορφήν· τὸν δὲ, τὸν τὴν μορφὴν παρέχοντα, ὥσπερ τὸν ποιητὴν τοῦ ἀνδριάντος· ᾧ πάντα ἐνυπάρχει ἃ δίδωσιν. ἐγγὺς μὲν ἀληθείας, ἃ δίδωσι ψυχῇ· ἃ δὲ σῶμα δέχεται, εἴδωλα ἤδη καὶ μιμήματα. διὰ τί οὖν οὐκ ἐπὶ ψυχὴν ἀνιέναι δεῖ· ἀλλ' οὐκ αὐτὴν θετέον τὸ πρῶτον. ἢ πρῶτον μὲν, νοῦς ψυχῆς ἕτερον καὶ κρεῖττον· φύσει πρῶτον τὸ κρεῖττον. οὐ γὰρ δὴ ὡς οἴονται ψυχὴ νοῦν τελεωθεῖσα γεννᾷ. πόθεν γὰρ τὸ δυνάμει, ἐνεργείᾳ ἔσται, μὴ τοῦ εἰς ἐνέργειαν ἄγοντος αἰτίου ὄντος· εἰ γὰρ κατὰ τύχην, ἐνδέχεται μὴ ἐλθεῖν εἰς ἐνέργειαν. διὸ δεῖ τὰ πρῶτα, ἐνεργείᾳ τιθέναι καὶ ἀπροσδεᾶ καὶ τέλεια· τὰ δὲ ἀτελῆ ὕστερα ἀπ' ἐκείνων· τελειούμενα δὲ παρ' αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων, δίκην πατέρων τελειούντων, ἃ κατ' ἀρχὰς ἀτελῆ ἐγέννησαν. καὶ εἶναι ὕλην πρὸς τὸ ποιῆσαν τὸ πρῶτον· εἶτα ταύτην ἔμμορφον ἀποτελεῖσθαι. εἰ δὲ δὴ καὶ παθητὴ ψυχή, δεῖ δέ τι ἀπαθὲς εἶναι, ἢ πάντα τῷ χρόνῳ ἀπολεῖται, δεῖ τι πρὸ ψυχῆς εἶναι. καὶ εἰ ἐν κόσμῳ ψυχή, ἐκτὸς δὲ δεῖ τι κόσμου εἶναι, καὶ ταύτῃ πρὸ ψυχῆς δεῖ τι εἶναι. εἰ γὰρ τὸ ἐν κόσμῳ τὸ ἐν σωματικῇ ὕλῃ, οὐδὲν ταυτὸν μένει· ὥστε ἄνθρωπος καὶ πάντες λόγοι, οὐκ ἀΐδιοι, οὐδὲ οἱ αὐτοί. καὶ ὅτι μὲν νοῦν πρὸ ψυχῆς εἶναι δεῖ, ἐκ τούτων καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν ἄν τις θεωρήσειε. δεῖ δὲ νοῦν λαμβάνειν, εἴπερ ἀληθεύσομεν τῷ ὀνόματι· μὴ τὸν δυνάμει, μηδὲ τὸν ἐξ ἀφροσύνης εἰς νοῦν ἐλθόντα· εἰ δὲ μή, ἄλλον πάλιν αὖ πρὸ αὐτοῦ ζητήσομεν. ἀλλὰ τὸν ἐνεργείᾳ καὶ ἀεὶ νοῦν ὄντα. εἰ δὲ μὴ ἐπακτὸν τὸ φρονεῖν ἔχει, εἴ τινος νοεῖ, παρ' αὐτοῦ νοεῖ· καὶ εἴ τι ἔχει, παρ' ἑαυτοῦ ἔχει. εἰ δὲ παρ' αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ νοεῖ, αὐτός ἐστιν ἃ νοεῖ. εἰ γὰρ ἡ μὲν οὐσία αὐτοῦ ἄλλη, ἃ δὲ νοεῖ ἕτερα αὐτοῦ, αὐτὴ ἡ οὐσία αὐτοῦ, ἀνόητος ἔσται· καὶ δυνάμει, οὐκ ἐνεργείᾳ αὖ. οὐ χωριστέον οὖν οὐδέτερον ἀπὸ θατέρου. ἔθος δὲ ἡμῖν ἀπὸ τῶν παρ' ἡμῖν, κἀν ταῖς ἐπινοίαις χωρίζειν. τί οὖν ἐνεργεῖ καὶ τί νοεῖ, ἵνα ἐκεῖνα αὐτὸν ἃ νοεῖ θώμεθα; ἢ δῆλον ὅτι νοῦς ὢν, ὄντως νοεῖ τὰ ὄντα καὶ ὑφίστησιν. ἔστιν ἄρα τὰ ὄντα. ἢ γὰρ ἑτέρωθι ὄντα αὐτὰ νοήσει, ἢ ἐν αὐτῷ, ὡς αὐτὸν ὄντα. ἑτέρωθι μὲν οὖν, ἀδύνατον· ποῦ γάρ; αὐτὸν ἄρα καὶ ἐν αὐτῷ. οὐ γὰρ δὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὥσπερ οἴονται. τὸ γὰρ πρῶτον ἕκαστον, οὐ τὸ αἰσθητόν· τὸ γὰρ ἐν αὐτοῖς

Qualis sit οὐσία ἐνεργείᾳ νοῦ.

+

λαβέτω· ἀλλ' ἀπὸ ταύτης, ἀναβαινέτω. Εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο, αἴσθησιν
τὴν τὰ εἴδη ἐνσημαινομένην· αἴσθησιν δὲ καὶ μετὰ τῆς δυνάμεως αὐτῆς μαθὼν οἷα δύνα-
ται· καὶ ἤδη ἐν τοῖς εἴδεσιν οὖσαν. εἰ δὲ βούλεταί τις καταβαινέτω, καὶ ἐπὶ τὴν
γεννῶσαν ἕως ὅτου ποιεῖ· εἶτα ἐντεῦθεν ἀναβαινέτω ἀπὸ ἐσχάτων εἰ-
δῶν εἰς τὰ ἔσχατα ἀνάπαλιν εἴδη, μᾶλλον δὲ εἰς τὰ πρῶτα. Ταῦτα μὲν οὖν
ταύτῃ. ἀλλ' εἰ ἦν τὰ ποιηθέντα μόνον, οὐκ ἂν ἦν ἔσχατα· ἐκεῖ δὲ τὰ πρῶτα ποιοῦντα,
ὅθεν καὶ πρῶτα. δεῖ οὖν ἅμα καὶ τὸ ποιοῦν εἶναι, καὶ ἓν ἄμφω· εἰ δὲ μή, δεή-
σει πάλιν ἄλλου. Τί οὖν; οὐ δεήσει πάλιν ἐπέκεινα τούτου; ἢ ὁ νοῦς τοῦτο.
Τί οὖν; οὐχ ὁρᾷ αὐτόν; ἢ οὗτος οὐδὲν δεῖται τοῦ ὁρᾶν. ἀλλὰ τοῦτο, εἰς ὕστερον.
νῦν δὲ πάλιν λέγωμεν, οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ τυχόντος ἡ σκέψις. λεκτέον δὲ πάλιν
τοῦτον τὸν νοῦν, δεῖσθαι τοῦ ὁρᾶν αὑτόν· μᾶλλον δὲ ἔχειν, τὸ ὁρᾶν αὑτόν·
πρῶτον μὲν, τὸ πολλὰ εἶναι· ἔπειτα καὶ τὸ ἑτέρου εἶναι· καὶ ἐξ ἀνάγκης ὁρατικὸν
εἶναι. καὶ ὁρατικὸν ἐκείνου· καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ ὅρασιν εἶναι. καὶ γὰρ ὄντος
τινὸς ἄλλου, ὅρασιν δεῖ εἶναι· μὴ δὲ ὄντος, μάτην ἐστί. δεῖ τοίνυν πλείω ἓν
εἶναι. ἵνα ὅρασις ᾖ. καὶ συμπίπτειν τὴν ὅρασιν καὶ τὸ ὁρατόν. καὶ τὸ ὁρώ-
μενον, τὸ ὑπ' αὐτοῦ πλῆθος εἶναι ἐν παντί. οὐ δὲ γὰρ ἔχει τὸ ἓν πάντη ἄτομον
εἰς τί ἐνεργήσει, ἀλλὰ μόνον καὶ ἔρημον ὂν, πάντη στήσεται· ᾗ γὰρ ἐνεργεῖ, ἄλλο καὶ ἄλλο. εἰ δὲ
μὴ ἄλλο καὶ ἄλλο, τί καὶ ποιήσει, ἢ ποῖ προελεύσεται; δεῖ δὲ τὸ ἐνεργοῦν,
ἢ περὶ ἄλλο ἐνεργεῖν, ἢ αὐτὸ πολύ τι εἶναι, εἰ μέλλει ἐνεργεῖν ἐν αὑτῷ. εἰ δὲ μή τι
προελεύσεται, ὁ πάντως στήσεται. ὅταν δὲ παντελῶς στάσιν, οὐ νοήσει. δεῖ τοί-
νυν τὸ νοοῦν, ὅταν νοῇ, ἐν δυσὶν εἶναι. καὶ ἢ ἔξω θάτερον, ἢ ἐν τῷ αὐτῷ ἄμφω.
Καὶ αἰεὶ ἐν ἑτερότητι τὴν νόησιν εἶναι. καὶ ἐν ταὐτότητι δὲ ἐξ ἀνάγκης.
Καὶ εἶναι τὰ κυρίως νοούμενα, πρὸς τὸν νοῦν, καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ ἕτερα. καὶ πάλιν
αὖ ἕκαστον τῶν νοουμένων, συνεκφέρει τὴν ταυτότητα ταύτην καὶ τὴν ἑτε-
ρότητα. ἢ τί νοήσει, ὃ μὴ ἔχει ἄλλο καὶ ἄλλο. καὶ γὰρ εἰ ἕκαστον λόγος, πο-
λλά ἐστι. καταμανθάνει τοίνυν αὑτό, τῷ ποικίλον ὀφθαλμὸν εἶναι, ἢ ποι-
κίλων χρωμάτων. εἰ γὰρ εἰς ἓν καὶ ἀμερὲς ἐπιβάλλοι, ἠλογήθη. τί γὰρ ἂν
ἔχοι περὶ αὐτοῦ εἰπεῖν ἢ τί συνεῖναι. καὶ γὰρ εἰ τὸ ἀμερὲς πάντη εἰπεῖν αὐτὸν δέ-
οι, πρότερον λέγειν ἃ μὴ ἐστίν. ὥστε καὶ οὕτως πολλὰ ἂν εἶναι, ἵνα ἓν
εἴη. εἶθ' ὅταν λέγῃ ἐγώ εἰμι τοδί. τὸ τοδί, εἰ μὲν ἕτερον ἢ αὐτὸν ἐρεῖ,

Sed [illegible] πρῶτα.
ποιηθέντα ἔσχατα
ποιοῦντα πρῶτα [illegible]
ποιεῖν πρῶτον [illegible] ἄμφω ἐν.

Quia inter agens et patiens [illegible] una quaedam [illegible] est, gratia cuius hoc agens, aliud vero appellatur patiens; sic in divinis una est ποιοῦν ἐνεργεῖ, quare νοῦ qua αὐτὸ ἐν [illegible] alia qua πλῆθος, genita.

τὸ ὁρώμενον [illegible] τὸ πᾶν
ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐν τῷ παντί

τὸ ἐνεργοῦν ἢ περὶ
ἄλλο ἐνεργεῖ [illegible]

[illegible] ἢ τὸ νοοῦν καὶ νοούμενον.

probat τὸν νοῦν esse
πρῶτον πλῆθος.

Nihil intelligitur [illegible] ἀμερὲς [illegible]
ἀμερὲς πρὸ [illegible]
[illegible] λέγεται
ut [illegible] definiri
[illegible]. Nam πλῆθος [illegible]
est notius.

Definitio [illegible] intelligi [illegible] pluribus.

+

Intellectus est unus multa, ideo unus omnia ἁπλῶς ὄντα

unus ... multa ... unum

ἔσω (?) ... πλῆθος ... — αὐτὸ δυνάμει νοούμενον. — Noster ... dicitur ... νοεῖν. — ... τῶν φαντασμάτων ... explicare ... intelligere. — Nam τὸ νοεῖν ... facit ... — Agens et patiens. Ergo ... — ... ὄψις ... νοῦς ... τὸ ἐπέκεινα. — Τῷ ὁρᾶν ὁ νοῦς accipiendo ... — ἀφ' οὗ ὁ νοῦς, καὶ ἡ ψυχή

φανεῖται· ὁ δὲ συμφωνητικὸς αὐτῷ, τῷ ὁρᾶν· καὶ τοῦτο ὁρᾶν, ἅμα ἓν· καὶ ἐν ἑνί· ποσῶν ἀπολλυμένων, εἴη· καὶ λέγοιτο ... καὶ τοῦτο· ἢ αὖ ἀνάγκη πολλὴν ἐπεῖναι· καὶ γὰρ ὥσπερ τύπους· καὶ ὁ ἔπειτα· καὶ ἀριθμὸς ἤδη, καὶ πολλὰ ἄλλα. Δεῖ τοίνυν τὸ νοοῦν ἕτερον καὶ ἕτερον λαμβάνειν· καὶ τὸ νοούμενον, κατανοούμενον ὂν ποικίλον εἶναι· ἢ οὐκ ἔσται νόησις αὐτοῦ· ἀλλὰ θίξις καὶ οἷον ἐπαφὴ μόνον ἄρρητος καὶ ἀνόητος, προνοοῦσα, οὔπω νοῦ γεγονότος· καὶ τοῦ θιγγάνοντος οὐ νοοῦντος. Δεῖ δὲ τὸ νοοῦν μηδὲ αὐτὸ μένειν ἁπλοῦν· καὶ μάλιστα καθόσον αὐτὸ νοεῖ· διχάσει γὰρ αὐτὸ ἑαυτό· κἂν σύνεσιν δῷ τὴν σιωπήν. Εἶτα οὐδὲ δεήσεται, οἷον πολυπραγμονεῖν αὐτό· τί γὰρ καὶ μαθήσεται νοήσας; πρὸ γὰρ τοῦ νοῆσαι ὑπάρξει ὅπερ ἐστὶν αὐτό· καὶ γὰρ αὖ πόθος τίς καὶ ἡ γνῶσίς ἐστι, καὶ οἷον ζητήσαντος εὕρεσις. Τὸ τοίνυν ἀδιάφορον πάντη, αὐτὸ πρὸς αὐτὸ μένει· καὶ οὐδὲν ζητεῖ περὶ αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἐξελίττον αὐτό, καὶ πολλὰ ἂν εἴη. Διὸ καὶ ὁ νοῦς οὗτος ὁ πολύς, ὅταν τὸ ἐπέκεινα ἐθέλῃ νοεῖν. ἓν μὲν οὖν αὐτὸ ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐπιβάλλειν θέλων ὡς ἁπλῷ ἔξεισιν, ἄλλο ἀεὶ λαμβάνων ἐν αὐτῷ πληθυνόμενον· ὥστε ὥρμησε μὲν ἐπ' αὐτὸ οὐχ ὡς νοῦς· ἀλλ' ὡς ὄψις οὔπω ἰδοῦσα· ἐξῆλθε δὲ ἔχουσα ὅπερ αὐτὴ ἐπλήθυνεν· ὥστε ἄλλου μὲν ἐπεθύμησεν ἀορίστως ἔχουσα ἐπ' αὐτῇ φάντασμά τι· ἐξῆλθε δὲ ἄλλο λαβοῦσα ἐν αὐτῇ, αὐτὸ πολὺ ποιήσασα· καὶ γὰρ αὖ ἔχει τύπον τοῦ ὁράματος· ἢ οὐ παρεδέξατο ἐν αὐτῇ γενέσθαι. Οὗτος δέ, πολὺς ἐξ ἑνὸς ἐγένετο· καὶ οὕτως γνοὺς εἶδεν αὐτό· καὶ τότε ἐγένετο ἰδοῦσα ὄψις. Τοῦτο δὲ ἤδη νοῦς, ὅτε ἔχει καὶ ὡς νοῦς ἔχει. Πρὸ δὲ τούτου, ἔφεσις μόνον καὶ ἀτύπωτος ὄψις. Οὗτος οὖν ὁ νοῦς ἐπέβαλε μὲν ἐκείνῳ· λαβὼν δὲ ἐγένετο νοῦς. ἀεὶ δὲ ἐνδιάμενος, καὶ γενόμενος καὶ νοῦς καὶ οὐσία καὶ νόησις, ὅτε ἐνόησε. πρὸ γὰρ τούτου οὐ νόησις ἦν, τὸ νοητὸν οὐκ ἔχων· οὐδὲ νοῦς, οὔπω νοήσας. Τὸ δὲ πρὸ τούτων, ἡ ἀρχὴ τούτων, οὐχ ὡς ἐνυπάρχουσα. τὸ γὰρ ἀφ' οὗ, οὐκ ἐνυπάρχει, ἀλλ' ἐξ ὧν. ἀφ' οὗ δὲ ἕκαστον, οὐχ ἕκαστον, ἀλλ' ἕτερον ἁπάντων. οὐ τοίνυν ἐστί τι τῶν πάντων, ἀλλὰ πρὸ πάντων. ὥστε καὶ πρὸ νοῦ. καὶ γὰρ αὖ νοῦ ἐντὸς τὰ πάντα, ὥστε καὶ ταύτῃ πρὸ νοῦ. ὥστε εἰ τὰ μετ' αὐτὸν δὲ τὴν τάξιν ἔχει τὴν τῶν πάντων, καὶ ταύτῃ πρὸ πάντων. οὐ δὴ δεῖ πρὸ ὧν ἐστι, τούτων τι εἶναι. οὐδὲ νοῦν αὐτὸν προσθετέον· εἰ δὲ τἀγαθὸν οὖν, εἰ σημαίνει ἐστὶ τῶν πάντων τἀγαθόν, οὐδὲ τοῦτο.

Εἶδος τῷ ψυχὴ ἡ δὲ χορηγοῦντος· πάντα τὰ εἴδη, ἐν ἄλλῳ παρ' ἄλλου γε ἐκεῖνο
ἄρχεται. καὶ ἔστιν ἐκείνων ἐκεῖνον. Εἰ δὲ καὶ ποιητὴν δεῖ εἶναι τοῦδε τοῦ παντός, οὐ δὴ
τὰ ἐν τῷ μήπω ὄντι οὗτος νοήσει, ἵνα αὐτὸ ποιῇ. πρὸ τοῦ κόσμου ἄρα δεῖ εἶναι
ἐκεῖνα· οὐ τύπους ἀφ' ἑτέρων, ἀλλὰ καὶ ἀρχέτυπα καὶ πρῶτα καὶ νοῦ οὐσίαν. εἰ δὲ
λόγους φήσουσιν ἀρκεῖν ἀιδίους, δῆλον· εἰ δὲ ἀιδίους καὶ ἀπαθεῖς, ἐν νῷ δὴ
εἶναι καὶ τοιούτῳ καὶ προτέρῳ ἕξεως. καὶ φύσεως καὶ ψυχῆς. δυνάμει γὰρ
ταῦτα. ὁ νοῦς ἄρα τὰ ὄντα ὄντως· οὐχ οἷα ἐστὶν ἀλλαχόθι νοῶν· οὐ γάρ ἐστιν οὔτε πρὸ
αὐτοῦ οὔτε μετ' αὐτόν· ἀλλ' οἷον νομοθέτης πρῶτος· μᾶλλον δὲ νόμος αὐτὸς τοῦ
εἶναι. ὀρθῶς ἄρα· τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστί τε καὶ εἶναι. καὶ ἡ τῶν ἄνευ ὕλης ἐπι-
στήμη, ταυτὸν τῷ πράγματι. καὶ τὸ ἐμαυτὸν ἐδιζησάμην, ὡς ἓν τῶν ὄντων.
Καὶ αἱ ἀναμνήσεις δέ· οὐδὲν γὰρ ἔξω τῶν ὄντων οὐδὲ ἐν τόπῳ· μένει δὲ ἀεὶ ἐν
αὐτοῖς, μεταβολὴν οὐδὲ φθορὰν δεχόμενα. διὸ καὶ ὄντως ὄντα. ἢ γιγνόμενα
καὶ ἀπολλύμενα, ἐπακτῷ χρήσεται τῷ ὄντι· καὶ οὐκ ἐκεῖνα, ἀλλ' ἐκεῖ-
νο ἔσται ὄν. Τὰ μὲν δὴ αἰσθητά, μεθέξει ἐστὶν ἃ λέγεται, τῆς ὑποκειμένης
φύσεως μορφὴν ἰσχούσης ἄλλοθεν· οἷον χαλκὸς παρὰ ἀνδριαντοποιικῆς.
καὶ ξύλον παρὰ τεκτονικῆς· δι' εἰδώλου τῆς τέχνης εἰς αὐτὰ ἰούσης· τῆς δὲ τέ-
χνης αὐτῆς, ἔξω ὕλης ἐν ταυτότητι μενούσης· καὶ τὸν ἀληθῆ ἀνδριάντα
καὶ κλίνην ἐχούσης. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων καὶ τόδε τὸ πᾶν. ἰνδαλμάτων
μετέχον, ἕτερα αὐτῶν δείκνυσι τὰ ὄντα· ἄτρεπτα μὲν ὄντα ἐκεῖνα· ταῦτα δὲ
τρεπόμενα· ἱδρυμένα τε ἐφ' αὐτῶν, οὐ τόπου δεόμενα, οὐ γὰρ μεγέθη·
νοερῶς δὲ καὶ αὐτάρκη ἑαυτοῖς ὑπόστασιν ἔχοντα. σωμάτων γὰρ φύσις,
σώζεσθαι παρ' ἄλλου θέλει· νοῦς δὲ ἀνέχων θαυμαστῇ φύσει τὰ παρ' αὐτοῦ πίπτοντα,
ὃ ποῦ ἱδρυθῇ αὐτὸς οὐ ζητεῖ. νοῦς μὲν δὴ ἔστω, τὰ ὄντα. καὶ πάντα ἐν αὐτῷ,
οὐχ ὡς ἐν τόπῳ ἔχων, ἀλλ' ὡς αὑτὸν ἔχων, καὶ ἓν ὢν αὐτοῖς. πάντα δὲ ὁμοῦ
ἐκεῖ· καὶ οὐδὲν ἧττον διακεκριμένα. ἐπεὶ καὶ ψυχή, ὁμοῦ ἔχουσα πολλὰς ἐπι-
στήμας ἐν ἑαυτῇ, οὐδὲν ἔχει συγκεχυμένον. καὶ ἑκάστη πράττει τὰ αὑτῆς ὅταν
δέῃ, οὐ συνεφέλκουσα τὰς ἄλλας· νόημα δὲ ἕκαστον καθαρὸν ἐνεργεῖ, ἐκ τῶν
ἔνδον αὐτῇ νοημάτων κειμένων. οὕτως οὖν καὶ πολὺ μᾶλλον ὁ νοῦς ἐστιν, ὁμοῦ
πάντα. καὶ αὖ οὐχ ὁμοῦ, ὅτι ἕκαστον δύναμις ἰδία. ὁ δὲ πᾶς νοῦς, περι-
έχει ὥσπερ γένος εἴδη, καὶ ὥσπερ ὅλον μέρη. Αἱ τῶν σπερμάτων δὲ δυνάμεις,

Εἰκόνα φέρουσι τοῦ λεγομένου· ἐν γὰρ τῷ ὅλῳ ἀδιάκριτα τὰ πάντα· καὶ οἱ λόγοι ὥσπερ
ἐν ἑνὶ κέντρῳ· καὶ ὅμως ἐστὶν ἄλλος ὀφθαλμοῦ, ἄλλος δὲ χειρῶν λόγος, ὅτι ἕτερος
εἶναι, πρὸς τοῦ γινομένου ἀπ' αὐτοῦ αἰσθητοῦ γνωρισθείς. αἱ μὲν οὖν ἐν τοῖς σπέρ-
μασι δυνάμεις, ἑκάστη αὐτῶν λόγος εἷς ὅλος, μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένων
μερῶν· ἔχει μὲν σωματικὸν ὕλην, οἷον ὅσον ὑγρόν· αὐτὸς δὲ εἶδός ἐστι τὸ
ὅλον· καὶ λόγος ὁ αὐτὸς ὤν, ψυχῆς εἴδει τῷ γεννῶντι, ἣ ἐστὶν ἴνδαλμα ψυχῆς ἄλλης
κρείττονος· φύσιν δέ τινες αὐτὴν ὀνομάζουσι τὴν ἐν τοῖς σπέρμασιν· ἣ ἐκεῖθεν
ὁρμηθεῖσα ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῆς, ὡς ἐκ πυρὸς φῶς, ἔτρεψέ τε καὶ ἐμόρφωσε
τὴν ὕλην· οὐκ ὠθοῦσα, οὐδὲ τοῖς πολυθρυλήτοις μοχλείαις χρωμένη· δοῦσα δὲ
τῶν λόγων. αἱ δὲ ἐπιστῆμαι ἐν ψυχῇ λογικῇ οὖσαι, αἱ μὲν τῶν αἰσθητῶν, εἰ δεῖ
ἐπιστήμας τούτων λέγειν, πρέπει δὲ αὐταῖς τὸ τῆς δόξης ὄνομα· ὕστεραι
τῶν πραγμάτων οὖσαι, εἰκόνες εἰσὶ τούτων· τῶν δὲ νοητῶν, αἳ δὴ καὶ ὄντως ἐπι-
στῆμαι, παρὰ νοῦ ἐλθοῦσαι εἰς λογικὴν ψυχὴν, αἰσθητὸν μὲν οὐδὲν νοοῦσι·
καθόσον δέ εἰσιν ἐπιστῆμαι, αὐτά ἐστιν ἕκαστα ἃ νοοῦσι· καὶ ἔνδοθεν τό τε νο-
ητὸν τήν τε νόησιν ἔχουσιν, ὅτι ὁ νοῦς ἔνδον, ὅς ἐστιν αὐτὰ τὰ πρῶτα· συνὼν
αὐτῷ ἀεί, καὶ ἐνεργείᾳ ὑπάρχων, καὶ οὐκ ἐπιβάλλων ὡς οὐκ ἔχων, ἢ ἐπικτώ-
μενος, ἢ διεξοδεύων οὐ προκεχειρισμένα· ψυχῆς γὰρ ταῦτα πάθη· ἀλλ' ἕστη-
κεν ἐν αὐτῷ ὁμοῦ πάντα ὤν· οὐ νοήσας, ἵν' ὑποστήσῃ ἕκαστα· οὐ γὰρ ὅτε ἐνόησε
θεόν, θεὸς ἐγένετο· οὐδὲ ὅτε ἐνόησε κίνησιν, κίνησις ἐγένετο· ὅθεν καὶ τὸ
λέγειν νοήσεις τὰ εἴδη, εἰ οὕτω λέγεται, ὡς ἐπειδὴ ἐνόησε τόδε, ἐγένετο, ἢ ἔστι τό-
δε, οὐκ ὀρθῶς· ταύτης γὰρ τῆς νοήσεως, πρότερον δεῖ τὸ νοούμενον εἶναι· ἢ πῶς
ἂν ἔλθοι ἐπὶ τὸ νοεῖν αὐτό· οὐ γὰρ δὴ κατὰ συντυχίαν· οὐδὲ ἐπέβαλεν εἰκῇ.
Εἰ οὖν ἡ νόησις ἐνόντος, ἐκεῖνο τὸ εἶδος τὸ ἐνόν· καὶ ἡ ἰδέα αὕτη. τί οὖν τοῦτο;
νοῦς καὶ ἡ νοερὰ οὐσία· οὐχ ἑτέρα τοῦ νοῦ ἑκάστη ἰδέα, ἀλλ' ἑκάστη νοῦς· καὶ ὅλος μὲν
ὁ νοῦς, τὰ πάντα εἴδη· ἕκαστον δὲ εἶδος, νοῦς ἕκαστος· ὡς ἡ ὅλη ἐπιστήμη τὰ
πάντα θεωρήματα· ἕκαστον δὲ μέρος τῆς ὅλης· οὐχ ὡς διακεκριμένον τόπῳ,
ἔχον δὲ δύναμιν ἕκαστον ἐν τῷ ὅλῳ. ἔστιν οὖν οὗτος ὁ νοῦς ἐν αὑτῷ, καὶ ἔχων
ἑαυτὸν ἐν ἡσυχίᾳ, κόρος ἀεί. Εἰ μὲν οὖν προεπενοεῖτο ὁ νοῦς πρὸ
τοῦ ὄντος, ἔδει τὸν νοῦν λέγειν ἐνεργήσαντα καὶ νοήσαντα, ἀποτελέσαι καὶ γεν-
νῆσαι τὰ ὄντα· ἐπεὶ δὲ τὸ ὂν τοῦ νοῦ προεπινοεῖν ἀνάγκη, ἐγκεῖσθαι δεῖ τίθεσθαι

Λογικὴ [illegible]
πῶς συνίσταται

[illegible]

Εἰ δ' ὅτι τὸ πᾶν, εἷς ὢν οὗτος ὃν ὀνομάζομεν, φήσουσι νοεῖν ὅτι πολύς ἐστι, τὸ
ἓν ὂν αὐτὸ οἷον πολὺ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἢ πληθύνει, δεῖ τὸ πάντη ἁπλοῦν
καὶ πρῶτον πάντων, εἰ δὲ καὶ ἐπέκεινα νοῦ εἶναι. καὶ γὰρ εἰ νοήσει, οὐκ ἐπέ-
κεινα νοῦ, ἀλλὰ νοῦς ἔσται· ἀλλὰ εἰ νοῦς ἔσται, καὶ αὐτὸ τὸ πλῆθος ἔσται. τί
κωλύει οὕτω πλῆθος εἶναι, ἕως ἐστὶν οὐσία μία; τὸ γὰρ πλῆθος, οὐ σύν-
θεσις· ἀλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ τὸ πλῆθος. ἀλλ' εἰ μὲν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ μὴ οὐσίαι,
ἀλλ' ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν ἔρχεται, οὐ πλῆθος μέν, ἀτελὲς δέ, πρὶν ἐνερ-
γῆσαι τῇ οὐσίᾳ. εἰ δὲ ἡ οὐσία αὐτοῦ ἐνέργεια, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ τὸ πλῆθος,
τοσαύτη ἔσται ἡ οὐσία αὐτοῦ, ὅσον τὸ πλῆθος. τοῦτο δέ, τῷ μὲν νῷ συγχωροῦμεν,
ᾧ καὶ τὸ νοεῖν ἑαυτὸ ἀπεδίδομεν. τῇ δὲ ἀρχῇ πάντων, οὐκέτι. δεῖ δὲ καὶ
πρὸ τοῦ πολλοῦ τὸ ἓν εἶναι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ πολύ. ἐπ' ἀριθμοῦ γὰρ παντὸς
τὸ ἓν πρῶτον. ἀλλ' ἐπ' ἀριθμοῦ μὲν οὕτως φασί· συνθέσεις γὰρ τὰ ἑξῆς.
ἐπὶ δὲ τῶν ὄντων, τίς ἀνάγκη καὶ ἐνταῦθα ἕν τι εἶναι, ἀφ' οὗ τὰ πολ-
λά; ἢ διεσπασμένα ἔσται ἀπ' ἀλλήλων τὰ πολλά, ἄλλο ἀλλαχόθεν ἐπὶ τὴν σύνθεσιν
κατὰ τύχην ἰόν. ἀλλ' ὡς ἐξ ἑνὸς τοῦ νοῦ ἁπλοῦ ὄντος, φήσουσι τὰς ἐνεργείας προ-
ελθεῖν. ἢ πρῶτον μέν τι ἁπλοῦν τὸ πρὸ τῶν ἐνεργειῶν τιθέασιν. εἶτα τὰς ἐνεργεί-
ας μενούσας ἀεί, καὶ ὑποστάσεις αὐτὰς τιθέασιν. ὑποστάσεις δὲ οὔσας, ἕτε-
ραι ἐκείνου ἀφ' οὗ εἰσιν ἔσονται, μένοντος μὲν ἐκείνου ἁπλοῦ, τῶν δὲ ἐξ
αὐτοῦ, ἀφ' ἑαυτοῦ πλῆθος ὄντος, καὶ ἐξηρτημένον ἀπ' ἐκείνου. εἰ μὲν
γὰρ ἐκείνου, ὅθεν ἐνεργήσαντος αὗται ὑπέστησαν, κἀκεῖ πλῆθος ἔσται.
Εἰ δ' αὗταί εἰσιν αἱ πρῶται ἐνέργειαι, τὸ δεύτερον ποιήσασαι. ποιήσασαι
δὲ ἐκεῖνο, ὃ πρὸ τούτων ἐνεργειῶν ἐν ὑφῇ αὐτοῦ, μένει τῷ δευτέρῳ τῷ
ἐκ τῶν ἐνεργειῶν συστάντι, τὰς ἐνεργείας ἀποπαραχωρῆσαν. ἄλλο γὰρ αὐ-
τό, ἄλλο αἱ ἐνέργειαι αἱ ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι μὴ αὐτοῦ ἐνεργήσαντος. εἰ δὲ μή,
οὐκ ἔσται ἡ πρώτη ἐνέργεια ὁ νοῦς. οὐ γὰρ οἷον προθυμηθέντος νοῦν γενέσθαι,
εἶτα ἐγένετο· τῆς προθυμήσεως μεταξὺ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γεννηθέντος
νοῦ γενομένης. οὐδ' αὖ ὅλως προεθυμήθη· ἀτελὴς γὰρ ἂν ἦν, καὶ ἡ προθυ-
μία οὐκ εἶχεν ὅ τι προθυμηθῇ. οὐδ' αὖ τὸ μὲν εἶχε τοῦ πράγματος, τὸ δ'
οὐκ εἶχεν. οὐδὲ γὰρ ἦν τι πρὸς ὃ ἡ ἐνέργεια. ἀλλὰ δῆλον ὅτι εἴ τι ὑπέστη
μετ' αὐτόν, μένοντος ἐκείνου ἐν τῷ αὐτοῦ ἤθει ὑπέστη. δεῖ οὖν ἵνα ἄλλο

σημ. ὡρ.

probat primum mentem esse omnia et primum πλῆθος ἐνεργείᾳ.

Supra mentem esse τὸ αὐτὸ ἕν.

Quomodo νοῦς nascatur a primo et ipso uno.

ὑποστῇ· ἢ οὐχ ἅμα καὶ ἐφ' αὑτοῦ παντελὲς ἐκεῖνο· δεῖ μὲν ἡ πρὸ τῆς κινή-
θεῖον, εἰ κινήσεται· καὶ πρὸ τοῦ νοεῖν εἰ νοήσει· ἡ πρώτη ἐνέργεια αὐτοῦ δ' ἀτε-
λὴς ἔσται, ὁρμὴ μόνον οὖσα· εἰ δ' ἐπί τι ποιοῦσα (?) δεῖ τυχοῦσα τοῦ ἐφορμᾶ· ἀνά-
λογον θησόμεθα τὴν μὲν ἀπ' αὐτοῦ οἷον ῥυεῖσαν ἐνέργειαν, ὡς ἀπὸ ἡλίου
φῶς τι, οὖν θησόμεθα νοῦν καὶ πᾶσαν τὴν νοητὴν φύσιν· αὐτὸν δὲ ἐπ' ἄκρῳ τῷ
νοητῷ ἑστηκότα βασιλεύειν ἐπ' αὐτοῦ, οὐκ ἐξώσαντες αὐτοῦ τὸ ἐκφανὲν·
ἢ ἄλλο φῶς πρὸ φωτὸς ποιήσομεν· ἐπιλάμπειν δὲ ἀεὶ μένοντα ἐπὶ
τοῦ νοητοῦ· οὐδὲ γὰρ ἀποτέτμηται τὸ ἀπ' αὐτοῦ· οὐδ' αὖ ταὐτὸν αὐτῷ·
οὐδὲ τοιοῦτον, οἷον μὴ οὐσίαν εἶναι· οὐδ' αὖ οἷον τυφλὸν εἶναι· ἀλλ' ὁρῶν,
καὶ γινῶσκον ἑαυτό, καὶ πρῶτον γινῶσκον· τὸ δὲ ὥσπερ ἐπέκεινα νοῦ, οὕ-
τως καὶ ἐπέκεινα γνώσεως· οὐδὲν δεόμενον, ὥσπερ οὐδενός· οὕτως οὐδὲ
τοῦ γινώσκειν· ἀλλ' ἔστιν ἐν δευτέρᾳ φύσει τὸ γινώσκειν· ἓν γάρ τι
τὸ γινώσκειν· τὸ δέ ἐστιν ἄνευ τοῦ τὶ ἕν· εἰ γὰρ τὶ ἕν, οὐκ ἂν αὐτὸ ἕν· τὸ γὰρ
αὐτὸ, πρὸ τοῦ τί· διὸ καὶ ἄρρητον τῇ ἀληθείᾳ· ὅ τι γὰρ ἂν εἴπῃς, τὶ ἐρεῖς·
ἀλλὰ τὸ ἐπέκεινα πάντων καὶ ἐπέκεινα τοῦ σεμνοτάτου νοῦ, ἐν τοῖς
πᾶσι μόνον ἀληθές, οὐκ ὄνομα ὂν αὐτοῦ ἀλλ' ὅτι· οὔτε τι τῶν πάντων,
οὔτε ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι μηδὲν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὡς ἐνδέχεται ἡμῖν αὐτοῖς
σημαίνειν ἐπιχειροῦμεν περὶ αὐτοῦ· ἀλλ' ὅταν ἀπορῶμεν· ἀναί-
σθητον οὖν ἑαυτοῦ· καὶ οὐδὲ παρακολουθοῦν ἑαυτῷ, οὐδὲ οἶδεν αὐτό·
ἐνθυμεῖσθαι (?) ὅτι ταῦτα λέγοντες, ἑαυτοὺς περιτρέπομεν
εἰς τἀναντία· πολὺ γὰρ αὐτὸ ποιοῦμεν γνωστόν· καὶ γνῶσιν ποι-
οῦντες, καὶ διδόντες νοεῖν, δεῖσθαι τοῦ νοεῖν ποιοῦμεν· κἂν σὺν αὐτῷ
τὸ νοεῖν ᾖ, περιττὸν ἔσται αὐτῷ τὸ νοεῖν· κινδυνεύει γὰρ ὅλως τὸ νοεῖν,
πολλῶν εἰς αὐτὸ συνελθόντων συναίσθησις εἶναι τοῦ ὅλου, ὅταν αὐτό
τι ἑαυτὸ νοῇ· ὃ δὴ καὶ κυρίως ἐστὶ νοεῖν· ἓν δὲ ἕκαστον, αὐτό τί ἐστι, καὶ
οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ τοῦ ἔξω ἔσται ἡ νόησις, ἐνδεὲς ἔσται· καὶ οὐ κυ-
ρίως τὸ νοεῖν· τὸ δὲ πάντη ἁπλοῦν, καὶ αὔταρκες ὄντως, οὐδὲν δεῖται·
τὸ δὲ δευτέρως αὔταρκες, δεόμενον δὲ ἑαυτοῦ, τοῦτο δεῖται τοῦ νοεῖν
ἑαυτό· καὶ τὸ ἐνδεὲς πρὸς αὐτὸ ὄν, τῷ ὅλῳ πεποίηκε τὸ αὔταρκες·
ἱκανὸν ἐξ ἁπάντων γενόμενον, συνὸν ἑαυτῷ, καὶ εἰς αὐτὸ νεῦον· ἐπεὶ

ἐν ἑτέρῳ

Ipsa Veritas. ἀληθές
Ipsum bonum. μόνον
Ipsum Unum. αὐτὸ ἕν
Quare ineffabile
nomen dei?

ἐν τῷ νοοῦντι τὰ ὄντα· τὴν δὲ ἐνέργειαν καὶ τὴν νόησιν ἐπὶ τοῖς οὖσιν· οἷον ἐπὶ πυρὶ
ἤδη τὴν τοῦ πυρὸς ἐνέργειαν· ἵν' ἓν ὄντα τὸν νοῦν ἐφ' αὐτοῖς ἔχῃ ἐνέργειαν αὐτῶν·
ἔστι δὲ καὶ τὸ ὂν ἐνέργεια· μία οὖν ἀμφοῖν ἐνέργεια· μᾶλλον δὲ τὰ ἀμφότερα ἕν· μία
μὲν οὖν φύσις τό τε ὂν τό τε νοῦς· διὸ καὶ τὰ ὄντα καὶ ἡ τοῦ ὄντος ἐνέργεια, καὶ νοῦς ὁ
τοιοῦτος, καὶ αἱ οὕτω νοήσεις τὸ εἶδος καὶ ἡ μορφὴ τοῦ ὄντος καὶ ἡ ἐνέργεια· ἐπινοεῖ-
ταί γε μὴν μεριζομένων ὑφ' ἡμῶν θάτερα πρὸ τῶν ἑτέρων· ἕτερος γὰρ ὁ μερίζων
νοῦς· ὁ δὲ ἀμέριστος καὶ μὴ μερίζων, τὸ ὂν καὶ τὰ πάντα. Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἐν ἑνὶ νῷ, — *Τίνα ἐστὶ τὰ ἐν ἑνὶ νῷ;*
ἃ νοοῦντες μερίζομεν ἡμεῖς· δεῖ γὰρ αὐτὰ ἠρεμοῦντα προφέρειν, οἷον ἐξ
ἐπιστήμης ἐν ἑνὶ οὔσης, ἐπιθεωρεῖν τὰ ἐνόντα. κόσμου δὴ τοῦδε ὄντος ζῴου
περιεκτικοῦ ζῴων ἁπάντων· καὶ παρ' ἄλλου ἔχοντος τὸ εἶναι· καὶ τοιοῦδε εἶναι·
παρ' οὗ δέ ἐστιν· εἰς νοῦν ἀναγομένης, ἀναγκαῖον καὶ ἐν νῷ τὸ ἀρχέτυπον πᾶν εἶναι·
καὶ κόσμον νοητὸν τοῦτον τὸν νοῦν εἶναι, ὅν φησιν ὁ Πλάτων ἐν τῷ, ὅ ἐστι ζῷ-
ον· ὡς γὰρ ὄντος λόγου ζῴου τινός, οὔσης δὲ καὶ ὕλης τῆς τὸν λόγον τὸν σπερ-
ματικὸν δεξαμένης, ἀνάγκη ζῷον γενέσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ φύσεως
νοερᾶς καὶ πανδυνάμου οὔσης, καὶ οὐδενὸς διείργοντος, μηδενὸς ὄντος
μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ δέξασθαι δυναμένου, ἀνάγκη τὸ μὲν κοσμηθῆναι, τὸ δὲ
κοσμῆσαι· καὶ τὸ μὲν κοσμηθὲν ἔχει τὸ εἶδος μεμερισμένον, ἀλλαχοῦ
ἄνθρωπον, καὶ ἀλλαχοῦ ἥλιον· τὸ δὲ ἐν ἑνὶ πάντα. ὅσα μὲν οὖν ὡς εἴδη — *Nō omniū ideas*
ἐν τῷ αἰσθητῷ ἐστι, ταῦτα ἐκεῖθεν· ὅσα δὲ μή, οὔ· διὸ τῶν παρὰ φύσιν
οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδέν· ὥσπερ οὐδὲ τῶν παρὰ τέχνην ἐστὶν ἐν ταῖς τέχναις·
οὐδ' ἐν τοῖς σπέρμασι χωλεία· ποδῶν δὲ χωλεία ἡ μὲν ἐν τῇ γενέσει, οὐ κρα-
τήσαντος λόγου· ἡ δὲ ἐκ τύχης, λύμη τοῦ εἴδους· καὶ ποιότητες δὴ σύμφω-
νοι καὶ ποσότητες ἀριθμοί τε καὶ μεγέθη καὶ σχέσεις· ποιήσεις τε καὶ
πάθη αἱ κατὰ φύσιν· κινήσεις τε καὶ στάσεις, καθόλου τε καὶ ἐν μέρει τῶν
ἐκεῖ· ἀντὶ δὲ χρόνου, αἰών· ὁ δὲ τόπος ἐκεῖ νοερῶς, τὸ ἄλλο ἐν ἄλλῳ· — *ἄλλο ἐν ἄλλῳ*
ἐκεῖ μὲν οὖν πάντων ὄντων, ὅ τι ἂν λάβῃς αὐτῶν, οὐσία καὶ νοερά· καὶ ζω-
ῆς ἕκαστον μετέχον· καὶ ταὐτόν, καὶ θάτερον· καὶ κίνησις, καὶ στάσις· καὶ κινού-
μενον καὶ ἑστώς· καὶ οὐσία καὶ ποιόν· καὶ πάντα οὐσία· καὶ γὰρ ἐνεργείᾳ οὐ δυνάμει,
τὸ ὂν ἕκαστον· ὥστε οὐ κεχώρισται τὸ ποιὸν ἑκάστης οὐσίας· ἆρ' οὖν μόνα τὰ
ἐν τῷ αἰσθητῷ ἐκεῖ, ἢ καὶ ἄλλα πλείω· ἀλλὰ πρότερον περὶ τῶν κατὰ τέχνην

[illegible]

νόησις

σημειωτέον· κοινὸν γάρ, οὐδενός. ὅταν γὰρ κοινὸν αὐτὸ λέγῃ, δῆλον ὅτι καὶ στερήσεως καὶ ἕξεως πάθος· καὶ ὕλης ἀτυχούσης πάθος τοῦ ὑλικῶς ὁμοιωμένου. τὰ οὖν κατὰ τέχνην καὶ αἱ τέχναι. τῶν δὲ τεχνῶν ὅσαι μιμητικαί· γραφικὴ μὲν καὶ ἀνδριαντοποιία, ὅσαι σχήματα καὶ χρώματα μιμοῦνται, ὅσα που τὴν ὄψιν λαμβάνουσι, καὶ αὐτῷ πρὸς χρώμασι καὶ σχήματι, καὶ ἡ μουσικὴ ἀπὸ τῆς κινήσεως τὰ ὅτε συμμέτρως ἂν ὁρῶσι μετατιθέασι, οὐ καθόλου … ἀναφέροιντο. ἐπὶ μὴ τῷ ἀνθρώπου λόγῳ. εἰ δέ τις δόξεις ἐν τῆς περὶ τὰ ζῷα συμμετρίας ὅλον ζῴων ἐπὶ τοῦ σπουδαίου, μόριον δ᾽ ἂν εἴη … τῆς … θεωρούσης τὴν ἐν τῷ ὄντι περὶ τὰ σχήματα συμμετρίαν. καὶ μὴν ἡ μουσικὴ … περὶ ἁρμονίαν ἔχουσα καὶ ῥυθμόν. ἡ μὲν περὶ ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν ἔχουσα τὰ κινήματα, τὸν αὐτὸν τρόπον δὲ ἥ τις ὡς περὶ καὶ ἡ περὶ τὸν κοινὸν τὸν ἀριθμὸν ἔχουσα. ὅσαι δὲ ποιητικαὶ καὶ αἰσθητῶν τῶν κατὰ τέχνην, οἷον οἰκοδομικὴ καὶ τεκτονική, καθὸ συμμετρίαις προσχρῶνται, ἀρχὰς αὐτῶν κατὰ … ἔχουσιν. καὶ τῶν κατὰ φύσιν αἰσθητῶν … , ὅσα χρόνου καθ᾽ ἂν … ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ὁμοίως δὲ γεωργίας, συλλαμβάνουσαι αἰσθητῷ φυτῷ. ἰατρικὴ τὴν ἐν τῷ σώματι … τὴν περὶ … ὑγίειαν, καὶ εὐεξίαν. ἄλλη γὰρ κατὰ δύναμις καὶ ὑγίεια. καθ᾽ ἣν … πάντα καὶ …, ὅσα ζῷα. ῥητορικὴ δὲ καὶ στρατηγική, οἰκονομικὴ καὶ βασιλική, ἅτινες αὐτῶν τοῦ καλοῦ κοινωνοῦσι ταῖς πράξεσιν, ἢ κατὰ τὸ θεωρεῖν, μοῖραν κατὰ θνητὰ ἐπιστήμην ἔχουσιν. … τῆς ἐπιστήμης τῆς κατὰ … γεωμετρία δὲ … κατὰ σοφίαν … περὶ τὰ ὄντα. καὶ περὶ μὲν τεχνῶν καὶ τῶν κατὰ τέχνας, τῶν ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου εἰπεῖν καὶ … ἐκ τῆς τέχνης, καὶ αἱ τέχναι νοῦ … χρὴ δὲ καὶ τῶν καθόλου λέγεται … εἶναι. οὕτω καὶ τοὺς ἀνθρώπους. ἐπισκεπτέον δὲ περὶ ἀνθρώπου, ἃ καὶ καθ᾽ ὑπάρχει. τὸ δὲ καθ᾽ ὑπάρχον, ὅτι μὴ τὸ αὐτὸ ἄλλο ἄλλῳ. οἷον ὅτι ὁ μὲν … ὁ δὲ γευστός. γευστότητι μὲν καὶ οἰνότητι διαφορὰ ἂν … τὸν ἄνθρωπον. αἱ τοῦ ζῴου διαφοραί εἰσιν. ἡ κατὰ δὲ καὶ πρὸς τῆς ψυχῆς, τὸ τοῦ μὲν τοιάνδε γευστότητα, τὸ δὲ τοιάνδε. καὶ χρώματα τῶν διαφορά. τὰ μὲν ἐν χρόνῳ …, … δὲ καὶ ψυχὴν καὶ τόπον διάφορα ὄντα ποιεῖν. λοιπ…

Καὶ ἡ συναίσθησις, πολλοῦ τινος αἴσθησίς ἐστι. Καὶ μαρτυρεῖ καὶ τοὔνομα. καὶ
ἡ νόησις προτέρα οὖσα, εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφει δηλονότι πολλὸν ὄντα. καὶ
γὰρ εἰ αὐτὸ τοῦτο μόνον εἴποι· ὤν εἰμι. ὡς ἐξευρὼν λέγει· καὶ εἰκό-
τως λέγει· τὸ γὰρ ὂν, πολύ ἐστιν· ἐπεὶ ὅταν ὡς εἰς ἁπλοῦν ἐπιβάλῃ καὶ
εἴπῃ, ὤν εἰμι, οὐκ ἔτυχεν οὔτε αὑτοῦ οὔτε τοῦ ὄντος. οὐ γὰρ ὡς λίθον
λέγει τὸ ὄν, ὅταν ἀληθεύῃ, ἀλλ' εἴρηκε μιᾷ ῥήσει πολλά. τὸ γὰρ εἶναι τοῦτο,
ὃ ὄντως εἶναι καὶ μὴ ἴχνος ἔχον τοῦ ὄντος λέγεται, ὃ οὐδὲ ὄν. διὰ τοῦτο
πλειόνων ὡς ἐπὶ εἰκόνος πρὸς ἀρχέτυπον, πολλὰ ἔχει. τί οὖν ἕκαστον αὐτῶν
οὐ νοηθήσεται; ἢ εἰ ἐρῆμον καὶ μόνον ἐθέλοις λαβεῖν, οὐ νοήσεις· ἀλ-
λ' αὐτὸ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ, πολύ ἐστι. κἂν ἄλλο τι εἴπῃς, ἔχει τὸ εἶναι. εἰ δὲ
τοῦτο, εἴ τί ἐστιν ἁπλούστατον ἁπάντων, οὐχ ἕξει νόησιν αὐτοῦ. εἰ γὰρ
ἕξει, τῷ πολὺ εἶναι ἕξει. οὔτ' οὖν αὐτὸ νόησις, οὔτε τις νόησις αὐτοῦ. πῶς
οὖν ἡμεῖς λέγομεν περὶ αὐτοῦ. ἢ λέγομεν μέν τι περὶ αὐτοῦ, οὐ μὴν
αὐτὸ λέγομεν· οὐδὲ γνῶσιν οὐδὲ νόησιν ἔχομεν αὐτοῦ. πῶς οὖν λέ-
γομεν περὶ αὐτοῦ, εἰ μὴ αὐτὸ ἔχομεν. ἢ εἰ μὴ ἔχομεν τῇ γνώσει, καὶ παν-
τελῶς οὐκ ἔχομεν. ἀλλ' οὕτως ἔχομεν ὥστε περὶ αὐτοῦ μὲν λέγειν, αὐτὸ
δὲ μὴ λέγειν. καὶ γὰρ λέγομεν, ὃ μὴ ἔστιν· ὃ δέ ἐστιν οὐ λέγομεν. ὡς
ἐκ τῶν ὕστερον περὶ αὐτοῦ λέγομεν. ἔχειν δὲ οὐ κωλυόμεθα, κἂν μὴ λέ-
γωμεν. ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες καὶ κάτοχοι γενόμενοι ἐπὶ τοσοῦτον
κἂν εἰδεῖεν ὅτι ἔχουσι μεῖζον ἐν αὐτοῖς, κἂν μὴ εἰδῶσιν ὅτι, ἐξ ὧν δὲ
κινοῦνται καὶ λέγουσιν, ἐκ τούτων αἴσθησίν τινα τοῦ κινήσαντος λαμβάνουσιν,
ἑτέρων ὄντων τοῦ κινήσαντος, οὕτως καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν ἔχειν
πρὸς ἐκεῖνο ὅταν νοῦν καθαρὸν ἔχωμεν χρώμενοι. ὡς οὗτός ἐστιν ὁ
ἔνδον νοῦς, ὁ δοὺς οὐσίαν καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα τῆς τάξεως. αὐτὸς δὲ οἷος ἄρα,
ὡς οὐ ταῦτα· ἀλλά τι κρεῖττον τούτου, ὃ λέγομεν ὄν· ἀλλὰ καὶ πλέον καὶ μεῖ-
ζον ἢ λεγόμενον. ὅτι καὶ αὐτὸς κρείττων λόγου καὶ νοῦ καὶ αἰσθήσεως, πα-
ρασχὼν ταῦτα, οὐκ αὐτὸς ὢν ταῦτα. ἀλλὰ πῶς παρασχὼν, ἢ τῷ ἔχειν. ἢ τῷ
μὴ ἔχειν. ἀλλ' ἃ μὴ ἔχει, πῶς παρέσχεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἔχων, οὐχ ἁπλοῦς. εἰ δὲ μὴ ἔχων, πῶς
ἐξ αὐτοῦ τὸ πλῆθος. ἓν μὲν γὰρ ἐξ αὐτοῦ ἁπλοῦν, τάχ' ἄν τις δοίη. καί-
τοι καὶ τοῦτο ζητήσειεν ἄν, πῶς ἐκ τοῦ πάντη ἑνός. ἀλλ' ὅμως ἐστὶν εἰπ...

Primum mens quoniam sit αὐτὸ ὄν.

ὅτι τὸ ὂν ὁμώνυμον.
Secundum ὂν singulare [illegible] quia est omnia et non singula νοητά

Ut per [illegible] τὸ ὂν singulare intelligimus et coniungimus, sic ipsum se intelligit. Ergo supra et infra NOUN, non est per se νοητόν.

Ineffabile nomen patris.

[illegible] scripta loco et tempore.

οἷον ἐκ φωτὸς τοῦ ἐξ αὐτοῦ περιλάμπειν. τὸ δὲ πολλά· ἢ οὐ ταὐτὸν ἀλλ' ἕτερον

ἐξ ἐκείνου, ἀλλ' ἐκείνω· εἰ οὖν μὴ ταὐτόν, οὐδέ γε βέλτιον· τί γὰρ αὐτοῦ ἐν

βέλτιον, ἢ ἐπέκεινα ὅλως· χεῖρον ἄρα· τοῦτο δέ ἐστιν ἐνδεέστερον. τί ἦν

ἐνδεέστερον τοῦ ἑνός· ἢ τὸ μὴ ἕν· πολλὰ ἄρα· ἐφιέμενον δὲ ὅμως

τοῦ ἑνός· ἓν ἄρα πολλά· πᾶν γὰρ τὸ μὴ ἕν, τῷ ἓν σῴζεται· καὶ ἔστιν

ὅπερ ἐστὶ τούτῳ· μὴ γὰρ ἓν γενόμενον, κἂν ἐκ πολλῶν ᾖ, οὔπω ἐστὶν ὃ ἂν

εἴποι τις αὐτό· καὶ εἰ ἕκαστον ἔχει λέγειν τις ὅ ἐστι, τῷ ἓν ἕκαστον αὐτῶν

εἶναι λέγεται, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτι· τὸ δὲ μὴ πολλὰ ἔχον ἐν ἑαυτῷ, ἤτοι οὐ

μετουσίᾳ ἑνὸς ἕν· ἀλλ' αὐτὸ ἕν· οὐ κατ' ἄλλου, ἀλλ' ὅτι τοῦτο [ἕν], παρ' οὗ πως

καὶ τὰ ἄλλα [ἕν], τὰ μὲν τῷ ἐγγύς, τὰ δὲ τῷ πόρρω. ἐπεὶ δὲ τὸ μετ' αὐτό,

ὅτι μετ' αὐτό, δηλοῖ τῷ τὸ πλῆθος αὐτοῦ ἓν πανταχοῦ εἶναι. καὶ

γὰρ πλῆθος ὄν, ὅμως ἐν τῷ αὐτῷ· καὶ διακρῖναι οὐκ ἂν ἔχοις, ὅτι ὁμοῦ

πάντα. ἐπεὶ καὶ ἕκαστον τῶν ἐξ αὐτοῦ, ἕως ζωῆς μετέχει, ἓν πολλά·

ἀδυνατεῖ γὰρ δεῖξαι αὐτό, ἓν πάντα. αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἓν πάντα, ὅτι μεγάλη

ἀρχή· ἀρχὴ γάρ, ἓν ὄντως καὶ ἀληθῶς ἕν. τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀρχήν

ὧδέ πως ἐπιβρίθοντος τοῦ ἑνός, πάντα μετέχει τοῦ ἕν· καὶ ὁτιοῦν

αὐτοῦ, πάντα αὖ καὶ ἕν. τίνα οὖν πάντα· ἢ ὧν ἀρχὴ ἐκεῖνο. πῶς δὲ

ἐκεῖνο ἀρχὴ τῶν πάντων· ἆρα ὅτι αὐτὰ σῴζει, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ποιή-

σας εἶναι, ἢ καὶ ὅτι ὑπέστησεν αὐτά· πῶς δή· ἢ τῷ πρότερον ἔχειν αὐτά.

ἀλλ' εἴρηται, ὅτι πλῆθος οὕτως ἔσται· ἀλλ' ἄρα οὕτως εἶχεν, ὡς μὴ δια-

κεκριμένα. τὰ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ διεκέκριτο τῷ λόγῳ· ἐνέργεια γὰρ ἤδη· τὸ

δὲ δύναμις πάντων. ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς δυνάμεως· οὐ γὰρ ὡς

ἡ ὕλη δυνάμει λέγεται, ὅτι δέχεται· πάσχει γάρ· ἀλλ' οὗτος ἀντι-

κειμένως τῷ ποιεῖν. πῶς οὖν ποιεῖ ἃ μὴ ἔχει· οὐ γὰρ ὡς ἔτυχεν·

μηδ' ἐνθυμηθεὶς ὃ ποιήσει, ποιήσει ὅμως. εἴρηται μὲν οὖν ὅτι, εἴ

τι ἐκ τοῦ ἑνός, ἄλλο δεῖ παρ' αὐτό· ἄλλο δὲ ὄν, οὐχ ἕν· τοῦτο γὰρ ἦν ἐκεῖ-

νο. εἰ δὲ μὴ ἕν, δυάς, ἀνάγκη δὲ καὶ πλῆθος εἶναι· καὶ γὰρ ἕτερον καὶ

ταὐτὸν ἤδη, καὶ ποιὸν καὶ τὰ ἄλλα. καὶ ὅτι μὲν δὴ μὴ ἓν τὸ ἐξ ἐκείνου, δε-

δειγμένον ἂν εἴη. ὅτι δὲ πλῆθος, καὶ πλῆθος τοιοῦτον, οἷον ἐν τῷ μετ'

αὐτὸ θεωρεῖται, ἀπορῆσαι ἄξιον· καὶ ἡ ἀνάγκη δὲ τοῦ μετ' αὐτό, ἔτι

Marginal notes:

Analogia declarat quod sit αὐτὸ ἕν

αὐτὸ . ἕν.

ἄλλο . πλῆθος .

con

Νοτ. [illegible] ... λόγῳ.

δεῖ ἄρα πάντα, ἢ μόνα τὰ ἐν αἰσθητῷ ἐκεῖ, ἢ καὶ ὡς πρὸ ἀνθρώπου, ὁ αὐτοάνθρωπος
πρότερος. Εἰ καὶ ψυχῆς αὐτοψυχὴ ἐκεῖ ὕστερον· καὶ νοῦ, αὐτονοῦς. λεκτέον
δὲ πρότερον μὲν ὅτι οὐ πάντα ὅσα ἐνταῦθα, εἴδωλα νομίζειν ἀρχετύπων.
οὐδὲ ψυχήν, ἢ εἴδωλον εἶναι αὐτοψυχῆς. τιμιότητι δέ, ἄλλην ἄλλης διαφέρειν.
καὶ εἶναι καὶ ἐνταῦθα, ἴσως δὲ οὐχ ὡς ἐνταῦθα, αὐτοψυχήν. ἑκάστης δὲ ὄντως
οὔσης [illegible]. καὶ δικαιοσύνην δεῖ τινὰ καὶ σωφροσύνην. καὶ ἐν ταῖς παρ' ἡ-
μῖν ψυχαῖς ἐπιστήμην ἀληθινήν, οὐκ εἴδωλα οὐδ' εἰκόνας ἐκείνων ὡς τῷ
αἰσθητῷ. ἀλλὰ ταῦτα ἐκεῖνα, ἄλλον τρόπον ὄντα ἐνταῦθα. οὐ γὰρ ἐν τινὶ
τόπῳ ἀφωρισμένα ἐκεῖνα. ὥστε ὅπου ψυχὴ σώματος ἐξανέδυ, κἀκεῖ
κἀκεῖνα. ὁ μὲν γὰρ αἰσθητὸς κόσμος, μοναχοῦ. ὁ δὲ νοητός, πανταχοῦ. ζη
ὅσα μὲν οὖν ψυχὴ ἐκεῖ ἢ τοιαύτη, ἐνταῦθα ταῦτα κἀκεῖ. ὥστε ὅσα ἐν τῷ αἰ-
σθητῷ τὰ ἐν τοῖς ὁρωμένοις λαμβάνοιτο, οὐ μόνον ὄντα ἐν τῷ αἰσθητῷ ἐκεῖ,
ἀλλὰ καὶ πλείω. ἢ δὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ λέγοιτο, συμπεριλαμβανομένων
ψυχῆς καὶ τῶν ἐν ψυχῇ πάντα ἐνταῦθα, ὅσα κἀκεῖ. τὴν οὖν τὰ πάντα περιλα-
βοῦσαν ἐν τῷ νοητῷ φύσιν, ταύτην ἀρχὴν θετέον. καὶ πῶς ἐστι μὲν ἀρχῆς
τῆς ὄντως, ἑνὸς καὶ ἁπλοῦ πάντη ὄντος, πλήθους δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὄντος,
πῶς παρὰ τὸ ἕν. καὶ πῶς πλῆθος. καὶ πῶς ταῦτα πάντα ταῦτα. καὶ διὰ τί νοῦς ταῦτα.
καὶ πόθεν, λεκτέον ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρχομένοις. περὶ δὲ τῶν ἐκ σήψεως, ἐκ
τῶν χαλεπῶν, εἰ κἀκεῖ εἶδος, καὶ ῥύπου καὶ πηλοῦ, λεκτέον. ὡς ὅσα κομί-
ζεται νοῦς ἀπὸ τοῦ πρώτου, πάντα ἄριστα. ἐν οἷς εἴδεσιν, οὐ ταῦτα, οὐδ' ἐκ
τούτων νοῦς. ἀλλὰ ψυχὴ παρὰ νοῦ, λαβοῦσα παρὰ ὕλης ἄλλα, ἐν οἷς ταῦτα.
περὶ δὲ τούτων σαφέστερον λεχθήσεται, ἐπανελθοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀπορίαν,
πῶς ἐξ ἑνὸς πλῆθος. ὅτι δὲ τὰ σύνθετα ἤ κακὰ ὄντα, οὐ νῷ ἀλλ' ἐκ φύσεως αἰσ-
θητῆς συντεθέντα οὐκ ἐκεῖ ἰδέαι. τά τε ἐκ σήψεως, ψυχῆς ἀλλό τι ἴσως ἀ-
δυνατούσης. ἢ δὲ μή, ἐποίησεν ἄν τι τῶν φύσει. ποιεῖ γοῦν ὅπου δύναται.
περὶ δὲ τῶν τεχνῶν, ὅτι ἐν αὐτοανθρώπῳ περιέχονται, ὅσαι τέχναι ἀνα-
φέρονται πρὸς τὰ κατὰ φύσιν ἀνθρώπῳ. πρότερον δὲ ἄλλην καθόλου ἐστὶ
τῆς καθόλου αὐτοψυχὴν ἤτοι τὴν ζωὴν, ἐν νῷ πρὶν γενέσθαι ψυχήν.

ἵνα καὶ γένηται, αὐτοψυχὴν ἐκάλουν

λείπει :+

ϛ̅ ϛ̅
α̅

Πλωτίνου φιλοσόφου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος· πρῶτον.

Περὶ τῶν ὄντων πόσα καὶ τίνα, ἐζήτησαν μὲν καὶ οἱ πάνυ παλαιοί, οἱ ἕν· οἱ δὲ ὡρισμένα· οἱ δὲ ἄπειρα εἰπόντες· καὶ τούτων ἕκαστοι, οἱ μὲν ἄλλο· οἱ δὲ ἄλλο τὸ ἕν· οἱ δὲ τὰ πεπερασμένα καὶ αὖ τὰ ἄπειρα εἰπόντες· καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς ἐξητασμένα ἱκανῶς ἀφείσθω ἡμῖν· ὅσοι δὲ ἐξετάσαντες τὰς ἐκείνων, ὡρισμένα αὐτοὶ ἔθεντο, περὶ τούτων ἐπισκεπτέον· οἳ οὔτε ἓν θέμενοι, ὅτι πολλὰ καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἑώρων· οὔτε ἄπειρα, ὅτι μὴ οἷόν τε, μηδὲ ἐπιστήμη αὐτῶν γένοιτο· τά τε περατούμενα ἀριθμῷ αὐτῶν, ὅτι τὰ ὑποκείμενα οὐκ ὀρθῶς οἷον στοιχεῖα, γένη δέ τινα ἡγήσαντο· οἱ μὲν δέκα· οἱ δὲ ἐλάττω· γένοιντο δ' ἄν τινες οἱ πλείω τούτων· ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς γένεσι διαφορά· οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη ἀρχάς· οἱ δὲ αὐτὰ τὰ ὄντα τῷ πλήθει ταῦτα. πρῶτον τοίνυν τὴν διαιρουμένην εἰς δέκα τὰ ὄντα ληπτέον· ἀλλ' ἆρα ἐπισκεπτέον πότερα δέκα γένη νομίζειν δεῖ αὐτοὺς λέγειν, κοινοῦ ὀνόματος τυχόντα τοῦ ὄντος, ἢ κατηγορίας δέκα· ὅτι γὰρ οὐ συνώνυμον τὸ ὂν ἐν ἅπασι λέγουσι, καὶ ὀρθῶς λέγουσι· μᾶλλον δὲ ἐκεῖνο πρῶτον ἐρωτητέον· πότερα ὁμοίως ἔν τε τοῖς νοητοῖς ἔν τε τοῖς αἰσθητοῖς τὰ δέκα, ἢ ἐν μὲν τοῖς αἰσθητοῖς ἅπαντα, ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς, τὰ μὲν εἶναι, τὰ δὲ μὴ εἶναι· οὐ γὰρ δὴ ἀνάπαλιν· οὗ δὴ ἐξεταστέον, τίνα κἀκεῖ τῶν δέκα· καὶ εἰ τὰ ἐκεῖ ὑφ' ἓν γένος ὑπακτέον τοῖς ἐνταῦθα, ἢ ὁμωνύμως ἥ τε ἐκεῖ οὐσία ἥ τε ἐνταῦθα· ἀλλ' εἰ τοῦτο, πλείω τὰ γένη· εἰ δὲ συνωνύμως, ἄτοπον τὸ αὐτὸ σημαίνειν τὴν οὐσίαν ἐπί τε τῶν πρώτως ὄντων καὶ τῶν ὑστέρων, οὐκ ὄντος γένους κοινοῦ, ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερον· ἀλλὰ περὶ τῶν νοητῶν κατὰ τὴν διαίρεσιν οὐ λέγουσιν· οὐ πάντα ἄρα τὰ ὄντα διαιρεῖσθαι ἐβουλήθησαν· ἀλλὰ τὰ μάλιστα ὄντα παρέλιπον.

περὶ τῆς οὐσίας·

πᾶσι· περὶ τῆς οὐσίας, ἆρα μίαν νομιστέον εἶναι, καὶ πῶς ἓν γένος ἢ τί. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἀρκτέον. ὅτι μὲν ἓν ἐπί τε τῆς νοητῆς ἐπί τε τῆς αἰσθητῆς κοινὸν εἶναι, εἴρηται· καὶ προσέτι ἄλλο τι εἶναι πρό τε τῆς νοητῆς καὶ πρὸ τῆς αἰσθητῆς, ἄλλο τι ὂν κατηγορούμενον

ζητητέα· ὅτι μὲν οὖν δεῖ εἶναί τι μετὰ τὸ πρῶτον, ἀλλαχοῦ εἴρηται. Quare aliqd sit μετὰ τὸ πρῶτον.
καὶ ὅλως ὅτι δύναμίς ἐστι καὶ ἀμήχανος δύναμις· καὶ τοῦτο ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ἁ-
πάντων πιστευτέον, ὅτι μηδὲν ἐστὶ μηδὲ τῶν ἐσχάτων, ὃ μὴ δύναμιν ἔχει τοῦ
γεννᾶν ἔχει· ἐκεῖνα δὲ νῦν λεκτέον· ὡς ἐπεὶ ἐν τοῖς γεννωμένοις οὐκ ἔστι πρὸς
τὸ ἄνω ἀλλὰ πρὸς τὸ κάτω χωρεῖν, καὶ μᾶλλον εἰς πλῆθος ἰέναι, καὶ ἡ ἀρχὴ
ἑκάστων ἁπλουστέρα ἢ αὐτά. κόσμον τοίνυν τὸ ποιῆσαν αἰσθητόν, οὐκ ἂν ἦν κόσ- ποιητικὸν κόσμου αἰσθητοῦ
μος αἰσθητὸς αὐτό, ἀλλὰ νοῦς καὶ κόσμος νοητός· καὶ τὸ πρὸ τούτου τοίνυν τὸ γεν- οὐκ αἰσθητὸς κόσμος ἀλλὰ
νῆσαν αὐτό, οὔτε νοῦς οὔτε κόσμος νοητός· ἁπλούστερον δὲ νοῦ καὶ ἁπλούστερον νοητός.
κόσμου νοητοῦ· οὐ γὰρ ἐκ πολλῶν πολύ· ἀλλὰ τὸ πολὺ τοῦτο ἐξ οὐ πολλοῦ· καὶ γεννητικὸν
γὰρ καὶ αὐτὸ πολύ, οὐκ ἀρχὴ τοῦτο· ἀλλ' ἄλλο πρὸ τούτου. συνεστάλθαι οὖν δεῖ εἰς κόσμου
ἓν ὄντως, παντὸς πλήθους ἔξω καὶ ἁπλότητος ἡστινοσοῦν· εἴπερ ὄντως νοητοῦ οὐ
ἁπλοῦν. ἀλλὰ πῶς τὸ γενόμενον ἐξ αὐτοῦ, λόγος πολὺς καὶ πᾶς. τὸ δὲ νοητόν.
οὐ δὴ λόγος ὅτι οὐ λόγος· εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἦν, πῶς οὖν οὐκ ἐκ λόγου λόγος· πῶς
δὲ ἀγαθοειδὲς ἐξ ἀγαθοῦ· τί γὰρ ἔχον αὐτοῦ ἀγαθοειδὲς λέγεται· ἆρ' ἔ-
χον, τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως, καὶ τί ταῦτα πρὸς τὸ ἀγαθόν; τὸ γὰρ ὡσαύτως
ζητοῦμεν, ὂν τῶν ἀγαθῶν. ἢ πρότερον ἐκεῖνο, οὗ μὴ δεῖ ἀποστῆναι, ὅτι
ἀγαθόν· εἰ δὲ μή, βέλτιον ἀποστῆναι. ἆρ' οὖν τὸ ζῆν ὡσαύτως, μένοντα ἑκόντα ἐπὶ
τούτου ἐκεῖ; εἰ οὖν ἀγαπητὸν τούτῳ τὸ ζῆν, δῆλον ὅτι οὐδὲν ζητεῖ· ἔοικε
τοίνυν διὰ τοῦτο τὸ ὡσαύτως, ὅτι ἀρκεῖ τὰ παρόντα. ἀλλὰ πάντων ἤδη παρόν-
των, ἀγαπητὸν τὸ ζῆν· καὶ δὴ οὕτω παρόντων, ὡς ἄλλων ὄντων αὐτῷ.
εἰ δὴ πᾶσα ζωὴ τούτῳ, καὶ ζωὴ ἐναργής, καὶ τελεία, πᾶσα ἐν τούτῳ ψυχὴ καὶ
πᾶς νοῦς, καὶ οὐδὲν αὐτῷ οὔτε ζωῆς οὔτε νοῦ ἀποστατεῖ· αὐτάρκης
οὖν ἑαυτῷ καὶ οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ μηδὲν ζητεῖ, ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὃ εἰ ζήτει
ἂν εἰ μὴ παρῆν. ἔχει οὖν ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθόν· ἢ τοιοῦτον ὄν, ὃ δὴ ζωὴν ἐνδεῖ αὐτὸ ἀγαθόν
καὶ νοῦν ἐκαλοῦμεν· ἢ ἄλλο τι συμβεβηκὸς τούτοις. ἀλλ' εἰ τοῦτο τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν καὶ αὐτοαγαθόν.
οὐδὲν ἂν ἐπέκεινα τούτων. εἰ δ' ἔστιν ἐκεῖνο, δῆλον ὅτι ζωὴ πρὸς ἐκεῖ-
νο, τούτου δὲ ἠρτημένη ἐκείνου. καὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχουσα ἐξ ἐκείνου, καὶ
πρὸς ἐκεῖνο ζῶσα, ἐκεῖνο γὰρ αὐτῆς ἀρχή. δεῖ τοίνυν ἐκεῖνο, ζωῆς ἂν αὐτὸ ἀγαθόν
κρεῖττον καὶ νοῦ. οὕτω γὰρ ἐπιστρέψει πρὸς ἐκεῖνο καὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐν αὐτῷ,
μίμημά τι τῶν ἐν ἐκείνῳ ὄντος, ὅ, τι δή ποτέ ἐστι τοῦτο. τί οὖν ἐστι κρεῖττον

λόγον δὴ μικρόν.

ζωῆς ἐμφρονεστάτου· καὶ ἀπταίστου· καὶ ἀναμαρτήτου· καὶ νοῦ πάντα ἔχοντος·
ἐὰν λέγωμεν δ' ὅτι ποιήσειεν ταῦτα, καὶ πῶς ποιήσειεν, ἢ μὴ φανῇ τι πρότερον,
οὐκ ἀπήρτισεν ὁ λογισμὸς ἐπάνω. ἀλλὰ στήσεται αὐτοῦ. ἀλλὰ δεῖ ἀναβῆναι
εἰς ἐκεῖνο ἀλλὰ πολλά, καὶ ὅτι τούτῳ δὲ αὐτὸ ἐκ παντὸς τῶν ὄντων ἐστίν. ἕκαστον
δι' αὐτῶν, δηλονότι ἓν ὄν. Καὶ ὅτι ἕκαστον, τοσαύτου ἑνὸς μετάληψις.
καὶ μὴ τύχῃ ἑνὸς οὐκ ἂν τὸ ὄν. τί οὖν δ' οὐ μετέχει; ὃ ποιεῖ αὐτὸ καὶ εἶναι
ὁμοῦ τὰ πάντα· ἀλλὰ ποιεῖ ἕκαστον εἶναι, καὶ τῇ ἑνὸς παρουσίᾳ ἀρκεῖ δὲ
πλῆθος αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς ὅτι ἀληθινὸς ὅσῳ καὶ αὐτάρκης. ἐπάνοδον
τὸ οὖν νοοῦσι, ἀλλὰ πέπαυται ταύτης καὶ ἔστιν αὐτάρκης. ἀρκεῖ δὲ
ταῦτα λέγοντας ἀπαλλάττεσθαι. ἡ δὲ ψυχὴ ὠδίνει καὶ μᾶλλον. ἴσως οὖν χρὴ
αὐτὴν ἤδη γεννῆσαι, ἀίξασαν πρὸς αὐτό, πληρωθεῖσαν ὠδίνων. οὐ
μὴν ἀλλὰ ἐπᾳστέον, εἴ ποθεν τι πρὸς τὴν ὠδῖνα ἐπῳδὸν εὕροι-
μεν. τάχα δὲ καὶ ἐκ τῶν ἤδη λεχθέντων, εἰ πολλάκις τις ἐπᾴδοι, γένοιτο.
τίς οὖν ὡς ἄλλη καινὴ ἐπῳδή; ἐπεὶ θέουσα ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι, καὶ
ὧν μετέχομεν ἀληθῶν, ὅμως ἐκφεύγει, εἴ τις βούλοιτο εἰπεῖν καὶ διανοηθῆναι.
ἐπειδὴ προσδεῖ τὴν διάνοιαν, ἵνα τι εἴπῃ, ἄλλο καὶ ἄλλο λαβεῖν. οὕτω γὰρ διέξοδος.
ἐν δὲ πάντῃ ἁπλῷ, διέξοδος τίς ἐστιν. ἀλλ' ἀρκεῖ κἂν νοερῶς ἐφάψασθαι.
ἐφαψάμενον δέ, ὅτε ἐφάπτεται, πάντη μηδὲν δύνασθαι μήτε ἔχειν
λέγειν. ὕστερον δὲ περὶ αὐτοῦ συλλογίζεσθαι. τότε δὲ χρὴ
ἑωρακέναι πιστεύειν, ὅταν ἡ ψυχὴ ἐξαίφνης φῶς λάβῃ. τοῦτο γάρ,
τοῦτο δὲ φῶς, παρ' αὐτοῦ, καὶ αὐτός. καὶ τότε χρὴ νομίζειν παρεῖναι, ὅταν ὥσπερ
θεὸς ἄλλος, ὅταν εἰς οἶκον καλοῦντός τινος ἐλθὼν φωτίσῃ. ἢ μὴ ἐλ-
θών, οὐκ ἐφώτισεν. οὕτω τοι καὶ ψυχὴ ἀφώτιστος, ἄθεος ἐκείνου. φωτι-
σθεῖσα δέ, ἔχει ὃ ἐζήτει. καὶ τοῦτο δὲ τὸ τέλος τἀληθινὸν ψυχῇ, ἐφάψασθαι
φωτὸς ἐκείνου· καὶ αὐτῷ αὐτὸ θεάσασθαι, οὐκ ἄλλου φωτί. ἀλλ' αὐτὸ δι' οὗ καὶ
ὁρᾷ. δι' οὗ γὰρ ἐφωτίσθη, τοῦτό ἐστιν, ὃ δεῖ θεάσασθαι.
οὐδὲ γὰρ ἥλιον διὰ φωτὸς ἄλλου. πῶς ἂν οὖν τοῦτο
γένοιτο, ἄφελε πάντα :-

÷ πλωτίνου ἐννεάδος πέμπτης. περὶ τοῦ πῶς ἀπὸ τοῦ
πρώτου, τὸ μετὰ τὸ πρῶτον. καὶ περὶ τοῦ ἑνός :-

[Marginal notes: "Quomodo [illegible]" (struck through); "Quomodo Mysteria [illegible]"]

+

καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ὃ οὔτε σῶμα οὔτε ἀσώματον ἀλλ' ἤ. ἔστω γὰρ ἡ μὲν σῶμα ἀσώματον,
ἡ δ' ἀσώματον σῶμα. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ πάντων τῶν τῆδε οὐσιῶν. ζητητέον τί κοινὸν ἐπὶ
τῆς ὕλης, καὶ τοῦ εἴδους, καὶ τοῦ ἐξ ἀμφοῖν. πάντα γὰρ ταῦτα οὐσίας λέγουσιν εἶ-
ναι. καὶ οὐ τὸ ἴσον ἐξ οὐσίας ἔχειν, ὅταν μᾶλλον λέγηται τὸ εἶδος οὐσία ἢ ἡ ὕλη. καὶ ὀρ-
θῶς, οἱ δὲ εἰ ποιοῖεν τὴν ὕλην μᾶλλον. αἱ δὲ πρῶται λεγόμεναι οὐσίαι, πρὸς
τὰς δευτέρας, τί ἂν ἔχοιεν κοινόν. ὁπότε παρὰ τῶν προτέρων ἔχουσιν αἱ δεύ-
τεραι τὸ οὐσίαι λέγεσθαι. ὅλως δὲ τί ἐστιν ἡ οὐσία, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν τὸ
ἴδιόν τις ἀποδοίη, ἢ οὐκ ἔχει τὸ τί ἐστι. καὶ ἴσως οὐδὲ τὸ ἓν καὶ ταὐτὸν ἀριθμῷ δε-
κτικὸν τῶν ἐναντίων, ἐπὶ πάντων ἁρμόσει. ἀλλ' ἆρα μίαν τινὰ κατηγο-
ρίαν λεκτέον, ὁμοῦ συλλαβοῦσι τὴν νοητὴν οὐσίαν. τὴν ὕλην. τὸ εἶδος. τὸ
ἐξ ἀμφοῖν. οἷον εἴ τις τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν γένος, ἕν τι λέγοι. οὐχ ὡς κοινὸν κατὰ
πάντων. ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνός. πρώτως γὰρ ἡ οὐσία ἐκείνη. δευτέρως δὲ καὶ ἧττον
τὰ ἄλλα. ἀλλὰ τί κωλύει, μίαν κατηγορίαν τὰ πάντα εἶναι. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἄλλα πάντα
ἀπὸ τῆς οὐσίας τὰ λεγόμενα εἶναι. ἢ ἐκεῖνα μὲν πάθη, αἱ δὲ οὐσίαι ἐφεξῆς
ἄλλως. ἀλλὰ γὰρ καὶ οὕτως, οὐκ ἔχομεν ἐπερείσασθαι τῇ οὐσίᾳ, οὐδὲ τὸ κυριώ-
τατον λαβεῖν. ἵνα ἀπὸ τούτου, καὶ τὰς ἄλλας. συγγενεῖς μὲν δὴ οὕτως ἔστωσαν,
πᾶσαι αἱ λεγόμεναι οὐσίαι, ἔχουσαί τι παρὰ τὰ ἄλλα γένη. τί ἄρα ἐστὶν αὐτὸ
τοῦτο, τὸ τί. καὶ τὸ τόδε. καὶ τὸ ὑποκείμενον. καὶ μὴ ἐπικείμενον μηδὲ ἐν ἄλλῳ,
ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. μηδὲ ὅ ἐστιν, ἄλλου ὄν. οἷον τὸ λευκόν, ποιότης σώματος. καὶ
ποσόν, οὐσίας. καὶ χρόνος κινήσεώς τι. καὶ κίνησις τοῦ κινουμένου. ἀλλ'
ἡ δευτέρα οὐσία κατ' ἄλλου. ἢ ἄλλον τρόπον τὸ κατ' ἄλλου ἐνταῦθα. ὡς γένος ἐνυ-
πάρχον. καὶ ἐνυπάρχον ὡς μέρος. καὶ τὸ τί, ἐκείνου. τὸ δὲ λευκόν, κατ' ἄλλου, ὅτι
ἐν ἄλλῳ. καὶ ταῦτα μὲν, ἴδια ἄν τις λέγοι πρὸς τὰ ἄλλα. καὶ διὰ ταῦτα, εἰς
ἓν τῷ συνάγοι, καὶ οὐσίας λέγοι. ἓν δέ τι γένος οὐ πάντως λέγοι, οὐδέπω δηλοῖ τὴν
ἔννοιαν τῆς οὐσίας καὶ τὴν φύσιν. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα κείσθω. ἐπὶ δὲ τὴν
τοῦ ποσοῦ ἴωμεν φύσιν. ἀριθμὸν δὴ πρῶτον ποσὸν λέγουσι. καὶ τὸ συνεχὲς :περὶ τοῦ ποσοῦ:
ἅπαν μέγεθος. καὶ τόπον καὶ χρόνον. τὰ δ' ἄλλα εἰς ταῦτα ἀναφέρουσιν, ὅ-
σα ποσὰ λέγουσι. καὶ τὴν κίνησιν ποσόν, τῷ τὸν χρόνον. καίτοι ἴσως ἀνάπαλιν,
τοῦ χρόνου τὸ συνεχές, παρὰ τῆς κινήσεως λαβόντος. τὸ μὲν δὴ τὸ συνεχὲς
ἢ συνεχές, ποσὸν φήσουσιν εἶναι, τὸ δὲ διωρισμένον οὐ καθὸ ἡ ποσόν. εἰ

καὶ συμβεβηκὸς δὲ ... τί κοινὸν ἀμφοτέροις ἐστί, τὸ ποσοῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ ἀριθμοῖς, τὸ ποσοῖς εἶναι ὑπάρχει τῷ. καὶ τοιοῦτο τὸ λέγεσθαι ποσοῖς ὑπάρχει, οὕτω δέ τις ἡ φύσις καθ᾽ ὃ λέγεται σημαίνεται. ἀλλὰ γραμμαῖς καὶ ἐπιφανείαις καὶ σώμασι, οὐδὲ λέγεται. ἀπὸ μέρους τε λαμβάνεται τὸ ποσὸν λέγεσθαι, ὅταν εἰς ἀριθμὸν ἄγηται. δίπηχυ ἢ τρίπηχυ. ἔπειτα καὶ τὸ σῶμα τὸ φυσικόν, μετρηθέν, ἢ γίνεται ποσόν τι. καὶ ὁ τόπος κατὰ συμβεβηκός, ἔχει τὸ ποσόν. οὐδὲ μὴν τὸ συμβεβηκὸς ποσὸν λαμβάνειν, ἀλλὰ τὸ καθ᾽ αὑτό, οἷον ποσότητα. ἐπεὶ οὐδὲ τὴν τετράδα βοῶν, ποσόν, ἀλλὰ τὸν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἀριθμόν. βόες γὰρ δ´. διὸ κατηγορία ἐστίν. οὕτως οὖν καὶ γραμμὴ τοσήδε, δύο κατηγορίαι. καὶ ἐπιφάνεια τοσήδε, δύο. καὶ ἡ ποσότης μὲν αὐτῆς, ποσόν. αὐτὴ δὲ ἡ ἐπιφάνεια, οὐχ ὅτι ποσόν. τὸ ... γραμμαῖς ἢ ἐπιφανείαις λέγεται εἶναι ποσόν. τί οὖν μόνον τοὺς ἀριθμοὺς φήσομεν ποσόν, ἀλλὰ μὲν τοὺς καθ᾽ αὑτοὺς ἀριθμούς, οὐκ ἐπιλέγονται ἄλλοι, καὶ μάλιστα καθ᾽ αὑτοὺς εἶναι. ἀλλὰ τοὺς ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτῶν, καθ᾽ οὓς ἀριθμοῦμεν οὐ μονάδας, ἀλλ᾽ εἰ τύχοι δεκάδα καὶ βοῶν δεκάδα. τούτων μὲν αὐτὸ ποσὸν δεῖξαι εἶναι, ἢ ἐκεῖνο ... μὴ καὶ τοῦ λόγου. ταῦτα δὲ ἃ μετροῦντες τῶν ὑποκειμένων, ἐνυπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ μὴ δεικνύοντες, ὥσπερ οἱ κανόνες καὶ τὰ μέτρα ... ἀλλ᾽ ἐφ᾽ αὑτῶν ὄντες λαμβάνονται εἰς τὸ μετρεῖν. καὶ μὴν ἐν τοῖς ὑποκειμένοις, οὔτε ἐκεῖνα ποσὰ τῶν ὑποκειμένων, μὴ μετέχοντα ποσότητος. αὐτοῖς τι, διὰ τί ποσόν. μετρεῖται ... ποσὸν ἢ ποσότης. ὁ λόγος τοῖς οὖσι ὄντος, εἰ μὴ δὲ μίαν τῶν ἄλλων ἁρμόττουσι, τοῦτο λέγονται ... ὁ ἐν τῇ λεγομένῃ ποσότητι τίθεσθαι. καὶ γὰρ ἡ μονὰς αὐτὴ ὁρίζεται ... καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ ... καὶ μετρεῖ τὸ πλῆθος ἡ ψυχή, ... μένη. μετρεῖ ... οὐ τόπι ἐστὶ μετρεῖ. ἓν γὰρ λέγεται καὶ δύο, καὶ ἐπὶ ... καὶ ἐναντίῳ. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐπὶ ... οἷον θερμόν, ἢ κακόν. ἀλλὰ τοῦτο ... ἅτε καθ᾽ αὑτόν, ἢ ἐν τοῖς μετέχουσι θεωροῖτο αὐτός, ἢ τοῖς μετέχουσι. οὐ τὸ τρίπηχυ τοίνυν, ἀλλὰ ... διὰ τί οὖν καὶ τὸ μέγεθος ... ἐκεῖνο ποσότητος, καὶ οἷς ἂν ἐπιγίνηται, ποσὰ αὐτὰ λέγομεν, ἢ τῷ κυρίως ποσόν. ἀλλὰ μέγα λέγομεν, ὥσπερ πολλοῦ μετέχον ἀριθμοῦ. καὶ μικρὸν ὅτι ὀλίγου. ἀλλὰ τὸ μέγα αὐτὸ καὶ τὸ μικρόν, οὐκ ἀξιοῦται ποσὸν εἶναι, ἀλλὰ πρός τι. ἀλλ᾽ ὅμως πρός τι λέγονται, καθ᾽ ὅσον ποσὰ δοκεῖ εἶναι. σκεπτέον

δὲ ἀκριβέστερον· ἔστι τοίνυν οὐχ ἕν τι γένος ἄλλο, ἀριθμὸς μόνος. τὰ δέ, ὁμοίως οὐ κυρίως τοίνυν ἓν γένος, ἀλλ' ἐν κατηγορεῖται. Ἐπιστατέον δὲ κἀκεῖνο πῶς τὰ πρώτως καὶ δευτέρως. ἢ μὲν δὴ ζητητέον, πῶς οἱ καθ' αὑτοὺς ἀριθμοὶ οὐσίαι. ἢ καὶ αὐτοί ποσόν τι. ὁ πρότερος δὲ ὧν εἴχομεν, οὐ κατὰ κοινόν τι ἔχει πρὸς τούτους ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἢ ὄνομα μόνον. ὁ δὲ λόγος καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις, πῶς. πρῶτον δὲ περὶ τοῦ λόγου εἰ βούλει. μετρεῖται μὲν γάρ. ἀλλὰ λόγος ᾗ τοιοῦτος δὲ ἐστίν. ἢ δὲ λόγος, οὐ ποσόν. σημαντικὸν γάρ, ὥσπερ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα. ὕλη δὲ τούτου ὁ ἀήρ, ὥσπερ καὶ τούτων. καὶ γὰρ συγκεῖται ἐξ αὐτῶν. ἢ δὲ πληγή, μᾶλλον ὁ λόγος. καὶ οὐχ ἡ πληγὴ ἁπλῶς, ἀλλ' ἡ τὸ ποσὸν γινομένη ὥσπερ μορφοῦσα. μᾶλλον οὖν ποίησις, καὶ ποίησις σημαντική. τὴν δὲ κίνησιν ταύτην καὶ τὴν πληγήν, ποίησιν μᾶλλον ἂν εὐλόγως τις θεῖτο. τὴν δὲ ἀντικειμένως, πάθος. ἢ ἑκάτερον, ἄλλου μὲν ποίησιν, ἄλλου δὲ πάθος. ἢ ποίησιν εἰς τὸ ὑποκείμενον, πάθημα δ' ἐν τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ δὲ μὴ κατὰ τὴν πληγὴν ἡ φωνή, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἀέρα. δύο δ' ἂν εἴη καὶ οὐ μία ἡ κατηγορία ἐν τῇ σημαντικῇ, εἰ τὸ σημαντικὸν ἐν κινήσει τῆς κατηγορίας. ὁ δὲ χρόνος. εἰ μὲν κατὰ τὸ μετροῦν λαμβάνοιτο, τί ποτε τὸ μετροῦν ληπτέον. ἢ γὰρ ψυχὴ ἢ τὸ νῦν. εἰ δὲ κατὰ τὸ μετρούμενον, κατὰ μὲν τὸ τοσόσδε εἶναι, οἷον ἐνιαύσιος, ἔστω ποσόν. καθὰ μέντοι ὁ χρόνος εἶναι, φύσις τις ἄλλη. τὸ γὰρ τοσόνδε, ἄλλο ὄν, τοσόνδε ἐστίν. οὐ γὰρ δὴ ποσότης ὁ χρόνος. ἡ δὲ ποσότης οὐκ ἐφαπτομένη ἄλλου, αὐτὸ τοῦτο ἂν εἴη τὸ κυρίως ποσόν. εἰ δὲ τὰ μετέχοντα ποσότητος ποσὰ θετέον, καὶ ἡ οὐσία ἔσται τὸ αὐτὸ καὶ ποσόν. τὸ δὲ ἴσον καὶ ἄνισον ἴδιον εἶναι τοῦ ποσοῦ, ἢ αὐτοῦ ληπτέον, ἢ τῶν μετεχόντων. ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, οὐχ ᾗ αὐτὰ ἐκεῖνα· ὥσπερ ὁ τρίπηχυ ποσός, ζῷον ῥηθεὶς καί, οὗτος οὐκ εἰς γένος ἕν. ἀλλ' ὑφ' ἓν καὶ μίαν κατηγορίαν. Τὸ δὲ πρός τι, οὕτως ἐπισκεπτέον. εἴ τις κοινότης γενικὴ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει, ἢ ἄλλον τρόπον κοινὸν ἕν. καὶ μάλιστα ἐπὶ τούτου, εἰ ὑπόστασίς τις, ἡ σχέσις ἐστὶν αὕτη. ὥσπερ ὁ δεξιὸς καὶ ἀριστερός. καὶ τὸ διπλάσιον. καὶ τὸ ἥμισυ. ἢ ἐπὶ μὲν τῶν, ἔστιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ὕστερον λεχθέντος. ἐπὶ δὲ τοῦ προτέρου λεχθέντος, οὐδαμῶς. ἢ οὐδαμοῦ τοῦτο. τί οὖν ἐπὶ διπλασίου καὶ ἡμίσεος, καὶ ὅλως ὑπερεχόντων καὶ ὑπερεχομένων. καὶ αὖ ἕξεως καὶ διαθέσεως. ἀνακλίσεως. καθίσεως. στάσεως. καὶ αὖ πατρός. υἱός. δεσπότου. δούλου.

καθ' αὑτοὺς ἀριθμοί, οὐσίαι
proprie sunt a genere [illegible]

περὶ τοῦ πρός τι

Καὶ γινόμενα, ἀνόμοια· ἴσου ἄνισον· ποιητικὰ αὖ καὶ παθητικά· καὶ μέτρου καὶ
μετρουμένου· καὶ ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις· ἡ μὲν πρὸς ἐπιστητόν, ἡ δὲ πρὸς αἰσθη-
τόν. ἡ μὲν γὰρ ἐπιστήμη ἔχοι ἂν πρὸς ἐπιστητόν, μὴ δι' αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἐνέργειαν
σαιν· πρὸς τὸ τοῦ ἐπιστητοῦ εἶδος· καὶ ἡ αἴσθησις πρὸς αἰσθητὸν ὡσαύτως.
τό τε ποιητικὸν πρὸς τὸ παθητικόν, καὶ ἔργον ἓν ἀποτελεῖται. Καὶ τὸ μέτρον,
πρὸς τὸ μετρούμενον καὶ μέτρησιν. ὅμοιον δὲ πρὸς ὅμοιον, τί ἂν ἔχοι ἀπογε-
γνώμενον· ἢ οὐκ ἀπογεννώμενον ἀλλὰ ὑπάρχον· τὴν ταὐτότητα τὴν ἐν τῷ
ποιῷ· ἐπ' αὐτῶν δὲ τῷ ἑκατέρῳ οὐδὲν παρ' ἑκάτερον τὸ ποιόν, οὐδὲ ἐπὶ ἴσων. τὸ γὰρ ταὐτὸν
ἐν τῷ ποσῷ, προϋπάρχει πρὸ τῆς σχέσεως· ἡ δὲ σχέσις, τί ἄλλο ἢ ἡ ἡμετέρα
κρίσις· παραβαλλόντων τὰ ἐφ' ἑαυτῶν ὄντα ἃ ἐστι· καὶ λεγόντων τοῦτο καὶ

Communis sensus
Relata pariter.

τοῦτο, τὸ αὐτὸ μέγεθος ἔχει καὶ τὴν αὐτὴν ποιότητα· καὶ οὗτος, πεποί-
ηκε τοῦτον· καὶ οὗτος, κρατεῖ τούτου· καθέδρα καὶ στάσις παρὰ τὸ καθήμενον
καὶ ἑστηκός, τί ἂν εἴη· ἡ δὲ ἕξις καὶ διάθεσις, ἡ μὲν κατὰ τὸ ἔχον λεγομένη·
τὸ ἔχειν μᾶλλον σημαίνοι· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐχόμενον ποιὸν ἂν εἴη. Καὶ ἐπὶ δια-
θέσεως ὡσαύτως. τί ἂν οὖν εἴη παρὰ ταῦτα, τὰ πρὸς ἄλληλα, ἢ ἡμῶν τὴν
παράθεσιν νοούντων. τὸ δ' ὑπερέχον, τὸ μὲν τόδε μέγεθος, τὸ δὲ τόδε·
ἄλλο δὲ τόδε, τὸ δὲ ἄλλο. ἡ δὲ παραβολή, παρ' ἡμῶν οὐκ ἐν αὐτοῖς. τὸ δὲ δεξιὸν
πρὸς ἀριστερόν· καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, μᾶλλον δ' ἴσως ἐν τῷ κεῖσθαι, ὃ μὲν
ὡδί, ὃ δὲ ὡδί. ἡμεῖς δὲ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερὸν ἐνοήσαμεν, ἐν δὲ αὐτοῖς οὐ-
δέν. τό τε πρότερον καὶ ὕστερον, χρόνοι δύο. τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον, ἡμεῖς
ὡσαύτως. εἰ μὲν οὖν οὐδὲν λέγομεν, ἀλλὰ λέγοντες ψευδόμεθα, οὐδὲν ἂν
τούτων εἴη, ἀλλὰ κενὸν ἡ σχέσις· εἰ δὲ ἀληθεύομεν λέγοντες πρότερον τόδε τοῦ-
δε, τόδ' ὕστερον, χρόνους δύο παραλαβόντες, ἕτερον παρὰ τὰ ὑποκείμενα αὐ-
τῶν λέγοντες τὸ πρότερον, καὶ ἐπὶ δεξιοῦ καὶ ἀριστεροῦ ὡσαύτως, καὶ ἐπὶ
μεγεθῶν, παρὰ τὸ ποσὸν αὐτῶν τὴν σχέσιν, καθὸ τὸ μὲν ὑπερβάλλει, τὸ δ'
ὑπερβάλλεται. εἰ δὲ καὶ μὴ λεγόντων ἡμῶν μηδὲ νοούντων ἐστὶν οὕτως,
ὥστε διπλάσιον τόδε τοῦδε, καὶ ἔχει τὸ δὲ ἔχεται καὶ πρὶν ἡμᾶς ἐπιστῆσαι·
καὶ ἴσα πρὸ ἡμῶν πρὸς ἄλληλα, καὶ ἐπὶ τῷ ποιῷ ταὐτὰ εἶναι, ἐστὶν ἐν ταὐτότητι
τῇ πρὸς ἄλληλα· καὶ ἐπὶ πάντων ὅσα λέγομεν πρός τι, μετὰ τὰ ὑποκείμε-
να ἐστὶ πρὸς ἄλληλα ἡ σχέσις· ἡμᾶς δὲ οὐ συνθεωροῦμεν, καὶ ἡ γνῶσις περὶ

Quomodo non in
ipsis? cum pro[illegible]
sint Mathematici
cogn[illegible].

τὸ γινωσκόμενον. ἤδη καὶ φανερώτατον τὸ τῆς ὑποστάσεως τὸ αὐτῆς σχέσεως, πω-
σκόμενον τὸ ζητεῖν, ἀλλ' ἔστι σχέσις. ἐπισημειωτέον δὲ ὅτι τῶν τοιούτων, ἐστὶ
μὲν ὧν, ὥσπερ μενόντων τῶν ὑποκειμένων ὅπως εἶχε, καὶ χωρισθέντων ὑπάρχει
ἡ σχέσις. ἐπὶ δὲ τῶν, ὅταν συνέλθῃ, γίνεται. ἔστι δὲ τῶν, καὶ μενόντων
παύεται ἡ σχέσις, ἢ ὅλως, ἢ ἄλλη γίνεται. οἷον ἐπὶ δεξιοῦ, καὶ πλησίον.
ἐξ ὧν καὶ μάλιστα ἡ ὑπόνοια, τοῦ μηδὲν εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις. τοῦτο μὲν οὖν ἐπι-
σημειωσαμένους, χρὴ ζητεῖν τί ταὐτὸν ἐν πᾶσι. καὶ εἰ ὡς γένος ἀλλὰ μὴ συμβε-
βηκός. εἶτα εὑρεθὲν τὸ ταὐτόν, ποίαν ὑπόστασιν ἔχει. λεκτέον οὖν τὸ πρός
τι. οὐκ εἴ τι ἁπλῶς ἑτέρου λέγεται, οἷον ἕξις ψυχῆς, ἢ σώματος. οὐδ' ὅτι ψυ-
χὴ τοῦδε ἐστιν, ἢ ἐν ἑτέρῳ. ἀλλ' οἷς ἡ ὑπόστασις οὐδαμόθεν ἢ ἐκ τῆς σχέ-
σεως παραγίνεται. ὑπόστασις δέ, οὐχ ἡ τῶν ὑποκειμένων, ἀλλ' ἡ πρός τι
λέγεται. οἷον τὸ διπλάσιον, πρὸς ἥμισυ τὴν ὑπόστασιν δίδωσιν. οὔτε
τῷ διπήχει, ἢ ὅλως δυοῖν. οὔτε τῷ πηχυαίῳ, ἢ ὅλως ἑνί. ἀλλὰ τούτων
ὄντων κατὰ τὴν σχέσιν αὐτῶν, πρὸς τῷ τὸ δύο, τὸ δέ, ἓν εἶναι, ἔσχε τὸ μὲν
διπλάσιον λέγεσθαί τε καὶ εἶναι. τὸ δὲ ἕν, ἥμισυ ἔσχεν αὐτό. συνελθόντων
οὖν ἀμφοτέρων αὐτῶν ἄλλο, εἶναι διπλάσιον καὶ ἥμισυ, ἃ πρὸς ἄλληλα
ἐγεννήθη. καὶ τὸ εἶναι οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ ἀλλήλοις εἶναι. τῷ μὲν διπλασί-
ῳ παρὰ τοῦ ὑπερέχειν τὸ ἥμισυ. τῷ δὲ ἡμίσει, παρὰ τοῦ ὑπερέχεσθαι. ὥσ-
τε οὐκ ἔστι τὸ μὲν αὐτῶν πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον, ἀλλ' ἅμα ὑφίσταται.
εἰ δὲ καὶ ἅμα μένει. ἢ ἐπὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ τῶν παραπλησίων.
ἀπελθόντος τοῦ πατρός, υἱός ἐστι. καὶ ἀδελφοῦ, ἀδελφός. ἐπεὶ καὶ τὸ
ὅμοιος οὗτος τῷ τεθνηκότι, λέγομεν. ἀλλὰ ταῦτα μέν, παρεκβέβηκε.
ἐκεῖθεν δὲ ζητητέον, τὸ διὰ τί ἐπὶ τούτων οὐχ ὁμοίως. ἀλλὰ τὸ εἶναι τὸ
παρ' ἀλλήλων, τίνα ἔχει κοινὴν τὴν ὑπόστασιν, εἰπάτωσαν. σῶμα
μὲν οὖν ὅτι τοῦτο τὸ κοινόν, οὐκ ἂν εἴη. λείπεται δέ εἴπερ ἐστίν, ἀσώματον.
καὶ ἢ ἐν αὐτοῖς, ἢ ἔξωθεν. καὶ εἰ μὲν ἡ αὐτὴ σχέσις, συνωνύμως. εἰ δὲ μή,
ἄλλη ἄλλων, ὁμωνύμως. οὐ γὰρ ὅτι σχέσις λέγεται, καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὐ-
τὴν αὖ ἔχει. ἆρ' οὖν τὰς σχέσεις ταύτῃ διαιρετέον, ᾗ τὰ μὲν ἔχει ἀργὸν
τὴν σχέσιν, οἷον κειμένην, ἐφ' ὧν, καὶ ἅμα πάντῃ ἡ ὑπόστασις. τὰ δέ,
μετὰ δυνάμεως καὶ ἔργου. ἢ ἀεὶ πρὸς τὴν σχέσιν, καὶ ἔχει καὶ πρὸ τοῦ

Respectus (exit inde) intrinsecus adveniens

ὑπόστασις τ(οῦ) πρός τι.

Fundamentum et terminus, generant ὑπόστασιν relationis una. In relatione non prius aut posterius.

ἑτοιμότητος. ἐν δὲ τῷ ζῴῳ ὅσα καὶ ἐνέργεια ὑπάρχει· ἢ καὶ ὅλως, τὰ μὲν ποιοῦν-
τα ἀλλοιοῦσι. καὶ τὸ ὑποστάν, ὄνομα μόνον παρέσχε τῷ ἑτέρῳ, τὸ δὲ
τὴν ὑπόστασιν. τοιοῦτον γὰρ καὶ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός. καὶ τὸ ποιητικὸν δὲ καὶ τὸ πα-
θητικόν, ἐπεί τινα οἷον ζωὴν καὶ ἐνέργειαν. ἆρ' οὖν ταύτῃ διαιρετέον τὴν σχέσιν,
καὶ διαιρετέον οὐχ ὡς ταὐτόν τι καὶ κοινὸν ἐν διαφοραῖς, ἀλλ' ὅλως, ὡς ἑ-
τέραν φύσιν τὴν σχέσιν ἐν ἑκατέρῳ. καὶ λεκτέον ὁμώνυμον. τὴν μὲν ποιοῦ-
σαν ποίησιν καὶ πάθησιν, ὡς μίαν ἀμφοῖν. τὴν δὲ οὐ ποιοῦσαν, ἀλλ' ἐν ἀμφοῖν
τὸ ποιοῦν ἄλλο. οἷον ἰσότης τὴν ταύτης· ἰσότητι γὰρ ἴσα· καὶ ὅλως ταὐτό-
τητί τινι, ταὐτά. τὸ δὲ μέγα καὶ μικρόν, τὸ μὲν μεγέθους παρουσίᾳ, τὸ δὲ μι-
κρότητος. ὅταν δὲ τὸ μὲν μεῖζον, τὸ δὲ μικρότερον, οἱ μὲν μεταλαβόντες, ὁ
μὲν μεῖζον ἐνεργείᾳ φανέντος τοῦ ἐν αὐτῷ μεγέθους· ὁ δὲ μικρὸς τῆς μικρό-
τητος. χρὴ οὖν ἐπὶ μὲν τῶν προειρημένων, οἷον ποιοῦντος, ἐπισταμένου, ἐνερ-
γείᾳ τὴν σχέσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν, καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ἐνεργείᾳ λόγον τίθεσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν
ἄλλων, εἴδους καὶ λόγου μεταλήψεις εἶναι. καὶ γὰρ εἰ μὲν σώματα ἔδει μόνον τὰ ὄντα εἶναι,
οὐδὲν ἐκώλυε κενὰς εἶναι ταύτας τὰς τοῦ πρός τι λεγομένας σχέσεις. εἰ δὲ καὶ τοῖς ἀ-
σωμάτοις δίδομεν τὴν κυρίαν χώραν, καὶ τοῖς λόγοις, λόγους λέγοντες τὰς
σχέσεις, καὶ εἰδῶν μεταλήψεις αἰτίας. τοῦ γὰρ διπλάσιον εἶναι, τὸ διπλάσιον
αὐτὸ αἴτιον. τῷ δὲ, τὸ ἥμισυ. καὶ τὰ μὲν τῷ αὐτῷ εἴδει, τὰ δὲ τοῖς ἀντικειμέ-
νοις ἐστὶν ἃ λέγεται. ἅμα οὖν τῷ δὲ μὲν προσῆλθε τὸ διπλάσιον, ἄλλῳ δὲ τὸ
ἥμισυ. καὶ τῷ δὲ μὲν, τὸ μέγεθος. τῷ δὲ δέ, ἡ μικρότης. ἢ ἀμφότερα ἔνεστιν
ἐν ἑκάστῳ, καὶ ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης, καὶ ὅλως ταὐτὸν καὶ θάτερον. διὸ καὶ
ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον τὸ αὐτό, καὶ ταὐτὸν καὶ θάτερον. τί οὖν εἰ ὁ μὲν αἰσχρός,
ὁ δὲ αἰσχίων, εἴδους τοῦ αὐτοῦ μετουσίᾳ. ἢ εἰ μὲν παντάπασιν αἰσχροί, ἴσα,
ἀπουσίᾳ εἴδους. εἰ δὲ ὁ μὲν ἧττον, ὁ δὲ πλέον, μεταλήψει εἴδους τοῦ
κρατοῦντος, ὁ ἧττον αἰσχρός. ὁ δὲ μᾶλλον, τῷ μᾶλλον οὐ κρατοῦντος. ἢ
στερήσει, εἴ τις βούλοιτο τὴν παραβολὴν ἔχειν, οἷον εἴδους αὐτοῖς ὄντος.
αἴσθησις δέ, εἶδός τι ἐξ ἀμφοῖν. καὶ γνῶσις ὡσαύτως, ἐξ ἀμφοῖν τι εἶδος.
ἡ δὲ ἕξις πρὸς τὸ ἐχόμενον ἐνέργειά τις, οἷον συνέχουσα ὡς ποίησίς τις.
ἡ δὲ μέτρησις, τοῦ μετροῦντος ἐνέργεια πρὸς τὸ μετρούμενον, λόγος τις. εἰ μὲν
οὖν ὡς εἶδος γενικόν, τὴν τοῦ πρός τι σχέσιν ὡς ἔστι τις θήσεται, γένος ἓν ἐστὶ

probat vocabulum
πρός τι esse homonymum et non synonymum.

ὑπὸ γένους, ὡς λόγος τις πάντα. ἡ δὲ οἱ λόγοι καὶ αὐτίκα μὲν, καὶ διαφορὰς
ἔχοντες τὰς εἰρημένας, τάχα οὐ καὶ ἐν γένος ἦν, ἀλλ' ὡς ὁμοιότητά τινα πρὸς
ἀνάγεται καὶ κατηγορίαν μίαν. ἀλλ' εἰ καὶ ἐξ ἐνδέχεται ἀναγκάσαι τὰ εἰρημένα. ἀλλ'
εἰς γένος ἓν ἀδύνατον τὰ ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν αὐτοῖς τιθέναι. καὶ γὰρ
τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ἐξ ἓν ἀνάγουσι καὶ τὰ παρονομαζόμενα ἀπ' αὐτῶν.
οἷον καὶ τὸ διπλάσιον, καὶ ὁ διπλάσιος. πῶς ἂν οὖν ὑφ' ἓν γένος αὐτό τι, ὃ
ἡ ἀπόφασις. διπλάσιον, καὶ οὐ διπλάσιον. καὶ πρός τι καὶ οὐ πρός τι. ὥσπερ
ἂν εἰ ζῷόν τις γένος θείη, καὶ τὸ οὐ ζῷον ἐν αὐτῷ τιθείη. καὶ τὸ διπλάσιον καὶ ὁ διπλά-
σιος. ὥσπερ ἡ λευκότης καὶ ὁ λευκός, γένος ἐπὶ ταὐτόν. Τὴν δὲ ποιότητα καθ'
ἣν ὁ λεγόμενος ποιός, διαλαμβάνειν πρῶτον, τίς οὖσα τοὺς λεγομένους ποι-
οὺς παρέχεται. καὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ κατὰ τὸ κοινόν, ταῖς διαφοραῖς τὰ εἴδη παρέχει.
ἢ εἰ πολλαχῶς αἱ ποιότητες, οὐκ ἂν εἴη γένος ἕν. τί οὖν τὸ κοινὸν ἐπί τε ἕξε-
ως καὶ διαθέσεως. καὶ παθητικῆς ποιότητος. καὶ σχήματος καὶ μορφῆς.
καὶ λεπτοῦ. παχέος. ἰσχνοῦ. εἰ μὲν γὰρ τὸ κοινὸν δύναμιν ἐροῦμεν, ἣ ἐφαρ-
μόττει καὶ ταῖς ἕξεσι καὶ διαθέσεσι καὶ ταῖς φυσικαῖς δυνάμεσιν, ἀφ' ἧς τὸ ἔχον
δύναται ἃ δύναται, οὐκέτι αἱ ἀδυναμίαι ἁρμόσουσιν. ἔπειτα τὸ σχῆμα καὶ
ἡ μορφὴ ἡ περὶ ἕκαστον, πῶς δύναμις. εἶτα καὶ τὸ ὄν, ἢ ὄν, δύναμιν οὐδε-
μίαν ἕξει ἀλλ' ὅταν αὐτῷ προσέλθῃ τὸ ποιόν. αἱ δὲ ἐνέργειαι τῶν οὐσιῶν,
ὅσαι μάλιστά εἰσιν ἐνέργειαι, τὸ ποιὸν καθ' αὑτὰς ἐνεργοῦσι. καὶ τῶν οἰκεί-
ων δυνάμεών εἰσιν. ἀλλ' ἄρα κατὰ τὰς μετὰ τὰς οὐσίας δυνάμεις. οἷον ἡ
πυκτικὴ δύναμις, οὐ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ λογικόν. ὡς
τό γε οὕτω ποιότης τὸ οὕτω λογικόν, ἀλλὰ μᾶλλον ὃ ἐξ ἀρετῆς κτηθὲν τὸ αὐτοῖς. ὥστε
ὁμώνυμον τὸ λογικόν. ὥστε εἴη ἂν ἡ ποιότης, δύναμις προσεῖναι ταῖς
οὐσίαις μετ' αὐτάς, τὸ ποιαῖς εἶναι. αἱ δὲ διαφοραί, αἱ πρὸς ἀλλήλας τὰς οὐ-
σίας διιστᾶσαι, ὁμωνύμως ποιότητες. ἐνέργειαι οὖσαι μᾶλλον, καὶ λόγοι, ἢ μέρη
λόγων, τὸ τί οὐδὲν ἧττον δηλοῦσαι, κἂν δοκῶσι τὴν ποιὰν οὐσίαν λέγειν.
αἱ δὲ ποιότητες αἱ κυρίως, καθ' ἃς ποιοί, ἃς δὴ λέγομεν δυνάμεις εἶναι,
τὸ κοινὸν εἶεν ἂν λόγοι τινὲς καὶ οἷον μορφαὶ περί τε ψυχὴν καὶ σῶμα καὶ αἱ σχ... ὁ
περὶ σῶμα ὡσαύτως. ἀλλὰ πῶς δυνάμεις πᾶσαι. κάλλος μὲν γὰρ ἔστω
καὶ ὑγίεια. ἐναντίως. αἶσχος δὲ καὶ νόσος καὶ ἀσθένεια καὶ ἀδυναμία ὅλως.

Definitionis in genere ὁμώνυμος homonymorum.

περὶ τῆς ποιότητος.

vocabulum qualitatis non est univoce generis, sed homonymum. Quare potius appellantur decem categoriae quam decem genera.

ὅρος ποιότητος.

Quomodo differentia sit qualitas.

ἢ ὅτι καὶ κατὰ ταύτας, ποιοὶ λέγονται. ἀλλὰ πολλαχῶς λεγομένου τοῦ ποιοῦ, ὁμωνύμως λέγεσθαι, καὶ μὴ καθ' ἓν ἀνάλογον. καὶ μὴ μόνον τετραχῶς, ἀλλ' ἢ καὶ καθ' ἕκαστον τῶν τεττάρων τοὐλάχιστον διχῶς. ἢ πρῶτον μὲν οὖν καθὸ ποιητικὴ παθεῖν, ἡ ποιότης. ὥστε ἄλλως μὲν τὸ δυνάμει ποιεῖν, ἄλλως δὲ τὸ πάσχον. ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγίειαν καὶ τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἕξιν, ποιόν. καὶ τὴν νόσον ὡσαύτως. καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἀσθένειαν. ἀλλὰ τοῦτο, οὐκέτι κοινὸν ἡ δύναμις. ἀλλὰ ἄλλο τι δεῖ τὸ κοινὸν ζητεῖν. οὐδὲ λόγοι πάντες. πῶς γὰρ ἡ νόσος ἡ ἐν ἕξει λόγος. ἀλλ' ἄρα τὰς μὲν ἐν εἴδεσι καὶ δυνάμεσι ποιότητας. ταύτας δὲ στερήσεις. ὥστε μὴ ἓν γένος, ἀλλὰ εἰς ἕν, ὡς μίαν κατηγορίαν. οἷον ἐπιστήμη μὲν, εἶδος καὶ δύναμιν. ἀνεπιστημοσύνην δέ, στέρησιν καὶ ἀδυναμίαν. ἡ μορφή τις καὶ ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ νόσος. καὶ δύναται γε καὶ ποιεῖ πολλά. ἀλλὰ φαύλως καὶ ἡ νόσος καὶ ἡ κακία. ἢ οὐκέτι ὡς τοῦ σκοποῦ οὔσης δύναμις. ἡ δ' αὐτῆς ἕκαστον πράττει. οὐ πρὸς τὸ ὀρθὸν βλέπουσα. οὐ γὰρ ἂν ἐποιήσατο ὃ μὴ δύναται. καὶ τὸ κάλλος δὲ, δύναμιν ἔχει τινός. ἆρ' οὖν καὶ τὸ τρίγωνον. ἢ ὅλως οὐδὲ πρὸς δύναμιν δεῖ βλέπειν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὸ διακεῖσθαι. ὥστε καὶ τὰ οἷον μορφὰς καὶ χαρακτῆρας, καὶ κοινὸν ἡ μορφὴ καὶ τὸ εἶδος τὸ ἐπὶ τῇ οὐσίας, μετὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλὰ πάλιν πῶς αἱ δυνάμεις. ἢ καὶ ὁ φύσει πυκτικός, τῷ διακεῖσθαι πῶς ἔχει τοῦτο. καὶ ὁ ἀδύνατος πρός τι. καὶ ὅλως χαρακτήρ τις ἡ ποιότης, [illegible]. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς οὐσίαν συμβάλλεται. καὶ ἔξω μὴ οὐσίαν, οἷον θερμότης καὶ λευκότης καὶ ὅλως χρόαι. τὸ μὲν τῆς οὐσίας, ἄλλο, οἷον ἐνέργεια αὐτῆς. τὸ δὲ δευτέρως καὶ ἀπ' ἐκείνου, καὶ ἄλλο ἐν ἄλλῳ, εἴδωλον αὐτοῦ καὶ ὅμοιον. ἀλλ' εἰ κατὰ τὴν μορφὴν καὶ χαρακτῆρα καὶ λόγον, πῶς κατὰ ἀδυναμίας καὶ αἴσχη. ἢ λόγους ἀτελεῖς λεκτέον. οἷον ἐν τῷ αἴσχει καὶ ἐν τῇ νόσῳ πῶς, ὁ λόγος. ἢ καὶ ἐνταῦθα, λόγον κινούμενον τὸν τῆς ὑγιείας. ἢ οὐ κατὰ λόγον πάντα. ἀλλ' ἀρκεῖ τὸ κοινὸν παρὰ τὸ πῶς διακεῖσθαι, εἶναι ἔξω τῆς οὐσίας. καὶ τὸ ἐπιγιγνόμενον μετὰ τὴν οὐσίαν, ποιότης τοῦ ὑποκειμένου. τὸ δὲ τρίγωνον, ποιότης τοῦ ἐν ᾧ. ἢ οὐχ ἁπλῶς τρίγωνον. ἀλλὰ τὸ ἐν τούτῳ καὶ καθὸ ἐμόρφωσεν. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἐμόρφωσεν. ἢ οὐσίωσεν. ἀλλ' εἰ ταῦτα οὕτως, διὰ τί πλείω εἴδη ποιότητος, καὶ ἕξις καὶ διάθεσις ἄλλο. οὐ γὰρ διαφορὰ ποιότητος, τὸ μόνιμον καὶ τὸ μή. ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ

Qualitas quandoque [illegible] ut differentia, quandoque [illegible].

διάθεσις ὁ πως οὖν ἔχουσα, πρὸς τὸ παρέχειν ποιόν· πρὸς θήκη δέ ἐστι ἔξωθεν μὲν.
εἰ μή τις λέγοι τὰς μὲν διαθέσεις, μόνον αὐτῆς τοῖς συμμορφίας. τὰς δὲ ἕξεις τῆς
ἀλλ' αὐτῆς· οὕτω ποιότητας. εἶδος ἡ ποιότητες, πρὸς θήκη τὸ μόνιμον. αἱ δὲ
φυσικαὶ δυνάμεις, πρὸς τὸ ἐνεργεῖν. αἱ μὲν γὰρ κατὰ τὰς δυνάμεις ποιότητες,
οἷον ἁρμοδιότητα πρὸς τοὺς. ἡ τῆς δυνάμεως ὡς ἀρετῆς. εἰ δὲ τῷ διακαθαρτικὴν φύ-
σιν πυκτικόν, ποιὸν λέγομεν, οὐδὲ γὰρ ἡ δύναμις πρὸς τὸ ἐνεργεῖν ποιεῖ, ἐπὰν καὶ
ὄντα εἰς ἕξιν δύναμις. ἡ πάλιν διὰ τὸ κατὰ δύναμιν, τοῦ κατὰ ἐπιστήμην
διοίσει. ἢ ἄποιοι, οὐδὲ διαφοραὶ ποιότητος αὗται εἰ ὁ μὲν μὴ ἐπιτήδεια σχοίη.
ὁ δὲ φύσει. ἀλλ' ἔξωθεν ἡ διαφορά. κατὰ αὐτὸ δὲ τὸ τρίτον τῆς συζυγίας, παθη-
τικαὶ αἱ μὲν ἐκ πάθους, αἱ δὲ [illegible] διαφέρει, ὁ πάθος ἡ ποιότης. λέγω δὲ
ποιότητος παραλλαγαῖς καὶ διαφοραῖς. ἔχει δὲ ζήτησιν καὶ ἀνάπαλιν
αὐτῶν. αἱ μὲν οὕτως· αἱ δὲ μὴ τῶν αὐτῶν. πῶς ἐν ἄλλοις τῶν αὐτῶν. καὶ αἱ μὲν τῷ
γεγονέναι, αἱ δὲ τῷ ποιεῖν, ὁμωνύμως ἀνάγονται. τί δὲ ἡ περὶ ἕκαστον μορφή. ἡ
μὲν γὰρ καθ' ὃ εἶδος ἕκαστον, οὐ ποιόν. ἡ δὲ καθ' ὃ καλὸν μᾶλλον [illegible]
εἶδος. ἢ αἰσχρὸν λόγον ἂν ἔχοι. τὸ δὲ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον, καὶ τὸ ἀραιὸν καὶ τὸ πυκνόν,
οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοιτο ποιά. οὐ γὰρ ἐν ταῖς διαστάσεσι ταῖς ἀπ' ἀλλήλων ἐστὶ
τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνόν. καὶ τραχύτης. καὶ οὐ πανταχοῦ διὰ ἀνωμαλίας
θέσεως, καὶ ὁμαλότητος. εἰ δὲ καὶ ἐκ τούτων, οὐδὲν κωλύει καὶ ὡς ποιὰ εἶναι.
τὸ δὲ κοῦφον καὶ βαρὺ γνωσθέν, δηλώσει ὅπου δεῖ αὐτὰ τεθῆναι. ἢ καὶ
καὶ ὁμωνύμως περὶ τὸ κοῦφον. εἰ μὴ τῷ σταθμῷ λέγοιτο τοῦ πλέονος καὶ ἐλάτ-
τονος. ἐκεῖ καὶ τὸ ἰσχνὸν καὶ λεπτόν, ὃ ἐν ἄλλῳ εἴδει πρὸ τούτου τέτακται. ἀλλ'
εἰ μὴ οὕτω τις ἀξιώσειε τὸ ποιὸν διαιρεῖν, τίνι ἂν διέλοι. ἐπισκεπτέ-
ον οὖν. ἀλλὰ τὰς μὲν σώματος λέγοντας, τὰς δὲ ψυχῆς. τοῦ δὲ σώματος
κατ' εἴδη καὶ τὰς αἰσθήσεις. τὰς μὲν ὄψει λέγοντας. τὰς δὲ ἀκοῇ ἢ γεύσει.
ἄλλας ὀσφρήσει ἢ ἁφῇ. τὰς δὲ τῆς ψυχῆς, πῶς. ἐπιθυμητικοῦ. θυμο-
ειδοῦς. λογιστικοῦ. ἢ ταῖς διαφοραῖς τῶν ἐνεργειῶν, αἳ γίνονται κατ' αὐτάς.
ὅτι γενητικαὶ αὗται τούτων. ἢ τῷ ὠφελίμων καὶ βλαβερῶν. καὶ πάλιν διαι-
ρετέον τὰς ὠφελείας καὶ τὰς βλάβας. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σωματικῶν,
τῶν ποιῶν διαφορᾷ. ἢ τῷ ὠφελίμῳ καὶ βλαβερῷ. εἰ καὶ μὴ γὰρ διαφορὰ
ποιότητος. ἡ γὰρ δὴ καὶ ἡ ὠφέλεια καὶ τὸ βλάβος, ἀπὸ τῆς ποιότητος καὶ ποι.

ὠφέλεια καὶ
βλάβη
ἀπὸ τῆς ποιότητος.

ἢ ζητητέον πρότερον ἄλλον· ἐπισκεπτέον δέ, περὶ καὶ ὁ ποιὸς ὁ κατὰ αὐτὴν ποιότητα
ἐν τῇ αὐτῇ εἶναι· οὐ γάρ ἐστιν γένος, ἀμφοῖν· καὶ ὁ πυκτικὸς ἐν ποιότητι, περὶ
οὗ καὶ ὁ ποιητικός· καὶ αὐτό, καὶ τὸ ποιητικόν· ὥστε οὐδὲν δεῖ, εἰ τὸ πρός τι, τὸ ποι-
ητικόν· οὐ μὴν τὸ παθητικόν, εἰ ὁ παθητικὸς ποιός· καὶ ἴσως βέλτιον ἐνταῦθα
ὁ ποιητικός, ὁ κατὰ δύναμιν λέγεται· ἡ δὲ δύναμις, ποιότης· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐνεργεῖν
ἡ δύναμις, ἤτις δύναμις, ἡ οὕτω πρός τι· οὐ δὲ ποιόν ἐστι· οὐδὲ γάρ ἐστι
τὸ μᾶζον, τὸ ποιητικόν· τὸ γὰρ μᾶζον τὴν ὑπόστασιν, καθὸ μᾶζον, πρὸς τὸ
ἔλαττον· τὸ δὲ ποιητικόν, τῷ ποιὸν δύναμιν ἔχειν. ἀλλ' ἴσως καὶ μὲν τὸ τοιόν-
δε, ποιόν· ἡ δὲ δύναται εἰς ἄλλο, ποιητικὸν λεγόμενον, πρός τι· διὰ τί οὖν
οὐ καὶ ὁ πυκτικὸς πρός τι· καὶ ἡ πυκτικὴ αὐτή· πρὸς ἄλλον γὰρ ὅλως ἐστὶ πυ-
κτική· καὶ γὰρ οὐδὲν αὐτῆς θεώρημα ὃ μὴ πρὸς ἄλλο· καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὲ
τεχνῶν ἢ τῶν πλείστων, ἐπισκεπτέον· καὶ λεκτέον ἴσως· ἢ μὲν διατι-
θέασι τὴν ψυχήν, ποιότητες· ἡ δὲ ποιοῦσι, ποιητικαί· καὶ κατὰ τοῦτο, πρὸς ἄλ-
λον· καὶ πρός τι· ἐπεὶ καὶ ἄλλον τρόπον πρός τι, καθὸ ἕξεις λέγονται. περὶ
οὖν ἀλλ' ἥτις ὑπόστασις κατὰ τὸ ποιητικόν, τοῦ ποιητικοῦ οὐ καθ' ἄλλο τινὸς
ὄντος; ἢ καθό ἐστι ποιόν· ταχὺ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐμψύχων, καὶ ἔτι
μᾶλλον ἐπὶ τῶν προαίρεσιν ἐχόντων, τῷ νεύειν ἀεὶ πρὸς τὸ ποιόν· ὑπό-
στασιν ἔχειν καὶ τὸ ποιητικόν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀψύχων δυνάμεων, ἃς ποιότητας
εἴπομεν, τί τὸ ποιητικόν· ἢ ὅταν συντύχῃ αὐτῷ ἄλλο, ἀπολαύσει καὶ
μεταβάλλει παρ' ἐκείνου οὗ ἔχει· ἢ δὲ τὸ αὐτό, καὶ ποιεῖ εἰς ἄλλο καὶ πάσχει,
περὶ ἔτι τὸ ποιητικόν· ἐπεὶ καὶ τὸ μᾶζον περιτυχὸν ὂν καθ' αὑτό, καὶ μᾶζον καὶ
ἔλαττον, ἐν τῇ συντυχίᾳ τῇ πρὸς ἄλλο. ἀλλ' ἐρεῖ τις, τὸ μᾶζον καὶ τὸ ἔλαττον,
κατὰ μετάληψιν μεγέθους καὶ μικρότητος· ἢ καὶ τοῦτο κατὰ μετάληψιν ποιητικοῦ καὶ
παθητικοῦ· ζητητέον δὲ καὶ ἐνταῦθα, καὶ αἱ αὐτῇ δὲ ποιότητες καὶ αἰσθηταί,
ὑφ' ἕν· τοῦτο δὲ πρὸς τὸν τιθέμενον κοινά, ἢ καὶ μὴ ἀφ' ἧς [illegible]· ἀλλὰ
νοῶ λέγων, ἃ ἐξ ἴνδαλμά λέγοιτο, ἢ κοινόν τι ἐπὶ κινήσεως καὶ τῆς ἕξεως.
[illegible], συγχωρεῖται. ἢ ὁμώνυμος πρὸς τὴν ἐνταῦθα· οὐκ ἤρεσε μὴ
δηλονότι ἐν τούτοις· εἰ δὲ συνώνυμος, ὥστε τὸ ποιὸν κοινὸν ἐνταῦθα κἀκεῖ
[illegible] μόλις [illegible] λέγοιτο πάντως [illegible]· καὶ [illegible]. ἀλλὰ τοῦτο, κοι-
νὸν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας. ἢ ἡ δὲ πλείον ὡς [illegible]· ἢ ὑφ' ἓν ἀμφ.

ποιητικὸν τῶν ἐμψύχων χωριστὸν λέγεται. ποιητικὸν ἀπὸ τοῦ ποιοῦ λέγεται

καθόλου [illegible] ἐστι ποιότητος. ut Aristo[teles] [illegible] in praedicamento [illegible]

περὶ δὲ τοῦ πότε, ὧδε ἐπισκεπτέον. εἰ τὸ χθὲς καὶ αὔριον· καὶ περυσὶν· καὶ
τὰ τοιαῦτα, μέρη χρόνου, διὰ τί οὐ καὶ ταῦτα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται καὶ ταῦτα, ἐν ᾧπερ καὶ
ὁ χρόνος. ἀλλὰ καὶ τὸ ἦν· καὶ τὸ ἔστι· καὶ τὸ ἔσται, εἴδη ὄντα χρόνου. ἐν ᾧπερ
ὁ χρόνος τετάχθαι. λέγεται δὲ τοῦτο ποσὸν, ὁ χρόνος. ὥστε τί δεῖ
κατηγορίας ἄλλης. εἰ δὲ λέγοιεν ὡς οὐ μόνον χρόνος τὸ ἦν, καὶ ἔσται, καὶ τὸ
χθὲς καὶ περυσὶν ὑπὸ τὸ ἦν, ὑποβεβλῆσθαι γὰρ δεῖ ταῦτα τῷ ἦν. ἀλλ' οὐ
μόνον χρόνος, ἀλλὰ πότε χρόνος, πρῶτον μὲν ἔσται, εἰ τὸ πότε χρόνος,
χρόνος. εἶτα εἰ χρόνος παρεληλυθὼς τὸ χθὲς, σύνθετόν τι ἔσται. εἰ ἕτε
ρον μὲν τὸ παρεληλυθὸς, καὶ ἕτερον ὁ χρόνος. δύο οὖν κατηγορίαι καὶ οὐχ ἁπλοῦν.
Εἰ δὲ τὸ ἐν χρόνῳ φήσουσι τὸ πότε εἶναι, ἀλλ' οὐ χρόνον. τοῦτο δὲ ἐν χρόνῳ,
εἰ μὲν τὸ πρᾶγμα λέγουσιν οἷον Σωκράτης ὅτι περυσὶν ἦν, ὁ μὲν Σωκράτης,
ἔξωθεν ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἓν λέγουσιν. ἀλλὰ Σωκράτης ἢ ἡ πρᾶξις, ἐν τούτῳ
τῷ χρόνῳ τί ἂν εἴη. ἢ ἐν μέρει τοῦ χρόνου. εἰ δ' ὅτι μέρος χρόνου λέγουσι, καὶ
καθότι μέρος, ἀξιοῦσι μὴ χρόνον ἁπλῶς τι λέγειν, ἀλλὰ μέρος χρόνου πα
ρεληλυθὸς, πλείω ποιοῦσι. καὶ τὸ μέρος, ᾗ μέρος πρός τι ὂν προσλαμβά
νουσι. καὶ τὸ παρεληλυθὸς ἐγκείμενον τι αὐτοῖς ἔσται, ἢ τὸ αὐτὸ τῷ ἦν, ὃ
ἦν εἶδος χρόνου. ἀλλ' εἰ τῷ ἀόριστον μὲν εἶναι τὸ ἦν, τοῦτο δὲ ὡρισμένον. ἀλλὰ τὸ
δὲ χθὲς, ἔσται ἦν ὡρισμένον. ὥστε ἔσται ὡρισμένος χρόνος τὸ χθές.
τοῦτο δὲ, ποσός τις χρόνος. ὥστε εἰ ὁ χρόνος ποσὸν, ποσὸν ὡρισμένον ἕ
καστον τούτων ἔσται. εἰ δὲ ὅταν λέγωσι χθὲς, τοῦτο λέγομεν ὡς ἐν
χρόνῳ παρεληλυθότι ὡρισμένῳ γέγονε τόδε, ἔτι πλείω καὶ μᾶλλον λέ
γουσιν. ἔπειτα εἰ δεῖ ἐπεισάγειν ἄλλας κατηγορίας τῷ ἕτερον ἐν ἑτέρῳ
ποιεῖν, ὡς ἐνταῦθα τὸ ἐν χρόνῳ, ἄλλας πολλὰς ἀνευρήσομεν, ἀπὸ
τοῦ ποιεῖν ἄλλο ἐν ἄλλῳ. λεχθήσεται δὲ σαφέστερον ἐν τοῖς ἑξῆς τοῖς
περὶ τοῦ ποσοῦ. τὸ δὲ ποῦ, ἐν Λυκείῳ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ. ἡ μὲν οὖν Ἀκα
δημία καὶ τὸ Λύκειον, πάντως τόποι. καὶ μέρη τόπου. ὥσπερ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω
καὶ τὸ ὧδε, εἴδη ἢ μέρη. διαφέρει δὲ ὅτι ἀφωρισμένως μᾶλλον. εἰ οὖν
τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ μέσον τόποι, οἷον Δελφοὶ τὸ μέσον. καὶ τὸ παρὰ τὸ
μέσον οἷον Ἀθῆναι, καὶ Λύκειον δὴ καὶ τὰ ἄλλα, τί δεῖ ἐπὶ παρὰ τὸν τόπον
ζητεῖν ἡμᾶς καὶ ταῦτα λέγοντας, τόπον ἀφ' ἑκάστου τούτων σημαίνειν.

περὶ τοῦ πότε:

QVANDO est temporis determinatio respectu eius quod est in tempore, et non simpliciter.

περὶ τοῦ ποῦ:

Τὸ ποῦ non significat simpliciter locum, sed in loco esse. Uti Quando, significat, in tempore esse.

Ἔτι δὲ ἄλλο ἐν ἄλλῳ λέγομεν, οὐχ ἓν λέγομεν, οὐδὲ ἁπλοῦν λέγομεν. ὕπαρξιν
τοῦτον ἐνταῦθα λέγομεν, σχέσιν τινὰ γενομένην τούτου ἐν τῷδε. καὶ τοῦ δεξαμένου
πρὸς ὃ ἐδέξατο. διὰ τί οὖν οὐ πρός τι, εἰ καὶ τῆς ἑκατέρου πρὸς ἑκάτερον
σχέσεως ἀποτελουμένης τι. ἢ ἴσως ἀφαιρετέον τὸ ὧδε τοῦ ἀθήνησιν. ὅμως δὲ τὸ ὧδε τὸ
σημαντικόν, τὸ ποσὸν φήσουσι σημαίνειν· ὥστε καὶ τὸ ἀθήνησιν. ὥστε τοῦτο τὸ
τὸ ἀθήνησιν. εἰ δὲ καὶ τὸ ἀθήνησι, τουτέστι τὸ ἐν ἀθήναις εἶναι, πρὸς τῷ τόπῳ
καὶ τὸ εἶναι προσκατηγορεῖται. οὐδὲ δεῖ· ὥσπερ οὐδὲ τὸ ποιότης ἐστίν, ἀλλὰ
τὸ ποιότης μόνον. πρὸς δὲ τούτοις, ἄλλο τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο. καὶ τὸ ἐν τόπῳ ἄλ-
λως παρὰ χρόνον καὶ τόπον. διὰ τί οὐ καὶ τὸ ἐν ἀγγείῳ, ἄλλην κατηγορίαν ποιήσει.
καὶ τὸ ἐν ὕλῃ ἄλλο. καὶ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ἄλλο. καὶ τὸ ἐν ὅλῳ μέρος. καὶ τὸ ὅλον ἐν
μέρεσι. καὶ γένος ἐν εἴδεσι. καὶ εἶδος ἐν γένει. καὶ οὕτως ἡμῖν πλείους αἱ κατηγο-
ρίαι ἔσονται.   Ἐν δὲ τῷ ποιεῖν λεγομένῳ, τάδε ἄν τις ἐπισκέψαιτο.
λέγεται γὰρ ὥσπερ μετὰ τὴν οὐσίαν, τὰ περὶ τὴν οὐσίαν, ποσότης καὶ ἀριθμός,
τὸ ποσὸν γένος ἕτερον. καὶ ποιότητος οὔσης περὶ αὐτήν, ἄλλο γένος τὸ
ποιόν, οὕτω καὶ ποιήσεως οὔσης, ἄλλο γένος τὸ ποιεῖν. ὥσπερ καὶ ποιότης, ἀφ'
ἧς τὸ ποιόν. ἢ ἐνταῦθα ποίησις. ποιεῖν. ποιῶν, ἢ ποιεῖν καὶ ποίησις, ὡς
ἐν λήψει. συμφαίνει δὲ μᾶλλον τὸ ποιεῖν, καὶ τὸν ποιοῦντα. ἡ δὲ ποίησις,
οὔ. Καὶ τὸ ποιεῖν, ἐν ποιήσει εἶναί τινι· τοῦτο δὲ ἐν ἐνεργείᾳ. ὥστε ἐνέργειαν μᾶλ-
λον εἶναι τὴν κατηγορίαν, ἣ περὶ τὴν οὐσίαν λέγεται θεωρεῖσθαι, ὡς ἐκεῖ ἡ
ποιότης. Καὶ αὐτὴ περὶ τὴν οὐσίαν. ὥσπερ κίνησις, καὶ ἓν γένος ἡ κίνησις
τῶν ὄντων. διὰ τί γὰρ ποιότης μὲν, ἕν τι περὶ τὴν οὐσίαν, καὶ ποσότης ἕν τι,
τὸ πρός τι διὰ τὴν σχέσιν ἄλλου πρὸς ἄλλο, κίνησις δὲ περὶ τὴν οὐσίαν οὖσα,
οὐκ ἔσται τι καὶ κίνησις ἓν γένος. εἰ δέ τις λέγοι τὴν κίνησιν ἀτελῆ ἐνέργειαν
εἶναι, οὐδὲν κωλύει τὴν μὲν ἐνέργειαν προτάττειν. εἶδος δὲ τὴν κίνησιν
ὡς ἀτελῆ ὑποβάλλειν, κατηγοροῦντα μὲν αὐτῆς τὴν ἐνέργειαν, προσ-
τιθέντα δὲ τὸ ἀτελές. τὸ γὰρ ἀτελὲς λέγεται περὶ αὐτῆς, οὐχ ὅτι οὐδὲ ἐνέργεια.
ἀλλὰ ἐνέργεια μὲν πάντως. ἔχει δὲ καὶ τὸ πάλιν καὶ τὸ πάλιν, οὐχ ἵνα ἀφίκηται
εἰς ἐνέργειαν, ἔστι γὰρ ἤδη. ἀλλ' ἵνα ἐργάσηταί τι, ὃ ἕτερόν ἐστι μετ' αὐτήν.
Καὶ οὐκ αὐτὴ τελειοῦται τότε, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὗ στοχάζεται. οἷον βάδισις,
ἐξ ἀρχῆς βάδισις ἦν. εἰ δ' ἔδει στάδιον διανύσαι, οὔπω δὲ ἦν διανύσαι,

Distinguuntur illa logicè & vulgari sermone [illegible] sita ò plotino

περὶ τοῦ ποιεῖν:

praedicamentum energia.

κίνησις est qualitas quae mensuratur tempore.   ζη

+

ἔτι δ' ἐπεὶ τὸ μὲν οὐ τῆς βραδυτῆτος οὐδὲ τῆς κινήσεως ἦν, ἀλλὰ τῆς ποσότητος βραδυτῆτος· βραδεῖα
δὲ ἦν καὶ ὁ ποσοῦ, καὶ κίνησις ἤδη. ὅσον οὖν κινούμενος, καὶ ἡ σημαίνεται· καὶ ὅτι τέμνεται,
ἢ σημαίνεται. καὶ ὥσπερ ἡ γινομένη ἐνέργεια, οὐδὲ τοῦ χρόνου, οὕτως οὐδὲ κίνησις· ἀλλ' ἢ ἔστι [νόησις τοῦ.]
τοῦτο κίνησις. καὶ εἰ οὐκ ἀχρόνῳ ἡ ἐνέργεια, καὶ ἡ κίνησις, ἢ ὅλως κίνησις. εἰ δ' ὅτι ὁ συνε-
χὴς προσλαβοῦσα, πάντως ἐν χρόνῳ, καὶ ἡ ὅρασις μὲν διαφέρουσα τὸ ὁρᾶν, ἐν συ-
νεχείᾳ ἀνάγκη καὶ ἐν χρόνῳ. μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἀναλογία ἣ λέγουσα ἀθροίζονται
εἶναι λαμβάνειν, ἥ τινος οὖν κινήσεως· καὶ μὴ εἶναι μήτε τοῦ χρόνου ἀρχὴν ἐν ᾧ καὶ
ἀφ' οὗ ἤρξατο, μήτε αὐτῆς ἀρχὴν τῆς κινήσεως, ἀλλ' εἶναι αὐτὴν διαιρεῖν ἐπ' ἄπειρον.
ὥστε ἐξ ἀπείρου συμβαίνοι ἂν τοῦ χρόνου κινεῖσθαι τὴν ἄρτι ἀρξαμένην, καὶ αὐτὴν
ἄπειρον εἶναι τὸ ἀρξάμενον εἶναι. τοῦτο γὰρ συμβαίνει, εἰ αὐτὸ χωρίζειν ἐνέργειαν κιν-
ήσεως· καὶ τὴν μὲν ἐν ἀχρόνῳ φάσκειν γίνεσθαι, τὴν δὲ χρόνου δεῖσθαι λέγειν. μὴ τὴν τό-
σην μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀναγκάζεσθαι ποσὴν λέγειν. καὶ τοιόνδε λέγον-
τας καὶ αὐτούς, κατὰ συμβαίνοντος τοῦ ἐναντίου σφόδρα, ἀνάγκη [illegible], ἢ ὁπο-
σουοῦν χρόνου. ὡς ὅσον οὖν ἐνέργεια ἐν ἀχρόνῳ, οὕτως οὐδὲ ἡ ὅλη κίνησις ἦν ἔχεσθαι
ἐν ἀχρόνῳ. ὁ δὲ χρόνος τῷ ποσῷ δεῖται [illegible]· εἰ δὲ καὶ μεταβολαὶ ἐν χρόνῳ
ὁμολογοῦνται γίνεσθαι, ἐν τῷ λέγεσθαι ὥσπερ οὖν καὶ ἀθρόας γινομένης μεταβολῆς. [Nulla enim fit mutatio]
ἢ οὖν μεταβολή, διότι οὐχὶ καὶ κίνησις· ἀλλὰ πᾶσα δὲ μεταβολή, οὐ καθ' αὑτὰ μετα- [[illegible]]
βεβλημένα. οὐ γὰρ τῆς ἐν τῷ μεταβεβλημένῳ αὐτοῦ δεῖ. εἰ δέ τις λέγοι μήτε τὴν
ἐνέργειαν μήτε τὴν κίνησιν γένος εἶναι καθ' αὑτάς, ἀλλ' ὡς τὸ πρός τι ἀνάγειν· ὧν
τὴν μὲν ἐνέργειαν, δύναμιν εἶναι ἐνεργητικοῦ, τὴν δὲ τοῦ δυνάμει κινητικοῦ, ἢ κιν-
ητοῦ λεκτέον. ὥστε ἄμφω πρός τι, αὐτὴ ἡ σχέσις [illegible], ἀλλ' οὐ τῷ πρός τι
μόνον λέγεσθαι. ὅταν δὲ ᾖ τις ὑπόστασις, καθ' ἑτέρου, καὶ πρὸς ἕτερον,
τὴν γε τοῦ πρός τι ἀλλὰ κατὰ φύσιν. αὐτὴ τοίνυν ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ κίνησις, καὶ
ἕξις δι' ἑτέρου οὖσα, οὐκ ἀφῄρηται. εἰ δὲ πρὸς τοῦ πρός τι ἦν καὶ ἐκεῖνο εἶναι καθ'
αὑτάς· ἢ οὕτω, πάντως γε καὶ πρός τι. πάντως γὰρ ἔχει ὁ ἕξει σχέσιν, πρὸς
ὁτιοῦν. ὡς καὶ ἔτι τῆς ψυχῆς, αὐτή τε ἡ ποίησις καὶ τὸ ποιεῖν, αἰτίας τὸ πρός [Si [illegible] relationis [illegible]]
τι οὐκ ἀναχωροῦνται; ἡ γὰρ κίνησις, ἡ ἐνέργεια ὡσαύτως ἔσται. εἰ δὲ τὴν μὲν ποί- [[illegible] πρός τι]
ησιν εἶναι τὸ πρός τι ἀνάγκη, τὸ δὲ ποιεῖν ἐν γένος θήσονται, διότι καὶ [omnia [illegible] in [illegible],]
τὴν μὲν κίνησιν εἶναι τὸ πρός τι, τὸ δὲ κινεῖσθαι ἐν τῷ γένος θήσονται. καὶ σημαί- [[illegible]za.]
νονται ὅτι κινεῖσθαι ὡς ἐν πάσχειν, ἐν εἴδει τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν. ἀλλ' ἕως νῦν

[ποιεῖν, [illegible] / πάσχειν, in g } κινεῖσθαι / [illegible]]

μὲν

τὸ μὲν ποιεῖν λέγουσι· τὸ δὲ πάσχειν. ἐπίσημον δὲ ἕτερον δὲ ἢ ἐν τῷ ποιεῖν, τὰς μὲν ἐνεργεί-
ας φήσουσι, τὰς δὲ κινήσεις· τὰς μὲν ἐνεργείας λέγοντες εἶναι τὰς ἀθρόας· τὰς δὲ κινή-
σεις, οἷον τὸ τέμνειν, ἐν χρόνῳ γὰρ τὸ τέμνειν. ἢ τὰς παρὰ κινήσεις, ἢ μετὰ κινήσεως.
καὶ ἡ παρὰ, πρὸς τὸ πάσχοντας ποιήσεις, ἢ τινὰς καὶ αὐτοτελεῖς. οἷον τὸ βαδί-
ζειν καὶ τὸ λέγειν. καὶ ἡ τὰς πρὸς τὸ πάσχειν παρακινήσεις, τὰς δὲ [illegible] ἐν
ἢ ἐν ἑκατέροις ἑκάτερον. τὸ γοῦν βαδίζειν, ἀπολελυμένον ὄν. κίνησιν ἀπο-
τελεῖν δὲ νοεῖν οὐκ ἔχον τὸ πάσχον, καὶ αὐτὸ ἐνέργειαν οἴομαι. ἢ οὐδὲ ποιεῖν φατέον, τὸ νοεῖν
καὶ τὸ βαδίζειν. ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ποιεῖν ταῦτα, πολλαχῶς λεκτέον. τάχα δὲ τὸ νοεῖν. περὶ
τὸ νοητόν, ὡς περὶ τὴν νόησιν· καὶ γὰρ τὴν αἴσθησιν, πρὸς τὸ αἰσθητόν. ἀλλὰ καὶ περὶ
τὴν αἴσθησιν πρὸς τὸ αἰσθητόν, εἰ ἀπ' αὐτὸ τὸ αἰσθάνεσθαι, οὐ καί τι πρὸς τὸ αἰ-
σθητόν. καὶ ἡ αἴσθησις δὲ ἡ πρὸς ἕτερον, σχέσιν μὲν ἔχει πρὸς ἐκεῖνο, ἔχει δὲ τι
πρὸς τὴν σχέσιν. τὸ ἢ ἐνέργειαν ἢ πάθος εἶναι. εἰ οὖν τὸ πάθος, παρὰ τὸ τινὸς εἶναι
καὶ ὑπό τινος, ἔστι τι ἕτερον καὶ ἡ ἐνέργεια. ἡ δὲ ἡ βάδισις ἔχουσα καὶ αὐτὴ τὸ τι-
νὸς εἶναι, καὶ ποδῶν εἶναι, καὶ ὑπό τινος, ἔχει τὸ κίνησις εἶναι. ἔχοι ἂν οὖν καὶ νό-
ησις παρὰ τὸ πρός τι, τὸ ἢ κίνησις εἶναι ἢ ἐνέργεια. ἐπίσημον πλέον δὲ καὶ τινες ἐνερ-
γείας δὲ ἐξουσίαν αὐτὰς εἶναι, μὴ προσλαβούσας χρόνον, ὥστε εἰς ταὐτὸν ταῖς κινή-
σεσιν [illegible] οἷον τὸ ζῆν καὶ ἡ ζωή. ἐν χρόνῳ γὰρ τελείῳ, τὸ ζῆν ἑκάστου. καὶ ἡ εὐδαιμο-
νία ἐνέργεια οὖσα [illegible] ἀξιοῦσι καὶ τὴν κίνησιν εἶναι. ὥστε κινήσεις ἀμφω-
λεκτέον. καὶ ἔν τι τὴν κίνησιν. καὶ γένος ἓν θεωροῦντας παρὰ τὸ ποσὸν τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ
καὶ τὸ ποιόν. καὶ κίνησιν οὖσαν περὶ αὐτήν. καὶ ἡ βουλή. τὰς μὲν σωματικάς. τὰς δὲ, ψυ-
χικάς. ἢ τὰς μὲν παρ' αὐτῶν. τὰς δὲ ὑπ' ἄλλων εἰς αὐτάς. ἢ τὰς μὲν ἐξ αὐτῶν, τὰς δὲ
ἐξ ἄλλων. καὶ τὰς μὲν ἐξ αὐτῶν, ποιήσεις, εἴτε εἰς ἄλλα εἴτε ἀπολελυμένας. τὰς
δὲ ἐξ ἄλλων, πείσεις. καίτοι καὶ αἱ εἰς ἄλλα κινήσεις, αἱ αὐταὶ ταῖς ἐξ ἄλλων. ἡ γὰρ
τμῆσις. ἥ τε παρὰ τοῦ τέμνοντος, ἥ τε ἐν τῷ τεμνομένῳ, μία. ἀλλὰ τὸ τέμνειν
ἕτερον, καὶ τὸ τέμνεσθαι. τάχα δὲ οὐδὲ μία ἡ τμῆσις, ἡ ἀπὸ τοῦ τέμνοντος, καὶ
ἡ ἐν τῷ τεμνομένῳ. ἀλλ' ἔστι τὸ τέμνειν τὸ ἐκ τῆς τοιᾶσδε ἐνεργείας καὶ κινήσεως,
ἐν τῷ τεμνομένῳ διάδοχον κίνησιν εἶναι. ἢ ἴσως οὐ κατὰ τὸ τέμνεσθαι
τὸ διάφορον, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐπιγιγνόμενον κίνημα. οἷον τὸ ἀλγεῖν. καὶ γὰρ
τὸ πάσχειν, ἐν τούτῳ. τί οὖν εἰ μή τι ἀλγοίη; τί ἄλλο, ἢ ἡ ἐνέργεια τοῦ ποιοῦντος,
ἐν τῷ δὲ οὕτως. οὕτω γάρ, καὶ τὸ οὕτω λεγόμενον ποιεῖν. καὶ δεῖ τὸ διττὸν οὕτως εἶναι, τὸ μὲν

διαίρεσις φυσικῆς κινή-
σεων

τὸ μὲν μὴ ἐν ἄλλῳ, τὸ δὲ ἐν ἄλλῳ εἶναι λέγομεν. καίτοι οὐ κατὰ τὸ μὲν ποιεῖν, τὸ δὲ πάσχειν·
ἀλλὰ τὸ ποιεῖν ἐν ἄλλῳ, τὴν ποίησιν λέγομεν εἶναι, τὸ μὲν ποιεῖν, τὸ δὲ πάσχειν.
οἱ ὅροι τὸ γεγράφαι. καὶ τοίνυν ἐν ἄλλῳ, οὐκ ἔστι ζητεῖν τὸ πάσχειν, ὅτι μὴ ἄλλο τι ἐν τῷ
γεγραμμένῳ ποιεῖ παρὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ γράφοντος, οἷον τὸ ἀλγεῖν. εἰ δέ τις λέγοι
γεγράφθαι, οὐ τὸ πάσχειν λέγει. καὶ ἐπὶ τοῦ βαδίζειν. καὶ τοίνυν ὅσης τῆς ὑφῆς, τοῦ
… ποιεῖται τὸ … · ἀλλ' ὅταν ἐπὶ σώματος ζώου βαίνῃ, τὸ πάσχειν
ἔστιν ὅσον, ὃ ὑπὸ … ἄλγημα συλλογίζομαι οὐ τὸ βαδίζειν. ἢ …
καὶ … ἕτερον. οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων. καλοῦμεν τὸ ποιεῖν, ὡς λέγεται, μετὰ τοῦ λε-
γομένου πάσχειν τοῦ ἀντιθέτου. ὃ δὲ πάσχειν λέγεται, τὸ γινόμενον ὕστερον, τὸ
ἀντίθετον. οἷον τῷ καίειν, τὸ καίεσθαι. … τὸ καίειν καὶ καίεσθαι, ἑνὸς ὄντος,
τὸ … τὸ γιγνόμενον ἢ ἄλγημα, ἤ τι ἄλλο, οἷον μαραίνεσθαι. τί οὖν εἴ τις αὐτὸ
τοῦτο ἐργάζοιτο, ὥστε λυπεῖν. οὐχ ὁ μὲν ποιεῖ, ὁ δὲ πάσχει, καὶ ἐνταῦθα ἐνέργεια
… ὁ μὲν ποιεῖ, ὁ δὲ πάσχει, ἡ αὐτὴ ἐνέργεια. οὐκ ἔτι τὸ τῆς βουλήσεως τοῦ λυπεῖν.
ἀλλὰ ποιεῖ τι ἕτερον, δι' οὗ λυπεῖ. ὃ ἐν τῷ λυπουμένῳ γινόμενον, ἓν ὂν καὶ ταὐτὸν,
… ἄλλο τὸ λυπεῖσθαι. τί οὖν αὐτὸ τὸ ἐν … πρὶν καὶ λύπην ποιῆσαι.
ἢ ὅλως λυπηνοῦ … οὐ πάθος ἐστὶ τοῦ …, οἷον τὸ ἀκούειν. ἢ οὐ πάθος τὸ
ἀκούειν ὅλως τὸ αἰσθάνεσθαι. ἀλλὰ τὸ λυπεῖσθαι … εἰς γένεσιν οὐ πάθος. ὃ
μὴ ἀντίθετον ἔστι ποιῆσαι. ἀλλ' … ἀντίθετον, ὅμως δὲ ἕτερον … τοῦ ποιεῖν,
οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ … τῇ ποιήσει. ἢ ἡ κίνησις ἄμφω, ἐν τῷ αὐτῷ. οἷον ἀλλοιώσεις
κινήσεις, καὶ τὸ ποιόν. ἆρ' οὖν ὅταν μὲν ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος ἡ ἀλλοίωσις, ποίη-
σις καὶ τὸ ποιεῖν, ἀπαθοῦς αὐτοῦ ὄντος, ἢ ἂν μὲν ἀπαθὴς ᾖ, ἐν τῷ ποιεῖν …
… ἐν τῷ εἰς ἄλλον, οἷον τύπτων καὶ πάσχει, οὐκ ἔτι ποιεῖ. ἢ οὐ δὴ κοινωνεῖ
ποιοῦντα καὶ πάσχειν. τί οὖν κατὰ τὸ τὸ πάσχειν οἷον τὸ τρίβειν, διὰ τί
ποιεῖν μᾶλλον ἢ πάσχειν. ἢ ὅτι ἀντιτρίβεται, καὶ πάσχει. ἆρ' οὖν ὅτι αὐτὴ
κινεῖται, καὶ δύο κινήσεις φήσομεν περὶ αὐτόν; καὶ πῶς δύο. ἀλλὰ μία. καὶ πῶς
ἡ αὐτὴ καὶ ποίησις καὶ πάθησις. καὶ οὕτω μὲν ποίησις ἀπὸ τοῦ ἄλλου. εἰς ἄλλον δὲ πά-
θησις, ἡ αὐτὴ οὖσα. ἀλλὰ ἄλλην φήσομεν. καὶ πῶς ἄλλο τι διατίθησι τὸν πάσχοντα
ἀλλοιοῦσα. καὶ ὁ ποιῶν, ἀπαθὴς ἐκείνου. πῶς γὰρ ἂν πάθοι, ὃ ποιεῖ ἐν
ἄλλῳ. ἆρ' οὖν τὸ ἐν ἄλλῳ τὴν κίνησιν εἶναι, ποιεῖ τὸ πάσχειν, ὃ ἦν οὐ πάσχειν
κατὰ τὸ ποιοῦντος. ἀλλὰ τὸ μὲν λαμπάς, ὁ λόγος ὅτου κίνον. ὁ δὲ …,

ὁ γινόμενος λευκός, πάσχειν φήσομεν ὄντα τοιοῦτον· ὁ δὲ καὶ ὕστερον λαμβα-
νόμενος γινόμενος, καὶ τὸ μὲν αὔξει. τὸ δὲ αὔξοιτο, τὸ αὐξόμενον πάσχειν. ἢ μᾶλλον
ἐν τῷ ποιῷ τὴν πάθησιν· ἀλλὰ τὸ μὲν καλόν, ποιεῖ. τὸ δὲ καλλύνοιτο, τὸ καλλυνό-
μενον πάσχειν. ἢ οὖν τὸ καλλυνόμενον χεῖρον γίγνοιτο, ἢ καὶ ἀφανίζοιτο οἷον ὁ κασσίτε-
ρος. τὸ δὲ βέλτιον γίνοιτο ὁ χαλκός, πάσχειν τὸν χαλκὸν φήσομεν. τοὺς δὲ ποιη-
τοὺς δὲ μανθάνοντας, πῶς πάσχειν. τῆς τοῦ ποιοῦντος ἐνεργείας ἀεὶ τὸν ἰδιώτην
ἢ πάθησις πῶς αὐτῇ ἐμπαθοῦσι· ἀλλ' αὐτὴ μὲν οὐ πάθησις. ὁ δὲ ἔχων,
πάσχων ἔσται. τοῦ πάσχειν, τίνος λαμβανομένου. οὐ δὴ γάρ τῳ μὴ ἐνερ-
γηκέναι αὐτόν. οὐ γὰρ τὸ μανθάνειν ὡς τὸ πεπληγῆναι, ἐν ἀντιλήψει ὄντι καὶ
γνωρίσει, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὁρᾶν. τίνι οὖν γνωριοῦμεν τὸ πάσχειν. οὐ γὰρ δὴ
τῇ ἐνεργείᾳ τῇ παρ' ἄλλου· ἣ ὅλην ἐνέργειαν παραδεξάμενος, αὐτὸς ἐποίη-
σεν τὸ παραδεξάμενος. ἀλλ' ἐν ᾧ ὅπου μὴ ἐνέργεια, πάθησις δὲ μόνον. τί οὖν ἂν καλλί-
ων γίγνοιτο, ἡ δὲ ἐνέργεια τὸ χεῖρον ἔχοι. ἢ ἂν κατὰ κακίαν ἐνεργοίη τις, καὶ ἄρχοι εἰς
ἄλλον ἀκολάστως. ἢ οὐδὲν κωλύει ἐνεργεῖν ἀναφαύλως, καὶ πάσχειν καί.
τίνι οὖν διοριοῦμεν. ἆρα τῷ τὸ μὲν εἰς ἄλλον παρ' αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐμφύτευ ρουν
ἄλλῳ τὸ πάσχειν, τί οὖν ἐξ αὐτοῦ μέν, μὴ εἰς ἄλλον δέ. οἷον τὸ νοεῖν. τὸ δοξά-
ζειν. τὸ δὲ θερμαίνεσθαι, παρ' ἑαυτοῦ διανοηθέντος, ἢ θυμωθέντος ἐκ δό-
ξης, μηδενὸς ἔξωθεν προσελθόντος. ἢ τὸ μὲν ποιεῖν, εἴτε ἐν αὐτῷ, εἴτε εἰς
ἄλλον τι ὂν κίνημα ἐξ αὐτοῦ. ἢ οὖν ἐπιθυμία τί, καὶ πᾶσα ὄρεξις. εἰ ἡ ὄρεξις
κινεῖται ἀπὸ τοῦ ὀρεκτοῦ. εἰ μή τις μὴ προσποιοῖτο ἀφ' οὗ κεκίνηται, ὅτι δὲ
μετ' ἐκεῖνο ἐγήγερται. τί οὖν διαφέρει τοῦ πεπλῆχθαι, ἢ ὠσθέντας κατενη-
νέχθαι. ἆρ' οὖν διαιρετέον τὰς ὀρέξεις. λέγοντας τὰς μὲν ποιήσεις, ὅσαι νῷ
ἑπόμεναι. τὰς δὲ ἑλκούσας, πάσας. τὸ δὲ πάσχειν, οὐ τῷ παρ' ἑτέρου,
ἢ παρ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἢ γὰρ ἄν τι ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ τῷ ἂν μηδὲν συμβαλλόμενον,
αὐτὸ ὑπομένειν ἀλλοίωσιν τὴν μὴ εἰς οὐσίαν αὐτοῦ, ἥτις ἐξίστησι πρὸς τὸ χεῖρον.
ἢ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν πάσχειν καὶ τὸ πάσχειν ἔχειν. ἀλλ'
εἰ τὸ θερμαίνεσθαι θερμότητα ἐστὶν ἴσχειν, ἣ δὲ τὸ μὲν εἰς τὴν οὐσίαν συντελοῦσα, τὸ δὲ
μή, τὸ αὐτὸ πάσχειν καὶ οὐ πάσχειν ἔσται. καὶ πῶς οὐ τὸ θερμαίνεσθαι δύο εἶναι.
ἢ τὸ θερμαίνεσθαι ὅταν εἰς οὐσίαν συντελῇ, καὶ τότε ἄλλου πάσχοντος, εἰς οὐσίαν
συντελεῖ. οἷον θερμαινομένου τοῦ χαλκοῦ, καὶ πάσχοντος. ἢ οὐσία, ὁ ἀνδριάς,

ὃς οὐ πρῶτος ἐθερμαίνετο· ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός. φαμὲν γὰρ καὶ τὸν χαλκὸν ἀπὸ τοῦ θερμαίνεσθαι, ἢ κατὰ τὸ θερμαίνεσθαι, οὐδὲν κωλύει πάσχειν λέγειν. δεῖ τοίνυν γὰρ ἢ εἶναι τὸ πάσχειν· τὸ μὲν ἐν τῷ χεῖρον γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐν τῷ βέλτιον· ἢ οὐδέτερον. οὐκοῦν τῇ γίνεται τὸ πάσχειν, τῷ ἔχειν ἐν αὑτῷ κίνησιν τὴν ἀλλοίωσιν τὴν κατὰ τὸ ἀλλοιοῦσθαι ὁπωσοῦν· καὶ τὸ ποιεῖν, ἢ ἔχειν ἐν αὑτῷ κίνησιν τὴν ἀπόλυτον παρ' αὑτοῦ, ἢ τὴν τελευτῶσαν εἰς ἄλλο ἀπ' αὐτοῦ, ὁρμωμένην ἀπὸ τοῦ λεγομένου ποιεῖν. καὶ κίνησις μὲν, ἐπ' ἀμφοῖν· ἡ δὲ διαφορὰ ἡ διαιροῦσα τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, τὸ μὲν ποιεῖν καθόσον ποιεῖν, ἀπαθὲς τηροῦσα· τὸ δὲ πάσχειν ἐν τῷ διατίθεσθαι ἑτέρως ἢ πρότερον εἶχε· τῆς τοῦ πάσχοντος οὐσίας, οὐδὲν εἰς οὐσίαν προσλαμβανούσης, ἀλλ' ἄλλου ὄντος τοῦ πάσχοντος, ὅταν τις οὐσία γίνηται. γίνεται τοίνυν τὸ αὐτό, ἐν σχέσει τινί, ποιεῖν· ἐν ἄλλῃ δὲ πάσχειν. ἡ αὐτὴ γὰρ τῇδε μὲν θεωρουμένη, ποιεῖν ἔσται, κίνησις οὖσα ἡ αὐτή· τῇδε δὲ πάσχειν· ὅτι τῇδε οὕτω διατίθεται· ὥστε κινδυνεύειν ἄμφω πρός τι εἶναι, ὅσα τοῦ ποιεῖν πρὸς τὸ πάσχειν· εἰ τῇδε μὲν πρὸς τοῦτο τὸ αὐτό, ποιεῖν· εἰ δὲ πρὸς τόδε, πάσχειν· καὶ θεωρούμενον ἑκάτερον οὐ καθ' αὑτό, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ποιοῦντος καὶ πάσχοντος. οὗτος κινεῖ, καὶ οὗτος κινεῖται· καὶ δύο κατηγορίαι ἑκάτερον. καὶ οὗτος δίδωσι τῷ δὲ κίνησιν, οὗτος δὲ λαμβάνει· ὥστε λῆψις, καὶ δόσις, καὶ πρός τι· ἢ εἰ ἐλήφθη ὥσπερ λέγεται ἂν ἔχειν χρῶμα· διὰ τί οὐ καὶ ἔχει κίνησιν· καὶ ἡ ἀπόλυτος κίνησις οἷον ἡ τοῦ βαδίζειν, ἔχει βάδισιν· καὶ ἔχει διανόησιν. ἐπισκεπτέον δὲ εἰ τὸ προνοεῖν, ποιεῖν. εἰ καὶ τὸ προνοίας τυγχάνειν πάσχειν· εἰς ἄλλο γὰρ καὶ περὶ ἄλλου ἡ πρόνοια. ἢ οὐδὲ τὸ προνοεῖν, ποιεῖν. κἂν ἡ περὶ ἄλλου τὸ νοεῖν, ἢ εἶναι πάσχειν. ἢ οὐδὲ τὸ νοεῖν ποιεῖν. οὐ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ νοούμενον, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ. οὐδὲ ποίησις ὅλως. οὐδὲ δεῖ πάσας ἐνεργείας ποιήσεις λέγειν, οὐδὲ ποιεῖν τι. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ ἡ ποίησις. τί οὖν; εἰ βαδίζων ἴχνη ἀπειργάσατο, οὐ λέγομεν πεποιηκέναι; ἀλλ' ἐκ τοῦ εἶναι αὐτὸν ἄλλο τι. ἢ ποιεῖν κατὰ συμβεβηκός, καὶ τὴν ἐνέργειαν κατὰ συμβεβηκός, ὅτι μὴ πρὸς τοῦτο ἑώρα. ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων ποιεῖν λέγομεν· οἷον τὸ πῦρ, θερμαίνειν· καὶ ἐνήργησε τὸ φάρμακον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἅλις. περὶ δὲ τοῦ ἔχειν, εἰ τὸ ἔχειν πολλαχῶς, διὰ τί οὐ πάντες οἱ τρόποι τοῦ ἔχειν, εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν ἀναχθήσονται· ὥστε καὶ τὸ ποσόν, ὅτι ἔχει μέγεθος· καὶ τὸ ποιόν, ὅτι ἔχει χρῶμα.

ὅτι ἐπὶ τοῦ τὸ πάσχειν·

ὅτι ἐπὶ τοῦ ποιεῖν

προνοεῖν οὐ ποιεῖν.

διότι ποιεῖν

περὶ τοῦ ἔχειν·

καὶ ὁ πατὴρ καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅτι ἔχει πατέρα· καὶ ὅλως κτήματα· εἰ δὲ ὅτι ἐκεῖνα
ἄλλα, ἐν ἐκείνοις· ὅπλα δὲ καὶ ὑποδήματα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, πρῶτον μὲν ζητή-
σειεν ἄν τις, διὰ τί· καὶ διὰ τί ἔχων μὲν αὐτά, μίαν ἄλλην κατηγορίαν ποιεῖ· καί-
ων δέ, ἢ τέμνων, ἢ κατορύττων, ἢ ἀποβαλών, οὐκ ἄλλην, ἢ ἄλλας· εἰ δ' ὅτι περίκειται,
καὶ ἱμάτιον κεῖται ἐπὶ κλίνης, ἄλλη κατηγορία ἔσται· καὶ εἰ κεκαλυμμένος
τις· εἰ δὲ κατὰ τὴν κατοχὴν αὐτήν, καὶ τὴν σχέσιν, δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ
ἔχειν λεγόμενα· καὶ εἰς σχέσιν αὐτά, ὁποία ποτὲ ἡ σχέσις ἀνακτέον· οὐ γὰρ διοίσει
κατὰ τὸ ἐχόμενον· ἀλλὰ μέντοι ποιότητα ἔχειν, οὐ δεῖ λέγειν, ὅτι ἡ ποιότης εἴρηται·
οὐδὲ ποσότητα ἔχειν, ὅτι ποσότης· οὐδὲ μέρη ἔχειν, ὅτι οὐσία εἴρηται· διὰ τί
δὲ ὅπλα ἔχειν, εἰρημένης οὐσίας ἐν ᾗ ταῦτα, ἐπεὶ γὰρ ὑπόδημα καὶ ὅπλα
πῶς δὲ ὅλως ἁπλοῦ καὶ μία κατηγορεῖ ὁ δὲ ὅπλα ἔχει· τοῦτο γὰρ σημαίνει
τὸ ὡπλίσθαι· ἔπειτα, πότερον, ἐπὶ ζῶντος μόνον, ἢ κἂν ἀνδριὰς ᾖ ὅτῳ
ταῦτα· ἄλλως γὰρ ἑκάτερον ἔχειν δοκεῖ, καὶ ἴσως ὁμωνύμως· ἐπεὶ καὶ τὸ ἑστάναι
ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ ταὐτόν· ἔτι καὶ τὸ ἐν ὀλίγοις, πῶς εὔλογον ἔχειν κατηγορίαν
ἄλλην. περὶ τοῦ κεῖσθαι· τὸ δὲ κεῖσθαι ἐν ὀλίγοις καὶ αὐτὸ ὄν· ἀνακεῖσθαι· καθῆσθαι·
καίτοι οὐ κεῖσθαι ἁπλῶς λεγομένων, ἀλλὰ πῶς κεῖται· καὶ κεῖται ἐν σχήματι
τοιῷδε· καὶ τὸ μὲν σχῆμα ἄλλο, τὸ δὲ κεῖσθαι τί ἄλλο σημαίνοντος ἢ ἐν τόπῳ εἶναι,
εἰρημένου τοῦ σχήματος καὶ τοῦ τόπου, τί δεῖ ἐκ δύο κατηγορίαν συνάπ-
τειν· ἔπειτα εἰ μὲν τὸ καθῆσθαι ἐνέργειαν σημαίνει, ἐν ταῖς ἐνεργείαις τακτέον· εἰ δὲ
πάθος, ἐν τῷ πεπονθέναι ἢ πάσχειν· τὸ δὲ ἀνάκειται, τί ἄλλο, ἢ ἄνω κεῖται.
ὡς καὶ τὸ κάτω κεῖται· ἢ μεταξὺ κεῖται· διὰ τί δὲ ἀνακλίσεως οὔσης ἐν
τῷ πρός τι· οὐχὶ καὶ ὁ ἀνακείμενος ἐκεῖ· ἐπεὶ καὶ τοῦ δεξιοῦ ὄντος ἐκεῖ· καὶ
ὁ δεξιὸς ἐκεῖ καὶ ὁ ἀριστερός· ταῦτα μὲν οὖν, ἐπὶ τοσοῦτον· πρὸς δὲ τοὺς τέτ-
ταρας τιθέντας, καὶ τετραχῶς διαιροῦντας εἰς ὑποκείμενα· καὶ ποιά·
καὶ πὼς ἔχοντα· καὶ πρός τί πως ἔχοντα· καὶ κοινόν τι ἐπ' αὐτῶν τιθέντας
καὶ ἑνὶ γένει περιλαμβάνοντας τὰ πάντα, ὅτι μὲν κοινόν τι καὶ ἐπὶ πάντων
ἓν γένος λαμβάνουσι, πολλὰ ἄν τις λέγοι· καὶ γὰρ ὡς ἀσύνετον αὐτοῖς καὶ ἄλογον
τὸ τὶ τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφαρμόττον ἀσωμάτοις καὶ σώμασι· καὶ διαφορὰς
οὐ καταλελοίπασιν, αἷς τὸ τὶ διαιρήσουσι· καὶ τὸ τὶ τοῦτο· ἢ ὄν, ἢ μὴ ὄν ἐστιν.
εἰ μὲν οὖν ὄν, ἕν τι τῶν εἰδῶν ἐστιν· εἰ δὲ μὴ ὄν, ἐστὶ τὸ ὂν μὴ ὄν· καὶ μυρία ἄλλα.

Ταύτης οὖν [illegible] αἴτιον· αὐτὴν δὲ τὴν διαίρεσιν ὡς πιθανώτερον.
ὑποκειμένου μὲν γὰρ πρῶτα τὰ ἐξ ἐναντίων, καὶ τὴν ὕλην ἐνταῦθα τῶν ἄλλων [illegible]
ποιοῦσι ἐναντίων. τὴν πρώτην αὐτοῖς [illegible] ἀρχήν, [illegible] τοῖς μὲν
τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. καὶ πρῶτον μὲν [illegible] τοῖς ὕστερον, [illegible]
[illegible] ἐν ταὐτῷ, [illegible] τὸ δὲ ὕστερον εἶναι. ἐν μὲν
γὰρ τοῖς ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον· τὸ ὕστερον, [illegible]
[illegible] τὸ εἶναι. ἐν δὲ τοῖς ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, τὸ ἴσον εἰς τὸ εἶναι [illegible]
[illegible] τοῦ γένους. ἔστι [illegible] εἶναι, τὸ ἐν τῷ τί ἐστι [illegible]
κατηγορούμενον. ἔστι καὶ αὐτό φησι, [illegible] τῆς ὕλης οἱ μὲν τοῖς ἄλλοις τὸ
εἶναι ὑπάρχειν. ἔστι [illegible] τὸ ὑποκείμενον ἐν ἀριθμοῖς οὕτως, [illegible]
ἐξαριθμοῦνται, ἀλλ' ἀρχὰς τῶν ὄντων ζητοῦσι. [illegible] ἀρχὰς λέγειν
καὶ αὐτάς. εἰ δὲ ὂν μὲν μόνον τὴν ὕλην φησί, τὰ δ' ἄλλα πάθη τῆς ὕλης, καὶ
[illegible] τοῦ ὄντος καὶ τῶν ἄλλων, [illegible]. μᾶλλον δὲ βέλτιον
αὐτοῖς ἐγένετο, εἰ τὸ μὲν οὐσία, τὰ δ' ἄλλα πάθη. καὶ [illegible] τὸ δὲ
λέγειν, τὰ μὲν ὑποκείμενα, τὰ δὲ [illegible] ἑνὸς ὄντος τοῦ ὑποκειμένου καὶ διαφο-
ρὰν οὐκ ἔχοντος, ἀλλὰ τῷ [illegible] πρότερον [illegible]. [illegible]
[illegible] λέγειν [illegible], βέλτιον λέγειν [illegible] τὸ μὲν ὑποκείμενον. ὅλως δὲ [illegible]
τὰ πάντα [illegible] τὴν ὕλην [illegible] ἐστιν. [illegible]
[illegible] ἐναντίον. οὐδὲ γάρ ἐστι τὸ [illegible]
[illegible] ἀρχὴν ἔχοντες ἐν τοῖς οὖσι, [illegible]
[illegible] ἀρχή. [illegible]
[illegible] ἀρχάς. [illegible]
[illegible] καὶ διὰ τί τοῦτο μᾶλλον ἢ ὕλη, [illegible].
εἰ δὲ ὕστερον ἐκεῖνο, [illegible]. οὐ γὰρ [illegible] ἡ ὕλη [illegible]
[illegible] ὑπάρχει γὰρ [illegible]
καὶ [illegible] αὐτοῖς τῆς ὕλης. καὶ γὰρ [illegible] ὕλης ὂν καὶ ὕλης [illegible]
[illegible] εἶδος. εἰ δὲ καὶ [illegible] ὕλην [illegible] καὶ λό-
γος [illegible] ἀσωμάτου [illegible]· καὶ τὸ ποιητικόν, ἀσώματον· εἰ δὲ καὶ [illegible] τῆς
ὕλης ἐστὶ τὴν οὐσίαν [illegible]
[illegible] ἀρχὴ ἡ ὕλη [illegible] ἐστι [illegible]

[illegible] falsa.

Genus ut posito analogia quadam Materiae, sed non est Materia

συμβασιο

μὴ οὐ πολλὰ εἶναι. Καὶ πᾶν σῶμα ἐξ ὕλης καὶ ποιότητος. ἀλλ' ἄλλως τοῦτο σῶμα, ὁμωνύμως λέγουσι σῶμα τὴν ὕλην. ἀλλὰ κοινὸν τοῦ σώματος τὸ τριχῇ διαστατόν, μαθηματικὸν λέγουσιν. ἀλλὰ μετὰ ἀντιτυπίας τὸ τριχῇ, οὐχ ἓν λέγουσιν. ἡ δὲ ἀντιτυπία ποιόν, ἢ παρὰ ποιότητος. καὶ πόθεν ἡ ἀντιτυπία. πόθεν δὲ τὸ τριχῇ διαστατόν, ἢ τίς διίστησιν. οὐ γὰρ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ τριχῇ διαστατοῦ ἡ ὕλη. οὐδὲ ἐν τῷ τῆς ὕλης τὸ τριχῇ διαστατόν. μεταλαχοῦσα τοίνυν μεγέθους, σύνθετον ἂν οὐχ ἁπλοῦν εἴη. εἶτα πόθεν ἡ ἕνωσις. οὐ γὰρ δὴ αὐτὸ ἕνωσις, ἀλλὰ μετοχῇ ἑνότητος. ἐχρῆν δὲ λογίσασθαι, ὡς οὐκ ἔστι δυνατὸν προτάττειν ἁπάντων ὄγκον. ἀλλὰ τὸ ἄογκον καὶ τὸ ἕν. καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς ἀρξαμένους, εἰς τὰ πολλὰ τελευτᾶν. καὶ ἐξ ἀμεγέθους εἰς μεγέθη. εἴπερ οὐκ ἔστι πολλὰ εἶναι, μὴ ἑνὸς ὄντος. οὐδὲ μέγεθος, μὴ ἀμεγέθους, εἴγε τὸ μέγεθος ἕν. οὐ τῷ αὐτὸ ἕν, ἀλλὰ τὸ μετέχειν τοῦ ἑνὸς καὶ κατὰ συμβεβηκός. δεῖ τοίνυν εἶναι τὸ πρώτως καὶ κυρίως, πρὸ τοῦ κατὰ συμβεβηκός. ἢ πῶς ἡ συμβεβηκός. καὶ ζητεῖν τίς ὁ τρόπος τοῦ συμβεβηκότος. τάχα γὰρ ἂν εὗρον τὸ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ἕν. λέγω δὲ κατὰ συμβεβηκός, ὅτῳ μὴ αὐτὸ ἕν, ἀλλὰ παρ' ἄλλου. ἐχρῆν δὲ καὶ ἄλλως τηροῦντας τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων ἐν τῷ τιμίῳ, μὴ τὸ ἄμορφον, μὴ δὲ τὸ παθητόν, μὴ δὲ τὸ ζωῆς ἄμοιρον καὶ ἀνόητον. καὶ σκοτεινόν, καὶ τὸ ἀόριστον τίθεσθαι ἀρχήν, καὶ τούτῳ ἀναφέρειν καὶ τὴν οὐσίαν. ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς εὐπρεπείας ἕνεκεν ἐπείσακτος. παρά τε τῆς ὕλης ἔχων τὸ εἶναι, καὶ σύνθετος. καὶ ὕστερος. μᾶλλον δὲ ὕλη πως ἔχουσα. ἔπειτα εἰ ὑποκείμενον, ἀνάγκη ἄλλο εἶναι, ὃ ποιοῦν εἰς αὐτὸ ἔξωθεν ὂν αὐτῆς, παρέχει αὐτὴν ὑποκεῖσθαι τοῖς παρ' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς αὐτήν. εἰ δὲ ἐν τῇ ὕλῃ καὶ αὐτὸς εἴη ὑποκείμενος. καὶ αὐτὸς σὺν αὐτῇ γενόμενος, οὐκέτι ὑποκείμενον τὴν ὕλην παρέξεται, οὐδὲ μετὰ τῆς ὕλης αὐτὸς ὑποκείμενον. τίνι γὰρ ὑποκείμενα ἔσται, οὐκέτι ὄντος τοῦ παρέξοντος ὑποκείμενα αὐτά, ἀπαναλωθέντων εἰς τὸ λεγόμενον ὑποκείμενον, ὡς πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ πρὸς τὸ ποιοῦν εἰς αὐτὸ κείμενον. καὶ τὸ ὑποκείμενον, ὑπόκειται, πρὸς τὸ οὐχ ὑποκείμενον. εἰ τοῦτο, πρὸς τὸ ἔξω. ὥστε παραλελειμμένον ἂν εἴη τοῦτο. εἰ δὲ οὐδενὸς δέονται ἄλλου ἔξω, αὐτὸ δὲ πάντα δύναται γίνεσθαι σχηματιζόμενον, ὡς ὁ τὴν ὄρχησιν πάντα αὑτὸν ποιῶν, οὐκ ἂν τὸ ὑποκείμενον εἴη. ἀλλ' αὐτὸ τὰ πάντα. ὡς γὰρ ὁ ὀρχηστὴς

οὐχ ὑποκείμενον τοῖς σχήμασιν, οὐδέ γε ἀσάρκους αὐτὰς ἀεί, εἴ γε ἐκείνων χωρὶς ὕλην, ὥστε τοῖς πᾶσιν ὑποκείμενον, ἀλλ' ἄλλα παρ' αὐτῆς ἔχει· μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὰ ἄλλα ὅλως, εἴ γε πρὸς ἄλλον ἐστὶν ἡ ὕλη, τὰ ἄλλα. ὥσπερ πρὸς ἄρχοντα ὁ ἀρχόμενος τὰ σχήματα. εἰ δὲ τὰ ἄλλα οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ὅλως ὑποκείμενον οὔτου. οὐδὲ τῶν ὄντων ἡ ὕλη· ἀλλὰ μόνον οὐσία, τούτῳ αὐτῷ οὐδὲ ὕλη· πρός τι γὰρ ἡ ὕλη· τὸ γὰρ πρός τι, πρὸς ἄλλο καὶ οὐ τοῦ αὐτοῦ γένους. οἷον διπλάσιον, πρὸς ἥμισυ, οὐκ οὐσία, πρὸς διπλάσιον. ὂν δὲ πρὸς μὴ ὄν, πῶς πρός τι· εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός. τὸ δὲ καθ' αὑτὸ ὄν, καὶ ἡ ὕλη, ὂν πρὸς μὴ ὄν· εἰ γὰρ δύναμίς ἐστιν ὃ μέλλει ἔσεσθαι, ἐκεῖνο δὲ μή ἐστιν, οὐδ' ἂν αὐτὴ οὐσία. ὥστε συμβαίνει αὐτοῖς αἰτιωμένοις τὰ οὐσίας μὴ οὐσίας ποιοῦντας, αὐτοὺς ποιεῖν οὐσίαν μὴ οὐσίαν. ὁ γὰρ κόσμος, καθόσον κόσμος, οὐκ οὐσία. ἄτοπον δὲ τὴν μὲν ὕλην τὸ ὑποκείμενον, οὐσίαν· τὰ δὲ σώματα μὴ μᾶλλον οὐσίαν. καὶ τούτων μᾶλλον μὴ τὸν κόσμον οὐσίαν, ἀλλ' ἢ μόνον καθόσον μόριον αὐτοῦ οὐσίαν. τό τε ζῷον, μὴ παρὰ τῆς ψυχῆς ἔχειν τὴν οὐσίαν, παρὰ δὲ τῆς ὕλης μόνον. καὶ τὴν ψυχήν, πάθημα ὕλης, καὶ ὕστερον. παρὰ τίνος οὖν ἔσχεν ἡ ὕλη τὸ ἐμψυχῶσαι, καὶ ὅλως τῆς ψυχῆς ἡ ὑπόστασις. πῶς δὲ ἡ ὕλη, ὁτὲ μὲν σώματα γίνεται, ἄλλο δὲ αὐτῆς ψυχή. καὶ γὰρ εἰ ἄλλοθεν προσίοι τὸ εἶδος, οὐδαμοῦ ψυχὴ ἂν γένοιτο ποιότητος, προσελθούσης τῇ ὕλῃ, ἀλλὰ σώματα ἄψυχα. εἰ δέ τι αὐτὴν πλάττοι καὶ ψυχὴν ποιοῖ, πρὸ τῆς γενομένης ψυχῆς, εἴη ἂν ἡ ποιοῦσα ψυχή. ἀλλὰ γὰρ πολλῶν ὄντων τῶν λεγομένων πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, τούτων μὲν παυστέον. μὴ καὶ ἄτοπον ᾖ, πρὸς οὕτω φανερὰν ἀτοπίαν φιλονεικεῖν. δεικνύντας ὅτι τὸ μὴ ὄν, ὡς τὸ μάλιστα ὂν προστάττουσι. καὶ τὸ ὕστατον πρῶτον. αἴτιον δὲ ἡ αἴσθησις αὐτοῖς, ἡγεμὼν γενομένη καὶ πιστὴ εἰς ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων θέσιν. τὰ γὰρ σώματα νομίσαντες εἶναι τὰ ὄντα· εἶτα αὐτῶν τὴν μεταβολὴν εἰς ἄλληλα φοβηθέντες, τὸ μένον ὑπ' αὐτά, τοῦτο ᾠήθησαν τὸ ὂν εἶναι. ὥσπερ ἂν εἴ τις μᾶλλον τὸν τόπον, ἢ τὰ σώματα νομίσειεν εἶναι τὸ ὄν, ὅτι οὐ φθείρεται ὁ τόπος νομίσας, καίτοι καὶ οὗτος αὐτοῖς μένει. ἔδει δὲ οὐδὲ τὸ ὁπωσοῦν μένον νομίζειν τὸ ὄν. ἀλλὰ ἰδεῖν πρότερον, τίνα δεῖ προσεῖναι τῷ ἀληθῶς ὄντι. οἷς ὑπάρχον καὶ τὸ ἀεὶ μένειν. οὐδὲ γὰρ εἰ σκιὰ ἀεὶ μένοι παρα

[illegible] αὐτὸ ὄν.

[illegible]

κολουθοῦντες αὐτοῖς οὐχ ἧττον ἄλλων, μᾶλλον εἶναι ἢ ἐκεῖνο. τό τε αἰσθητὸν μὲν τῷ ὄγκῳ καὶ ἄλλων πολλῶν τῷ πλήθει· μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ὂν εἴη, ἢ ἐν τούτῳ ἐν ἐκείνῳ. γε δὴ καὶ τὸ ὅλον, ὑποβεβλῆσθαι ἐκεῖνο μηδέν, περὶ αὐτὰ ἐκεῖνο· πάντων τε θαυμαστότατον, τὸ τῇ αἰσθήσει πιστουμένους ἕκαστα, τὸ μὴ τῇ αἰσθήσει ἁλωτὸν τιθέναι ὄν. οὐδὲ γὰρ ὀρθῶς τὸ ἀντιτυπὲς αὐτῇ διδόασι· ποιότης γὰρ τοῦτο. εἰ δὲ τῷ νῷ λέγουσι λαβεῖν, ἄτοπος ὁ νοῦς οὗτος, ὁ τὴν ὕλην αὐτοῦ προτάξας, καὶ τὸ ὂν αὐτῇ δεδωκώς, ἀλλ' οὐχ αὐτῷ. οὐκ ὄντος οὖν ὄντος αὐτοῖς, πῶς ἂν πιστὸς εἴη περὶ τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ λέγων, καὶ οὐδαμῇ αὐτοῖς συγγενὴς ὤν. ἀλλὰ περὶ μὲν ταύτης τῆς φύσεως καὶ τῶν ὑποκειμένων, ἱκανῶς καὶ ἐν ἄλλοις. Τὰ δὲ ποιὰ αὐτοῖς, ἕτερα μὲν δεῖ εἶναι τῶν ὑποκειμένων, καὶ λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν αὐτὰ δεύτερα κατηρίθμουν. εἰ τοίνυν ἕτερα, δεῖ αὐτὰ καὶ ἁπλᾶ εἶναι· εἰ τοῦτο, μὴ σύνθετα· εἰ τοῦτο, μὴ ὕλην ἔχειν ᾗ ποιά· εἰ τοῦτο, ἀσώματα εἶναι καὶ δραστήρια· ἡ γὰρ ὕλη, πρὸς τὸ πάσχειν αὐτοῖς ὑπόκειται. εἰ δὲ σύνθετα, πρῶτον μὲν ἄτοπος ἡ διαίρεσις, ἁπλᾶ καὶ σύνθετα ἀντιδιαστέλλουσα· καὶ ταῦτα, ὑφ' ἓν γένος. ἔπειτα ἐν θατέρῳ τῶν εἰδῶν, τὸ ἕτερον τιθέντας· ὥσπερ ἂν εἴ τις διαιρῶν τὴν ἐπιστήμην, τὴν μὲν γραμματικὴν λέγοι, τὴν δὲ γραμματικὴν καὶ ἄλλο τι. εἰ δὲ τὰ ποιὰ ὕλην ποιὰν λέγοιεν, πρῶτον μὲν οἱ λόγοι αὐτοῖς ἔνυλοι ἀλλ' οὐκ ἐν ὕλῃ γενόμενοι, σύνθετόν τι ποιήσουσιν· ἀλλὰ πρὸ τοῦ συνθέτου ὃ ποιοῦσιν ἐξ ὕλης καὶ εἴδους ἔσονται. οὐκ ἄρα αὐτοὶ εἴδη, οὐδὲ λόγοι. εἰ δὲ λέγοιεν μηδὲν εἶναι τοὺς λόγους, ἢ ὕλην πως ἔχουσαν, τὰ ποιὰ δηλονότι πως ἔχοντα ἐροῦσι· καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τακτέον. εἰ δὲ ἥδε ἡ σχέσις, ἄλλη τίς ἡ διαφορά. ἢ δῆλον ὅτι τὸ πὼς ἔχειν, ἐνταῦθα ὑπόστασις μᾶλλον. καίτοι εἰ μὴ κἀκεῖ ὑπόστασις, τί καταριθμοῦσιν ὡς ἓν γένος ἢ εἶδος; οὐ γὰρ δὴ τὸ αὐτό, τὸ μὲν ὄν, τὸ δέ, οὐκ ὂν δύναται εἶναι. ἀλλὰ τί τοῦτο τὸ ἐπὶ τῇ ὕλῃ πὼς ἔχον· ἢ γὰρ ὄν, ἢ οὐκ ὄν. καὶ εἰ ὄν, πάντως ἀσώματον. εἰ δὲ οὐκ ὄν, μάτην λέγεται, καὶ ὕλη μόνον· τὸ δὲ ποιόν, οὐδέν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ πὼς ἔχον, ἔτι γὰρ μᾶλλον οὐκ ὄν· τὸ δὲ τέταρτον λεχθέν, καὶ πολλῷ μᾶλλον. μόνον ὂν ἄρα ἡ ὕλη. τίς οὖν τοῦτό φησιν· οὐ γὰρ δὴ αὐτὴ ἡ ὕλη, εἰ μὴ ἄρα αὐτή. νοῦν γὰρ ἔχουσα ὄντως. καίτοι τὸ νοῦν ἔχοντα, προσθήκη κενή. ἡ ὕλη ἄρα λέγει ταῦτα, καὶ καταλαμβάνει. καὶ εἰ ἔλεγε συνετῶς, θαυμαστὸν ἂν ἦν, πῶς καὶ νοεῖ· καὶ ψυχῆς ἔργα ποιεῖ, οὐκ ἔχουσα νοῦν

καὶ μανία τοῦ ... τῇ αἰσθήσει ἁλωτόν.

μόνος τὴν προ... τέταχε.

utrum dividat substantiam in corpus & corporeum.

οὔτε ψυχὴν ἔχουσαν· ἀδιαφόρως λέγεται αὐτὴν τιθέναι, ὁ μὲν ὡς εἰκὸς δεῖ ἄλλοις τι-
νι ταύτην ἢ ἀναιτιθέναι ταύτην ἀφορίζων· ἢ ἀφῄρει αὐτῇ· νῦν δέ, οὐ τοι λέγεται ἐπεὶ
ὅ, τε λέγων, πολὺ τὸ περὶ ἐκείνης ἔχων λέγεται· ὅλος μὲν ὢν ἐκείνης, ἀλλ᾽ καὶ μόνον
ψυχὴν ἔχει· ἀγνοίᾳ δὲ αὐτοῦ καὶ δεῖ ἀμελῶς, τῆς λέγεται τοιαύτη περὶ ὧν τιμιουτ
δεῖ ἀμελῆς· ἐν δὲ τοῖς πῶς ἔχουσιν, ἄτοπον μὲν ἴσως τὰ πῶς ἔχοντα τι-
τιθέναι· ἢ ὅπου τῷ ἔξω εἶναι, ἐπεὶ περὶ τὴν ὕλην πῶς ἔχοντα πάντα.
ἀλλὰ διαφορὰν ἐν τοῖς ἔχουσιν φήσουσιν εἶναι· καὶ ἄλλως περὶ ἔχειν τὴν ὕ-
λην ὧδε, καὶ οὕτως, ἀλλ᾽ ὡς δὲ ἐν τοῖς περὶ ἔχουσι· καὶ ἔτι τοιῶν περί, περὶ τὴν ὕλ-
ην ἔχοντα· ταῦτα ἰδίως δὲ τὰ ἔχοντα, τὰ τοιαῦτα· ἀλλ᾽ εἴ τι δὲ ποιῶν αὐτῶν
οὐδέν, ἡ ὕλης πῶς ἐχούσης ὄντων, πάλιν τὰ πῶς ἔχοντα, ἐπὶ τὴν ὕλην αὐτ-
ῶν ἀναφέρει· τὸ περὶ τὴν ὕλην εἶναι· τὸ δὲ ἐν τῷ πῶς ἔχον, πολλῆς διαφορ-
ᾶς ἐν αὐτοῖς οὔσης; πῶς γὰρ τὸ τρίπηχυ καὶ τὸ λευκὸν εἰς ἕν, τοῦ μὲν ποσοῦ, τοῦ δὲ
ποιοῦ ὄντος· τὸ δὲ τὸ ποτὲ καὶ τὸ ποῦ· πῶς δὲ ὅλως πῶς ἔχοντα, τὸ χθὲς καὶ
τὸ πέρυσιν· καὶ τὸ ἐν λυκείῳ καὶ ἀκαδημίᾳ καὶ ὅλως· πῶς δὲ ὁ χρόνος, πῶς ἔχων·
οὔτε γὰρ αὐτός, οὔτε τὰ ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ· οὔτε τὰ ἐν τῷ τόπῳ, οὔτε ὁ τόπος·
τὸ δὲ ποιεῖν, πῶς πῶς ἔχον· ἐπεὶ οὐδὲ ποιῶν, πῶς ἔχων, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς αὐτὸ τὸ ποι-
ἢ ὅλως οὐ κοινόν, ἀλλὰ ποιῶν μόνον· καὶ ὁ πάσχων, οὐ πῶς ἔχων· ἀλλ᾽ ἔστι μᾶλλον
τὸ πάσχων, ἢ ὅλως πάσχον οὕτως· ἴσως δὲ μόνον ἁρμόσει ἐπὶ τοῦ κεῖσθαι
τὸ πῶς ἔχον, καὶ ἐπὶ τοῦ ἔχειν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἔχειν, οὐ πῶς ἔχων, ἀλλὰ ἔχων.
τὸ δὲ πρός τι, εἰ μὲν μὴ ὑφ᾽ ἓν τοῖς ἄλλοις ἐπιθετέον, ἕτερος λόγος ἂν εἴη· ζητητέον
εἴ τινα δίδωσιν ὑπόστασιν ταῖς τοιαύταις σχέσεσι, πολλαχοῦ διαιρούντων· εἰ
δὲ ὑπ᾽ ἓν γένη τῷ αὐτῷ, ἐπιγινόμενον πρᾶγμα τοῖς ὑπάρχουσιν, ἄτοπον συντάττειν
τὸ ἐπιγινόμενον· εἰς ταὐτὸ γένος τοῖς προϋπάρχουσι· δεῖ γὰρ πρότερον αὐτὸ
διὸ εἶναι, ἵνα καὶ ἥμισυ καὶ διπλάσιον· περὶ δὲ τῶν ὅσοι ἄλλως τὰ ὄντα
ἢ τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων ἔθεντο, εἴτε ἄπειρα, εἴτε πεπερασμένα, εἴτε σώματα, εἴτε ἀσώματα, ἢ καὶ τὸ συναμφότερον·
χωρὶς περὶ ἑκάστων ἐξέσται ζητεῖν· λαμβάνουσι

τῷ τε πατρὶ τῷ ἀνάρχῳ τῷ υἱῷ πρὸς
τὰ δόξα αὖ τῷ πνεύματι
ἀμήν :--
F

Ϡγʹ

ΜΞ

∴ πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος. δεύτερον ∴

Ἐπεὶ δὲ περὶ ὧν λέγομεν δέκα γενῶν ζήτησις ἐπέσκεπται, εἴρηται δὲ καὶ περὶ τῶν εἰς ἓν ἀγόντων γένος, τὰ πάντα τέτταρα ὑπὸ τὸ ἕν, οἷον εἴδη τι ὑποταττόντων, ἀκόλουθον ἂν εἴη ἀποδοῦναι τί ποτε ἡμῖν περὶ τούτων φαίνεται· τὰ δοκοῦντα ἡμῖν πειρωμένοις, εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγειν δόξαν. εἰ μὲν οὖν ἕν, εἰ ἐτίθεμεν τὸ ὄν, οὐδὲν ἂν ἔδει ζητεῖν· οὔτε γένος ἓν ἐπὶ πᾶσιν· οὔτε γένη μὴ ὑφ' ἕν· οὔτε ἀρχάς· οὔτε εἰ τὰς ἀρχὰς καὶ γένη, ἢ ἀρχὰς τὰ αὐτά· ἢ τὰς μὲν ἀρχὰς ἅμα καὶ γένη, τὰ δὲ γένη οὐ καὶ ἀρχάς· ἢ ἀνάπαλιν· ἢ ἐφ' ἑκατέρων, τινὰς μὲν ἀρχὰς καὶ γένη, καὶ τινὰ γένη καὶ ἀρχάς· ἢ ἐπὶ μὲν τῶν ἑτέρων, πάντα καὶ θάτερα, ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων, τινὰ καὶ θάτερα. ἐπεὶ δὲ οὐχ ἓν φαμὲν τὸ ὄν, διότι δὲ εἴρηται καὶ τῷ Πλάτωνι καὶ ἑτέροις, ἀναγκαῖον ἴσως γίνεται καὶ περὶ τούτων ἐπισκέψασθαι, πρότερον εἰς μέσον θεμένους τίνα ἀριθμὸν λέγομεν, καὶ πῶς. ἐπεὶ οὖν περὶ τοῦ ὄντος ἢ τῶν ὄντων ζητοῦμεν, ἀναγκαῖον πρῶτον περὶ αὐτοῦ διελέσθαι. τί τε τὸ ὂν λέγομεν, περὶ οὗ ἡ σκέψις ὀρθῶς γίνοιτο νῦν· καὶ τί δοκεῖ μὲν ἄλλοις εἶναι ὄν, γιγνόμενον δὲ αὐτὸ λέγομεν εἶναι, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. δεῖ δὲ νοεῖν ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων διῃρημένα, οὐχ ὡς γένους τοῦ τί, εἰς ταῦτα διῃρημένου. οὐ γὰρ οὕτως οἴεσθαι τὸν Πλάτωνα πεποιηκέναι. καὶ γὰρ γελοῖον ὑφ' ἓν θεῖναι τὸ ἀεὶ ὄν, τῷ μὴ ὄντι· ὡς γὰρ ἄν τις συντάττοι ὑπὸ τὸ αὐτὸ θεῖτο, καὶ τὴν τούτου ἐκείνῳ γὰρ διῃρῆσθαι ἐνταῦθα καὶ ὡς τοῦτο ἀφορίζειν καὶ χωρὶς θεῖναι· καὶ τὸ δόξαν ὂν ἀεί, ἔτι παρὰ τοῦ ἐναργοῦς, ὑποδέξαντες αὐτοῖς, καὶ οἱονεὶ ἀληθῶς εἶναι· καὶ προστιθεὶς τῷ ὄντι ἀεί, ὑποδείξειεν, ὡς δεῖ τὸ ὂν τοιοῦτον εἶναι, οἷον μηδέποτε ψεύδεσθαι τὴν τοῦ ὄντος φύσιν. περὶ δὴ τούτου τοῦ ὄντος λέγοντες, καὶ περὶ τούτου, ὡς οὐχ ἑνὸς ὄντος ἐκθησόμεθα· ὕστερον δὲ εἰ δοκεῖ, καὶ περὶ γενέσεως καὶ τοῦ γινομένου, καὶ κόσμου αἰσθητοῦ τι ἐροῦμεν. ἐπεὶ οὖν οὐχ ἓν φαμέν, ἆρ' ἀριθμόν τινα ἢ ἄπειρον· πῶς γὰρ δὴ τὸ οὐχ ἕν. ἢ ἓν ἅμα καὶ πολλὰ λέγομεν, καὶ τὸ ποικίλον ἕν, τὰ πολλὰ εἰς ἓν ἔχον. ἀναγκαῖον τοίνυν τοῦτο τὸ οὕτως ἕν, ἢ ἓν γένει εἶναι, εἴδη δὲ αὐτοῦ τὰ ὄντα, οἷς πολλὰ καὶ ἕν. ἢ πλείω ἑνὸς γένη, ὑφ' ἓν δὲ τὰ πάντα. ἢ πλείω μὲν γένη, μηδὲν δὲ ἄλλο ὑπ' ἄλλο, ἀλλ' ἕκαστον περιεκτικὸν τῶν ὑπ' αὐτό· εἴτε καὶ αὐτῶν γενῶν ἐλαττόνων ὄντων, ἢ εἰδῶν, καὶ ὑπὸ τούτοις ἀτόμων, [illegible]

Σημείωσαι τοῦτο ἐν τῷ Τιμαίῳ
τοῦ Πλάτωνος ἐστί
ἢ περὶ φύσεως

Hypostasis.

εἰς μίαν φύσιν καὶ ἐκ πάντων τῶν ὄντων κόσμον συνάγομεν δ' οὖν τὴν οὐσίαν εἶναι·
εἰ δὴ τοῦτο, οὐ μόνον γένη ταῦτα εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀρχὰς τοῦ ὄντος ἅμα ὑπάρχειν. γέ-
νημεν, ὅτι ὑπὲρ αὐτὸ ἀναγκαῖον εἰσηγεῖσθαι, καὶ εἰ δὴ κατὰ τοῦτο καὶ ἄτομα· ἀρχὰς δέ, εἰς
ἃ διὰ οὕτως ἐκ πολλῶν, καὶ ἐκ τούτων δ' ὅλον ὑπάρχει· εἰ μέντοι πρεσβεύομεν ἐκ
τῶν ἔξω, συνήθους ταῦτα εἰδότας ἡ ποίησις δὲ πᾶσαν ἀπολύουσα ὑπάρχοντας· ἀρχαὶ μὲν
ἂν εἶεν, γένη δὲ οὐκ ἄν· οἷον εἴ τις ἐκ τῶν τεττάρων εἴποι, εἰ δεῖ αὐτόν, πρὸς
ἐκ ὧν τοιούτων. ταῦτα γὰρ ἀρχαὶ ἂν εἶεν, γένη δὲ οὔ, εἰ μὴ ὁμωνύμως τοῦ γέ-
νους· λέγοντες τοίνυν καὶ γένη τινὰ εἶναι, ταῦτα δ' αὐτὰ καὶ ἀρχάς· ἄρα τὰς μὲν
γένη ἕκαστον μετὰ τῶν ἁπάντων, ὁμοῦ μιγνῦντες ἀλλήλοις τὰ πάντα, δι'
ὅλον ἀποστηροῦμεν καὶ σύγκρασιν ποιοῦμεν ἁπάντων, ἀλλὰ δεῖ καὶ ἅμα ἐκ-
κρίνειν ἕκαστον· οὐ δὴ καθαρὸν αὐτὸ ἕκαστον εἶναι· ἀλλὰ τὰ μὲν γένη ἐάσο-
μεν· τὰ δὲ καθ' ἕκαστον μίξομεν· τίνα οὖν ἔσται ὑφ' αὐτὰ τὰ γένη· ἢ ὑπὸ τῶν
καθ' ἕκαστα ἐφ' αὐτῶν καὶ καθόλου· καὶ τὰ μιχθέντα οὐ καθόλου αὐτάς· καὶ τοῦ
ἢ ταὐτὸ μὲν ἑκάτερον. νῦν δὲ τὸ συγκεχωρήκαμεν καὶ γένη εἶναι, καὶ τὰς
ἔτι καὶ τῆς οὐσίας ἀρχάς· καὶ πότερον ὑπὲρ ἀρχάς, καὶ συνθέσιν, πρῶτον λέ-
γοντες· τὰ ἀλέγομεν γένη· καὶ τοὺς διισταμένους ἀπ' ἀλλήλων αὐτὰς καὶ ἐσχάτους
ἐν ἀτόμοιν, ὡς τὰ ἐκ τέχνης συνήθους καὶ ἔτι ποιητικῆς· καὶ τί πολ-
ὺ εὐλογώτερον ἀφ' ἑνός· ἢ εἰ μὲν ἐποιοῦμεν τοῦ ὄντος ἀποδεῖξαι, καὶ ἀφε-
ξῆς τούτοις τὰ ἄτομα, καὶ μηδὲ ταῦτα ὅλως, ἂν εἴη οὕτως· ἔστω
δὲ ἡ τοιαύτη φύσις ἀναίρεσις ἐστὶν αὐτῆς, οὐ γὰρ τὰ εἶναι εἶναι, οὐδ' ὅλως
πολλὰ ὑφ' ἕν, ἀλλὰ πάντα ἕν, μὴ ἕτερον ἢ ἕτερον ἔξω ἐκείνου τοῦ ἑνὸς
ὄντων· ἔτι γὰρ ἂν πολλὰ ἐν τῷ ἕν, ὥστε καὶ εἰ διῄρηνται, εἰ μή τι καὶ
παρ' αὐτὸ ἄλλο· οὐ γὰρ ἐν αὐτῷ πολλά, εἰ μή τις ὡς μέγεθος κεχωρίσθη·
ἀλλὰ καὶ οὕτω ἕτερον δ' ἐκ χωρίζον· εἰ δεῖ τὸ κεχωρίσθαι, ἢ ὅλως διαιρεῖ-
σθαι, τὸ ὅτου διαιρεθῆναι ἔσται διῃρημένον. ταύτῃ μὲν οὖν καὶ δι' ἀλ-
λὰ πολλά, ἀπὸ τοῦ γένους ἕν· καὶ ὅτι ἔχει ὄντε ἕκαστον ὅ
ληφθέν, ἢ ὄν, ἢ οὐσία λέγειν· εἰ δέ τις λέγοι ὃν τὸ συμβεβηκὸς εἶναι φήσει·
οἷον εἶναι λευκὸν λέγοι τὴν οὐσίαν· οὐ γὰρ ὁ τὸ λευκὸν λέγει. πλείω μὲν δὴ
λεγόμενα εἶναι, καὶ οὐ κατὰ τύχην πλείω· οὐ κοινῶς ἀφ' ἑνός· ἢ εἰ καὶ ἀφ'
ἑνός, οὐ κατηγορουμένου δὲ κατ' αὐτῶν ἐν τῷ εἶναι, οὐδὲ καθ' ἕκαστον

Neq. ut genera, neque ut simplicia, principia sunt τοῦ ὄντος.

Et genera propter δύναμιν sunt συγκεχυμένα differentiis

Non genera sunt ἀρχαὶ τῆς οὐσίας, magis τὸ τί significant

Ex differentiis accidere genera

Ratione ... genera principia ...

Dia genera sunt Unum quia in uno, et quia aliud ipsum, aliud accidentia ipsius.

Utraque ... genera ... subiecti ...

τὰ πολλὰ ὑφ' ἑνός ἀφ' ἑνός

οὐχ ὁμοίως ὂν ἄλλο χωρὶς αὐτὸ εἶναι καὶ γένος. ἆρ' οὖν λέγωμεν τὸ ὂν ἐκ τῶν
γενῶν, τὸ δ' αἴτιον μὲν, μὴ κατηγορούμενον δὲ τῶν ἄλλων ἐν τῷ τί ἐστιν; ἢ τὸ μὲν
δηλω. ἐπεὶ καὶ γὰρ τὸ ἕν, ὃ ὂν μὴ συναριθμούμενον τοῖς γένεσιν, διὰ αὐτὸ τ'
ἄλλα, ἀλλ' ἐπίσης ἀλλήλοις εἰς τὸ γένη εἶναι. καίτοι καὶ ἐκεῖνο οὐ συναριθμεῖται. ἢ τὰς
ὄντα ζητουμένους οὐ τὸ ἐπέκεινα. τοῦτο μὲν οὖν οὕτω. τί δὲ τὸ συναριθμούμενον
σφόδρα καὶ θαυμαστὸν αὐτοῖς, πῶς συναριθμεῖται τοῖς αἰτιατοῖς. ἢ ἅμα μὲν τὸ ὂν
ἓν γένος αὐτὸ καὶ τὰ ἄλλα, ἄτοπον. εἰ δὲ οἷς αἴτιον συναριθμεῖται ὡς αὐτὸ
τὸ γένος καὶ τὰ ἄλλα, ἐφεξῆς καὶ εἰσὶ διαφορὰ τὰ ἐφεξῆς πρὸς αὐτό, καὶ κα-
τηγορεῖται αὐτῶν ὡς γένος, ἢ ἄλλο τι καθ' αὑτῶν, ἀνάγκη καὶ αὐτὰ γένη εἶναι
ἔχοντα παρ' αὐτό. οὐδὲ γὰρ εἰ σὺ τὸ βαδίζειν ἐξετάζοιμεν, ὑπὸ σοῦ ὡς γένος τὸ βα-
δίζειν πρῶτον. καὶ εἰ μὴ δή τι πρὸ αὐτοῦ ἄλλο ὡς γένος αὐτοῦ. ἦν δὲ τοῦ μὴ τοῦτο
γένος ἂν ἦν τὸ βαδίζειν ἐν τοῖς οὖσιν. ὅλως δὲ ἴσως, οὐδὲ τὸ ἓν φατέον αἴτιον
τοῖς ἄλλοις εἶναι. ἀλλ' οἷον μέρη αὐτοῦ, καὶ οἷον στοιχεῖα αὐτοῦ. καὶ πάντα μίαν φύσιν
μεριζομένην ταῖς ἡμῶν ἐπινοίαις. αὐτὸ δὲ εἶναι ὑπὸ δυνάμεως θαυμαστῆς
ἓν, εἶναι πάντα. καὶ φαινόμενον πολλὰ, καὶ γινόμενον πολλά, οἷον ὅταν κινηθῇ,
καὶ τὸ πολύχουν τῆς φύσεως ποιεῖν τὸ ἓν μὴ ἓν εἶναι. ἡμᾶς τε οἷον μοίρας
αὐτοῦ προφέροντας, ταύτας ἓν ἕκαστον τίθεσθαι καὶ γένος λέγειν. ἀγνοοῦντας
ὅτι μὴ ὅλον ἅμα εἴδομεν. ἀλλὰ κατὰ μέρος προφέροντες, πάλιν αὐτὰ συνά-
πτομεν. οὐ δυνάμενοι ἐπὶ πολὺν χρόνον αὐτὰ κατέχειν, σπεύδοντες πρὸς
αὐτά. διὸ πάλιν μεθίεμεν εἰς τὸ ὅλον, καὶ ἐῶμεν ἓν γενέσθαι. μᾶλλον δὲ
ἓν εἶναι. ἀλλ' ἴσως σαφέστερα ταῦτα ἔσται, κἀκεῖνα γνωριμώτερον,
εἰ τὰ γένη λάβοιμεν ὁπόσα. οὕτω γὰρ καὶ τὸ πῶς. ἀλλ' ἐπεὶ οὐ λέγοντας
μὴ ἀποφάσεις λέγειν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔννοιαν καὶ νόησιν ἰέναι τῶν λεγομένων,
ὧδε ποιητέον. εἰ τὴν σώματος φύσιν ἰδεῖν βουλόμεθα, οἷόν τι ἐστιν ἐν
τῷ δὲ τῷ ὅλῳ ἡ τοῦ σώματος αὐτοῦ φύσις. ἆρ' οὖν καταμαθόντες ἐπί τινος
τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς ἔστι τὸ μὲν ὡς ὑποκείμενον αὐτοῦ, οἷον ἐπὶ λί-
θου, τὸ δὲ ὁπόσον αὐτοῦ, τὸ μέγεθος, τὸ δὲ ὁποῖον, οἷον τὸ χρῶμα, καὶ ἐπὶ
παντὸς ἄλλου σώματος, εἴποιμεν ἂν ὡς ἐν τῇ σώματος φύσει, τὸ μέν ἐστιν
οἷον οὐσία, τὸ δὲ ἐστὶ ποσόν, τὸ δὲ ποιόν, ὁμοῦ μὲν πάντα, τῷ δὲ λόγῳ δι-
αιρεθέντα εἰς τρία, καὶ σῶμα αὐτὰ ἦν τρία. εἰ δὲ καὶ κίνησις αὐτοῦ παρῆν

σύμφυτος τοῦ εἴδους, καὶ τὸ ἂν συνῇ περὶ θυμὸν σώματι· καὶ ταῦτα πάντα ἂν ἕν. Καὶ τὸ σῶμα δὲ ἕν, ἀπαρτίζον πρὸς τὸ ἕν, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν τοῖς ἅπασι, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, εἰ ἐπὶ περιουσίας νοητῆς καὶ τῶν ἐκεῖ ὄντων καὶ ἀρχῶν ὁ λόγος ἐστίν, ἀφαιροῦντας χρὴ τὴν ἐν τοῖς σώμασι γένεσιν, καὶ τὴν δι' αἰσθήσεως κατανόησιν, καὶ τὰ μεγέθη. οὕτω γὰρ καὶ τὸ χωρὶς καὶ τὸ διεστηκότα ἀπ' ἀλλήλων εἶναι, λαβεῖν τινα νοητὴν ὑπόστασιν καὶ ὡς ἀληθῶς ὄν, καὶ μᾶλλον ἕν. ἐν ᾧ καὶ τὸ θαῦμα, πῶς πολλὰ καὶ ἕν, τὸ οὕτως ἕν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν σωμάτων συγκεχώρηται τὸ αὐτὸ ἓν καὶ πολλὰ εἶναι· καὶ γὰρ εἰς ἄπειρα τὸ αὐτό, καὶ ἕτερον τὸ χρῶμα καὶ τὸ σχῆμα ἕτερον· καὶ γὰρ χωρίζεται. εἰ δέ τις λάβοι ψυχὴν μίαν ἀδιάστατον, ἀμεγέθη, ἁπλούστατον, ὡς δόξει τῇ πρώτῃ τῆς διανοίας ἐπιβολῇ, πῶς ἂν αὖ τις ἐλπίσειε πολλὰ εὑρήσειν αὖ ταύτην; καίτοι ᾠήθη ἂν εἰς τοῦτο τελευτᾶν, ὅτε διεῖλε τὸ ζῷον εἰς σῶμα καὶ ψυχήν. καὶ σῶμα μὲν πολυειδές, καὶ σύνθετον, καὶ ποικίλον· τὴν δὲ ψυχὴν εὗρεν ὡς ἁπλοῦν εὑρών, καὶ ἀναπαύσασθαι τῆς πορείας ἐλθὼν ἐπ' ἀρχήν. ταύτην τοίνυν τὴν ψυχήν, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ νοητοῦ τόπου προυχειρίσθη ἡμῖν, ὥσπερ ἐκεῖ τὸ σῶμα ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ, λάβωμεν, πῶς δὲ ἓν τοῦτο πολλά ἐστι, καὶ πῶς τὰ πολλὰ ἕν ἐστιν· οὐ σύνθετον ἓν ἐκ πολλῶν, ἀλλὰ μία φύσις πολλά. διὰ γὰρ τούτου ληφθέντος καὶ φανεροῦ γενομένου, καὶ τὴν περὶ τῶν γενῶν τῶν ἐν τῷ ὄντι, ὑπεφαίνομεν, ἀλήθειαν φανερὰν ἔσεσθαι. πρῶτον δὲ τοῦτο ἐνθυμητέον. ἐπειδὴ τὰ σώματα, οἷον τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν, ἕκαστον αὐτῶν πολλά ἐστι, καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι καὶ μεγέθεσι καὶ εἴδεσι μορίων, καὶ ἄλλο ἀλλαχοῦ, ἔρχεται δὲ ταῦτα ἐξ ἑνός, ἢ ταῦτα πάντα ἐξ ἑνός, ἢ ἐξ ἑνὸς παντάπασι πάντως ἑνός, ἢ μᾶλλον μὲν ἑνός, ἢ οἷον τὸ ἐξ αὐτοῦ, ὥστε τῆς μᾶλλον ὄντος ἢ τοῦ γενομένου. ὅσῳ γὰρ πρὸς ἓν ἡ ἀπόστασις, τόσῳ καὶ πρὸς ὄν. ἐπεὶ οὖν ἐξ ἑνὸς μέν, οὐχ οὕτω δὲ ἑνὸς ὡς πάντη ἓν ἢ αὐτοέν· οὐ γὰρ ἂν διεστηκὸς πλῆθος ἐποίει· λείπεται εἶναι ἐκ πλήθους ἑνός. τὸ δὲ ποιοῦν ἦν ψυχή· τοῦτο ἄρα πλῆθος ἕν. τί οὖν τὸ πλῆθος; οἱ λόγοι τῶν γινομένων. ἆρ' οὖν αὐτὸ μὲν ἄλλο, οἱ λόγοι δὲ ἄλλοι; ἢ καὶ αὐτὴ λόγος καὶ κεφάλαιον τῶν λόγων· καὶ ἐνέργεια αὐτῆς κατ' οὐσίαν ἐνεργούσης, οἱ λόγοι· ἡ δὲ οὐσία, δύναμις τῶν λόγων. πολλὰ μὲν δὴ οὕτω τοῦτο δὲ ἕν, ἐξ ὧν

Quomodo unum possit esse multa.

εἰς ἄλλα ποιεῖ διηγμένη. τί δ' ἂν μὴ ποιοῖ. ἀλλὰ τίς αὐτὴ μὴ ποιοῦσα λαμβάνοι
Alia hypothesis
ἀναβαίνων αὐτῆς εἰς τὸ μὴ ποιοῦν, οὕτω πολλὰ καὶ ἐνταῦθα εὑρήσομεν ὁμοίως.
εἶναι μὲν γὰρ αὐτήν, πᾶς ἄν τις συγχωρήσειεν. ἆρα δὲ ταὐτὸν ὡς ἐπὶ λίθον καὶ
λίθον εἶναι, ἢ ταὐτόν. ἀλλ' ὅμως κἀκεῖ ἐπὶ τοῦ λίθου, τὸ εἶναι τῷ λίθῳ ἦν,
οὐ τὸ εἶναι. ἀλλὰ τὸ λίθῳ εἶναι. οὕτω καὶ ἐνταῦθα, τὸ εἶναι ψυχῇ μετὰ τοῦ εἶναι
Simpliciter ESSE differt ab eo quod secundum id esse dicimur
ἔχει τὸ ψυχῇ εἶναι. ἆρ' οὖν ἄλλο τὸ εἶναι. ἄλλο δὲ τὸ λοιπὸν ὃ συμπληροῖ τὴν τῆς
ψυχῆς οὐσίαν, καὶ τὸ μὲν ὄν, διαφορὰ δὲ ποιεῖ τὴν ψυχήν; ἢ τὶ ὂν μὲν ἡ ψυχή.
οὐ μὴν τοιούτως ὡς ἄνθρωπος λευκός, ἀλλ' ὡς τὶς οὐσία μόνον. τοῦτο δὲ ἴσον
τῷ φάναι μὴ ἔξωθεν τῆς οὐσίας ἔχειν ὃ ἔχει. ἀλλ' ἆρα οὐχ οὕτως ἔξωθεν μὲν ἔχει
τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, ἵνα ἡ μὲν κατὰ τὸ εἶναι ᾖ, ἡ δὲ καὶ κατὰ τὸ τοιόνδε εἶναι.
ἀλλὰ κατὰ τὸ τοιόνδε εἶναι, καὶ ἔξωθεν τοῦ τοιοῦδε, καὶ τὸ ὅλον καθὸ ψυχὴ οὐσία
ἐστίν, ἀλλ' ἡ κατά τι. καὶ μέρος αὐτῆς ἐστιν, ἀλλ' οὐ τὸ ὅλον οὐσία. εἰ πάλιν τὸ εἶναι
αὐτῇ, τί ἐστιν ἄνευ τῶν ἄλλων, ἢ λίθος. ἢ δεῖ τοῦτο τὸ εἶναι αὐτῆς ἐν τῷ
εἶναι, οἷον πηγὴν καὶ ἀρχήν, μᾶλλον δὲ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτή. καὶ ζωὴν τοί-
νυν. καὶ συναμφότερον ἕν, τὸ εἶναι καὶ τὴν ζωήν. ἆρ' οὖν οὕτως ἓν ὡς ἕνα λόγον,
ἢ τὸ ὑποκείμενον ἕν. οὕτω δὲ ἕν, ὡς αὖ δύο. ἢ καὶ πλείω, ὅσα ἐστὶν ἡ ψυχὴ τὰ
πρῶτα. ἢ οὖν οὐσία καὶ ζωή, ἢ ἔχει ζωήν. ἀλλ' εἰ ἔχει, τὸ ἔχον, καθ' αὑτὸ οὐκ
ἐν ζωῇ. ἡ δὲ ζωὴ οὐκ ἐν οὐσίᾳ. ἀλλ' εἰ μὴ ἔχει θάτερον τὸ ἕτερον, λεκτέον
ἓν ἄμφω. ἢ ἓν καὶ πολλά. καὶ τοσαῦτα, ὅσα ἐμφαίνεται ἐν τῷ ἑνί. καὶ ἓν ἑαυτῷ.
πολλὰ δὲ τοῖς ἄλλοις. καὶ ἓν μὲν ὄν, ποιοῦν δὲ αὐτὸ ἐν τῇ οἷον κινήσει
πολλά. καὶ ὅλον ἕν. οἷον δὲ θεωρεῖν ἐπιχειροῦν αὐτό, πολλά. ὥσπερ γὰρ οὐκ
ἀνέχεται αὐτοῦ τὸ ὄν, ἓν εἶναι, πάντα δυνάμενον ὅ ἐστιν. ἡ δὲ θεωρία
οὐσία ἓν διὰ θεωρίαν πολλὰ φαίνεται
αἰτία τοῦ φανῆναι αὐτὸ πολλά, ἵνα νοήσῃ. εἰ γὰρ ἓν ἐφάνη, οὐκ ἐνόησεν, ἀλλ' ἦν ἤδη
ἐκεῖνο. Τίνα οὖν ἐστι καὶ πόσα τὰ ἐνορώμενα. ἐπεὶ δ' ἐν ψυ-
χῇ εὕρομεν οὐσίαν ἅμα καὶ ζωήν. καὶ τοῦτο κοινὸν ἡ οὐσία, ἐπὶ πάσης ψυχῆς.
κοινὸν δὲ καὶ ἡ ζωή. ζωὴ δὲ καὶ ἐν νῷ. ἐπεισαγαγόντες καὶ τὸν νοῦν καὶ
τὴν τούτου ζωήν, κοινὸν τὸ ἐπὶ πάσῃ ζωῇ τὴν κίνησιν ἕν τι γένος θησόμεθα.
οὐσίαν δὲ καὶ κίνησιν τὴν πρώτην ζωὴν οὖσαν, δύο γένη θησόμεθα. εἰ
γὰρ καὶ ἕν, χωρίζει αὐτὰ τῇ νοήσει, ὁ ἓν οὐχ ἓν εὑρών. ἢ οὐκ ἂν ἠδύνατο
χωρίσαι. ὅρα δὲ καὶ ἐν ἄλλοις σαφῶς, τοῦ εἶναι τὴν κίνησιν ἢ τὴν ζωὴν

χωρίζομεν. ἃ καὶ μὴ ἐν τῷ ἀληθινῷ εἶναι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς σκιᾶς καὶ τῶν ὁμωνύμως τοῦ εἶναι. ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ λείπει, καὶ μάλιστα τὸ κύριον ἡ ζωή, οὕτω καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τὸ εἶναι, σκιὰ τοῦ εἶναι. ἀφῃρημένον τοῦ μάλιστα εἶναι. ὃ ἐν τῷ ἀρχετύπῳ ἦν ἡ ζωή. ἀλλ' οὖν ἐχόμεθα ἐντεῦθεν χωρίζειν τοῦ ζῆν τὸ εἶναι. καὶ τοῦ εἶναι τὸ ζῆν. ὄντος μὲν οὖν εἴδη πολλὰ καὶ γένος. κίνησις δὲ οὔτε ὑπὸ τὸ ὂν τακτέα, οὔτ' αὖ ἐπὶ τῷ ὄντι. ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὄντος, εὑρεθεῖσα ἐν αὐτῷ, οὐχ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. ἐνέργεια γὰρ αὐτοῦ, καὶ οὐδέτερον ἄνευ τοῦ ἑτέρου, ἢ ἐπινοίᾳ. καὶ αἱ δύο φύσεις μία. καὶ γὰρ ἐνεργείᾳ τὸ ὄν, οὐ δυνάμει. καὶ εἰ χωρὶς μέντοι ἑκάτερον λάβοις, καὶ ἐν τῷ ὄντι κίνησις φανήσεται, καὶ ἐν τῇ κινήσει τὸ ὄν. οἷον καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος, ἑκάτερον χωρὶς εἶχε θάτερον. ἀλλ' ὅμως ἡ διάνοια δίδωσι χωρίς, καὶ διττὸν ἑκάτερον εἶδος ἕν. κινήσεως δὲ περὶ τὸ ὂν φανείσης, οὐκ ἐξιστάσης τὴν ἐκείνου φύσιν. μᾶλλον δὲ ἐν τῷ εἶναι, οἷον τελείαν ποιούσης. ἀεί τε τῆς τοιαύτης φύσεως, ἐν τῷ οὕτω κινεῖσθαι μενούσης. εἴ τις μὴ στάσιν ἐπεισάγοι, ἀτοπώτερος ἂν εἴη, τοῦ μὴ κίνησιν διδόντος. προχειροτέρα γὰρ ἡ τῆς στάσεως περὶ τὸ ὂν ἔννοια καὶ νόησις, τῆς περὶ τὴν κίνησιν οὔσης. τὸ γὰρ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως, καὶ ἕνα λόγον ἔχον, ἐκεῖ. ἔστω δὴ καὶ στάσις ἓν γένος ἕτερον ὂν κινήσεως ὅπου καὶ ἐναντίον ἂν φανείη. τοῦ δὲ ὄντος ὡς ἕτερον, πολλαχῇ μὲν ἂν δῆλον ἂν εἴη. καὶ διότι εἰ τῷ ὄντι ταὐτὸν εἴη, οὐ μᾶλλον ἢ τῇ κινήσει ταὐτὸ τῷ ὄντι. διὰ τί γὰρ ἡ μὲν στάσις τῷ ὄντι ταὐτόν, ἡ δὲ κίνησις οὔ. ζωή τις αὐτοῦ καὶ ἐνέργεια, καὶ τῆς οὐσίας καὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι. ἀλλ' ὥσπερ ἐχωρίζομεν τὴν κίνησιν αὐτοῦ, ὡς ταὐτόν τι καὶ οὐ ταὐτὸν αὐτῷ, καὶ ὡς δύο ἄμφω ἐλέγομεν καὶ αὖ ἕν, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν στάσιν χωριοῦμεν αὐτοῦ, καὶ αὖ οὐ χωριοῦμεν. τοσοῦτον χωρίζοντες τῷ νῷ, ὅσον ἄλλο γένος θέσθαι ἐν τοῖς οὖσιν. ἢ εἰ συνάγοιμεν πάντη εἰς ἓν τὴν στάσιν καὶ τὸ ὄν, μηδὲν μηδαμῇ διαφέρειν λέγοντες τό τε ὂν τῇ κινήσει ὡσαύτως, τὴν στάσιν καὶ τὴν κίνησιν διὰ μέσου τοῦ ὄντος εἰς ταὐτὸν συνάξομεν. καὶ ἔσται ἡμῖν ἡ κίνησις καὶ ἡ στάσις ἕν. ἀλλὰ χρὴ τρία ταῦτα τίθεσθαι, εἴπερ ὁ νοῦς, χωρὶς ἕκαστον νοεῖ. ἅμα δὲ νοεῖ καὶ τίθησιν, εἴπερ νοεῖ. καὶ ἔστιν, εἴπερ νενόηται. οἷς μὲν γὰρ τὸ εἶναι μετὰ ὕλης ἐστί, τούτων οὐκ ἐν τῷ νῷ τὸ εἶναι. ἀλλ' εἰ ἐστὶν ἄυλα, ἂν νενόηται, τοῦτ' ἔστιν αὐτοῖς τὸ εἶναι. ἴδε δὲ νοῦν καθαρόν· καὶ βλέψον εἰς αὐτὸν ἀτενίσας, μὴ ὄμμασι τούτοις δεδορκώς.

τὸ εἶναι κεχωρισμένον ζωῆς καὶ αὐτοκινήσεως.

αὐτοκίνησις οὐκ ἐξιστᾶσα τὴν φύσιν

κίνησις
στάσις

Νοῦ ἐστι οὐσία

ὅρασις, οὐσία ἐστί, καὶ φῶς ἐν αὐτῇ ἄπλετον, καὶ ἀεὶ κινούμενον ἐν αὐτῷ· καὶ ὡς διαστήσας
ὁμοῦ ὄντα· καὶ ζωὴν μένουσαν, καὶ νόησιν οὐκ ἐνεργοῦσαν εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' εἰς τὸ ἤδη·
μᾶλλον δὲ ἤδη, καὶ ἀεὶ ἤδη, καὶ τὸ παρεστάναι· καὶ ὡς νοοῦσαν ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐκ ἔξω· ἐν μὲν
οὖν τῷ νοεῖν, ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ κίνησις· ἐν δὲ τῷ ἑαυτόν, ἡ οὐσία καὶ τὸ ὄν· ὢν γὰρ νοεῖ
καὶ ὄντα ἑαυτόν, καὶ εἰς ὃ οἷον ἐπωχεῖτο, ὄν· ἡ μὲν γὰρ ἐνέργεια ἡ εἰς αὐτόν, οὐκ οὐ-
σία· εἰς ὃ δὲ καὶ ἀφ' οὗ, τὸ ὄν· τὸ γὰρ βλεπόμενον τὸ ὄν, οὐχ ἡ βλέψις· ἔχει δὲ καὶ
αὐτὴ τὸ εἶναι, ὅτι ἀφ' οὗ καὶ εἰς ὅ, ὄν· ἐνεργείᾳ δὲ ὄν, οὐ δυνάμει, συνάπτει τὰ
αὖ τὰ δύο, καὶ οὐ χωρίζει· ἀλλὰ ποιεῖ ἑαυτὸν ἐκεῖνο, κἀκεῖνο ἑαυτόν· ὂν δέ, τὸ πάντων
ἑδραιότατον, καὶ περὶ ὃ τὰ ἄλλα, τὴν στάσιν ὑπεστήσατο, καὶ ἔχει οὐκ ἐπακτόν, ἀλλ'
ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ. ἔστι δὲ καὶ εἰς ὃ λήγει ἡ νόησις οὐκ ἀρξαμένη στάσις· καὶ ἀφ'
οὗ ὥρμηται, οὐχ ὁρμήσασα στάσις· οὐ γὰρ ἐκ κινήσεως κίνησις, οὐδ' εἰς κίνησιν.
ἔτι δὲ ἡ μὲν ἰδέα ἐν στάσει, πέρας οὖσα νοῦ· ὁ δὲ νοῦς αὐτῆς, ἡ κίνησις· ὥστε ἓν τὰ πάντα.
καὶ κίνησις καὶ στάσις· καὶ διὰ πάντων ὄντα γένη· καὶ ἕκαστον τῶν ὕστερον τὶ ὄν.
καὶ τὶς στάσις, καὶ τὶς κίνησις. ταῦτα τις ἰδὼν τὰ τρία, ἐν προσβολῇ τῆς τοῦ ὄντος
φύσεως γενόμενος, καὶ τῷ παρ' αὐτῷ ὄντι, τὸ ὄν, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἰδὼν τὰ ἄλλα, τὴν
κίνησιν τὴν ἐν αὐτῷ, τῇ ἐν ἑαυτῷ κινήσει, καὶ τῇ στάσει τὴν στάσιν· καὶ ταῦτα
ἐκείνοις ἐφαρμόσας, ὁμοῦ μὲν γενομένοις, καὶ οἷον συγκεχυμένοις συμμίξας
οὐ διακρίνων· οἷον δὲ μικρὸν διαστήσας καὶ ἐπισχὼν καὶ διακρίνας, εἰσιδὼν
ὄν, καὶ στάσιν, καὶ κίνησιν, τρία ταῦτα, καὶ ἕκαστον ἕν· ἆρ' οὐχ ἕτερα ἀλλήλων
εἴρηκε, καὶ διέστησεν ἐν ἑτερότητι, καὶ εἶδε τὴν ἐν τῷ ὄντι ἑτερότητα τρία
τιθεὶς καὶ ἓν ἕκαστον· πάλιν δὲ ταῦτα εἰς ἓν καὶ ἐν ἑνί, καὶ πάντα ἓν εἰς ταὐτὸν
αὖ συναγαγὼν καὶ βλέπων, ταὐτότητα εἶδε γενομένην καὶ οὖσαν· οὐκοῦν πρὸς τρισὶν
ἐκείνοις, ἀνάγκη δύο ταῦτα προσθεῖναι· ταὐτόν, θάτερον· ὥστε τὰ πάντα γε-
νέσθαι πέντε, πᾶσι καὶ ταῦτα διδόντα τοῖς μετὰ ταῦτα, ἑτέροις καὶ
ταὐτοῖς εἶναι· καὶ τὶ γὰρ ταὐτόν, καὶ τὶ ἕτερον, ἕκαστον· ἁπλῶς γὰρ ταὐτὸν καὶ ἕ-
τερον ἄνευ τοῦ τί, ἐν γένει ἂν εἴη. Καὶ πρῶτα δὲ γένη, ὅτι μηδὲν αὐτῶν κατη-
γορήσεις ἐν τῷ τί ἐστι· τὸ γὰρ ὂν κατηγορήσεις αὐτῶν, ὄντα γάρ, ἀλλ' οὐχ ὡς γένος,
οὐ γάρ ὅπερ ὄν τι· οὐδ' αὖ τῆς κινήσεως, οὐδὲ τῆς στάσεως· οὐ γάρ ἐστι τοῦ ὄντος.
ὄντα γάρ, τὰ μὲν ὡς εἴδη αὐτοῦ, τὰ δὲ μετέχοντα αὐτοῦ· οὐδ' αὖ τὸ ὂν μετέχον
τούτων, ὡς γενῶν αὐτοῦ· οὐδὲ γὰρ ὑπεραναβέβηκεν αὐτῶν· οὐδὲ πρότερ-

νοῦ ἄφθαρτον
hoc cognoscitur
hoc a nobis

Quomodo ταυτότης
& ἑτερότης.

ταυτόν
τι
ἕτερον

... principio

Quomodo verum
quinque sunt
πρῶτα γένη.

τοῦ ὄντος· ἀλλ' ὅτι μὲν ταῦτα πρῶτα, ἐν τούτῳ ἄν τις, ἴσως δὲ καὶ ἄλλα
βεβαιώσαιτο. ὅτι δὲ μόνα ταῦτα, καὶ οὐκ ἄλλα πρὸς τούτοις, πῶς ἄν τις
πιστώσαιτο· διὰ τί γὰρ οὐ καὶ τὸ ἕν· διὰ τί δ' οὐ τὸ ποσόν· καὶ τὸ ποιὸν δὲ, καὶ τὸ
πρός τι καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ἤδη ἄλλοι ἠρίθμησαν· τὸ μὲν οὖν ἕν, εἰ μὲν τὸ
πάντως ἕν, ἐν ᾧ μηδὲν ἄλλο πρόσεστι· μὴ ψυχή· μὴ νοῦς· μὴ ὁτιοῦν, οὐ-
δενὸς ἂν κατηγοροῖτο τοῦτο· ὥστε οὐδὲ γένος. εἰ δὲ τὸ προσὸν τῷ ὄντι, ἐφ'
οὗ τὸ ἓν ὂν λέγομεν, οὐ πρώτως ἓν τοῦτο. ἔτι ἀδιάφορον αὐτὸ ὄν, πῶς ἂν
ποιήσειεν εἴδη· εἰ δὲ τοῦτο, οὐ γένος· πῶς γὰρ καὶ διαιρήσεις· διαιρῶν
γάρ, πολλὰ ποιήσεις· ὥστε αὐτὸ τὸ ἕν, πολλὰ ἔσται, καὶ ἀπολεῖ αὐτό,
εἰ ἐθέλοι γένος εἶναι. ἔπειτα τί προσθήσεις διαιρῶν εἰς εἴδη· οὐ γὰρ ἂν
εἶεν διαφοραί, ἐν τῷ ἑνί, ὥσπερ εἰσὶν ἐν τῇ οὐσίᾳ· ὄντος μὲν γὰρ δέχεται ὁ νοῦς
εἶναι διαφοράς· ἑνὸς δέ, πῶς· εἶτ' ἀεὶ μετὰ τῆς διαφορᾶς δύο τι-
θεὶς, ἀναιρεῖς τὸ ἕν. ἐπείπερ πανταχοῦ ἡ μονάδος προσθήκη, τὸ πρότερον
ποσὸν ἀφανίζει. εἰ δέ τις λέγοι τὸ ἐπὶ τῷ ὄντι ἕν, καὶ τὸ ἐπὶ κινήσει ἕν, καὶ τοῖς ἄλ-
λοις κοινὸν εἶναι, εἰς μὲν ταὐτὸν ἄγων τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν. ἐν ᾧ λόγῳ τὸ ὄν, οὐκ ἐποίη-
σε τῶν ἄλλων γένος, ὅτι μὴ ὅπερ ὄντα· ἀλλ' ἑτέρως ὄντα· οὕτως, οὐδὲ τὸ
ἓν κοινὸν ἐπὶ πάντων ἔσται· ἀλλὰ τὸ μὲν πρώτως, τὸ δὲ ἄλλως. εἰ δὲ μὴ πάντων
λέγοι ποιεῖν, ἀλλ' αὐτό τι ἓν ἐφ' αὑτοῦ ὥσπερ τὰ ἄλλα· εἰ μὲν ταὐτὸν αὐτῷ τὸ ὂν
καὶ τὸ ἕν, ἤδη τοῦ ὄντος ἠριθμημένου ἐν τοῖς γένεσιν, ὄνομα εἰσάγει. εἰ δὲ ἓν ἑ-
κάτερον, τίνα φύσιν λέγει. καὶ εἰ μὲν προστίθησι, τὶ ἓν λέγει. εἰ δὲ μηδέν,
ἐκεῖνο, ὃ οὐδενὸς κατηγορεῖται πάλιν αὖ λέγει. εἰ δὲ τὸ τῷ ὄντι συνόν, εἴπο-
μεν, ὅτι οὐ πρώτως ἓν λέγει· ἀλλὰ τί κωλύει πρώτως εἶναι τοῦτο, ἐξῃρημέ-
νου ἐκείνου τοῦ ἀπαθοῦς ἑνός· καὶ γὰρ τὸ ὄν, μετ' ἐκεῖνο λεγόμενον καὶ ὄν, πρώτως
ὄν· ἢ ὅτι οὐκ ἦν τὸ πρὸ αὐτοῦ ὄν· ἢ εἰ ἦν, οὐκ ἂν ἦν πρώτως· τούτου
δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ ἕν. ἔπειτα χωρισθὲν τῇ νοήσει τοῦ ὄντος, διαφορὰς οὐκ ἔχει.
ἔπειτα ἐν τῷ ὄντι· εἰ μὲν ἐπακολούθημα αὐτοῦ, καὶ πάντων· καὶ ὕστερον.
πρότερον δέ, τὸ γένος. εἰ δὲ ἅμα, καὶ πάντων. τὸ δὲ γένος, οὐχ ἅμα.
εἰ δὲ πρότερον, ἀρχή τις καὶ αὐτοῦ μόνον. εἰ δὲ ἀρχὴ αὐτοῦ, οὐ γένος αὐτοῦ. εἰ δὲ
μὴ αὐτοῦ, οὐδὲ τῶν ἄλλων. ἢ δέοι ἂν καὶ τὸ ὄν, καὶ τῶν ἄλλων πάντων. ὅλως
γὰρ ἔοικε τὸ ἓν ἐν τῷ ὄντι, πλησιάζον τῷ ἑνὶ καὶ οἷον συμπῖπτον τῷ ὄντι.

Τὸ αὐτὸ ἕν, non est genus, & principium τῶν ὄντων.

ὄντος δὲ μὴ προσεχῶς ἐκείνῳ, ἓν ὄντος. τὸ δὲ κατ᾽ ἐκεῖνο ὄντος. ὧν δὴ αἴτια καὶ πρὸ
εἶναι. μὴ ὂν αὐτὸ ὂν καὶ οὐδὲν μὴ δείξασθαι. οὐδὲ γένος εἶναι βούλεσθαι. πρὸς ἑκάστῳ
καὶ τοῦ ὄντος ἕν. ἢ ὥσπερ ἐν, γένει. πολλὰ γάρ ἐστι τὰ ποτὲ ἕν. ἀλλὰ μᾶλλον ἕκαστον
ἕκαστον τῶν ἀδιαιρέτων. τὸ γὰρ ἄδος, πλῆθος. ὥστε καὶ ἐν τούτοις, ὡς ἕκαστος ἢ χορός.
οὕτω γὰρ τὸ ἓν καὶ ἐν τούτοις. ὥστε οὐ κοινὸν τὸ ἕν. οὐδὲ θεωρεῖ τὸ ἓν τοῖς ὄντι
καὶ τοῖς τισὶν οὖσι τὸ αὐτό. ὥστε οὐ γένος τὸ ἕν. ἔτι πᾶν γένος καθ᾽ οὗ κατηγορεῖ-
ται, οὐκέτι καὶ τὰς αὐτίκα μέν. καθ᾽ οὗ δὲ παντὸς ὄντος κατηγορεῖται τὸ ἕν. καὶ τὰς
αὐτίκα μέν, καθ᾽ οὗ κατηγορεῖται τὸ ἓν ὡς γένος, καὶ τὰ γένη ἐστὶν ὁμοίως γένος. ἔ-
τι οὔτε τῶν πρώτων γενῶν κατηγορεῖται ὡς γένος. ἔτι περὶ τὸ ἓν ὄν, οὐ μᾶλλον
τὸ ἓν ἢ πολλά. οὔτε τι τῶν ἄλλων γενῶν οὕτως ἕν, ὡς μὴ πολλά. οὔτε καὶ τῶν
ἄλλων τῶν ὑστέρων, ἀλλὰ πάντως πολλά. τὸ δὲ ὅλον γένος, οὐδὲν ἕν. ὥστε τὸ
ἓν γένος, ἀλλὰ πολλὰ τὸ εἶναι ἕν. οὐ γὰρ ἀριθμὸς τὸ ἕν. ἀριθμὸς δέ ἐστι, γένος μὲν
γένος. ἔτι τὸ ἓν ἀριθμῶν. ἓν γὰρ γένος ἐν, οὐ κυρίως ἕν. ἔτι ὥσπερ ἐν τοῖς ἀ-
ριθμοῖς τὸ ἓν ἔχει γένος καθ᾽ οὗ τῶν ἄλλων ὑπάρχει μὲν λέγεται, τὸ γένος δὲ
λέγεται, οὕτως οὐδὲ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἓν γένος ἂν εἴη. οὔτε τοῦ ὄντος, οὔτε τῶν ἄλ-
λων, οὔτε τῶν πάντων. ἔτι ὥσπερ τὸ ἁπλοῦν ἀρχὴ μᾶλλον εἴη τοῦ οὐχ ἁπλοῦ,
οὐ μᾶλλον τοῦτο καὶ γένος, ἁπλοῦν γὰρ ἂν εἴη καὶ τὸ μὴ ἁπλοῦν οὕτω καὶ ἔτι τὸ
γένος. εἰ δὲ τὸ ἓν ἀρχή, οὐκ ἔστι τῶν μετ᾽ αὐτὸ γένος. ἔστι δέ, οὔτε τοῦ ὄντος, οὔ-
τε τῶν ἄλλων. ἀλλὰ πρότερόν ἐστι τῶν ἑκάστων. οἷον εἴ τις ἀξιώσειε χωρίσαι
ἀπὸ τῆς γῆς, τὸ ἕν. τί γὰρ οὖν ἐστι. ὥσπερ γὰρ τὸ ὅλον, οὐ πάντων γένος, ἀλλὰ
τῶν ὄντων ὅλων, οὕτω καὶ τὸ ἕν, τῶν ἐν ἑκάστῳ ὅλων. τίς γὰρ διαφορὰ ἐξ ἄλλου πρὸς
ἄλλο, καθὸ ἕν, ὥσπερ ἐξ ἄλλου πρὸς ἄλλο ὄντος διαφορά. ἀλλὰ συμμερίζεται
ἑκάστῳ καὶ τῇ γῇ, καὶ τὸ ὂν τὸ μερισμὸν καὶ τὸ ἐν πολλοῖς θεωρεῖσθαι τὸ αὐτὸ γένος,
διά τι καὶ τὸ ἓν ταὐτὸ φαινόμενον, ὅ ἐστιν ἡ γῆ. καὶ ἔτι τὰς συμμεριζομένου, οὐκ
ἂν εἴη γένος. ἢ πρῶτον οὖν καὶ φησὶ εἴ τι ἐν ὑπάρχει πολλοῖς, γένος εἶναι.
οὔτε αὐτῶν οἷς ἐνυπάρχει, οὔτε ἄλλων. οὐδὲ ὅλως εἴ τι κοινόν, πάντως γέ-
νος. τὸ γοῦν σημεῖον ἐνυπάρχον ταῖς γραμμαῖς, οὐ γένος, οὔτε αὐτῶν οὔτε
ὅλως. οὐδέ γε ὥσπερ ἡ μονὰς τὸ ἓν τοῖς ἀριθμοῖς ἐν, οὔτε τῶν ἀριθμῶν
οὔτε τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ τὸ κοινὸν καὶ ἐν πολλοῖς, καὶ διαφορὰς οἰκείας ἔχει.
καὶ ἀπὸ ποιεῖν καὶ αὐτῶν τί ἐστι τοῦ εἴδους, τίνα ἔσται ἡ διαφορά. ἢ πρὸ

+

Γενναῖά ἐστι· ἃ δὲ ταὐτὰ ἀφ᾽ ἑαυτῶν ποιεῖ ἅπερ τὸ ἕν, καὶ τὸ αὐτὸ ἀεὶ ἁπλῶς ὄντι· καὶ τὸ ὁμωνυμοῦν
θάτερον· καὶ εἰ πᾶν τὸ ἕν· ἢ ἐπείπερ πάντα δεῖ, πῶς ἐν τῷ ὄντι τὸ ἕν. Καὶ τὸ ὅλον λεγόμενος
μερισμός· καὶ ὅσχως ὁ τῶν ἄλλων· καὶ ὁ αὐτός ἐστιν ὅλος ἀνάλογος. πρῶτον οὖν, τὸ ἓν
ἐν ἑκάστῳ ὁποῖον λέγεται καὶ ἔστιν. ὁ γὰρ ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἐνὶ ὄντι λέγομεν, καὶ ὡς ἐκεῖ
λέγεται. τὸ μὲν οὖν ἐπὶ πάντων ἕν, οὐ ταὐτόν. οὔτε γὰρ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ὁμοίως,
καὶ τῶν νοητῶν. ἀλλ᾽ ἄρ᾽ οὐδὲ τὸ ὄν, οὔτε ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν πρὸς ἄλληλα ὁμοίως. οὐ γὰρ
ταὐτὸν ἐν χορῷ καὶ στρατοπέδῳ καὶ νηῒ καὶ οἰκίᾳ. οὐδὲ αὖ ἐν τούτοις, καὶ ἐν τῷ συνεχεῖ.
ἀλλ᾽ ὅμως πάντες τὸ αὐτὸ μιμοῦνται. τυγχάνει δὲ τὰ μὲν πόρρωθεν, τὰ δὲ μᾶλλον. ἤδη
δὲ καὶ ἀληθέστερον, ἐν τῷ νῷ, ψυχὴ γὰρ μία· καὶ ἔτι μᾶλλον νοῦς εἷς· καὶ τὸ ὂν ἕν. ἆρ᾽ οὖν
ἐφ᾽ ἑκάστου τὸ ὂν αὐτοῦ λέγοντες, ἓν λέγομεν, καὶ ὡς ἔχει ὄντος, οὕτω καὶ τοῦ ἑνός;
ἢ συμβέβηκε μὲν τοῦτο, οὐ μὴν καθὸ ὄν, καὶ ἕν· ἀλλ᾽ ἔστι μὴ ἧττον ὂν ὑπάρχον
ἧττον εἶναι ἕν. οὐ γὰρ ἧττον στρατὸς ἢ χορός, οἰκίας, ἀλλ᾽ ὅμως ἧττον ἕν. ἔοικεν οὖν
τὸ ἐν ἑκάστῳ ἕν, πρὸς ἀγαθὸν μᾶλλον βλέπειν· καὶ καθόσον τυγχάνει ἀγαθοῦ.
κατὰ τοσοῦτον καὶ ἕν. καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τοῦ ἕν, ἐν τούτῳ. εἶναι γὰρ θέλει
ἕκαστον οὐχ ἁπλῶς· ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ. διὰ τοῦτο καὶ τὰ μὴ ἕν, ὡς δύναται
σπεύδει ἓν γενέσθαι. τὰ μὲν φύσει αὐτῇ τῇ φύσει συνιόντα εἰς ταὐτόν, ἑνοῦσθαι αὐτοῖς
θέλοντα. οὐ γὰρ ἀποσπᾶν ἀπ᾽ ἀλλήλων σπεύδει ἕκαστα· ἀλλ᾽ εἰς ἄλληλα καὶ εἰς αὐτά. καὶ ψυχαὶ πᾶσαι
σπεύδοιεν ἂν εἰς ἓν ἰέναι, μετὰ τὴν αὐτῶν οὐσίαν. Καὶ ἀμφοτέρωθεν δὲ τὸ ἕν.
Καὶ γὰρ τὸ ἀφ᾽ οὗ, καὶ τὸ εἰς ὅ. Καὶ γὰρ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἑνός, καὶ σπεύδει εἰς τὸ ἕν. οὕτω
γὰρ καὶ τὸ ἀγαθόν. οὔτε γὰρ ὑποστὰν ἐν τοῖς οὖσιν ὁτιοῦν. ὑποστάν τε οὐκ ἂν ἀνά-
σχοιτο μὴ πρὸς τὸ ἓν τὴν σπουδὴν ἔχον. τὰ μὲν δὴ φύσει, οὕτω. τὰ δὲ ἐν ταῖς τέχναις,
αὐτὴ ἑκάστη ἕκαστον πρὸς τοῦτο καθόσον δύναται, καὶ ὡς δύναται ἐκεῖνα, οὕτως ἄγει.
τὸ δὲ ὄν, μάλιστα πάντων τούτου τυγχάνει. ἐγγὺς γάρ· ὅθεν τὰ μὲν ἄλλα, λέγεται ὃ λέ-
γεται μόνον. οἷον ἄνθρωπος. καὶ γὰρ εἴ ποτε λέγοιμεν ἕνα, πρὸς δύο λέγομεν. εἰ
δὲ καὶ ἄλλως τὸ ἓν λέγομεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, προστιθέντες λέγομεν. ἐπὶ δὲ τοῦ ὄν-
τος, λέγομεν τὸ ὅλον τοῦτο ἓν ὄν, καὶ ἀξιοῦμεν ὡς ἕν, ἐνδεικνύμενοι τὴν σφοδροτέραν
αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀγαθὸν συνουσίαν. γίγνεται οὖν τὸ ἓν καὶ ἐν αὐτῷ, ὡς ἀρχὴ καὶ τέλος.
οὐχ ὡσαύτως δέ, ἀλλ᾽ ἄλλως. ὥστε καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, καὶ ἐν τῷ ἕν. τί οὖν
τὸ ἐν αὐτῷ ἕν. οὐχ ὁμοίως ἐν ἅπασι τοῖς μέρεσι, καὶ κοινὸν θεωρούμενον; ἢ πρῶτον
μὲν καὶ ἐν ταῖς γραμμαῖς κοινὸν τὸ σημεῖον, καὶ χωρὶς τῶν γραμμῶν. Καὶ ἐν τ

Ζητεῖται ἐν τούτῳ ὅτι τὸ ἕν, καὶ πῶς ὁ λεγόμενος μερισμός.

VNUM secundum magis et minus dicitur

EI
ἓν συμφυὲς τῷ ἀγαθῷ

EI
EN ἀρχὴ καὶ τέλος
. α. ε. ω.

ἔξω τοῦ ὄντος ἕν, ἐν γραμμῇ, ἕν ἐν ἀριθμῷ, ἕν.

αὐτοαγαθόν

ἀριθμοῖς κοινόν τι ἐστὶν ἴσως τοῦτο, καὶ εὐλόγως· οὐδὲ γὰρ ταὐτὸν τὸ ἓν τὸ ἐν τῷ ὄντι τῷ ἑνὶ τοῦ ἐπὶ μονάδος καὶ δυάδος καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν· εἰ ὅσα γὰρ καὶ ἐν τῷ ὄντι, τί οὐ δεῖν κωλύει τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ ὕστερα εἶναι· καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα εἶναι; καὶ εἰ ταὐτὸν δὲ ἐν πᾶσι τὸ ἕν, τοῖς τοῦ ὄντος, διαφορὰς οὐκ ἔχον αὐτοῦ, οὐδὲ εἴδη ποιεῖ· εἰ δὲ μὴ εἴδη, οὐδὲ γένος αὐτὸ δύναται εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. πῶς δὲ τοῖς ἀριθμοῖς τὸ ἀγαθόν, ἐν τῷ εἶναι ἕκαστον, ἀψύχοις οὖσιν; ἢ κοινὸν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀψύχων. εἰ δέ τις λέγοι μὴ εἶναι ὅλως αὐτούς, ἡμεῖς περὶ ὄντων ἑκάστου ἐλέγομεν, καθὸ ἓν ἕκαστον. εἰ δὲ τὸ σημεῖον ζητοῖεν πῶς ἀγαθοῦ μετέχει, εἰ μὲν καθ' αὑτὸ φήσουσιν εἶναι, εἰ μὲν ἄψυχον φήσουσι, τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ζητοῦσιν· εἰ δὲ ἐν ἄλλοις οἷον ἐν κύκλῳ, τὸ ἀγαθὸν τὸ ἐκείνου, τοῦτο· καὶ ἡ ὄρεξις πρὸς τοῦτο, καὶ σπεύδει ὡς δύναται διὰ τούτου ἐκεῖ. ἀλλὰ πῶς τὰ γένη ταῦτα· ἆρα καὶ τὰ κερματιζόμενα ἕκαστον, ἢ ὅλον ἐν ἑκάστῳ ὧν γένος· καὶ πῶς ἔτι ἕν; ἢ τὸ γένος ὡς ἐν πολλοῖς ὅλον· ἆρ' οὖν μόνον ἐν τοῖς μετέχουσιν; ἢ οὔ· ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτὸ, καὶ ἐν τοῖς μετέχουσιν. ἀλλ' ἴσως, σαφὲς ὕστερον ἔσται. νῦν δέ, πῶς τὸ ποσόν, οὐκ ἐν τοῖς γένεσι τοῖς πρώτοις, καὶ αὖ τὸ ποιόν; ἢ ποσὸν μέν, οὐ πρῶτον μετὰ τῶν ἄλλων· ὅτι ἐκεῖνα μέν, ἅμα μετὰ τοῦ ὄντος· κίνησις γὰρ μετὰ τοῦ ὄντος, ἐνέργεια ὄντος, ζωὴ αὐτοῦ οὖσα· καὶ στάσις ἐν αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ συνεισῄει· μᾶλλον δὲ συνῆν, τὸ εἶναι τούτοις, ἑτερότης καὶ ταυτότης· ὥστε συνορᾶσθαι καὶ ταῦτα. ἀριθμὸς δέ, ὕστερος τε ἐκείνων καὶ ἑαυτοῦ· καὶ τὸ ὕστερος, παρὰ τοῦ προτέρου. καὶ ἐφεξῆς ἀλλήλοις· καὶ ἐν ὑστέροις ὑπάρχει τὰ ὕστερα, ἐν προτέροις. ὥστε ἐν μὲν τοῖς πρώτοις, οὐκ ἂν καταριθμοῖτο. ζητητέον δέ, εἰ ὅλως γένος. τὸ μέντοι μέγεθος, ἔτι μᾶλλον ὕστερον καὶ σύνθετον· ἀριθμὸς γάρ, ἐν τῷδε· καὶ γραμμή, δυοῖν τινος· καὶ ἐπίπεδον τριῶν. εἰ μὲν οὖν παρὰ τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ τὸ συνεχὲς μέγεθος τὸ ποσόν, τοῦ ἀριθμοῦ οὐκ ὄντος γένους, πῶς ἂν τοῦτο ἔχοι; ἔνι δὲ καὶ ἐν τοῖς μεγέθεσι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον· εἰ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν, τὸ ποσόν, τί τοῦτό ἐστι ληπτέον. καὶ εὑρόντας, θετέον γένος ὕστερον, οὐ καὶ ἐν τοῖς πρώτοις· καὶ γένος, μὲν οὖν ἐν τοῖς πρώτοις δέ· ἀνακτέον εἴς τι τῶν πρώτων, ἢ ὡς τῶν πρώτων. δῆλον τοίνυν ἴσως, ὅτι δηλοῖ τί ποσὸν ἡ τοῦ ποσοῦ φύσις· καὶ μετρεῖ τὸ ὅσον ἑκάστου· αὐτή τε ὅσον τι. ἀλλ' εἰ κοινὸν ἐπ' ἀριθμοῦ καὶ μεγέθους τὸ ὅσον, ἢ ὁ ἀριθμὸς πρῶτος, τὸ δὲ μέγεθος ἀπ' ἐκείνου· ἢ ὅλως ὁ μὲν ἀριθμός, ἐν μίξει κινήσεως καὶ στάσεως.

Nisi quid participat Vno ipsi bono, ob id inter prima genera numerandum.

Χωρίζεται γένει ἕν.

ἀριθμός

μέγεθος

In numeris ~~est~~ est prius, et posterius, quare numerus non est genus primum.

τὸ δὲ μέγεθος, κίνησίς τις, ἢ ἐν κινήσει ὡς. τῆς μὲν κινήσεως τὸ ἀόριστον προϊούσης
τῆς δὲ στάσεως, ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ προϊόντος, μονάδα ποιούσης. ἀλλὰ περὶ γενέσεως
ἀριθμοῦ καὶ μεγέθους, μᾶλλον δὲ ὑποστάσεως, ὕστερον καὶ ἐπινοίας θεωρητέον. τάχα
γὰρ ὁ μὲν ἀριθμός, ἐν τοῖς πρώτοις γένεσι. τὸ δὲ μέγεθος, ὕστερον ἐν συνθέσει. καὶ
ὁ μὲν ἀριθμός, ἑστώτων. τὸ δὲ μέγεθος ἐν κινήσει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ὡς φα-
μέν. περὶ δὲ τοῦ ποιοῦ, διὰ τί οὐ καὶ τοῖς πρώτοις. ἢ ὅτι καὶ τοῦτο ὕστερον καὶ μετὰ
τὴν οὐσίαν. δεῖ δὲ τὴν οὐσίαν πρώτως ἀκολουθοῦντα ταῦτα ἔχειν τὴν πρώτην, μετὰ δὲ
τούτων δὲ τὴν σύστασιν ἔχειν, μὴ δὲ διὰ τούτων συμπληροῦσθαι. ἢ ἄρα καὶ τὸ
ἐκ ποιότητος καὶ ποσότητος. ἐπὶ μὲν οὖν ταῖς συνθέταις οὐσίαις ἐκ πο-
λλῶν, ἐν αἷς καὶ ἀριθμοὶ καὶ ποιότητες, διαλλαγὴν ἐποίησαν αὐτῶν. εἰ — αἷς — ποσοτήτων
ποιότητές εἰσιν ἐν αὐταῖς. καὶ κοινότης τις ἐν αὐταῖς θεωρηθήσεται. ἐν δὲ τοῖς πρώτοις
γένεσι, τὴν διαίρεσιν οὐχ ἁπλῶν καὶ συνθέτων δεῖ ποιεῖσθαι, ἀλλὰ ἁπλῶν καὶ τῶν
τὴν οὐσίαν συμπληρούντων, οὐ τὴν τινὰ οὐσίαν. τὴν μὲν γὰρ τινὰ οὐσίαν, συμπλη-
ροῦσθαι καὶ ἐκ ποιότητος οὐδὲν ἴσως ἄτοπον, ἐχούσης ἤδη τὴν οὐσίαν πρὸ τῆς
ποιότητος. τὸ δὲ τοιόνδε ἔξωθεν. αὐτὴν δὲ τὴν οὐσίαν ἃ ἔχει οὐσιώδη ἔχειν.
καίτοι ἐν ἄλλοις ἠξιοῦμεν, τὰ μὲν τῆς οὐσίας συμπληρωτικά, ὁμωνύμως ποιὰ
εἶναι. τὰ δὲ ἔξωθεν μετὰ τὴν οὐσίαν ὑπάρχοντα, ποιά. καὶ τὰ μὲν ἐν ταῖς οὐσί-
αις ἐνεργείας αὐτῶν. τὰ δὲ μετ' αὐτάς, ἤδη πάθη. νῦν δὲ λέγομεν, οὐδ'
ὅλως εἶναι συμπληρωτικὰ τῆς τινὸς οὐσίας. οὐ γὰρ οὐσίας προσθήκη γίνεται
τῷ ἀνθρώπῳ καθὸ ἄνθρωπος εἰς οὐσίαν. ἀλλ' ἔστιν οὐσία ἄνωθεν, πρὶν ἐπὶ
τὴν διαφορὰν ἐλθεῖν, ὥσπερ καὶ ζῷον ἤδη, πρὶν ἐπὶ τὸ λογικὸν ἥκειν. πῶς
οὖν τὰ τέτταρα γένη συμπληροῖ τὴν οὐσίαν, οὔπω ποιὰν οὐσίαν ποιοῦντα. οὐ γὰρ
τινά. ὅτι μὲν οὖν τὸ ὂν πρῶτον, εἴρηται. καὶ ὡς ἡ κίνησις οὐκ ἂν ἄλλο.
οὐδὲ στάσις. οὐδὲ θάτερον, οὐδὲ ταὐτόν, δῆλον. καὶ ὅτι οὐ ποιότητα ἐνεργά-
ζεται ἡ κίνησις αὕτη, ἴσως μέν, φανερόν. λεχθὲν δὲ μᾶλλον ποιήσει σαφέ-
στερον. εἰ γὰρ ἡ κίνησις ἐνέργεια ἐστὶν αὐτῆς, ἐνεργείᾳ δὲ τὸ ὄν, καὶ ὅλως τὸ
πρῶτον, οὐκ ἂν συμβεβηκὸς εἴη ἡ κίνησις. ἀλλ' ἐνέργεια οὖσα, ἐνεργείᾳ ὄν-
τος, οὐδ' ἂν συμπληρωτικὸν ἔτι λέγοιτο, ἀλλ' αὐτή. ὥστε οὐκ ἐνέβη
εἰς ὕστερόν τι, οὐδ' εἰς ποιότητα, ἀλλ' εἰς τὸ ἅμα τέτακται. οὐ γάρ ἐστιν ὄν, εἶ-
τα κεκίνηται. οὐδὲ ἐστιν ὄν, εἶτα ἔστη. οὐδὲ πάθος, ἡ στάσις. καὶ ταὐτὸν δὲ

+

Καὶ θάτερον, οὐχ ὥστε, ὅτι μὴ ἕτερον ἐγένετο πολλά· ἀλλ' ἦν ὅπερ ἦν ἐν τῷ πρώτῳ.
ἢ δὴ πολλὰ καὶ ἑτερότης· καὶ ἓν ἐν πολλοῖς, καὶ ταὐτότης· καὶ ταῦτα εἰς τὴν οὐσίαν
ἀφικνεῖται· ὅλως δὲ εἰ μὴ ἦ πρὸς τὰ κατὰ τὸ εἶναι, τὸ τοιαῦτα ἄλλην οὐκέτι οὐσίαν ποιεῖ, ἀλ-
λὰ ποιὰν οὐσίαν, καὶ ποσὴν οὐσίαν. Καὶ γίγνεται ἄλλα γένη ὕστερα πρώτων. τὸ δὲ πρός τι,
παραφυάδι ἔοικεν, ὥστε οὐκ ἂν ἐν πρώτοις. ἑτέρου γὰρ πρὸς ἕτερον· καὶ οὐ
πρὸς αὐτὸ ἡ σχέσις. Καὶ πρὸς ἄλλο. ποῦ δὲ καὶ ποτέ, ἔτι πόρρω. τό, τε γὰρ ποῦ,
ἄλλο ἐν ἄλλῳ· ὥστε δύο. τὸ δὲ γένος, ἓν δεῖ εἶναι, οὐ σύνθεσιν. καὶ οὐδὲ τόπος ἐκεῖ.
νῦν δὲ ὁ λόγος, περὶ τῶν ὄντων κατ' ἀλήθειαν. ὅ, τε χρόνος εἰ ἐκεῖ, σκεπτέον. μᾶλ-
λον δὲ ἴσως οὔ. εἰ δὲ καὶ μέτρον, καὶ οὐχ ἁπλῶς μέτρον, ἀλλὰ κινήσεως, δύο.
καὶ σύνθετον τὸ ὅλον, καὶ κινήσεως ὕστερον. ὥστε οὐχ ὅπου κίνησις, ἐν τῇ διαι-
ρέσει. τὸ δὲ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἐν κινήσει, εἰ ἄρα ἐκεῖ τὸ πάσχειν. καὶ τὸ ποιεῖν
δὲ δύο. ὁμοίως καὶ τὸ πάσχειν. οὐδέτερον οὖν ἁπλοῦν. καὶ τὸ ἔχειν δύο. καὶ τὸ
κεῖσθαι, ἄλλο ἐν ἄλλῳ οὕτως. ὥστε τρία. ἀλλὰ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ αἱ ἀρεταί,
διὰ τί οὐκ ἐν τοῖς πρώτοις. ἐπιστήμη, νοῦς. ἢ τὸ μὲν ἀγαθόν, εἰ τὸ πρῶτον,
ἣν δὴ λέγομεν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν, καθ' ἧς οὐδὲν κατηγορεῖται. ἀλλ' ἡμεῖς
μὴ ἔχοντες ἄλλως σημῆναι οὕτω λέγομεν, γένος οὐδενὸς ἂν εἴη. οὐ γὰρ κατ' ἄλλων
λέγεται. ἢ ἦν ἂν ἐκεῖνο καθ' ὧν λέγεται, ἕκαστον ἐκεῖνο λεγόμενον. καὶ πρὸ τῆς οὐσίας
δὲ ἐκεῖνο, οὐκ ἐν οὐσίᾳ. εἰ δ' ὡς ποιὸν τὸ ἀγαθόν, ὅλως τὸ ποιὸν οὐκ ἐν τοῖς πρώτοις.
τί οὖν ἡ τοῦ ὄντος φύσις, οὐκ ἀγαθόν; ἢ πρῶτον μὲν ἄλλως, καὶ οὐ κατὰ
τὸ πρῶτον. καὶ ὡς ἔστιν ἀγαθὸν οὐχ ὡς ποιόν· ἀλλ' ἐν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλ-
λα ἔφαμεν γένη ἐν αὐτῷ. καὶ διότι κοινόν τι ἕκαστον. καὶ ἐν πολλοῖς ἑωρᾶτο.
γένος. εἰ οὖν καὶ τὸ ἀγαθὸν ὁρᾶται ἐφ' ἑκάστῳ μέρει τῆς οὐσίας, ἢ τοῦ ὄντος, ἢ
ἐπὶ τοῖς πλείστοις, διὰ τί οὐ γένος καὶ ἐν τοῖς πρώτοις. ἢ ἐν ἅπασι τοῖς μέρεσιν
οὐ ταὐτόν, ἀλλὰ πρώτως καὶ δευτέρως καὶ ὑστέρως. ἢ γὰρ ὅτι θάτερον παρὰ θατέρου,
τὸ ὕστερον παρὰ τοῦ προτέρου. ἢ ὅτι πάντα ἀπὸ ἑνὸς τοῦ ἐπέκεινα. ἄλλα δὲ ἄλ-
λως κατὰ φύσιν τὴν αὐτῶν μεταλαμβάνει. εἰ δὲ δὴ καὶ γένος ἐθέλει τις θέσθαι,
ὕστερον. ὕστερον γὰρ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ τί ἐστι, τὸ εἶναι αὐτὸ ἀγαθόν, κἂν ἀεὶ συνῇ.
ἐκεῖνα δὲ ἦν τοῦ ὄντος, ᾗ ὄν, καὶ εἰς τὴν οὐσίαν. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τὸ ἐπέκεινα
τοῦ ὄντος. ἐπεὶ δὴ τὸ ὂν καὶ ἡ οὐσία, οὐ δύναται μὴ πολλὰ εἶναι. ἀλλ' ἀνάγκη
αὐτῷ ἔχειν ταῦτα ἠριθμημένα γένη. καὶ εἶναι ἓν πολλά. εἰ μέντοι τὸ ἀγαθὸν

[illegible] ὂν definitur [illegible] ἕν, πολλά.

τὸ ἐν τῷ ὄντι, μὴ δυναίμην λέγειν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν κατὰ φύσιν πρὸς
τὸ ἕν, τοῦτο εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, ἵν' ᾖ καὶ ἀγαθοειδὲς ἐκεῖνο, ὥστε τὸ ἀγαθὸν τούτῳ ἀγαθὸν τὸ ἐν τῷ ὄντι.
ἐνέργεια πρὸς τὸ ἀγαθόν· τοῦτο δὲ ἡ ζωὴ αὐτοῦ· τοῦτο δὲ ἡ κίνησις, ἤδη ἓν ὂν
τῶν γενῶν. περὶ δὲ τοῦ καλοῦ, εἰ μὲν ἡ πρώτη ἐκείνη καλλονή, τὰ αὐτὰ
καὶ παραπλήσια λέγοιτο, τοῖς ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ λόγοις· καὶ εἰ τὸ ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ οἷον ἀπο-
στίλβον, ὅτι μὴ τὸ αὐτὸ ἐν πᾶσι, καὶ ὅτι ὕστερον τὸ ἐπιστίλβειν. εἰ δὲ οὐκ ἄλλο τὸ
καλόν, ἢ ἡ οὐσία αὐτή, ἐν τῇ οὐσίᾳ εἴρηται. εἰ δὲ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ὁρῶντας, τῷ
τοιόνδε πάθος ποιεῖν, τοῦτο τὸ ἐνεργεῖν κίνησις· καὶ εἰ πρὸς ἐκεῖνο ἡ ἐνέργεια,
κίνησις. ἔστι δὲ καὶ ἡ ἐπιστήμη αὐτοκίνησις, ὄψις οὖσα τοῦ ὄντος καὶ ἐνέργεια,
ἀλλ' οὐχ ἕξις· ὥστε καὶ αὐτὴ ὑπὸ τὴν κίνησιν. εἰ δὲ βούλει, ὑπὸ τὴν στάσιν· ἢ καὶ
ὑπ' ἄμφω· εἰ δὲ ὑπ' ἄμφω, ὡς μικτόν· εἰ τοῦτο, ὕστερον τὸ μικτόν. ὁ δὲ νοῦς
νοῶν ὂν καὶ σύνθετον ἐκ πάντων, οὐχ ἕν τι τῶν γενῶν. καὶ ἔστιν ὁ ἀληθινὸς νοῦς, ἀληθινὸς νοῦς quid sit
ὂν μετὰ πάντων. καὶ ἤδη πάντα τὰ ὄντα. τὸ δὲ ὂν μόνον ψιλὸν εἰς γένος
λαμβανόμενον στοιχεῖον αὐτοῦ. δικαιοσύνη δὲ καὶ σωφροσύνη καὶ ὅλως ἀρε-
τή, νοῦ ἐνέργειαί τινες πᾶσαι· ὥστε οὐκ ἐν πρώτοις· καὶ ὕστερα γένος καὶ εἴδη.
γένη δὴ ὄντα τὰ τέτταρα ταῦτα καὶ πρῶτα, ἆρα καθ' αὑτὸ ἕκαστον εἴδη ποιεῖ;
οἷον τὸ ὄν, διαιροῖτο ἂν ἤδη ἐφ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν ἄλλων; ἢ οὔ· ἐπείπερ ἔξωθεν
τοῦ γένους λαβεῖν δεῖ τὰς διαφοράς· καὶ εἶναι μὲν διαφορὰς τοῦ ὄντος ᾗ ὄν·
οὐ μέντοι τὰς διαφορὰς αὐτό. πόθεν οὖν ἕξει; οὐ γὰρ δὴ ἐκ τῶν οὐκ ὄντων. Horum quatuor generum quae & quales sint differentiae.
εἰ δὴ ἐξ ὄντων, ἦν δὲ τὰ γένη τὰ λοιπὰ τρία, δηλονότι ἐκ τούτων, καὶ μετὰ
τούτων προστιθεμένων, καὶ συνδυαζομένων, καὶ ἅμα γινομένων. ἀλλὰ ἅμα
γινόμενα, τοῦτο δὴ ἐποίει τὸ ἐκ πάντων. πῶς οὖν τὰ ἄλλα ἐστὶ, μετὰ τὸ ἐκ
πάντων. καὶ πῶς γένη, πάντα ὄντα, εἴδη ποιεῖ. πῶς δὲ ἡ κίνησις εἴδη
κινήσεως. καὶ ἡ στάσις, καὶ ἡ ταυτότης. ἐπεὶ καὶ τοῦτο παραφυλακτέον, ὅπως
μὴ ἀφανίζοιτο ἕκαστον ἐν τοῖς εἴδεσι· μηδ' αὖ τὸ γένος κατηγορούμενον Nam genus ἀφανίζεται ἐν τοῖς εἴδεσι.
ᾖ μόνον, ὡς ἐν ἐκείνοις θεωρούμενον, ἀλλ' ᾖ ἐν ἐκείνοις ἅμα καὶ ἐν αὑτῷ, καὶ μι-
γνύμενον αὖ καθαρόν, καὶ μὴ μιγνύμενον ὑπάρχῃ, μηδ' ἄλλως συντελοῦν
εἰς οὐσίαν αὐτὸ ἀπολλύῃ. περὶ μὲν δὴ τούτων σκεπτέον. ἐπεὶ δὲ ἔ-
φαμεν τὸ ἐκ πάντων τῶν ὄντων, νοῦν ἕκαστον. πρὸ δὲ πάντων
ὡς εἰδῶν καὶ μερῶν, τὸ ὂν καὶ τὴν οὐσίαν τιθέμεθα νοῦν εἶναι, τὸν ἤδη

νοῦ ἄϋλον λέγομεν εἶναι. καὶ δὴ ταύτην τὴν ἀπορίαν, χρὴ διαιροῦμεν πρὸς τὸ ζη-
τούμενον ποιησόμενοι. καὶ οἷον παραδείγματι χρησάμενοι τῷ ἄστει νῦν σαφὲς τὸ
expectamus λεγόμενον αὐτοῖς ἐμβιβάζομεν. λάβωμεν δή, τὸν μὲν ἀγαθὸν νοῦν, οὐδὲν ὑφα-
πτόμενον τῶν ἐνεργειῶν. οὐ δὴν ζητοῦντα περὶ ὅτι οὐδὲ δύναμιν τὶς νοῦς, ἢ νοεῖ τι.
ὡς περὶ τὴν ἐπιστήμην πρὸ τῶν ἐνεργειῶν ἀεὶ οὖν. καὶ ἡ μὲν ἀγαθὸν δὲ ἐπιστήμη, περὶ τῶν
ἐν αὐτῇ μερῶν. παράγεται οὐδὲν τῶν ἐνεργειῶν δυνάμεις πάντων. ἕκαστον δὲ ἐνεργεῖ
ἐκεῖνο (μέρος)· καὶ δυνάμει δὲ πάντα. καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου ὡσαύτως. αἱ μὲν ἐνέργειαι,
αἱ ἐν τῇ ἄλλῃ δυνάμει πάντα. αὐτὴ δ' ἐν ἑνὶ ἀεὶ λαβοῦσα, δυνάμει ἐστὶν ὅλη. κα-
τηγορεῖται γὰρ ἡ πάντα, ὑπὸ μέρος τῆς πάσης. αὐτὴ μέντοι μὲν δι' ἀεὶ ἐνεργεῖν φαί-
νεσθαι. οὕτω δὴ ἀλλ' ὡς μὲν νοῦν τὸν ἐξ ἡμῶν δὲ τὰ ἐπὶ ἀεὶ νοεῖ τὸν περὶ τῶν
καθ' ἕκαστον ἐνεργοῦντα. ἄλλως δὲ καὶ καθ' ἕκαστον. τοῖς μὲν ὑπὸ μέρος αὐτοῦ πάντα
Quomodo prima sint & πληρωθέντας. τὸν δ' ἐπὶ πᾶσι νοῦν, χορηγὸν μὲν τοῖς καθ' ἕκαστον. δυνάμει
communiora posterioribus. δι' αὐτῶν εἶναι, ἀλλ' ἐν τοῖς καθόλου ἐκείνοις. ἐκείνους τοὺς ἐν αὐτοῖς ἐνεργεῖ
οὐσιωδῶς ἔχειν τὸν καθόλου. ὡς ἡ τῆς ἐπιστήμης τὴν ἐπιστήμην. καὶ εἶναι καὶ κα-
τ' αὐτὸν τὸν μερικὸν νοῦν. καὶ ἐκεῖνον αὖ ἐν αὐτοῖς ὄντας. καὶ ἐκ τῆς ... αὐτῷ
ἐνέργεια τῷ ὅλῳ. καὶ τὸν ὅλον τοῖς ἐνεργεῖ. ἕκαστον ἐφ' ἑαυτοῦ ἀλλὰ καὶ
ἄλλων. καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ ἐκεῖνον, καὶ ἐν ἐκείνοις. καὶ ἐν ἐκείνῳ μὲν πάντας
ἐφ' ἑαυτοῦ ὄντι, δυνάμει. ἐνεργείᾳ ὄντι τὸ πᾶν ἅμα. δυνάμει δὲ ἕκαστον
χωρίς. τοῖς δὲ ἐνεργείᾳ μέν, ὅ ἐστι. δυνάμει τὸ ὅλον. καθόσον μὲν γὰρ
τοῦτο ὅλα λέγονται ἐστίν. ἐνεργείᾳ ἐστὶν ἐκεῖνο ὃ λέγονται. ἢ δὲ γὰρ ἐκεῖνο,
δυνάμει ἐκεῖνο. ὅ δέ, ἡ μὲν γένος, δυνάμεις πάντων τῶν ὑπ' αὐτὸ εἰδῶν.
καὶ οὐδὲν ἐνεργεῖ ἐκείνων. ἀλλὰ πάντα ἐν αὐτῷ ἔχει. ἢ δὲ ὅ ἐστι. τὸ
τῶν εἰδῶν ἐνεργεῖ τῶν οὐ καθ' ἕκαστον. δεδήλωται ἐνεργεῖ ὅσον ... ἐν ἀρχῇ, νόσο
τὴν ἀπορίαν τοῦ ἐνεργεῖν αἰτίαν γίνεσθαι. πῶς οὖν μέρος ὢν αὐτὸς ἐν τῷ
λόγῳ τῷ ἐνεργείᾳ ποιεῖ. τοῦτο δὲ ταὐτόν, πῶς ἐκ τῶν τεττάρων ἐκείνων τῆς
λεγομένης ψυχῆς. ὁρᾶν τοίνυν ἐν τούτῳ μαθητῶν καὶ ἀμηχανῶ.
οὐ πολὺ λαλῶ, ἀλλ' ἀπολλῦν γνῶναι. τῷ παντὶ νῷ καὶ ὅλῳ καὶ οὐ μέρει. οὐδέ
τινι νῷ ὅσους ἐνί τε πάντας δι' αὐτοῦ. ἀριθμὸν δὴ πάντως ἔχει ἐν τού-
τοις, οἷς ὅσα. καὶ ἔστι δὲ ἓν καὶ πολλά. καὶ πάντα δὲ δυνάμεις. καὶ θαυ-
μαστῇ δυνάμει. οὐ καθόλου. ἀλλὰ τῇ καθαρᾷ οὐσίᾳ, καὶ τῇ μάλιστα ἐστί.

Καὶ οἷον σφριγῶσαν καὶ ἀληθῶς δύναμιν· οὐδὲ μέχρι τινὸς ἔχουσαν εἶναι· ἄπειρον
τοίνυν· καὶ ἀπειρία καὶ μέγα· τοῦτο τοίνυν τὸ μέγα ἐν τῷ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ
οὐσίᾳ καὶ τῇ περὶ αὐτὸ ἀγλαΐᾳ καὶ τῷ φωτί, ὡς ἐν χρώματι ὄντα ἰδεῖν, ὅπερ καὶ τὸ περὶ
ἢ σὴ ἐπανθοῦν· μεγάλα δὲ τοῦ σώματος χρόας τῆς ἐνθάδε· μέγεθος προφαινόμενον
τῇ σῇ προσβολῇ, ἐν οὐκ ἐλάχιστον μέν· ἑνὸς δὲ καὶ διόντων καὶ πεῖ ὤν, καὶ τὸ μέγε
θος θεωρητὸν ὄν· καὶ τὸ σῶμα ὄντι πᾶν· τοῦ δὲ πανταχοῦ ἐνορωμένου καὶ τοῦ ποσοῦ, καὶ ἀμφ
οτέρων ἐνιόντων καὶ οἷον γινομένων· καὶ σχῆμα ὁρᾷ· ἃς περιθέοντας δὲ τοῦ θατέ
ρου, καὶ διαιροῦντος καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν, σχημάτων τε διαφορὰ καὶ ποιότη
τος ἄλλης· καὶ ταυτότητος μὲν συνούσης, ἰσότητα ποιεῖ εἶναι· ἑτερότητος δέ, ἀνι
σότητα ἐν ποσῷ· ἀριθμῷ τε καὶ μεγέθει· ἐξ ὧν καὶ κύκλος καὶ τετράγωνα
καὶ τὰ ἐξ ἀνίσων σχήματα· ἀριθμοί τε ὅμοιοι καὶ ἀνόμοιοι· περιττοί τε
Καὶ ἄρτιοι· οὖσα γὰρ ἔννους ζωή, καὶ ἐνέργεια οὐκ ἀτελής, οὐδὲν παραλεί
πει ὧν εὑρίσκομεν νῦν νοερὸν ἔργον ὄν· ἀλλὰ πάντα ἔχει ἐν τῇ αὐτῆς
δυνάμει· ὄντα αὐτὰ ἔχουσα ὡς ἂν νοῦς ἔχοι· ἔχει δὲ νοῦς, ὡς ἐν νοήσει· νο
ήσει δὲ οὐ τῇ ἐν διεξόδῳ· παραλέλειπται δέ, οὐδὲν τῶν ὅσα λόγοι·
ἀλλ' ἔστιν εἷς οἷον λόγος μέγας τέλειος· πάντας περιέχων· ἀπὸ τῶν πρώ
των αὐτοῦ ἐπεξιών· μᾶλλον δὲ ἀεὶ ἐπεξεληλυθώς· ὥστε μηδέποτε
τὸ ἐπεξιέναι ἀληθὲς εἶναι· ὅλως γὰρ πανταχοῦ ὅσα ἄν τις ἐκ λογισμοῦ
λάβοι, ἐν τῇ φύσει ὄντα· ταῦτα εὑρήσει ἐν νῷ ἄνευ λογισμοῦ ὄντα· ὥστε
νομίζειν τὸ ὂν νοῦν λελογισμένον οὕτω πεποιηκέναι· οἷον καὶ ἐπὶ τῶν λό
γων τῶν τὰ ζῷα ποιούντων· ὡς γὰρ ἂν ὁ ἀκριβέστατος λογισμὸς λογί
σαιτο ὡς ἄριστα, οὕτως ἔχει πάντα ἐν τοῖς λόγοις πρὸ λογισμοῦ οὖσι· ποῦ
χρὴ προσδοκᾶν ἐν τοῖς πρὸ φύσεως· καὶ τῶν λόγων τῶν ἐν αὐτῇ τοὺς
ἀνωτέρω εἶναι· ἐν οἷς γὰρ ἡ οὐσία οὐκ ἄλλο τι ἢ νοῦς· καὶ οὐκ ἐπακτὸν
τε τὸ ὂν αὐτοῖς, οὔτε ὁ νοῦς· ἀμογητὶ ἂν εἴη ἄριστα ἔχον, εἴπερ κατὰ νοῦν
κείσεται· καὶ τοῦτο ὂν ὃ θέλει νοῦς, καὶ ἔστι· διὸ καὶ ἀληθινὸν καὶ πρῶτον· εἰ
γὰρ παρ' ἄλλου, ἐκεῖνο νοῦς· σχημάτων δὴ πάντων ὀφθέντων ἐν τῷ ὄντι,
Καὶ ποιότητος ἁπάσης· οὐ γὰρ οὖν τις· οὐδὲ γὰρ ἦν ἀναλογία τῆς θατέρου — θατέρου φύσεως,
φύσεως ἑνὸς ὄντος· ἀλλ' ἓν καὶ πολλά· καὶ γὰρ ταυτότης ἦν. ἓν δὲ καὶ πο — nō patitur aliquid
Καὶ ἐξ ἀρχῆς τὸ τοιοῦτον ὄν· ὥστε ἐν πᾶσιν εἴδεσι τὸ ἓν καὶ πολλά· καὶ — esse solitarium

γένεσι διαφοραί· καὶ σχήμασι διαφοραί· καὶ ποιότησι διαφοραί· οὐ γὰρ ἦν
οὐδὲ θέμις τὸ νῦν, ἀπολελεῖφθαι οὐδέν. τέλειον γὰρ ἐκεῖ τὸ πᾶν· ἢ οὐ πᾶν
ἦν πᾶν· καὶ ζωῆς ἐπιθεούσης, μᾶλλον δὲ συνούσης πανταχοῦ· πάντα ἐξ
ἀνάγκης ζῶα ἐγίνετο· καὶ ἦν καὶ σώματα, ὕλης καὶ ποιότητος ὄντων. τῶν
νοουμένων δὲ πάντων ὄντων καὶ μενόντων, καὶ ἐν τῷ εἶναι αἰῶνι περιληφθέν-
των. χωρὶς μὲν ἕκαστον ὅ ἐστιν ὄντων, ὁμοῦ δὲ πάλιν ἐν ἑνὶ ὄντων, ἡ πάντων
ἐν ἑνὶ ὄντων οἷον συμπλοκὴ καὶ σύνθεσις, νοῦς ἐστι. καὶ ἔχων μὲν τὰ ὄντα
ἐν αὐτῷ, ζῶόν ἐστι παντελές· καὶ ὅ ἐστι ζῶον· τῷ δὲ ἐξ αὐτοῦ ὄντι παρέχων
ἑαυτὸν ὁρᾶσθαι, νοητὸν γενόμενος ἐκείνῳ. δίδωσιν ὀρθῶς λέγεσθαι καὶ ἠνι-
γμένως πλάτωνι. ὃ ἦν περιοῦσαν τοῦ ἐνοῦντος ἐν τῷ παντελεῖ ζώῳ.
οἷαί τε εἰσὶ καὶ ὅσαι καθορᾷ. ἐπεὶ καὶ ψυχὴ μετὰ νοῦν, καθόσον ψυχὴ
ἔχουσα ἐν αὐτῇ, ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς βέλτιον καθορᾷ. καὶ ὁ νοῦς ὁ ἡμῶν ἔχων
ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ βέλτιον καθορᾷ· ἐν μὲν γὰρ αὐτῷ καθορᾷ μόνον. ἐν δὲ
τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ καθορᾷ ὅτι καθορᾷ. ὁ δὴ νοῦς οὗτος ὅν φαμεν καθορᾶν,
οὐκ ἀποσπασθεὶς τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ὤν, ἅτε ὢν ἐξ ἑνὸς πολλά· καὶ τὴν
τοῦ θατέρου φύσιν συνοῦσαν ἔχων, εἷς πολλὰ γίνεται. εἷς δὲ ὢν καὶ πο-
λλὰ ὤν, καὶ τοὺς πολλοὺς νοῦς ποιεῖ ἐξ ἀνάγκης τῆς τοιαύτης. ὅλως δὲ οὐκ
ἔστι τὸ ἕν, ἀριθμῷ λαβεῖν καὶ ἄτομον. ὅ τι γὰρ ἂν λάβῃς εἶδος, ἄνευ γὰρ ὕ-
λης. διὸ καὶ τοῦτο αἰνιττόμενος ὁ πλάτων, εἰς ἄπειρα φησὶ κερματί-
ζεσθαι τὴν οὐσίαν. ἕως μὲν γὰρ εἰς ἄλλο εἶδος, οἷον ἐκ γένους, οὔπω ἄπειρ-
ον. περατοῦται γὰρ τοῖς γεννηθεῖσιν εἴδεσι. τὸ δὲ ἔσχατον εἶδος, ὃ μὴ διαιρεῖ-
ται εἰς εἴδη, μᾶλλον ἄπειρον· καὶ τοῦτό ἐστι, τὸ τότε δὲ ἤδη εἰς τὸ ἄπειρον μεθέν-
τας, ἐᾶν χαίρειν. ἀλλ' ὅσον μὲν ἐπ' αὐτοῖς, ἄπειρα. τῷ δὲ ἑνὶ περιληφθέν-
τα, εἰς ἀριθμὸν ἔρχεται ἤδη. νοῦς μὲν οὖν ἔχει ψυχὴν μετ' αὐτόν. ψυχὴν
ὥστε ἐν ἀριθμῷ εἶναι καὶ ψυχὴν μέχρι τοῦ ἐσχάτου αὐτῆς. τὸ δὲ ἔσχατον
αὐτῆς, ἤδη ἄπειρον παντάπασι. καὶ ἔστιν ὁ μὲν τοιοῦτος νοῦς μέρος
καίπερ τὰ πάντα ἔχων καὶ ὁ πᾶς. καὶ οἱ αὐτοῦ μέρη ἐνεργείᾳ ὄντος αὐ-
τοῦ ὄντος μέρους. ψυχὴ δὲ μέρος μέρους. ἀλλ' ὡς ἐνεργείας ἐξ αὐτοῦ. ὅτε
μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ ἐνεργεῖ, τὰ ἐνεργούμενα οἱ ἄλλοι νοῖ. ὅτε δὲ ἐξ αὐτοῦ, ψυχαί.
ψυχῆς δὲ ἐνεργούσης ὡς γένους ἢ εἴδους, αἱ ἄλλαι ψυχαὶ ὡς εἴδη.

In [illegible] mo, [illegible] debi[illegible] mus [illegible].

Νοῦ περιληπτικῶν νοῦ ἀριθμῷ, ἕν, ἐν ἑνὶ ... νῷ

est apud platonem εἰς ἄπειρα κερματίζεσθαι τὴν οὐσίαν. philebo

Καὶ τούτων αἱ εὑρέσεις, διπλαῖ· ἡ μὲν πρὸς τὸ ἄνω, ἤτοι· ἡ δὲ πρὸς τὸ κάτω. αἱ ἄλλαι δὲ ὁμοίως κατὰ λόγον. ἡ δὲ ἐσχάτη, ὕλης ἡ σεσ πλασμένη καὶ μορφοῦσα· καὶ τὸ κάτω αὐτῆς, τὸ ἄλλο πᾶν γνωστὰ εἶναι ἄνω· ἢ καὶ τὸ κάτω λεγόμενον αὐτῆς, ἐν σώματι ὂν αὐτῆς· τῆς

ἀποστατ

μενῶν δὲ,

ἀλλ' ὡς τὰ ἐν τοῖς κατό

πτροις, ὡς ἂν τὸ ἀρχέτυπον π

ρῇ ἔξω. συλλαβεῖν πῶς τὸ ἔξω. ὃ

μὴ χεῖ τοῦ πρὸ τοῦ ἀδόλου. ὁ νοητὸς κόσμος ἄτομος.

Τῆς μὲν οὖν πάντων νοητῶν. ὥσπερ ὁ δὲ μίμημα αὐτοῦ

κἀκείνου, καθόσον οἷόν τε ἀποσώζειν εἰκόνα ζώου, ζῷον αὐ

τό. ὡς τὸ γεγραμμένον, ἢ τὸ ἐν ὕδατι φάντασμα, τοῦ πρὸ

ὕδατος καὶ γραφῆς δοκοῦντος εἶναι. τὸ δὲ μίμημα τὸ ἐν γρα

φῇ

καὶ ὕδατι, οὐ τοῦ

συναμφοτέρου, ἀλλὰ

τοῦ ἑτέρου τοῦ μορφωθέν

τος ὑπὸ θατέρου. νοητοῦ τοίνυν

εἰκὼν, ἔχουσα ἴνδαλμα οὐ τοῦ πεποιη

κότος· ἀλλὰ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ πεποιη

κότι, ὧν καὶ ἄνθρωπος καὶ ἄλλο πᾶν ζῷον. ζῷον, αὐτοάνθρωπος αὐτοζῶον ζη

δὲ καὶ τὸ

το, καὶ τὸ πεποιη

κός. ἄλλως ἑκά

τερον καὶ ἀμφω ἐν

νοη

τ

ῷ:

ℨ

ΜΗ

πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος τρίτον

Περὶ μὲν τῆς οὐσίας ὅπῃ δοκεῖ καὶ ὡς σύμφωνος ἂν ἔχοι πρὸς τὴν πλάτωνος δόξαν, εἴρηται. δεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς ἑτέρας φύσεως ἐπισκέψασθαι, πότερα τὰ αὐτὰ γένη θετέον, ἅπερ κἀκεῖ ἐθέμεθα, ἢ πλείω ἐνταῦθα, πρὸς ἐκείνοις ἄλλα τιθέντας· ἢ ὅλως ἑτέρως· ἢ τὰ μὲν ὡσαύτως, τὰ δὲ ἄλλως· τὰ μὲν ταὐτὰ ἀναλογίᾳ καὶ ὁμωνύμως λαμβάνειν. τοῦτο δὲ φανήσεται γνωσθέντων. ἀρχὴ δὲ ἡμῖν ἥδε. ἐπειδὴ περὶ τῶν αἰσθητῶν ὁ λόγος ἡμῖν, πᾶν δὲ τὸ αἰσθητὸν τῷδε τῷ κόσμῳ περιείληπται, περὶ τοῦ κόσμου δέοι ἂν ζητεῖν, διαιροῦντας τὴν φύσιν αὐτοῦ· τὰ ἐξ ὧν εἰσὶ διαιροῦντας, κατὰ γένη θέσθαι. ὥσπερ ἂν εἰ τὴν φωνὴν διῃρούμεθα ἄπειρον οὖσαν, εἰς ὡρισμένα ἀνάγοντες, τὸ ἐν πολλοῖς ταὐτὸν εἰς ἕν. εἶτα πάλιν ἄλλο, καὶ ἕτερον ἄλλο· ἕως εἰς ἀριθμόν τινα θέντες ἕκαστον αὐτῶν. τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς ἀτόμοις εἶδος λέγοντες. τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς εἴδεσι γένος. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς φωνῆς ἕκαστον εἶδος, καὶ ὁμοῦ πάντα τὰ φανέντα, εἰς ἓν ἦν ἀνάγειν. καὶ κατηγορεῖν πάντων στοιχεῖον ἢ φωνήν. ἐπὶ δὲ ὧν ζητοῦμεν, ἀδύνατον, ὡς δέδεικται. διὸ δεῖ πλείω γένη ζητεῖν, καὶ ἐν τῷδε τῷ παντὶ ἕτερα ἐκείνων. ἐπεὶ καὶ ἕτερον τοῦτο ἐκείνου καὶ οὐ συνώνυμον· ὁμώνυμον δὲ εἰκών. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ μίγματι καὶ ἐν τῇ συνθέσει, τὸ μέν ἐστι σῶμα· τὸ δὲ ψυχή, ζῷον γὰρ τὸ πᾶν. ἡ δὲ ψυχῆς φύσις ἐν ἐκείνῳ τῷ νοητῷ, καὶ οὐδ' ἁρμόσει οὐδ' ὡς τῇ τῆς ἐνταῦθα λεγομένης οὐσίας συντάξει, ἀφοριστέον, εἰ καὶ χαλεπῶς, ὅμως μὲν τῆς ἐνταῦθα πραγματείας· ὥσπερ ἂν εἴ τις βουλόμενος τοὺς πολίτας συντάξαι πόλεώς τινος, οἷον κατὰ τιμήσεις ἢ τέχνας, τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους παραλείποι χωρίς. περὶ δὲ τῶν παθημάτων ὅσα μετὰ τοῦ σώματος, ἢ διὰ τὸ σῶμα περὶ ψυχὴν συμβαίνει, περὶ τούτων ὕστερον σκεπτέον, ὅπῃ τακτέον, ὅταν περὶ τῶν ἐνταῦθα ζητῶμεν. καὶ πρῶτον περὶ τῆς λεγομένης οὐσίας θεωρητέον· συγχωροῦντας τὴν περὶ τὰ σώματα φύσιν, ὁμωνύμως ἢ οὐδ' ὅλως οὐσίαν, διὰ τὸ ἐφαρμόττειν τὴν ἔννοιαν ῥεόντων, ἀλλὰ γένεσιν οἰκείως λέγεσθαι. εἶτα τῆς γενέσεως τὰ μὲν τοιαδί, τὰ δὲ τοιαδί. καὶ τὰ μὲν σώματα εἰς ἕν, τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· τὰ δὲ συμβεβηκότα.

ἢ παρακολουθοῦντα διαιροῦντες ἀπ' ἀλλήλων καὶ πῶς· ἢ τὸ μὲν ὕλην, τὸ δὲ εἶδος
ἐπ' αὐτῇ· καὶ χωρὶς ἑκάτερον ὡς γένος, ἢ ὑφ' ἓν ἄμφω· ὡς οὐσίαν ἑκάτερον ὁμωνύ-
μως ἢ γένεσιν· ἀλλὰ τί τὸ κοινὸν ὕλης καὶ εἴδους· πῶς δὲ γένος ἡ ὕλη· καὶ τί-
νων· τίς γὰρ διαφορὰ ὕλης· ἐν τίνι δὲ, τὸ ἐξ ἀμφοῖν ταχτέον· ἀλλ' εἰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν
εἴη αὐτὸ ἡ σωματικὴ οὐσία, ἐκείνων δὲ, ἑκάτερον οὐ σῶμα, πῶς ἂν ἐν ἑνὶ τάττοι-
το καὶ τῷ αὐτῷ, μετὰ τοῦ συνθέτου· πῶς δὲ τὰ στοιχεῖά τινος μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τῶν
σωμάτων ἀρχόμενοι, ἀρχοίμεθ' ἂν ἀπὸ συλλαβῶν· διὰ τί δὲ οὐκ ἀνάλογον,
εἰ καὶ μὴ ἡ αὐτὴ ἡ διαίρεσις, λέγοιμεν ἄν· ἀντὶ μὲν τοῦ ἐκεῖ ὄντος, ἐνταῦθα
τὴν ὕλην· ἀντὶ δὲ τῆς ἐκεῖ κινήσεως, ἐνταῦθα τὸ εἶδος· οἷον ζωήν τινα καὶ τελείωσιν
τῆς ὕλης· τῆς δὲ ὕλης τὴν οὐ κίνησιν, κατὰ τὴν στάσιν· καὶ ταὐτὸν καὶ θάτερον,
οὔσης καὶ ἐνταῦθα ἑτερότητος πολλῆς καὶ ἀνομοιότητος μᾶλλον· ἢ πρῶτον μὲν
ἡ ὕλη, οὐχ οὕτως ἔχει καὶ λαμβάνει τὸ εἶδος, ὡς ζωὴν αὐτῆς, οὐδ' ἐνέργειαν αὐτῆς·
ἀλλ' ἔπεισιν ἄλλοθεν, οὐκ ὄν τι ἐκείνης· ἔπειτα ἐκεῖ τὸ εἶδος, ἐνέργεια καὶ κίνησις·
ἐνταῦθα δὲ, ἡ κίνησις ἄλλο, καὶ συμβεβηκός· τὸ δὲ εἶδος, στάσις αὐτῆς μᾶλλον καὶ
οἷον ἠρεμία· ὁρίζει γὰρ, ἀόριστον οὖσαν· ταὐτὸν δὲ ἐκεῖ καὶ τὸ ἕτερον, ἑνός τε
αὐτοῦ καὶ ἑτέρου ὄντος· ἐνταῦθα δὲ, ἕτερον μετουσίᾳ καὶ πρὸς ἄλλο,
καὶ ταὐτόν, καὶ ἕτερον· οὐχ ὡς ἐκεῖ ἂν τι ἐν τοῖς ὑστέροις ταὐτὸν καὶ ἕτε-
ρον· στάσις δὲ τῆς ὕλης, πῶς ἐπὶ πάντα ἑλκομένης μεγέθη καὶ ἔξωθεν
τὰς μορφάς, καὶ οὐκ αὐτάρκους αὐτῇ, μετ' ἐκείνων τὰ ἄλλα γεννᾶν· ταύτην μὲν
οὖν τὴν διαίρεσιν, ἀφετέον· πῶς δὲ, λέγωμεν· ἔστι δὴ πρῶτον οὕτως· τὸ
μὲν ὕλην εἶναι· τὸ δὲ, εἶδος· τὸ δὲ, μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν· τὰ δὲ περὶ ταῦτα·
ὧν δὲ περὶ ταῦτα, τὰ μὲν κατηγορούμενα μόνον, τὰ δὲ, καὶ συμβεβηκότα· τῶν
δὲ συμβεβηκότων τὰ μὲν ἐν αὐτοῖς, τὰ δὲ αὐτὰ ἐν ἐκείνοις· τὰ δὲ ἐνέργειαι
αὐτῶν· τὰ δὲ πάθη· τὰ δὲ παρακολουθήματα· καὶ τὴν μὲν ὕλην, κοινόν τι
καὶ ἐν πάσαις ταῖς οὐσίαις, οὐ μὴν γένος· ὅτι μὴ δὲ διαφορὰς ἔχει· εἰ μή τις
τὰς διαφοράς, τὸ τὴν μὲν πυρίνην, τὸ δὲ τὴν ἀέρος μορφὴν ἔχειν.
εἰ δέ τις ἀρκοῖτο τῷ κοινῷ τῷ ἐν πᾶσιν οἷς ἐστιν, ὕλην εἶναι· ἢ ὡς ὅλον
πρὸς μέρη, ἄλλως γένος ἂν εἴη· καὶ στοιχεῖον δὲ ἓν τοῦτο, δύναται δὲ καὶ
τὸ στοιχεῖον γένος εἶναι. τὸ δὲ εἶδος, προσκειμένου τοῦ περὶ ὕλην ἢ ἐν ὕλῃ·
τῶν μὲν ἄλλων εἰδῶν χωρίζει, οὐ μὴν περιλαμβάνει πᾶν εἶδος οὐσιῶδες.

Εἰ δὲ εἶδος λέγομεν τὸ ποιητικὸν οὐσίας, καὶ λόγον τὸν οὐσίας ὡς καθόλου τὸ εἶδος, [illegible]
τικὴν οὐσίαν ἀνάγομεν, τὸ παραλαμβάνειν. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν, ἢ τοῦτο μόνον οὐσία ἄρα,
ἐκείνας οὐκ ἐροῦμεν οὐσίας, ἀλλὰ κατ᾽ ἄλλας, καὶ τοῦτο, τί τὸ κοινὸν σκεπτέον. τὰ δὲ κατηγορ-
ούμενα μόνον, ἐν τῷ πρός τι ἂν εἴη. οἷον αἴτιον εἶναι. στοιχεῖον εἶναι. ὧν δὲ
ἐν αὐτοῖς συμβεβηκότων, τὸ μὲν, ποσὸν εἶναι, τὸ δὲ ποιὸν εἶναι, ἄλλων αὐτοῖς
τὰ δὲ αὐτοῖς ἐνυπάρχοντα, ὡς τὸ ποσὸν καὶ χρόνος. τὰ δὲ ἐνεργήματα αὐτῶν καὶ πάθη,
ὡς κινήσεις. τὰ δὲ παρακολουθήματα, ὡς τὸ ποσὸν καὶ χρόνος. ὁ μὲν τῶν συν-
θέτων, ὁ δὲ, τῆς κινήσεως ὁ χρόνος. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ὡς ἐν ὁρίσμασι, κοινόν τι, τὸ
ἐν ταὐτῷ ὁμώνυμον οὐσίας. ἢ τὰ [illegible] ἀναφορᾶς. πρός τι. ποσόν. ποι-
όν. τόπῳ. ἐν χρόνῳ. κίνησις. τόπος. χρόνος. ἢ ληφθέντος τὸ ποῦ καὶ χρόνου,
[illegible] ποῦ τὸ ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ. ὡς τὰ εἶναι πρότερα ὡς τῶν ὑστέρων [illegible].
εἰ δὲ μὴ εἰς ἐν [illegible], ἔσται ὕλη. εἶδος. σύνθετον ἀμφότερον. πρός τι. ποσὸν.
ποιόν. κίνησις. ἡ καὶ [illegible] πρός τι. [illegible] τὸν ἁρμονικόν. [illegible]
[illegible] τοῖς τρισί. καὶ [illegible], [illegible] ποιοῦσι [illegible] ἐν τούτοις. ἆρα ὑποβά-
θρα [illegible] τοῖς ἄλλοις; ἀλλ᾽ ἡ μὲν ὕλη, ὑποβάθρα καὶ ὕδρα [illegible] τῷ εἶδει [illegible].
ὥστε τὸ εἶδος οὐκ ἔσται ἐν γένει. τὸ δὲ σύνθετον, ἀλλ᾽ οἷς ὑποβάθρα καὶ ὕδρα
ὥσπερ καὶ τὸ εἶδος μετὰ τῆς ὕλης, ὑποβέβληται τοῖς συμβεβηκόσι. ἢ πᾶσι
γοῦν τοῖς μετὰ τὸ σύνθετον, οἷον ποσῷ. ποιῷ. κινήσει. ἀλλ᾽ ἄρα τὸ μὲν ὕλη
ὅλως [illegible]. [illegible] μὲν γὰρ καὶ μέγα, ὡς οὐ τοῦ [illegible] κωμωδοῦ. καὶ τὸ διπλά-
σιον δὲ ἑτέρου, [illegible], τοῦ ἡμιόλιον εἶναι, ἀλλὰ ξύλον διπλάσιον. καὶ
πατὴρ ἄλλου, ἢ πατήρ ἐστι. καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲ ἄλλου, τοῦ ἐν ᾧ. καὶ τὸ ποσὸν δὲ,
πέρας ἄλλου. καὶ χρόνος, μέτρον ἄλλου. πῦρ δὲ, οὐ κόσμου. οὐδὲ ξύλον, καθὸ
ξύλον ἄλλου. οὐδὲ ἄνθρωπος ἄλλου. οὐδὲ Σωκράτης. οὐδ᾽ ὅλως ἡ σύνθε-
τος οὐσία. οὐδὲ τὸ κατ᾽ αὐτὴν εἶδος ἄλλου, ὅτι οὐκ ἄλλου πάθος ἦν. εἶδος γὰρ τῆς
ὕλης εἶδος, τοῦ δὲ συναμφοτέρου μέρος. τὸ δὲ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος, καὶ ὁ
ἄνθρωπος ταὐτόν. καὶ ἡ ὕλη μέρος ὅλου. καὶ ἄλλου, ὡς τοῦ ὅλου. [illegible] ἑτέ-
ρου ὄντος ἐκείνου οὐ λέγεται. λευκὸν δὲ ὃ λέγεται εἶναι, ἑτέρου ἐστίν. ὃ ἐστιν
ἄλλο ὄν, ἐκεῖνο λέγεται [illegible]. οὐ συνίστησι τὸ ὅ ποτε ἐστὶν αὐτοῦ ἐστίν.
καὶ μέρος ὂν τοιούτου, συμπληρωτικόν ἐστι συνθέτου. ὄντος μὲν αὐτοῦ, ὥσπερ
μὲν, ἢ ἐκείνου τὸ ὂν αὐτοῦ. πρὸς δὲ τὸ σύνθετον, ἄλλον τρόπον ἐκείνου λε-

τόμενον· ἢ ἀμέλει μέρος, περὶ ἄλλο λεγόμενον· καθ' αὑτὸ δὲ φύσει, ἐν τῷ εἶναι ὅ ἐστι· νῦν γὰρ
τὸ ἐφ' οὗ λεγόμενον· κοινὸν δὲ καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἐπί τε τῆς ὕλης καὶ λέγεται τοῦ
καὶ τοῦ συναμφοτέρου· ἀλλ' ἄλλως μὲν ἡ ὕλη τῷ εἴδει· ἄλλως δὲ τὸ εἶδος, τοῖς
πάθεσι καὶ τὸ συναμφότερον· ἡ οὖν τε ὕλη ὑποκείμενον τῷ εἴδει, τῇ γὰρ ὥσπερ
περὶ τὸ εἶδος αὐτῆς, καθόσον ὕλη καὶ καθὸ δυνάμει ἄμφω· οὐδὲ μὴν τὸ εἶδος ἐν ταύτῃ·
μεθ' οὗ γάρ τι ἀπαρτίζει ἐν τῷ, οὐκ ἔστι ἀφαιρετὸν ἐν θατέρῳ· ἀλλ' ἄμφω ἡ ὕλη
καὶ τὸ εἶδος ὁμοῦ, ὑποκείμενον ἄλλῳ· οἷον ἄνθρωπος, καὶ τὶς ἄνθρωπος,
ὑπόκεινται τοῖς πάθεσι καὶ περιέχουσι τῶν ἐν ἑαυτοῖς καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς
θεωρουμένων· καὶ ἀφ' ἧς δὲ τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐν ᾗ οὖν τῆς ἀρχῆς, καὶ περὶ ὃ τὸ πάσχειν, καὶ ἀφ'
ἧς τὸ ποιεῖν· ἀκουστέον δὲ ταύτης, περὶ τῆς ἐν θατέρου λεγομένης· ἃ δὲ ἐπὶ
ταύτης καὶ ἐπὶ πάντων συμβαίνει, ἴσως μὲν κατ' ἀναλογίαν καὶ ὁμωνύμως· τὸ
γὰρ τὸ πρῶτον, ὡς τὸ μετ' αὐτὸ λέγεται· οὐ γὰρ ἁπλῶς πρῶτον, ἀλλ' ἐστὶν
ὡς τὸ ἐπαναβεβηκέναι, ἀλλὰ πρῶτα μὲν τῷ κινεῖν· καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἄλλως· τὸ
τὸ πάσχειν εἰπεῖν, ἀμφισβητεῖται· καὶ ἀκίνητα, ἄλλο τὸ ἀεὶ πάσχειν· καὶ τὸ μὴ
ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι· κατὰ πάσης οὐσίας τὸ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, δεῖ μὴ ὡς μέ-
ρος ὑπάρχειν τοῦ ἐν ᾧ ἐστι· μὴ δὲ οὕτως, ὥστε μὴ δὲ συνεῖναι μετ' ἐκείνου ἐξ
ἐν τῇ· μεθ' οὗ γὰρ συνεῖναι εἰς σύνθετον οὐσίαν, ἐν ἐκείνῳ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ
οὐκ ἂν εἴη· ὥστε μήτε τὸ εἶδος ἐν τῇ ὕλῃ εἶναι, ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, μή-
τε τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ σώματι, μεθ' οὗ ὅν τε σωκράτην. ὃ γοῦν μὴ ἐν ὑπο-
κειμένῳ, οὐσία. ἔτι δὲ λεγόμενα, μήτε ἐν ὑποκειμένῳ, μήτε καθ' ὑποκει-
μένου. προσθετέον ὡς ἄλλου· ἵνα καὶ ὁ ἄνθρωπος λεγόμενος κατὰ τοῦ
τινὸς ἀνθρώπου, περιλαμβάνηται τῷ λόγῳ, ἐν τῇ προσθήκῃ τῇ μὴ κατ'
ἄλλου. ὅταν γὰρ τὸν ἄνθρωπον κατηγορῶ τοῦ σωκράτους, οὕτως λέγω
ὡς ὅτε τὸ ξύλον λευκόν· ἀλλ' ὡς τὸ λευκὸν λευκόν. τὸν γὰρ σωκράτη λέγων
ἄνθρωπον, τὸν τινὰ ἄνθρωπον, λέγω ἄνθρωπον· καὶ τοῦ ἐν τῷ σωκράτει
ἀνθρώπου, τὸν ἄνθρωπον· τοῦτο δὲ ταυτόν, τῷ τὸν σωκράτη, σωκράτην
λέγειν· καὶ ἔτι τὸ κατὰ ζῴου λογικοῦ τοιοῦδε, τὸ ζῷον κατηγορεῖν· εἰ δέ
τις λέγοι, μὴ ἴδιον εἶναι τῆς οὐσίας, τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, τὴν γὰρ δια-
φορὰν μὴ δὲ αὐτὴν εἶναι τῶν ἐν ὑποκειμένῳ· μέρος γὰρ περιλαμβάνειν
τὸ αἴτιον, τοῦτο οὐ καθ' ὑποκειμένου φησὶν εἶναι. ἔτι εἰ μὴ τὸ

δι' ὑπολαμβάνοι ὅ ἐστι διαλεκτικοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸ αἴτιον, μὴ τοῦ λέγοντος ἀλλά τι
ὅτι δεῖ ἐν ὑποκειμένῳ ὑπάρχειν τὸ αἴτιον· ἀλλ' οὐ δὴ ὁ χρόνος ἐν ὑποκειμένῳ.
οὐδὲ ὁ τόπος· ἀλλ' εἰ μὲν τὸ μέτρον λαμβάνεται κινήσεως καθ' ὃ μεμαθη-
μένον, τὸ μέτρον ἐν τῇ κινήσει ὑπάρξει ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. ἢ τῷ κινου-
μένῳ· εἰ δὲ τὸ κατ' ἀμφοῖν λαμβάνεται, ἐν τῷ μετρουμένῳ τὸ
σαι τὸ μέτρον· ὁ δὲ τόπος, πέρας τοῦ περιέχοντός ἐστιν, ἐν ᾧ καὶ τὸ περιέχεσθαι
τήν τε τὴν οὐσίαν περὶ ἧς ὁ λόγος γίνεται ἐναντίως, ἢ κατὰ τὸ ἐν τούτῳ, ἢ κατὰ τὰ πλείω.
ἢ κατὰ τὰ ποιὰ τὰ εἰρημένα λαμβάνομεν· τὴν οὐσίαν τὴν διαιτητικὴν φαρμακοποι-
καὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων· ἐστί τις λέγεται, ὡς
ταῦτα μὲν ἴσως τεθεωρημένα περὶ τὴν οὐσίαν· ὅ δέ ἐστιν, οὐ κεκρίνεται. αἰτίας ἐπὶ τὰς
ἀναπτοντίνεσθαι τό· τὸ δ' ἐστὶ τοῦτο καὶ τὸ εἶναι ἐπὶ τῶν ὅρων. τί γὰρ τὸ πῦρ καὶ
τί καὶ τὸ ὕδωρ, οὐσία ἐστὶν ἑκάτερον, ὅτι ὁρατά ἐστι. ἀλλὰ τὸ ψυχὴν ἔ-
χειν ἐστί. ἀλλὰ τὸ εἶδος, ἐστὶ τοῦτο. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων. ἀλλὰ
τί ἐστι, τῷ εἶναι· ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν ἐστί· καὶ τὸ ποιόν ἐστιν· ἡ μὲν ἐπιφάνεια
μὲν, ἀριθμὸς ὅτι ὁμοιομερῶς· ἀλλὰ τί τὸ ἐπὶ πυρὸς καὶ γῆς καὶ τῶν τοιούτων τὸ
ἐστιν· καὶ τίς ἡ διαφορὰ τούτου τοῦ ἐστι, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἢ ὅτι
τὸ μὲν ἁπλῶς εἶναι χεῖται, καὶ ἁπλοῦν τὸ δὲ λευκὸν εἶναι. τί γάρ, τὸ γὰρ
τὸ σῶρος κείμενον τοῦ λευκοῦ· ταὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα θνητὸν, ἀλλ' ἄλλως
τὸ μὲν πρώτως ὄν, τὸ δὲ κατὰ μετάληψιν καὶ ἑτέρως. τὸ γὰρ λευκὸν
προστεθὲν, πεποίηκε τὸ ὂν λευκόν. τὸ γὰρ ὂν τῷ λευκῷ προστεθὲν,
πεποίηκε λευκὸν ὄν. ὥστε κατ' ἀμφότερα τῷ μὲν ὄντι συμβεβηκὸς τὸ λευ-
κόν. τῷ δὲ λευκῷ, συμβεβηκὸς τὸ ὄν. καὶ γὰρ οὕτως λέγομεν, ὡς ἂν εἴποι
τις τὸν Σωκράτη λευκὸν, καὶ τὸ λευκὸν Σωκράτη. ἐν γὰρ ἀμφοτέροις, ὁ
Σωκράτης ὁ αὐτός. ἀλλ' ἴσως τὸ λευκὸν οὐ ταὐτόν· εἰ γὰρ τοῦτο λευκὸν
Σωκράτης, εἰ ὑπάρχει ἀληθὲς ὁ Σωκράτης τῷ λευκῷ. ἐν δὲ τῷ Σω-
κράτης λευκός, καθαρῶς συμβεβηκὸς τὸ λευκόν· καὶ ἐν ταῦτα τὸ ὂν
λευκόν, συμβεβηκὸς ἔχει τὸ λευκόν. ἐν γὰρ τῷ λευκὸν ὄν, τὸ λευκὸν συνει-
λημμένον τὸ ὄν. καὶ ὅλως τὸ μὲν λευκὸν, ἔχει τὸ εἶναι· ὅτι περὶ τὸ ὄν,
καὶ ἐν ὄντι· παρ' ἐκείνου οὖν τὸ εἶναι. τὸ δὲ ὄν, παρ' αὑτοῦ τὸ ὄν· περὶ
δὲ τοῦ λευκοῦ τὸ λευκὸν, γὰρ ὅτι αὐτὸ ἐν τῷ λευκῷ, ἀλλ' ὅτι τὸ λευκὸν

ζῷον αὐτό· ἀλλ᾽ ἐπεὶ καὶ τὸ εἶναι τὸ ὂν τὸ ἐνταῦθα εἴδωλον ὄντως, οὐ παρ᾽ αὐτοῦ ὄν. λεκτέον δ᾽ ὅτι
ἐπὶ τοῦ ὄντος ὄντος ἔχει τὸ ὄν. ἐπεὶ καὶ τοῦ ὄντος λευκοῦ, ἔχει τὸ λευκὸν εἶναι
κειμένου τὸ λευκὸν ἔχοντος, καὶ μεταλήψει τοῦ οὕτως ὄντος, ἔχοντος τὸ εἶναι. εἰ
δέ τις λέγοι παρὰ τῆς ὕλης ἔχειν τὰ ἐκ ταύτης τὸ εἶναι, πόθεν ἡ
ὕλη τὸ εἶναι καὶ τὸ ὂν ἀπαιτήσομεν. ὅτι δὲ μὴ πρῶτον ἡ ὕλη, εἴρηται
ἐν ἄλλοις. εἰ δ᾽ ὅτι τὰ ἄλλα οὐκ ἂν συσταίη μὴ ἐπὶ τῆς ὕλης, τὰ αἰσθητὰ φήσο-
μεν. πρὸ τούτων δὲ οὐδὲν κωλύει ὕστερον πολλῶν εἶναι καὶ τῶν ἐκεῖ πάντων γε,
ἀμυδρὸν τὸ εἶναι ἔχουσαν καὶ ἧττον ἢ τὰ ἐφ᾽ αὐτῆς, ὅσῳ τὰ μὲν
λόγοι, καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ ὄντος, ἡ δὲ ἄλογος παντελῶς, σκιὰ λόγου καὶ ἔκπτω-
σις λόγου. εἰ δέ τις λέγοι ὅτι τὸ εἶναι καὶ αὕτη δίδωσι τοῖς ἐπ᾽ αὐτῆς, ὥσπερ
ὁ Σωκράτης τῷ ἐπ᾽ αὐτοῦ λευκῷ, λεκτέον ὅτι τὸ μὲν μᾶλλον ὄν, δοίη ἂν
τῷ ἧττον ὄντι τὸ ἧττον εἶναι· τὸ δὲ ἧττον ὄν, οὐκ ἂν δοίη τῷ μᾶλλον ὄντι.
ἀλλ᾽ εἰ μᾶλλον ὂν τὸ εἶδος τῆς ὕλης, οὐκέτι κοινὸν τὸ ὂν κατ᾽ ἀμφοῖν· οὐδὲ γέ-
νος, ἔχον τὴν ὕλην, τὸ εἶδος, τὸ σύνθετον· ἀλλὰ κοινὰ μὲν ἔσται αὐτοῖς
ἃ ἐπιλέγομεν· διάφορον δὲ ὅμως τὸ εἶναι. καὶ γὰρ εἰ ἀτόνως ὄν,
μᾶλλον ὂν προσελθόν, τάξει μὲν πρῶτον ἂν εἴη, οὐσίᾳ δὲ ὕστερον. ὥστε
εἰ μὴ ἐπ᾽ ἴσης τὸ εἶναι τῇ ὕλῃ καὶ τῷ εἴδει καὶ τῷ ἐξ ἀμφοτέρων, κοινὸν
μὲν οὐκ ἂν ὥσπερ γένος· ἄλλως μέντοι κοινὰ ἔσται πρὸς τὰ μετ᾽ αὐτά,
ὡς κοινόν τι πρὸς ἕκαστα ἔχον τῷ αὐτῶν εἶναι. ὡς ζωῆς, ἡ μέν τις ἀμυ-
δρά, ἡ δὲ ἐναργεστέρα· καὶ εἰκόνων, ἡ μέν τις ὑποτύπωσις, ἡ δὲ ἐξειργασ-
μένη μᾶλλον. εἰ δὲ τῷ ἀμυδρῷ τοῦ εἶναι μετροῖ τις τὸ εἶναι, τὸ δὲ ἐν τοῖς ἄλ-
λοις πλέον ἐῴη, τοῦτο πάλιν αὖ κοινὸν ἔσται τὸ εἶναι. ἀλλ᾽ ἴσως μὴ οὕτω χρὴ
ποιεῖν. ἄλλο γὰρ ἕκαστον ὅλον, ἀλλ᾽ οὐ κοινόν τι τὸ ἀμυδρόν. ὥσπερ ἐπὶ
τῆς ζωῆς, οὐκ ἂν εἴη κοινόν τι ἐπὶ θρεπτικῆς καὶ αἰσθητικῆς καὶ νοερᾶς.
Καὶ ἐνταῦθα τοίνυν τὸ εἶναι ἄλλο ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ εἴδους, καὶ ζῷον ἀμφοῖν,
ἀφ᾽ ἑνὸς ἄλλως καὶ ἄλλως ῥυέντος. οὐ γὰρ μόνον δεῖ, εἰ τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ
προτέρου, τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ τοῦ δευτέρου, τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ ἐφεξῆς χεῖ-
ρον καὶ ἧττον· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀμφοτέρων, ἢ δὲ τὸ μὲν μᾶλλον μετα-
σχὸν πυρός, οἷον κέραμος, τὸ δὲ ἧττον, ὡς τὸ μὴ κέραμος γενέσθαι. τάχα
δὲ οὐδὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡ ὕλη καὶ τὸ εἶδος· διάφορα γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις. ἀλλ᾽

συμβεβηκὸς παρὰ τοῦ ὄντως ὄντος ἔχει τὸ ὄν.

Materia minus [illegible] accidentia

Non idem omnino et [illegible] genus

vocabulum πρὸς ἕν.

Sed in quibus est prius et posterius, tamen genus non est

Substantia per se non cadit sub sensu.

ἀέρος δὲ μὲν διαφέρειν τοῖς στοιχείοις αὐτοῖς. καὶ μὴν ἴσως περὶ τῆς αἰσθητῆς οὐσίας λεκτέον,
πότερον αἰσθήσει μᾶλλον ἢ λόγῳ λαμβάνεται. καὶ τὸ δοκοῦν οἷόν τε εἶναι πρὸς τὸ τῆς
οὐ γὰρ οὐσίαν ἐκείνας· ἢ οὐ καὶ αἰσθηταὶ αἱ οὐσίαι. ἀλλὰ δὴ νῦν ἀντιλαμβάνονται
τὸ κοινόν, οἷον λίθου καὶ γῆς καὶ ὕδατος, καὶ τῶν τοιούτων φυτῶν ἡ αἴσθησις
καὶ ζώων ὡσαύτως. οὐ γὰρ περιλαμβάνεται ἡ ὕλη, οὐδὲ τὸ εἶδος. ἡ γὰρ αἰ-
σθητὴ οὐσία ἐκ τούτων, ὕλη γὰρ καὶ εἶδος, πῦρ καὶ γῆ καὶ τὰ μεταξύ. ταῦτα δὲ ζῶ
θεν, ἡ τὰ πολλὰ οὐσίαις ὄν. καὶ τὸ κοινὸν παρὰ τούτοις. ἢ τῶν ἄλλων παρα-
ρίπτει. ὑποκείμενα γὰρ ταῦτα τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐ καθ' ὑποκειμένου οὐδὲ ἄλλου, τὸ
ὅθεν ἄρχεται ὑπάρχει ταύτῃ. ἀλλ' ἡ αἴσθησις οὐ δύναται γνῶναι, τὸ ποῖον
ποιότητος, πῶς ἔτι τὰ συμβεβηκότα χωρίζεται. χωρίζοντες γὰρ τοῦ
τὸ μέγεθος· τὸ σχῆμα· τὸ χρῶμα· ζητοῦντες ὑποτιθέντες τί ποτέ ἐστιν αὐτὸ
θησόμενοι· ποιαὶ γὰρ οὐσίαι αὗται. ἀλλ' ἔτι εἰς περὶ ὃ συμβαίνει ταῦτα
οὕτως αὐτοῦ μόνον οὐσία εἶναι, ποία ἂν οὐσία ἂν εἶναι. καὶ ὥσπερ τὸ προσεχὲς
οὐσία, ἀλλά τι ἄλλο, οἷον μέρος. τοῦτο δέ, τί ἂν εἴη, ἡ ὕλη. ἀλλὰ ἄρα τὸ
ἡ αἰσθητὴ οὐσία, συμφόρησίς τις ποιοτήτων καὶ ὕλης. καὶ ὁμοῦ μὲν πάντα
ταῦτα συμπαγέντα ἐπὶ ὕλης μιᾶς, οὐσία χωρὶς δὲ ἕκαστον λαμβανόμενον,
τὸ μὲν ποιόν, τὸ δέ πού ποσόν, ἢ ποιὰ πολλά. καὶ ὃ μὲν ἂν ἕτερον, μὴ πω
ἀπηρτισμένην εἶναι συνάγειν τὴν ὑπόστασιν, μέρος τῆς δὲ τῆς οὐσίας. ὃ δὲ ἐπιγι-
νομένῃ τῇ οὐσίᾳ οἷον συμβεβηκός, τὴν οἰκείαν ἔχει τάξιν, τὸ κειμένον αὐτῷ
μὴ τῷ μὴ τὸ ποιοῦντι συγκλειομένην οὐσίαν. καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὡς εἰ κα-
μὲν τὸ τῶν ἄλλων ὄν, ὡς εἰ τὸ οὐσία, συμπληροῦν ἑκάστοτε τὸ ποσόν δὲ καὶ τὸ ἴδιον
δε, ἀλλαχοῦ δὲ μὴ συμπληροῦν ποιόν. ἀλλ' εἰ μὴ δὲ ἕκαστον ἐστί,
τὸ δὲ ὅλον τὸ ἐκ πάντων ἐστί. καὶ οὐδὲ σχεδὸν ταὐτὸν ᾖ τὴν οὐσίαν τὴν αἰσθητ.

Vera δόξα

καὶ οὐ καὶ τῶν ποιουμένων. οὐδὲ γὰρ τὸ ὅλον ἀληθὴς οὐσία, ἀλλὰ μιμούμενον
τὴν ἀληθῆ, ἥτις ἄνευ τῶν ἄλλων τῶν περὶ αὐτὴν ἔχει τὸ ὄν, καὶ τῶν ἄλλων
ἐξ αὐτῆς γινομένων, ὅτι ἀληθῶς ἦν. ὧδε δὲ καὶ τὸ ὑποβεβλημένον [illegible]
γόνον καὶ ἔχειν δυναίον, ὅτι μὴ ἐξ αὐτοῦ τὰ ἄλλα. σκιὰ δὲ καὶ ἐπὶ

Materia per se indiget alio [illegible]

σκιᾷ αὐτῇ οὖσῃ, ζωγραφεῖ καὶ τὸ φαίνεσθαι. καὶ περὶ μὲν τῆς λεγομένης οὐ-
σίας αἰσθητῆς, καὶ γένους ἑνὸς ταύτῃ. εἰ δὲ δεύτερον, τίνα ἄν τις θεῖτο
καὶ πῶς διέλοι. ὁμολογουμένου δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶναι· τρίτον,

τὰ μὲν ὑλικὰ ὄντα, τὰ δὲ ὀργανικά· ὑλικὰ μὲν ὥσπερ ἀμέλει, πῦρ· γῆ· ὕδωρ·
ἀήρ· ὀργανικὰ δὲ τὰ τῶν φυτῶν καὶ τὰ τῶν ζώων σώματα· κατὰ τὰς μορφὰς
τὰς περὶ ἀλλήλας ἔχοντα· εἶτα ἀπὸ γῆς λαμβάνειν, καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων.
καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν ὀργανικῶν, τά τε φυτὰ κατὰ τὰς μορφὰς διαφέ-
ροντα· καὶ τὰ τῶν ζώων σώματα· ἢ ὥστε τὰ μὲν ὑπόγεια καὶ ἔγγεια· καὶ καθ' ἕ-
καστον στοιχεῖον, τὰ ἐν αὐτῷ· ἢ τῶν σωμάτων, τὰ μὲν κοῦφα, τὰ δὲ βαρέα, τὰ
δὲ μεταξύ· καὶ τὰ μὲν ὥσπερ ἐν μέσῳ, τὰ δὲ περὶ ἐσχάτου, τὰ δὲ μετα-
ξύ· ἔτι τούτων ἕκαστον, σώματα ἢ σχήματι διαλλάττειν· ὥστε εἶναι σώ-
ματα, τὰ μὲν ζώων οὐρανίων· τὰ δὲ κατὰ ἄλλα στοιχεῖα· ἢ κατὰ τὴν διάστασιν
τῶν τεσσάρων· τὸ μὲν τοῦτο ἄλλον τρόπον ἤδη συμπλέκειν· καὶ μιγνύντας
τὰς διαφορὰς αὐτῶν, κατὰ τοὺς τόπους καὶ τὰς μορφὰς καὶ τὰ μεγέθη·
οἷον πλεῖον, ἢ ἧττον, τῷ πλεονάζοντι καὶ ἐπικρατοῦντι λεγόμενον· τὸ δὲ ὥσπερ
τὰς καὶ δεύτερας λέγειν τόδε τὸ πῦρ, καὶ πῦρ, ἄλλως μὲν ἔχειν διαφοράν.
ὅτι τὸ μὲν καθ' ἕκαστον, τὸ δὲ καθόλου· οὐ μὴν τοιαύτην διαφοράν· ἔτι
γὰρ καὶ ἐν ποιῷ πλακοῦν, καὶ πλακοῦν· ἔτι τὶς γραμματική, καὶ γραμματική.
ἔπειτα τί ἔλαττον ἔχει ἡ γραμματική, πρός τινα γραμματικήν.
ἔτι ὅλως ἐπιστήμη πρός τινα ἐπιστήμην· ἡ γὰρ ἡ γραμματικὴ ὑστέρα
τῆς τινὸς γραμματικῆς· ἀλλὰ μᾶλλον ἡ τὶς γραμματική, καὶ ἡ ἐν
σοί· ἔτι καὶ ἡ ἐν σοί, τίς ἐστι ἐπὶ τῆς ἐν σοί· αὕτη δέ, ταυτὸν τῇ καθόλου· ἔτι
ὁ Σωκράτης, ἕκαστος ἐν τῷ καὶ τῷ μὴ ἀνθρώπῳ, τὸ εἶναι ἀνθρώ-
πῳ· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ Σωκράτει· μεταληπτέον γὰρ ἄνθρωπον, ὁ τὶς
ἄνθρωπος. ἔπειτα ὁ Σωκράτης τί ἂν εἴη, ἢ ἄνθρωπος τοιόσδε·
τὸ δὲ τοιόσδε, τί ἂν ἐργάζοιτο πρὸς τὸ μᾶλλον οὐσίαν εἶναι· εἰ δ' ὅτι
τὸ μὲν εἶδος μόνον ὁ ἄνθρωπος· τὸ δὲ εἶδος ἐν ὕλῃ ἧττον ἄνθρωπος
κατὰ τοῦτο ἂν εἴη· ἐν ὕλῃ γὰρ ὁ λόγος, χείρων· εἰ δὲ καὶ ὁ ἄνθρωπος
οὐ καθ' αὑτὸ εἶδος, ἀλλ' ἐν ὕλῃ, τί ἧττον ἔσται τοῦ ἐν ὕλῃ, καὶ αὐτὸς
λόγος τοῦ ἐν τινὶ ὕλῃ· ἔτι πρότερον τῇ φύσει τὸ γενικὸν πρότερον.
τὸ καὶ τὸ εἶδος, τοῦ ἀτόμου· τὸ δὲ πρότερον τῇ φύσει, καὶ ἁπλῶς πρότερον,
πρὸς οὐσίαν ἧττον εἴη· ἀλλὰ τὸ καθ' ἕκαστον, πρὸς ἡμᾶς γνωριμώ-
τερον πρότερον· τοῦτο δ' οὖν καὶ τοῖς πράγμασι τὴν διαφορὰν ἔχει. ἔτι

αἰσθητῆς οὐσίας
ποιὸς ὁρισμός·

οὕτως, ἀλλ᾽ ὁ λόγος τῆς οὐσίας· οὐ γὰρ ὁ αὐτός, ἐπεὶ πρώτως καὶ δευτέρως. οὐ διαφέρουσιν·
ἔστι δὲ καὶ οὕτως διαιρεῖν, θερμῷ καὶ ξηρῷ. καὶ ξηρῷ καὶ ψυχρῷ. καὶ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ.
καὶ ὅπως βούλεται τὸν συνδυασμὸν εἶναι. εἶτα ἐκ τούτων σύνθεσιν καὶ μίξιν.
τὸ ὁμοιομερὲς ἐν τοῖς ζώοις, ταῦτα ἐπὶ τῆς συνθέσεως. ἢ κατὰ τὸ ἔμψυχον καὶ ἄψυχον.
ἢ κατὰ τὰς μορφὰς καὶ κατὰ τὰς ζώων διαφοράς. ὅθεν τὰ ζῷα διαιροῦντες, ἀλ-
λὰ κατὰ τὰ σώματα αὐτῶν, ὡς ὄργανα διαιροῦντες. οὐκ ἄτοπον
καὶ κατὰ τὰς μορφὰς διαφορεῖν, εἴπερ οὖν καὶ κατὰ τὰς ποιότητας ἐν συστά-
σεις· θερμότης· ψυχρότης· καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰ δέ τις λέγοι, ἀλλὰ κατὰ τὰς
ποιότητας ἐποιοῦμεν τὰ σώματα, καὶ κατὰ τὰς μίξεις φύσει μὲν ποιεῖν, καὶ κατὰ τὰ χρώματα
καὶ τὰ σχήματα, περὶ γὰρ αἰσθητῆς οὐσίας ὁ λόγος, οὐκ ἄτοπον ἂν ἢ εἰ δι-
αφοραῖς λαμβάνοιτο ταῖς πρὸς τὴν αἴσθησιν. οὐδὲ γὰρ ὂν ἁπλῶς αὕτη,
ἀλλ᾽ αἰσθητὸν ὂν τὸ ὅλον τοῦτο. ἐπεὶ καὶ τὴν δοκοῦσαν ὑπόστασιν αὐτῆς, σύνοδον
τῶν πρὸς αἴσθησιν ἔφαμεν εἶναι. καὶ ἡ πίστις τοῦ εἶναι, παρὰ τῆς αἰσθήσεως αὐτοῖς.
εἰ δὲ ἄπειρος ἡ σύνθεσις, κατ᾽ εἴδη τῶν ζῴων διαιρεῖν. οἷον ἀνθρώπου τὸ εἶδος,
τὸ ἐπὶ σώματι. ποιότης γὰρ αὕτη σώματος, τὸ τοιοῦτον εἶδος, ποιότητι δὲ
κατὰ τοῦτον διαιρεῖν. εἰ δὲ εἴπομεν τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα ἀπόντων, ἀντιδιαιρ-
οῦντες τὸ σύνθετον τῷ ἁπλῷ, ὑλικὰ εἰπόντες καὶ ὀργανικά, οὐ προσποιού-
μενοι τὸ σύνθετον. ἔστι δὲ καὶ τὴν διαίρεσιν, τὸ σύνθετον περὶ τὸ ἁπλοῦν εἶναι.
ἀλλ᾽ ἔστι καὶ τὴν πρώτην διαίρεσιν τὰ ἁπλᾶ τῶν σωμάτων θέντα, μὴ ἔχοντα αὐτά,
ἀπ᾽ ἄλλης ἀρχῆς ὑποβεβλημένας διαφορὰς συνθέτων ἢ τόποις, ἢ μορ-
φαῖς ποιεῖσθαι. οἷον τὰ μὲν οὐράνια, τὰ δὲ ἐπίγεια. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς
οὐσίας, ἢ γένους ἱκανῶς, ταῦτα. περὶ δὲ τοῦ ποσοῦ καὶ ποσότητος, ὡς ἐν ἀριθμῷ θε-
τέον καὶ μεγέθει, καθόσον ποσὸν ἕκαστον, ὅ ἐστιν ἐν ἀριθμῷ τῶν αἰσθη-
τῶν, καὶ διαστήματι τοῦ ὑποκειμένου. οὐ γὰρ περὶ χωρὶς τοῦ ποσοῦ, ὁ λόγος·
ἀλλ᾽ ὃ ποιεῖ τὸ πηχυαῖον εἶναι τὸ ξύλον. καὶ ἡ πεντὰς ἡ ἐπὶ τοῖς ἵπποις. εἴρηται
πολλάκις, ὅτι ταῦτα τὸ ποσὸν μόνον λεκτέον. τόπον δὲ καὶ χρόνον, μὴ καθ᾽
αὑτὰ ποσὰ νομίζειν. ἀλλὰ χρόνον μὲν, τῷ μέτρον κινήσεως εἶναι.
καὶ τῷ πρός τι δοτέον αὐτόν. τὸν δὲ τόπον, σώματος περιεκτικόν, ὡς καὶ
τοῦτον ἐν σχέσει καὶ τῷ πρός τι κεῖσθαι. ἐπεὶ καὶ ἡ κίνησις συνεχὴς καὶ οὐκ ἐν
τῷ ποσῷ. μέγα δὲ καὶ μικρόν, διὰ τί οὐ καὶ ποσόν. ποσότητι γάρ τι

μέγας δὲ μέγα· καὶ τὸ μέγεθος δέ, ὅτι τῶν πρός τι· ἀλλὰ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον,
τῶν πρός τι· πρὸς γὰρ ἕτερον, ὡς ὅπερ καὶ τὸ διπλάσιον. διὰ τί οὖν ὁ ὅρος μικρὸν
μέγεθος δὲ μεγάλη· ἢ πρῶτον μὲν ἀντὶ τοῦ μικρότερον λέγεται· ἔπειτα ὥσπερ πρὸς
τὰ ὁμογενῆ ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτῶν ἀριθμεῖται· ὁμολογεῖται ὅτι ἀντὶ τοῦ μικρό-
τερον λέγεται· καὶ μεγάλη καὶ μέγεθος, ἁπλῶς λεγομένη μεγάλη· ἀλλὰ καὶ μέγεθος
μεγάλη· τοῦτο δέ, ταὐτὸν τῶν ὁμογενῶν· τῶν δὲ ὁμογενῶν, κατὰ φύσιν ἀναλε-
γομένων. εἰ ἄρα διὰ τί οὐ καὶ τὸ καλὸν λέγοιτο ἂν τῶν πρός τι· ἀλλὰ
φαμέν, καλὸν μέν, καθ' αὑτό· ἐστὶ ποιόν· κάλλιον δέ, τῶν πρός τι· καὶ τοι καὶ κα-
λὸν λεγόμενον, φαίνεται καὶ πρὸς ἄλλο αἰσχρόν· οἷον ἀνθρώπου κάλλος, πρὸς
θεόν· πιθήκων φησὶν ὁ κάλλιστος αἰσχρὸς συμβάλλειν ἀνθρώπων γένει. ἀλλὰ καθ'
ἑαυτὸ μέν, καλόν· πρὸς ἄλλο δέ, ἢ κάλλιον, ἢ τοὐναντίον· καὶ ἐν τῷ
θατέρῳ, ἐφ' αὑτοῦ μέν, μέγα μὲν τὸ μέγεθος· πρὸς ἄλλο δέ, τὸ ἔλατ-
τον· οἷον ἀρετή ἐστι τὸ καλόν, ὅτι ἄλλο κάλλιον αὐτοῦ. οὕτω τοίνυν οὐδὲν ἀρ-
τίον τὸ μέγα, ὅτι ἐστί τι μεῖζον αὐτοῦ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ μεῖζον ὅλως ἂν εἴη, μὴ
μεγάλου ὄντος. ὥσπερ οὐδὲ κάλλιον, μὴ καλοῦ. διὸ προλεκτέον τοίνυν τὸ
ἐναντιότητα εἶναι, περὶ τὸ ποσόν· αἱ γὰρ ἔννοιαι τὴν ἐναντιότητα συγχω-
ροῦσιν, ὅταν μέγα λέγωμεν, καὶ ὅταν μικρόν, ἐναντίας τὰς φαντασίας ποι-
οῦσαι· ὡς περὶ ὅταν πολλὰ καὶ ὀλίγα· καὶ γὰρ τὰ πολλὰ πλείονα, περὶ τῶν
ὀλίγα καὶ πολλὰ λεκτέον· πολλοὶ γὰρ οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀντὶ τοῦ πλείους. τοῦτο
δέ, πρὸς ἄλλο· καὶ ὀλίγοι ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀντὶ τοῦ ἥττους· καὶ ὅλ-
ως τὰ πολλά, πολὺ λέγειν πλῆθος ἐν ἀριθμῷ. πλῆθος δέ, περὶ τῶν
πρός τι· τοῦτο δέ, ταὐτὸν τῷ ἐπίτασις ἀριθμοῦ. τὸ δὲ ἐναντίον
συστολή. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ταχέως, τῆς ἐννοίας τὸ ταχέως προβαινού-
σης. εἰς τὸ πόρρω· ποσὸν μὲν οὖν, ὅταν τὸ ἐν προσθήκῃ καὶ τὸ σημεῖον.
ἀλλ' οὐ μέντοι ταχύ ἐστιν, ἢ κατ' ὄν, τὸ μὲν ὀλίγον, τὸ δὲ μικρόν. εἰ δὲ δὴ προ-
όδος ποιοῦσα, μὴ παύσηται ταχύ, τὸ μὲν πολύ, τὸ δὲ μέγα. τίς οὖν ὅρος.
τίς δὲ καλεῖται· θερμοῦ δέ, καὶ ἐνὶ θερμότερον καὶ ἐν τούτοις. ἀλλὰ λέγεται τὸ μὲν
θερμότερον, πρός τι· τὸ δὲ θερμόν, ἁπλῶς ποιόν· ὅλως δὲ λόγον τινά, ὡς
περὶ καλοῦ, τὸ ἴσως καὶ μεγάλου εἶναι, ὃ καὶ μεγαληφθεὶς μέγα ποιεῖ. ὡς περὶ καλόν, ὅ τι τοῦ
καλοῦ. ἐναντιότης τοίνυν καὶ κατὰ ταῦτα, περὶ τὸ ποσόν· καὶ γὰρ τὸν τόπον,

οὐκέτι, ὅτι μὴ τῷ ποσῷ· ἐπεὶ καὶ ἢ τῷ ποσῷ ἢ ὅτε ποσῶς· οὐκ ἐκεῖνο αἴτιον

τοῦ εἶναι τινί· μὴ ὄντος τοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ποσῷ τι· ἐν δὲ τοῖς μέρεσιν ὅτι ἄνω καὶ κάτω

λεγομένων, ὅπου οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, ἢ ἀνωτέρω καὶ κατωτέρω· καὶ ὅμοιον, τῷ

δεξιὸν καὶ ἀριστερόν· ταῦτα δέ, τῶν πρός τι· συλλαβὴ δὲ καὶ λόγῳ, συμβαίνει

ποσοῖς εἶναι, καὶ ὑπὸ ποσὰ τῷ ποσῷ· φωνὴ γάρ, ποσόν· αὕτη δὲ κίνησίς τις.

ἐπεὶ κίνησιν οὐδ᾽ ὅλως αἴτιον, ὡς περὶ καὶ τὴν ποσότητα ἔχειν· τὸ μὲν οὖν ζητούμενον ἀπὸ

τοῦ διωρισμένου καὶ χωρίς, πῶς ὥστε τῷ κοινῷ καὶ τῷ ἰδίῳ ὡρισμένα εἴρηται· τὸ δὲ

ταῦθ᾽ ἡνῶσθαι, ἐστὶ μὲν ἀριθμοῦ, περὶ τῶν ἀρτίων· καὶ πάλιν ἔστιν τινὰς διαφοράς,

τούτων ἑκατέρου· ἢ περὶ αὐτὸ ποιότητα, τοῖς περὶ ἀριθμὸν ἐχρήσατο· ἢ διὰ

τὰς μὲν διαφορὰς τῶν μοναδικῶν ἀριθμῶν τίθεσθαι τῶν δὲ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς,

οὐκέτι· ἢ διὰ τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἀριθμοῖς χωρὶς ἐστὶν ὁ λόγος, οὐδὲν κωλύει

καὶ τούτων, τὰς αὐτὰς νοεῖν διαφοράς· τὸ δὲ συνεχές, τριχῶς· ἡ τὸ μὲν γραμ-

μή, τὸ δὲ ἐπίπεδον· τὸ δὲ στερεόν· ἢ τὸ μὲν ἐφ᾽ ἕν, τὸ δὲ ἐπὶ δύο· τὸ δὲ ἐπὶ τρία· οἷς μη-

δὲ ἐστὶ διαιρουμένου οὐδὲ ἔξω, ἀλλὰ κατ᾽ ἀριθμὸν εἰ μόνον ποιουμένου· ἀλλὰ

γὰρ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, οὐ τῶ λαμβανομένοις, καθὰ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον,

κοινόν τι ἐπὶ πάντων οὐκ ἔστι γένος· οὐδὲ ἐπὶ πρώτης καὶ δευτέρας καὶ τελείας αὔξης,

κοινόν τι εἶναι· ἀλλ᾽ ἴσως καθόσον ποσόν, τὸ ἴσον καὶ ἄνισον· καὶ οὐ ταῦτα μὲν

μᾶλλον ποσά, τὰ δὲ ἧττον, καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλείω τὰς διαστάσεις ἔχει, τὰ δὲ

ἐλάττον· καὶ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τοίνυν· καθόσον πάντες ἀριθμοί,

τὸ κοινὸν ἂν εἴη· ἴσως γὰρ οὐχ ἡ μονὰς τὴν δυάδα· οὐδ᾽ ἡ δυὰς τὴν τριάδα·

ἀλλὰ τὸ αὐτὸ πάντες· εἰ δὲ μὴ τὸ γνώριμον ἡμῖν ἐστιν, ἡμᾶς δὲ ἐπινοοῦμεν γιγνό-

μενον. ἴσως ὁ μὲν ἥττων πρότερος, ὁ δὲ πλῆθος ὁ μείζων· ἀλλὰ καθό-

σον ἀριθμοὶ πάντες, ὁμοίως ἔχουσιν· καὶ ἐπὶ μαθηματικῶν τοίνυν, τὸ ἐπ᾽ ἀριθμὸν

μαθηματικόν χωριζομένων δὲ ἀπ᾽ ἀλλήλων, γραμμή· ἐπίπεδον· στερεόν·

ὅ δὴ κίνησιν καθόλου, τὰς διαφορὰς αὐτῶν εἶναι, μαθηματικὸν ὄντας εἶναι· ἐπ᾽ ἑκ-

άστου τούτων διαιρετῶν, γραμμῶν μὲν, εἰς εὐθεῖαν· περιφερῆ, ἑλικοειδῆ· ἐπι-

πέδων δὲ, εὐθύγραμμον καὶ περιφερὲς σχῆμα· στερεῶν δὲ, εἰς σφαῖραν

σφαῖραν, εἰς εὐθύγραμμα, πολύεδρα· καὶ ταῦτα πάλιν, οἷον εἰς

ποιοῦσι· τετράγωνα· τρίγωνα· καὶ πάλιν ταῦτα εἰς ἄλλα, ἐπὶ τούτοις

τί γὰρ ἂν φαῖμεν, εὐθεῖαν, οὐ μέγεθος εἶναι; ἢ ποῖον μέγεθος, τὸ εὐθύ, φαῖ-

τίς ἐστι· τί οὖν κωλύει διαφορὰν εἶναι, ἢ γραμμῆς ἢ ἄλλου τινὸς τὸ εὐθὺ ἢ γεγραμ-
μένον. ἔστι καὶ οὐσίας διαφορὰ καὶ νομίζομεν, τὸ πρὸς τὸ ποσὸν ποιοῦ· ἡ οὖν γραμμὴ
εὐθεῖα, τὸ σύνθετον μετὰ διαφορᾶς· καὶ οὐ σύνθετον διὰ τοῦτο ἡ εὐθεῖα, ἀλλ' εὐθύτητος
καὶ γραμμῆς. ἀλλὰ σύνθετον, ὡς μετὰ ποιᾶς διαφορᾶς· τὸ δὲ ἐκ τριῶν γραμ-
μῶν τρίγωνον, διὰ τί οὐ καὶ τοῦτο τὸ σύνθετον· ἢ οὐχ ἁπλῶς τρεῖς γραμμαὶ τὸ
τρίγωνον, ἀλλ' αἱ οὕτωσὶ ἔχουσαι σύνθετον· καὶ τὸ τετράγωνον περιέχουσαι, οὕτωσί. καὶ
γὰρ ἡ γραμμὴ ἡ εὐθεῖα, οὕτωσί, καὶ τὸ σύνθετον. ἀλλὰ γὰρ τὴν ἀρχὴν τὸ σύνθετον μόνον, τίνα
λόγον καὶ τὴν πεπερασμένην, μὴ τὸ σύνθετον μόνον λέγειν. ἀλλ' ἔστι τὸ πέρας τῆς γραμμῆς,
στιγμή· καὶ οὐ κατ' ἄλλο· καὶ τὸ πεπερασμένον τοίνυν, ἐπίπεδον τὸ σύνθετον. ἐπεὶ
τῆς γραμμῆς τὸ πέρας αὐτοῦ ἐστιν, αἱ πολὺ μᾶλλον ἐν τῷ ποσῷ. ἡ οὖν τὸ πεπερασμένον
ἐστὶ ποσόν ἐν τῷ ποσῷ, τοῦτο δὲ ἢ τετράγωνον ἢ πολύπλευρον, ἢ ὀξυάπλευ-
ρον, καὶ τὰ σχήματα ταῦτα ἐν τῷ ποσῷ. ἡ δὲ ἐπὶ τὸ τρίγωνον λεγομένη ποιότης,
καὶ τὸ τετράγωνον ἐν ποιῷ θησόμεθα, οὐδὲν κωλύει ἐν πλείοσι κατηγορίαις
θεᾶσθαι τὸ αὐτό. καθὸ μὲν μέγεθος καὶ τοιόνδε μέγεθος, ἐν τῷ ποσῷ. καθὸ
δὲ τοιάνδε μορφὴν παρέχεται ἐν ποιῷ, ἢ καὶ αὐτὸ τοιάνδε μορφὴν τὸ τρίγωνον.
τί οὖν κωλύει καὶ τὴν σφαῖραν ποιὸν λέγειν. ἡ οὖν τις ὁμοίως χωρεῖ τὴν γε-
ωμετρίαν τοῖς νῦν οὐ περὶ μεγέθη, ἀλλὰ περὶ ποιότητας καταγίνεσθαι· ἀλλ' οὐδὲ
τοῦτο. ἀλλ' ἡ πραγματεία αὐτή, περὶ μεγέθη. αἱ δὲ διαφοραὶ τῶν μεγεθῶν,
οὐ κωλύουσι τὸ μεγέθη αὐτὰ εἶναι. ὡς περ οὐδὲ αἱ τῶν οὐσιῶν, τὰς οὐ-
σίας τὰς οὐσίας εἶναι. ἔστι γὰρ καὶ τὸ ἐπίπεδον, τὸ πεπερασμένον. οὐ γὰρ οἷόν τε
ἄπειρον εἶναι τι ἐπίπεδον. ἔτι ὥσπερ ὅταν περὶ οὐσίας ποιότητας λαμβάνω,
οὐσίας ὡς ποιότητας λέγω. οὕτω καὶ τὸ πολὺ μᾶλλον, ὅταν τὰ σχήματα λαμβά-
νω, ποσότητος διαφορὰς λαμβάνω. ἔπειτα, εἰ μὴ ταύτας διαφορὰς
μεγεθῶν ληψόμεθα, τίνων θησόμεθα. εἰ δὲ μεγεθῶν εἰσι διαφοραί,
τασσομένων ἐν τῷ ποσῷ διαφορῶν μεγέθη διάφορα, ἔνθα δεῖ ἐν αὐτῷ
τακτέον. ἀλλὰ περὶ ἰδίου τοῦ ποσοῦ, τὸ ἴσον καὶ ἄνισον. ὅμοια γὰρ τρίγωνα
λέγεται. ἢ καὶ ὅμοια λέγεται μεγέθη. καὶ ἡ ὁμοιότης λεγομένη, οὐ κωλύει
γὰρ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον εἶναι ἐν τῷ ποιῷ. ἴσως γὰρ ἐν τούτοις ἐν τοῖς
μεγέθεσι. τὸ ὅμοιον ἄλλως, καὶ ἄλλως ἐν τῷ ποιῷ. ἐπεὶ τὸ ἴσον καὶ ἴσον ἐστὶ
περὶ τὸ ἴσον καὶ ἄνισον, ἀλλ' ἔτι καὶ τὸ ὅμοιον κατηγορεῖται τινῶν. ἀλλ' ἔτι

τὸ ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον τὸ ποιόν, ἀλλ' ὡς χαλεπόν, ὡς εἴ φαμεν τὸ εἶναι ἐπὶ τοῦ ποιοῦ
ἢ διὰ ταὐτὸν τὸ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τούτων, ἐπισημαίνεται διότι τὰς ἀπλᾶς εἶναι
πρὸ τοῦ συνθέτου τούτου τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ· ἢ χαλεπὸν τὸ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ
ποσοῦ λέγεσθαι, καθόσον αἱ διαφοραὶ ἐν αὐτῷ. καθόλου δέ, ὅτι τῶν τὰ εἴδη
τὰς συμπληρούσας διαφοράς. τοῦ οὖν διαφοραί. καὶ μάλιστα ὅταν
μόνου ἐκείνου ἡ διαφορὰ ᾖ διαφορᾶς· ἡ δὲ ἄλλως μὲν συμπληροῖ τὴν οὐσίαν,
ἐν ἄλλῳ δὲ μή, οὗ μὲν συμπληροῖ τῶν ταὐτόν. οὗ δὲ μὴ συμπληροῖ μό-
νον ἐκ φύσεως αὐτοῦ ληπτέον. συμπληροῦν δὲ λέγω τὴν οὐσίαν, αὐτὴν ἁπλῶς
σημαίνουσαν τοιαύτην· τοῦ γὰρ ἀνὰ πρόσθεσιν συνιοῦσι ὡς ἐνδεχομένη. καὶ ἐπὶ τὸ νο-
μεῖν ἐπισημαντέον, ὅτι τὸ σχῆμα λέγομεν καὶ τριγώνου καὶ τετραγώνου, καὶ τῶν
ἄλλων σχημάτων, ἔτι τοῦ ὀδόντος καὶ σφαίρου. ὥστε τὸ ἴσον δὲ καὶ ἄνισον καὶ
ἀνωτέρω ποσοῦ ἴδιον. ὅμοιον δὲ καὶ ἀνόμοιον ἐκ τοῦ ποιοῦ, ἐπισημαν-
τέον. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποιοῦ τυγχάνει. ὡς τῶν ἄλλοις μέν, ὕλη καὶ ποσῷ συμπλη-
ροῦν, συμπληρώσιν ὁρ γάζεται αἰσθητῆς οὐσίας. καὶ ὅτι κυρίως δὲ ὡς λέγεσθαι
λεγομένη αὐτὴ οὐσία, εἶναι τοῦτο τὸ ἐκ τῶν ἄλλων, ἐστί. ἀλλὰ ποιὸν μᾶλλον. ὡς
ὁ μὲν λόγος εἶναι οἷον πυρός, τὸ τί σημαίνων μᾶλλον. ἡ δὲ μορφὴ ὀργα-
νίζεται, ποιὸν μᾶλλον. καὶ ὁ λόγος ὁ τοῦ ἀνθρώπου. τὸ δ' αὐτὸ τῆς καθόλου
σώματος φύσει, ἀλλ' οὐχ ὁ ὂν τοῦ λόγου, ποιόν τι μᾶλλον εἶναι. οἷον ἀνδριάντος
ὄντος τοῦ Σωκράτους τοῦ ὁρωμένου, ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἡ ἐν γραφῇ χρώ-
μασι καὶ φαρμάκοις ὄντα, Σωκράτης λέγοιτο. οὕτως οὖν καὶ λόγου ὄντος καθ-
ὃν Σωκράτης, τὸν αἰσθητὸν Σωκράτη. ἀλλ' ὡς χρώματα καὶ σχήματα ἐκεῖ-
νων τῶν ἐν τῷ λόγῳ μιμήματα εἶναι. καὶ τὸν λόγον δὲ τοῦτον, πρὸς τὸν ἀληθέ-
στερον ἢ ὡς λόγον τοῦ ἀνθρώπου, τὸ αὐτὸ τὸ ποιὸν ὅτι εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν
οὕτως. ἕκαστον δὲ λαμβανόμενον χωρὶς τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὴν λεγομένην
οὐσίαν, ποιότητας τὴν ἐν τούτοις εἶναι. οὐ τὸ τί. οὐδὲ τὸ ποσόν. οὐδὲ κίνησιν
σημαίνοντα. χαρακτῆρα δὲ καὶ τὸ τοιόνδε, καὶ τὸ οἷον καὶ τὸ ὁποῖον ἐπαγγελ-
λόμενον. αἰσχρὸν τὸ ἐπὶ σώματι. ὁμώνυμον γὰρ καλόν, τὸ τῆδε, κἀκεῖ. τὸ
τε καὶ τὸ ποιόν, ἐπεὶ καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, ἄλλο. ἀλλ' εἰ τὸ ἐν τῷ σώματι
καὶ τῷ τοιούτῳ λόγῳ, πότερον τῷ αὐτῷ, ἢ ὁμωνύμως τῷ φαινομένῳ.
καὶ τοῖς ἐκεῖ πότερον συνωνυμητέον, ἢ τοῖς τῆδε. καὶ τὸ αἰσχρὸν τὸ περὶ τὴν ψυχήν.

τὸ μὲν γὰρ καλόν, ὅτι ἄλλο, ἢ σπουδαῖον· ἀλλ' ἐν τούτῳ οὖν ποιῷ καὶ ἡ ἀρετή,
ἢ ἐν τοῖς τῇδε ποιοῖς· ἢ τὰς μὲν ἐν τοῖς τῇδε ποιοῖς, τὰς δὲ ἐν αὐτοῖς εἶναι·
ὥσπερ καὶ τὰς τέχνας λόγους οὔσας. ἀπορήσειεν ἄν τις εἰ ἐν τοῖς τῇδε· καὶ γὰρ
οἱ ἔνυλοι λόγοι, ἀλλὰ ὕλη αὐτοῖς ἡ ψυχή. ἀλλὰ ταύτῃ μετὰ ὕλης, περὶ
ἐνταῦθα. οἷον κιθαρῳδία· καὶ γὰρ περὶ χορδάς, καὶ μέρος ἐστὶ τῆς τέχνης
ᾠδή. φωνὴ αἰσθητή· ἃ μὴ ἄρα αὐτὰ ἐργάσασθαι ταύτας τις ἄλλου μεταθεῖτο· ἀλλ' οὖν
ἐνέργειαι αἰσθηταί· ἡ περὶ καὶ τὸ καλὸν τὸ ἐν σώματι, ἀσώματον· ἀλλὰ πει-
σόμενον αὐτὸ αἰσθητὸν ὄν, τοῖς περὶ σῶμα καὶ σωματικά· γεωμετρίαν δὲ καὶ ἀριθ-
μητικὴν ἐπὶ πλανθανομένους, τὰς μὲν ὧδε αὐτῷ ἐν τῷ ποιῷ ταυτόν. τὰς δὲ
αὐτῆς τῆς ψυχῆς πραγματείας, περὶ τὸ νοητὸν εἶναι ταυτόν. καὶ δὴ καὶ μου-
σικὴν φησὶν ὁ Πλάτων καὶ ἀστρονομίαν οὕτως. τὰς τοίνυν τέχνας
περὶ σώματα ἐχούσας, καὶ ὀργάνοις αἰσθητοῖς καὶ αἰσθήσει χρωμένας, εἰ
καὶ ψυχῆς εἰσὶ διαθέσεις, σωμάτων λόγους εἶπεν, ἐν τῷδε τῷ ποιῷ τα-
κτέον· καὶ δὴ καὶ τὰς πρακτικὰς ἀρετάς, ὅσαι κωλύουσιν αὐτῶν τὰς
οὕτω προσθετέον, ὡς πολιτικῶς τὸ πρακτικὸν ἐνέχειν· ὁ δὲ μὴ χω-
ρίζουσι τὴν ψυχήν, περὶ τὰς εἶναι ἀσώματα· καὶ ἐνταῦθα τὸ καθ' ὡς ἐνέργειαν.
προηγούμενον τοῦτο ἀλλ' οὐ χρὴ ὡς ἂν ἀναπόλυτι θέμενοι· καὶ τὸ ἐν τῷ προσήκ-
τοιούτῳ καλόν, καὶ πολὺ μᾶλλον τὸ μὴ ἄνευ καὶ τὸ λοιπὸν ἐν τούτοις. τί οὖν
καὶ τὴν ψυχὴν τὴν τοιαύτην ἐν ᾗ οὗτοι οἱ λόγοι, ἐν ποίᾳ τῇ τάξει θήσει;
ἢ γὰρ δὲ ταῦτα σωματικὰ ἢ ποιά· ἀλλ' ἦν τὰ περὶ σῶμα καὶ σωμάτων ποιη-
τικοὶ οἱ λόγοι, ἐν ποιότητι ἢ θέμενοι τῇ τῇδε, ἐπεὶ δὲ αἰσθητήν, τῶν
ἐν τοιούτων τῶν ἀριθμῶν θέμενοι, τὸ δ' ἁπλῶς ἀσώματον οὐσίᾳ ἐν αὐτῇ
τάξομεν· ποιότητας δέ, ἀσωμάτους ἁπάσας λέγοντας, ἐν αὐτῇ πά-
θη ὄντα συνάπτοντας τῇδε συγκριθῆναι, καὶ λόγους ψυχῆς τινος. τὸ
γὰρ πάθος μεμερισμένον εἰς δύο, εἰς τε τὸ περὶ ὅ ἐστι, καὶ ἐν ᾧ ἐστι,
τῇ ψυχῇ ἀποδίδομεν· ποιότητι οὐ σωματικῇ γένη· περὶ σῶμα δὲ γένη.
οὐκέτι δὲ τὴν ψυχὴν τῇδε τῇ γῇ· ὅτι δὲ πρὸς σῶμα αὐτῆς πάθος,
ἢ ἀπολελυκότες ἤδη ποιῷ· αὐτοῦ δὲ τοῦ πάθους καὶ τοῦ λόγου νοουμένου.
τὸ φθέγμα εἶναι ἀποδιδόναι ἐν, τὸ δὲ μὴ ὅσοι ὅπως οὖν νοητὴν αὐτὰς
κατηγορεῖν τοῦτον· ἃ μὲν οὕτω δοκεῖ, διαιρετέον τὰς μὲν ψυχικάς, τὰς δὲ

σωματικάς· οὐ σώματα δὲ αὐτῶν ποιότητος· ἃ δὲ τῆς ψυχῆς ἁπλῶς εἶναί τις βούλοιτο,
ταῖς αἰσθήσεσι τὰς τῆς ποιότητος εἶναι διαιρεῖν· τὰ μὲν διὰ ὀμμάτων· τὰ
δὲ διὰ ὤτων· τὰς δὲ, διὰ ἁφῆς καὶ γλώσσης· ὀσφρήσεως· καὶ τούτων, ἅτινας διαφοράς
ὁ φυσικὸς μὲν χρώματα· ἀκουστὰς δὲ, φωνάς· καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι·
φωνὰς δὲ, ἢ ποιὰς ἢ δὲ· τραχὺ· λεῖον· ἐπεὶ δὲ τὰς διαφορὰς τὰς περὶ
τὴν αὐτὴν ποιότητα διαιρούμεθα καὶ τὰς ἐναντίας· καὶ τὰς πρακτικάς·
ἢ αἰσχράς, καὶ ὅλως τοιαύτας δέ· τὸ γὰρ ποσόν, ἢ ὀλιγάκις εἰς τὰς διαφοράς
τὰς ἢ σημειουμένας, ἢ τὸ σῶμα· καὶ τὸ περὶ τὴν δὲ ποιότητα ταῖς αὐτῶν
οἰκείαις, τὸ δ᾽ αὐτὶς καὶ τὸ ποιὸν διήροι κατὰ τὴν ἀπορήσειεν ἄν τις· περὶ
χρώματος διαφορὰς καὶ ἐμποιούσι γένους· ἄτοπον γὰρ ὑπ᾽ αὐτοῦ· καὶ ὁμοίου
ὥσπερ ἂν ἅτις διαφορὰς γένους· οὐσίας ποιήσειεν αὖ λέγοι· τίνι οὖν τὸ λευ-
κὸν καὶ τὸ μέλαν· τίνι δὲ τὰ χρώματα· ὅλως ἀπὸ χυμῶν, καὶ τῶν ἁπτι-
κῶν ποιοτήτων· εἰ δὲ ταῖς διαφόροις αἰσθητηρίοις ταῦτα, ἢ τὸ δηλοῦν
ὑποκειμένοις ἡ διαφορά· ἀλλ᾽ ἐπεὶ καὶ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν· πῶς· εἰ
δ᾽ ὅτι, τὸ μὲν συγκριτικόν· τὸ δὲ διακριτικὸν ὀμμάτων· τὸ δὲ δια-
κριτικὸν γλώττης καὶ συγκριτικόν· πρῶτον μὲν ἀμφισβητεῖται
καὶ περὶ αὐτῶν τῶν παθῶν, εἰ διακρίσεις τινὲς καὶ συγκρίσεις τούτων
ὑπάρχουσιν αὐτοῖς οἷς διαφέρει ἄγειν· ἃ δέ τις λέγοι οἷς δύναται, καὶ
οὐκ ἀλόγον δ᾽ οἷς δύναται, ἐκεῖνο ἴσως λεκτέον· ὡς οἷς δύναται δὴ
αἰρετέον τὰ μὴ ὁρώμενα, οἷον τὰ ἐπὶ σήματος· αἰσθητὰ δὲ ταῦτα
τὰ, διὰ τί ὀξέων ποιεῖ· καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις δὲ διαιροῦνται οἷς δύ-
νανται· καὶ ὅλως τὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις· διαστελλόμενοι ὥσπερ
ὀξέων ποιοῦσιν ἐρόμενοι λέγω διαφορὰς αὐτῶν λαμβάνειν· οὐ μόνον
περὶ ἃ, ἀλλὰ καὶ γένη αὐτῶν ὁρῶντες· ἢ τὰς μὲν τέχνας ὀξέων τοῖς λό-
γοις αὐτῶν καὶ τοῖς θεωρήμασι· τὰς δὲ ἐπὶ σώμασι ποιότητας, περὶ
ἡ κοινωνία τῶν λόγων τῶν διαφόρων, πῶς ἐνταῦθα ζητήσειεν ἄν τις·
καὶ γὰρ φαίνονται τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος διαφέρειν, ἀλλὰ τίνι ζητοῦμεν·
ἀλλὰ γὰρ ταῦτα ἅπαντα τῶν ἀπορηθέντων, σημεῖα· ὥστε τῶν ἀλλ-
ων διαφορὰς ζητεῖν· αἷς χωρίζουμεν ἀπ᾽ ἀλλήλων ἕκαστα· τῶν
διαφόρων διαφοράς, καὶ ἀδιάφορον καὶ ἄλογον· ἔτι γὰρ τὸ αὐτῶν

οὔτε ποσὰ ποσότητος· οὔτε ποιότητες ποιοτήτων· οὔτε διαφορῶν διαφοραὶ
οὖσαι· ἀλλ' ὧν ἄν τις ἐγχωρεῖ, τοῖς μὲν ἕξεως, ἢ τοῖς ποιητικοῖς, ἢ τοῖς τοιούτοις·
οὐδὲ μὴν διὰ ταῦτα· οἷον πράσινον ὠχρόν· ἐπὶ δὲ λευκοῦ καὶ μέλανος λέ
γουσι, τί ἄν τις εἴποι· ἀλλὰ τὰ ἀφ' ὅτι ἑτέρας ἢ αἰσθήσεως ὁμοίως ὅρου· καὶ οὐ τὸν
αὐτὸν λόγον· καὶ μὴν αἴσθησις, ὅτι μὴ δεῖ αὐτῆς ὁ λόγος· ἀλλὰ μόνον ὁμωνύμως
διαφόρους ποιεῖσθαι· ὁ δὲ νοῦς, ἐν ταῖς αὐτοῦ ἐπιβολαῖς ἁπλαῖς, καὶ οὐ λόγοις
χρῆται πανταχοῦ· ὡς λέγει ἕκαστον, τόδε, τόδε· τόδε, τόδε· καὶ ἐστιν ἑ
τερότης ἐν ταῖς κινήσεσιν αὐτοῦ. διαιροῦντες θάτερον ἀπὸ θατέρου, οὐχ ἑ
τερότητος αὐτῇ δεομένη. αἱ τοίνυν ποιότητες, πότερον διαφοραὶ πᾶ
σαι λέγοιντο ἄν, ἢ οὔ· λευκότης μὲν γὰρ καὶ ὅλως αἱ χρόαι, καὶ περὶ ἁφὴν καὶ
χυμόν, λέγοιντο ἂν διαφοραὶ ἑτέρων καὶ εἰ εἴδη ταῦτα· γραμματικὴ καὶ δὲ καὶ
μουσική, πῶς· ἢ τῷ τὴν μὲν γραμματικὴν, τὴν δὲ μουσικὴν· καὶ μά
λιστα φύσει ἄνευ, ὥστε καὶ ἄλλο ποιεῖν διαφορὰν εἰδοποιεῖσθαι· καὶ εἰ αἱ μὲν τῆς διαφορᾶς
φορᾶς, ἐν τοῦ τουτοῦ γένους ἢ καὶ ἐξ ἄλλου· καὶ εἰ ἐν ταὐτῷ γένει, τῶν ἐν
τοῦ αὐτοῦ γένους, οἷον ποιότητων ποιότητας. ἀρετὴ γὰρ καὶ κακία, ἡ
μὲν ἡ ἕξις τοιάδε, ἡ δὲ τοιάδε· ὥστε ποιοτήτων οὐσῶν τῶν ἕξεων, αἱ
διαφοραὶ ποιότητες. εἰ μή τις φαίη τὴν μὲν ἕξιν, ἄνευ τῆς διαφορᾶς,
μὴ ποιότητα εἶναι· τὴν δὲ διαφορὰν, τὴν ποιότητα ποιεῖν· ἀλλὰ τὸ
γλυκὺ ὠφέλιμον, βλαβερὸν δὲ τὸ πικρόν, σχέσει οὖν ποιότητι διαιρεῖ.
τί δαὶ τὸ γλυκὺ παχύ. τὸ δὲ αὖ στερεὸν λεπτόν· οὔτι ἡ γλυκύτης ἴσως λέγεται
παχύ, ἀλλ' ἡ γλυκύτης· καὶ ἐπὶ τοῦ αὐστηροῦ, ὁ αὐτὸς λόγος· ὥστε
ἐπισκεπτέον, πανταχοῦ μὴ ποιότητος, ποιότης διαφορά, σκεπτέον· ὥσπερ
οὐδὲ οὐσία οὐσίας· οὐδὲ ποσότης ποσότητος. ἢ τὸ πεντάπηχυ τῶν τριῶν διαφορᾶ
διοίσει· ἢ τὸ πλεονεκτεῖν διοίσει· διαφορᾶ δ' οὐ λέγεται· πῶς γὰρ ἂν καὶ διαφέ
ροι δυοῖν, ἐν τοῖς τρισίν· ἀλλ' οὐδὲ κινήσεις κινήσεως, κινήσει διαφέρουσαι·
οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων αὐτῶν εὕροι· ἐπὶ δὲ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας· τὸ ὅλον
πρὸς τὸ ὅλον, καὶ πλεῖον. καὶ οὕτως αὐτοῖς διοίσει· τὸ δὲ ἐκ ταὐτοῦ γένους
τοῦ ποιοῦ καὶ μὴ ἐξ ἄλλου ἔστι τις διαιροῖ. ὥστε τὴν μὲν περὶ ἡδονάς, τὴν
δὲ περὶ ὀργάς· καὶ τὴν μὲν περὶ καρπῶν κομιδήν, καὶ οὕτω παραδέξαιτο καὶ
λῶς ὡρίσθαι· δῆλον ὅτι ἐστὶ διαφορὰς εἶναι, καὶ μὴ ποιότητας. τὴν δὲ

Quia differentiae sunt qualitates generis.

Non omnis qualitas est differentia, sed generis sunt qualitas. Vocabulum est homonymum ποιότητος.

Argumentum [illegible] in contrarium. Nam genus si sit substantia, non differentia si addita non est substantia neque pars substantiae generis sed qualitas, sed nihilominus pars substantiae specierum hic non sit [illegible] [illegible] [illegible] περὶ ποιότητος, ποιότητος [illegible] reliquis

ποιότητι ἐναντίον ὡς ἡδονῇ λύπη· καίτοι καὶ αὐτὰς ποιάς, καθόσον
ποιότης περὶ αὐτάς. οὕτω ποιουμένους αὐτάς, ἵνα μὴ κατηγορίαι δύο. ἀλ-
λ' εἰς τοῦτο ἀνιόντας ἀπ' αὐτῶν, ἀφ' οὗ λέγονται. τὸ δὲ οὐ χαλεπόν. εἰ μὲν σημαίνει ἀλ-
λο χρῶμα, ποιότης. ἡ δὲ ἀπόφασις μόνον ἐπὶ πραγμάτων, ἢ ἀπαρίθμησις. οὐ-
δὲν ἄλλη. εἰ μὲν φωνή, ἢ ὄνομα ἢ λόγος, γινομένου καὶ αὐτοῦ πράγματος. καὶ ἡ μὲν
φωνή, κίνησίς τις. ἡ δὲ ὄνομα ἢ λόγος, πρός τι καθὸ σημαντικός. εἰ δὲ μὴ μόνον
πραγμάτων ἡ ἀπαρίθμησις καθ' ἕκαστον, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὸ λεγόμενον καὶ τὸ σημαινόμενον,
τίνος ὑπάρχοντος γένους σημαντικὸν ὁροῦμεν. τὰς μὲν τί σημαίνει(?) αὐτὰς μόνον σημαίνειν
τὰς δὲ ἀμφότερα αὐτάς. καίτοι βέλτιον ἴσως, τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν μὴ συναριθ-
μεῖν. τάς τε καταφάσεις διὰ τὸ σύνθετον μὴ συναριθμεῖσθαι. τὰς δὲ στερήσεις, π…
τὰς δὲ στερήσεις, ἢ ὧν αἱ στερήσεις ποιότητες, καὶ αὗται ποιότητες. οἷον νωδὸς ἢ
τυφλός. ὁ δὲ γυμνὸς καὶ ἠμφιεσμένος, οὐδέτερος ποιός. ἀλλὰ μᾶλλον πὼς
ἔχων. εὐσχήμων οὖν, τῇ πρὸς ἄλλο. πάθος δέ, τὸ μὲν οὕτω πάσχειν ἔτι, οὐ ποιό-
της, ἀλλά τις κίνησις. τὸ δὲ οὕτω πεπονθέναι, καὶ ἔχειν μένον ἤδη τὸ πάθος,
ποιότης. εἰ δὲ μὴ ἔχοι ἔτι τὸ πάθος. λέγοιτο δὲ πεπονθέναι, κεκινῆσθαι. τοῦτο
δὲ ταὐτὸν τῷ ἦν ἐν κινήσει. δεῖ δὲ μόνον κίνησιν νοεῖν, ἀφαιροῦντα τὸν χρόνον.
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸ νῦν προσλαμβάνειν, προσήκει. τὸ δὲ καλῶς καὶ τὰ τοιαῦτα.
εἰς μίαν ἔννοιαν τὴν τοῦ γένους ἀνακτέον. εἰ δὲ τὸ μὲν ἐρυθριᾶν εἰς τὸ ποιὸν ἀνα-
κτέον, τὸ δὲ ἐρυθρὸν οὐκέτι ἐπισκεπτέον. τὸ μὲν γὰρ ἐρυθραίνεσθαι, ἐρ-
υθρὸς οὐκ ἀνακτέον. πάσχει γὰρ ἢ ὅλως κινεῖται. εἰ δὲ μηκέτι ἐρυθραίνεται, ἀλλ' ἤδη
ἐστί, διὰ τί οὐ ποιός. οὐ γὰρ χρόνῳ ὁ ποιός. ἤ τινι ὁριστέον, ἀλλὰ τῷ τοιῷδε
καὶ ἐρυθρὸν λέγοντες, ποιὸν λέγομεν. ἢ οὕτως τὰς ἕξεις μόνας ποιότητας
ἐροῦμεν. τὰς δὲ διαθέσεις οὐκέτι. καὶ θερμὸς τοίνυν, οὐχ ὁ θερμαινόμενος.
καὶ νοσῶν, οὐχ ὁ ἀγόμενος εἰς νόσον. ὁρᾶν δὲ δεῖ, εἰ μὴ πάσῃ ποιότητι ἐστί τις ἐν-
αντία. ἐπ' ἀρετῆς καὶ τὸ μέσον ταῖς ἄκραις, ὅσα ὑπάρχει τῆς καὶ κακίας ἐναντίον ἐστίν.
ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὰ μεταξὺ οὐχ οὕτως. εἰ μὲν οὖν ὅτι μίξεις τῶν ἄκρων
τὰ μεταξύ, οὐ δεῖ μὴ ἀντιδιαιρεῖν, ἀλλὰ λευκῷ καὶ μέλανι. τὰ δὲ ἄλλα, συνθέ-
σεις. ἢ τῷ μίαν τινὰ ἄλλην εἶναι ἐπὶ τῶν μεταξὺ καὶ εἰ ἐκ συνθέσεως θεωρεῖται,
ἀντιτίθεμεν. ἢ ὅτι δὲ τὰ ἐναντία οὐ μόνον διαφέρει, ἀλλὰ καὶ πλεῖστον. ἀλλὰ
κινδυνεύει τὸ πλεῖστον διαφέρειν λαμβάνεσθαι, ὅταν θεῖμεν ἤδη ταῦτα τὰ μεταξύ.

ἐὰν ἄν τις ταύτην τὴν διάταξιν ἀφέλοι, τίνι τὸ πλάσσον ὁρίζει. ἢ ὅτι ἰσοφανοῦς ἐπὶ τούτων οὐχ ἧττον μᾶλλον, ἢ ἐπὶ μέσων. καὶ τοῦτο παρ' αὐτῆς ὁ ἀφωρισμένου ἐστί. καὶ ἐπὶ ταύτης χυμῶν ὡσαύτως. θερμόν. ψυχρόν. ἐν μέσῳ δὲ ὂν, μεταξύ. ἄλλο τι μὲν γὰρ ἴσως ὑπολαμβάνειν ἀναθεῖς μᾶλλον δῆλον. τάχα δὲ ἄν τις ἢ μὴν οὐ συγχωρεῖ τοῦ τῆς ἐπὶ λευκοῦ καὶ ἐπὶ ξανθοῦ, καὶ ὅτι οὐ πρὸς ὅτι οὐ, ὅμως ταύτην ἔπεσχε τὴν ἀκίνητον εἶναι. καὶ ἐπέχοντας. ποιὰς ἐναντίας εἶναι. οὐδὲ γὰρ τῶν ἀναμεταξὺ αὐτῶν. ἐπὶ ταύτῃ ἡ ἐναντιότης. ἐπὶ ὑγιείας καὶ νόσου, οὐδὲν παραμπέπτωκε μεταξὺ, καὶ ἐναντίας. ἢ ὅτι γινόμενοι δὲ ἑκατέρου, πλείστων περὶ ἀλλήλων ἔχει. ἐπὶ πολλῶν ἐστὶν ἐπὶ μὴ οὐσῶν ἐν τοῖς μέσοις ἢ ἀτόμων. οὐκ ἔστιν γὰρ ἐπὶ ὑγιείας καὶ νόσου πλάσσον εἶπεν. ἄλλως τοίνυν τὸ ἐναντίον, οὕτω πλάσσον εἰσί. ἐπὶ δὲ τῶν πολλῶν. ἀμέλει δὲ πολὺ ἀντὶ τοῦ μᾶλλον πρὸς ἧττον, πάντες ἄμεινον ἐμφαίνεται. ἀλλ' ὅπως πολύ, ἐκ τοῦ πολύ ἀφεσαν συγχωρηθέντος, μὴ τῷ πλέονι μᾶλλον ἀπὸ στάσει. ἀλλ' ἐπισκεπτέον, πῶς δ' ἐναντί· ἀρ' οὖν τὰ μὲν ἔχοντα τινὰς ὁμοιότητας. λέγω δὲ οὐ κατὰ τὸ γένος οὐδὲ πολυτρόπως μέχρι οἰκειομορφαῖς αὐτῶν ἢ πλείονας ἢ ἧττον, οὐκ ἐναντία. ἀλλ' εἰς μηδὲν ταὐτὸν κατὰ τὸ εἶδος, ἐναντία. καὶ προσθετέον δὲ ἐν γένει τῷ ποιῷ. ἐπιτίθεται γὰρ καὶ τὰ μὲν ἀμέσως τῶν ἐναντίων, οἷς μηδὲν ἐξ ὁμοίως εἰσί. ὄντων ἄλλων τῶν οἷον ἐπαμφοτεριζόντων, καὶ ὁμοιότητας πρὸς ἄλληλα ἐχόντων. ὧν δέ τινων μόνων μὴ ἐχόντων. ἀτοπον, οἷς μὲν ἐστὶ κοινότης ἐν τοῖς χρώμασιν, οὐκ ἂν εἴη ἐναντία. ἀλλ' οὐδὲν κωλύει μὴ πάντα μὲν παντί, ἄλλο δὲ ἄλλῳ οὕτως εἶναι ἐναντίον. καὶ ἐπὶ χυμῶν ὡσαύτως. ταῦτα μὲν οὖν διηπορήσθω. περὶ δὲ τοῦ μᾶλλον. ἐν μὲν τοῖς μετέχουσιν ὅτι ἐστίν, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. ἡ γὰρ δὲ αὐτὴ καὶ δικαιοσύνη, ἢ πόρρω τον. ἀλλὰ πλάτος ἔχει τούτων ἑκάστη αὐτῶν, καὶ τὰς ἕξεις αὐτὰς δεκτέον. ἐπεὶ δὲ ἕκαστον τὸ ὅλον καὶ ἔχει τὸ μᾶλλον. περὶ δὲ κατὰ τὸ γένος θεὰς, ὅσα ἄν τις θεωρήσειε. πρῶτον μὲν, εἰ μὴ ἐξ ἀλλογενοῦς δεῖ αὐτὴν προσθῆναι. ἐπεὶ ἀμυδρὸν αὐτῆς τὸ ποιόν ἐστι κατηγοροῖτο. εἶτα, ἡ πολλάκις ἀφορμὴ λαβοῦσα ἐκ ποιήσεως πρὸς τὸ γένος αὐτὴν ἀνάγει. οὔτε γὰρ ἀρετή, οὔτε ποιότης, τῶν ἐχόντων αὐτήν. οὐ μὲν οὖν δεῖ ἐπὶ ποιεῖ. καὶ γὰρ ἐν τῷ πάσχειν, ποιῆσαι κινήσασα ποιήσας. ποιήσας δὲ καὶ πάθος, εἰς ταύτην. οὐ δεῖ εἰς τὸ περὶ τὸ ὀρθῶς, ὅτι τὸ

ἡ κίνησις καὶ οὐ καθ' αὑτῆς. οὔτε γὰρ ἂν καὶ τὸ ποιὸν ἐν τῷ πρός τι· τινὸς γὰρ ἡ
ποιότης, καὶ ἔν τινι. καὶ τὸ ποσὸν ὡσαύτως. ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη εἶναι κατά τινα, καί τινος ἡ,
καθ' ὅ ἐστι τὸ μὲν ποιότης τὸ δὲ ποσότης, εἴρηται. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ κατὰ τίνος
ἡ κίνησις ἡ, ἔστι τι πρὸς τοῦ τινὸς εἶναι. οὐσίαν φαῦλον [illegible] πλέον αὐτῇ. ὅλως γὰρ τὸ
πρός τι [illegible], οὐχ ὕπαρξιν· [illegible], ἀλλ' ἡ σχέσις [illegible], οὐδενὸς οὖν
τος ἄλλου παρὰ τὴν σχέσιν καθὸ λέγεται. οἷον τὸ διπλάσιον καθὸ λέγεται
διπλάσιον, ἐν τῇ πρὸς τὸ πηχυαῖον παραβολῇ τὴν κλῆσιν λαβὸν καὶ τὴν
ὑπόστασιν. οὐδὲν νοουμένων πρὸς τοῦτο φύσει πρὸς ἕτερον παραβεβλῆσθαι.
διὰ τοῦτο λέγεται [illegible] καὶ εἶναι. τί οὖν ἐστι τοῦτο; ὃ ἑτέρου ὄν, ἔστι τι, ἵνα καὶ ἑ-
τέρου ἦ. ὡς τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν καὶ ἡ οὐσία. ἢ πρὸς ἕτερον, ὅτι μηδὲν πρὸς αὐτὸ
ὡς γένος κατηγορεῖται, [illegible]. ἀλλ' ἡ τὴν μεταβολήν τις λέγοι πρὸς κίνη-
σιν εἶναι, πρῶτον μὲν ἢ ταὐτὸν λέγει, ἢ γένος λέγων, ἐκεῖνο ποιήσει ἕτε-
ρον, [illegible] τὰς προειρημένας. [illegible] ὅτι [illegible] τὴν κίνησιν θήσεται.
καὶ τι ἕτερον αὐτὸ [illegible] τῇ κινήσει. τὴν κλῆσιν. ἴσως μεταβολήν τινα
κοινὴν λέγων, κίνησιν [illegible]. διὰ τί οὖν οὐκ ἡ κίνησις ἡ γένεσις· ἐπεὶ μὲν γὰρ
ὅτι μήπω ἐστὶ τὸ γινόμενον, κίνησις δὲ [illegible] περὶ τὸ κινούμενον, οὐδὲ μεταβολὴ [illegible]
[illegible] ἡ κλῆσις. [illegible] ἡ κλῆσίς ἐστιν οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀλλοίωσίς τις
καὶ αὔξησις. τῷ ἀλλοιουμένῳ τινὶ καὶ αὐξομένῳ τὴν κλῆσιν εἶναι [illegible]
τῆς κινήσεως λαμβανομένη. διὸ δὲ τὴν κλῆσιν ἐν τούτοις, [illegible] λαβεῖν.
οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀλλοιοῦσθαι παθητικῶς, τὸ γίνεσθαι καὶ ἡ γένεσις, οἷον θερμαί-
νεσθαι ἢ λευκαίνεσθαι. ἔστι γὰρ τούτων γινομένων, μήπω τὴν ἁπλῶς γέ-
νεσιν γεγονέναι. ἀλλά τι γίνεσθαι. αὐτὸ τοῦτο ἀλλοιοῦσθαι. ἀλλ' ὅταν τὸ ζῷον
ἢ φυτόν, ὅταν εἶδός τι λαμβάνῃ. [illegible] τὴν μεταβολὴν μᾶλλον [illegible]
[illegible] κίνησιν. ὅτι δὲ μὲν τῆς μεταβολῆς, ἄλλο
ἀλλ' ἐν θατέρου [illegible]. τὸ δὲ τῆς κινήσεως, [illegible]
μετάστασιν. ὥστε [illegible] κίνησις. ὥστε [illegible] κίνησις
μᾶλλον ἢ ἀλλοίωσις, [illegible] κίνησις. ἀλλ' ἴσως [illegible]
μένον τὸ τῆς ἀλλοιώσεως, καὶ τὸ [illegible] τῇ κινήσει τὸ ἄλλο. τί οὖν δή
λέγει τὴν κίνησιν. [illegible] ἡ κίνησις ὥσπερ [illegible], ἢ [illegible]
[illegible] λέγεται [illegible]. οὗτος γὰρ [illegible], ὅτι [illegible]

εἰς εἶδός τι· οἷον ἡ λευκανθρίασις· τὸ δέ, ὅτι κινοῦνται εἰς εἶδος, οἷον ἡ
βάδισις· ὅταν γὰρ μὴ προσθῇς αὐτῇ ἀριθμόν, ἡ πρόοδος κίνησις· ἡ δὲ
τῷ βαδίζειν, ἡ βαδίζειν αὐτό, κίνησις· καὶ ὄρχησις, ἐπὶ τοῦ δὲ ἀνθρώπου
ὀρχεῖσθαι, ὅταν ὀρχῆται· καὶ ἐπὶ μελῶν τινι κίνησις ταῖς αὐτοῦ δεξιότησιν, ἤδη δ᾽ ἀεὶ
ἐπιγίνεται, ὁ ἀργὸς βωμὸς ἡ κίνησις· ἡ δέ, ὡς ἁπλῶς εἶδος οὔτης δηλωσα-
μένως ἡ ὄρχησις, ἡ δὲ ἔχει μετ᾽ αὐτήν, τὸ συμβεβηκὸς τῆς κινήσεως· ὥστε ἄπειρος
λέγοιτο κίνησιν εἶδος ἑτερότροπος, αὐτὸ δὲ τούτοις ἄλλοις τὰ δεῖ τοῖς εἴση-
κεσιν, ἡ τὸ μὲν μέλαν, τὸ δὲ λευκόν· καὶ αἴτιον τοῖς ἄλλοις τὰ δεῖσιν· ὅταν μετ᾽ αὐτὴν γί-
γνηται, οὐ κατ᾽ ἀπὸ ποσότητι· ἡ δὲ καὶ ζωότης λέγεται σωμάτων ταύτην, περὶ ἧς ὁ
λόγος νῦν· τὴν γὰρ κίνησιν ταύτην, ὁμώνυμον δεῖ λέγειν, τοῖς νῦν καὶ τύχης καὶ
γνώσεσιν· ὅτι δὲ γένος ἐστίν, ἔχει ὕστερον αὐτῆς καὶ αὐτοῦ μὴ ἔσεσθαι ὅμοιον ὅλως
ἢ καὶ ἀδύνατον εἶναι λαβεῖν, τὸ συνεχές· ἀλλὰ πῶς εἶδός τι, ὅταν πρὸς τὸ χεῖρον
ἡ κίνησις, ἢ ὅλως παθητικὴ ἡ κίνησις· ἢ ὅμοιον ὡς πρὸς αὐτὴν ἡ θέρμανσις, τὸ
μὲν αὔξησις ἢ πρόσθεσις ἢ λ... τὸ δὲ ἔστι ὥσπερ αὐτὸ ἀνάγκη καὶ ἡ κοινοῦ τινος κίνησις, ἔστι
ἡ αὐτή, ἐπὶ τῶν ἀμφοῖν· τοῖς δὲ ὑποκειμένοις, τὴν διαφορὰν αὐτὴν ἀνάγκη ἔχειν·
ὑγίανσις οὖν καὶ νόσανσις, ταυτόν· ἡ καθόλου μὲν κίνησις, ταυτόν· τίνι δὲ ἐστὶ
οἷον· πολλὰ ἐστὶ τοῖς ὑποκειμένοις, ἡ καὶ ἄλλῳ· δῆλον τοῦτο ὕστερον, ὅταν περὶ
ἀλλοιώσεως ἐπισκοπῶμεν· νῦν δέ, τί ταυτὸν ἐν πάσῃ κινήσει, σκεπτέον·
οὕτω γὰρ ἂν καὶ γένος ἄν· ἢ πολλαχῶς ἂν λέγοιτο· καὶ οὕτως ἔσται ὡς πρὸς ἀριθμὸν εἶ-
δος· πρὸς δὲ τὴν ἀπορίαν, ὅτι ἴσως δεῖ ὁ συμμένειας δὲ καταφύσιν ἀγνοῶν, ἢ
ἐντεῦθεν ἐν τοῖς καταφύσιν· ταύτας μέν, οἷον ἀσθενήματα ὡς ἄρρητα· τὰς δ᾽
εἰς τὰς παρὰ φύσιν ἐναντίας, διὰ λόγον τί ὥσπερ τοῖς ἐκ φύσεως ἀγνοοῦν· ἀλλὰ
τί δὲ κοινόν, ἐπὶ τε ἀλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως καὶ γενέσεως, καὶ ἐστὶν ἐν ἅπασι
τούτοις· ἔτι τῆς κατὰ τὸ ἔπος μεταβολῆς, καθὸ κίνησις αὐτὰς πάθη· ἢ δὲ μὴ
οὕτως αὐτῷ ὑπάρχον ἐν τῷ πρότερον ἦν, ἀνάγκη· μὴ δὲ ἠρεμεῖν, μὴ δὲ ἢ οὐχ ὅπερ
τῇδε, ἀλλ᾽ ἡ καθόλου κίνησις πάρεστιν, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο τὴν ἀλλοίωσιν ἐλθεῖν· καὶ τὸ
ἕτερον, οὐ κατ᾽ αὐτὸ αὐτῷ μένειν· ἀπόλλυται γὰρ ἡ κίνησις, ὅταν μὴ ἄλλο·
διὸ καὶ ἑτερότης, οὐ κατ᾽ αὐτὸ γενόμεναι· καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ἑτέρῳ, ἀλλ᾽ ἀεὶ ἑ-
τερότης· ὅθεν καὶ ὄχημα ἕτερον ἀεί, διότι κίνησις αὐτὸν ποιεῖ· κινουμένη
γὰρ κίνησις, οὐ μὲν γὰρ συνθετοῦν αὐτῇ ὡς ἐπιφερομένης ὀχούμενος· νοεῖν

δὲ πάντα τὸ ἐν δυνάμει καὶ τὸ δυνατόν, εἰς ἐνέργειαν προάγον καὶ αὐτὸ κινεῖ·
τοῦ γὰρ τὸ κινούμενον καθὸ ποιεῖ αὐτοῦ κίνησιν, τὸ ὑπάρχειν δυνάμενον τὸ
τὸ ποιεῖν ἢ πάσχειν, οὕτω κινεῖσθαι λέγεται. καὶ ἔστιν ἡ κίνησις ἡ ἐντελέχεια
τοῦ ἄλλου ἐν ἑκάστῳ, ὅπου ἐστὶ καὶ ἡ αἴσθησις καὶ ἕτερον ἐστὶ καὶ ὡς θεωρεῖται μεταλαμβάνον
αὐτῆς· ὥστε μὴ διαιρεῖν δεῖν ταὐτότητι εἶναι· ἵνα δὲ τῇ μὲν ἡ οἰκία, καὶ οἷον
[illegible] ταύτῃ. [illegible] ζωῆς. δεῖ δὲ οὕτως κινουμένου τὴν
κίνησιν φαινομένην [illegible]· οὐ γὰρ οἱ πόδες, ἡ βάδισις· ἀλλ' ἡ περὶ τοὺς πόδας [illegible], ἐν
δυνάμεως. ὁ ἔρως τοῦ δὲ περὶ δυνάμεως ὑπαρχούσης, τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ
δυνατοῦ ὁρωμένου μόνου λέγει. οὕτω δ' ἁπλῶς, ὡς πρὸ ἀεὶ [illegible]. [illegible]
μεταξὺ ἀοράτου μὲν τούτου, ὅτι δὲ μετ' ἄλλου, κατὰ συμβεβηκὸς ὁρωμένου.
τὸ τοιοῦτο ποδαπὸν ὁρᾶν ἄλλον τόπον ἔχοντας καὶ ἄλλον. καὶ μὴ ἠρεμεῖν. τὸ ἀλ-
λοιούμενον παρὰ τοῦ ἀλλοιουμένου, ὅτι μὴ ἡ αὐτὴ ποιότης. οὕτινι οὖν ἡ κίνησις,
ὅταν ἀλλοιοῖ, καὶ ὅταν δὲ ἐν τῆς οὔσης δυνάμεως, εἰς ἐνέργειαν ἥκῃ. ἆρ'
οὖν οὕτω κινοῦντι; ἢ ὅτι τὸ κινούμενον καὶ πάσχον [illegible]· ἀλλ' οὖν οὕτω κινου-
μένῳ; διὰ τί οὖν [illegible] κινουμένου· ἢ ὅτι μήτε τοῦ ποιοῦντος ἀπηλλάχθαι,
μήτε ἐν αὐτῷ εἶναι· ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ μὲν, καὶ εἰς ἐκεῖνο. οὐ μὴν ἐκείνῳ δὲ ἀποτε-
τμημένην εἶναι, ἀλλὰ παρ' ἐκείνου εἰς ἐκεῖνο, οἷον πνεῦμα εἰς ἄλλο. ὅταν μὲν γὰρ
ἡ δύναμις τοῦ κινεῖν βαδίσει κινῇ, οἷον ὥθει, καὶ πεποίηκεν ἄλλον ἀλλάττ-
ειν ἀεὶ τόπον. ὅταν δὲ θερμαίνει καὶ θερμαίνει, καὶ ὅταν ἡ δύναμις
ὕλην λαβοῦσα εἰς φύσιν οἰκοδομεῖ, αὔξησις. ὅταν δ' ἄλλη δύναμις ἀφαιρῇ,
μείωσις. τοῦ δυναμένου ἀφαιρεῖσθαι παθεῖν, μειουμένου. καὶ ὅταν ἡ γεν-
νῶσα φύσις ἐνεργῇ, γένεσις. ὅταν δὲ αὕτη ἀδυνατῇ, ἡ δὲ φθείρειν δυνα-
μένη ἐπικρατῇ, φθορά. οὐχ ἡ οὕτω γινομένη, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ πορευο-
μένῳ. καὶ ἡ ἴασις δὲ, καθ' ἃ ταὐτὰ τῆς ποιεῖν δυναμένης ὑγίειαν, ἐνερ-
γούσης καὶ κρατούσης, ὑγίανσις. τῆς δ' ἐναντίας δυνάμεως, τὴν αὐτὴν ποι-
ούσης. ὥστε συμβαίνειν μὴ παρὰ ταῦτα οἷς μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὰ ἐξ
ὧν καὶ δι' ὧν, καὶ τὴν τῆς κινήσεως ἰδιότητα· ποιὰν τὴν κίνησιν καὶ τοιαύτην εἶναι
ἐν τοῖς τοιούτοις. περὶ δὲ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως, εἰ τὸ ἄνω φέρεσθαι τῷ
κάτω ἐναντίον, καὶ τὸ κύκλῳ τοῦ εὐθέος διοίσει, πῶς ἡ διαφορά· οἷον τὸ ὑπὲρ
κεφαλῆς, καὶ ὑπὸ πόδας ῥίπτειν. καὶ γὰρ ἡ δύναμις ἡ ὠθοῦσα μία. εἰ μή τις

ἄλλως τὴν αὔξησιν εἶναι, καὶ ἄλλως λέγοι, καὶ ἄλλως τὴν κάτω πρὸς τὴν ἄνω φοράν. καὶ μάλιστα ἡ φύσει πῶς κινοῖτο, ἡ ἐπὶ μήκους φορᾶς ἣν κινεῖ δὴ βαρύτης. ἐπεὶ καὶ κοινὸν καὶ τὸ αὐτό, τὸ πρῶτον οἷον κατὰ τόπον φέρεσθαι· ὥστε ἐνταῦθα κινούμενα πρὸς τὸ ἔξω τὴν διαφορὰν ἐποίησαν. ἔστι δὲ τῆς κινήσεως καὶ ἐπάνω. οἷον περὶ τὰ πάθη ἃς καὶ κίνησιν περιθερμαίνειν, ἐπὶ ἄλλῃ· ἢ παρὰ τὸ τῆς φορᾶς σχῆμα. εἰ μή τις κατὰ τὴν λέγοι τὴν κίνησιν. ὡς οὐ πάντως οὐ γενικὴ οὐδὲ πάντη ἐξισταμένη. ἀλλ' οἱ κινούμενοι ὡς μή τις ἂν αὐτὸ ἐπικινεῖ· τοῖς ἔξω αὐτὰ τὴν διαφορὰν λαμβάνουσι. σύγκρισις δὲ καὶ διάκρισις, ἐπεὶ σκεπτέα, πῶς. ἀρχὴ τῆς κινήσεως τῶν εἰρημένων. γενέσεως καὶ φθορᾶς. αὐξήσεως καὶ φθίσεως. τὸ περὶ κατὰ μεταβολῆς. ἀλλοιώσεως, ἢ εἰς ταύτας αὐτὰ ἀνάγουσιν, ἤτοι τὸ μὲν τῆς συγκρίσεως καὶ διακρίσεως θάτερον. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη ἐπὶ συγκρίσεως, πρὸς τὸν ἕτερον πρὸς ἕτερον· καὶ τὸ πλησιάζειν, καὶ αὖ ἀποχώρησιν εἰς τοὔπισω. τὸ περὶ κατ' αὐτῆς κινήσεως λέγοι διὸ κινουμένων λέγων πρὸς ἄλληλα, ἢ ἀποχωροῦντα ἀπ' ἀλλήλων. ἃ δὲ συγκρίσεις ἦν καὶ μίξιν σημαίνουσιν, καὶ κρᾶσιν. καὶ ὡς ἐν ἑξῆς ὁμοίως συγκρίσιν τὴν κατὰ τὸ ζωὸν ἑξῆς γινομένην. οὐ καὶ τὸ ζωὸν συναίσθησιν, ἔστι τινὰ αὖθις ἀνάγοι τῶν εἰρημένων ταύτας. ἀρχὴ μὲν γάρ, ἐστὶ ἡ κίνησις. ὕστερον δὲ ἡ τοιαύτη, τὸ γινόμενον αὐξάνει. ὡς ἐπὶ καὶ τῆς αὐξήσεως αὖθις ἀρχή, ἀρχὴν γενομένην τὴν τοιαύτην. ἐπιγινομένων δὲ τὴν κατὰ ποσὸν κίνησιν. οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα. ἡ γένεσις, τὸ κατὰ τόπον κινηθῆναι. ἔσται δὲ ῥοῦν καὶ ἐξ ἀνάγκης συγκριθῆναι οὐ δεῖ διακριθῆναι. ἀλλὰ γίνονται μὲν συμπλοκαὶ τοῖς ἀπ' αὐτῇ ἔστι συγκριθῆν. σχεδὸν τῶν δὲ τῇ ποσότητι ἐξ, διακριθῆν. πολλαχοῦ γὰρ καὶ διακρινόμενα, ὑφ' ἑτέρου τὸ αὐτὸ τοῦτο πη, ἢ ἅμα συμβαίνοι τὸ πάθος, ἀλλ' οὔπω τῆς διακρινόμενα, οὐ κατὰ τὸ κινεῖσθαι τοπικῶς νοούμενα. ἐντεῦθεν συγκρίσει, ἄλλον πάθος καὶ συναγωγῆς, ἐπακολουθοῦντος, ἔστι δὲ οὗτος τῆς τοπικῆς κινήσεως. ἀρ' οὖν ταύτας μὲν ὑφ' αὐτῶν, τὴν δὲ ἀλλοίωσιν εἰς ταύτας ἀνακτέον, πυκνοῦται γὰρ γινόμενα, ἠλλοίωται. τοῦτο δὲ ταυτόν, τῷ συγκεκρίσθαι. μανὸν δὲ αὖ, ἠλλοίωται. τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ διακεκρίσθαι. καὶ οἶνον καὶ ὕδατος μιγνυμένων, ἄλλο ἢ πρότερον ἦν ὑπάρχει ἐγένετο. τοῦτο δὲ σύγκρισις, ἢ πεποίηκε τὴν ἀλλοίωσιν. ἢ φατέον καὶ ἐνταῦθα ἠγνόηκας τὰς συγκρίσεις καὶ διακρίσεις, τινῶν ἀλλοιώσεων. ἔστι

δὲ αὐτὰς εἶναι, συγκρίσεων ἢ διακρίσεων· οὔτε γὰρ τὰς ἄλλας ἀλλοιώσεις εἶναι τὰς
αὐτάς, οὔτε τὴν ἀραίωσιν καὶ τὴν πύκνωσιν σύγκρισιν καὶ διάκρισιν· ἢ οὐ τούτων ὅλως
εἶναι· οὕτω γὰρ αὐτῆς καὶ κοινὸν παραδέχοιτο· ἐπεὶ δὲ μεταβολὴ ἢ χαλεπὸν τοῦ
τῶν. εἰ δὲ ἐν τούτοις ἀμφισβητεῖ, πρῶτον μὲν τὰς χροιὰς καὶ τὰς [illegible] τὰς ποιότητας
ἀναιρεῖ ἢ τάς γε πάσας· μᾶλλον δὲ πάσας· εἰ γὰρ πᾶσαν ἀλλοίωσιν λε-
γομένην κατὰ ποιότητα ἀναλαμβάνει, σύγκρισιν καὶ διάκρισιν λέγοι, γινομένων
οὐδὲ εἶναι ἡ ποιότης· ἀλλὰ σχήματα μόνα καὶ διαστήματα· ἔπειτα τὸ μανοῦσθαι
καὶ τὸ πυκνοῦσθαι, τῷ συγκρίσεις· εἴρηται πλέον δὲ περὶ τούτων· καὶ ἄλλο ζητη-
τέον περὶ αὐτῶν, τῶν κατὰ τόπον λεγομένων κινήσεων· οἷον ἐπὶ τῶν πικρῶν, ἃ μὲν ἄνω
αὐξηθῆναι, καὶ ἀθροισθῆναι ὡς ἐκ πόρρωθεν· ἢ ἐκεῖ τυχὸν καὶ ἀτυχῶν κινη-
θήσεται· γὰρ ὁμοίως ἡ κίνησις τούτων· καὶ πάλιν ταύτας τῇ φύσει καὶ τῶν ὄντων· καὶ ἐπὶ τῆς
ἢ καὶ τῷ φύσει γε καὶ παρὰ φύσιν τοῦ χαλεποῦ τῆς διαιρέσεως καθ᾽ ἣν κασιγνήτους· τοῦτο δέ·
οὐκ ἔξωθεν διαφορὰς κινήσεων· ἡ ποιητικὴ τούτων αὐτῶν, καὶ οὐκ ἄλλη αἰτία
τούτων· καὶ ἡ φύσις δέ, ἀρχὴ κινήσεως τούτων· ἢ τὰς μὲν φύσει· τὰς δὲ τέχνῃ, τὰς δὲ
προαιρέσει· φύσει μέν, αὐξήσεις· φθίσεις· τέχνῃ δὲ οἰκοδομία· ναυπηγία·
προαιρέσει δέ, σκοπεῖσθαι· μανθάνειν· ποιεῖν ταῦτα· ὅλως λέγειν· περὶ πάν-
των περὶ αὐξήσεως αὐτῶν, καὶ ἀλλοιώσεως· καὶ κινήσεως· κατὰ φύσιν· παρὰ φύσιν· ἢ ὅλως
τοῖς ὑποκειμένοις· περὶ δὲ στάσεως, ὃ αὐτίκα ταύταις κινήσεσι, ἢ ἠρεμία, τί που
τυχὸν ἢ λέγειν· πότερα καὶ αὐτὸ ἔν τινι γένος εἶναι, ἢ εἴς τι γένος τῶν εἰρημένων
κτέον· βέλτιον δὲ ἴσως, στάσιν τοῖς ὠκὰ ἀποδοῦναι, ἠρεμίαν δὲ ταύτην λέγειν· τῶν
οὖν ἠρεμιῶν αὐτὰ ταύτην, ζητητέον τί ποτέ ἐστι· καὶ εἰ μὲν ταὐτὸν φανείη τῇ στάσει,
οὐδὲν ἔτι θῶς αὐτὸ ἐπ᾽ αὐτὰς ταύτην ζητοῖ· οὐδὲ κινήσεως ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ φαινομένου
εἰ σταίη, σχολαιότερα τῇ κινήσει χρωμένου· εἰ δὲ ἕτερον ἠρεμία στάσεως λέγοι-
μεν, ὥστε τὴν μὲν στάσιν, περὶ τὸ ἀκίνητον παντελῶς εἶναι· τὴν δὲ ἠρεμίαν περὶ
τὸ ὑπεστός· πεφυκὸς δὲ κινεῖσθαι, ὅταν μὴ κινῆται· εἰ μὲν τὸ ἠρεμεῖν ζητοῖμεν λέγοι
τὸ ἠρεμοῦν, κίνησιν οὔπω παυσαμένην, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ [illegible]· εἰ δὲ τὴν οὐκ ἔτι περὶ τὸ
κινούμενον οὖσαν, πρῶτον μὲν ζητητέον, εἴ τι ἐστὶ μὴ κινούμενον οὕτως·
εἰ δὲ μὴ πάντες οἱ ὄντες τὰς κινήσεις κινοῦνται, ἀλλὰ αἱ κινήσεις τινὰς
μὴ κινεῖσθαι· ἵνα καὶ ἔξεστι λέγειν τὸ δὲ τὸ κινούμενον εἶναι, τὸ ἄλλο χρὴ λέγειν, τὸ
μὴ κινούμενον κατὰ τόπον· ἀλλ᾽ ἠρεμοῦν ταύτην τὴν κίνησιν· ἢ ὅτι μὴ κινεῖται

ἀπόφασις ἄρα ἐστὶν ἡ ἠρεμία τοῦ κινεῖσθαι· τοῦτο δὲ, οὐ καλῶς λέγει· ἠρεμία δὲ γὰρ
ἄλλο τι ἢ ταύτην τὴν κίνησιν, οἷον τὴν τοπικήν. τὴν οὖν ἀφαίρεσιν τούτου λέγει. εἰ
δέ τις λέγοι, διὰ τί οὖν τὴν κίνησιν ἀπόφασιν τῆς στάσεως φήσομεν, ὅτι φήσομεν
ἡ κατὰ φύσιν ἢ κίνησις· καὶ ἔστιν ἄλλο τι ἐνεργοῦν· καὶ οἷον ὠθοῦν τὸ ὑποκεί-
μενον· καὶ μεταβάλλον ἐργαζόμενον αὐτό, καὶ φθεῖρον· ἡ δὲ ἠρεμία οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἔστι περὶ
αὐτὸ σημαινόμενον ὅτι κίνησιν οὐκ ἔχει. τί οὖν, οὐκ ἐπὶ τῶν ἐν τούτῳ στάσιν
εἴπομεν, ἀπόφασιν κινήσεως, ἢ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπό, ἀναίρεσιν τῆς κινήσεως τὴν
στάσιν. ὅτι οὕτω σημαίνεται τῆς κινήσεως ἐστίν, ἀλλ' οὔσης ἐκείνης, καὶ αὕτη ἐστί·
καὶ οὐ τοῦ φύσει κινεῖσθαι, καθόσον μὴ κινεῖται, ἡ στάσις ἐστίν· ἀλλὰ καθὸ στάσις κατα-
ληφθεῖσα. ἔστηκε· καθὸ δὲ ἐστὶ κινούμενον, ἀκίνητον· διὸ καὶ στάσει ἔστηκε. ἐπεὶ
κινήσει κινεῖται. ἐνταῦθα δέ, κινήσει μὲν κινεῖται. ἀπούσης δὲ ἠρεμεῖ, ἐστερη-
μένον τῆς ὀφειλομένης κινήσεως. ἐπεὶ γὰρ δὲ ὁ ἑαυτοῦ τί ἐστιν ἡ στάσις αὐτή, καὶ ἔσ-
τως, ὅταν συνόδου εἰς καὶ ἀφίη καὶ ἀναζεῖται. τί οὖν τὴν ἐναντίαν ταύτῃ, ἠρεμίαν
εἴδος αὐτῇ τάξομεν. ἐκεῖνο γὰρ τὸ ἐξ οὗ κινεῖται ἄλλου στάσις. εἰ δὲ τὸ εἰς ὃ, καὶ
ὅς. ὁ οὖν ταυτὸν τῇ στάσει. ἃ δέ τις λέγοι τὴν ὑγίειαν, ἢ τὴν νόσον, τινὰ στάσιν ἄγειν,
ἀπὸ στάσεως τὴν ὑγίειαν καὶ τὴν νόσον εἶναι φήσει. ὃ παρὰ τὸ πᾶν. ἡ δὲ ἀν-
τιβαίνει αὐτῇ ὑγίεια τὴν στάσιν, περὶ τῆς στάσεως ἢ ὑγιείας, οὐκ ἔχει ἅπασα ἔστιν. ἀλλὰ
περὶ μὲν τούτων, ὅπη δοκεῖ ἑκάστῳ. εἴρηται δὲ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, καὶ
κινήσεις λεκτέον. καὶ ἔστι τὰ μὲν τῶν κινήσεων ἀποτελεστικά· τὰ δὲ ποιήσεις. τὰ
δὲ πάθος λέγεται. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἤδη τῶν λεγομένων, ὅτι ἓξ ἐστί. καὶ περὶ τοῦ
πρός τι, ὅτι ἄλλα πρὸς ἄλλο σχέσεις· καὶ ὅτι συνυφίστανται ἀμφω καὶ ἅμα. καὶ τὸ πρός τι
δέ, ὅταν σχέσις ἐστὶν πρὸς ἕτερον αὐτό, οὐκ ἔχει ὅσον ἐστὶ πρός τι, ἀλλὰ ἢ καθὸ μέρος
τινός, οἷον χείρ, ἢ κεφαλή, ἢ αἴτιον, ἢ ἀρχή, ἢ στοιχεῖον. ἔστι δὲ καὶ τὰ πρός
τι διαιρεῖν, ὡς περὶ διῄρηνται τοῖς
ἀρχαίοις. τὰ μὲν ὡς ποιητικά, τὰ δὲ
ὡς μέτρα. τὰ δὲ ὑπεροχῇ καὶ τὰ
ἐν. τὰ δὲ ὕλης χωρίζοντα
κατὰ τὰς διαφοράς.

Περὶ μὲν τούτων τῶν γενῶν, τοσαῦτα:—

ΗΣ

ΜΘ

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τοῦ τὸ ὄν, ἓν καὶ ταὐτὸν ὄν, ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον. πρῶτον.

Ἆρά γε ἡ ψυχὴ πανταχοῦ τῷ παντὶ πάρεστιν, ὅτι σῶμα τοῦ παντὸς τοσόνδε, περὶ τὰ σώματα φύσιν ἔχουσα μερίζεσθαι; ἢ καὶ παρ' αὐτῆς πανταχοῦ ἐστιν· οὐχ οὗ ἂν ὑπὸ σώματος προαχθῇ, ἀλλὰ σώματος εὑρισκόντος αὐτὴν πρὸ αὐτοῦ πανταχοῦ οὖσαν, ὥστε ὅπου ἂν τεθῇ, ἐκεῖ εὑρίσκειν ψυχὴν οὖσαν, πρὶν αὐτὸ τεθῆναι ἐν μέρει τοῦ παντός· καὶ τὸ ὅλον τοῦ παντὸς σῶμα, τεθῆναι ἐν ψυχῇ οὔσῃ. ἀλλ' εἰ οὕτως ἐστὶ τοσαύτη, πρὶν τὸ τοσόνδε σῶμα ἐλθεῖν, πληροῦσα τὸ διάστημα πᾶν, πῶς οὐ μέγεθος ἕξει; ἢ τίς τρόπος ἂν εἴη τοῦ εἶναι ἐν τῷ παντί, πρὶν τὸ πᾶν γενέσθαι, τοῦ παντὸς οὐκ ὄντος. τό τε ἀμερῆ λεγομένην καὶ ἀμεγέθη εἶναι, πανταχοῦ εἶναι, μέγεθος οὐκ ἔχουσαν, πῶς ἄν τις παραδέξαιτο· καὶ εἰ τῷ σώματι λέγοιτο συνεκτείνεσθαι, μὴ σῶμα οὖσα, οὐδ' ὧς ἐκφεύγει τὸ ποιεῖν τὴν ἀπορίαν, τῷ κατὰ συμβεβηκὸς τὸ μέγεθος αὐτῇ διδόναι. ὁμοίως γὰρ ἄν τις καὶ ἐνταῦθα ζητήσειεν εὐλόγως, ὅπως κατὰ συμβεβηκὸς μεμεγεθύνεται. οὐ γὰρ δὴ ὥσπερ ἡ ποιότης, οἷον γλυκύτης ἢ χρόα κατὰ πᾶν τὸ σῶμα, οὕτω καὶ ἡ ψυχή. ταῦτα μὲν γὰρ πάθη τῶν σωμάτων· ὥστε πᾶν τὸ πεπονθὸς ἔχειν τὸ πάθος, καὶ μηδὲν εἶναι ἐφ' αὑτοῦ σώματός τι ὂν καὶ γινωσκόμενον τότε. διὸ καὶ ἀνάγκη τοσοῦτον εἶναι. καὶ τὸ λευκὸν μὲν ἄλλου μέρους, οὐχ ὁμοπαθὲς τῷ ἄλλου· καὶ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ, τὸ αὐτὸ μὲν εἴδει, ἀλλ' οὐκ ἀριθμῷ· ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς τὸ αὐτὸ ἀριθμῷ, τὸ ἐν τῷ ποδὶ καὶ τῇ χειρὶ ὑπάρχει· ὡς δηλοῦσιν αἱ ἀντιλήψεις. καὶ ὅλως ἐν μὲν ταῖς ποιότησι, τὸ αὐτὸ μεμερισμένον θεωρεῖται· ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς, τὸ αὐτὸ οὐ μεμερισμένον· οὕτω δὲ μεμερίσθαι λεγόμενον, ὅτι πανταχοῦ. λέγωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς περὶ τούτων, εἴ τι ἡμῖν σαφὲς καὶ εὐπαράδεκτον γένοιτο· πῶς ἀσώματος καὶ ἀμεγέθης οὖσα, δύναται ἐπὶ πλεῖστον ἰέναι, εἴτε πρὸ τῶν σωμάτων, εἴτ' ἐν τοῖς σώμασι. τάχα δὲ ἀφανείη καὶ πρὸ τῶν σωμάτων τοῦτο δύνασθαι ἔχουσαν, ἂν καὶ ἐν τοῖς σώμασι τῶν σωμάτων τὸ τοιοῦτον λάβοι.

ζη

Ἔστι δή, τὸ μὲν ἀληθινὸν πᾶν, τὸ δὲ τοῦ παντὸς μίμημα, ἡ τοῦδε τοῦ ὁρατοῦ φύσις. τὸ μὲν οὖν ὄντως πᾶν, ἐν οὐδενί ἐστιν· οὐδὲν γάρ ἐστι πρὸ αὐτοῦ. ὃ δ' ἂν μετὰ τοῦτο ᾖ, τοῦτο ἤδη ἀνάγκη ἐν τῷ παντὶ εἶναι, εἴπερ ἔσται· καὶ μάλιστα ἐξ ἐκείνου ἠρτημένον, καὶ οὐ δυνάμενον ἄνευ ἐκείνου οὔτε μένειν οὔτε κινεῖσθαι. εἰ γάρ τις μὴ ὡς ἐν τόπῳ τιθεῖτο τὸ τοιοῦτον, τὸν τόπον νοῶν ἢ πέρας σώματος

περιέχοντος καθὸ περὶ ἐκεῖνο ἡ διάστασις· ὃ πρότερον ἦν τῆς φύσεως τοῦ ὄντος καὶ
ὑπόστασιν· ἐπεὶ τῷ τοιούτῳ οἷον ὀρέγεσθαι ἐάσας ὑπὲρ αὐτοῦ. Καὶ ἀναπαύσαιτ' ἂν τάχ' ὄντ
ἐκείνου καὶ συνέχοντος τὴν τοῦ ὀνόματος ἀφεὶς κατηγορίαν, τῇ διανοίᾳ τὸ λεγόμενον
λαμβανέτω· τοῦτο δέ, οὗ χάριν εἴρηται· ὅτι δὲ πανταχοῦ ἐκεῖνο, καὶ πρῶτον, καὶ οὐ
ζητεῖ τόπον· οὐδ' ὅλως ἔν τινι· πᾶν δὴ τὸ πᾶν, οὐκ ἔστιν ὅπῃ ἀποστατεῖ ἑαυτοῦ·
ἀλλ' ἔστι τε πεπληρωκὸς ἑαυτό, καὶ ὂν ἴσον ἑαυτῷ, καὶ οὗ τὸ πᾶν, ἐκεῖ αὐτό· τὸ γὰρ πᾶν
αὐτό ἐστιν· ὅλως τε εἴ τι ἐν τῷ παντὶ ἱδρύθη, ἄλλο ὂν παρ' ἐκεῖνο, μεταλαμβάνει
αὐτοῦ· καὶ συντυχὸν αὐτῷ· καὶ ἰσχύει παρ' αὐτοῦ· οὐ μερίζον ἐκεῖνο, ἀλλ' εὑρίσκον αὐ-
τὸ ἐν ἑαυτῷ· αὐτὸ προσελθὸν ἐκείνῳ, ἐκείνου οὐκ ἔξω ἑαυτοῦ γενομένου· οὐ γὰρ οἷ-
όν τε ἐν τῷ μὴ ὄντι, τὸ ὂν εἶναι· ἀλλ' εἴπερ τὸ μὴ ὄν, ἐν τῷ ὄντι· ὅλῳ οὖν ἐντυγχάνει
τῷ ὄντι· οὐ γὰρ ἦν ἀποσπᾶσθαι αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ· καὶ τὸ πανταχοῦ δὴ λέγεσθαι ἐν
αὐτό, δῆλον ὅτι ἐν τῷ ὄντι· ὥστε ἐν ἑαυτῷ· καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ τὸ πανταχοῦ ἐν τῷ
ὄντι, καὶ ἐν ἑαυτῷ· ἤδη γὰρ γίνεται τὸ πανταχοῦ ἐν ἑνί· ἡμεῖς δὲ τὸ ὂν εἰς τὸ αἰσθη-
τὸν θέμενοι, καὶ τὸ πανταχοῦ ἐκεῖ τίθεμεν· καὶ μέγα νομίζοντες τὸ αἰσθητόν, ἀποροῦ-
μεν πῶς ἐν μεγάλῳ καὶ τοσούτῳ, ἐκείνη ἡ φύσις ἐκτείνεται· τὸ δέ ἐστι τοῦτο, τὸ λε-
γόμενον μέγα μικρόν· ὃ δὲ νομίζεται μικρόν, ἐκεῖνο μέγα· εἴ γε ὅλον ἐπὶ πᾶν
τὸ τούτου μέρος φθάνει· μᾶλλον δὲ τοῦτο πανταχόθεν τοῖς αὑτοῦ μέρεσιν ἐπ' ἐκεῖνο ἰόν,
εὑρίσκει αὐτὸ πανταχοῦ πᾶν καὶ μεῖζον αὑτοῦ· ὅθεν ὡς οὐ καὶ τῇ ἐκτάσει
πλέον τι ληψόμενον· ἔξω γὰρ ἂν καὶ τοῦ παντὸς ἐγίνετο, περιθεῖν αὐτῷ ἐβουλήθη·
οὔτε δὲ περιλαβεῖν δεδυνημένον, οὔτ' αὖ ἐντὸς γενέσθαι, ἠγάπησε τόπον ἔχειν
καὶ τάξιν, οὗ τὸ γειτόνημα σῴζειν αὐτό, παρόντος καὶ οὐ παρόντος αὐτῷ· ἔστι γὰρ ἐφ'
ἑαυτοῦ ἐκεῖνο, κἄν τι αὐτῷ ἐθέλῃ παρεῖναι· ὅπου δὴ συνιὸν τὸ σῶμα τοῦ
παντός, εὑρίσκει τὸ πᾶν, ὥστε μηδὲν ἔτι δεῖσθαι τοῦ πόρρω· ἀλλ' ἐστράφη
ἐν τῷ αὐτῷ ὡς τοῦ παντὸς ὄντος τούτου, οὗ κατὰ πᾶν μέρος αὐτοῦ, ἀπολαύει ὅλου
ἐκείνου· εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ ποῦ ἦν ἐκεῖνο αὐτό, προσχωρεῖν ἔδει καὶ εὐθυ-
πορεῖν· καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει αὐτοῦ, ἄλλου μέρους ἐφάπτεσθαι ἐκείνου· καὶ εἶναι τὸ
πόρρω καὶ ἐγγύθεν· εἰ δὲ μήτε τὸ πόρρω μήτε τὸ ἐγγύθεν, ἀνάγκη ὅλον
παρεῖναι εἴπερ πάρεστι· καὶ ὅλως ἐστὶν ἑκάστῳ ἐκείνων, οἷς μήτε πόρ-
ρωθέν ἐστι, μήτε ἐγγύθεν· δυνατοῖς δὲ δέξασθαί ἐστιν. ἆρ' οὖν αὐτὸ φή-
σομεν παρεῖναι; ἢ αὐτὸ μὲν ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι· δυνάμεις δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἰέναι

ἐστὶ πανταχοῦ, καὶ οὕτως αὐτὸ πανταχοῦ λέγεσθαι εἶναι. οὕτω γὰρ τὰς ψυχὰς, οἷον βολὰς εἶναι λέγουσιν· ὥστε αὐτὸ μὲν ἱδρῦσθαι ἐν αὐτῷ. τὰς δὲ ἐκπεμφθείσας κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο, ζῷον γίγνεσθαι· ἢ ἐφ' ὧν μὲν τὸ ἕν, τῷ μὴ πᾶσαν τὴν φύσιν ἀποσώζειν ἣν ἐν αὐτῷ ἐκεῖνο, ἐνταῦθα δὲ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ᾧ πάρεστι παρεῖναι· οὐ μὴν οὐδ' ὡς ἐκεῖνο, μὴ ὅλως παρεῖναι. ἐπεὶ καὶ νῦν, οὐκ ἀποτέτμηται ἐκεῖνο τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ἐκείνῳ· ἀλλ' ὁ λαβὼν τοσοῦτον ἐδυνήθη λαβεῖν, παντὸς παρόντος· οὗ δὲ πᾶσαι αἱ δυνάμεις, αὐτὸ σαφῶς πάρεστι χωριστὸν ὅμως ὄν· γενόμενον γὰρ τοῦδε εἶδος, ἀπέστη ἂν τοῦ τε πᾶν εἶναι, τοῦ τε εἶναι ἐν αὐτῷ πανταχοῦ· κατὰ συμβεβηκὸς δὲ καὶ ἄλλου· μηδενὸς δὲ ὄντος τοῦ θέλοντος αὐτοῦ εἶναι, ὃ ἂν αὐτῷ ἐθέλῃ, ὡς δύναται πελάζει. οὐ γινόμενον ἐκείνου, ἀλλ' ἐκείνου ἐφιεμένου αὐτοῦ· οὐδ' αὖ ἄλλου. θαυμαστὸν οὖν οὐδὲν, οὕτως ἐν πᾶσιν εἶναι· ὅτι αὖ ἐν οὐδενί ἐστιν αὐτῶν οὕτως, ὡς ἐκείνων εἶναι. διὸ καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς οὕτω λέγειν συμπάσχειν τῷ σώματι, καὶ τὴν ψυχήν, οὐκ ἄτοπον ἴσως· αὐτὴν μὲν ἐφ' αὑτῆς λέγοιτο εἶναι, οὐχ ὕλης γενομένην οὐδὲ σώματος· τὸ δὲ σῶμα πᾶν, κατ' ἄλλο ἑαυτοῦ οἷον ἐλλάμπεσθαι· θαυμάζειν δὲ οὐ δεῖ, εἰ αὐτὸ μὴ ὂν ἐν τόπῳ, παντὶ τῷ ἐν τόπῳ ὄντι πάρεστιν· ἦν γὰρ ἂν τοὐναντίον θαυμαστόν, καὶ ἀδύνατον πρὸς τῷ θαυμαστῷ, εἰ τόπον καὶ αὐτὸ ἔχον οἰκεῖον, παρῆν ἄλλῳ τῷ ἐν τόπῳ, ἢ ὅλως παρῆν· καὶ παρῆν οὕτως, ὡς ἡμεῖς φαμέν· νῦν δέ φησιν ὁ λόγος, ὡς ἀνάγκη αὐτῷ, τόπον οὐκ εἰληχότι, ᾧ πάρεστι, τούτῳ ὅλον παρεῖναι· ἢ ἔσται αὐτοῦ τὸ μὲν ὡδί, τὸ δὲ ἄλλοθι· ὥστε μεριστὸν ἔσται καὶ σῶμα ἔσται· πῶς γὰρ δὴ καὶ μεριεῖς· ἆρά γε τὴν ζωὴν μεριεῖς; ἀλλ' εἰ τὸ πᾶν ἦν ζωή, τὸ μέρος ζωὴ οὐκ ἔσται. ἀλλὰ τὸν νοῦν, ἵνα ὁ μὲν ᾖ ἐν ἄλλῳ, ὁ δὲ ἐν ἄλλῳ; ἀλλ' οὐδέτερος αὐτῶν νοῦς ἔσται. ἀλλὰ τὸ ὂν αὐτοῦ; ἀλλὰ τὸ μέρος οὐκ ἔσται, εἰ τὸ ὅλον τὸ ὂν ὑπῆρχε· τί οὖν εἴ τις λέγοι, καὶ τὸ σῶμα μεριζόμενον, καὶ τὰ μέρη ἔχειν σώματα ὄντα· ἢ ὁ μερισμὸς ἦν οὐ σώματος, ἀλλὰ τοσοῦδε σώματος· καὶ σῶμα ἕκαστον ἐλέγετο τῷ εἴδει, καθὸ σῶμα· τοῦτο δὲ οὐκ εἶχε τὸ τοσόνδε τι· ἀλλ' οὐδὲ ὁπωσοῦν τοσόνδε· πῶς οὖν τὸ ὂν, καὶ τὰ ὄντα, καὶ νοῦς πολλοί, καὶ ψυχαὶ πολλαί, εἰ τὸ ὂν πανταχοῦ ἕν, καὶ μὴ ὡς ὁμοειδές, καὶ νοῦς εἷς, καὶ ψυχὴ μία· καίτοι ἄλλη μὲν ἡ τοῦ παντός, ταῖς δὲ ἄλλαι. ταῦτα γὰρ ἀντιμαρτυρεῖν δοκεῖ, καὶ τὰ εἰρημένα. εἴ τινα ἀνάγκην ἀλλ' οὐ πιθανότητα ἔχει. ἀπίθανον νομιζούσης

τῆς ψυχῆς, δ᾽ ἓν οὕτω πανταχοῦ ταὐτὸν εἶναι. ζητητέον γὰρ ἴσως περὶ αὐτοῦ
ὅλον, ὡς μὴ ἐλλιπὴς ἡ ζήτησις ᾖ, ἀφ᾽ οὗ ὁ μερισμὸς γεγένηται. καὶ ζητητέον
ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἵνα δὴ ζητήσει χρώμεθα ὀνόμασιν. τὸ δὲ μένει ἐν ἑαυτῷ
εἶναι. τὰ δ᾽ ἐξ αὐτοῦ γενόμενα, ψυχαὶ συμπληροῦσι τὰ πάντα. ἀλλ᾽ εἰ
κινούμενοι δὲ ὅτι παράδοξον εἶναι δοκεῖ τὸ ἅμα ὅλον τὸ παν-
ταχοῦ παρεῖναι, ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἔσται. ἃς γὰρ λέγομεν
σώμασιν ὅλας ἐν ὅλοις εἶναι, οὐκ ἔσονται. ἀλλ᾽ ἢ μερισθήσονται. ἢ μένουσαι ὅλαι
που τοῦ σώματος, δώσουσιν αὐτῶν δύναμιν. ἐφ᾽ ὧν καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμεων, ἡ αὐ-
τὴ ἀπορία ἔσται, ἢ ὅλον πανταχοῦ. καὶ ἔτι, τὸ μὲν ψυχὴν ἕξει τοῦ σώματος, τὸ δὲ
δύναμιν μόνον. ἀλλὰ πῶς ψυχαὶ πολλαί, καὶ νοῖ πολλοί, καὶ τὸ ὄν. καὶ τὰ ὄντα.
καὶ δὴ καὶ προϊόντα ἐκ τῶν προτέρων. ἀριθμοὶ ὄντα ἀλλ᾽ οὐ μεγέθη, ὁμοίως
ἀπορίαν παρέξουσι, πῶς πληροῦσι τὸ πᾶν. οὐδὲν οὖν ἡμῖν παρὰ τὸ πλῆθος
οὕτω προϊόντων, εὕρηται εἰς ἀπορίαν. ἐπεὶ καὶ τὸ ὄν, πολλὰ συγχωροῦμεν
εἶναι, ἑτερότητι οὐ τόπῳ. ὁμοῦ γὰρ πᾶν τὸ ὄν, κἂν πολὺ οὕτως ᾖ. ἔστι γὰρ
ὂν ὄντι πλησιάζει. καὶ πᾶν ὁμοῦ καὶ νοῦς πολύς, ἑτερότητι οὐ τόπῳ. ὁμοῦ δὲ
πᾶς. ἆρ᾽ οὖν καὶ ψυχαί, ἢ καὶ ψυχαί. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς σώμασι μεριστόν,
λέγεται ἀμερὲς εἶναι τὴν φύσιν. τὰ δὲ σώματα μέγεθος ἔχοντα, ταύτης τῆς
ψυχῆς φύσεως αὐτοῖς παρούσης, μᾶλλον δὲ τῶν σωμάτων ἐκεῖ γενομένων, ὅσον
ἐστὶ μεμερισμένα, κατὰ πᾶν μέρος ἐκείνης ἐμφανταζομένης τῆς φύσεως περὶ τὰ
σώματα, οὕτως ἐνομίσθη εἶναι μεριστή. ἐπεὶ ὅτι οὐ συμμεμέρισται τοῖς μέ-
ρεσιν, ἀλλ᾽ ὅλη πανταχοῦ, φανερὸν ποιεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ ἀμερὲς ὄντως τῆς φύσεως.
οὔτ᾽ οὖν τὸ μίαν εἶναι τὰς πολλὰς ἀναιρεῖ, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὂν τὰ ὄντα. οὔτε μά-
χεται τὸ πλῆθος ἐκεῖ τῷ ἑνί. οὔτε τῷ πλήθει συμπληρωτέον ζωῆς τὰ σώ-
ματα. οὔτε διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος νομιστέον τὸ πλῆθος τῶν ψυχῶν γί-
γνεσθαι. ἀλλὰ πρὸ τῶν σωμάτων, εἶναι καὶ πολλὰς καὶ μίαν. ἐν γὰρ τῷ ὅλῳ αἱ πολ-
λαὶ ἤδη, οὐ δυνάμει ἀλλ᾽ ἐνεργείᾳ ἑκάστη. οὔτε γὰρ ἡ μία ἡ ὅλη, κωλύει τὰς πολλὰς
ἐν αὐτῇ εἶναι, οὔτε αἱ πολλαὶ τὴν μίαν. διέστησαν γὰρ οὐ διεστῶσαι. καὶ πάρει-
σιν ἀλλήλαις οὐκ ἀλλοτριωθεῖσαι. οὐ γὰρ πέρασίν εἰσι διωρισμέναι, ὥσπερ οὐδὲ ἐπι-
στῆμαι αἱ πολλαί, ἐν ψυχῇ μιᾷ. καὶ ἔστιν ἡ μία τοιαύτη, ὥστε ἔχειν ἐν αὐτῇ πά-
σας. οὕτως ἐστὶν ἄπειρος ἡ τοιαύτη φύσις. καὶ τὸ μέγα αὐτῆς οὕτω ληπτέον.

οὐκ ἤδη ὅπως. τὸ γὰρ μὴ κενὸν εἶναι εἰς τὸ μηδαμοῦ ἰόν, ἅ τις ἀφαιροῖ· καὶ δὴ καὶ
ἀφῇ γίνεσθαι· οὐ δὴ ἀφαιροῖς, ἐπιχειρεῖ· ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐπιλείπεται, τί δὲ δεῖ σὺ ἀεὶ
τίνος ἀποστατεῖ· τὸ γὰρ ἀεὶ προσιόντος καὶ ἐπιλείποντος ἐστι· ἀλλ' ἀέναος οὗτος ἡ φύσις, ἐκ
ῥέουσα· ῥέον ἐστὶ γὰρ καὶ τὸ ἔσχατον ὃ ἄρχεται, ἐφ' ὅσον ῥεῖν δύναται· μὴ ῥέουσα δὲ
οὐδὲ γὰρ ἄν, οὐδέ που ῥᾷον συνέχοι, ὅ γὰρ πολύ, κατάληψις μᾶλλον δὲ αὐτὴ ἐπὶ τὸ
πολύ· καὶ μᾶλλον ἢ ἔλαττον, ἢ καὶ τὸ σώματος φύσιν. ὀλίγου γὰρ ἅπαντες νομίζουσι
τῷ παντὶ ἀϊδίῳ εἶναι, ὅτε δὴ ὑπάρχοντος αὐτοῦ φθάνει. οὐδὲ δὴ ἐπὶ γενομένῃ τῇ ἐσχάτῃ
λέγειν· μὴ δή τι θεωροῦντες ἔσχατον τῷ ὅπως, ἀλλ' ἐπεὶ ἤδη, ὡς οὐ δύναται ἐπὶ τὸ μὴ ὂν
αὐτοῦ ἰέναι τὸ ἔσχατον. οὔτε γὰρ τὸ ἔσχατον κατηγορητέον, οὐδὲ προσθετέον ὅτι,
πρὸς λόγον συμμετρήσει. ὅμοιον γάρ, ὡς ἄν τις ἰατρικὴν λέγεται ἐν [illegible] πλανᾶν, τὸ
σώματος ἰᾶσθαι. οὐ δεῖ οὕτως νομιστέον μᾶλλον, τὴν ἀσυμμετρίαν· ἐπεὶ οὐδὲ
ἐπὶ τῆς ψυχῆς, οὕτω δὴ καὶ γὰρ καὶ διαμάχεσθαι τοῦ σώματος. μαρτυρεῖ δὲ ἅμα γὰρ
τῆς ψυχῆς· καὶ διαμάχονται ὅπου γινομένου, φθάνει ἐπὶ πᾶν αὐτοῦ τὴν
αὐτὴν ψυχήν, ἢ καὶ ἔσχατον ὅπου καί. δῆλον γὰρ πολλαχῇ, ἅ τις προστιθῇ
καὶ τῇ ψυχῇ ὅπου. τί οὖν οὐκ ἐπ' ἄλλο σῶμα ἔρχεται, ἢ ὅτι οὐκ ἦν ἀφίεσθαι
ται προσληθέν. ὃ δὲ προσελήλυθε καὶ δεξάμενον ἔχει· τί οὖν γ' ἄλλο σῶ-
μα τὴν αὐτὴν ψυχὴν ἔχει· ἔχον καὶ αὐτὸ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν; τί γὰρ διαφέρει, ἢ καὶ τὸ
προσθήκης. ἆρα, ὅτι ἐν ποδὶ καὶ χειρὶ τὴν αὐτήν, τὴν δὲ ἐν τῷδε τῷ μέρει τοῦ
παντός, οὐ τὴν αὐτήν, τῇ ἐν τῷδε. εἰ δὲ αἱ αἰσθήσεις διάφοροι, καὶ τὰ πάθη τὰ
συμπίπτοντα διάφορα λεκτέον εἶναι. ἀλλ' οὖν ἕτερα τὰ κρινόμενα, οὐ τὸ κρῖνον.
ὁ δὲ κρίνων ὁ αὐτὸς δικαστής, ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις πάθεσι γινόμενος· καίτοι οὐχ
ὁ πάσχων αὐτός, ἀλλ' ἡ σώματος τοιοῦδε φύσις. καὶ ἔστιν οἷον, εἰ αὐτὸς ἡμῶν
καὶ ἡδονὴν κρίνοι τὴν περὶ τὸν δάκτυλον, καὶ ἀλγηδόνα τὴν περὶ τὴν κεφαλήν. διὰ
τί οὖν οὐ συναισθάνεται, ἡ ἑτέρα τὸ τῆς ἑτέρας κρίμα· ἢ ὅτι κρίσις ἐστίν, ἀλλ'
οὐ πάθος. ἔπειτα οὐδὲ ἡ κρίνασα ἔκρινα λέγει, ἀλλ' ἔκρινε μόνον. ἐπεὶ
οὐδὲ παρ' ἡμῖν ἡ ὄψις τῇ ἀκοῇ λέγει· καίτοι ἔκριναν ἄμφω. ἀλλ' ὁ λογισμός,
ἐπ' ἀμφοῖν. τοῦτο δέ, ἕτερον ἀμφοῖν. πολλαχοῦ δὲ καὶ ὁ λογισμὸς εἶδε τὸ ἐν
ἑτέρῳ κρίμα, καὶ συνῆκεν ἑτέρου πάθους. εἴρηται δὲ περὶ τούτου,
καὶ ἐν ἄλλοις. ἀλλὰ πάλιν λέγωμεν, πῶς ἐπὶ πάντων ἐστὶ τὸ αὐτό. τοῦτο δὲ
ταὐτόν ἐστι, πῶς ἕκαστον τῶν πολλῶν τῶν αἰσθητῶν, γινώσκοι ἐν τῷ αὐτῷ πολλ[illegible]

ψυχὴ κρίνει τῶν ἔξω. [illegible] ἔσω

Aliud κρίσις sensus,
Aliud λόγος κρίσεως

Communis sensus unus multa iudicat,
[illegible] sensus percipiunt multa
[illegible] unus [illegible]
λόγος simpliciter unus est
[illegible]

κείμενον· οὐ γὰρ ἐπεὶ νῦν ὀρθῶς ἔχει ἐν τῷ ἀέρι μέν, μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τῶν ἄστρων· ἀλλὰ τῆς
πολλαπλασιασμένου μεμερισμένου, εἰς δὲ τὸ ἓν μᾶλλον αὐτὸ ἄγειν. καὶ ἐπεὶ τὸ ἐξαίφνης θέλουσι πρὸς τὸ
σῶμα τὰ τοῦ ἀέρος διαιρεῖσθαι, τὸ σχηματίζεσθαι δόξαν ἢ μόνον κατὰ ταύτης. καὶ ἐπεὶ τὸ σῶμα
φθαρτόν. οἷον εἴ τις τὸ κεραννύμενον καὶ συγκεχυμένον ἐστὶ τῷ κεραννυμένῳ διαιρεῖ· καὶ οἷον
τοιαῦτα καὶ χείρ, σῶμα ὅλον, καὶ ξύλον πολὺ πηχῶν, καὶ ἄλλο τι· καὶ ἐπὶ πάντων μὲν τὸ κεραννύμενον·
οὐ συμπλήττεται δὲ ὅμως εἰς ἴσα τῷ κεραννυμένῳ ἐν τῇ χρείᾳ, καθόσον ὑφ' αὐτῆς ἐπιπλέκεται
τοσοῦτον περιγραφομένης ὡς κατὰ τῆς δυνάμεως· ἀλλ' ὅμως τῆς χρείας ὁριζο-
μένης τῷ αὐτῆς ποσῷ· οὕτω τοῦ ἀέρος μὲν συνῆπται καὶ κατὰ τοῦ μὲν σώματος.
εἰ γὰρ ... τῷ κεραννυμένῳ σώματι μᾶλλον ἄλλο, καὶ δυνάμει τὴν χεῖρα φέρειν, ἢ δύνα-
μις ἢ κεκραμένον κέκραται, οὐ δι' ἀνάγκην φθείρεσθαι τὸ σῶμα τῆς μίξεως, ὃ ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτῆς. τί οὖν ἄ-
τοπον τὸ ὅπου τὸ σωματικὸν τῆς χρείας ὑποτίθεσθαι ἀφηρημένον· καὶ ταῦτα περὶ δυνάμεως ἀ-
ναμφιβόλως αὐτὴν τὴν ἀνωτέραν καὶ πρότερον αὐτό, τὴν πρὸς αὐτὴν χρείαν ἔχειν· ἀρχὴ
ἀεὶ ἢ αὐτὴ ἀμφίβολος οὖσα· τὸ μὴ πάντως ἀπόλλυσθαι καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἔχει., εἰ δὲ καὶ τὸ φωτεινὸν
μὴ κεκινημένον ὅπου οἷον κέντρον ποιησάμενος, μὴ ζητεῖ περὶ θάτερα σφαιρικὸν σώμα-
τος γράφειν, ὡς τὸ φῶς τοῦ ἐν ὅλῳ ἐν παντὶ τῷ περιέχοντι φαίνεται, οὐ μόνος ἄλλο-
θεν αὐτῆς τῷ ἐξωτέρῳ ὅπου· ἄρα οὐ κινούμενον δὲ ἐν διαφήσομεν αὐτὸ μὴ
πεπληθυσμένον, ἐπεὶ πάντα τὸν ἐξωτέρω ὅπου ἐμπλήσειεν ἄν, καὶ δὲ ἐν κινού-
μενον ἐν τῷ μὴ κινεῖσθαι ὅπου φῶς καταληφθεῖσα ἔξω, εἰ περὶ τοίνυν οὐδεὶς τὸ
ὅπου τὸ σωματικὸν τοῦ κινουμένου ἐκείνου τὸ φῶς, ἀλλ' ἢ φωτεινὸν σῶμα, εἰ τὴν
δύναμιν οὐ σωματικὴν οὖσαν, φέρεται εἰς τὸν ὅπου τοῦ σώματος ὑφ' ἧς, τὴν δὲ
τὴν τοῦ φωτὸς δύναμιν, ἄρα οὖν εἰ ποῖ ἔμποις ποῦ εἶναι τὸ φῶς; ἢ εἰ περὶ ἐνταῦθα
εἴη, καθόλου ἐπὶ τὴν ἔξω σφαῖραν· οὐκ ἔτι δὲ οὐ δύναται ἐπὶ τοῦ διάκενον, ὅ-
που πρότερον κείμενον. καὶ οὕτως ἔτι ὀρθῶς ἔχει, οὕτως ὅπου· ἀλλ' ἐπὶ
μὲν τούτου ἄπορος ἐστὶ ἐν θαύματι ποιούμενος· ὁμοίως δὲ τῆς σφαιρικῆς καὶ
σώματος αἰτίας, ἐστὶ δὲ φῶς, καὶ ὡς δι' αὐτοῦ· ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ὥστε
μὲν εἰ περὶ ὅθεν τὸ φῶς ἐπιλάμψει κατὰ πάντα τὸν ἀέρα, εἰ τὸ σῶμα
τοῦ ἡλίου βλέποιτο. τὸ δὲ αὐτὸ ὅμως ὁ αὐτὸς φῶς πανταχοῦ, οὐ δὲ τῶν
μεμερισμένον· δῆλον δὲ αὖ ἀποτομή, ἐπὶ θάτερα ἢ ὅλον ἡλίου ἐλθεῖν, οὐ δὲ
συντεθειμένου οὐ δὲ μερίζου· καὶ δὴ τοίνυν ἀεὶ δυνάμεις μόνον ὁ ἥλιος ἐκ τοῦ σώματος
χωρίζων. καὶ φῶς παρέχειν, οὐ καθ' αὑτὸ ταῦτα ἦρξατο. οὐ δὴ τὸ ἔμπροσθεν. ἀλλ-

ἀσώματον ἱδρυμένον αὐτὸ ἐν αὑτῷ.

ἢν αὐτὸ τὸ φῶς πανταχοῦ ἓν καὶ ταὐτὸν ὄν, οὐκ ἀρξάμενον οὐδ' ἀρχὴν ποθὲν ἔχον. τὸ
μὲν οὖν φῶς, ὅτι σώματός ἐστιν, ὅθεν ἐλήλυθεν εἰπεῖν ἔχεις· ἔχων τὸ σῶμα ὅ-
που ἐστίν. ἄϋλον δὲ εἴ τι ἐστί, καὶ δεῖται οὐδὲν σώματος, πρότερον ὂν τῇ φύσει παντὸς
σώματος, ἱδρυμένον αὐτὸ ἐν αὑτῷ· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἱδρύσεως δεόμενον τῆς τοιαύ-
της, τοιοῦτον δὲ τὴν αὐτὴν ἔχον φύσιν, οὐκ ἔχον ἀρχὴν ὅθεν ὁρμηθῇ, οὔτε ἐκ τίνος τόπου
οὔτε τινὸς ὂν σώματος, πῶς αὐτοῦ τὸ μὲν ὧδε φήσεις, τὸ δὲ ὧδε; ἤδη γὰρ ἂν καὶ τὸ ὅ-
θεν ὁρμήθη ἔχοι, καὶ τὸ τινὸς εἶναι. λείπεται τοίνυν εἰπεῖν, ὡς εἴ τι αὐτοῦ μεταλαμβά-
νει, τῇ τοῦ ὅλου δυνάμει μεταλαμβάνειν αὐτοῦ παντός, μηδὲν μήτε οὖν ἀλλοιουμένου,
μήτε μεμερισμένου. τῷ μὲν γὰρ σῶμα ἔχοντι, τὸ πάσχειν, κἂν κατὰ συμβεβηκὸς
αὐτῷ ἴσως· καὶ ταύτῃ παθητὸν ἂν λέγοιτο καὶ μεριστόν, ἐπεὶ σώματός ἐστί τι, οἷον πά-
θος ἢ εἶδος. ὃ δὲ ἐστι μηδενὸς σώματος, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐθέλει αὐτὸ εἶναι, ἀνάγκη τοῦ-
το τά τε ἄλλα πάθη τοῦ σώματος μηδαμῶς αὐτὸ πάσχειν, μερίζεσθαί τε οὐχ ὅσον
τι. σώματος γὰρ καὶ τοῦτο καὶ πρώτως πάθος, καὶ ᾗ σῶμα. εἰ δὲ ᾗ σῶμα τὸ μεριστόν, ᾗ
μὴ σῶμα τὸ ἀμέριστον. πῶς γὰρ καὶ μερίσεις, οὐκ ἔχον μέγεθος; εἰ οὖν καὶ ἔχον τι μέ-
γεθος, τὸ ἔχον τὸ μὴ μέγεθος, ἁμῇ γέ πῃ μεταλαμβάνοι, οὐ μεριζομένου αὐτοῦ ἂν με-
ταλαμβάνοι. ἢ μέγεθος αὖ ἕξει πάλιν. ὅταν οὖν ἐν πολλοῖς λέγῃς, οὐκ αὐτὸ πολλὰ
γενόμενον λέγεις, ἀλλὰ τῶν πολλῶν τὸ πάθος περιάπτεις τῷ ἑνὶ ἐκείνῳ, ἐν πολλοῖς
αὐτὸ ἅμα ὁρῶν. τὸ δὲ ἐν αὐτοῖς, οὕτω ληπτέον· ὡς οὐκ αὐτῶν γενόμενον ἑκάστου, οὐδ'
αὖ τοῦ παντός, ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν αὐτοῦ εἶναι καὶ αὐτὸ εἶναι. αὐτὸ δὲ ὂν οὐκ ἀπολείπεσθαι ἑ-
αυτοῦ. οὐδ' αὖ τοσοῦτον, ὅσον τὸ πᾶν αἰσθητόν, οὐδ' εἴ τι μέρος τοῦ παντός. ὅλως γάρ,
οὐδὲ ποσόν. πῶς ἂν οὖν τοσοῦτον; σώματι μὲν γάρ, τὸ τοσοῦτον. τῷ δὲ μὴ σώματι, ἀλλ'
ἑτέρας ὄντι φύσεως, οὐδαμοῦ δεῖ προσάπτειν τὸ τοσοῦτον. ὅπου δὲ μηδὲ τὸ τοιοῦτον, οὐ
τοίνυν οὐδὲ τὸ ποῦ. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ ἐνταῦθα, καὶ ἐνταῦθα. ἤδη γὰρ ἂν πολλα-
χοῦ εἴη. εἰ τοίνυν ὁ μερισμὸς τοῖς τόποις, ὅταν τὸ μὲν ᾖ αὐτοῦ ὡδί, τὸ δὲ ὡδί, ὅτῳ
τὸ ὡδὶ μὴ ὑπάρχει, πῶς ἂν τὸ μερίζεσθαι ἔχοι; ἀμέριστον ἄρα δεῖ αὐτὸ σὺν αὐτῷ εἶναι,
κἂν τὰ πολλὰ αὐτοῦ ἐφιέμενα τυγχάνῃ. εἰ οὖν τὰ πολλὰ ἐφίεται αὐτοῦ, δῆλον ὅτι ὅ-
λου ἐφίεται αὐτοῦ. ὥστε εἰ καὶ δύναται μεταλαμβάνειν, ὅλου ἂν αὐτοῦ καθόσον δύ-
ναται μεταλαμβάνοι. δεῖ οὖν τὰ μεταλαμβάνοντα αὐτοῦ, οὕτως ἔχειν αὐτοῦ,
ὡς εἰ μὴ μετειλήφασι, μὴ ἰδίου αὐτῶν ὄντος. οὕτως γὰρ ἂν μένοι αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ ὅλον,
καὶ ἐν οἷς ὁρᾶται ὅλον. εἰ γὰρ μὴ ὅλον, οὐκ αὐτό. οὐδ' αὖ οὗ ἐφίεται ἡ μετάληψις

εἶναι, ἀλλὰ ἄλλου οὔσης τῆς φύσεως οὐκ ἐκείνου. καὶ γὰρ εἰ τὸ μέρος δηλονότι μὲν ἐν ἑκάστῳ,
ὅλον ἦν καὶ αὐτὸ ἕκαστον, οἷον δὲ τῶν ἀποτετμημένων ἀλλ' ἕκαστον, πολλὰ τὰ
πρῶτα, καὶ ἕκαστον πρῶτον. εἶτα τί κωλύει ταῦτα τὰ πολλὰ πρῶτα, ἢ ἀνάγκη διαίρετον
ὥστε μὴ ἐν ὁμοῦ πάντα εἶναι. οὐ γὰρ δὴ τὰ σώματα αὐτῶν. οὐ γὰρ τῶν σωμάτων
οἷόν τε κἀκεῖνα ἀπ' αὐτῆς εἶναι, ἀλλὰ τὸ ὁμοῦ καὶ ταῦτα ἐκείνῳ τῷ πρώτῳ αὐτοῦ. εἰ δὲ δυνάμεις
αὐτοῦ, λεγόμενα μέρη τὰς ἐν τοῖς πολλοῖς, πρῶτον μὲν, οὐκέτι τὸ ὅλον ἕκαστον. ἔ-
πειτα, πῶς ἦλθον ἀποτμηθεῖσαι καὶ καταλειφθεῖσαι. δῆλον γὰρ δὴ καὶ κατέλιπον, δηλονό-
τι καταλιπόντος που οὖσαι. εἶτα πότερον ἔτι εἰσὶν ἐν αὐτῷ αἱ δυνάμεις αἱ ἐνταῦθα
ἐλθοῦσαι ἢ οὔ. εἰ μὲν γὰρ μή εἰσιν, ἄτοπον ἠλαττῶσθαι καὶ ἀδύ-
ναμον γεγονέναι, ἐστερημένον ὧν πρότερον εἶχε δυνάμεων. χωρίς
τε τὰς δυνάμεις εἶναι τῶν οὐσιῶν αὐτῶν, πῶς ἂν οἷόν τε ἀποτετμημένας.
εἰ δὲ ἔνεισι καὶ ἄλλοθι, ἢ ὅλαι ἢ μέρη αὐτῶν ἐνταῦθα ἔσονται. ἀλλ' εἰ μέρη, κἀκεῖ τὰ
λοιπὰ μέρη. εἰ δ' ὅλαι, ἤτοι αἱ ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα, οὐ μεμερισμέναι. καὶ πάλιν
αὖ ἔσται τὸ αὐτὸ πανταχοῦ, οὐ μεμερισμένον. ἢ πολλὰ γενόμενα, ὅλον ἕκαστον
αἱ δυνάμεις καὶ ὅμοιαι ἀλλήλαις. ὥστε καὶ μετὰ τῆς οὐσίας ἑκάστης ἔσται, ἢ δύναμις
ἢ μία μόνον ἔσται, ἡ συνοῦσα τῇ οὐσίᾳ, αἱ δ' ἄλλαι δυνάμεις μόνον. καίτοι οὐχ οἷόν τε
ὥσπερ οὐσίαν ἀδύναμον, οὕτως οὐδὲ δύναμιν ἀνούσιον. ἡ γὰρ δύναμις ἐκ-
εῖ ὑπόστασις καὶ οὐσία, ἢ μεῖζον οὐσίας. εἰ δ' ἕτεραι, ὡς ἐλάττους καὶ ἀμυδραὶ δυνά-
μεις αἱ ἐξ ἐκείνου. οἷον ἐκ φωτὸς φῶς ἀμυδρὸν ἐκ φανοτέρου. καὶ δὴ καὶ οὐσίαι
συνοῦσαι ταῖς δυνάμεσι ταύταις, ἵνα μὴ γένηται ἀνούσιος δύναμις, πρῶτον
μὲν καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων δυνάμεων ἀναγκαῖον ὁμοειδῶν πάντως πρὸς ἀλλή-
λας γινομένων, ἢ τὴν αὐτὴν πανταχοῦ συγχωρεῖν εἶναι, ἢ καὶ εἰ μὴ πανταχοῦ, ἀλλ' οὖν ἀπαν-
ταχῇ ἅμα τὴν αὐτὴν ὅλην οὐ μεμερισμένην, οἷον ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι. εἰ
δὲ τοῦτο, διὰ τί οὐ καὶ ἐν παντὶ τῷ ὅλῳ. εἰ δὲ μεμερίσθαι ἑκάστην εἰς ἄπειρον,
καὶ οὐκέτι οὐδ' αὐτὴ ὅλη, ἀλλὰ τῷ μερισμῷ ὡς ἂν ἀδύναμος ἔσται. ἔπειτα, ἄλλη κατ' ἄλ-
λο οὖσα, οὐ καταλείψει συναίσθησιν. ἔπειτα δὲ εἰ καθάπερ ἴνδαλμά τινος, οἷον
καὶ τὸ ἀσθενέστερον φῶς ἀποτεμνόμενον τοῦ οὗ ἐστιν, οὐκ ἂν ἔτι εἴη. καὶ ὅ-
λως πᾶν τὸ παρ' ἄλλου τὴν ὑπόστασιν ἔχον ἴνδαλμα ὂν ἐκείνου, χωρισθὲν ἀπο-
τετμημένον ἐν ὑποστάσει πιστευθῆναι. οὐδ' ἂν αἱ δυνάμεις αὗται αἱ ἀπ' ἐκείνου
ἐλθοῦσαι, ἀποτετμημέναι ἂν ἐκείνου εἶεν. εἰ δὲ τοῦτο, οὗ εἰσιν αὗται, κἀκεῖνο

ἀφ' οὗ γέγονεν τό, εἰ καὶ ἅμα ἐστὶν ὥσπερ τὰ παρ' αὐτοῦ ἅμα πάντ' αὐτό, οὐ μᾶλλον εἰς ὕστερον ἔ-
σται. εἰ δέ τις λέγοι ὡς οὐκ ἀνάγκη τὴν εἰκόνα τοῦ ἀρχετύπου συνηρτῆσθαι.
ἔστι γὰρ καὶ εἰκόνα εἶναι ἀπόντος τοῦ ἀρχετύπου ἀφ' οὗ ἡ εἰκών. καὶ τοῦ πυρὸς ἀπελθόν-
τος τὴν θερμότητα εἶναι ἐν τῷ θερμανθέντι. πρῶτον μὲν ἐπὶ τοῦ ἀρχετύπου καὶ τῆς εἰ-
κόνος. εἰ τὴν παρὰ τοῦ ζωγράφου εἰκόνα λέγοι τις. οὐ τὸ ἀρχέτυπον τὴν εἰκόνα φή-
σομεν πεποιηκέναι. ἀλλὰ τὸν ζωγράφον οὐκ οὖσαν αὐτοῦ εἰκόνα, οὐδ' εἰ αὐτόν τις
γράφοι. οὐ γὰρ ἦν τὸ γράφον, τὸ σῶμα τοῦ ζωγράφου, οὐδὲ τὸ εἶδος τὸ μεμι-
μημένον. καὶ οὐ τὸν ζωγράφον ἀλλὰ τὴν θέσιν τὴν οὕτω τῶν χρωμάτων
λεκτέον ποιεῖν τὴν τοιαύτην εἰκόνα. οὐδὲ κυρίως, ἡ τῆς εἰκόνος καὶ τοῦ ἰνδάλ-
ματος ποίησις. οἷον ἐν ὕδασι καὶ κατόπτροις ἢ ἐν σκιαῖς, ἐνταῦθα γὰρ ὑφίσταταί
τε παρὰ τοῦ προτέρου κυρίως, καὶ γίνεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἔστιν ἀφ' αὐτοῦ
ἀποτετμημένα τὰ γενόμενα εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον καὶ τὰς ἀσθενεστέρας
δυνάμεις, παρὰ τῶν προτέρων ἀξιώσουσι γίγνεσθαι. τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ πυρὸς λεγόμενον,
οὐκ εἰκόνα τὴν θερμότητα τοῦ πυρὸς λεκτέον εἶναι. εἰ μή τις λέγοι, καὶ πῦρ
ἐν τῇ θερμότητι εἶναι. ἄνευ γὰρ τούτου, χωρὶς πυρὸς ποιήσει τὴν θερμότητα.
ἔπειτα εἰ καὶ μὴ αὐτίκα, ἀλλ' οὖν παύεται καὶ ψύχεται τὸ σῶμα τὸ θερμανθέν,
ἀποστάντος τοῦ πυρός. εἰ δὲ καὶ οὗτοι ταύτας τὰς δυνάμεις συστέλλοιεν, πρῶ-
τον μὲν, ἓν ἄφθαρτον φήσουσι. τὰς δὲ ψυχὰς καὶ τὸν νοῦν, φθαρτὰς ποιήσουσιν.
εἶτα καὶ γενητὰ ἐκ ῥεούσης οὐσίας, ῥέοντα δ' αὐτῆς ποιήσουσι. καίτοι εἰ μένοι ὁ ἱδρυ-
θεὶς ἥλιος ὁ οὐρανοῦ, τὸ αὐτὸ φῶς ἂν παρέχοι τοῖς αὐτοῖς τόποις. εἰ δὲ λέγοι τις
μὴ τὸ αὐτό, τούτῳ ἂν πιστῶτο, τὸ φθαρτὸν τὸ σῶμα τοῦ ἡλίου. ἀλλ' ὅτι μὲν μὴ
φθαρτὰ τὰ παρ' ἐκείνου, ἀθάνατοι δὲ καὶ αἱ ψυχαὶ καὶ νοῦς πᾶς, ἐν τοῖς ἄλλοις
διὰ πλειόνων εἴρηται. ἀλλὰ διὰ τί εἴπερ ὅλον πανταχοῦ, οὐχ ὅλου πάντα
μεταλαμβάνει τοῦ νοητοῦ. πῶς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖ, τὸ δὲ ἔτι δεύτερον,
καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλα. ἢ τὸ παρόν, ἐπιτηδειότητι τοῦ δεχομένου εἶναι νο-
μιστέον. καὶ εἶναι μὲν πανταχοῦ τοῦ ὄντος τὸ ὄν, οὐκ ἀπολειπόμενον ἑαυτοῦ.
παρεῖναι δὲ αὐτῷ τὸ δυνάμενον παρεῖναι. καὶ καθόσον δύναται, κατὰ τοσοῦτον
αὐτῷ οὐ τόπῳ παρεῖναι. οἷον τῷ φωτὶ τὸ διαφανές, τῷ δὲ τεθολωμένῳ,
ἡ μετάληψις ἄλλως. καὶ δὴ τὰς τάξεις πρώτας καὶ δευτέρας καὶ τρίτας, τῇ ἕξει καὶ δυνάμει καὶ
διαφοραῖς, οὐ τόποις. οὐδὲν γὰρ κωλύει ὁμοῦ εἶναι τὰ διάφορα. οἷον

[illegible] ποιητικὸν λόγον [illegible]

οὐδὲν κωλύει ὁμοῦ εἶναι τὰ διάφορα.

ψυχὴν ἡγοῦ, καὶ πάσας ἐπιστήμας μείζους τε καὶ ὑφειμένας. καὶ γὰρ ἀπὸ
τοῦ αὐτοῦ, ὁμοῦ ὀφθαλμός, ἰδεῖν σχῆμα· ἡ δὲ ὄσφρησις, ὀσμάς· ἄλλη δὲ
αἴσθησις ἄλλο, ὁμοῦ πάντων ἀλλήλων χωρὶς ὄντων. οὐ ποικίλον ἄρα, ποικίλον
καὶ πολύ. ἢ τὸ ποικίλον ἁπλοῦν αὖ. καὶ τὰ πολλὰ ἕν. λόγος γὰρ εἷς ἐν πολ-
λοῖς, καὶ πᾶν τὸ ὂν ἕν. καὶ γὰρ τὸ ἕτερον αὐτῷ, καὶ ἡ ἑτερότης αὐτοῦ, οὐ γὰρ
δὴ τοῦ μὴ ὄντος. καὶ τὸ ὂν δέ, τοῦ ἑνὸς οὐ κεχωρισμένου. καὶ ὅπου ἂν ᾖ τὸ ὄν,
πάρεστιν αὐτῷ τὸ αὐτοῦ ἕν. καὶ τὸ ἓν ὂν αὖ, ἐφ' αὑτοῦ. ἔστι γὰρ καὶ παρὸν
χωρὶς εἶναι. ἄλλως δὲ τὰ αἰσθητὰ τοῖς νοητοῖς πάρεστιν, ὅσα πάρεστιν αὐτῶν,
καὶ οἷς πάρεστιν, ἄλλως τὰ νοητὰ αὐτοῖς. καὶ ἄλλως ψυχὴ σῶμα. ἄλλως ἐπι-
στήμη ψυχῇ. καὶ ἐπιστήμη ἐπιστήμῃ ἐν τῷ αὐτῷ οὖσαι ἑκατέρα. σῶμα δὲ σώ-
ματι παρὸν ἕτερον, χωρίς. ὥσπερ δὲ φωνῆς οὔσης πολλάκις κατὰ τὸν ἀέρα πολλῆς
καὶ λόγου ἐν τῇ φωνῇ. οὖς μὲν παρόν, ἐδέξατο καὶ ᾔσθετο. καὶ εἰ ἕτερον θείης
μεταξὺ τῆς ἐρημίας, ἦλθε καὶ πρὸς αὐτὸ ὁ λόγος καὶ ἡ φωνή, μᾶλλον δὲ τὸ
οὖς ἦλθε πρὸς τὸν λόγον. καὶ ὀφθαλμοὶ πρὸς αὐτοὺς ἴδον, καὶ πάντες ἐπλήσθησαν
τῆς θέας, καίτοι ἐν ἀφωρισμένου τοῦ θεάματος ὄντος. ὅτι ὁ μὲν ὀφθαλμός, ὁ δὲ
οὖς ἦν, οὕτω τοι καὶ τὸ δυνάμενον ψυχὴν ἔχειν, ἕξει. καὶ ἄλλο αὖ, καὶ ἕτερον ἀπὸ
τοῦ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ φωνὴ πανταχοῦ τοῦ ἀέρος οὐ μία μεμερισμένη, ἀλλὰ μία παν-
ταχοῦ ὅλη. καὶ τὸ τῆς ὄψεως δέ, εἰ παθὼν ὁ ἀὴρ τὴν μορφὴν ἔχει, ἔχει οὐ
μεμερισμένην. οὗ γὰρ ἂν ὄψις τεθῇ, ἔχει ἐκεῖ τὴν μορφήν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν
οὐ πᾶσα δόξα συγχωρεῖ. εἰρήσθω δὲ διὰ τοῦτο, ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑνὸς
ἡ μετάληψις. τὸ δὲ ἐπὶ τῆς φωνῆς, ἐναργέστερον, ὡς ἐν παντὶ τῷ ἀέρι ὅλον
τὸ εἶδός ἐστι. πάντες γὰρ ἂν ἤκουον ταὐτό, μὴ συνηχοῦντος ὅλου ὄντος τοῦ φω-
νηθέντος λόγου, καὶ ἑκάστης ἀκοῆς τὸ πᾶν ὁμοίως δεξαμένης. εἰ δὲ μηδὲ
ἐνταῦθα ἡ ὅλη φωνὴ καθ' ὅλον τὸν ἀέρα παρατέταται, ὥστε τόδε μὲν
τὸ μέρος αὐτῆς τῷδε τῷ μέρει συνεζεῦχθαι, τόδε δὲ τῷδε συμμεμερίσθαι,
τί θαυμαστὸν εἰ ἡ ψυχὴ μὴ συντέταται συμμεριζομένη, ἀλλὰ πανταχοῦ οὗ ἂν
παρῇ, πάρεστι. καὶ ἔστι πανταχοῦ τοῦ παντὸς οὐ μεμερισμένη. καὶ γενομένη
μὲν ἐν σώμασιν ὡς ἂν γένοιτο, ἀνάλογον ἕξει τῇ ἤδη ἐν τῷ ἀέρι φωνηθείσῃ
φωνῇ. πρὸ δὲ τῶν σωμάτων, τῷ φωνοῦντι καὶ φωνήσοντι. καίτοι
καὶ γενομένη ἐν σώματι, οὐδ' ὣς ἀπέστη τοῦ κατὰ τὸν φωνοῦντα εἶναι.

Quo pacto Anima sit ubique tota simul

ὅς τις φωνῶν καὶ ἔχει τὴν φωνήν, καὶ δίδωσι. Τὰ μὲν οὖν τῆς φωνῆς, ταύτῃ τῇ μὲν οὐκ ἔχει, τοῖς δὲ ἀπολέλειπται· ἔχει δὲ ὅμως ὁμοιότητα κατά τι. Τὰ δὲ τῆς ψυχῆς, ἅτε καὶ φύσεως οὔσης τῆς ἑτέρας, δεῖ λαμβάνειν ὡς οὐκ ὄντος αὐτῆς τοῦ μὲν ἐν σώματι, τοῦ δὲ ἐφ' αὑτοῦ, ἀλλ' ὅλου ἐν αὑτῷ καὶ ἐν πολλοῖς αὖ φανταζομένου. καὶ αὖ ἦλθεν ἄλλο εἰς τὸ λαβεῖν ψυχήν, καὶ ἐξ ἀφανοῦς αὖ καὶ τοῦτο ἔχει, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. οὐ δὴ γὰρ οὕτω προητοίμαστο, ὥστε μέρος αὐτῆς ὡδὶ κείμενον, εἰς τοῦτο ἥκειν· ἀλλὰ τὸ λεγόμενον ἥκειν, ἦν ἐν παντὶ καὶ ἐν αὑτῷ. καὶ ἔστιν ἐν αὑτῷ, καὶ τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἐλθεῖν. πῶς γὰρ καὶ ἦλθεν; εἰ οὖν μὴ ἦλθεν, ὤφθη δὲ νῦν παροῦσα, καὶ παροῦσα οὐ τῷ ἀναμεῖναι τὸ μεταληψόμενον, δηλονότι οὖσα ἐφ' αὑτῆς, πάρεστι καὶ τούτῳ. εἰ δ' οὖσα ἐφ' αὑτῆς τοῦτο πάρεστι, τοῦτο ἦλθε πρὸς αὐτήν. εἰ δὲ τοῦτο ἔξω ὂν τοῦ ὄντως ὄντος, ἦλθε πρὸς τὸ ὄντως ὄν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τῆς ζωῆς κόσμῳ. ἦν δὲ ὁ κόσμος ὁ τῆς ζωῆς, ἐφ' αὑτοῦ, καὶ πᾶς δὴ ἦν ἐφ' αὑτοῦ. οὐ διειλημμένος εἰς τὸν ἑαυτοῦ ὄγκον· οὐδὲ γὰρ ὄγκος ἦν. καὶ τὸ ἧκον δὲ, οὐκ εἰς ὄγκον ἦλθε. μετέλαβεν ἄρα αὐτοῦ, οὐ μέρους, ὅλου. ἀλλὰ κἂν ἄλλο ἥκῃ εἰς τὸν τοιοῦτον κόσμον, ὅλου αὐτοῦ μεταλήψεται. ὁμοίως ἄρα εἰ λέγοιτο ἐκεῖνος ἐν τούτοις ὅλος, ἐν παντὶ ἑκάστῳ ἔσται. καὶ πανταχοῦ ἄρα ὁ αὐτὸς εἷς ἀριθμῷ. οὐ μεμερισμένος, ἀλλ' ὅλος ἔσται. πόθεν οὖν ἡ ἔκτασις ἡ ἐπὶ πάντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ζῷα; ἢ οὐκ ἐξετάθη. αἱ γὰρ αἰσθήσεις ἡ προσέχοντες ἀπιστοῦμεν τοῖς λεγομένοις, λέγουσιν ὧδε καὶ ὧδε. ὁ δὲ λόγος, τὸ ὧδε καὶ ὧδε φησίν, οὐκ ἐκταθέντα, ὧδε καὶ ὧδε γεγονέναι· ἀλλὰ τὸ ἐκταθὲν πᾶν αὐτοῦ μετειληφέναι, ὄντος ἀδιαστάτου αὐτοῦ. εἰ οὖν τι μεταλήψεταί τινος, δηλονότι ἢ γὰρ αὐτοῦ μεταλήψεται, ἢ οὐ μεταληφὸς ἔσται, ἀλλ' αὐτὸ ἔσται. εἰ οὖν σῶμα μεταλαμβάνοι τινός, οὐ σώματος μεταλαμβάνει, ἔχει γὰρ ἤδη. σῶμα δὲ, οὐ σώματος μεταλήψεται. οὐδὲ μέγεθος τοίνυν, μεγέθους μεταλήψεται, ἔχει γὰρ ἤδη. οὐδὲ γὰρ εἰ προσθήκην λάβοι, τὸ μέγεθος ἐκεῖνο ὃ πρότερον ἦν, μεγέθους μεταλήψεται. οὐ γὰρ τὸ δίπηχυ, τρίπηχυ γίνεται. ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον, ἄλλο ποσὸν ἔχον, ἄλλο ἔσχεν. ἐπεὶ οὕτως αὐτὰ τὰ δύο, τρία ἔσται. εἰ οὖν τὸ διειλημμένον καὶ τὸ ἐκτεταμένον εἰς τόσον, ἄλλου γένους μεταλήψεται, ἢ ὅλως ἄλλου, δεῖ τὸ οὗ μεταλαμβάνει, μήτε διειλημμένον εἶναι, μήτε ἐκτεταμένον, μηδὲ ὅλως ποσόν τι εἶναι. ὅλον

Aristo: hoc non dixit Animam esse ... πῶς ἦλθε

Anima ... à Mente ... prima.

Dupliciter ...

Probat μεταληφθῆναι μετάληψιν

ἄρα οὐδὲ τὸ σῶμα ὁμοῦ αὐτῷ πάντη ἀχώριστον, ἀλλ᾽ ἀδύνατον παρεῖναι. εἰ οὕτω δὲ ἀμερές,
ὥσπερ μικρόν· οὔτε γὰρ οὐδὲν ἔλαττον καὶ μέγιστον ἔσται, καὶ οὐ πάντη αὐτῷ ἐφαρμόσει· οὐδ᾽
αὖ αὐξομένῳ τὸ αὐτὸ συναυξήσει· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ οὕτως ὡς σημεῖον· οὐ γὰρ ἓν σημεῖον ὁ ὄ-
γκος, ἀλλὰ ἄπειρα ἐν αὐτῷ· ὥστε καὶ τοῦτο ἄπειρα ἔσται, ἀπείρως καὶ οὐ συνεχές·
ὥστε οὐδ᾽ ὣς ἐφαρμόσει. εἰ οὖν ὁ ὄγκος ὁ πᾶς ἕξει αὐτὸ ὅλον, ὅλον αὐτὸ καθ᾽ ἕκαστον ἕξει
αὐτοῦ· ἀλλ᾽ εἰ ἡ αὐτὴ ἑκάστου ψυχή, πῶς ἰδία ἑκάστου· καὶ πῶς ἡ μὲν ἀγαθή, ἡ δὲ
κακή· ἢ ἐξαρκεῖ καὶ ἑκάστῳ· καὶ πάσας ψυχὰς ἔχει καὶ πάντας νοῦς· ἕν τε γάρ, ἐστι
καὶ ἄπειρον αὖ· καὶ πάντα ὁμοῦ, καὶ ἕκαστον ἔχει διακεκριμένον, καὶ αὖ οὐ δια-
κεκριμένον χωρίς· πῶς γὰρ ἂν καὶ ἄπειρον· ἢ οὕτω λέγοιτο, ὅτι ὁμοῦ πάντα ἔχει
πᾶσαν ζωὴν· καὶ πᾶσαν ψυχήν· καὶ νοῦν ἅπαντα· ἕκαστον δὲ αὐτῶν οὐ πέρασιν
ἀφώρισται· διὰ τοῦτο αὖ, καὶ ἕν· οὐ γὰρ δὴ μίαν ζωὴν ἔδει αὐτὸ ἔχειν, ἀλλ᾽ ἄπει-
ρον καὶ αὖ μίαν· καὶ τὴν μίαν οὕτω μίαν, ὅτι πάσας ὁμοῦ· οὐ συμφορηθείσας εἰς ἕν,
ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς ἀρξαμένας, καὶ μενούσας ὅθεν ἤρξαντο· μᾶλλον δὲ, οὐδὲ ἤρξαντο,
ἀλλ᾽ οὕτως εἶχεν ἀεί· οὐδὲν γὰρ γινόμενον ἐκεῖ· οὐδὲ μεριζόμενον τοίνυν· ἀλλὰ
δοκεῖ μερίζεσθαι τῷ λαμβάνοντι· τὸ δὲ ἐκεῖ, τὸ ἐκ παλαιοῦ καὶ ἐξ ἀρχῆς· τὸ δὲ γινόμενον,
πελάζει· καὶ συνάπτεσθαι δοκεῖ· καὶ ἐξήρτηται ἐκείνου· ἡμεῖς δέ, τίνες δὲ ἡμεῖς·
ἆρα ἐκεῖνο, ἢ τὸ πελάζον καὶ τὸ γινόμενον ἐν χρόνῳ; ἢ καὶ πρὸ τοῦ ταύτην τὴν
γένεσιν γενέσθαι, ἦμεν ἐκεῖ ἄνθρωποι, ἄλλοι ὄντες· ἔστι τινὲς καὶ θεοί, ψυχαὶ κα-
θαραί· ἐστὶ νοῦς συνημμένος τῇ ἁπάσῃ οὐσίᾳ· μέρη ὄντες τοῦ νοητοῦ, οὐκ ἀφωρισμένα,
οὐδ᾽ ἀποτετμημένα, ἀλλ᾽ ὄντες τοῦ ὅλου· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ νῦν ἀποτετμήμεθα·
ἀλλὰ γὰρ νῦν ἐκείνῳ τῷ ἀνθρώπῳ, προσελήλυθεν ἄνθρωπος ἄλλος, εἶναι θέ- [illegible]
λων· καὶ εὑρὼν ἡμᾶς, ἦμεν γὰρ τοῦ παντὸς οὐκ ἔξω, περιέθηκεν ἑαυτὸν ἡμῖν·
καὶ προσέθηκεν αὑτὸν ἐκείνῳ τῷ ἀνθρώπῳ, τῷ ὃς ἦν ἕκαστος ἡμῶν τότε·
οἷον ἀφωνῆς οὔσης μιᾶς, καὶ λόγου ἑνός, ἄλλος ἄλλοθεν παραθεὶς τὸ οὖς ἀκοὴν
καὶ δέξαιτο, καὶ γένοιτο κατ᾽ ἐνέργειαν ἀκοή τις, ἔχουσά τι ἐνεργοῦν εἰς αὐ-
τὴν παρόν· καὶ γεγενήμεθα τὸ συνάμφω· καὶ οὐ θάτερον ὃ πρότερον ἦμεν, καὶ
θάτερόν ποτε ὃ ὕστερον προσεθέμεθα, ἀργήσαντος τοῦ προτέρου ἐκείνου, καὶ ἄλ-
λον τρόπον οὐ παρόντος· ἀλλὰ πῶς προσελήλυθε τὸ προσεληλυθός· ἢ ἐπεὶ ἦν ἐπι-
τηδειότης αὐτῷ, ἔσχε πρὸς ὃ ἦν ἐπιτήδειον· ἦν δὲ γενόμενον οὕτω, ὡς δέξασθαι
ψυχήν· τὸ δὲ γίνεται, ὡς μὴ δέξασθαι πᾶσαν· καίτοι παροῦσαν πᾶσαν, ἀλλ᾽ οὐχ

αὐτῷ· οἷον ἡ ζωὴ τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν, τὸ συνέχεσθαι ὑπὸ ψυχῆς ἀλλήλοις· οἷον φω-
νὴ λόγον σημαινούσης· τὰ μὲν καὶ τοῦ λόγου μετέσχε μετὰ τῆς καὶ φωνῆς ἠχῆς· τὰ δὲ
τῆς φωνῆς καὶ τῆς πληγῆς μόνον· γενομένου δὲ ζώου, ὃ ἔχει μὲν παρ᾽ ἑαυτοῦ
τῷ αὐτοῦ ὄντος ψυχήν, καθ᾽ ἣν δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῆς παρουσίας· παρόντος δὲ καὶ σώματος
συνημμένου δὲ ψυχῆς ἀμοίρου· ὃ ἐκ πρώτου μὲν οὐ δεῖ πρότερον ἐν τῷ ἀψύχῳ· ἐπὶ δὲ
μᾶλλον, οἷον ἐπὶ τοῦ κλωμένου τῇ ἐπιτηδειότητι· καὶ γενομένου συνάμφω τοῦ σώματος τοῦ μό-
νου, ἀλλὰ καὶ ζῶντος σώματος· καὶ τῇ οἷον ζωτικῇ καρποῦσθαι ἐπὶ ἴχνος ψυχῆς ἐγγι-
νομένης μερίσι· ἐν ᾗ οἷον αἵμασί τινος, ἢ ἀναμίξεως ζεούσης, κινήσεις ἐπιθυμιῶν
καὶ ἡδονῶν καὶ ἀλγηδόνων ἐν αὐτῷ ἐξέφυ· ἣν δὴ οὖν καὶ ἴδιον τὸ σῶμα τοῦ ζώ-
ζήτ. του συγγεγέννηκεν· ἡ μὲν ἐκ τοῦ θείου ψυχή, ἡ δ᾽ ἐκ τοῦ παθητικοῦ ἢ θνητοῦ αὐτῆς, ἀπὸ
τῆς βεβαιώσεως· τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ὕλης τὸ σωματοφόρου βουλομένου καὶ ῥέοντι αὐτῷ, καὶ πλη-
γαῖς κρουομένου ταῖς ἔξω, πρὸς τὸ αὐτὸ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ ζώου ἀφθέγγματον· καὶ τὴν
αὐτοῦ ... τῷ ὄχλῳ· οἷον ἐκκλησία δημοτῶν, καθημένη ἐφ᾽ ὅλου
χωρίου· δῆμος δὲ τοῦ λόγου ἀκροατὴς λεγόμενος, καὶ ἄλλα ἃ ἐν πάσχει αὐτὸ ἰδίως,
τὴν πολιτείαν ἐκκλησίας εἰς θόρυβον ἀπάγει καὶ ἐμβάλλει· ὅταν μὲν οὖν ἡ ψυχὴ ἀκούει τῶν
τῶν ... ἀπὸ τοῦ φρονοῦντος ἥκει εἰς αὐτὴν λόγος, καὶ ἐπιστήσας τὰ ξίγματα τὸ
δὲ πλῆθος, καὶ οὐ κατακρατήσει ὄχλου· ἐὰν δὲ μὴ κατάσχῃ τὸν ὄχλον· ἢ συγχέοντος τοῦ
βελτίονος· ὅτι μὴ ἡ ψυχὴ ... τὸ θορυβεῖν, ἐκ ξένων τῶν ἀνθρώπων λόγον· καὶ τοῦτο ἐστι
πόλεως καὶ ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο δὴ καὶ ἀνθρώπου κακίαν, ἐόντος ἐν αὐτῷ μὲν τοῦ
αὐτοῦ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων κρατηθέντων· σῶμα δὲ τὸ συνδεθὲν τοῦ
τοῦτον ἀνθρώπου, ἀνίατον τὸ σοῦ· ὅς δὲ τοῦτον τὸν ὄχλον ἐκκλησιάζει, ὁ
ἀναπεπαυμένης ἀκοῦ τὸν ὅσπερ εἶτα, καὶ ἐκεῖνον τὸν ζῆν, καὶ ἔστιν ἐκεῖνος διὸ σὺν τῷ σώ-
ματι ὁ συνεζευγμένον, ὥσπερ ὄντι ἐν αὐτῷ. ἄλλος δὲ τις ὅτι μὲν οὕτως ὅτι δεῖ ἀν-
ζῆν, μὴ κατὰ τὰς ὀρέξεις ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ τὸ ἕτερον συγγεγενημένου· ἀλλ᾽ ἐκεῖνη ἡ φύσις
οὐ καταγένοιτο κακή, καὶ οὗτος τρόπος ψυχῆς ἐκ σώματος οὐσίας καὶ παρούσης, εἴτις ἡ κά-
θοδος ἢ ἐν περιόδοις καὶ ἄνοδος αὐτοῦ· καὶ αἰτία καὶ ἀπὸ τῶν ζῴων σώματος κρίσεις.
ταῦτα γάρ, ὡς ἐκ τῶν πάλαι περὶ ψυχῆς ἄριστα πεφιλοσοφηκότων παρειλήφαμεν·
οἷς πειρασόμεθα προσοικείου σύμφωνον, ἢ μὴ διαφωνοῦν ἐπιδείξαι τὸν νῦν προκεί-
μενον λόγον. ἐπεὶ τοίνυν αὐτὸ μεταλαμβάνει ἀνάγκης τῆς φύσεως μὲν, τὸ δὲ ἦθος
ἀνάγκη εἰς τὰ περὶ ἀποστάσεως αὐτῆς. ἀλλὰ τὸ τὴν δὲ ἐν ἐκείνῃ γένεσιν καὶ τὸ

λαβεῖν. δῆλον δὲ ὅτι ὁ λέγων εἶναι κοινωνίαν, λέγει τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν σώματος φυσικοῦ
γενέσθαι, καὶ μετέχειν ζωῆς καὶ ψυχῆς. καὶ ὅλως, οὐ τὸ [illegible] πῶς [illegible], ἀλλὰ τίς
ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης κοινωνίας. ὥστε τὸ [illegible] κατὰ θέσιν, τὸ ἐν σώματι γενέσθαι. ὥσπερ
[illegible] ἐν σώματι γενέσθαι, τὸ τούτῳ συνεῖναι τῷ [illegible] αὐτῆς, οὐ [illegible] γενέσθαι.
[illegible] κατὰ θέσιν, [illegible] σῶμα, ἐπὶ κοινωνίαν αὐτῆς. τὰς [illegible] εἶναι τῆς τοιαύτης
κοινωνίας, τοῖς τοῦ δὲ τοῦ παντὸς μέρεσι. τὴν δὲ οἷον [illegible] τῷ τῶν ὄντων [illegible],
πολλάκις δὲ [illegible] αὐτῆς, ἅτε πλησιοῦν τῇ [illegible] καὶ συμβραχυτέ-
ροις διαστήμασι, φυλάξας τῆς τοιαύτης νόμῳ. κακοῦ δὲ εἶναι τὴν τοιαύτην κοι-
νωνίαν, καὶ ἀγαθοῦ τὴν ἀπαλλαγήν, διὰ τί. ὅτι [illegible] τοῦ [illegible], ἀλλὰ [illegible] ψυχὴ [illegible]
[illegible], ὅπου συμβαίνει [illegible] αὐτοῦ παντὸς γίνεσθαι. ἡ γὰρ [illegible] αὐτῆς,
οὐκ [illegible] πρὸς τὸ ὅλον, καὶ [illegible] τοῦ ὅλου οὔσης. ὥσπερ [illegible] ἐπιστήμης ὅλης οὔσης,
κατά τι θεώρημα ὁ ἐπιστήμων [illegible]. τὸ δὲ ἀγαθὸν αὐτῷ [illegible] ἐπιστήμονι, [illegible]
τι [illegible] ἐπιστήμης, ἀλλὰ [illegible] τὴν πᾶσαν [illegible]. καίτοι [illegible] αὐτῇ τοῦ παντὸς οὐ [illegible]
[illegible] γενομένου, καὶ οὕτω ὅλῳ τὸ μέρος ἀποκρύπτεται. οἷον [illegible] αὐτοῦ παντὸς
εἰς μέρος, εἰς ὃ [illegible] αὐτὴν μέρος ὄν. οἷον εἰ πῦρ πᾶν καίειν [illegible], μὴ [illegible]
[illegible], καὶ τοι [illegible] τὴν [illegible]. ἔστι γὰρ ἡ ψυχή, χωρὶς [illegible]
[illegible] ἑκάστη, [illegible] ἑκάστη. ὅταν δὲ διακριθῇ [illegible], [illegible] γίνεται [illegible] -
ἕκαστον, μοῖρά τις [illegible] πάσης. καὶ [illegible] ὡς πάσης [illegible] [illegible]. οὐδὲν [illegible] ἐπι-
[illegible] πάντη πάσης. οἷον [illegible] οὐδείς. [illegible] γίνεσθαι.
εἰ μὲν ἐν τῷ αἰῶνι, τὸ χωρὶς λέγεται. ἀλλὰ τί [illegible] χωρὶς τόπου, τί θαυμαστόν. [illegible]
καὶ νῦν οὐ τὸ σῶμα [illegible] καὶ ἐν [illegible] τόπῳ, καὶ [illegible] λέγεται [illegible]. [illegible] οὖν [illegible]
τοῦ σώματος, ἢ τὸ δὲ [illegible] ἀπομερισθεῖσα, [illegible], [illegible] τὸ ὅλον. [illegible]
[illegible] φιλοσοφεῖ καὶ [illegible] τὸ [illegible] εἰς τὸν χῶρον τόπον μόνον, αὐ-
τῇ δὲ καθαρῶς [illegible] οὐδενὸς ἐξηρτημένου αὐτῆς. τὸ μὲν οὖν [illegible]
εἰ [illegible] γινόμενον, ἴσως. ὅταν δὲ αὐτὴ οἷον ἡ ἀμέτοχος πρὸς
αὐτήν, τὴν κάτω τὴν ἐπὶ θάτερα, πρὸς δὲ ὅλον [illegible] τοι-
καὶ γένεσιν [illegible], [illegible] ἀπολωλεν. ἀλλὰ περὶ
μὲν τούτων, ταῦτα. περὶ δὲ αὖ ἄλλα
βουλίας [illegible] ἀρχὴν [illegible]
γον, λέγωμεν.

[illegible]

[illegible]

Si deus est omnia in se,
Ergo omnia in uno
omne, et unum quiddam.

Q(uo)d sit, τὸ ἀεὶ γίνεσθαι.

σώματα

[illegible]

ψυχή

Ν

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸν ὂν,
ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον· δεύτερον·

Τὸ ἓν καὶ ταὐτὸν ἀριθμῷ, πανταχοῦ ἅμα ὅλον εἶναι· κοινὴ μέν τις ἔννοιά φησιν
εἶναι, ὅταν πάντες κινούμενοι αὐτοφυῶς λέγωσι τὸν ἐν ἑκάστῳ ἡμῶν θεόν, ὡς
ἕνα καὶ τὸν αὐτόν. καὶ γὰρ εἴ τις αὐτοὺς τὸν τρόπον μὴ ἀπαιτοῖ, μηδὲ λόγῳ ἐξετάζειν τὴν
δόξαν αὐτῶν ἐθέλοι, οὕτως ἂν καὶ θεῖεν· καὶ ἐνεργοῦντες τοῦτο τῇ διανοίᾳ, οὕτως ἂν ἀνα-
παύοιντο, εἰς ἕν πως ἐρείδοντες καὶ ταὐτόν· καὶ οὐδ' ἂν ἐθέλοιεν ταύτης τῆς ἑνότητος
ἀποσχίζεσθαι· καὶ ἔστι πάντων βεβαιοτάτη ἀρχή· ἣν ὥσπερ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν φθέγγονται,
μὴ ἐκ τῶν καθέκαστα συγκεφαλαιωθεῖσα· ἀλλὰ πρὸ τῶν καθέκαστα πάντων προ-
ελθοῦσα, καὶ πρὸ ἐκείνης τῆς τοῦ ἀγαθοῦ πάντα ὀρέγεσθαι τιθεμένης τε καὶ λεγού-
σης. οὕτω γὰρ ἂν αὕτη ἀληθὴς εἴη, εἰ τὰ πάντα πρὸς ἓν σπεύδοι, καὶ ἓν εἴη, καὶ τούτου
ἡ ὄρεξις εἴη. τὸ γὰρ ἓν τοῦτο, προϊὸν μὲν ἐπὶ θάτερα, ἐφ' ὅσον προελθεῖν αὐτῷ
οἷόν τε, πολλὰ ἂν φανείη τε καὶ ἔστι πῃ πολλά. ἡ δὲ ἀρχαία φύσις καὶ ἡ ὄρεξις τοῦ ἀγαθοῦ,
ὅπερ ἐστὶν αὐτό, εἰς ἓν ὄντως ἄγει, καὶ ἐπὶ τοῦτο σπεύδει πᾶσα φύσις ἐφ' αὑτήν.
τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀγαθὸν τῇ μιᾷ ταύτῃ φύσει, τὸ εἶναι αὑτῆς, καὶ εἶναι αὐτήν. τοῦτο δ'
ἐστὶ τὸ εἶναι μίαν. οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀγαθὸν ὀρθῶς εἶναι λέγεται οἰκεῖον, διὸ οὐδὲ
ἔξω ζητεῖν αὐτὸ δεῖ. ποῦ γὰρ ἂν εἴη ἔξω ἐρριμμένον τοῦ ὄντος; ἢ πῶς ἄν τις
ἐν τῷ μὴ ὄντι ἐξεύροι αὐτό; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ἐν τῷ ὄντι, οὐκ ὂν αὐτὸ μὴ ὄν. εἰ δὲ ὄν,
καὶ ἐν τῷ ὄντι ἐκεῖνο, ἐν ἑαυτῷ ἂν εἴη ἑκάστῳ. οὐκ ἀπέστημεν ἄρα τοῦ ὄντος, ἀλλ'
ἐσμὲν ἐν αὐτῷ, οὐδ' αὖ ἐκεῖνο ἡμῶν· ἓν ἄρα πάντα τὰ ὄντα. λόγος δὲ ἐπιχει-
ρήσας ἐξετάσαι τὸ λεγόμενον, οὐχ ἕν τι ὤν, ἀλλά τι μεμερισμένον,
παραλαμβάνων τε εἰς τὴν ζήτησιν τὴν τῶν σωμάτων φύσιν, καὶ ἐντεῦθεν τὰς ἀρχὰς
λαμβάνων, ἐμέρισέ τε τὴν οὐσίαν, τοιαύτην εἶναι νομίσας· καὶ τῇ ἑνότητι ἠπίστησεν
αὐτῆς, ἅτε μὴ ἐξ ἀρχῶν τῶν οἰκείων τὴν ὁρμὴν τῆς ζητήσεως πεποιημένος. ἡ-
μῖν δὲ ληπτέον εἰς τὸν περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ πάντη ὄντος λόγον, οἰκείας εἰς πίστιν
ἀρχάς. τοῦτο δ' ἐστὶ νοητὰς νοητῶν, καὶ τῆς ἀληθινῆς οὐσίας ἐχομένας. ἐπεὶ γὰρ
τὸ μέν ἐστι πεφορημένον καὶ παντοίας δεχόμενον μεταβολάς, καὶ εἰς πάντα τόπον
διειλημμένον, ὃ δὴ γένεσιν ἂν προσήκοι ὀνομάζειν, ἀλλ' οὐκ οὐσίαν· τὸ δ' ἀεὶ ὂν
ἀδιειλημμένον ὡσαύτως, κατὰ ταὐτὰ ἔχον· οὔτε γινόμενον, οὔτε ἀπολλύ-
μενον· οὐδέ τινα χώραν ἢ τόπον· οὐδέ τιν' ἕδραν ἔχον· οὐδ' ἐξιόν ποθεν

τὸ ἀγαθὸν μία φύσις

ἀγαθὸν quomodo οἰκεῖον.

Qualis est Aristotelis disputatio a principio primi physicorum.

οὐ δεῖν ἀφίστασθαι ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐν αὐτῷ μένον. περὶ μὲν ἐπαγγελλόμενόν τις, ὡς ἐπιστήμης τῆς φύσεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀξιοῦμεν συχνοὺς(?) ἂν ἀκόλουθα ἀξιούντων. εἰ κατὰ καὶ τὸ συλλογισμὸν ποιούμενοι. ὅταν δὲ τὸν περὶ τῶν νοητῶν λόγον τις ποιῆται, λαμβάνοντα τὴν τῆς οὐσίας φύσιν περὶ ἧς πραγματεύεται, τὰς ἀρχὰς τῶν λόγων δικαίως ἂν ποιοῖτο, μὴ παρεκβαίνων ὥσπερ ἐπιλελησμένος εἰς ἄλλην φύσιν, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης, περὶ αὐτῆς κατανόησιν ποιούμενος. ἐπειδὴ πανταχοῦ τὸ τί ἐστιν ἀρχή, καὶ τοῖς καλῶς ὁρισαμένοις, λέγεται καὶ τῶν συμβεβηκότων τὰ πολλὰ γιγνώσκεσθαι. οἷς δὲ καὶ πάντα ἐν τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει, πολλῷ μᾶλλον ἐν τούτοις ἐχόμενα τούτου, καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον, καὶ πρὸς τοῦτο πάντα ἀνοιστέον. εἰ δὴ τὸ ὂν ὄντως τοῦτο, καὶ ὡσαύτως ἔχει, καὶ οὐκ ἐξίσταται αὐτὸ ἑαυτοῦ, καὶ γένεσις περὶ αὐτὸ οὐδεμία· οὐδὲν τόπῳ ἐλέγετο εἶναι, ἀνάγκη αὐτὸ οὕτως ἔχον, ἀεί τε σὺν αὐτῷ εἶναι, καὶ μὴ διίστασθαι ἀφ' αὑτοῦ, μηδὲ αὐτοῦ τὸ μὲν ὧδε, τὸ δὲ ὧδε εἶναι, μηδὲ προϊέναι τι ἀπ' αὐτοῦ· ἤδη γὰρ ἂν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ εἴη· καὶ ὅλως ἔν τινι εἴη, καὶ οὐκ ἐφ' αὑτοῦ, οὐδὲ ἀπαθές· πάθοι γὰρ ἂν εἰ ἐν ἄλλῳ· εἰ δ' ἀπαθὲς ἔσται, οὐκ ἐν ἄλλῳ. εἰ οὖν μὴ ἀποστὰν ἑαυτοῦ, μηδὲ μεριζόμενον, μηδὲ μεταβάλλον μηδεμίαν μεταβολήν, ἐν πολλοῖς ἅμα εἴη ἓν ὅλον ἅμα ἑαυτῷ ὄν, τὸ αὐτὸ ὂν πανταχοῦ ἑαυτῷ, τὸ ἐν πολλοῖς εἶναι ἂν ἔχοι. τοῦτο δέ ἐστιν ἐφ' ἑαυτοῦ ὄν, μὴ αὖ ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι. λείπεται τοίνυν λέγειν, αὐτὸ μὲν ἐν οὐδενὶ εἶναι, τὰ δὲ ἄλλα ἐκείνου μεταλαμβάνειν, ὅσα δύναται αὐτῷ παρεῖναι. καὶ καθόσον δύναται αὐτῷ παρεῖναι. ἀνάγκη τοίνυν ἢ τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰς ἀρχὰς ἐκείνας ἀναιρεῖν, μηδεμίαν εἶναι τοιαύτην φύσιν λέγοντας, ἢ εἰ τοῦτό ἐστιν ἀδύνατον, καὶ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης τοιαύτη φύσις καὶ οὐσία, τὸ ἐξ ἀρχῆς δέχεσθαι, τὸ ἓν καὶ ταὐτὸ ἀριθμῷ, μὴ μεμερισμένον, ἀλλὰ ὅλον ὄν, τῶν ἄλλων τῶν παρ' αὐτῷ μηδενὸς ἀποστατεῖν, οὐδέν τι χυθῆναι δεηθέν, οὐδὲ τῷ μοίρας τινὰς ἀπ' αὐτοῦ ἐλθεῖν· μηδ' αὖ τῷ αὐτὸ μὲν μένειν ἐν αὐτῷ ὅλον, ἄλλο δέ τι ἀπ' αὐτοῦ γενόμενον καταλιπόν, αὐτὸ ἥκειν εἰς τὰ ἄλλα πολλαχῇ. ἔσται τε γὰρ οὕτω, τὸ μὲν ἀλλαχοῦ, τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἐληλυθός, καὶ τὸ ἀπόν, διεστηκὸς ἀπὸ τῶν ἀπ' αὐτοῦ. ἔπειτα κἀκείνων, εἰ ἕκαστον ὅλον, ἢ μέρος. καὶ εἰ μὲν μέρος, οὐ τὴν τοῦ ὅλου ἀποσώσει φύσιν, ὅπερ δὴ εἴρηται. εἰ δὲ ὅλον ἕκαστον, ἢ ἕκαστον μέρει συμμερίσομεν, ταὐτὸν ἐν ἑκάστῳ ἔσται, ἢ ταὐτὸν ὅλον πανταχοῦ συγχωρητέον δύνασθαι εἶναι. εἰ τοῦτο

Margin notes:

τὸ τί ἐστι πανταχοῦ ἀρχή.

[illegible] participatio(?) ... magna(?) ... idearum τοῦ ὄντος.

Anima: ubi participatio(?) ... naturam principium ... [illegible] ... differentiae(?) ... lib. 1 metaphys. ... [illegible]

ἀποστατεῖν(?) sane

ὅτι ὁ λόγος δεικνὺς τὸ πανταχοῦ καὶ τῆς οὐσίας ἀλλότριον οὐδὲν οὐδ' ἀπὸ τῆς ἑτέρας
φύσεως ἥκοντας· εἰ δὲ δεῖ καὶ βούλει καὶ τὸν θεὸν, οὕτω μὲν εἶναι, πῶς οὐκ εἶναι φα-
μέν· εἰ γὰρ ἀξιοῦμεν ὄντα παρὰ πᾶσι ταῖς ἐννοίαις ἔχουσι θεῶν, ὡς πανταχοῦ παρόντος·
καὶ ὁ λόγος δὲ φησὶ δεῖν οὕτω τιθέναι· εἰ οὖν πανταχοῦ, οὐχ οἷόν τε μεμερίσθαι·
οὐ γὰρ ἂν ἔτι πανταχοῦ αὐτὸς εἴη· ἀλλ' ἕκαστον αὐτοῦ μέρος, τὸ μὲν ὡδί, τὸ δὲ ὡδί,
εἴη· αὐτός τε οὐχ εἷς ἔτι ἔσται· ὥσπερ εἴ τι μέγεθος εἰς πολλὰ κατατμηθείη, ἀπολωλὸς
τε ἔσται· καὶ τὰ μέρη πάντα οὐκέτι τὸ ὅλον ἐκεῖνο ἔσται· πρὸς τούτοις δὲ καὶ σῶ-
μα ἔσται· εἰ δὴ ταῦτα ἀδύνατα, πάλιν αὖ ἀνεφάνη τὸ ἀπιστούμενον ἐν παντὶ φύ-
σει· ὁμοῦ τὸν θεὸν νομίζειν ἑκάστῳ πανταχοῦ, τὸ αὐτὸ ἅμα ὅλον εἶναι· πάλιν δὲ εἰ ἄπει-
ρον λέγομεν καὶ τὴν φύσιν ἐκείνην, οὐ γὰρ δὴ πεπέρασμένην, τί ἂν ἄλλο ἢ ὅτι οὐκ ἐπι-
λείψει· ὅτι πάρεστιν ἑκάστῳ· εἰ γὰρ μὴ δύναιτο παρεῖναι, ἐπιλείψει, καὶ ἔ-
σται ὅπου οὐκ ἔστι· καὶ γὰρ εἰ λέγοιμεν ἄλλο μετ' αὐτὸ τὸ ἕν, ὁμοῦ αὖ αὐτῷ καὶ τὸ μετ'
αὐτὸ περὶ ἐκεῖνο καὶ εἰς ἐκεῖνο, καὶ αὐτοῦ οἷον γέννημα συνάπτον ἐκείνῳ· ὥστε τὸ μετέ-
χον τοῦ μετ' αὐτὸ κἀκείνου μεταληφέναι· πολλῶν γὰρ ὄντων τῶν ἐν τῷ νοητῷ
πρώτων τε καὶ δευτέρων καὶ τρίτων, καὶ οἷον σφαίρας μιᾶς εἰς ἓν κέντρον ἀνηρτημένων,
διαστήμασι διειλημμένων, ἀλλ' ὄντων ὁμοῦ αὐτοῖς ἁπάντων, ὅπου ἂν παρῇ τὰ
τρίτα, καὶ τὰ δεύτερα καὶ τὰ πρῶτα πάρεστι· καὶ σαφηνείας μὲν ἕνεκα ὁ λόγος πολ-
λάκις, οἷον ἐκ κέντρου ἑνὸς πολλὰς γραμμὰς ποιήσας, εἰς ἔννοιαν τοῦ πλήθους τοῦ
γενομένου θέλει ἄγειν· δεῖ δὲ τηροῦντας ὁμοῦ πάντα τὰ λεγόμενα πολλὰ
γεγονέναι, λέγειν ὡς κἀκεῖ ἐπὶ τοῦ κύκλου οὐκ ἐνῆν γραμμὰς ἀφωρισμένας
εἶναι λαμβάνειν· ἐπίπεδον γάρ ἐστιν· οὗ δὲ, οὐδὲ καὶ ἐπίπεδον, ἐν διαστήμα-
τι· ἀλλ' ἐν ἀδιαστάτοις δυνάμεσι καὶ οὐσίαις, πάντα ἂν εἰκότως κέντρα λέγοιτο,
ἐν ἑνὶ ὁμοῦ κέντρῳ ἡνωμένα· οἷον ἀφέντες τὰς γραμμάς, τὰ πέρατα αὐτῶν
τὰ πρὸς τῷ κέντρῳ κείμενα, ὅτε δὴ καὶ ἕν ἐστι πάντα· πάλιν δὲ εἰ προσθείης
τὰς γραμμάς, αἱ μὲν ἐξάπτονται τῶν κέντρων αὐτῶν, ἃ καθ' ἅπαν ἑκάστη
ἐστὶ γραμμὴ οὐδὲν ἧττον κέντρον ἕκαστον, οὐκ ἀποτετμημένον τοῦ ἑνὸς κέντρου
παντός, ἀλλ' ὁμοῦ ὄντα ἐκείνῳ, ἕκαστον αὖ εἶναι· καὶ τοσαῦτα ὅσαι αἱ γραμμαί,
αἷς ἐδόθη αὐτὰ πέρατα εἶναι ἐκείνων· ὥστε τοσαῦτα μὲν φαίνεσθαι ὅσαι γραμμαί,
τοσαῦτα φαίνεσθαι· ἐν δὲ ὁμοῦ, πάντα ἐκεῖνα εἶναι· εἰ δὴ κέντροις πολλοῖς
ἀπεικάσαιμεν πάντα τὰ νοητὰ εἶναι, εἰς ἓν κέντρον ἀναφερομένοις καὶ ἑνουμένοις,

Si participat alienum, quod
illius est, et non alienum, sed
si participat totum, ipsum
a se differre, quod aliena
sit eodem non participet
quia μεταληπτοῦ non est
ipsum ὄν, quia non non est
ἄπειρον ὄν, quod extra
ipsum quoque sit ὄν.

Quod
αὐτὸ
ἑνὶ εἶα
partici-
pant

Multa contra lineam,
quibus dividitur λόγος
παραπιπτικός, uno con-
tra terminata, uni con-
parantur αὐτὸ ἕν. quod
unum multa, et contra
comparantur τὸ ὂν τὸ πολλ-
τειλιο, non per divisionem
ἐπιπέδοις com-
parantur multitudo qua conti-
net singula ὄντα.

πολλὰς δὲ φαντασίας ἀφ᾽ ἑαυτῶν τὰς γραμμάς· οὐ γὰρ τὴν γραμμὴν γεννῶσι τὸ κέντρον αὐτὸ (φ′)
ἀμερὲς καὶ ἀδιαίρετον, αἱ γραμμαὶ πολλαχοῦ τῶν ἡμῶν χρῆσιν ἐν τῷ ποιοῦντι ἀνάλογον ἂν εἶ-
ναι· ὧν ἡ φαντασία μόνον ἡ νοητὴ φύσις, πολλὴ καὶ πολλαχῇ φαίνεσθαι παρέχει· πολλὰ
γὰρ ὄντα τὰ νοητά, ἕν ἐστι· καὶ ἓν ὄντα, τῇ ἀπείρῳ φύσει πολλά ἐστι· καὶ πολλὰ
ἐν ἑνί· καὶ ἓν ἐπὶ πολλοῖς· καὶ ὁμοῦ πάντα· καὶ πρὸς ἕκαστον ἐνεργεῖ μετὰ τοῦ ὅλου, καὶ
πρὸς ἐνέργημα ἐνεργεῖ τὸ μέρος αὖ μετὰ τοῦ ὅλου· δέχεται δὲ τὸ μέρος εἰς αὐτό, τὸ ὡς μέρους πρῶτον
ἐνέργημα· ἀκολουθεῖ δὲ τὸ ὅλον· οἷον εἰ ὁ ἄνθρωπος, ἐλθὼν εἰς τὸν τινὰ ἄνθρωπον,
τὶς ἄνθρωπος γένοιτο, ὢν αὖ ἄνθρωπος· ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ὁ ἐν τῇ ὕλῃ, (ζήτει)
ἀφ᾽ ἑνὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ κατὰ τὴν ἰδέαν, πολλοὺς ἐποίησε τοὺς αὐτοὺς
αὐτούς· καὶ ἔστιν ἓν τὸ αὐτὸ ἐν πολλοῖς οὕτως, ὅτι ἐστὶν ἕν τι οἷον ἐνσφραγιζόμενον
ἐν πολλοῖς αὐτό· αὐτὸ δὲ ἄνθρωπος, καὶ αὐτὸ ἕκαστον, καὶ ὅλον τὸ πᾶν, οὐχ οὕτως
ἐν πολλοῖς· ἀλλὰ τὰ πολλὰ ἐν αὐτῷ· μᾶλλον δὲ περὶ αὐτό· ἄλλον γὰρ τρόπον τὸ
λευκὸν πανταχοῦ, καὶ ἡ ψυχὴ ἑκάστου, ἐν παντὶ μέρει τοῦ σώματος ἡ αὐτή· οὕτω καὶ
καὶ τὸ ὂν πανταχοῦ· ἀνάγεται γὰρ καὶ τὸ ἡμέτερον καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ ὄν· καὶ ἀναβαί-
νομεν εἰς ἐκεῖνο· καὶ τὸ πρῶτον ἀπ᾽ ἐκείνου· καὶ νοοῦμεν ἐκεῖνα οὐκ εἴδωλα αὐ-
τῶν οὐδὲ τύπους ἔχοντες· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ὄντες ἐκεῖνα· εἰ οὖν ἀληθινῆς ([illegible])
ἐπιστήμης μετέχομεν, ἐκεῖνά ἐσμεν· οὐκ ἀπολαβόντες αὐτὰ ἐν ἡμῖν, ἀλλ᾽
ἡμεῖς ἐν ἐκείνοις ὄντες· ὄντων δὲ καὶ τῶν ἄλλων, οὐ μόνον ἡμῶν, ἐκεῖνα, πάν-
τες ἐσμὲν ἐκεῖνα· ὁμοῦ ἄρα ὄντες μετὰ πάντων, ἐσμὲν ἐκεῖνα· πάντες ἄρα
ἐσμὲν ἕν· ἔξω μὲν οὖν ὁρῶντες ἢ ὅθεν ἐξήμμεθα, ἀγνοοῦμεν ἓν ὄντες·
οἷον πρόσωπα πολλά, εἰς τὸ ἔξω πολλά, κορυφὴν ἔχοντα εἰς τὸ εἴσω μίαν.
εἰ δέ τις ἐπιστραφῆναι δύναιτο, ἢ παρ᾽ αὐτοῦ, ἢ τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῆς δὲ (Nam [illegible])
τυχὼν εὐτυχὴς ἕλξεως, θεόν τε αὐτὸν καὶ τὸ πᾶν ὄψεται· ὄψεται δὲ τὰ μὲν (ad filium [illegible])
πρῶτα, οὐχ ὡς τὸ πᾶν· εἶτ᾽ οὐκ ἔχων ὅπῃ αὐτὸν στήσας ὁριεῖ· καὶ μέχρι τί- ([illegible] illu[illegible])
νος αὐτός ἐστιν, ἀφεὶς περιγράφειν ἀπὸ τοῦ ὄντος ἅπαντος αὐτόν, εἰς ἅπαν ([illegible].)
τὸ πᾶν ἥξει· προελθὼν οὐδαμοῦ, ἀλλ᾽ αὐτοῦ μείνας, οὗ ἵδρυται τὸ πᾶν· οἶ-
μαι δὲ ἔγωγε καί, εἴ τις ἐπισκέψαιτο τὴν τῆς ὕλης τῶν εἰδῶν μετάληψιν,
μᾶλλον ἂν πιστεῦσαι τῷ λεγομένῳ, καὶ μηκέτ᾽ ἂν ὡς ἄπιστον ἀπιστεῖν
ἢ αὖ ἀπορεῖν· εὔλογον γὰρ καὶ ἀναγκαῖον οἶμαι, μὴ κειμένων τῶν ἰδεῶν χωρίς,
καὶ αὖ τῆς ὕλης, πόρρωθεν ἄνωθεν τὴν ἔλλαμψιν εἰς αὐτὴν γεγο-

γενέσθαι. μὴ γὰρ ἦν κενόν, ὅπου λεγόμενον. τί γὰρ ἂν εἴη τὸ πόρρω ἐν τούτοις, καὶ τὸ
χωρίς. καὶ οὐκ αὐτὸ ἀπόφασιν καὶ τὸ ἀπορώτατον ἦν τὸ ἐπιδημεῖν τὴν ἰδέαν λεγόμενον,
ἀλλ' ἄρρητον ἂν προσχρήσαιτο, γνωρίζει μόνον τοῖς παραδείγμασιν. ἀλλ' ὅμως κἂν ἐλ-
λάμψιν λέγωμεν που, οὐχ οὕτως ἐροῦμεν, ὡς ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν λέγομεν
εἰς αἰσθητὸν τὰς ἐλλάμψεις. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ εἴδωλα τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ἀρχέτυπον ὄντα
εἴδωλα. τάξιν ἔχει τὰ εἴδη, ὁ δὲ τῆς ἐλλάμψεως τοιοῦτον οἷον χωρὶς εἶναι τὸ ἐλλαμπόμενον,
εἴδη. οὕτω λέγομεν. δεῖ δὲ νῦν ἀκριβέστερον λέγοντας, μὴ οὕτω τίθεσθαι ὡς χωρ-
ἔλλαμψις. ὄντος τόπου τοῦ εἴδους, οἷον εἴδωλον ἐν ὕδατι, ἐνορᾶσθαι τῇ ὕλῃ τὴν ἰδέαν. ἀλλὰ
τὴν ὕλην εἶναι πανταχόθεν οἷον ἐφαπτομένην, καὶ αὖ οὐκ ἐφαπτομένην
τῆς ἰδέας, κατὰ πᾶν αὐτῆς ἴσχειν παρὰ τοῦ εἴδους τῇ πλησιάσει, ὅσον δύναται
λαβεῖν οὐδενὸς μεταξὺ ὄντος. οὐ τῆς ἰδέας διὰ πάσης διεξελθούσης
καὶ ἐπιδραμούσης, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μενούσης. εἰ γὰρ μὴ ἐν τῇ ὕλῃ ἐστὶν οἷον πυ-
ρὸς ἡ ἰδέα, τὴν γὰρ τοῖς στοιχείοις ὕλην ὑποβεβλημένην, ὁ λόγος λαμβανέ-
τω. αὐτὸ δὴ πῦρ, τὴν ὕλην οὐ κατελθὸν αὐτὸ τῇ ὕλῃ, μορφὴν πυρὸς καθ' ὅλην
δώσει τὴν πυρωθεῖσαν ὕλην παρέξεται. ὄγκος δὲ πολὺς πῦρ γὰρ παρὸν ἐν ὅ-
λον, ὑπονοείσθω ἀγνοούμενον. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν λεγομένων
στοιχείων ἁρμόσει. εἰ οὖν τὸ ἐν ἐκείνῳ πῦρ, ἡ ἰδέα, ἐν πᾶσι θεωρεῖται παρέ-
χον εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ τὸ πῶς χωρὶς ὄν, οὐ παράδειξις ὡς ἡ ἔλλαμψις ὁρω-
μένη. ἤδη γὰρ ἂν που ὂν τοῦτο τὸ πῦρ τὸ ἐν αἰσθητῷ, εἰ πᾶν αὐτὸ πολλα-
χοῦ αὐτοῦ. τῆς ἰδέας αὐτῆς μενούσης ἐν ἀτόπῳ, αὐτὸ τὸ τόπου γεννητὸν
ἐξ αὐτοῦ. ἐπεὶ πῦρ εἴη δὲ αὐτὸ πολλαχοῦ γενόμενον, φεύγειν ἀφ' αὑτοῦ, ἵνα πολ-
λαχοῦ οὕτως καὶ πολλάκις μεταλάβῃ τὸ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐκείνης μένουσα αὐτῆς οὐδὲν ἡ
ὕλη ἢ ἰδέα, ἀσκέδαστος οὖσα. οὐ μὴν ἀλλ' ἀδιαίρετον ἓν οὖσα, τὸ μὴ
ἐν τῷ ἐν αὐτῆς μορφοῦσθαι. καὶ παρεῖναι αὐτὸ οὕτω παρεῖναι, ὡς ἄλλο μέρος
αὐτῆς τὸ δέ. ἀλλ' οὐδ' ἄλλο μορφοῦσθαι. ἀλλὰ πάντῃ ἐκεῖνο καὶ πᾶν. γελοῖον
γάρ, τὸ πολλὰς ἰδέας πυρὸς εἰσφέρειν, ἵνα ἕκαστον πῦρ ὑφ' ἑκάστης ἄλλης
τῆς δὲ ἄλλης μορφοῖτο. ἄπειροι γὰρ οὕτως ἔσονται αἱ ἰδέαι. ἔπειτα πῶς ἐμε-
ριζομένων, συνεχοῦς πυρὸς ἑνὸς ὄντος. καὶ εἰ προσθείη μὲν τῇ ὕλῃ ταύτῃ
ἄλλο πῦρ, μεῖζον ποιήσεις αὐτό, καὶ κατὰ ἐκεῖνο αὐτὸ μέρος τῆς ὕλης, φατέον
τὴν αὐτὴν ἰδέαν, τὰ αὐτὰ εἰργάσθαι. οὐ γὰρ δὴ ἄλλην. καὶ τοίνυν εἰ πάντα τὰ γενόμενα

ἢ ὅτι δὲ καὶ στοιχεῖα τῷ λόγῳ τις εἰς ἓν σφαιρικὸν σχῆμα συνάγοι, οὐ τὸν πολλὰ φατέον τὴν
σφαῖραν ποιεῖν κατὰ μέρη ἄλλον ἄλλῃ καὶ ἀποτεμνόμενον αὐτῶν, εἰς δὲ ποιεῖν μὲν
ἄλλο ἓν εἶναι δὲ αἴτιον τῆς ποιήσεως, ὅλῳ ἑαυτῷ ποιοῦν. οὐ μὲν οὖν ἑαυτοῦ ἄλλου,
ἄλλο ποιοῦντος. οὕτω γὰρ ἂν πάλιν, πολλοὶ εἶεν, εἰ μὴ εἰς ἓν ἀμερὲς αὖ ἀναφέροις
τὴν ποίησιν. μᾶλλον δὲ ἓν ἀμερὲς ὂν, ποιοῦν τὴν σφαῖραν ἀνάγκη. οὐ κατὰ τὸ χυθέν-
τος εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ποιοῦντος, ἀλλὰ τῆς σφαίρας ὅλης εἰς ἓν τοῦ ποιοῦντος ἀνηρ-
τημένης. καὶ ζωὴ τοίνυν μία, τὴν σφαῖραν ἔχει πᾶσα αὐτή, τῆς σφαίρας αὐτῆς τεθεί-
σης ἐν ζωῇ μιᾷ. καὶ τὰ ἐν τῇ σφαίρᾳ τοίνυν πάντα, εἰς μίαν ζωήν. καὶ πᾶσαι αἱ
ψυχαὶ τοίνυν, μία. οὕτω δὲ μία, ὡς ἄπειρος αὖ. διὸ καὶ οἱ μὲν ἀριθμὸν ἔλεγον,
οἱ δὲ αὐτὸν αὔξοντα τὴν φύσιν αὐτῆς, φαντασθέντες τάχα τοῦτο, ὡς οὐδενὶ
ἐπιλείπει, καὶ ἐπὶ πάντα εἶσιν, ὅ ἐστι μένουσα. καὶ εἰ πλείων ὁ κόσμος ἦν, οὐκ
ἂν ἐπέλιπεν ἡ δύναμις, μὴ οὐκ ἐπὶ πάντα αὖ ἐλθεῖν. μᾶλλον δὲ μὴ οὐκ ἐν
πάσῃ αὐτὴν εἶναι. δεῖ δὲ τὸ αὖ λαβεῖν τὸ αὔξον, γελοίως τῷ ῥήματι χρησαμένους, ἀλλ' ὅτι
οὐκ ἐπιλείπει εἰς τὸ πανταχοῦ ἓν εἶναι. τοιοῦτο γὰρ αὐτῆς τὸ ἕν, ὡς μὴ τοι-
οῦτον εἶναι, οἷον μεμετρῆσθαι ὅ ἐστι. τοῦτο γὰρ φύσεως ἄλλης, τῆς τὸ ἓν ψευδομένης
καὶ μεταλήψει τοῦ ἑνὸς φανταζομένης. τὸ δὲ ἀληθείᾳ λεγόμενον ἕν, οἷον μήτε συγκεῖσθαι ἐξ
ἐκ πολλῶν ἕν, ἵνα ἀφαιρεθέντος τινὸς ἀπ' αὐτοῦ, ἀπόλωλε ἐκεῖνο τὸ ὅλον
ἕν, μήτε διειλῆφθαι πέρασιν, ἵνα μὴ ἐναρμοζομένων αὐτῷ τῶν ἄλλων, ἢ ἔλα-
ττον ᾖ αὐτῶν μειζόνων ὄντων, ἢ διασπῷτο βουλόμενον ἐπὶ πάντα ἰέναι, ἢ πάρεσ-
τι οὐχ ὅλον πᾶσιν, ἀλλὰ μέρεσιν αὐτοῦ μέρεσιν ἐκείνων. καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο,
ἀγνοεῖ, ὅπου ἐστὶ γῆς. εἰς μίαν συντέλειαν οὐ δυνάμενον εἶναι, ἅτε διε-
σπασμένον ἑαυτοῦ. εἰ τοίνυν ἀληθῶς ἐστι τὸ ἓν τοῦτο. καθ' οὗ δὴ καὶ κατηγορεῖν
ἔστιν ὡς οὐσίας τὸ ἕν, δεῖ αὐτὸ φαίνεσθαι τρόπον τινά, τὴν ἐναντίαν αὐτοῦ φύσιν
ἔχον τὴν τοῦ πλήθους ἐν τῇ δυνάμει. τῷ δὲ μὴ ἔξωθεν αὐτῷ τὸ πλῆθος τοῦτο ἔχειν,
ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ, τῷ ὄντως ἓν ὄντως εἶναι. καὶ ἐν τῷ ἑνὶ ἔχειν τὸ εἶναι,
ἄπειρόν τε καὶ πλῆθος. τοιοῦτον δὲ ὄν, πανταχοῦ ὅλον φαίνεσθαι ἕνα λό-
γον ὄντα, ἑαυτὸν περιέχοντα, αὐτὸν εἶναι. καὶ τὸν περιέχοντα αὐτόν, οὐδαμοῦ
αὐτοῦ ἀποστατοῦντα, ἀλλ' ἐν αὐτῷ πανταχοῦ ὄντα. οὐ δή ἐστιν αὐτὸ οὕτω ἄλ-
λου, τόπῳ διειλημμένον. πρὸ γὰρ τοῦ ἐν τόπῳ ἀπὸ τῶν ἡμῖν. καὶ οὐδὲν
δεῖται αὐτὸ τούτων, ἀλλὰ ταῦτα ἐκείνου ἵνα ἱδρυθῇ. ἱδρυθέντα δὲ γνωρίζει ἔστω

ἐκείνης τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς ἐξηρτημένα αὐτῷ· κινηθείσης γὰρ ἐκείνης, ἀπώλετο ἂν αὐτά,
ἀπολομένης αὐτῶν τῆς βάσεως καὶ τοῦ ἐρείδοντος αὐτά· οὐδ' αὖ ἐκεῖνο οὕτως
ἀνόητον ἦν, ὥστε ἀπαλλαγὲν αὐτὸ ὑφ' αὑτοῦ διασπασθῆναι· καὶ σῳζόμενον ἐν
αὐτῷ, ἀπιστοῦν δυναμένῳ αὐτὸ τόπῳ, τῷ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐξαρτᾶσθαι δεομένῳ· μένει
οὖν ἐν αὐτῷ σωφρονοῦν, καὶ οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ γένοιτο· ἐκεῖνα δὲ τὰ ἄλλα, ἀνήρ-
τηται εἰς αὐτό, ὡς εὑροῦσι πόθῳ ἐξάροντα· καὶ οὗτος ἐστὶν ὁ θυραυλῶν ἔρως ‖ ἔρως
προσὼν ἔξωθεν ἀεί, καὶ ἐφιέμενος τοῦ καλοῦ· καὶ ἀγαπῶν ἀεὶ οὕτως, ὡς δύναται μετέχειν.
ἐπεὶ καὶ ὁ ἐνταῦθα ἐραστής, οὐ δεχόμενος τὸ κάλλος ἀλλὰ παρακείμενος, οὕτως ἔχει.
τὸ δέ, ἐφ' αὐτοῦ μένει· καὶ οἱ ἑνὸς ἐρασταὶ πολλοί, ὅλου ἐρῶντες, ὅλον ἔχουσιν
οὕτως ὅταν ἔχωσι· τὸ γὰρ ὅλον ἦν τὸ ἐρώμενον. πῶς οὖν ἐκεῖνο οὐκ ἂν πᾶσιν
ἀρκοῖ μένον; ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦτο ἀρκεῖ, ὅτι μένει· καὶ καλόν, ὅτι πᾶσιν ὅλον. ἐπεὶ
καὶ τὸ φρονεῖν, πᾶσιν ὅλον· διὸ καὶ ξυνόν, τὸ φρονεῖν· οὐ τὸ μὲν ὧδε, τὸ δὲ ὧδε ὄν·
γελοῖον γάρ· καὶ τόπου δεόμενον τὸ φρονεῖν ἔσται· καὶ οὐχ οὕτω τὸ φρονεῖν ὡς τὸ
λευκόν· οὐ γὰρ σώματος τὸ φρονεῖν· ἀλλ' εἴπερ ὄντως μετέχομεν τοῦ φρονεῖν, ἓν
δεῖ εἶναι τὸ αὐτό, πᾶν αὐτῷ συνόν· καὶ οὕτως ἐκεῖθεν, οὐ μοίρας αὐτοῦ λαβόντας.
οὐδὲ ὅλον ἐγώ, ὅλον δὲ καὶ σύ, ἀποσπασθὲν ἑκάτερον ἑκατέρου. μιμοῦνται δὲ
καὶ αἱ ἐκκλησίαι καὶ πᾶσα σύνοδος, ὡς εἰς ἓν τὸ φρονεῖν ἰόντων· καὶ χωρὶς ἕκαστος
εἰς τὸ φρονεῖν ἀσθενής· συμβάλλων δὲ εἰς ἓν πᾶς, ἐν τῇ συνόδῳ καὶ τῇ ὡς ἀληθῶς
συνέσει, τὸ φρονεῖν ἐγέννησε καὶ εὗρε. τί γὰρ δὴ καὶ διείργει, ὡς μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
γενέσθαι ἀπ' ἀλλήλων; ἀλλ' ὁμοῦ ὄντες ἡμῖν, δοκοῦμεν διεστάναι· οἷον εἴ τις πολ-
λοῖς δακτύλοις ἐφαπτόμενος τοῦ αὐτοῦ, ἄλλου καὶ ἄλλου ἐφάπτεσθαι νομίζοι· ἢ
τὴν αὐτὴν χορδὴν μὴ ὁρῶν κρούοι· καίτοι καὶ ταῖς ψυχαῖς ὡς ἐφαπτόμεθα τοῦ ἀγα- ‖ κεῖθ
θοῦ, ἐχρῆν ἐνθυμεῖσθαι· οὐ γὰρ ἄλλου μὲν ἐγώ, ἄλλου δὲ σὺ ἐφάπτῃ· ἀλλὰ τοῦ αὐ-
τοῦ αὐτοῦ· οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ μέν, προσελθόντος δὲ ῥεύματος ἐκεῖθεν ἄλλου, σοὶ
δὲ ἄλλου· ὥστε τὸ μὲν εἶναί που ἄνω, τὸ δὲ παρ' αὐτοῦ ἐνταῦθα. καὶ δίδωσι τοῖς
λαμβάνουσιν, ἵνα ὄντως λαμβάνωσι· καὶ δίδωσι τὸ διδόν, οὐ τοῖς ἀλλοτρίοις,
ἀλλὰ τοῖς ἑαυτοῦ. ἐπεὶ οὐ πομπιμὸς ἡ νοερὰ δόσις. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς διεστηκόσιν ἀπ'
ἀλλήλων τοῖς τόποις σώμασιν, ἡ δόσις ἄλλου ἄλλῳ συγγενής· καὶ εἰς αὐτὸ ἡ δό-
σις καὶ ἡ ποίησις· καὶ τὸ σωματικὸν τοῦ παντός, δρᾷ καὶ πάσχει ἐν αὐτῷ· καὶ οὐ-
δὲν ἔξωθεν εἰς αὐτό. εἰ δὲ ἐπὶ σώματος οὐδὲν ἔξωθεν τοῦ ἀεὶ φύσει οἷον φεύγοντος

[margin:] ἐρασταὶ πολλοί / τὸ ἐρώμενον ὅλον / Quare τὸ ὅλον / καλόν

ἐν αὐτῷ, ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὸν ἀδιαστάτου, περὶ ὃ ἕλκων· ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα ὄντα, ὃ γρ. [illegible] νοητοῦ
ὁρῶμεν τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ, ὁμοῦ οὕτως τοῖς ἡμετέροις νοητοῖς.
καὶ ὥσπερ ὁ κόσμος εἷς πολυμερὴς ὤν, ὁ δὲ κόσμος μοναδικὸς τοῦ ἐν συνθέσει, ὁμοίως καὶ μερισμοῖς.
καὶ ἡ σφαῖρα ἡ νοητὴ οὕτως ἐν ὡρισμένῃ· ὥστε διὰ τοῦτο ἢ ζῳοποιεῖ ἐν ἑαυτῇ
περὶ τὴν μὲν ὅλην ἀπαράλλακτος ὅλως καὶ ἄλογος· ἢ δὲ μὴ διαιρουμένη, οὔτε διὰ αὐτῆς
ἐν αὐτῆς ἐνυπάρχει· τί δὲ καὶ ἐπιπόλαιον τοῦ εἷς ἔν· οὐ γὰρ δὴ τὸ ὕστερον ἀπωθεῖ θάτε-
ρον, τὸ πρότερον οὐκ ἔχον· ὡς περὶ οὗ χωροῦντες περὶ μάθημα καὶ θεώρημα, καὶ ὅλως
συστήματα παντός, τὸ ἄψυχος οὐσία ἀναχωρουμένας· ἀλλὰ τὸ οὐσιῶν φησι τῆς,
οὐ δυνατόν· ἀλλ' οὐ δυνατὸν αὐτὸ ἐν τῷ ὁπωσοῦν εἶναι ἀληθινὰ οὐσίαι. ἀλλὰ τὸ
τὸ ἀδιάστατον περὶ ἓν τὸ πᾶν σῶμα, μέγεθος τὸ πρῶτον ἔχον· καὶ τὸ
διαστατὸν οὖν καὶ τὸ ὁπωσοῦν καὶ ὁ ποσὸν πορεύεται, ἀντίτυπον λόγου τὸ ἄπορον
τῆς διανοίας, περὶ τὴν πρόσθεσιν βουλομένου· ἀποδέδεικται μὲν οὖν καὶ πρότερον,
ὅτι οὕτως· οὐδέ τινων, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐλάχιστον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐκεῖ
κοινή φύσις οἷα ἐστὶ διασχεθεῖσα· ὅτι οὐκ ἔστιν οἷα λίθος, οἷον καὶ πρὸς τὸ σῶμα
γάρ ἐστι· οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν ἐπέχων, ὅτε ἐστίν· ἐμβαίνει γὰρ οὐκ ἔχων, τὸ αὐτὸ
ὅρου· μετρηθεὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸν καὶ τῷ ὄγκῳ καὶ τῇ συμπεριφορᾷ ἐν αὐτῷ τῇ
τοῦ λίθου δυνάμει· ἀλλ' οὐδὲ ἡ τῷ φύσις, καὶ οὐ μετρηθεῖσα οὐδὲ ὅρια αὐτῆς
ὅπου συνάγεται, ταύτης γὰρ αὐτῆς ἐλέγχει μετρηθήσεται, πάντως ἐστὶ δυνάμεις, ἐν
ἅμα οὐ τὸ ἐκεῖ· διὸ οὐδὲ ἐν χρόνῳ, ἀλλὰ παντὸς χρόνου ἔξω· τοῦ μὲν χρόνου,
σκιδναμένου αἰεὶ πρὸς τὸ ἄπειρον· τοῦ δὲ αἰῶνος, ἐν τῷ αὐτῷ μένοντος, καὶ κρατοῦν-
τος· καὶ πλείονος ὄντος δυνάμει ἀεὶ δίω, τοῦ ἐπὶ πολλὰ δοκοῦντος ἰέναι χρό-
νου· ὃ σημεῖον ἀναγεγραμμένης εἰς ἄπειρον ἰέναι δοκούσης, ἐκ σημείου ἀνηρτημένης καὶ περὶ αὐτὸ
θεούσης, πανταχοῦ ἀνακάμπτειν, τοῦ σημείου αὐτῇ ἐκφανταζομένου· αὐτοῦ δὲ
θέοντος, ἀλλὰ περὶ αὐτὸ ἐκείνης κυκλουμένης· εἰ τοίνυν ὁ χρόνος πρὸς
τὸ ἐν τῷ αὐτῷ μένον, ἐν οἷς ἐκεῖ τὸ ἐν ἀναλογίᾳ· ἔστι δὲ ἐκείνη ἡ φύσις οὐ μόνον
τῷ ἀεὶ ἄπειρος, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει, χρὴ καὶ πρὸς ταύτην τὴν ἀπειρίαν τῆς δυνά-
μεως, ἀντίπαλον ἀντίσταθμον δυνάμεως φύσιν, ἀντιταιωρουμένην· καὶ ἐξηρτημένην
ἐκείνης· ταύτης τῆς ἐπὶ τῷ χρόνῳ φερομένης, προσμένου τὴν δύναμιν·
πλὴν ὧν οὗ τὴν ταύτην ἐκείνη ἐστὶν ὅτι περιέταξεν· τίς οὖν αὕτη ἐστὶν ἡ μεταλαμ-
βάνουσα ταύτης τῆς φύσεως, καθόσον οἷόν τε αὐτῇ μεταλαβεῖν· πάσης μὲν

παρούσης, οὕτω πάντῃ δὲ πάσης ἐνορωμένης, ἀλλ' ὡς ἀμερίστου καὶ πάρεστι, ταὐτὸν πάντῃ. οὐχ ὡς δὲ ἐν ὕλῃ τρίγωνον, ἐν πολλοῖς πλείοσιν ἀριθμῷ ταὐτόν, ἀλλ' ὡς τὸ ἄυλον αὐτό, ἀφ' οὗ καὶ τὰ ἐν ὕλῃ. διὰ τί οὖν οὐ πανταχοῦ τρίγωνον ἐν ὕλῃ, εἴπερ πανταχοῦ τὸ ἄυλον; ὅτι οὐ πᾶσα μετέσχεν ὕλη, ἀλλ' ἔχει ἄλλο τι, καὶ οὐ πᾶσα πρὸς πᾶν. ἐπεὶ οὐδ' ἡ πρώτη πᾶσα πρὸς πᾶν, ἀλλὰ πρὸς τὰ πρῶτα γένη, εἶτα ἐπὶ τούτοις ἄλλα. πάρεστι μέντοι πᾶσι. πῶς οὖν πάρεστιν; ὡς ζωὴ μία. οὐ γὰρ μέχρι τινὸς ἐν ζῴῳ ἡ ζωή, εἶτα οὐ δύναται ἐπὶ πᾶν φθάνειν, ἀλλὰ πανταχοῦ. εἰ δέ τις ζητεῖ πῶς, ἀναμνησθήτω τῆς δυνάμεως ὅτι μὴ ποσόν, ἀλλ' εἰς ἄπειρον διαιρῶν τῇ διανοίᾳ, ἀεὶ ἔχει δύναμιν ἀμείνω τὴν αὐτὴν βυσσόθεν ἄπειρον. οὐ γὰρ ἔχει ὕλην, ἵνα τῷ μεγέθει τοῦ ὄγκου συναπολίπῃ σμικρὰ γενομένη. ἂν μὲν οὖν λάβῃς αὐτοῦ ἀέναον ἐν αὐτῇ ἀπειρίαν, φύσιν ἀκάματον καὶ ἄτρυτον, καὶ οὐδαμῇ ἐλλείπουσαν ἐν αὐτῇ, οἷον ὑπερζέουσαν ζωῇ, ἢ που ἐπιβαλὼν ἢ πρός τι ἀτενίσας οὐχ εὑρήσεις ἐκεῖ· τοὐναντίον δέ σοι γένοιτο. οὐ γὰρ ἄν τι ὑπερβήσῃ, οὐδ' αὖ στήσῃ ὡς ἐπὶ μικρὸν ὡς οὐκ ἔτι ἐχούσης διδόναι κατὰ μικρὸν ἐπιλείπειν· ἀλλ' ἢ συνθεῖν δυνάμενος, μᾶλλον δὲ ἐν τῷ παντὶ γενόμενος, οὐδὲν ἔτι ζητήσεις· ἢ ἀπειπών, παρεκβήσῃ εἰς ἄλλο καὶ πεσῇ, παρὸν οὐκ ἰδὼν τῷ εἰς ἄλλον βλέπειν. ἀλλ' εἰ οὐδὲν ἔτι ζητήσεις, πῶς ποτε τοῦτο πείσῃ; ἢ ὅτι παντὶ προσῆλθες, καὶ οὐκ ἔμεινας ἐν μέρει αὐτοῦ· οὐδ' εἶπας οὐδὲ σύ, τοσοῦτός εἰμι· ἀφεὶς δὲ τὸ τοσοῦτος, γέγονας πᾶς· καίτοι καὶ πρότερον ἦσθα πᾶς. ἀλλ' ὅτι καὶ ἄλλο τι προσῆν σοι μετὰ τὸ πᾶν, ἐλάττων ἐγίνου τῇ προσθήκῃ· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ παντὸς ἦν ἡ προσθήκη· οὐδὲν γὰρ ἐκείνῳ προσθήσεις· ἀλλὰ τοῦ μὴ ὄντος. γενόμενος δέ τις καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἐστὶν οὐ πᾶς, ἀλλ' ὅταν τὸ μὴ ὂν ἀφῇ. αὔξεις τοίνυν σεαυτόν, ἀφεὶς τὰ ἄλλα, καὶ πάρεστί σοι τὸ πᾶν ἀφέντι· ᾗ δὲ πάρεστι μὲν ἀφέντι, μετὰ δὲ ἄλλων ὄντι οὐ φαίνεται. οὐκ ἦλθεν οὖν ἵνα παρῇ, ἀλλὰ σὺ ἀπῆλθες ὅτε μὴ πάρεστιν. εἰ δὲ ἀπῆλθες, οὐκ ἀπ' αὐτοῦ ἀπῆλθες· αὐτὸ γὰρ πάρεστιν· οὐδὲ ἐκεῖ ἀπῆλθες, ἀλλὰ παρών, ἐπὶ τὰ ἐναντία ἐστράφης. οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι θεοί, πολλῶν παρόντων, ἑνὶ φαίνονται πολλάκις, ὅτι ὁ εἷς ἐκεῖνος μόνος δύναται βλέπειν. ἀλλ' οὗτοι μὲν οἱ θεοί, ὅτι παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστρωφῶσι τὰς πόλεις· εἰς ἐκεῖνον δέ, αἱ πόλεις ἐπιστρέφονται, καὶ πᾶσα γῆ καὶ πᾶς οὐρανός, πανταχοῦ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ μένοντα καὶ ἔχοντα ἐξ αὐτοῦ τὸ ὂν καὶ τὰ ἀληθῶς ὄντα μέχρι ψυχῆς καὶ ζωῆς ἐξηρτημένα, καὶ εἰς ἓν ἰόντα ἀπείρῳ τῷ ὄντι ἀμεγέθει τῷ ἀπείρῳ.

Habemus dabimus

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ ἀριθμῶν

ΝΑ

Ἆρ' ἐστὶ τὸ πλῆθος ἀπόστασις τοῦ ἑνός, καὶ ἡ ἀπειρία ἀπόστασις παντελὴς τῷ πλῆθος ἀνάριθμον εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο κακὸν ἡ ἀπειρία, καὶ ἡμεῖς κακοί, ὅταν πλῆθος; Καὶ γὰρ πολὺ ἕκαστον, ὅταν ἀδυνατοῦν εἰς αὑτὸ μένειν, χέηται καὶ ἐκτείνηται σκιδνάμενον· καὶ τὸ πάντη μὲν στερισκόμενον ἐν τῇ χύσει τοῦ ἑνὸς πλῆθος γίνεται, οὐκ ὄντος τοῦ ἄλλο πρὸς ἄλλο μέρος αὐτοῦ ἑνοῦντος· εἰ δέ τι γίνοιτο ἀεὶ χεόμενον μένον, μέγεθος γίνεται. ἀλλὰ τί δεινὸν τῷ μεγέθει; ἢ εἰ ᾐσθάνετο, ἦν ἄν· ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ γινόμενον καὶ ἀφιστάμενον εἰς τὸ πόρρω ᾐσθάνετο. ἕκαστον γὰρ οὐκ ἄλλο, ἀλλ' αὐτὸ ζητεῖ· ἡ δὲ ἔξω πορεία μάταιος ἢ ἀναγκαία. μᾶλλον δὲ ἔστιν ἕκαστον, οὐχ ὅταν γένηται πολὺ ἢ μέγα, ἀλλ' ὅταν ἑαυτοῦ ᾖ· ἑαυτοῦ δ' ἐστὶ πρὸς αὐτὸ νενευκός. ἡ δὲ ἔφεσις ἡ πρὸς τὸ οὕτω μέγα ἀγνοοῦντός ἐστι τὸ ὄντως μέγα, καὶ σπεύδοντος οὐχ οὗ δεῖ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἔξω· τὸ δὲ πρὸς αὐτὸ ἦν ἔνδον. μαρτυρεῖ δὲ τὸ γενόμενον μεγέθει, ἀπηρτημένον ὡς ἕκαστον τῶν μερῶν αὐτοῦ εἶναι, καὶ πᾶν αὐτὸ ἐκεῖνο, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τὸ ἐξ ἀρχῆς· εἰ δὲ ἔσται αὐτό, δεῖ πάντα πρὸς ἓν νενευκέναι· ὥστε εἶναι αὐτό, ὅταν ἁμῇ γέ πῃ ἓν ᾖ, μὴ μέγα ᾖ. γίνεται οὖν διὰ μὲν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὅσον ἐπὶ τῷ μεγέθει ἀπολλύμενον αὐτοῦ· ὅτι δὲ εἶχεν ἕν, ἔχει αὐτό. Καὶ μὴν τὸ πᾶν μέγα τε καὶ καλόν. ἢ ὅτι οὐκ ἀφείθη φυγεῖν εἰς τὴν ἀπειρίαν, ἀλλὰ περιελήφθη ἑνί· καὶ καλὸν οὐ τῷ μέγα, ἀλλὰ τῷ καλῷ· καὶ ἐδεήθη τοῦ καλοῦ, ὅτι ἐγένετο μέγα. ἐπεὶ ἔρημον ἦν τούτου, ὅσῳ μέγα, τοσούτῳ ἂν κατεφαίνετο αἰσχρόν· καὶ οὕτω τὸ μέγα ὕλη τοῦ καλοῦ, ὅτι πολλοῦ δεόμενον κόσμου· μᾶλλον οὖν ἀκοσμώτερον τὸ μέγα, καὶ μᾶλλον αἰσχρόν. Τί οὖν ἐπὶ τοῦ λεγομένου ἀριθμοῦ τῆς ἀπειρίας; ἀλλὰ πρῶτον, πῶς ἀριθμὸς ἄπειρος. οὔτε γὰρ τὰ αἰσθητὰ ἄπειρα, ὥστε οὐδ' ὁ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμός· οὔτε ὁ ἀριθμῶν τὴν ἀπειρίαν ἀριθμεῖ· ἀλλὰ κἂν διπλάσια ἢ πολλαπλάσια ποιῇ, ὁρίζει ταῦτα· κἂν πρὸς τὸ μέλλον ἢ τὸ παρεληλυθὸς λαμβάνῃ, ἢ καὶ ὁμοῦ, ὁρίζει ταῦτα. ἆρ' οὖν οὐχ ἁπλῶς ἄπειρος, ἀλλ' ὥστε ἀεὶ ἐξεῖναι λαμβάνειν; ἢ οὐκ ἐπὶ τῷ ἀριθμοῦντι τὸ γεννᾶν, ἀλλ' ἤδη ὥρισται καὶ ἕστηκεν. ἢ ἐν μὲν τοῖς νοητοῖς, ὥσπερ τὰ ὄντα, οὕτω καὶ ὁ ἀριθμὸς ὡρισμένος ὅσος τὰ ὄντα· ἡμεῖς δ' ὥσπερ τὸν ἄνθρωπον πολλοὺς ποιοῦμεν ἐφαρμόζοντες πολλάκις, καὶ τὸ καλὸν καὶ τὰ ἄλλα, οὕτω μετὰ τοῦ εἰδώλου ἑκάστου εἴδωλον ἀριθμοῦ συγγεννῶμεν· καὶ ὥσπερ τὸ ἄστυ πολλαπλασιοῦμεν εἰς ἐφάπαξ,

τὸ ἀγαθὸν ἐν ἑνί
τὸ κακὸν ἐν τῷ πλήθει.

Quando quaeque res maxime sit quod esse dicitur.

Qui male maximus esse, si omnino sit minimus

τὸ ὂν ἀμεγέθες.

τὸ γινόμενον, σὺν μεγέθει.

Quid sit αὐτὸ εἶναι. Non ipsum esse, quod est.

τὸ μέγα, ὕλη τοῦ καλοῦ.

Numerus non est ἁπλῶς ἄπειρος

οὕτως τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς πολυπλασίους ποιοῦμεν· καὶ τοὺς χρόνους
δὲ ἀριθμοῦμεν, ἀφ' ὧν ἔχομεν ἀριθμῶν ἐπιλεγομένων τοῖς χρόνοις. μενόντων
δὲ ἐκείνων. ἀλλὰ τὸ ἄπειρον ἐν τούτῳ, ἐπὶ τὸ σημεῖον ἄπεισιν. ὁ γὰρ ὑφίστα-
ται, καὶ ἔστιν ἀριθμὸς καταληπτὸς ἀεί ἐστι. ἀλλὰ πρότερον αὐτῶν ἐστιν οὖσιν ὄντως πλῆθος
ἐπὶ κοινὸν τὸ πλῆθος. ἢ ὅτι ἥνωται τὸ πλῆθος, καὶ κωλύεται πάντη πλῆθος ἄν
ἐν ὂν πλῆθος. καὶ διὰ τοῦτο δὲ ἧττον ἐστὶ τοῦ ἑνός, ὅτι πλῆθος ἔχει· καὶ ὁ τ[illegible]
τὸ συνεχὲς· καὶ οὐ κατὰ τὴν φύσιν ἐκείνου, ἀλλὰ συμβεβηκός, ἢ χωρίζεται τῷ-
δέ τι, [illegible] τὸ σημεῖον ἔχει· καὶ ἀναιρεῖται δὲ τὸ πλῆθος, εἰς ἕν, καὶ [illegible]
ἀλλ' ἢ ἄπειρόν ἐστι· ἢ γὰρ οὐ [illegible] τοῖς οὖσιν, ἢ ἐν ὡρισμένοις· ἢ ἅμα ὡρισμένοις οὐκ ἐν τοῖς
οὖσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς γιγνομένοις ἴσως, ὡς καὶ ἐν χρόνῳ· ἢ κατὰ [illegible], τοῦτο
τὸ ἄπειρος· οὐ γὰρ τὸ πέρας, ἀλλὰ τὸ ἄπειρον ὁρίζεται· οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ τι μεταξὺ
πέρατος καὶ ἀπείρου, ὅτι ἡ τοῦ ὅλου δέχεται φύσιν. τοῦτο δὲ τὸ ἄπειρον, φα-
τέον αὐτό, τὴν ὑπόστασιν ἰδίαν· [illegible] δέ, περιληφθὲν ἔξωθεν. φαίνεται
οὐκ εἰς τὸ πᾶν [illegible]· οὐ γὰρ οὐδὲ ἔχει τόπον· ἀλλ' ὅταν ἄλλο, ὑπο-
στάσεως· διὸ οὐδὲ τὴν λεγομένην κίνησιν αὐτῆς, [illegible]. οὐδὲ
τιν' ἄλλων τῶν λεγομένων αὐτῇ περὶ αὐτῆς ὑπάρχειν. ὥστε, [illegible] κινοῖ τὸ
ἄλλου δὲ [illegible]· τοῦ γὰρ τούτου, [illegible] γινομένου. ἀλλ' ἡ οἰκεία κί-
νησις αὐτῆς τῆς ἀπειρίας, οὕτω λέγεται, ὅτι μὴ μένει· ἀεὶ οὐκ οὕτως ἔχει,
ὡς μετέωρος εἶναι αὐτῷ αὐτῶν, ἢ αἰωρεῖται [illegible] καὶ [illegible]. ἄμφω
γὰρ πρὸς τὸν αὐτὸν [illegible] συγκρίνεται· τό, τε μετέωρον οὐκ [illegible] πρὸς
τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ τὸ [illegible]· τί ἂν οὕτως [illegible] αὐτὴν ἐν
χωρίς [illegible], τῇ διανοίᾳ [illegible]· ἢ τὰ ἐναντία ἅμα, καὶ οὐ τὰ ἐν
τίας· καὶ γὰρ μετὰ [illegible] νοῆσαι· γίνεται γὰρ ἄμφω, καὶ ἴσος καὶ κινούμενος,
καὶ γὰρ [illegible]· ἀλλὰ πρὸς τοῦ [illegible], ὅτι οὐδὲ πρότερον ὡρισμένως.
[illegible], ὥσπερ [illegible]· [illegible] ἄπειρος, καὶ [illegible] ἀπείρως καὶ ἀορίστως, φαντάζεσθαι
γὰρ εἶναι [illegible]· καὶ [illegible], μὴ [illegible] ἐπιβάλλων τι πέρας ὥσπερ διὰ τῆς.
ὑποκειμένου [illegible] καὶ οὐδὲ ἐν [illegible], ἢ γὰρ ὥριζε· ἀλλ' [illegible]
πλῆθος ὡς ἕν, πολλὰ φαντάζεται· καὶ πολλὰ [illegible], [illegible]·
ὄντος γὰρ ἑνὸς [illegible], τὸ δὲ πολλὰ [illegible]· καὶ αὐτὴ ἡ φύσις αὐτῆς. καὶ
ἔστιν οὕτω φαντασμάτων, κίνησις· καὶ καθὸ [illegible] φαντάζεται, στάσις.

τὸ ἄπειρον [illegible]
ἰδίωμα.

Καὶ τὸ μὴ δύνασθαι διὰ ταύτης αὐτὴν ἰδεῖν, κίνησις αὐτοῦ δηλονότι καὶ αἴσθησις· τὸ δὲ
μὴ ἀποστρέφεσθαι ἔχειν, ἀριθμεῖσθαι δὲ ἔξωθεν καὶ κύκλῳ, καὶ μὴ δύνασθαι προχωρεῖν, στά-
σις αὐτῆς· ὥστε μὴ μόνον δύνασθαι κινεῖσθαι λέγειν· περὶ δὲ τῶν ἀριθμῶν ὅπως ἔχουσιν
ἐν τῷ νοητῷ, σκεπτέον. πότερα ὡς ἐπιγινομένων τοῖς ἄλλοις εἴδεσιν, καὶ παρακολου-
θούντων ἀεί· οἷον, ἐπεὶ ἦν τὸ ὂν τοιοῦτον, οἷον πρῶτον αὐτὸ εἶναι, ἐνόησεν συμβαινόμε-
να τῷ· εἶτα ἐπεὶ κίνησις ἐξ αὐτοῦ, καὶ στάσις, τρία ἦν· καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἄλλων,
ἕκαστον. ἢ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ συνεγεννήθη ἑκάστῳ, μονὰς μία· ἢ ἐπεὶ μὲν τὸ τῶν
τοῦ ὄντος, μονάς· εἰ δὲ τὸ μετ' ἐκεῖνο, εἰ τὰ ἑξῆς ἔστι, δυάς, ἢ καὶ ὅσον τὸ πλῆθος
ἑκάστου· οἷον δέκα, δεκάς. ἢ οὐχ οὕτως· ἀλλ' αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὁ ἀριθμός, ἐνο-
ήθη· καὶ εἰ οὕτω, πότερα πρότερος τῶν ἄλλων, ἢ ὕστερος. ὁ μὲν οὖν Πλάτων
ἐπεὶ εἰς ἔννοιαν ἀριθμοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐλθεῖν ἔφη ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐναλλα-
γῇ, τῇ τῶν πραγμάτων ἑτερότητι διδοὺς τὴν νόησιν, τάχ' ἂν τὰ ἀριθ-
μητὰ πρότερον, διὰ τὴν ἑτερότητα ποιεῖν ἀριθμοὺς λέγοι· καὶ εἶναι αὐτὸν ἐπιγινό-
μενον, ἐν μεταβάσει ψυχῆς ἐπεξιούσης ἄλλο μετ' ἄλλο πρᾶγμα· καὶ τότε γίνεσθαι,
ὅταν ἀριθμῇ ψυχή. τοῦτο δέ ἐστιν, ὅταν αὐτὰ διεξίῃ, καὶ λέγῃ παρ' αὐτῇ ἄλλο
τὸ δὲ ἄλλο· ὡς ἕως γε ταὐτόν τι καὶ μὴ ἕτερον μετ' αὐτὸ νοεῖ, ἐν λέγουσα. ἀλλ' ὅ-
ταν ὅταν λέγῃ ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ, καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐν οὐσίᾳ, πάλιν αὖ
ἐκ τοῦ ἐναντίου ὑποστάντα ἀφ' αὑτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ λέγοι· καὶ οὐ κατὰ τὴν ἀριθμοῦσαν ὑφί-
στασθαι ψυχήν. ἀλλὰ ἀνακινεῖσθαι ἐν αὐτῇ, ἐκ τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ παραλλαγῆς
τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀριθμοῦ. τίς οὖν ἡ φύσις αὐτοῦ. ἆρα παρακολούθημα καὶ οἷον
ἐπιθεωρούμενον ἑκάστῃ οὐσίᾳ, οἷον ἄνθρωπος, καὶ εἷς ἄνθρωπος· ἔτι
ὄν, καὶ ἓν ὄν. καὶ τὰ πάντα καθ' ἕκαστα νοητά, καὶ πᾶς ὁ ἀριθμός. ἀλλὰ πῶς
δυὰς καὶ τριάς. καὶ πῶς τὰ πάντα καθ' ἕν. καὶ ὁ τοιοῦτος ἀριθμός, εἰς ἓν ἂν
συνάγοιτο, οὕτω γὰρ ἔσται πλῆθος μέν, ἑνάδων. εἷς δὲ οὐδείς, πλὴν
τὸ αὐτὸ μόνον ἕν. εἰ μή τις λέγοι, ὡς δυὰς μέν ἐστιν ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα· μᾶλ-
λον δὲ τὸ ἐπὶ τῷ πράγματι θεωρούμενον, ὃ δύο ἔχει δυνάμεις συνειλημμένας,
οἷον συνθετὸν εἰς ἕν· ἢ οἵους ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι. ἢ ἂν δὴ ἂν λέγοιεν ἀριθ-
μόν, ἐν τοῦ ἀνάλογον· οἷον δικαιοσύνην τετράδα, καὶ ἄλλον ἄλλα. ἐκείνως
δὲ μᾶλλον τῷ πλήθει τοῦ πράγματος ἑνὸς ὄντος, ὅμως καὶ τὸν ἀριθμὸν συζευγνύ-
ντα τοσοῦτον ἕν, οἷον δεκάδα. καίτοι ἡμᾶς, οὕτω τὰ δέκα· ἀλλὰ συνάγοντας, σημ(είωσαι)

καὶ τὰ δίκαια συνδίκαια λέγομεν. καὶ οὕτως ἀμερῆ δίκαια λέγομεν. ὅταν δὲ ἐκ πολλῶν
γίνηται ἕν, δεκάδος· ὡς καὶ ταῦτα οὕτως· ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὅτι ὑπόστασις ἀριθμοῦ
ἔσται, ἐπὶ τοῖς πράγμασιν αὐτοῦ θεωρουμένου, ἀλλ' ἄτοπον κωλύει φαίνεταί τις, καὶ τοῦ
λευκοῦ ἐπὶ τοῖς πράγμασι θεωρουμένου, ὑπόστασιν τοῦ λευκοῦ ἐν τοῖς πράγμασι
ἐπεῖναι. εἰ δὲ καὶ κίνησις ἐπὶ τῶν τῇ θεωρουμένης, ὑπόστασις ἡ κίνησις
τῶν ὄντων οὐσία. ὁ δ' ἀριθμὸς ἐπ' ἴσης ἡ κίνησις. ἀλλ' ὅτι ἡ κίνησίς τι, οὕτως ἂν
ἐπ' αὐτῆς εἰ θεωρηθῇ, λύεται. ἀλλὰ καὶ ἡ τοιαύτη ὑπόστασις, ἀφ' ἧς ποιεῖ τὸν ἀρι-
θμὸν τὴν οὐσίαν εἶναι, συμβεβηκὸς δὲ μᾶλλον ποιεῖ· καὶ τὸ οὐ δὲ συμβεβηκὸς
ὅλως. τὸ γὰρ συμβεβηκός, δεῖ τι εἶναι, περὶ τοῦ συμβεβηκέναι. καὶ ἀληθὲς ὂν
ἐστίν· ὁ μὲν εἶναί τι ἑκάστου φησὶν αὐτοῦ φύσιν τινὰ ὡς τὸ λευκόν· καὶ κατηγορεῖσθαι καθ' ἑαυτοῦ, ἢ
ἀπὸ τοῦ ὃ κατηγορηθήσεται· ὥστε εἰ περὶ ἕκαστον τὸ ἓν καὶ οὐ ταὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ
τῷ εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλ' ἕτερον τὸ ἓν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κοινὸν τὸ ἓν καὶ ἐφ' ἑκά-
στου τῶν ἄλλων, πρότερον ἀνάγκη τὸ ἓν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἑκάστου τῶν ἄλλων. ἵνα
καὶ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων, τύχῃ ἑκάστου τοῦ ἓν εἶναι. καὶ πρὸ κινή-
σεως τοίνυν, ἐπεὶ ἡ κίνησις ἕν. καὶ πρὸ τοῦ ὄντος, ἵνα καὶ αὐτὸ τοῦ ἓν εἶναι τύ-
χῃ. λέγω δὲ οὐδ' ἓν ἐκεῖνο, ὃ δὴ εἶπεν ἐπὶ τοῦ ὄντος φαμέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ἕν,
ὃ κατηγορεῖται τῶν ἄλλων ἑκάστου. καὶ δικαίων τοίνυν, πρὸ τοῦ καθ' οὗ κατηγορεῖται
δίκαιον. καὶ τοῦτο ἔσται αὐτοδίκαιον. οὐ γὰρ δὴ ὡς πράγματι ἐπιθεωρεῖται δίκαιος,
αὐτοδίκαιος εἶναι. ἀλλ' ἄρα ζῷον ἐγένετο καὶ ζῷα ἐστὶ πρὸς οὐσίαν, ἀλλὰ ζῷον
γεννηθῇ, ὥσπερ συμβεβηκός, οἷον τῷ ἀνθρώπῳ ἔτι εἶναι. δεῖ καὶ καθ' αὑτὸ ἐπὶ
ἀεὶ εἶναι. καὶ εἰ ὡς στοιχεῖον δὲ ζῷον τοῦτο τὸ ἕν, δεῖ πρότερον εἶναι ἕν, αὐτὸ τὸ
ἕν, ἵνα ζῷον ἄλλῳ. εἰ δὲ ἀπὸ τούτου εἶναι, συμμίσγειν ἄλλῳ τῷ τὸ ὁμοίως εἶναι
τὸ ἕν, ἐκεῖνο ποιήσει ἁπλῶς ἕν, διὸ πάσῃ αὐτό. εἰ δὲ δὴ τῆς δεκάδος, πρὸ
τῆς γὰρ δέκα μονάδων τῆς δεκάδος, ὃ ἔσται ἤδη τὴν τοιαύτην δύναμιν, δεκάδα.
ἀλλ' ἦν ἂν ποιήσῃ αὐτὸ ὡς ἐπὶ ὕλην, καὶ ἔσται πρὸ οὐσίας δεκάδος. δεκὰς δὲ καὶ
δεῖ πρότερον εἰ φησὶ αὐτῆς τὴν δεκάδα· οὐκ ἀπὸ τοῦ τῶν, ἡ δεκάδα μόνον.
ἀλλ' ἀπὸ τῶν πραγμάτων. τὸ ἓν αὐτὸ καὶ ἡ δεκὰς αὐτή, εἶτα τὰ πράγματα τὸ γὰρ
κατὰ μὲν δ' εἶναι ὃ ἐπὶ ἐστι. τὰ μὲν ἐν ἀδιαιρέτου, τὰ δὲ καὶ δυάδος καὶ τρι-
άδος. τίς ἂν εἴη ἡ φύσις αὐτῶν, καὶ ἐπὶ οὐσίας. λόγος δὲ δεόμενος ζητεῖν, τὴν γέ-
νεσιν αὐτῶν ποιεῖσθαι. πρῶτον τοίνυν δεῖ λαβεῖν τὴν οὐσίαν καθόλου τῶν ἄλλων,

τοῦ ὄντος; ἢ τὸ τοῦ αἰῶνος καὶ πρὸ ἀριθμὸν ἐν τῷ ὄντι· καὶ δεύτερον ἀριθμὸν διὰ τοῦ ὄντος γίγνεσθαι. ἀλλ' εἰ τὸ ὂν ὄν ἐστι, καὶ τὰ δύο ὄντα δύο ἐστί, προηγήσεται τοῦ μὲν ὄντος τὸ ἕν, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων. ἆρ' οὖν τῇ ἐπινοίᾳ καὶ τῇ ἐπιβολῇ ἢ καὶ τῇ ὑποστάσει· σκεπτέον δὲ ὧδε. ὅταν τις ἄνθρωπον ὄντα νοῇ καὶ καλὸν ἕν, ὕστερον δήπου τὸ ἓν νοεῖ ἐφ' ἑκατέρῳ· καὶ δὴ καὶ ὅταν ἵππον καὶ κύνα, καὶ δὴ σαφῶς τὰ δύο ἐνταῦθα ὕστερον. ἀλλ' εἰ γεννῴη ἄνθρωπον καὶ γεννῴη ἵππον καὶ κύνα, ἢ ἐν αὐτῷ ὄντας προφέροι, καὶ μὴ κατὰ τὸ ἐπελθὸν μήτε γεννῴη μήτε προφέροι, ἆρ' οὐκ ἐφεξῆς οὖν ἰτέον, καὶ μεταβατέον εἰς ἄλλο ἕν, καὶ δύο ποιητέον, καὶ μετ' ἐμοῦ καὶ ἄλλο ποιητέον; καὶ μὴν οὐδὲ τὰ ὄντα ὅτε ἐγένετο ἠριθμήθη· ἀλλ' ὅσα ἔδει γενέσθαι, δῆλον ἦν ὅσα ἔδει. πᾶς ἄρα ὁ ἀριθμὸς ἦν πρὸ αὐτῶν τῶν ὄντων. ἀλλ' εἰ πρὸ τῶν ὄντων, οὐκ ἦν ὄντα. ἢ ἦν ἐν τῷ ὄντι, οὐκ ἀριθμὸς ὢν τοῦ ὄντος· ἓν γὰρ ἦν ἔτι τὸ ὄν· ἀλλ' ἡ τοῦ ἀριθμοῦ δύναμις ὑποστᾶσα ἐμέρισε τὸ ὂν καὶ οἷον ὠδίνειν ἐποίησεν αὐτὸ τὸ πλῆθος. ἢ γὰρ ἡ οὐσία αὐτοῦ, ἢ ἡ ἐνέργεια, ὁ ἀριθμὸς ἔσται· καὶ τὸ ζῷον αὐτό, καὶ ὁ νοῦς, ἀριθμός. ἆρ' οὖν τὸ μὲν ὂν ἀριθμὸς ἡνωμένος, τὰ δὲ ὄντα ἐξεληλιγμένος ἀριθμός, νοῦς δὲ ἀριθμὸς ἐν ἑαυτῷ κινούμενος, τὸ δὲ ζῷον ἀριθμὸς περιέχων. ἐπεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς γενόμενον τὸ ὄν, ὡς ἦν ἐκεῖνο ἕν, δεῖ αὐτὸ οὕτως ἀριθμὸν εἶναι· διὸ καὶ τὰς ἰδέας καὶ ἑνάδας ἔλεγον καὶ ἀριθμούς. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ ἀριθμὸς ὁ οὐσιώδης· ἄλλος δὲ ὁ μοναδικὸς λεγόμενος, εἴδωλον τούτου. ὁ δὲ οὐσιώδης, ὁ μέν ἐστι θεωρούμενος τοῖς εἴδεσι, καὶ συγγεννῶν αὐτά· πρώτως δὲ ὁ ἐν τῷ ὄντι καὶ μετὰ τοῦ ὄντος, καὶ πρὸ τῶν ὄντων. βάσιν δὲ ἔχει τὰ ὄντα ἐν αὐτῷ, καὶ πηγὴν καὶ ῥίζαν καὶ ἀρχήν. καὶ γὰρ τῷ ὄντι τὸ ἓν ἀρχή· καὶ ἐπὶ τούτου ἐστὶν ὄν, σκεδασθείη γὰρ ἄν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ ὄντι τὸ ἕν· ἤδη γὰρ ἂν ἦν ἓν πρὶν τυχεῖν τοῦ ἕν· καὶ ἤδη τὸ τυγχάνον τῆς δεκάδος, δεκάς, πρὶν τυχεῖν τῆς δεκάδος. ἐν τοσούτῳ οὖν τὸ ὂν ἐν πλήθει, ἀριθμὸς ὅτε πολυμερὲς ἠγείρετο· παρεσκεύαζε δὲ οἷον αὐτὸν πρὸς τὰ ὄντα, καὶ προτυπώσεις καὶ οἷον ἑνάδας, τόπον ἔχουσας τοῖς ὑποστᾶσι ἱδρυθησομένοις. καὶ γὰρ ἐνταῦθα, τοσοῦτον βούλομαί φησι πλῆθος χρυσοῦ ἢ οἰκιῶν. καὶ ἓν μὲν ὁ χρυσός· βούλεται δὲ οὐ τὸν ἀριθμὸν χρυσὸν ποιῆσαι, ἀλλὰ τὸν χρυσὸν ἀριθμόν· καὶ τὸν ἀριθμὸν ἤδη ἔχων, ζητεῖ τοῦτον ἐπιθεῖναι τῷ χρυσῷ, ὥστε συμβῆναι τῷ χρυσῷ τοσοῦτον γε-

Quomodo τὰ ὄντα sine numeris.

αὐτὸ ἕν
αὐτὸ ἀριθμός
ἀριθμὸς εἴδωλον μοναδικός

σημ.

νέας. ἔτι δὲ τιθέντες μὲν εἶναι τὸ ποσὸν ἀριθμόν, ὁ δὲ ἀριθμὸς ἐστὶν αὐτοῖς ἐστὶν
ὥρισται, τὸ ἐστὶ τὰς κινήσεις τῆς ἀριθμητικῆς φύσεως, ὁ ἐστὶ τὰς ἀριθμητικάς. καὶ ἐστὶ
τυχεῖν εἶναι τὸ ἐστὶ τοῖς, καὶ οὐ κατὰ τὸ ποσὸν θέσιν τὸ ἐστὶ τοῖς ὅ ἐστιν. ἀλλ' οὖν μὴ εἶναι τὸ
ἐστὶ τοῖς ὁ ἀριθμὸς αἴτιος, προϋπάρχων τοῦτο ἐστὶ τοῖς. τουτέστιν, ἤτοι ὄντος ἀριθ-
μοῦ, μετέχοντες γινομένου, τοῦτο ἐστὶ τοῖς. καὶ ἑκάστου μέν, τοῦ ἓν μετέχειν, ἵνα
ἓν ᾖ. ἔστι δὲ ὄν, τοῦ ἀπ' ὄντος. ἐπεὶ καὶ τὸ ὄν, περὶ αὐτὸ ὄν. ἓν δέ, περὶ αὐτὸ
ἕν. ἑκάστου ἕν, ὁμοῦ πολλὰ ἢ τὸ ἓν τὸ ἐπ' αὐτοῖς. ὡς τριὰς ἕν, καὶ τὸ
πάντα ὁμοῦ ὡς ἕν. οὐχ ὡς δὲ ἓν τὸ κατὰ τὴν μονάδα, ἀλλ' ὡς ἓν ἡ μυ-
ριάς, ἢ ἄλλος τις ἀριθμός. ἔστι καὶ ὁ λέγων ἤδη πράγματα μιμεῖσθαι λόγον,
ἐστὶ ἀπομιμεῖται ἀριθμόν, γὰρ περὶ αὐτῶν φησὶ τὰ μιμεῖσθαι προσφωνεῖσθαι. διακεί-
των ὡς πρὸς τὰ χρώματα αὐτῶν. καὶ αὐτῆς διανοίας λεγούσης τὸ ἐστὶ τοῖς. ἐκ δὲ
μὴ λέγοι οὐ καὶ ἀνάγκη ὅ ἐστι τὸ πλῆθος. πῶς οὖν ἀριθ. ἢ ἐπισυγκείμενος ἀριθ-
μός. τουτέστιν, ἀριθμὸν ἀνάγκη. ἀλλ' ἢ ποιόν, ἀλλ' ἢ ἀριθμός. ἀγνοεῖν δὲ τὴν φύσιν
ἐκείνην, ὅ ἐστι τὸ πλῆθος, ἀπὸ ποσοῦ. μᾶλλον δὲ ἀδιαίρετον. ὡς περὶ τοίνυν ἀπο-
τῆς ἀγαθά, ἢ τὰ περὶ αὐτῶν γ' αὐτὰ λέγει, ἢ κατηγορεῖ τὸ ἀγαθὸν ὡς συμβε-
βηκὸς αὐτῶν. καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων λέγει, ὑπὸ δὲ ἑκάστην λέγει τὴν πρώτην. ἔτι δὲ
οἷς συμβέβηκε τὸ ἀγαθόν, διὰ τὸ εἶναι φύσει ἀγαθοῦ, ἵνα καὶ ἄλλοις συμβεβή-
κῃ. ἢ τὸ αἴτιον τὸ πεποιηκός, καὶ ἐναλλὰξ ὡς δὲ ἀναγκαῖον αὐτό. ἀγαθὸν ἢ γεγονὸς
ὡς τὸ ἀγαθὸν ἐν φύσει οἰκεῖ, οὕτως καὶ ἐστὶ τῶν ὄντων ὁ λέγων ἀριθμόν.

primus numerus
τῶν ὄντων

οἷον δικαιοσύνης, ἢ αὐτὴν ὑφεστῶσαν δικαιοσύνην λέγοι. ἢ οἷς συμβέβη-
κε δικαίοις λέγων, αὐτὴν δικαιοσύνην ἀναγκάζοιτο ἀντιθεῖναι ὑφ' αὐτῆς. ἢ καὶ
ἄλλο τι ἢ δικαιοσύνη οὖσαν. ἀναγκαῖον τοίνυν τεθέντας δικαιοσύνην λέγοι, ἢ αὐτὴν
δικαιοσύνην εἶναι, ἢ περὶ αὐτῶν εἶναι δικαιοσύνης εἶναι. οὐκ ἄλλο τι ἢ αὐτὸ τοῦτο
δικαιοσύνην εἶναι. καθόλου τοίνυν ῥητέον, ὅτι ποσόν, ὅτι πρὸ ἀνάγκης αὐτοῦ κα-
τηγορεῖται, περὶ αὐτοῦ γενησομένου ἐκείνου, ἢ ἐν ἔργῳ δέ ἐστιν ἐκείνου. καὶ ἀπὸ τούτ-
ων, οἷον μὴ πολὺ μὲν παρεῖναι, μὴ πολὺ δὲ μὴ παρεῖναι. ἐπὶ ἄρα, μετὰ ἐκεῖνο
ἔστιν εἶναι. ἀλλ' ἐστὶν ἐκεῖνο, ὅτι καὶ αὐτό. καὶ οὐ μᾶλλον ἐκεῖνο, ἢ αὐτὸ ἐστί. ἔτι
μὲν οὐ τί ἐστιν, ἀλλ' ὅμως τῶν ὄντων καὶ ὄν. καὶ ἄλλο μὲν διὰ τοῦτο πεπραγμένον ἐκεῖνο
νοεῖσθαι, ἀνάγκη τῆς ἐνέργειας αὐτοῦ, ἅμα μὲν εἶναι ἐκεῖνο ἢ τὸ ἐκεῖνο ὕστερον,
τῇ ἐπινοίᾳ τάττεσθαι περὶ ἡμῶν. ἔτι δὲ μὴ παρεπινοεῖσθαι οἷον τὰ ...

ὅτι ἐστίν· οὐχ ἡ νόησις αὐτὸ ἕκαστον τοῦ νενοηκότος, ἀλλ' αὐτὴ τὴν νόησιν τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν παρεχομένων· οὐ γὰρ ὅτι ἐνόησε τί ποτ' ἐστι δικαιοσύνη, δικαιοσύνη ἐγένετο, οὐδ' ὅτι ἐνόησε τί ποτ' ἐστι κίνησις, κίνησις ὑπέστη· οὕτω γὰρ ἂν ἔμελλε τοῦτο τὸ νόημα, καὶ ὕστερον εἶναι τοῦ πράγματος αὐτοῦ τοῦ νοηθέντος δικαιοσύνης αὐτῆς, ἡ νόησις αὐτῆς· καὶ πάλιν αὖ ἡ νόησις, προτέρα τοῦ ἐκ τῆς νοήσεως ὑποστάντος, εἰ τῷ νενοηκέναι ὑπέστη. εἰ δὲ τῇ νοήσει τῇ τοιαύτῃ, ταυτὸν ἡ δικαιοσύνη· πρῶτον μὲν ἄτοπον, μηδὲν εἶναι δικαιοσύνην, ἢ τὸν οἷον ὁρισμὸν αὐτῆς· τί γάρ ἐστι τὸ νενοηκέναι δικαιοσύνην ἢ κίνησιν, ἢ τὸ τί ἐστιν αὐτῶν λαβόντας. τοῦτο δὲ, ταυτὸν τῷ μὴ ὑφεστῶτος πράγματος λόγον λαβεῖν, ὅπερ ἀδύνατον· εἰ δέ τις λέγοι, ὡς ἐπὶ τῶν ἄνευ ὕλης, τὸ αὐτό ἐστιν ἡ ἐπιστήμη τῷ πράγματι, ἀνάγκως χρὴ νοεῖν τὸ λεγόμενον· ὡς οὐ τὴν ἐπιστήμην τὸ πρᾶγμα λέγει εἶναι· οὐδὲ τὸν λόγον τὸν θεωροῦντα τὸ πρᾶγμα, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ἀνάπαλιν, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἄνευ ὕλης ὄν, νοητόν τε καὶ νόησιν εἶναι· οὐχ οἷον λόγον εἶναι τοῦ πράγματος οὐδ' ἐπιβολὴν πρὸς αὐτό, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ νοητῷ ὄν, τί ἄλλο, ἢ νοῦν καὶ ἐπιστήμην εἶναι· οὐ γὰρ ἡ ἐπιστήμη πρὸς αὐτήν· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖ τὴν ἐπιστήμην οὐ μένουσαν οἷαί εἰσιν αἱ τοῦ ἐν ὕλῃ πράγματος, ἐποίησεν εἶναι· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀληθινὴν ἐπιστήμην. τοῦτο δ' ἐστίν, οὐκ εἰκόνα τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα αὐτό· ἡ νόησις τοίνυν τῆς κινήσεως, οὐ πεποίηκεν αὐτοκίνησιν, ἀλλ' ἡ αὐτοκίνησις, πεποίηκε τὴν νόησιν· ὥστε αὐτὴν ἑαυτήν, κίνησιν καὶ νόησιν· ἡ γὰρ κίνησις ἡ ἐκεῖ, κἀκείνης νόησις· καὶ αὐτὸ δὲ κίνησις, ὅτι πρώτη, οὐ γὰρ ἄλλη πρὸ αὐτῆς· καὶ ὄντως, ὅτι μὴ συμβέβηκεν ἄλλῳ, ἀλλὰ τοῦ κινουμένου ἐνέργεια, ὄντος ἐνεργείᾳ· ὥστε αὖ καὶ οὐσία· ἐπίνοια δὲ τοῦ ὄντος ἑτέρα· καὶ δικαιοσύνη δέ, οὐ νόησις δικαιοσύνης, ἀλλὰ νοῦ διάθεσις, μᾶλλον δὲ ἐνέργεια τοιάδε· ἧς ὡς ἀληθῶς καλὸν τὸ πρόσωπον· καὶ οὔτε ἕσπερος, οὐδὲ ὅλως τι τῶν αἰσθητῶν, ἀλλ' οἷον ἄγαλμά τι νοερόν, οἷον στὰν αὐτοῦ ἑστηκὸς καὶ προφανὲν ἐν αὐτῷ· ὅλως δὲ πρῶτον νοοῦντα τὰ πράγματα, ἐν μιᾷ δὲ καὶ μιᾷ φύσει πάντα ἔχουσαν, καὶ οἷον περιλαβοῦσαν· οὐχ ὡς τοῖς αἰσθητοῖς ἕκαστον χωρίς, ἀλλὰ χοῦ ἥλιος· καὶ ἄλλο ἄλλοθι, ἀλλ' ὁμοῦ ἐν ἑνὶ πάντα· αὕτη γὰρ νοῦ φύσις· ἐπεὶ καὶ ψυχή, οὕτω μιμεῖται· καὶ ἡ λεγομένη φύσις καθ' ἣν καὶ ὑφ' ἧς ἕκαστα γεννᾶται ἄλλο ἄλλοθι, αὐτῆς ὁμοῦ ἑαυτῇ οὔσης· ὁμοῦ δὲ πάντων ὄντων, ἕκαστον αὖ χωρίς ἐστιν· ἐνορᾷ δὲ αὐτὰ τὰ ἐν αὐτῷ ὁ νοῦς καὶ τῇ οὐσίᾳ ὁ ἔχ

Ἐπιστήμη δὲ αὐτὸ εἶναι τὴν ἐπιστήμην, τοῦ πράγματος:

ἔχων νοῦν

νοῦς, οὐκ ἐπὶ βραχέων ὤν, ἀλλ' ἔχων· οὐδὲ χωρὶς ζῴων ἕκαστον, καὶ χωρίς εἰσιν ἀφ' ἡμῶν
αὐτῷ ἀεί· τί οὖν ἡμᾶς δεῖ πρὸς τοὺς τεθαυμακότας, ἐκ τῶν μεταληφότων· τὸ δὲ
μέγεθος αὐτοῦ καὶ τὸ κάλλος, ἀνάγκη ὁρῶντι πρὸς αὐτό· καὶ τῶν ἀγόντων εἰς ἐκεῖνο
ὁρῶντας, διὰ τὴν τοιαύτην φύσιν, καὶ τῷ ἔχειν ἑκάστῳ τὸ ὁμοιοῦσθαι· καὶ γὰρ ἅπερ τὸ τοῦ
εἶναι τὸ ζῷον καλόν, αὐτοζῴου μὴ θαυμαστοῦ τὸ κάλλος καὶ ἀφάτου ὄντος. τὸ δὲ
πάντη πᾶν ζῷον, ἐκ πάντων ζῴων ὄν, μᾶλλον δὲ ἐν αὐτῷ τὰ ζῷα πάντα περιέχον,
καὶ ἓν ὄν, τοσοῦτον ὅσα τὰ πάντα· ὥσπερ καὶ τόδε τὸ πᾶν ἓν ὂν καὶ πᾶν τὸ ὅσα
τὸ περιέχον, πάντα τὰ ἐν τῷ ὁρατῷ. εἰ δεῖ τοίνυν καὶ ζῷον πρώτως εἶναι, καὶ
διὰ τοῦτο αὐτοζῷον, καὶ νοῦς ἐστι καὶ οὐσία ἡ ὄντως, καί φαμεν ἔχειν ζῷα τὰ πάντα
καὶ ἀριθμὸν τὸν σύμπαντα, καὶ δίκαιον αὐτὸ καὶ καλὸν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· καὶ
γὰρ αὐτοάνθρωπον φαμέν, καὶ ἀριθμὸν αὐτό, καὶ δίκαιον αὐτό, σκεπτέον τί
τούτων ἕκαστον καὶ τί ὄν, ἆρ' οὖν ἐννοοῦντά τι ἀφεῖν περὶ τούτων. πρῶτον τοίνυν ἀ-
φετέον πᾶσαν αἴσθησιν· καὶ νοῦν νῷ θεωρητέον· καὶ ἐνθυμητέον, ὡς καὶ ἐν ἡ-
μῖν ζωὴ καὶ νοῦς. οὐκ ἐν ὄγκῳ, ἀλλ' ἐν δυνάμει ἀόγκῳ· καὶ τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν
ἐνδεδυκέναι ταῦτα καὶ δύναμιν, ἐφ' ἑαυτῆς βεβῶσαν· οὐ κενόν
τι χρῆμα, ἀλλὰ πάντων ζωτικωτάτην καὶ νοερωτάτην. ἧς οὔτε ζωτι-
κώτερον, οὔτε νοερώτερον, οὔτε οὐσιωδέστερον. τὸ δὲ ἐφαψάμενον, ἔχει
κατὰ λόγον τῆς ἐπαφῆς. τὸ μὲν ἐγγύς, ἐγγυτέρω. τὸ δὲ πόρρω, πορρωτέρω.
ἐπὶ πρόσω ἀφεῖτο δὲ εἶναι. τὸ μάλιστα ὄν, ἐκεῖνο· ὅτι μάλιστα ἐστί, ἀεὶ πρῶτον
νοῦν ὅλως· καὶ τὸ τῆς ζωῆς, ὡσαύτως. ἀεὶ τὸ ὂν πρῶτον, δεῖ λαβεῖν πρῶτον
ὄν· εἶτα νοῦν, εἶτα τὸ ζῷον. τοῦτο γάρ, ἤδη πάντα δοκεῖ περιέχειν. ὁ δὲ νοῦς
δεύτερον. ἐνέργεια γὰρ τῆς οὐσίας, οὔτ' ἂν κατὰ τὸ ζῷον ὁ ἀριθμὸς εἴη, ἤδη γὰρ
καὶ πρὸ αὐτοῦ καὶ ἓν καὶ δύο ἦν. οὔτε κατὰ τὸν νοῦν. πρὸ γὰρ αὐτοῦ ἡ οὐσία
ἦν οὖσα, καὶ πολλὴ ἦν. λείπεται τοίνυν θεωρεῖν, πότερα ἡ οὐσία τὸν ἀρ-
ιθμὸν ἐγέννησε τῷ αὐτῆς μερισμῷ, ἢ ὁ ἀριθμὸς ἐμέρισεν αὐτὴν τὴν οὐσίαν· καὶ
οὐσία καὶ τὸ ὄν, καὶ κίνησις, καὶ στάσις, καὶ ταὐτόν, καὶ ἕτερον, αὐτὸς τὸν ἀριθ-
μόν, ἢ ὁ ἀριθμὸς ταῦτα. ἀρχὴ δὲ τῆς σκέψεως· ἆρ' οὖν οἷόν τε ἀριθμὸν
εἶναι ἐφ' αὑτοῦ, ἢ δεῖ καὶ τὰ δύο ἐπὶ δυσὶ πράγμασι θεωρεῖσθαι, καὶ τὰ τρία
ὡσαύτως. καὶ δὴ καὶ τὸ ἓν τὸ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς· εἰ γὰρ ἐφ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν
ἀριθμητῶν δύναται εἶναι, πρὸ τῶν ὄντων δύναται ἂν εἶναι. ἆρ' οὖν καὶ πρὸ

Nota, quod sit πρῶτον ὄν

κείνου, οἷον ἄνθρωπον ἀγαθὸν ἕν. ἢ οὐχ ὕστερον αὐτοῦ, ἀλλὰ ζῷον ὑπάρχον.
ἢ πρότερον αὐτοῦ, ἵνα αὐτὸ διὰ ἐκεῖνο ὑπάρχῃ. ἢ μέσως δὲ φαμὲν πρότερον τὸ
ἓν καὶ τὸν ἀριθμόν. ἀλλ' εἰ τὴν διδασκαλίαν δεῖ εἶναι τις λέγοι, ἢ ἐν αἰτίας τὸ ἓν τούτοις.
εἰ μὲν τὴν ἐνάδα οὐ χωροῖ εἶναι, διὰ τί μὴ καὶ οὐ χωρήσει ἐνάδας εἶναι, τὰς δὲ
δὲ κατὰ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ ἡ μία τὴν ὑπόστασιν ἔχει, διὰ τί οὐ καὶ αὗται. οὐ γὰρ δὴ ζω-
εξαρχεῖ δὲ ἐν τινὶ τῶν ὄντων, τὴν μίαν ἐνάδα. οὕτω γὰρ οὐκ ἦν ἕκαστον
τῶν ἄλλων ἓν εἶναι, ἀλλὰ δεῖ καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων ἓν εἶναι, κοινὸν δ' ἕν. τοῦτο δέ φασι
μὴ κατὰ πολλῶν κατηγορουμένην, ἣν ζητοῦμεν καὶ περὶ τοῦ ἐν πολλοῖς θεωρεῖσθαι
δὲ καθ' αὑτὴν ὑπάρχειν. οὔσης δὲ ἐνάδος ἐν τούτῳ, καὶ πάλιν ἐν ἡμῖν θεωρου-
μένης, εἰ μὲν καὶ ἑκάστῃ ὑπάρχοι, οὐ μὴ μόνον ἐνάδα τὴν ὑπόστασιν ἕξει, καὶ οὕτως πλῆ-
θος ἔσται ἐνάδων. εἰ δὲ ἐκείνην μόνην τὴν πρώτην, ἢ τὴν τῷ μάλιστα ὄντι ζῴου οὖσαν,
ἢ τῷ μάλιστα ἑνὶ πάντη. ἀλλ' εἰ μὲν τῷ μάλιστα ὄντι, ὁμωνύμως ἂν αἱ ἄλλαι εἶεν ἀλλ'.
Καὶ οὐ ζητοῦντα χρὴ συντάττειν τῇ πρώτῃ. ἢ ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἀνομοίων μονάδων καὶ διάφο-
ρα τῶν μονάδων, καὶ καθόσον μονάδες. εἰ δὲ τῷ μάλιστα ἑνί, τί ἂν εἴη τὸ μᾶλλον
ἓν εἶναι ἢ τῆς μονάδος ταύτης. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἀδύνατον ἓν εἶναι. [illegible]
τόν, ἢ ἓν ψιλόν. ἀπηρημωμένον τῆς οὐσίας αὐτοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ἓν λέγεσθαι
καὶ νοηθῆναι. ὅπου δ' ἓν ἀδιαίρετον τοῦ ποσοῦ τοῦ λεγομένου ἕν, καὶ [illegible]
διὰ τί οὐ καὶ ἄλλο τι, ὑποστήσεται. καὶ χωρὶς μὲν ἕκαστον, πολλαὶ μονάδες.
ἀλλ' ἢ πολλὰ ἕν. εἰ δὲ φασὶ [illegible] οἷον [illegible] ἡ φύσις, μᾶλλον δὲ [illegible]
[illegible] ἓν [illegible], οἷον ζῷον [illegible] ἕνα ποιοῦντες. [illegible]
[illegible] ἐν τῇ προόδῳ [illegible] ἀριθμὸν [illegible]
[illegible] οὐ καὶ τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἐν αὐταῖς ταῖς κινήσεσι [illegible] ἀρι-
θμὸν ὑποστῆναι. καὶ οὕτω δὴ ἐν ἑκάστοις ἀριθμοῖς, ἐφαρμόζειν τὰ πλήθη τ[illegible]
[illegible] καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων. εἰ δὲ [illegible] εἰ μὴ ἐφαρμόσειεν ἕκαστον, ἀριθμὸς
ἕκαστος, ἢ οὐ δεῖ εἶναι ἢ ἄλλο τι [illegible], ἀλλ' ἀριθμὸν καὶ ἄλογον [illegible]
[illegible]. ἀλλ' εἰ καὶ τὸ ἓν καὶ τὴν μονάδα μὴ ὑπόστασιν λέγοι ἔχειν, [illegible]
ἕν, ὅ μή τι ἕν, πάθημα δέ τι τῆς ψυχῆς πρὸς ἕκαστον τῶν ὄντων, πρῶτον μὲν
[illegible] καὶ τὰ λεγόμενα, πάθημα λέγοντα εἶναι τῆς ψυχῆς. καὶ μὴ δεῖν εἶναι ἕν.
εἰ δέ τι ἐντυπία τοῦτο καὶ πλήττει, καὶ φαντασίᾳ περὶ ὄντος ποιεῖ τυπουμένην καὶ φαν-
τασίαν λαμβάνουσαν τὴν ψυχὴν καὶ περὶ δ' ἓν ὁρῶμεν. [illegible]

αὐτὸ ἓν πόθεν μεθεκτόν.

ἓν κοινόν
ἕκαστον ἕν τι ὄν.

participant
Monades
sunt πολλὰ ἕν

Alia Hypothesis.

αὐτὸ ὄν

Καὶ τὸ πάθημα καὶ τὸ νόημα τῆς ψυχῆς ἕν, ἢ πλῆθος ὁρῶμεν. ἀλλ' ὅταν λέγωμεν μὲν ἕν, ἐν μέρει τοῦ ὑποκειμένου αὐτοῦ, οὐκ ἐχόμενον τὸ ἕν. φαμὲν γάρ, οὐκ ἐν αὐτῷ τὸ ἕν. ἐχόμενον ἄρα ἕν, καὶ ἔστιν ἐν ψυχῇ, ἀνάπαυσις ἕν. ἀλλ' οὐχ ἑνὶ τὸ ἕν, ἐν τῷ ἔξωθεν λαβόντες τινὰ νόησιν καὶ τινὰ τύπον, οἷον ἓν νόημα ἐκ τοῦ πράγματος. οἱ μὲν γὰρ ἓν λεγόμενον παρ' αὐτὰ [illegible] ἐννοημάτων, ἐν ἀριθμῷ τῶν ἀριθμῶν καὶ τοῦ ἑνὸς τιθέντες, ὑποφάσεις οὗτοι αὐτὰς τίθενται, ἀπὸ τῶν τοιούτων ὑπόστασιν. πρὸς τὴν περὶ αὐτῶν κυρίως ἂν λέγοιτο. ὁμοίως οὖν ἀξιοῦντος οἱ [illegible] ἀπὸ τῶν πραγμάτων λέγεται [illegible] ἡ μὲν πάθημα ἢ νόημα. οἷον καὶ τὸ τοῦτο, καὶ τὸ τί, καὶ ἔτι καὶ ὄχλον καὶ ἑορτὴν καὶ στρατὸν καὶ πλῆθος. ἐπὶ γὰρ ὡς περὶ τὸ πλῆθος παρὰ τὰ πράγματα τὰ πολλὰ λεγόμενον οὐ δύναται εἶναι. ἡ δὲ ἑορτὴ παρὰ τοὺς συναχθέντας καὶ ἐνθυμουμένους ἐπὶ ἱεροῖς, οὕτως οὐδὲ τὸ ἓν μόνον τι καὶ ἀπηρτημένον τῶν ἄλλων νοοῦντες, ὅταν λέγωμεν ἕν. πολλαχῶς καὶ σημαίνει αὐτὸ εἶναι, οἷον καὶ δεξιὸν καὶ τὸ ἄνω καὶ τὰ ἀντικείμενα τούτοις. τί γὰρ ἂν εἴη παρ' ὑπόστασιν ἢ δεξιοῦ, ἢ ὅτι μὲν ὡς ἀεί, ὁ δὲ ὡς [illegible] ἢ κάθηται. καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄνω, ὡσαύτως. τὸ μὲν τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ ἐν τούτῳ τοῦ ὑπάρχοντος μᾶλλον, ὃ λέγομεν ἄνω. τὸ δέ, εἰς τὸ λεγόμενον κάτω. πρὸς δὲ τὰς τοιαύτας, πρῶτον μὲν ἐκεῖνο λεκτέον. ὡς ὑποστάσεις τῶν ἀριθμῶν ἐν ἑκάστῳ τούτων, οὐ μέντοι ἡ αὐτὴ ἐπὶ πάντων. οὔτε αὐτῶν πρὸς ἄλληλα, οὔτε πρὸς τὸ ἓν ἀπὸ πάντων. χωρὶς μέντοι πρὸς ἕκαστον τῶν λεχθέντων, ἐπιστατέον. τὸ δὴ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου εἶναι ἀξιωμάτων [illegible] τοῦ ὑποκειμένου, καὶ τὸ ἐν αἰσθήσει ἀνθρώπου ὄντος, ἢ ἄλλου τινὸς ζῴου, ἢ καὶ λίθου, παντὸς ἢ ἄλογον. ἄλλου μὲν ὄντος τοῦ φανέντος τοῦ ἀνθρώπου, ἄλλου δὲ καὶ οὐ ταὐτοῦ ὄντος τοῦ ἕν. οὐ γὰρ ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ἀνθρώπου, τὸ ἓν ἡ διάνοια κατηγορεῖ. ἔπειτα ὥσπερ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ τῶν τοιούτων, οὐ μὰ τὴν κινουμένην, ἀλλ' ὁρῶμεν θέσιν διάφορον ἢ ἕτερον τὸ ὄν. οὕτως καὶ ἐνταῦθα ὁρῶντες λέγεται ἕν. οὐ γὰρ δὴ κενὸν πάθημα, καὶ ἐπὶ μηδενὶ τὸ ἓν λέγεται. οὐ γὰρ δὴ ὅτι μόνον, καὶ ἐκεῖνο. καὶ γὰρ ἐν τῷ καὶ οὐκ ἄλλο, ἀλλ' ὁ ἓν λέγεται. ἔπειτα τὸ ἄλλο καὶ τὸ ἕτερον, ὕστερον. μὴ γὰρ ὁρισθέντος πρὸς ἕν, οὔτε ἄλλο ὁρισθῇ ἡ διάνοια, οὔτε ἕτερον. τό τε μόνον ὅταν λέγηται, ἓν μόνον λέγεται. ὥστε τὸ ἓν λέγεται, πρὸ τοῦ μόνον. ἔπειτα τὸ λέγον, πρὶν ἢ πρὸς

περὶ ἄλλου ἕν, ἐστὶν ἕν. ἢ γὰρ ἕν, ἢ πλείω ἑνὸς καὶ πολλά· καὶ εἰ πολλά, ἀνάγκη προ-
ϋπάρχειν ἕν. ἐπεὶ καὶ ὅταν πλῆθος λέγῃ, πλείω ἑνὸς λέγει· καὶ στρατὸν, πολλοὺς
ὡπλισμένους καὶ εἰς ἓν συντεταγμένους νοεῖ· καὶ πλῆθος ὄν, οὐκ ἐᾷ πλῆθος εἶ-
ναι ἢ διαφοροῖ· δῆλον που καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ, ἢ διδοὺς τὸ ἓν ὃ μὴ ἔχει τὸ πλῆθος,
ἢ ὀξέως ἰδὼν τὸ ἓν τὸ ἐκ τῆς τάξεως, τὴν τοῦ πολλοῦ φύσιν συνήγαγεν εἰς ἕν.
οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐνταῦθα τὸ ἓν ψεύδεται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ οἰκίας τὸ ἐκ πολλῶν λί-
θων ἕν. μᾶλλον μέντοι τὸ ἕν, ἐπὶ οἰκίας. εἰ οὖν μᾶλλον ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς, καὶ μᾶλλον ἐπὶ
τοῦ μὴ μεριστοῦ, δηλονότι ὄντος τινὸς φύσεως τοῦ ἑνὸς καὶ ὑφεστώσης. οὐ γὰρ οἷ-
όν τε ἐν τοῖς μὴ οὖσι τὸ μᾶλλον εἶναι. ἀλλ' ὥσπερ τὴν οὐσίαν κατηγοροῦντες
καθ' ἑκάστου τῶν αἰσθητῶν, κατηγοροῦντες δὲ καὶ κατὰ τῶν νοητῶν, κυριώ-
τερον κατὰ τῶν νοητῶν τὴν κατηγορίαν ποιούμεθα, ἐν τοῖς οὖσι τὸ μᾶλλον καὶ κυ-
ριώτερον τιθέντες, καὶ τὸ ὂν μᾶλλον ἐν οὐσίᾳ καὶ αἰσθητῇ, ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις γένεσιν,
οὕτω καὶ τὸ ἓν μᾶλλον καὶ κυριώτερον, ἔν τε τοῖς αἰσθητοῖς αὐτοῖς διάφορον
καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον, καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ὁρῶντες εἶναι κατὰ πάντας τοὺς τρόπους,
εἰς ἀναφορὰν μέντοι ἑνὸς εἶναι φατέον. ὥσπερ δὲ ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶναι, νοητὸν
καὶ οὐκ αἰσθητόν ἐστι, κἂν μετέχῃ τὸ αἰσθητὸν αὐτῶν, οὕτω καὶ τὸ ἕν. περὶ
αἰσθητὸν μὲν ἄν, καὶ μετοχὴν θεωροῖτο. νοητὸν μέντοι καὶ νοητῶς, ἡ διάνοια
αὐτὸ λαμβάνει. ὥστε ἀπ' ἄλλου, ἄλλο νοεῖ, ὃ οὐχ ὁρᾷ. προῄδει ἄρα. εἰ δὲ προῄ-
δει ὂν τόδε τι, ταὐτὸν τῷ ὄν. καὶ ὅταν τι, ἓν αὖ λέγει. ὥσπερ ὅταν τινέ, δύο.
καὶ ὅταν τινάς, πολλούς. εἰ τοίνυν μηδὲ τι νοῆσαι ἔστιν, ἄνευ τοῦ ἕν, ἢ τοῦ
δύο, ἢ τινος ἀριθμοῦ, πῶς οἷόν τε ἄνευ οὗ οὐχ οἷόν τέ τι νοῆσαι ἢ εἰπεῖν, μὴ εἶναι.
οὗ γὰρ μὴ ὄντος μηδ' ὁτιοῦν δυνατὸν νοῆσαι ἢ εἰπεῖν, λέγειν μὴ εἶναι, ἀδύνα-
τον. ἀλλ' οὗ χρεία πανταχοῦ πρὸ παντὸς νοήματος ἢ λόγου, γενέσθαι, προ-
ϋπάρχειν δεῖ, καὶ λόγου καὶ νοήσεως. οὕτω γὰρ ἂν πρὸς τὴν τούτων γένεσιν
παραλαμβάνοιτο. εἰ δὲ καὶ εἰς οὐσίας ἑκάστης ὑπόστασιν, οὐδὲν γὰρ ὄν, ὃ μὴ ἕν,
καὶ πρὸ οὐσίας ἂν εἴη καὶ γεννῶν τὴν οὐσίαν. διὸ καὶ ἓν ὄν, ἀλλ' οὐκ ὄν, εἶτα ἕν.
ἐν μὲν γὰρ τῷ ὂν καὶ ἕν, πολλὰ ἂν εἴη. ἐν δὲ τῷ ἕν, οὐκ ἔνι τὸ ὄν. εἰ μὴ καὶ ποι-
ήσειεν αὐτό, προσνεῦσαν αὐτοῦ τῇ γενέσει. καὶ τὸ τοῦτο δέ, οὐ κενόν. ὑπό-
στασιν γὰρ δεικνυμένην λέγει, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ παρουσίαν τινά,
οὐσίαν ἢ ἄλλο τι τῶν ὄντων. ὥστε τὸ τοῦτο σημαίνοι ἄν, οὐ κενόν τι. οὐδέ ἐστι

ἓν prius quiddam omni multitudine.

τὸ ἓν φύσις τις καὶ ὑφεστός

ἐν τῇ οὐσίᾳ πῶς μᾶλλον καὶ ἧττον.

τὸ ἓν προϋπάρχει πάντων.

prius τὸ ἓν τοῦ ὄν.

παθήματι τῆς διανοίας, ἐπιστημονικόν τι· ἀλλ' ἔστι πρᾶγμα ὑποκείμενον, ὡς πρᾶγμα καὶ τὸ
ἴδιον αὐτοῦ τινος ὄνομα λέγοι· πρὸς δὲ τὰ κατὰ τὸ πρός τι λεγόμενα εἴ τις ἀλόγως λέ-
γοι· ὡς οὐκ ἔστι τὸ ἐν τοιοῦτον· οἷον δῆλον παθόντος, αὐτὸ ἐπιστημονικὸν πάθος, ἀποκα-
λεκτέαν τὴν αὐτοῦ φύσιν· ἀλλ' ἀεὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐν συμβαίνει, [illegible] τὴν
τοῦ ἑνὸς ἀφαίρεσιν, εἰ δὲ δύο, ἢ πλείω διαιρεθέν· εἰ οὖν ὁ αὐτὸς ὅπως διαιρεθεὶς δια-
ου κατασχόμενος ὁ ὅπως, δῆλον ὅτι πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἦν αὐτὸ πρός τι
ἐν, ὁ ἀποβαλεῖ τῆς αἰτίας αὐτὸ φθαρείσης· ὁ δὲ τὸ μὲν τῷ αὐτῷ παρεῖναι, ὁ
τὰ δὲ ἀπογίνεται, ὅτι οὐκ ἐν τοῖς οὖσι λεγόμενον ὁ πρὸς αὐτό· καὶ συμβαίνει
μὲν τούτοις καθ' αὑτὸ δὲ εἶναι· ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὅταν φαίνηται, ἐν τῷ [illegible]
ἐν τῷ πρώτῳ τούτων ἐπιστητόν· εἰ δέ τις λέγοι ὡς καὶ τὸ ἐν μνήμῃ πάθος, παρελ-
θόντος δῆλον αὐτῷ, οὐκέτι ἐν [illegible] διὸ ἐστι, οὐκ ὀρθῶς ὁρᾷ· [illegible]
οὔτε ὥσπερ συντεθή, οὔτε τὸ προστεθέν· ἀλλ' ὁ καὶ συγκείμενον, ὡς πρῶτον· [illegible]
δύο, κατηγορεῖται κατ' ἀμφοῖν· χωρὶς δὲ τὸ ἕν, καθ' οὗ κατηγορουμένων τὸ οὐ καὶ
τὰ διάφορα ἐν σχέσει, καὶ ἡ διάθεσις· ἀλλ' εἰ μὲν καὶ τὸ ζῷον δὲ καὶ τὸ ζῷον [illegible] εἶναι,
[illegible], [illegible] διὸ ποιεῖ τὸ [illegible] ἡ αὐτὴ σχέσις, τὸ διάφορον ἡ διάθεσις· νῦν δὲ καὶ ἐν τῷ
ἐναντίῳ παθήματι θεωρεῖται ποιητὴν αὐτὴν διάθεσιν· σχεδὸν τοσγὰρ ἐν ὅστινος, γίνεται διό·
οὐ τοίνυν οὔτε ζῷον δὲ οὔτε σχέσις τὸ διό, ἵν' αὐτὴ ἡ σχέσις· ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐ-
πὶ παντὸς ἀριθμοῦ· ὅταν γὰρ σχέσις ἢ [illegible] ἐστι, ἀδιάφορον τὴν αἰτίαν
τὸ αὐτὸ [illegible], ὥστε τοῦτο εἶναι τὸ πρᾶγμα τὴν σχέσιν· τὸ οὖν [illegible] αἴτιον, τὸ ἐκ
εἶναι, τοῦ ἐν πρώτοις· διὸ δέ, δισσός· ὡς πρὸ καὶ λευκὸν λευκοῦ· καὶ καλὸν καὶ
καὶ δίκαιον, δίκαιον· ἢ οὐ δὲ ταῦτα θετέον εἶναι, ἀλλ' ἀεὶ καὶ ἐν τούτοις· ὡς δὴ καὶ
μὲν, διὰ τὴν πρὸς τὰ δὲ τοιαύτην σχέσιν· καλὸν δέ, ὅτι οὕτω διατίθεται [illegible]
γὸς ὄντος ἐν αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ οἷον διάθεσιν αἰτίαν, οὐ δύναντος [illegible]
κτοῦ τῶν καλῶν φαινομένων· ὅταν τοίνυν [illegible] ἐν ὁ λέγεις, πάντων δὴ τὸ
ἐστι καὶ μέγα καὶ καλόν, καὶ μικρὸν αὖ ἀνάπαλιν περὶ αὐτοῦ· ὥσπερ οὖν τὸ μέγα, καὶ μέ-
γεθος ἐστὶν ἐν αὐτῷ, καὶ λευκὸν καὶ τὸ καὶ ἄλλη ποιότης, διὰ τί οὐχὶ καὶ τὸ
ἕν· οὐ γὰρ δὴ ποιότης μὲν ἔσται τὸ λευκὸν τὸ σχῆμα, ποσότης δὲ ἐν τοῖς οὐ στὶν οὐκέτι.
οὐδὲ ποσότης μὲν τὸ ζῷον ἐχέ[illegible], τὸ δὲ διωρισμένον, [illegible]· καὶ τοιμὲ [illegible]
ζῷον ἐχόμενον, τὸ διωρισμένον· ὡς οὖν μέγα, μέγεθος [illegible], [illegible]
τὸ διορισθὲν· καὶ [illegible], [illegible] οὕτως· τὸ δὲ [illegible] μεταλαμβάνειν κοινὸν πρὸ

πάντων ὧν αἴτιον τὴν ζητουμένην μετάληψιν, φαίνονται μὲν τοῖς διῃρημένοις, ἄλλως θεωρεῖσθαι τὴν δεκάδα ἐν οὐσίαις δεκάδας. ἐν δὲ τοῖς ζῴοις ἐχούσιν, ἄλλως. ἐν δὲ ταῖς πολλαῖς ἀπ᾽ ἐν τῇ σφαίρᾳ διακόσμησιν, ἄλλως. καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἤδη ἀναβεβηκέναι. ἐπὶ δὲ ἑκάστης, μηκέτι ἐν ἄλλοις θεωρουμένους, ἀλλ᾽ αὐτοὺς ἐφ᾽ αὑτῶν ὄντας, τοὺς ἀληθεστάτους ἀριθμοὺς εἶναι. αὐτοδεκάδος οὐδὲ καὶ δεκάδα τινῶν νοητῶν. πάλιν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τούτων ἤδη λεχθέντων λέγωμεν. τὸ μὲν ἐξ ὑποστάσεως ὂν τὸ ἀληθινὸν ἐκεῖνο, καὶ ὂν εἶναι, καὶ νοῦν, καὶ ζῷον τέλειον εἶναι. ὁμοῦ δὴ πάντα τὰ ζῷα εἶναι. οὗ δὴ τὸ ἐν ἑνί, ὡς ἦν αὐτῷ δυνατόν, μεμίμηται καὶ τόδε τὸ ζῷον τὸ πᾶν. ἔφυγε γὰρ ἡ τοῦ αἰσθητοῦ φύσις τὸ ἐκεῖ ἕν, εἴπερ ἔμελλεν αἰσθητὸν εἶναι. ἀριθμὸν δὴ δεῖ αὐτὸν εἶναι σύμπαντα. εἰ γὰρ μὴ τέλειος εἴη, ἐλλείποι ἂν ἀριθμῷ τινι. καὶ εἰ μὴ πᾶς ἀριθμὸς ζῴων ἐν αὐτῷ εἴη, παντελὲς ζῷον οὐκ ἂν εἴη. ἔστιν οὖν ὁ ἀριθμὸς πρὸ ζῴου παντὸς, καὶ τοῦ παντελοῦς ζῴου. ὁ μὲν δὴ ἄνθρωπος ἐν τῷ νοητῷ, καὶ τὰ ἄλλα ζῷα καθό ἐστι, καὶ ᾗ ζῷον παντελές ἐστιν ἐκεῖνο. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἐνταῦθα ἄνθρωπος ᾗ ζῷον τὸ πᾶν μέρος αὐτοῦ. καὶ ἕκαστον ᾗ ζῷον ἐκεῖ, ἐν ζῴῳ ἐστίν. ἐν δὲ τῷ νῷ καθόσον νοῦς, ὡς μὲν μέρη, ὡς νόες πάντες καθέκαστον. ἀριθμὸς δὲ καὶ τούτων. οὔτοι οὐδ᾽ ἐν νῷ ἀριθμὸς πρώτως. ὡς δὲ ἐν νῷ, ὅσαι νοῦ ἐνέργειαι. καὶ ὡς νοῦ, δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταί, καὶ ἐπιστήμη. ὅσα ἔχων, νοῦς ἐστιν ὄντως. πῶς οὖν οὐκ ἐν ἄλλῳ ἡ ἐπιστήμη. ὅτι ταὐτὸν καὶ ὁμοῦ, ὁ ἐπιστήμων, τὸ ἐπιστητόν. ἡ ἐπιστήμη καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως. διὸ καὶ πρώτως ἕκαστον, καὶ οὐ συμβεβηκὸς ἡ δικαιοσύνη. ψυχῇ δὲ καθόσον ψυχή, συμβεβηκός. δυνάμει γὰρ μᾶλλον ταῦτα. ἐνεργείᾳ δέ, ὅταν πρὸς νοῦν ᾖ καὶ συνῇ. μετὰ δὲ τοῦτο, ἤδη τὸ ὄν. καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἀριθμός. μεθ᾽ οὗ τὰ ὄντα γεννᾷ. κινούμενον κατ᾽ ἀριθμόν, προστησάμενον τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὑποστάσεως αὐτῶν. ὥσπερ καὶ αὐτοῦ τὸ ἕν, συνάπτον αὐτὸ τὸ ὂν πρὸς τὸ πρῶτον. οἱ δ᾽ ἀριθμοί, οὐκέτι τὰ ἄλλα πρὸς τὸ πρῶτον. ἀρκεῖ γὰρ τὸ ὂν συνημμένον. τὸ δὲ ὂν γενόμενον ἀριθμὸς, συνάπτει τὰ ὄντα πρὸς αὐτό. σχίζεται γὰρ οὐ καθὸ ἕν, ἀλλὰ μένει τὸ ἓν αὐτοῦ. σχιζόμενον δὲ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἰς ὅσα ἠθέλησεν, ἴδεν εἰς ὅσα καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐγέννησεν ἐν αὐτῷ ἀριθμὸν ὄντα. ταῖς γὰρ δυνάμεσι τοῦ ἀριθμοῦ ἐσχίσθη. καὶ τοσαῦτα ἐγέννησεν, ὅσα ἦν ὁ ἀριθμός. ἀρχὴ οὖν καὶ πηγὴ ὑποστάσεως τοῖς οὖσιν, ὁ ἀριθμὸς ὁ πρῶτος καὶ ἀληθής. διὸ καὶ ἐνταῦθα

Numerus in multis consideratur

μετὰ τὰ ἀριθμῶν ἡ γένεσις ἐκ δυάδος· καὶ ἄλλον ἀριθμὸν λάβῃ τι, ἢ ἄλλο γένους
ἐν γίνεται οὐδέν· καὶ οὗτοι μὲν πρῶτοι ἀριθμοί, ὡς ἀριθμητοί· οἱ δ᾽ ἐν τοῖς
ἄλλοις, ἢ δὴ ἀμφότερα ἔχουσιν· ἢ μὲν περὶ αὐτῶν ἀριθμητοί· ἢ δὲ καὶ τὰ τοῦ
τὰ δυάδα μικροῦ, καὶ ἀριθμοῦσι τὰς τῶν ἀριθμῶν καὶ τὰ ἀριθμητά· τίνι τοῦ
δὲ καὶ ἀντιλέγοιεν, ἢ τοῖς πρώτοις ἀριθμοῖς. Τοῦτο γοῦν δὴ οὖν φαμεν πρῶτον
ἀριθμὸν ἐξ ἀληθοῦς, ποῦ αὐτοῖς φαίνεται, καὶ ἔστι γένος τῶν ὄντων.
ἐν μὲν γὰρ τῷ ποσῷ, δηλοῦν ἦν αὐτὰ τὰ ἀπείρου· καὶ δὴ καὶ ποσοῦ μετέχομεν τῷ
τῶν προσαγωγῶν ὑποστάσεως· ἀξιοῦντες ὁμοίως ἐν τῷ ζῷον εἶναι, καὶ τὸ διωρισμένον
ἐν τοῖς οὖσι τιθέναι· ὥσπερ ἐν τῷ αὐτῷ λέγεται ὡς πρώτων ὄντων, οὗτοι γὰρ οἱ ἀ-
ριθμοί· ἀλλ᾽ οὕτω τῶν ἀριθμῶν πρῶτον γένος εἶναι λέγεται, ἀριθμοῦντας· τοῦ
οὕτω ταῦτα διὰ ταῦτα λέγεται ἡμῖν, ἐπεὶ γὰρ πολλῷ ἀπορεῖ· ὁ τοῦ καὶ τὸ ἐν τῷ
ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ποιότητος ποσοῦ ἐστι, ἢ πολλάκις μὲν τὸ ἓν ποσόν, αὐτὸ δὲ
μόνον, ἀρχὴ ποσοῦ καὶ οὐ ποσόν· καὶ πρότερα ἀρχὴ οὖσα, δηλονότι ἢ ἄλλο τι· τοῦ
τα ἡμῖν πάντα· δίκαιοι σαφηνίζειν· ληπτέον οὖν ἀρξαμένοις περὶ τῶν
ἐν τούτοις· ὥσπερ τὰ μέν, πρῶτον δὲ τῶν αἰσθητῶν, ποιητέον τὸν λόγον· ὁ
[illegible]
ταύτῃ ἀπὸ ... λαβὼν ... ἢ πλήθους δύναμις ποσόν, καὶ ἀνθρώπων
δηλονότι, ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐ κοινός ἐστιν, οὐδ᾽ ὡς ἐν αἰσθητοῖς, ἀλλὰ καθαρῶς ποσόν
καὶ μὴ ἴζον καθ᾽ ἕνα· καὶ τῆς δὲ καὶ διὰ ταύτης μὴ ποσῶν τὰς ἑνάδας, ἀρχῶν
ποιεῖ καὶ τίθεσθαι ποσόν· ἔστι γὰρ ἐν δέκα, ἔχει καθ᾽ αὑτό. ὅταν δὲ τὸν ἄν-
θρωπον αὐτὸν ἐφ᾽ αὑτοῦ λέγῃς ἀριθμόν τινα, οἷον δύο δὲ ζῷον. ἔχει
γένος, ἔχεις ἔτι ὅρον πρὸς ταῦτα· ἀλλ᾽ ἣ μὲν διὰ ... καὶ ἀριθμός,
ποσόν τι ποιεῖς· ἢ δὲ τὸ ποσὸν ... ἐστι δύο, καὶ ἕκαστον ἕν, εἰς τὸ ἓν
ἑκάτερον συμπληροῦντι τὴν δυάδα· καὶ ἡ ἑνότης ἐν ἑκατέρῳ, ἀριθμὸν ἄλλον
καὶ οὐσίαν δηλοῦσα· καὶ ἡ δυὰς αὕτη οὐχ ὕστερον, οὐδὲ ὅτι συγκεῖται μόνον
ἐκ τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ δυάδι καὶ ζῷον ... τοῦ πράγματος φύσει.
οὐ γὰρ ποιεῖς ἀριθμὸν ἐν ταύτῃ, ἐν δὲ ἑξόδῳ ἐπὶ πᾶν πράγματα καθ᾽ αὐ-
τὸ ὄντα, οὐδὲ ζῷον ... ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι. τί γὰρ ἂν γένοιτο εἰς δυάδα ἀλλ᾽ ὦ
ἀνθρώπων μετ᾽ ἄλλου ἀριθμουμένῳ. οὐδὲ γάρ τις ἐννοεῖ, ὡς περὶ ἐν χωρ.
ἀλλ᾽ ἢ δὴ καὶ αὐτὴ τῶν ἀνθρώπων, ἐν σοὶ τῷ ἀριθμῷ ἔστι, τὴν ὑπόστασιν
ἔχοι. ἐν δὲ τοῖς δέκα οὖν ἀριθμοῖς μὴ ζητητέον ... εἰς ἕν, ... δὲ καὶ ...

λέγοιτο. ἀλλ' ἀδύνατον τοιούτους ἀριθμούς· καὶ πρὸς τούτοις, ἡ δύναμις ἐν δὲ τῷ χορῷ, καὶ ἔστι τι ἔξω· καὶ ἐν τῷ περάτῳ· περὶ δὲ ἓν οἷ. ἡ μὲν περὶ τοὺ ἀριθμοῦ ἐμπειρία,
ἄλλως· ὅ δὲ τοῦ φαινομένου ἔξωθεν περὶ τὸν ἐν οἷ, ἐν τῇ τάξει. ἡ ἐκείνων. ἢ κατ' ἐκείνους, ἀριθμός ἐστι τοιοῦτος ἅμα, καὶ ἀριθμὸν ἔχων ὢν τοιοῦτος. Καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ προσώπου τοιοῦτος πρὸς τοῦτο. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ βαδίζειν, ὑπὸ ζωῆς τινος κινήσεως.
τὸ οὖν ὅπως ὁ ἐν ἡμῖν. ἢ ὅτι ἡ ψυχὴ ἡμῶν· μετέχουσα φησὶν ἀριθμοῦ καὶ ἁρμονίας. καὶ ἀριθμὸς αὖ καὶ ἁρμονία. οὔτε γὰρ σῶμα φησί τις, οὔτε μέγεθος. ἀριθμὸς ἄρα ἡ ψυχή, ἐπεὶ οὐσία. ὁ μὲν δὴ τοῦ σώματος ἀριθμός, οὐσία ὡς σῶμα.
ὁ δὲ τῆς ψυχῆς, οὐσίαι ὡς ψυχαί. καὶ δὴ ὅλως ἐπὶ τῶν νοητῶν. εἰ ἔστι τὸ ἐκεῖ ζῷον αὐτό, πλείω, οἷον τριάς, αὕτη ἡ τριὰς οὐσία ἡ ἐν τῷ ζῴῳ. ἡ δὲ τριὰς ἡ μήπω ζῴου, ἀλλ' ὅλως τριὰς ἐν τῷ ὄντι, ἀρχὴ οὐσίας. ἀριθμὸς ζῷον, καὶ νοῦς, ἐπιβαλλόμενον. οὐ δὴ γεννᾷ ἀριθμὸν ἐν οἷ. καὶ ἐν τοῖς πόσον καὶ ἐν ἄλλοις.
ἔτι μέντοι ἀρχὴν τῇ παραλύσει, καὶ τὸ τελεσθέν ἐστί τις. οἷον τετρὰς μετὰ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. καὶ ἐν ἄλλοις τετράδος, οἷον τὸ συνημμένον. καὶ οὔτε τελεσθεὶς ἐφαρμόζεται τῇ ἐν οἷ. ὁ δὲ λεγόμενος ἄπειρος ἀριθμός, πῶς. περὶ ἄρα γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἀδύνατοι λόγοι. ἢ καὶ ὀρθῶς. εἰ πρὸς ἔστιν ἀριθμός. τὸ γὰρ ἄπειρον, μάχεται τῷ ἀριθμῷ. διὰ τί οὖν λέγομεν ἄπειρος ὁ ἀριθμός. ἆρ' οὖν ὥσπερ ἄπειρον λέγομεν γραμμήν, λέγομεν δὲ γραμμὴν ἄπειρον, οὐχ ὅτι ἐστί τις τοιαύτη, ἀλλ' ὅτι ἔξεστιν ἐπὶ τῇ μεγίστη οἷον τοῦ παντὸς ἐπινοεῖν μείζω, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ. γνωσθέντος γὰρ ὅσος ἐστίν, αὐτὸν διπλασιόνα ποιῆσαι τῇ διανοίᾳ, οὐκ ἐκείνῳ συνῆψε. τὸ γὰρ ἐν οἷ μόνῳ νόημα καὶ φάντασμα, πῶς αὐτοῖς συνάψει πράγμασι. ἢ φήσομεν, ἄπειρον ἐν τοῖς νοητοῖς εἶναι γραμμήν. ποσὴ γὰρ ἂν ἦν, ἡ ἐκεῖ γραμμή. ἀλλ' εἰ μὴ ποσή τις, εἴη ἀριθμῷ ἄπειρος ἂν εἴη. ἢ τὸ ἄπειρον ἄλλον τρόπον, οὐχ ὡς ἀνεξίτητον. ἀλλὰ πῶς ἄπειρος ἢ ἐν τῷ λόγῳ τῆς αὐτογραμμῆς, οὐκ ἔχει προσνοούμενον πέρας. τί οὖν ἐκεῖ γραμμὴ καὶ ποῦ. ὕστερον μὲν γὰρ ἀριθμοῦ, ἐνορᾶται γὰρ ἐν αὐτῇ τὸ ἕν. καὶ γὰρ ἀφ' ἑνός, καὶ πρὸς μίαν διάστασιν. τὸ δὲ τῆς διαστάσεως μέτρον οὐκ ἔχει, ἀλλὰ ποσόν. τοῦτο ἄρα μόνον ἐν νοήσει οἷον ὅρισις πῶς, ἢ καὶ πεπερασμένον μέντοι. πάντα γὰρ οὕτως ὡς καὶ νοερά. ἕκαστος τὸ πέρας. καὶ δὴ καὶ τρίγωνον καὶ σφαίρου καὶ πάντων τῶν σχημάτων ποῦ, καὶ ὅπου. οὐ γὰρ δὴ ἡμεῖς τὰ

ἀριθμ.

ἐπιβάλλει εἰς τετράδα

[illegible] ἀπλῶς τετράστιχον

ἄπειρος ἀριθμὸς πῶς

ξη'

χωρὶς ἐκτάσεως σχήματα αὐτῶν

σχήματα ἐπινοοῦμεν. μαρτυρεῖ δὲ, τὸ τὰ περὶ παντὸς σχήματος προηγεῖσθαι, καὶ τὰ
ἁπλᾶ σφαιρικὰ σχήματα ἐν τοῖς φύσει οὖσιν. ἃ δὴ αὖ αἰτία πρὸ τῶν σωμάτων ἐκεῖ
καὶ ἀσχημάτιστα ἐκεῖ, καὶ πρῶτα σχήματα. οὐ γὰρ μορφαὶ ἐν ἄλλοις. ἀλλ' αὐτὰ αὑ-
τῶν ὄντα. οὐκ ἐδεῖτο ἐκταθῆναι. τὰ γὰρ ἐκταθέντα τὰ ἄλλων. πάντοτε οὖν σχῆμα
ἓν, ἐν τῷ ὄντι. διεκρίθη δὲ ἤτοι ἐν τῷ ζῴῳ, ἢ πρὸ τοῦ ζῴου. λέγω δὲ διε-
κρίθη, οὐχ ὅτι ἐμεγεθύνθη, ἀλλ' ὅτι ἕκαστον ἐμερίσθη πρὸς ἕκαστον. ὡς τὸ ζῴου
καὶ τοῖς σώμασιν ἐδόθη τοῖς ἐκεῖ. οἷον πυρί εἰ βούλει τὸ ἐκεῖ, ἡ ἐκεῖ πυρα-
μίς. διὸ καὶ τοῦτο μιμεῖσθαι θέλει, μὴ δυνάμενον ὕλης αἰτίᾳ. καὶ τὰ ἄλλα ἀνάλο-
γον, ὡς λέγεται περὶ τῶν τῇδε. ἀλλ' οὖν ἐν τῷ ζῴῳ καθὸ ζῷον, ἢ ἐν τῷ νῷ πρό-
τερον. ἔστι μὲν γὰρ ἐν τῷ ζῴῳ. εἰ μὲν οὖν τὸ ζῷον περιεκτικὸν ἦν τοῦ νοῦ, ἐν τῷ
ζῴῳ πρώτως. εἰ δὲ νοῦς κατὰ τὴν τάξιν πρότερος, ἐν νῷ. ἀλλ' εἰ ἐν τῷ ζῴῳ τῷ
παντελεῖ καὶ ψυχαί, πρότερος νοῦς. ἀλλὰ νοῦς φησιν ὅσα ὁρᾷ ἐν τῷ παντελεῖ
ζῴῳ. εἰ οὖν ὁρᾷ, ὕστερος. ἢ δυνατὸν τὸ ὁρᾷ οὕτως εἰρῆσθαι. ὡς ἐν τῇ ὁράσει τῆς
ὑποστάσεως γινομένης. οὐ γὰρ ἄλλος. ἀλλὰ πάντα ἕν. καὶ ἡ νόησις δὲ, ψιλὴν
ἔχει σφαῖραν. τὸ δὲ ζῷον, ζῴου σφαῖραν. ἀλλὰ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἐκεῖ, ὡρισμέ-
νος. ἡμεῖς δὲ ἐπινοήσομεν πλείονα τοῦ προκειμένου. καὶ τὸ ἄπειρον οὕτως ἀρι-
θμούντων. ἐκεῖ δὲ ἐπινοῆσαι πλέον οὐκ ἔστι τοῦ ἐπινοηθέντος. ἔστι γὰρ ἤδη.
οὐδὲ ἐλλείφθη τις. οὐδὲ ληφθήσεται. ἵνα τις καὶ προστεθῇ αὐτῷ. ἢ καὶ ἐκεῖ
ἄπειρος, ὅτι οὐκ ἔστι μεμετρημένος. ὑπὸ τίνος γάρ. ἀλλ' ὅς ἐστι, πᾶς
ἐστιν. ἓν ὢν, καὶ ὁμοῦ. καὶ ὅλος δή. καὶ οὐ περιειλημμένος πέρατί τινι.
ἀλλ' ἑαυτῷ ὤν ὅς ἐστι. τῶν γὰρ ὄντων ὅλως οὐδὲν, ἐν πέρατι. ἀλλ' ἔστι τὸ πε-
περασμένον καὶ μεμετρημένον. τὸ εἰς ἀπειρίαν κωλυθὲν δραμεῖν, καὶ μέ-
τρου δεόμενον. ἐκεῖνα δὲ πάντα μέτρα. ὅθεν καὶ καλὰ πάντα. καὶ γὰρ
ᾗ ζῷον καλόν, ἀρίστην τὴν ζωὴν ἔχον, οὐδεμιᾷ ζωῇ ἐλλεῖπον. οὐδ' αὖ τῷ
θανάτῳ συμμεμιγμένην ἔχον τὴν ζωήν. οὐδὲν γὰρ θνητὸν οὐδὲ ἀποθνῆσκον.
οὐδ' αὖ ἀμενηνὴ ἡ ζωὴ τοῦ ζῴου αὐτοῦ. ἀλλ' ἡ πρώτη καὶ ἐναργεστάτη.
καὶ τὸ τρανὸν ἔχουσα τοῦ ζῆν, ὡς τὸ πρῶτον φῶς. ἀφ' οὗ καὶ αἱ ψυχαὶ
ιθ' ζῶσί τε ἐκεῖ, καὶ αἱ δεῦρο ἰοῦσαι κομίζονται. οἶδε δὲ καὶ ὅτου χάριν ζῇ.
καὶ πρὸς ὃ ζῇ. ἀφ' οὗ καὶ ζῇ. ἐξ οὗ γὰρ καὶ εἰς ὃ ζῇ. ἡ δὲ πάντων φρόνησις καὶ
ὁ πᾶς νοῦς. ἐπὼν καὶ συνὼν καὶ ὁμοῦ ὤν, ἀγαθώτερον αὐτὸ ἐπιχρώσας,

καὶ συγκαταλέγεται τῇ φρονήσει, σεμνότερον αὐτοῦ τὸ κάλλος παρέχεται. ἔτι
καὶ αὕτη ἀφθόνιμος ζωή, τὸ σεμνὸν καὶ τὸ καλὸν κατὰ ἀλήθειαν φύσει· καὶ τὸ ἰδεῖν
σαφῶς ὁρᾶται. ἐπεὶ δὲ καθαρῶς ὁρᾶται. δίδωσι γὰρ τῷ ὁρῶντι ὅρασιν καὶ δύ-
ναμιν, ὥστε τὸ μᾶλλον ζῆν· καὶ μᾶλλον συντόνως ζῶντας ὁρᾶν καὶ γενέσθαι ἃ ὁρᾷ.
αὐτοῦ θ ... γὰρ ἡ προσβολή, καὶ πρὸς αὐτὸ ἡ προσοχή. καὶ ὅταν πρὸς
ζωὰς τὰς μὴ ζῶν αὐτῶν προβλέπηται. καὶ ἡ ἔνδον ζωὴ μιμεῖται. ἐπεὶ
ζῶα πάντα· καὶ ὅλα ζῶντα καὶ καθαρά. κἂν ὡς οὐ ζῶόν τι λάβῃς, ἀλλὰ γά-
μην αὐτοῦ ἀληθῶς καὶ αὐτὸ τὴν ζωήν. τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῖς διαβάλλων,
ἀκίνητον ἐστι καταβολὴν παρέχουσαν αὐτοῖς τὴν ζωήν, καὶ τὴν φρόνησιν, ἃς
τὴν ἐν αὐτοῖς σοφίαν καὶ ἐπιστήμην θεασάμενος, τὴν κάτω φύσιν ἀπολαύ-
σεται, τῆς ἐξουσίαν πρὸς ποιήσεως. περὶ γὰρ ταύτης, μὴ ἢ μεῖζον
ἢ μείζονος. ἐπιστήμη δὲ ἐν αὐτῷ ἐστὶ τὰ ὄντα. ἐξίστησι δὲ οὐδέν, οὐδέ τι ἄρ-
ρητον δὲ παρὰ ταῦτα. οὐδὲ γάρ ἐστί τι ὃ μετ' αὐτό, ὃ ἐφάπτεται
αὐτοῦ. εἰ δέ τι ἦν, ὑπὸ τοῦτον ἂν ἦν. καὶ ἐναντίον τι ἦν, ἀπαθὲς ἂν
ἦν τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐναντίου. ὃν δὲ αὐτό, γενόμενον τοῦτο ὑποίησεν,
ἄλλο τι πρὸς αὐτὸ κοινόν, καὶ ἦν ἐκεῖνο τὸ ὄν. ὥστε ταύτῃ ἑρμηνεύσεις
ὀρθῶς τὸ πρῶτον τὸ ὄν, καὶ οὐ δεῖ ἑρμηνεύειν ἄλλου αὐτόθεν, ἀλλ' ὅτι ὄν.
μόνως γὰρ τούτῳ ἔτι αὐτοῦ ἐστιν εἶναι. πῶς ἂν οὖν τις τὸ ὂν περὶ αὐτοῦ
ἀφαιροῖτο; ἢ ὅτι οὐκ ἄλλο, ὃ δὴ ὄντως ἐν ἀρχῇ, καὶ ὃ δὴ αὐτὸ αὐτοῦ. ἐκεῖ
γὰρ αὐτὴ ἡ ἀρχή. ἔστι δέ· ὥστε καὶ πάντα. οὕτω δὲ ἐστὶν ἐκ τούτων ἅμα
πάντα ἅμα. ὥστε θεῖα. καὶ τὰ πάντα ἀπ' ἀρχῆς ἀνάγκη αὐτοῦ. ἔτι χρὴ
αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ ἔχοντα ἀγαθά. καὶ μετὰ τοῦτο ἀληθῶς ζῆ-
τειν. τὸ γὰρ εἶναι, πρὸ ἐκείνου ὡς πρὸς ἡμᾶς. καὶ
ὁ πᾶς δὲ κόσμος οὗτος, καὶ ζῆν καὶ φρονεῖν
ἤδη ἔτι. ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ πάντων.
οὐκ ἔστιν εἶναι. τὸ δὲ εἶναι, ἂν
γὰρ κρατεῖ...

τέλος

Melius est esse quod dicitur ... πρότερον.

καὶ ἁπλῶς πρότερον τὸ ἀγαθόν.

ΝΒ
ζ

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, τὸ ζ΄· πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη· καὶ περὶ τἀγαθοῦ.

Εἰς γένεσιν πέμπων ὁ θεός, ἢ θεός τις τὰς ψυχάς, φωσφόρα περὶ τὸ πρόσωπον ἔθηκεν ὄμματα· καὶ τὰ ἄλλα ὄργανα ταῖς αἰσθήσεσιν ἑκάσταις ἐδωκε· προορώμενος, ὡς οὕτως ἂν σῴζοιτο, εἰ προορῷτο καὶ προακούοι· καὶ ἁψαμένη τὸ μὲν φεύγοι, τὸ δὲ διώκοι. πόθεν δὴ προιδὼν ταῦτα· οὐ γὰρ δὴ πρότερον γενομένων ἄλλων, εἶτα διὰ τὸ μὴ ἔχειν αἰσθήσεις φθαρέντων, ὕστερον ἔδωκεν ἃ ἔχοντες ἔμελλον ἄνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα ζῷα φυλάξασθαι· ἢ εἴποι ἄν τις, ὅτι ᾔδει ἐν θερμοῖς καὶ ψυχροῖς ἔσοιτο τὸ ζῷον, καὶ τοῖς ἄλλοις σωμάτων πάθεσι· ταῦτα δὲ εἰδώς, ὅπως μὴ φθείροιτο ῥᾳδίως τὰ τῶν ζῴων σώματα, τὸ αἰσθάνεσθαι ἔδωκε, καὶ δι' ὧν ἐνεργήσουσιν αἱ αἰσθήσεις ὄργανα. ἀλλ' ἤτοι ἐχούσαις τὰς δυνάμεις, ἔδωκε τὰ ὄργανα, ἢ ἄμφω. ἀλλ' εἰ μὲν ἔδωκε καὶ τὰς αἰσθήσεις, οὐκ ἦσαν αἰσθητικαὶ πρότερον, ψυχαὶ οὖσαι. εἰ δ' εἶχον ὅτε ἐγένοντο ψυχαί, καὶ ἐγένοντο, ἵν' εἰς γένεσιν ἴωσιν, σύμφυτον αὐταῖς εἰς γένεσιν ἰέναι. παρὰ φύσιν ἄρα τὸ ἀπὸ γενέσεως καὶ τὸ ἐν τῷ νοητῷ εἶναι· καὶ πεποίηνται δέ, ἵνα ἄλλου ὦσι, καὶ ἵνα ἐν κακῷ εἶεν· καὶ ἡ πρόνοια, ἵνα σῴζοιντο ἐν τῷ κακῷ. καὶ ὁ λογισμὸς οὗτος θεοῦ, καὶ ὅλως λογισμός. ἀρχαὶ δὲ λογισμῶν, τίνες· καὶ γὰρ εἰ ἐξ ἄλλων λογισμῶν, δεῖ πού τι πρὸ λογισμοῦ, ἤ τινά γε προτιθέναι. τίνες οὖν ἀρχαί· ἢ γὰρ αἴσθησις, ἢ νοῦς. ἀλλ' αἴσθησις μήπω. νοῦς ἄρα. ἀλλ' εἰ νοῦς, αἱ προτάσεις· τὸ συμπέρασμα ἐπιστήμη· περὶ αἰσθητῶν οὐδενὸς ἄρα. οὗ γὰρ ἀρχὴ μὲν ἐκ τοῦ νοητοῦ, τελευτὴ δὲ εἰς νοητὸν ἀφικνεῖται, πῶς ἔνι ταύτην τὴν ἕξιν, πρὸς αἰσθητοῦ διανόησιν ἀφικνεῖσθαι. οὔτ' οὖν ζῴου πρόνοια, οὔθ' ὅλως τοῦδε τοῦ παντὸς ἐκ λογισμοῦ ἐγένετο. ἐπεὶ οὐδὲ ὅλως λογισμὸς ἐκεῖ. ἀλλὰ λέγεται λογισμὸς εἰς ἔνδειξιν τοῦ πάντα οὕτως, ὡς ἄλλος σοφὸς ἐκ λογισμοῦ ἐν τοῖς ὕστερον. καὶ πρόνοια, ὅτι οὕτως, ὡς ἂν τις σοφὸς ἐν τοῖς ὕστερον προνοήσαιτο. ἐν γὰρ τοῖς μὴ γενομένοις πρὸ λογισμοῦ ὁ λογισμὸς χρήσιμος, ἀπορίᾳ δυνάμεως τῆς πρὸ λογισμοῦ. καὶ πρόνοια, ὅτι μὴ ἦν δύναμις αὐτάρκης τῷ προνοοῦντι, καθ' ἣν οὐ δεήσεται προνοίας. ἔστι γὰρ ἡ πρόνοια, ἵνα μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο, καὶ οἷον φοβεῖται, μὴ τι ἦν ἐκεῖνο. οὐδὲ τοῦτο μόνον, οὔτε πρόνοια· καὶ ὁ λογισμός, τοῦτο ἀντὶ τοῦδε. μόνου δὲ

τος θατέρου, τί καὶ λογίζεται. τὸ ποιοῦν δὲ μόνον καὶ ἓν καὶ ἀπαθὲς, ἔχει ἀνάπτυξιν τὸ λόγον
δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ τοῦτο. καὶ ἐνέργεια γὰρ τοῦτο, ἀλλ' οὐ μὴ τοῦτο. καὶ χρήσιμον τοῦτο ἀναφα-
νῆ. καὶ σωτήριον τοῦ τοιουτομένου. προεῖδε τὸ ἄρα· καὶ προελογίσατο ἄρα. καὶ δὴ
καὶ τὸ ἐν ὑπὸ ἐξ ἀρχῆς λεχθὲν, τὰς αἰτίας διὰ τοῦτο. καὶ ὑπολείπεται δυνάμεις,
εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἄπορος ἡ λύσις. καὶ πῶς. οὐ μὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνάγκη ἐνεργεῖν
μὴ ἀεὶ ἢ εἶναι, μηδὲ θεμιτὸν θεοῦ ὅλου οὖν, ἀλλ' ὅτι νομίζειν, ἢ ὅλον τί, καὶ
πᾶν, δεῖ ἐν ὁτῳοῦν τῶν αὐτοῦ πάντα ἐνυπάρχειν. δεῖ τοίνυν καὶ τὸ μέλλον, ἤδη
παρὸν εἶναι. οὐδὲ δὴ ὕστερόν τι ἐν ἐκείνῳ. ἀλλὰ τὸ ἤδη ἐκεῖ παρὸν, ὕστερον
ἐν ἄλλῳ γίνεται. εἰ οὖν ἤδη πάρεστι τὸ μέλλον, ἀνάγκη οὕτω παρεῖναι, ὡς προ-
νενοημένον εἰς τὸ ὕστερον. τοῦτο δέ ἐστιν, ὡς μηδενὸς δεῖσθαι μηδενὸς τότε. τὸ
τόδε ἐστὶ, μηδενὸς ἐλλείποντος. πάντα ἄρα ἤδη ἦν. καὶ ἀεὶ ἦν. καὶ οὕτως ἦν ὡς εἰπεῖν
ὕστερον, τόδε μετὰ τόδε. ἐκτεινόμενον μὲν γὰρ καὶ οἷον ἁπλούμενον ἔχει, δεικνύναι
τόδε μετὰ τόδε. ὁμοῦ δὲ ὂν, πᾶν τόδε. τοῦτο δέ ἐστιν, ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν αἰ-
τίαν. διὸ καὶ ἐντεῦθεν ἄν τις, οὐχ ἧττον καταμάθοι τὴν νοῦ φύσιν. ἣν καὶ πλέον τῶν
ἄλλων ὁρῶμεν. οὐδ' ὡς ὅσον ἐστὶ τὸ νοῦ χρῆμα ὁρῶμεν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι, δίδο-
μεν αὐτὸν ἔχειν. τὸ δὲ διότι, οὐκέτι. ἢ εἰ δοίημεν χωρίς, καὶ ὁρῶμεν ἄνθρω-
πον ἢ ὀφθαλμὸν εἰ τύχοι ὥσπερ ἄγαλμα ἢ ἀγάλματος, τὸ δέ ἐστιν ἐκεῖ ἄνθρω-
πος, εἴπερ καὶ νοερὸν αὐτὸν δεῖ τὸν ἐκεῖ ἄνθρωπον εἶναι, καὶ ὀφθαλμὸν, καὶ διὰ
τί. ἢ οὐκ ἂν ὅλως εἴη. εἰ μὴ διὰ τί. ἐνταῦθα δὲ ὥσπερ ἕκαστον τῶν μερῶν
χωρίς, οὕτω καὶ τὸ διὰ τί. ἐκεῖ δὲ ἐν ἑνὶ πάντα. ὥστε ταὐτὸν τὸ πρᾶγμα καὶ
τὸ διὰ τί τοῦ πράγματος. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐνταῦθα, τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ διὰ τί, ταὐ-
τόν. οἷον τί ἐστιν ἔκλειψις. τί οὖν κωλύει καὶ ἕκαστον διὰ τί εἶναι, καὶ τῶν
ἄλλων. καὶ τοῦτο εἶναι τὴν οὐσίαν ἑκάστου. μᾶλλον δὲ, ἀνάγκη καὶ πειρωμένοις
οὕτω τὸ τί ἦν εἶναι λαμβάνειν, ὀρθῶς συμβαίνει. ὃ γάρ ἐστιν ἕκαστον, διὰ τοῦ-
τό ἐστι. λέγω δὲ, οὐχ ὅτι τὸ εἶδος, ἑκάστῳ αἴτιον τοῦ εἶναι. τοῦτο μὲν γὰρ, ἀλη-
θές. ἀλλ' ὅτι εἰ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος ἕκαστον, πρὸς αὐτὸ ἀναπτύσσοις, εὑρήσεις ἐν
αὐτῷ τὸ διὰ τί. ἀργὸν μὲν γὰρ ὂν, καὶ ζωὴν μὴ ἔχον, τὸ διὰ τί οὐ πάντως ἔχει.
εἶδος δὲ ὂν, καὶ νοῦ ὂν, πόθεν ἂν λάβοι τὸ διὰ τί. εἰ δέ τις παρὰ τοῦ νοῦ λέγοι,
οὐ χωρίς ἐστιν. εἴπερ καὶ αὐτό ἐστιν. εἰ οὖν δεῖ ἔχειν αὐτὸ μηδενὶ ἐλλεῖπον, μη-
δὲ τῷ διὰ τί ἐλλείπειν. νοῦς δὲ ἔχει τὸ διὰ τί οὕτως ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ τὰ

λογισμὸς, φυσικός.

ζήτει

ἐν τοῖς νοεροῖς ταὐτὸν τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ διὰ τί.

ἀναλογισμῷ

ἐν αὐτῷ, αὐτός, ἕκαστον αὐτῇ ἢ τῶν ἐν αὐτῷ. ὥστε μηδὲν περιττὰς αἰτίας τὸ
διὰ τί ζητεῖν. ἀλλ' ὁμοῦ γινώσκειν καὶ ἔχειν ἐν αὐτῷ, τὴν τῆς ὑποστάσεως αἰτί-
ας. γεγονὸς δὲ οὐκ ἤδη, οὐδὲν ἂν παρακεκλεισμένον ἔχοι τοῦ διὰ τί. ἀλλὰ παρ-
έχον, ἔχει καὶ τὸ καθ' ὡς ὁμοῦ τῆς αἰτίας. καὶ τοῖς ἅμα μὲν τοῖς ἀρχαίοις οὕτω
δηλοῦσιν, ὡς τὸ διὰ τί ἔχειν. καὶ μὴν ὥσπερ ἐν τῷδε τῷ παντὶ ἐκ πολλῶν
συνεστηκότι, συνήρτηται πρὸς ἄλληλα τὰ πάντα, καὶ ἐν τῷ παντὶ τὸ εἶναι,
ἐστὶ καὶ τὸ διότι ἕκαστον. ὡς καὶ ἐφεξῆς τοῦ τὸ μέρος πρὸς τὸ ὅλον ἔχον
ὁρᾶται, οὐ τούτου γενομένου, ἢ τὰ μετὰ τοῦτο μετὰ τὸ δεῖ, ἀλλὰ παρ' ἀλλήλοις ὁμοῦ τὴν
αἰτίαν καὶ τὸ αἰτιατὸν συνιστάντων, οὕτω χρὴ πολὺ μᾶλλον ἐκεῖ τὰ πάντα
πρὸς τὸ ὅλον ἕκαστα, καὶ ἕκαστον πρὸς αὐτό. εἰ οὖν ἡ συνυπόστασις ὁμοῦ πάν-
των καὶ οὐκ ἤρτηται πάντων, καὶ δεῖ μὴ ἀπηρτῆσθαι, ἐν αὐτοῖς ἂν ἔχοι τὰς αἰτίας τὰ αἰτι-
ατὰ τοιοῦτον ἕκαστον, οἷον ἀναιτίως τὴν αἰτίαν ἔχειν. εἰ οὖν μὴ ἔχει αἰτίαν τοῦ
εἶναι, αὐτάρκη δὲ ἐστὶ καὶ μεμονωμένα αἰτίας ἐστίν, εἴη ἂν καὶ ἐν αὐτοῖς ἔχοντα
σὺν αὐτοῖς τὴν αἰτίαν. καὶ γὰρ αὖ εἰ μηδὲν εἰς μάτην ἐκεῖ, πολλὰ δὲ ἐν ἑκάσ-
τῳ ἔνεστι πάντα ὅσα ἔχει, ἔχοις ἂν εἰπεῖν, διότι ἕκαστον. προηγεῖτο ἄρα καὶ συνῆν τὸ
διότι ἐκεῖ. οὐκ ὂν διότι, ἀλλ' ὅτι. μᾶλλον δὲ, ἄμφω ἕν. τί γὰρ ἂν καὶ περιττὸν
εἴη νοῦ, ὥσπερ νοῦ νόημα μὴ τοιοῦτον, οἷον μὴ τέλειον γέννημα. εἰ οὖν τέ-
λειον, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτῳ ἐλλείπει. οὐδὲ διὰ τί τοῦτο οὐ πάρεστι. παρόντα ἄρα
ἔχοις ἂν εἰπεῖν διότι πάρεστιν. ἐν ἄρα τῇ ὑποστάσει, τὸ διὰ τί. ἐν ἑκάστῳ
τοίνυν νοήματι καὶ ἐνεργήματι οἷον καὶ ἀνθρώπου, πᾶς προυφάνη ὁ ἄν-
θρωπος, συμφέρων αὐτὸν αὐτῷ. καὶ πάνθ' ὅσα ἔχει, ἐξ ἀρχῆς ὁμοῦ ἔχει.
ἕτοιμος ἐστὶν ὅλος. εἶτα εἰ μὴ πᾶς ἐστίν, ἀλλὰ δεῖ τι αὐτῷ προσθεῖναι, γεννή-
ματός ἐστιν. ἔστι δὲ ἀεί, ὥστε πᾶς ἐστίν. ἀλλ' ὁ γινόμενος ἄνθρωπος γεννητός.
τί οὖν ἐκώλυε προβουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ. ἢ κατ' ἐκεῖνον ἐστίν. ὥστε οὐδέ τι
ἀφελεῖν, οὔτε προσθεῖναι. ἀλλὰ τὸ βουλεύσασθαι καὶ λελογίσθαι, διὰ τὴν
ὑπόθεσιν. ὑπέθετο γὰρ γινόμενον. καὶ οὕτω μὲν, ἡ βούλησις καὶ ὁ λογισμός
τῷ διαγινομένῳ ἐνδείξασθαι, καὶ ὅτι λογίζεται, δὴ λέγειν. οὐ γὰρ ἐν τῷ λογί-
ζεσθαι ἐν τῷ ἀεί. καὶ γὰρ αὖ εἰ τὸ λελησμένον ἦν, ὅπως καὶ πρότερον. εἰ δὲ τὰ
μὲν ἀμείνω ὕστερον, οὐ καλὰ πρότερον. εἰ δὲ ἦν καλὰ, ἔχει τὸ ὡσαύτως.
καλὰ δὲ ἐστί, μετὰ τῆς αἰτίας. ἐπεὶ καὶ νῦν καλόν τι, ὅτι πάντα. τοῦτο γὰρ

Responsio rerum fieri [illegible] ex [illegible] in principio dicitur in [illegible] βούλησις sive βούλησις & λογισμός.

εἶδος δὲ πάντη· καὶ ὅτι τὴν ὕλην κατέχει· κατέχει δ' εἰ μηδὲν αὐτῆς ἄμορφον
καταλείπει· καταλείπει δ' εἴ τις μορφὴ ἐλλείποι, οἷον ὀφθαλμὸς ἢ ἄλλο τι· ὥσ
τε ταῦτα αἰτιολογῶν πάντα λέγεις· διὰ τί οὖν ὀφθαλμοί; ἵνα πάντα· καὶ διὰ τί ὀ
φρύες, ἵνα πάντα· καὶ γὰρ εἰ ἕνεκα σωτηρίας λέγοις, φυλακτικὸν τῆς οὐσίας
λέγεις ἐν αὐτῇ ὑπάρχον· τοῦτο δὲ εἶναι συμβαλλόμενον· οὕτως ἄρα ἡ οὐσία ἦν,
πρὸ τούτου· καὶ τοῦτο καὶ τὸ αἴτιον μέρος τῆς οὐσίας, καὶ ἄλλο τοίνυν ὂν τοῦτο· ὃ δ' ἐστὶ τῆς
οὐσίας· πάντα τοίνυν ἀλλήλοις· καὶ ἡ ὅλη καὶ τελεία, καὶ πᾶσα· καὶ τὸ καλῶς μετὰ τῆς
αἰτίας καὶ ἐν τῇ αἰτίᾳ· καὶ ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ διότι ἕν· εἰ τοίνυν ἔστι τὸ
δ' αἰσθητικὸν εἶναι, καὶ οὕτως αἰσθητικὸν ἐν τῷ εἴδει, ὑπὸ ἀιδίου ἀναγκαίου καὶ
τελειότητος νοῦ ἐν αὐτῷ ἔχοντος τὰς αἰτίας, ὥστε καὶ ἡμᾶς ὕστερον ἰδεῖν
ὡς ἄρα ὀρθῶς οὕτως ἔχει· ἓν γὰρ ἐν, καὶ συμπληρωτικὸν δ' αἴτιον, καὶ οὐχ ὁ ἄν
θρωπος ἐκεῖ μόνον νοῦς ἦν, προσετέθη δὲ αἰσθητικὸν ὅτε εἰς γένεσιν ᾔει,
ἢ οὐκ ἐκεῖνος ὁ νοῦς προσέτεινε πρὸς τὸ χεῖρον· τί γὰρ ἂν εἴη αἰσθητικὸν ἀντι
ληπτικὸν αἰσθητῶν; ἢ πῶς οὐκ ἄτοπον, ἐκεῖ μὲν αἰσθητικὸν ἐξ ἀιδίου, ἐν
ταῦθα δὲ αἰσθάνεσθαι· καὶ τὴν ἐκεῖ δύναμιν τὴν ἐνέργειαν πληροῦσθαι ἐνταῦ
θα, ὅτε χείρων ἡ ψυχὴ γίγνεται· πάλιν οὖν πρὸς ταύτην τὴν ἀπορίαν ἀνα
ληπτέον τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐκεῖνός ἐστιν· ἴσως δὲ πρότερον χρὴ
τὸν τῇδε ἄνθρωπον, ὅστις ποτέ ἐστιν εἰπεῖν· μήποτε οὐδὲ τοῦτον ἀκριβῶς
εἰδότες, ὡς ἔχοντες τοῦτον, ἐκεῖνον ζητοῦμεν· φανείη δ' ἂν ἴσως τισίν, ὁ
αὐτὸς οὗτος καὶ ἐκεῖνος εἶναι· ἀρχὴ δὲ τῆς σκέψεως ἐντεῦθεν· ἆρ' ὁ
ἄνθρωπος οὗτος, λόγος ἐστὶ ψυχῆς ἕτερος τῆς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ποι
ούσης, καὶ ζῆν αὐτὸν καὶ λογίζεσθαι ποιούσης; ἢ ἡ ψυχὴ ἡ τοιαύτη ὁ ἄν
θρωπός ἐστιν; ἢ ἡ τῷ σώματι τῷ τοιῷδε ψυχὴ προσχρωμένη· ἀλλ' εἰ μὲν ζῷ
ον λογικὸν ὁ ἄνθρωπος, ζῷον δὲ τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, οὐκ ἂν εἴη ὁ λόγος
οὗτος τῇ ψυχῇ ὁ αὐτός· ἀλλ' εἰ τὸ ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος ὁ λόγος τοῦ ἀν
θρώπου, πῶς ἂν εἴη ὑπόστασις ἀΐδιος, τούτου τοῦ λόγου τοῦ τοιούτου
ἀνθρώπου γινομένου, ὅταν σῶμα καὶ ψυχὴ συνέλθῃ; ἔσται γὰρ ὁ λόγος οὗ
τος δηλωτικὸς τοῦ ἐσομένου, οὐχ οἷος ὅν φαμεν αὐτοάνθρωπος, ἀλλὰ μᾶλ
λον ἐοικὼς ὅρῳ· καὶ τοιούτῳ, οἵῳ μηδὲ δηλωτικῷ τοῦ τί ἦν εἶναι· οὐδὲ γὰρ
εἴδους ἐστὶ τοῦ ἐνύλου, ἀλλὰ τοῦ συναμφοτέρου δηλωτικός, ὅ ἐστιν ἤδη· εἰ δὲ τοῦτο,

Eidos in materia [illegible] μορφή.

[illegible] supponunt & includunt [illegible] propter δόξαν.

α ἄν(θρωπος) λόγος ψυχῆς τῆς [illegible]
β ψυχὴ ἡ τοιαύτη [illegible] καὶ ζῆν καὶ λογίζεσθαι
γ ψυχὴ ἡ προσχρωμένη τῷ τοιῷδε σώματι

λόγος τοῦ ἀνθρώπου

οὕτω δὲ φήσει καὶ ὁ ἄνθρωπος. ἦν γάρ, ὁ κατὰ τὸν λόγον. εἰ δέ τις λέγοι τὸν λόγον δεῖν
τὸν τῶν τοιούτων, εἶναι ζῷον ἀμφότερον τι, τόδε ἐν τῷδε, καθ' ὅ ἐστιν ἕκαστον, οὐκ ἀξιοῖ
λέγειν. χρὴ δέ, καὶ ὅτι μάλιστα τῶν συνθέτων τῶν ἐνύλων, καὶ μετὰ ὕλης τοὺς λόγους χρὴ λέ-
γειν, ἀλλὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸν ποιητικὸν τὰ οἷον τὸν ἄνθρωπον λαμβάνειν. καὶ μάλιστα
οἷς τὸ τί ἦν εἶναι ἀξιοῦσιν ἀφαιρεῖν τοὺς ὁρίζεσθαι, ὅταν κυρίως ὁρίζωνται. τί οὖν τὸ
τί ἦν εἶναι ἀνθρώπῳ· τοῦτο δ' ἐστί, τί ἐστι, τὸ ποιῆσαν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ἐν-
υπάρχον οὐ χωριστόν. ἆρ' οὖν αὐτὸς ὁ λόγος ζῷόν ἐστι λογικόν, ἢ τὸ ζῷον ἀμφό-
τερον· αὐτὸς δέ τις ποιητικὸς ζῴου λογικοῦ, τίς ἂν αὐτός· ἢ τὸ ζῷον αὐτὸ ζωῆς
λογικῆς ἐν τῷ λόγῳ· ζωὴ τοίνυν λογικὴ ὁ ἄνθρωπος. ἆρ' οὖν ζωὴ ἄνευ ψυχῆς·
εἰ γὰρ ἡ ψυχὴ παρέξεται τὴν ζωὴν τὴν λογικήν, καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἐνέργεια

ζήτει

ψυχῆς καὶ οὐκ οὐσία. ἢ ἡ ψυχὴ ὁ ἄνθρωπος ἔσται. ὅταν εἰς ἄλλο ζῷον ἴῃ ἡ ψυχή,
πῶς οὐκ ἄνθρωπος. λόγον τοίνυν δεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἄλλον παρὰ τὴν ψυχὴν εἶναι.
τί κωλύει σύνθετόν τι τὸν ἄνθρωπον εἶναι, ψυχὴν ἐν τοιῷδε λόγῳ. ὄντος
τοῦ λόγου, οἷον ἐνεργείας τοιᾶσδε. τῆς δὲ ἐνεργείας μὴ δυναμένης ἄνευ τοῦ ἐνεργοῦν-

σημείωσαι

ὅτι οἱ ἐν σπέρμασι λόγοι, οὐκ ἄψυχοι:

ϛ

τος εἶναι. οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἐν τοῖς σπέρμασι λόγοι. οὔτε γὰρ ἄνευ ψυχῆς, οὔτε ψυχαὶ ἁ-
πλῶς. οἱ γὰρ λόγοι οἱ ποιοῦντες, οὐκ ἄψυχοι. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν τὰς τοιαύ-
τας οὐσίας λόγους εἶναι. οἱ οὖν ποιοῦντες ἄνθρωπον λόγοι, ποίας ψυχῆς
ἐνέργειαι. ἆρα τῆς φυτικῆς, ἢ τῆς τὸ ζῷον ποιούσης ἐναργεστέρας τινὸς καὶ
αὐτὸ τοῦτο ζωτικωτέρας. ἡ δὲ ψυχὴ ἡ τοιαύτη ἡ ἐγγενομένη τῇ τοιαύτῃ ὕλῃ,
ἅτε οὖσα τοῦτο οἷον οὕτω διακειμένη, καὶ ἄνευ τοῦ σώματος ἄνθρωπος.
ἐν σώματι δὲ μορφώσασα κατ' αὐτήν, καὶ ἄλλο εἴδωλον ἀνθρώπου ὅσον ἐδέχετο
τὸ σῶμα ποιήσασα. ὥσπερ καὶ τούτου αὖ ποιήσει ὁ ζωγράφος ἔτι ἐλάττω ἄν-
θρωπόν τινα, τὴν μορφὴν ἔχει καὶ τοὺς λόγους· ἢ τὰ ἤθη· τὰς διαθέσεις· τὰς
δυνάμεις ἀμυδρὰ πάντα· ὅτι μὴ οὗτος πρῶτος· καὶ δὴ καὶ εἴδη αἰσθήσεων
ἄλλων, αἰσθήσεις ἄλλας ἐναργεστέρας δοκούσας εἶναι. ἀμυδροτέρας δὲ ὡς πρὸς
τὰς πρὸ αὐτῶν, καὶ εἰκόνας. ὁ δ' ἐπὶ τούτῳ ἄνθρωπος, ψυχῆς ἤδη
θειοτέρας, ἐχούσης βελτίω ἄνθρωπον, καὶ αἰσθήσεις ἐναργεστέρας. καὶ ἂ-
ν εἴη ὁ Πλάτων τοῦτον ὁριζόμενος. προσθεὶς δὲ τὸ χρωμένην σώματι,
ὅτι ἐποχεῖται τῇ ἥτις προσχρῆται πρώτως σώματι. ἡ δὲ διανοητικὴ ἡ θειο-
τέρα. ἤδη γὰρ αἰσθητικοῦ ὄντος τοῦ γινομένου, ἐπηκολούθησεν αὐτῇ ἡ

νοτέραν ζωὴν διδοῦσα· μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἐπιχορηγοῦσα, ἀλλ' οἷον προσθεῖσα αὐτῇ.
οὐ γὰρ ἐξίσταται τοῦ νοητοῦ· ἀλλὰ συναφθεῖσα, οἷον ἐκκρεμαμένην ἔχει τὴν κά
τω· συμμίξασα ἑαυτὴν λόγῳ πρὸς λόγον. ὅθεν καὶ ἀμυδρὸς οὗτος ὤν, ἐγέ
νετο φανερὸς τῇ ἐλλάμψει. πῶς οὖν ἐν τῇ κρείττονι τὸ αἰσθητικόν; ἢ αἰσθητικὸν
τῶν ἐκεῖ αἰσθητῶν· καὶ ὡς ἐκεῖνα τὰ αἰσθητά· διὸ καὶ οὕτως αἰσθάνεται, τὴν ἐν αἰ
σθητῇ ἁρμονίαν· τῇ δὲ αἰσθήσει παραδεξαμένου τοῦ αἰσθητικοῦ ἀνθρώπου
καὶ συναρμόσαντος εἰς ἔσχατον πρὸς τὴν ἐκεῖ ἁρμονίαν, καὶ πυρὸς συναρμοσθέντος
πρὸς τὸ ἐκεῖ πῦρ· οὗ αἴσθησις ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ψυχῇ, ἀνάλογον τοῦ πυρὸς τοῦ ἐκεῖ
φύσει· εἰ γὰρ ἦν ἐκεῖ σώματα ταῦτα, ἦσαν αὐτῶν τῇ ψυχῇ αἰσθήσεις καὶ ἀντιλή
ψεις· καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐκεῖ, ἡ τοιαύτη ψυχὴ ἀντιληπτικὴ τούτων· ὅθεν
καὶ ὁ ὕστερος ἄνθρωπος, ὁ μίμημα, ἔχει τοὺς λόγους ἐν μιμήσει· καὶ ὁ ἐν νῷ
ἄνθρωπος, τὸν πρὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἄνθρωπον. ἐλλάμπει
δὲ οὗτος τῷ δευτέρῳ· καὶ οὗτος τῷ τρίτῳ. ἔχει δέ πως πάντας ὁ ἔσχατος, οὐ γι
νόμενος ἐκείνοις, ἀλλὰ παρακείμενος ἐκείνοις. ἐνεργεῖ δὲ ὁ μὲν ἡμῶν, κατὰ τὸν
ἔσχατον· τῷ δέ τι, καὶ παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ· τῷ δὲ καὶ παρὰ τοῦ τρίτου ἡ ἐνέργεια·
καὶ ἔστιν ἕκαστος, καθ' ὃν ἐνεργεῖ· καίτοι πάντας ἕκαστος ἔχει καὶ αὖ οὐκ ἔχει·
τοῦ δὲ σώματος χωρισθείσης τῆς τρίτης ζωῆς καὶ τοῦ τρίτου ἀνθρώπου·
εἰ συνέποιτο ἡ δευτέρα· συνέποιτο δὲ μὴ χωρισθεῖσα τῶν ἄνω, οὗ ἐκείνη,
καὶ αὐτὴ λέγεται εἶναι. μεταλαβούσης δὲ θήρειον σῶμα, θαυμάζε
ται πῶς λόγος οὖσα ἀνθρώπου. ἢ πάντα ἦν, ἄλλοτε δὲ ἐνεργεῖ κατ' ἄλλον.
Καθαρὰ μὲν οὖν οὖσα, καὶ πρὶν κακυνθῆναι, ἄνθρωπον θέλει, καὶ ἄνθρω
πός ἐστι· καὶ γὰρ κάλλιον τοῦτο· καὶ τὸ κάλλιον ποιεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ δαίμονας
προτέρους ὁμογενεῖς τῇ ἀνθρωποποιῷ· καὶ ὁ πρὸ αὐτῆς δαιμονιώτερος,
μᾶλλον δὲ θεός. καὶ ἔστι μίμημα θεοῦ, δαίμων εἰς θεὸν ἀνηρτημένος·
ὡς ὁ ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον. οὐ γὰρ λέγεται θεός, εἰς ὃν ὁ ἄν
θρωπος· ἔχει γὰρ διαφορὰν ἣν ἔχουσι αἱ ψυχαὶ πρὸς ἀλλήλας, καὶ εἰ κ
τοῦ αὐτοῦ εἶεν στοίχου· λεκτέον δὲ δαίμονας, οὓς δαίμονας
φησὶν ὁ Πλάτων δαίμονας. ὅταν δὲ ζῷον γένηται τὴν θήρειον φύ
σιν ἑλομένη ψυχή, ἣ συνηρτημένη τῷ ἐκεῖ ἄνθρωπος ἦν, τὸν ἐν αὐτῇ λόγον
ἐκείνου τοῦ ζῴου δέδωκεν· ἔχει γὰρ καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῇ χείρων. καὶ ἡ κακωθῇ

Hac n[illegible] Vnuper[illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible].

triplex Homo: ἐν νῷ, ἐν ψυχῇ, ἐν μιμήσει

Idearum Aristoteles fuit oppugnator acerrimus.

δαίμων μίμημα θεοῦ εἰς θεὸν ἀνηρτημένος.

Quia superior anima in[illegible] de[illegible] in se λόγους inferiorum

βοῦ μιμήματα
βοὸς νοεροῦ.

καὶ χείρων γενομένη παρὰ τὴν θηρείαν φύσιν. οὐ μὴν ὁ ἐξ ἀρχῆς βοῦν ἢ ποιεῖν
ἢ ἵππον· καὶ ὁ λόγος δὲ ἵππου, καὶ ἵππος παρὰ φύσιν ἢ ἔλαττον. οὐ μὴν παρὰ
φύσιν, ἀλλ' ἐκεῖνο οὕτως καὶ ἐξ ἀρχῆς, ἵππος ἢ κύων· καὶ ἀμείνω δέ, ποιεῖ ὅ τι ἂν δύνηται·
εἰ δὲ μή, ὃ δεῖ ἀεί, ἢ τι ποιεῖν προσεχῶς. οἷς καὶ ἄν τι ἄλλο ἀφῇ ποιεῖν οἱ
δημιουργοί. εἰ δὲ τοῦτο ποιοῦντες, ἢ ὃ προσῆκει ἔχοντες. ἢ δὲ ὕλη ἐθέλει τι
ἔστι τι διὰ τό τι. τί γὰρ κωλύει τὴν μὲν δύναμιν τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, προ-
υπογραφήν, ἅτε λόγον πάντα οὖσαν, ποιεῖν καὶ πρὸ αὐτῆς ἥκειν τὰς ἀπὸ
[illegible] δυνάμεις καὶ τὴν προϋπογραφήν· οἷον προδρόμους ἐλλάμψεις εἰς
τὴν ὕλην ἥκειν. ἤδη δὲ τοῖς τοιούτοις ἴχνεσιν ἐπακολουθοῦσαν τὴν ἐξεργαζο-
μένην ψυχήν, κατὰ μέρη τὰ ἴχνη διαρθροῦσαν ποιῆσαι· καὶ γενέσθαι ἑκάστην
τοῦτο, ᾧ προσῆλθε σχηματίσασα αὐτήν, ὡς τὸν ἐν ὀρχήσει πρὸς τὸ δο-
θὲν αὐτῷ δρᾶμα. ἀλλὰ γὰρ ἑπόμενοι τῷ ἐφεξῆς, εἰς τοῦτο ἥκομεν. ἦν
δὲ ἡμῖν ὁ λόγος, πῶς αἰσθητικόν, ὅπως ὁ ἄνθρωπος, καὶ πῶς οὐκ ἐκεῖνα πρὸς
γένεσιν βλέπει· καὶ ἡμῖν ἐφαίνετο καὶ ὁ λόγος ἐδείκνυεν, ὡς οὐκ ἐκεῖνα πρὸς τὰ
τῇδε βλέπουσιν, ἀλλὰ ταῦτα εἰς ἐκεῖνα ἀνήρτηται καὶ μιμεῖται ἐκεῖνα. Καὶ τοῦτον
τὸν ἄνθρωπον τὸν πρῶτον ἔχοντα τὰς δυνάμεις πρὸς ἐκεῖνα· καὶ ζῷον
ἐκεῖ ἔχειν τὰς αἰσθήσεις, τούτων ἐναργεστέρας· ἐκείνας γὰρ τὰς αἰσθήσεις,
ἃς οὕτως ὀνομάζομεν ὅτι ἀσωμάτων, ἄλλον δὲ τρόπον ἐν αὐτῇ λῆψιν· καὶ τὴν
δὲ τὴν αἴσθησιν, ἀμυδροτέραν οὖσαν τῆς ἐκεῖ ἀντιλήψεως, ἣν ὀνομά-
ζομεν αἴσθησιν ὅτι σωμάτων ἦν, ἐναργεστέραν εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τὸ
ἐκεῖ αἰσθητικόν, ὅτι ἧττον καὶ ἧττον, ἀντιλαμβάνεται εἰκόνων ἐκείνων.
ὥστε εἶναι τὰς αἰσθήσεις ταύτας ἀμυδρὰς νοήσεις· τὰς δὲ ἐκεῖ νοήσεις
ἐναργεῖς αἰσθήσεις. ἀλλὰ τὸ μὲν αἰσθητικόν, οὕτως. ὁ δὲ ἵππος ὅλως καὶ
ἕκαστον τῶν ζῴων ἐκεῖ, πῶς οὐ πρὸς τὰ τῇδε ἐβλέπεν. ἀλλ' εἰ
ἵνα ἐνταῦθα ἵππος γένηται ἢ ἄλλο τι ζῷον, ἐξ ἀρχῆς ἐνόησεν ἵππον. ἔστι
δὲ οἷόν τινα, βουλόμενον ἵππον ποιῆσαι, νοῆσαι ἵππον· ἤδη γὰρ
δῆλον, ὅτι ὑπῆρχεν ἵππου νόησις, εἴπερ ἐβουλήθη ἵππον ποιῆσαι·
ὥστε οὐκ ἔστιν ἵνα ποιήσῃ νοῆσαι· ἀλλὰ πρότερον ἦν μὴ γενόμενος
ἵππος, πρὸ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι. εἰ οὖν πρὸ τῆς γενέσεως ἦν,
οὐχ ἵνα γένηται ἐνοήθη, οὐ πρὸς τὰ τῇδε βλέψας εἶχε παρ' αὐτῷ,

prius animam vim ante πρόνοιας.

Redit ad propositum.

ὃς εἰ χεῖρον ἐκείνου· οὐ δύναται τῇ δὲ ποιήσει, ἄχρι τούτου τὰ καὶ τὰ ἀγαγεῖν·
ἀλλὰ ἦν μὲν ἐκεῖνα· ταύτῃ δ' ἀκολουθεῖ ἐξ ἀνάγκης ἐκείνοις· οὐ γὰρ ἦν στῆ-
ναι μέχρι τῶν ἐκεῖ. τίς γὰρ ἂν ἐπέσχε δύναμιν, μένειν τε καὶ προϊέναι δυνα-
μένην· ἀλλὰ διὰ τί ζῷα ταῦτα· τί γὰρ ἐν θεῷ ταῦτα· τὰ μὲν γὰρ λογικὰ
ἔστω· ἄλογα δὲ τοσοῦτον πλῆθος, τί τὸ σεμνὸν ἔχει· τί δὲ οὐ τοὐναν-
τίον· ὅτι μὲν οὖν πολλὰ δεῖ τοῦτο τὸ ἓν εἶναι, ὃν μετὰ τὸ πάντη ἕν,
δῆλον· ἢ οὐκ ἂν ἦν μετ' ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐκεῖνο· μετ' ἐκεῖνο δὲ ὄν, ὑπὲρ μὲν ἐ-
κεῖνο, πρὸς τὸ μᾶλλον ἓν γενέσθαι οὐκ ἦν, ἐλλεῖπον δὲ ἐκείνου· τοῦ δ' ἀρίστου
ὄντος ἑνός, ἔδει πλέον ἢ ἓν εἶναι· τὸ γὰρ πλῆθος, ἐν ἐλλείψει· τί οὖν κω-
λύει δυάδα εἶναι· ἢ ἑκάτερον τῶν ἐν τῇ δυάδι, οὐχ οἷόν τε ἦν ἓν παντε-
λῶς εἶναι· ἀλλὰ πάλιν αὖ δύο τοὐλάχιστον εἶναι· καὶ ἐκείνων αὖ ὡσαύτως·
ἔπειτα καὶ κίνησις ἦν ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ, καὶ στάσις· ἦν δὲ καὶ νοῦς· καὶ
ζωὴ ἦν ἐν αὐτῷ· καὶ τέλειος νοῦς· καὶ ζωὴ τελεία· ἦν τοίνυν οὐχ ὡς νοῦς εἷς,
ἀλλὰ πᾶς· καὶ πάντας τοὺς καθέκαστον νοῦς ἔχων· καὶ τοσοῦτος, ὅσοι πάντες,
καὶ πλέον· δύναμιν εἰς τὸ ποιεῖν ψυχὰς ἑκάστας ἔχων· καὶ ζῷον παν-
τελὲς ἦν, οὐκ ἄνθρωπον ἐν αὐτῷ μόνον ἔχον· μόνον γὰρ ἄνθρωπος
ἐνταῦθα ἦν· ἀλλ' ἔστω φήσει τις, τὰ τίμια τῶν ζῴων· τὰ δ' αὖ τὰ εὐτελῆ
καὶ τὰ ἄλογα πῶς· τὸ δ' εὐτελὲς δηλονότι τῷ ἄλογον ἔχειν· εἰ τῷ λογικῷ
τὸ τίμιον· καὶ εἰ τῷ νοερῷ τὸ τίμιον, τῷ ἀνοήτῳ τὸ ἐναντίον· ἔτι
πῶς ἀνόητον ἢ ἄλογον, ἐκείνου ὄντος ἐν ᾧ ἕκαστα, ἢ ἐξ οὗ· πρὸ δὴ τῶν
περὶ ταῦτα καὶ πρὸς ταῦτα λεχθησομένων, λάβωμεν, ὡς ὁ ἄνθρωπος
ὁ ἐνταῦθα, οὐ τοιοῦτός ἐστιν, οἷος ὁ ἐκεῖνος· ὥστε καὶ τὰ ἄλλα ζῷα τοιαῦ-
τα ἐνταῦθα κἀκεῖ· ἀλλὰ μειζόνως δεῖ ἐκεῖνα λαμβάνειν· εἶτα οὐδὲ τὸ
τὸ λογικὸν ἐκεῖ· ὧδε γὰρ ἴσως λογικός· ἐκεῖ δέ, ὁ πρὸ τοῦ λογίζεσθαι·
διὰ τί οὖν ἐνταῦθα λογίζεται οὗτος, τὰ δ' ἄλλα οὔ· ἢ διαφόρου ὄντος
ἐκεῖ τοῦ νοεῖν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις, διάφορον καὶ τὸ λογί-
ζεσθαι· ἔνι γάρ πως καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις, πολλὰ διανοίας ἔργα·
διὰ τί οὖν οὐκ ἐπίσης λογικά· διὰ τί δὲ ἄνθρωποι πρὸς ἀλλήλους,
οὐκ ἐπίσης· δεῖ δὲ ἐνθυμεῖσθαι, ὡς τὰς πολλὰς ζωάς, οἷον κινήσεις
οὔσας, καὶ τὰς πολλὰς νοήσεις, οὐκ ἐχρῆν τὰς αὐτὰς εἶναι· ἀλλὰ καὶ ζωὰς δια-

φόρους· καὶ νοήσας ἑαυτόν. τὰς δὲ διαφορὰς ποιεῖ, φαυλοτέρας καὶ χει-
ρίστας· καὶ τὰς μὲν τῶν πρώτων, πρώτας καὶ δευτέρας καὶ τρίτας. διὸ τὰ
τῶν νοήτων, αἱ μὲν θεῖαι, αἱ δὲ δεύτεροί τινες, ἐν οἷς τὸ λογικὸν ἐφεξῆς ἔχειν τὸ τοῦ
θεοῦ· ἐφεξῆς δὲ τούτων, τὸ ἄλογον καλούμενον. ἐκεῖ δὲ καὶ τὸ ἄλογον λεγόμενον,
λόγος ἦν· καὶ τὸ ἄνουν, νοῦς ἦν· ἐπεὶ καὶ ὁ νοῶν ἵππον, νοῦς ἐστι· καὶ ἡ νόη-
σις ἵππου, νοῦς ἦν· ἀλλ' εἰ μὲν νόησις μόνον, ἄτοπον οὐδὲν, τὴν νόησιν αὐτὴν
νόησιν οὖσαν, ἀνοήτου εἶναι· νῦν δὲ εἰ ταὐτὸν νόησις τῷ πράγματι, πῶς ἡ μὲν
νόησις, ἀνόητον δὲ τὸ πρᾶγμα· οὕτω γὰρ ἂν νοῦς, ἀνόητον αὑτὸν ποιοῖ. ἢ
οὐκ ἀνόητον, ἀλλὰ νοῦς τοιόσδε· ζωὴ γὰρ τοιάδε· ὥσπερ γὰρ ἡ τὶς ζωὴ οὐκ ἀπή-
λλακται τοῦ εἶναι ζωή, οὕτως οὐδὲ νοῦς τοιόσδε, ἀπήλλακται τοῦ εἶναι νοῦς·
ἐπεὶ οὐδὲ ὁ νοῦς ὁ κατὰ ὁτιοῦν ζῷον, ἀπήλλακται αὖ τοῦ νοῦς εἶναι πάντων·
οἷον καὶ ἀνθρώπου, εἴπερ ἕκαστον μέρος ὅ τι ἂν λάβῃς, πάντα· ἀλλ' ἴσως, ἄλλως.
ἐνεργείᾳ μὲν γὰρ ἐκεῖνο· δύναται δὲ πάντα· λαμβάνομεν δὲ καθ' ἕκαστον τὸ
ἐνεργείᾳ· τὸ δ' ἐνεργείᾳ, ἔσχατον· ὥστε τοῦδε τοῦ νοῦ τὸ ἔσχατον, ἵππον εἶναι·
καὶ ᾗ ἔληξε προϊὼν ἀεὶ ἐπὶ τὴν ἐλάττω ζωήν, ἵππον εἶναι· ἄλλον δὲ κατωτέρω λῆξαι·
ἐξελιττόμεναι γὰρ αἱ δυνάμεις, καταλείπουσιν ἀεὶ τῶν ἄνω· προϊοῦσαι δέ τι
ἀφιᾶσι· καὶ ἐν τῷ ἀφιέναι δὲ ἄλλα, ἄλλαι διὰ τὸ ἐνδεὲς τοῦ ζῴου τοῦ φανέν-
τος ἐκ τοῦ ἐλλείποντος, ἕτερον ἐξευροῦσι προσθεῖναι· οἷον ἐπεὶ οὐκ ἔστιν
ἔτι τὸ ἱκανὸν εἰς ζωήν, ἀνεφάνη ὄνυξ· καὶ τὸ γαμψώνυχον· ἢ τὸ καρχαρόδουν· ἢ
κεράτων φύσις· ὥστε ᾗ κατῆλθεν ὁ νοῦς, ταύτῃ πάλιν αὖ τῷ αὐτάρκει τῆς
φύσεως ἀνακύψαι· καὶ εὑρεῖν ἐν αὐτῷ τοῦ ἐλλείποντος, κειμένην ἴασιν. ἀλλ'
ἐκεῖ πῶς ἐνέλειπε· τί γὰρ κέρατα ἐκεῖ πρὸς ἄμυναν· ἢ πρὸς τὸ αὔταρ-
κες ὡς ζῴου, καὶ τὸ τέλεον· ὡς γὰρ ζῷον, ἔδει τέλεον εἶναι· καὶ ὡς νοῦν δὲ τέλεον·
καὶ ὡς ζωὴν δὲ, τέλεον· ὥστε εἰ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο· καὶ ἡ διαφορὰ, τὸ
ἄλλο, ἀντὶ ἄλλου· ἵνα ἐκ πάντων μὲν, τὸ τελεώτατον ζῷον· καὶ ὁ τέλεος νοῦς·
καὶ ἡ τελεωτάτη ζωή· ἕκαστον δὲ, ὡς ἕκαστον τέλεον· καὶ μὴν εἰ ἐκ πολλῶν,
δεῖ εἶναι ἓν. ἢ οἷόν τε καὶ πολλῶν μὲν εἶναι, τῶν αὐτῶν δὲ πάντων· ἢ
αὔταρκες ἂν ἦν ἕν. δεῖ τοίνυν ἐξ ἑτέρων ἀεὶ καθ' ἕκαστον, ὥστε καὶ πάντως
[illegible] σῴζεσθαι ἕκαστον· οἷαι καὶ αἱ μορφαὶ καὶ οἱ λόγοι· αἱ γὰρ μορφαί,
οἷον ἀνθρώπου, ὅσον διαφορῶν· καίτοι ἓν τὸ πᾶν ἐν· καὶ βελτίω καὶ χεί-

Νοῦς τοιόσδε et ψυχὴ τοιάδε et informans certum(?) [illegible], est τοιάδε et quasi magis(?) [illegible] ergo, sed nihilominus fit ὅλη.

Aristoteles φύσιν [illegible] gratia cuius τὸ πλῆθος τῶν ὄντων non sit ἕν, sed ἄλλα sint omnia.

Quamvis res sit UNUM, et multa

ἐνεργείᾳ dicitur νοῦ perfectio(?) Sed [illegible] [illegible] δύναμις, cuius ἐνεργείας [illegible] τὰ ἔσχατα.

ρω ἀλλήλων. ὀφθαλμὸς καὶ δάκτυλος, ἄλλο· ὅμως καὶ οὐχ ἕτερον τὸ πᾶν· ἀλλ' ὅτι
οὕτω βέλτιον. καὶ ὁ λόγος δὲ ζῷον, καὶ ἄλλο τι· ὁ μὲν ταὐτὸν τῷ ζῷον· καὶ ἄρα
τι δεῖ, τὸ κοινὸν καὶ τὸ ἴδιον· καὶ τὸ ὅλον καλόν, ἀδιαφόρου τοῦ κοινοῦ ὄντος.
λεγομένη, οὐδ' ὁ οὐρανός· καὶ πολλὰ δὲ φαίνεται, οὐκ ἔτι μάλιστα τὴν τῶν ζῴων πάντων
φύσιν. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκεῖ πᾶν, πάντα ἔχει· πόθεν οὖν ἔχει; πάντα οὖν ἔχει,
ὅσα ἐνταῦθα τὰ ἄνω, ἢ ὅσα λόγῳ πεποίηται καὶ κατ' εἶδος. ἀλλ' ὅταν πῦρ ἔχῃ
καὶ ὕδωρ ἔχῃ, ἔχει δὲ πάντως καὶ φυτά. πῶς οὖν τὰ φυτὰ ἐκεῖ; καὶ τὸ πῦρ
ζῇ; καὶ ἡ γῆ; ἢ γὰρ ζῇ, ἢ οἷον νεκρὰ ἔσται ἐκεῖ· ὥστε μὴ πᾶν τὸ ἐκεῖ ζῆν.
καὶ τί, ὅλως ἐστὶν ἕκαστα καὶ ταῦτα. τὰ μὲν οὖν φυτά, δύναιτ' ἂν τῷ λόγῳ συναρ-
μόσαι· ἐπεὶ καὶ τὸ τῇδε φυτόν, λόγος ἐστὶν ἐν ζωῇ κείμενος. εἰ δὴ ὁ ἔνυλος λόγος
ὁ τοῦ φυτοῦ, καθ' ὃν τὸ φυτόν ἐστι, ζωή τίς ἐστι τοιάδε καὶ ψυχή τις· ἔστι δὲ ὁ λόγος
ἕν τι, ἤτοι τὸ πρῶτον φυτὸν ἐστὶν οὗτος, ἢ οὔ· ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ φυτὸν τὸ
πρῶτον ἀφ' οὗ καὶ τοῦτο· καὶ γὰρ ἓν ἐκεῖνο· ταῦτα δὲ πολλὰ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐξ ἀνά-
γκης. εἰ δὴ τοῦτο, δεῖ πολὺ πρότερον ἐκεῖνο ζῆν, καὶ αὐτὸ τοῦτο φυτὸν εἶναι,
ἀφ' οὗ ἐκείνου δὲ ταῦτα δευτέρως καὶ τρίτως, καὶ κατ' ἴχνος ἐκείνου ζῆν. γῆ δὲ
πῶς; καὶ τί τὸ γῇ εἶναι· καὶ τίς ἡ ἐκεῖ γῆ, τὸ ζῆν ἔχουσα; ἢ πρότερον, τίς αὐτὴ
τοῦτο δ' ἐστί, τί τὸ εἶναι ταύτῃ. δεῖ δὴ μορφήν τινα εἶναι καὶ ἐνταῦθα, καὶ λόγον.
ἐκεῖ μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ φυτοῦ, εἶχε καὶ ὁ τῇδε αὐτοῦ λόγος. ἆρ' οὖν καὶ ἐν τῇδε
τῇ γῇ; ἢ εἰ λαμβάνοιμεν τὰ μάλιστα γήινα γεννώμενα καὶ πλαττόμενα ἐν αὐτῇ, εὕ-
ροιμεν ἂν καὶ ἐνταῦθα τὴν γῆς φύσιν. λίθων τοίνυν αὐξήσεις τε καὶ πλάσεις
καὶ ὀρῶν ἀναφυομένων ἔνδον μορφώσεις, πάντως που λόγου ἐμψύχου
δημιουργοῦντος ἔνδοθεν καὶ εἰδοποιοῦντος, χρὴ νομίζειν γίνεσθαι· καὶ τοῦτο εἶ-
ναι τὸ εἶδος τῆς γῆς τὸ ποιοῦν, ὥσπερ ἐν τοῖς δένδροις, τὴν λεγομένην φύσιν·
τῷ δὲ ξύλῳ τοῦ δένδρου, ἀνάλογον τὴν λεγομένην εἶναι γῆν· καὶ ἀποτμηθέντα
τὸν λίθον, οὕτως ἔχειν, ὡς εἰ ἐκ τοῦ δένδρου τι κοπείη· μὴ παθόντος δὲ τούτου,
ἀλλ' ἔτι συνηρτημένου, ὡς τὸ μὴ κοπὲν ἐν τοῦ ζῶντος φυτοῦ. τὴν δημι-
ουργοῦσαν ἐγκαταχθεῖσαν φύσιν, ζωὴν ἐν λόγῳ ἀνευρόντες, πιστοίμεθα
ἂν τὸ ἐντεῦθεν ῥᾳδίως τὴν ἐκεῖ γῆν, πολὺ πρότερον ζῶσαν εἶναι· καὶ ζωὴν
ἔλλογον γῆς αὐτογῆν καὶ πρώτως γῆν, ἀφ' ἧς καὶ ἡ ἐνταῦθα γῆ. εἰ δὲ καὶ τὸ πῦρ
λόγος τίς ἐν ὕλῃ ὤν, καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως, καὶ οὐ κατὰ τὸ αὐτόματον τὸ πῦρ

σημείωσαι περὶ αὐξήσεως λίθων, καὶ ὀρῶν ἀναφυομένων

τῷ ὅλῳ γάρ· οὐ γὰρ δὴ παρατείνεται ὡς ἄν τις οἰηθείη· ἢ ἀναγκάζοντος ἐν τῷ
παντί, πρὸς ἣν παρατείνεται, ἔχοντος τῶν παρατεινομένων σωμάτων· οὐδὲ
γὰρ ἡ ἄλλη οὕτως δύναμις, ὥστε παρ' αὐτῆς· ἀλλὰ κατὰ λόγον δεῖ τὸ ποιοῦν ἂν
ὡς μορφοῦν, τί ἂν ἄλλο ἢ ψυχή, ποιεῖν πῦρ δυναμένη· τοῦτο δέ ἐστι ζωὴ καὶ
λόγος, ἓν καὶ ταὐτὸ ἄμφω· διὸ καὶ Πλάτων ἐν ἑκάστῳ τούτων ψυχήν φησιν
pater [illegible] operatur, & ergo [illegible] εἶναι· οὐκ ἄλλως ἢ ὡς ποιοῦσαν τοῦτο δὴ τὸ αἰσθητὸν πῦρ· ἔστιν οὖν καὶ τὸ
ἐνταῦθα ποιοῦν πῦρ, ζωή τις πυρίνη, ἀληθέστερον πῦρ· τὸ ἄρα ἐπέκει-
55. να πῦρ, μᾶλλον ὂν πῦρ, μᾶλλον ἂν εἴη ζωή· ζῇ ἄρα καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ· ὁ δ'
ζήτει αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὕδατός τε καὶ ἀέρος· ἀλλὰ διὰ τί οὐκ ἔμ-
ψυχα καὶ ταῦτα, ὥσπερ ἡ γῆ· ὅτι μὲν οὖν καὶ ταῦτα ἐν ζῴῳ τῷ παντί, δῆ-
λόν που· καὶ ὅτι μέρη ζῴου· οὐ φαίνεται δὲ ζωὴ ἐν αὐτοῖς, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ
τῆς γῆς· συλλογίζεσθαι δὲ ἦν κἀκεῖ, ἐκ τῶν γινομένων ἐν αὐτῇ· ἀλλὰ γίνε-
ται καὶ ἐν πυρὶ ζῷα, καὶ ἐν ὕδατι φανερώτερον· καὶ ἀέρινοι δὲ ζῴων
συστάσεις· γινόμενον δὲ τὸ πῦρ ἕκαστον, καὶ ταχὺ σβεννύμενον, τὴν ἐν τῷ ὅ-
λῳ ψυχὴν παρέρχεται· ἐν δὲ τῷ ὄγκῳ οὐ μένει, ἵνα δείξῃ τὴν ἐν αὐ-
τῷ ψυχήν· ἀὴρ καὶ ὕδωρ ὡσαύτως· ἐπεὶ εἴ πῃ παγείη κατὰ φύσιν, δείξει-
εν ἄν· ἀλλ' ὅτι ἔδει χεῖσθαι, ἣν ἔχει οὐ δείκνυσι· καὶ κινδυνεύει ὁμοίως ἂν ἔχειν,
οἷον τὰ ὑγρὰ τὰ ἐν ἡμῖν, οἷον αἷμα· ἡ μὲν γὰρ σὰρξ δοκεῖ ἔχειν
καὶ ὅτι ἂν σὰρξ γένηται ἐκ τοῦ αἵματος· τὸ δὲ αἷμα αἴσθησιν οὐ παρέχον, δοκεῖ
ψυχὴν οὐκ ἔχειν· καίτοι ἀνάγκη εἶναι καὶ ἐν αὐτῷ· ἐπεὶ καὶ οὐδὲν ἐστι βίαιον
γινόμενον περὶ αὐτό· ἀλλ' ἕτοιμον ὡς ἀφίστασθαι τῆς ἐνυπαρχούσης
ψυχῆς· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν δεῖ νομίζειν εἶναι· ἐπεὶ καὶ ὅσα
ἐξ ἀέρος συστάντα μᾶλλον ζῷα, ἔχει τὸ μὴ αἰσθάνεσθαι τὸ πάσχειν· ὡς
δὲ ὁ ἀὴρ τὸ φῶς ἄτρεπτον ὂν καὶ μένον, ἕως μένει αὐτός, παρέρχεται,
τοῦτον τὸν τρόπον παρέρχεται καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ οὐ παρέρχεται· ἐπὶ
τἆλλα ὡσαύτως· ἀλλὰ πάλιν οὕτω λέγωμεν· ἐπεὶ γάρ φαμεν πρὸς οἷον
παράδειγμα ἐκεῖνο τόδε τὸ πᾶν εἶναι, δεῖ κἀκεῖ πρότερον τὸ πᾶν ζῷον
εἶναι· καὶ εἰ παντελὲς τὸ εἶναι αὐτῷ, πάντα εἶναι· καὶ οὐρανὸν δὴ
ζῷον εἶναι· καὶ οὐκ ἔρημον τοίνυν ἄστρων, τῶν ἐνταῦθα τοῦτο λεγομένων
οὐρανόν· καὶ τὸ οὐρανῷ εἶναι τοῦτο· ἔστι δὲ κἀκεῖ δηλονότι καὶ γῆ οὐκ ἔρημος,

ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐζωωμένη· καὶ ἔστιν ἐν αὐτῇ ζῶα ξύμπαντα, ὅσα πεζὰ
καὶ χερσαῖα λέγεται ἐνταῦθα· καὶ φυτὰ δηλονότι, ἐν τῷ ζῆν ἱδρυμένα· καὶ θά-
λασσα δέ ἐστιν ἐκεῖ· καὶ πᾶν ὕδωρ ἐν ῥοῇ καὶ ζωῇ μενούσῃ· καὶ τὰ ἐν ὕδατι ζῶα
πάντα· ἀέρος τε φύσις τοῦ ἐκεῖ παντὸς μοῖρα· καὶ ζῶα ἀέρια ἐν αὐτῷ, ἀνά-
λογον αὐτῷ τῷ ἀέρι· τὰ γὰρ ἐν ζῶντι, πῶς ἂν οὐ ζῶντα, ὅπου καὶ ἐνταῦ-
θα· πῶς οὖν οὐ πᾶν ζῶον ἐξ ἀνάγκης ἐκεῖ· ὡς γὰρ ἕκαστον τῶν μεγάλων
μερῶν ἐστιν, ἐξ ἀνάγκης οὕτως ἔχει καὶ ἡ τῶν ζώων ἐν αὐτοῖς φύσις· ὃν τρόπον
ἔχει καὶ ἔστιν ἐκεῖ οὐρανὸς οὕτω, καὶ ἔχει καὶ ἔστιν ἐκεῖ τὰ ἐν οὐρανῷ ζῶα
πάντα, καὶ οὐκ ἔστι μὴ εἶναι· ἢ οὐδ᾽ ἐκεῖνα ἔσται· ὁ οὖν ζητῶν πόθεν ζῶα,
ζητεῖ πόθεν οὐρανὸς ἐκεῖ· τοῦτο δ᾽ ἐστὶ ζητεῖν πόθεν ζῶον· τοῦτο δὲ ταὐ-
τὸν πόθεν ζωὴ καὶ ζωὴ πᾶσα, καὶ ψυχὴ πᾶσα· καὶ νοῦς ὁ ξύμπας· μη-
δεμιᾶς ἐκεῖ πενίας μηδὲ ἀπορίας οὔσης, ἀλλὰ πάντων πεπληρωμένων,
καὶ οἷον ζεόντων· ἔστι δὲ ῥεόντων οἷον ἐκ μιᾶς πηγῆς· οὐχ οἷον ἑνός τι-
νος πνεύματος, ἢ θερμότητος μιᾶς, ἀλλὰ οἷον εἴ τις ἦν ποιότης μία, πάσας
ἐν αὐτῇ ἔχουσα καὶ σώζουσα τὰς ποιότητας· γλυκύτητος μετὰ εὐωδίας·
καὶ ὁμοῦ οἰνώδης ποιότης· καὶ χυλῶν ἁπάντων δυνάμεις· καὶ χρωμάτων
ὄψεις· καὶ ὅσα ἁφαὶ γινώσκουσιν· ἔστωσαν δὲ καὶ ὅσα ἀκοαὶ ἀκούουσι, πάν-
τα μέλη καὶ ῥυθμὸς πᾶς· ἔστι γὰρ οὔτε νοῦς ἁπλοῦν, οὔτε ἡ ἐξ αὐτοῦ ψυ-
χή· ἀλλὰ ποικίλα πάντα, ὅσῳ ἁπλᾶ· τοῦτο δὲ ὅσῳ μὴ σύνθετα· καὶ
ὅσῳ ἀρχαί· καὶ ὅσῳ ἐνέργειαι· τοῦ μὲν γὰρ ἐσχάτου ἡ ἐνέργεια, ὡς ἂν λή-
γουσα ἁπλῆ· τοῦ δὲ πρώτου, πᾶσαι· νοῦς τε κινούμενος, κινεῖται
μὲν ὡσαύτως, καὶ κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὅμοια ἀεί· οὐ μέντοι ταὐτὸν καὶ ἕν τι ἐν μέρει,
ἀλλὰ πάντα· ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν μέρει αὖ οὐχ ἕν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄπειρον διαιρού-
μενον· ἀπὸ τίνος δέ φαμεν καὶ πάντως ἐπὶ τί, ὡς ἔσχατον· τὸ
δὲ μεταξὺ πᾶν, ἆρα ὥσπερ γραμμή, ἢ ὥσπερ ἕτερον σῶμα ὁμοι-
ομερὲς καὶ ἀποίκιλον· ἀλλὰ τί τὸ σεμνόν· εἰ γὰρ μηδεμίαν ἔχει ἑτεροιότη-
τα, μηδέ τις ἐξεγείρει αὐτὸ εἰς τὸ ζῆν ἑτερότης, οὐδ᾽ ἂν ἐνέργεια
εἴη· οὐδὲν γὰρ ἂν ἡ τοιαύτη κατάστασις μὴ ἐνεργείας διαφέροι· κἂν κί-
νησις δὲ ᾖ τοιαύτη, οὐ πανταχῶς· μοναχῶς δ᾽ ἂν ἡ ζωή· δεῖ δὲ πάντα
ζῆν καὶ πανταχόθεν· καὶ οὐδὲν μὴ ζῆν· ἐπὶ πάντα τοίνυν κινεῖσθαι δεῖ· μᾶλλον

δὲ κινεῖσθαι· ἀλλ' εἰ ἀεὶ κινοῖτο, ἐπὶ τὸ αὐτὸ μόνον ἔχει· καὶ ἢ αὐτό, καὶ οὐ προβαίνει οὐδέν· ἢ εἰ προὔβη, ἄλλο μένον. Ὥστε δεῖ δύο. Καὶ ταὐτὸν τοῦτο ἐκείνῳ, μένον ἓν καὶ οὐ προβαῖνον. Εἰ δὲ ἕτερον, προῆλθε μεθ' ἑτερότητος καὶ ἐποίησεν ἐκ ταὐτοῦ τινος καὶ ἑτέρου τρίτον ἕν· γινόμενον δὴ ἐκ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου δηλούμενον, φύσιν ἔχει ταὐτὸν καὶ ἕτερον εἶναι· ἕτερον δὲ οὐ τί, ἀλλὰ πᾶν ἕτερον· καὶ γὰρ ταὐτὸν αὐτοῦ πᾶν. Πᾶν δὲ ταὐτὸν ὂν καὶ πᾶν ἕτερον, οὐκ ἔστιν ὅ τι ἀπολείπει τῶν ἑτέρων. Φύσιν ἄρα ἔχει ἐπὶ πᾶν ἑτεροιοῦσθαι. Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ αὐτοῦ ἕτερα ἔστιν ὄντα, ἤδη πάσχοι ἂν ὑπ' αὐτῶν· εἰ δὲ μὴ ἔστιν, οὗτος πάντα ἐγέννα, μᾶλλον δὲ τὰ πάντα ἦν. Οὐκ ἔστιν ἄρα τὰ ὄντα εἶναι μὴ νοῦ ἐνεργήσαντος· ἐνεργήσαντος δὲ ἀεὶ ἄλλο μετ' ἄλλο· καὶ οἷον πλανηθέντος πᾶσαν πλάνην, καὶ ἐν αὐτῷ πλανηθέντος, οἷα ἂν νοῦς ἐν αὐτῷ ἀληθινὸς πέφυκε πλανᾶσθαι· πέφυκε δὲ ἐν οὐσίαις πλανᾶσθαι, συνθεουσῶν τῶν οὐσιῶν ταῖς αὐτοῦ πλάναις. Πανταχοῦ δ' αὐτός ἐστι· μένουσαν οὖν ἔχει τὴν πλάνην. Ἡ δὲ πλάνη αὐτῷ ἐν τῷ τῆς ἀληθείας πεδίῳ, οὗ οὐκ ἐκβαίνει. Ἔχει δὲ καταλαβὼν πᾶν, καὶ αὐτῷ ποιήσας εἰς κίνησιν οἷον τόπον· καὶ ὁ τόπος ὁ αὐτός, τῷ οὗ τόπος. Ποικίλον δέ ἐστι τὸ πεδίον τοῦτο, ἵνα καὶ διεξίοι· εἰ δὲ μὴ κατὰ πᾶν ἀεὶ ποικίλον, καθόσον μὴ ποικίλον, ἕστηκεν· εἰ δὲ ἕστηκεν, οὐ νοεῖ· ὥστε καὶ εἰ ἔστη, οὐ νενόηκεν· εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ ἔστιν. Ἔστιν οὖν νόησις· ἡ δὲ κίνησις πᾶσα πληροῦσα οὐσίαν πᾶσαν, καὶ ἡ πᾶσα οὐσία νόησις πᾶσα ζωὴν περιλαβοῦσα πᾶσαν, καὶ μετ' ἄλλο ἀεὶ ἄλλο· καὶ ὅ τι αὐτοῦ ταὐτόν, καὶ ἄλλο· καὶ διαιροῦντι ἀεὶ τὸ ἄλλο ἀναφαίνεται. Πᾶσα δὲ διὰ ζωῆς ἡ πορεία, καὶ διὰ ζῴων πᾶσα, ὥσπερ καὶ τῷ διὰ γῆς ἰόντι, πάντα ὅσα διέξεισι γῆ, κἂν διαφορὰς ἔχῃ ἡ γῆ. Καὶ ἐκεῖ ἡ μὲν ζωὴ δι' ἧς, ἡ αὐτή· ὅτι δὲ ἀεὶ ἄλλη, οὐχ ἡ αὐτή. Ἀεὶ δὲ ἔχων τὴν αὐτὴν διὰ τῶν οὐχ αὐτῶν διέξοδον, ὅτι μὴ ἀμείβει, ἀλλὰ σύνεστι τοῖς ἄλλοις, τὸ ὡσαύτως καὶ κατὰ ταὐτά· εἰ γὰρ μὴ περὶ τὰ ἄλλα τὸ ὡσαύτως καὶ κατὰ ταὐτά, ἀργεῖ πάντη, καὶ τὸ ἐνεργείᾳ καὶ ἡ ἐνέργεια οὐδαμοῦ. Ἔστι δὲ καὶ τὰ ἄλλα αὐτός· ὥστε πᾶς αὐτός. Καὶ πᾶς, ὅτι τὰ πάντα· καὶ οὐδέν ἐστιν, ὅ τι μὴ συ-

Τῇ δ' εἰς τὸ πάντα, οὐδέν ἐστιν αὐτῷ ὅτι μὴ ἄλλο, εἰ ἄλλο δ' ἦν, καὶ τὸ τὸ ζωτικὴν·
Ἔτι γὰρ μὴ ἄλλο, ἀλλ' ἀεὶ ταὐτόν, ἢ ἄπωσις αὐτοῦ τὴν οὐσίαν; διανοοῦ παρερ-
χόμενον εἰς ζωτικὴν αὐτοῦ φύσιν. ἔστι δὲ καὶ παράδειγμα ἐν ὅροις χρώ-
μενον, ἃ δεῖ ναὶ οἷόν ἐστι, νοῦν. ὡς οὐ κἂν ἔχεται, οἷον καὶ μονάδα μὴ ἄλλος
εἶναι. τίνα γὰρ καὶ βούλει ἐπὶ τὸ παράδειγμα λαβεῖν λόγον, ἢ τὸν φυτοῦ, ἢ τὸν
ζῴου. εἰ γὰρ ἕν τι, καὶ μὴ ἓν τοῦτο ποικίλον, οὐκ ἂν λόγος εἴη, τὸ δὲ γενόμενον
ὕλη ἂν εἴη τοῦ λόγου μὴ πάντα γενομένου, εἰς τὸ πανταχοῦ τῆς ὕλης ἐμπεσόν-
τος, μηδὲν αὐτῆς ἐᾶσαι τὸ αὐτὸ εἶναι. οἷον πρόσωπον οὐκ ὄγκος εἷς,
ἀλλὰ καὶ ῥῖνες καὶ ὀφθαλμοί. καὶ ἡ ῥὶς οὐχ ἕν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἕτερον, τὸ δὲ ἕτερον
αὖ πάλιν αὐτῆς, ἢ ἔμελλεν ἁπλῶς ῥὶς εἶναι. ἓν γάρ τι ἁπλοῦ ὂν, ὅπως ἂν ἦν μόνον.
Καὶ τὸ ἄπειρον, οὕτως ἐν νῷ, ὅτι οὕτως ἓν πολλά. οὐχ ὡς οἶκος εἷς, ἀλλ'
ὡς λόγος πολὺς ἐν αὐτῷ. ἐν ἑνὶ σχήματι νοῦ, οἷον περιγραφὴν ἔχων περι-
γραφὰς ἐντὸς καὶ σχηματισμοὺς αὖ ἐντὸς καὶ δυνάμεις καὶ νοήσεις. καὶ τὴν
διαίρεσιν μὴ κατ' εὐθύ, ἀλλ' εἰς τὸ ἐντὸς ἀεί. οἷον τοῦ παντὸς ζῴου, ἐμπερι-
εχομένας ζῴων φύσεις, καὶ πάλιν αὖ ἄλλας ἐπὶ τὰ μικρότερα τῶν ζῴων.
Καὶ εἰς τὰς ἐλάττους δυνάμεις, ὅπου στήσεται εἰς εἶδος ἄτομον. ἡ δὲ διαί-
ρεσις ὑπάρχεται, οὐ συγκεχυμένων, καίτοι εἰς ἓν ὄντων. ἀλλ' ἔστιν ἡ λεγομένη
ἐν τῷ παντὶ φιλία τοῦτο. οὐχ ἡ ἐν τῷδε τῷ παντί. μιμεῖται γὰρ αὕτη, ἐκ
διεστηκότων οὖσα φίλη. ἡ δὲ ἀληθής, πάντα ἓν εἶναι, καὶ μήποτε δια-
κριθῆναι. διακρίνεσθαι δέ φησι, τὸ ἐν τῷδε τῷ οὐρανῷ. Ταύτην οὖν τὴν
ζωὴν τὴν πολλήν, καὶ πᾶσαν, καὶ πρώτην, καὶ μίαν, τίς ἰδών, οὐκ ἐν ταύτῃ εἶ-
ναι ἀσπάζεται, τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀτιμάσας; σκότος γὰρ αἱ ἄλλαι αἱ
κάτω. καὶ σμικραί. καὶ ἀμυδραί. καὶ ἀτελεῖς. καὶ οὐ καθαραί. καὶ τὰς κα-
θαρὰς μολύνουσαι. κἂν εἰς αὐτὰς ἴδῃς, οὐκέτι τὰς καθαρὰς οὔτε ὁρᾷς,
οὔτε ζῇς ἐκείνας τὰς πάσας ὁμοῦ. ἐν αἷς οὐδέν ἐστιν, ὅτι μὴ ζῇ. καὶ
καθαρῶς ζῇ, κακὸν οὐδὲν ἔχον. τὰ γὰρ κακὰ ἐνταῦθα, ὅτι ἴχνος ζωῆς καὶ
νοῦ ἴχνος. ἐκεῖ δὲ τὸ ἀρχέτυπον, τὸ ἀγαθοειδὲς φησίν, ὅτι ἐν τοῖς εἴδεσι
τὸ ἀγαθὸν ἔχει. τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἀγαθόν, ὁ δὲ ἀγαθός ἐστιν, ἐν τῷ θεωρεῖν τὸ
ζῆν ἔχων. θεωρεῖ δέ, ἀγαθοειδῆ ὄντα τὰ θεωρούμενα, καὶ αὐτὰ ἃ ἐκτήσα-
το, ὅτε ἐθεώρει τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν. ἦλθε δὲ εἰς αὐτόν, οὐχ ὡς ἐκεῖ ἦν.

Nus est simpliciter ἓν πολλά, non ἕν τι, πολλά.

Vita aeterna, ergo videnda.

[illegible]

filius in patre

ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἔσχεν. ἀρχὴ γὰρ ἐκεῖνος· καὶ δὲ ἐκείνου ἐν τούτῳ· καὶ οὗτος ὁ δι'
ἐκείνου τελειωθείς· οὐ γὰρ ἦν θεμιτὸν βλέποντα πρὸς ἐκεῖνον, μηδὲν νοεῖν,
οὐδ' αὖ τὰ ἐν ἐκείνῳ· οὐ γὰρ ἂν αὐτὸς ἐγέννα. δύναμιν οὖν εἰς τὸ γεννᾶν εἶχε παρ'
ἐκείνου, καὶ τῶν αὐτοῦ πληροῦσθαι γεννημάτων, διδόντος ἐκείνου ἃ μὴ εἶχεν
αὐτός. ἀλλ' ἐξ ἑνὸς αὐτοῦ, πολλὰ τούτῳ· ἣν γὰρ ἐκομίζετο δύναμιν ἀδυ-
νατῶν ἔχειν, συνέθραυε, καὶ πολλὰ ἐποίησε τὴν μίαν, ἵν' οὕτως δύναιτο κατὰ
μέρος φέρειν. ὅτι οὖν ἐγέννα, ἀγαθοῦ ἐκ δυνάμεως ἦν· καὶ ἀγαθοειδὲς ἦν· καὶ

Cap.

αὐτὸς ἀγαθὸς ἐξ ἀγαθοειδῶν, ἀγαθὸν ποικίλον. Διὸ καὶ εἴ τις αὐτὸν ἀπει-
κάζει σφαίρᾳ ζώσῃ ποικίλῃ, ἢ τι παμπρόσωπόν τι χρῆμα λάμπον
ζῶσι προσώποις, ἢ τὰς ψυχὰς τὰς καθαρὰς πάσας εἰς τὸ αὐτὸ συνδραμού-
σας φαντάζοιτο, οὐκ ἐνδεεῖς, ἀλλὰ πάντα τὰ αὐτῶν ἐχούσας, καὶ νοῦν τὸν πάν-
τα ἐπ' ἄκραις αὐταῖς ἱδρυμένον, ὡς φέγγει νοερῷ καταλάμπεσθαι τὸν τό-
πον, φανταζόμενος μὲν οὕτως, ἔξω πως ἄλλος ὢν ὁρῴη ἄλλον· δεῖ δὲ ἐκεῖ-
νον, ἐκεῖνον γενόμενον τὴν θέαν αὐτὸν ποιήσασθαι. χρὴ δὲ μηδὲ ἐν τῷ πο-
λλῷ τούτῳ καλῷ μένειν· μεταβαίνειν δὲ ἔτι πρὸς τὸ ἄνω ἀίξαντα, ἀφέντα
καὶ τοῦτο. οὐκ ἐκ τούτου τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ἐξ ἐκείνου, θαυμάζοντα τίς ὁ γε-
ννήσας καὶ ὅπως. ἕκαστον μὲν οὖν εἶδος, ἕκαστον καὶ ἴδιος οἷον τύπος. ἀγαθοει-
δὲς δὲ ὂν κοινὸν τὸ ἐπιθέον ἐπὶ πᾶσιν ἔχει. ἔχει μὲν οὖν καὶ τὸ ὂν ἐπὶ
πᾶσιν. ἔχει δὲ καὶ τὸ ζῷον ἕκαστον, ζωῆς κοινῆς ἐπὶ πᾶσιν ὑπαρχούσης· τά-
χα δ' ἂν καὶ ἄλλα. ἀλλὰ καθὸ ἀγαθὰ, καὶ διότι ἀγαθὰ, τί ἂν εἴη; πρὸς δὴ
τὴν ζήτησιν ταύτην συνοίσει τάχ' ἂν τὸ ἐκ τοῦδε ἀρξάσθαι. ἆρ' ὅτε εἶδε
πρὸς τὸ ἀγαθόν, ἐνόει ὡς πολλὰ τὸ ἓν ἐκεῖνο· καὶ ἓν ὂν αὐτὸς ἐνόει αὐ-
τό, πολλὰ μερίζων αὐτὸ παρ' αὐτῷ τῷ μὴ ὅλον ὁμοῦ δύνασθαι; ἀλλ'
οὔπω νοῦς ἦν ἐκεῖνο βλέπων, ἀλλ' ἔβλεπεν ἀνοήτως; ἢ φατέον, ὡς οὐχ ἑ-
ώρα πω, ἀλλ' ἔζη μὲν πρὸς αὐτό, καὶ ἀνήρτητο αὐτοῦ, καὶ ἐπεστρά-
πρὸς αὐτό· ἡ δὲ κίνησις αὕτη πληρωθεῖσα τῷ ἐκεῖ κινεῖσθαι καὶ περὶ ἐκεῖνον ἐ-
πλήρωσεν αὐτό· καὶ οὐκέτι κίνησις ἦν μόνον, ἀλλὰ κίνησις διακορὴς καὶ πλήρης.
ἑξῆς δέ, πάντα ἐγένετο· καὶ ἔγνω τοῦτο, ἐν συναισθήσει αὑτοῦ, καὶ νοῦς ἤδη
ἦν· πληρωθεὶς μέν, ἵν' ἔχῃ ὃ ὄψεται· βλέπων δὲ αὐτὰ μετὰ φωτός, παρὰ
τοῦ δόντος ἐκεῖνα, καὶ τοῦτο κομιζόμενος. διὰ τοῦτο οὐ μόνον λέγεται τῆς οὐσί-

A cognitione sui quomodo Mens ascendat ad primum, et ad unum.

Quomodo filius cognoscat patrem. Et quomodo Mens prima generetur.

Intelligens sibi intellectus facere.

quia Nous est συναίσθησις τοῦ ὄντος

Animi nimirum non esse Mens, sed δυνάμει. Ex quo sequitur primam Mentem non esse Logicam Mentem.

ἀλλὰ καὶ τοῦ ὁρᾶσθαι αὐτήν, αἴτιος ἐκεῖνος εἶναι. ὥσπερ ὁ ἥλιος, ὅτι ἐστὶ τοῖς αἰσθητοῖς τοῦ καὶ τοῦ γίγνεσθαι αἴτιος ὤν, αἴτιός πως καὶ τῆς ὄψεώς ἐστιν· οὐκοῦν οὔτε ἡ ὄψις, οὔτε τὰ γιγνόμενα, οὕτως καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις· αἰτία οὐσίας καὶ νοῦ οὖσα, καὶ φῶς κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῖς ἐκεῖ ὁρατοῖς καὶ τῷ ὁρῶντι, οὔτε τὰ ὄντα, οὔτε νοῦς ἐστιν· ἀλλ' αἴτιος τούτων καὶ νοεῖσθαι φωτὶ τῷ αὐτοῦ, εἰς τὰ ὄντα καὶ εἰς τὸν νοῦν παρέχων. πληρούμενος μὲν οὖν ἐγένετο. πληρωθεὶς δὲ ἦν. καὶ ὁμοῦ ἐτελειώθη, καὶ ἑώρα. ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ, ἐκεῖνο τὸ πρὶν πληρωθῆναι· ἡ δ' ἑτέρα ἀρχὴ οἷον ἔξωθεν ἡ πληροῦσα, ἀφ' ἧς οἷον ἐτυποῦτο πληρούμενος. ἀλλὰ πῶς ταῦτα ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς, οὐκ ὄντων ἐν τῷ πληρώσαντι· οὐδ' αὖ ἐν αὐτῷ τῷ πληρουμένῳ. ὅτε γὰρ μήπω ἐπληροῦτο, οὐκ εἶχεν. ἢ οὐκ ἀνάγκη ὅ τις δίδωσι τοῦτο ἔχειν. ἀλλ' ἐν τοῖς τοιούτοις, τὸ μὲν διδὸν, μεῖζον νομίζειν. τὸ δὲ διδόμενον, ἔλαττον τοῦ διδόντος. τοιαύτη γὰρ ἡ γένεσις ἐν τοῖς οὖσι. πρῶτον γὰρ δεῖ ἐνεργείᾳ εἶναι. τὰ δ' ὕστερα εἶναι δυνάμει τὰ πρὸ αὐτῶν. καὶ τὸ πρῶτον δὲ ἐπέκεινα τῶν δευτέρων· καὶ τὸ διδὸν ἐπέκεινα τῶν διδομένων ἦν, κρεῖττον γάρ. εἴ τι τοίνυν ἐνεργείας πρότερον, ἐπέκεινα ἐνεργείας. ὥστε καὶ ἐπέκεινα ζωῆς. εἰ οὖν ζωὴ ἐν τούτῳ, ὁ διδοὺς ἔδωκε μὲν ζωὴν, καλλίων δὲ καὶ τιμιώτερος ζωῆς. εἶχεν οὖν ζωὴν, καὶ οὐκ ἐδεῖτο ποικίλου τοῦ διδόντος. καὶ ἦν ἡ ζωὴ, ἴχνος τι ἐκείνου, οὐκ ἐκείνου ζωή. πρὸς ἐκεῖνο μὲν οὖν βλέπουσα ζωὴ ἀόριστος ἦν. βλέψασα δ' ἐκεῖ, ὡρίζετο ἐκείνου ὅρον οὐκ ἔχοντος. εὐθὺς γὰρ πρὸς ἕν τι ἰδοῦσα, ὁρίζεται τούτῳ, καὶ ἴσχει ἐν αὐτῇ ὅρον καὶ πέρας καὶ εἶδος. καὶ τὸ εἶδος ἐν τῷ μορφωθέντι· τὸ δὲ μορφῶσαν ἄμορφον ἦν. ὁ δὲ ὅρος, οὐκ ἔξωθεν. οἷον μεγέθει περιτεθείς. ἀλλ' ἦν πάσης ἐκείνης τῆς ζωῆς ὅρος, πολλῆς καὶ ἀπείρου οὔσης, ὡς ἂν παρὰ τοιαύτης φύσεως ἐκλαμψάσης. ζωή τε ἦν οὐ τοῦδε. ὥριστο γὰρ ἂν ὡς ἀτόμου ἤδη. ἀλλ' ὥρισται μέντοι. ἦν ἄρα ὡρισμένη ὡς ἑνός τινος πολλοῦ. ὥρισται δὴ καὶ ἕκαστον τῶν πολλῶν. διὰ μὲν δὴ τὸ πολὺ τῆς ζωῆς, πολλὰ ὁρισθεῖσα. διὰ δὲ αὖ τὸν ὅρον, ἕν. τί οὖν τὸ ἓν ὡρίσθη; νοῦς. ὁρισθεῖσα γὰρ ζωή, νοῦς. τί δὲ τὸ πολλά; νόες πολλοί. πάντα οὖν νόες. καὶ ὁ μὲν πᾶς, νοῦς. οἱ δὲ ἕκαστοι, νοῖ. ὁ δὲ πᾶς νοῦς ἕκαστον περιέχων, ἆρα ταὐτὸν ἕκαστον περιέχει; ἀλλ' ἕνα ἂν περιεῖχεν. εἰ οὖν πολλοί, διαφορὰν δεῖ εἶναι. πάλιν οὖν, πῶς ἕκαστος διαφορὰν ἔσχεν; ἢ ἐν τῷ καὶ εἷς ὅλως γενέσθαι, εἶχε τὴν διαφοράν. οὐ γὰρ ταὐτὸν ὁτουοῦν νοῦ, τὸ πᾶν.

necessaria tamen.

πληρούμενος, ἐγένετο. πληρωθεὶς ἦν.

Illud in quo, est ipsum omnia unum.

ὁρισθεῖσα ζωή, νοῦς.

Multos intellectus continet Unus intellectus.

ἢ οὖν ἡ μὲν ζωή, δύναμις πᾶσα· ἡ δὲ ὅρασις ἡ ἐκεῖθεν, δύναμις πάντων· ὁ δὲ
γενόμενος νοῦς, αὐτὰ ἀναφανεὶς τὰ πάντα· ὁ δὲ ἐπικάθηται αὐτοῖς. οὐχ ἵνα
ἱδρυθῇ, ἀλλ' ἵνα ἱδρύσῃ εἶδος εἰδοποιῶν τῶν πρώτων· ἀνείδεον αὐτό· καὶ νοῦς δὲ
ιζ´ πρὸς ψυχήν, οὕτως φῶς εἰς αὐτήν, ὡς ἐκεῖνος εἰς νοῦν· καὶ ὅταν καὶ οὗτος ὁρίσῃ τὴν
ψυχήν, λογικὴν ποιεῖ. δοὺς αὐτῇ ὧν ἔσχεν ἴχνος· ἴχνος οὖν καὶ νοῦς ἐκείνου.
55. ἐπεὶ δὲ ὁ νοῦς εἶδος, καὶ ἐν ἐκτάσει καὶ πλήθει, ἐκεῖνος ἄμορφος καὶ ἀνείδεος.
οὕτω γὰρ εἰδοποιεῖ. εἰ μὲν ἐκεῖνος ἦν εἶδος, ὁ νοῦς ἦν ἂν λόγος. ἔδει δὲ τὸ πρῶτον
μὴ πολυμερῶς εἶναι· ἀνήρτητο γὰρ ἂν τὸ πολὺ αὐτοῦ, εἰς ἕτερον αὖ
πρὸ αὐτοῦ. ἀλλ' ἀγαθοειδῆ κατὰ τί τὰ ἐν τῷ νῷ; ἆρα ᾗ εἶδος ἕκαστον, ἢ ᾗ
καλά, ἢ τί; εἰ δὴ τὸ παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἧκον πᾶν ἴχνος καὶ τύπον ἔχει ἐκείνου,
ἢ ἀπ' ἐκείνου, ὡς τὸ ἀπὸ πυρὸς ἴχνος πυρός, καὶ τὸ ἀπὸ γλυκέος γλυκέος
ἴχνος· ἥκει δὲ εἰς νοῦν ἡ ζωὴ ἀπ' ἐκείνου, ἐκ γὰρ τῆς παρ' ἐκείνου ἐνεργείας ὑπέ-
στη· καὶ νοῦς δὲ δι' ἐκεῖνον. καὶ τὸ τῶν εἰδῶν κάλλος ἐκεῖθεν, πάντα ἂν ἀγαθοειδῆ
εἴη, καὶ ζωὴ καὶ νοῦς καὶ ἰδέα. ἀλλὰ τί τὸ κοινόν; οὐ γὰρ ἀρκεῖ τὸ ἀπ' ἐκείνου πρὸς
ταὐτότητα· ἐν αὐτοῖς γάρ, δεῖ τὸ κοινὸν εἶναι. καὶ γὰρ ἂν γένοιτο ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ,
μὴ ταὐτόν· καὶ δοθὲν ὡσαύτως, ἐν τοῖς δεξαμένοις ἄλλο γίνεσθαι· ἐπεὶ καὶ ἄλλο
τὸ εἰς πρώτην ἐνέργειαν, ἄλλο δὲ τὸ τῇ πρώτῃ ἐνεργείᾳ δοθέν· τὸ δ' ἐπὶ τούτοις,
ἄλλο ἤδη. ἢ οὐδὲν κωλύει καθ' ἕκαστον μὲν, ἀγαθοειδὲς εἶναι, μᾶλλον μὴν κατ'
ἄλλο. τί οὖν καθὸ μάλιστα; ἀλλ' ἀνάγκη πρότερον ἐκεῖνο ἰδεῖν. ἆρα ἀγαθὸν ἡ
ζωή, ἡ αὐτὸ τοῦτο ζωή, ἢ ψιλὴ θεωρουμένη καὶ ἀπογεγυμνωμένη; ἢ ἡ ζωὴ
ἡ παρ' αὐτοῦ. τὸ δὲ παρ' αὐτοῦ, ἄλλο τι ἢ τοιαύτη· τίς γὰρ οὖν τοιαύτη ζωή;
ἡ ἀγαθοῦ. ἀλλ' οὐ καὶ αὐτοῦ ἦν, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ. ἀλλ' εἰ ἐν τῇ ζωῇ ἐκείνῃ ἐγγίνεταί τι ἀπ'
ἐκείνου, καὶ ἔστιν ἡ ὄντως ζωή, καὶ μηδὲν ἄτιμον παρ' ἐκείνου χωρητέον
εἶναι· καὶ καθὸ ζωή, ἀγαθὸν εἶναι· καὶ ἐπὶ νοῦ δὲ τοῦ ἀληθινοῦ, ἀνάγκη
λέγειν τοῦ πρώτου ἐκείνου, ὅτι ἀγαθόν· καὶ δῆλον, ὅτι καὶ εἶδος ἕκαστον ἀγαθόν,
καὶ ἀγαθοειδὲς ἢ ἔχει τι ἀγαθόν, εἴτε κοινόν, εἴτε ἄλλο ἄλλο· εἴτε τὸ
μὲν πρώτως, τὸ δὲ τῷ ἐφεξῆς καὶ δευτέρως. ἐπεὶ γὰρ εἰλήφαμεν ἕκαστον,
ὡς ἔχον ἤδη ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ἀγαθόν τι, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἀγαθόν· καὶ γὰρ ἡ
ζωὴ ἦν ἀγαθὸν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ὅτι ἐλέγετο ἀληθινή, καὶ ὅτι παρ' ἐκείνου, καὶ νοῦς
ὁ ὄντως· δεῖ τι τοῦ αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς ὁρᾶσθαι· διαφόρων γὰρ ὄντων, ὅταν τὸ

235.

αὐτὸ αὐτῶν κατηγορεῖται, κοινῇ λεγόμενον οὐδέν. ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲ αὐτῶν τοῦτο ἐνυπάρ-
χει· ὅμως δὲ ἔστι λαβεῖν αὐτὸ χωρὶς τῷ λόγῳ· οἷον καὶ τὸ ζῷον, ἐπὶ ἀνθρώπου
καὶ ἵππου· καὶ τὸ θερμόν, ἐπὶ ὕδατος καὶ πυρός· τὸ μὲν ὡς γένος· τὸ δ'
ὡς τὸ μὲν πρώτως, τὸ δὲ δευτέρως· ἢ ὁμωνύμως ἀλλ' οὐ καθ' ἓν ἕκαστον λέ-
γοιτο ἀγαθόν· ἆρ' οὖν ἐνυπάρχει τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν τὸ ἀγαθόν, ἢ οὐχ ὃν ἕκαστον ἀ-
γαθόν ἐστιν· οὐ καθ' ἓν τὸ ἀγαθόν· περὶ τοῦ αὐτοῦ ἢ ὡς μέρη· ἀλλὰ ἀμφότερα τὸ ἀγαθὸν
ἢ ἐν μὲν αὐτό, οὑτωσὶ δὲ τὸ δέ· καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια ἡ περὶ ὕλην, ἀγαθόν· ἔστι δὲ
ἐπ' αὐτῇ πορισθέν, ἀγαθόν· ἔστι δὲ ἐν ἀμφοῖν· καὶ τὸ μὲν ὅτι γινόμενον ὑπ' αὐτῆς.
τὸ δ', ὅτι κόσμος ἀπ' αὐτοῦ· τὸ δ', ὅτι ἐν ἀμφοῖν· ἀπ' αὐτοῦ οὖν, καὶ τὸ
ταυτόν· οἷον ἀπὸ τοῦ αὐλοῦ, φωνὴ καὶ βάδισις· καὶ ἄλλο τι παντὸς κατορ-
θουμένου· ἢ ἐνταῦθα, ὅτι τάξις καὶ εὔρυθμος· ἔπειτα δέ, τί· ἀλλ' ἡ πολλῆς [illegible]· ὡς
ἐνταῦθα [illegible] τὸ καλῶς ἔχων, διαφορῶν ὄντων [illegible] ἡ τάξις·
ἔπειτα δέ, καὶ αὐτάς· ἀλλὰ διαπιστεῖ αὐτάς· οὐ γὰρ ὅτι ἀπ' ἐκείνου, δεῖ [illegible]-
-οντας ἀφεῖναι· δεῖ μὲν γὰρ συγχωρεῖν ἀπ' ἐκείνου ὄντας [illegible] αἰτίου· ἀλλὰ
[illegible] ὁ λόγος λαβεῖν, κατὰ τί τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν· ἆρ' οὖν τῇ ὑφ' ἑαυτῶν [illegible]-
χῇ ἐστι [illegible] τὴν κρίσιν, καὶ ἐπὶ ταύτης [illegible] τὸ ταύτῃ
ἔμφυτον ἀγαθόν φήσομεν, διότι δὲ ὑφίσταται οὐ ζητήσομεν, καὶ τί μὲν
ἐστὶν ἕκαστον, περὶ τούτου ἀποδείξεις κομιοῦμεν· τὸ δὲ ἀγαθὸν τῇ ὑφ' [illegible],
ἀλλὰ πολλὰ ἄτοπα πάνυ μὲν φαίνεται· πρῶτον μέν, ὅτι καὶ τὸ ἀγαθόν, ἐν τῇ [illegible]
περί· ἔστι δὲ ὅτι πολλὰς τὰς ὑφισταμένας, ἢ καὶ ἄλλων· περὶ οὗ μὲν κρίνουμεν
τῶν ὑφισταμένων, ἀβέβαιον· [illegible] τὸ βέβαιον γνωσόμεθα, τὸ ἀγαθὸν ἀ-
γνοοῦντες· ἀλλ' ἆρα τὸ ἀγαθὸν ὁρισόμεθα κατὰ τὴν [illegible] ἀρετήν; ἀλλ'
[illegible] εἰς εἶδος καὶ λόγον ἀνάξομεν, ὀρθῶς μὲν ποιησόμενοι· ἀλλ' [illegible]
ἔπειτα, ἀπορουμένους αὐτὰς ταύτας ζητοῦντας περὶ ἀγαθοῦ· ἐν μὲν γὰρ τοῖς [illegible],
[illegible] τὴν φύσιν [illegible] ταύτην, καὶ [illegible]
κρινῶς· ἔπειτα δὲ οὐ πρώτως, τῇ πρὸς [illegible] ὁ [illegible]
[illegible], αὐτὰς δὲ [illegible] ἀπορήσομεν· ἆρ' οὖν [illegible]
λόγος τὸ διότι ζητεῖ, τῶν [illegible] ἀγαθὰ περὶ αὐτῶν, διὰ τοῦτο ἀπορεῖ [illegible]
[illegible] ὅτι οὗτος, ἔστι καὶ ἄλλο φαμὲν [illegible] λόγου μὴ φθάνοντ[illegible]
ἔπειτα, ὁμοίως ἡ ἀπορία· οὐ μὴν ἀποστατέον, ἔτι [illegible] ὁδὸν πορε-

μένοις τί φανερόν. Ἐπεὶ τοίνυν ἀντιθήσομεν αὐτῷ προσόν τι ταῖς ὀρέξεσι πρὸς τὸ ὅτι ἐστὶν ἢ ποῖόν ἐστι, θέσθαι ἀρχὴν πρὸς τὴν κρίσιν εἶναι, καὶ τὰς τῶν πραγμάτων ἐναντιώσεις· οἷον τάξιν, ἀταξίαν· σύμμετρον, ἀσύμμετρον· ὑγίειαν, νόσον· εἶδος, ἀμορφίαν· οὐσίαν, φθοράν· ὅλως σύστασιν, ἀφανισμόν· τούτων γὰρ τὰ πρῶτα καθ' ἕκαστον οὐ ζητεῖ ἄν, τίς ἂν ἀμφισβητήσειε μὴ οὐ κατὰ ἀγαθοῦ ἰδέαν εἶναι. Εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτῶν ἀνάγκη ἐν ἀγαθοῦ μοίρᾳ τίθεσθαι. Καὶ ἀρετὴ δὴ καὶ νοῦς καὶ ζωὴ καὶ ψυχὴ ἥ γε ἔμφρων, ἐν ἀγαθοῦ ἰδέᾳ, ὧν ἐφίεται τοίνυν ἡ ἔμφρων ζωή. Τί οὖν οὐ στησόμεθα φήσαι τις ἐπὶ νοῦν, καὶ τοῦτο τἀγαθὸν θησόμεθα; καὶ γὰρ ψυχὴ καὶ ζωὴ, νοῦ ἴχνη, καὶ τούτου ἐφίεται ψυχή· καὶ κρίνει τοίνυν, καὶ ἐφίεται νοῦ· κρίνουσα μὲν δικαιοσύνην ἀντὶ ἀδικίας βέλτιον, καὶ ἕκαστον εἶδος ἀρετῆς πρὸ κακίας, καὶ τῶν αὐτῶν ἃ προτίμησις, ὧν καὶ αἱρεῖσθαι. Ἀλλ' εἰ μὲν νοῦ μόνου ἐφίεται, τάχα ἂν πλείονος ἔδει λόγου δεικνῦσιν, ὡς οὐ τὸ ἔσχατον ὁ νοῦς· κοινὸν μὲν οὐ πάντα, ἀγαθοῦ δὲ πάντα. Καὶ τῶν μὲν μὴ ἐχόντων νοῦν, οὐ πάντα ζητεῖ κτήσασθαι· τὰ δὲ ἔχοντα νοῦν, οὐχ ἵσταται ἤδη, ἀλλὰ πάλιν τὸ ἀγαθὸν ζητεῖ· καὶ νοῦν μὲν, ἐκ λογισμοῦ ζητεῖ· τὸ δ' ἀγαθὸν καὶ πρὸ τοῦ λόγου. Εἰ δὲ καὶ ζωῆς ἐφίεται, καὶ τοῦ ἀεὶ εἶναι καὶ ἐνεργεῖν, οὐχ ᾗ νοῦς ἐφετόν, ἀλλ' ᾗ ἀγαθόν, καὶ ἀπὸ ἀγαθοῦ, καὶ εἰς ἀγαθόν· ἐπεὶ καὶ ἡ ζωή, ὥστε· τί οὖν ἓν ὂν ἐν πᾶσι τούτοις ποιεῖ ἀγαθὸν ἕκαστον; Ἀλλὰ δὴ τοίνυν τολμητέον· εἶναι μὲν τὸν νοῦν καὶ τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἀγαθοειδῆ· ἀγαθοειδῆ δὲ λέγω, τῷ τὴν μὲν τἀγαθοῦ εἶναι ἐνέργειαν, μᾶλλον δὲ ἐκ τἀγαθοῦ ἐνέργειαν, τὸν δὲ, ἤδη ὁρισθεῖσαν ἐνέργειαν. Εἶναι δ' αὐτὰ μετὰ μὲν ἀγλαΐας, καὶ διώκεσθαι ὑπὸ ψυχῆς, ὡς ἐκεῖθεν καὶ πρὸς ἐκεῖνα αὖ. ὡς τοίνυν οἰκεῖα, οὐχ ὡς ἀγαθά· ἀγαθοειδῆ δὲ ὄντα, οὐδὲ ταύτῃ ἀποβεβλῆσθαι. Τὸ γὰρ οἰκεῖον εἰ μὴ ἀγαθὸν εἴη, οἰκεῖον μέν ἐστι, φεύγει δέ τις αὐτό· ἐπεὶ καὶ ἄλλα πόρρω ὄντα καὶ κάτω κινήσειεν ἄν. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὰ σφοδρὰ ὁ ζῶν τόνος, οὐχ ὅταν ᾖ ἅ ἐστιν, ἀλλ' ὅταν ἐκεῖθεν ὄν, ἅ ἐστιν, ἄλλο προσλάβῃ. Οἷον γὰρ ἐπὶ τῶν σωμάτων φωτὸς ἐμμεμιγμένων, ὅμως δεῖ φωτὸς ἄλλου, ἵνα καὶ φανῇ τὸ ἐν αὐτοῖς χρῶμα τὸ φῶς, οὕτω δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκεῖ, καίπερ πολὺ φῶς ἐχόντων, φωτὸς κρείττονος ἄλλου, ἵνα καὶ ἃ ἔχουσι καὶ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὑπ' ἄλλων ὀφθῇ. ὅλως δὲ τὸ φῶς

Boni appetitum omni b. esse insitum.

νοῦς ἅμα νοῦς ἐστι ἀγαθοειδής.

τοῦτο τί ἐστι δή, τὸ τἀληθῆ κινεῖται ἐπ' αὐτοῖς· καὶ τὸ φῶς τὸ ὥσπερ ἐπιθέον ἑαυτοῦ
ποιεῖ τυγχανόμενος φαίνεται. ὡς ἐπὶ καὶ τῶν ἐνταῦθα σωμάτων, οὐχ ὑπὸ
καὶ μὲν σώματος ὁ ἔρως, ἀλλὰ τοῦ ἐμφανταζομένου κάλλους ἐπ' αὐτοῖς. ἕκαστον γὰρ ἐκεῖ-
νον, ὅ ἐστιν, ἐφ' αὐτοῦ· ἐφετὸν δὲ γίνεται ἐπιχρώσαντος αὐτὸ τοῦ ἀγαθοῦ, ὥσ-
περ χάριτας δόντος αὐτοῖς· καὶ εἰς τὰ ἐφιέμενα ἔρωτας· καὶ τοίνυν ψυχὴ
λαβοῦσα εἰς αὑτὴν τὴν ἐκεῖθεν ἀπορροὴν, κινεῖται καὶ ἀναβακχεύεται καὶ οἴ-
στρων πίμπλαται καὶ ἔρως γίνεται. πρὸ τοῦ δὲ, οὐδὲ πρὸς τὸν νοῦν κινεῖται,
καίπερ καλὸν ὄντα. ἀργόν τε γὰρ τὸ κάλλος αὐτοῦ, πρὶν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φῶς λάβῃ. καὶ ὑ-
πτία τε ἀναπίπτουσα ἡ ψυχὴ παρ' αὐτῆς, καὶ πρὸς πᾶν ἀργῶς ἔχει. καὶ παρόν-
τος νοῦ, ἐστὶ πρὸς αὐτὸν νωθής. ἐπειδὰν δὲ ἥκῃ εἰς αὐτὴν ὥσπερ θερμασία
ἐκεῖθεν, ῥώννυταί τε καὶ ἐγείρεται, καὶ ὄντως πτεροῦται. καὶ πρὸς τὸ παρακεί-
μενον καὶ πλησίον καίπερ ἐπτοημένη, ὅμως πρὸς ἄλλο οἷον τῇ μνήμῃ [illegible]
[illegible] μεῖζον κουφίζεται. καὶ ἕως τί ἐστιν ἀνωτέρω τοῦ παρόντος,
αἴρεται φύσει ἄνω, αἰρομένη ὑπὸ τοῦ δόντος τὸν ἔρωτα. καὶ νοῦ μὲν ὑπεραί-
ρει. οὐ δύναται δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ δραμεῖν, ὅτι μηδέν ἐστι τὸ ὑπερκείμενον.
ἐὰν δὲ μένῃ ἐν νῷ, καλὰ μὲν καὶ σεμνὰ θεᾶται, οὔπω μὴν ὃ ζητεῖ πάντῃ ἔχει. οἷ-
ον γὰρ προσώπῳ πλησιάζει, καλῷ μὲν, οὔπω δὲ ὄψιν κινεῖν δυναμένῳ, ᾧ μὴ
ἐμπρέπει χάρις ἐπιθέουσα τῷ κάλλει. διὸ καὶ ἐνταῦθα φατέον μᾶλλον
τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ τῇ συμμετρίᾳ ἐπιλαμπόμενον, ἢ τὴν συμμετρίαν εἶναι. καὶ τοῦτο
εἶναι τὸ ἐράσμιον. διὰ τί γὰρ ἐπὶ μὲν ζῶντος προσώπου, μᾶλλον τὸ φέ-
γγος τοῦ καλοῦ, ἴχνος δὲ ἐπὶ τεθνηκότος, καὶ μήπω τοῦ προσώπου ταῖς σαρξὶ
καὶ ταῖς συμμετρίαις μεμαρασμένου· καὶ τῶν ἀγαλμάτων δὲ, τὰ ζωτικώτερα
καλλίω, κἂν συμμετρότερα τὰ ἕτερα ᾖ· καὶ αἰσχίων ζῷον, καλλίων τοῦ ἐν ἀγάλ-
ματι καλοῦ, ἢ ὅτι τοδὶ ἐφετὸν μᾶλλον. τοῦτο δὲ, ὅτι ψυχὴν ἔχει. τοῦτο δὲ,
ὅτι ἀγαθοειδέστερον. τοῦτο δὲ, ὅτι ἀγαθοῦ ἁμηγέπη φωτὶ κέχρωσται. καὶ
χρωσθεῖσα ἐγήγερται, καὶ ἀνακεκούφισται, καὶ ἀνακουφίζει ὃ ἔχει. καὶ ὡς οἷόν
τε αὐτῷ ἀγαθὸν ποιεῖ αὐτὸ καὶ ἐγείρει. ἐκεῖ δὲ ὃ ψυχὴ διώκει καὶ ὃ νῷ παρέχει φῶς καὶ ἐμπεσὸν αὐτοῦ ἴχνος κινεῖ, οὔ-
τοι δεῖ θαυμάζειν, εἰ τοιαύτην δύναμιν ἔχει, ἕλκον πρὸς αὐτὸ καὶ ἀνακαλού-
μενον ἐκ πάσης πλάνης, ἵνα πρὸς αὐτὸ ἀναπαύσαιτο. εἰ γὰρ ἐκ τούτου
τὰ πάντα, οὐδέν ἐστι κρεῖττον αὐτοῦ, ἐλάττω δὲ πάντα. τὸ δὲ ἄριστον τῶν ὄντων

πῶς ἐρατὸν τὸ ὂν γίνεται. Τὸ ἀγαθὸν ἐπιχρώματι τὰ ὄντα.

ἀγαθὸν ἐξ οὗ τὰ πάντα. Bonum a quo sunt omnia, & ad quod omnia referuntur.

: extra initia [illegible]

ὅτι οὐδ' ἀγαθόν ἐστι· καίτοι μὲν [illegible] τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν αὐτάρκως πρώτως ἦν
αὐτῇ, καὶ ἀνενδεᾶ, ἐφ' οὗ τοῦ [illegible] τοιοῦτος, τίνα ἀνάγκην ἢ ταύτην οὐσίαν
ἀφορίζεις· ἢ περὶ τῶν ἐπωνύμων ὁ περὶ [illegible]· ὅτι μὲν δὲ καὶ τούτων· ὅσα δὲ καὶ τοῦ
ἔξον, τούτοις μὴ δὲ καθ' ἓν τούτου μεταλαμβάνουσι καὶ τούτοις [illegible] τις· καὶ οὐ
συνεχὴς αὐτῶν καλῶν πρὸς τὸ ἔχειν, ἐναντίας ἂν ἔχοι τὰ καλὰς πρὸς αὐ-
τό, οὐδὲν ἔχοντα μέσον πρὸς τὴν ἀντίθεσιν. τὸ ἄρα ἀγαθόν, τοῦτο ἂν εἴη· ἢ
γὰρ οὐκ ἔστιν ὅλως ἀγαθόν· ἢ εἰ ἀγαθὸν εἶναι, τοῦτο ἂν καὶ οὐ καλὸν εἴη· ἃ δέ τις
λέγει μὴ εἶναι, οὐδὲ κακὸν ἂν εἴη· ἀδιάφορα ἄρα πρὸς αἵρεσιν τῇ φύσει.
τοῦτο δὴ αἴτιον· ἃ δὴ ἄρα λέγουσιν ἀγαθά, εἰς τοῦτο· αὐτὸ δὲ εἰς οὐδέν· τί
οὖν ποιεῖ τοιοῦτον ὄν· ἢ ἐποίησε νοῦν· ἐποίησε ζωήν· [illegible] αὐτό
τοῦ καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα λόγους ἢ νοῦ ἢ ζωῆς μετέχει· ὃ δὴ τούτων πηγὴ καὶ
ἀρχή τις ἂν εἴη ποῖον τὸ ἀγαθὸν καὶ ὅθεν. ἀλλὰ τί νῦν ποιεῖ· ἢ καὶ νῦν σώζει ἐκεῖ-
να, καὶ νοεῖν ποιεῖ τὰ νοοῦντα καὶ ζῆν τὰ ζῶντα. [illegible] πνεῦμα [illegible]
[illegible] ζωήν· εἰ δέ τι μὴ δύναται ζῆν, εἶναι· ἢ μᾶλλον δέ, τί ποιεῖ· ἢ πάλιν
περὶ τοῦ φωτὸς λέγωμεν· τί τὸ φῶς, ὃ καταλάμπει τοὺς μένοντας, μεταλαμ-
βάνει δὲ αὐτοῦ ψυχή· ἢ τοῦτο νῦν εἰς ὕστερον ἀφέντες, ἄλλως ἐπαναστρέ-
ψαντες ἀπορήσωμεν. ἆρ' ἔστι τὸ ἀγαθόν, ὅτι ἐστὶν ἄλλῳ ὠφέλιμον, ὅ ἐστι καὶ λέγεται
ἀγαθόν, καὶ τινὶ μὲν ὂν ὠφέλιμον, τινὶ ἀγαθόν, πᾶσι δὲ [illegible], τοῦτο λέγομεν εἶ-
ναι τὸ ἀγαθόν, ἢ μαρτύριον μὲν αὐτῆς, τοῦτο ποιῆσαι τὸ τοῦ εἶναι ἀγαθόν.
[illegible] δεῖ φύσιν αὐτὸ τὸ ὠφελοῦν ἔχειν αὐτήν, ὡς δικαίως ἂν τυχεῖν τῆς τοι-
αύτης προσηγορίας. καὶ πότερα, τῷ τι δέχεσθαι τὸ ἐφιέμενον ἐφίεται, ἢ
τῷ χαίρειν αὐτῷ· καὶ εἰ μὲν τὸ δέχεσθαι, τί τοῦτο. εἰ δὲ τῷ χαίρειν, διὰ
τί τούτῳ, ἀλλὰ μὴ ἄλλῳ τινί. καὶ πότερα τῷ οἰκείῳ τὸ ἀγαθόν, ἢ ἄλλῳ
τινί· καὶ δὴ καὶ πότερα τὸ ἀγαθόν [illegible] ὅλως ἄλλου ἐστίν· ἢ καὶ αὐτῷ τὸ ἀγαθόν
ἀγαθόν ἐστιν· ἢ ὃ ἂν ᾖ ἀγαθόν, αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστιν, ἄλλου δὲ ἐξ ἀνάγκης.
καὶ τινὶ φύσει ἀγαθόν ἐστιν· ἔστι δέ τις φύσις, ᾗ μηδὲν ἀγαθόν ἐστι· κἀκεῖνο
δὲ οὐ καταφατέον, ὅ τάχ' ἄν τις δυσχεραίνων ἀνὴρ εἴποι· ὡς ὑπερσώζοντι
τῷ δὴ ἀπὸ σεμνῶν τοῖς ὁμιλοῦσιν ἄνω καὶ κάτω, ζωὴν ἀγαθὴν λέγον-
τα· ἢ νοῦν ἀγαθὸν λέγοντες, καὶ τοιαῦτα πάντων· τί γὰρ ἂν καὶ ὁ νοῦς
ἀγαθὸν εἴη· ἢ τί ὁ νοῶν, τὰ εἴδη αὐτὰ ἀγαθὸν ἔχοι, αὐτὰ ἐκεῖνα θεωρῶν.

Mali quid

Mali [illegible] et [illegible] genus [illegible]

Bonum, prius est his quae SUNT. Malum posterius.

Non ergo principium [illegible] Mali in genere [illegible] Heraclitus.

ἐπιχειρεῖν τ' ἀναφέροντας [illegible]

Spiritu entis vitam

ἢ ὥσπερ ... μὲν γὰρ ἂν καὶ ἡδονὴ ἐπὶ τούτοις, τάχα ἂν ἀγαθὸν λέγοι καὶ τὴν ζωὴν ἢ ἀθανασίαν· ... αὐτῷ ἀηδὲς εἶναι, διὰ τί αὐτὴν φύσει ἀγαθὸν ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι. Τί γὰρ ἂν αὐτοῦ εἶναι πλέον ἔχοι, ἢ καὶ ἂν διαφέροι αὐτῷ εἶναι, ἢ ὅλως μὴ εἶναι· εἰ μή τις τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν, αἰτίαν τούτων θεῖτο· ὥστε διὰ ταύτην τὴν ἀλόγιστον φύσιν ἐγκειμένην, καὶ τὸν φόβον τῆς φθορᾶς τὴν τῶν ἀγαθῶν νομίζειν αἵρεσιν. Ὁ μὲν οὖν Πλάτων ἡδονὴν τῷ ἀγαθῷ μιγνύει, καὶ τὸ ἀγαθὸν οὐχ ἁπλοῦν οὐδ' ἐν νῷ μόνῳ τίθεται, ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ γέγραπται, τάχα ἂν αἰσθόμενος ταύτης τῆς ἀπορίας, οὐκ ἐν τῇ ἡδονῇ τὸ ἀγαθὸν ἔθετο, ὀρθῶς ποιῶν. οὔτε τὸν νοῦν ἄνευ ἡδονῆς ᾠήθη δεῖν θέσθαι ἀγαθόν, ἐπείπερ οὐχ ὁρῶν τὸ ἐπαγωγὸν ἐν αὐτῷ. τάχα δὲ καὶ οὐ ταύτῃ. ἀλλ' ὅτι ᾤετο τὸ ἀγαθόν, ἔχον φύσιν τοιαύτην, αὐτήν, δεῖν ἐξ ἀνάγκης χαρτὸν εἶναι. καὶ τὸ ἐφετὸν τῷ τυγχάνοντι πάντως ἔχειν τὸ χαίρειν. ὥστε ᾧ μὴ τὸ χαίρειν, ἀγαθὸν μηδὲ εἶναι· καὶ ὥστε εἰ τὸ χαίρειν, ἐν Φιλήβῳ, τῷ πρώτῳ μὴ εἶναι, ὥστε μηδὲ τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο. καὶ οὐκ ἄτοπον τοῦτο· αὐτὸς γάρ, οὐ τὸ πρῶτον ἀγαθὸν ἐζήτει, τὸ δὲ ἡμῶν. καὶ ὅλως ἑτέρου ὄντος ἐστὶν αὐτῷ, ἕτερον ὂν αὐτοῦ, ἐλλειπὲς τοίνυν τούτῳ, καὶ ἴσως σύνθετον. ὅθεν καὶ τὸ ἔρημον καὶ μόνον, μηδὲν ἔχειν ἀγαθόν, ἀλλ' εἶναι ἑτέρως καὶ μειζόνως. ἐφετὸν μὲν οὖν, δεῖ τὸ ἀγαθὸν εἶναι· οὐ τῷ ἐφετὸν εἶναι, ἀγαθὸν γίγνεσθαι· ἀλλὰ τῷ ἀγαθὸν εἶναι, ἐφετὸν γίγνεσθαι. ἆρ' οὖν τῷ μὲν ἐσχάτῳ τῶν ὄντων, τὸ πρὸ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνάβασις, τὸ ὑπὲρ ἕκαστον διὸ δεῖ τὸ ἀγαθὸν εἶναι τῷ κάτω ἀεί, εἰ μὴ ἐξίσταιτο τοῦ ἀνάλογον, ἀλλ' ἐπὶ μεῖζον ἀεὶ προχωροῖ. τότε δὲ στήσεται ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ, μεθ' ὃ οὐδέν ἐστιν εἰς τὸ ἄνω λαβεῖν. ἐν τούτῳ τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὄντως, καὶ τὸ μάλιστα κυρίως ἐστί. καὶ αἴτιον δέ, καὶ τοῖς ἄλλοις. τῇ μὲν γὰρ ὕλῃ, τὸ εἶδος· εἰ γὰρ αἴσθησιν λάβοι, ἀσπάσαιτ' ἄν. τῷ δὲ σώματι, ψυχή· καὶ γάρ, οὐδ' ἂν εἴη, οὐδ' ἂν σῴζοιτο. ψυχῇ δέ, ἀρετή. ἤδη δὲ καὶ ἀνωτέρω νοῦς· καὶ ἐπὶ τούτῳ, ἣν δὴ φαμὲν πρώτην φύσιν. καὶ δὴ καὶ τούτων ἕκαστον, ποιεῖ τι εἰς ταῦτα ὧν ἀγαθόν ἐστι· τὰ μέν, τάξιν καὶ κόσμον· τὰ δέ, ἤδη ζωήν· τὰ δὲ φρονεῖν καὶ ζῆν εὖ· τῷ δὲ νῷ, τὸ ἀγαθὸν ὅ φαμεν· καὶ εἰς τοῦτο ἥκειν· καὶ ὅτι ἐνέργεια ἀπ' αὐτοῦ. ἐν ὅτι

probat Boni a voluptate [...]

plato sextum locum a primo Voluptati tribuit in philebo.

Bonum ἔρημον καὶ μόνον, οὐδὲν ἔχει ἀγαθὸν πλὴν αὐτό

μάλιστα καὶ κυριώτατον

BONI gradus.

Mens, et energia nata ex Bono.

φαινόμενα ἀγαθόν.

τὸ ἀγαθὸν ἑκάστῳ

proprium BONI

voluptas nō est ipsū Bonū

Καὶ νῦν δὲ ἁπλῶς φασὶ λεγόμενον, ὃ δή τι ποθητόν ἐστιν, ὕστερον· καὶ δὴ τὸ πεφυκὸς αἱ-
ρεῖσθαι παρ' αὐτόν, ἢ ἕκαστον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν γιγνώσκειν καὶ λέγειν εἶχεν. τίς οὖν
ἡ ἐπιθυμία· δεῖ γὰρ πάντα εἶναι ὁμοίωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐπιθυμία· ἀλλὰ τοῦτο, ἐκεῖ-
νο ἀγαθὸν ἂν αὐτῷ εἴη, ἀφ' οὗ ἡ ἐπιθυμία· ὥσπερ καὶ ὅταν ὑπὸ νόσου ᾖ, ἀφίσταται
ἀφ' οὗ ἡ ἐπιθυμία· καὶ ἡ φύσις δὲ αὐτοῦ δεῖ ἐστι καὶ πῶς δεῖ, μαρτυρεῖ ὅτι
εἴ τι ἀγαθὸν ἐκεῖνό ἐστι· τοῖς μὲν γὰρ ἀψύχοις, παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ αὐτοῖς ἡ δόσις·
τοῖς δὲ ψυχὴν ἔχουσι, ἡ φύσις τὴν δίωξιν ἐργάζεται· ὥσπερ καὶ τοῖς κινουμένοις
νεκροῖς σώμασι παρὰ τῶν ζώντων ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ κίνησις· τοῖς δὲ ζώοις
παρ' αὐτῶν ἡ πρόνοια· ὅτι δὲ τύχῃ, ἐπισοῦται ὅταν βλαπτικόν τι γένηται, καὶ ἀ-
μεταπόνητον ᾖ· καὶ πρὸς τὸ πληρῶσαι αὐτῷ γίνεται· καὶ ἡ τοῦ κινουμένου· καὶ
ἄλλο ζητεῖ· διὸ ἡ ἡδονή, γίνεται παρ' αὐτὸ, ἀλλ' οὐκ ἀγαθὸν τοῦτο. οὐ γὰρ ὅτι ἡδονή
παρέπεται τοῦτο, ἐπεὶ γὰρ ἂν τοῦ φωτὸς ἦν δεῖ· δεῖ δὴ τὸ ἀγαθὸν ὃ αἱρετὸν τίς εἶναι,
οὐ τὸ πάθος, ὃ ἐπὶ τῷ τυχόντι· ὁ θέλων καὶ κινούμενος ἐπὶ τοῦτο ἀγαθὸν νομίζων, τὸ
πάθος μόνον ἔχων, ὁ δὲ ἔχων αὐτὸ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ· διό, οὐκ ἂν δυσχεραίνοι τις
τοῦ πάθους, ὃ φῶς οὐκ ἔχων· οἷον ἐπὶ τῶν παιδῶν, ὅτι παρέστιν ἡδονὴ αὐτοῖς, οὐ
παρόντος· οὐδὲ γὰρ οἰόμενοι τῷ πληροῦσθαι σώματι πῶς τὸ ἀγαθὸν ἥδεσθαι,
ὡς δεόμενοι μὴ δεόμενοι· ὡς ἀφροδισίοις χρώμενον, μὴ ζητοῦντες ἢ ὑβρί-
ζοντες, ἢ ὅλως μὴ δρῶντες· ἀλλά τινος γενομένου ἑκάστῳ, τὸ αὐτῷ προσῆκον
ἔχει· ἢ ἀλλὰ τίνος φήσομεν· καὶ γὰρ τὴν ὕλην εἶδος· καὶ ψυχὴν ἀρετὴν εἶδος.
ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο, ἆρα γε φαμὲν οἰκεῖον εἶναι ἀγαθόν ἐστιν ἐκείνῳ καὶ ἡ φύσις
πρὸς τὸ οἰκεῖον, ἢ οὔ· καὶ γὰρ τὸ ὅμοιον, οἰκεῖον· καὶ εἰ ἥδηται αὐτό καὶ χαί-
ρει τῷ ὁμοίῳ, οὕτω τὸ ἀγαθὸν ἔχει· ἆρ' οὖν οἰκεῖον φήσομεν, ἀγαθὸν εἶ-
ναι λέγοντες· ἢ φαινόντων οἷά ἐστι τῷ κρείττονι ἐκείνῳ δεῖ, καὶ τῷ βελτίο-
νι αὐτοῦ, πρὸς ὃ δεῖ εἶναι μὲν ἐστίν· ὃ γὰρ δεῖ εἶναι πρὸς ὅ ἐστιν, ὡς δυνατόν ἐστιν
αὐτοῦ· οὗ δὲ ἐνδεές ἐστι κρείττονος ὄντος, ἀγαθόν ἐστιν αὐτῷ ἐκεῖνο.
ἡ δὲ ὕλη, πάντων ἐνδεέστατον· καὶ τὸ ἔσχατον εἶδος, προσεχὲς αὐτῇ·
μετ' αὐτὴν γὰρ πρὸς τὸ ἄνω· εἰ δὲ δὴ καὶ αὐτὸ αὐτῷ ἀγαθόν ἐστι, πολὺ μᾶλ-
λον ἂν εἴη ἀγαθὸν αὐτῷ, ἡ τελειότης αὐτοῦ· καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ κρεῖττον αὐτοῦ.
καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ὄντι τοιοῦτον καὶ αὐτῷ, ὅτι καὶ αὐτὸ ἀγαθὸν ποιεῖ· ἀλλὰ διὰ
τί αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι· ἆρ' ὅτι οἰκειότατον αὐτοῦ ἐστι· ἀλλ' ὅτι ἐστίν

vide hom

Inanimis bonū offertur Animatis nō offertur sed appetitur.

οἰκεῖον ἀγαθόν

ἀγαθόν, τὸ ἀλλὰ τὸ εἶναι βελτίονα

τῷ αὐτὸ αὐτῷ τὸ εἶναι ἀγαθόν

ἀγαθοῦ μοίρας. διὸ καὶ μᾶλλον οἰκείωσις πρὸς αὐτήν, τοῖς ἤδη κινουμένοις καὶ τοῖς μᾶλλον ἀγαθοῖς. ἄτοπον δὴ τὸ ζητεῖν διὰ τί ἀγαθὸν ὄν, αὐτῷ ἀγαθόν ἐστιν. οὐ γὰρ οἰκεῖον πρὸς αὐτό, ἐξίστασθαι τῆς αὐτοῦ φύσεως, καὶ μὴ ἀγαπᾶν αὐτὸ ἀγαθόν. ἀλλ' εἰ τὸ ἁπλοῦν, τοῦτο σκεπτέον. ὃ τοῦ μηδαμῶς ἔνι ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο οὐκ ἔστιν, ἡ οἰκείωσις πρὸς αὐτό, ἀγαθόν ἐστιν αὐτῷ. νῦν δὲ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται, καὶ ἡ ἀνάβασις ἔχει τὸ ἀγαθὸν ἐν φύσει τινὶ κείμενον. Καὶ οὐχ ἡ ἔφεσις ποιεῖ τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ἡ ἔφεσις ὅτι ἀγαθόν. καὶ γίνεταί τι τοῖς κτωμένοις, καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κτήσει ἡδύ. ἀλλὰ τὸ μὲν ἔστω, κἂν μὴ ἕπηται τὸ ἡδύ, αἱρετέον τὸ ἀγαθόν, καὶ αὐτὸ ζητητέον. τὸ δ' ἐκ τοῦ λόγου συμβαῖνον, νῦν ὀπτέον. εἰ γὰρ πανταχοῦ τὸ παραγινόμενον ὡς ἀγαθὸν εἶδος, καὶ τῇ ὕλῃ δὲ εἶδος ἂν τὸ ἀγαθόν, πότερον ἠθέλησεν ἂν ἡ ὕλη, εἴπερ ἦν αὐτῇ τὸ θέλειν, εἶδος μόνον γενέσθαι; ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἀπολέσθαι θελήσει. τὸ δ' ἀγαθὸν αὐτῷ πᾶν ζητεῖ. ἀλλ' οὐχ ὕλη εἶναι ζητήσει, ἀλλ' εἶναι. τοῦτο δ' ἔχουσα ἀφεῖναι αὐτῆς θελήσει τὴν κακίαν. ἀλλὰ τὸ κακόν, πῶς ἡ φύσις ἕξει τοῦ ἀγαθοῦ. ἢ οὐδὲ τὴν ὕλην ἐν ἐφέσει ἐθέμεθα. ἀλλ' ὑπόθεσιν ἐποιεῖτο ὁ λόγος, αἴσθησιν δούς. εἰ οἷόν τε ἦν δοῦναι, ὕλην τηροῦσιν. ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπελθόντος ὡς τοῦ ὀνείρατος ἀγαθοῦ, ἐν γειτονίᾳ τῷ ἐγγινομένῳ. εἰ μὲν οὖν τὸ κακὸν ἡ ὕλη, εἴρηται. εἰ δ' ἄλλο τι, οἷον κακία, εἰ αἴσθησιν λάβοι τὸ εἶναι αὐτῆς. ἆρ' οὖν ἔτι τὸ οἰκεῖον πρὸς τὸ κρεῖττον, τὸ ἀγαθὸν ἔσται, ἢ οὐχ ἡ κακία ἦν ἡ αἱρουμένη, ἀλλὰ τὸ κακυνόμενον. εἰ δὲ ταὐτὸν τὸ εἶναι καὶ τὸ κακόν, πῶς τοῦτο τὸ ἀγαθὸν αἱρήσεται. ἀλλ' ἆρ' εἰ αἴσθησιν αὐτοῦ λάβοι τὸ κακόν, ἀγαπήσει αὐτό, καὶ πῶς ἀγαπητόν, τὸ μὴ ἀγαπητόν, ἔσται. οὐ γὰρ δὴ ἐν τῷ οἰκείῳ ἐτιθέμεθα τὸ ἀγαθόν. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. ἀλλ' εἰ εἶδος τὸ ἀγαθὸν πανταχοῦ, καὶ μᾶλλον ἐπαναβαίνουσι μᾶλλον εἶδος, μᾶλλον γὰρ ψυχὴ εἶδος ἢ σώματος εἶδος, καὶ ψυχῆς τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ ἔτι μᾶλλον, καὶ νοῦς ψυχῆς, τὸ ἀγαθὸν ἂν προσχωροίη τῷ τῆς ὕλης ἐναντίῳ, καὶ οἷον καθαιρομένῳ καὶ ἀποτιθεμένῳ. κατὰ δύναμιν μὲν ἑκάστῳ. τὸ δὲ μάλιστα πάντων, ὅτι ὕλης ἀποτεθειμένῳ. καὶ δὴ καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις πάντῃ ὕλην φυγοῦσα, μᾶλλον δὲ οὐδαμῇ οὐδαμῶς πλησίον γενομένη, ἀναπεφευγυῖα ἂν εἴη εἰς τὴν ἀνείδεον φύσιν, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον εἶδος. ἀλλὰ περὶ τούτου ὕστερον. ἀλλ' εἰ μὴ ἡ ποιεῖ ἡδονὴ τῷ ἀγαθῷ,

ἀγαθὸν ἑαυτῷ

Materia, quomodo appetat bonum.

Materia non appetit, sed fit tamen ὄναρ ipsum informata.

Aliud est κακόν et aliud κακυνόμενον

μᾶλλον ἀγαθὸν προσχωρεῖ τῷ μᾶλλον ἀνακαθαιρομένῳ ἀπὸ τῆς ὕλης. μάλιστα τῷ μάλιστα.

ἡδονὴ non est
αὐτὸ ἀγαθόν.

Bonum prius est
voluptate. quare
non est voluptas
ipsum bonum.

Quomodo bonum
nobis est sit bo
num.

ἄνοια non est
κακόν.

Quomodo perveniatur
ad cognitionem
boni.

αὐτὸ ἀγαθὸν non est
mixtum ex ...
voluptate.

Alia
opinio

γίνοιτο δὲ περὶ τῆς ἡδονῆς τι, ὅτι οὐκ ἡ ἡδονή, διὰ τί οὐκ ἀγαπητόν· ἢ ὅτι πάν-
τες ἀγαπητόν, ἡ ἡδονὴ δὲ ἑπόμενον. ἀλλ' ὑπάρξαι μέν, ὑπάρξαντος δὲ
διὰ τὸ μὴ ἀγαπητὸν εἶναι. ἀλλὰ τοῦτο, παρόντος τοῦ ἀγαθοῦ ἀναισθητεῖν χρή,
τὸ χρόνου γνῶσιν ὅτι. ἢ τί κωλύει καὶ γινώσκειν, καὶ μὴ κινεῖσθαι· ἄλλως μὲν
τὸ αὐτὸ εἶναι· ὃ μᾶλλον αὐτῷ σωφρονεστέρῳ ὑπάρχει, καὶ μᾶλλον τῷ μὴ ἐνδεεῖ.
διὸ οὐδὲ τῷ πρώτῳ, οὐ μόνον ὅτι ἁπλοῦν, ἀλλ' ὅτι ἡ κτῆσις δεῖ ἡδεῖ τι, ἡ δὲ
ὅτι καὶ τοῦτο καταφανές ἐστι, τὸ λοιπὸν γὰρ χρὴ τὰ πρόσθεν ἀναπεπεισμένοις.
Καὶ ἐπανιόντα ἀντιγυμναστέον πρὸς ἐκείνοις. εἰ δὲ οὗτος, ὃς ἀπορεῖ. τί ἂν
καὶ προσθεῖ ὄνομα ἔχων τοῦ ἀγαθοῦ μοῖραν, οὐδὲν πληττόμενος. ὅταν τοὺς
ἀγνῆτας μὴ ζῶσιν αὐτῶν ἔχειν, ἢ ὄνομα ἀναγκαῖον. ἢ ἄλλο τι ἕκαστον αὐτῶν
ὑπολαμβάνειν, ἢ αἰσθητικὴ ζητῶν. καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν χρήμασιν, ἢ τισὶ τοιούτοις
τιθέμενος· πρὸς οὖν λεκτέον· ὡς ὅταν τοὺς ἀτιμάζῃ, ὁμολογεῖ τιθεὶς
τι παρ' αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἐφαρμόττει. οὐ γὰρ ἂν εἴποι ἄγαν μὴ τοῦτο, πάντη ἂν παρ-
ὸν καὶ ἀνεννόητον ὄντα τοῦτον. τάχα ἂν καὶ τὸ ὑπάρχον ἀπομαντεύεται. ἐπεὶ
δὲ ἀπὸ τὸ ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἔργον τούτου προσβάλλων ἀγνοεῖ, ἐκ τῶν αὐτῷ ἑπομένων
εἰς ἔννοιαν ἴτω· ἢ οὐδὲ ἀνοήτῳ ἡ ἀνοησία αἰσθητόν· καὶ τοι παραιρεῖται
νοεῖν· καὶ νοεῖν σεμνύνονται. μαρτυροῦσι δὲ καὶ αἱ αἰσθήσεις, ἀπίστους εἶναι
λέγουσαι. ἀγνοεῖσθαι πλεῖον καὶ κακόν, καὶ νοῦς ὁ πρῶτος μάλιστα ἡ ἀσάφεια
τὰ ἀσαφῆ τις, ἐπεὶ δὲ εἶναι τὸ ἐν τούτοις γνώμην τὴν, καὶ πάλιν. τὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ
ζῆν ἀτιμάζων, ἀντιμαρτυρεῖ αὐτὸς καὶ τοῖς ἐν αὑτῷ πάθεσι πᾶσιν. ἐπεὶ
τὸ δυσχεραίνει τὸ ζῆν, ᾧ θάνατος μέμπται τὸ τοιοῦτον δυσχεραίνει, οὐ τὸ ἀ-
ληθῶς ζῆν. ... τοῦ ἀγαθοῦ τὴν ἡδονὴν μεμῖχθαι, καὶ μὴ τελειοῦσθαι
τὸ ζῆν, ἐπεί τις τελεία φαίνοιτο, καὶ μάλιστα τὴν τούτων ἀρχήν, νῦν ἰδεῖν ὑφ-
ιστάμενον τοῦ ἀγαθοῦ πάντως προσῆκε. τὸ μὲν οὖν οἶμαι τὸ ἀγαθὸν
ἐν τῷ τοῦ νοῦ ὡς ὑποκειμένου, ἐν τῷ τοῦ πάθους τῆς ψυχῆς ὃ γίνεται κατὰ τὸ
φρονεῖν, οὕτω τὸ ὅσον οὐδὲ τὸ ἀγαθόν, τὸ ζῆν ἀμφοτέροις εἶναι ... ἀλλ'
ἀναγκαῖα ἡ τὸ ἀγαθόν· ἡμᾶς δὲ χαίροντας τῷ τὸ ἀγαθὸν εἶναι. καὶ ἐπεὶ αὐ-
τὴ τῆς δόξης περὶ ἀγαθοῦ. ἐπεὶ δὲ ἄλλη αὖ παρ' αὐτῶν, ἡ μὲν ἐξ ἀμφοτέρων
τὴν ἡδονήν, ὡς ἐν τῷ ἀμφοῖν ὑποκείμενον τοῦτο τὸ φαίνεται εἶναι. ἵνα μὴ
τῷ ... κτώμενοι ... τὸ ἀγαθὸν ἔχωμεν. τὸ γὰρ

Bonum
non est
cum volup-
tate coniunctum.

ὑπὸ de
lectu.

ἔρημον καὶ μόνον, οὔτε ζωῆς οὔτε αἱρετὸν εἶναι δεῖ αὐτὸ ὡς ἀγαθόν· πῶς
δ' οὖν μιχθήσεται ἡδονῇ, ὡς μὴ ἂν ἐκ τύχης φαῦλος(?)· ὅτι μὲν οὖν τὴν τοῦ σώ-
ματος ἡδονὴν οὐκ ἄν τις οἰηθείη, νῷ δεῖν αὐτὴν εἶναι μεμιγμένην, παντί που δῆ-
λον· ἀλλ' οὐδὲ τὰς χαράς, ψυχῆς ἀλογίστου γινομένας· ἀλλ' ἐπεὶ πάσῃ ἐνερ-
γείᾳ καὶ διαθέσει δὲ καὶ ζωῇ, ὥσπερ ἐπιθεῖ καὶ συνεῖναι οἷον τὸ ἐπιθέον· καθὸ τῇ
μὲν ἐστὶ κατὰ φύσιν ἰούσῃ, τῇ δὲ ὥσπερ ἀγῶνα ἔχον καί τι τοῦ ἐναντίου παρεμμεμιγ-
μένον, ὃ οὐκ ἐᾷ αὐτὴν ζωὴν αὐτῆς εἶναι· τῇ δὲ καθαρὸν καὶ ἀκλινὲς(?) τὸ δ' ἐνέρ-
γημα καὶ ἡ ζωὴ ἐν διαθέσει φαιδρᾷ, τὴν τοιαύτην τοῦ νοῦ κατάστασιν ἀσμενιστὴν
καὶ αἱρετωτάτην εἶναι τιθέμενοι, ἡδονῇ μεμίχθαι λέγουσιν· ἀπορίᾳ
οἰκείας προσηγορίας· οἷα ποιοῦσι καὶ τὰ ἄλλα ὀνόματα τῶν ἡμῖν ἀγαπω-
μένων μεταφέροντες· τὸ μεθυσθεὶς ἐπὶ τοῦ νέκταρος· καὶ ἐπὶ δαῖτα καὶ ἑστί-
ασιν· καὶ τὸ μείδησε δὲ πατὴρ οἱ ποιηταί, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μυρία. ἔστι γὰρ καὶ
τὸ ἄσμενον ὄντως ἐκεῖ· καὶ τὸ ἀγαπητότατον καὶ τὸ ποθεινότατον, οὐ γινόμε-
νον, οὐδὲ κινούμενον· αἴτιον δέ, τὸ ἐπιχρῶσαν αὐτὰ καὶ ἐπιλάμπον καὶ φαιδρῦ-
ναν. διὸ καὶ ἀλήθειαν τῷ μίγματι προστίθησι· καὶ τὸ μετρεῖν πρὸ αὐτοῦ
ποιεῖ· καὶ τὴν συμμετρίαν καὶ τὸ κάλλος ἐπὶ τῷ μίγματι ἐκεῖθεν φησὶν εἰς τὸ κα-
λὸν ἐληλυθέναι. ὥστε κατὰ τοῦτο ἂν ἡμεῖς, καὶ ἐν τούτῳ μοῖρα· τὸ δὲ ὄντως
ὀρεκτὸν ἡμῖν, ἄλλως μὲν ἡμεῖς αὐτοῖς, εἰς τὸ βέλτιον αὑτῶν ἀνάγοντες
αὑτό(?)· τοῦτο δὴ τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ εἶδος σύνθετον· καὶ ζωὴ ἐναρ-
γὴς καὶ νοερὰ καὶ καλή. ἀλλ' ἐπεὶ ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ἐκαλλύνθη τὸ πᾶν ἐπέκεινα ὄντος τῶν πρὸ αὐτοῦ,
καὶ φῶς ἔσχε· νοῦς μὲν τὸ τῆς ἐνεργείας τῆς νοερᾶς φέγγος, ᾧ τὴν φύσιν ἐξέ-
λαμψε· ψυχὴ δὲ δύναμιν ἔσχεν εἰς τὸ ζῆν, ζωῆς πλείονος εἰς αὐτὴν
ἐλθούσης. ἠγέρθη μὲν οὖν ἐκεῖ νοῦς καὶ ἔμεινεν ἀγασθεὶς περὶ ἐκεῖνον ὤν.
ἐπεστράφη δὲ καὶ ψυχή, ἡ δυνηθεῖσα ὡς ἔγνω καὶ εἶδεν, ἥσθη τε τῇ θέᾳ,
καὶ ὅσον οἵα τε ἦν ἰδεῖν ἐξεπλάγη· εἶδε δέ, οἷον πληγεῖσα· καὶ ἐν αὐτῇ ἔχου-
σά τι αὐτοῦ, συνῄσθετο καὶ διατεθεῖσα, ἐγένετο ἐν πόθῳ· ὥσπερ οἱ ἐν
τῷ εἰδώλῳ τοῦ ἐραστοῦ κινούμενοι, εἰς τὸ αὐτὸ ἰδεῖν ἐθέλειν τὸ ἐρώμενον.
ὥσπερ δὲ ἐνταῦθα σχηματίζονται εἰς ὁμοιότητα τῷ ἐραστῷ οἱ ἐρῶν-
τες, καὶ τὰ σώματα εὐειδέστερα καὶ τὰς ψυχὰς ἄγοντες εἰς ὁμοιότητα,
ὡς μὴ λείπεσθαι κατὰ δύναμιν ἐθέλειν τῇ τοῦ ἐρωμένου σωφροσύνῃ καὶ

Bonum non esse mixtum quodam in alio.

Voluptas ubi in margine quasi minus impedimento contrario possunt.

Voluptatis vocabulum aequivocum.

Voluptas syncera Mentis.

Amor boni quomodo nos ad studium vestimentorum et virtutis accendat.

ἀφαιρῇ τὴν ἄλλην· ἢ ἀποβάλλῃ τοι αὐτὴν ἐν τοῖς ὁρωμένοις τοῖς τοιούτοις· καὶ οὐ ταῦτα ἦν
οἱ ζῶν εἶναι δυνάμενοι, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ψυχὴ ὁρμωμένη καὶ νοῦς ὑπὸ τοῦ δοτῆ-
ἀρχῆς εἰς τὸ ὁρᾶν κινηθέντες· καὶ ἡ προσέχειν ἔχουσα τὸν ἔρωτα· καὶ αὐτὴ φύσει
ὅτι οὐ σῶμα ζητεῖ· καὶ πρὸς ἐκεῖνο νοφρ... ἔχουσα, ἀπορεῖ ἃ τῶν τῇδε ὁρᾷ· ὅ
ὅτι ἐνταῦθα τὰ καλὰ, ὑπόστασιν ἔχει πρὸς αὐτά, ὅτι ἐν σαρκὶ καὶ
σώμασι νόθα αὐτὰ ὄντα· καὶ μιαινόμενα τῇ παρούσῃ οἰκήσει, καὶ τοῖς μεγέθεσι
διειλημμένα, καὶ οὐκ αὐτὰ τὰ καλὰ ὄντα· μὴ γὰρ ἂν τολμῆσαι ἐκεῖνα οἷα ἐστὶν
εἰς βόρβορον σωμάτων ἐμβῆναι καὶ ῥυπᾶναι αὐτὰ καὶ ἀφανίσαι· ὅταν δὲ
καὶ παραρρέοντα ἴδῃ ἤδη ἢ ἀπιόντα πάντα γινώσκει, ὅτι ἄλλοθεν ἔχει ὃ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐ-
πιθεῖον. εἶτ᾽ ἐκεῖ φέρεται, δεινὴ ἀνευρεῖν οὗ ἐρᾷ οὖσα· καὶ οὐκ ἂν πρὶν ἑλεῖν ἀποστᾶ-
σα, εἰ μή που τις αὐτῆς καὶ τὸν ἔρωτα ἐξέλοι. ἔνθα δὴ εἶδε μὲν καλὰ πάντα
καὶ ἀληθῆ ὄντα, καὶ ἐπερρώσθη πλέον τῆς τοῦ ὄντος ζωῆς πληρωθεῖσα, καὶ ὄντως
ὂν καὶ αὐτὴ γενομένη, καὶ σύνεσιν ὄντως λαβοῦσα, ἐγγὺς οὖσα, αἰσθάνεται οὗ πάλαι
ζητεῖ. ποῦ οὖν ὁ ποιήσας τὸ τοσοῦτον κάλλος, καὶ τὴν τοσαύτην ζωήν, καὶ γεννήσας
οὐσίαν· ὁρᾷς δὴ τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς εἴδεσι ποικίλοις οὖσιν αὐτὸ καλόν· καλὸν μὲν, ὥσπερ
μένειν· ἀλλ᾽ ἐν καλῷ ὄντας, δεῖ βλέπειν πόθεν καλά. δεῖ δὲ τοῦτο μηδὲν τούτων εἶναι·
τούτων μηδὲν· τι γὰρ αὐτῶν ἔσται· μέρος τι ἔσται· οὔτε τοίνυν τοιαύτη μορ-
φή· οὔτε τις δύναμις· οὐδ᾽ αὖ πᾶσαι αἱ γεγενημέναι καὶ οὖσαι ἐνταῦθα· ἀλλὰ
δεῖ ὑπὲρ πάσας εἶναι δυνάμεις, καὶ ὑπὲρ πάσας μορφάς. ἀρχὴ δὲ, τὸ ἀνείδεον
οὐ τὸ μορφῆς δεόμενον, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ οὗ πᾶσα μορφὴ νοερά. τὸ γὰρ γενόμενον εἴπερ
ἐγίνετο, ἔδει γενέσθαι τι· καὶ μορφὴν ἰδίαν ἔχειν· ὃ δὲ μηδεὶς ἐποίησε,
τίς ἂν ποιήσειεν· οὐδὲν οὖν τῶν ὄντων, καὶ πάντα· οὐδὲν μὲν, ὅτι ὕστερα τὰ
ὄντα· πάντα δὲ, ὅτι ἐξ αὐτοῦ. πάντα δὲ ποιεῖν δυνάμενον, τί ἂν μέγεθος
ἔχοι· ἢ ἄπειρος ἂν εἴη· ἀλλ᾽ εἰ ἄπειρος, μέγεθος ἂν ἔχοι οὐδέν· καὶ γὰρ μέγεθος,
ἐν τοῖς ὑστάτοις· καὶ δεῖ, εἰ καὶ τοῦτο ποιήσει, αὐτὸ μὴ ἔχειν. τό, τε τῆς οὐσίας μέγα,
οὐ ποσόν· ἔχοι δ᾽ ἂν καὶ ἄλλο τι μετ᾽ αὐτὸν, τὸ μέγεθος. τὸ δὲ μέγα αὐτοῦ, τὸ
μηδὲν αὐτοῦ εἶναι δυνατώτερον· παρισοῦσθαί τε, μηδὲν δύνασθαι· τίνι γὰρ
τῶν αὐτοῦ, ἐς ἴσον ἂν ἥκοι, μηδὲν ταὐτὸν ἔχον· τό, τε εἰς ἀεὶ καὶ εἰς ἅπαντα, οὐ
μέτρον αὐτῷ δίδωσιν· οὐδ᾽ αὖ ἀμετρίαν· πῶς γὰρ ἂν τὰ ἄλλα μετρήσειεν.
οὔτε τοίνυν αὖ, οὐδὲ σχῆμα· καὶ μὴν ὅτου ἂν ποθεινοῦ ὄντος, μήτε σχῆμα μήτε

Quod incognoscibile αὐτοαγαθόν

ἀνείδεον

Sup lect.

μορφὴν ἔχοις λαβεῖν, ποθεινότατον καὶ ἐρασμιώτατον ἂν εἴη· καὶ ὁ ἔρως αὐτοῦ ἄμετρος
ἂν εἴη· οὐ γὰρ ὥρισται ταύτῃ ὁ ἔρως, ὅτι μηδὲ τὸ ἐρώμενον· ἀλλ' ἄπειρος ἂν εἴη ὁ τού-
του ἔρως· ὥστε καὶ τὸ κάλλος αὐτοῦ, ἄλλον τρόπον καὶ κάλλος ὑπὲρ κάλλος· οὐ-
δὲν γὰρ ὂν τί κάλλος· ἐράσμιον δὲ ὂν, τὸ γεννῶν ἂν εἴη τὸ κάλλος. δύναμις οὖν
παντὸς καλοῦ, ἄνθος ἐστί· κάλλος καλλοποιόν· καὶ γὰρ γεννᾷ αὐτὸ καὶ καλλίον ποιεῖ,
τῇ παρ' αὐτοῦ περιουσίᾳ τοῦ κάλλους· ὥστε ἀρχὴ κάλλους, καὶ πέρας κάλλους· οὖσα δὲ
κάλλους ἀρχή· ἐκεῖνο μὲν καλὸν ποιεῖ, οὗ ἀρχή· καὶ καλὸν ποιεῖ, οὐκ ἐν μορφῇ· ἀλ-
λὰ καὶ αὐτὸ τὸ γενόμενον, ἄμορφον· ἄλλον δὲ τρόπον ἐν μορφῇ· ἡ γὰρ λεγομένη
αὐτὸ τοῦτο μορφὴ μόνον, ἐν ἄλλῳ· ἐφ' ἑαυτῆς δὲ οὖσα, ἄμορφον· τὸ οὖν μετέ- μορφὴ ἐν ἄλλῳ εἶδος.
χον κάλλους, μεμόρφωται, οὐ τὸ κάλλος· διὸ καὶ ὅταν κάλλος λέγηται, φευκτέον
μᾶλλον ἀπὸ μορφῆς τοιαύτης· ἀλλ' οὐ πρὸ ὀμμάτων ποιητέον, ἵνα μὴ ἐκπέσῃς
τοῦ καλοῦ, εἰς τὸ ἀμυδρᾷ μετοχῇ καλὸν λεγόμενον. τὸ δὲ ἄμορφον εἶδος καλόν, εἴπερ
εἶδός ἐστι· καὶ ὅσῳ ἂν ἀποσυλήσας εἴης πᾶσαν μορφήν, οἷον καὶ τὸν λόγον, ᾧ διαφέρειν ἄλ-
λο ἄλλου λέγομεν· ὡς δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἀλλήλων ἑτέρας, καί-
τοι καλὰ ὄντα· ἐπεὶ καὶ ὁ νοῦς ὅταν νοῇ τι, ἠλάττωται· καὶ ὁμοῦ πάντα λάβῃ τὰ
ἐν τῷ νοητῷ, καὶ ἕκαστον, μίαν ἔχει μορφὴν νοητήν· ὁμοῦ δὲ πάντα ὄντα οἷον ποι-
κίλον, ἔτι ἐν δεήσει οἷον δεῖ θεάσασθαι, ὃ ὑπὲρ ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον καὶ
ποικίλον καὶ οὐ ποικίλον· οὗ ὀρέγεται μὲν ψυχή, οὐ λέγουσα διὰ τί τοι-
οῦτον ποθεῖ· ὁ δὲ λόγος λέγει ὅτι τοῦτο τὸ ὄντως, εἴπερ ἐν τῷ πάντῃ ἀνειδέῳ, ἡ τοῦ
ἀρίστου φύσις καὶ ἡ τοῦ ἐρασμιωτάτου· διὸ ὅ τι ἂν εἰς εἶδος ἀνάγων τῇ
ψυχῇ δεικνύῃς, ἐπὶ τούτῳ ἄλλο τὸ μορφῶσαν ζητεῖ· λέγει δὴ ὁ λόγος, ὅτι τὸ μορ-
φὴν ἔχον, καὶ ἡ μορφὴ καὶ τὸ εἶδος, μεμετρημένον πᾶν· τοῦτο δὲ οὐ πᾶν, οὐδὲ
αὔταρκες, οὐδὲ παρ' αὑτοῦ καλόν, μὴ μεμετρῆσθαι· εἰ δὲ τοῦτο, μὴ μεμορφῶσθαι
μηδὲ εἶδος εἶναι· ἄμορφον ἄρα, τὸ πρώτως καὶ πρώτη ἡ καλλονὴ ἐκείνη
ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις· μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν ἐρώντων πάθος· ὡς ἕως ἐστὶν
ἐν τῷ τὸν τύπον ἔχοντι τὸν αἰσθητόν, οὔπω ἐρᾷ· ὅταν δ' ἀπ' ἐκείνου αὐτὸς ἐν
αὐτῷ, οὐ μεριστὸν γεννήσῃ τύπον ἐν ἀμερεῖ ψυχῇ, τότε ἔρως φύεται·
βλέπειν δὲ ζητεῖ τὸν ἐρώμενον, ἵν' ἐκεῖνο ἐπάρδοι μαραινόμενον. εἰ δὲ συ-
νείη, ὡς δεῖ μεταβαίνειν ἐπὶ τὸ ἀμορφότερον, ἐκείνου ἂν ὀρέγοιτο.
καὶ γὰρ ὃ ἐξ ἀρχῆς ἔπαθεν, ἔρως ἀπὸ ἀμυδροῦ φωτὸς μέγα φῶς·

ἴχνος γὰρ τοῦ ἀμόρφου μορφή· τοῦτο γοῦν γεννᾷ τὴν μορφήν, οὐχ ἡ μορφὴ τοῦτο·
καὶ γεννᾷ ὅταν ὕλη προσέλθῃ. ἡ δ' ὕλη πορρωτάτω κατ' ἀνάγκην· ὅτι μηδὲ
τῶν ἐσχάτων μορφῶν παρ' αὐτῆς τινα ἔχει. εἰ οὖν ἐράσμιον μὲν οὐχ ἡ ὕλη, ἀλλὰ
τὸ εἰδοποιηθέν, τὸ δ' ἐπὶ τῇ ὕλῃ εἶδος παρὰ ψυχῆς· ψυχὴ δὲ μᾶλλον
εἶδος, καὶ μᾶλλον ἐράσμιον· καὶ νοῦς μᾶλλον ταύτης εἶδος, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐρασμιώ-
τερον· ἀνείδεον δεῖ τὴν πρώτην τοῦ καλοῦ τίθεσθαι φύσιν. καὶ οὐκέτι θαυμάσομεν
τὸ τοὺς δεινοὺς πόθους παρέχον, εἰ πάντη ἀπήλλακται καὶ μορφῆς νοητῆς·
ἐπεὶ καὶ ψυχὴ ὅταν αὐτοῦ ἔρωτα σύντονον λάβῃ, ἀποτίθεται πᾶσαν ἣν ἔχει
μορφήν, καὶ ἥτις ἂν καὶ νοητοῦ ᾖ ἐν αὐτῇ· οὐ γάρ ἐστιν ἔχοντά τι ἄλλο καὶ ἐνεργοῦν-
τα περὶ αὐτό, οὔτε ἰδεῖν οὔτε ἐναρμοσθῆναι· ἀλλὰ δεῖ μήτε κακόν, μήτ' αὖ ἀγαθὸν
μηδὲν ἄλλο πρόχειρον ἔχειν, ἵνα δέξηται μόνη μόνον. ὅταν δὲ τούτου ἡ ψυχὴ εὐτυχ-
ήσῃ, καὶ ἥκῃ πρὸς αὐτήν, μᾶλλον δὲ παρὸν φανῇ, ὅταν ἐκείνη ἐκνεύσῃ τῶν πα-
ρόντων, καὶ παρασκευάσασα αὑτὴν ὡς ὅτι μάλιστα καλὴν καὶ εἰς ὁμοιότητα ἐλθοῦσα·
ἡ δὲ παρασκευὴ καὶ ἡ κόσμησις δήλη που τοῖς παρασκευαζομένοις· ἰδοῦσα δὲ ἐν
αὐτῇ ἐξαίφνης φανέντα· μεταξὺ γὰρ οὐδέν, οὐδ' ἔτι δύο, ἀλλ' ἓν ἄμφω· οὐ γὰρ
ἂν διακρίναις ἔτι, ἕως πάρεστι· μίμησις δὲ τούτου καὶ οἱ ἐνταῦθα ἐρασταὶ
καὶ ἐρώμενοι συγκρῖναι θέλοντες· καὶ οὔτε σώματος ἔτι αἰσθάνεται, ὅτι ἐστὶν
ἐν αὐτῷ· οὔτε ἑαυτὴν ἄλλο τι λέγει, οὐκ ἄνθρωπον, οὐ ζῷον, οὐκ ὄν, οὐδὲ
πᾶν· ἀνώμαλος γὰρ ἡ τούτων πως θέα· καὶ οὐδὲ σχολὴν ἄγει πρὸς αὐτά, οὔ-
τε θέλει· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ζητήσασα, ἐκείνῳ παρόντι ἀπαντᾷ, κἀκεῖνο ἀντ' αὐτῆς
βλέπει· τίς δὲ οὖσα βλέπει, οὐδὲ τοῦτο σχολάζει ὁρᾶν· ἔνθα δὴ οὐδὲν πάντων
ἀντὶ τούτου ἀλλάξαιτο, οὐδ' εἴ τις αὐτῇ πάντα τὸν οὐρανὸν ἐπιτρέποι· ὡς
οὐκ ὄντος ἄλλου ἔτι ἀμείνονος οὐδὲ μᾶλλον ἀγαθοῦ· οὔτε γὰρ ἀνωτέρω τρέχει·
τά τε ἄλλα πάντα κατιούσῃ, κἂν ᾖ ἄνω· ὥστε τότε ἔχει τὸ κρίνειν καλῶς,
καὶ γινώσκειν ὅτι τοῦτό ἐστιν οὗ ἐφίετο, καὶ τίθεσθαι ὅτι μηδέν ἐστι κρεῖττον
αὐτοῦ· οὐ γάρ ἐστιν ἀπάτη ἐκεῖ· ἢ ποῦ ἂν τοῦ ἀληθοῦς ἀληθέστερον τύχοι·
ὃ οὖν λέγει, ἐκεῖνό ἐστι, καὶ ὕστερον λέγει· καὶ σιωπῶσα δὲ λέγει· καὶ εὐπα-
γαργαλιζομ(ένου) θοῦσα οὐ ψεύδεται ὅτι εὐπαθεῖ· οὐδὲ γαργαλιζομένου λέγει τοῦ σώματος,
ἀλλὰ τοῦτο γενομένη, ὃ πάλαι, ὅτε εὐτυχεῖ· ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα οἷς πρὶν
ἥδετο, ἀρχαῖς, ἢ δυνάμεσιν, ἢ πλούτοις, ἢ κάλλεσιν, ἢ ἐπιστήμαις, ταῦ-

ὑπερίδοι δὲ ἔχεται· οὐ πάνυ ἀπέστι μηκέτι τοῦ τυχεῖν τούτου· οὐδὲ Amor BONI qualitas

φοβεῖται μή τι πάθῃ, μετ' ἐκείνου οὖσα· οὐδ' ἰδοῦσα ὅλως· ἀλλ' εἰ καὶ πάντα & qualis.

τὰ περὶ αὐτὴν φθείροιτο, εὖ μάλα καὶ βούλεται, ἵνα πρὸς τούτῳ ᾖ μόνον·

εἰς τόσην ἥκει εὐπαθείας· οὕτω δὲ διάκειται τότε, ὡς καὶ τοῦ νοεῖν καταφρονεῖν,

ὃ τὸν ἄλλον χρόνον ἠσπάζετο· ὅτι τὸ νοεῖν κίνησίς τις ἦν· αὕτη δὲ οὐ κινεῖσθαι

θέλει· καὶ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνόν φησιν, ὃν ὁρᾷ· καίτοι νοῦς γενομένη αὐτὴ θεωρεῖ, οἷον νοω-

θεῖσα καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῷ νοητῷ γενομένη· ἀλλὰ γενομένη μὲν ἐν αὐτῷ, καὶ περὶ

αὐτὸν ἔχουσα τὸ νοητὸν νοεῖ· ἐπὴν δὲ ἐκεῖνον ἴδῃ τὸν θεόν, πάντα ἤδη ἀφίησιν·

οἷον εἴ τις εἰσελθὼν εἰς οἶκον ποικίλον, καὶ οὕτω καλόν, θεωροῖ ἔνδον ἕκαστα τῶν

ποικιλμάτων καὶ θαυμάζοι, πρὶν ἰδεῖν τὸν τοῦ οἴκου δεσπότην· ἰδὼν δ' ἐκεῖνον

καὶ ἀγασθεὶς, οὐ κατὰ τὴν τῶν ἀγαλμάτων φύσιν ὄντα, ἀλλ' ἄξιον τῆς ὄντως

θέας, ἀφεὶς ἐκεῖνα τοῦτον μόνον τοῦ λοιποῦ βλέποι· εἶτα βλέπων καὶ

μὴ ἀφαιρῶν τὸ ὄμμα, μηκέτι ὅραμα βλέποι, τῷ συνεχεῖ τῆς θέας· ἀλλὰ

τὴν ὄψιν αὐτοῦ συγκεράσαιτο τῷ θεάματι· ὥστε ἐν αὐτῷ ἤδη τὸ ὁρατὸν πρό-

τερον ὄψιν γεγονέναι, τῶν δ' ἄλλων πάντων ἐπιλάθοιτο θεαμάτων· καὶ τάχ'

ἂν σώζοι τὸ ἀνάλογον ἡ εἰκών, εἰ μὴ ἄνθρωπος εἴη ὁ ἐπιστὰς τῷ τὰ τοῦ οἴκου θε-

ωμένῳ, ἀλλά τις θεός· καὶ οὗτος οὐ κατ' ὄψιν φανείς, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν ἐμπλή-

σας τοῦ θεωμένου· καὶ τὸν νοῦν τοίνυν, τὴν μὲν ἔχειν δύναμιν εἰς τὸ νοεῖν, ᾗ τὰ Duplex δύναμις

ἐν αὐτῷ βλέπει· τὴν δέ, ᾗ τὰ ἐπέκεινα αὐτοῦ, ἐπιβολῇ τινι καὶ παραδο- Mentis τοῦ νοεῖν.

χῇ· καθ' ἣν καὶ πρότερον ἑώρα μόνον· καὶ ὁρῶν ὕστερον καὶ νοῦν ἔσχε

καὶ ἕν ἐστι· καὶ ἔστιν ἐκείνη μὲν ἡ θέα νοῦ ἔμφρονος· αὕτη δὲ νοῦς Aliud νοῦ ἔμφρων

ἐρῶν· ὅταν ἄφρων γένηται μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος· τότε ἐρῶν γίνεται & aliud, νοῦ ἐρῶν.

ἁπλωθεὶς εἰς εὐπάθειαν τῷ κόρῳ· καὶ ἔστιν αὐτῷ μεθύειν βέλτιον & ἄφρων,

ἢ σεμνοτέρῳ εἶναι τοιαύτης μέθης· παρὰ μέρος δὲ ὁ νοῦς ἐκεῖνος, ἄλλοτε μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος =

τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλα ὁρᾷ· ἢ οὔ· ὁ δὲ λόγος διδάσκων γινόμενα ποιεῖ· τὸ δὲ

ἔχει τὸ νοεῖν ἀεί· ἔχει δὲ καὶ τὸ μὴ νοεῖν, ἀλλὰ ἄλλως ἐκεῖνον βλέπειν· καὶ γὰρ νοῦ prima

ὁρῶν ἐκεῖνον, ἔσχε γεννήματα, καὶ συνῄσθετο καὶ τούτων γενομένων καὶ ἐνόντων· Mens.

καὶ ταῦτα μὲν ὁρῶν, λέγεται νοεῖν· ἐκεῖνο δὲ ᾗ δυνάμει ἔμελλε νοεῖν· Νοῦ ἐνεργητικὸς καὶ

ἡ δὲ ψυχὴ οἷον συγχέασα καὶ ἀφανίσασα μένοντα τὸν ἐν αὐτῇ νοῦν· μᾶλ- παθητικός

λον δὲ ὁ νοῦς αὐτῆς ὁρᾷ πρῶτος· ἔρχεται δὲ ἡ θέα καὶ εἰς αὐτήν, καὶ Quia est alligata Anima

ψυχὴ nihil in [illegible]

Left margin: ἐρῶν [illegible] ὄρεξιν τοῦ ἀγαθοῦ. — Sic [illegible] superbia a bono [illegible] [illegible] amoris [illegible] & bonis [illegible]

Intellectus ... quomodo ut aliud ... ... aliud ...

ται· διὸ ἓν γίνεται. ἀπαθὲς δὲ τὸ ἀγαθὸν ἢ ταὐτὸ τοῖς καὶ ζῷον ἁρμοσθὲν τῇ ἀμφοτέρων
συνελθούσῃ ἐπὶ σημεῖον καὶ ἐν ὡς ἓν, διό, εἰ ἔπεστιν αὐτοῖς· μακαρία διάθεσις αἰσθ
καὶ θέαν. ὃ τοσοῦτον ἄρας, ὥστε μήτε ἐντὸς τόπου εἶναι, μήτε ἐν τῷ ἄλλῳ, ἐν οἷς πέφυ- ... ἐπεστάσθαι(?)
κεν ἄλλο ἐν ἄλλῳ εἶναι· οὐδὲ γὰρ αὐτός που· ὁ δὲ νοητὸς τόπος ἐν αὐτῷ, αὐτὸς
δὲ οὐκ ἐν ἄλλῳ. διὸ οὐδὲ κινεῖται ἡ ψυχὴ τότε, ὅτι μηδὲ ἐκεῖνο. οὐδὲ ψυχὴ τοίνυν,
ὅτι μηδὲ ζῇ ἐκεῖνο, ἀλλὰ ὑπὲρ τὸ ζῆν. οὐδὲ νοῦς, ὅτι μηδὲ νοεῖ· ὁμοιοῦσθαι γὰρ
δεῖ. νοεῖ δὲ οὐδ' ἐκεῖνο, ὅτι οὐδὲ νοεῖ. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα δῆλα· εἴρηται δέ τι καὶ περὶ

quare μάθη- dicatur.

τούτου. ἀλλ' ὅμως καὶ νῦν ἐπ' ὀλίγον λεκτέον, ἀρχομένοις μὲν ἐκεῖθεν, διὰ λογισ-
μῶν δὲ προϊοῦσιν. ἐστὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ, εἴτε γνῶσις εἴτε ἐπαφή, μέγιστον.
καὶ μέγιστόν φησι τοῦτ' εἶναι μάθημα, οὐ τὸ πρὸς αὐτὸ ἰδεῖν μάθημα λέγων, ἀλλὰ
περὶ αὐτοῦ μαθεῖν τι πρότερον. διδάσκουσι μὲν οὖν ἀναλογίαι τε καὶ ἀφαιρέσεις
καὶ γνώσεις τῶν ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἀναβασμοί τινες· πορεύουσι δὲ καθάρσεις πρὸς
αὐτὸ καὶ ἀρεταὶ καὶ κοσμήσεις· καὶ τοῦ νοητοῦ ἐπιβάσεις, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἱδρύσεις
καὶ τῶν ἐκεῖ ἑστιάσεις. ὅστις γένηται ὁμοῦ θεατής τε καὶ θέαμα αὐτὸς αὐτοῦ καὶ τῶν
ἄλλων· καὶ γενόμενος οὐσία καὶ νοῦς καὶ ζῷον παντελές, μηκέτι ἔξωθεν
αὐτὸ βλέποι. τοῦτο δὲ γενόμενος, ἐγγύς ἐστι· καὶ τὸ ἐφεξῆς ἐκεῖνο, καὶ πλη-
σίον, αὐτὸ ἤδη ἐπὶ παντὶ τῷ νοητῷ ἐπιστίλβον. ἔνθα δὴ ἐάσας τις πᾶν
μάθημα, καὶ μέχρι του παιδαγωγηθείς, καὶ ἐν καλῷ ἱδρυθείς, ἐν ᾧ μέν ἐστι,
μέχρι τούτου νοεῖ· ἐξενεχθεὶς δὲ τῷ αὐτῷ τοῦ νοῦ οἷον κύματι, καὶ ὑψοῦ ὑπ'
αὐτοῦ οἷον οἰδήσαντος ἀρθείς, εἰσεῖδεν ἐξαίφνης, οὐκ ἰδὼν ὅπη· ἀλλ' ἡ θέα πλή-
σασα φωτὸς τὰ ὄμματα, οὐ δι' αὐτοῦ πεποίηκεν ἄλλο ὁρᾶν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ φῶς
τὸ ὅραμα ἦν. οὐ γὰρ ἦν ἐν ἐκείνῳ τὸ μὲν ὁρώμενον, τὸ δὲ φῶς αὐτοῦ· οὐδὲ
νοῦς, καὶ νοούμενον· ἀλλ' αὐγὴ γεννῶσα ταῦτα εἰς ὕστερον, καὶ ἀφεῖσα εἶναι
παρ' αὐτῷ. αὐτὸς δὲ αὐγὴ μόνον γεννῶσα νοῦν, οὔ τι σβέσασα αὐτῆς ἐν
τῷ γεννῆσαι· ἀλλὰ μένουσα μὲν αὐτή· γενομένου δὲ ἐκείνου, τῷ τοῦτο εἶναι.
εἰ γὰρ μὴ τοῦτο τοιοῦτον ἦν, οὐκ ἂν ὑπέστη ἐκεῖνο. οἱ μὲν οὖν νόησιν αὐ-
τῷ δόντες τῷ λόγῳ, τῶν μὲν ἐλαττόνων καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ γινομένων, καίτοι
καὶ τοῦτο ἄτοπον, ὡς ἀφαιροῦντες μὴ εἰδέναι. ἀλλ' οὖν ἐκεῖνοι ἄλλο τοῦ τιμι-
ωτέρου αὐτοῦ οὐχ εὑρόντες, τὴν νόησιν αὐτῷ αὐτοῦ εἶναι ἔδοσαν· ὡς τῇ
νοήσει σεμνοτέρου αὐτοῦ ἐσομένου, καὶ τοῦ νοεῖν κρείττονος ἢ κατ' αὐτὸ ὅ ἐστιν

= ἔχει ... quod Aristo[teles] ... intellectum dicit nihil cognoscere ... .

... Aristo[teles]:

Ego sum, qui sum.

ὄντος, ἀλλ' οὐ καὶ αὐτοῦ σεμνύνοντος τὴν νόησιν· τίνι γὰρ τὸ τίμιον ἕξει· τῇ νοήσει
ἢ αὐτῷ· εἰ μὲν τῇ νοήσει, αὐτῷ οὐ τίμιον ἢ ἧττον· εἰ δὲ αὐτῷ, πρὸ τῆς νοήσεώς probat αὐτοαγαθὸν
ἐστι τέλειος, καὶ οὐ τῇ νοήσει τελειούμενος· εἰ δ' ὅτι ἐνέργειά ἐστιν, ἀλλ' οὐ δύναμις, carere νοήσεως, et
δεῖ νοεῖν· εἰ μὲν οὐσία ἐστὶν ἀεὶ νοοῦσα, καὶ τούτῳ ἐνέργειαν λέγουσι· δύο ὅμως λέγουσι simplicius quiddam esse
τὴν οὐσίαν, καὶ τὴν νόησιν· καὶ οὐχ ἁπλοῦν λέγουσιν, ἀλλά τι ἕτερον προστι- MENTE.
θέασιν αὐτῷ· ὥσπερ ὀφθαλμοῖς τὸ ὁρᾶν κατ' ἐνέργειαν, κἂν ἀεὶ βλέπωσιν·
εἰ δ' ἐνεργείᾳ λέγουσιν, ὅτι ἐνέργειά ἐστι καὶ νόησις, οὐκ ἂν οὖσα νόησις νοοῖ, ὥσ- ζή(τει)
περ οὐδὲ κίνησις κινοῖτο ἄν. τί οὖν; οὐ καὶ αὐτοὶ λέγετε οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν
ἐκεῖνα; ἀλλὰ πολλὰ ταῦτα ὁμολογοῦμεν εἶναι, καὶ ταῦτα ἕτερα· τὸ δὲ πρῶτον
ἁπλοῦν· καὶ τὸ ἐξ ἄλλου, δίδομεν νόησιν καὶ οἷον ζητεῖν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν· καὶ αὐτὸν
καὶ τὸ ποιῆσαν αὐτό· καὶ ἐπιστραφὲν ἐν τῇ θέᾳ καὶ γνωρίσαν, νοῦν ἤδη δικαίως
εἶναι· τὸ δὲ μήτε γενόμενον μήτ' ἔχον πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀεὶ ὅ ἐστι, τίς αἰτία τοῦ νοεῖν
ἕξει· διὸ ὑπὲρ νοῦν φησὶν ὁ Πλάτων εἶναι ὀρθῶς· νοῦς μὲν γὰρ μὴ νοῶν, ἀνό-
ητος· ᾧ γὰρ ἡ φύσις ἔχει τὸ νοεῖν, εἰ μὴ τοῦτο πράττοι, ἀνόητον· ᾧ δὲ μηδὲν
ἔργον ἐστί, τί ἂν τούτῳ τις ἔργον προσάγων, κατὰ στέρησιν αὐτοῦ κατηγοροίη τοῦ,
ὅτι μὴ πράττει· οἷον εἰ ἀνίατον αὐτόν τις λέγοι. μηδὲν δὲ ἔργον εἶναι αὐτῷ,
ὅτι μηδὲν ἐπιβάλλει αὐτῷ ποιεῖν· ἀρκεῖ γὰρ αὐτός, καὶ οὐδὲν δεῖ ζητεῖν παρ' αὐτὸ,
ὑπὲρ τὰ πάντα ὄντα· ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὢν αὐτὸς ὅ ἐστιν. ἔστι ζή(τει)
δὲ οὐδὲ τὸ ἔστιν· οὐδὲν γὰρ οὐδὲ τούτου δεῖται· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἀγαθός ἐστι κατὰ
τούτου, ἀλλὰ καθ' οὗ τὸ ἔστι· τὸ δὲ ἔστιν, οὐχ ὡς κατ' ἄλλου ἄλλο, ἀλλ' ὡς σημαῖνον, ὅ ἐστι·
λέγομεν δὲ τἀγαθόν, περὶ αὐτοῦ λέγοντες οὐκ αὐτό, οὐδὲ κατηγοροῦντες ὅτι τὸ ἀγαθόν.
αὐτῷ ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι αὐτό· εἶτα οὐδὲ ἐστὶν ἀγαθὸν λέγειν ἀξιοῦντες, οὐδὲ
τὸ προτιθέναι αὐτοῦ· δηλοῦν δὲ οὐ δυνάμενοι, εἴ τις αὐτὸ παν-
τάπασιν ἀφέλοι, ἵνα μὴ ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο ποιῶμεν, ὡς μηκέτι δεῖσθαι τοῦ ἔστιν,
οὕτω λέγομεν τἀγαθόν. ἀλλὰ τίς παραδέξεται φύσιν, οὐκ οὖσαν αἴσθη-
σιν καὶ γνῶσιν αὐτῆς· τί οὖν; γνώσεται ἐγώ εἰμι; ἀλλ' οὐκ ἔστι· διὰ τί οὖν οὐκ ἐρεῖ
τὸ ἀγαθόν εἰμι; ἢ πάλιν τὸ ἔστι κατηγορήσει αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν μόνον
ἐρεῖ τι προσθείς· ἀγαθὸν μὲν γὰρ νοήσειεν ἄν τις, ἄνευ τοῦ ἔστιν, εἰ μὴ κατ'
ἄλλου κατηγοροῖ· ὁ δὲ αὐτὸ νοῶν ὅτι ἀγαθόν, πάντως νοήσει τὸ ἐγώ εἰμι
τὸ ἀγαθόν· εἰ δὲ μή, ἀγαθὸν μὲν νοήσει, οὐ παρέσται δὲ αὐτῷ, τὸ ὅτι αὐτός ἐστι

Ἔτι τοίνυν. δέοιτ' ἂν τὴν νόησιν εἶναι, ὅτι ἀγαθόν εἰμι· καὶ εἰ μὲν νόησις αὐτὴ τὸ ἀγαθόν,
οὐ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ νόησις, ἀλλ' ἀγαθοῦ· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔσται τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ἡ νόησις.
εἰ δὲ ἑτέρα ἔσται τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ νόησις τοῦ ἀγαθοῦ, ἔστιν ἤδη τὸ ἀγαθὸν πρὸ τῆς νο-
ήσεως αὐτοῦ. εἰ δ' ἔστι πρὸ τῆς νοήσεως τὸ ἀγαθὸν αὔταρκες, αὔταρκες ὂν αὐ-
τῷ εἰς ἀγαθόν, οὐδὲν ἂν δέοιτο τῆς νοήσεως τῆς περὶ αὐτοῦ. ὥστε ᾗ ἀγαθόν,
οὐ νοεῖ αὐτό, ἀλλ' ᾗ τί; ἢ οὐδὲν ἄλλο παρῆν αὐτῷ, ἀλλὰ ἁπλῆ τις ἐπιβολὴ
αὐτῷ πρὸς αὐτὸν ἔσται· ἀλλ' οὐκ ὄντος οἷον διαστήματός τινος, οὐδὲ δια-
φορᾶς πρὸς αὐτὸ τὸ ἐπιβάλλειν αὐτῷ, τί ἂν εἴη ἢ αὐτό. διὸ καὶ ὀρθῶς ἑτε-
ρότητα λαμβάνει, ὅπου νοῦς καὶ οὐσία· δεῖ γὰρ τὸν νοῦν ἀεὶ ἑτερότητα καὶ ταυ-
τότητα λαμβάνειν, εἴπερ νοήσει· ἑαυτόν τε γὰρ οὐ διακρινεῖ ἀπὸ τοῦ νο-
ητοῦ τῇ πρὸς αὐτὸ ἑτέρου σχέσει· τά τε πάντα οὐ θεωρήσει, μηδεμιᾶς ἑ-
τερότητος γενομένης, εἰς τὸ πάντα εἶναι· οὐδὲ γὰρ ἂν οὐδὲ δύο. ἔπειτα, εἰ νο-
ήσει, οὐ δή που ἑαυτὸν μόνον νοήσει, εἴπερ ὅλως νοήσει· διὰ τί γὰρ οὐχ ἅπαντα;
ἢ ἀδυνατήσει. ὅλως δέ, οὐχ ἁπλοῦς γίνεται νοῶν αὐτόν· ἀλλὰ δεῖ τὴν νόησιν τὴν
περὶ αὐτοῦ ἑτέρου εἶναι, εἴπερ ὅλως δύναιτο νοεῖν αὐτό. ἐλέγομεν δέ, ὅτι οὐ νόησις
τοῦτο, οὐδ' εἰ ἄλλον αὐτὸν ἐθέλοι ἰδεῖν. νοήσας δὲ αὐτός, πολὺς γίνεται· νοητός·
νοῶν· κινούμενος· καὶ ὅσα ἄλλα προσήκει νῷ. πρὸς δὲ τούτοις, κἀκεῖνο ὁρᾶν
προσήκει, ὅπερ εἴρηται ἤδη ἐν ἄλλοις· ὡς ἑκάστη νόησις, εἴπερ νόησις ἔσται,
ποικίλον τι δεῖ εἶναι· τὸ δὲ ἁπλοῦν καὶ τὸ αὐτὸ πᾶν οἷον κίνημα, εἰ τοιοῦτον εἴη
οἷον ἐπαφή, οὐδὲν νοερὸν ἔχει. τί οὖν, οὔτε τὰ ἄλλα, οὔτε αὐτὸν εἰδήσει;
ἀλλὰ σεμνὸν ἑστήξεται; τὰ μὲν οὖν ἄλλα, ὕστερα αὐτοῦ, καὶ ἦν πρὸ αὐτῶν
ὃ ἦν· καὶ ἐπίκτητος αὐτῶν ἡ νόησις· καὶ οὐχ ἡ αὐτὴ ἀεί· καὶ οὐχ ἑστηκότων·
κἂν τὰ ἑστῶτα δὲ νοῇ, πολύς ἐστιν· οὐ γὰρ δὴ τὰ μὲν ὕστερα, μετὰ τῆς νοή-
σεως καὶ τὴν οὐσίαν ἕξει, αἱ δὲ τούτου νοήσεις, θεωρίαι κεναὶ μόνον ἔσονται·
ἡ δὲ πρόνοια ἀρκεῖ ἐν τῷ αὐτὸν εἶναι, παρ' οὗ τὰ πάντα. τὸ δὲ πρὸς αὐτόν,
τί; ἢ μὴ αὐτὸν, ἀλλὰ σεμνὸν ἑστήξεται. ἀλλ' ὅ γε μὲν οὖν ὁ Πλάτων περὶ τῆς οὐσίας
λέγων, ὅτι νοήσει, ἀλλ' οὐ σεμνὸν ἑστήξεται· ὡς τῆς οὐσίας μὲν, νοούσης· τὸ δὲ μὴ
νοοῦντος σεμνοῦ ἑστηξομένου, τὸ μὲν ἑστήξοιτο, τῷ μὴ ἄλλως ἂν δεδυνῆσθαι
ἑρμηνεῦσαι· σεμνότερον δὲ καὶ ὄντως σεμνὸν νομίζων εἶναι, τὸ ὑπερβεβη-
κὸς τὸ νοεῖν. καὶ ὅτι μὲν δὴ νόησιν περὶ αὐτὸν εἶναι, εἰδεῖεν ἂν οἱ προσαψάμε-

νι αὐτὸ ἀγαθ''
[illegible]
νοερὸν

ἐπίκτητα νόη''
σις ἔχει ἂν''
τὸ ἀεὶ κινο-
ύμενα [illegible].

τοῦ τοιούτου· δηλουμένου δὲ ἀπορίαν ἄλλης πρὸς τοῖς εἰρημένοις κομίζειν, εἴ πη οἷόν
τε τῷ λόγῳ συμβῆναι· διὰ τὴν ἀπάθειαν, καὶ μὴ γνῶναι ἂν ἔχειν τὴν αὐτὴν ἀεί· διὰ τοι-
νῦν γινώσκομεν ἐπιστήμῃ, ὡς νόησις νοήσεως, αὕτη τινός ἐστι καὶ τινός· καὶ ἡ μὲν
ζωὴ ὡς τὸ ἔσχατον ἐστὶν ὑποκείμενον μὲν ἔχει. τὸ οὖν ἐστι νόησις· οἷον δὲ ἐστιν καὶ
αὐτὴ γίνεται. ἐνέργεια αὐτοῦ ἐστι καὶ πληροῦσα τὸ δυνάμει ἐκεῖνο· οὐδὲν αὐτῇ
λοιπόν ἐστιν ἐκείνου γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστι μόνον, οἷον ἡ φύσις· ἡ δὲ οὖν νόησις μετ' οὐ-
σίας, καὶ ὑποστήσασα τὴν οὐσίαν, οὐκ οὖν δύναιτο ἐνεργῆσαι, ἀφ' οὗ ἐστιν ἐστι·
οὐ γὰρ ἂν ἐλλείποι τι, ἐν ᾧ ἐνεργοῦσα· ἀλλ' οὖσα δὲ ἅμα ἐστὶ τὸ νοεῖν, ἀφ' αὐτῆς ἐ-
νέργεια· καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐστιν οὐσία· καὶ ζωὴ ἐστὶ καὶ αὐτὴ ἡ οὐσία, καὶ ἔστιν οὐχ ἕτερον
ἡ νόησις καὶ ἡ οὐσία αὕτη· καὶ αὐτὴ ἑαυτὴν νοεῖ ἡ φύσις· οὐχ ἕτερον, ἀλλ' ἢ λέγω τὸ νοοῦν καὶ
καὶ τὸ νοούμενον, πλῆθος ὂν ὡς δέδεικται πολλαχῇ· καὶ ἔστιν αὕτη πρώτη ἐν ἀρχῇ, ὑπο-
στᾶσιν ἔχουσα ἑαυτῆς οὐσίαν· καὶ ἐνέργεια μᾶλλον ἀλλήλου, οὕτως ἐστὶ μεταγενὴς οὐδενός, ὥστε ἐνε-
ργοῦσι· ἀεὶ δὲ ἐκείνου καὶ μὴ ἀπ' ἐκείνου, οὐ γὰρ ἄλλο τι, ἢ ἐκεῖνο ἦν· καὶ οὐ κατ'
ἐφ' αὐτῆς ὑπόστασις ἦν· πρώτη δὲ οὖσα αὕτη ἐνέργεια, καὶ πρώτη νόησις,
οὐκ ἂν ἔχοι οὔτε ἐνέργειαν πρὸ αὐτῆς, οὔτε νόησιν· μεταβαίνοντι ἄν τις ἀπὸ
ταύτης τῆς οὐσίας καὶ νοήσεως, οὔτε ἐν ποιότητι ἧς ἔχει, οὔτε ποιεῖ νόησιν· ἀλλ' ἵνα ποιῇ
ἣν ἔχει οὐσίαν καὶ νόησιν, ὥστε τι θαυμαστόν, ὃ μὴ τεύχει ἐν αὐτῷ οὐσία μὴ τὴν νόησιν, ἀλ-
λ' ἐστὶν ὄρημον αὐτοῦ φύσει αὐτοῦ. τῶν δὲ αὐτοῦ οὐδὲν δεόμενον· οὐ γὰρ ἐνεργήσει
πρότερον, ἐγέννησεν ἐνέργειαν· ἡ δὴ γὰρ αὐτὴ ἦν, πρὶν γενέσθαι· οὐδὲ νοήσει ἐγέ-
ννησε νόησιν· ἡ δὴ γὰρ αὐτὴ μὲν νοεῖ, πρὶν γενέσθαι νόησιν· ὅ τι γὰρ ἡ νόησις,
εἰ μὲν ἀγαθοῦ, χεῖρον αὐτοῦ· ὥστε, οὐ τοῦ ἀγαθοῦ ἂν εἴη· λέγω δὲ οὐ τοῦ ἀγαθοῦ,
οὐχ ὅτι μὴ ἔστι νοῆσαι τὸ ἀγαθόν, τοῦτο γὰρ ἔστω· ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ ἀγαθῷ, οὐκ
ἂν εἴη νόησις· ἢ ἐν ἑκατέρῳ μὲν τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸ ἕτερον αὐτοῦ ἡ νόησις αὐτοῦ.
εἰ δὲ χεῖρον ἐστιν, ὅμως ἡ νόησις ἔσται καὶ ἡ οὐσία· εἰ δὲ κρεῖττον ἡ νόησις, τὸ
νοητὸν χεῖρον ἐστιν· οὐ δὴ ἐν τῷ ἀγαθῷ ἡ νόησις· ἀλλὰ χεῖρον οὖσα καὶ διὰ τοῦτο
τὸ ἀγαθὸν ἀξιωθεῖσα, ἑτέρωθι ἂν εἴη αὐτοῦ, καθαρὸν ἐκεῖνο ὥσπερ τῶν ἄλλων
καὶ αὐτῆς ἀφεῖσα· καθαρὸν δὲ ὂν νοήσεως, εἰλικρινῶς ἐστιν ὅ ἐστιν· οὔτε πα-
ραζόμενον τὴν νόησιν παροῦσαν, ὡς μὴ εἰλικρινὲς καὶ ἓν εἶναι· εἰ δέ τις καὶ τοῦτο
ἅμα νοοῦν καὶ νοούμενον ποιεῖ· καὶ οὐσίαν καὶ νόησιν ζωὴν αὐτὴν οὐσίαν καὶ οὕτως αὐ-
τὸ νοοῦν θέλοι ποιεῖν, ἄλλου δεήσεται καὶ τούτου πρὸ αὐτοῦ· ἐπεὶ ἡ ἐνέργεια

καὶ ἡ νόησις, ἡ ἄλλου ὑποκειμένου τελείωσις· ἡ ζωὴ ὑπόστασις οὖσα, περὶ αὐτῆς
καὶ αὐτὴ ἄλλην ἔχει φύσιν· ἡ καὶ τὸ νοεῖν ἀναγκαίως· καὶ γὰρ ἐκεῖνο νοήσει, ὅτι ἄλλο παρ' αὐτό.
καὶ ὅταν αὐτὴ αὑτήν, οἷον καταμανθάνει ἃ ἔσχεν αὐτῆς ἄλλου θέᾳ ἐν αὑτῇ. ᾧ δὲ
μήτε τι ἄλλο παρ' αὐτό, μήτε τι σύνεστιν αὐτῷ ἐξ ἄλλου, τί καὶ νοήσει; ἢ τὸ ἑαυτόν; τί
γὰρ ἐζήτει ἢ τί ἐπόθει; ἢ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὅση, ὡς ἐκτὸς οὔσης αὐτοῦ καθὸ ἐνόει.
λέγω δέ, εἰ ἄλλη μὲν ἡ δύναμις αὐτοῦ ἣν ἐμάνθανεν· ἄλλη δέ, ᾗ ἐμάνθανεν· εἰ δὲ
μία, τί ζητεῖ; κινδυνεύει γὰρ βοήθεια τὸ νοεῖν δεδόσθαι ταῖς φύσεσι ταῖς θειοτέραις
μέν, ἐλάττοσι δ' οὔσαις. καὶ οἷον αὐταῖς τυφλαῖς οὔσαις ὄμμα. ὁ δ' ὀφθαλμός, τί
ἂν δέοιτο τὸ ὂν ὁρᾶν, φῶς αὐτὸ ὄν; ὃ δὲ δεῖται διὰ ὀφθαλμοῦ, σκότον ἔχων παρ'
αὐτῷ, φῶς ζητεῖ. εἰ οὖν φῶς τὸ νοεῖν, τὸ δὲ φῶς, φῶς οὐ ζητεῖ, οὐκ ἂν ἐκείνη ἡ αὐ-
γὴ φῶς μὴ ζητοῦσα, ζητήσειεν νοεῖν· οὐδὲ προσθήσει αὐτῇ τὸ νοεῖν. τί γὰρ καὶ ποι-
ήσει; ἢ τί προσθήσει, δεόμενος καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς, ἵνα νοῇ; οὐκ αἰσθάνεται γὰρ ἑαυ-
τοῦ· οὐ γὰρ δεῖται. οὐδέ ἐστι δύο. μᾶλλον δὲ πλείω, αὐτός, ἡ νόησις· οὐ γὰρ δὴ ἡ νόησις
αὐτός. δεῖ δὲ τρίτον, καὶ τὸ νοούμενον εἶναι. εἰ δὲ ταὐτὸν νοῦς, νόησις, νοητόν, πάντη
ἓν γενόμενα, ἀφανιεῖ αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. διακριθέντα δέ, τὸ ἄλλο πάλιν αὖ οὐκ ἐκεῖνο
ἔσται. ἐατέον οὖν τὰ ἄλλα πάντα ἐπὶ φύσεως ἀρίστης, οὐδεμιᾶς ἐπικουρίας δε-
ομένης· ὃ γὰρ ἂν προσθῇς, ἠλάττωσας τῇ προσθήκῃ τὴν οὐδενὸς δεομένην.
ἡμῖν μὲν γὰρ ἡ νόησις καλόν, ὅτι ψυχὴ δεῖται νοῦν ἔχειν· καὶ νῷ, ὅτι τὸ εἶναι αὐτῷ
ταὐτόν, καὶ ἡ νόησις πεποίηκεν αὐτόν· συνεῖναι οὖν δεῖ τῇ νοήσει τοῦτον, καὶ σύνε-
σιν αὐτοῦ λαμβάνειν ἀεί, ὅτι τοῦτο, τοῦτο· ὅτι τὰ δύο ἕν· εἰ δὲ ἓν μόνον, ἠρκεῖτο
ἂν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἂν ἐδεήθη λαβεῖν. ἔστι καὶ τὸ γνῶθι σεαυτὸν λέγεται τούτοις,
οἳ διὰ τὸ πλῆθος ἑαυτῶν, ἔργον ἔχουσι διαριθμεῖν ἑαυτούς, καὶ μαθεῖν ὅσα
καὶ ποῖα ὄντες, οὐ πάντα ἴσασιν· ἢ οὐδέν· οὐδ' ὅ τι ἄρχει. οὐδὲ κατὰ τί αὐτοί.
εἰ δέ τι ἐστὶν αὐτό, μειζόνως ἐστὶν ἢ κατὰ γνῶσιν καὶ νόησιν καὶ συναίσθησιν αὐτοῦ.
ἐπεὶ οὐδὲ ἑαυτῷ, οὐδέν ἐστιν. οὐδὲν γὰρ εἰσάγει εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἀρ-
κεῖ αὐτό. οὐ τοίνυν οὐδὲ ἀγαθὸν αὑτῷ, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις· ταῦτα γὰρ καὶ δεῖται
αὐτοῦ· αὐτὸ δὲ οὐκ ἂν δέοιτο αὐτοῦ· γελοῖον γάρ· οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἐνδεὲς ἦν
αὐτοῦ. οὐδὲ βλέπει δὴ ἑαυτό· δεῖ γάρ τι εἶναι καὶ γίνεσθαι αὐτῷ ἐκ τοῦ βλέπειν.
τούτων γὰρ ἁπάντων, παρακεχώρηκε τοῖς μετ' αὐτό· καὶ ἴσως οὐδέν, μηδὲν τῶν
προσόντων τοῖς ἄλλοις, ἐκείνῳ παρεῖναι, ὥσπερ οὐδὲ οὐσία. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ

νοεῖν, ἐπεὶ περὶ αὐτὸ ζητεῖ ὅτι· καὶ ὅμως ἀμφοῖν ἡ νόησις ἡ πρώτη καὶ μία, καὶ δεῖ εἶναι· Διὸ οὔτε λόγος ἐστὶ ταῖς αἰσθήσεσιν οὔτε ἐπιστήμη, ὅτι μηδὲν ἔστιν ὃ κατηγορήσει αὐτοῦ ὡς παρόν· ἀλλ' ὅταν ἀπορῇς ἐκ τῶν τοιούτων, καὶ ζητῇς ὅπου δεῖ ταῦτα θέσθαι, λογισμῷ ἐπὶ ταῦτα στελλόμενος, ἀπόθου ταῦτα ἃ νομίζεις σεμνὰ εἶναι ἐν τοῖς δευτέροις. καὶ μήτε τὰ δεύτερα προστίθει τῷ πρώτῳ, μήτε τὰ τρίτα τοῖς δευτέροις· ἀλλὰ τάττε τὰ μὲν δεύτερα περὶ τὸ δεύτερον τίθει· καὶ τὰ τρίτα, περὶ δὲ τὸ τρίτον· οὕτω γὰρ αὐτὰ ἕξεις ὡς ἔχει, καὶ τὰ ὕστερα ἐξαρτήσεις ἐκείνων, ὡς ἐκεῖνα περιθέοντα, ἐφ' αὑτῶν ὄντα. Διὸ καὶ ὀρθῶς καὶ ταύτῃ λέγεται, περὶ δὲ τὸν πάντων βασιλέα, πάντα εἶναι·

καὶ
ἐκείνου ἕνεκα
πάντα, τὰ πάντα ὄντα
λέγοντος αὐτοῦ καὶ τὸ ἐκείνου ἕνεκα, ὅτι
καὶ τοῦ εἶναι αἴτιος αὐτοῖς. καὶ οἷον ὀρέγεται ἐκείνου, ἑτέ-
ρου ὄντος τῶν πάντων, καὶ οὐδὲν ἔχοντος ὃ ἐκείνοις πάρεστιν. ἢ οὐκ
ἂν εἴη τὰ πάντα, εἴ τι ἐκείνῳ τῶν μετ' αὐτὸν παρείη. εἰ οὖν καὶ
νοῦς τῶν πάντων, οὐδὲ νοῦς ἐκείνῳ. αἴτιον δὲ λέγων πάντων καλῶν, τὸ κα-
λὸν ἐν τοῖς εἴδε-
σι φαίνεται τιθέμενος·
αὐτὸ δὲ ὑπὲρ τὸ καλὸν πᾶν τοῦτο.
ταῦτα δὴ δεύτερα τιθεὶς, εἰς τὰ τρίτα φησὶν ἀνηρ-
τῆσθαι, τὰ μετὰ ταῦτα γινόμενα, καὶ περὶ τὰ τρίτα τιθεὶς
εἶναι, δῆλον ὅτι τὰ γινόμενα ἀπὸ τῶν τρίτων, κόσμον τόνδε, εἰς ψυχήν.
ἀνηρτημένης δὲ ψυχῆς, εἰς νοῦν, καὶ νοῦ εἰς τἀγαθόν, οὕτω πάντα εἰς ἐκεῖνον
διὰ
μέσων· τῶν μὲν
πλησίον· τῶν δὲ τοῖς πλησί-
ον γειτονούντων· ἐσχάτην δ' ἀπόστασιν τῶν
αἰσθητῶν ἐχόντων, εἰς ψυχὴν ἀνηρτημένων.

Τέλος

ΝΓ
Ι

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τοῦ ἑκουσίου καὶ θελήματος τοῦ ἑνός.

Ἆρ' ἔστι καὶ ἐπὶ θεῶν εἴ τι ἐπ' αὐτοῖς ἐστι ζητεῖν, ἢ ἐν ἀνθρώπων ἀδυναμίαις α
τε καὶ ἀμφισβητησίμοις δυνάμεσι, τὸ τοιοῦτον ἂν πρέποι ζητεῖν· θεοῖς δὲ τὸ πάντα
δύνασθαι ἐπιτρεπτέον· καὶ οὐκ ἐπ' αὐτοῖς τι μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντα εἶναι; ἢ τήν β
τε δύναμιν ὅλην, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ πάντα ἑνὶ ἐπιτρεπτέον· τοῖς δ' ἄλ-
λοις, τοῖς μὲν οὕτως, τοῖς δὲ ἐκείνως, καὶ ἐνίοις ἑκατέρως. ἢ καὶ ταῦτα γ
ζητητέον· τολμητέον δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων, καὶ τοῦ ἄνω ἐπέκεινα πάντων,
ζητεῖν τὸ τοιοῦτον, πῶς τὸ ἐπ' αὐτῷ, κἂν πάντα συγχωρῶμεν δύνασθαι. καίτοι καὶ δ
τὸ δύνασθαι τοῦτο, σκεπτέον πῶς ποτε λέγεται, μή ποτε οὕτω, τὸ μὲν δύναμιν,
τὸ δὲ ἐνέργειαν φήσομεν, καὶ ἐνέργειαν μέλλουσαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰσαῦθις ε
ἀναβλητέον. πρότερον δὲ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν, ἐφ' ὧνπερ καὶ ζητεῖν ἔθος, εἴ τι ἐφ' ἡμῖν ὂν
τυγχάνει. πρῶτον ζητητέον, τί ποτε δεῖ τὸ ἐφ' ἡμῖν εἶναί τι λέγειν· τοῦτο δέ ἐστι, τίς
ἔννοια τοῦ τοιούτου. οὕτω γὰρ ἄν πως γνωσθείη, εἰ καὶ ἐπὶ θεοὺς καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ
θεὸν ἁρμόζει μεταφέρειν, ἢ οὐ μεταφερτέον· ἢ μεταφερτέον μέν, ζητητέον δὲ τὸ
ἐπ' αὐτοῖς τοῖς τε ἄλλοις καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων. τί τοίνυν νοοῦντες τὸ ἐφ' ἡμῖν ϛ
λέγομεν, καὶ διὰ τί ζητοῦμεν; ἐγὼ μὲν οἶμαι ἐν ταῖς ἐναντίαις κινούμενοι
τύχαις τε καὶ ἀνάγκαις καὶ παθῶν ἰσχυραῖς προσβολαῖς τὴν ψυχὴν κατεχούσαις,
ἅπαντα ταῦτα κύρια νομίσαντες εἶναι, καὶ δουλεύοντες αὐτοῖς, καὶ φερόμενοι, ᾗ
ἐκεῖνα ἄγοι, μή ποτε οὐδέν ἐσμεν, οὐδέ τί ἐστιν ἐφ' ἡμῖν, ἠπορήσαμεν, ὡς
τοῦτο ἂν ὂν ἐφ' ἡμῖν, ὃ μὴ τύχαις δουλεύοντες, μηδὲ ἀνάγκαις, μηδὲ
πάθεσιν ἰσχυροῖς, πράξαιμεν ἂν βουληθέντες, οὐδενὸς ἐναντιουμένου ταῖς βου-
λήσεσιν. εἰ δὲ τοῦτο, εἴη ἂν ἡ ἔννοια τοῦ ἐφ' ἡμῖν, ὃ τῇ βουλήσει δουλεύει· καὶ
παρὰ τοσοῦτον ἂν γένοιτο ἢ μή, παρ' ὅσον βουληθείημεν ἄν. ἑκούσιον μὲν γὰρ πᾶν, ὃ
μὴ βίᾳ, μετὰ τοῦ εἰδέναι· ἐφ' ἡμῖν δέ, ὃ καὶ κύριοι πρᾶξαι. καὶ συνθέοι μὲν ἂν πολ-
λαχοῦ ἄμφω, καὶ τοῦ λόγου αὐτῶν ἑτέρου ὄντος· ἔστι δ' οὗ καὶ διαφωνήσειεν ἄν, οἷον ζ
εἰ κύριος ἦν τοῦ ἀποκτεῖναι, οὐχ ἑκούσιον αὐτῷ ἦν πράξαντι, εἰ τὸν πατέρα
ἠγνόει τοῦτον ὄντα. τάχα δ' ἂν κἀκείνῳ διαφωνοῖ ἔχοντι τὸ ἐφ' αὐτῷ. δεῖ δὲ
καὶ τὴν εἴδησιν ἐν τῷ ἑκουσίῳ οὐ κατὰ τὰ καθέκαστα μόνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὅλως. η
διὰ τί γάρ, εἰ μὲν ἀγνοεῖ ὅτι φίλιος, ἀκούσιον, εἰ δὲ ἀγνοεῖ ὅτι μὴ δεῖ, οὐχ ἑκούσιον. ἀγνοεῖν
εἰ δ' ὅτι ἔδει μανθάνειν, οὐχ ἑκούσιον τὸ μὴ εἰδέναι ὅτι ἐχρῆν μανθάνειν, ἢ τὸ ἀπάγον

ἐφ' ἑκουσίῳ μὲν

ἑκουσίου
καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν

κύριον εἶναι,
cum nisi interdum
cum ignorantia.

θ αὐτὸ τὸ μανθάνειν. ὅπερ ἐκεῖνο ζητητέον. Τὸ τοίνυν τὸ ἀναφερόμενον εἰς ἡμᾶς ὡς ἐφ' ἡ-
μῖν ὡς αὐτοῦ ὑπάρχον, τίνι δεῖ διδόναι. ἢ γὰρ τῇ ὁρμῇ καὶ ἡτινιοῦν ὀρέξει. οἷον θυμῷ
πραττόντων, ἢ ἐπιθυμίᾳ. ἢ λογισμῷ τοῦ συμφέροντος μετ' ὀρέξεως, ἢ μὴ προσ-
ι τίθεται. ἀλλὰ θυμῷ μὲν καὶ ἐπιθυμίᾳ καὶ παισὶ καὶ θηρίοις τὸ ἐπ' αὐτοῖς τι εἶναι δοτέον.
Καὶ μαινομένοις καὶ ἐξεστηκόσι· καὶ φαρμάκοις δὲ ἁλοῦσι καὶ ταῖς προσπιπτούσαις φαντα-
ια σίαις, ὧν οὐ κύριοι. εἰ δὲ λογισμῷ μετ' ὀρέξεως, ἆρ' εἰ καὶ πεπλανημένῳ τῷ
λογισμῷ, ἢ τῷ ὀρθῷ λογισμῷ, καὶ τῇ ὀρθῇ ὀρέξει. καίτοι καὶ ἐνταῦθα ζητήσειεν ἄν τις,
ιβ πότερα ὁ λογισμὸς τὴν ὄρεξιν ἐκίνησεν, ἢ τοῦτον ἡ ὄρεξις. καὶ γὰρ εἰ κατὰ φύσιν αἱ
ὀρέξεις. εἰ μὲν ὡς ζῴου καὶ τοῦ συνθέτου, ἠκολούθησεν ἡ ψυχὴ τῇ τῆς φύσεως ἀνάγ-
κῃ. εἰ δὲ ὡς ψυχῆς μόνης, πολλὰ τῶν νῦν ἐφ' ἡμῖν λεγομένων, ἔξω τούτου ἂν γένοιτο.
ιγ Εἶτα καὶ τίς λογισμὸς ψιλὸς προηγεῖται τῶν παθημάτων. ἥ τε φαντασία ἀναγκά-
ζουσα, ἥ τε ὄρεξις ἐφ' ὅ τι ἂν ἄγῃ ἑλκύουσα, πῶς ἐν τούτοις κυρίους ποιεῖ. πῶς δ' ὅλως
κύριοι, οὗ ἀγόμεθα. τὸ γὰρ ἐνδεὲς ἐξ ἀνάγκης πληρώσεως ὀρεγόμενον, οὐ κύρι-
ον τοῦ ἐφ' ὃ παντελῶς ἄγεται. πῶς δὲ ὅλως αὐτό τι παρ' αὐτοῦ, ὃ παρ' ἄλλου καὶ
ἀρχὴν εἰς ἄλλο ἔχει, κἀκεῖθεν γεγένηται οἷόν ἐστι. κατ' ἐκεῖνο γὰρ ζῇ, καὶ ὡς πέπλα-
σται. ἢ οὕτω γε καὶ τὰ ἄψυχα ἕξει τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἶναι. ποιεῖ γὰρ ὡς γε-
γένηται, καὶ τὸ πῦρ. εἰ δ' ὅτι γιγνώσκει τὸ ζῷον καὶ ἡ ψυχὴ ὃ ποιεῖ. εἰ μὲν αἰσθήσει,
τίς ἡ προσθήκη, πρὸς τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἶναι. οὐ γὰρ ἡ αἴσθησις ἐποίησε κύριον τοῦ
ἔργου, ἰδοῦσα μόνον. εἰ δὲ γνώσει· εἰ μὲν γνώσει τοῦ ποιουμένου, καὶ ἐνταῦθα
οἶδε μόνον, ἄλλο δὲ ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ἄγει. εἰ δὲ καὶ παρὰ τὴν ὄρεξιν ὁ λόγος ποιεῖ
ἢ ἡ γνῶσις, καὶ κρατεῖ, εἰς τί ἀναφέρει ζητητέον, καὶ ὅλως ποῦ τοῦτο συμβαίνει.
Καὶ εἰ μὲν αὐτὸς ἄλλην ὄρεξιν ποιεῖ, πῶς ληπτέον. εἰ δὲ τὴν ὄρεξιν παύσας ἔ-
στη, καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐφ' ἡμῖν, οὐκ ἐν πράξει τοῦτο ἔσται, ἀλλ' ἐν νῷ στήσεται τοῦτο.
ἐπεὶ καὶ πᾶν τὸ ἐν πράξει, κἂν κρατῇ ὁ λόγος, μικτὸν καὶ οὐ καθαρὸν, δύναται
τὸ ἐφ' ἡμῖν ἔχειν. διὸ σκεπτέον περὶ τούτων. ἤδη γὰρ αὖ καὶ ἐγγὺς γινόμεθα τοῦ
λόγου τοῦ περὶ θεῶν. ἀναγαγόντες τοίνυν τὸ ἐφ' ἡμῖν εἰς βούλησιν, εἶτα ταύ-
την ἐν λόγῳ θέμενοι. εἶτα ἐν λόγῳ ὀρθῷ. ἴσως δὲ δεῖ προσθεῖναι τῷ ὀρθῷ τὸ
τῆς ἐπιστήμης. οὐ γὰρ εἴ τις ἐδόξασεν ὀρθῶς καὶ ἔπραξεν, ἔχοι ἂν ἴσως
ἀναμφισβήτητον τὸ αὐτεξούσιον. εἰ μὴ εἰδὼς διότι ὀρθῶς, ἀλλὰ τύχῃ ἢ
ιδ φαντασίᾳ τινὶ πρὸς τὸ δέον ἀχθείς. ἐπεὶ καὶ τὴν φαντασίαν οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἶναι

ιδ λέγοντες, τοὺς κατ' αὐτὴν ὁρῶντας, περὶ ὧν ἀρχὴν αὐτεξούσιον οὐ τάξομεν. ἀλλὰ
γὰρ ἡ μὲν τῶν μὲν φαντασιῶν, ἡ δ' αὐτῆς ἡ φαντασία κυρίως ἐστὶ ποιοῦσι, τὴν ἐκ τοῦ σώματος
τῶν παθημάτων ἐγειρομένην· καὶ γὰρ κενώσεις σίτων καὶ ποτῶν, φαντασίας οἷον
ἀναπλάττουσι. καὶ πληρώσεις αὖ· καὶ μεστός τις πώματος ἄλλα φαντάζεται.
καὶ καθ' ἑκάστας ποιότητας ὑγρῶν τῶν ἐν σώματι, τοιαύτας τινὰς τὰς φαντασίας
ιε ἐγείρουσας, ὧν ἀρχὴν αὐτεξούσιον οὐ τάξομεν. διὸ καὶ τοῖς φαύλοις κατὰ ταύτας
ις πράττουσι τὰ πολλά, οὔτε τὸ ἐπ' αὐτοῖς, οὔτε τὸ ἑκούσιον δώσομεν. τῷ δὲ διὰ
τῶν ἐνεργειῶν, ἐλευθέρῳ τῶν παθημάτων τοῦ σώματος, τὸ αὐτεξούσιον δώσομεν. εἰς ἀρ-
χὴν δὲ ἐφ' ἡμῖν καλλίστην ἀνάγοντες, τὴν τοῦ νοῦ ἐνέργειαν· καὶ τὰς ἐντεῦθεν
προτάσεις, ἐλευθέρας ὄντως δώσομεν· καὶ τὰς ὀρέξεις τὰς ἐκ τοῦ νοεῖν ἐγειρο-
μένας, οὐκ ἀκουσίους εἶναι δώσομεν· καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς οὕτω ζῶσι τὸν τρόπον, ὅ-
ιη σοι νῷ καὶ ὀρέξει τῇ κατὰ νοῦν ζῶσι, φήσομεν εἶναι. καίτοι ζητήσειεν ἂν αὐ-
τις, πῶς ποτε τὸ κατ' ὄρεξιν γινόμενον, αὐτεξούσιον εἶναι τῆς ὀρέξεως ἐπὶ τὸ ἔξω
ἀγούσης καὶ τὸ ἐνδεὲς ἐχούσης. ἄγεται γὰρ τὸ ὀρεγόμενον, κἂν πρὸς τὸ ἀγα-
θὸν ᾖ. καὶ δὴ καὶ περὶ τοῦ νοῦ αὐτοῦ, ἀπορητέον· εἰ ὅπερ πέφυκε καὶ ὡς πέ-
φυκεν ἐνεργῶν, λέγοιτο ἂν τὸ ἐλεύθερον ἔχειν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ, οὐκ ἔχοντος
ιθ αὐτῷ τὸ μὴ ποιεῖν. ἔπειτα εἰ ὅλως κυρίως λέγοιτο ἐπὶ τῶν ἐκεῖ τὸ ἐπ' αὐτοῖς,
οἷς πρᾶξις οὐ πάρεστιν. ἀλλ' ἐν οἷς πρᾶξις ἡ ἀνάγκη ἔξωθεν. οὐ γὰρ μά-
την πράξουσιν. ἀλλ' οὖν, πῶς τὸ ἐλεύθερον, δουλευόντων καὶ τούτων τῇ αὐ-
τῶν φύσει· ἢ εἰ μὴ ἑτέρῳ ἕπεσθαι ἠναγκασμένα, πῶς ἂν τὸ δουλεύειν λέγοιτο·
κ πῶς δὲ πρὸς τὸ ἀγαθὸν τὸ φερόμενον, ἠναγκασμένον ἂν εἴη, ἑκουσίου τῆς ἐφέ-
σεως οὔσης, εἰ εἰδὼς ὅτι ἀγαθόν, ὡς ἐπ' ἀγαθὸν ἴοι. τὸ γὰρ ἀκούσιον, ἀπαγω-
γὴ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ· καὶ πρὸς τὸ ἠναγκασμένον εἰ ἐπὶ τοῦτο φέροιτο, ὃ μὴ ἀγα-
κα θὸν αὐτῷ· καὶ δουλεία τοῦτο, ὃ μὴ κύριον ἐστὶν ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ἐλθεῖν· ἀλλ' ἑτέρου
κρείττονος ἐφεστηκότος, ἀπάγεται τῶν αὐτοῦ ἀγαθῶν, δουλεῦον ἐκείνῳ.
[το διὰ τοῦτο γὰρ καὶ δουλεία ψέγεται· οὐχ οὗ τις οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τὸ κακὸν
ἐλθεῖν· ἀλλ' οὗ ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτοῦ, ἀγόμενος πρὸς τὸ ἀγαθὸν τὸ ἄλλου.
τὸ δὲ καὶ δουλεύειν λέγειν τῇ αὐτοῦ φύσει, διττὸν ποιοῦντός ἐστι· τό τε δουλεῦον,
καὶ τὸ ᾧ. φύσις δὲ ἁπλῆ καὶ ἐνέργεια μία, καὶ οὐδὲ τὸ μὲν δυνάμει ἔχουσα
ἄλλο, ἄλλο δὲ τὸ ἐνεργείᾳ, πῶς οὐκ ἐλευθέρα; οὐδὲ γὰρ ὡς πέφυκε λέγοιτο

ἂν ἐν ὀργῇ ἦν, ἀλλ' ἧς οὐκ ἔστι τῆς αὐτῆς· τῆς δ' ἐν ὀργῇ ἀλλ' ἧς· εἰ περὶ τὸ αὐτὸ τἀγαθὸν
κβ. καὶ τὸ συμφέρον· ἆρ' οὖν οὕτω διττόν, ὥστε τὸ φαυλότερον, περὶ οὗ καὶ ἡ φθορά· καὶ εἰ
μὴ τὸ ἐν ἑαυτῷ ἁρμόσῃ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τῷ αὐτῷ (?) ἐν ἑαυτῷ· καὶ οὕτω ἐν ἑαυτῷ,
ὅτι μὴ ἐν φαυλοτέρῳ μὴ δ' ἧττον τῆς συμφέρον (?)· οὐδὲ γὰρ τῆς οὐσίας, εἰ περὶ ἀρχήν·
καὶ ἔτι μὴν διόπερ ἀρχὴν ἔχει, ἀλλ' οὐ καὶ ἔξω αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀγαθῷ· καὶ εἰ καὶ τῷ κοινῷ
τὸ ἀγαθόν, πολλῷ μᾶλλον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ ἧττον ἀγαθόν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἧττον ἀγαθὸν καὶ
τὸ ἐν ἑαυτῷ τις ζητεῖ, τοῦ ἀγαθοῦ χάριν· ἆρ' οὖν καὶ τὸ ἀγαθὸν συμφέρει, μᾶλλον ἂν τὸ
ἐν ἑαυτῷ· ἢ τὸ γὰρ ἔχει τὸ πρὸς αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ ὁρώμενον· καὶ ἐν αὐτῷ, ἢ περὶ
αὐτό· ὃ ἄμεινον ἂν εἴη αὐτῷ ἐν αὐτῷ ἂν εἶναι, ἢ περὶ πρὸς αὐτό. ἆρ' οὖν οὐ
κγ μόνον νοοῦντι τὸ αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ (?) καὶ τὸ ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐν νῷ τῷ καθαρῷ, ἢ καὶ
ἐν ψυχῇ κατ' αὐτοῦ συμφέρουσι καὶ κατὰ ἀρετὴν πράττουσι. τὸ μὲν οὖν πρα-
ττούσῃ ἢ περὶ δώσομεν, πρῶτον μέν, οὐ πρὸς τὴν τάξιν ἴσως χρὴ διδόναι·
οὐ γὰρ ἡ μέθη τῶν ἀγαθῶν οἰκεῖοι· ἀδύνατος τὸ ἡδέως καὶ τὸ πάντας ποιεῖ ταύτης
περὶ αὐτοῦ, τάχα μὲν ἂν τοῦτο ὀρθῶς λέγοιτο· ἐπεὶ γοῦν περὶ οὗ φημι· οἱ
διὰ τὸ πόλεμος, ἀνδρὶ ξοίμην (?)· λέγω δὲ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν περὶ ἣν φη-
μι· ὁ πάντα πολέμου μὴ καταλαβόντες, ἐκείνην τὴν ἐνέργειαν ταύτην ποι-
ήσαι· ὁμοίως δὲ καὶ τοιῶν ἀλλὰ πράξεων τῶν κατ' ἀρετὴν ἀπαλλαγῶν (?), πρὸ
τὸ ποίηπον (?) ἀναγκαζομένης τῆς ἀρετῆς, τὸ διὰ ἢ διὰ τὰ ζητεῖν· ἔπει ζη'
εἴ τις αἱρεῖται αὐτὴν δι' αὐτὴν ἀρετήν, προαιρεῖται ἐν ὑποχειρίοις ἔργα, εἰ γὰρ
πολέμου ἵνα ἀνδρίζοιτο, καὶ εἶναι ἀδικίαν, ἵνα δικαιοσύνῃ ὁρίζῃ καὶ κο-
σμῇ, καὶ πενίαν, ἵνα ἐλευθέριον ἐνδείκνυτο, ἢ πάντων δεόμενον
ἡσυχάζειν, ζητοῖτο ἂν τὴν ἐν ἀρχῇ τῶν πράξεων, οὐδενὸς ἐφαπτομένους
δεομένου τοῦ περὶ αὐτῆς· ὡς περὶ ἂν εἴ τις ἰατρός, οἷον ἢ πρὸ νόσου,
μηδενὸς δεῖσθαι ἰατρικῆς περὶ αὐτὸν τύχης· ἆρ' οὖν ἐν ἐργασίαις ἐν ταῖς πράξεσιν
ἡ ἀρετή, ἢ καὶ καλῶς βοηθεῖν, περὶ ἂν καθαρῶς ἔχοι τὸ ἐν ἑαυτῇ· ἆρ' οὖν
τὰς πράξεις μὲν ἀναγκαίας, τὴν δὲ βούλησιν τὴν περὶ τῶν πράξεων
καὶ τὸν λόγον οὐκ ἐναρκεσμένον φήσομεν, ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἐν ψιλῷ τῷ θεωρεῖν
τῷ περὶ τοῦ πραττομένου, ἢ ἔξω τῆς πράξεως τὸ αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ· καὶ τὸ ἐπ'
αὐτῇ τῇ ἀρετῇ θήσομεν· ἢ δὲ ἐν ταύτῃ τῆς ἀρετῆς, τῆς κατὰ τὴν ἕξιν
καὶ τὴν διάθεσιν. ἆρ' οὖν καλῶς ψυχῆς ἐχούσης, φήσομεν αὐτὴν εἶναι καλῶς

κδ κατὰ κίνησιν ἢ ἕξιν, συμμετρουμένην ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς ὀρέξεσι; ἵνα γὰρ
πρότερον λεγόμενον τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἀγαθοῖς εἶναι, καὶ τὸ ἀδέσποτον τὴν ἀρετήν· ἢ
τοῖς τε προβουληθεῖσι καὶ ἑπομένοις· ἢ ὅτι ἡ γενομένη αὕτη, κατασκευάζει τὸ
ἐλεύθερον καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐᾷ ἔτι δούλους εἶναι ὧν πρότερον ἦμεν.
εἰ οὖν οἷόν τις ἀλλοίωσίς ἐστιν ἡ ἀρετή, καὶ ἕξις οἷον νοωθῆναι τὴν ψυχὴν
ποιοῦσα, πάλιν αὖ οὐκ ἐν πράξει τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐν νῷ ἡσύχῳ τῶν
πράξεων. πῶς οὖν εἰς βούλησιν πρότερον ἀνήγομεν τοῦτο, λέγοντες ὅτι
κε τὸ βουληθῆναι γένοιτο ἄν· ἢ κἀκεῖ ἐλέγετο, ἢ μὴ γένοιτο. εἰ οὖν ταῦτα
ὀρθῶς λέγεται, καὶ τὰ νῦν τούτοις συμφώνως ἔχει. φήσομεν τὴν μὲν ἀ-
ρετὴν καὶ τὸν νοῦν κυρίους εἶναι, καὶ εἰς ταῦτα χρῆναι ἀνάγειν τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ τὸ
ἐλεύθερον· ἀδέσποτα δὲ ὄντα ταῦτα, τὸν μὲν ἐφ' αὑτοῦ εἶναι, τὴν ἐφεστῶ- (τὴν δὲ ἀρετὴν βούλεσθαι μὲν ἐφ' αὑτῆς εἶναι)
σαν τῇ ψυχῇ ὥστε εἶναι ἀγαθήν· καὶ μέχρι τούτου, αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ
τὴν ψυχὴν ἐλευθέραν παρέχειν· προσπιπτόντων δὲ τῶν ἀναγκαίων
παθημάτων τε καὶ πράξεων, ἐφεστῶσαν, ταῦτα μὴ βεβουλῆσθαι
γίνεσθαι· ὅμως τηρεῖν καὶ ἐν τούτοις διασώζειν τὸ ἐφ' αὑτῇ· εἰς αὑτὴν κἀν-
ταῦθα ἀναφέρουσαν· οὐ γὰρ τοῖς πράγμασιν ἐφέψεσθαι, οἷον σώζουσαν
τὸν κινδυνεύοντα· ἀλλ' εἰ δοκοῖ αὐτῇ, καὶ προϊεμένην τοῦτον· καὶ τὸ ζῆν κελεύου-
σαν προΐεσθαι· καὶ χρήματα καὶ τέκνα, καὶ αὐτὴν πατρίδα· σκοπὸν τὸ
κς καλὸν αὐτῆς ἔχουσαν· ἀλλ' οὐ τὸ εἶναι τῶν ὑπ' αὐτήν· ὥστε καὶ τὸ ἐν ταῖς
πράξεσιν αὐτεξούσιον, καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν, οὐκ εἰς τὸ πράττειν ἀνάγεσθαι·
οὐδ' εἰς τὴν ἔξω, ἀλλ' εἰς τὴν ἐντὸς ἐνέργειαν καὶ νόησιν καὶ θεωρίαν αὐτῆς
κζ τῆς ἀρετῆς. δεῖ δὲ τὴν ἀρετὴν ταύτην, νοῦν τινα λέγειν εἶναι, οὐ συναριθ-
μοῦντας τὰ πάθη τὰ δεδουλωμένα, ἢ μετρηθέντα τῷ λόγῳ. ταῦτα γάρ
ἔοικε φησὶν ἐγγύς που τείνειν τοῦ σώματος, ἔθεσι καὶ ἀσκήσεσι κατορθωθέν-
τα· ὥστε εἶναι σαφέστερον, ὡς τὸ ἄυλόν ἐστι τὸ ἐλεύθερον· καὶ εἰς τοῦτο ἀνα-
γωγὴ τοῦ ἐφ' ἡμῖν· καὶ αὕτη ἡ βούλησις ἡ κυρία καὶ ἐφ' αὑτῆς οὖσα· καὶ εἴ τι
ἐπιτάξειε πρὸς τὰ ἔξω, ἐξ ἀνάγκης. ὅσα οὖν ἐκ ταύτης καὶ διὰ ταύτην
ἐφ' ἡμῖν, ἔξω τε καὶ ἐφ' αὑτῆς, ὃ αὐτὴ βούλεται καὶ ἐνεργεῖ ἀνεμπο-
κη δίστως, τοῦτο καὶ πρῶτον ἐφ' ἡμῖν. ὁ δὲ θεωρητικὸς νοῦς καὶ πρώτως
οὕτω τὸ ἐφ' αὑτῷ, ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ μηδαμῶς ἐπ' ἄλλῳ· ἀλλὰ πᾶς

ἐπέστραπται πρὸς αὐτόν· καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ αὐτός· καὶ ἐν τῷ ἀγαθῷ κείμενος, ἀνεν- ζητεῖ
δεὴς καὶ πλήρης ὑπάρχων, καὶ οἷον κατὰ βούλησιν ζῶν· ἡ δὲ βούλησις, ἡ νόησις· βού-
λησις δὲ ἐλέχθη, ὅτι κατὰ νοῦν· καὶ γὰρ λεγομένη βούλησις, τὸ κατὰ νοῦν μιμεῖται.
ἡ γὰρ βούλησις, θέλει τὸ ἀγαθόν· τὸ δὲ νοεῖν ἀληθῶς, ἐστὶν ἐν τῷ ἀγαθῷ. ἔχει οὖν ἐ-
κεῖνος, ὅπερ ἡ βούλησις θέλει· καὶ οὗ τυχοῦσα ἂν ταύτῃ, νόησις γίνεται. εἰ οὖν βού-
λησιν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιθέμενοι τὸ ἐφ' ἡμῖν, τὸ ἤδη ἐν ᾧ θέλει ἡ βούλησις εἶναι ἱδρυμένον,
πῶς οὐ τὸ ἐφ' αὑτῷ ἔχει· ἢ μεῖζον εἶναι θετέον, εἰ μή τις ἐθέλει εἰς τοῦτο ἀναβαίνειν
κθ τὸ ἐφ' αὑτῷ. γίνεται οὖν, ψυχὴ μὲν ἐλευθέρα, διὰ νοῦ, πρὸς τὸ ἀγαθὸν σπεύδουσα
ἀνεμποδίστως· καὶ ὃ διὰ τοῦτο ποιεῖ, ἐφ' αὐτῇ· νοῦς δέ, δι' αὑτόν· ἡ δὲ τοῦ ἀγα-
θοῦ φύσις, αὐτὸ τὸ ἐφετόν, καὶ δι' ὃ τὰ ἄλλα ἔχει τὸ ἐφ' αὑτοῖς, ὅταν τὸ μὲν τυγχάνειν
λ ἀνεμποδίστως δύνηται, τὸ δὲ ἔχειν. πῶς δὴ αὐτὸ τὸ κυριώτερον ἁπάντων τῶν μετ'
αὐτὸ τιμίων, καὶ ἐν πρώτῃ ἕδρᾳ ὄν, πρὸς ὃ τὰ ἄλλα ἀναβαίνειν θέλει, καὶ ἐξήρτηται
αὐτοῦ, καὶ τὰς δυνάμεις ἔχει παρ' αὐτοῦ ὥστε δύνασθαι τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔχειν, πῶς ἂν
τις εἰς τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἢ ἐπὶ σοὶ ἄγοι· ὅπου καὶ νοῦς μόλις, ὅμως δὲ βίᾳ εἵλκετο.
λα εἰ μή τις τολμηρὸς λόγος ἑτέρωθεν σταλεὶς λέγοι· ὡς τυχοῦσα οὕτως ἔχειν ὡς
ἔχει, καὶ οὐ κυρία οὖσα τοῦ ὅ ἐστιν, οὖσα τοῦτο ὅ ἐστιν οὐ παρ' αὐτῆς, οὔτε τὸ ἐλεύθερον
ἂν ἔχοι, οὔτε τὸ ἐπ' αὐτῇ ποιοῦσα ἢ μὴ ποιοῦσα, ὃ ἠνάγκασται ποιεῖν ἢ μὴ ποιεῖν.
ὃς δὴ λόγος ἀντίτυπος καὶ ἄπορος, καὶ παντάπασι τὴν τοῦ ἑκουσίου τε καὶ αὐτε-
ξουσίου φύσιν, καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἅπαν ἀναιρῶν, ὡς μάτην εἶναι ταῦ-
τα λέγεσθαι, καὶ φωνὰς πραγμάτων ἀνυποστάτων. οὐ γὰρ μόνον μηδὲν ἐπὶ μη-
δενὶ εἶναι λέγειν, ἀλλ' οὐδὲ νοεῖν οὐδὲ συνιέναι ἀναγκαῖον αὐτῷ λέγειν ταύτην
λβ τὴν φωνήν. εἰ δὲ ὁμολογοίη συνιέναι, ἤδη ἂν ῥᾳδίως ἐλέγχοιτο· τῆς ἐν-
νοίας τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἐφαρμοζομένης, οἷς ἐφαρμόττειν οὐκ ἔφη. ἡ γὰρ ἔννοια,
τὴν οὐσίαν οὐ πολυπραγμονεῖ· οὐδὲ ἐκείνην προσλαμβάνει. ἀδύνατον
γὰρ ἑαυτό τι ποιεῖν, καὶ εἰς ὑπόστασιν ἄγειν. ἀλλ' ἐθέλει θεωρεῖν ἡ ἐπίνοια, τί τῶν
ὄντων δοῦλον ἑτέρων· καὶ τί ἔχει τὸ ἐφ' αὑτῷ ἐξούσιον· καὶ τί μὴ ὑπ' ἄλλῳ, ἀλλ' αὐτὸ
τῆς ἐνεργείας κύριον· ὃ καθαρῶς τοῖς ἀιδίοις ὑπάρχει, καὶ τοῖς καθὸ ἀίδια,
λγ καὶ τοῖς ἀκωλύτως τὸ ἀγαθὸν διώκουσιν ἢ ἔχουσιν. ὑπὲρ δὴ τοῦ τὸ ἀγαθὸν
αὐτὸ ὄντος, οἷον ἄλλο παρ' αὐτὸ ἀγαθὸν ζητεῖν, ἄτοπον. ἐπεὶ καὶ τὸ κατὰ τύχην
λέγειν αὐτὸ εἶναι, οὐκ ὀρθόν· ἐν γὰρ τοῖς ὕστερον καὶ ἐν πολλοῖς, ἡ τύχη· τὸ δὲ

πρῶτον, οὔτε κατὰ τύχην ἂν λέγοιμεν, οὔτε συνείδησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀγαθότητος, ὅτι
λη μὴ δὲ γέγονεν. ἔτι δὲ ὅτι ὡς ἕξιν παθεῖν, ἄτοπον. ἢ τίς ἀξιοῖ τὸ τυχεῖν αὐτὸ ἢ ἀγα-
λῦ θόν, ὅταν παρὰ φύσιν ποιῇ ἢ ὑβρίζῃ. οὐδὲ μὴ τὸ πάντων μοναχὸν ἔχον, ἀφαίρεσις
τῆς ἕξεως. ἡ δὲ μοναχὸν, μὴ τῶν πολλῶν καθ' ὃ πλεονέχει, ἀλλ' αὐτῷ, τοῦ τὸ αὐτὸ
εἶναι. καὶ οἷον ἀρμόσαντι αὐτῷ, καὶ μὴ ἔχειν, ὅτι ἂν ᾖ τοιαῦτον. ἡ οὕτως τὸ μάλιστα
τυγχάνον τοῦ ἀγαθοῦ, ἀφαιρήσεται τις δ' αὐτὸ ἐξ ἑτοίμου. ἡ δὲ τοῦτο ἄτοπον,
ἀπὸ τοῦ τοιοῦτον αὐτὸ γίνοιτο, αὐτὸ δ' ἀγαθὸν ἄτοπον εἶναι τὸ αὐτὸ ἐξ ἑτοίμου ὅτι ἀγαθόν.
καὶ ὅτι ὑφ' αὑτοῦ μένει, οὐ δεόμενον κἂν πᾶσι πρὸς ἄλλο, τῶν ἄλλων κινουμένων
λζ πρὸς αὐτό, καὶ οὐδενὸς δεόμενον οὐδενός. ὅταν δὲ δὴ ἢ οἷον ὑπὸ φύσεως αὐτοῦ, ἢ οἷ-
ον ὑβρίζηται, οὐ γὰρ ἢ μὲν ἄγει ἢ δὲ ἐπιτρέπει ἐστίν, ἅτε μὴ δὲ ἐπὶ τοῦ δυνάμενου τοῦτο. ὅτι
μὴ ποιεῖ καλὸν τὸ ἀγαθὸν ἢ ὑβρίζεται, ἢ καλὸν τὴν εὐεργεσίαν ἔχειν. ὥστε, ἢ μὴ ἔχειν ὡς πέ-
ϛ φυκεν ὑβρίζειν. οὐδὲ ἡ ὕβρις καὶ ἢ οἷον ζωή, ἀλλ' ἀνυπόθετος τὶς ἐστὶν ἕξις. ἀλλ' ἢ οἷον
ἕξις ζῷου τις, καὶ οἷον συνηθουμένη διὰ τὴν ὕβριν, διὰ ἀμφοτέρων αὐτὸ αὐτὸ ποιεῖ,
λζ καὶ ἐν αὐτῷ οὐδενός. ἢ μᾶς δὲ θεωροῦμεν, τὸ συμβεβηκὸς δ' αὐτὸ ἐξ ἑτοίμου, ἐγγνω-
σθείη ἀπὸ τῶν περὶ τὸ ἄγαθον αὐτὸ ἐξ ἑτοίμου, ἀφαιρέσει τῶν ἐναντίων, αὐτὸ ἐν φύσει αὐτὸ
πρὸς αὐτό, τὸ δὲ ἔλαττω ἀπὸ ... τῶν ἀντιμεταφέροντες, ἀδύναμος τούτου
τῶν ἀπορούντων λέγειν περὶ αὐτοῦ, τοῦ τὸ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ ἀποιμεν. καὶ τὸ οὐδὲ ἀναλ-
ροιμεν ἀπεῖναι, τὸ ὅτι κακὸν τοῦ, ἀλλ' οὐδὲ περὶ αὐτοῦ μένει. ταῦτα γὰρ ἐκείνου καὶ τὰ
καλὰ καὶ τὰ σεμνά, ὕστερα. τούτων γὰρ αὐτὸς ἀρχή. καὶ τὸ ἀλλ' οὐ τρόπον, οὐκ ἀρχή.
ἀπορητέον οἷς ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δ' ἐν τούτῳ ὡς ὕστερον. καὶ δ' αὐτὸ ἐξ ἑτοίμου, ἀλλὰ γὰρ
εἰς ἀπολαύσειν λέγεται. καὶ ὅτι αἰτίου διά τι, καὶ οὕτως ἄλλων δι' αὐτὸ ἀνωτά-
τως. δεῖ δὲ ὅλως πρὸς οὐδὲν αὐτὸ λέγειν, ἐστὶ γὰρ ὃ ὑπέρκειται καὶ πρὸ αὐτῶν.
ἐπεὶ καὶ δ' ἐστὶν ἀφαιροῦμεν, ὥστε καὶ τὸ πρὸς πάντα τὸ ὅπου ἐστί. οὐδὲ δὴ δ'
ὡς πέφυκεν, ὕστερον γὰρ καὶ τοῦτο. καὶ εἰ λέγοιτο καὶ ἀπ' ἐκείνων, ἐπὶ τῶν δι' ἄλλου ἂν
λέγοιτο. ὥστε πρώτως ἐπὶ τῆς ἕξεως, ὅτι ἐξ ἐκείνου ἐν φύσει. ἀλλ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις
ἡ φύσις, οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἕξεως. οὐδὲ δὴ τὸ ὄνομα αὐτῆς ὂν λεκτέον. τό, τε γὰρ ἄν,
ἀφῃροῦμεν. δ' τὸ ὄνομα αὐτῆς λέγοιτο ἄν, ὅσον ὑπ' ἄλλου. οὕτως οὐδὲ ζωή-
λη βη. ἡ οὐδὲ τὸ ζωὴ βιωτέον. οὔτε γὰρ αὐτῷ, οὔτε πρὸς ἄλλο. ἐν γὰρ πολλοῖς
λθ δ' ἡ ζωὴ βιωτὴ καὶ μὲν ἢ, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ συμβῆ. πρὸς αὐτὸ πρῶτον ζωὴ
βη. οὐδὲ γὰρ ἦλθεν ἵνα ζήσῃ. πρόσω ἦλθεν. ἤδη τίς ἢ ταύτην, ἢ ὑποστάσεως

αὐτό. ἔστι οὐδὲ τύχη τούτων. οὐδὲ τὸ αὐτόματον δέ. καὶ γὰρ τὸ αὐτόματον
καὶ ἐπ' ἄλλων, καὶ ἐν τοῖς γινομένοις. ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ εἴ τις λαμβάνοι τὸ συνέ-
βη, οὔτοι δεῖ πρὸς τὸ ὄνομα ἵστασθαι. ἀλλ' ὅ ὑπονοεῖ ὁ λέγων συνιέναι. τί οὖν
νοεῖ τοῦτο, ὅτι ταύτην ἔχον τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν ἀρχήν. καὶ γὰρ εἰ ἄλλην ἔσχεν, ἦν
μϛ̄ ἂν ἀρχὴ τοῦτο ὅπερ ἦν. καὶ εἰ χεῖρον, ἐνήργησεν ἂν κατὰ τὴν αὐτοῦ οὐσίαν. πρὸς δὴ τὸ τοιοῦτον
λεκτέον. ὅτι μὴ οἷόν τε ἦν ἀρχὴν οὖσαν πάντων, τὸ τυχὸν εἶναι. μὴ ὅτι χεῖρον. ἀλλ'
οὐδὲ ἀγαθὸν μέν, ἀγαθὸν δὲ ἄλλως. οἷον ἐνδεέστερον. ἀλλὰ δεῖ κρείττονα εἶναι τὴν
ἀρχήν, ἀπὸ πάντων τῶν μετ' αὐτήν. ὥστε ὡρισμένον τι. λέγω δὲ ὡρισμένον, ὅτι μο-
ναχῶς καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης. οὐδὲ γὰρ ἦν ἀνάγκη. ἐν γὰρ τοῖς ἑπομένοις τῇ ἀρχῇ, ἡ
ἀνάγκη. καὶ οὐδὲ αὕτη ἔχουσα ἐν αὐτοῖς τὴν βίαν. τὸ δὲ μοναχὸν τοῦτο, παρ'
αὐτοῦ. τοῦτο οὖν, καὶ οὐκ ἄλλο, ἀλλ' ὅπερ ἔδει εἶναι. οὐ τοίνυν οὕτω συνέβη, ἀλλ'
μζ̄ ἔδει οὕτως. τὸ δὲ ἔδει τοῦτο, ἀρχὴ τῶν ὅσα ἔδει. Τοῦτο τοίνυν οὖν, οὐχ ὡς καὶ οὕτως ἔτυχε, συ-
νέβη. οὐ γὰρ ὅπερ ἔτυχεν ἐστίν, ἀλλ' ὅπερ ἔδει εἶναι. μᾶλλον δέ, οὐδὲ ὅπερ
ἔχρην. ἀλλ' ἀναμένειν δεῖ τὰ ἄλλα, τί ποτε αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς φανείη. καὶ τοῦτο
ὅπερ ἐστὶν αὐτός, τοῦτο αὐτὸν θέσθαι. οὐχ ὡς συνέβη φανέντα. ἀλλ' ὄντως βα-
σιλέα, καὶ ὄντως ἀρχήν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ὄντως. οὐκ ἐνεργοῦντα κατὰ τὸ ἀγαθόν, οὕτω
γὰρ ἂν δόξειεν ἑπόμενος ἄλλῳ. ἀλλ' ὄντα ἕν, ὅπερ ἐστίν. ὥστε οὐ κατ' ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐκεῖ-
νο. εἰ τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τοῦ ὄντος τὸ συνέβη, τῷ γὰρ ὄντι, εἴ τι συμβαίνοι τὸ συνέ-
βη. ἀλλ' οὐ καὶ αὐτὸ τὸ ὂν συνέβη. οὐδὲ συνέβη παρὰ τὸ ὂν οὕτως εἶναι. οὐδὲ παρ' ἄλλου
τὸ οὕτως εἶναι ὃν ὥς ἐστιν, ἀλλ' αὕτη ὄντος φύσις ὂν εἶναι, πῶς ἄν τις ἐπὶ τοῦ
ἐπέκεινα ὄντος, τοῦτο λέγοι τὸ οὕτω συνέβη. ᾧ ὑπάρχει γεγεννηκέναι
τὸ ὄν, ὃ οὐχ οὕτως συνέβη, ἀλλ' ἔστιν ὥς ἐστιν ἤδη, οὖσα ὅπερ ἐστὶν οὐσία.
Καὶ ὅπερ ἐστὶ νοῦς. ἐπεί, οὕτω τις καὶ τὸν νοῦν εἴποι, οὕτω συνέβη νοῦν
εἶναι. ὥσπερ ἄλλο τι ἂν τὸν νοῦν ἐσόμενον, ἢ τοῦτο, ὃ δὴ φύσις ἐστὶ νοῦ.
τὸ δὴ οὐ παρεκβεβηκὸς ἑαυτό, ἀλλ' ἀκλινὲς ὂν ἑαυτοῦ, αὐτὸ ἄν τις μάλιστα
μη̄ ταῦτα λέγοι εἶναι ὅ ἐστι. τί ἂν οὖν τις λέγοι ἐκεῖ, εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦτο ἀναβὰς ἐν-
ιδών. ἆρά γε τὸ οὕτως ὥς εἶδεν αὐτὸν ἔχοντα, τὸ οὕτως συνέβη, ἢ τὸ
οὕτω. οὔτε τὸ ὁποῖον συνέβη, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως τὸ συνέβη. ἀλλὰ τὸ οὕτω
μόνον. καὶ οὐκ ἄλλως, ἀλλ' οὕτως. ἀλλ' οὐδὲ τὸ οὕτως. οὕτω γὰρ ἂν ὁρίσαις
ἐκεῖνο καὶ τόδε τι. ἀλλ' ἔστι τῷ ἰδόντι, οὐδὲ τὸ οὕτω εἰπεῖν δύνασθαι, οὐδ' αὖ

δὲ μὴ οὕτως· ἀλλ' ὅτι οἱ νῦν παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους· ἀλλ' ἀόριστον δὲ ὑπὸ τῆς
ἐξ ἀτόμων συμβολῆς, φησὶ δὲ οὐδὲ ἐκείνων εἶναι· ἀλλὰ ἡ πρόδηλος αἰτία πάντων,
αὐτῆς ὄντος τῆς αἰτίας, τοῦτο οὖν ἔστιν ὁ δηλοῖ· μᾶλλον δὲ ὅθεν, ἀπορρίπτειν αὐτὰς
ὄντα· αὐτὴν δὲ μὴ ζητεῖν περὶ αὐτὸ τὸ ὑποθετὸν οὖσαν, τὸ δὲ εἰρημένον αὐτὴν θεμένην·
οὕτω οὖν αὐτὴ ἡ θέσις τοιοῦτως, ἵνα αὐτὴ περὶ τὸ, οὐ τελείως τὸ ποίημα ἔχει τοῦτο·
τοίνυν καὶ ἐρωτᾶν ἔστι χρὴ τυγχάνοντα τὸ οὕτω συμβαίνειν περὶ αὐτοῦ ἀξιῶσαι πρότερον
εἶναι τὸ συμβεβηκὸς ἀπὸ ἀρχῆς· καὶ πῶς αὐτὸ τὶς ἀφῃρεῖ τὸ συμβεβηκὸς· καὶ εἴ τις εἴποι φύσις,
τότε φησὶν αὐτὸ φάρμακον εἶναι τὸ συμβεβηκός· εἰ γὰρ τὴν τῶν ἄλλων ἀφαιρούμενοι τὸ οὕτω
συμβαίνειν, ἀναιτίως εἶναι τύχην, τουτέστι τὸ μὴ εὐτυχῶς εἶναι λέγοιτο· ἀφαιρετέον δὲ τὸ ὡς
ἐπιτυχεῖν αὐτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν ἄλλων, εἰ δὲ καὶ περὶ ἃς καὶ μορφὴν εἰδοποιεῖ· καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς
ἐκ τῶν κατὰ λόγον γινομένοις, τύχην ἀναθεῖναι, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο λόγῳ τὴν αἰτίαν·
ἐν δὲ τοῖς μὴ προηγουμένως καὶ μὴ ἀπὸ λόγου θέσεως, ἀλλ' οὐ μᾶλλον μάταιον ἡ τύχη·
μϛ τὴν δὲ ἀρχὴν παρὰ τοῦ λόγου τε, καὶ τάξεως, καὶ ὅρου, περὶ αὐτοῖς τὴν τούτου ὑπόστασιν
ἀναθεῖναι τύχην· καὶ μὲν πολλαχοῦ μὲν ἡ τύχη, κεῖται· νοῦ δὲ καὶ λόγου καὶ τάξεως,
εἰς τὸ ἄλλον αὐτοῦ τῆς, ἐκεῖ δέ· ὅπου καὶ ἐν αὐτῷ ὄντι κατὰ λόγον εἶναι τύχη,
πρὸς αὐτὴν λέγοιντο αὐτὴν λέγοιτο· εἰ οὖν μὴ γενναῖον οὖν τύχη, ἐκ δὲ τὸ πορευτόν.
οὐδὲ τὸ κατὰ πόνον οὐ· οὔτε γὰρ εἰ χείρον ὅλως γεννήσει, οὔτε καὶ τὸ παρὰ τοῦ αὐ-
μζ τῇ, οὐδὲ ὅλως ἐν τοῖς αὐτοῖς ἄλλοις· εἰ οὖν μηδὲν προηγουμένου, αὐτὸς δὲ πρῶτος,
συμβαίνει ταῦθ' ἑαυτῷ, καὶ μηδὲν ἔτι περὶ αὐτοῦ λέγειν· ἀλλὰ λέγομεν ταῦτα ζητεῖν.
μη περὶ ἐκείνου· αὐτὸ δὲ μόνον ἔτι ὅτι περὶ, ὅτι οὕτως ἐπὶ τὸ μὴ εἰρημένον· τί γὰρ ἂν μὴ
γένοιτο, ἔστι δὲ οἷος ἐστιν, οὐκ ὤν τῆς αὐτοῦ οὐσίας εἶδος· καὶ εἰ μὴ οὐσία δὲ, ἄλλων
ὅς ἐστιν, οὐχ ὑπόστασις ἑαυτὸν, χρώμενος δὲ ἑαυτῷ οἷον ἐστιν, ἐξ ἀνάγκης
τοῦτο αὐτὴ ἥ ἐστι, καὶ οὐ κακῶς ἄλλως· ἡ οὐχ ὅτι οὐ καλῶς, οὕτως· ἀλλ' ὅτι τὸ ἄριστον,
ἐστί· πρὸς μὲν γὰρ τὸ βέλτιον ἐλθεῖν, οὐκ αὐτὸ κρατοῦσι· πρὸς δὲ τὸ
χεῖρον ἐλθεῖν, οὐδὲν ὑπ' ἄλλου κεκώλυται· ἀλλ' ὅτι μὴ ἦλθεν παρ' αὐτοῦ, οὐκ
ἐλήλυθεν· οὕτω κεκώλυται· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ εἶναι, ὁ μὴ ἐλήλυθεν· καὶ τὸ ἀδύ-
νατον ἐλθεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, οὐ κατὰ δύναμιν σημαίνει τὸ μὴ πεπονθός, ἀλλὰ τὸ ἐξ
αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸν τὸ μὴ πεπονθέναι· καὶ τὸ μὴ παθεῖν πρὸς μηδὲν ἄλλο, τὴν ὑπερβολὴν
τῆς δυνάμεως ἐν αὐτῷ ἐστι· οὐ κατὰ ἄλλου κατάληψιν, ἀλλ' αὐτὸ ἀνάγκη τῶν
ἄλλων οὔσης καὶ νόμος· αὐτὴ γοῦν ἡ ἀνάγκη ὑπόστασιν· ἡ οὐ δὲ ὑπόστασις, τῶν ἄλλων

Σημ.

Σημείωσαι ὅτι ἔνια
μὲν, τὸ μὴ πρὸς χεῖρον
ἐλθεῖν· ἀλλ' ὑπὸ τῆς
δυνάμ-
εως
ζ

ὑποστάντων τῶν συμπτωμάτων αὐτὸ διὰ τὸ. ὅσον πρὸς ὑποστάσεως, πότερον ἢ ὑπ'
ἄλλου ἢ ὑφ' αὑτοῦ ποιήσῃ· ἀλλ' αὐτὸ μὴ ὑποστῆναι τοῦτο, ὅτι. ἡ σιωπὴ τῶν
διαλεχθέντων· καὶ τὸ ἀπορῶ τὴν γνώμην θεμένους, μηδὲν ἔτι ζητεῖν. τὸ γὰρ αὖτις
καὶ ζητήσαιεν, ἃς οὐδὲν ἔστιν ἔχων προσηθεῖν, πάσης ζητήσεως τῆς ἀρχῆς ἐστι
μϛ γένης καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ ἰσομένης. πρὸς δὲ τούτοις ζητήσειν ἄν τις ἀναγκαῖον
νομίζειν ἢ τὸ τί ἐστιν εἶναι· ἢ τὸ οἷον· ἢ τὸ διὰ τί· ἢ τὸ εἶναι. ὅτι μὲν οὖν εἶ
ναι, ὡς λέγομεν ἐπανεῖναι ἐκ τῶν μετ' αὐτό. τὸ δὲ διὰ τί, ἀρχὴν ὅπερ ζητεῖ· ἀρ
χὴ δὲ τῆς πάσης, οὐκ ἔστιν ἀρχή. τὸ δὲ οἷόν ἐστιν, ζητεῖν τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ.
ὧν συμβεβηκὸς μηδέν. τὸ δὲ τί ἐστι, δηλοῖ μᾶλλον, τὸ μηδὲν δεῖν περὶ αὐτοῦ ζη
τεῖν· αὐτὸ μόνον ἀδύνατον αὐτοῖς λαβόντας, ἐν τῷ μηδὲν αὐτῷ θεμιτὸν εἶναι
μζ προσαπτεῖν μαθόντας. ὅλως δὲ οἱ καμόντες ταύτην τὴν ἀπορίαν τὸ ἐπὶ μη
φῦσαι περὶ τῶν τῆς φύσεως, οἱ περὶ ἐννοηθῆναι μήπω· ἐν τούτῳ πρῶτον μὲν τὸ ἀθε
χαλεπὸν καὶ τὸ πόσον, ὡς πρὸς τί χαλεπός, ἅτε χαλεπὸν ἡ σπουδῆς, ἐπὶ πᾶσαν δὲ ταύτην τὴν
φύσιν. εἰς τοῦτο τὴν φαντασίαν μὴ δυναμένου ὅλως ὄντα τὸ πόσον· ἀθετοῦντας δι' αὐ
τὸν εἰς τοῦτο τὸ πόσον, ἄλλοθι ζητεῖν οἷον πόθεν, καὶ περὶ τί ἤλυθεν αὐτοῦ·
καὶ ὡς περὶ ἐπηλυόντες, ἐπιζητήσαιεν αὐτὸ τὴν φύσιν, καὶ οἷον τὴν τοῦ ἐ
σιν καὶ ὡς πρὸς ἐκείνους βαλεῖν, ἢ ὀξὺ τι τοῦτο, ἔνθα διερρίφθαι. διὸ περὶ
τὸ αἴτιον τῆς ἀπορίας ἀγνοοῦντες ἔξω ποιήσαντες τῆς ἐπιβολῆς τὸ περὶ αὐ
τὸ πάντα τόπον, καὶ μὴ δὲ ἐν ὅλῳ οὖν τι ἐνθεασαι αὐτό. μήτε ἀεὶ κινούμενον
ἐν αὑτῷ καὶ ἱδρυμένον, μήτε ἔξω χωροῦντα· ἀλλ' ὄντα· μόνον ὡς ἔστι λεγόμενον,
μη ὑπεράγνως τῶν λόγων εἶναι. τὸ δὲ τόπον, ὡς πρὸς καὶ τὸ ἀπειρότερον καὶ
ἀπειρότερον τῶν πάντων. ὅσον ἄτοπον τοῦτο νοοῦντες ὡς νοοῦμεν, οὐδὲν περὶ
αὐτὸ ἐστὶ τὸ θεωρεῖν οἷον κύκλῳ, οὐδὲ περὶ λαβεῖν ἔχοντες ὅτε, οὐδὲ τὸ ὂν
αὐτὸ συμβεβηκέναι φήσομεν. οὐ μὲν οὐδὲ τὸ ποιόν. οὐδὲ γὰρ μορφὴ
τις περὶ αὐτόν, οὐδὲ νοητὴ ἀνάγκη. οὐδὲ τὸ πρὸς ἄλλο, ἐφ' αὑτοῦ γάρ,
καὶ ὑφέστηκε πρὸς εἶναι ἄλλο. τί ἂν οὖν ἔτι ἂν ἢ τὸ οὕτω συμβέβηκε ἢ περὶ φθαρτὸ
μεταβολὴν τοῦτο, ὅτι καὶ τὸ ἀπαθὲς ἐν ἀφαιρέσει τὰ περὶ τὸ λεγόμενον. ὥστε
ἀληθὲς μᾶλλον, οὐ τὸ οὕτω συμβέβηκεν· ἀλλὰ τὸ οὐδὲ οὕτω συμβέβηκεν, ὅπου καὶ τὸ
οὐδὲ συμβέβηκεν ὅλως. τί οὖν οὐκ ἔστιν οὐσία; τὸ δὲ εἶναι οὐσίαν ἢ τὸ ὑπερ
καὶ εἶναι. ἆρ' ἀτυχὴς ἐστιν αὐτός, πολὺ γὰρ ἡ τύχη οὐδὲν ἔτι παρ' αὐτῷ

μθ τοῖς εἰρημένοις, ἄπορος ἐστί. λυτέον δὲ τὴν ἀπορίαν πρὸς ταῦτα, ὧδε· ὡς εἰ
ἕκαστος μὲν ἡμῶν κατὰ μὲν τὸ σῶμα, πόρρω ἀπέχει, θεοῦ· κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν
καὶ ὃ μάλιστα ἐσμὲν, μετέχομεν θεοῦ, καὶ ἐσμὲν τῆς θεότητος· τοῦτο δ' ἐστὶν, οἷον ζῶον
θεῖον ἐν διαφορᾷ καὶ θεοῦ· οὐ γὰρ μετέχομεν θεοῦ, οὐδ' αὐτοὶ ἐσμὲν θεοί. διὸ οὐδὲ τέλειοι
τῆς αὐτῶν θεότητος· ἄλλο γάρ ἐστιν ὁ θεὸς, καὶ ἡμεῖς ἄλλο. καὶ τέλειοι εἰσὶν ἡμᾶς τῆς αὐτῶν
θεότητος, ἀλλ' ἢ ὁ θεὸς αὐτὸς ἡμῶν, εἰ περὶ αὐτὴν καὶ τὴν διαφορὰν πρὸς τὸ θεῖον. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ
ὁ θεὸς τελειότερον ἡμῶν, ἡμᾶς τε ἐσμὲν, οὕτως οὐδὲν ἧττον καὶ ἐν τῷ παρέχεσθαι
ἡμᾶς αὐτῶν τέλειοι. ὃ δ' ἐστι παντελῶς ἐστὶν, οὐσία ἂν αὐτὸ θεοῦ. καὶ οὐ μόνον
αὐτὸ, ἀλλὰ δὴ ἡ θεότης αὐτοῦ, ἐν ταύτῃ γὰρ ὅπερ ἐστὶ, τοῦτό ἐστι καὶ τέλειον. καὶ οὐ μὴ τι
ἕτερος ἄλλο ἢ ἐστι καὶ ἡ ἐστὶν οὐσία. καὶ γὰρ ἂν ἀφαιρεθῇ τέλειον αὐτοῦ, ἢ ὅπερ ὢν τυγχάνει
ν θεότης. τὸ δὴ ποιητικὸς ἐλάττω αὐτὸν τῆς οὐσίας, πεφυκὸς δηλονότι ποιεῖν ἐλάττω
καὶ ἐλάττω ποιεῖν αὐτὸ ἀρχεῖον, τὴν ἰδίαν τύχην ἔχει, ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ θεμιτὸν φθείρεσθαι.
τὸ δὲ τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ παρ' αὐτοῦ ἐλάττω ἄμεινον ὑστέρα, καὶ αὐτὸ ἐπέχον
θεότης. εἰ μὲν οὖν ἐστί τις ἐνέργεια ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτὴν ἐπιδεχομένῃ
οὐ δὴ διὰ τοῦτο ἦν ἀτελὴς αὐτοῦ. καὶ οὐ κατὰ τοῦτο αὐτοῦ τέλειος ἀφ' οὗ ἡ ἐνέρ-
γεια ὅτι μὴ ἄτελος ἐνέργεια, καὶ αὐτῆς· εἰ δ' ὅλως ἐνεργεῖ αὐτῷ οὐδὲν ὥσπερ ἐν αὐτῷ
εἶναι, ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτὸν ἐνεργούμενα τὴν ὑπὸ ποιοτήτων σχέσιν ἢ τι μᾶλλον
ἔτι τὸ τέλειον, οὔτε τὸ ἐκεῖ δεόμενον εἶναι ἐνεργεῖν. ἀλλ' οὐ δὲ τὸ αὐτὸ
τέλειος. ἐγὼ ὡς ἀλλὰ αὐτοῦ τέλειον, ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτοῦ τέλειον, τῇ θεότητι ἀπηρτημένον.
τὸ δὲ, ἐν τιμιωτέρᾳ ἢ κατὰ τοῦτο θέμενος. ἴσον τὸ ἐν τιμιωτέρῳ τοῦτο ἐστὶν
αὐτοῦ τέλειον. ἢ ὅτι ἡ ἀπαθὴς θεότης καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἐστί, διὰ ποσόν τε, ἐν τῆς ἐνερ-
γείας τὴν ἐνέργειαν ἀδιάλυτον μέτεστι. τοῦτο δὲ ἦν, τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ χωρὶς
ἐνεργείας τὸ τέλειον εἶναι, καὶ αὐτὸ αὐτοῦ ἐνεργεῖ τέλειον. ὅπου δὲ οὐ δεόντως ἐν.
ἀλλ' ἐν. ἢ γὰρ ἐνέργεια μόνον, ἢ οὐδ' ὅλως ἐνέργεια, οὐδὲ τὸ τέλειον αὐτοῦ ὀρ-
να θῶς. ἀλλ' ἔτι καὶ τοὔνομα τὸ τοῦ θεοῦ πάντη δ' οὐκ ὀρθῶς, τοῦ ζητεῖν καὶ πάλιν
ἀδολεσχεῖν. ὡς τὸ μὲν ὀρθῶς εἰρῆσθαι, ὅτι οὐ ποιητέον, οὐδ' ὡς εἰς ἔπιπλον
διό. ταῦτα δέ, ἐν τῆς παρεχομένης χάριν, καὶ τὸ παρανοητέον ἐν τοῖς λόγοις. εἰ γὰρ
ἀσύμμετρος ἐνέργεια αὐτοῦ οἷον βούλησις αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἀρχὴν ἔχων ἐνέργεια. αὐτὴ
ἐνέργεια ἡ γὰρ οὐσία αὐτοῦ, ἡ βούλησις αὐτοῦ καὶ ἡ θεότης, ταὐτὸν ἐστί. εἰ δὲ
τοῦτο ὡς ἄρα ἂν βούλοιτο, τέλος καὶ ἐστίν. οὐ μᾶλλον δ' ἄρα ὡς πέφυκε βούλεσθαι

+

τι, καὶ ἐν ὀργῇ· ἢ ὡς βούλεταί τι καὶ ἐν ὀργῇ, ἢ ὅπου δεῖ εἶναι αὐτό· τέλειος ἄρα αὐτὸ τὴν

νβ αὐτοῦ, ἡ φύσις αὐτῷ ἀρεστὴ τὸ εἶναι. ἰδεῖν δή, καὶ τόδε· τῶν ὄντων ἕκαστον, ἐφιέμενον τοῦ

ἀγαθοῦ, βούλεται ἐκεῖνο μᾶλλον, ἢ ὅ ἐστιν εἶναι· καὶ τότε μάλιστα οἴεται εἶναι, ὅταν τοῦ

ἀγαθοῦ μεταλάβῃ· καὶ ἐν τῷ τοιούτῳ, αἱρεῖται ἑαυτῷ ἕκαστον τὸ εἶναι, καθ' ὅσον

ἂν παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἴσχῃ· ὥστε τῆς τοῦ ἀγαθοῦ φύσεως, ἡ αὐτὴ δηλονότι πολὺ

πρότερον αἱρετὴ ἑαυτῇ οὖσα· εἴ γε ὅσον μοῖρα ἀγαθοῦ παρ' ἄλλῳ, αἱρετωτάτη

καὶ οὐσία ἑκούσιος· καὶ παρὰ θελήσεως ἐλθοῦσα· καὶ ἓν καὶ ταὐτὸν οὖσα θελήσει·

καὶ διὰ θελήσεως ὑποστᾶσα· καὶ ὡς μὲν τὸ ἀγαθὸν μὴ εἶχεν ἕκαστον, ἠθέλησεν

ἄλλο· ᾗ δὲ ἔσχεν, αὐτὸ τεθέληκεν ἤδη· καὶ ἔστιν οὔτε κατὰ τύχην ἡ τοιαύτη σύνοδος,

οὔτε ἔξω τῆς βουλήσεως αὐτοῦ ἡ οὐσία· καὶ τούτῳ καὶ ὁρίζεται, καὶ αὐτῆς ἐστι

τούτῳ. εἰ οὖν τούτῳ αὐτὸ ἕκαστον αὐτὸ ποιεῖ, δηλονότι που ἤδη ὡς

ἐκεῖνο ἂν εἴη ἑαυτῷ τοιοῦτον πρώτως, ᾧ καὶ τὰ ἄλλα ἑαυτοῖς ἐστιν εἶναι· καὶ σύνε-

στιν αὐτοῦ τῇ οἷον οὐσίᾳ ἡ θέλησις, τοῦ οἷον τοιοῦτον εἶναι· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὸν λα-

βεῖν, ἄνευ τοῦ θέλειν ἑαυτῷ ὅπερ ἐστί· καὶ σύνδρομος αὐτὸς ἑαυτῷ, θέλων αὐτὸς εἶναι·

καὶ τοῦτο ὤν, ὅπερ θέλει· καὶ ἡ θέλησις καὶ αὐτὸς ἕν· καὶ τούτῳ οὐχ ἧττον ἕν, ὅτι μὴ

ἄλλο αὐτὸς ὅπερ ἔτυχεν· ἄλλο δὲ ὡς ἐβουλήθη ἄν. τί γὰρ ἂν καὶ ἠθέλησεν,

ἢ τοῦτο ὅ ἐστι· καὶ γὰρ εἰ ὑποθοίμεθα, ἑλέσθαι αὐτῷ ὃ ἐθέλοι γενέσθαι· καὶ ἐξεῖναι

αὐτῷ ἀλλάξασθαι τὴν αὐτοῦ φύσιν εἰς ἄλλο, μήτ' ἂν ἄλλο τι γενέσθαι βουληθῆναι·

μήτ' ἂν ἑαυτῷ τι μέμψασθαι, ὡς ὑπὸ ἀνάγκης τοῦτο ὄν, ὅ ἐστιν αὐτό, ὅπερ αὐτὸ

νγ εἶναι, ὅπερ αὐτὸ ἂν ἠθέλησε καὶ θέλει· ἔστι γὰρ ὄντως ἡ ἀγαθοῦ φύσις, θέλησις

αὐτοῦ· οὐ δεδεκασμένου, οὐδὲ τῇ αὐτοῦ φύσει ἑπομένου, ἀλλ' ἑαυτὸν

ἑλομένου, ὅτι μηδὲ ἦν ἄλλο, ἵνα πρὸς ἐκεῖνο ἑλκυσθῇ· καὶ μὴν κἀκεῖνο ἄν τις

λέγοι· ὡς ἐν τῇ αὐτῶν ἕκαστον τὰ ἄλλα οὐσίᾳ, οὐ περιείληφε τὸν λόγον τοῦ

τὸ ἀρέσκειν αὑτῷ· καὶ γὰρ ἂν καὶ δυσχεραίνοι τι ἑαυτό· ἐν δὲ τῇ τοῦ ἀγαθοῦ

ὑποστάσει, ἀνάγκη τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν αὐτοῦ θέλησιν ἐμπεριειλημμένην εἶναι·

ἢ σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλῳ ὑπάρχοι ἑαυτῷ ἀρεστῷ εἶναι, ἃ μεταλήψει ἢ ἀγαθοῦ

φαντασίᾳ ἀρέσκεται αὑτοῖς· δεῖ δὲ συγχωρεῖν τοῖς ὀνόμασιν, εἴ τις περὶ

ἐκείνου λέγων, ἐξ ἀνάγκης ἐνδείξεως ἕνεκα αὐτοῖς χρῆται, ἃ ἀκριβείᾳ

νδ οὐκ ἐῶμεν λέγεσθαι· λαμβανέτω δὲ καὶ τὸ οἷον ἐφ' ἑκάστου. εἰ οὖν ὑφέ-

στηκε τὸ ἀγαθόν, καὶ συνυφίστησιν αὐτὸ ἡ αἵρεσις καὶ ἡ βούλησις, ἄνευ γάρ τι

οὐκ ἔσται, ἀλλ' ἔστι τὸ μὴ παρ' ἄλλο εἶναι. σύνδρομον ὡς εἰπεῖν, τὴν βούλησιν καὶ τὴν
οὐσίαν καὶ τὸ θέλειν. τὸ δὲ θέλειν παρ' αὐτοῦ, ἀνάγκη παρ' αὐτοῦ, καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ εἶναι.
ὥστε αὐτὸν πεποιηκέναι αὐτόν, ὁ λόγος αἱρεῖ. εἰ γὰρ ἡ βούλησις παρ' αὐτοῦ
καὶ οἷον ἔργον αὐτοῦ, αὕτη δὲ ταὐτὸν τῇ ὑποστάσει αὐτοῦ, αὐτὸς ἂν οὕτως ὑπο-
στήσας ἂν εἴη αὐτόν. ὥστε οὐχ ὅπερ ἔτυχεν ἐστίν, ἀλλ' ὅπερ ἐβουλήθη αὐτός.
μα ἔτι δὲ ὁρᾶν δεῖ, καὶ ταύτῃ. ἕκαστον τῶν λεγομένων εἶναι, ἢ ταὐτόν ἐστι τῷ εἶναι αὐ-
τοῦ, ἢ ἕτερον. οἷον ἄνθρωπος, ὁ τὶς ἕτερος, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι ἄλλο. μετέχ-
ει γοῦν ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὅ ἐστιν ἀνθρώπῳ εἶναι. ψυχὴ δέ, καὶ τὸ ψυχῇ εἶναι
ταὐτόν. εἰ ἁπλοῦν ψυχή, καὶ μὴ κατ' ἄλλου. καὶ αὐτοάνθρωπος, καὶ τὸ ἀνθρώπῳ
εἶναι. ὁ μὲν δὴ ἄνθρωπος ὁ τὶς, ἕτερος ὢν τοῦ ἀνθρώπῳ εἶναι, κατὰ τύχην εἴη ἂν ἄνθρωπος. ὅτῳ
ὑπάρχον τοῦ ἀνθρώπῳ εἶναι. τὸ δ' ἀνθρώπῳ εἶναι, οὐκ ἂν γένοιτο κατὰ τύχην.
τοῦτο δ' ἐστί, παρ' αὐτοῦ αὐτοάνθρωπος. εἰ δὴ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι παρ' ἑαυτοῦ
καὶ οὐ κατὰ τύχην τοῦτο οὐδὲ συμβέβηκε, πῶς ἂν τὸ ὑπὲρ τὸ αὐτοάνθρωπος,
τὸ γεννητικὸν τοῦ αὐτοανθρώπου, καὶ οὗ τὰ ὄντα πάντα, κατὰ τύχην
ἂν λέγοιτο, φύσις ἁπλουστέρα τοῦ ἀνθρώπῳ εἶναι, καὶ τοῦ ὅλως τὸ ὂν εἶναι.
ἔτι πρὸς τὸ ἁπλούστερον ἰόντι, οὐκ ἔστιν ἀναφέρειν τὴν τύχην. ὥστε καὶ εἰς τὸ ἁ-
μς πλούστατον, ἀδύνατον ἀναβαίνειν τὴν τύχην. ἔτι δὲ κἀκεῖνο ἀναμνη-
σθῆναι προσήκει, ἤδη που εἰρημένον. ὡς ἕκαστον τῶν κατὰ φύσιν ὄντως ὄντων,
καὶ ὑπ' ἐκείνης τῆς φύσεως ἡκόντων εἰς ὑπόστασιν, καὶ εἴ τι δὲ ἐν τοῖς αἰ-
σθητοῖς τοιοῦτον, τῷ παρ' ἐκείνων τοιοῦτον. λέγω δὲ τὸ τοιοῦτον, τὸ σὺν αὐτῶν
τῇ οὐσίᾳ, ἔχειν καὶ τῆς ὑποστάσεως τὴν αἰτίαν. ὥστε τὸν ὕστερον θεώμενον ἐ-
κεῖνο, ἔχειν εἰπεῖν, διὰ τί ἕκαστον τῶν ἐνυπαρχόντων οἷον διὰ τί ὁ ὀφθαλ-
μός. καὶ διὰ τί πόδες τῷ δε, τοιοίδε. καὶ τὴν αἰτίαν συναπογεννῶσαν ὧδε ἕκαστον
μέρος, ἑκάστου εἶναι, καὶ δι' ἄλληλα τὰ μέρη εἶναι. διὰ τί πόδες εἰς μῆκος, ὅτι τὸ
τόδε τοιόνδε. καὶ ὅτι τὸ πρόσωπον τοιόνδε. καὶ πόδες τοιοίδε. καὶ ὅλως ἡ πρὸς
ἄλληλα πάντων συμφωνία, ἀλλήλοις αἰτία. καὶ τὸ διὰ τί τόδε, ὅτι τοῦτ' ἐστὶ
τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι. ὥστε ἓν καὶ τὸ αὐτό, τὸ εἶναι, καὶ τὸ αἴτιον. ταῦτα δὲ,
ἐκ μιᾶς πηγῆς οὕτως ἦλθεν. οὐ λελογισμένης, ἀλλὰ παρεχούσης ὅλον
ἀθρόον, τὸ διὰ τί, καὶ τὸ εἶναι. πηγὴ οὖν τοῦ εἶναι, καὶ τοῦ διὰ τί εἶναι, ὁ-
μοῦ ἄμφω διδοῦσα. ἀλλ' οἷα τὰ γινόμενα, πολὺ ἀρχετυπώτερον καὶ

ἀληθέστερον· καὶ μᾶλλον ἢ κατὰ πᾶν ἀποστὰς τοῦ βελτίονος, τὸ δὲ ἀφ' οὗ τοῦτο· φῶμεν δὴ ἅπαν μὲν δὴ κατὰ τύχην· μηδὲ τὸ ξυνέβη γὰρ οὐδέ. ὧν ὁ τὰ αἴτια τὰ αὐτοῦ ἔχει, ἔχει δὲ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ πάντα, λόγου ὢν καὶ αἰτίας καὶ οὐσίας αἰτιώδους πατήρ· ἀπὸ τύχης πόρρω ὑπάρχει τύχης, ἀρχὴ καὶ οἷον παράδειγμα, τῶν ὅσα μὴ κεκοινώνηκε τύχῃ, τοῦ ὄντως καὶ τοῦ πρώτου, ἀμιγοῦς τύχαις· καὶ αὐτομάτῳ, καὶ συμβάσει· αἴτιον ἑαυτοῦ, καὶ παρ' αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτὸν αὐτός· καὶ γὰρ πρώτως αὐτό· καὶ ὑπερόντως αὐτός· καὶ ἐράσμιον καὶ ἔρως ὁ αὐτός· καὶ αὑτοῦ ἔρως, ἅτε οὐκ ἄλλως καλός, ἢ παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ· καὶ γὰρ καὶ τὸ συνεῖναι ἑαυτῷ, οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, εἰ μὴ τὸ συνὸν καὶ τὸ ᾧ σύνεστιν, ἓν καὶ ταὐτὸν εἴη· εἰ δὲ τὸ συνὸν τῷ ᾧ σύνεστιν ἕν, καὶ τὸ οἷον ἐφιέμενον τῷ ἐφετῷ ἕν· τὸ δὲ ἐφετὸν κατὰ τὴν ὑπόστασιν καὶ οἷον ὑποκείμενον, πάλιν αὖ ἡμῖν ἀνεφάνη ταὐτὸν ἡ ἔφεσις καὶ ἡ οὐσία· εἰ δὲ τοῦτο, πάλιν αὖ αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ ποιῶν ἑαυτόν, καὶ κύριος ἑαυτοῦ· καὶ οὐχ ὥς τι ἕτερον ἠθέλησε γενόμενος, ἀλλ' ὡς θέλει αὐτός· καὶ μὴν καὶ λέγοντες αὐτὸν οὔτε τι εἰς αὐτὸν δέχεσθαι, οὔτε ἄλλο αὐτόν, καὶ ταύτῃ ἂν εἶμεν ἔξω ποιοῦντες τοῦ τύχῃ εἶναι τοιοῦτον· οὐ μόνον τῷ μονοῦν αὐτόν, καὶ τῷ καθαρὸν ποιεῖν ἁπάντων, ἀλλ' ὅτι ἔστι ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς ἐνίδοιμεν τινὰ φύσιν τοιαύτην, οὐδὲν ἔχουσαν τῶν ἄλλων ὅσα συνήρτηται ἡμῖν, καθ' ἃ πάσχειν ὅ τι ἂν συμβῇ, καὶ κατὰ τύχην ὑπάρχει· πάντα γὰρ τὰ ἄλλα τὰ ἡμῶν, δοῦλα καὶ ἐκκείμενα τύχαις, καὶ οἷον κατὰ τύχην προσελθόντα· τούτῳ δὲ μόνῳ, τὸ κύριον αὐτοῦ καὶ τὸ αὐτεξούσιον· φωτὸς ἀγαθοειδοῦς καὶ ἀγαθοῦ ἐνεργείᾳ, καὶ μείζονος ἢ κατὰ νοῦν· οὐκ ἐπακτὸν τὸ ὑπὲρ τὸ νοεῖν ἐχούσης· εἰς ὃ δὴ ἀναβάντες καὶ γενόμενοι τοῦτο μόνον, τὰ δ' ἄλλα ἀφέντες, τί ἂν εἴποιμεν αὐτό· ἢ ὅτι πλέον ἢ ἐλεύθεροι· καὶ πλέον ἢ αὐτεξούσιοι· τίς δ' ἂν ἡμᾶς προσδήσειε τύχαις, ἢ τῷ εἰκῇ, ἢ τῷ συμβεβηκέναι, αὐτὸ τὸ ἀληθινὸν ζῆν γενομένους, ἢ ἐν τούτῳ γενομένους, ὃ μηδὲν ἔχει ἄλλο, ἀλλ' ἐστὶν αὐτὸ μόνον· τὰ μὲν οὖν ἄλλα μονούμενα, οὐκ ἔστιν αὐτάρκη εἰς τὸ εἶναι· τοῦτο δέ, ἐστιν ὅ ἐστι καὶ μονούμενον· ὑπόστασις δὲ πρώτη, οὐκ ἐν ἀψύχῳ, οὐδ' ἐν ζωῇ ἀλόγῳ· ἀσθενὴς γὰρ εἰς τὸ εἶναι καὶ αὕτη, σκέδασις οὖσα λόγου καὶ ἀοριστία· ἀλλ' ὅσῳ πρόεισιν εἰς λόγον, ἀπολείπει τύχην· τὸ γὰρ κατὰ λόγον, οὐ τύχῃ· ἀναβαίνουσι δὲ ἡμῖν, ἐκεῖνο μὲν οὐ λόγος· κάλλιον δὲ ἢ λόγος· τοσοῦτον ἀπ

ἀπὸ τύχης συμβῆναι· εἰ δὲ καὶ ἀρχὴ γονὴ αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται τοῦ παντὸς·
τοῦ φυτοῦ μηκίστου κατὰ λόγον ζῶντος, ἀρχὴ καὶ βάσις· μένει γὰρ αὐτὴ ἐφ᾽
Νη αὐτῆς, οἷον διδοῦσα κατὰ λόγον τῷ φυτῷ ὃ ἔλαβεν εἶναι. ἐπεὶ δέ φαμεν καὶ δοκεῖ
πανταχοῦ τε εἶναι τοῦτο, καὶ αὖ εἶναι οὐδαμοῦ, τοῦτο τοίνυν χρὴ ἐνθυμηθῆναι
καὶ νοῆσαι οἷον δεῖ· καὶ ἐκ τούτων θετέον ὅπου μὲν οἷς, θέασαι περὶ ὧν ζητοῦμεν.
εἰ γὰρ μηδαμοῦ, οὐδαμοῦ συμβέβηκε· καὶ εἰ πανταχοῦ, ὅσος ἐστὶν αὐτός,
τοσοῦτος πανταχοῦ· ὥστε τὸ πανταχοῦ καὶ τὸ πάντῃ αὐτός· οὐκ ἐν ἐκείνῳ ὢν
τῷ πανταχοῦ, ἀλλ᾽ αὐτὸς ὢν τοῦτο· καὶ διδοὺς εἶναι τοῖς ἄλλοις ἐν τῷ πανταχοῦ
παρακεῖσθαι. ὁ δ᾽ ὑπερτάτην ἔχων τάξιν, μᾶλλον δὲ οὐκ ἔχων, ἀλλ᾽ ὢν ὑπέρ-
τατος αὐτός, δοῦλα πάντα ἔχει· οὐ συμβάντα αὐτοῖς, αὐτῷ δὲ τῶν ἄλλων,
μᾶλλον δὲ περὶ αὐτὸν τῶν ἄλλων· οὕτως αὐτὸν βλεπόντων αὐτοῦ, ἀλλ᾽ οὐ καὶ
πρὸς αὐτόν. ὁ δ᾽ εἰς τὸ εἴσω οἷον φέρεται αὐτοῦ, οἷον ἑαυτὸν ἀγαπήσας αὐγὴν
καθαράν, αὐτὸς ὢν τοῦτο, ὅπερ ἠγάπησε· τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ὑποστήσας αὑτόν.
εἴπερ ἐνέργεια μένουσα, καὶ τὸ ἀγαπητότατον οἷον νοῦς· νοῦς δὲ ἐνέργη-
μα, ὥστε ἐνέργημα αὐτός· ἀλλ᾽ ἄλλου μὲν οὐδενός· ἑαυτοῦ ἄρα ἐνέργημα
Νθ αὐτός. οὐκ ἄρα ὡς συνέβη ἐστίν, ἀλλ᾽ ὡς ἐνεργεῖ αὐτός. ἔτι τοίνυν
εἰ ἔστι μάλιστα, ὅτι περὶ αὐτὸν οἷον στηρίζει καὶ οἷον πρὸς αὐτὸν βλέπει, καὶ
τὸ οἷον εἶναι τοῦτο αὐτῷ τὸ πρὸς αὐτὸν βλέπειν, οἷον ποιοῖ ἂν αὐτόν.
οὐχ ὡς ἔτυχεν ἄρα ἐστίν, ἀλλ᾽ ὡς αὐτὸς θέλει· καὶ οὐδ᾽ ἡ θέλησις εἰκῆ, οὐδ᾽ οὕτω συν-
έβη· τοῦ γὰρ ἀρίστου ἡ θέλησις οὖσα, οὐκ ἔστιν εἰκῆ. ὅτι δ᾽ ἡ τοιαύτη νεῦσις
αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, οἷον ἐνέργεια οὖσα αὐτοῦ καὶ μονὴ ἐν αὐτῷ, τὸ εἶναι ὅ ἐστι
ποιεῖ, μαρτυρεῖ ὑποτεθὲν τοὐναντίον· ὅτι εἰ πρὸς τὸ ἔξω νεύσειεν αὑτοῦ,
ἀπολεῖ τὸ εἶναι ὅ ἐστι. τὸ ἄρα εἶναι ὅπερ ἐστίν, ἡ ἐνέργεια ἡ πρὸς αὑτόν.
τοῦτο δὲ ἓν καὶ αὐτός. αὐτὸς ἄρα ὑπέστησεν αὑτόν, συνεξενεχθείσης
τῆς ἐνεργείας μετ᾽ αὐτοῦ. εἰ οὖν μὴ γέγονεν, ἀλλ᾽ ἦν ἀεὶ ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ καὶ οἷον
ἐγρήγορσις, οὐκ ἄλλου ὄντος τοῦ ἐγρηγορότος, ἐγρήγορσις καὶ ὑπερνόησις
ἀεὶ οὖσα, ἔστιν οὕτως ὡς ἐγρηγόρησεν. ἡ δὲ ἐγρήγορσίς ἐστιν ἐπέκεινα
οὐσίας καὶ νοῦ καὶ ζωῆς ἔμφρονος· ταῦτα δὲ αὐτός ἐστιν. αὐτὸς ἄρα ἐστὶν ἐνέρ-
γεια ὑπὲρ νοῦν καὶ φρόνησιν καὶ ζωήν· ἐξ αὐτοῦ δὲ ταῦτα καὶ οὐ παρ᾽ ἄλλου,
παρ᾽ αὐτοῦ ἄρα αὐτῷ καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ εἶναι. οὐκ ἄρα ὡς συνέβη οὕτως ἐστίν, ἀλλ᾽

ξ ὡς ἡ θέλησις αὐτὸς ἐστίν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὡς δεῖ· ἅπαξ φανέντα τὰ ἑαυτῷ παντί, καὶ τὸ δὲ
δεῖ πάντη οὕτως ἔχειν, ὡς ἂν θέλων, ὥστε ἡ τοῦ τοιούτου προαίρεσις ἡ θέλησις.
Καὶ οὕτως ἔχειν τῷ παντὶ περιϊδόντος καὶ προϊδόντος ἐν λογισμοῖς κατὰ πρόνοιαν,
οὔτ' ἂν ἐργάσαιτο· ἀεὶ δὲ οὕτως ἐχόντων, καὶ ἀεὶ οὕτω γινομένων, οὕτω τοι καὶ ἀεὶ ἐν τοῖς
συνοῦσι συγκειμένους τοὺς λόγους, ἐν μείζονι δὲ ἁρμονίᾳ κεῖσθαι· ὥστε ἐπέκεινα προ-
νοίας εἶναι, καὶ τὸ ἐπέκεινα προαιρέσεως· καὶ πάντα ἀνορθῶς ὥσπερ ἑστηκότα εἶναι
ἐν ἑαυτῷ ὄντι. ὥστε τὴν οὕτω διάθεσιν εἴ τις ὀνομάζει πρόνοιαν, οὕτω νοείτω
ξα ὅτι ἐστὶ πρὸ τοῦδε νοῦς τοῦ παντὸς ἑστώς. ἀφ' οὗ καὶ καθ' ὃν τὸ πᾶν τόδε. εἰ μὲν οὖν
νοῦς πρὸ πάντων, καὶ ἀρχὴ ὁ τοιοῦτος νοῦς, οὐκ ἂν εἴη ὡς ἔτυχε. πολὺς μὲν
ὤν, συνῳδὸς δὲ αὑτῷ, καὶ οἷον εἰς ἓν συντεταγμένος. οὐδὲν γὰρ πολὺ καὶ πλῆ-
θος, συντεταγμένον, καὶ λόγοι πάντες καὶ περιληφθέντες ἐν ἑνὶ χωροῦντες, ὡς
ἔτυχε καὶ ὡς συνέβη. ἀλλὰ πόρρω φύσεως τῆς τοιαύτης καὶ ἐναντίον ὅσον
ξβ τύχη ἐν ἀλογίᾳ οὖσα λόγῳ. εἰ δὲ τὸ πρὸ τοῦ τοιούτου ἀρχή, δηλονότι
προσεχὴς τούτῳ, τῷ οὕτω λελογωμένῳ. καὶ τὸ οὕτω λεγόμενον τοῦτο, κατ'
ἐκεῖνο, καὶ μετέχον ἐκείνου, καὶ οἷον θέλει ἐκεῖνο, καὶ δύναμις ἐκείνου. ἀδιά-
στατος τοίνυν ἐκεῖνος εἷς πάντα λόγος. εἷς ἀριθμός. καὶ εἷς μείζων τοῦ γε-
νομένου καὶ δυνατώτερος. καὶ οὐδὲν μεῖζον αὐτοῦ, οὐδὲ κρεῖττον. οὐδ' ἄρα ἐξ
ἄλλου ἔχει οὔτε τὸ εἶναι, οὔτε τὸ ὁποῖός ἐστιν εἶναι. αὐτὸς ἄρα αὑτῷ, ὅ ἐστι
πρὸς αὑτὸν καὶ εἰς αὑτόν, ἵνα μὴ δὲ ταύτῃ πρὸς τὸ ἔξω, ἢ πρὸς ἄλλον, ἀλλὰ
πρὸς αὑτὸν πᾶς. καὶ σὺ ζητῶν, μηδὲν ἔξω ζήτει αὐτοῦ, ἀλλ' εἴσω πάντα τὰ
τὰ μετ' αὐτόν. αὐτὸν δὲ ἔα. τὸ γὰρ ἔξω, αὐτός ἐστι περίληψις πάντων καὶ
μέτρον. ἢ εἴσω ἐν βάθει. τὸ δὲ ἔξω αὐτοῦ, οἷον κύκλῳ ἐφαπτόμενον
αὐτοῦ καὶ ἐξηρτημένον πᾶν, ὁ λόγος καὶ νοῦς. μᾶλλον δ' ἂν εἴη νοῦς, καθ' ὃ
ἐφάπτεται καὶ ᾗ ἐφάπτεται αὐτοῦ καὶ ᾗ ἐξήρτηται, ἅτε παρ' ἐκείνου
ἔχων τὸ νοῦς εἶναι. ὥσπερ ἂν οὖν κύκλος ἐφαπτόμενος κέντρου κύκλῳ,
ὁμολογοῖτο ἂν τὴν δύναμιν παρὰ τοῦ κέντρου ἔχειν, καὶ οἷον κεντροειδής.
ᾗ γραμμαὶ ἐν κύκλῳ πρὸς κέντρον ἓν συνιοῦσαι τὸ πέρας αὐτῶν τὸ πρὸς
τὸ κέντρον ποιοῦσι τοιοῦτον εἶναι. οἷον τὸ πρὸς ὃ ἠνέχθησαν, καὶ ἀφ'
οὗ οἷον ἐξέφυσαν, μείζονος ὄντος, ἢ κατὰ ταύτας τὰς γραμμὰς καὶ τὰ πέρατα
αὐτῶν τὰ σημεῖα τῶν γραμμῶν, καὶ ἔστι μὲν οἷον ἐκεῖνο, ἀμυδρὰ δὲ

Καὶ ἴχνη ἐκείνου. ὃ δύναται αὐτὰ καὶ τὰς γραμμὰς δυνάμενον ἀποτεκεῖν τὰς
ἔχουσιν αὐτό, καὶ ἐμφαίνεται διὰ τῶν γραμμῶν οἷόν ἐστιν ἐκεῖνο, οἷον διεξελιχθὲν
οὐκ ἐξεληλιγμένον. οὕτω τοι καὶ τὸν νοῦν, καὶ τὸ ὂν χρὴ λαμβάνειν· γενόμενον
ἐξ ἐκείνου καὶ οἷον ἐκχυθὲν καὶ διεξελιχθὲν καὶ ἐξηρτημένον ἐκ τῆς αὐτοῦ νοερᾶς
φύσεως μαρτυρεῖν τὸ οἷον ἐν ἑνὶ νοῦν, οὐ νοῦν ὄντα· ἓν γάρ. ὥσπερ οὐδὲ ἐκεῖ
γραμμὰς οὐδὲ κύκλον τὸ κέντρον, κύκλου δὲ καὶ γραμμῶν πατέρα, ἴχνη αὐτοῦ
δόντα· καὶ δυνάμει μενούσῃ, γραμμὰς καὶ κύκλον οὐ πάντη ἀπηρτημένα αὐτοῦ
ῥώμῃ τινὶ γεννῶντα. οὕτω τοι κἀκεῖνο τῆς νοερᾶς περιθεούσης δυνάμεως,
τοῦ οἷον ἰνδάλματος αὐτοῦ ἀρχέτυπον, ἐν ἑνὶ νοῦ πολλοῖς καὶ εἰς πολλὰ οἷον
νενικημένου καὶ νοῦ διὰ ταῦτα γενομένου, ἐκείνου πρὸ νοῦ μένοντος, τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ νοῦν γεννησάσης, τίς ἂν συντυχία, ἢ τὸ αὐτόματον, ἢ τὸ ὡς
συνέβη ἄν, τῆς τοιαύτης δυνάμεως τῆς νοοποιοῦ καὶ ὄντως ποιητικῆς
πλησίον ἥκοι. οἷον γὰρ τὸ ἐν νῷ, πολλαχῇ μᾶλλον· ἢ τοιοῦτον τὸ ἐν ἐκείνῳ.
ὥσπερ φωτὸς ἐπὶ πολὺ σκεδασθέντος ἐξ ἑνός τινος ἐν αὐτῷ ὄντος διαφα-
νοῦς, εἴδωλον μὲν τὸ σκεδασθέν, τὸ δ' ἀφ' οὗ, τὸ ἀληθές. οὐ μὴν ἀλλοειδὲς τὸ
σκεδασθὲν εἴδωλον ὁ νοῦς, ὃς οὐ τύχη, ἀλλὰ καθέκαστον αὐτοῦ, λόγος καὶ
αἰτία. αἴτιον δὲ ἐκεῖνο, τοῦ αἰτίου. μειζόνως ἄρα οἷον αἰτιώτατον καὶ ἀλη-
θέστερον αἰτία, ὁμοῦ πάσας ἔχον τὰς μελλούσας ἀπ' αὐτοῦ ἔσεσθαι νοερὰς αἰ-
ξϛ τίας. καὶ γεννητικὸν τοῦ οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὡς ἠθέλησεν αὐτός. ἡ δὲ θέλη-
σις, οὐκ ἄλογος ἦν, οὐδὲ τὸ εἰκῆ, οὐδ' ὡς ἐπῆλθεν αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἔδει, ὡς
οὐδενὸς ὄντος ἐκεῖ εἰκῆ. ὅθεν καὶ δέον καὶ καιρὸν ὁ Πλάτων ὡς οἷόν τε ἦν ση-
μῆναι ἐφιέμενος, ὅτι πόρρω τοῦ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὅπερ ἐστί, τοῦτο δέον. εἰ
δὲ τὸ δέον τοῦτο, οὐκ ἀλόγως τοῦτο· καὶ εἰ καιρὸς τὸ μάλιστα κυριώτατον ἐν
τοῖς μετ' αὐτό, καὶ πρότερον αὐτοῖς. καὶ οὐχ οἷον ἔτυχε, τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ τοῦτο
ὅπερ οἷον ἐβουλήθη αὐτός. εἴπερ τὰ δέοντα βούλεται. καὶ ἐν τὸ δέον.
Καὶ ἡ τοῦ δέοντος ἐνέργεια. καὶ ἔστι δέον, οὐχ ὡς ὑποκείμενον, ἀλλ' ὡς ἐνέργεια
πρώτη. τοῦτο ἑαυτὴν ἐκφήνασα, ὅπερ ἔδει. οὕτω γὰρ δεῖ αὐτὸν λέγειν,
ξζ ἀδυνατοῦντα λέγειν ὡς τις ἐθέλει. λαμβανέτω τις οὖν ἐκ τῶν εἰρημέ-
νων ἀνακινηθεὶς πρὸς ἐκεῖνο, ἐκεῖνο αὐτό. καὶ θεάσεται αὐτός, καὶ ὅσον θέλει
ἡ ποθεῖν δυνάμενος. ἰδὼν δὲ ἐκεῖνο, ἐν αὐτῷ πάντα λόγον ἀφείς, θή-

σεται ὑπὲρ αὐτὸν ἐπάνω τοῦ ὄντος· ὡς ἀπορεῖν ἀρχὴν οὐκ ἔχοντος, δύναμιν δὲ αὐτοῦ τὴν ὄντως
εἶναι, καὶ οἷον ὑπὲρ αὐτὸν εἶναι· οὐ δ' ἂν τολμήσειέ τις ἰδών, ἔτι δὲ ὡς ζωὴν
βλέπειν· οὐδ' ἂν ὅλως φθέγξασθαι δύναιτο· ἐκπλαγεὶς γὰρ ἂν τολμῶν,
καὶ οὐδ' ἂν ἔχοι ἀίξαι ποῦ ἂν πῆ περὶ αὐτοῦ, πανταχῆ αὐτῷ ἐπάνω οἷον
πρὸ ὀμμάτων τῆς ψυχῆς προφαινομένου, καὶ ὅποι ἂν ἀτενίσῃ, ἐκεῖνον
βλέποντος· εἰ μή που ἄλλῃ ἀφεὶς τὸν θεὸν ἀτενίσῃ μηδὲν ἔτι περὶ αὐτοῦ
ξε διανοούμενος. χρὴ δὲ ἴσως καὶ τὸ ἐπέκεινα οὐσίας, καὶ ταύτῃ νοεῖσθαι τοῖς πάλαι
λεγόμενον αἰνιττομένοις· οὐ μόνον ὅτι γεννᾷ οὐσίαν, ἀλλ' ὅτι οὐ δουλεύει οὐσίᾳ,
οὐδὲ αὑτῷ· οὐδέ ἐστιν αὐτῷ ἀρχὴ ἡ οὐσία αὐτοῦ· ἀλλ' αὐτὸς ἀρχὴ τῆς οὐσίας ὤν,
οὐχ αὑτῷ ἐποίησε τὴν οὐσίαν· ἀλλὰ ποιήσας ταύτην, ἔξω εἴασεν αὑτοῦ, ἅτε
οὐδὲν τοῦ εἶναι δεόμενος, ὃς ἐποίησεν αὐτό· οὔτοι νῦν οὐδὲ καθὸ ἔστι, ποιεῖ
τὸ ἔστι. τί οὖν; οὐ συμβαίνει, ἀπορήσειεν ἄν, πρὶν ἢ γενέσθαι γεγονέναι; εἰ γὰρ ποιεῖ
ἑαυτόν, τῷ μὲν ἑαυτόν, οὔπω ἐστί· τῷ δ' αὖ ποιεῖν, ἔστιν ἤδη πρὸ ἑαυτοῦ τοῦ ποι-
ουμένου ὄντος αὐτοῦ. πρὸς ὃ δὴ λεκτέον, ὡς ὅλως οὐ τακτέον κατὰ τὸν ποιού-
μενον, ἀλλὰ κατὰ τὸν ποιοῦντα, ἀπόλυτον τὴν ποίησιν αὐτοῦ τιθεμένοις·
καὶ οὐχ ἵνα ἄλλο ἀποτελεσθῇ αὐτοῦ τῆς ποιήσεως, ἄλλης οὔσης ἐνεργείας αὐτοῦ· οὐδ-
ὲ ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ὅλου τούτου ὄντος· οὐ γὰρ δύο, ἀλλ' ἕν· οὐδὲ γὰρ φοβητέον,
ξς ἐνέργειαν τὴν πρώτην, ἄνευ οὐσίας ἀνάγειν· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο, τὴν οἷον ὑπόστασιν
ξζ θετέον. εἰ δὲ ὑπόστασιν ἄνευ ἐνεργείας τις θεῖτο, ἐλλιπὴς ἡ ἀρχή, καὶ ἀτελὴς
ἡ τελειοτάτη πασῶν ἔσται· καὶ εἰ προσθείη ἐνέργειαν, οὐχ ἓν τηρεῖ· εἰ οὖν τε-
λειότερον ἡ ἐνέργεια τῆς οὐσίας, τελειότατον δὲ τὸ πρῶτον, πρῶτον ἂν ἐν-
-έργεια εἴη· ἐνεργήσας οὖν, ἤδη ἐστὶ τοῦτο· καὶ οὐκ ἔστιν ὡς πρὶν γενέσθαι ἦν·
τότε γὰρ οὐκ ἦν πρὶν γενέσθαι, ἀλλ' ἤδη πᾶς ἦν. ἐνέργεια δὲ οὐ δουλεύσασα
οὐσίᾳ, καθαρῶς ἐστιν ἐλευθέρα· καὶ οὕτως αὐτός, παρ' αὐτοῦ αὐτός. καὶ γὰρ εἰ μὲν
ἐσώζετο εἰς τὸ εἶναι ὑπ' ἄλλου, οὐ πρῶτος αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ· εἰ δ' αὐτὸς αὑτὸν ὀρ-
θῶς λέγεται συνέχειν, αὐτός ἐστι καὶ ὁ παράγων ἑαυτόν· εἴπερ ὃ συνέχει κατὰ
ξη φύσιν, τοῦτο καὶ ἐξ ἀρχῆς πεποίηκεν εἶναι. εἰ μὲν οὖν χρόνος ἦν ὅθεν ἤρξα-
το εἶναι, τὸ πεποιηκέναι κυριώτατον ἂν ἐλέχθη· νῦν δέ, εἰ καὶ πρὶν αἰῶνα ἦν
εἶναι, ὅπερ ἐστὶ καί, τὸ πεποιηκέναι ἑαυτὸν τοῦτο νοείτω, τὸ σύνδρομον
εἶναι τὸ πεποιηκέναι καὶ αὐτό· ἓν γὰρ τῇ ποιήσει καὶ οἷον γεννήσει ἀϊδίῳ

τὸ εἶναι. ὁ θεὸς καὶ τὸ ἄρχον ἑαυτοῦ· καὶ ἓν μὲν διό, ἐπεί· εἰ δὲ ἐν τῷ ἄρχων μόνον· τοῦ
ἔχει τὸ ἄρχον· τοιοῦτον ἄρχον οὐκ ὄντος πρὸς ὅ. ἢ τὸ ἄρχειν ἐνταῦθα, πρὸ τοῦ πρὸ ὃ
αὐτοῦ, ὅτι μηδενὸς ἦν· εἰ δὲ μηδενὸς ἦν, πρῶτον. τοῦτο δέ, οὐ τάξει, ἀλλὰ κατὰ τὴν καὶ
δύναμιν αὐτεξουσιότητι καθαρᾷ. εἰ δὲ καθαρᾷ, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν λαβεῖν τὸ μὴ αὐτεξούσιον.
ὅλον οὖν αὐτεξουσιότης ἐν αὐτῷ. τί γὰρ αὐτοῦ, ὃ μὴ αὐτός; τί οὖν ὃ μὴ ἐνεργεῖ; καὶ τί
ὃ μὴ ἔργον αὐτοῦ; εἰ γάρ τι εἴη μὴ ἔργον αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, οὐ καθαρῶς ἂν εἴη αὐ-
τεξούσιος, οὔτε πάντα δυνάμενος. ἐκείνου τε γάρ, οὐ κύριος. πάντα δέ, οὐ δυ-
νάμενος. ἐκεῖνο γοῦν οὐ δύναται, ὃ μὴ αὐτὸς κύριος εἰς τὸ ποιεῖν. εἰ δύναιτο οὖν
ἄλλο τι ποιεῖν ἑαυτόν, ἢ ὃ ἐποίησεν; ἢ γὰρ καὶ τὸ ἀγαθὸν ποιεῖν ἀναιρήσομεν,
ὅτι μὴ ἂν κακοποιοῖ· οὐ γὰρ οὕτω τὸ δύνασθαι ἐκεῖ, ὡς καὶ τὰ ἀντικείμενα· ἀλλ' ὡς ἀ-
στεμφεῖ καὶ ἀμετακινήτῳ δυνάμει, ἣ μάλιστα δύναμίς ἐστιν, ὅταν μὴ ἐξίστηται
τοῦ ἑνός· καὶ γὰρ τὸ τὰ ἀντικείμενα δύνασθαι, ἀδυναμίας ἐστί, τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀρίστου μένειν.
ξθ δεῖ δὲ καὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἣν λέγομεν, καὶ ταύτην ἅπαξ εἶναι, καλὴ γάρ. καὶ τίς
ἂν παρατρέψειεν, βουλήσει γενομένην θεοῦ, καὶ βούλησιν οὖσαν. βουλήσει
ο οὖν, μήπω ὄντος. τί δὲ βούλησιν ἐκείνου ἀβούλου ὄντος τῇ ὑποστάσει· πόθεν
οὖν αὐτῷ ἔσται ἡ βούλησις, ἀπὸ τῆς οὐσίας ἀνενεργήτου. ἢ ἦν ἡ βούλησις ἐν τῇ οὐσίᾳ·
οὐχ ἕτερον ἄρα τῆς οὐσίας οὐδέν· ἢ τί ἦν, ὃ μὴ ἦν, οἷον ἡ βούλησις. πᾶν ἄρα βούλη-
σις ἦν, καὶ οὐκ ἔνι τὸ μὴ βουλόμενον· οὐδὲ τὸ πρὸ βουλήσεως ἄρα. πρῶτον ἄρα ἡ
βούλησις, αὐτός. καὶ τὸ ὡς ἐβούλετο ἄρα, καὶ οἷον ἐβούλετο. καὶ τὸ τῇ βουλήσει
ἑπόμενον, ὃ ἡ τοιαύτη βούλησις ἐγέννα· ἐγέννα δὲ οὐδὲν ἔτι ἐν αὐτῷ, τοῦ-
οα το γὰρ ἤδη ἦν. τὸ δὲ συνέχειν ἑαυτόν, οὕτω ληπτέον νοεῖν, εἴ τις ὀρθῶς αὐτὸ φθέγ-
γοιτο· ὡς τὰ μὲν ἄλλα πάντα, ὅσα ἐστί, παρὰ τούτου συνέχεται· μετουσίᾳ γάρ
τινι αὐτοῦ ἐστι, καὶ εἰς τοῦτο ἡ ἀναγωγὴ πάντων. αὐτὸς δὲ ἤδη παρ' αὐτοῦ, οὔτε
συνοχῆς οὔτε μετουσίας δεόμενος, ἀλλὰ πάντα αὐτὸς αὑτῷ. μᾶλλον δὲ οὐδέν· οὐδὲ
οβ τῶν πάντων δεόμενος εἰς αὐτόν. ἀλλ' ὅταν αὐτὸν εἴπῃς ἢ ἐννοηθῇς, τὰ ἄλλα
πάντα ἄφες. ἀφελὼν πάντα, καταλιπὼν δὲ μόνον αὐτόν, μή τι προσθῇς ζήτει· ἀλλὰ μή τι πω
οὐκ ἀφῄρηκας ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ γνώμῃ τῇ σῇ. ἔστι γάρ τινος ἐφάψασθαι καὶ σέ, περὶ οὗ οὐκέτι
ἄλλο οὐδὲ ἔχεται, οὔτε λέγειν οὔτε λαβεῖν· ἀλλ' ὑπεράνω κείμενον μόνον, τοῦτο ἀληθῶς ἐλεύ-
θερον, ὅτι μηδὲ δουλεῦόν ἐστιν ἑαυτῷ· ἀλλὰ μόνον αὐτὸ καὶ ὄντως αὐτό· εἴπερ τῶν
ἄλλων ἕκαστον, αὐτὸ καὶ ἄλλο.

Πλωτίνου ἐννεάδος ἕκτης, περὶ τἀγαθοῦ, ἢ τοῦ ἑνός. ΜΑ Θ

Πάντα τὰ ὄντα, τῷ ἑνί ἐστιν ὄντα, ὅσα τε πρώτως ἐστὶν ὄντα, καὶ ὅσα ὁπωσοῦν λέγεται ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι. τί γὰρ ἂν καὶ εἴη, εἰ μὴ ἓν εἴη. ἐπείπερ ἀφαιρεθὲν τοῦ ἓν ὃ λέγεται, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνα. οὔτε γὰρ στρατός ἐστιν, εἰ μὴ ἓν ἔσται, οὔτε χορὸς, οὔτε ἀγέλη μὴ ἓν ὄντα· ἀλλ' οὐδὲ οἰκία ἢ ναῦς, τὸ ἓν οὐκ ἔχοντα, ἐπείπερ ἡ οἰκία ἓν καὶ ἡ ναῦς, ὃ εἰ ἀποβάλοι, οὔτ' ἂν ἡ οἰκία ἔτι οἰκία, οὔτε ἡ ναῦς. τὰ τοίνυν συνεχῆ μεγέθη, εἰ μὴ τὸ ἓν αὐτοῖς παρείη, οὐκ ἂν εἴη. τμηθέντα γοῦν καθόσον τὸ ἓν ἀπόλλυσιν, ἀλλάσσει τὸ εἶναι. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν φυτῶν καὶ ζῴων σώματα ἓν ὄντα ἕκαστα, εἰ φεύγοι τὸ ἓν, εἰς πλῆθος θρυπτόμενα, τὴν οὐσίαν αὐτῶν ἣν εἶχεν ἀπώλεσεν, οὐκέτι ὄντα ἃ ἦν, ἄλλα δὲ γενόμενα καὶ ἐκεῖνα, ὅσα ἕν ἐστιν. καὶ ἡ ὑγίεια δέ, ὅταν εἰς ἓν συνταχθῇ τὸ σῶμα, καὶ κάλλος, ὅταν ἡ τοῦ ἑνὸς τὰ μόρια κατάσχῃ φύσις, καὶ ἀρετὴ δὲ ψυχῆς, ὅταν εἰς ἓν καὶ εἰς μίαν ὁμολογίαν ἑνωθῇ. ἆρ' οὖν ἐπειδὴ ψυχὴ τὰ πάντα εἰς ἓν ἄγει, δημιουργοῦσα καὶ πλάττουσα καὶ μορφοῦσα καὶ συντάττουσα, ἐπὶ ταύτην ἐλθόντας δεῖ λέγειν, ὡς αὕτη τὸ ἓν χορηγεῖ, καὶ αὕτη ἐστὶ τὸ ἕν; ἢ οὔ, ὥσπερ τὰ ἄλλα χορηγοῦσα τοῖς σώμασιν, οὐκ ἔστιν αὐτὴ ὃ δίδωσιν, οἷον μορφὴ καὶ εἶδος, ἀλλ' ἕτερα αὐτῆς, οὕτω χρή, εἰ καὶ ἓν δίδωσιν, ἕτερον ὂν αὐτῆς νομίζειν αὐτὴν διδόναι, καὶ πρὸς τὸ ἓν βλέπουσαν, ἓν ἕκαστον ποιεῖν, ὥσπερ καὶ πρὸς ἄνθρωπον, ἄνθρωπον συλλαμβάνουσαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἓν αὐτῷ ἕν. τῶν γὰρ ἓν λεγομένων, οὕτως ἕκαστόν ἐστιν ἕν, ὡς ἔχει καὶ ὅ ἐστιν, ὥστε τὰ μὲν ἧττον ὄντα, ἧττον ἔχειν τὸ ἕν, τὰ δὲ μᾶλλον, μᾶλλον. καὶ δὴ καὶ ψυχὴ ἕτερον οὖσα τοῦ ἑνός, μᾶλλον ἔχει κατὰ λόγον τοῦ μᾶλλον καὶ ὄντως εἶναι τὸ ἕν. οὐ μὴν αὐτὸ τὸ ἕν. ψυχὴ γὰρ μία, καὶ συμβεβηκός πως τὸ ἕν. καὶ δύο ταῦτα, ψυχὴ καὶ ἕν, ὥσπερ σῶμα καὶ ἕν. καὶ τὸ μὲν διεστηκός, ὥσπερ χορός, πορρωτάτω τοῦ ἕν. τὸ δὲ συνεχὲς ἐγγυτέρω. ψυχὴ δὲ ἔτι μᾶλλον κοινωνοῦσα καὶ αὐτή. εἰ δ' ὅτι ἄνευ τοῦ ἓν εἶναι οὐδ' ἂν ψυχὴ εἴη, ταύτῃ εἰς ταὐτόν τις ἄγει ψυχὴν καὶ τὸ ἕν, πρῶτον μὲν καὶ τὰ ἄλλα ἕκαστα μετὰ τοῦ ἓν εἶναί ἐστιν, ἀλλ' ὅμως ἕτερον αὐτῶν τὸ ἕν. οὐ γὰρ ταὐτὸν σῶμα καὶ ἕν, ἀλλὰ τὸ σῶμα μετέχει τοῦ ἕν. ἔπειτα δὲ πολλὴ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ μία, κἂν εἰ μὴ ἐκ μερῶν. πλεῖσται γὰρ δυνάμεις

ἐν αὐτῇ λογίζεσθαι ὀρέγεσθαι ἀντιλαμβάνεσθαι· ἃ τῷ ἑνὶ ὥσπερ δεσμῷ συνέχεται· ἐπάγει μὲν δὴ ψυχὴ τὸ ἕν· ἓν οὖσα καὶ αὐτὴ ἄλλῳ· πάσχει δὲ τοῦτο καὶ αὐτὴ ὑπ' ἄλλου· ἆρ' οὖν ἑκάστῳ μὲν τῶν κατὰ μέρος ἑνί, οὐ ταὐτὸν ἡ οὐσία αὐτοῦ καὶ τὸ ἕν· ὅλῳ δὲ τῷ ὄντι καὶ τῇ οὐσίᾳ ταὐτὸν ἡ οὐσία καὶ τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν· ὥστε τὸν ἐξευρόντα τὸ ὂν ἐξευρηκέναι καὶ τὸ ἕν· καὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν αὐτὸ εἶναι τὸ ἕν· οἷον εἰ νοῦς ἡ οὐσία· νοῦν καὶ τὸ ἓν εἶναι, πρώτως ὂν τὸ ὂν καὶ πρώτως ἕν· μεταδιδόντα δὲ τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶναι, οὕτως καὶ κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ ἑνός· τί γὰρ ἄν τις καὶ παρ' αὐτὸ εἶναι αὐτὸ φήσειεν· ἢ γὰρ ταὐτὸν τῷ ὄντι· ἄνθρωπος γὰρ καὶ εἷς ἄνθρωπος ταὐτόν· ἢ οἷον ἀριθμός τις ἑκάστου, ὥσπερ εἰ δύο τινὰ ἔλεγες, οὕτως ἐπὶ μόνου τινὸς τὸ ἕν· εἰ μὲν οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄντων, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ἕν, καὶ ζητητέον τί ἐστιν· εἰ δὲ ψυχῆς ἐνέργημα τὸ ἀριθμεῖν ἐπεξιούσης, οὐδὲν ἂν εἴη ἐν τοῖς πράγμασι τὸ ἕν· ἀλλ' ἔλεγεν ὁ λόγος· εἰ ἀπολεῖ ἕκαστον τὸ ἕν, μηδ' ἔσεσθαι τὸ παράπαν· ὁρᾶν οὖν δεῖ, εἰ ταὐτὸν τὸ ἓν ἕκαστον καὶ τὸ ὄν, καὶ τὸ ὅλως ὂν καὶ τὸ ἕν· ἀλλ' εἰ τὸ ὂν τὸ ἑκάστου πλῆθός ἐστι, τὸ δὲ ἓν ἀδύνατον πλῆθος εἶναι, ἕτερον ἂν εἴη ἑκάτερον· ἄνθρωπος γοῦν καὶ ζῷον καὶ λογικὸν καὶ πολλὰ μέρη, καὶ συνδεῖται ἑνὶ τὰ πολλὰ ταῦτα· ἄλλο ἄρα ἄνθρωπος καὶ ἕν, εἰ τὸ μὲν μεριστόν, τὸ δὲ ἀμερές· καὶ δὴ καὶ τὸ ὅλον ὄν, πάντα ἐν αὐτῷ ἔχον τὰ ὄντα, πολλὰ μᾶλλον ἂν εἴη καὶ ἕτερον τοῦ ἑνός· μεταλήψει δὲ ἔχον καὶ μεθέξει τὸ ἕν· ἔχει δὲ καὶ ζωὴν καὶ νοῦν τὸ ὄν· οὐ γὰρ δὴ νεκρόν· πολλὰ ἄρα τὸ ὄν· εἰ δὲ νοῦς τοῦτο εἴη, καὶ οὕτω πολλὰ ἀνάγκη εἶναι· καὶ ἔτι μᾶλλον, εἰ τὰ εἴδη περιέχοι· οὐδὲ γὰρ ἡ ἰδέα ἕν, ἀλλ' ἀριθμὸς μᾶλλον· καὶ ἑκάστη καὶ ἡ σύμπασα· καὶ οὕτως ἕν, ὥσπερ ἂν εἴη ὁ κόσμος ἕν· ὅλως δὲ τὸ μὲν ἓν τὸ πρῶτον· ὁ δὲ νοῦς καὶ τὰ εἴδη καὶ τὸ ὂν οὐ πρῶτα· εἶδός τε γὰρ ἕκαστον ἐκ πολλῶν, καὶ σύνθετον καὶ ὕστερον· ἐξ ὧν γὰρ ἕκαστόν ἐστι, πρότερα ἐκεῖνα· ὅτι δὲ οὐχ οἷόν τε τὸν νοῦν τὸ πρῶτον εἶναι, καὶ ἐκ τῶνδε δῆλον ἔσται· τὸν νοῦν ἀνάγκη ἐν τῷ νοεῖν εἶναι· καὶ τόν γε ἄριστον καὶ τὸν οὐ πρὸς τὸ ἔξω βλέποντα, νοεῖν τὸ πρὸ αὐτοῦ· εἰς αὑτὸν γὰρ ἐπιστρέφων, εἰς ἀρχὴν ἐπιστρέφει· καὶ εἰ μὲν αὐτὸς τὸ νοοῦν καὶ τὸ νοούμενον, διπλοῦς ἔσται καὶ οὐχ ἁπλοῦς, οὐδὲ τὸ ἕν· εἰ δὲ πρὸς ἕτερον βλέπει, πάντως πρὸς τὸ κρεῖττον καὶ πρὸ αὐτοῦ· εἰ δὲ καὶ πρὸς αὑτὸν καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον, καὶ οὕτως δεύτερον· καὶ χρὴ τὸν νοῦν τοιοῦτον τίθεσθαι, οἷον παρεῖναι μὲν τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ

πρώτῳ. καὶ βλέπουσαν εἰς ἐκεῖνον. ζῶν εἶναι δὲ καὶ αὐτῷ, νοοῦντα καὶ αὐτόν.
καὶ νοοῦν αὐτόν, ὄντα τὰ πάντα. πολλοῦ ἄρα δεῖ τὸ ἓν εἶναι, ποικίλον ὄν-
τα. οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ ἓν τὰ πάντα ἔσται. οὕτω γὰρ οὐκ ἔτι ἓν ἂν εἴη. οὐδὲ νοῦς.
καὶ γὰρ ἂν οὕτως εἴη τὰ πάντα, τοῦ νοῦ τὰ πάντα ὄντος. οὐδὲ τὸ ὄν. τὸ γὰρ ὂν
τὰ πάντα. τί ἂν οὖν εἴη τὸ ἕν. καὶ τίνα φύσιν ἔχον. ἢ οὐδὲν θαυμαστὸν μὴ ῥᾴ-
διον εἰπεῖν εἶναι. ὅπου μηδὲ τὸ ὂν ῥᾴδιον. μηδὲ τὸ εἶδος. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν γνῶ-
σις, εἴδεσιν ἐπερειδομένη. ὅσῳ δ' ἂν εἰς ἀνείδεον ἡ ψυχὴ ἴῃ, ἐξαδυνατοῦσα
περιλαβεῖν τῷ μὴ ὁρίζεσθαι καὶ οἷον τυποῦσθαι ὑπὸ ποικίλου τοῦ τυποῦντος
ἐξολισθάνει καὶ φοβεῖται μὴ οὐδὲν ἔχῃ. διὸ κάμνει ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ ἀσ-
μένη καταβαίνει πολλάκις, ἀποπίπτουσα ἀπὸ πάντων, μέχρις ἂν
εἰς αἰσθητὸν ἥκῃ ἐν στερεῷ ὥσπερ ἀναπαυομένη. οἷον καὶ ἡ ὄψις κάμνου-
σα ἐν τοῖς μικροῖς τοῖς μεγάλοις ἀσμένως περιπίπτει. καθ' ἑαυτὴν δὲ ἡ ψυ-
χὴ ὅταν ἰδεῖν ἐθέλῃ, μόνον ὁρῶσα τῷ συνεῖναι καὶ ἓν οὖσα τῷ ἓν εἶναι αὐτῷ.
οὐκ οἴεταί πω ἔχειν ὃ ζητεῖ, ὅτι τοῦ νοουμένου μὴ ἕτερόν ἐστιν. ὅμως δὴ
χρὴ οὕτως ποιεῖν τὸν μέλλοντα περὶ τὸ ἓν φιλοσοφήσειν. ἐπεὶ τοίνυν ἕν
ἐστιν ὃ ζητοῦμεν, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων ἐπισκοποῦμεν τἀγαθόν, καὶ
τὸ πρῶτον, οὔτε πόρρω δεῖ γενέσθαι τῶν περὶ τὰ πρῶτα, εἰς τὰ ἔσχατα τῶν
πάντων πεσόντα. ἀλλ' ἰέμενον εἰς τὰ πρῶτα, ἐπαναγαγεῖν ἑαυτὸν
ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐσχάτων ὄντων. κακίας τε πάσης ἀπηλλαγμένον
εἶναι, ἅτε πρὸς τὸ ἀγαθὸν σπεύδοντα γενέσθαι. καὶ ἐπὶ τὴν ἐν
αὐτῷ ἀρχὴν ἀναβεβηκέναι. καὶ ἓν ἐκ πολλῶν γενέσθαι. ἀρχῆς καὶ ἑνὸς
θεατὴν ἐσόμενον. νοῦν τοίνυν χρὴ γενόμενον, καὶ τὴν ψυχὴν τὴν αὑτοῦ
νῷ πιστεύσαντα καὶ ὑφιδρύσαντα, ἵν' ἃ ὁρᾷ ἐκεῖνος ἐγρηγορυῖα δέχοι-
το, τούτῳ θεᾶσθαι τὸ ἕν. οὐ προστιθέντα αἴσθησιν οὐδεμίαν. οὐδέ τι παρ'
αὐτῆς εἰς ἐκεῖνον δεχόμενον. ἀλλὰ καθαρῷ τῷ νῷ, τὸ καθαρώτατον
θεᾶσθαι, καὶ τοῦ νοῦ τῷ πρώτῳ. ὅταν τοίνυν ὁ ἐπὶ τὴν θέαν τοῦ τοιού-
του ἐσταλμένος, ἢ μέγεθος, ἢ σχῆμα, ἢ ὄγκον περὶ ταύτην τὴν φύσιν φαν-
τασθῇ, οὐ νοῦς τούτῳ ἡγεμὼν γίνεται τῆς θέας, ὅτι μὴ νοῦς τὰ τοιαῦτα
πέφυκεν ὁρᾶν. ἀλλ' ἔστιν αἰσθήσεως καὶ δόξης ἑπομένης
αἰσθήσει ἡ ἐνέργεια. ἀλλὰ δεῖ λαβεῖν παρὰ τοῦ νοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ὧν δύναται.

διὸ δὴ καὶ ὁρᾷ ὁ νοῦς, ἢ τὰ πρὸ αὐτοῦ, ἢ τὰ αὐτοῦ, ἢ τὰ ἐξ αὐτοῦ. καθαρὰ δὲ
καὶ τὰ ἐν αὐτῷ· ἔτι δὲ καθαρώτερα καὶ ἁπλούστερα τὰ πρὸ αὐτοῦ. μᾶλλον δὲ τὸ
πρὸ αὐτοῦ· οὐδὲ νοῦς τοίνυν, ἀλλὰ πρὸ νοῦ· τὶ γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶν ὁ νοῦς· ἐ-
κεῖνο δὲ οὔ τι, ἀλλὰ πρὸ ἑκάστου· οὐδὲ ὄν· καὶ γὰρ τὸ ὄν, οἷον μορφὴν τὴν τοῦ ὄν-
τος ἔχει· ἄμορφον δὲ ἐκεῖνο καὶ μορφῆς νοητῆς· γεννητικὴ γὰρ ἡ τοῦ ἑνὸς φύσις οὖ-
σα τῶν πάντων, οὐδέν ἐστιν αὐτῶν· οὔτε οὖν τι, οὔτε ποιόν· οὔτε ποσόν· οὔτε
νοῦν, οὔτε ψυχήν· οὐδὲ κινούμενον· οὐδ᾽ αὖ ἑστώς· οὐκ ἐν τόπῳ· οὐκ ἐν χρόνῳ·
ἀλλ᾽ αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ μονοειδές, μᾶλλον δὲ ἀνείδεον, πρὸ εἴδους ὂν παντός· πρὸ κι-
νήσεως· πρὸ στάσεως· ταῦτα γὰρ περὶ τὸ ὄν, ἃ πολλὰ αὐτὸ ποιεῖ· διὰ τί οὖν
εἰ μὴ κινούμενον, οὐχ ἑστώς· ὅτι περὶ μὲν τὸ ὄν, τούτων θάτερον ἢ ἀμφότερα
ἀνάγκη· τό τε ἑστὼς στάσει ἑστώς, καὶ οὐ ταὐτὸν τῇ στάσει· ὥστε συμβήσεται αὐτῷ,
καὶ οὐκέτι ἁπλοῦν μενεῖ· ἐπεὶ καὶ τὸ αἴτιον λέγειν, οὐ κατηγορεῖν ἐστι συμ-
βεβηκός τι αὐτῷ, ἀλλ᾽ ἡμῖν, ὅτι ἔχομέν τι παρ᾽ αὐτοῦ, ἐκείνου ὄντος ἐν αὑτῷ· δεῖ
δὲ μηδὲ τὸ ἐκείνου μηδὲ ὄντως λέγειν, ἀκριβῶς λέγοντα, ἀλλ᾽ ἡμᾶς οἷον ἔξω-
θεν περιθέοντας, τὰ αὐτῶν ἑρμηνεύειν ἐθέλειν πάθη· ὁτὲ μὲν ἐγγύς, ὁτὲ δὲ ἀ-
ποπίπτοντας ταῖς περὶ αὐτὸ ἀπορίαις· γίνεται δὲ ἡ ἀπορία μάλιστα,
ὅτι μηδὲ κατ᾽ ἐπιστήμην ἡ σύνεσις ἐκείνου, μηδὲ κατὰ νόησιν ὥσπερ τὰ ἄλ-
λα νοητά, ἀλλὰ κατὰ παρουσίαν ἐπιστήμης κρείττονα· πάσχει δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ ἓν
εἶναι τὴν ἀπόστασιν, καὶ οὐ πάντη ἐστὶν ἕν, ὅταν ἐπιστήμην του λαμβάνῃ·
λόγος γὰρ ἡ ἐπιστήμη· πολλὰ δὲ ὁ λόγος· παρέρχεται οὖν τὸ ἕν, εἰς ἀριθμὸν
καὶ πλῆθος πεσοῦσα· ὑπὲρ ἐπιστήμην τοίνυν δεῖ δραμεῖν, καὶ μηδαμῇ ἐκβαί-
νειν τοῦ ἓν εἶναι· ἀλλ᾽ ἀποστῆναι δεῖ καὶ ἐπιστήμης, καὶ ἐπιστητῶν, καὶ παντὸς
ἄλλου καὶ καλοῦ θεάματος· πᾶν γὰρ καλόν, ὕστερον ἐκείνου καὶ παρ᾽ ἐκείνου· ὡς
περ πᾶν φῶς μεθημερινόν, παρ᾽ ἡλίου· διὸ οὐδὲ ῥητὸν οὐδὲ γραπτόν φη-
σιν· ἀλλὰ λέγομεν καὶ γράφομεν, πέμποντες εἰς αὐτό, καὶ ἀνεγείροντες ἐκ
τῶν λόγων ἐπὶ τὴν θέαν· ὥσπερ ὁδὸν δεικνύντες, τῷ τι θεάσασθαι βουλομένῳ·
μέχρι γὰρ τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς πορείας, ἡ δίδαξις· ἡ δὲ θέα αὐτοῦ, ἔργον ἤδη
τοῦ ἰδεῖν βεβουλημένου· εἰ δὲ μὴ ἦλθέ τις ἐπὶ τὸ θέαμα, μηδὲ σύνεσιν
ἔσχεν ἡ ψυχὴ τῆς ἐκεῖ ἀγλαΐας, μηδὲ ἔπαθε μηδὲ ἔσχεν ἐν αὑτῷ οἷ-
ον ἐρωτικὸν πάθημα ἐκ τοῦ ἰδόντος ἐραστοῦ ἐν ᾧ ἐρᾷ ἀναπαυσάμενος,

δεξάμενοι φῶς ἀληθινὸν καὶ πᾶσαν τὴν ψυχὴν περιφωτίσαντες, διὰ τὸ ἐγγυτέρω
γεγονέναι, ἀναβεβηκέναι δέ· ἔτι ὀπισθοβαρὴς ὑπάρχων ἅπερ ἐμπόδια ἦν τῇ
θέᾳ· καὶ οὐ μόνος ἀναβεβηκώς, ἀλλ' ἔχων τὸ διεῖργον ἀπ' αὐτοῦ, ἢ μήπω εἰς ἓν
συναχθείς· οὐ γὰρ δὴ ἄπεστιν οὐδενὸς ἐκεῖνο· καὶ πάντων δέ· ὥστε παρὼν
μὴ παρεῖναι, ἀλλ' ἢ τοῖς δέχεσθαι δυναμένοις καὶ παρεσκευασμένοις, ὥστε ἐναρμόσαι.
Καὶ οἷον ἐφάψασθαι καὶ θιγεῖν ὁμοιότητι καὶ τῇ ἐν αὐτῷ δυνάμει συγγενεῖ τῷ ἀπ'
αὐτοῦ, ὅταν οὕτως ἔχῃ ὡς εἶχεν ὅτε ἦλθεν ἀπ' αὐτοῦ, ἤδη δύναται ἰδεῖν, ὡς πέ-
φυκεν ἐκεῖνος θεατὸς εἶναι. εἰ οὖν μήπω ἐστὶν ἐκεῖ, ἀλλὰ διὰ ταῦτά ἐστιν ἔξω.
ἢ δι' ἔνδειαν τοῦ παιδαγωγοῦντος λόγου καὶ πίστιν περὶ αὐτοῦ παρεχομένου,
δι' ἐκεῖνα μὲν αὑτὸν ἐν αἰτίᾳ τιθέσθω· καὶ πειράσθω ἀποστὰς πάντων, μόνος
εἶναι. ἃ δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπιστεῖ, ἐλλείπων, ὧδε διανοείσθω· ὅστις οἴεται
τὰ ὄντα τύχῃ καὶ τῷ αὐτομάτῳ διοικεῖσθαι, καὶ σωματικαῖς συνέχεσθαι αἰτίαις,
οὗτος πόρρω ἀπελήλαται καὶ θεοῦ, καὶ ἐννοίας ἑνός· καὶ ὁ λόγος, οὐ πρὸς τούτους,
ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλην φύσιν παρὰ τὰ σώματα τιθεμένους, καὶ ἀνιόντας ἐπὶ ψυ-
χήν. καὶ δὴ δεῖ τούτους φύσιν ψυχῆς κατανενοηκέναι, τά τε ἄλλα καὶ ὡς παρὰ νοῦ
ἐστι· καὶ λόγου παρὰ τούτου κοινωνήσασα, ἀρετὴν ἴσχει· μετὰ δὲ ταῦτα νοῦν
λαβεῖν ἕτερον τοῦ λογιζομένου καὶ λογιστικοῦ καλουμένου· καὶ τοὺς λογισμούς, ἤδη
οἷον ἐν διαστάσει καὶ κινήσει· καὶ τὰς ἐπιστήμας λόγους ἐν ψυχῇ τὰς τοιαύτας
ἐν φανερῷ ἤδη γεγονυίας, τῷ ἐν τῇ ψυχῇ γεγονέναι, τὸν νοῦν τῶν ἐπιστημῶν
αἴτιον. καὶ νοῦν ἰδόντα οἷον αἰσθητὸν τῷ ἀντιληπτὸν εἶναι, ἐπαναβεβηκότα
τῇ ψυχῇ καὶ πατέρα αὐτῆς ὄντα κόσμον νοητόν· νοῦν ἥσυχον καὶ ἀτρεμῆ κί-
νησιν φατέον, πάντα ἔχοντα ἐν αὐτῷ, καὶ πάντα ὄντα πλῆθος ἀδιά-
κριτον, καὶ αὖ διακεκριμένον. οὔτε γὰρ διακέκριται ὡς οἱ λόγοι, οἱ ἤδη κα-
θ' ἓν νοούμενοι, οὔτε συγκέχυται τὰ ἐν αὐτῷ, πρόεισι γὰρ ἕκαστον χωρίς.
οἷον καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις πάντων ἐν ἀμερεῖ ὄντων, ὅμως ἐστὶν ἕκαστον χωρὶς
αὐτῶν. τοῦτο οὖν τὸ ὁμοῦ πλῆθος, ὁ κόσμος ὁ νοητός· ἔστι μὲν ὃ πρὸς
τῷ πρώτῳ, καί φησιν αὐτὸ ὁ λόγος ἐξ ἀνάγκης εἶναι, εἴπερ τις καὶ ψυχὴν εἶναι.
τοῦτο δὲ κυριώτερον ψυχῆς, οὐ μέντοι πρῶτον, ὅτι μὴ ἕν, μηδὲ ἁπλοῦν·
ἁπλοῦν δέ, τὸ ἓν καὶ ἡ πάντων ἀρχή· τὸ δὴ πρὸ τοῦ ἐν τοῖς οὖσι τιμιω-
τάτου, εἴπερ δεῖ τι πρὸ νοῦ εἶναι· ἓν μὲν εἶναι βουλομένου, οὐκ ὄντος

σημείωσαι ἀναίρεσιν τῆς
τύχης καὶ αὐτομά-
του, τοῦ δαι-
μονίου ἀναιρετὸς λόγος.

δὲ ἕν, ἐνδεὲς ὥσπερ δή, ὅτι αὐτῷ μὴ δεῖ ἑαυτὸν διανοεῖσθαι· ἀλλὰ ζητεῖν ἐν αὐτῷ ὄντως. οὐδ' ἄρτι ζητεῖ ἑαυτόν, τῷ πλησίον μετ' αὐτὸ εἶναι, ἀποστὰν δέ πως τοῦ ἑνὸς τολμῆσαν. τὸ δὲ πρὸ τούτου θαῦμα τοῦ ἕν, ὃ μὴ ὄν ἐστιν· ἵνα μὴ καὶ ἐνταῦθα κατ' ἄλλου τὸ ἕν, ᾧ ὄνομα μὲν κατὰ ἀλήθειαν, οὐδὲν προσῆκον· ἀλλ' εἴπερ δεῖ ὀνομάσαι, κοινῶς ἂν λεχθὲν προσηκόντως ἕν, οὐχ ὡς ἄλλο, εἶτα ἕν, χαλεπὸν μὲν γνωσθῆναι διὰ τοῦτο· γιγνωσκόμενον δὲ μᾶλλον τῷ ἀπ' αὐτοῦ γεννήματι, τῇ οὐσίᾳ· καὶ ἄγει εἰς νοῦν· καὶ αὐτοῦ ἡ φύσις τοιαύτη, ὡς πηγὴν τῶν ἀρίστων εἶναι καὶ δύναμιν γεννῶσαν τὰ ὄντα μένουσαν ἐν ἑαυτῇ καὶ οὐκ ἐλαττουμένην, οὐδὲ ἐν τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτῆς οὖσαν. ὅ τι καὶ πρὸ τούτων, ὀνομάζομεν ἓν ἐξ ἀνάγκης τῷ σημαίνειν ἀλλήλοις αὐτὴν τῷ ὀνόματι, εἰς ἔννοιαν ἀμέριστον ἄγοντες· καὶ τὴν ψυχὴν ἑνοῦν θέλοντες, οὐχ οὕτως ἓν λέγοντες καὶ ἀμερές, ὡς σημεῖον ἢ μονάδα λέγοντες. τὸ γὰρ οὕτως ἕν, ποσοῦ ἀρχαί· ὃ οὐκ ἂν ὑποστῇ, μὴ προούσης οὐσίας· καὶ τοῦ πρὸ οὐσίας. οὔκουν δεῖ ἐνταῦθα βάλλειν τὴν διάνοιαν. ἀλλὰ ταῦτα ὁμοίως ἀεὶ ἐκείνοις ἐν ἀναλογίαις, τῷ ἁπλῷ καὶ τῇ φυγῇ τοῦ πλήθους καὶ τοῦ μερισμοῦ. πῶς οὖν λέγομεν ἕν, καὶ πῶς τῇ νοήσει ἐφαρμοστέον. ἢ πλεόνως τιθέμενον ἕν, ἢ ὡς μονὰς καὶ σημεῖον ἑνίζεται. ἐνταῦθα μὲν γὰρ μέγεθος ἡ ψυχὴ ἀφελοῦσα, καὶ ἀριθμοῦ πλῆθος, καταλήγει εἰς τὸ σμικρότατον, καὶ ἐπερείδεταί τινι ἀμερεῖ μέν, ἀλλ' ὃ ἦν ἐν μεριστῷ, καὶ ὅ ἐστιν ἐν ἄλλῳ. τὸ δὲ οὔτε ἐν ἄλλῳ, οὔτε ἐν μεριστῷ. οὔτε οὕτως ἀμερές, ὡς τὸ μικρότατον. μέγιστον γὰρ ἁπάντων, οὐ μεγέθει, ἀλλὰ δυνάμει. ὥστε καὶ τὸ ἀμέγεθες δυνάμει. ἐπεὶ καὶ τὰ μετ' αὐτὸ ὄντα ταῖς δυνάμεσιν ἀμέριστα, καὶ ἀμερῆ οὐ τοῖς ὄγκοις. ληπτέον δὲ καὶ ἄπειρον αὐτόν, οὐ τῷ ἀδιεξιτήτῳ ἢ τοῦ μεγέθους ἢ τοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ τῷ ἀπεριλήπτῳ τῆς δυνάμεως. ὅταν γὰρ αὐτὸν νοήσῃς, οἷον ἢ νοῦν ἢ θεόν, πλέον ἐστί· καὶ αὖ ὅταν αὐτὸν ἑνίσῃς τῇ διανοίᾳ, καὶ ἐνταῦθα πλέον ἐστίν, ἢ ὅσον ἂν αὐτὸν ἐφαντάσθης, εἰς τὸ ἑνικώτερον τῆς σῆς νοήσεως εἶναι. ἐφ' ἑαυτοῦ γάρ ἐστιν, οὐδενὸς αὐτῷ συμβεβηκότος. τῷ αὐτάρκει δ' ἄν τις, καὶ τὸ ἓν αὐτοῦ ἐνθυμηθείη. δεῖ μὲν γὰρ ἱκανώτατον ὂν ἁπάντων, καὶ αὐταρκέστατον, καὶ ἀνενδεέστατον εἶναι. πᾶν δὲ πολὺ καὶ μὴ ἓν ἐνδεές. μὴ ἓν ἐκ πολλῶν γενόμενον. δεῖται οὖν αὐτοῦ ἡ οὐσία ἓν εἶναι. τὸ δέ, οὐ δεῖται ἑαυτοῦ, αὐτὸ γάρ ἐστι. καὶ μὴν πολλὰ ὂν τοσούτων δεῖται, ὅσα ἐστί, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ μετὰ τῶν ἄλλων ὄν, καὶ οὐκ ἐφ' αὑτοῦ, ἐνδεὲς τῶν ἄλλων ὑπάρχον, καὶ καθ'

καὶ κατὰ τὸ ὅλον, τὸ τοιοῦτον ἐνδεὲς παρέχεται. εἴπερ οὖν δεῖ τι αὐταρκέστατον εἶναι, τὸ ἓν εἶναι δεῖ τοιοῦτον ὂν μόνον, οἷον μήτε πρὸς αὑτὸ μήτε πρὸς ἄλλο ἐνδεὲς εἶναι. οὐ γάρ τι ζητεῖ ἵνα ᾖ· οὐδ' ἵνα εὖ ᾖ, οὐδ' ἵνα ἐκεῖ ἱδρυθῇ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις αἴτιον ὂν, οὐ παρ' ἐκείνων ἔχει ὅ ἐστι. τό τε εὖ, τί ἂν εἴη αὐτῷ, ἔξω αὐτοῦ; ὥστε οὐ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτῷ τὸ εὖ, αὐτὸ γάρ ἐστι. τόπος τε οὐδεὶς αὐτῷ. οὐ γὰρ δεῖται ἱδρύσεως, ὥσπερ αὑτὸ φέρειν οὐ δυνάμενον. τό τε ἱδρυθησόμενον, ἄψυχον· καὶ ὄγκος πίπτων, ἕως ἂν μὴ ἱδρυθῇ. ἱδρύνθη δὲ καὶ τὰ ἄλλα, δι' αὐτόν, δι' ὃ ὑπέστη καὶ ἔχει εἰς ὃ ἐτάχθη τόπον. ἐνδεὲς δὲ καὶ τὸ τόπον ζητοῦν. ἀρχὴ δὲ οὐκ ἐνδεὲς τῶν μετ' αὐτό. ἡ δὲ πάντων ἀρχὴ, ἀνενδεὲς ἁπάντων. ὅ, τι γὰρ ἐνδεὲς, ἐφιέμενον ἀρχῆς, ἐνδεές. εἰ δὲ τὸ ἓν ἐνδεές του, ζητεῖ δηλονότι τὸ μὴ εἶναι ἕν. ὥστε ἐνδεὲς ἔσται τοῦ φθεροῦντος. πᾶν δὲ ὃ ἂν λέγηται ἐνδεὲς, τοῦ εὖ καὶ τοῦ σῴζοντός ἐστιν ἐνδεές. ὥστε τῷ ἑνὶ οὐδὲν ἀγαθόν ἐστιν. οὐδὲ βούλησις τοίνυν οὐδενός. ἀλλ' ἔστιν ὑπεράγαθον, καὶ αὐτὸ οὐχ ἑαυτῷ, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀγαθόν, εἴ τι αὐτοῦ δύναται μεταλαμβάνειν. οὐδὲ νόησις, ἵνα μὴ ἑτερότης. οὐδὲ κίνησις. πρὸ γὰρ κινήσεως καὶ πρὸ νοήσεως. τί γὰρ καὶ νοήσει; αὑτόν. πρὸ νοήσεως τοίνυν, ἀγνοῶν ἔσται. καὶ νοήσεως δεήσεται, ἵνα γνῷ αὑτόν, ὁ αὐτάρκης ὢν ἑαυτῷ. οὐ τοίνυν ὅτι μὴ γινώσκει μηδὲ νοεῖ αὑτόν, ἄγνοια περὶ αὐτὸν ἔσται. ἡ γὰρ ἄγνοια, ἑτέρου ὄντος γίνεται, ὅταν θάτερον ἀγνοῇ θάτερον. τὸ δὲ μόνον, οὔτε γινώσκει, οὔτε ἔχει ὃ ἀγνοεῖ. ἓν δὲ ὂν, συνὸν αὑτῷ, οὐ δεῖται νοήσεως ἑαυτοῦ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ συνεῖναι δεῖ προσάπτειν, ἵνα τηρῇς τὸ ἕν. ἀλλὰ καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ συνεῖναι, ἀφαιρεῖν καὶ αὐτοῦ νόησιν καὶ τῶν ἄλλων. οὐ γὰρ κατὰ τὸ νοοῦν δεῖ τάττειν αὐτόν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τὴν νόησιν. νόησις δὲ οὐ νοεῖ, ἀλλ' αἰτία τοῦ νοεῖν ἄλλῳ. τὸ δὲ αἴτιον, οὐ ταὐτὸν τῷ αἰτιατῷ. τὸ δὲ πάντων αἴτιον, οὐδέν ἐστιν ἐκείνων. οὐδὲ ἀγαθὸν λεκτέον τοῦτο, ὃ παρέχει. ἀλλὰ ἄλλως τἀγαθὸν, ὑπὲρ τὰ ἄλλα ἀγαθά. εἰ δ' ὅτι μηδὲν τούτων ἐστίν, ἀοριστεῖς τὴν γνώμην, στῆσον σαυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἀπὸ τούτων θεῶ. θεῶ δὲ μὴ ἔξω ῥίπτων τὴν διάνοιαν. οὐ γὰρ κεῖταί που, ἐρημῶσαν αὐτοῦ τὰ ἄλλα. ἀλλ' ἔστι τῷ δυναμένῳ θιγεῖν ἀεὶ παρόν. τῷ δ' ἀδυνατοῦντι, οὐ πάρεστιν. ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις, οὐκ ἔστι τι νοεῖν ἄλλο νοοῦντα, καὶ πρὸς ἄλλῳ ὄντα. ἀλλὰ δεῖ μηδὲν προσάπτειν τῷ νοουμένῳ, ἵν' ᾖ αὐτὸ τὸ νοούμενον, οὕτω δεῖ καὶ ἐνταῦθα εἰδέναι, ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλου ἔχοντα ἐν τῇ ψυχῇ τύπον, ἐκεῖνο νοῆσαι, ἐνεργοῦντος

τύπου· οὐδ' αὖ ἄλλοις κατειλημμένην τὴν ψυχὴν καὶ κατεχομένην, τυπωθῆναι
τῷ τοῦ ἐναντίου τύπῳ· ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τῆς ὕλης λέγεται· ὡς ἄρα ἄποιον εἶναι δεῖ

ζήτ.

πάντων, εἰ μέλλει δέχεσθαι τοὺς πάντων τύπους, οὕτω καὶ πολὺ μᾶλλον ἀνείδεον
τὴν ψυχὴν γίνεσθαι, εἰ μέλλει μηδὲν ἐμπόδιον ἐγκαθήμενον ἔσεσθαι, πρὸς πλήρωσιν
καὶ ἔλλαμψιν αὐτῇ τῆς φύσεως τῆς πρώτης· εἰ δὲ τοῦτο, πάντων τῶν ἔξω ἀφεμένην
δεῖ ἐπιστραφῆναι πρὸς τὸ εἴσω πάντη· μὴ πρός τι τῶν ἔξω κεκλίσθαι· ἀλλ' ἀγνοήσαν
τα τὰ πάντα· καὶ πρὸ τοῦ μὲν τῇ διαθέσει· τότε δὲ καὶ τοῖς εἴδεσιν· ἀγνοήσαντα δὲ
καὶ αὑτόν, ἐν τῇ θέᾳ ἐκείνου γενέσθαι· κἀκείνῳ συγγενόμενον, καὶ ἱκανῶς οἷον ὁμιλή
σαντα, ἥκειν ἀγγέλλοντα, εἰ δύναιτο καὶ ἄλλῳ τὴν ἐκεῖ συνουσίαν· οἵαν ἴσως καὶ Μίνως ποι

ὀαριστής

ούμενος, ὀαριστὴς τοῦ Διὸς ἐφημίσθη εἶναι· ἧς μεμνημένος, εἴδωλα αὐτῆς τοὺς νό
μους ἐτίθει, τῇ τοῦ θείου ἐπαφῇ, εἰς νόμων πληρούμενος θέσιν· ἢ καὶ τὰ πολιτικὰ οὐκ -
ἄξια αὐτοῦ νομίσας, ἀεὶ ἐθέλει μένειν ἄνω· ὅπερ καὶ τῷ πολὺ ἰδόντι, γένοιτο ἂν πά
θημα· οὐδενός φησιν ἐστὶν ἔξω, ἀλλὰ πᾶσι σύνεστιν οὐκ εἰδόσι· φεύγουσι γὰρ αὐτοὶ
αὐτοῦ ἔξω· μᾶλλον δὲ αὑτῶν ἔξω· οὐ δύνανται οὖν ἑλεῖν ὃν πεφεύγασιν· οὐδ' αὑ
τοὺς ἀπολωλεκότες, ἄλλον ζητεῖν· οὐδέ γε παῖς αὑτοῦ ἔξω ἐν μανίᾳ γεγενημένος
εἰδήσει τὸν πατέρα· ὁ δὲ μαθὼν ἑαυτόν, εἰδήσει καὶ ὁπόθεν· εἴ τις οὖν ψυχὴ
οἶδεν αὐτὴν τὸν ἄλλον χρόνον, καὶ οἶδεν ὅτι ἡ κίνησις αὐτῆς οὐκ εὐθεῖα, ἀλλ' ὅταν

ζήτ.

κλάσιν λάβῃ· ἡ δὲ κατὰ φύσιν κίνησις, οἵα ἐν κύκλῳ περί τι· οὐκ ἔξω, ἀλλὰ
περὶ κέντρον· τὸ δὲ κέντρον ἀφ' οὗ ὁ κύκλος, κινήσεται περὶ τοῦτο ἀφ' οὗ ἐστι καὶ
τούτου ἀναρτήσεται, συμφέρουσα ἑαυτὴν πρὸς τὸ αὐτό· πρὸς ὃ ἐχρῆν μέν, πά
σας, φέρονται δὲ αἱ θεῶν ἀεί· πρὸς ὃ φερόμεναι, θεοί εἰσι· θεὸς γάρ, τὸ ἐκείνῳ συνημμένον·
τὸ δὲ πόρρω ἀφιστάμενον, ἄνθρωπος ὁ πολὺς καὶ θηρίον· ἆρ' οὖν τῆς ψυχῆς
οἷον κέντρον, τοῦτό ἐστι τὸ ζητούμενον· ἢ ἄλλο τι δεῖ νομίζειν, εἰς ὃ πάντα οἷον
κέντρα συμπίπτει· καὶ ὅτι ἀναλογίᾳ τὸ κέντρον, τοῦδε τοῦ κύκλου· οὐδὲ γὰρ οὕτω κύ
κλος ἡ ψυχή, ὡς τὸ σχῆμα, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτὴν ἡ ἀρχαία φύσις· καὶ
ὅτι ἀπὸ τοιούτου, καὶ ἔτι μᾶλλον· καὶ ὅτι χωρισθεῖσαι ὅλαι· νῦν δὲ ἐπεὶ μέρος ἡμῶν
κατέχεται ὑπὸ τοῦ σώματος, οἷον εἴ τις τοὺς πόδας ἔχοι ἐν ὕδατι, τῷ δ' ἄλλῳ σώ
ματι ὑπεράχοι· τῷ δὴ μὴ βαπτισθέντι τῷ σώματι ὑπεραίροντες, τούτῳ συνά
πτομεν κατὰ τὸ ἑαυτῶν κέντρον, τῷ οἷον πάντων κέντρῳ· καθάπερ τῶν
μεγίστων κύκλων τὰ κέντρα τῷ τῆς σφαίρας τῆς περιεχούσης κέντρῳ ἀναπαυ -
όμενοι· εἰ μὲν οὖν σωματικοὶ ἦσαν, οὐ ψυχικοὶ κύκλοι, τοπικῶς ἂν τῷ κέντρῳ

συνῆπτον, καὶ που κειμένου τοῦ κέντρου περὶ αὐτὸ ἂν ἦσαν· ἐπεὶ δὲ αὐταί τε
αἱ ψυχαὶ νοηταί, ὑπὲρ νοῦν τε ἐκεῖνο, δυνάμεσιν ἄλλαις ᾗ πέφυκε τὸ νοοῦν
πρὸς τὸ κατανοούμενον συνάπτειν, οἰητέον τὴν συναφὴν γίνεσθαι, καὶ πλειόνως τὸ
νοοῦν παρεῖναι, ὁμοιότητι καὶ ταὐτότητι· καὶ συνάπτειν τῷ συγγενεῖ, οὐδενὸς
διείργοντος. σώματα μὲν γὰρ σώμασι κωλύεται κοινωνεῖν ἀλλήλοις· τὰ δὲ ἀσώ-
ματα, σώμασιν οὐ διείργεται. οὐδ᾽ ἀφέστηκεν οὖν ἀλλήλων τόπῳ, ἑτερό-
τητι δὲ καὶ διαφορᾷ· ὅταν οὖν ἡ ἑτερότης μὴ παρῇ, ἀλλήλοις τὰ μὴ ἕτερα
πάρεστιν. ἐκεῖνο μὲν οὖν μὴ ἔχον ἑτερότητα, ἀεὶ πάρεστιν. ἡμεῖς δ᾽ ὅταν μὴ ἔχω-
μεν. κἀκεῖνο μὲν ἡμῶν οὐκ ἐφίεται, ὥστε περὶ ἡμᾶς εἶναι· ἡμεῖς δὲ ἐκείνου,
ὥστε ἡμεῖς περὶ ἐκεῖνο. καὶ ἀεὶ μὲν περὶ αὐτό, οὐκ ἀεὶ δὲ εἰς αὐτὸ βλέπομεν· ἀλλ᾽
οἷον χορὸς ἐξάδων, καίπερ ἔχων περὶ τὸν κορυφαῖον, τραπείη ἂν εἰς τὸ ἔξω τῆς
θέας· ὅταν δὲ ἐπιστρέψῃ, ᾄδει τε καλῶς, καὶ ὄντως περὶ αὐτὸν ἔχει· οὕτω
καὶ ἡμεῖς· ἀεὶ μὲν περὶ αὐτόν· καὶ ὅταν μή, λύσις ἡμῖν παντελὴς ἔσται καὶ οὐκέτι
ἐσόμεθα· οὐκ ἀεὶ δὲ εἰς αὐτόν. ἀλλ᾽ ὅταν εἰς αὐτὸν ἴδωμεν, τότε ἡμῖν τέλος,
καὶ ἀνάπαυλα· καὶ τὸ μὴ ἀπᾴδειν· χορεύουσιν ὄντως περὶ αὐτὸν χορείαν ἔν-
θεον. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ χορείᾳ, καθορᾷ πηγὴν μὲν ζωῆς· πηγὴν δὲ νοῦ· ἀρ-
χὴν ὄντος· ἀγαθοῦ αἰτίαν· ῥίζαν ψυχῆς· οὐκ ἐκχεομένων ἀπ᾽ αὐτοῦ, εἶτ᾽ ἐ-
κείνον ἐλαττούντων· οὐ γὰρ ὄγκος· ἢ φθαρτὰ ἂν ἦν τὰ γεννώμενα· νῦν δ᾽ ἐστὶν
ἀίδια, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτῶν, ὡσαύτως μένει· οὐ μεμερισμένη εἰς αὐτά, ἀλλ᾽ ὅ-
λη μένουσα. διὸ κἀκεῖνα μένει· οἷον εἰ μένοντος ἡλίου, καὶ τὸ φῶς μένοι. οὐ γὰρ
ἀποτετμήμεθα· οὐδὲ χωρίς ἐσμεν· εἰ καὶ παρεμπεσοῦσα ἡ σώματος φύσις
πρὸς αὐτὴν ἡμᾶς εἵλκυσεν· ἀλλ᾽ ἐμπνέομεν καὶ σῳζόμεθα· οὐ δόντος, εἶτ᾽
ἀποστάντος ἐκείνου, ἀλλ᾽ ἀεὶ χορηγοῦντος, ἕως ἂν ᾖ, ὅπερ ἐστί. μᾶλλον μέν-
τοι ἐσμὲν νεύσαντες πρὸς αὐτὸ καὶ τὸ εὖ ἐνταῦθα· τὸ δὲ πόρρω εἶναι μόνον
καὶ ἧττον εἶναι. ἐνταῦθα καὶ ἀναπαύεται ψυχή, καὶ κακῶν ἔξω εἰς τὸν τῶν
κακῶν καθαρὸν τόπον ἀναδραμοῦσα· καὶ νοεῖ ἐνταῦθα, καὶ ἀπαθὴς ἐνταῦ-
θα· καὶ τὸ ἀληθῶς ζῆν ἐνταῦθα. τὸ γὰρ νῦν καὶ τὸ ἄνευ θεοῦ ἴχνος ζωῆς ἐκεί-
νην μιμούμενον. τὸ δὲ ἐκεῖ ζῆν, ἐνέργεια μὲν νοῦ· ἐνέργεια δὲ καὶ γεννᾷ θεούς,
ἐν ἡσύχῳ τῇ πρὸς ἐκεῖνο ἐπαφῇ· γεννᾷ δὲ κάλλος· γεννᾷ δὲ δικαιοσύνην·
ἀρετὴν γεννᾷ. ταῦτα γὰρ κύει ψυχή, πληρωθεῖσα θεοῦ· καὶ τοῦτο αὐτῇ,

ἀρχὴ καὶ τέλος· ἀρχὴ μέν, ὅτι ἐκεῖθεν· τέλος δέ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖ· καὶ ἐκεῖ γενομένη,
γίγνεται αὐτὴ καὶ ὅπερ ἦν. τὸ γὰρ ἐνταῦθα καὶ ἐν τούτοις, ἔκπτωσις καὶ φυγὴ καὶ
πτερορρύησις. δηλοῖ δὲ ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖ, καὶ ὁ ἔρως ὁ τῆς ψυχῆς ὁ σύμφυτος. κα-
θὸ καὶ συνέζευκται ἔρως ταῖς ψυχαῖς, καὶ ἐν γραφαῖς καὶ ἐν μύθοις. ἐπεὶ γὰρ ἕτερον
θεοῦ ἐκείνου, ἐξ ἐκείνου δέ, ἐρᾷ αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης. καὶ οὖσα ἐκεῖ, τὸν οὐράνιον
ἔρωτα ἔχει· ἐνταῦθα δὲ πάνδημος γίνεται· καὶ γάρ ἐστιν ἐκεῖ, ἀφροδίτη οὐ-
ρανία. ἐνταῦθα δέ, γίγνεται πάνδημος οἷον ἑταιρισθεῖσα· καὶ ἔστι πᾶσα ψυ-
σημ. χὴ ἀφροδίτη· καὶ τοῦτο αἰνίττεται, καὶ τὰ τῆς ἀφροδίτης γενέθλια· καὶ ὁ ἔρως,
ὁ μετ᾽ αὐτῆς γενόμενος. ἐρᾷ οὖν κατὰ φύσιν ἔχουσα ψυχὴ θεοῦ, ἑνωθῆναι θέλουσα,
ὥσπερ παρθένος καλοῦ πατρὸς καλὸν ἔρωτα. ὅταν δὲ εἰς γένεσιν ἐλθοῦσα οἷον
μνηστείαις ἀπατηθῇ, ἄλλον ἀλλαξαμένη θνητὸν ἔρωτα, ἐρημίᾳ πατρὸς ὑβρί-
ζεται· μισήσασα δὲ πάλιν τὰς ἐνταῦθα ὕβρεις, ἁγνεύσασα τῶν τῇδε, πρὸς τὸν
πατέρα αὖθις στελλομένη, εὐπαθεῖ. καὶ οἷς μὲν ἄγνωστόν ἐστι τὸ πάθημα τοῦτο, ἐν-
τεῦθεν ἐνθυμείσθω ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα ἐρώτων, οἷόν ἐστι τυχεῖν ὧν τις μάλιστα
ἐρᾷ· καὶ ὅτι ταῦτα μὲν τὰ ἐρώμενα, θνητὰ καὶ βλαβερὰ καὶ εἰδώλων ἔρωτες· καὶ μετα-
πίπτει· ὅτι οὐκ ἦν τὸ ὄντως ἐρώμενον, οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν, οὐδ᾽ ὃ ζητοῦμεν. ἐκεῖ
δέ, τὸ ἀληθινὸν ἐρώμενον· ᾧ ἔστι καὶ συνεῖναι μεταλαβόντα αὐτοῦ καὶ ὄντως ἔ-
σημ. χοντα, οὐ περιπτυσσόμενον σαρξὶν ἔξωθεν. ὅστις δὲ εἶδεν, οἶδεν ὃ λέγω. ὡς ἡ ψυ-
χή, ζωὴν ἄλλην ἴσχει τότε· καὶ προσιοῦσα καὶ ἤδη προσελθοῦσα, καὶ μετασχοῦσα αὐτοῦ.
ὥστε γνῶναι διατεθεῖσαν, ὅτι πάρεστιν ὁ χορηγὸς ἀληθινῆς ζωῆς, καὶ δεῖ οὐδενὸς
ἔτι. τοὐναντίον δὲ ἀποθέσθαι τὰ ἄλλα δεῖ, καὶ ἐν μόνῳ στῆναι τούτῳ· καὶ τοῦτο γε-
νέσθαι μόνον, περικόψαντα τὰ λοιπὰ ὅσα περικείμεθα. ὥστε ἐξελθεῖν σπεύδειν
ἐντεῦθεν, καὶ ἀγανακτεῖν ἐπὶ θάτερα δεδεμένους, ἵνα τῷ ὅλῳ αὐτῶν περι-
πτυξώμεθα· καὶ μηδὲν μέρος ἔχοιμεν, ᾧ μὴ ἐφαπτόμεθα θεοῦ. ὁρᾶν δὴ ἔ-
στιν ἐνταῦθα, κἀκεῖνον καὶ ἑαυτόν, ὡς ὁρᾶν θέμις· ἑαυτὸν μέν, ἠγλαϊσμένον·
φωτὸς πλήρη νοητοῦ· μᾶλλον δέ, φῶς αὐτὸ καθαρόν· ἀβαρῆ, κοῦφον· θεὸν
γενόμενον, μᾶλλον δὲ ὄντα· ἀναφθέντα μὲν τότε· εἰ δὲ πάλιν βαρύνοιτο,
ὥσπερ μαραινόμενον. πῶς οὖν οὐ μένει ἐκεῖ, ἢ ὅτι μήπω ἐξελήλυθεν ὅλος.
ἔσται δὲ ὅτε καὶ τὸ συνεχὲς ἔσται τῆς θέας, οὐκέτι ἐνοχλουμένῳ οὐδεμίαν
ἐνόχλησιν τοῦ σώματος. ἔστι δὲ τὸ ἑωρακός, οὐ τὸ ἐνοχλούμενον, ἀλλὰ τὸ ἄλλο.

ὅταν δ' ὁ ἑωρακὸς ἀργῇ τὴν θέαν, οὐκ ἀργοῦν τὴν ἐπιστήμην τὴν ἐν ἀποδείξεσι καὶ πίστεσι, καὶ τῷ τῆς ψυχῆς διαλογισμῷ. τὸ δ' αὖ ἰδεῖν καὶ τὸ ἑωρακὸς, ἐστὶν οὐκέτι λόγος, ἀλλὰ μεῖζον λόγου, καὶ πρὸ λόγου, καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὥσπερ καὶ τὸ ὁρώμενον. ἑαυτὸν μὲν οὖν ἰδὼν τότε, ὅτε ὁρᾷ, τοιοῦτον ὄψεται. μᾶλλον δὲ αὐτῷ τοιούτῳ συνέσεται καὶ τοιοῦτον αἰσθήσεται ἁπλοῦν γενόμενον. τάχα δὲ οὐδὲ ὄψεται λεκτέον. τὸ δὲ ὀφθὲν, εἴπερ δεῖ δύο ταῦτα λέγειν, τό τε ὁρῶν καὶ ὁρώμενον· ἀλλὰ μὴ ἓν ἄμφω, τολμηρὸς μὲν ὁ λόγος. τότε μὲν οὖν, οὔτε ὁρᾷ. οὐδὲ διακρίνει ὁ ὁρῶν. οὐδὲ φαντάζεται δύο. ἀλλ' οἷον ἄλλος γενόμενος, καὶ οὐκ αὐτὸς οὐδ' αὑτοῦ συντελεῖ ἐκεῖ. κἀκείνου γενόμενος, ἕν ἐστιν, ὥσπερ κέντρῳ κέντρον συνάψας. καὶ γὰρ ἐνταῦθα συνελθόντα, ἕν ἐστι. τότε δύο, ὅταν χωρίς. οὕτω καὶ ἡμεῖς, νῦν λέγομεν ἕτερον, διὸ καὶ δύσφραστον τὸ θέαμα. πῶς γὰρ ἂν ἀπαγγείλειέ τις ὡς ἕτερον, οὐκ ἰδὼν ἐκεῖ ὅτε ἐθεᾶτο ἕτερον, ἀλλὰ ἓν πρὸς ἑαυτόν. τοῦτο δὴ ἐθέλον δηλοῦν τὸ τῶν μυστηρίων τῶνδε ἐπίταγμα, τὸ μὴ ἐκφέρειν εἰς μὴ μεμυημένους, ὡς οὐκ ἔκφορον ἐκεῖνο ὄν, ἀπεῖπε δηλοῦν πρὸς ἄλλον τὸ θεῖον, ὅτῳ μὴ καὶ αὐτῷ ἰδεῖν εὐτύχηται. ἐπεὶ τοίνυν δύο οὐκ ἦν, ἀλλ' ἓν ἦν αὐτὸς ὁ ἰδὼν πρὸς τὸ ἑωραμένον. ὡς ἂν μὴ ἑωραμένον, ἀλλ' ἡνωμένον, ὃς ἐγένετο ὅτε ἐκείνῳ ἐμίγνυτο, εἰ μεμνῷτο, ἔχοι ἂν παρ' ἑαυτῷ ἐκείνου εἰκόνα. ἦν δὲ ἓν καὶ αὐτὸς, διαφορὰν ἐν αὑτῷ οὐδεμίαν πρὸς ἑαυτὸν ἔχων. οὔτε κατ' ἄλλα· οὐ γάρ τι ἐκινεῖτο παρ' αὐτῷ. οὐ θυμός. οὐκ ἐπιθυμία ἄλλου, παρῆν αὐτῷ ἀναβεβηκότι. ἀλλ' οὐδὲ λόγος. οὐδέ τις νόησις. οὐδ' ὅλως αὐτὸς, εἰ δεῖ καὶ τοῦτο λέγειν. ἀλλ' ὥσπερ ἁρπασθεὶς ἢ ἐνθουσιάσας, ἡσυχῇ ἐν ἐρήμῳ καὶ καταστάσει γεγένηται ἀτρεμεῖ τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ. οὐδαμῇ ἀποκλίνων. οὐδὲ περὶ αὑτὸν στρεφόμενος. ἑστὼς πάντη, καὶ οἷον στάσις γενόμενος. οὐδὲ τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ καλὸν ἤδη ὑπερθέων. ὑπερβὰς ἤδη, καὶ τὸν τῶν ἀρετῶν χορόν. ὥσπερ τις εἰς τὸ εἴσω τοῦ ἀδύτου εἰσδὺς, εἰς τοὐπίσω καταλιπὼν τὰ ἐν τῷ νεῷ ἀγάλματα. ἃ ἐξελθόντι τοῦ ἀδύτου, πάλιν γίνεται πρῶτα, μετὰ τὸ ἔνδον θέαμα, καὶ τὴν ἐκεῖ συνουσίαν. πρὸς οὐκ ἄγαλμα οὐδὲ εἰκόνα, ἀλλὰ αὐτό· ἃ δὴ γίνεται δεύτερα θεάματα. τὸ δὲ ἴσως ἦν οὐ θέαμα, ἀλλὰ ἄλλος τρόπος τοῦ ἰδεῖν. ἔκστασις. καὶ ἅπλωσις. καὶ ἐπίδοσις αὑτοῦ. καὶ ἔφεσις πρὸς ἁφήν. καὶ στάσις. καὶ περινόησις, πρὸς ἐφαρμογήν.

ση

εἴπερ τις τὸ ἐν τῷ ἀδύτῳ θεάσεται· εἰ δ' ἄλλως βλέποι, οὐδὲν αὐτῷ πάρεστι· ταῦ-
τα μὲν οὖν μιμήματα· καὶ τοῖς οὖν σοφοῖς τῶν προφητῶν αἰνίττεται, ὅπως θεὸς
ἐκεῖνος ὁρᾶται· σοφὸς δὲ ἱερεὺς τὸ αἴνιγμα συνιείς, ἀληθινὴν ἂν ποιοῖτο ἐκεῖ
γενόμενος τοῦ ἀδύτου τὴν θέαν· καὶ μὴ γενόμενος δέ, τὸ ἄδυτον τοῦτο ἀόρατον
τι χρῆμα νομίσας, καὶ πηγὴν καὶ ἀρχήν, εἰδήσει ὡς ἀρχῇ ἀρχὴν ὁρᾷ, καὶ συγγίνεται
καὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον· οὐδὲν δὲ παραλιπὼν τῶν θείων ὅσα δύναται ψυχὴ ἔχειν·
καὶ πρὸ τῆς θέας, τὸ λοιπὸν ἐκ τῆς θέας ἀπαιτεῖ· τὸ δὲ λοιπὸν, τῷ ὑπερβάν-
τι πάντα, τὸ ὅ ἐστι πρὸ πάντων· οὐ γὰρ δὴ εἰς τὸ πάντη μὴ ὄν, ἥξει ἡ ψυχῆς φύσις·
ἀλλὰ κάτω μὲν βᾶσα εἰς κακὸν ἥξει· καὶ οὕτως εἰς μὴ ὄν· οὐκ εἰς τὸ παντελὲς μὴ ὄν· τὴν
ἐναντίαν δὲ δραμοῦσα ἥξει οὐκ εἰς ἄλλο, ἀλλ' εἰς αὑτήν· καὶ οὕτως οὐκ ἐν ἄλλῳ οὖσα, οὐκ
ἐν οὐδενί ἐστιν, ἀλλ' ἐν αὐτῇ· τὸ δὲ ἐν αὐτῇ μόνῃ καὶ οὐκ ἐν τῷ ὄντι, ἐν ἐκείνῳ· γίνεται
γὰρ καὶ αὐτός τις, οὐκ οὐσία, ἀλλ' ἐπέκεινα οὐσίας ταύτῃ ᾗ προσομιλεῖ· εἴ τις οὖν
τοῦτο αὑτὸν γενόμενον ἴδοι, ἔχει ὁμοίωμα ἐκείνου αὑτόν· καὶ εἰ ἀφ' αὑ-
τοῦ μεταβαίνοι, ὡς εἰκὼν πρὸς ἀρχέτυπον, τέλος ἂν ἔχοι
τῆς πορείας· ἐκπίπτων δὲ τῆς θέας, πάλιν ἐγεί-
ρας ἀρετὴν τὴν ἐν αὐτῷ καὶ κατανοήσας ἑαυτ-
ὸν ταύταις κεκοσμημένον, πάλιν κουφισθήσεται
καὶ σοφί δι' ἀρετῆς ἐπὶ νοῦν ἰὼν καὶ διὰ σοφί-
ας ἐπ' αὐτό· καὶ οὗτος θεῶν, καὶ ἀν-
θρώπων θείων καὶ εὐδαιμόνων
βίος, ἀπαλλαγὴ τῶν ἄλ-
λων τῶν τῇδε·
βίος ἀνήδονος τῶν τῇδε· φυγὴ μόνου
πρὸς μόνον. +

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

B

Cod. gr.
449